

Інститут українознавства при Прикарпатському
національному університеті імені Василя Стефаника
Івано-Франківський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

Мирослав ГАБОРАК

ТОПОНІМІЯ ПОКУТТЯ та деяких прилеглих територій

Етимологічний словник-довідник

Івано-Франківськ

2013

У книзі подано 7839 топонімів, що є найменуваннями 11714 географічних об'єктів Покуття та деяких прилеглих територій. Досліджується походження цих назв, способи їх творення, словотворчі засоби, зв'язок одних найменувань з іншими. Подаються також легенди й народні перекази про окремі з цих топонімів.

Розрахована на вчителів, учнів, красзнавців, географів, істориків, ономастів, а також усіх тих, кого цікавлять власні назви.

Затверджено до друку вченою радою Інституту українознавства при Прикарпатському університеті імені Василя Стефаника (протокол № 3 від 30 травня 2013 р.) та науково-методичною радою Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 1 від 6 березня 2013 р.)

Відповідальний редактор:

Грещук В. В., доктор філологічних наук, професор

Рецензенти:

Лесюк М. П., кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри слов'янських мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Тишківська Н. Я., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

*Моїм онучкам Аліні й Анастасії,
чарівним покутянкам, присвячую*

Передмова

Покуття – чарівний куточок Прикарпаття, край багатьох швидкоплинних рік та потоків, розлогих лісів та голубих озер. Край широких ланів і чепурних населених пунктів, що розкинулися у видолинках та на горбах. Славна ця земля своєю історією та працьовитими людьми. Досить цікавими є й назви географічних об’єктів цього регіону. Будучи продуктами його багатовікової історії, вони містять у собі чимало красназвочої та наукової інформації, важливої для вивчення історичного минулого краю, культури, мови й побуту місцевого населення. Тому їх дослідження є дуже важливим як із наукового, так і з культорологічного погляду.

Варто зазначити, що вивчення покутських топонімів має тривалу історію. Ними цікавилися такі відомі в минулому дослідники, як А. Петрушевич, І. Шараневич, М. Кордуба, Б. Ляшук. Чимало назв географічних об’єктів Покуття використовувалося в наукових дослідженнях українських мовознавців С. О. Вербича, І. М. Железняк, Ю. О. Карпенка, Б. В. Кобилянського, О. С. Стрижака, З. Т. Франко та багатьох інших. Їм присвятили свої дисертаційні дослідження Д. Г. Бучко, Л. П. Білінська, Н. В. Вебер та Н. І. Михальчук. Однак цим не вичерпується необхідність подальшого збору та вивчення покутських географічних назв, оскільки, по-перше, усі дотеперішні дослідження були присвячені лише або окремим найменуванням топооб’єктів, або певним сегментам топонімної системи краю, насамперед ойконімам та мікротопонімам, а, по-друге, вони охопили лише невелику кількість наявних тут топонімів. Тому пропонований словник, який містить 7839 місцевих географічних назв, що є найменуваннями 11714 топооб’єктів (населених пунктів, їх частин, потоків, річок, озер, ставків, криниць та джерел, полів й урочищ, гір, горбів і височин тощо) суттєво доповнить перелік досліджених покутських топонімів і дозволить увести в науковий обіг значний пласт української онімної лексики.

Ареалом дослідження є територія населених пунктів теперішніх Богородчанського, Городенківського, Коломийського, Снятинського, Тисменицького, Тлумацького районів, східної частини Надвірнянського району, що окреслюється лінією сс. Молодків – Пнів – Верхній Майдан – Добротів, а також міст Коломия, Івано-Франківськ та сіл, підпорядкованих Івано-Франківській міській раді. Деякі з цих поселень, насамперед Богородчанського й Тисменицького районів, знаходяться поза межами офіційно визначеної території Покуття, на порубіжжі з іншими лінгво-етнографічними регіонами, зокрема Бойківщини та Опілля. Але ми включили в словник назви їх географічних об’єктів, щоб запобігти ігнорування та втрату цих топонімів при дослідженні власних найменувань названих вище регіонів.

Джерельною базою для укладення словника послужили матеріали, зібрані автором та вчителями й учнями шкіл Покуття, нариси про історії міст і сіл краю, історичні писемні пам’ятки, актові документи, географічні, енциклопедичні та інші словники, топографічні карти. Широко використані також такі праці, як “Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich”, “Словник гідронімів України”, “Енциклопедія Коломийщини”, “Походження назв населених пунктів Покуття” Д. Г. Бучка, дисертаційні роботи Л. П. Білінської, О. І. Михальчук та інші джерела.

Довідник побудований у формі словникових статей, розміщених за абеткою. Як реєстро-ве слово статті виноситься сучасна форма топоніма, зафіксована в писемних джерелах чи записана з уст інформаторів. Якщо сучасна українська форма географічної назви з тих або інших причин відсутня, а топонім засвідчений лише в писемних чи історичних джерелах, то основною вважаємо форму, подану найближчим за часом джерелом, і виносимо її як реєстро-

ве слово українською мовою, відтворюючи далі її написання в оригіналі. Після реєстрового слова подається його відмінкове закінчення в родовому відмінку однини (для назв у множині називається число), вказується вид топооб'єкта, його локалізація, а також наводяться фіксації в писемних джерелах чи вказівки на час засвідчення під час експедицій. Як правило, подається декілька фіксацій назви в різних писемних чи картографічних джерелах, що дає можливість уникнути її перекручення. Варіанти назви наводяться в тій же словниковій статті, що й реєстрове слово, після вказівки про локалізацію топооб'єкта. Завершується словникова стаття з'ясуванням способу творення топоніма, вихідної лексеми, її значення та словотворчого форманта. При потребі подаються також назви суміжних об'єктів, які певною мірою стосуються географічної назви. Такий підхід до побудови словника дає можливість глибше розкрити генетичні зв'язки однакових найменувань різних географічних об'єктів. Ідентичні топоніми подаються в словнику за абеткою районів.

Словник є не лише лінгвістичною працею. Враховуючи те, що він розрахований на учнів, учителів, краєзнавців та екскурсіводів, наводимо в ньому легенди й перекази про походження окремих назв та інші відомості краєзнавчого характеру, які можна використати в навчальній та позакласній роботі в школі, а також під час проведення екскурсій та туристичних походів.

На жаль, у словнику подані далеко не всі відомі на території Покуття топоніми, адже в кожному населеному пункті їх є дуже й дуже багато. Так, наприклад, лише в одному селі Великий Ключів, що на Коломийщині, ми нарахували понад дві з половиною сотні географічних назв. А таких поселень, сіл, селищ та міст, на досліджуваній території нараховується 358. Тому лише сам перелік топонімів цього краю склав би декілька томів. Звісно, обсяги цього видання не дають можливостей відобразити весь їх загаль. Але пропонується праця є найбільш повним на сьогодні зібранням назв географічних об'єктів Покуття, яке обов'язково буде доповнюватися в майбутньому. Ми розуміємо також, що в ній можливі певні неточності, допущені як авторами тих видань, які були використані при написанні цього словника, так і автором цієї книги. Ідеться насамперед про віднесення окремих топонімів, особливо тих, що стосуються об'єктів, розташованих на порубіжних територіях, до певних населених пунктів, а також про розміри й висоти окремих із них, оскільки різні джерела подають часом про це неоднакові відомості. Особливо відрізняються дані австрійських і польських джерел від радянських та українських. Зрештою, головне завдання словника – подати не географічну характеристику топооб'єктів, а лінгвістичну інтерпретацію їх найменувань. Окрім того, додаткових досліджень потребує й етимологія ряду назв. Тому ми будемо щиро вдячні всім тим, хто надішле свої пропозиції та зауваження за адресою: 76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, Прикарпатський університет імені Василя Стефаника, кафедра української мови.

За цінні рекомендації та зауваження, висловлені при обговоренні книги, автор висловлює щиро подяку членам кафедри української мови Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, а також учителям та учням шкіл Покуття, які допомагали в збиранні матеріалів.

Скорочення назв мов і діалектів

<i>алб.</i>	албанська	<i>нім.</i>	німецька
<i>англ.</i>	англійська	<i>н.-л.</i>	нижньолужицька
<i>балт.</i>	балтійське	<i>нн.</i>	нижньонімецьке
<i>баск.</i>	баскська	<i>поліс.</i>	поліське
<i>блр.</i>	білоруська	<i>пол.</i>	польська
<i>бойк.</i>	бойківське	<i>поділ.</i>	подільське
<i>болг.</i>	болгарська	<i>полов.</i>	половецьке
<i>бук.</i>	буковинське	<i>полт.</i>	полтавське
<i>в.-луж.</i>	верхньолужицька	<i>псл.</i>	праслов'янська
<i>вол.</i>	волинське	<i>рос.</i>	російська
<i>гуц.</i>	гуцульське	<i>рум.</i>	румунська
<i>дангл.</i>	давньоанглійська	<i>серб.</i>	сербська
<i>д.-блр.</i>	давньобілоруська	<i>слов.</i>	словацька
<i>двн.</i>	давньовірхньонімецьке	<i>словен.</i>	словенська
<i>діал.</i>	діалектне	<i>снн.</i>	середньоніжньонімецьке
<i>д.-р.</i>	давньоруська	<i>ст.-п.</i>	старопольська
<i>д.-укр.</i>	давньоукраїнська	<i>ст.-рос.</i>	староросійська
<i>євр.</i>	єврейське	<i>ст.-серб.</i>	старосербська
<i>закарп.</i>	закарпатське	<i>ст.-сл.</i>	старослов'янська
<i>зах.-сл.</i>	західно-слов'янське	<i>ст.-укр.</i>	староукраїнська
<i>і.-є.</i>	індоевропейська	<i>ст.-ч.</i>	старочеська
<i>італ.</i>	італійська	<i>с.-хорв.</i>	сербохорватська
<i>карп.</i>	карпатське	<i>тур.</i>	турецька
<i>латиш.</i>	латишська	<i>тюрк.</i>	тюркська
<i>лат.</i>	латинська	<i>укр.</i>	українська
<i>лемк.</i>	лемківське	<i>фр.</i>	французька
<i>лит.</i>	литовська	<i>фрак.</i>	фракійська
<i>мак.</i>	македонська	<i>хорв.</i>	хорватська
<i>молд.</i>	молдавська	<i>циг.</i>	циганська
<i>мор.</i>	моравська	<i>ч.</i>	чеська
<i>наддн.</i>	наддністрянське		

Інші скорочення

<i>антр.</i>	антропонім	<i>обл.</i>	область
<i>арх.</i>	архів	<i>о. н.</i>	особова назва
<i>бас.</i>	басейн	<i>п.</i>	права притока
<i>бот.</i>	ботанічне	<i>пл.</i>	полонина
<i>вар.</i>	варіант	<i>п. н.</i>	прізвищева назва
<i>водсп.</i>	водоспад	<i>пор.</i>	порівняйте
<i>вклад.</i>	вкладка	<i>пос.</i>	поселення
<i>г.</i>	гора	<i>поч.</i>	початок
<i>дем.</i>	демінутив	<i>пр.</i>	притока
<i>ент.</i>	ентомологічне	<i>р.</i>	ріка, рік (після цифр)
<i>ж.</i>	жіночий рід	<i>р-н</i>	район
<i>заст.</i>	застаріле	<i>розм.</i>	розмовне
<i>змениш.</i>	зменшене	<i>с.</i>	середній рід, село
<i>ідент.</i>	ідентифікується	<i>ст.</i>	століття
<i>ін.</i>	інші	<i>суч.</i>	сучасне
<i>кол.</i>	колишнє	<i>с-ще</i>	селище
<i>л.</i>	ліва притока	<i>т. з.</i>	так зване
<i>літ.</i>	літературне	<i>т. ін.</i>	таке інше
<i>м.</i>	місто	<i>т. с.</i>	те саме
<i>місц.</i>	місцина	<i>ч.</i>	чоловічий рід
<i>мн.</i>	множина	<i>част.</i>	частина
<i>нал.</i>	належить	<i>ропон.</i>	полонина

Скорочення назв міст, районів і областей

<i>Бог. р-н</i>	Богородчанський район
<i>Болех. м/р</i>	Болехівська міська рада
<i>Верх. р-н</i>	Верховинський район
<i>Він. обл.</i>	Вінницька область
<i>Вол. обл.</i>	Волинська область
<i>Гал. р-н</i>	Галицький район
<i>Гор. р-н</i>	Городенківський район
<i>Дол. р-н</i>	Долинський район
<i>Дн. обл.</i>	Дніпропетровська область
<i>Жит. обл.</i>	Житомирська обл.
<i>Закарп. обл.</i>	Закарпатська область
<i>Ів.-Франк. м/р</i>	Івано-Франківська міська рада
<i>Кал. р-н</i>	Калуський район
<i>Кол. р-н</i>	Коломийський район
<i>Кос. р-н</i>	Косівський район
<i>Львів. обл.</i>	Львівська область
<i>Надв. р-н</i>	Надвірнянський район
<i>Рог. р-н</i>	Рогатинський район
<i>Рожн. р-н</i>	Рожнятівський район
<i>Снят. р-н</i>	Снятинський район
<i>Терн. обл.</i>	Тернопільська область
<i>Тисм. р-н</i>	Тисменицький район
<i>Тлум. р-н</i>	Тлумацький район
<i>Хм. обл.</i>	Хмельницька область
<i>Черн. обл.</i>	Чернівецька область
<i>Черніг. обл.</i>	Чернігівська область
<i>Яремч. м/р</i>	Яремчанська міська рада

Список ужитих лінгвістичних термінів

Андронім – найменування дружини за іменем, прізвиськом чи прізвиськом чоловіка.

Антропонім – будь-яке власне ім'я, що стосується людини (власне особове ім'я, по батькові, прізвище, прізвисько, кличка, псевдонім тощо).

Апелятив – загальна назва.

Географічний термін – загальна назва на позначення географічного об'єкта (гора, джерело, долина, острів, ріка і под).

Гідронім – власна назва будь-якого водного об'єкта.

Гідронімія – сукупність гідронімів як системи певної території.

Генітив – форма антропоніма у родовому відмінку.

Демінутив – назва із зменшувальним (чи зменшувально-пестливим) відтінком значення.

Денотат – будь-який об'єкт, названий власним іменем.

Дериват – похідне слово.

Деривація – словотворення.

Ергонім – власна назва певного об'єднання людей, підприємства, установи, організації, торговельного закладу, закладу харчування тощо.

Етимологія – 1) розділ мовознавства, який вивчає походження слів; 2) походження слова.

Етнонім – загальна назва будь-якого етносу (етнічної групи, племені, народу тощо).

Катойконім – назва жителів за найменуванням поселення, у якому вони живуть або з якого прибули.

Композит – однослівне складне ім'я, що має в своєму складі не менше двох кореневих морфем.

Конфіксація – префіксально-суфіксальний спосіб слово-творення.

Лексикалізація – набуття словосполученням чи реченням значення лексичної одиниці; вживання словосполучення чи речення в ролі власної назви.

Семантичний спосіб словотворення – утворення нових слів без будь-яких формальних (матеріальних) змін шляхом переходу з одного розряду слів у інший.

Мікротопонім – власне ім'я географічного мікрооб'єкта (назви поля, лісу, урочища і под.).

Номенклатурний термін – загальне слово, що означає визначену географічну реальію; тут т. с., що географічний термін.

Ойконім – власна назва поселення.

Онім – власна назва.

Онімізація – перехід загальної назви (апелатива) у власну назву (онім).

Оронім – власна назва будь-якого елемента рельєфу земної поверхні (позитивного чи негативного); назва гори, хребта, долини і под.

Посесивний – прикметник, що вказує на належність певного об'єкта його власникові; присвійно-прикметниковий.

Реалонім – власне найменування певного об'єкта (реалії).

Субстантивізація – перехід інших частин мови в іменник.

Топонім – власне найменування будь-якого географічного об'єкта.

Топонімія – сукупність топонімів як система.

Трансонімізація – перехід онімів з одного класу в інший (гідронімів в ойконіми, мікротопонімів у гідроніми, оронімів у гідроніми і т. п.).

СЛОВНИК ТОПОНІМІВ

А

Абіссінія, -ї; ж.; кутки; 1) с. Глушків Гор. р-ну: Абіссинія (2008, УШ); 2) с. Березівка Тисм. р-ну: Абіссинія (2012, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного топоніма – давнього найменування Ефіопії. Вони мають переносне, конотативне значення і вказують на густу заселеність кутків, віддалених від центрів сіл.

Абра́мівці, -ів; мн.; кол. село на Коломищині, тепер не ідент.: Abramowcze (1442, AGZ, XII, 173); Abramowcze (1548, MRPS, IV/1, 470). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село або проживали в ньому, пор. особове ім'я *Абрам* (СУІ, 18), *Абрам* < *Аврамъ* (ССУМ, I, 64).

Августдорф, -а; ч.; кол. нім. колонія, засн. 1827 року біля м. Снятин (НКГ, 64), тепер поле та вул. Гоголя м. Снятин; вар. *Августів*: Augustdorf (1827, ІФОДА, ф. 594, опр. 1, спр. 28, арк. 11–14); Augustdorf (1880, SG, I, 53); Augustdorf (1900, SGG, 604); Augustdorf (1906 (1876), KuK Sn.); Augustdorf (1910, ZSO, 3); Augustów (1933, MT Sn.); поле Августдорф (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему двох нім. основ: особового імені *August* (KVB, 36) та апелятива *das Dorf* 'село' (ВНУС, 170). Перекладається як 'село Августа'. Ідеться про снятинського бургомістра *Августа* Теодоровича, на честь якого названа колонія (Сір., 32). Варіант назви, що вживався в мові місцевого населення в середині ХХ ст., є посесивним утворенням на *-ів* від названого вище особового імені.

Австрійська, -ої; ж.; криниці; 1) с. Кричка Бог. р-ну: Австрійська (2011, УШ);

2) с. Торговиця Гор. р-ну: Австрійська (1999, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *австрійська*, що вказує, очевидно, на виникнення цих топооб'єктів під час панування тут Австро-Угорської імперії.

Австрійська Кірніці, -ої, -і; ж.; криниця; с. Монастирчани Бог. р-ну: Австрійська Кірніці (2005, НМ, 6); Австрійська Кірніці (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірніці* (діал.) 'криниця' (ГГ, 93), а атрибутивним членом – прикметник *австрійська*, який вказує на те, що цей гідрооб'єкт викопали під час Першої світової війни австрійські солдати.

Агопсович, -а; ч.; кол. фільварок біля с. Тулухів Снят. р-ну: folw. Agopsowicz (1904 (1877), KuK Kutu); Агопсович (1982, КС, 11). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища власника фільварку, якого звали Якуб де Гассо *Агопсович*.

Аеродром, -а; ч.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Аеродром (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *аеродром* 'місце стоянки, зльоту й посадки літальних апаратів; летовище' (ВТС, 9). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись приземлялися літаки сільськогосподарської авіації.

Айзенталь, -я; ч.; кол. нім. колонія на території суч. с. Гута Бог. р-ну: Eisenthal (1790, KGL, 27); Айзенталь (2000, Сір¹, 42). – Назва є німецькою за походженням. Вона утворена способом поєднання в одну лексему апелятивів *das Eisen* 'залізо' (ВНУС, 198)

+ *das Tal* 'долина' (ВНУС, 598). Дослівно перекладається як 'Залізна Долина'. Очевидно, тут колись добували болотну руду, з якої варили залізо.

Ака́ції¹, -ій; мн.; поле; с. Надорожна Тлум. р-ну: Акації (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *акації* 'зарості *акації* – посухостійких дерев або кущів з білими чи жовтими квітами', пор. *акації* 'зарості дерев (акації)' (СНГТК, 14). Вона вказує на те, що поле обсажене такими деревами та кущами.

Ака́ції², -ій; мн.; ліс; с. Пужники Тлум. р-ну: Акації (2012, БЛ², 221). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *акації* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в лісі.

Ака́ція¹, -ї; ж.; долина; с. Вербівці Гор. р-ну; вар. *Окація*: Акація, Окація (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *акація* 'зарослі дерев (акації)' (СНГТК, 14). Вона вказує на характер рослинності в долині. Форма *Окація* є розмовним діалектним варіантом вихідного найменування.

Ака́ція², -ї; ж.; куток; с. Вербівці Гор. р-ну; вар. *Окація*, *На Окації*: Окація (2008, УШ); *На Окації* (2012, МП); Акація (2012, БЛ², 221). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування долини (див. вище), у якій розкинувся куток. Її варіант утворений способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *на*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта на певній місцевості чи на іншому об'єкті, та мікротопоніма – найменування долини *Окація* (див. вище) у місцевому відмінку. Він вказує на місце розташування кутка.

Акрешо́ра, -и; ж.; потік; пр. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну; вар. *Окришора*: Окришора (2002, Рунг., 248); Окришора (2006, КГ, 23); Акришора (2007, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації рум. прикметника *akrișor* 'кислуватий, кисленький' (РУС, 16) та його адаптації

до українського мовного ґрунту. Вона вказує на смакові якості води, що витікає з численних мінеральних джерел, наявних на території села. Варіант назви з'явився під впливом розмовного мовлення.

Аксенчуко́ва, -ої; ж.; поле (нива); с. Русів Снят. р-ну: Аксенчукова (2010, БЛ¹, 343). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Аксенчук*, пор. п-ще *Аксенчук* (СП, 21).

Альбінове, -ого; с.; поле; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Альбінове (1998, Мих., 178). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(e)* від антропоніма *Альбін*, пор. особове ім'я *Альбін* (СУІ, 27), п-ще *Альбін* (СП, 23).

Альтері́вське¹, -ого; с.; полонина; с. Гута Бог. р-ну: Альтері́вське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(e)* від антропоніма *Альтер*, пор. п-ще *Альтер* (ТСЛ, 34) < нім. *Alt(er)* (FNB, 56).

Альтері́вське², -ого; с.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Альтері́вське (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полони́ни (див. вище), яка розкинулася на горі.

Альфре́дівка, -и; ж.; кол. нім. колонія, фільварок, засн. 1890 р. (Сір.², 77), нал. до с. Середній Майдан Надв. р-ну: *Alfredówka* (1900, SGG, 413). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Альфред*, пор. нім. особове ім'я *Alfred* (KVB, 23).

Алю́кі, -ів; мн.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: Алюки (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток, пор. п-ще *Алюк* (Експ.).

Аме́рика, -и; ж.; куток; м. Тисмениця: Америка (1995, ТМН, 6); Америка (2008, Тисм.¹, 32). – Назва, як припускають дослідники історії Тисмениці І. Андрухів та С. Гаврилюк, виникла в ХІХ ст. у результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування країни в Північній Америці (мається на увазі США) й має переносне, конотативне значення, вказуючи на значну віддаленість кутка від центру міста.

Америкáнська, -ої; ж.; част. села Яківка Тлум. р-ну: Америкáнська (2012, БЛ⁵, 221). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *американська* ‘у якій живуть мешканці, що мають родичів в Америці’.

Андзіня́рка, -и; ж.; куток; с. Підлужжя Тисм. р-ну; вар. *Андзінерка*: Андзінярка (1995, ТМН, 36); Андзінерка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від антропоніма *Андзіняр*, пор. п-сько *Андзіняр* (розм. – *Андзінер*) < *андзіняр* (діал.) ‘інженер’ (Експ.), яке мав засновник кутка або його житель.

Андрі́їв, -євого; ч.; видолинок (жоліб); с. Лука Гор. р-ну: Андрі́їв (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Андрій*, пор. особове ім’я *Андрій* (СУІ, 33), п-ще *Андрій* (СП, 25).

Андрі́йчик, -а; ч.; кол. фільварок, тепер куток с. Турка Кол. р-ну; давня назва – *Андрейчук*: folw. Andrejczuk (1906 (1876), KuK K); Андрі́йчик (2006, КВС, 173); Андрі́йчик (2011, УШ). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника й колишнього власника фільварку, пор. п-ще *Андрейчук* (ІФД, 184). Сучасна форма найменування кутка з’явилася в результаті деформації давньої назви під впливом усного мовлення та втрати у свідомості людей мотиваційного зв’язку з особою, прізвище якої лягло в її основу.

Андрі́яшево, -ого; с.; поле; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Андрі́яшево (2012, БЛ⁵, 221). – Назва є посесивним утворенням на -ев(о) від антропоніма *Адріяш*, пор. особове ім’я *Адріяш* < *Андрій* (СУІ, 33), п-ще *Андріяш* (ІФД, 185).

Андрúсево, -ого; с.; поле; с. Слобода Кол. р-ну: Андрусéво (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є посесивним утворенням на -ев(о) від антропоніма *Андрусь*, пор. особове ім’я *Андрусь* < *Андрій* (СУІ, 33–35), п-ще *Андрусь* (ПЗУ, 38).

Андрúсівка, -и; ж.; куток; с. Братківці Тисм. р-ну: Андрусівка (1995, ТМН, 12); Андрусівка (2007, Гетьм., 18). – Назва утво-

рена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Андрусь* (див. вище).

Андрúхівка, -и; ж.; кол. хутір, нал. до смт Чернелиця Гор. р-ну: Andruchówka (1880, SG, I, 35). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Андрух*, пор. особове ім’я *Андрух* < *Андрій* (СУІ, 35), п-ще *Андрух* (СП, 25).

Андрúшкові Ставкі́, -их, -ів; мн.; луги; с. Саджавка Надв. р-ну: Андрушкові Ставки (1998, Мих., 178). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування ставків, які були на лугах і належали колись *Андрушкови́*, пор. особове ім’я *Андрушко* (СУІ, 33), п-ще *Андрушко* (ІФД, 185).

Андрúшково, -ого; с.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Андрушково (2010, БЛ¹, 343). – Назва є посесивним утворенням на -ов(о) від антропоніма *Андрушко*, пор. особове ім’я *Андрушко*, п-ще *Андрушко* (див. вище).

Анкéлів Бе́рег, -євого; -а; ч.; куток; с. Троїця Снят. р-ну; вар. *Анкілов Берег*: Анкілов Берег (2012, БЛ⁵, 221); Анкелів Берег (2012, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* ‘круча; невелике підвищення’ (Лісняк, 359), ‘круча, стрімкий схил; гористе місце, пасовисько’ (ГТ, 23), ‘зарослий лісом горб’ (ЕСУМ, 170), ‘підвищення; гора; стік гори’ (Нг, 32), а атрибутивним членом – прикметник *Анкелів* (*Анкілів*), що вказує на належність землі на кутку в давнину євреєві *Анкелю* (*Анкілю*).

Антéна, -и; ж.; урочище; с. Угринів Тисм. р-ну: Антена (2000, ІУ, 21). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *антена* ‘дріт або система дротів, що служать для випромінювання радіохвиль під час радіопередач або для їх уловлювання під час радіоприймання; щогла, висока тичина і т. ін., до верху якої прикріплюється цей провід’ (ВТС, 19). Вона вказує на розміщення урочища на місцевості, де стоїть радіотелевізійна вишка.

Антоні́шина, -ої; ж.; урочище (долина); с. Топорівці Гор. р-ну: Антонишина (2010,

БЛ¹, 343). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від андроніма *Антониха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Антон* (СУІ, 37).

Анто́нів, -ового; ч.; сад; с. Іллінці Снят. р-ну: Антонів (2012, БЛ⁵, 221). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Антон*, пор. особове ім'я *Антон* (див. вище).

Анто́нівка¹, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Тишківці Гор. р-ну, тепер його куток: Antonówka (1900, SGG, 213); Антонівка (1994, Купч., 37); Антонівка (2009, ГСС, 91). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від усіченої форми антропоніма Йосиф фон *Антоневич*. Таке прізвище мав власник фільварку.

Анто́нівка², -и; ж.; кутки; **1** с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: Антонівка (2006, КВС, 33); Антонівка (2012, БЛ⁵, 221); **2** с. Майдан Тисм. р-ну: Антонівка (2009, БЛ², 175); Антонівка (2011, Експ.); **3** с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Антонівка (2005, УКС, 6); Антонівка (2007, ГР, 73); Антонівка (2010, БЛ¹, 343). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Антон* (див. вище).

Анто́нівка³, -и; ж.; село; Тлум. р-н; нал. Олешівської с/р; віддаль до Тлумача – 18 км, до Івано-Франківська – 28 км*: Antonówka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, арк. 1); Antonówka (1855, АККГЛ, Bl. 45); Antonówka (1880, SG, I, 43); Antonówka (1900, SGG, 211); Антонівка (1947, АТП, 517); Антонівка (2009, ІФ АТП⁷, 148). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Антон*, пор. особове ім'я *Антон* (див. вище).

Згідно з переказом, село засноване в середині XVIII ст. У липні 1757 року магнат Антоній Яблоновський подарував за добру службу попові з с. Братишів 75 моргів поля. Священик, який уже мав трохи землі, подарованої йому парафіянами, заснував тут нове поселення, назвавши його на честь свого покровителя *Антонівкою*.

Анто́нова, -ої; ж.; криниця; с. Іллінці Снят. р-ну: Антонова (1999, Експ.). – Назва

є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Антон*, пор. особове ім'я *Антон* (див. вище).

Антоню́ків, -ового; ч.; сад; с. Іллінці Снят. р-ну: Антонюків (2012, БЛ⁵, 221). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Антонюк*, пор. п-ще *Антонюк* (ІФД, 186).

Анто́нькова Горá¹, -ої, -и; ж.; підвищення (горб); с. Майдан Тисм. р-ну: Антонькова Гора (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Антонькова*, що вказує на належність ґрунту в давнину на горбі *Антонькові*, пор. особове ім'я *Антонько* < *Антон* (СУІ, 37).

Анто́нькова Горá², -ої, -и; ж.; поле; с. Майдан Тисм. р-ну: Антонькова Гора (2009, БЛ², 175). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося поле.

Анто́сишин Сад, -ого, -у; ч.; сад; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Антосишин Сад (2006, КГ, 17). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *сад* 'спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо' (ВТС, 1094), а атрибутивним членом – прикметник *Антосишин*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Антосисі*.

Анто́сів Сад, -евого, -у; ч.; поле; с. Буківна Тлум. р-ну: Антосів Сад (2012, БЛ⁵, 221). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування саду, на місці якого було облаштоване поле. В основі мікротопоніма лежить апелятив *сад* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом *Антосів*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Антосеві*, пор. особове ім'я *Антось* < *Антон* (СУІ, 37).

Анто́ся Бойчика, -я, -а; ч.; урочище (млака, луг); с. Тучапи Снят. р-ну: Анто-

* Віддаль населених пунктів до Івано-Франківська подається за ІФ АТП⁷, с. 148 – 186.

ся Бойчика (2011, УШ). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Антось Бойчик*. Вона вказує на належність урочища в давнину.

Аршіця¹, -і; ж.; гори; **1**) смт Солотвин Бог. р-ну; вар. *Яршиця*: Яршиця (1985, АСЗ, II, 591); Яршиця (2004, Терп., 7); Аршиця (2006, Експ.); **2**) с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Аршиці*: Аршиці (2000, ЕКол., III, 38); Аршиці (2006, КГ, 17); Аршиця (2011, УШ); **3**) смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Яршиці*: Аршиця (2004, Експ.); Яршиці (2006, КГ, 23); Аршиця (2012, БЛ⁵, 221). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *аршиця* (розм. *иришиці*, *гаршиці*, *яришиця*) ‘крута дика гора; полонина’ (Нг., 31), *аршиця* ‘важкодоступна вершина гори’ (ГГ, 18), ‘стрімка гора, сонячний бік гори’ (ЕСУМ, I, 91) < рум. *arşiţă* ‘спека, жара’ (РУС, 37), ‘пасовисько на пагорку, в лісі на сонячному боці’. Походить від нар.-лат. **arsīcia* ‘горюча’ (ЕСУМ, I, 91). І. Йордан вважає, що *аршиця* – це назва місця, де викорчувано ліс, а С. Лукашик подає значення цього терміна як ‘випалена частина лісу; випалене узбіччя; сонячний бік гори’ (див. Нг., 31).

Цікаве, але науково не обґрунтоване припущення про етимологію цих оронімів висловив Д. Шпак. Він вважає, що *Аршиця* (первісно – *Яршиця*) генетично пов’язана з іменем *Ярила* – язичницького бога весняного сонця, весни, пристрасті, чоловічої сили, хоробрості, плодючості. Його народження

відзначали на Великдень. Ярилові присвячували гаївки, царинні пісні, на його честь організовували масові гуляння, молодечі ігри та герці-турніри. Такі свята-величання тривали від весни до закінчення літа й відбувалися в лісі, на галявинах, біля озер, ставків, рік, водоймищ і потоків на лоні пишної природи. Ці місця наші предки, на думку дослідника, називали *яришицями*. А оскільки вони розміщувалися на горах або під ними, то й гори отримували такі назви (ТСТ, 16–17).

Письменник і фольклорист С. Пушик припускає зв’язок назв цих гір з іменем язичницького бога *Ареса* (*Арея*) (БК⁴, 188–189).

Аршіця², -і; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Яршиця*: Яршиця (2006, КВС, 122); Аршиця (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся куток.

Атамánка, -и; ж.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Атаманка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чи прізвищем чоловіка, якій, мабуть, належала колись земля в урочищі, пор. п-ще *Атаман* (ІФД, 187).

Ахтемієшина, -ої; ж.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Ахтемієшина (2012, БЛ⁵, 221). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від андроніма *Ахтемієха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Ахтемії* (розм.) < *Артемій*.

Б

Баба¹, -и; ж.; гори; **1**) с. Міжгір’я Бог. р-ну: Баба (2002, БК², 141); **2**) с. Підвербці Тлум. р-ну: Баба (2011, УШ). – Назви неоднозначні щодо походження. Вони можуть бути семантичними утвореннями від апелятива *баба*, який уживається в слов’янських мовах зі значеннями ‘трясовина’ та ‘підвищення; гора, горб’ (ГТТС, 20–30), ‘приземкувата гора’ (Дуйчак, 266), ‘приземкувата гора, невелика гора, підвищення’ (Лісняк, 359). Цікаво, що в одній із народних етимологій ойконіма *Бабин* (назва села, що на Косівщині) йдеться про його походження

від апелятива *баба* ‘пагорб’ (КТВ, № 14, с. 10). Можливо також, що ці ороніми мотивовані теонімом *Баба*. Так називали наші далекі предки одну з найстародавніших богинь українців, що була матір’ю-предкинею, берегинею, охоронницею, покровою, хранителькою родинного вогнища, подайницею всякого добра, богинею життя, родючості та здоров’я (УМ, 18). Її культ розвинувся за часів матриархату. Поклоняючись цьому божеству, язичники розміщували її капища з кам’яними або дерев’яними статуями в спеціально присвячених місцевостях

(в урочищах, лісах, гаях, на горах чи горбах, над водними об'єктами) і підтримували там жертвний вогонь (ОУПТ, 163), а також влаштовувалися ритуальні танки чоловіків (мисливців і воїнів) (СДМ, 32). Такі місцевості, як стверджує М. Худаш, інколи одержували від імен цих божеств свої власні назви, котрі так чи інакше могли зберегтися до нашого часу (Худ.², 299). Тому, мабуть, не випадково ряд гір на Прикарпатті мають такі назви: *Бабина Гора*, *Бабинець*, *Баб'янка*, *Бабин Погар*, *Бабка* (НГІФ, 14–15) та ін. Очевидно, що на вершинах цих гір були колись святилища богині *Баби*, що й відбилося в їх назвах.

Прикарпатські дослідники В. та М. Клапчуки припускають, що *Бабами* називали колись кам'яні статуї, залишені в VI–XIII ст. тюркомовними народами. Вони ще й дотепер збереглися в степовій частині Європи та Азії – від Прикарпаття до Монголії (ДІГД, 91).

Чеський учений А. Профоус дає іншу етимологію цим назвам. Він вважає, що *баба* була втіленням дощових мряк. Мряка, що підіймалася над горизонтом, якоюсь мірою була схожа на стару жінку, зігнуту й закутану, і дістала вона ім'я *баба*, *бабка*. Назва дощової мряки перейшла потім на гору, над якою вона часто підіймалася (Банк, 166). Характерно, що й у Карпатах появу дощових мряк і туманів місцеві жителі пов'язують з дикою *бабою*, старою, з розпатланим сивим волоссям, у зношеному лахмітті, яка живе в колибі й гріється біля ватри, курячи файку – довгу люльку.

Баба², -и; ж.; камінь-скеля; с. Підвербці Тлум. р-ну: Баба (1978, Гор., 502); Баба (2012, БЛ⁵, 221). – Назва мотивована, очевидно, теонімом *Баба* (див. вище).

За переказами, у печері, що утворилася в скалі, за часів татарських нападів переховувалися люди, а в двадцятих роках минулого століття там жив якийсь пустельник, що спокутував гріхи за вбивство товариша.

Бабало́ва, -ої; ж.; поле (нива); с. Уніж Гор. р-ну: Бабалова (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Бабало*, пор. п-ще *Бабала* (ІФД, 188).

Бабу́¹, -ів; мн.; пасмо горбів, що тягнеться від с. Волосів Надв. р-ну до сс. Ворона Кол. р-ну та Красилівка Тисм. р-ну; інша назва – *Бабківські гори*: Baby (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Baby, Babkowskie góry (1874, ЕКГ, І, 49); Баби, Бабківські гори (2006, КВС, 5); Баби (2011, УШ); Баби (2012, БЛ⁵, 221). – Найбільш імовірно, що ці назви пов'язані з теонімом *Баба* (див. вище). Можливо, колись на пасмах горбів були язичницькі капища цієї богині. Менш імовірною є їх мотивація апелятивом *баба* зі значенням 'стара жінка' чи антропонімом *Баба*, пор. давні слов'янські особові імена: укр. *Баба* (Ук., 16), рос. *Баба* (Весел., 18), блр. *Баба* (Туп., 89), ст.-п. *Baba* (SSNO, І, 74), ч. *Baba* (Sv., 258) < *Бабъ* < *Бабъкрадь*, *Babierad* (SSNO, І, 74).

Бабу́², -ів; мн.; кол. село, хутір, тепер куток села Ворона Кол. р-ну: ws. Baby (1615, AGZ, X, 204); Na Babach (1788, ЛІЦІА, ф. 19, опр. 6, спр. 168, арк. 17); Baby (1932, МТ S); Baby (1934, SDW, № 24, s. 296); Baby (1938, SDW, № 5, s. 83); Баби (1947, АТП, 512); Баби (1961, ІФ АТП¹, 76) Баби (1965, ІФ АТП², 70); Баби (2006, КВС, 24). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного ороніма – найменування пасма горбів (див. вище), на якому розкинувся куток, що найбільш імовірно; б) утворенням способом плюралізації та онімізації апелятива *баба* 'стара жінка'; в) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток, пор. давні слов'янські особові імена *Баба* (див. вище).

Ба́бин, -ого; ч.; горб; с. Стрільче Гор. р-ну: Babin (1874, ЕКГ, ІІ, 114); Бабин (2012, БЛ⁵, 221). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від теоніма *Баба* (див. вище). Можливою також є мотивація цього ороніма апелятивом *баба* чи антропонімом *Баба* (див. вище).

Ба́бина Відоліна, -ої, -и; ж.; част. лісу; с. Узин Тисм. р-ну: Бабина Видоліна (2012, БЛ⁵, 221). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив

видолина 'видолинок; невелика й неглибока улоговина; улоговинка' (ВТС, 93), а атрибутивним членом – прикметник *бабина*, що вказує, очевидно, на належність цієї частини лісу в давнину *бабі* чи людині з прізвиськом або прізвиськом *Баба*.

Ба́бина Горá, -ої, -и; ж.; гора; с. Підви́соке Снят. р-ну; вар. *Баб'я гора*: Babia góra (1880, SG, I, 67); Бабина Гора (2002, БК², 142); Бабина Гора (2009 (1874), ПЗАП, 60); Бабина Гора (2012, БЛ⁵, 221). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *бабина* (*бáb'я*), що вказує на наявність у давнину на горі капища богині *Баби* (див. вище). Менш імовірною є мотивація цього ороніма антропонімом *Баба*.

Ба́бина Доли́на, -ої, -и; ж.; поляна; с. Узин Тисм. р-ну: Бабина Долина (2009, БЛ², 177). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ, I, 315), 'низина, заросла травою; широка низина' (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *бабина*, що вказує на належність у давнину поляни *бабі* (див. вище) або людині з прізвиськом чи прізвиськом *Баба* (див. вище).

Ба́бине, -ого; с.; урочище; с. П'ядики Кол. р-ну: Бабине (2006, КВС, 134). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(e)* від апелятива *баба* чи антропоніма *Баба* (див. вище). Можливо також, що цей мікротопонім пов'язаний із язичницькими віруваннями наших предків (див. *Баба*).

Ба́бин Кут¹, -ого, -а; ч.; урочище; с. Троїця Снят. р-ну: Бабин Кут (2011, УШ); Бабин Кут (2012, БЛ⁵, 221). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина якої-небудь території, місцевості' (ВТС, 475), а атрибутивним

членом – прикметник *бабин*, що вказує на належність урочища в давнину *Бабі*. Можливо також, що цей мікротопонім пов'язаний з язичницькими віруваннями наших предків (див. *Баба*).

Ба́бин Кут², -ого, -а; ч.; ліси; 1) с. Тростянець Снят. р-ну: Бабин Кут (2011, УШ); 2) с. Делева Тлум. р-ну: Babi[n] kať (1905 (1874), КуК ТТ); Бабин Кут (2011, УШ); Бабин Кут (2012, БЛ⁵, 221). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кут* (див. вище), а атрибутивними членами – прикметник *бабин*, що вказує на належність лісів у давнину *Бабі*. Можливо також, що ці мікротопоніми пов'язані з язичницькими віруваннями наших предків (див. *Баба*). Певним підтвердженням цьому може служити факт, наведений Б. В. Кобилянським, що старі люди в селі розповідали про "кам'яні баби", які люди в сусідніх селах скинули в річку (Кобил., ДЛМ, 106).

Бабинокúтський, -ого; ч.; потік; л. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Тростянець Снят. р-ну: Бабинокутський (2003, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *бабинокутський* 'який витікає з лісу *Бабин Кут* (див. вище)'.

Ба́бин Ліс, -ого, -у; ч.; лісове урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Бабин Ліс (2000, ЕКол., III, 38). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс*, а атрибутивним членом – прикметник *бабин*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Бабі*. Можливо також, що цей мікротопонім пов'язаний із язичницькими віруваннями наших предків (див. *Баба*).

Ба́бин Хрест, -ого, -а; ч.; горб; сс. Джу́рів, Рудники Снят. р-ну: Бабин Хрест (2011, УШ); Бабин Хрест (2012, БЛ⁵, 221). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного реалоніма – найменування хреста, що стояв колись на горбі. Очевидно, той хрест поставила там якась *баба*.

Ба́б'їнські Корчі, -их, -ів; мн.; урочище; с. Ба́б'янка Кол. р-ну: Ба́б'їнські Корчі (2010, УШ). – Назва утворена спо-

собом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *корчі* 'кущі', пор. *корч* 'кущ' (ВТС, 457), а атрибутивним членом – прикметник *баб'їнські*, що вказує на розташування урочища на території с. *Баб'янка* (див. далі).

Бабці, -ів; мн.; сад; с. Котиківка Гор. р-ну: Бабці (2010, БЛ¹, 343). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, стала ініціатором закладки саду або володіла ним, пор. п-ще *Бабець* (ІФД, 188).

Ба́бче¹, -ого; с.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 26 км, до Івано-Франківська – 43 км: Babcze (1602, Мк., № 147, к. 208); Babcze (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Babcze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 95); Babcze (1880, SG, I, 66); Ба́бче (1947, АТП, 516); Ба́бче (2009, ІФ АТП⁷, 148). – Назва є посесивним утворенням на -*je від антропоніма *Бабець* або *Ба́бко*, пор. давнє особове ім'я *Babko* (SG, XV, 305) < *Ба́бь* < *Ба́б'єрадъ*, *Babierad* (SSNO, I, 74), п-ща *Бабець* (ІФД, 188), *Ба́бко* (ППС, 9). В. О. Яцій виводить цю назву від однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. далі), який протікає через село (Яцій², 144).

Ба́бче², -ого; с.; потік; л. Великого Лукавцю п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина ~ 7,5 км; с. Ба́бче Бог. р-ну, гирло нижче с. Молодків Надв. р-ну; вар. *Бабецький*, *Ба́бчанка*: Babcze (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 170, арк. 51); Babcze (1880, SG, I, 66); Ба́бецький (1985, ІГ, II, 384); Ба́бче (1979, СГУ, 27); Ба́бче (2008, УШ); Ба́бчанка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає потік. Варіанти назви є розмовними суфіксальними утвореннями на -ськ(ий) та -анк(а) від названого вище ойконіма.

Ба́бчин Провал, -ого, -у; ч.; урочище; с. Михальче Гор. р-ну: Ба́бчин Провал (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *провал*

(< псл. *provalъ) 'провалля; глибокий яр' (Мар., 245), 'долина ріки чи потоку; пропасть, яр' (Jurkowski, 121), 'пропасть' (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *Ба́бчин*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Ба́бці*, пор. п-ще *Ба́бка* (Редько, I, 17).

Ба́бчу́ха, -и; ж.; болото; площа – 7,8 га; м. Городенка: Ба́бчиха (2000, ПЗТ, 254); Ба́бчиха (2012, БЛ², 221). – Назва, очевидно, генетично пов'язана з апелятивом *баба* 'болото, трясовина' (ЕСУМ, I, 106). Можлива також мотивація цього гелоніма однозвучним андронімом – найменуванням жінки за іменем чи прізвищем чоловіка, пор. п-ще *Ба́бко* (ППС, 9).

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 254).

Ба́бчука́, -а; ч.; сад; с. Кулачківці Снят. р-ну: Ба́бчука (2012, БЛ², 221). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням прізвища *Ба́бчук*, яке мав колишній власник саду, пор. п-ще *Ба́бчук* (СП, 32).

Ба́б'я, -ї; ж.; гора; с. Пробабин Гор. р-ну: Babia (1855, AKKGL, Bl. 50). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -*ja від теоніма *Ба́ба* (див. вище).

Ба́б'янка¹, -и; ж.; село; Кол. р-н; нал. до Струпківської с/р; віддаль до Коломиї – 35 км, до Івано-Франківська – 33 км; засн. біля 1629 р. (ЕКГ, I, 47–48): Babionka (1660, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 152, с. 23); Babianka (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Babianka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 172); Babianka (1855, AKKGL, Bl. 45); Babianka (1880, SG, I, 66); Ба́б'янка (1947, АТП, 511); Ба́б'янка (2009, ІФ АТП⁷, 148). – Назва утворена, очевидно, за допомогою поширеної в топонімії Прикарпаття й Карпат суфіксальної групи -анк(а) (розм. -'инк(а)) від ороніма – найменування узвишшя (пасма горбів) *Ба́би* (див. вище), на якому виникло село. Д. Г. Бучко виводить її від однозвучного гідроніма – найменування річки (див. далі), на березі якої розкинулося це поселення, або від особової назви *Ба́б'ян* + суфікс -к(а) в посесивній функції (Бучко, 50). В. О. Яцій, окрім цих версій, припускає її

утворення за допомогою суфікса *-к(а)* від незасвідченого (мікро)топоніма *Баб'яни* (Яцій, 150), що сумнівно.

Ба́б'янка², -и; ж.; річка; утворюється злиттям потоків Біленький та Рінистий біля с. Боднарів Кол. р-ну, далі тече під назвою *Бребенки* (див. далі), зливаючись з *Опрашиною*, отримує назву *Баб'янка*, в Отинії разом із Голишанкою творить *Отинійський* потік, що є правою притокою Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Дністра; довжина – 16 км; сс. Боднарів, Струпків, Ба́б'янка, Угорники, смт Отинія Кол. р-ну; інша назва – *Опрашина* (див. далі): Babianka (1880, SG, I, 67); Bavianka (1906 (1876), KuK K); Bavianka (1917, Машт., ДБ, 18); Bavianka (1935, МТ N); Ба́б'янка (1979, СГУ, 27). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає річка.

Ба́б'янка³, -и; ж.; урочище; м. Тисмениця: Ба́б'янка (2008, Тисм.¹, 39 вклад.). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-анк(а)* від теоніма – язичницької богині *Баба* (див. вище), статуя якої, мабуть, стояла колись в урочищі.

Ба́вка¹, -и; ж.; урочище (ліс); с. Джурів Снят. р-ну: Бавка (2011, УШ); Бавка (2012, БЛ⁵, 221). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бавка*, що позначає як від'ємні, так і позитивні елементи рельєфу: 'суха впадина; рівнина, долина в степу' (Мар., 213), 'суха долина; русло річки, що висохла' (Лісняк, 359), пор. також *балка* 'яр з пологими схилами' (ВТС, 35), 'русло висохлої річки' (ЕСУМ, I, 126), 'яр; яр, утворений течією ріки; степовий яр' (Мар., 214–215). На Бойківщині та Гуцульщині не побутує термін *балка* зі значенням 'заглиблення', а на Покутті він вживається в мікротопонімах, що є найменуваннями ряду невеликих об'єктів, які розташовані на підвищеннях. Враховуючи це, дослідниця мікротопонімії цього краю Л. П. Білінська припускає, що цей апелятив маніфестує тут значення 'невелике підвищення' (БЛ⁵, 73). У будь-якому випадку назва вказує на рельєф поверхні урочища.

Ба́вка², -и; ж.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Бавка (2011, УШ); Бавка (2012, НПС,

164). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бавка* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні кутка.

Ба́вки¹, -ок; мн.; горби, підвищення; 1) 330 м; с. Виноград Гор. р-ну: Бавки (2008, УШ); 2) с. Княже Снят. р-ну: Бавки (2011, УШ); 3) с. Тучапи Снят. р-ну: Бавки (2004, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *бавка* (див. вище).

Ба́вки², -ок; мн.; урочища; 1) с. Виноград Гор. р-ну: Бавки (1988, КК, 594); 2) с. Вікно Гор. р-ну: Бавки (2008, УШ); Бавки (2012, БЛ⁵, 221); 3) с. Грушів Кол. р-ну: Бавки (2006, ЕКол., IV, 156); 4) с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Бавки (2011, УШ); 5) с. Балінці Снят. р-ну: Bawki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 43, арк. 75); Бавки (2012, НПС, 39); 6) с. Белелуя Снят. р-ну; вар. *Балки*: Бавки, Балки (2000, Марусик, 16); Бавки (2003, Снятин, 21); Бавки (2012, БЛ⁵, 221); 7) с. Рибне Тисм. р-ну: Бавки (2000, Качкан, 11); 8) с. Долина Тлум. р-ну: Бавки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *бавка* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

Ба́вки³, -ок; мн.; кутки; 1) с. Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Балки*: Bawki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 31, арк. 16); Балки, Бавки (2006, КВС, 44); Бавки (2007, ЕКол., V, 19); Бавки (2011, УШ); 2) с. Тростянка Кол. р-ну: Бавки (2006, КВС, 167). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *бавка* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь територій кутків.

Ба́вки⁴, -ок; мн.; поле; с. Княже Снят. р-ну: Бавки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилах якого розкинулося поле.

Ба́вки⁵, -ок; мн.; ліси; 1) с. Троїця Снят. р-ну: Бавки (2011, УШ); 2) між сс. Павлівка та Угринів Тисм. р-ну: Бавки (1997, Павл., 6). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *бавка* (див. вище). Вони вказують на наявність у лісах підвищень, ярів і балок.

Ба́вки⁶, -ок; мн.; поле; с. Хотимир Тлум. р-ну: Бавки (1973, Кобил., 271). – Назва

утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *бавка* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні поля.

Бавкова Доліна, -ої, -и; ж.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Бавкова Долина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травною; широка низина’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *бавкова* ‘розміщена в бавці’ (див. вище). Вона вказує на місце розташування та рельєф поверхні кутка.

Багаївка, -и; ж.; урочище; с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Багаївка (2000, ЕКол., III, 55); Багаївка (2006, КГ, 19); Багаївка (2007, ІВВ, 12). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від антропоніма *Багай*, пор. п-ще *Багай* (СП, 32).

Багна¹, -и; ж.; болота (болотисті місцевості, урочища); 1) с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Багно*, *Багни*: *Bahna* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Bagno* (1904 (1877), KuK Kutu); *Bagno* (1933, MT Kutu); Багна (2006, КГ, 19); Багни (2012, БЛ⁵, 221); 2) с. Рунгури Кол. р-ну: Багна (2002, Рунг., 240); Багна (2006, КГ, 23); Багна (2012, БЛ⁵, 221). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *багна* (< псл. **bagno*) ‘багно, болото, драговина, мочар’ (Мар., 214; ЕСУМ, I, 110), ‘болотисте місце; трясовина, болото’ (ВТС, 32), ‘болото в загальному значенні’ (СНГТВ, 7), ‘болото, заболочене грузьке місце, мокра заболочена низина’ (СНГТК, 14–15), ‘дуже грузьке болото’ (СГТЗП, 218).

Багна², -и; ж.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: *Bahna* (1855, АККГЛ, Bl. 49); Багна (2006, КВС, 14); Багна (2011, УШ); Багна (2012, БЛ⁵, 221). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування болотистої місцевості (див. вище), на якій розкинувся куток.

Багна³, -и; ж.; поле; с. Княже Снят. р-ну: Багна (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *багна* (див.

вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на полі.

Багна⁴, -и; ж.; пасовище; с. Слобідка Тисм. р-ну: Багна (2012, СНІС, 8). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *багна* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на пасовищі

Багні, -он; мн.; куток (присілок); с. Трач Кос. р-ну: Багни (1995, НПК, 74). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *багна* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Багно¹, -а; с.; кол. пасовище, сінокіс, тепер куток; с. Мишин Кол. р-ну: *Bagno* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 270, с. 41, 57); *Bahno* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Bagno* (1904 (1877), KuK Kutu); Багно (2006, КВС, 101); Багно (2011, УШ); Багно (2012, БЛ⁵, 221). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *багно* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Багно², -а; с.; пасовище; с. Товмачик Кол. р-ну: *Bagno* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 41, с. 32); Багно (2012, БЛ⁵, 221). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *багно* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на пасовищі.

Багно³, -а; с.; урочища (заболочені місцевості); 1) с. Княже Снят. р-ну: Багно (1999, Експ.); Багно (2012, БЛ⁵, 221); 2) с. Петрилів Тлум. р-ну: Багно (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *багно* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунту в урочищах.

Багрівка, -и; ж.; урочище; с. Рогиня Гор. р-ну: Багрівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від антропоніма *Багрій*, пор. п-ще *Багрій* (СП, 32).

Багінсберг¹, -а; ч.; кол. нім. колонія, засн. 1818 р. біля м. Коломия (НКГ, 64), тепер вул. Б. Хмельницького, О. Пушкіна, Б. Лепкого та, частково, С. Петлюри: *Baginsberg* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Bagisberg* (1900, SGG, 293); *Baginsberg* (1906 (1876), KuK K); *Baginsberg ad Kołomyja* (1910, ZSO, 4); Багінсберг (1988, КК, 38); Багінсберг (2008 (1877), Вайгель 54). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему антропоніма *Багін*, що є усі-

ченою формою прізвища засновниці колонії Маріанни *Багінської*, пор. нім. п-ще *Baginski* (FNB, 59), та нім. апелятива *der Berg* 'гора' (ВНУС, 116), тобто первісно вона означала 'гора *Багінської*'.

З історії відомо, що в 1818 році М. Багінська запросила сюди 17 сімей німецьких колоністів, які прибули з Брігідау (Стрийщина), Йозефсбергу (Дрогобиччина) та Угартсталю (Калущина). Вони осіли на землях Станіслава й Сюзанни Багінських. Новозаснована колонія стала називатися *Мечиківкою*. Згодом вона зміцнилася колоністами, які прибули з Ландестреу (Калущина). М. Багінська уклала з ними угоду, згідно з якою кожна родина утримувала по 10 моргів землі на вічні часи. Кожен колоніст повинен був відпрацювати щороку на панщині 14 днів, сплачувати податки натурою й грошима. Куратор громади (голова) отримав у безкоштовне користування 3, а вчитель – 4 морги землі. Їх також звільняли від сплати чиншу та панщини. Так виникла німецька колонія, яку на честь Багінських назвали *Багінсберг* (ЕКОЛ., II, 13–14).

Багінсберг², -а; ч.; куток; с. Матеївці Кол. р-ну: Багінсберг (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування колишньої нім. колонії (див. вище). Вона має переносне, конотативне значення і вказує на певну віддаленість кутка від села, подібно до того, як віддалений *Багінсберг* від міста Коломия.

Бадзарня, -і; ж.; урочище; с. Будзин Тлум. р-ну: Бадзарня (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *бадзарня* (діал.) 'місце, де колись був базар' (Експ.).

Баділево, -ого; с.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну; вар. *Бадилове*: Бадилево (1995, ТМН, 21); Бадилове (2005, Карпів, 10); Бадилево (2012, БЛ⁵, 221). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* (*-ов(е)*) від антропоніма *Бадило*, пор. п-ще *Бадило* (Експ.).

Бадовляк, -а; ч.; урочище; с. Тязів Тисм. р-ну: Бадовляк (1995, ТМН, 48). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника урочища, пор. п-ще *Бадовляк* (Експ.).

За народними переказами, назва мотивована однозвучним гідронімом – найменуванням цілющого джерела, яке було в урочищі до Першої світової війни. Оскільки вода в ньому мала лікувальні властивості, то люди назвали його *Бадовляком* від *бадити* 'лікувати'.

Бажантарня, -і; ж.; кол. хутір, нал. до м. Станіславова (суч. Івано-Франківська): *Bažantarnia* (1855, AKKGL, Bl. 44). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бажантарня* 'фазанник; фазанячий двір' (Гонца, 88), пор. пол. *bażanciarńia* 'т. с.' (ПУС¹, 24). Вона вказує на те, що на хуторі колись розводили фазанів.

Ба́за¹, -и; ж.; поля; 1) с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: База (2012, БЛ⁵, 221); 2) с. Кулачківці Снят. р-ну: База (2012, БЛ⁵, 221); 3) с. Рожневі Поля Снят. р-ну: База (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *база* 'склад, місце зберігання різних продуктів, товарів' (ВТС, 33). Вони вказують на те, що на полях колись були склади з мінеральними добривами та іншими товарами сільськогосподарського призначення.

Ба́за², -и; ж.; куток; с. Ценява Кол. р-ну: База (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *база* (див. вище). Вона вказує на виникнення кутка біля складів, що належали військовим частинам, які обслуговували аеродром та льотний полк.

Ба́зева, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Колінці Тлум. р-ну: Базева (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Базьо*, пор. особове ім'я *Базьо* < *Базилій* < *Василь* (СУІ, 60), п-ще *Базьо* (ПЗУ, 44).

Базені́, -ів; мн.; куток; с. Залуччя Кол. р-ну: Базени (2006, КВС, 56). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток, пор. особове ім'я *Базена* < *Василія* (СУІ, 60–62), п-ща *Базенко* (СУІ, 61), *Базьо* (ПЗУ, 44).

Базиліні́, -ів; мн.; куток; с. Молодків Надв. р-ну: Базиліни (1998, Мих., 178); Базиліни (2010, Експ.); Базиліни (2011, СГ, II, 215). – Назва виникла в результаті трансоні-

мізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Базиліна* (Редько, I, 21).

Базильорові Корчі, -их, -ів; мн.; урочище; с. Похівка Бог. р-ну: Базильорові Корчі (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *корчі* ‘зарості кущів’, пор. *корч* ‘кущ’ (ВТС, 457), а атрибутивним членом – прикметник *Базильорові*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Базильору*.

Базів Кут, -евого, -а; ч.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Базів Кут (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина якої-небудь території, місцевості’ (ВТС, 475), тут – ‘частина села’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Базів*, що вказує на належність землі на кутку в давнину *Базеві*, пор. особове ім’я *Базьо* (див. вище).

Байдак, -а; ч.; пасовище; с. Забережжя Бог. р-ну: Байдак (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, якій належало колись пасовище, пор. п-ще *Байдак* (СП, 33).

За переказами місцевих жителів, назва пасовища походить від дієслова *байдикувати* ‘нічого не робити, нічим не займатися; відпочивати’ (Експ.), оскільки ще в 30–40-х роках минулого століття тут відбувалися концерти художньої самодіяльності, спортивні змагання, ігри.

Байцарівщина, -и; ж.; підвищення; с. Жураки Бог. р-ну: Байцарівщина (2012, БЛ⁵, 221). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-івщин(а)* від антропоніма *Байцар*, пор. п-ще *Байцар* (ІФД, 189).

Бакающина, -и; ж.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну; вар. *Бакаючина*: Бакаючина (1998, Мих., 178); Бакающина (2009, ПН, 18). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Бакаюський*, пор. п-ще *Бакаюський* (Експ.), або від андроніма *Бакаюшка* – найменуван-

ня жінки за прізвищем чоловіка, пор. п-ще *Бакай* (ІФД, 189).

Балагора, -и; ж.; горб; 329 м; смт Обертин (кол. с. Балагурівка), с. Гончарів Тлум. р-ну; інша назва – *Чортова Гора*, *Чортіві Гори* (див. далі): *Bałaury czyli Czartowe góry* (1880, SG, I, 93); *Bałahora* (1880, SG, I, 876); *Bałahora* (1906 (1876), KuK K); Балагора (2012, БЛ⁵, 221). – Назва, очевидно, виникла під впливом польської мови зі словосполучення *biała góra* ‘біла (вапнякова) гора’. М. Л. Худаш вважає, що в основі назви *Балагора* лежить словосполучення *Балья гора*, у складі якого є посесив на *-*bja* від особової назви *Баль* < *Балемиль*, *Балеславъ* (Худ., 17). Можливо також, що назва гори пов’язана з дохристиянськими віруваннями, пор. *Балаур* – назва одного з персонажів молдавського фольклору, рум. *balaur* ‘змій, дракон, гідра’ (РУС, 47). Підтвердженням цього є й інше найменування горба – *Чортова Гора*.

Балагурини, -ів; мн.; кол. хутір, тепер куток с. Чортовець Гор. р-ну: *Bałahoriny* (1933, МТ К); *Bałahuryny* (1934, SDW, № 21, s. 221). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-сько *Балагурин* < *Балагура*, п-ще *Балагура* (ІФД, 190); б) семантичним утворенням від катойконіма *балагурини* ‘вихідці (переселенці з с. *Балагурівка* (див. далі) або ‘які проживали під горою *Балагора* (див. вище)’.

Балагурівка, -и; ж.; кол. окреме село, тепер куток с. Гончарів Тлум. р-ну: *Baławorówka* (!) (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, с. 165); *BałaHORÓwka*, *BałaHARÓwka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 212, арк. 31); *Białohorowka* (1790, KGL, 28); *BiałohorÓwka* (1855, AKKGL, Bl. 49); *BałaHARÓwka*, *dawnej BałaURÓwka*, *mylnnie BiałahorÓwka zwana* (1880, SG, I, 93); *BałaHORÓwka* (1910, ZSO, 5); *BałaHORÓwka* (1933, МТ К); Балагурівка (1947, АТП, 511); Балагурівка (1961, ІФ АТП¹, 76); Балагурівка (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Балагур*, пор. п-ще

Балагур (СП, 34); б) таким же утворенням від ороніма – найменування горба *Балагора* (див. вище), біля якого виникло поселення. Остання версія є, на нашу думку, більш імовірною. А. Шнайдер трактує цю назву як утворення від рум. антропоніма *Balaur* (EKG, I, 379–380), пор. у цьому зв'язку рум. п-ще *Balaur* (Const., 262).

Балинєцьке, -ого; с.; поле; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Балинєцьке (2006, КГ, 19); Балинєцьке (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *балинєцьке* 'належне громаді с. *Балинці* (див. далі) чи окремим його жителям'.

Балінська Толока, -ої, -и; ж.; куток; с. Балинці Снят. р-ну: Балінська Толока (2012, НПС, 39). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *толока* 'пасовисько (перев. обгороджене); земля, ніколи не орана' (ГГ, 186), 'пасовище поблизу села (перев. громадське)' (ТГП, 334), 'залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби' (ВТС, 1254), а атрибутивним членом – прикметник *балінська*, що вказує на належність кутка до с. *Балинці* (див. далі).

Балінці, -ів; мн.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 32 км, до Івано-Франківська – 78 км; давня назва – *Баленичі*, *Балиничі*: *Balenicze* (1444, AGZ, V, 130); *Balyncze* (1496, MRPS, II, 34); *Balincze* (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); *Balince* (1658, ЛНБ ВР,

ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Balińce* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 69); *Balince* (1855, АККГЛ, VI, 49); *Balince* (1880, SG, I, 88); Балинці (1947, АТП, 503); Балинці (2009, ІФ АТП⁷, 148). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду чи підданних якогось *Бали*, пор. особові імена: давнє укр. *Бал* (Чучка, Сл., 41), блр. *Бала* (Бір., 36), ст.-п. *Bala* (SSNO, I, 80), хорв. *Bala* (Leks., 20), що є суфіксальними похідними на -а від *Баль* < *Баломиръ*, *Балосинъ* (Мор., 7). Десь у XV ст. суфікс -иничі в назві села, очевидно, під сильним впливом ойконімних утворень на -инці, був замінений цим формантом.

У такій формі назва функціонує й тепер. М. Л. Худаш припускає також, що вона могла виникнути й від катойконіма *балинці* 'вихідці з села *Балин* (суч. Він. або Хм. обл.)' (Худ., 20).

Балкі¹, -ок; мн.; кол. хутір, нал. до с. Старі Богородчани Бог. р-ну, тепер його куток: *Balki* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 11, с. 129); *Balki* (1900, SGG, 41); *Balki* (1932, МТ S); Бавки, Балки (2011, УШ); Бавки (2012, БЛ⁵, 221). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *балка* (*бавка*) 'яр з пологими схилами' (ВТС, 35), 'русло висохлої річки' (ЕСУМ, I, 126), 'яр; яр, утворений течією ріки; степовий яр' (Мар., 214–215). На Покутті цей апелятив має ще й значення 'невелике підвищення' (БЛ⁵, 73). Можлива також її мотивація однозвучним груповим антропонімом – найменуванням родини, яка могла започаткувати куток, пор. п-ще *Балко* (ПЗУ, 46).

Балки², -ок; мн.; урочище; с. Пилипи Кол. р-ну: *Balki* (1933, МТ Kutu). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *балка* зі значенням 'яр з пологими схилами' (ВТС, 35), 'русло висохлої річки' (ЕСУМ, I, 126), 'яр; яр, утворений течією ріки' (Мар., 214–215). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Балкі³, -ок; мн.; потічок; п. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; с. Белелуя Снят. р-ну: *Balki* (1880, КуК Z); Балки (1982, КС, 15); Балки (2000, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *балка* (див. вище). Вона вказує на характер і форму берегів потічка.

Балки⁴, -ок; мн.; куток; с. Кулачківці Снят. р-ну: Балки (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *балка* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні кутка.

Балки⁵, -ок; мн.; кол. хутір, тепер куток міста Снятин: **Balki* (... *Balkami zowa*; 1571, Мк., S11(1), 12); *Balki* (1900, SGG, 604); Балки (1982, КС, 13); Балки (2012, НПС, 289). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *балка* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні хутора.

Балкі⁶, -ок; мн.; лісове урочище; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Bałki (1932, МТ S). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *балка* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Балкі⁷, -ок; мн.; урочище (сінокіс); с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Балки (2006, МСП, 16). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *балка* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Балківець, -івця; ч.; потік; л. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Балківець (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *балковий* 'який протікає в *балці* (див. вище)'.

Бальтазарівка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Виноград Гор. р-ну: Baltazarówka (1893, SG, XIII, 562). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Бальтазар*, пор. особове ім'я *Бальтазар* < *Бальтасарій*, (СЛІ, 383).

Балянні, -ів; мн.; присілок; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Баляни (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала присілок або проживала колись на ньому, пор. п-ще *Балян* (Редько, I, 29).

Бам¹, -у; ч.; пасовища; 1) с. Грабовець Бог. р-ну: Бам (2011, УШ); 2) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Бам (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування залізниці *БАМ* (Байкало-Амурської магістралі) в Східному Сибіру. Вони мають переносне, конотативне значення і вказують на значне віддалення пасовищ від центрів сіл.

Бам², -а; ч.; мікрорайон м. Івано-Франківська: Бам (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування залізниці *БАМ* (Байкало-Амурської магістралі) в Східному Сибіру. Вона має переносне, конотативне значення і вказує на значне віддалення мікрорайону від центру міста та його будівництво в часи, коли споруджувалася Байкало-Амурська магістраль.

Бангладеш, -а; ч.; куток; с. Ямниця Тисм. р-ну: Бангладеш (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування держави в Південній Азії. Вона має переносне, конотативне значення і вказує на значну віддаленість кутка від центру села, у результаті чого він нібито відрізаний від цивілізації, як Бангладеш відрізана Гімалаями від країн СНД.

Бандурка, -и; ж.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Бандурка (2002, Рунг., 240); Бандурка (2006, КВС, 140); Бандурка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, який проживав на кутку або був його засновником, пор. п-ще *Бандурка* (ТД КР, 55).

Банище, -а; с.; поле; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Baniszczce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 4, с. 92); Baniszczce (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 58, арк. 92); Банище (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *банище* 'місце, де була *баня* – джерело солоної води; солеварня', пор. *баня* 'солеварня' (ЕСУМ, I, 136), 'соляне джерело; солеварня' (Нг., 32). Вона вказує на те, що на полі в давнину були соляні джерела та солеварня.

Бані, бань; мн.; ліс; с. Глинки Надв. р-ну: Бані (1998, Мих., 178). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *баня* (див. вище). Вона вказує на те, що в лісі колись біля соляних джерел виварювали сіль.

Банний, -ого; ч.; потік; пр. Вербіжця л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Банний (2006, КВС, 17). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *банний* 'який впливає з *бані* – соляного джерела', пор. *баня* (див. вище), а також урочище *Баня* (див. далі), де протікає потік (КВС, 17).

Баношеве, -ого; с.; поле; с. Волосів Надв. р-ну: Баношеве (1998, Мих., 178). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Банош*, пор. п-сько *Банош* (Мих., 91).

Банькі¹, -ок; мн.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Баньки (2009, Експ.); Баньки

(2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *банька*, дем. від *баня* (див. вище). Вона вказує на наявність на кутку соляних джерел, біля яких колись виварювали сіль.

Баньку́², -ок; мн.; урочища (місцевості); **1**) с. Красна Надв. р-ну: Баньки (1998, Мих., 178); Баньки (2011, СГ, II, 199); **2**) на захід від с. Стецева Снят. р-ну: Баньки (1982, КС, 16). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *банька*, дем. від *баня* (див. вище). Вони вказують на наявність в урочищах соляних джерел.

Ба́ня¹, -і; ж.; гори, горби; **1**) 512 м; між сс. Глибока та Хмелівка Бог. р-ну: Bania (1855, АККGL, Bl. 44); Bania (1880, KuK S); z pod góry Bani (1880, SG, I, 592); Bania (1913, GKS); Баня (2012, БЛ⁵, 222); **2**) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Баня (2006, КВС, 95). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *баня* (див. вище). Вони вказують на те, що в давнину на цих горбах були соляні джерела та солеварні.

Ба́ня², -і; ж.; кутки; **1**) с. Маркова Бог. р-ну; вар. *Бані*: Bania (1855, АККGL, Bl. 48); Bania (1935, MT N); Баня, Бані (2011, УШ); **2**) с. Старуня Бог. р-ну; вар. *Бані*: Бані, Баня (2011, УШ); Бані (2011, СГ, II, 230); **3**) с. Гвізд Надв. р-ну; вар. *Бані*: Bania (1906 (1880), KuK N); Bania (1913, GKS); Bania (1935, MT N); Бані (1998, Мих., 178); Бані (2010, Експ.); Бані (2011, СГ, II, 178); **4**) смт Ланчин Надв. р-ну; вар. *Бані*: Бані (1998, Мих., 178); Бані, Баня (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *баня* (див. вище). Вони вказують на те, що на кутках колись були соляні джерела, де виварювали сіль. Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок, у яких іменники першої відміни з основою на м'який приголосний мають закінчення -і замість літературного -а.

Ба́ня³, -і; ж.; кол. село, тепер куток с. Росільна Бог. р-ну: Bania (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 113, с. 116); Bania (1880, KuK S); Bania (1888, SG, IX, 766); Bania (1910, ZSO, 5); Bania (1932, MT S); Баня (1996, Рос., 3); Баня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *баня* (див.

вище). Вона вказує на наявність на кутку соляних джерел, біля яких у давнину варили сіль.

Ба́ня⁴, -і; ж.; урочища; **1**) с. Верхній Verbіж Кол. р-ну; вар. *Бані*: Бані (2000, ЕКол., III, 55); Баня (2006, КВС, 17); Бані (2007, IBV, 12); **2**) с. Молодятин Кол. р-ну: Баня (2006, КГ, 20). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *баня* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах є соляні джерела, біля яких колись були солеварні.

Ба́ня⁵, -і; ж.; кол. окреме село, тепер куток с. Княздівір Кол. р-ну; інші назви – *Баня-Княздівірська*, *Стара Баня*: Bania Kniazdowska (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 72, арк. 4); Bania Stara (1883, SG, IV, 193); Баня Стара (1886, ШДС, 66); Bania (1933, MT K); Баня (1985, ІГ, II, 419); Баня (1988, КК, 646); Баня (2006, КВС, 64); Баня (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *баня* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку є соляні джерела, біля яких колись були солеварні. Означення *княздівірська* та *стара* 'яка виникла давно; яка існує довгий час; давня' (ВТС, 1188) вказують відповідно на розташування села, а потім кутка, на території с. *Княздівір* та на час його виникнення.

Ба́ня⁶, -і; ж.; куток; с. Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Бані*: Баня (2006, КВС, 95); Бані (2011, УШ); Баня (2012, БЛ⁵, 222). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Ба́ня Бо́янка, -і, -и; ж.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Баня Боянка (2002, Рунг., 248). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *баня* (див. вище), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене антропонімом *Боянко* в родовому відмінку, що вказує на належність солеварні в давнину *Боянкові*, пор. давнє особове ім'я *Боян* (Чучка, Сл., 77), п-ще *Боян* (ПЗУ, 87), а також похідні *Боянов*, *Боянчак*, *Боянчук* (СП, 55).

Банянка, -и; ж.; лісове урочище; с. Гаврилівка Надв. р-ну; вар. *Банєнка*: Банянка,

Банєнка (2011, Бойко). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-янк(а)* (розм. *-єнк(а)*) від апелятива *баня* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись були соляні джерела й тут виварювали сіль. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Барабашеві Вали, -их, -ів; мн.; урочище; с. Вільхівці Гор. р-ну: Барабашеві Вали (2012, БЛ², 222). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вали*, мн. від *вал* ‘довгий і високий земляний насип для господарських потреб чи захисту від повені’ (ВТС, 73), ‘земляний насип, високий насип землі’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Барабашеві*, що вказує на належність землі в урочищі *Барабашу*, пор. п-ще *Барабаш* (ІФД, 191).

Барабашішин Горб, -ого, -а; ч.; горб; с. Черемхів Кол. р-ну: Барабашішин горб (2001, ЕКол., XII, 22); Барабашішин Горб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Барабашішин*, що вказує на належність орооб’єкта *Барабашісі*, пор. п-сько *Барабашко* (Експ.), п-ще *Барабаш* (ІФД, 191).

Барáки¹, -ів; мн.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Бараки (2008, БГ, 10). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *барак* ‘житлове приміщення, призначене для тимчасового користування’ (ВТС, 37). Вона вказує на те, що в урочищі колись були такі оселі, призначені для проживання лісорубів.

Барáки², -ів; мн.; поле; с. Діброва Тлум. р-ну: Бараки (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *барак* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись були такі оселі.

Баралуст, -у; ч.; ліс; с. Копачинці Гор. р-ну: Баралуст (2008, УШ). – Назва не цілком зрозуміла щодо походження. Можливо, вона є здеформованою під впливом розмов-

ного мовлення формою від давнього ойконіма – найменування зниклого села *Барлуй* (див. далі).

Баранецьке, -ого; с.; поле; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Баранецьке (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, який володів колись полем, пор. п-ще *Баранецький* (ІФД, 191). Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Барáнина, -ої; ж.; гора; 273 м; м. Тлумач: Баранина (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *баранина* (діал.) ‘бараняча; призначена для випасу *баранів*’ (Експ.).

Барáнівка, -и; ж.; кутки; 1) с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Баранівка (1998, Мих., 178); Баранівка (2010, Експ.); 2) с. Пшеничники Тисм. р-ну: Баранівка (1995, ТМН, 41); Баранівка (2009, БЛ², 177); Баранівка (2011, Експ.). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Баран*, пор. п-ще *Баран* (СП, 35; ІФД, 191).

Баранóві, -их; мн.; ниви (ораниці); с. Дзвиняч Бог. р-ну: Баранові (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(і)* від антропоніма *Баран*, пор. п-ще *Баран* (див. вище).

Барáняча, -ої; ж.; куток; с. Ганьківці Снят. р-ну: Бараняча (2012, НПС, 83). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування ферми, на якій колись утримували баранів та овець і яка розміщувалася на кутку.

Барбáзівка, -и; ж.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Барбазівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Барбаза*, пор. п-ще *Барбаза* (СП, 35), очевидно, східнороманського походження, пор. рум. п-ще *Barbă* та похідні *Barboș*, *Barbașa* (Const., 265).

Барвінкóвий Пótік, -ого, -оку; ч.; яр; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Барвінковий Потік (1998, Мих., 178). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невели-

ка, струмок із стрімкою течією', 'струмок, видолинок' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *барвінковий*, що вказує на проростання в яру *барвінку*.

Барвінкуватий¹, -ого; ч.; хребтик; с. Гута Бог. р-ну: Berwinkowaty (1935, MT Porohy); Барвінкуватий (2006, ГСК К). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *барвінкуватий* 'вкритий подекуди *барвінком*', що вказує на характер рослинності на хребтику.

Барвінкуватий², -ого; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Барвінковатий*: Барвінкуватий (2003, Експ.); Барвінковатий (2006, ГСК К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребтика (див. вище), з якого стікає потік.

Барділякова, -ої; ж.; част. села; с. Довге Тисм. р-ну: Барділякова (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Барділяк*, пор. п-ще *Барділяк* (Експ.), п-сько *Барділо* (Редько, I, 13).

Барілівка, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Марківці Тисм. р-ну: Baryłówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 31); Baryłówka (1880, KuK S); Baryłówka, albo Barylowka (1884, SG, V, 63); Baryłówka (1913, GKS); Baryłówka (1932, MT S). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Баріло*, пор. п-ще *Баріло* (ІФД, 191).

Бариш¹, -а; ч.; кол. фільварок, тепер куток с. Рошнів Тисм. р-ну: fw. Barysz (1926, MT T); Бариш (2011, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника і власника фільварку, пор. п-ще *Бариш* (Редько, I, 34). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *бариш* 'визиск, зиск; заробіток' (КС, 258). У такому разі назва вказує на те, що власник фільварку сподівався отримувати від нього прибутки. С. О. Вербич, аналізуючи однозвучну назву річки в Терн. обл., припускає її утворення семантичним способом від незасвідченого географічного апелятива **бариш* < *бар* 'мокре місце між горбами', 'глибокий урвистий яр' (Вербич, ГСД, 12).

Бариш², -у; ч.; урочище (поле, ліс); с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Бариш (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування фільварку (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Барлуй, -я; ч.; кол. село на Городенківщині, тепер не ідент.: Barluj (1449, AGZ, XII, 198); Barloy (1465, AGZ, XII, 300); Barluj (1578, ŻDz, XVIII/I, 88). – Назва, очевидно, є волосською за походженням. Вона утворена за допомогою рум. суфікса родового-давального відмінка *-луй* (< *-luj*) з присвійним значенням від антропоніма *Bar* чи *Bara* (Jordan, 47; Const., 191). Д. Г. Бучко, окрім цієї версії, припускає мотивацію цього ойконіма слов'янським апелятивом *bara* 'болото; стояча вода; драговина, мочар, трясина' + суф. *-луй* (Бучко, 51).

Баронська, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Залуччя Снят. р-ну: Баронська (2004, Ром., 12); Баронська (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ськ(а)* від антропоніма *Барон*, пор. п-ще *Барон* (АЛ, 96), рум. *Baron* (Const., 266).

Барсуки, -ів; мн.; урочище; с. Молодтин Кол. р-ну: Барсуки (2008, БГ, 14). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *барсук*, що є розмовним варіантом апелятива *борсук* 'хижий лісовий хутровий звір із родини куницевих' (ВТС, 60). Вона вказує на вид звірів, які водилися колись в урочищі.

Бартки, -ів; мн.; куток; с. Грушка Тлум. р-ну: Бартки (1975, АСЗ, I, 900). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. особове ім'я *Бартко* (СУІ, 58), п-ще *Бартко* (СП, 36), ст.-п. *Bartek* (SSNO, I, 96).

Бартків Кут, -ового, -а; ч.; куток; с. Довге Тисм. р-ну: Бартків Кут (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина якої-небудь території, місцевості' (ВТС, 475), 'частина населеного пункту' (Експ.),

а атрибутивним членом – прикметник *Бартків*, що вказує на проживання на кутку родини *Барткова*, пор. особове ім'я *Бартко*, п-ще *Бартко* (див. вище).

Барткова Керниця¹, -ої, -і; ж.; криниця; с. Молодятин Кол. р-ну; вар. *Барткова Кірниця*: Барткова Кірниця (2006, КГ, 21); Барткова Керниця (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *керниця* (*кірниця*, *кирниця*) ‘криниця’ (ГГ, 93), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Барткова*, що вказує на належність гідрооб'єкта в давнину *Бартку*, пор. особове ім'я *Бартко*, п-ще *Бартко* (див. вище).

Барткова Керниця², -ої, -і; ж.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну; вар. *Барткова Криниця*: Барткова Криниця (2008, БГ, 14); Барткова Керниця (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування криниці (див. вище), навколо якої розкинулося урочище.

Басейн, -а; ч.; куток; с. Ковалівка Кол. р-ну: Басейн (2008, МС, 154). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *басейн*. Так у селі називають водонапірну башню, біля якої розкинувся куток.

Басіївка, -и; ж.; куток; с. Узин Тисм. р-ну: Басіївка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Басій*, пор. п-ще *Басій* (Редько, І, 37).

Батенькове, -ого; с.; поле; смт Єзупіль, с. Сілець Тисм. р-ну; вар. *Батиньково*: Батинькове (1997, Єз., 187); Батеньково (2002, СНЧ, 30); Батеньково (2009, БЛР, 177). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* (*-ов(о)*) від антропоніма *Батенько*. Таке прізвище мав польський осадник, який проживав колись на теперішньому полі. Рештки його садиби збереглися до наших днів. Пор. також п-сько *Батенько* (Редько, І, 38).

Батерс, -у; ч.; потік; п. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 3 км; с. Манява Бог. р-ну; вар. *Батирс*, *Батирсів*, інша назва – *Скитець* (див. далі): Батерс (1975, АСЗ, І, 741); Батирс, або Скитець (1999, Експ.); Batersów

(2000, PBWG, 135); Батерс (2008, СРК, 57); Batorsa potok, ...nazwa miejscowa Skitiec (2008, Gorgany, 265). – Походження назви не цілком зрозуміле. Можливо, вона пов'язана з рум. *bate* ‘бити, стукати, вдарятися, товкти, молотити’ (РУС, 49), пор. також *bătaie* ‘побої, бійка, биття, удар, перебій’ (РУС, 51). У такому разі вона вказує на характер течії потоку. Імовірна також мотивація гідроніма назвою гори *Батиршева*, з якої стікає потік, пор. *гора Батиршева* (НГІФ, 18). В основі найменування гори може бути антропонім *Батирс*, пор. відоме в цьому регіоні п-ще *Батир* (ТД Н, 59), рум. *Bator* (Const., 266).

Батьків¹, -ів; мн.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Батьки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток, пор. давнє особове ім'я *Батько* (Чучка, Сл., 45), п-сько *Батько* (Експ.). Можливо також, що назва родини походить від апелятива *батьки*. Так на Підгір'ї та Гуцульщині називають жителів низинних районів.

Батьків¹, -ового; ч.; ліс; с. Вікняни Тлум. р-ну: Batków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 109); Batków (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 146, арк. 174); Батьків (2007, Вікн., 24); Батьків (2011, УШ); Батьків (2012, БЛР, 222). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від апелятива *батько* чи антропоніма *Батько*, пор. давнє особове ім'я *Батько* та п-сько *Батько* (див. вище).

Батьків², -ового; ч.; поле; с. Вікняни Тлум. р-ну: Батьків (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Бацалів, -ового; ч.; горб; с. Олеша Тлум. р-ну: Бацалів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Бацало*, пор. п-ще *Бацала* (ІФД, 192).

Бачкова, -ої; ж.; част. села; с. Узин Тисм. р-ну: Бачкова (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Бачко*, пор. п-ще *Бачко* (Редько, І, 41), а також похідні *Бачков* (ІФД, 193), *Бачкін* (СП, 38).

Башкірія, -ї; ж.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Башкирія (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування автономної республіки в Російській Федерації. Вона має переносне, конотативне значення і вказує на те, що колись за радянських часів хлопці з кутка служили в армії в Башкирії. Повернувшись додому, вони розмовляли російською мовою, що викликало насмішки місцевих жителів, які почали називати їх глузливо *Башкирія*. Згодом ця назва закріпилася й за кутком.

Башкірка, -и; ж.; урочище; с. Поточище Гор. р-ну: Башкирка (1960, Кобил., ДЛМ, 11); Башкирка (1982, АПП, 119). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на -к(а) від антропоніма *Башир*, пор. п-сько *Башир* (СПЗУ, I, 85); б) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська жінки, яка могла володіти колись землею в урочищі, пор. п-сько *Баширка* (Експ.).

Башлаєнка, -и; ж.; пасовище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Башлаєнка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чи іменем чоловіка, яка, мабуть, володіла колись пасовищем, пор. п-ща *Башилай* (Експ.), *Башилаєв* (СП, 38).

За народними переказами, під час чергового набігу на село татар і турків одна дівчина дуже сподобалася їхньому воєводі Башлаю. Він силоміць забрав дівчину з рідної оселі та повіз на чужину. Після його смерті жінка повернулася до рідного села. З того часу місцевість, де вона оселилася, назвали *Башлаєнкою*.

Башта¹, -и; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Башта (2004, Експ.); Башта (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *башта* ‘високе старе дерево, найчастіше смерека’ (ГГ, 22), ‘груба стара ялиця; висока стара смерека’ (Шух., I, 205; V, 281), ‘груба стара ялина’ (Нг., 32). Вона вказує на розміри й вік дерев, що ростуть на горі.

Башта², -и; ж.; горб; 283, 4 м; м. Тлумач: Башта (2011, УШ). – Назва утворена семан-

тичним способом від апелятива *башта* зі значенням ‘висока і вузька споруда багатогранної або круглої форми, що будується окремо або становить частину будівлі; вежа’ (ВТС, 39). Вона вказує на те, що на горбі була колись сторожова вежа, з якої повідомляли запаленими смолоскипами мешканців міста та навколишніх сіл про небезпеку. Можливо також, що на горбі колись була оборонна споруда, яку інколи “замість замчища називали баштою” (ПЗАП, 19). Саме це могло й мотивувати виникнення такої його назви.

За розповідями місцевих жителів, башту спалили 1676 року турки й кримські татари під час одного з останніх набігів на Прикарпаття. Згадка про неї залишилася в назві горба.

Башта³, -и; ж.; кол. хутір, об’єдн. з м. Тлумач: х. Башта (1947, АТП, 517); Башта (1961, ІФ АТП¹, 76). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому було засновано хутір.

Башти, башт; мн.; лісове урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Башти (2006, Гач., 9); Башти (2011, УШ). – Назва, очевидно, утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *башта* зі значенням ‘високе старе дерево, найчастіше смерека’, ‘груба стара ялиця; висока стара смерека’, ‘груба стара ялина’ (див. вище). У такому разі вона вказує на вид і вік дерев, які проростали або проростають в урочищі. Можливо також, що в урочищі колись була сторожова вежа (башта), що й відбилося на його назві.

Башіково, -ового; с.; місцина; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Башіково (2006, КГ, 17). – Назва є посесивним утворенням на -ов(о) від антропоніма *Башик*, пор. п-ще *Башик* (Експ.).

Бгальці, -ів; мн.; урочище; с. Раківчик Кол. р-ну: Бгальці (2006, КВС, 138); Бгальці (2012, БЛ⁵, 222). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка проживала в урочищі або володіла тут землею, пор. п-ще *Бгалець* (Експ.).

Бегеєва, -ої; ж.; гора; с. Олешків Снят. р-ну: Бегеєва (2011, УШ). – Назва є посесив-

ним утворення на *-ев(a)* від антропоніма *Бегей*. Такі прізвища мали мешканці села, які проживали колись на схилах гори.

Бегів Бегер, -ового, -у; ч.; горб, підвищення; с. Саджавка Надв. р-ну: Бегів Бегер (1975, АСЗ, I, 845). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* зі значенням ‘невелике підвищення’ (Лісняк, 359), ‘підвищення; гора’ (Нг., 32), ‘гора (невелика)’ (Janów, 9), а атрибутивним членом – прикметник *Берів*, що вказує на належність землі в давнину на горбі *Бегові*, пор. п-ща *Бег* (ІФД, 193), рум. *Beg* (Const., 271), а також похідне *Бегей* (ІФД, 193).

Бездénка¹, -и; ж.; підвищення; с. Чортовець Гор. р-ну: Безденька, або Бездненька (2009 (1874), ПЗАП, 57); Безденка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного спалеоніма – найменування печери, що знаходиться на підвищенні. В основі спалеоніма лежить прикметник *бездонна* ‘глибока; яка не має дна’, ускладнений суфіксом *-к(a)*.

Бездénка², -и; ж.; поле; с. Чортовець Гор. р-ну: Безденка (1960, Кобил., ДЛМ, 113). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося поле.

Белéйвка, -и; ж.; куток; с. Монастирчани Бог. р-ну; вар. *Билейвка*: Билейвка (2005, НМ, 8); Билейвка (2011, УШ); Билейвка (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від антропоніма *Белей*, пор. п-ще *Белей* (ІФД, 194). Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок, у яких ненаголошений [e] вимовляється як [u].

Белелу́йське, -ого; с.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Белелуйське (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *белелуйське* ‘належне горомаді с. *Белелуя* (див. далі) чи окремим його жителем’.

Белелу́я¹, -ї; ж.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 10 км, до Івано-Франківська – 91 км: de Raloluy (1373 (1416), AGZ,

V, 39); de Baloluya (1419, MRPS, IV/III, 377 Supl.); Bialoluy (1440, AGZ, XIV, 3); Bieloloy (1579, ŻDz, XVIII/I, 104); Biłaluy (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Bełeluja (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 42); Bełeluja (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Bełeluja (1880, SG, I, 128); Белелуя (1947, АТП, 515); Белелуя (2009, ІФ АТП⁷, 148). – Назва первісно є, очевидно, результатом трансонімізації однозвучного рум. антропоніма *Балолуй*, *Балалуй* чи *Белелуй*, що походить або від *Bălai*, *Beleu* < *bălai* ‘русявий, білий’ (РУС, 50), пор. рум. п-ща *Bela*, *Belai* (Const., 198), *Balaleu* (Const., 262) бук. *Белай* (СП, 40), або від давньослов’янського особового імені *Белей* (ПЗУ, 55; Чучка, Сл., 47), оформленого антропонімізованим формантом родового-давального відмінка *-луй* (< *-luj*) з присвійним значенням. М. Л. Худаш вважає її посесивним утворенням на *-*jь* від особової назви метонімічного характеру **Бѣлолой*, утвореної словоскладанням ад’єктивної основи **Бѣл-* із сполучним голосним [o] та субстантива *лой* ‘лій’. Десь у XVII–XVIII ст. у назві відбулася зміна суфікса *-*jь* на *-*ja*. До цього, як припускає дослідник, спричинився вплив волоського слова *beleluia* ‘вирішувати очі’. Так колись народноетимологічним способом могли сприймати назву волоської пастухи, які кочували в цих околицях у XVII ст. (ПКПН, 56). Д. Г. Бучко виводить ойконім від однозвучного гідроніма – найменування річки (див. далі), що протікає через село (Бучко, 51).

Існує декілька переказів про походження назви села. В одному з них ідеться про те, що одного разу татарський ватажок Бен Алуй разом зі своїм добре озброєним загоном повертався з Галича з награбованим майном і в околицях невеличкого покутського села Дубрава (Діброва) попав на примерзлі болота. Більшість татарів потонула в тих болотах разом зі своїм ватажком. А тих, які залишилися живими, мешканці села повбивали. З того часу село почало називатися *Там, де вбили Бен Луя* або *Вбили Луя*, що згодом трансформувалося в *Билелуя* (*Белелуя*).

Інший переказ близький за змістом до першого, бо розповідається в ньому про того ж таки татарського ватажка Бен Алуй, який з великим і добре озброєним загоном

успішно просувався Галичиною, руйнуючи села та вбиваючи селян.

Мешканці невеликого покутського села Дуброва давно вже готувалися до захисту своїх домівок від непроханих чужинців. Вишколом захисників займався житель цього села Григорій, який до того вже побував у татарському полоні й добре знав звичай, мову, а також сильні та слабкі сторони тактики нападу цих зайд. Григорій відібрав собі здорових і вправних чоловіків, розділив їх на окремі загони й навчав методів ведення бою. До вишколу він залучив також мешканців сіл Русова та Красноставців. На той час це ще не були села в нашому розумінні, а всього лише невеличкі поселення. На горі, за селом Дуброва, селяни збудували сторожову вежу, з якої чергові спостерігали за просторами навколо села й мали повідомляти про небезпеку.

Коли багаточисленний татарський загін Бен Алуя з'явився на обрії осіннього сірого неба, сторожа запалила смолоскипи, сигналізуючи мешканцям Дуброви, Русова та Красноставців про наближення ворогів. Вишколені Григорієм загони швидко зайняли оборону на горі за селом, замаскувавшись у хащах і кущах, а кінний загін пішов в обхід, щоб ударити татарам у спину. До загону приєдналися також русівчани.

Замасковані в хащах по обидва боки схилу гори, захисники утворювали живий коридор, тобто пастку, в яку й потрапили вороги. Загони Григорія затакували зненацька татарів із двох боків. Почалася жорстока битва. Однак татари швидко отямилися й розвернули своїх коней таким чином, щоб мати за спиною своїх вояків. Вони пішли в атаку з пронизливим вищанням, вправно розмахуючи ятаганами. Дубрівчани зіштовхували їх з коней довгими вилами, стинали косами, добивали поверглих сокирами й дрючками. Та вороги були в зручнішому становищі: їх коні швидко зім'яли перші ряди оборонців і кинулися на наступні поріділі ряди захисників. Саме в цей момент пішла в атаку дубрівська кіннота, яка розсікла татар на дві частини, котрі вже не могли чинити опору. Недобиті групки ординців почали тікати, та їх зупинили оборонці з Красноставців,

а кіннота дубрівчан продирявлювала їм спину мечами, вилами та косами. Битва ординцями була програна. З того часу гору, на якій вона відбулася, почали називати *Битою*, а невеличке сільце Дуброва змінило свою назву на *Там, де вбили Бен Луя* або *Вбили Луя*, що перетворилася пізніше на *Билилуя* (*Белелуя*).

Белелу́я², -ї; ж.; річка; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 30 км, площа басейну – 253 км²; сс. Вікно, Вербівці, Чернятин, Торговиця, Топорівці Гор. р-ну, Красноставці, Белелуя Снят. р-ну; вар. *Белелу́йка*; інші назви – *Совиця* (див. далі), *Вікнянка*, *Вікно* (див. далі), *Тополівка* (див. далі): Okno, Topolówka, Młynówka (1880, KuK Z); Bełełuja (1880, SG, I, 128; 1888, SG, IX, 108); Bełełuja (1933, MT Kutu); Белелуя (1957, КРУ, 25); Белелуя, Белелу́йка (1979, СГУ, 38); Белелу́йка (1982, КС, 16); Совиця, або Белелу́йка (2000, Марусик, 10); Белелуя, Вікно (УПР, 818); Белелу́йка, або Совиця (2011, УШ). – Річка, протікаючи територією багатьох сіл Городенківського й Снятинського районів, має декілька назв: від села Вікно до села Торговиця вона називається *Вікнянкою* або *Віконом*, у селі Топорівці – *Тополівкою*, *Млинівкою*, далі – *Совицею* або *Белелу́єю*. Остання назва є результатом трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає річка. Д. Г. Бучко вважає цей гідронім первинним щодо ойконіма. Він розглядає його як утворення від псл. **bělъ* 'білий (на означення кольору води)' в східнороманському фонетичному оформленні (Бучко, 51–52). Форма *Белелу́йка* є суфіксальним утворенням на -*к(а)* від офіційного найменування річки.

Бѣльгія, -ї; ж.; кутки; 1) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Бельгія (2006, КВС, 84); 2) с. Раківчик Кол. р-ну: Бельгія (2006, КВС, 138). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування країни в Західній Європі. Вони мають переносне, конотативне значення і вказують на добру забудову й красиве облаштування кутків.

Бѣндери, -ів; мн.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Бєндери (2011, УШ). – Назва виникла

в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Бендера* (Редько, I, 51). Можливо також, що вона має переносне, конотативне значення і вказує на проживання на кутку людей, які брали участь у визвольних змаганнях в УПА або співчували їй допомагали бандерівцям.

Беньків, -ового; ч.; урочище; с. Троїця Снят. р-ну: Беньків (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Бенько*, пор. особове ім'я *Бенько* < *Бенедикт* (СУІ, 64), п-ще *Бенько* (ІФД, 194).

Беньковець, -івця; ч.; урочище (поле, пасовище); с. Молодків Надв. р-ну: Беньковець (1998, Мих., 178). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-овець* від антропоніма *Бенько* (див. вище).

Берда¹, берд; мн.; горб; с. Красноставці Снят. р-ну; давня назва – *Бердо*: Berdo (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 43); Berdo (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 122, арк. 19); Берда (2011, УШ). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *бердо* 'глибока безодня (прірва)' (Мар., 216), 'прірва, урвище; стрімкий схил гори' (ГГ, 23), 'прірва; скалисте урвище' (РВWCz., 183), 'обрив, горб; скеля' (ЕСУМ, I, 169), 'провалля; стромина' (Janów, 9), 'скала' (Шух., I, 106), 'стрімке узбіччя гори; провалля' (Нг., 32), 'скаляста гора; скеля' (Онишк., I, 49); пор. болг. *бърдо* 'височина, гряда, кряж', болг. діал. 'пагорб, байрак', с.-х. *brdo* 'гора, пагорб, берег', макед. *брдо* 'височина, пагорб' (Кобил., ЛС, 47), < псл. **bъrdo* 'вістря, грань', що походить з і.-с. **bhr-dh-* 'різати, точити' (ЕСУМ, I, 169). Вона вказує на особливості поверхні горба. Сучасне найменування є множинною формою від давньої назви.

Берда², берд; мн.; поля; 1) с. Русів Снят. р-ну: Берда (2010, БЛ³, 27); 2) с. Хом'яківка Снят. р-ну: Берда (2005, ХМ, 8). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *бердо* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь полів.

Берег¹, -у; ч.; горб; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну; вар. *Беріг*: Беріг (2012, БЛ⁵, 222);

Берег (2012, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *берег* (< псл. **bergъ* < і.-с. **bherhos* 'підвищення, гора') зі значенням 'горб, підвищення', пор. укр. *берег* 'круча; невелике підвищення' (Лісняк, 359), 'круча, стрімкий схил; гористе місце, пасовисько' (ГГ, 23), 'зарослий лісом горб' (ЕСУМ, 170), 'підвищення; гора; стік гори' (Нг., 32), 'гора (невелика)' (Janów, 9), закарп. *берег* 'горб, підвищення, гірка, пагорб' (УЗГ, 167), пол. діал. *brzeg* 'пагорбок, узгір'я', ч. *breh* 'пагорб', слов. *breh* 'пагорб', в.-л. *brjoh*, н.-л. *brjog* 'схил, горб', болг. *бръг* 'земне підвищення, узгір'я', мак. *брег* 'пагорб, гора', серб., хорв. *breg* 'пагорб', словен. *breg* 'горб, гірка', ст.-сл. *връгъ* 'горб, гора' (УЗГ, 167).

Берег², -а; ч.; куток; с. Товмачик Кол. р-ну: Берег (2000, ІТ, 6); Берег (2006, КВС, 168); Берег (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *берег* (див. вище). Вона вказує на розміщення кутка на підвищенні.

Берег³, -у; ч.; ліс; с. Видинів Снят. р-ну: Берег (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *берег* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс простягає на підвищенні.

Берег⁴, -а; ч.; куток (вулиця); с. Делева Тлум. р-ну: Берег (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *берег* зі значенням 'край землі, що межує з поверхнею річки ...' (ВТС, 47). Вона вказує на те, що куток розкинувся уздовж р. Дністер.

Берег¹, -ів; мн.; кутки; 1) с. Манява Бог. р-ну: Береги (2011, УШ); 2) с. Княздвір Кол. р-ну: Береги (1985, ІГ, II, 419); 3) с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Береги (1998, Мих., 178); Береги (2010, Експ.); 4) с. Гвізд Надв. р-ну: Береги (1998, Мих., 178); Береги (2010, Експ.); 5) с. Пужники Тлум. р-ну: Береги (2012, БЛ⁵, 222); 6) с. Хотимир Тлум. р-ну: Береги (2010, Експ.); Береги (2012, БЛ⁵, 222). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *берег* зі значенням 'гористе місце, підвищення, горб (див. вище)'. Вони вказують на характер поверхонь місцевостей, на яких розкинулися кутки.

Берегі², -ів; мн.; узвишся; **1**) с. Лука Гор. р-ну: Береги (2009, ГСС, 14); **2**) с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Береги (2006, Експ.); Береги (2011, УШ); **3**) с. Скопівка Кол. р-ну: Береги (2006, КВС, 145); Береги (2012, БЛ⁵, 222); **4**) с. Черемхів Кол. р-ну: Береги (2006, КВС, 183); **5**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Береги (1995, ТМН, 20); **6**) с. Сілець Тисм. р-ну: Береги (2002, СНЧ, 30); Береги (2012, БЛ⁵, 222). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *берег* (див. вище).

Берегі³, -ів; мн.; поле; с. Лука Гор. р-ну: Береги (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося поле.

Берегі⁴, -ів; мн.; потік; пр. Сербина (Голішанки) п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Черемхів Кол. р-ну: Береги (2001, ЕКол., XII, 22); Береги (2006, КВС, 183); Береги (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), з якого стікає потік.

Берегі⁵, -ів; мн.; долина навколо річки Велесниця (див. далі); с. Гаврилівка Надв. р-ну: Береги (2011, Бойко). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *берег* зі значенням 'край землі, що межує з поверхнею річки...' (див. вище).

Берегі⁶, -ів; мн.; урочища (пасовища, поля, яри); **1**) с. Белелуя Снят. р-ну: Береги (2012, БЛ⁵, 222); **2**) с. Бучачки Снят. р-ну: Береги (2012, БЛ⁵, 222); **3**) с. Старі Кривогули Тисм. р-ну: Береги (2012, БЛ⁵, 222); **4**) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Береги (2012, БЛ⁵, 222); **5**) с. Жабокруки Тлум. р-ну: Береги (2012, БЛ⁵, 222). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *берег* зі значеннями 'підвищення; гористе місце; стрімкий схил, круча' (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

Берегі⁷, -ів; мн.; назва річки Коростільна (див. далі) у с. Стриганці Тисм. р-ну від її витoku з села до впадання в Дністер: Береги (2001, Осташи). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *берег*

зі значенням 'край землі, що межує з поверхнею річки...' (див. вище).

Берегі⁸, -ів; мн.; кол. хутір, об'єдн. з с. Делева Тлум. р-ну: Brzegi (1934, SDW, № 24, s. 297); Береги (1947, АТП, 518); Береги (1961, ІФ АТП¹, 76). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *берег* зі значенням 'підвищення; гористе місце' (див. вище). Вона вказує на рельєф місцевості, на якій виник хутір.

Бережани, -ан; мн.; кол. село на Снятинщині, тепер поля Великі й Малі Бережани; с. Видинів Снят. р-ну: Brzezani (1373 (1416), AGZ, V, 39); Brzezanny (1475, AGZ, VI, 184); Brzezany (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); sianożęć Bereżana (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 36, арк. 14); sianoż. Bereżany (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 3, арк. 27); Berezeny (1906 (1876), KuK Sn.); Bereżany (1933, МТ Sn.); поля Бережани-Великі, Бережани-Малі (2012, БЛ⁴, 204). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *бережани* зі значенням 'люди, які вийшли (переселилися) з с. *Береги* (Львів. обл.; див. АТП, 699)' або зі значенням 'люди, які оселилися на *берегах* – горбах', пор. *берег* (див. вище); б) результатом трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування міста на Тернопільщині, з якого могли походити засновники села, які дали йому звичну для себе назву, пор. м. *Бережани* (АТП, 553).

Береза¹, -и; ж.; лісові урочища; **1**) с. Передівання Гор. р-ну: Береза (2012, Експ.); **2**) с. Торговиця Гор. р-ну: Береза (2010, ТСИ, 19); **3**) с. Балинці Снят. р-ну: Bereza (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 69); Береза (2012, НПС, 39). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *береза* (< псл. *berza) 'березові зарості; березовий ліс' (Експ.), пор. *береза* 'березовий ліс' (СНГТК, 23). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах.

Береза², -и; ж.; поле; с. Сороки Гор. р-ну: Bereza (1880, KuK Z); Береза (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *береза* зі значенням 'березові зарості' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності навколо поля.

Березі́на¹, -и; ж.; лісові урочища (місцини); **1**) між сс. Дзвиняч, Космач та Росільна Бог. р-ну: Brzezina (1880, KuK S); Brzezina (1932, MT S); **2**) с. Нивочин Бог. р-ну: Березина (2011, УШ); **3**) с. Хмелева Гор. р-ну: Березина (2008, УШ); **4**) с. Виноград Кол. р-ну: Березина (2011, УШ); **5**) с. Ворона Кол. р-ну: Березина (2011, УШ); **6**) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Березина (2011, УШ); **7**) смт Печеніжин Кол. р-ну: Brzezina (1906 (1876), KuK K); Brzezina (1933, MT K); **8**) сс. Раківчик, Тлумачик Кол. р-ну: Березина (2006, КВС, 138); Березина (2011, УШ); **9**) с. Спас Кол. р-ну: Brzezina (1904 (1877), KuK Kutu); Березина (2006, КВС, 156); **10**) с. Турка Кол. р-ну: Березина (2012, БЛ⁵, 222); **11**) с. Добротів Надв. р-ну: Березина (1998, Мих., 178); **12**) с. Парище Надв. р-ну: Brzezina (AKKGL, Bl. 48); Brzezina (1935, MT N); Березина (1998, Мих., 178); Березина (2011, Експ.); **13**) с. Саджавка Надв. р-ну: Березина (1975, АСЗ, I, 845); Березина (1998, Мих., 178); **14**) с. Русів Снят. р-ну: Березина (2012, БЛ⁵, 222); **15**) с. Колодіївка Тисм. р-ну: Brzezina (1855, AKKGL, Bl. 44); Березина (2011, Експ.); **16**) с. Сілець Тисм. р-ну: Березина (2002, СНЧ, 30); Березина (2012, БЛ⁵, 222); **17**) с. Бортники Тлум. р-ну: Березина (2012, БЛ⁵, 222); **18**) між сс. Палагичі, Надорожна та м. Тлумач Тлум. р-ну: Brzezina (1855, AKKGL, Bl. 45); Brzezina (1905 (1874), KuK TT). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *березина* (< псл. **berzina*) ‘березняк, березовий ліс’ (ЕСУМ, I, 171), ‘березовий ліс, гай’ (Лісняк, 361), ‘березовий ліс’ (Онишк., I, 49).

Березі́на², -и; ж.; підвищення (пагорбки, горби); найвища точка – 451 м; с. Космач Бог. р-ну: Brzezina (1885, SG, VI, 163); Березина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), що розкинулося на підвищенні.

Березі́на³, -и; ж.; кутки; **1**) с. Корнів Гор. р-ну: Березина (2012, Експ.); **2**) с. Кропивище Кол. р-ну: Березина (2011, УШ); **3**) с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Березина, Березино (2010, Експ.); Березина (2011, УШ); **4**) кол. хутір, об’єдн. з с. Одаїв Тлум.

р-ну: Brzezina (1934, SDW, № 24, s. 297); Березина (1947, АТП, 518); Березина (1961, ІФ АТП¹, 76). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *березина* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності теренів, на яких виникли кутки та хутори.

Березі́на⁴, -и; ж.; кутки; **1**) с. Ворона Кол. р-ну: Березина (2012, БЛ⁵, 222); **2**) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Березина (2006, КВС, 84); **3**) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Березина (2006, КВС, 84); Березина (2012, БЛ⁵, 222); **4**) с. Спас Кол. р-ну: Березина (2006, КВС, 156); Березина (2011, УШ); **5**) кол. хутір між сс. Колодіївка та Добровляни Тисм. р-ну: Brzezina (1855, AKKGL, Bl. 44); **6**) кол. хутір, об’єдн. з с. Надорожна Тлум. р-ну: Brzezina (1900, SGG, 699); Nadorożna z Brzezina (1910, ZSO, 108); Brzezina (1926, MT T); Brzezina (1934, SDW, № 24, s. 300); Березина (1947, АТП, 518); Березина (1961, ІФ АТП¹, 76); Березина (2011, УШ); **7**) фільварок, потім хутір, об’єдн. з с. Палагичі Тлум. р-ну: Brzezina (1855, AKKGL, Bl. 45); Brzezina (1900, SGG, 699); folw. Brzezina (1905 (1874) KuK TT); Pałahicze z Brzezina (1910, ZSO, 120); Brzezina (1934, SDW, № 24, s. 298); Березина (1947, АТП, 518); Березина (1961, ІФ АТП¹, 76); Березина (2011, УШ); **8**) кол. хутір, об’єдн. з м. Тлумач: Brzezina (1892, SG, XII, 348); Brzezina (1900, SGG, 699); х. Березина (1947, АТП, 517); Березина (1961, ІФ АТП¹, 76). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань лісових урочищ (див. вище), біля яких розкинулися кутки, колишні хутори та фільварки.

Березі́на⁵, -и; ж.; урочища (поля, пасовища); **1**) с. Голосків Кол. р-ну: Березина (2006, КВС, 38); Березина (2011, УШ); **2**) с. Торговиця Кол. р-ну: Березина (2006, КВС, 170); Березина (2011, УШ); **3**) с. Камінне Надв. р-ну: Березина (1998, Мих., 179); **4**) с. Назавизів Надв. р-ну: Brzezina (1855, AKKGL, Bl. 48); Березина (1998, Мих., 179); **5**) с. Перерісль Надв. р-ну: Березина (1998, Мих., 178); **6**) с. Добровляни Тисм. р-ну: Березина (2012, БЛ⁵, 222); **7**) с. Козина Тисм. р-ну: Березина (2012, Експ.); **8**) с. Рошнів Тисм. р-ну:

Березина (2011, Експ.); 9) с. Будзин Тлум. р-ну: Березина (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *березина* (див. вище). Вони вказують на те, що урочища виникли на місцях колишніх березових лісів або розкинулися вздовж них.

Березі́на⁶, -и; ж.; кутки; 1) кол. хутір, нал. до с. Камінне Надв. р-ну: Brzezina (1934, SDW, № 22, s. 237); Brzezina (1935, MT N); х. Березина (1947, АТП, 509); Березина (1961, ІФ АТП¹, 76); Березина (1978, ЗП, 9); 2) кол. хутір, нал. до с. Перерісль Надв. р-ну: Brzezina (1934, SDW, № 22, s. 234); Brzezina (1938, SDW, № 5, s. 77). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань урочищ (див. вище), біля яких розкинулися кутки.

Березі́на⁷, -и; ж.; горб; с. Будзин Тлум. р-ну: Березина (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Березі́на⁸, -и; ж.; кол. фільварок, хутір, об'єдн. с. Будзин Тлум. р-ну: Brzezina (1855, АККГЛ, Bl. 45); Brzezina (1900, SGG, 699); folw. Brzezina (1905 (1874), KuK TT); Brzezina (1926, MT T); Brzezina (1934, SDW, № 24, s. 297); Березина (1947, АТП, 517); Березина (1961, ІФ АТП¹, 76); Березина (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилах якого розкинувся хутір.

Березі́на⁹, -и; ж.; потік; л. Тлумачу п. Дністра; довжина – 7,5 км; м. Тлумач, с. Палагичі Тлум. р-ну: Brzezina (1892, SG, XII, 347); Brzezina (1905 (1877), KuK TT); Березина (1960, WRG, I, 128); Березина (1979, СГУ, 41); Березина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Березі́но, -ого; с.; куток; с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Березино (1998, Мих., 179); Березино (2010, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-ин(о)* від

антропоніма *Бере́за*, пор. давнє особове ім'я *Бере́за* (Чучка, Сл., 48), п-ще *Бере́за* (ІФД, 194); б) утворенням способом субстантивації та онімізації прикметника *березино* 'вкрите березами; із заростями берези'. О. І. Михальчук, враховуючи пояснення місцевих жителів, трактує цю назву як посесивне утворення на *-о* від антропоніма *Березин* (Мих., 92).

Березі́в, -ового; ч.; ліс; с. Жуків Тлум. р-ну: Berezów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 189, с. 15); Berezów (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 19, арк. 19); Berezów (1906 (1876), KuK K); las Berezów (1933, MT K); Березів (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації короткого прикметника *березів* 'березовий', пор. *буків* < *буковий*, *берестів* < *берестовий* та ін. (Вербич, Рец., 389). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Березі́вка¹, -и; ж.; куток; с. Нивочин Бог. р-ну: Berezówka (1934, SDW, № 22, s. 243). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березівка* 'зарості берези; березовий гай, ліс' (Експ.), пор. *березівка* 'березовий ліс' (СНГТК, 24). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Березі́вка², -и; ж.; горбиста місцевість; с. Незвисько Гор. р-ну: Березівка (2004, Експ.); Березівка (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березівка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на місцевості.

Березі́вка³, -и; ж.; річка; п. Пруту л. Дунаю; довжина – 15 км, площа басейну – 31,5 м; сс. Гуцулівка Кос. р-ну, Кропивище, Пилипи, Залуччя, Дебеславці Кол. р-ну: Berezówka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 30, арк. 5); Berezówka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Berezówka (1904 (1877), KuK Kutu); Berezówka (1933, MT Kutu); Березівка (1971, ІМС ІФ, 342); Березівка (1979, СГУ, 41); Березівка (1998, ЕКол., II, 42); Березівка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березівка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності території, з якої витікає річка.

Березі́вка⁴, -и; ж.; урочище; між смт Печеніжин та с. Сопів Кол. р-ну: Berezówka

(1906 (1876), KuK K). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березівка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Березівка⁵, -и; ж.; урочище; сс. Рунгури Кол. р-ну: Berezówka (1906 (1876), KuK K). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *березівка* (див. вище); у такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі; б) суфіксальним утворенням на -к(а) від ойконіма – найменування села *Березів* (суч. Нижній *Березів* Кос. р-ну), із територією якого межує урочище.

Березівка⁶, -и; ж.; потоки; **1** п. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну; інша назва – *Золотий* (див. далі): Berezówka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 92, арк. 38); Berezówka (1889, SG, X, 806); Berezówka (1904 (1877), KuK Kutu); Березівка (1979, СГУ, 41); Złoty, zwą ... także Berezówką (2000, RBWCz., 202); Золотий (2006, KBC, 140); **2** пр. Ропінного л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Слобода, Рунгури Кол. р-ну: Berezówka (1888, SG, IX, 744); Березівка (1979, СГУ, 41). – Назви утворені за допомогою суфікса -к(а) від ойконіма – найменування села *Березів* (суч. сс. Нижній і Середній *Березів* Кос. р-ну), з-під території якого витікають потоки. Можливе також їх виникнення в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікають потоки.

Березівка⁷, -и; ж.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 20 км, до Івано-Франківська – 10 км; до 1964 р. – *Хом'яків*: Chomiakowo (1433, Proch., 73); Chomikow (1497, MRPS, II, 45); Chomykow (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Chomiekow ad Czernijow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Chomiaków, Chomiakówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 36); Chomiaków (1880, SG, I, 627); Березівка (1965, ІФ АТП², 11); Березівка (2009, ІФ АТП⁷, 148). – Давня назва є посесивним утворенням на -ів // -ов(о) від антропоніма *Хом'як*, пор. давня особова назва *Хомякъ* (Мор., 201), п-ще *Хом'як* (СП, 372). Сучас-

не найменування села утворене семантичним способом від апелятива *березівка* (див. вище). Воно вказує на розміщення села біля березового лісу. За іншою версією, село назвали так тому, що в його центрі, біля школи, колись росли великі берези.

Березівку¹, -ок; мн.; кутки; **1** с. Рунгури Кол. р-ну: Березівки (2002, Рунг., 240); **2** с. Слобода Кол. р-ну: Березівки (2006, KBC, 147); Березівки (2011, УШ); **3** с. Сопів Кол. р-ну: Березівки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *березівка* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на кутках.

Березівку², -ок; мн.; потік; пр. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Березівки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка с. *Слобода* (див. вище), з якого витікає потік.

Березівський, -ого; ч.; потік; пр. Черешенькового л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Угринів Тисм. р-ну, м. Івано-Франківськ (кол. с. Пасічна); вар. *Березовський*: Березівський (1975, АСЗ, I, 717); Березовський (2000, ІУ, 25); Березівський (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи -івськ(ий) // -овськ(ий) від апелятива *берези* 'березові зарослі; березовий гай', пор. *берези* 'березовий ліс' (СНГТК, 23). Вона вказує на характер рослинності на пологих схилах потоку. Можливо також, що в давнину навколо потоку існувало урочище *Березове*, від якого й утворено його найменування.

Березки¹, -ок; мн.; горби; **1** с. Воронів Гор. р-ну: Березки (2003, Левк., 11); Березки (2012, БЛ⁵, 222); **2** с. Остапківці Кол. р-ну: Березки (2006, KBC, 113). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *березки* 'березові зарості', пор. *берізки* 'березовий ліс' (СНГТК, 24). Вони вказують на характер рослинності на горбах.

Березки², -ок; мн.; урочище; с. Незвисько Гор. р-ну: Березки (2002, Левкун, 68); Березки (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березки* (див.

вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Березки³, -ок; мн.; куток; с. Остапківці Кол. р-ну: Березки (2006, КВС, 113). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Березнік¹, -а; ч.; гаї; **1** с. Спас Кол. р-ну: Berežnik (1933, МТ Kutу); **2** с. Гаврилівка Надв. р-ну: Березник (2011, Бойко). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *березник* (< *псл. *berzъnikъ*) ‘березовий ліс, гай’ (Лісник, 361), ‘березовий ліс’ (ЕСУМ, I, 181), ‘ліс, де переважає береза’ (Онишк., I, 49). Вони вказують на вид дерев, які проростають у гаях.

Березнік², -а; ч.; кол. хутір, тепер куток с. Красна Надв. р-ну: Berežnyk (1955, АККГЛ, ВІ. 48); Berisnek (1906 (1880), KuK N); Beresnek (1913, GKS); Berežnik (1935, МТ N); Березник (2001, Проц., 77). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березник* (див. вище). Вона вказує на виникнення хутора на місцевості, де були березові зарості.

Березнік³, -а; ч.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: Березник (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березник* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Березники¹, -ів; мн.; ліс; с. Дебеславці Кол. р-ну: Березники (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *березник* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Березники², -ів; мн.; поля; **1** с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Berežniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 28); Березники (2008, РДХ, 356); **2** с. Делева Тлум. р-ну: Березники (2012, Експ.); **3** с. Долина Тлум. р-ну: Березники (2012, УШ). – Назва утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *березник* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на полях у давнину.

Березняк¹, -а; ч.; поле; с. Уніж Гор. р-ну: Березняк (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березняк* ‘березові зарості’, ‘березовий ліс’ (СНГТВ,

10), ‘березовий ліс’ (СНГТК, 24). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Березняк², -а; ч.; лісове урочище; с. Ямниця Тисм. р-ну: Березняк (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березняк* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Березова, -ої; ж.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Березова (2006, КВС, 156); Березова (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *березова* ‘вкрита березами; із березовими заростями’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Березова Дороба, -ої, -и; ж.; поле; с. Волосів Надв. р-ну: Березова Дорога (1998, Мих., 179). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування дороги, яка прокладена через поле, пор. *Березова Дорога* (Мих., 179). В основі дромоніма лежить апелятив *дорога* ‘смуга землі, на якій їздять і ходять’ (ВТС, 241), ускладнений атрибутивним членом *березова* ‘яка проходить через березові зарості’.

Березове, -ого; с.; урочище; с. Красна Надв. р-ну; давня назва – *Березовець*: Berezowiec (1935, МТ N); Березове (1998, Мих., 179). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *березовий* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі. Можливо також, що в давнину існував географічний термін **березовець* (< псл. **berzovъсь*) ‘березовий гай, ліс’, який і мотивував цей мікротопонім. Сучасне найменування урочища є утворенням способом субстантивованості та онімізації прикметника *березове* (див. вище).

Березовець, -івця; ч.; ліси; **1** с. Гвізд Надв. р-ну: Berezowiec (1855, АККГЛ, ВІ. 44); **2** між сс. Красна та Верхній Майдан Надв. р-ну: Berzowiec (1906 (1880), KuK N); Berezowiec (1935, МТ N). – Назви утворені, очевидно, семантичним способом від **березовець* (див. вище). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах.

Березовий Гай, -ого; -ю; ч.; ліс; с. Кричка Бог. р-ну: Березовий Гай (2011, УШ). –

Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гай* 'невеликий, переважно листяний ліс' (ВТС, 170), а атрибутивним членом – прикметник *березовий* (див. вище), що вказує вид дерев, які проростають у лісі.

Березовиця¹, -і; ж.; горби; **1**) 430 м; с. Грабовець Бог. р-ну: Berezowica (1906 (1880), KuK N); Berezowica (1935, MT N); Березовиця (2011, УШ); **2**) 352 м; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Berezowica (1855, AKKGL, Bl. 44); Berezowica (1880, KuK S); Berezowica (1932, MT S). – Назви утворені за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *березовий* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на горбах. Можливо також, що в давнину існував географічний термін **berzovica* 'березовий гай, ліс', який і мотивував ці ороніми.

Березовиця², -і; ж.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Berezowica (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 14, арк. 79); Березовиця (2011, УШ); Березовиця (2011, СГ, I, 358). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), біля якого розкинулося урочище.

Березовиця³, -і; ж.; кол. хутір, нал. до с. Колодіївка Тисм. р-ну, тепер поле: Berezowica (1855, AKKGL, Bl. 44); Berezowica (1880, KuK S); Berezowica (1932, MT S); Berezowica (1934, SDW, № 22, s. 247); Березовиця (1975, АСЗ, I, 712); поле Березовиця (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому було закладено хутір.

Берем'яни, -ян; мн.; село; Кол. р-н; нал. до Гвіздецької с/р; віддаль до Коломиї – 25 км, до Івано-Франківська – 75 км: Beremianu (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 107); 'fw. Beremianu (1933, MT K); Берем'яни (1961, ІФ АТП¹, 15); Берем'яни (2009, ІФ АТП⁷, 148). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (сіножаті), у якому було започатковане село, пор. *sianożęcie Beremena zwane* (1788, ЛЦДІА,

ф. 19, опр. 10, спр. 15, арк. 22). В основі мікротопоніма лежить, очевидно, антропонім **Береман*, **Берем'ян*. Можливо також, що назва цього села принесена сюди переселенцями з однойменного поселення в Терн. обл., пор. *Beremianu* (SG, I, 139), *Берем'яни* (АТП, 700), яке С. О. Вербич виводить від катойконіма *берем'яни* 'вихідці (переселенці) з місцевості *Берем'я*' (Вербич, ГСД, 15).

За переказами місцевих жителів, у XVIII ст. у межівному селищі Гвіздці жив євреї Берко Береман, який володів полями на теренах теперішнього села. Згодом біля шляху з Городенки на Коломию він побудував корчму-заїзд, а неподалік у полі розбудувалися Берем'яни, названі так за найменуванням родини Беремана.

Берести¹, -ів; мн.; урочища; **1**) с. Дебеславці Кол. р-ну: Берести (2006, КВС, 44); Берести (2007, ЕКол., V, 19); **2**) с. Горішне Залуччя Снят. р-ну: Берести (2011, КПЧ, 56). – Назви утворені семантичним способом відапелатива *берести* 'зарості *бересту* – в'язу, листяного дерева з коричнево-сірою корою і овальними, на кінці загостреними листками, яке використовують для живоплотів та захисних лісонасаджень (ЕСУМ, 173; СУМ, I, 160). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Берести², -ів; мн.; узвишся; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Берести (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелатива *берести* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на узвишші в давнину.

Берести³, -ів; мн.; поле; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Берести (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишся (див. вище), на якому розкинулося поле.

Берестіна, -и; ж.; болотиста місцевість; с. Сілець Тисм. р-ну: Берестина (2000, Експ.); Берестина (2002, СНЧ, 30). – Назва утворена семантичним способом від апелатива *берестина* (< псл. **berstina* 'берестовий гай') 'берестове дерево; берест' (ВТС, 48), пор. рос. діал. *берестина* 'береста', ч. *břestina* 'в'язовий гай' та ін. (ЕССЯ, I, 198). Вона вказує на характер рослинності на болоті й навколо нього.

Берестів¹, -ового; ч.; колишнє село, спалене татарами, тепер куток; с. Белелуя Снят. р-ну: Borestow (1548, MRPS, IV/1, 464), Berestow (1566, MRPS, V/1, 194); Берестів (2000, Марусик, 11); Берестів (2012, БЛ⁵, 222). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Берест*, пор. п-ще *Берест* (СП, 42). Менш імовірною є мотивація цього апелятивом *берест* (див. вище).

Берестів², -ового; ч.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Берестів (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування давнього села (див. вище), на місці якого розкинулося теперішнє урочище.

Берестівці, -ів; мн.; поле; с. Кулачин Снят. р-ну: Берестівці (2012, БЛ⁵, 222). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від катойконіма *берестівці* – найменування жителів села *Берестів* (див. вище), які могли колись переселитися сюди й проживати на теперішньому полі або володіти ним; б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем чи прізвиськом батька, родоначальника або власника, які володіли колись полем, пор. п-ще *Берест* (див. вище); в) утворенням способом плюралізації та онімізації апелятива **берестовець* (< псл. **berstovъsъ*) 'берестовий ліс' (Вербич, ГСД, 15); у такому разі вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Берестку¹, -ів; мн.; озеро; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Берестки (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *берестки* 'берестові зарості', пор. *берестки* 'берестовий ліс' (СНГТК, 24). Вона вказує на характер рослинності навколо озера.

Берестку², -ів; мн.; урочище (поле); с. Хотимир Тлум. р-ну: Берестки (2009 (1874), ПЗАП, 13); Берестки (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *берестки* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Бересткова, -ої; ж.; част. села Делева Тлум. р-ну: Берескова (2012, Експ.). – Назва

утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *бересткова* 'засаджена *берестками*'. Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Бересток, -тка; ч.; потік; п. Гостилова п. Дністра; сс. Олієво-Королівка, Семенівка Гор. р-ну: Бересток (1984, ТК Т); Бересток (2001, УК ТК). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бересток* (< псл. **verstokъ*) 'потік, що протікає берестовими заростями, молодими берестовими гаями'. Вона вказує на природні особливості терену, через який протікає потік.

Беріг¹, -егу; ч.; горб; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Беріг (1995, НВ, 9). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *беріг* зі значенням 'горб, підвищення, гірка, пагорб' (УЗГ, 167), 'круча; невелике підвищення' (Лісняк, 359), 'круча, стрімкий схил; гористе місце' (ГГ, 23).

Беріг², -ега; ч.; куток; с. Павлівка Тисм. р-ну: Беріг (1997, Павл., 8). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *беріг* (див. вище). Вона вказує на розміщення кутка на підвищенні.

Беріжкú, -ів; мн.; горбиста місцина; с. Рунгури Кол. р-ну: Беріжки (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *беріжок*, дем. від *берег*, *беріг* (див. вище).

Берізка, -и; ж.; лісове урочище; с. Вікняни Тлум. р-ну: Берізка (2007, Вікн., 24). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *берізка* 'березовий ліс, гай' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Берізку¹, -ок; мн.; лісові урочища; 1) с. Пороги Бог. р-ну: Берізки (2012, Експ.); 2) с. Вікняни Тлум. р-ну: Берізки (2011, УШ); Берізки (2012, БЛ⁵, 222). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *берізки* 'березняк; березові зарості; березовий гай' (Експ.), пор. *берізки* 'березовий ліс' (СНГТК, 24). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Берізку², -ок; мн.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Пороги Бог. р-ну: Berezki (1935, МТ Porohy); Берізки

(2006, ГСК К); Берізки (2006, ГЦСЧ); Берізки (2010, К РР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Бері́зку³, -ок; мн.; поля; **1** с. Незвисько Гор. р-ну: Берізки (2011, Експ.); **2** с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Берізки (2006, КВС, 162); Берізки (2012, БЛ⁵, 222). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *берізки* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на полях у давнину.

Бері́знік¹, -а; ч.; ліси; **1** с. Парище Надв. р-ну: Берізник (1998, Мих., 179); **2** с. Будзин Тлум. р-ну: Берізник (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *березник*, *берізник* ‘березовий ліс, гай’ (Лісняк, 361).

Бері́знік², -а; ч.; пасовище; с. Парище Надв. р-ну: Берізник (1998, Мих., 179). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березник*, *берізник* (див. вище). Вона вказує на те, що пасовище заростає березовими заростями.

Бері́знік³, -а; ч.; поле; с. Перерісль Надв. р-ну: Берізник (1998, Мих., 179); Берізник (2009, ПН, 14). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *березник*, *берізник* (див. вище). Вона вказує на те, що поле було заросле колись березами.

Берќів По́тік, -ового, -оку; ч.; потік; пр. Нивочинки л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Нивочин Бог. р-ну: Берків Потік (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Берків*, що вказує на належність гідрооб’єкта в давнину *Беркові*, пор. п-ще *Берко* (СП, 42).

Бер́кова До́ліна, -ої, -и; ж.; поле; с. Глушків Гор. р-ну: Беркова Долина (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена способом лек-

сикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травою; широка низина’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Беркова*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину *Беркові*, пор. п-ще *Берко* (див. вище).

Бер́кові Мочу́ла, -их, -ил; мн.; ставки; с. Лука Гор. р-ну: Беркові Мочила (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *мочила*, мн. від *мочило* ‘місце (заглибина, ковбаня й т. ін.) для мочіння конопель, льону тощо’ (ВТС, 542), ‘болотистий ставок; місце, де вода не висихає і де звичайно мочать коноплі’ (Онишк., I, 455), ‘яма для вимочування конопель, льону’ (ГГ, 105), пор. блр. *мачула* ‘природний ставок з травою і лозняком, де вимочують льон’ (АК, 314), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Беркові*, що вказує на належність ставків у минулому євресві *Берку*.

Ставки виникли на місці колишніх каменоломень.

Берќунка, -и; ж.; урочище (поле); с. Серафинці Гор. р-ну: Berkunka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 68, с. 33); Беркунка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, очевидно, належала колись земля в урочищі, пор. п-ще *Беркун* (СП, 42).

Берна́цький, -ого; ч.; куток; с. Гостів Тлум. р-ну: Бернацький (2009, НСГ, 9). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища за сновника чи колишнього жителя кутка, пор. п-ще *Бернацький* (ІФД, 195).

Берч́єнка, -и; ж.; поле; с. Стецева Снят. р-ну: Берченка (1982, КС, 22); Берченка (2012, БЛ⁵, 222). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, мабуть, належало колись поле, пор. п-ще *Берко* (див. вище).

Берчіть, -і; ж.; поточина; л. Обушівки п. Сверхливцю п. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Іллінці Снят. р-ну: Берчить (2003, УШ); Берчить (2012, БЛ⁵, 222). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (яру), у якому протікає потік. В основі мікротопоніма лежить, очевидно, апелятив *берчата* ‘ягнята з короткою кучерявою шерстю’, пор. гуц. *бирка* ‘вівця з короткою кучерявою шерстю’, *бирки* ‘ягнята’ (ГГ, 25), рум. *berc* ‘короткий, короткохвостий, куций’ (РУС, 52). Ідеться, мабуть, про те, що в яру колись випасали ягнят.

Бесаги¹, -ів; мн.; поле; с. Будилів Снят. р-ну: Бесаги (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись полем або проживала тут, пор. п-ще *Бесага* (СП, 43); б) семантичним утворенням від апелятива *бесаги* (гуц.) ‘дві торби, з’єднані одним полотнищем, що їх носять перекинутими через плече’ (ГГ, 24) з конотативним значенням. У такому разі вона вказує на форму поля, яке розкинулося між горбами й нагадує це гуцульське носильне приладдя.

Бесаги², -ів; мн.; горб; с. Джурів Снят. р-ну: Бесаги (2007, УШ). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись землею на горбі або проживала тут, пор. п-ще *Бесага* (СП, 43). Менш імовірною є мотивація цієї назви апелятивом *бесаги* (див. вище).

Бесаги³, -ів; мн.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Бесаги (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *бесаги* (див. вище). Вона вказує на форму урочища, яке розкинулося в улоговині між двома горбами й нагадує гуцульське носильне приладдя.

Бехова Дубіна, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Олеша Тлум. р-ну: Бехова Дубина (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апеля-

тив *дубина* ‘місце, де ростуть дуби; дубовий ліс’ (Лісняк, 362), а атрибутивним членом – прикметник *Бехова*, що вказує на належність урочища в давнину *Бехові*, пор. п-ще *Бех* (ІФД, 195).

Бзинна-Копці, -и, -ів; словосп.; кол. хутір, нал. до м. Тлумач, тепер поле; вар. *Бзина-Кіпці*: Bzina-Kopce (1900, SGG, 699); поле Бзина-Копці (1990, Бучко, 52); Бзина-Кіпці (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом словоскладання та онімізації апелятивів *бзина* ‘бузина’ (СУМ, I, 54) та *копці*, мн. від *копець* ‘межовий знак, насипаний у вигляді насипаного горба’ (ССУМ, I, 496). Очевидно, виникнення назви пов’язано з тим, що на межових знаках або біля них росла колись бузина.

Бзінні, бзин; мн.; поля; 1) с. Воскресинці Кол. р-ну: Бзини (2012, БЛ⁵, 222); 2) с. Грушів Кол. р-ну: Бзини (2012, БЛ⁵, 222); 3) с. Корнич Кол. р-ну: Бзини (2012, БЛ⁵, 222). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *бзина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності навколо полів.

Бзовач, -а; ч.; гора; 575,2 м; між сс. Старуня Бог. р-ну, Гвізд, Молодків Надв. р-ну; інша назва – *Голиця* (див. далі): Bzowacz (1855, AKKGL, Bl. 48); Bzowacz (1906 (1880), KuK N); Bzowacz (1913, GKS); Bzowacz (1935, MT N); Бзовач (1983, ТК ИФ); Bzowacz (2000, PBWG, 156); Bzowacz (2000, Gorganu, 300); Бзовач, інша назва – *Голиця* (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ач* від прикметника *бзоватий* ‘подекуди вкритий *безом* – бузиною, бузком’, пор. без ‘т. с., що боз – бузина; бузок’ (ГЛЕ, 161; ЕСУМ, I, 222–223). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Бик, -а; ч.; потік; л. Дністра; с. Петрилів Тлум. р-ну: Бик (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бик* ‘вузький обривистий мис між двома вершками яру’ (СНГТ, 106–107). Вона вказує на протікання потоку вузькою ущелиною між високими берегами.

Билоягла, -и; ж.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Билоягла (2012, Експ.). – Назва, оче-

видно, утворена способом поєднання в одній лексемі словосполучення *біла ягла* (бот.) 'просо' (ЕСУМ, VI, 533). Вона вказує на те, що на полі колись сіяли цю культуру.

Бирці, -ів; мн.; поле; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Бирці (2012, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись полем або проживала на ньому, пор. п-ща *Бирко* (Експ.), *Бирков* (ІФД, 44).

Бістра¹, -ої; ж.; полонина; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну; інша назва – *Рущина*: *połon. Bystra* (1935, MT Porohy); на *połoninie Bystra, zwanej od str. kałuskiej Ruszczyną* (2000, PBWG, 128); *połonina Ruszczyzna* (2006, GUG, mapa 10); *Рущина* (2006, ГЦСЧ); *połonina Bystra* (tak nazywano ją od strony Porohów, jedynie od strony kałuskiej nazywano ją Ruszczyną) (2008, Gorgany, 313); *Рущина* (2010, К РР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини, що витікає з полонини на осмолодську сторону, пор. *поточина Бистра* (ГІФ, 34), а також ріка *Бистриця-Солотвинська*, що витікає неподалік. В основі гідроніма лежить прикметник *бистра* 'яка має велику швидкість' (ВТС, 49), 'швидка, стрімка' (Грінч., I, 57). Інша назва полонини є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Рузька* (СУІ, 314), дем. від *Рузя* < *Розалія*. На деяких картах ці назви позначають різні полонини (див. ГЦСЧ).

Бістра², -ої; ж.; гора; 1415 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну: *Bystra* (1855, AKKGL, Bl. 48); *między Bystrą* (1880, SG, I, 507); *Бистра* (2002, МЦГ К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини, що бере свій початок на схилах гори, пор. *поточина Бистра* (ГІФ, 25).

Бістрик, -у; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 10 км, площа басейну – 16,4 км²; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Бистрий*: *Bystry* (1855, AKKGL, Bl. 48); *Bystry, także Bystrzykiem zwany* (1880, SG, I, 508); *Bystrzyk* (1914 (1894), KuK P); *Bystryk* (1935, MT Porohy);

Быстрик (1976, ТК Б); *Bystrzyk* (2000, PBWG, 145); *Бистрик* (2003, ТК ЦГ); *Бистрий* (2006, ГЦСЧ); *Бистрик* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бистрик* 'швидкий потік' (Карпенко¹, 97) < псл. **bystrъ(jь)* 'швидкий' (див. вище) + суфікс *-*ikъ*, пор. також гуц. *бистрик* 'стрижень, найглибше місце в річці, де дуже швидка течія; бистрина' (ГЛЕ, 183). Вона вказує на характер течії потоку. Варіант назви мотивований прикметником *бистрий* (див. вище).

Бістриця, -і; ж.; річка; п. Дністра; довжина – 17 км, площа басейну 2520 км²; утв. злиттям біля с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р рік Бистриця-Надвірнянська й Бистриця-Солотвинська, гірло біля смт Єзупіль Тисм. р-ну: *Bistricza* (1436, AGZ, XII, 9); *Bystrzyca* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 142); *Bystrzyca* (1927, MT Hał.); *Бистриця* (1979, СГУ, 50). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бистриця* (< псл. **bystrica*) 'швидкий стрімкий потік', пор. *bystrycja* 'гірський потік із швидкою, бурхливою течією' (Jurkowski, 22), укр. діал. *бистриця* 'швидкий і шумний потік', рос. діал. *быстрица* 'бистринь, стрижень на ріці', ч. *bystrice* 'швидка ріка або потік', схв. *bistrica* 'швидкий потік', словен. *bístrica* 'швидкий стрімкий потік', слов. *bystrica* 'швидкий гірський потік', пол. *bystrzyca* 'швидкий потік' (ЕССЯ, 3, 151; ПГФ, 56). Вона вказує на характер течії води річки.

Бістриця-Надвірнянська, -і, -ої; ж.; річка; п. Бистриці п. Дністра; довжина – 94 км, площа басейну – 1585 км²; витік на північному схилі г. Чорна Клива в Горганах, протікає через сс. Бистриця, Зелена, Пасічна, Пнів, Федьків, Цуцилів та ін. Надв. р-ну, м. Надвірна, сс. Березівка, Чернів Тисм. р-ну, м. Івано-Франківськ, гірло біля с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р; вар. *Велика Бистриця*, *Чорна Бистриця*, *Тисменицька Бистриця*: на ... *Bystrzycy Wielki* (1390, ZDM, VI, 87); *Бистриця Тисменицька* (1858, ПМС, 7); *Schwarze (Czarna) Bystrzyca* (1880, KuK S); *Bystrzyca Nadwórniańska lub Czarna* (1880, SG, I, 511–513); *Бистриця-Надвірнянська* (1899, Шух., I, 34); *Бистриця-Надвірнян-*

ська (1979, СГУ, 50); Czarna (Nadwórniańska) Bystrycza (2000, PBWG, 150); Бистриця-Надвірнянська (2006, ГЦСЧ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування ріки *Бистриця* (див. вище), притокою якої є цей гідрооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *надвірнянська*, який вказує на те, що річка протікає через місто *Надвірна* та *Надвірнянський* район. Означення *Чорна* та *Велика*, що вживалися в назві в минулому, вказували на витік річки з-під гори *Чорна Клива* та на її більші розміри в порівнянні з Бистрицею-Солотвинською. *Чорною* називають річку місцеві жителі ще й тому, що вона приносить багато лиха, що вона “свавільниця: ганяється полями, то шмат берега урве, то дерево з корінням виверне, то захопить частину плоту. Зате чиста як кришталь, манить до себе; одному дає здоров'я, в іншого відбирає життя, звичайно, як свавільниця, кокетка” (ПМС, 7).

Бістриця-Солотвинська, -і, -ої; ж.; річка; л. Бистриці п. Дністра; довжина – 82 км, площа басейну – 795 км²; витікає з-під гори Сивуля в Привододільних Горганах, протікає через сс. Гута, Пороги, Яблунька, Підгір'я, смт Солотвин, смт Богородчани Бог. р-ну, смт Лисець, сс. Старий Лисець, Драгомирчани Тисм. р-ну, м. Івано-Франківськ, гірло біля с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р; вар. *Мала Бистриця*, *Золота Бистриця*, *Гнила Бистриця*: на Малой Быстрици (1378, Гр., 60); Бистриця Гнила (1858, ПМС, 7); Goldene (Złota) Bystrzyca (1880, KuK S); Bystrzyca Sołotwińska (1880, SG, I, 511); Быстрица-Золотая, Bystrzyca Złota (Sołotwińska) (1917, Машт., ДБ, 18); Быстрица-Солотвинская, Золотая Быстрица (1960, WRG, I, 245); Бистриця-Солотвинська (1979, СГУ, 50); Бистриця-Солотвинська (2006, ГЦСЧ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування ріки *Бистриця* (див. вище), притокою якої є цей гідрооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *солотвинська*, який вказує на те, що річка протікає через смт Со-

лотвин. Означення *мала*, що вживалося в назві в минулому, вказувало на її розміри в порівнянні з *Бистрицею-Надвірнянською*. *Золотою* називали місцеві жителі тому, що вода в ній “мутно-жовтава, спокійна, нікому не робить шкоди, хіба якийсь зірвиголова кине щось погане в її русло, тому й прозвали її Гнилою” (ПМС, 7).

Про Бистрицю-Надвірнянську, Бистрицю-Солотвинську, Бистрицю та їх назви існує цікава легенда, записана Г. Онуфрак – учителькою Черниківської школи Надвірнянського району. У ній ідеться про те, що в сиву давнину, коли довкруг буйно росли дивовижні дерева, квіти й трави, на сонячній розлогій долині жили два сусіди: Горган і Бескид. І були в них дочки-красуні, подружки нерозлучні. Навіть імена мали однакові – Бистрянка Чорноока й Бистрянка Синьоока. На день, на годину їм важко було розлучатися. І як тільки покажеться перший сонячний промінчик, біжить Бистрянка Чорноока до обійстя Бескидів і несе в долоньці своїй подрузі синьоокій тільки-но зірвані чорні лісові ягоди. Не залишалася в боргу й Бистрянка Синьоока: біжить до обійстя Горганів з великим кошиком грибів, несе їх своїй подружці.

Але одного разу посварилися два сусіди, два статні газди – Горган із Бескидом. І заборонили вони зустрічатися подружкам. Важко було зрозуміти юним серцям цю безглузду заборону. Як пташки в клітці, почувалися вони в батьківських обійстях. Одного дня не витримали розлуки Бистрянки й побігли назустріч одна одній. Розсердився грізний Горган і кинув навздогін дочці свій топірець. Здрігнулася земля. І виріс на очах у дівчини велетенський гірський масив з кам'яними осипами. У цей самий час угледів неблаганний Бескид свою дочку, котра, збиваючи ноги, намагалась знайти дорогу серед кам'янистих схилів до своєї подружки, і також кинув свій топірець. Виросли нові ґруні, вкриті буковими лісами, які вінчалися смерековими хашами й висотним криволіссям.

Але Бистрянки, не втрачаючи надії, шукали стежки одна до одної. Пробиралися хашами, бігли гірськими зворами, та їх гріз-

но розділяли Горгани й Бескиди. Не могли пробачити непослух своїм дочкам батьки і як прокляття кинули їм навздогін: “Будьте вічні, як час!.. Біжіть і не вертайте назад!” Зашумів буковий і смерековий ліс Бескиду, прогрімів кам’яними розсипами Горгани, а там, де бігли їхні дочки, появилися два гірські потічки, які продовжували перекликатись, шукаючи зустрічі. Земля надавала їм сили й насаги, а в їхніх водах відбивалася синь небес і темін хашів. Вічні, як час, і біжать не повертаючись. А там, де стояли їхні батьки, і по цей час височіють гірські масиви, що так і називаються: Горгани й Бескиди.

Цю легенду шепотіли старезні буки й смереки. А ще повідали вони, що десь далеко, на квітучій долині, все-таки зустрілися дві подружки, обнялися й побігли в гості до свого далекого, могутнього й доброго Дністра. А на місці їхньої зустрічі виросло прекрасне місто, і живуть у ньому добрі й працьовиті люди з синіми й чорними очима.

Кожному галичанину не важко впізнати Бистрицю-Надвірнянську та Бистрицю-Солотвинську, що несуть у єдиній Бистриці свої води до Дністра.

Біта¹, -ої; ж.; урочища (ниви, поля); **1)** с. Ганьківці Снят. р-ну: Бита (2005, СГГ, 8); Бита (2012, БЛ⁵, 223); **2)** с. Задубрівці Снят. р-ну: Бита (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації дієприкметника *бита* ‘витоптана, витолочена’ (ВТС, 49). Вони вказують на характер ґрунтів урочищ у давнину.

За народними переказами, урочища названі так тому, що тут колись відбулися битви з татарами.

Біта², -ої; ж.; куток; с. Русів Снят. р-ну: Бита (2012, НПС, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації дієприкметника *бита* (див. вище).

Біта Горá, -ої, -и; ж.; горби; **1)** 470 м; с. Торговиця Гор. р-ну: Бита Гора (2008, УШ); **2)** сс. Белелуя, Красноставці Снят. р-ну; вар. *Бита*: Бита Гора (2000, Марусик, 16); Бита (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гора* ‘значне підвищення над

навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивними членами – дієприкметник *бита* (див. вище), що вказує на характер ґрунту на горбах. Варіант найменування горба між сс. Белелуя та Красноставці з’явився в результаті еліпсису опорного компонента складеної назви.

Бічина, -ої; ж.; гора; с. Королівка Тлум. р-ну: Бичина (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *бичина* ‘призначена для випасу биків’ (Експ.).

Бичівна¹, -ої; ж.; лісове урочище; с. Мишин Кол. р-ну: Бичівна (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивації та онімізації прикметника *бичівна* ‘призначена для випасу биків’.

Бичівна², -ої; ж.; куток; с. Мишин Кол. р-ну: Бичівна (2006, КВС, 101); Бичівна (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Бичкú¹, -ів; мн.; куток; с. Семаківці Гор. р-ну: Бички (2012, БЛ⁵, 223). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Бичко* (ІФД, 195).

Бичкú², -ів; мн.; поле; с. Семаківці Гор. р-ну: Бички (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини (див. вище), яка, очевидно, володіла колись полем.

Бичківське, -ого; с.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну: Бичківське (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Бичко*, пор. п-ще *Бичко* (див. вище); б) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, якій могло належати колись урочище (з узгодженням назви в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном), пор. п-ще *Бичковський* (ІФД, 195).

Бічова, -ої; ж.; гора; 316,3 м; між сс. Королівка та Гринівці Тлум. р-ну: Biczowa Gura (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 43, арк. 23); Beczowa (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Biczowa (1883, SG, IV, 411); Biczowa (1905 (1874), КуК ТТ); Biczowa (1926, МТ Т); Бичова (2002, ТК ИФ); Бичова (2012, БЛ⁵, 223). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма Бик (з чергуванням к//ч) або Бича, пор. п-ща Бик (ПЗУ, 61), Бича (СП, 45).

Бішів, -ова; ч.; кол. село біля м. Снятин, тепер не ідент.: Byszow ad Sniatyn (1735, RPPZH, 64). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма Биш, пор. ст.-п. особова назва Bysz (SSNO, I, 295), що є відкомползитним дериватом якогось давньослов'янського складного імені з елементом Би-: Прибиславъ, Збиславъ, Убиславъ тощо.

Біганя, -і; ж.; гора; 371 м; с. Красилівка Тисм. р-ну: Bihania (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Pyhanie (1905 (1874), КуК ТТ); Bihania (1914, GKK). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -*ja від антропоніма Біган, пор. п-ще Біган (Редько, I, 63).

Бійни, боєн; мн.; гора; сс. Сілець, Ганусівка Тисм. р-ну: Бійни (1995, ТМН, 44). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива бійня, бойня 'битва, поле бою' (ЕСУМ, I, 186). Вона вказує на те, що в давнину на горі часто відбувалися бої, особливо під час татарських і турецьких набігів.

С. Пушик на основі фольклорних матеріалів стверджує, що на горі в дохристиянські часи було язичницьке святилище (БК³, 313–314).

Біла¹, -ої; ж.; гора; с. Незвисько Гор. р-ну; вар. Біла Гора: Біла Гора (2002, Левкун, 21); Біла (2004, Експ.); Біла (2008, УШ); Біла Гора (2009, ГСС, 12); Біла (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника біла (< псл. *bělъ(jb)) 'яка має колір крейди'. Вона вказує на колір ґрунту гори через наявність на ній вапнякових порід.

На вершині гори знаходиться братська могила російських та австрійських воїнів,

які загинули під час Першої світової війни. На могилі недавно встановлено пам'ятник.

Білими в давнину називали гори, на яких не було нечистої сили. Тут, як правило, стояли культові споруди.

Біла², -ої; ж.; поточини; 1) п. Семенівки п. Дністра; с. Семенівка Гор. р-ну: Біла (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Біла (1979, СГУ, 53); Біла (2008, УШ); 2) л. Турки л. Пруту л. Дунаю; сс. Старий Гвіздець, Загайпіль, Кобилець Кол. р-ну: Biała (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Biała (1880, SG, I, 173); 3) п. Будзина п. Дністра; с. Долина Тлум. р-ну: Біла (2008, УШ). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника біла (< псл. *bělъ) 'безколірна, безбарвна; прозора; світла; яка має колір крейди', 'прозора, чиста' (Торч., 66), що вказує на колір ґрунту поточищ, біле каміння в них та на відтінок і якість води, пор. укр. діал. біловод 'річка з чистою прозорою водою' (Дзендз.¹, 24).

Існують також припущення, що назви з основою на біл- не означають якість води, а асоціюються з язичницьким Білобогом і тому позначають об'єкти, у яких перебувають чудодійні істоти з позитивною суттю і які приносять людям добро. Саме слово білий (що походить від і.-с. *bhe- 'блищати, сяяти') мало значення близьке до святий (ОУПТ, 133–137). Білими в давнину називали південні притоки (Південь – День – Білий), на відміну від північних, які називали чорними (Північ – Ніч – Чорний). Однак практично визначити на сучасному етапі, у яких назвах із цими основами відбилися давні вірування, а в яких – фізичні властивості води, надзвичайно складно. Можемо лише припускати.

За іншою версією, білими називали річки й потоки, які починалися з місцевостей, де в давнину були сторожові пости.

Біла³, -ої; ж.; кол. хутір, тепер куток; с. Семенівка Гор. р-ну: давня назва – На Білій: Na Białej (1900, SGG, 217); Біла (2008, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника на (див. вище) та гідроніма – найменування поточини Біла (див.

вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування хутора. Сучасне найменування кутка є результатом трансонімізації названого вище гідроніма.

Біла⁴, -ої; ж.; кол. фільварки, хутори, нал. до: **1)** с. Уніж Гор. р-ну: Біла (2012, Експ.); **2)** с. Долина Тлум. р-ну: Biała (1900, SGG, 699); Biała (1926, MT T). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань поточин (див. вище), на берегах яких розкинулися хутори.

Біла⁵, -ої; ж.; урочища (поля); **1)** с. Загайпіль Кол. р-ну: Біла (2011, УШ); **2)** с. Кобилець Кол. р-ну: Біла (2006, КВС, 66). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), яка протікає через урочища.

Біла⁶, -ої; ж.; пасовище; с. Загайпіль Кол. р-ну: Біла (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), яка протікає через пасовище.

Біла Гліна, -ої, -и; ж.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Біла Глина (2002, СНЧ, 31). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *глина* ‘багатомінеральна гірська порода, перев. осадового походження, яка з водою утворює пластичну масу’ (ВТС, 185), а атрибутивним членом – прикметник *біла*, що вказує на колір цієї породи, яка є в урочищі.

Біла Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Вікняни Тлум. р-ну: Біла Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *біла* (див. вище), що вказує на колір ґрунту горба, зумовлений вапняковими породами.

Біла Кернічка¹, -ої, -и; ж.; джерело; с. Волосів Надв. р-ну: Біла Керничка (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *керничка*,

дем. від *керниця* ‘криниця, джерело’, а атрибутивним членом – прикметник *біла* (див. вище), що вказує на відтінок води джерела, яка виділяється на фоні чорного ґрунту.

Біла Кернічка², -ої, -и; ж.; поле; с. Волосів Надв. р-ну: Біла Керничка (1998, Мих., 179). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), навколо якого розкинулося поле.

Біла Кірніці, -ої, -і; ж.; джерело; с. Перерісль Надв. р-ну: Біла Кірніці (2009, ПІН, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірніці* (діал.) ‘криниця, джерело’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *біла* (див. вище), що вказує на відтінок води джерела, яка виділяється на фоні чорного ґрунту.

За твердженнями місцевих жителів, вода джерела має цілющі властивості. Її використовували колись для лікування різних хвороб, але особливо помічна вона була при запальних захворюваннях очей.

Біла Криніця¹, -ої, -і; ж.; джерела, криниці; **1)** с. Марківка Кол. р-ну; вар. *Біла Кірніці*: Біла Криниця (1999, Експ.); Біла Криниця (2006, КВС, 98); Біла Кірніці (2006, КГ, 20); Біла Криниця (2011, КР); **2)** бас. Пруту л. Дунаю; можливо, це витік поточини *Біла* (див. вище); с. Турка Кол. р-ну: od zrzudla nazwanego Biala Krynica (1635, ЛНБ ВР, ф. 9, спр. 701); **3)** с. Ісаків Тлум. р-ну: Біла Криниця (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *криниця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (ВТС, 465), а атрибутивними членами – прикметник *біла* (див. вище), що вказує на колір ґрунту навколо джерел та криниць і відтінок води. Можливо також, що ці назви пов’язані з віруваннями наших далеких предків (див. вище). Підтвердженням цьому можуть служити обряди, які відбуваються біля марківської *Білої Криниці*. Тут у ніч на Івана Купала збираються жителі не тільки Марківки, а й усіх навколишніх сіл,

розпалюють вогнища, співають купальські пісні, проводять ігри. Щороку напередодні сюди приходить церковна процесія, священники освячують криницю. А вранці, коли сходить сонце, люди вмиваються водою, набирають її в посуд, бо “вода помічна” (КВС, 98). Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок.

За переказами, криницю в с. Ісаків названо так тому, що колись пан обмурував її білим каменем.

Біла Криніця², -ої, -і; ж.; урочища; 1) с. Марківка Кол. р-ну; вар. *Біла Кірниця*: Біла Кірниця, Біла Криниця (2011, УШ); 2) с. Ісаків Тлум. р-ну: *Biała Kірnica Bereżówka* (1820, ЛЦДА, ф. 20, оп. 11, спр. 82, арк. 29); Біла Криниця (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменування джерел та криниць (див. вище), навколо яких розкинулися урочища. Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок.

Біла Кринічка, -ої, -и; ж.; джерело; бас. Потічка л. Пруту л. Дунаю; с. Потічок Снят. р-ну: Біла Криничка (1999, Експ.); Біла Криничка (2012, НПС, 182). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криничка*, дем. від *криниця* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *біла* (див. вище), що вказує на колір ґрунту навколо джерела й відтінок води. Можливо також, що ця назва пов’язана з віруваннями наших далеких предків (див. вище).

Білашівка, -и; ж.; урочище (кладовище); с. Троїця Снят. р-ну: Білашевка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від усіченої форми антропоніма *Білашевський* – прізвища чоловіка, який володів колись урочищем.

Біле Болото, -ого, -а; с.; болотисте урочище; с. Угорники Кол. р-ну: Біле Болото (2005, УКС, 7); Біле Болото (2012, БЛ⁵, 223). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *болото* ‘мокра заболочена низина; мокре місце між горбами’ (Мар., 218), ‘грузьке місце з надмірно зволженим ґрунтом’ (Лісняк, 360),

‘розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою’ (СБГ, 35–36), а атрибутивним членом – прикметник *біле* (див. вище), що вказує на колір урочища.

Біленків Кут, -ового, -а; ч.; куток; с. Рошнів Тисм. р-ну: Біленків Кут (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* зі значенням ‘частина населеного пункту’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Біленків*, що вказує на проживання на кутку родини *Біленка*, пор. п-ще *Біленко* (ІФД, 196).

Біленька, -ої; ж.; поточина; витік Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 10 км, площа басейну – 16 км²; сс. Середній Майдан, Глинки Надв. р-ну, Боднарівка, Струпків Кол. р-ну; вар. *Біленький*, давня назва в сс. Боднарівка та Струпків – *Брабенки* (див. далі): *Bileńka*, *Brabenki* (1880, SG, I, 67); *Bileńka* (1889, SG, X, 105); *Bileńki* (1906 (1880), KuK N); *Bileńki* (1917, Машт., ДБ, 18); *Bileńka* (1935, МТ N); *Біленька* (1979, СГУ, 53); *Біленька* (2008, СМ, 18). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *біленька* (*біленький*), що вказує на колір поточища та відтінок води поточини.

Біленький, -ого; ч.; потік; пр. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Баб’янка, Боднарів, Струпків Кол. р-ну: *Біленький* (1998, ЕКол., II, 11); *Біленький* (2006, КВС, 165); *Біленький* (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *біленький*, що вказує на колір поточища, вкритого білим камінням, та відтінок води.

Білецьке, -ого; с.; поле; с. Семаківці Гор. р-ну: Білецьке (2012, БЛ⁵, 223). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма –прізвища власника поля, пор. п-ще *Білецький* (ІФД, 196). Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Білий Камінь, -ого, -еню; ч.; джерело; с. Грушка Тлум. р-ну: Білий Камінь (2008, УШ). – Назва виникла в результаті транс-

онімізації однозвучного найменування вапнякової кам'яної брили, біля якої пробивається джерело.

Білий Потік, -ого, -оку; ч.; потік; п. Печеніги л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Марківка Кол. р-ну: Biału (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 254, с. 10); Білий потік (1998, ЕКол., II, 62); Білий потік (2006, КГ, 20); Білий потік (2006, КВС, 97); Білий Потік (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік*, а атрибутивним членом – прикметник *білий* (див. вище), що вказує на колір ґрунту поточища та відтінок води. Можливо також, що ця назва пов'язана з віруваннями наших далеких предків (див. вище).

Білий Хрест, -ого, -а; ч.; горб; с. Новоселиця Снят. р-ну: Білий Хрест (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного реалоніма – найменування хреста, що височів колись на горбі.

Білинí, -ин; мн.; гора; с. Петрилів Тлум. р-ну: Білини (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *білина* 'березовий ліс' (СНГТВ, 10). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Білінкú, -ок; мн.; ліс; с. Глинки Надв. р-ну: Білінки (1998, Мих., 179). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *білінка*, дем. від *білина* 'березовий ліс' (див. вище). О. І. Михальчук пов'язує її з пол. діал. *bielnik* 'сухий луг, пасовище' (Мих., 55), що також можливо.

Біличчина, -ої; ж.; урочище (нива); с. Воронів Гор. р-ну: Біличчина (2003, Левк., 11); Біличчина (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від андроніма *Біличка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, якій, очевидно, належала колись нива, пор. п-ще *Білич* (СП, 46).

Білі Береги, -их, -ів; мн.; підвищення вздовж р. Дністер від с. Маріямпіль Гал. р-ну до с. Довгого Тисм. р-ну: Білі Береги (2011, Осташі). – Назва утворена способом

лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *береги*, мн. від *берег* зі значеннями 'горб, підвищення, гірка, пагорб' (УЗГ, 167), 'край землі, що межує з поверхнею річки...' (ВТС, 47), а атрибутивним членом – прикметник *білі* (див. вище), що вказує на колір підвищення, яке складається з вапнякових порід.

Білі Глінища, -их, -ищ; мн.; урочище; с. Загайпіль Кол. р-ну: Białe Gliniszcz (1933, МТ К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *глинища*, мн. від *глинище* 'місце добування глини; яма, звідки беруть глину, пісок; місце, де вибрали глину' (СНГТК, 57; СНГТВ, 25), 'простір, де люди брали до дому глину до мащення хат та інших господарських будинків' (КС, 49), 'заглиблення в ґрунті' (Мар., 223), 'яма з глиною' (МСГГ, 35), а атрибутивним членом – прикметник *білі* (див. вище), що вказує на колір глини, яку добували в урочищі.

Білі Криниці, -их, -иць; мн.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну: Білі Криниці (2010, УШ); Білі Криниці (2012, НПС, 284). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань розміщених на кутку чотирьох криниць (цілющих джерел) з пофарбованими вапном цямринами та зі світлою чистою, мов кришталь, водою.

Білі Криничкú, -их, -ок; мн.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Білі Кринички (2006, КВС, 98). – Назва є плуральним утворенням від гідроніма – найменування джерела *Біла Криниця* (див. вище), яке пробивається на кутку.

Білка¹, -и; ж.; річка; пр. Олієвої п. Дністра; довжина ~ 4 км; сс. Олієво-Корнів, Корнів, Білка, Семаківці Гор. р-ну: Bılka (1880, SG, I, 229); Білка (1979, СГУ, 55); Білка (2008, УШ). – Назва може бути: а) утворенням семантичним способом від псл. апелятива **bělъka* 'білизна' (ЕССЯ, 2, 81–82); б) суфіксальним утворенням на *-к(а)* (< *-ъk-*) від прикметника *білий* < псл. **bělъ(jь)* з первісним значенням 'біла вода, течія (ріки, потоку)'. В обох випадках вона вказує на колір води та річища, вкритого білим камінням.

Білка², -и; ж.; село; Гор. р-н; нал. до Михальчівської с/р; віддаль до Городенки – 16 км, до Івано-Франківська – 82 км: Byelka (1457, AGZ, XII, 253); Byela (?) (1474, AGZ, XII, 360); Bielka (1578, ŻDz, XVIII/I, 101); Bilka ad Michalcz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Biłka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 73); Biłka (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Biłka (1880, SG, I, 229); Білка (1947, АТП, 518); Білка (2009, ІФ АТП⁷, 149). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), біля якої розкинулося село.

Білкувата, -ої; ж.; поточина; п. Луквиці п. Лукви п. Дністра; с. Нова Гута Тисм. р-ну; вар. *Білкуватий*: Bełkowaty (1880, KuK S); Bełkowaty (1884, SG, V, 913); Bełkowaty (1932, MT S); Белковатая (1983, ТК ИФ¹); Билкувата (2003, ТК ИФ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *білкувата* ‘подекуди з білими плямами’ (< *білка* + суфікс -уват(а)). Вона вказує на колір води та білі кам’яністі плями в поточищі. Варіант назви узгоджений в роді й числі з апелятивом *потік*.

Біло́ва, -ої; ж.; гора; смт Солотвин Бог. р-ну: Білова (2011, УШ). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Білий*, пор. п-ще *Білий* (ІФД, 196).

Білогора, -и; ж.; куток; с. Хутір-Будилів Снят. р-ну: Білогора (2011, УШ); Білогора (2012, НПС, 271). – Назва утворена способом поєднання основ словосполучення *біла гора*. Вона вказує на те, що на кутку взимку хурделиця навіює великі кучугури снігу, які здалеку здаються горбами.

Білу́ники, -ів; мн.; куток; с. Грушка Тлум. р-ну: Білуники (1975, АСЗ, I, 900). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала колись на ньому, пор. поширене в селі п-ще *Білуник* (ТД Тл., 95).

Більківці, -ів; мн.; урочище; с. Підвербці Тлум. р-ну: Більківці (2009, Бойцан, 10). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації

однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла проживати колись в урочищі чи володіти там землею, пор. п-ще *Білько* (Редько, I, 70); б) семантичним утворенням від катойконіма *більківці* ‘вихідці (переселенці) з с. *Більки* Полт. обл.’, які могли володіти тут землею; в) результатом трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села в Жит. області, з якого могли походити володарі землі в урочищі.

Біля ббйні; урочище; с. Казанів Кол. р-ну: Біля бойні (2006, КВС, 61). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *біля*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта коло іншого об’єкта чи суб’єкта, та апелятива *бойня* ‘спеціально установлене приміщення для забою худоби; різнича’ (ВТС, 59) у родовому відмінку однини. Вона вказує на місце розташування урочища.

Біля вербї; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Біля верби (2004, Ром., 12); Біля верби (2004, Ром., 12); Біля верби (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та апелятива *верба* ‘дерево або кущ із гнучким гіллям, цілісними листками й зіібраними в сережки одностатевими квітками’ (ВТС, 82) в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Біля Вовчїхи; урочище; с. Іванківка Бог. р-ну: Біля Вовчихи (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та прізвиська *Вовчиха* в родовому відмінку, пор. п-сько *Вовчиха* (СПЗУ, I, 200). Вона вказує на розташування урочища біля садиби жінки з названим вище найменуванням.

За твердженнями місцевих жителів, жінку назвали так тому, що вона жила біля лісу самотньо, відлюдкувато.

Біля Воєдчука; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Біля Воєдчука (2004, Ром., 12); Біля Воєдчука (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приймен-

никово-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Воєдчук* у родовому відмінку, пор. п-ще *Воєдчук* (Експ.). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Біля Гнилої; поле; с. Озеряни Тлум. р-ну: Біля Гнилої (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та мікропоніма – найменування урочища *Гнила* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Біля Горошнєчки; куток; с. Ганьківці Снят. р-ну: Біля Горошнєчки (2012, НПС, 83). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та андроніма *Горошнєчка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в родовому відмінку, пор. п-ще *Горошняк* (Експ.). Вона вказує на розташування кутка біля садиби жінки з названим вище найменуванням.

Біля Грунтá; куток; с. Королівка Кол. р-ну: Біля Грунта (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Грунт* у родовому відмінку однини, пор. поширене на Коломийщині п-ще *Грунт* (ТД КР, 69). Вона вказує на розташування кутка навколо садиби господаря з названим вище прізвищем.

Біля Дмитерка; куток; с. Кобилець Кол. р-ну: Біля Дмитерка (2006, КВС, 66). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Дмитерко* в родовому відмінку однини, пор. п-ще *Дмитерко* (ТД КР, 72). Вона вказує на розташування кутка біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Біля Зосі; поле; с. Космач Бог. р-ну: Біля Зосі (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приймен-

никово-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Зося* в родовому відмінку, пор. особове ім'я *Зося* < *Софія* (СУГ, 344). Вона вказує на розташування поля біля садиби жінки з названим вище іменем.

Біля Йосипихи; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Біля Йосипихи (2004, Ром., 12); Біля Йосипихи (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та андроніма *Йосипиха* – найменування жінки за іменем чоловіка в родовому відмінку, пор. особове ім'я *Йосип* (СУГ, 161). Вона вказує на розташування поля біля садиби жінки з названим вище найменуванням.

Біля ка́дуба; куток; с. Келихів Снят. р-ну: Біля кадуба (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та апелятива *кадіб* 'колодязний зруб з цілого пня; польова криниця' (ЕСУМ, II, 338), 'місцевість із багатьма джерелами води' (Бойк., 181), 'заглибина на полі або сіножаті; заглибина з водою' (Лісняк, 359) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Біля лі́пів; куток; с. Трофанівка Снят. р-ну: Біля липів (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та апелятива *липи* 'липові насадження' в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Біля Лісої горі́; поле; с. Озеряни Тлум. р-ну: Біля Лисої гори (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Лиса* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Біля Маня́ви; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Біля Маняви (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації при-

йменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Манява* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Біля Маська́; болото; площа 4,6 га; с. Острівець Гор. р-ну: Біля Маська (1995, ПЗФ, 27); Біля Маська (2000, ПЗТ, 257). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та ороніма – найменування горба *Масьок* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування болота, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 257).

Біля Маточки́; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Біля Маточки (2004, Ром., 12); Біля Маточки (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та гідроніма – найменування озера *Маточка* (див. далі) у родовому відмінку однини. Вона вказує на місце розташування поля.

Біля Мебельного́; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Біля Мебельного (2004, Ром., 12); Біля Мебельного (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та ергоніма – найменування магазину “*Мебельний*” (розм.) у родовому відмінку однини. Вона вказує на місце розташування поля.

Біля Мільйона́; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Біля Мільйона (2004, Ром., 12); Біля Мільйона (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та антропоніма – прізвиська чоловіка *Мільйон* у родовому відмінку. Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвиськом.

Біля млина́; куток; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Біля млина (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див.

вище) та апелятива *млин* ‘споруда, що розмілює зерно на борошно за допомогою вітряної, водяної, парової та іншої енергії’ (ВТС, 533) у родовому відмінку однини. Вона вказує на місце розташування кутка.

Біля нафтоба́зи; болото; площа – 1,2 га; м. Городенка: Біля нафтобази (1995, ПЗФ, 25); Біля нафтобази (2000, ПЗТ, 253). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та апелятива *нафтобаза* ‘склад для зберігання нафтопродуктів’ у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування болота, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 253).

Біля Плішучки́; куток; с. Кобилець Кол. р-ну: Біля Плішучки (2006, КВС, 66). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та андроніма *Плішучка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в родовому відмінку, пор. п-ще *Плішук* (ТД КР, 106). Вона вказує на розташування кутка біля садиби жінки з названим вище найменуванням.

Біля Рудяків́; поле; с. Космач Бог. р-ну: Біля Рудяків (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та групового антропоніма – найменування родини *Рудяки* в родовому відмінку, пор. п-ще *Рудяк* (ІФД, 353). Вона вказує на розташування поля біля садиб господарів з названим вище прізвищем.

Біля Савіцького́; присілок; с. Кривець Бог. р-ну: Біля Савіцького (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Савіцький* у родовому відмінку однини, пор. п-ще *Савіцький* (СП, 309). Вона вказує на розташування присілка біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Біля Савкового́; поле; с. Нивочин Бог. р-ну: Біля Савкового (2012, БЛ⁴, 203). – На-

зва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Савків* у родовому відмінку однини, пор. п-ще *Савків* (ІФД, 354). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Біля Семелюка; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Біля Семелюка (2004, Ром., 12); Біля Семелюка (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Семелюк* у родовому відмінку однини, пор. п-ще *Семелюк* (ІФД, 359). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Біля Семєніхи; поле; с. Космач Бог. р-ну: Біля Семєніхи (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та андроніма *Семєніха* – найменування жінки за іменем чоловіка в родовому відмінку, пор. особове ім'я *Семен* (СУГ, 331). Вона вказує на розташування поля біля садиби жінки з названим вище найменуванням.

Біля Скіцака; поле; с. Космач Бог. р-ну: Біля Скіцака (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Скіцак* у родовому відмінку однини, пор. п-ще *Скіцак* (Експ.). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Біля тополі; урочище; с. Баб'янка Кол. р-ну: Біля тополі (2006, КВС, 7). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та апелятива *тополя* 'дерево родини вербових з високим прямим стовбуром, глянуватими листками різної форми та одностатевими квітками у вигляді повислих сережок' (ВТС, 1258) в родовому від-

мінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Біля цвинтаря; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Біля цвинтаря (2004, Ром., 12); Біля цвинтаря (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та апелятива *цвинтар* 'місце, відведене для поховання померлих; кладовище' (ВТС, 1359) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Біля Цегельного; поле; с. Залуччя Бог. р-ну: Біля Цегельного (2004, Ром., 12); Біля Цегельного (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та ергоніма – найменування заводу "*Цегельний*" у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Біля церкви; кутки; 1) с. Молодилів Кол. р-ну: Біля церкви (2006, КВС, 104); 2) с. Видинів Снят. р-ну: Біля церкви (2009, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *біля* (див. вище) та апелятива *церква* 'будівля, у якій відбувається християнське богослужіння' (СУМ, XI, 202) в родовому відмінку. Вони вказують на місця розташування кутків.

Біля Чибора́чки; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Біля Чибора́чки (2004, Ром., 12); Біля Чибора́чки (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та андроніма *Чибора́чка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в родовому відмінку, пор. поширене в селі п-ще *Чибора́к* (Ром., 14). Вона вказує на розташування поля біля садиби жінки з названим вище найменуванням.

Біля шутрівиська; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Біля шутрівиська (2012, НПС, 115). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-

апелятивного комплексу, що складається з прийменника *біля* (див. вище) та апелятива *шутровисько* ‘місце, де добувають *шутер* – щєбінь’, пор. *шутер* ‘щєбінь’ (ЕСУМ, VI, 496), у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Бір, бору; ч.; ліси; 1) с. Кривець Бог. р-ну: Bór (1935, MT Porohy); Бір (2011, УШ); 2) с. Міжгір’я Бог. р-ну: Бір (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *бір* ‘сосновий або інший шпильковий ліс; також мішаний ліс з переважанням сосни; взагалі будь-який ліс’ (ВТС, 54).

Бісова Горá, -ої, -и; ж.; горб; 337 м; с. Прибилів Тлум. р-ну: Biesowa Góra (1926, MT T). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Бісова*, що вказує на належність землі на горбі в давнину *Бісові*, пор. п-ще *Біс* (Редько, I, 72), п-сько *Біс* (СПЗУ, I, 114). Можливо також, що ця назва пов’язана з віруваннями наших далеких предків. На горбі колись могла стояти статуя якогось язичницького бога, тому з прийняттям християнства його нарекли найменуванням, пов’язаним з нечистою силою, пор. *біс* ‘злий дух, демон; чорт, нечиста сила’ (УМ, 28).

Блаже́нний Ка́мінь, -ого, -еню; ч.; кам’яна брила біля монастиря Манявський Скит; с. Манява Бог. р-ну: Błazenny Kamień (2000, PBWG, 135); Блаженний Камінь (2004, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *камінь* ‘окремий шматок, брила твердої гірської породи у вигляді суцільної маси, що не кується й не розчиняється у воді’ (ВТС, 412), ‘кам’яна брила’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *блаженний* ‘дуже щасливий’ (ВТС, 55), ‘наділений Божою ласкою; святий’ (ССУМ¹, III, 109).

На вигляд – це кам’яна брила, що нагадує пашу велетенського звіра. З середини паші тоненькою цівкою витікає вода. За давньою

легендою, у гроті Блаженного Каменя знайшли колись притулок, мир і спокій монахи-пустельники – ченці Києво-Печерського монастиря, які довго блукали Карпатами в пошуках чудодійної води. Знайшовши її в Маняві, вони поселилися тут і назвали цей камінь *Блаженным*, бо вода, яка витікає з нього, зцілює тіла й душі тих, хто живе з вірою в серці. Щороку Блаженний Камінь відвідують тисячі туристів.

Степан Пушик на основі іншої легенди стверджує, що колись цей камінь називали *Чортовим*. Начебто чорт хотів кинути його на Манявський монастир, але крик півня на світанні не дав йому можливості знищити скит (БК³, 324).

Блаші́вка, -и; ж.; поле; с. Городниця Гор. р-ну: Блашівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Блаш*, що є, очевидно, фонетичним варіантом від *Блаж*, пор. давнє особове ім’я *Блаж*, *Блажъ* (Чучка, Сл., 58; Мор., 13), ст-п. *Blaž* (SSNO, I, 169), серб. *Блаж* (Грк., 36), хорв. *Blaž* (Leks., 52), укр. похідне *Блашко* (Експ.), п-сько *Блаша* (СПЗУ, I, 115).

Блаші́ково, -ого; с.; поле; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Блашіково (2010, БЛ¹, 342). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(o)* від антропоніма *Блашік*, пор. давнє особове ім’я *Блажко* (Мор., 13), укр. особове ім’я *Блашко* (див. вище).

Бліше́не, -ого; с.; пасовище; с. Добротів Надв. р-ну: Блішене (1998, Мих., 179). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивації та онімізації прикметника *блішене* (діал.) ‘призначене для вибілювання полотна; на якому вибілювали полотно’, пор. *бліх* (розм. *блих*) ‘білильня’ (Грінч., I, 75), пол. *blech* ‘місце, де білять віск, полотно’ (Нг., 214).

Блука́йло, -а; ч.; потік; п. Тлумачу п. Дністра; довжина – 10 км; сс. Колінці, Гринівці Тлум. р-ну: Błakajło (1855, AKKGL, Bl. 45); Błakajło (1880, SG, I, 247); Блукайло (1979, СГУ, 59). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *блукайло* (< **блука(д)ло*) ‘той, що блукає’ (Експ.), пор. *блукати* ‘тинятися без мети’ (ЕССЯ, 2, 128). Така семантика характеризує потік з неспокійною течією, який змінює своє русло.

Бобичів, -евого; ч.; куток; смт Рунгури Кол. р-ну: Bobeczów (1933, МТ Куту); Бобичів (2002, Рунг., 240); Бобичів (2009, Експ.); Бобичів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Бобич*, пор. п-ще *Бобич* (ПЗУ, 73).

Бобрівка¹, -и; ж.; поточина; л. Хоросної л. Сербеню (Голишанки) п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 10 км, площа басейну – 29,1 км²; сс. Сідлище, Молоділів, Голосків Кол. р-ну: Bobrówka (1880, SG, I, 632); Bobrówka (1906 (1876), KuK K); Бобровка (1917, Машт., ДБ, 18); Bobrówka (1933, МТ К); Бобрівка (1979, СГУ, 60); Бобрівка (2003, ТК ИФ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *бобер* (< псл. **bobrъ*), пор. також *урочище Бобрівка*, що в с. Сідлище (див. далі). Гідронім вказує на вид звірів, що водилися колись у потоці.

Бобрівка², -и; ж.; урочище; с. Сідлище Кол. р-ну: Bobrówka (1933, МТ К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), навколо якої розкинулося урочище.

Бобрівник, -у; ч.; ліс; с. Діброва Тлум. р-ну: Бобрівник (2008, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бобрівник* (діал.) ‘місце, де водяться *бобри*’ (Експ.).

Бобрівницька, -ої; ж.; гора; с. Діброва Тлум. р-ну: Бобрівницька (2008, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *бобрівницька* ‘яка розташована в лісі *Бобрівник* (див. вище)’.

Бовдур¹, -у; ч.; скеля; с. Глушків Гор. р-ну: Бовдур (1978, Гор., 478); Бовдур (2010, БЛ³, 27). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бовдур* ‘скеля; великий камінь’ (ГЛЕ, 208).

Бовдур², -у; ч.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Бовдур (2002, Рунг., 240); Бовдур (2010, БЛ³, 27). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бовдур* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі скелі.

Бовдур³, -у; ч.; потік; пр. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Бовдур (2006, КВС, 140); Бовдур (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає потік.

Бовшів¹, -ева; ч.; урочище (пасовище, лан); сс. Дебеславці, Залуччя Кол. р-ну: Бовшів (2006, КВС, 44); Бовшів (2007, ЕКол, V, 19); Бовшів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Бовш* < *Большъ*, пор. давнє слов’янське особове ім’я *Большъ* (Мор., 21), а також укр. п-ще *Бовшенко* (Шульгач², 232). Антропонім *Большъ* зазвичай пояснюють як відкомполітне утворення, що виникло внаслідок усічення постпозитивного компонента слов’янського автохтонного імені-комполіта *Болеславъ* і його суфіксації формантом *-еш-* > *-и-* (Худ., 36; Кот., 55). Можливо також, що особова назва *Большъ* є онімізованим ад’єктивом *большъ* < **болишъ* ‘кращий, ліпший; більший’ (ССУМ, I, 111). В. Шульгач трактує її як утворення, що походить з псл. **Vьlxъ* < **bьlxъ* < і.-с. **b(h)el-* ‘надуватися, товстіти’, пор. пол. діал. *belch* ‘живіт, брюхо’, рос. *болхарь* ‘великий бубенець, величиною з кулак’, *бовишень* ‘лінива людина’ (Шульгач², 232).

Бовшів², -ева; ч.; куток; с. Залуччя Кол. р-ну: Бовшів (2006, КВС, 56). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Богаївка, -и; ж.; куток (вулиця); с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Богаївка (1995, ТМН, 27); Богаївка (2012, БЛ³, 223). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Богай*, пор. п-ще *Богай* (СП, 49).

За народними переказами, назва пішла від того, що тут колись жили заможні господарі, які розводили багато худоби, особливо породистих биків, *богаїв*.

Богакове, -ого; с.; поле; між с. Старі Кривотули Тисм. р-ну та смт Отинія Кол. р-ну:

Bohakowe (1905 (1874), KuK TT); Bohakowe (1914, GKK). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Богак*, пор. поширене в Отинії п-ще *Богак* (ТД КР, 166).

Боганівка, -и; ж.; куток; с. Торговиця Гор. р-ну: Боганівка (2008, УШ); Боганівка (2010, ТСІ, 18); Боганівка (2012, БЛ⁵, 223). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Боган*, пор. п-ще *Боган* (Редько, І, 78; ПЗУ, 74), а також похідне *Боганюк* (СП, 49).

Богі, -ів; мн.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Боги (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-сько *Бог* (Редько, І, 79). Як відомо, *Богом* земним (земленим, земським) у жителів Карпат називали знахарів, ворожбитів, чародіїв (Нг., 108; ТГП, 279; Онишк., І, 62). Тому можливо, що саме такі люди проживали колись на кутку, а це й зумовило таку його назву.

Боголів, -евого; ч.; кол. фільварок, тепер урочище (поле); с. Клубівці Тисм. р-ну: Боголів (1995, ТМН, 21); Боголів (2005, Карпів, 10); Боголів (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Богол* < *Боголюбъ* (Мор., 15). Таке прізвище мав засновник фільварку.

Богородицька, -ої; ж.; гора; 324 м; м. Тисмениця; вар. *Богородична*, *Богородецька*: Bohorodecka góra (1905 (1877), KuK TT); Bohorodecka góra (1926, МТ Т); Богородецька, Богородична (1975, АСЗ, І, 924); Богородицька (1995, ТМН, 6); Богородицька (2004, Експ.); Богородицька гора (2008, Тисм.¹, 33). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ськ(а)* (вар. *-н-*) від найменування церкви Успення Пресвятої *Богородиці*, що була побудована колись на цій горі на честь перемоги русичів над ординцями.

Ось як про це розповідає народний переказ: “У 1240 році хан Батий пішов війною на Руську землю. Упав стольний град Київ, інші міста й села не витримали ординської навали. Завойовники якомога далі просувалися на захід. На своєму шляху вони палили й грабували людські оселі, церкви й монас-

тирі, сіяли серед місцевого населення горе й смерть.

Руський воєвода Роман (син Данила Галицького й молодший брат князя Лева) разом зі своїм малочисельним військом вийшов назустріч золотоординцям, щоби зійтися з ними в кривавому герці. Окопався трьома валами в чистому полі й став чекати лютих супротивників. І вони не забарилися. Прилетів гінець на баскому коні й приніс тривожну звістку: “На наші землі вихором летить татарва, то ж потрібно негайно готуватися до бою”. – “Браття! – прогримів голос молодого воєводи. – Хто, окрім нас, захистить наших матерів і дітей від грізних нападників? Хто порятує нашу прадідну віру? Тільки ми в змозі захистити свою Батьківщину від лютих завойовників. Це правда, що нас мало, а ворожого війська – як трави на землі. Але сподіваюся, що ми не посоромимо сьогодні Руської землі, дамо гідну відсіч непроханим зайдам, на горло скараємо наших кривдників”. “Скараємо! Скараємо!” – одноголосно загули озброєні воїни. По цих словах воєвода відійшов убік. Якесь невідоме гнітюче передчуття ще спозаранку ятрило душу: “Скажи, Боже, що нам робити? Де шукати порятунку? Тільки на тебе покладаємо наші надії, у твої руки віддаємо свої життя”.

Схилившись на меч, воєвода тривожно вдивлявся в далечінь. Сон поволі склепив повіки. Вже три ночі не спав воєвода, усе марив майбутньою битвою.

“Не бійся нічого, мужній воїне, – почув він з неба голос святителя Миколая, – сміливо веди своє військо на бусурманські орди. Небесна Діва покриває вас у цьому бою своїм амофором. Але знай: там, де переможеш погань, збудуєш величаву церкву й назвеш ту церкву її ім’ям”.

Миттєвий сон мов рукою зняло, на курних шляхах, мов з-під землі, виринули татарські полчища.

“Бий ворогів!” – далеко гримів голос воєводи. Такого татари ще не бачили. На них зненацька напали ті, що мали б оборонятися. Охоплені жахом, вороги кинулися навтіч. Слідом за ними ринули русичі. Наздогнали татар недалеко містечка Тисмениці й добили, здобувши славу перемогу. Відтоді ця

місцевість називається Погонєю, а церква, збудована воєводою Романом, отримала назву Успіння Пресвятої Богородиці. А між трьома валами воєвода збудував церкву святого Миколая, чудотворний образ якого бачив уві сні”.

Богородічин, -а; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Жукотинської с/р; віддаль до Коломиї – 42 км, до Івано-Франківська – 41 км; давні назви – *Бродичин*, *Бородичин*: Brodaczin (1436, AGZ, XII, 8); Brodiczin (1440, AGZ, XII, 83); Brodiczin (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Brodyczyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Borodyczyn (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Bohorodyczyn (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Bohorodyczyn (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 202); Bohorodyczyn (1855, АККГЛ, Bl. 45); Bohorodyczyn lub Borodyczyn (1880, SG, I, 288); Bohorodyczyn (Borodyczyn) (1910, ZSO, 13); Богородичин (1947, АТП, 511); Богородичин (2006, КВС, 8); Богородичин (2009, ІФ АТП⁷, 149). – Давня назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Бородич* (*Brodycz* – у західнослов'янському звучанні), пор. давній патронім *Brodycz* (Демч., 57), *Бородич* (ТСЛ, 88). М. Л. Худаш вважає, що в основі ойконіма лежить особова назва **Бородика* < *Борода* + *-ик(а)* (Худ.¹, 36–37). Деся наприкінці XVII – на початку XVIII ст., коли вже стерся в пам'яті людей її зв'язок з особою, на честь якої так було названо село, вона перетворилася в *Богородичин* за співзвучністю до найменування Матері Божої *Богородиці*.

За переказами місцевих жителів, назва Бродичин пішла від того, що на тому місці, де тепер куток Пилипівка, у давнину росли очерети, розливалися води, водилися дикі качки, на яких полювали мисливці, *бродячи* по цих болотах і водах.

Богородічинський, -ого; ч.; ліс; між сс. Богородичин та Торговиця Кол. р-ну: Богородичинський (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *богородичинський* ‘який належить громаді с. *Богородичин* (див. вище); який проростає на території с. *Богородичин*’.

Богородчани, -ан; мн.; селище міського типу; р. ц.; с/р; віддаль до Івано-Фран-

ківська – 18 км; давня назва – *Межириччя*: Miedzyrzycze (1631, ЛЦДІА, ф. 5, оп. 1, спр. 139, с. 1450); opp. Bohorodczany (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); oppidum Bohorodczany (1660, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 152, с. 20); Miedzyrzycz alias Bohorodczany (1661, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 152, с. 20); Bohorodczany (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 9); Bohorodczany (1880, SG, I, 287); Богородчани (1947, АТП, 499); Богородчани (2009, ІФ АТП⁷, 149). – Поселення виникло як містечко в I половині XVII ст. на ґрунтах давнього села *Богородчани* (тепер с. Старі Богородчани). Спочатку воно називалося, очевидно, *Межириччя*, що є семантичним утворенням від однозвучного апелятива зі значенням ‘простір, місцевість між двома ріками’ (СУМ, IV, 667). Ідеться про територію між рр. Бистриця-Солотвинська та Стебник. Пізніше воно отримало назву свого “материнського” поселення. Село ж почало називатися *Старі Богородчани* (див. далі).

Богрівка, -и; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 36 км, до Івано-Франківська – 48 км: Bugrówka (1670, RRDZH, 61); Bugrowka (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Bogrówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 87); Богрівка (1947, АТП, 516); Богрівка (2009, ІФ АТП⁷, 149). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* (< *-овк(а)*) від неясного за походженням антропоніма **Богръ*, *Бугра* або *Богре*, пор. ст.-п. особова назва *Bogre* (SSNO, I, 191), п-ще *Бугра* та похідне *Бугрій* (Редько, I, 106). В. О. Яцій припускає також утворення цього ойконіма за допомогою суфікса *-к(а)* від незасвідченого контактного топоніма **Богрів* (*-ов-а*, *-ов-о*) (Яцій², 145).

Богунівка, -и; ж.; поле; с. Радча Тисм. р-ну: Богунівка (2009, БЛ², 176). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Богун*, пор. давнє особове ім'я *Богунъ* < *Богунъгъ* (Мор., 16), п-ще *Богун* (ІФД, 198).

Бодишина Поляна, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Бодишина Поляна (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поляни, на якій

виріс ліс. В основі мікротопоніма лежить апелятив *поляна* 'невеликий луг, звичайно на узліссі або серед лісу; галявина' (ВТС, 853), ускладнена атрибутивним членом *Бодиши-на*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Бодиси*, пор. п-ще *Бода* (ІФД, 198).

Боднарів¹, -ова; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Струпківської с/р; віддаль до Коломиї – 45 км, до Івано-Франківська – 39 км; до 1946 р. – с. *Боднарівка*: Bednarówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 104); Bednarówka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Bednarówka (1880, SG, I, 124); Bednarówka (1910, ZSO, 7); Bednarówka (1935, МТ N); Боднарів (1947, АТП, 509); Боднарів (1998, ЕКол., II, 78); Боднарів (2009, ІФ АТП⁷, 149). – Давня назва є посесивним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Боднар*. Таке прізвище, за народними переказами, мав польський пан *Тидор*, який був засновником і власником села. Сучасна форма ойконіма виникла в результаті усичення суфікса *-к(а)* давньої назви.

Боднарів², -ова; ч.; ліси; 1) с. Парище Надв. р-ну: Боднарів (1998, Мих., 179); 2) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Боднарів (1998, Мих., 179). – Назви є посесивними утвореннями на *-ів* від антропоніма *Боднар*, пор. п-ще *Боднар* (ІФД, 199).

Боднарівка¹, -и; ж.; поле; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Боднарівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Боднар* (див. вище).

Боднарівка², -и; ж.; куток; м. Тисмениця: Боднарівка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Боднар* (див. вище).

За народними переказами, куток названий так тому, що тут колись проживали майстри боднарства.

Боднарчик, -у; ч.; поле; с. Угринів Тисм. р-ну: Боднарчик (2009, БЛ², 177). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації опорного компонента мікротопоніма – найменування колишнього хутора Старий *Боднарчик* (див. далі), на місці якого облаштоване поле.

Боднарчики, -ів; мн.; 2 потічки; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра;

с. Угринів Тисм. р-ну: Боднарчики (2000, ІУ, 25). – Назва потоків пов'язана з місцем їх витoku – з хуторами Новий і Старий *Боднарчик* (див. далі).

Божаківські Гібри, -их; гір; мн.; узгір'я, пагорби; с. Новоселиця Снят. р-ну: Божаківські гори (2006, ННР, 8); Божаківські Гори (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гори* зі значенням 'горбиста місцевість, узгір'я', а атрибутивним членом – прикметник *Божаківські*, що вказує на належність землі на узгір'ї в давнину *Божяку*, пор. п-ще *Божак* (ІФД, 200).

Божничку¹, -ок; мн.; полонина; с. Пороги Бог. р-ну: Bożniczki (1935, МТ Porohy). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *божничка*, дем. від *божниця* 'каплиця', пор. *божниця* 'місце (куток) у хаті або в церкві з полицками, на яких поставлені образи (ікони); храм, церква' (ВТС, 58). Вона свідчить про те, що на полонині колись були каплички.

Бозня, -і; ж.; куток; с. Красилівка Тисм. р-ну: Бозня (2010, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного топоніма – найменування балканської країни *Босня* (з регресивною під впливом розмовної мови асиміляцією за дзвінкістю [с] і [н]), вихідці з якої проживали на кутку в часи Австро-Угорщини.

Бозняцький, -ого; ч.; ліс; с. Красилівка Тисм. р-ну: Бозняцький (2010, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *бозняцький* 'який примикає до кутка *Бозня* (див. вище)'.

Бойку¹, -ів; мн.; селище; Бог. р-н, нал. до Манявської с/р; віддаль до Богородчан – 35 км, до Івано-Франківська – 48 км: Бойки (1961, ІФ АТП¹, 53); Бойки (1997, ІФАТП⁶, 89). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, започаткувала поселення, пор. давнє особове ім'я *Бойко* (Чучка, Сл., 70), п-ще *Бойко* (ІФД, 200). Антропонім *Бойко* – похідне суфіксальне утворення на *-к(о)* від ви-

хідного *Бой* (Мор., 19), що виник способом усічення постпозитивного компонента давнього слов'янського автохтонного імені-комполита *Бойславъ* (Мор., 19). Можливо однак, що в основі ойконіма лежить етнонім *бойки* 'вихідці з Бойківщини' (НП, 22), 'горяни', 'жителі низовини, Бойківщини' (ПЗУ, 78).

Бойки², -ів; мн.; кол. хутір, об'єдн. з с. Буківна Тлум. р-ну, тепер поле: *Bojki* (1934, SDW, № 24, s. 298); *Bajki* (1934, SDW, № 24, s. 298); *Bajki* (1938, SDW, № 5, s. 83); *Бойки* (1947, АТП, 517); *Бойки* (1961, ІФ АТП¹, 76); *Бойки* (1976, ІФ АТП⁴, 46); поле *Бойки* (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала хутір, пор. давнє особове ім'я *Бойко*, п-ще *Бойко* (див. вище). Можливо однак, що в основі мікротопоніма лежить етнонім *бойки* (див. вище).

Бойків, -ового; ч.; ліс; с. Грабовець Бог. р-ну: *Бойків* (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Бойко*, пор. п-ще *Бойко* (див. вище).

Бойківське, -ого; с.; поля; 1) с. Сороки Гор. р-ну: *Бойківське* (2012, БЛ², 223); 2) с. Видинів Снят. р-ну: *Бойківське* (2012, БЛ², 223). – Назви є посесивними утвореннями на -івськ(е) від антропоніма *Бойко*, пор. п-ще *Бойко* (див. вище).

Бойкова Ямка, -ої, -и; ж.; яр; с. Кричка Бог. р-ну: *Бойкова Ямка* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ямка*, дем. від *яма* 'долина потоку; долина, кітловина' (Мар., 255), а атрибутивним членом – прикметник *Бойкова*, що вказує на належність яру в давнину *Бойкові*, пор. п-ще *Бойко* (див. вище).

Бойцанівщина, -и; ж.; куток; с. Семенівка Гор. р-ну: *Бойцанівщина* (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи -івщина від антропоніма *Бойцан*, пор. п-ще *Бойцан* (ІФД, 200).

Бойцари, -ів; мн.; куток; смт Богородчани: *Бойцари* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучно-

го групового антропоніма – найменування польської родини, яка проживала колись на кутку, пор. п-ще *Бойцар* (ІФД, 200).

Бойчіщина Левада, -ої, -и; ж.; поле (сінокіс); с. Іллінці Снят. р-ну: *Бойчищина Левада* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *левада* 'присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами' (ВТС, 482), 'низовина, поросла травною (іноді біля річки)' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Бойчищина*, що вказує на належність поля в давнину *Бойчисі*.

Бойчуківка, -и; ж.; куток; с. Пшеничники Тисм. р-ну: *Бойчуківка* (1995, ТМН, 41). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Бойчук*, пор. п-ще *Бойчук* (ІФД, 200).

Бойчуківка, -ої; ж.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: *Бойчукова* (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Бойчук*, пор. п-ще *Бойчук* (див. вище).

Болонє, -я; с.; поле; с. Одаїв Тлум. р-ну: *Болонє* (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *болонє*, *оболонє* 'вигін, лужок', 'лугова низина', 'заплавний луг' (Толстой, 76), 'заплавні луки' (ВТС, 646). Вона вказує на місце облаштування поля.

Болотá¹, -іт; мн.; болота, болотиста місцевість, болотисті урочища; 1) с. Михальче Гор. р-ну: *Болота* (2008, УШ); 2) с. Рашків Гор. р-ну: *Bołota* (1926, МТ Н); 3) с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: *Болота* (2000, ЕКол., ІІІ, 26); *Болота* (2006, КВС, 11); *Болота* (2011, УШ); 4) с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: *Болота* (2006, КВС, 33). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *болото* (< псл. **bolto*) 'мокра заболочена низина; мокре місце між горбами' (Мар., 218), 'грузьке місце з надмірно зволеним ґрунтом' (Лісняк, 360), 'розгрузла земля, грязюка; багнисте місце зі стоячою водою' (СБГ, 35–36). Вони вказують на характер ґрунтів в урочищах.

Болотá², -іт; мн.; кутки; 1) с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Болота (2006, КВС, 11); Болота (2012, БЛ⁵, 223); 2) с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: Болота (2006, КВС, 33); Болота (2012, БЛ⁵, 223). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань урочищ (див. вище), у яких розкинулися кутки.

Болотá³, -іт; мн.; горб; 107 м; с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: Болота (2006, КВС, 34). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому височіє горб.

Болотá⁴, -іт; мн.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Болота (2011, УШ); Болота (2012, БЛ⁵, 223). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *болото* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Болóтище, -а; с.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Болотище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *болотище* 'місцевість, де було *болото* (див. вище)', пор. *болотище* 'місце, де було *болото*' (СНГТК, 26). Вона вказує на характер ґрунту місцевості в давнину, на якій виник куток.

Болóто¹, -а; с.; урочище (поле); с. Олівєво-Королівка Гор. р-ну: Болото (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *болото* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Болóто², -а; с.; поля; 1) с. Раковець Гор. р-ну: Болото (2012, Експ.); 2) с. Петрів Тлум. р-ну: Болото (2006, Гач., 9); Болото (2012, Експ.); 3) с. Яківка Тлум. р-ну: Болото (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *болото* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів на полях.

Болóто³, -а; с.; урочище (пасовище); с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Болото (2012, БЛ⁵, 224); Болото (2012, СНІС, 10). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *болото* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на пасовищі.

Болóто⁴, -а; с.; урочище; с. Сокирчин Тлум. р-ну: Болото (2012, Експ.). – Назва

утворена семантичним способом від апелятива *болото* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Болóтяна, -ої; ж.; поточина; п. Дністра; довжина – 2 км; смт Чернелиця Гор. р-ну; вар. *Болотяний*: Болотяна, Болотяний (потік) (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *болотяна* 'заболочена; багата на болота' (ВТС, 59). Варіант назви узгоджений у роді й числі з апелятивом *потік*.

Болшева¹, -ої; ж.; колишня солеварня, тепер куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Бая Болшева (2002, Рунг., 248); Болшева (2002, Рунг., 240); Болшева (2012, БЛ⁵, 223). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування соляної бані, навколо якої розкинувся куток. В основі ергоніма лежить антропонім *Больш*, пор. давня особова назва *Большъ* (Мор., 21), укр. п-ще *Бовишенко* (Шульгач², 232).

Болшева², -ої; ж.; потік; л. Ключівки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 3 км; сс. Рунгури, Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Болишина*, *Большова*, *Польшева*: *Polszowa* (1882, SG, III, 103); *Polszowa* (1904 (1877), KuK Kutu); *Польшова* (1965, WRG, III, 742); *Bołszowa* (1933, MT Kutu); *Большова* (1976, ТК Н¹); *Польшева* (1979, СГУ, 437); *Большова* (2002, ТК Н); *Болишина* (2006, КВС, 140); *Болишова* (2006, КГ, 23); *Большова* (2006, К КР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування давнього центру солеваріння (бані) (див. вище), через який протікає потік, пор. також куток *Болишева* (див. вище). Варіанти назви з'явилися під впливом розмовного мовлення місцевих жителів.

Большовéць, -овця, ч.; поле; с. Раковець Тлум. р-ну: Большовець (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-овець* від антропоніма *Больш* (див. вище). Так, очевидно, називався колишній власник поля.

Ббляхи, -ів; мн.; куток; с. Княждвір Кол. р-ну: Боляхи (2012, БЛ⁵, 224). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучно-

го групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. подібне п-ще *Болух* (ІФД, 201).

Бонійка, -и; ж.; урочище (поле); с. Гвізд Надв. р-ну: Бонійка (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Боній*. Таке прізвище мав чоловік, який володів колись полем.

Бора, -и; ж.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Бора (2000, ЕКол., III, 38); Бора (2006, КГ, 17). – Зважаючи на наявність на території села значної кількості топонімів східнороманського походження, можемо припустити, що цей мікротопонім утворений семантичним способом від рум. апелятива *bora* ‘вітер’ (РУС, 58). Очевидно, йдеться про те, що в урочищі постійно вітряно. Можлива також мотивація цього мікротопоніма однозвучним східнороманським антропонімом, пор. рум. п-ще *Boră* (Const., 283).

Боракі¹, -ів; мн.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Buraiki (1933, МТ Kutu); Бораки (2003 Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Борак* (СП, 52).

Боракі², -ів; мн.; урочище; с. Тростянець Снят. р-ну: Бораки (2003, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), біля якого розташоване урочище.

Боран, -у; ч.; ставок; с. Підгайчики Кол. р-ну: Боран (2006, КВС, 127). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська чи прізвища людини, яка колись проживала біля ставка чи володіла ним, пор. давнє особове ім’я *Бор*, п-ща: рум. *Boran* (Const., 283), укр. *Боренко*, *Борич* (Чучка, Сл., 72).

Борацький, -ого; ч.; потік; л. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Тростянець Снят. р-ну: Борацький (2003, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *борацький* ‘який витікає з кутка та урочища *Бораки* (див. вище)’.

Борівка¹, -и; ж.; хребет; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну: grzbiet Borewka (2000, PBWG, 126); хребет Борівка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори, що підіймається над хребтом на осмолодській території, пор. *гора Борівка* (НГПФ, 34). В основі ороніма лежить апелятив *борівка*, *борівка* (діал.) ‘брусниця’, пор. пол. *borówka*, ч. [*borůvka*] ‘ягода чорниці’ (ЕСУМ, I, 230).

Борівка², -и; ж.; перевал; 1325 м; між територією сіл Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну; інша назва – *Погар* (див. далі): Przełęcz Borewka (2006, GUG, 72, мапа 15); Przełęcz Borewka (Pohar) (2006, GUG, 94); Przełęcz Borewka (Pohar) (2008, Gorgany, 194). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), на якому розташований перевал.

Борівка³, -и; ж.; полонина; с. Гута Бог. р-ну: вар. *Бурівка*: Бурівка (2003, ДСК, 321); пл. Бурівка (2006, ГСК К); Борівка (2007, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), на якому розкинулася полонина.

Борівка⁴, -и; ж.; поточина; л. Лопушні л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Пороги Бог. р-ну; вар. *Борілька*: Burelka (1855, AKKGL, Bl. 48); Burelka (1884, SG, V, 729); Бурілька (1979, СГУ, 77); Borewka (2000, PBWG, 126). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), з якого стікає поточина. Форма *Бурілька* з’явилася в результаті фонетичних змін під впливом місцевих говірок.

Борісів Горб, -ового, -а; ч.; гора; с. Нижнів Тлум. р-ну: Борисів Горб (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб*, а атрибутивним членом – прикметник *Борисів*, що вказує на належність землі на горбі в давнину *Борису*, пор. особове ім’я *Борис* (СУІ, 51), п-ще *Борис* (ІФД, 202).

Борісівка¹, -и; ж.; урочище; с. Воронів Гор. р-ну: Борисівка (2003, Левк., 11); Борисівка (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Борис* (див. вище).

Борісівка², -и; ж.; кутки; 1) с. Кунисівці Гор. р-ну: Борисівка (2008, УШ); 2) смт Отинія Кол. р-ну: Борисівка (2006, КВС, 116); Борисівка (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(a)* від групових антропонімів – найменувань родин *Бориси*, які, очевидно, започаткували кутки або проживали на них. Можлива також мотивація цих мікротопонімів особовими іменами чи прізвищами *Борис* (див. вище).

Борісове, -ого; с.; підвищення, поле; с. Підлужжя Тисм. р-ну: Борисове (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(e)* від антропоніма *Борис* (див. вище).

Борівщина, -и; ж.; кол. присілок, потім село біля с. Верхній Майдан Надв. р-ну, тепер не ідент.: *Borawszczyzna* (1855, AKKGL, Bl. 48); *Borowszczyzna* (1880, SG, I, 323); *Borowszczyzna* (1900, SGG, 415). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(a)* (пол. *-uzna*) від антропоніма *Борівський*, пор. п-ща *Борівський* (СП, 53), *Боровський* (Богдан, 20).

Борода, -и; ж.; горб, гора; 1) 479 м; сс. Монастирчани, Маркова, смт Солотвин Бог. р-ну: *Broda* (1935, MT N); *Broda* (2000, PBWG, 131); Борода (2005, НМ, 6); Борода (2011, УШ); 2) с. Пороги Бог. р-ну: *Broda* (1906 (1880), KuK N); *Broda* (2000, PBWG, 144); Борода (2004, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *борода* зі значенням ‘зарості кущів і дерев на схилах гори’ (Експ.), пор. також бойк. *борода* ‘грива; огріхи під час косіння’ (Онишк., I, 66).

В. Геник вважає, що назва може бути пов’язаною із стародавнім язичницьким звичаєм залишати в кінці жнив останній пук збіжжя “Велесові на бороду” (НМ, 6).

Боронів, -ового, ч.; поле; с. Буківна Тлум. р-ну: *Boroniw* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 131, с. 25); Боронів (1982, АПП, 122); Боронів (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма

Борон, пор. п-ще *Борон* (Експ.), рум. *Boran* (Const., 283).

Борсук, -а; ч.; горб; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Борсук (1995, НВ, 9). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *борсук* ‘хижий лісовий хутровий звір із родини куницевих’ (ВТС, 60). Вона вказує на вид звірів, які водилися колись на горбі. Можлива також мотивація цього ороніма антропонімом *Борсук*, пор. п-ще *Борсук* (ІФД, 203).

Борсуку¹, -ів; мн.; ліс; с. Городниця Гор. р-ну: Борсуки (2012, БЛ⁵, 224); Борсуки (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *борсук* (див. вище). Вона вказує на вид звірів, які водилися колись у лісі.

Борсуку², -ів; мн.; урочище; 1) с. Воскресинці Кол. р-ну: Борсуки (2012, БЛ⁵, 224); 2) с. Перерив Кол. р-ну: Борсуки (2012, БЛ⁵, 224); 3) с. Гринівці Тлум. р-ну: *Borsuki* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 9, спр. 54, с. 8); Борсуки (2012, БЛ⁵, 224); 4) с. Живачів Тлум. р-ну: Борсуки (2011, УШ). – Назви утворені, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *борсук* (див. вище). Вони вказують на вид звірів, які водилися колись в урочищах. Можлива також мотивація цих мікротопонімів груповими антропонімами – найменуваннями родин *Борсуки*, пор. п-ще *Борсук* (див. вище).

Борсуку³, -ів; мн.; поля; 1) с. Матеївці Кол. р-ну: Борсуки (2011, УШ); 2) Остапківці Кол. р-ну: Борсуки (2010, БЛ¹, 342); 3) с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Борсуки (2010, БЛ¹, 342); 4) с. Чехова Кол. р-ну: *Borsuki* (1906 (1876), KuK K); Борсуки (2010, БЛ¹, 342); 5) с. Драгасимів Снят. р-ну: Борсуки (2011, УШ); 6) с. Княже Снят. р-ну: Борсуки (2011, УШ). – Назви неоднозначні щодо походження. Вони можуть бути: а) результатом трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань родин, які могли володіти колись полями, пор. п-ще *Борсук* (див. вище); б) утвореннями способом плуралізації та онімізації апелятива *борсук* (див. вище); у такому разі вони вказують на вид звірів, які водилися колись на полях.

Борсучіна, -и; ж.; ліс; с. Кричка Бог. р-ну: Борсучина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *борсучина* (діал.) ‘місце, де водяться *борсуки*’ (Експ.).

Бортище¹, -а; с.; урочища; **1**) с. Будзин Тлум. р-ну: Бортище (2011, УШ); **2**) с. Долина Тлум. р-ну: Бортище (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *бортище* ‘місце, де були *борті* – вулики на деревах’, пор. *борт*, *бортъ* ‘бортъ, вулик на дереві’ (Грінч., I, 89; ЕСУМ, I, 235). Вони вказують на те, що в урочищах колись розводили бджіл.

Бортище², -а; с.; потік; п. Дністра; с. Долина Тлум. р-ну: Бортище (2004, ІСД, 6). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Бортищі, -ищ; мн.; урочище; с. Ісаків Тлум. р-ну; давня назва – *Бортиска*: Bortyska (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 3, с. 17); Бортищі (2011, УШ). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *бортисько* (діал.) ‘місце, де були *борті* – вулики на деревах’. Вона вказує на те, що в урочищі колись розводили бджіл. Сучасне найменування мотивоване відповідно до норм літературної мови апелятивом *бортище* з тим же значенням.

Бортники¹, -ів; мн.; кол. село на Снятинщині, тепер не ідент.: Бортники (1886, ШДЭС, 84). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням семантичним способом від апелятива *бортники* ‘феодално залежні селяни, які доглядали господарські борги’ (ССУМ, I, 113), ‘люди, які займалися бортництвом – лісовим бджільництвом’ (СУМ, I, 221–222), ‘група вільного населення у Галицькій Русі XIV–XV ст.’ (Лин., 73); б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала село або проживала в ньому, пор. п-ще *Бортник* (СП, 53).

Бортники², -ів; мн.; кол. хутір, нал. до с. Ганнусівка Тисм. р-ну, тепер поле:

Borthnyky (1437, AGZ, XII, 27); Бортники (1975, ТМН, 14); поле Бортники (2000, Ост., 9); поле Бортники (2009, БЛ², 179); поле Бортники (2012, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням семантичним способом від апелятива *бортники* (див. вище); б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала село або проживала в ньому, пор. п-ще *Бортник* (див. вище).

Бортники³, -ів; мн.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 12 км, до Івано-Франківська – 40 км: Bortniki (1447, AGZ, XII, 156); Bortniki (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Bortniki ad Tlumacz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Bortniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 192); Bortniki (1855, АККГЛ, VI, 45); Bortniki (1880, SG, I, 330); Бортники (1947, АТП, 512); Бортники (2009, ІФ АТП⁷, 150). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням семантичним способом від апелятива *бортники* (див. вище); б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала село або проживала в ньому, пор. п-ще *Бортник* (див. вище).

Бортники⁴, -ів; мн.; кол. село, біля с. Озеряни Тлум. р-ну: Bertniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 147). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням семантичним способом від апелятива *бортники* (див. вище); б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала село або проживала в ньому, пор. п-ще *Бортник* (див. вище).

Бортницька, -ої; ж.; гора; 300 м; сс. Королівка, Бортники Тлум. р-ну: Gura Bortnicka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 43, арк. 9); Bortnicka (1883, SG, IV, 411); Bortnicka (1905 (1874), KuK TT); Бортницька (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантизації та онімізації прикметника *бортницька* ‘яка височіє на території с. *Бортники* (див. вище)’.

Борщів, -ева; ч.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 24 км, до Івано-Франків-

ська – 74 км: Borsczow (1440, ZDM, VIII, 88); Borszczow (1453, AGZ, XIX, 199); Borsczow (1579, ŹDz, XVIII/I, 103); Borszczow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Borszczów (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 24); Borszczów (1855, AKKGL, Bl. 49); Borszczów (1880, SG, I, 326); Борщів (1947, АТП, 506); Борщів (2009, ІФ АТП⁷, 150). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* від антропоніма *Борщ*, пор. ст.-укр. особова назва *Borszcz* (AGZ, XI, 26), рос. *Борщ* (Весел., 47), п-ще *Борщ* (СП, 53).

За народним переказом, колись на території сучасного села жила сім'я, у якій чоловік чумакував, тобто возив з Уторопів сіль на Поділля й Східну Україну. Одного разу він поїхав по сіль і не повернувся. Сім'я довго ждала його. Дружина й мати часто виходили на шлях з надією зустріти чоловіка й сина. І кожного разу вони приносили з собою їжу: дружина – борщ, а мати – хліб. Цією їжею вони пригощали чумаків. Тому то й назвали села, де вони жили, відповідно *Борщевом* та *Хлібичином*.

Борщівська Турка, -ої, -и; ж.; кол. фільварок, потім село; Снят. р-н; нал. до Борщівської с/р; віддаль до Снятина – 24 км, до Івано-Франківська – 77 км; давні назви – *Турка*, *Верхній Борщів*: folw. Turka (1892, SG, XII, 640); Borszczów Górny, także Turka (1900, SGG, 607); Borszczów-Turka (1914, GKK); Turka Borszczowska (1933, МТ К); Борщівська Турка (1947, АТП, 506); Борщівська Турка (2009, ІФ АТП⁷, 150). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки *Турка* (див. далі), на берегах якої був заснований фільварок. Інша назва фільварку утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Борщів* (див. вище), на землях якого розміщений фільварок, а атрибутивним членом – прикметник *верхній*, що вказує розташування топооб'єкта вище за течією ріки, ніж його “материнське” село. В основі сучасного найменування села лежить давня назва фільварку, ускладнена прикметником *Борщівська*, що вказує на розташування топооб'єкта біля с. *Борщів* (див. вище).

Ббске, -ого; с.; пасовище; с. Вікняни Тлум. р-ну: Боске (2012, БЛ⁵, 224). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування хутора (див. *Дубівка*), на землях якого розкинулося пасовище.

Ббсня, -і; ж.; кутки; **1** с. Вовчківці Снят. р-ну: Bośnia (1933, МТ Sn.); Босня (2011, УШ); Босня (2012, НПС, 77); **2** с. Зібранівка Снят. р-ну: Босня (2008, Близнюк, 11); Босня (2010, УШ); **3** м. Снятин: Босня (2012, НПС, 22). – Назви виникли в результаті трансонімізації розмовної форми однозвучного топоніма – найменування країни на Балканському півострові. Вони мають переносне, конотативне значення і вказують на значну віддаленість кутків від центрів сіл, тобто на їх розташування на окраїнах, ніби колишня Боснія в Австро-Угорській імперії.

За народним переказом, назва кутка у с. Зібранівка пов'язана з боснійцем Гойком Цицею, який поселився тут разом зі своєю дружиною Златкою та дітьми в 20-х роках ХІХ ст. Він збудував хату над річкою, яку назвав *Лукаш* (тепер *Лукач*), і завів велике господарство. Його сім'я розросталася й дала початок родині, яку тепер називають Цицаками.

Бохматий, -ого; ч.; потік; л. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Бохматий (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивації та онімізації прикметника *бохматий*, що є розмовним фонетичним варіантом прикметника *бахматий* ‘широкий; розгалужений’, пор. *бахматий* ‘дуже широкий’ (ВТС, 39). Можливо також, що цей прикметник має тут первісне значення ‘кінський’, пор. *бахмат* (діал.) ‘верховий бойовий кінь’ (ВТС, 39).

Ббчєнки, -ів; мн.; куток; с. Бабче Бог. р-ну: Boczynki (1934, SDW, № 22, s. 238); Боченки (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Боченко* (Експ.).

Ббчка, -и; ж.; пасовище; с. Грабовець Бог. р-ну: Бочка (2011, УШ). – Назва утво-

рена, очевидно, семантичним способом від апелятива *бочка* зі значенням (перен.) 'заглиблена округла місцевість'. У такому разі вона вказує на форму пасовища.

Бочкарівка, -и; ж.; кутки; 1) с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Бочкарівка (2006, КВС, 112); 2) смт Отинія Кол. р-ну: Бочкарівка (2006, КВС, 116); Бочкарівка (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Бочкар*, пор. п-ще *Бочкар* < *бочкарь* 'майстер, що виготовляє бочки (бондар)' (ПЗУ, 87). Можливо також, що виникнення цих мікротопонімів пов'язане з виготовлення тут у давнину бочок.

Боянка¹, -и; ж.; поточина; пр. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Боянка (2006, КВС, 140). – Назва виникла в результаті трансонімізації другого компонента мікротопоніма – найменування урочища *Баня Боянка* (див. вище), у якому протікає потік.

Боянка², -и; ж.; кутки; с. Рунгури Кол. р-ну: Боянка (2002, Рунг., 240); Боянка (2012, БЛІ, 224). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), яка протікає на кутку. Можливо також, що вона мотивована атрибутивним членом ергоніма – найменування солеварні *Баня Боянка* (див. вище), яка була колись на території сучасного кутка.

Брабенкі, -ів; мн.; поточина; назва *Баб'янки* (див. вище) в сс. Боднарів та Струпків Кол. р-ну: Brabenki (1880, SG, I, 67); Brabenki (1906 (1876), KuK K). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації рум. апелятива *brebenos* (бот.) 'барвінок' (РУС, 59). Вона вказує на характер рослинності навколо поточини.

Брамі, брам; мн.; підвищення; с. Джурів Снят. р-ну: Брами (2011, УШ); Брами (2012, НПС, 100). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *брама* 'великі ворота, перев. при монументальних спорудах' (ВТС, 61). Вона вказує на те, що на підвищенні, очевидно, були колись в'їзні ворота до укріпленого замку.

Бранівка, -и; ж.; кол. окреме село, тепер присілок с. Побережжя Тисм. р-ну;

давня назва – *Браничі*: Branice (1374, AGZ, VII, 17); Braniówka (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Braniówka (1670, RRDZH, 81); Branówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 113); Branówka (1855, АККГЛ, Bl. 45); Braniówka (1880, SG, I, 352); Branówka (1900, SGG, 626); Branówka (1934, SDW, № 22, s. 244); Бранівка (2009, БЛІ, 175). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду якогось *Брана*, предствники якого, очевидно, започаткували поселення або проживали в ньому, пор. давнє особове ім'я *Бран* (Чучка, Сл., 79), с.-х. *Брань* (Мор., 25), ст.-п. *Bran* (SSNO, I, 241), болг. *Бран* (Илч., 87), яке за походженням є гіпокористикою давніх слов'янських імен-комполітів з препозитивним чи постпозитивним компонентом *Бран[и]*- чи *-брань* типу *Бранивой*, *Бранимиръ*, *Браниславъ* (Мор., 25), *Лютобранъ* (Мор., 116) і под. Десь у XVI–XVII ст. патронімний суфікс *-ичі* в назві був заміненний на посесивний *-івк(а)*. Така заміна, як стверджує Д. Г. Бучко, – часте явище в історії української топонімії. Вона, можливо, спричинена переорієнтацією в розумінні статусу поселень: колективна (родова) власність замінювалася індивідуальною. Форма назви найчастіше змінювалася тоді, коли поселення відновлювалися після спустошень (Бучко, 54).

За народним переказом, село назване так тому, що тут відбувалися жорстокі бої – *брани* – з турками й татарами, які часто нападали на ці землі.

Братишів, -ева; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 9 км, до Івано-Франківська – 28 км: Bratiszow (1459, AGZ, XII, 442); Bratiszow (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); Bratyszow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Bratyszów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 108); Bratyszów (1855, АККГЛ, Bl. 45); Bratyszów (1880, SG, I, 356); Братишів (1947, АТП, 517); Братишів (2009, ІФ АТП, 150). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Братиш*, пор. ст.-укр. особове ім'я *Братиш* (Чучка, Сл., 81), *Bratysz* (AGZ, XIV, 2756), болг. *Братиш* (Илч., 88). Антропонім *Братиш* – відкомполітний де-

риват на *-иш-* від *Братъ*, що є скороченою формою давніх слов'янських складних особових імен типу *Братомиль*, *Братонѣгъ*, *Братиславъ* (Мор., 26) і под.

За народним переказом, село заснували якісь брати, яких називали братишами. Один із них, Антін, пізніше відділився, збудував собі хату в долині за річкою Товмачик і таким чином започаткував нове поселення, яке люди на його честь назвали згодом Антонівкою.

Братишівський, -ого; ч.; ліс; між сс. Братишів та Палагичі Тлум. р-ну: Братишівський (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *братишівський* 'який проростає на території с. *Братишів* (див. вище)'.

Братів Ліс¹, -ового, -у; ч.; лісове урочище; с. Олеша Тлум. р-ну; вар. *Братів*: Bratów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 188, с. 15); Bratów (1905 (1874), КуК ТТ); Братів Ліс (2011, УШ); Братів (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *братів*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину чийомусь *братові*.

Братів Ліс², -ового, -у; ч.; горб; с. Олеша Тлум. р-ну: Братів Ліс (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дрімоніма – найменування лісу (див. вище), що розкинувся на горбі.

Братківці, -ів; мн.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 20 км, до Івано-Франківська – 15 км: Bratkowcze (1440, MRPS, I, 121 Supl.); Bradkowcze (1437, AGZ, XII, 17); Bratkowcze (1578, ŻDz, XVIII/I, 96); Bratkowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Bratkowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 39); Bratkowce (1880, SG, I, 354); Братківці (1947, АТП, 510); Братківці (2009, ІФ АТП⁷, 150). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду, родини чи підданих *Братка*, пор. давнє особове ім'я *Братко* (Чучка, Сл., 81; Мор.,

26), п-ще *Братко* (СП, 55). Антропонім *Братко* – відкомполітний дериват на *-к(о)* від *Братъ*, що є скороченою формою давніх слов'янських складних особових імен типу *Братомиль*, *Братонѣгъ*, *Братиславъ* (Мор., 26) і под.

Братське, -ого; с.; поле; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Братське (1997, Єз., 187). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *братське* 'належне церковному братству'.

Брахова Вільшина, -ої, -и; ж.; кол. лісове урочище, тепер поле; с. Липівка Тисм. р-ну: Брахова Вільшина (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вільшина* 'вільховий гай' (ЕСУМ, I, 399–400), 'місце, де ростуть вільхи' (Лісняк, 362), 'вільховий ліс' (Онишк., I, 126), а атрибутивним членом – прикметник *Брахова*, що вказує на належність урочища в давнину *Брахові*, пор. п-ще *Брах* (Редько, I, 97).

Бредгайм¹, -а; ч.; хутір, кол. нім. колонія (1880–1940 рр.); нал. до с. Сідлище Кол. р-ну, тепер поле с. Глинка Надв. р-ну: Bredheim (1900, SGG, 413); Bredtheim (1923, SMRP, 11); Bredneim (1933, МТ К); Бредгайм (1998, Мих., 179); Бредгайм (2006, КВС, 179). – Д. Г. Бучко виводить назву від нім. *breit* 'широкий, просторий, розлогий' та *Heim* 'хата, будинок, Вітчизна', тобто семантичний зміст назви – 'просторий будинок' або 'широка, простора Вітчизна' (Бучко, 55). Насправді ж в основі найменування лежить прізвище колишнього власника невеликого підприємства з виготовлення сільськогосподарської техніки в Отинії Теодора *Бредта*, пор. Теодор *Bredt* (SG, X, 808), який 1880 року запросив для роботи на тартаку в с. Сідлище німецьких колоністів з Нойдорфа поблизу Отинії. Першими прибули сюди Фрідріх Баумунг, Йоган Буртгард, Якоб Гаїк, Христіан Грайб та інші. Пізніше до них приєдналися переселенці з інших колоній. Остаточне формування поселення відбулося 1887 року. Новоприбулим німецьким поселенцям Т. Бредт виділив 1100 моргів території зрубаних лісів с. Сідлище, які були розділені між

ними. Кожній родині дісталася 10–11 моргів. Німці повикорчовували кущі та пні й пороби́ли собі городи. Нове поселення отримало назву *Бредгайм*, що українською мовою означає ‘Оселя (будинок) *Бредта*’.

Бредгайм², -у; ч.; ліс; с. Глинка Надв. р-ну: Бредгайм (1998, Мих., 179). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування хутора (див. вище), на території якого проростає ліс.

Бреннерівка-Горішня, -и, -ньої; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Загвіздя Тисм. р-ну: Brennerówka Górna (1895, SG, XIV, 277); Brennerówka Górna (1900, SGG, 631). – Очевидно, у давнину існував один хутір під назвою *Бреннерівка*, яка є суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Бреннер*, пор. нім. п-ще *Brenner* (FNB, 77) < *Brenner* ‘винокур’ (ВНУС, 209). Пізніше біля нього з’явився новий такий топооб’єкт, і для їх розрізнення в назвах почали вживатися атрибутивні члени *горішня* та *долішня*, що вказували на місця розташування цих хуторів щодо гірського масиву.

Бреннерівка-Долішня, -и, -ньої; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Загвіздя Тисм. р-ну: Brennerówka Dolna (1895, SG, XIV, 277); Brennerówka Dolna (1900, SGG, 631). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування хутора *Бреннерівка* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *долішня*, що вказує на місце розташування топооб’єкта щодо гірського масиву.

Брехайлівка, -и; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Брехайлівка (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Брехайло*, пор. п-сько *Брехайло* (Експ.); б) семантичним утворенням від апелятива *брехайлівка* (перен.) ‘кафе’.

Брига́да, -и; ж.; куток; с. Турка Кол. р-ну: Бригада (2012, БЛ², 224). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бригада* ‘колектив, група людей одного фаху, які

разом виконують певне виробниче завдання’ (ВТС, 62), ‘відділення колгоспу, радгоспу’ (Експ.). Вона вказує на те, що куток розвинувся на місцевості, де розміщувалася контора колгоспної бригади.

Бриди́ціл, -у; ч.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Бридиціл (2000, ЕКол., III, 38); Бридиціл (2006, КГ, 17). – Назва утворена семантичним способом від рум. апелятива *brădețel* (з фонетичною адаптацією до місцевої говірки) ‘смерековий лісок; ялиник’, пор. *brădeț* ‘смерековий ліс; ялиник’ (РУС, 59) + суфікс *-el* зі здрибіло-пестливим значенням. Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Брі́ще, -а; с.; гора; с. Семаківці Гор. р-ну: Брище (2012, БЛ², 224). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *брище* ‘місце, де проростав *бор* (< псл. *брьъ*) – дике просо, мишій’, пор. *бор* ‘дике просо, мишій’ (ЕСУМ, I, 229). С. О. Вербич вважає, що такі назви є синкопованими формами від *Дебрище* < *Дьбрище* з первісним значенням ‘засува, обвал’ (Вербич, Р, 221), що також імовірно, враховуючи тип об’єкта.

Брі́щі, -ів; мн.; поле; с. Саджавка Надв. р-ну: Брищі (1975, АСЗ, I, 845); Брищі (1986, ІГ, III, 113). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *брище* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі.

Бріdkі¹, -ів; мн.; урочище; с. Станіславівка Кол. р-ну: Brodki (1933, МТ К). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *бродок*, *брідок* (< псл. **brodъкъ*) ‘невеликий брід; потічок, який легко можна перейти’ (Онишк., I, 72), ‘мілкий потік’ (Jurkowski, 21), пор. також *брід* ‘мілке місце річки, озера або ставка, в якому можна переходити або переїжджати на інший бік’ (ВТС, 63), ‘мілина в річці або потоці для проїзду кінями’ (Rudn., 18), ‘мілина на річці’ (Череп., 34), ‘мілина на річці; дорога через річку; стежка на болоті’ (СНГТК, 29). Вона вказує на те, що в урочищі протікає декілька мілких потоків, а також є місця, де можна перейти болото.

Бріdkі², -ів; мн.; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Бріdки (2008, РДХ, 356). – Назва

утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *брідок* (див. вище). Вона свідчить про те, що поле розташоване на місцевості, де є переходи через річку.

Брі́дкі³, -ів; мн.; болото; с. Клубівці Тисм. р-ну: Брі́дки (1995, ТМН, 19). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *брідок*, *бродок* (див. вище). Вона свідчить про значну кількість місць на болоті, де можна перейти, де є *броди*.

Брі́дкі⁴, -ів; мн.; потік; п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Клубівці, м. Тисмениця Тисм. р-ну; вар. *Брі́дка*: Брі́дки (1995, ТМН, 6, 19); Брі́дка (2002, Тисм., 35); Брі́дки (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гелоніма – найменування болота (див. вище), з якого витікає потік. Форма *Брі́дка* узгоджена в роді й числі з апелятивом *поточина*.

Брі́дкі⁵, -ів; мн.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну: Брі́дки (1995, ТМН, 19). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося поле.

Брі́док¹, -дка; ч.; потічок; п. Звору л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Лесівка, Саджава Бог. р-ну: Брі́док (2003, Мороз, 6). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *брідок* зі значенням ‘потік, який легко можна перейти’ (Онишк., I, 72), ‘мілкий потік’ (Jurkowski, 21).

Брі́док², -дка; ч.; поле; с. Лесівка Бог. р-ну: Брі́док (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потічка (див. вище), навколо якого розкинулося поле.

Брі́док³, -дка; ч.; урочище; с. Саджава Бог. р-ну: Брі́док (2003, Мороз, 6). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потічка (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Брі́док⁴, -дка; ч.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Брі́док (1995, НПК, 66). – Назва утворена семантичним шляхом від апелятива *брідок* (див. вище). Вона свідчить про те, що на кутку є місце для переходу через річку.

Брі́док⁵, -дка; ч.; урочища; 1) с. Белелуя Снят. р-ну: Брі́док (1982, АПП, 121); Брі́док (2012, НПС, 54); 2) с. Устя Снят. р-ну: Брі́док (2012, БЛ⁵, 224). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *брідок* (див. вище). Вони свідчать про те, що в урочищах є місця для переходу чи переїзду через річки.

Брі́неве, -ого; с.; ліс; с. Добротів Надв. р-ну: Брі́неве (1998, Мих., 179). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(е)* від антропоніма *Брінь*, пор. п-ще *Брінь* (Редько, I, 100).

Брі́нкі¹, -ів; мн.; урочище (сіножать); с. Раківчик Кол. р-ну: Brinki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 69, с. 10); Брі́нки (2006, КВС, 138). – Назва неоднозначна щодо походження, Вона може бути результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка проживала колись на кутку або започаткувала його, пор. п-ще *Брі́ник* (СП, 57), нім. *Brink* (FNB, 77). О. І. Михальчук пов’язує її з апелятивом *брінка* < *брі́на* ‘берег, крутий берег’ (Мих., 22).

Брі́нкі², -ів; мн.; ліс; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Brynki (1035, МТ N); Брі́нки (1998, Мих., 179). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись лісом, пор. п-ще *Брі́ник* (див. вище).

Бровáр, -я; ч.; кутки; 1) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Бровар (1985, ІГ, II, 318); 2) с. Турка Кол. р-ну: Бровар (2012, БЛ⁵, 224); 3) м. Снятин: Бровар (2012, НПС, 22). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *бровар* ‘пивоварний завод’ (ВТС, 63). Вони вказують на те, що на кутках колись варили пиво.

Бровари́ська, -ськ, мн.; куток; с. Вікно Гор. р-ну; вар. *Бровари́ща*: Бровариська, Бровари́ща (2008, УШ); Бровариська (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *броварисько*, *бровари́ще* ‘місце, де була броварня – пивоварня’ (Гулик, 345), пор. *бровар* (див. вище).

Бровари́ще, -а; с.; куток; с. Стриганці Тисм. р-ну: Бровари́ще (2011, Осташі). – Назва утворена семантичним способом від апе-

лятива *броварище* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись варили пиво.

Броваріщи¹, -ів; мн.; ліс; с. Бортники Тлум. р-ну: Броварищи (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *броварище* (див. вище). Вона вказує на те, що в лісі колись була броварня.

Броваріщи², -ів; мн.; горб; сс. Пужники, Бортники Тлум. р-ну: Броварищи (2008, УШ); Броварищи (2012, БЛ⁵, 224). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), що проростає на горбі.

Бронина, -ої; ж.; гора; с. Милування Тисм. р-ну; вар. *Броньчина*: Бронина (2004, Експ.); Броньчина (2007, УШ); Бронина (2012, БЛ⁵, 224). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Броня* (вар. – від *Бронька*). Таке ім'я мала вродлива полячка, що проживала колись на горі.

Бронівка, -и; ж.; куток; нал. до с. Милування Тисм. р-ну: Broniówka (1934, SDW, № 24, s. 300). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Броня*, особового імені полячки, яка проживала колись на кутку.

Броньовці, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Broniowcze (1452, AGZ, XII, 219). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували поселення, пор. особове ім'я *Бронь* < *Бронислав* (Мор., 25).

Брочевіця, -і; ж.; поле; с. Долина Тлум. р-ну: Брочевиця (2004, ІСД, 15). – Назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *брочеве* 'заросле *брочем* – мареною красильною', пор. *броч* 'марена красильна' (ЕСУМ, I, 264). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Брусенка, -и; ж.; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Брусенка (2012, МП). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-снк(а)* (літ. *-янк(а)*) від антропоніма *Брус*, пор. п-ще *Брус* (ІФД, 204).

Брусі, -ів; мн.; куток; с. Міжгір'я Бог. р-ну: Бруси (2011, УШ). – Назва виникла,

очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Брус* (див. вище).

За твердженнями місцевих жителів, назва кутка пішла від того, що тут колись точили з річкового каміння бруси для кіс.

Брусів, -евого; ч.; став; с. Рашків Гор. р-ну: Брусів (2012, БЛ⁵, 224). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Брус*, пор. п-ще *Брус* (див. вище).

Брусне, -ого; с.; урочища; 1) с. Джурів Снят. р-ну: Брусне (2011, УШ); 2) с. Новоселиця Снят. р-ну: Брусне (2006, ННР, 8). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *брусне*, який генетично може бути пов'язаний як з псл. **brusn-* < **brusiti* з досить розгалуженою на слов'янському мовному ґрунті семантикою ('терти, стирати, гострити на камені, на брусі'; 'згортати, зривати плоди'; 'базікати, говорити невиразно, говорити не до ладу'), так і з псл. **brus-* < **brous-* 'червоний', пор. *брусниця*, *бруслина*, *бруснаки* < **brusiti* (детальніше див.: Карп., ГЦП, 228–234; ЕСУМ, I, 269). Якими конкретно були мотиваційні зв'язки твірної основи мікротопонімів, встановити тепер важко. Можливо, такі назви урочища отримали завдяки своєму кольору, в тому числі й за наявністю в них великої кількості *брусниць*, або через велику кількість розкиданих тут гострих каменів, що могли використовуватися як матеріал для точильних інструментів, пор. гуц. *брус* 'камін' для гострення коси, ножів' (ГЛЕ, 248).

Брусний, -ого, ч.; потік; л. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; довжина – 4,5 км; с. Новоселиця Снят. р-ну: Брусний (2006, ННР, 7); Брусний (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища *Брусне* (див. вище), у якому протікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з географічним терміном *потік*.

Бубен¹, -у; ч.; гора; 876 м; с. Манява Бог. р-ну: Buben (1885, SG, VI, 95); Bubin (1935, MT N); Buben (2000, PBWG, 139); Бубен (2003, ТК ЦГ); Бубен (2006, ГЦСЧ), Бубен

(2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо мотиваційних зв'язків. В її основі можуть лежати як апелятив *бубен*, *бубон* 'музичний інструмент; вид барабана', що асоціювалося з глухими звуками, які лунали на цій горі, так і особова назва *Бубен*, пор. ст.-укр. *Бубень* (ССУМ, I, 127), п-ще *Бубен* (АЛ, 97). Можливо також, що колись у цих місцях побутував географічний термін *бубен* 'гора з круглою вершиною', який мотивував цей оронім, пор. закарп. *бубен* (діал.) 'кругла вершина' (МБРУ, 93).

Бубен², -у; ч.; хребет; між сс. Манява Бог. р-ну та смт Битків Надв. р-ну: Buben (1906 (1880), KuK N); Buben (1935, MT N); grzbiet Buben (2006, GUG, 19); Бубен (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), що підіймається над хребтом.

Бублева, -ої; ж.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Bublewa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 110, с. 89); Бублева (2011, УШ). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Бублий* чи *Бубель*, пор. п-ська *Бублий* (Експ.), *Бубель* (СПЗУ, I, 146), блр. *Бубель* (Бір., 63), рум. п-ще *Bubele* (Const., 292).

Бубнище, -а; с.; поле; с. Фитьків Надв. р-ну: Бубнище (1998, Мих., 179). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бубнище* 'місцевість, де був *бубен* – високе, бідне на травостій місце', пор. блр. *бубен* 'високе, бідне на травостій місце' (Емел., 88).

Бугрина, -ої; ж.; поле (нива); с. Олеша Тлум. р-ну: Бугрина (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Бугра*, пор. п-ще *Бугра* (ІФД, 205).

Буда, -и; ж.; кол. хутори; 1) біля с. Буківна Тлум. р-ну: Buda (1855, АККГЛ, ВІ. 45); 2) біля с. Сідлище Кол. р-ну: Buda (1855, АККГЛ, ВІ. 48). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *буда* 'невелика будівля для господарських потреб, для захисту від негоди та ін.; будка; невеличке крите приміщення для собаки; конура; заст. поташний завод' (ВТС, 65), 'курінь; поташний завод' (ЕСУМ, I, 277). Вони вказують на те, що на хуторах колись виробляли поташ.

Будз, -у; ч.; гора; 1290,8 м; с. Гута Бог. р-ну: Вис (1935, МТ Porohy); Буц (1976, ТК Б); Будз (2003, ДСК, 207); Будз (2006, ГЦСЧ); Будз (2008, Н ОМ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *будз* (перен.) 'гора округлої форми, подібна на грудку сиру', пор. *будз* 'овечий сир зі свіжого молока у формі кулі' (ГГ, 30) < рум. *bulț* 'брила (солі, землі); кулька, грудка, згусток, клубок' (ЕСУМ, I, 278). Вона вказує на форму гори.

Будзанівське, -ого; с.; лісове урочище; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Будзанівське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Будзан*, пор. п-ще *Будзан* (СП, 58).

Будз'анка, -и; ж.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Будзанка (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Будзан*, пор. п-ще *Будзан* (див. вище).

Будзілівка, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Łysiec stary z Budzylówką (1910, ZSO, 97). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Будзило*, пор. п-ще *Будзило* (Експ.), блр. *Будзіла* (Бір., 64).

Будзин¹, -а; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 30 км, до Івано-Франківська – 50 км; засноване 1610 р: Budzyn (1627, ЛНБ ВР, ф. 141, спр. 1750, с. 5–6); Budzyn (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Budzyn (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 105); Budzyn (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Budzyń (1880, SG, I, 449); Будзин (1947, АТП, 517); Будзин (2009, ІФ АТП⁷, 150). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування корчми, що стояла біля перевозу через р. Дністер. Про це йдеться в документі, який зберігається у відділі рукописів Львівської Національної Бібліотеки імені Василя Стефаника НАН України (ф. 141, спр. 1750, с. 5–6). В основі ергоніма лежить антропонім *Будза*, пор. давня пол. особова назва *Budza* (SSNO, I, 274), п-ще *Будза* (СП, 58), що є, очевидно, скороченими формами одного з давніх слов'янських композитних особових імен типу ст-п. *Budziboj*, *Budzisław* (SSNO, I, 274–276), *Budziwoj* (Mal., 66).

Будзин², -а; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 15 км, площа басейну – 53,1 км²; сс. Долина, Суходіл, Будзин Тлум. р-ну; інша назва – *Суходіл* (див. далі): Suchodół (1905 (1874), KuK TT); Suchodół (1926, MT T); Будзин (2001, УК ТК); Будзин, Суходіл (2004, УПР, 820); Будзин (2009, РІФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає потік.

Будзові Вертеби, -их, -ів; мн.; карстова воронка; с. Олеша Тлум. р-ну: Будзові Вертеби (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вертеби*, мн. від *вертеб*, *вертіб* зі значенням ‘яма з водою на полі’ (ЕСУМ, I, 358), а атрибутивним членом – прикметник *Будзові*, що вказує на розташування воронки на полі, яке належало колись *Будзові*, пор. п-ще Будз (СП, 58).

Буди, буд; мн.; колись куток, тепер лісове урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: Budy (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 192, арк. 45); Буди (1995, ТМН, 19); Буди (2005, Карпів, 9). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *буда* ‘невелика будівля для господарських потреб, для захисту від негоди та ін.; будка; невеличке крите приміщення для собаки; конура; *заст.* поташний завод’ (ВТС, 65), ‘курінь; поташний завод’ (ЕСУМ, I, 277). Вона вказує на те, що в урочищі, напевно, у давнину випалювали поташ.

За відомостями, які подає Й. Карпів, куток названий так тому, що тут колись один чоловік побудував невеличку хатинку – буду. З часом сюди переселялися й інші люди і будували тут буди (ТМН, 19).

Буділів, -ова; ч.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 4 км, до Івано-Франківська – 96 км; давня назва – *Будильче*: по(д)ли Снятина...от буди(л)чи (1453, ССУМ, I); Budilcze (1490, MRPS, I, 110); Budilów (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Budyłow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Budyłów (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 45); Budyłów (1855, АККГЛ, Bl. 49); Budyłów (1880, SG, I, 444); Будилів (1947, АТП, 515);

Будилів (2009, ІФ АТП⁷, 150). – Давня назва є посесивним утворенням на *-*je* від антропоніма *Будилко* < *Будило*, відкомполітичного суфіксального утворення на *-ил(о)* від *Будь*, *Буди-* < *Будимирь*, *Будиславь*, *Будивидь* і под., пор. давні особові імена *Будило* (Чучка, Сл., 87; Мор., 29), *Budilo* (ЖУР, III, 86), *Будиль*, *Будило* (Мор., 29), рос. *Будило* (Весел., 52); блр. *Будзіла* (Бір., 64), серб. *Будило* (Грк., 46). Десь у XVI ст. суфікс *-*je* був замінений у назві посесивним формантом *-iv* (< *-овь*), очевидно, під сильним впливом моделі з цим формантом, а твірною основою ойконіма стала особова назва *Будило*.

За версією місцевих жителів, село назване так тому, що його перші поселенці, жили, поки будували свої постійні житла, у невеликих хатках – будах.

Буділівка, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Budyłówka (1884, SG, V, 860). – Назва є посесивним утворенням на *-ivk(a)* від антропоніма *Будило* (див. вище).

Буділівське, -ого; с.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Будилівське (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *будилівське* ‘яке належить громаді с. *Будилів* (див. вище) чи окремим його жителям’.

Будінчище, -а; с.; урочище; с. Слобідка Тисм. р-ну: Будинчище (2012, СНІС, 5). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *будинчище* (діал.) ‘місце, де колись були будинки’ (Експ.). Вона вказує на те, що в урочищі колись проживали люди. Про це свідчать і виявлені тут археологічні знахідки.

Будішчі, -иш; мн.; урочище (пасовище); с. Чернятин Гор. р-ну: Будишчі (1978, Гор., 477); Будишчі (1996, ІЧ, 15). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *будище* ‘місце, де була *буда* – невелике крите приміщення для господарських потреб чи тварин або поташня’, пор. *буда* ‘невелика будівля для господарських потреб, для захисту від негоди та ін.; будка; невеличке крите приміщення для собаки; конура; *заст.* поташний завод’ (ВТС, 65), ‘курінь; поташний завод’ (ЕСУМ, I, 277), бойк. *буда*

‘колиба; будка (для собак)’ (Онишк., I, 74). Вона вказує на те, що в давнину в урочищі були такі будівлі або приміщення, де виробляли поташ.

Будічок, -чка; ч.; куток; смт Заболотів Снят. р-ну; вар. *Будічюк*: Будічок, Будічюк (2009, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *будячок* (розм. *будічюк*), дем. від *будяк* (бот.) ‘колюча трав’яниста рослина-бур’ян’ (ВТС, 65). Вона вказує на характер рослинності на кутку в давнину.

За розповідями місцевих жителів, на цій території колись росли дуже великі деревоподібні *будяки*.

Будьків, -ового; ч.; потік; пр. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Сопів Кол. р-ну: Будьків (2006, КВС, 151). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. *Будькове*), через яке протікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Будькове, -ого; с.; поле; сс. Нижній Вербіж, Сопів Кол. р-ну: Будькове (2012, БЛ⁵, 224). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Будько*, пор. давнє особове ім’я *Будко* (Чучка, Сл., 88), ст.-п. *Budko* (SSNO, I, 272), болг. *Будко* (Илч., 91), п-ще *Будько* (СП, 59). Антропонім *Будько* – похідне відкомполітне утворення з суфіксом *-к(о)* від вихідного *Будь* (Мор., 29), що виникло способом усічення постпозитивних або препозитивних компонентів слов’янських автохтонних імен-комполітів *Будивидь*, *Будимирь*, *Будиславь* (Мор., 28–29); *Bohobud*, *Dobrobud*, *Milobud* (Sv., 72) і под.

Буки¹, -ів; мн.; лісове урочище; с. Кричка Бог. р-ну: Буки (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *буки* ‘букові зарості; буковий ліс’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Буки², -ів; мн.; горб; с. Кричка Бог. р-ну: Буки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), що розкинулося на горбі.

Буки³, -ів; мн.; кутки; 1) с. Лесівка Бог. р-ну: Буки (2002, Лес., 11); Буки (2011, УШ); 2) с. Манява Бог. р-ну: *Buki* (1934, SDW, № 22, s. 238); Буки (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *буки* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де росли букові дерева.

Буківна, -ої; ж.; село; Тлум. р-н; нал. до Олешівської с/р; віддаль до Тлумача – 18 км, до Івано-Франківська – 25 км; давня назва – *Буківне*: *Bukowno* (1437, AGZ, XII, 14); *Bukowne* (1469, ŻDz, XVIII/L, 36 Supl.); *Bukowno* (1578, ŻDz, XVIII/L, 95); *Bukowna* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Bukówna* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 132); *Bukówna* (1855, АККГЛ, ВІ. 45); *Bukowna* (1880, SG, I, 471); Буківна (1947, АТП, 517); Буківна (2009, ІФ АТП⁷, 150). – Давня назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *буківне* ‘вкрите буками; розміщене серед букового лісу’, ‘місце, поросле буками’ (Худ.², 29). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виникло село. Десь наприкінці XVI – на початку XVII ст. назва почала вживатися в жіночому роді. Ця зміна відбулася, очевидно, під впливом польського номенклатурного терміна ж. р. *wieś* ‘село’ (ПУС¹, 354).

Буківнянський, -ого; ч.; ліс; с. Нижнів Тлум. р-ну: Буківнянський (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *буківнянський* ‘який розташований з боку с. Буківна (див. вище)’.

Буківське, -ого; с.; поле; с. Бабче Бог. р-ну: Буківське (2011, УШ). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-е* від антропоніма *Буківський*, пор. п-ще *Буковський* (Редько, I, 110).

Буковатка, -и; ж.; поточина; п. Луквиці п. Лукви п. Дністра; сс. Нова Гута, Майдан Тисм. р-ну: Буковатка (1999, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від мікротопоніма – найменування урочища *Буковате*, з якого витікає поточина. В основі мікротопоніма лежить прикметник *буковате* ‘вкрите, заросле подекуди буками’.

Букове, -ого; с.; поле; с. Гвізд Надв. р-ну: Букове (1998, Мих., 179). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *букове* 'вкрите *буками*; із *буковими* заростями' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Буковець¹, -івцю; ч.; ліс; с. Черемхів Кол. р-ну: Буковець (2006, КВС, 183); Буковець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *буковець* (< псл. **bukovъsъ*) 'місце, вкрите буковим лісом' (СГБТ, 520), пор. гуц. *буковец* 'буковий ліс' (Горбач¹, 254).

Буковець², -івцю; ч.; кол. хутір, тепер куток; с. Черемхів Кол. р-ну: *sianożęć ad Bukiwsa* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 184, арк. 8); Буковець (2000, НІСЧ, 7); Буковець (2006, КВС, 183); Буковець (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Буковина¹, -и; ж.; ліси; **1**) с. Горохолова Бог. р-ну: *Bukowina* (1855, АККГЛ, ВІ. 44); **2**) с. Парище Надв. р-ну: *Bukowina* (1855, АККГЛ, ВІ. 48); *Bukowina* (1906 (1880), KuK N); Буковина (1998, Мих., 180); Буковина (2011, Експ.); **3**) с. Тисменичани Надв. р-ну: Буковина (1998, Мих., 180); **4**) с. Делева Тлум. р-ну: Буковина (2011, УШ); **5**) с. Нижнів Тлум. р-ну: Буковина (2012, Експ.); **6**) с. Смерклів Тлум. р-ну: Буковина (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *буковина* (< псл. **bukovina*) 'буковий ліс' (ГЛЕ, 256; ССУМ, І, 130; СБГ, 41), 'ліс, де росте бук' (Шух., І, 205). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах.

Буковина², -и; ж.; урочища (поля, пасовища); **1**) с. Підгір'я Бог. р-ну: Буковина (2012, БЛ⁵, 224); **2**) с. Гвізд Надв. р-ну: Буковина (1998, Мих., 180); **3**) між сс. Лісна Велесниця та Парище Надв. р-ну: *Bukowina* (1855, АККГЛ, ВІ. 48); *Bukowina* (1935, МТ N); Буковина (1998, Мих., 180); **4**) с. Іллінці Снят. р-ну: *Bukowina* (1904 (1877), KuK Kutu); Буковина (1982, КС, 30); Буковина (2012, БЛ⁵, 224). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *буко-*

вина (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах у давнину.

Буковина³, -и; ж.; поле; с. Спас Кол. р-ну: Буковина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *буковина* (див. вище). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці колишнього букового лісу.

Буковина⁴, -и; ж.; хутір, млин; с. Тисменичани Надв. р-ну; давня назва – *Буковинський*: *Bukowiński* (1855, АККГЛ, ВІ. 44); *Bukowiński młyn* (1880, KuK S); *Bukowiński m.* (1913, GKS); *Bukowina* (1934, SDW, № 22, s. 243); Буковина (1996, Кост., 6). – Давня назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *буковинський* 'який виник біля лісу *Буковина* (див. вище)', пор. також *pasowisko Bukowinka* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 32, арк. 39), яке знаходиться тут же. Сучасне найменування є результатом трансонімізації названого вище мікротопоніма – найменування лісу.

Буковина⁵, -и; ж.; гора; 335 м; с. Новоселиця Снят. р-ну: *Bukowina* (1889, SG, X, 648). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *буковина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Буковинка¹, -и; ж.; ліси; **1**) між сс. Нижній Вербіж та Воскресинці Кол. р-ну: *Bukowinka* (1933, МТ Kutu); **2**) с. Рудники Снят. р-ну: *Bukowinka* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 35, с. 20); *Bukowinka* (1933, МТ Kutu); Буковинка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *буковинка* 'ліс, де росте бук' (Шух., І, 205), 'місце, вкрите буковим лісом' (СГБТ, 520), 'буковий ліс' (Нг., 33; Онишк., І, 75), пор. ст.-укр. *боуковинка* 'буковина, буковий ліс' (ССУМ, І, 130). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах.

Буковинка², -и; ж.; урочище; с. Воскресинці Кол. р-ну: Буковинка (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *буковинка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Буковинка³, -и; ж.; горб; с. Іллінці Снят. р-ну: Буковинка (2011, УШ). – Назва утво-

рена семантичним способом від апелятива *буковинка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Буковинку¹, -ок; мн.; гори; **1**) 1136,8 м; с. Гута Бог. р-ну: Bukowinki (1935, МТ PoroHy); Буковинки (2006, ГЦСЧ); Буковинки (2010, К РР); **2**) с. Яблунька Бог. р-ну: Буковинки (2004, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *буковинка* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на горах.

Буковинку², -ок; мн.; ліс; с. Кричка Бог. р-ну: Bukowinki (1935, МТ PoroHy); Буковинки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *буковинка* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Буковинку³, -ок; мн.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Буковинки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Бункери, -ів; мн.; частина лісу; с. Клубівці Тисм. р-ну: Бункери (1995, ТМН, 21). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *бункер* ‘підземне сховище’ (ВТС, 67). Вона вказує на те, що в цій частині лісу під час війни та в повоєнний період були криївки воїнів УПА.

Бунькова Горá¹, -ої, -и; ж.; гора; 466 м; с. Молодятин Кол. р-ну; вар. *Бунькова*: Бунькова (2000, ЕКол., III, 55); Бунькова (2006, КВС, 105); Бунькова Гора (2008, БГ, 5). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Бунькова*, що вказує на належність ґрунту на горі в давнину *Бунькові*, пор. п-ще *Бунько* (СП, 61). Варіант назви виник у результаті еліпсису опорного компонента назви-словосполучення.

Бунькова Горá², -ої, -и; ж.; куток; с. Молодятин Кол. р-ну: Бунькова Гора (2006, КВС, 106); Бунькова Гора (2008, БГ, 14). – Назва виникла в результаті трансонімі-

зації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся куток.

Бураківка¹, -и; ж.; горб; с. Бортники Тлум. р-ну: Бураківка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від апелятива *бурак* (діал.) ‘буряк’, пор. гуц. *бурак* ‘пастівний буряк’ (Горбач¹, 254), лемк. *бурак* ‘буряк’ (КСЛГ, 35). Вона вказує на те, що горб дуже часто засівали буряками, які тут добре родили.

Бураківка², -и; ж.; джерело; с. Бортники Тлум. р-ну: Бураківка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), під яким знаходиться джерело.

Бурáтва¹, -и; ж.; полонина; с. Манява Бог. р-ну: Buratwa (1914 (1894), KuK P); połonina Buratwa (1935, МТ PoroHy); Buratwa (2000, РВWГ, 139); połonina Buratwa (2006, Gorganu, 234); Буратва (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-tw(a)* від рум. апелятива *burá* ‘мряка, мжичка’ (РУС, 63). Вона вказує на характер погоди на полонині, яку часто огортають тумани. Можливо також, що ця назва є спотвореною формою від *Буратова*, посесивного утворення на *-ов(a)* від антропоніма *Бурат*, пор. п-сько *Бурат* (Експ.), похідне п-ще *Буратчук* (Редько, I, 113).

Бурáтва², -и; ж.; поточина; л. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Buratwa (2000, РВWГ, 139). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), з якої стікає поточина.

Бурáтово, -ого; с.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Буратова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(o)* від антропоніма *Бурат*, пор. п-сько *Бурат*, похідне п-ще *Буратчук* (див. вище).

Бурдєї¹, -їв; мн.; урочище (поле); с. Виноград Гор. р-ну: Бурдєї (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *бурдей* (діал.) ‘стара блаженька хата’ (ГЛЕ, 261), ‘курна бідняцька хата з плескатим дахом, покрівля з драниць, звичайно привалена камінням’ (СГБТ, 520),

‘землянка; курна хата; циганський намет; злиденна хатина’ (ЕСУМ, I, 299). Вона вказує на те, що в урочищі були колись злиденні хатки бідняків.

Бурдєї², -їв; мн.; кол. хутір біля с. Петрів Тлум. р-ну, тепер пасовище: Na Burdejach (1900, SGG, 215); Бурдєї (2006, Гач., 9); Бурдєї (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *бурдєй* (див. вище). Вона вказує на характер будівель на хуторі.

Буріні, -їв; мн.; куток; смт Обертин Тлум. р-ну: Буріні (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *бур’ян* (розм. *бур’ин*) ‘трав’яниста рослина, що не культивується людиною, але росте в посівах культурних рослин, а також на необроблюваних землях’ (ВТС, 68). Вона вказує на характер рослинності на кутку в давнину.

Бурінникі, -їв; мн.; урочище; с. Добротів Надв. р-ну: Бурінники (2011, СМГ, 158). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *бурінник* (розм.) ‘місце, де ростуть *буріни* (бур’яни)’ (Експ.).

Буркало¹, -а; с.; джерело; між сс. Острівць і Чортовець Гор. р-ну: Буркало (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *буркало* (діал.) ‘джерело’ (Експ.; Карп., ТБ, 104); пор. діал. бук. *буркало* ‘бистринь у рукаві річки’ (СБГ, 43).

Буркало², -а; с.; поточина; п. Рудки п. Дністра; між сс. Острівць і Чортовець Гор. р-ну: Буркало (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), з якого витікає потік.

Буркало³, -а; с.; озеро; с. Острівць Гор. р-ну: Буркало (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *буркало* (див. вище). Вона вказує на те, що озеро живиться підземними джерелами, які буркають, бурлять у ньому.

Буркало⁴, -а; с.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Буркало (2011, УШ); Буркало (2012, БЛ⁵, 224); Буркало (2012, НПС, 234). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *буркало* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник біля джерела.

Бурмєйка, -и; ж.; ліс; с. Бортники Тлум. р-ну: Бурмєйка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, мабуть, належав колись ліс, пор. п-ще *Бурмєй* (СП, 63). Можливе також утворення цього мікротопоніма за допомогою суфікса -к(а) від названого вище антропоніма.

Бурова, -ої; ж.; урочище; с. Скопівка Кол. р-ну: Бурова (2006, КВС, 145); Бурова (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бурова* ‘вишка з комплексом обладнання для буріння сверловин’ (ВТС, 68). Вона вказує на те, що в урочищі колись стояла така споруда, якою бурили свердловину.

Бурсівка, -и; ж.; кол. фільварки, хутори, об’єдн.: 1) із с. Жуків Тлум. р-ну: Bursówka (1900, SGG, 215); Bursówka (1933, МТ К); Borsówka (1934, SDW, № 21, s. 220); Бурсівка (1947, АТП, 511); Бурсівка (1961, ІФ АТП¹, 76); Бурсівка (2011, УШ); 2) із смт Обертин Тлум. р-ну: Bursówka (1900, SGG, 215); Бурсівка (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Бурс*, пор. п-ще *Бурс* (Туп., 13).

Бурсуківць, -івцю; ч.; потік; л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Спас Кол. р-ну: Бурсуківць (2006, КВС, 156). – Назва утворена за допомогою суфікса -евць від мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Бурсуків*, звідки витікає потік. В основі мікротопоніма лежить особова назва *Бурсук*, пор. п-ще *Бурсук* (СП, 63).

Буртї, -їв; мн.; поле; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Бурти (1998, Мих., 180), Бурти (2008, ЛСМ, 40–41). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *бурт* зі значенням ‘насип, бугор, купа’ (ЕСУМ, I, 304), ‘невеликий горбок, насип, підвищення’ (ВТС, 68), ‘невисока гірка, насип, підвищення; невеликий насип піску біля річки’ (СНГТК, 32). Вона вказує на те, що на полі колись були купи нанесеного потоком чорнозему, який місцеві жителі використовували для горщиків з розсадою овочів.

Буртїчка, -и; ж.; джерело; с. Антонівка Тлум. р-ну: Буртїчка (2012, Експ.). – Назва

утворена, очевидно, за допомогою суфікса -к(а) від апелятива *буртик* 'невелике підвищення', пор. *бурт* (див. вище). Вона вказує на місце витоку джерела.

Буртіші, -иш; мн.; урочище; с. Ісаків Тлум. р-ну: Буртиші (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *буртище* 'місце, де були *бурти* – великі купи (картоплі, буряків, зерна, гною та ін.', пор. *бурт* 'велика купа (картоплі, буряків, зерна, гною та ін.' (ВТС, 68), 'продовгувата купа картоплі, буряків, накрита й утеплена для їх зберігання' (Експ.).

Бутаку́, -ів; мн.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Butaki (1933, МТ Kutu). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. рум. п-ще *Butac* (Const. 299), похідне укр. *Бутак* (СП, 63).

Бутівець, -івця; ч.; урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Бутівець (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи -івець від антропоніма *Бут*, пор. п-ще *Бут* (ІФД, 206), рум. *But* (Const. 299).

Бутівське́, -ого; с.; озеро; с. Бабче Бог. р-ну: Бутівське (2012, БЛ⁵, 224). – Назва є посесивним утворенням на -івськ(е) від антропоніма *Бут* (див. вище).

Бутковець, -вця; ч.; горб; 357 м; між смт Печеніжин, сс Верхній Вербіж та Сопів Кол. р-ну: Butkowiec (1906 (1876), KuK K); Butkowiec (1933, МТ K); Butkowiec (2000, РВWCz., 197); Бутковець (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи -овець від антропоніма *Бутко*, пор. п-ща *Бут*, *Бута* (СП, 63), *Бутко* (ПЗУ, 101).

Буфет, -а; ч.; куток; с. Турка Кол. р-ну: Буфет (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *буфет* 'невеликий ресторан, закусочна' (ВТС, 69). Вона вказує на те, що куток розміщується навколо цього закладу.

Бухачева, -ої; ж.; криниця; с. Іллінці Снят. р-ну: Бухачева (1999, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ев(а) від антропоніма *Бухач*, пор. подібне п-ще *Бухало* (ЗСР, 277).

Буцакова Березина, -ої, -и; ж.; пасовище; с. Саджавка Надв. р-ну: Буцакова Березина (1998, Мих., 180). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *березина* 'березняк, березовий ліс' (ЕСУМ, I, 171), 'березовий ліс, гай' (Лісняк, 361), а атрибутивним членом – прикметник *Буцакова*, що вказує на належність пасовища в давнину *Буцаку*, пор. п-ще *Буцак* (ІФД, 206).

Бучацьке, -ого; с.; поле; с. Бучачки Снят. р-ну: Бучацьке (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *бучацьке* 'розташоване на території с. *Бучачки* (див. далі)'.

Бучачки¹, -ок; мн.; село; Снят. р-н; нал. до Балинцівської с/р; віддаль до Снятина – 30 км, до Івано-Франківська – 78 км: Buczaczki (1564, ЛЦДІА, ф. 134, опр. 2, спр. 43, с. 1944); W Buczaczkach (1670, RRDZH, 54); Buczaczki (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Buczaczki (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 69); Buczaczki (1855, АККGL, ВІ. 49); Buczaczki (1880, SG, I, 437); Бучачки (1947, АТП, 503); Бучачки (2009, ІФ АТП⁷, 150). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала село, пор. андронім *Бучачка* 'дружина *Бучака*' (Бучко, 56), п-ще *Бучак* (СП, 64). М. Л. Худаш вважає її семантичним утворенням від катойконіма *бучачки* з первісним значенням 'вихідці, переселенці з *Бучача* (Терн. обл.' (ПКПН, 99).

Бучачки², -ок; мн; горб; с. Бучачки Снят. р-ну: Buczaczki (1855, АККGL, ВІ. 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Бучіна, -и; ж.; ліси; 1) с. Старуня Бог. р-ну: Бучина (2011, УШ); 2) с. Гостів Тлум. р-ну: Бучина (2009, НСГ, 10); Бучина (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *бучина* 'букове дерево; бук' (ВТС, 69), 'молодий буковий ліс' (ГЛЕ, 267), 'буковий ліс' (СБГ, 44), 'місце, поросле буком; буковий ліс, гай' (Худ.², 30). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах.

Бучки, -ів; мн.; ліс; с. Лесівка Бог. р-ну: Бучки (2002, Лес., 11); Бучки (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бучки* ‘молодий буковий ліс’, пор. гуц. *бучка* ‘буковий ліс’ (ГЛЕ, 268–269). Вона вказує на характер рослинності в лісі.

Бучнік¹, -а; ч.; горби; 1) 431 м; с. Нивочин Бог. р-ну: Buczniak (1932, МТ S); 2) с. Марківці Кол. р-ну: Бучник (2012, БЛ⁵, 224). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *бучник* ‘молодий буковий лісок’ (ГЛЕ, 269). Вони вказують на характер рослинності на горбах.

Бучнік², -а; ч.; поле; с. Нивочин Бог. р-ну: Бучник (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Бучнік³, -а; ч.; ліс; с. Росільна Бог. р-ну: Buczniak (1932, МТ S). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *бучник* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Бучніки, -ів; мн.; поле; с. Кривець Бог. р-ну: Бучники (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *бучник* (див. вище). Вона вказує на облаштування поля на місцевості, зарослій колись буковими деревами.

Бучок, -чка; ч.; гора; 354 м; с. Воскресинці Кол. р-ну; інша назва – *Воскресинецька* (див. далі): Бучок (2000, ПЗТ, 235); Бучок, або Воскресинецька (2008, Експ.), Бучок (2012, БЛ⁵, 224). – Назва є неоднозначною щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *бучок* зі значенням ‘невеликий вулик’ (ЕСУМ, I, 284); у такому разі вона вказує на наявність на горі в давнину пасіки; б) суфіксальним утворенням на -ок від слов’янського кореня *бук-* // *буч-* < псл. **bukati*, **bučati* ‘випучувати, згинати’ < і.-с. **bheŭ-/bhou-* ‘наду-

вати, роздувати, здіймати’. З огляду на вид об’єкта, названого цим оронімом, останнє тлумачення видається більш правдоподібним.

Гора є пам’яткою природи місцевого значення, де росте багато видів рослин, занесених до Червоної книги України.

Бушілівка, -и; ж.; урочище; с. Незвисько Гор. р-ну: Бушилівка (2002, Левкун, 68); Бушилівка (2009, ГСС, 12). – Назва утворена за допомогою суфікса -іvk(a) від антропоніма *Бушило*, пор. п-ще *Бушило* (СП, 64).

Бушівець, -івця; ч.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну: Бушівець (2006, Гач., 9); Бушівець (2012, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на -івець (< -овець) від антропоніма *Буша*, пор. п-ще *Буша* (СП, 64); б) таким самим утворенням від апелятива **буша*, що є (з огляду на діалектну рефлексію *ʎ* > *ʎ* > *ʎ*) фонетично видозміненою формою від **бъша* < псл. **bъša* < **bъxъ* < і.-с. **b(h)el-* ‘надуватися, товстіти’, пор. пол. діал. *belch* ‘живіт, брюхо’, рос. *болхарь* ‘великий бубенець, величиною з кулак’, *бовишень* ‘лінива людина’ (Шульгач², 232). У такому разі первісна семантика назви відображає напівокруглу форму поля.

Бушкáлик, -а; ч.; село; Тлум. р-н; нал. до Нижнівської с/р; віддаль до Тлумача – 24 км, до Івано-Франківська – 35 км: las Buszkałyk (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, с. 66); Бушкалик (1961, ІФ АТП¹, 32); Бушкалик (2009, ІФ АТП², 151). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу, біля якого було засноване село, пор. фіксацію назви в Йосифінській метриці. В основі мікротопоніма лежить, мабуть, однозвучний антропонім – прізвище чи прізвисько колишнього власника лісу, який мав, очевидно, східнороманське походження, пор. рум. п-ще *Buscul* (Const., 299).

В

Вавшкове, -ого; с.; лісове урочище; с. Глинки Надв. р-ну: Вавшкове (1998, Мих., 180). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Вавико, пор. п-сько *Вавико (Мих., 93).

Вадівка, -и; ж.; пасовище; с. Делева Тлум. р-ну: Вадівка (2010, БЛ¹, 342). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропроніма *Вад*, пор. давня особова назва *Вадъ* < *Вадиславъ*, *Вадимиръ* (Мор., 33).

Вакалюкова Левада, -ої, -и; ж.; поле (сінокіс); с. Іллінці Снят. р-ну: Вакалюкова Левада (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *левада* 'присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами' (ВТС, 482), 'низовина, поросла травою (іноді біля річки)' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Вакалюкова*, що вказує на належність поля в давнину *Вакалюку*, пор. п-ще *Вакалюк* (ІФД, 207).

Вакарівка, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з смт Обертин Тлум. р-ну: *Wakierówka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 210, арк. 17); *Wakarówka* (1906 (1876), KuK K); *Wakarówka* (1933, МТ К); *Wakarówka* (1934, SDW, № 21, s. 219); Вакарівка (1947, АТП, 511); Вакарівка (1961, ІФ АТП¹, 77); Вакарівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Вакар*, пор. п-ще *Вакар* (СП, 65), рум. *Văcar* (Const., 477), чи апелятива *вакар* (діал.) 'пастух корів, чередник' (СБГ, 46), рум. *vacar* 'пастух рогатої худоби' (РУС, 497).

Вакacíйки, -ок; мн.; пасовище; смт Обертин Тлум. р-ну: Вакаційки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вакаційка* 'місце, де росте *вакація* (*акація*) – назва кількох видів посухостійких дерев або кущів з білими чи жовтими квітами' (ВТС, 10). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Вакáція, -ї; ж.; урочище; с. Козина Тисм. р-ну: Вакація (1995, ТМН, 23). – Назва утворена семантичним способом від апелятива

вакація (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вакáція-Толока́, -ї, -и; ж.; урочище; с. Стрільче Гор. р-ну: Вакація-Толока (2009, ГСС, 13). – Назва утворена способом словоскладання апелятивів *вакація* < *акація* (див. вище) та *толока* 'пасовисько (перев. обгороджене); земля, ніколи не орана' (ГГ, 186), 'пасовище поблизу села (перев. громадське)' (ТГП, 334), 'залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби' (ВТС, 1254). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вакулéць, -льця; ч.; ліс; с. Молодятин, смт Печеніжин Кол. р-ну: Вакулець (2008, БГ, 10); Вакулець (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені чоловіка, якому, мабуть, належав колись ліс, пор. особове ім'я *Вакулець* < *Вакула* (СУІ, 54).

Вал¹, -а; ч.; кутки; 1) с. Балинці Снят. р-ну: Вал (2011, Експ.); 2) с. Устя Снят. р-ну: Вал (2012, БЛ⁵, 224); Вал (2012, НПС, 249). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вал* 'високий земляний насип навколо поселення, міста або фортеці для захисту від ворога; довгий і високий земляний насип для господарських потреб чи захисту від повені' (ВТС, 73), 'земляний насип, високий насип землі' (Лісняк, 359), 'насип' (Грінч., I, 123). Вони вказують на наявність на кутках у давнину оборонних споруд або насипів, які захищали села від повеней.

Вал², -у; ч.; горб; с. Кулачківці Снят. р-ну: Вал (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вал* зі значенням 'високий земляний насип навколо поселення, міста або фортеці для захисту від ворога' (ВТС, 73). Вона вказує на наявність на горбі в давнину земляних укріплень.

Вал³, -у; ч.; пасовище; с. Кулачківці Снят. р-ну: Вал (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося пасовище.

Вал⁴, -у; ч.; штучно насипаний у 20–30 рр. XX ст. насип уздовж правого берегу Дністра; с. Стриганці Тисм. р-ну: Вал (2011, Осташі). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вал* зі значенням ‘довгий і високий земляний насип для захисту від повені’ (ВТС, 73)

Валєпчина¹, -и; ж.; куток; с. Ворона Кол. р-ну: Валепчина (2006, КВС, 24). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(a)* від антропоніма *Валєпко*, пор. п-ще *Валєпко* (Експ.).

Валєпчина², -и; ж.; ліс; сс. Ворона, Камінне Надв. р-ну: Валепчина (1998, Мих., 180). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), біля якого розкинувся ліс.

Валєщина¹, -и; ж.; урочище; між сс. Кривець та Космач Бог. р-ну: Waleszczyzna (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Валєщина (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(a)* від антропоніма *Валєшко*, пор. п-ще *Валєшко* (Богдан, 313).

Валєщина², -и; ж.; кол. корчма, потім хутір; нал. до с. Жуків Тлум. р-ну: karczma Waleszczyzna (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Waleszczyzna (1891, SG, XII, 909); Waleszczyzna (1906 (1876), KuK K); Waleszczyzna (1933, MT K); Waleszczyzna (1914, GKK); Walewszczyzna (1934, SDW, № 24, s. 294); Walewszczyzna (1938, SDW, № 5, s. 83). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(a)* від антропоніма *Валєшко*, пор. п-ще *Валєшко* (див. вище).

Валі¹, -ів; мн.; куток; смт Солотвин Бог. р-ну: Вали (2011, СГ, II, 129). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вал* зі значенням ‘високий земляний насип навколо поселення, міста або фортеці для захисту від ворога’ (ВТС, 73), ‘земляний насип, високий насип землі’ (Лісняк, 359), ‘насип’ (Грінч., I, 123). Вона вказує на те, що на кутку колись були оборонні споруди.

Валі², -ів; мн.; урочище; с. Хотимир Тлум р-ну: Вали (2009, ЗФ, 10). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вал* (див. вище). Вона вказує

на те, що в урочищі колись були оборонні споруди. Це підтверджують й археологічні розкопки, проведені тут 2009 р.

Валóве, -ого; с.; лісове урочище; с. Матейці Кол. р-ну: Валове (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *валове* ‘розташоване на *валах* – земляних насипах’, пор. *вал* (див. вище).

Вальтмáнівка, -и; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Вальтманівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Вальтман* < *Альтман*, пор. п-ще *Альтман* (СП, 23).

Валя́ва, -и; ж.; кол. село на Снятинщині, тепер не ідент.: Walawa (1734, АЮЗР, III/III, 286). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *валява* ‘велика кількість, безладне нагромадження чогось’ (СУМ, I, 286). Д. Г. Бучко припускає, що цей апелятив міг мати значення ‘місце, будівля, де валяли шерсть’ (Бучко, 56). М. Л. Худаш аналогічний ойконім на Буковині трактує як вторинне утворення від **Вальова*, що є посесивом на *-ов(a)* від антропоніма *Вальо* < *Валентин* або *Валеріян*. Перетворення первинного варіанта *Вальова* в похідний, вторинний *Валява* відбулося внаслідок морфологічного вирівнювання до топомоделі на *-ав(a)* (Худ.², 321).

Валярчукóві Бері́зкі, -их, -ок; мн.; лісове урочище; с. Ковалівка Кол. р-ну: Валярчукові Берізки (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берізки* ‘березовий ліс’ (СНГТК, 24), а атрибутивним членом – прикметник *Валярчукові*, що вказують на належність урочища в давнину *Валярчуку*, пор. поширене в селі п-ще *Валярчук* (МС, 136).

Вáнда, -и; ж.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Ванда (1998, Мих., 180). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені доньки колишнього власника лісу, пор. особове ім’я *Ванда*, болг. *Ванда*, пол. *Wanda* (СУІ, 56).

Вапні́єнка, -и; ж.; гора; 791,5 м; смт Солотвин, с. Кричка Бог. р-ну; вар. *Вапенька*:

Wapnienka (1885, SG, VI, 95); Wapnienka (1906 (1880), KuK N); Wapnienka (1913, GKS); Wapnienka (1935, MT N); Вапенька (1983, ТК П); Wapienka (2000, PBWG, 134); Вапенька (2002, ТК ИФ); Wapienka (2006, GUG, тара 1); Вапнієнка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вапнянка* (розм. *вапнієнка*) ‘вапнякова копальня’ (ЕСУМ, I, 330). Вона вказує на те, що на горі колись добували вапняк. Форма *Вапенька* є, очевидно, помилковою, допущеною іноземними картографами при нанесенні назви на карти.

Вапніця, -і; ж.; кол. хутір, нал. до с. Стрільче Гор. р-ну, тепер поле *Вапнянка*: Wapnica (1900, SGG, 213); Вапница (2001, Проц., 34); поле Вапнянка (2012, БЛ⁵, 224). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *вапниця* ‘вапняк’ (ЕСУМ, I, 329). Вона вказує на характер ґрунту на місцевості, де був заснований хутір. Сучасне найменування є семантичним утворенням від апелятива *вапнянка* (див. вище).

Вапніщі, -ищ; мн.; ліс; с. Милування Тисм. р-ну: Вапніщі (2012, БЛ⁵, 224). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вапнище* ‘вапняні копальні’ (ВТС, 75). Вона вказує на те, що в лісі колись видобували вапняк.

Варагій, -ою; ч.; потоки; **1**) витік Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 7 км; сс. Коршів, Михалків Кол. р-ну: Waragoj (1880, SG, I, 819; 1892, SG, XII, 946); Warahoj (1906 (1876), KuK K); Варагой (1969, WRG, I, 259); Варагій (1979, СГУ, 82); **2**) п. Гвозда п. Іванового л. Сербина (Голишанки) п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Черемхів Кол. р-ну: Warahoj (1855, AKKGL, Bl. 49). – Походження назв не цілком зрозуміле. Можливо, вони генетично пов’язані з *варюга* ‘западина; глибока яма у скелях біля річки’ (СНГТК, 36), рос. діал. *варак*, *вараг* ‘невеликий яр, промоїна, витягнута вузька угловина’ (СНГТ, 114), що має зв’язок із тюрк. *арик*. У такому разі вони вказують на рельєф місцевостей, де протікають потоки.

Варанчунка, -и; ж.; куток; с. Тулухів Снят. р-ну: Варанчинка (2012, НПС, 239). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-к(а)* від антропоніма *Варанчин*, пор. п-ще *Варанчин* (Експ.); б) результатом трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чи прізвиськом чоловіка, яка започаткувала куток або проживала колись на ньому, пор. п-ща *Варанко*, *Варанець* (Експ.), блр. *Варанко* (Бір., 82), *Варанкін* (ІФД, 207), рум. *Varanga* (Const., 477).

Варатик, -у; ч.; гора, 775,1 м; сс. Слобода, Марківка, Молодятин Кол. р-ну; вар. *Варатики*: Waratyki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 253, арк. 20, 25); Wratek (1855, AKKGL, Bl. 48); Waratek (1880, KuK KM); Wasatyk (зам. Waratyk, 1880, SG, II, 955); Waratyki (1885, SG, VI, 129); Waratyk (1932, PBW, II, 199); Waratyk (1933, MT Mik.); Варатык (1976, ТК Н¹); Варатик (1990, ДПЛ, 323); Варатики (2000, ЕКол., III, 55); Варатык (2002, ТК Н); Варатики (2011, УШ); Варатик (2011, КР). – Назва утворена способом субстантизації та онімізації рум. прикметника *văratic* ‘літній’ (РУС, 497). Вона вказує на те, що на горі в давнину були, мабуть, літні стоянки пастухів. Можливо також, що ця назва генетично пов’язана з рум. апелятивом *var* ‘вапно’ (РУС, 496) + прикметниковий суфікс *-at-*. У такому разі вона вказує на характер ґрунту на горі. Варіант назви є плуральною формою офіційного найменування.

За народними переказами, під цією горою на Коломийщині, у місці, що називається *Білими Криницями*, молодь у давнину влаштовувала ігрища, проводила купальську ніч, зустрічала схід сонця.

Варатики, -ів; мн.; кутки; **1**) с. Молодятин Кол. р-ну: Варатики (2008, БГ, 14); **2**) с. Слобода Кол. р-ну: Варатики (2009, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації варіанта ороніма – найменування гори *Варатик* (див. вище), на схилах якої розкинулися кутки.

Варварин Клин, -ого, -у; ч.; поле; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Варварин Клин (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом

лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* ‘частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за родом посіву тощо)’ (ВТС, 433), ‘площа землі клиноподібної форми’ (СБГ, 209), а атрибутивним членом – прикметник *Варварин*, що вказує на належність поля в давнину *Варварі*, пор. особове ім’я *Варвара* (СУІ, 57).

Варгів, -ового; ч.; ліс; сс. Братишів, Вікняни Тлум. р-ну: Варгів (2007, Вікн., 24); Варгів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Варга*, пор. п-ще *Варга* (ІФД, 207), рум. *Varga* (Const., 477).

Варчи́ково, -ого; с.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Варчіково*: Варчіково (2006, КГ, 17); Варчи́ково (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Варчик*, пор. особове ім’я *Варчик* < *Варко* < *Варлаам* (Експ.), п-ще *Варчик* (Експ.). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Варша́ва, -и; ж.; кутки; **1**) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Варшава (1998, Мих., 180); Варшава (2010, Експ.); **2**) с. Зібранівка Снят. р-ну: Варшава (2011, УШ); Варшава (2012, НПС, 284); **3**) с. Рудники Снят. р-ну: Варшава (2011, УШ); Варшава (2012, БЛ⁵, 225). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування столиці Польщі. Вони мають конотативне значення і вказують на те, що на кутках колись проживали поляки.

За народним переказом, на кутку в с. Зібранівка в 20–30-х роках минулого століття активно працювала хата-читальня товариства “Просвіта”. Тут сільські аматори часто ставили різні вистави. Дівчата та молодіці, які брали в них участь, часто підводили фарбою брови та вії, пудрили обличчя, малювали щоки. На той час для села це було незвичним. Тому сільські жителі жартома називали дівчат-артистів “Дівки із Варшави” (Варшава тоді була столицею Польщі, до складу якої входила й Галичина). Згодом і весь куток через це почали називати *Варшавою*.

Варша́вська, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Варшавська

(2008, УШ); Варшавська (2012, БЛ⁵, 225). – Назва має іронічний відтінок. Колись давно бідні люди почали будувати свої хатки в чистому полі. Один з багатих людей села сказав на це жартома: “Там будеється Варшава”. З тих пір цю вулицю й куток називають *Варшавською*.

Василе́ва До́ліна, -ої, -и; ж.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Василева Долина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Василева*, що вказує на належність поля в давнину *Василеві*, пор. особове ім’я *Василь* (СУІ, 60).

Василі́вське, -ого; с.; урочище (пасовище, поле); с. Кричка Бог. р-ну: Wasyliwskie (1914 (1894), KuK P); Василі́вське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Василь*, пор. особове ім’я *Василь* (див. вище).

Василі́вський, -ого; ч.; яр; с. Кричка Бог. р-ну: Василі́вський (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому знаходиться яр. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Василу́ново, -ого; с.; поле; с. Гута Бог. р-ну: Василуново (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Василун*, пор. особове ім’я *Василун* < *Василь* (СУІ, 60).

Василько́ве¹, -ого; с.; урочище; с. Палагичі Тлум. р-ну: Василькове (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Василько*, пор. особове ім’я *Василько* < *Василь* (СУІ, 61), п-ще *Василько* (СП, 67).

Василько́ве², -ого; с.; поле; м. Тлумач: Василькове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Василько* (див. вище).

Василько́ві Поті́ки, -их, -ів; мн.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Василькові Потіки

(2002, Рунг., 240). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменування декількох потоків, що протікають в урочищі. В основі гідронімів лежить апелятив *потоки*, мн. від *потік* ‘річка (перев. невелика), струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Василькові*, що вказує на належність гідрооб’єктів у давнину людині з таким іменем.

Васі́льче, -ого; с.; урочище (поле); сс. Ісаків, Підвербці Тлум. р-ну: Васильче (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-*je* від антропоніма *Василько* (див. вище) чи *Василець*, пор. особове ім’я *Василець* < *Василь* (СУІ, 60), п-ще *Василець* (ІФД, 208).

На думку деяких дослідників, урочище назване так тому, що в давнину тут стояла монастирська церква Святого Васи́ля (ВМ, 40).

Васю́тино, -ого; с.; поле; с. Манява Бог. р-ну: Васютино (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* від антропоніма *Васюта*, пор. особове ім’я *Васюта* < *Василь* (СУІ, 61), п-ще *Васюта* (ІФД, 209).

Ватру́, -ів; мн.; куток; с. Кропивище Кол. р-ну: Ватри (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *ватра* ‘вогнище, багаття, вогонь’ (ГГ, 34). Вона вказує на те, що на кутку в давнину спаливали гілля вирубаних і викорчуваних дерев.

Вахні́вка, -и; ж.; лісове урочище; с. Хмелівка Бог. р-ну: Wachniówka (1932, МТ S); Вахнівка (2012, ХПЛ, 459). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Вахно*, пор. особове ім’я *Вахно* < *Іван* (СУІ, 144).

Вахнюко́ве, -ого; с.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Вахнюкове (2012, БЛ⁵, 225). – Назва є семантичним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Вахнюк*, пор. п-ще *Вахнюк* (СП, 68).

Ва́шківське, -ого; с.; поле; с. Видинів Снят. р-ну: Вашківське (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вашківське* ‘яке

належить громаді с. *Вашківці* (Черн. обл.) або окремим його жителям’.

Вашкові́ця, -і; ж.; гора; с. Добротів Надв. р-ну: Вашковиця (2004, ДІС, 9); Вашковиця (2008, УШ). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса *-иця* від прикметника *вашкова* ‘на яку треба витягати вантажі’, пор. *вашки* ‘ручна (протяжна) вага’ (МСГГ, 21). Поява назви зумовлена тим, що через гору проходить дорога на Десятин. І оскільки вона є досить стрімкою, то коням потрібно було допомагати витягувати на верх навантажені вози.

За розповідями місцевих жителів, гора називається так тому, що тут колись проживала боярська родина Вашковичів, за іншою версією, – родина Івашка Неговича.

В Горбу́ісах; урочище; с. Колодіївка Тисм. р-ну: W Horbyszczach (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *в*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта в середині іншого об’єкта, та ороніма – найменування узгір’я *Горбиці* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

В Гряді́; ліс; с. Петрів Тлум. р-ну: В Гряді (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *в* (див. вище) та ороніма – найменування підвищення *Гряда* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування лісу.

В Гумні́ську; поле; с. Підлужжя Тисм. р-ну: W Humnišku (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *в* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Гумнисько* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Вéжа¹, -і; ж.; горб; 382 м; с. Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Вежі*: Вежа (2006, КВС, 44); Вежі (2007, ЕКол., V, 19); Вежа (2011, УШ). – Назва утворена семантичним спосо-

бом від апелятива *вежа* 'вишка для спостереження і передачі сигналів' (ВТС, 80). Очевидно, на горбі в давнину була така споруда, звідки передавали сигнали про наближення ворогів. Форма *Вежі* відбиває особливості місцевих говірок, у яких іменники першої відміни з м'яким приголосним та шиплячим основи мають закінчення *-i* замість літературного *-а*.

Вéжа², -і; ж.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Вежа (2012, НПС, 115). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вежа* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись стояла сторожова вишка.

Велесні́цьке, -ого; с.; урочище (поле); смт Отинія Кол. р-ну: Велесницьке (1998, От., 16); Велесницьке (2006, КВС, 116); Велесницьке (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *велесницьке* 'належне громаді с. Нижня Велесниця (див. далі)'. Можливо також, що цей мікротопонім мотивований названим прикметником зі значенням 'яке розкинулося біля річки *Велесниця* (див. далі)'

Велесні́ця¹, -і; ж.; річка; п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 24 км, площа басейну – 51,5 км²; сс. Верхній Майдан, Лісна Велесниця, Парище, Гаврилівка Надв. р-ну, Нижня Велесниця, Виноград Кол. р-ну; вар. *Велесничка*: Welesnica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 179); Weleśnica (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Weleśnica (1893, SG, XIII, 197); Weleśnica (1906 (1880), KuK N); Велесниця (1917, Машт., ДБ, 18); Weleśnica (1935, МТ N); Велесниця (1979, СГУ, 84); Велесничка (2006, КВС, 112); Велесниця (2009, РІФ). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса *-ниц(я)* від найменування міфологічного бога *Велеса*, захисника селянських дворів, покровителя тварин, пастухів, поезії і музики (ОУПТ, 162–163; СДМ, 81), який нашим далеким предкам уявлявся у вигляді великого бика (ТО, 277). Напевно, вона з'явилася ще у дохристиянські часи в так званий скотарський період, який тривав з кінця II тис. до н. е. до середини I тис. до н. е. Головним богом цього етапу розвит-

ку слов'янського, власне праслов'янського, язичництва був саме *Велес* // *Волос*. Можливо також, що цей гідронім походить не безпосередньо від названого вище теоніма, а від давнього слов'янського антропоніма *Велес* // *Волос* (див. Мор., 36, 47), який може бути мотиваний як назвою язичницького бога, так і апелятивом, пор. давні відапелятивні імена *Голова*, *Зуб*, *Нос* (Мор., 61, 92, 139), чи бути усіченою формою давнього слов'янського особового імені *Волос[лавъ]* (Мор., 47). Окрім того, можемо розглядати цей гідронім і як zdeформовану форму, похідну від апелятива *волосниця* (бот.) 'тонконіг дібровний' (ЕСУМ, I, 421) (зі зміною під впливом розмовного мовлення [o] на [e]), пор. подібне чергування в найменуванні названого вище язичницького бога. У такому разі гідронім вказує на характер рослинності терену, де протікає річка. Форма *Велесничка* – це вторинне утворення, мотивоване ойконімом – найменуванням села *Лісна Велесниця* (див. далі), у якому починається річка.

Про цю річку серед місцевого населення поширена цікава легенда. У ній розповідається про те, що колись у цих місцях було багато води. А володів нею сильний чоловік на ймення Велес. Він не хотів, щоб люди брали ту воду, й найняв велета Сироїда з одним оком, аби оберігав її. Велет мав такий поганий погляд, що коли погляне, то все враз закам'яніє. Кам'яніла й пропадала вода, але згодом пробивалася в інших місцях. Так постала річка. І назвали її на честь володаря *Велесницею*.

Велесні́ця², -і; ж.; поле; с. Виноград Кол. р-ну: Велесниця (2012, БЛ⁴, 204). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), біля якої розкинулося поле.

Велесні́чка, -и; ж.; поточина; л. Велесниці п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Виноград Кол. р-ну: Велесничка (2000, ЕКол., III, 121). – Назва утворена за допомогою демінутивного суфікса *-к(а)* від гідроніма – найменування річки *Велесниця* (див. вище), у яку впадає поточина.

Велúка¹, -ої; ж.; гора; с. Семаківці Гор. р-ну: Велика (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утво-

рена способом субстантивації та онімізації прикметника *велика* 'значна за розмірами, величиною; яка значно переважає своїми розмірами інші подібні об'єкти' (BTC, 80). Вона вказує на розміри гори.

Велі́ка², -ої; ж.; урочища (поляни); 1) с. Топорівці Гор. р-ну: Велика (2012, БЛ⁵, 225); 2) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Велика (2006, КВС, 88); Велика (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *велика* (див. вище). Вони вказують на розміри урочищ, пор. *Мала*.

Велі́ка³, -ої; ж.; поле (нива); с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Велика (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *велика* (див. вище). Вона вказує на розміри ниви.

Велі́ка Березови́ця, -ої, -і; ж.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Велика Березовиця (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Березовиця* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри урочища, пор. *Березовиця*.

Велі́ка Глубі́чка, -ої, -и; ж.; поточина; п. Глубічки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Пороги, Яблунька Бог. р-ну: Hubiczka Wlk. (1935, MT Pogoń); Велика Глубічка (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування потоку *Глубічка* (див. далі), у який впадає ця поточина, а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб'єкта, пор. *Мала Глубічка*.

Велі́ка Говда, -ої, -и; ж.; гора; с. Пилипи Кол. р-ну: Велика Говда (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *говда* 'гора' (Мар., 223), 'гора, підвищення' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри гори.

Велі́ка Горá¹, -ої, -и; ж.; гори; 1) сс. Горохолин Ліс, Горохолина Бог. р-ну: między Wielką górą (1882, SG, III, 131); Wielka góra (1906 (1880), KuK N); Wielka Góra (1935, MT N); 2) с. Глушків Гор. р-ну: Велика Гора (2008, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (BTC, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивними членами – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри орооб'єктів, пор. *Мала Гора*.

Велі́ка Горá², -ої, -и; ж.; хребет; простягається на півдні від с. Горохолина Бог. р-ну: Wielka Góra (1893, SG, XIII, 332); Wielka Góra (1935, MT N); Велика Гора (2012, БЛ⁵, 225). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), що підіймається над хребтом.

Велі́ка Дібро́ва¹, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Діброва Тлум. р-ну: Велика Діброва (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *діброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' (BTC, 226), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри урочища, пор. *Мала Діброва*.

Велі́ка Дібро́ва², -ої, -и; ж.; узвишшя; с. Діброва Тлум. р-ну: Велика Діброва (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), яке розташоване на узвишші.

Велі́ка Ка́м'янка¹, -ої, -и; ж.; село; Кол. р-н: с/р; віддаль до Коломиї – 14 км, до Івано-Франківська – 54 км: opp. (місто) Kamionki et villa (село) Kamionki (1450, ЖУР, V, 117); Kamionki (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Kamionki (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kamionki Wielki (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); miasto Kamionki Wielkie (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, арк. 167 зв.); Kamionka Wielka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 219); Kamionka

Wielka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 32); Kamionka wielka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Kamionka wielka (1880, SG, III, 791); Велика Кам'янка (1947, АТП, 508); Велика Кам'янка (2009, ІФ АТП⁷, 151). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього поселення *Кам'янка* (див. далі), з якого виділилося це село, а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри поселення, пор. *Мала Кам'янка*. Форма множини, що вживалася в XV – XVIII ст., стосувалася найменувань двох поселень – села й міста.

Веліка Кам'янка², -ої, -и; ж.; урочище; с. Шепарівці Кол. р-ну: Велика Кам'янка (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Кам'янка*, розташованого в сусідньому селі Княздвір (див. далі), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри цього топооб'єкта, пор. *Кам'янка*.

Веліка Лопушна¹, -ої, -ої; ж.; поточина; п. Лопушної л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Велика*: Велика Лопушна (2003, Експ.); Велика (2006, ГЦСЧ); Велика Лопушна (2008, ГСК, 246); Велика Лопушна (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування ріки *Лопушна* (див. далі), куди впадає цей гідрооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри поточини, пор. *Мала Лопушна*. Варіант назви з'явився внаслідок еліпсису опорного компонента складеного найменування.

Веліка Лопушна², -ої, -ої; ж.; урочище; с. Гута Бог. р-ну: Велика Лопушна (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), навколо якої розкинулося урочище.

Веліка Лопушна³, -ої, -ої; ж.; хребтик між лівою й середньою притоками ріки Ло-

пушна; с. Гута Бог. р-ну: Велика Лопушна (2003, ДСК, 215). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), що протікає під хребтиком.

Веліка Маськова¹, -ої, -ої; ж.; поточина; п. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 5,5 км; сс. Космач, Росільна Бог. р-ну; вар. *Маськова-Велика*, *Велика Маскова*: Wk. Maskowa (1880, KuK S); Maškowa Wielka (1885, SG, VI, 163; 1889, SG, X, 208); Maskowa Wlk. (1932, MT S); Велика Маськова (1979, СГУ, 86); Вел. Маскова (1983, ТК П); Велика Маськова (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування гори *Маськова* (див. далі), з якої стікає поточина, а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри цього гідрооб'єкта, пор. *Мала Маськова*.

Веліка Маськова², -ої, -ої; ж.; куток; с. Росільна Бог. р-ну; вар. *Маськова-Велика*: Maškowa Wielka (1934, SDW, № 22, s. 238); Маськова Велика (1996, Рос., 3); Велика Маськова (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), навколо якої розкинувся куток.

Веліка Млака¹, -ої, -и; ж.; болотиста місцевість; між сс. Залуччя, Княже та Прутівка Снят. р-ну: Welika młaka (1906 (1876), KuK Sn.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *млака* 'заболочена низовина, трясовина' (Мар., 236; ВТС, 533), 'заболочена низина; багно; трясовина', 'заболочена низина, трясовина' (Лісняк, 360), 'вологе поле' (Rudn., 26), 'підмоклий луг' (Нг., 42), 'болото, драговина; мокра сіножать' (Онишк., I, 447), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри місцевості.

Веліка Мошкова Доліна¹, -ої, -ої, -и; ж.; урочище; с. Виноград Гор. р-ну: Велика Мошкова Долина (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації

словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), а атрибутивними членами – прикметник *Мошкова*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину євреєві *Мошкові*, та *велика* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Мала Мошкова Долина*.

Веліка Ніва, -ої, -и; ж.; поле; с. Яківка Тлум. р-ну: Велика Нива (2011, УШ); Велика Нива (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *нива* 'ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле' (ВТС, 621), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри поля.

Веліка Ріпа, -ої, -и; ж.; яр; с. Троїця Снят. р-ну: Велика Рипа (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ріпа* 'крутий стрімчастий берег; урвище; обривиста скала' (Мар., 246), 'високий стрімкий берег, урвище' (ЕСУМ, V, 79), 'стрімкий схил гори; зсув; ущелина, урвище; стрімка кам'яниста дорога; кам'янистий ґрунт' (ГГ, 163), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на значну глибину й стрімкість схилів яру.

Веліка Сивуля, -ої, -ї; ж.; гора; 1836 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну; давня назва – *Сивуля*, вар. *Сивуля-Велика*; інша назва – *Лопушна*: Sewula (1855, AKKGL, Bl. 48); *Сивуля (1863 (1963), ІНГ, 18); między ... Sewulą, Sywula (1880, SG, I, 507; 1882, SG, III, 468); Wlk. Sywula (Siwula) (1935, МТ Porohy); Sywań, Siwula (2000, РВWГ, 77, 119); Лопушна (2003, ДСК, 173); Сивуля-Велика, Лопушна (2006, ГСК, 29–30) Велика Сивуля (2011, УШ). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *сивуля* (вар. *сивань*) 'гора сірого кольору', пор. гуц. *сивуля* 'худоба сірої масті' (ГГ, 169). Вона вказує на колір гори, вкритої камінням, посивілим від лишайників. Означення *велика* (див. вище), що вживається

в її сучасному найменуванні, вказує на розміри гори, пор. *Мала Сивуля*. У радянський період при картографуванні гору назвали *Лопушною* за найменуванням сусідньої вершини висотою 1695 м, яка знаходиться на Сивулянському хребті на віддалі 2 км на північний захід і яка стала безіменною. *Сивулею* ж назвали колишню *Малу Сивулю*. За часів незалежності України ця помилка була виправлена.

Про назву гори серед місцевого населення побутує цікава легенда. У ній ідеться про те, що в сиву давнину, коли на наш край нападали турецько-татарські орди, жила в одному гірському поселенні жінка, яка мала красуню доньку. Дівчина була доброю, слухняною дитиною, працювитою, швидкою в роботі. Тому й називали її Бистрицею. Мама не могла натішитись своєю дочкою. Зранку, до схід сонця, вони вставали, брались до роботи, а ввечері, дякуючи Богові за прожитий день, лягали спати. Життя в поселенні проходило спокійно, розмірено. Аж в одну з ночей над селом почулися пронизливі крики: "Татари! Татари!". Чужинці підпалювали хати, вбивали старих людей і тих, хто чинив опір, а молодих брали в полон. Скрізь чулись стогони, крики, плачі. Люди, рятуючись від насильства, тікали в ліси.

Серед утікачів була й мати з дочкою Бистрицею. Коли дівчина побачила, що татари наздоганяють людей, то сповільнила біг і залишилася позаду. Вона сподівалася, що переслідувачі, забравши її, не підуть за іншими. Так і сталося: татари були в захопленні від дівочої краси. Вони схопили дівчину й повернулися в свій табір на ночівлю. Стомлені після грабежів і розбоїв, нападники позасинали. Не спала тільки сторожа й бранці. Бистриця ніжним голосом почала співати чудових українських пісень. Заколосана прекрасним співом, охорона заснула. Тоді дівчина потихеньку, навшпиньки, переступаючи сплячих варварів, утекла.

На світанку татари проснулися й побачили пропажу. Вони кинулися у різні боки розшукувати втікачку. Пронизливі татарські очі побачили збиту росу на одній із стежин і погналися в тому напрямку навздогін Бистриці.

Дівчина, побачивши ворогів, зрозуміла, що не втече. Вона стала на коліна й звернулася з благанням до Бога, щоб захистив її й не дав у руки злодіїв. Татари швидко наближались, а Бистриця, зводячи руки до неба, все просила Бога про спасіння. Коли яничари, здавалося, от-от схоплять дівчину, коли вже їхні чорні руки простяглися до юної краси, – раптом сталось диво: дівчина ніби ввійшла в землю, і з того місця побігла швидко річка. А татари перетворились на каміння.

Через якийсь час мати Бистриці побачила, що її донька зникла, що її немає серед живих утікачів, які заховалися в лісі. Люди розповіли матері, що бачили, як Бистриця потрапила в полон, чули, що вона втекла від татар. Гірко заплакала мати за зниклою донькою. Ходила темними лісами, розшукувала свою дитину, тужила, кликала її. Але ніхто не відзивався, тільки природа відповідала сумним співом пташок.

Одного дня стомлена мати почула дзюркотіння річки. Підійшла вона, щоб напиться, схилилася над прозорою, дзеркальною водою – і відсахнулась. З води на неї дивилося зболене, вимучене стражданням обличчя старої сивої жінки. Мати зрозуміла, що це вона, що горе так швидко зістарило її. Сіла жінка над водою і заплакала:

– Донечко моя... Моє миле, єдине дитя... Де тебе шукати? Куди мені йти за тобою? Де тебе знайти? – Гірко, пекучі від болю, мамині сльози капали в воду. І раптом річка зашуміла, завирувала, обізвалась доччиним голосом:

– Мамочко, не плач, не сумуй. Я тут, біля тебе. Тепер я річка – Бистриця.

– Доню, – зраділа мати, – як добре, що я знайшла тебе. Відтепер ніколи я тебе не покину, не залишу одну. Ніхто нас не розлучить.

Перетворилася мати на гору, білу на вершині, як сиве мамине волосся, – Сивулю. І з того часу вони разом – мати й донька – Сивуля й Бистриця. Сивуля шумить своїми лісами, коли тихо й лагідно, а коли тривожно, а Бистриця їй відповідає дзюркотанням води.

На схилах гори розкинувся природний заповідник, у якому росте цінна лікарська

рослина *тирлич жовтий*, занесений у Червону книгу України.

Велі́ка Скала́¹, -ої, -и; ж.; скеля; с. Ісаків Тлум. р-ну: Велика Скала (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *скала* (заст.) ‘скеля’ (ВТС, 1131), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри скелі.

Велі́ка Скала́², -ої, -и; ж.; гора; с. Ісаків Тлум. р-ну: Велика Скала (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування скелі (див. вище), що міститься на горі.

Велі́ка Ца́рина¹ -ої, -и; ж.; куток; с. Ліски Кол. р-ну: Велика Царина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому був започаткований куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *царина* ‘підвищене й відкрите місце’ (Мар., 253), ‘лан, орне поле; поле, на якому була конюшина; зелені посіви колоскових, озимина; давно не оране поле, пасовисько’ (СБГ, 618–619), ‘поле’ (Горбач¹, 354), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *велика* (див. вище), що вказує на розміри поля, пор. *Мала Царина*.

Велі́ка Ца́рина², -ої, -и; ж.; урочище (поле); с. Марківці Тисм. р-ну; вар. *Царина-Велика*: Царина Велика (2007, КМ, 13); Велика Царина (2001, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *царина* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри поля, пор. *Мала Царина*.

Велі́ка Царі́нка, -ої, -и; ж.; куток (вулиця); с. Стриганці Тисм. р-ну: Велика Царинка (2011, Осташі). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому був започаткований куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *царинка*, дем. від *царина* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *велика* (див.

вище), що вказує на розміри поля, пор. *Мала Царинка, Царинка*.

Веліка Шібенка¹, -и, -ої; ж.; річка; л. Шибенки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 11 км, площа басейну – 21,3 км²; сс. Молодятин, Княждвір Кол. р-ну; вар. *Велика Шибенька, Шибенка-Велика, Шиблінка-Велика*: Szybienka wielka (1855, AKKGL, Bl. 49); Szybienka wielka (1906 (1874), KuK K); Шибенька-Велика (1976, ТК Н¹); Шибенка Велика (2004, УПР, 817); Велика Шибенка (2008 (1877), Вайгель, 72); Шибенка-Велика (2009, РІФ); Велика Шибенка, Шиблінка-Велика (2001, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування потоку *Шибенка, Шибенька* (див. далі) а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб'єкта, пор. *Мала Шибенка*. Варіанти назви з'явилися під впливом місцевого мовлення.

Веліка Шібенка², -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Молодятин, смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Велика Шибенька, Велика Шибленка, Шиблінка-Велика*: Шиблінка-Велика (2008, БГ, 14); Велика Шибенка, Велика Шибенька, Велика Шибленка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансоінімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), навколо якої розкинувся ліс.

Веліка Яліна, -ої, -и; ж.; ліс; с. Троїця Снят. р-ну: Велика Ялина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ялина* 'ялиновий ліс' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *велика* (див. вище), що вказує на розміри дерев у лісі, пор. *Мала Ялина*.

Веліке Ланище, -ого, -а; с.; поле; с. Устя Снят. р-ну: Велике Ланище (2012, БЛ⁵, 250). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ланище* 'місце, де був *лан*' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *велике* (див. вище), що вказує на розміри поля, пор. *Мале Ланище*.

Веліке Поле, -ого, -я; с.; пасовище; с. Маркова Бог. р-ну: Велике Поле (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* зі значенням 'безліса рівнина; рівний великий простір' (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *велике* (див. вище), що вказує на розміри пасовища.

Велікий, -ого; ч.; потік; л. Рибного (Павлівки, Ямничанки) л. Бистриці п. Дністра; с. Рибне Тисм. р-ну: Великий (2000, Качкан, 10); Великий (2008, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *великий* 'значний за розмірами, величиною; який значно переважає своїми розмірами інші подібні предмети' (ВТС, 80). Вона вказує на розмір потоку.

Велікий Бік, -ого, боку; ч.; куток; с. Чортовець Гор. р-ну: Великий Бік (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *бік* 'місце, місцевість, що знаходиться не посередині, а збоку чого-небудь' (ВТС, 51), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри кутка, пор. *Малий Бік*.

Велікий Горб¹, -ого, -а; ч.; горб; с. Топорівці Гор. р-ну: Великий Горб (2005, СМТ¹, 51). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри цього орооб'єкта, пор. *Малий Горб*.

Велікий Горб², -ого, -а; ч.; лан; с. Топорівці Гор. р-ну: Великий Горб (2005, СМТ¹, 51). – Назва виникла в результаті трансоінімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся лан.

Велікий Дрівнич, -ого, -у; ч.; лісове урочище; с. Тязів Тисм. р-ну: Великий Дривнич (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому в ролі опорного компонента

живається мікротопонім – найменування урочища *Дровнич* (див. далі), частиною якого є цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Малий Дровнич*.

Велікий Ключів, -ого, -ева; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 12 км, до Івано-Франківська – 70 км; давня назва – *Вишній Ключів*: Superioris Kluczw (1619, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 85); Kluczw Wyszny (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kluczów Wyżny, Kluczów Wielki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 292); Kluczw Wyzczy (1790, KGL, 27); Kluczów Wielki (1855, AKKGL, Bl. 49); Kluczów wielki (1883, SG, IV, 167); Великий Ключів (1947, АТП, 513); Великий Ключів (2009, ІФ АТП⁷, 151). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього поселення *Ключів* (див. далі), з якого виділилося це село, а атрибутивним членом – прикметник *вишній*, що вказує на місце його розташування щодо гірського масиву. Деся у XVIII ст. означення *вишній* у назві було замінено на *великий* (див. вище), що вказує на розміри поселення, пор. *Малий Ключів*.

Велікий Кузьминіць, -ого, -нця; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 8 км; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Кузьминіць-Великий*: K(u)źmieniec Wielki (1884, SG, V, 9); Kuzmieniec wielki (1914 (1894), KuK P); Кузьминіць В., Kuźmieniec W. (1917, Машт., ДБ, 19); Kuźmieniec Wlk. (1935, МТ Porohy); Великий Кузьминіць (1979, СГУ, 92); Kuźmieniec Wielki (2000, PBWG, 88); Кузьминіць-Великий (2006, ГСК, 243); Wielki Kuźmieniec (2008, Gorgany, 350); Великий Кузьминіць (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування гори *Кузьминіць*, з якої стікає потік, пор. *гора Кузьминіць* (НГПФ, 200), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб'єкта, пор. *Малий Кузьминіць*.

Велікий Кут¹, -ого, -а; ч.; кутки; 1) с. Чернятин Гор. р-ну: Великий кут (1996,

ГЧ, 7); Великий Кут (2008, УШ); 2) с. Белеуя Снят. р-ну: Великий Кут (2000, Марусик, 11); 3) с. Пшеничники Тисм. р-ну: Великий Кут (1995, ТМН, 41). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* зі значенням 'частина населеного пункту' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри кутків, пор. *Малий Кут*.

Великий Кут², -ого, -а; ч.; пасовище; с. Глинка Надв. р-ну: Великий Кут (1998, Мих., 180). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* зі значенням 'частина якої-небудь території, місцевості' (СУМ, IV, 417), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри пасовища.

Велікий Лан, -ого, -у; ч.; поля; 1) с. Загайпіль Кол. р-ну: Великий Лан (2011, УШ); 2) с. Довге Тисм. р-ну: Великий Лан (2012, Експ.); 3) с. Кутище Тлум. р-ну: Великий Лан (2011, УШ); 4) с. Прибилів Тлум. р-ну: Великий Лан (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *лан* 'безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі' (СУМ, IV, 443), 'рівне поле' (Лісняк, 360), а атрибутивними членами – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри полів.

Велікий Ліс¹, -ого, -у; ч.; ліс; с. Троїця Снят. р-ну: Великий Ліс (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри цього топооб'єкта.

Велікий Ліс², -ого, -у; ч.; узвишся; найвища точка – 356 м; с. Троїця Снят. р-ну: Wielki Las (1893, SG, XIII, 341); Великий Ліс (1982, КС, 31); Великий Ліс (2012, БЛ⁵, 225). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменуван-

ня лісу (див. вище), що проростає на узвишші.

Велікий Луг¹, -ого, -у; ч.; луки; **1**) с. Заваля Снят. р-ну: Великий Луг (2012, БЛ⁵, 225); **2**) с. Троїця Снят. р-ну: Великий Луг (2012, БЛ⁵, 225). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *луг* ‘заросла травною і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать’, ‘низовина, заросла травною; низовина, заросла лісом; низька місцевість’ (Мар., 235), а атрибутивними членами – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри лук.

Велікий Луг², -ого, -у; ч.; урочище (пасовище); с. Стриганці Тисм. р-ну: Великий Луг (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луг* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри пасовища.

Велікий Лукавець, -ого, -вця; ч.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 17 км, площа басейну – 50 км²; витікає з джерел під гг. Лукавець, Гордіянка та Велика Гига (див. НГПФ); сс. Бабче, Старуня, Жураки Бог. р-ну; вар. *Лукавець-Великий*: Łukawiec Wielki (1884, SG, V, 815); Лукавець В., Łukawiec W. (1917, Машт., ДБ, 18); Łukawiec Wielki (1935, МТ N); Великий Лукавець (1979, СГУ, 92); Łukawiec Wielki (2000, РВWСz., 138); Łukawiec Wielki (2008, Gorgany, 294); Великий Лукавець (2009, РІФ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування потоку *Лукавець* (див. далі), що протікає неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), який вказує на розміри цього гідрооб’єкта, пор. *Малий Лукавець*.

Великий Обіч, -ого, обочу; ч.; височина; між м. Снятин і с. Рудники Снят. р-ну: Великий Обіч (1982, КС, 36). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *обіч* ‘схил гори; схил гори над водою; дорога по схилу гори’ (Мар., 238),

а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри височини.

Великий Осередок, -ого, -дку; ч.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Великий Осередок (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *осередок* ‘серединна, центральна частина чого-небудь, середина’ (ВТС, 682), що вказує на місце розташування поля, а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), який вказує на його розміри, пор. *Малий Осередок*.

Велікий Перевіз¹, -ого, -озу; ч.; брід через р. Дністер; с. Поточище Гор. р-ну: Великий Перевіз (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *перевіз* ‘місце, де переправляються через водну перепону (часто відповідно обладнане)’ (ВТС, 719), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри броду, пор. *Малий Перевіз*.

Велікий Перевіз², -ого, -озу; ч.; урочище; с. Поточище Гор. р-ну: Великий Перевіз (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування броду (див. вище), біля якого розкинулося урочище.

Велікий Пóгар, -ого, -у; ч.; горб; с. Бабче Бог. р-ну: Wielki Pohar (1874, ЕКГ, II, 26). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *погар* ‘згарище; місце, де була пожежа’ (СУМ, VI, 705), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри орооб’єкта, пор. *Малий Погар*.

Велікий Раковець, -ого, -івцю; ч.; урочище; с. Марківці Тисм. р-ну; вар. *Раковець-Великий*: Раковець Великий (2007, КМ, 13); Великий Раковець (2001, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому в ролі опорного компонента вживається мікротопонім – найменування урочища *Раковець* (див. далі),

частиною якого є цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Малий Раковець*.

Велікий Став, -ого, -у; ч.; став; с. Одаї Тисм. р-ну: Великий Став (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185), а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), що вказує на розміри цього гідрооб'єкта.

Велікий Човновіць, -ого, -вця; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Пороги Бог. р-ну: Czołnowiec Wlk. (1935, MT Porohy); Wielki Czownowiec (2000, PBWG, 144). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування потоку *Човновіць* (див. далі), що протікає неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *великий* (див. вище), який вказує на розміри цього гідрооб'єкта.

Велікі Будищі, -их, -ищ; мн.; урочище; с. Чернятин Гор. р-ну: Великі Будищі (1996, ГЧ, 15). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Будищі* (див. вище), до складу якого входить цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *великі* 'значні за розмірами, величиною; які значно переважають своїми розмірами інші подібні предмети' (ВТС, 80), що вказує на розміри урочища, пор. *Малі Будищі*.

За розповідями місцевих жителів, урочище назване так тому, що колись у ньому були побудовані колиби (буди), у яких у негодю ховалися пастухи. Ту частину, де буди були великими, назвали *Великими Будищами*, а де малі – *Малими Будищами*.

Велікі Віли, -их, вил; мн.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Великі Вили (2002, СНЧ, 32). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення,

у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища (долини) *Вили* (див. далі), частиною якого є цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *великі* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Малі Вили*.

Велікі Гбни, -их, -ів; мн.; поле; с. Любківці Снят. р-ну: Великі Гони (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гони*, мн. від *гін* 'смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів' (ВТС, 182, 191), а атрибутивним членом – прикметник *великі* (див. вище), що вказує на розміри поля, пор. *Малі Гони*.

Велікі Горб'ї¹, -их, -ів; мн.; узвишся; 1) с. Джурів Снят. р-ну: Великі Горби (2011, УШ); 2) с. Остриня Тлум. р-ну: Великі Горби (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *горби*, мн. від *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивними членами – прикметник *великі* (див. вище), що вказує на розміри узвиш, пор. *Малі Горби*.

Велікі Горб'ї², -их, -ів; мн.; поле; с. Остриня Тлум. р-ну: Великі Горби (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишся (див. вище), на якому розкинулося поле.

Велікі Лазі, -их, -ів; мн.; лісове урочище; с. Тисменичани Надв. р-ну: Великі Лазі (1998, Мих., 180). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лази*, мн. від *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'лісова поляна' (Лісняк, 361), 'сіножать, лука; пасовище' (ГГ, 109), а атрибутивним членом – прикметник *великі* (див. вище), що вказує на розміри цього урочища.

Велікі Мостищі, -их, -ищ; мн.; куток; с. Делева Тлум. р-ну: Великі Мостищі (2012,

Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *мостиці*, мн. від *мостище* ‘місце, де був міст’ (Грінч., II, 448), а атрибутивним членом – прикметник *великі* (див. вище), що вказує на розміри кутка, пор. *Малі Мостиці*.

Велікі Розсічки, -их, -ок; мн.; лісове урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Великі Розсічки (2002, СНЧ, 46). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому в ролі опорного компонента вживається мікротопонім – найменування лісового масиву *Розсічки* (див. далі), частиною якого є урочище, а атрибутивним членом – прикметник *великі* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Малі Розсічки*.

Велікі Рудки, -их, -ок; мн.; пасовище; с. Дубки Гор. р-ну: Великі Рудки (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *рудки*, мн. від *рудка*, дем. від *руда* ‘іржаве болото; заболочена низовина’ (Мар., 248), ‘іржаве болото’ (Лісняк, 360), ‘іржаве болото, багnistий луг, болотистий берег’ (ЕСУМ, V, 134), а атрибутивним членом – прикметник *великі* (див. вище), що вказує на розміри пасовища, пор. *Малі Рудки*.

Велікі Ставиці, -их, -ищ; мн.; поле; с. Виноград Кол. р-ну: Великі Ставиці (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування пасовища *Ставиці* (див. далі), біля якого розкинулося поле, а атрибутивним членом – прикметник *великі* (див. вище), що вказує на розміри цього топооб’єкта, пор. *Малі Ставиці*.

Велічків, -ового; ч.; ліс; с. Кривець Бог. р-ну: Wieliczków (1935, MT Porohy); Величків (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Величко*, пор. п-ще *Величко* (ІФД, 209).

Веліщина, -и; ж.; поле; с. Колінки Гор. р-ну: Weliszcz (1880, KuK JCz.); Веліщина (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса -ин(а) від антропоніма *Веліський*, пор. п-ще *Веліський* (Експ.).

Вєльми, -ого; с.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну: Вєльми (2009, ПН). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вєльме* (діал.) ‘велике’ (ВТС, 81). Вона вказує на розміри урочища. Закінчення -и в назві відбиває особливості місцевої говірки, у якій ненаголошений звук [e] вимовляється як [u].

Вєнґєрка, -и; ж.; кутки; 1) с. Молодків Надв. р-ну: Вєнґєрка (2010, Експ.); 2) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Вєнґєрка (1998, Мих., 180); Вєнґєрка (2010, Експ.). – Назви неоднозначні щодо походження. Це можуть бути семантичні утворення від апелятива *вєнґєрка* ‘слива’ (ЕСУМ, I, 348). У такому разі вони вказують на вид дерев, які проростають на кутках. Можливо також, що ці мікротопоніми утворені за допомогою суфікса -к(а) від етноніма *вєнґєр* ‘угорець’ (ЕСУМ, I, 348) і вказують на етнічну належність перших мешканців кутків. Дещо іншу їх етимологію пропонує О. І. Михальчук. Вона припускає, що ці назви пов’язані з *вєнгир* ‘гар від люльки’, пор. пол. *węgiel* ‘вугіль’, *węgarek* ‘невеликий душник у печі для збирання сажі’, а також циганське *ванґар* ‘вугілля’, і означали первісно ‘місце, де випалюють дерево на вугілля або на попіл, що служив міндобривом; місце, де спалено й викорчувано ліс’ (Мих., 65). Якщо врахувати той факт, що в цих місцевостях колись варили скло та сіль, для чого потрібне було деревне вугілля, то ця версія видається правдоподібною.

Вєнґєркі, -ок; мн.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Вєнґєрки (1998, Мих., 180). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *вєнґєрки* ‘сливові дерева; зарості слив’ (див. вище); у такому разі мікротопонім вказує на вид дерев, які проростають у лісі або біля нього; б) семантичним утворенням від апелятива *вєнґєрки* зі значенням ‘місця, де випалювали деревне вугілля’ (див. вище), що більш імовірно, враховуючи тип топооб’єкта.

Вєнґри, -ів; мн.; кутки; 1) с. Прикмище Гор. р-ну: Вєнґри (2008, УШ); 2) с. Голосків Кол. р-ну; вар. *Вєньґри*: Węgry (1933,

МТ К); Венґри (2006, КВС, 38); Венґри (2011, УШ); 3) с. Корнич Кол. р-ну; вар. *Венґери*: Венґри (2006, КВС, 38); Венґри (2010, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань родин угорського походження, які започаткували кутки, пор. п-ще *Венґер* (СП, 69).

Вéньцькі, -их; мн.; гора; 912 м; с. Манява Бог. р-ну; вар. *Венський*: Weński (1914 (1894), KuK P); Weński (1913, GKS); Weński (1935, МТ Porohy); Wencki (2006, GUG, мапа 1). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись землею на горі або тут проживала, пор. п-ще *Венцький* (Експ.).

Вéрби¹, верб; мн.; пасовища; 1) с. Торговиця Гор. р-ну: Верби (2012, БЛ⁵, 225); 2) с. Балинці Снят. р-ну: Верби (2012, БЛ⁵, 225); 3) с. Петрилів Тлум. р-ну: Верби (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *верби* ‘вербовий ліс; вербові зарості’ (Експ.), пор. *верби* ‘зарослі верби’ (СНГТК, 36). Вони вказують на характер рослинності на пасовищах.

Вéрби², верб; мн.; поля; 1) с. Хвалибога Гор. р-ну: Верби (2012, БЛ⁵, 225); 2) с. Довге Тисм. р-ну: Верби (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *верби* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності навколо полів.

Вéрби³, верб; мн.; лісове урочище, пасовище; с. Перерісль Надв. р-ну: Верби (1998, Мих., 180); Верби (2009, ППН, 18). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *верби* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вéрби⁴, верб; мн.; урочище; с. Гринівці Тлум. р-ну: Верби (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *верби* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вéрбівка, -и; ж.; поточина; впадає у водойму *Коло млина* (див. далі); с. Королівка Тлум. р-ну: Вербівка (2003, Експ.); Вербівка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вербівка* ‘місце, де

ростуть верби, вербовий гайок’ (ГТЗП, 361; Лісник, 361). Вона вказує на характер рослинності терену, з якого витікає поточина.

Вéрбівці, -ів; мн.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 12 км, до Івано-Франківська – 79 км; давня назва – *Вербовець*: Wirzbovycz (1373 (1416), AGZ, V, 39); Wierzbowiec (1561, ЛНБ ВР, ф. Чоловського, № 281–3, с. 107); Wierzbowiec (1670, RRDZH, 59); Wierzbowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 62); Wierzbowce (1855, АККГЛ, Bl. 49); Wierzbowce (1884, SG, V, 357); Вербівці (1947, АТП, 503); Вербівці (2009, ІФ АТП⁷, 151). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації тепер не засвідченого, але існуючого в данину гідроніма – найменування потоку *Вербовець*, на берегах якого було засноване село. В основі гідроніма лежить апелятив *вербовець* ‘потік, що протікає у вербових заростях’, пор. типологічно споріднені *березовець* ‘потік, що протікає березовим лісом’ (ПГФ, 41), *дубовець* ‘потік, що протікає дубовим лісом’, *сосновець* ‘потік, що протікає сосновим лісом’ (ПГФ, 256), *ясоновець* ‘потік, що протікає в ясонових заростях’ (ГІФ, 535). Можлива також мотивація цього ойконіма апелятивом *вербовець* зі значенням ‘порослий вербами або верболозами терен’ (Худ.², 334). Десь у XVIII ст. суфікс *-овець* у назві був замінений на *-івці*, очевидно, під впливом поширеної на Покутті моделі з цим суфіксом. М. Л. Худаш вважає форму *Вербовци* вторинним утворенням, яке виникло від первісного варіанта *Вербовець* як катойконім на *-ци* з первісним значенням ‘поселенці, жителі *Вербовця*’. Семантичним способом цей катойконім перейшов у назву населеного пункту з первісним значенням ‘населений пункт, який заселяють *вербовци*’ (Худ., 56).

Вéрбіж, -а; ч.; давнє село на Коломийщині, з початку XVII ст. – сс. *Верхній* та *Нижній Вербіж* Кол. р-ну: Wierbiaz (1365, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 304, с. 1469); Wirzbasz (1416, AGZ, V, 39); Wierbiaz (1579, ŻDz, XVIII/1, 101); Wierbiaz (1649, ЖУР, V, 226). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вербіж* ‘зарості верби; вербняк’ (Бучко, 93). Вона вказує на характер рослинності

терену, на якому виникло село. М. Л. Худаш вважає цю назву присвійноприкметниковим утворенням на **-jъ* від давніх незасвідчених особових назв **Вербягъ* чи **Вербяга*, що є суфіксальними утвореннями відповідно на *-ягъ* чи *-яга* від *Вербъ* < *Вербославъ* (Худ., 56–57).

Вербіжець, -жця; ч.; потік; л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Верхній Вербіж Кол. р-ну; вар. *Верб'яжик*: *Werbjażyk* (1904 (1877), KuK Kutu); *Wierbiżec* (1933, MT Kutu); *Вербіжець* (2000, ЕКол., III, 38); *Вербіжець* (2001, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* (вар. – суфікса *-ик*) від ойконіма – найменування села *Верхній Вербіж* (кол. *Вербіж*), у якому протікає потік.

Вербізьке, -ого; с.; поле; с. Корнич Кол. р-ну: *Вербізьке* (2006, КВС, 73); *Вербізьке* (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вербізьке* 'яке належить громаді с. *Вербіж* (*Нижнього* або *Верхнього*)' (див. далі) чи окремим їх жителям' (Експ.).

Вербізький, -ого; ч.; ліс; с. Ковалівка Кол. р-ну: *Вербізький* (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вербізький* 'який належить громаді с. *Вербіж* (*Нижнього* або *Верхнього*)' (див. далі) чи окремим їх жителям' (Експ.).

Вербка¹, -и; ж.; ліс; с. Корнич Кол. р-ну: *Вербка* (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вербка* (< псл. **vьrbьka*) 'місце, де ростуть верби, вербовий гайок' (Лісняк, 361).

Вербка², -и; ж.; урочище (сінокіс); с. Спас Кол. р-ну: *Вербка* (2006, КВС, 156). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вербка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вербкі́, -ок; мн.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: *Вербки* (2006, ЕКол., IV, 156). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вербки* 'зарості молодих верб' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вербнік, -а; ч.; куток; с. Голосків Кол. р-ну: *Вербник* (2006, ЕКол., IV, 100); *Верб-*

ник (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вербник* 'місце, де ростуть верби; вербові зарості' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вербóва, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Богородичин Кол. р-ну: *Вербова* (2006, КВС, 8). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вербова* 'за-саджена вербами' (Експ.). Вона вказує на вид дерев, які проростають на кутку.

Веретéнів, -ового; ч.; куток; с. Довге Тисм. р-ну: *Веретенів* (2012, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Веретено*, пор. похідне п-ще *Веретенко* (СП, 71), п-сько *Веретено* (СПЗУ, I, 184).

Верéтище, -а; с.; підвищення; с. Джурів Снят. р-ну: *Веретище* (2011, УШ). – Назва, очевидно, звучала колись як *Воротище*, що є семантичним утворенням від апелятива *воротище* 'місце, де були ворота' (Експ.). Можлива також мотивація цього ороніма апелятивом *веретище* (діал.) 'місце, де сушили *верети* – килими з грубої вовни', пор. гуц. *верета* 'груботкане полотно, призначене на рядно; груботкане вовняне рядно' (Експ.), бук. *верета* 'килим з грубої вовни' (СБГ, 49).

Вері́голова, -и; ж.; поле; с. Сопів Кол. р-ну: *Вериголова* (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська людини, якій, мабуть, належало колись поле, пор. п-сько *Вериголова*.

За поясненнями місцевих жителів, ця назва пов'язана з татарськими нападами. Одного разу під час чергової появи непроханих гостей сопівські селяни, орудуючи дерев'яними вилами, відірвали в сутичці голову татарину.

Веркіпці́, -ів; мн.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: *Веркіпці* (2011, Осташі). – Назва утворена способом стягнення в одне слово словосполучення *верх кіпців*, тобто *поверх кіпців* – межових знаків (зі спрощенням приголосних), пор. *копець* 'земляний насип; межовий знак' (Мар., 232). Вона вказує на місце розташування поля.

Верпіль¹, -олі; ж.; гора; 498 м; с. Гвізд Навд. р-ну: Werpil (1906 (1880), KuK N); Werpil (1913, GKS); Werpil (1935, MT N); Werpil (2000, PBWG, 157). – Назва утворена семантичним способом від давнього апелятива *верпіль*, *верполь* < псл. **vьrpolь* чи **vьrpolь* із загальним значенням ‘крутизна; згин’. Апелятив є суфіксальним дериватом на -ol від вихідного **vьrp-* чи **verp-* із широкою семантикою, у т. ч. й ‘опуклість // випуклість (земної поверхні)’ < і.-с. **uer-* ‘крутити, гнути’ (детальніше див. Іліаді, ЕГ, 83–86).

Верпіль², -олі; ж.; урочище, місцина; с. Старуня Бог. р-ну: Верпіль (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *верпіль* (див. вище). Вона вказує на звивистий характер поверхні урочища.

Верстюківське, -ого; с.; пасовище; с. Молодків Навд. р-ну: Верстюківське (1998, Мих., 180). – Назва є посесивним утворенням на -івськ(е) від антропоніма *Верстюк*, пор. п-ще *Верстюк* (ІФД, 210).

Версухій, -ого; ч.; полонина; с. Гута Бог. р-ну: Версухий (2011, УШ). – Назва утворена способом стягнення в одне слово словосполучення *верх Сухий*, його спрощення та онімізації.

Вертеб, -а; ч.; куток; с. Глушків Гор. р-ну; вар. *Вертеп*, *Вертіб*: Вертеп (1978, Гор., 480); Вертеб (2008, УШ); Вертіб (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вертеб* (*вертеп*, *вертіб*, *вертін*, *вертена*) з одним із таких значень: ‘печера; яр; провалля, круча; глибокий крутий яр; непрохідні скали’ (Мар., 219), ‘долина, урвище; глибокий крутий яр’ (Лісняк, 359), ‘велика скала’, пор. також *вертена* ‘прірва, провалля, ущелина; яма в річці з виром; непрохідне кам’янисте місце в лісі’, *вертіб* ‘яма з водою на полі’ (ЕСУМ, I, 358), гуц. *вертени* ‘провалля, безвісті’ (Горбач¹, 257), < псл. **vьrtьrь* < і.-с. **urt-oro-s*, що складається з компонентів **urt-* // *uert-* ‘вертіти’ й -уро- ‘вода, річка’ (ЕСУМ, I, 358). Вона вказує на те, що на кутку є глибокий яр.

Вертебу¹, -ів; мн.; урочища; 1) с. Виноград Гор. р-ну: Вертеби (1988, КК, 594);

2) с. Серафінці Гор. р-ну: Вертеби (2008, УШ); 3) с. Чортовець Гор. р-ну: Вертеби (2007, ССЧ, 10); 4) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Вертеби (2012, Експ.). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *вертеб* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь урочищ, де є багато урвищ та ям карстового походження.

Вертеби², -ів; мн.; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Вертеби (2011, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *вертеб* (див. вище). Вона вказує на особливості поверхні поля, де є багато ям, проваль, круч.

Вертепи, -ів; мн.; узвишся; с. Острівець Гор. р-ну; вар. *Вертеби*: Вертеби (1982, АПП, 17); Вертеби, Вертепи (2008, УШ). – Назви утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *вертеп* (див. вище). Вона вказує на особливості поверхні узвишся.

Вертепів, -ового; ч.; потік; л. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Вертепів (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації короткого прикметника *вертепів* ‘вертеповий; який протікає у *вертепі* – глибокому яру з кручами, проваллями та кам’яними урвищами’, пор. *вертеп* (див. вище). Вона вказує на характер схилів потоку.

Вертикальна, -ої; ж.; печера; с. Одаїв Тлум. р-ну: Вертикальна (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вертикальна* ‘яка має напрям вертикалі; прямовисна’ (ВТС, 83). Вона вказує особливості будови печери.

Вертіб, -ебу; мн.; яр; с. Репужинці Гор. р-ну: Вертіб (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вертеб*, *вертіб* (див. вище).

Верх¹, -у; ч.; пасмо горбів, що тягнеться на 8–10 км; найвища точка – 709 м; сс. Великий і Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Верх*: Верх (2000, ЕКол., III, 59); Верх (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *верх* ‘гора; вершина гори’ (Мар., 218), ‘верхній край; гора, під-

вищення⁷ (Лісняк, 359) < псл. *vʹrхъ < і.-с. *uʹrsu-s (іменник *u*-основи) від кореня *цer-s ‘підвищене місце’ (ЕСУМ, I, 360). Варіант найменування горбів відбиває фонетичні особливості місцевих говірок.

Під час Другої світової війни угорськими військами тут були побудовані потужні укріплення, а в післявоєнні часи *Верх* став місцем дислокації сотень УПА та партизанських крийвок (ЕКОЛ., III, 59). У наш час горби є місцем для туристичних походів учнів місцевих шкіл.

Верх², -у; ч.; горб, підвищення; між смт Печеніжин та с. Княздівр Кол. р-ну: Werch (1933, МТ К). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *верх* (див. вище).

Верх³, -у; ч.; урочище; с. Красна Надв. р-ну: Верх (1998, Мих., 180). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *верх* (див. вище). Вона вказує на розміщення урочища на узвишші.

Верх⁴, -ів; мн.; хребти; **1**) с. Бабче Бог. р-ну: Werchy (1935, МТ N); **2**) між сс. Маркова і Бабче Бог. р-ну: Werchy (1935, МТ N). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *верх* (див. вище).

Верх⁵, -ів; мн.; узвишся; **1**) с. Дзвиняч Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **2**) с. Кривець Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **3**) с. Кричка Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **4**) с. Лесівка Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **5**) с. Мононастирчани Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **6**) с. Старуня Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **7**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Верхи (2011, Бойко); **8**) 364 м; смт Печеніжин Кол. р-ну: Верхи (2006, КВС, 123); **9**) с. Гвізд Надв. р-ну: Верхи (2011, УШ); **10**) с. Тростянець Снят. р-ну: Верхи (2011, УШ); **11**) с. Сілець Тисм. р-ну: Верхи (2002, СНЧ, 32); Верхи (2004, Експ.); **12**) с. Тязів Тисм. р-ну: Верхи (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *верх* (див. вище).

Верх⁶, -ів; мн.; поля; **1**) с. Дзвиняч Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **2**) с. Гвізд Надв. р-ну: Верхы (1998, Мих., 181); Верхи (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – наймену-

вань узвиш (див. вище), на яких розкинулися поля.

Верх⁷, -ів; мн.; ліси; **1**) с. Кривець Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **2**) с. Тростянець Снят. р-ну: Верхи (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань узвиш (див. вище), на яких розкинулися ліси.

Верх⁸, -ів; мн.; пасовища; **1**) с. Кричка Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **2**) с. Лесівка Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **3**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Верхи (1998, Мих., 181). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань узвиш (див. вище), на яких розкинулися пасовища.

Верх⁹, -ів; мн.; кутки; **1**) с. Старуня Бог. р-ну: Верхи (2011, УШ); **2**) смт Печеніжин Кол. р-ну: Верхи (2006, КВС, 122). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань узвиш (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Верх Камінної, -у, -ої; словосп.; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: Верх Камінної (1982, АПП, 25); Верх Камінної (2003, Снятин, 23); Верх Камінної (2012, НПС, 54). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* зі значенням ‘верхня частина’ (ВТС, 83), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене мікротопонімом – найменуванням поля *Камінна* (див. далі) у родовому відмінку.

Верх-Княжий, -у, -ого; ч.; гора; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну: Верх-Княжий (2004, Експ.); Верх-Княжий (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* зі значенням ‘гора; вершина гори’ (Мар., 218), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *княжий*, що вказує на належність гори в давнину *князеві*. *Князем* у селах з волоським правом називали солтиса, війта.

Верх Кóстина, -у, -ого; словосп.; урочище; с. Устя Снят. р-ну: Верх Костина (2003, Снятин, 23); Верх Костина (2012, НПС, 249). – Назва утворена способом лексикалі-

зації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* (див. вище), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене присвійним прикметником *Костина*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Костину*, пор. п-ще *Костин* (СП, 190).

Верх лану, словосп.; урочище (поле); с. Лука Гор. р-ну: Верх лану (1978, Гор., 35). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, що складається з апелятива – номенклатурного терміна *верх* зі значенням ‘верхня частина’ (ВТС, 83), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене іменником *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘ділянка оброблюваної землі в межах 10–30 десятин як міра площини’ (Худ.², 134), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360) у родовому відмінку. Вона вказує на вид урочища.

Верх Морóза, -у, -а; ч.; поле; с. Устя Снят. р-ну: Верх Мороза (2010, БЛ¹, 342). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* зі значенням ‘гора; вершина гори’ (Мар., 218), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене антропонімом – прізвищем *Мороз* у родовому відмінку, яке мав колишній власник поля.

Вёрхні Братківці, -іх, -ів; мн.; част. села Братківці Тисм. р-ну: Bratkowce Górny (1934, SDW, № 22, s. 243); Вёрхні Братківці (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Братківці* (див. вище), до складу якого входить ця частина, а атрибутивним членом – прикметник *вёрхні*, що вказує на її розташування в горішньому, верхньому кінці села.

Вёрхній Вёрбіж, -нього, -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 3 км: Wierzbież Wyszny (1612, ЛНБ ВР, ф. 141, спр. 1750/2, арк. 6); Wierbionz Wyszny (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Werbiaż Wyżny (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 293); Werzbiaż

wyzny (1855, АККГЛ, Bl. 49); Werzbiaż Wyszny (1893, SG, XII, 214); Вёрхній Вёрбіж (1947, АТП, 513); Вёрхній Вёрбіж (2009, ІФ АТП⁷, 151). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього поселення *Вёрбіж* (див. вище), з якого виділилося це село, а атрибутивним членом – прикметник *вёрхній* ‘який міститься, знаходиться зверху, вище чого-небудь; прот. нижній’ (ВТС, 83), що вказує на його розташування щодо гірського масиву, пор. *Нижній Вёрбіж*.

Вёрхній Жоліб, -нього, -обу; ч.; куток; с. Топорівці Гор. р-ну: Вёрхній Жоліб (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *жоліб* ‘глибока й вузька долина; долина між двома горами чи пригірками; долина потоку’ (Мар., 227), а атрибутивним членом – прикметник *вёрхній* (див. вище), що вказує на розташування кутка у верхній, горішній щодо центру села його частині, пор. *Нижній Жоліб*.

Вёрхній Княждвір, -нього, -ора; ч.; кол. окреме село, тепер куток; с. Княждвір Кол. р-ну; давні назви – *Княждвірка* (див. далі), *Горішній Княждвір*, з 1946 р. до 11.06.1993 р. – с. *Верхне*: Kniazdworka (1643, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 85, с. 41); Kniazdworka (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kniazdwór Górny (1938, SDW, № 5, s. 75); Горішній Княждвір (1947, АТП, 887); Вёрхне (1947, АТП, 513); Вёрхне (1985, ІФ АТП⁸, 55); Вёрхній Княждвір (2011, УШ). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від ойконіма – найменування села *Княждвір* (див. далі), на території якого було засноване це поселення. Злившись з названим вище селом, воно почало називатися *Горішній Княждвір*, а 1946 року в час так званого “впорядкування” назв населених пунктів отримало назву *Верхне*. З 1993 року називається *Вёрхній Княждвір*. Його атрибутивний член указує на розташування кутка у верхній, горішній щодо центру села його частині.

Вёрхній Кут, -нього, -а; ч.; кутки; 1) с. Шевченкове Снят. р-ну: Вёрхній Кут

(2012, НПС, 278); 2) с. Делева Тлум. р-ну: Верхній Кут (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кут* зі значенням ‘частина населеного пункту’ (Експ.), а атрибутивними членами – прикметник *верхній* (див. вище), що вказує на розташування топооб’єктів у верхніх, підвищених частинах населених пунктів, пор. *Нижній Кут*.

Вёрхній Лаз, -нього, -а; ч.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Верхній Лаз (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поляни, на якій розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *лаз* ‘гірський луг; лісова галявина’ (Мар., 234), ‘сіножать, лука; пасовище’ (ГГ, 109), ‘мала ділянка поля в горах’, ускладнений атрибутивним членом – прикметником *верхній* (див. вище), що вказує на розташування поляни у верхній, підвищеній частині села, пор. *Нижній Лаз*.

Вёрхній Майдán, -нього, -а; ч.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 7 км, до Івано-Франківська – 38 км: z *Maydanów każdy Maydan* (1669, RRDZH, 48); *Maydan obydwá* (1735, RPPZH, 63 зв.); *Majdan Górny* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 175); *Majdan Górny* (1884, SG, V, 914); Верхній Майдан (1947, АТП, 509); Верхній Майдан (2009, ІФ АТП⁷, 151). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування пагорба *Майдан* (див. далі), біля якого виникло село, а атрибутивним членом – прикметник *верхній* (див. вище), що вказує на місце розташування села щодо гірського масиву, пор. сусідні поселення *Середній Майдан*, *Граничний Майдан*.

Вёрхній Став, -нього, -у; ч.; став; с. Чортовець Гор. р-ну: Верхній Став (1978, Гор., 54). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *став*, а атрибутивним членом – прикметник *верхній* (див. вище), що вказує на розташування гідрооб’єкта в горішній, підвищеній частині населеного пункту.

Вёрхні Ліпники, -іх, -ів; мн.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну: Верхні Липники (2007, ЕКол., V, 19). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Липники* (див. далі), розташованого неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *верхні* (див. вище), що вказує на розташування топооб’єкта в горішній, підвищеній частині території села.

Вёрхня Велесніця, -ньої, -і; ж.; село, об’єдн. з с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: *Weleśnica Górna* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 179); *Weleśnica górna* (1880, VOV, 355); *Weleśnica Górna* (1893, SG, XIII, 197). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування річки *Велесниця* (див. вище), на берегах якої розкинулося село, а атрибутивним членом – прикметник *верхня* (див. вище), що вказує на розташування поселення у верхів’ї річки, пор. *Нижня Велесниця*.

Вёрхня Гірка, -ньої, -и; ж.; горб; с. Стриганці Тисм. р-ну: Верхня Гірка (2004, Експ.); Верхня Гірка (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гірка*, дем. від *гора*, а атрибутивним членом – прикметник *верхня* (див. вище), що вказує на розташування орооб’єкта у верхній, підвищеній частині населеного пункту, пор. *Нижня Гірка*.

Вёрхня Чорно́ва, -ньої, -ої; ж.; поле; с. Яківка Тлум. р-ну: Верхня Чорнова (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування річки *Чорнова* (див. *Чорнява*), а атрибутивним членом – прикметник *верхня* (див. вище), що вказує на місце розташування поля щодо населеного пункту, пор. *Нижня Чорнова*.

Верховець, -івця; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; сс. Ценява, Матіївці Кол. р-ну: Верховець (1977, ТК К¹); Верховець (2003, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятив *верхівець*, *верховець* ‘потік,

що протікає у верхніх (високих) частинах населених пунктів' (Експ.), пор. гуц. *верховець* 'мешканець гори' (МСГГ, 22). Можлива також мотивація цього гідроніма однозвучним незасвідченим топонімом (оронімом чи мікротопонімом).

Верхівина¹, -и; ж.; куток; смт Печенижин Кол. р-ну: Верховина (2006, КВС, 122); Верховина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *верховина* 'гори; гірська місцевість' (Мар., 220), 'узвишся' (Експ.), 'верхня частина' (Худ.², 34), пор. також *верховина* 'початок річки; місце, звідки починається річка' (Дзендз.¹, 24). Вона вказує на розташування кутка на увзвишші.

Верхівина², -и; ж.; пасовище; с. Бучачки Снят. р-ну: Верховина (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *верховина* (див. вище). Вона вказує на розташування пасовища на увзвишші.

Верхівина³, -и; ж.; урочища; 1) с. Трофанівка Снят. р-ну: Верховина (2003, УШ); 2) с. Колінці Тлум. р-ну: Верховина (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *верховина* (див. вище). Вони вказують на розташування урочищ на увзвишсях.

Верховічка, -и; ж.; кол. хутір, тепер урочище с. Похівка Бог. р-ну: Верховичка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від апелятива *верховиця* 'підвищення, гора', пор. *верховиці* 'гори' (ЕСУМ, I, 360). Вона вказує на місце розташування хутора.

Верх Осоків, -у, -ого; ч.; горб; с. Белелуя Снят. р-ну: Верх Осоків (2004, Експ.); Верх Осоків (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* зі значенням 'гора; вершина гори' (Мар., 218), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Осоків*, що вказує на належність горба родині *Осоків*, пор. п-ще *Осока* (Експ.). Можливо також, що атрибутивний член – це онімізоване похідне утворення від короткого прикметника *осоків* < *осоковий* 'вкритий осоками; із осоковими

заростями', пор. *буків* < *буковий*, *берестів* < *берестовий*, *тисів* < *тисовий* (Вербич³, 389). У такому разі назва вказує на характер рослинності на горбі.

Верх-Пасічний¹, -у, -ого; ч.; гора; 1481 м; сс. Гута Бог. р-ну, Осмолода, Гриньків Рожн. р-ну; вар. *Пасічний Верх*: *Pasieczny Wierch* (1886, SG, VII, 882); *Pasieczny Wierch* (2000, PBWG, 76); *Верх Пасічний* (2005, Експ.); *Pasieczny Wierch*, укр. *Пасічний Верх* (2008, Gorganu, 306); *Верх-Пасічний* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *пасічний* 'який має *пасіку* – місце, де викорчувано ліс, теребіж, корчунок', пор. *пасіка* 'місце, де викорчувано ліс, теребіж, корчунок' (Нг., 157), що вказує на характер поверхні гори в давнину.

Верх-Пасічний², -у, -ого; ч.; хребет; найвища точка – 1481 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну: по ... *strone Werchu Pasiecznego* (1880, SG, I, 508); *Верх Пасечный* (1976, ТК Б); *Верх Пасічний* (2003, ДСК, 209); *Верх-Пасічний* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті транскрипції однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), що підіймається над хребтом.

Верх-Студений, -у, -ого; ч.; 1466 м; с. Гута Бог. р-ну; давня назва – *Студенка*: *Studenka* (1884, SG, V, 729); *Studený Wierch* (1935, MT Poroňu); *Верх Студений* (2003, ДСК, 208); *Верх-Студений* (2010, К РР). – Давня назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від прикметника *студений* 'дуже холодний' (ВТС, 1209). Вона вказувала на постійно холодну погоду на горі. Сучасне її найменування є лексикалізованим та онімізованим словосполученням, що складається з опорного компонента – апелятива *верх* (див. вище), ускладненого атрибутивним членом – прикметником *студений* (див. вище), що вказує на характер температури й погоди на горі.

Верххаша, -і; ж.; горб; с. Фатівці Кол. р-ну: Верххаша (2006, КВС, 178). – Назва утворена способом поєднання в одну лексе-

му апелятивів *верх* (див. вище) та *хаща* 'густий непрохідний ліс, чагарник' (ВТС, 1340).

Верх-Шумлячий, -у, -ого; ч.; гора; між сс. Гута Бог. р-ну та Гриньків Рожн. р-ну: Верх Шумлячий (2003, ДСК, 216–217); Верх-Шумлячий (2006, ГСК К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* (див. вище), а атрибутивним членом – гідронім – найменування потоку *Шумлячий*, що витікає з гори з гриньківського боку, пор. потік *Шумлячий* (ГІФ, 276).

Вершáда¹, -и; ж.; гора; 360 м; сс. Ганнів, Дебеславці, Тростянець Кол. р-ну, Троїця Снят. р-ну; вар *Вершáда*, *Вершъáда*: Вершъáда (2000, ЕКол., III, 59); Вершáда, Вершáда (2004, Експ.); Вершáда (2006, КВС, 28); Вершáда (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вершáда*, *вершáда* (розм. *вершáда*) 'великий яр, зарослий ожиною, малинником та іншими кущами' (Мар., 220), 'початок ріки (поток)' (Ляшук, 166), 'початок (джерело) потоку; ґрунт навколо джерел потоку' (Нг., 51). Вона вказує на характер поверхні гори, порізаної ярами й потоками. Варіанти назви відбивають особливості місцевих говірок.

Вершáда², -и; ж.; куток; с. Ганнів Кол. р-ну: Вершáда (2000, ЕКол., III, 59); Вершáда (2004, Експ.); Вершáда (2006, КВС, 28). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся куток.

Вершáда, -и; ж.; пасовище; с. Тростянець Снят. р-ну: Вершáда (2012, БЛ⁵, 226). – Назва виникла в результаті трансонімізації фонетичного варіанта однозвучного ороніма – найменування гори (див. *Вершáда*), на якій розкинулося пасовище.

Вершéк, -а; ч.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Вершéк (2006, КВС, 122); Вершéк (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вершáк* (розм. *вершéк*) 'гостра вершина горба, гори', пор. *вершóк* 'вершина гори, підвищення' (СНГТК, 38), 'вершина гори' (СГТЗП, 219), гуц. *вершéк* 'гострий кінець будь-чого' (ГГ, 35).

Вона вказує на розташування кутка на вершині горба.

Вершúна, -и; ж.; лісове урочище; між сс. Нивочин та Старі Богородчани Бог. р-ну: Werszyna (1932, МТ S). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вершúна* зі значенням 'верхня, найвища частина гори, підвищення' (ВТС, 84). Вона вказує на місце розташування урочища.

Вérшкú¹, -ів; мн.; гора; 524 м; с. Бабче Бог. р-ну: Werszki (1935, МТ N); Werszki (2008 (1914), Gorgany, 117); Вершки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вершóк*, дем. від *верх* 'гора, вершина гори' (Мар., 218), 'верхній край; гора, підвищення' (Лісняк, 359), пор. також *вершóк* 'вершина гори; гірський хребет' (Rudn., 32), 'вершина гори' (СГТЗП, 219).

Вérшкú², -ів; мн.; пасовище; с. Бабче Бог. р-ну: Вершки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинулося пасовище.

Весéла¹, -ої; ж.; кол. хутори, об'єдн. з: 1) с. Грабичанка Тлум. р-ну: Wesola (1855, AKKGL, Bl. 45); Wesola (1884, SG, V, 6); Wesola (1905 (1874), KuK TT); Wesola (1900, SGG, 699); Kutyska z ... Wesolą (1910, ZSO, 67); Wesola (1926, МТ T); Wesola (1934, SDW, № 24, s. 296); Весела (1947, АТП, 518); Весела (1961, ІФ АТП¹, 77); 2) с. Олеша Тлум. р-ну: Wesola (1905 (1874), KuK TT); Весела (1947, АТП, 518); Весела (1961, ІФ АТП¹, 77). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *весела* 'сповнена веселощів, радісного, безтурботного настрою; приємна на вигляд, світла, яскрава' (ВТС, 84). Ідеться, очевидно, про красиві долини, місця, де колись відбувалися ігри й де пізніше виникли хутори, пор. "w bardzo pięknem ustroni drugi (folw.) Wesola" (SG, V, 6). Можливо також, що ці назви мотивовані однозвучними найменування корчм, які могли бути на цих територіях. Ось як про це пише М. Кордуба: "У давнину, коли ще не було новочасних способів вигідної та швидкої їзди, велике значення для подорожніх мали коршми..., яких називано загально за-

їздами, вигодами, забавами, деколи жартівливо завадами..." І наводить приклади таких назв, як *Вигода*, *Заїзд*, *Забава*, *Завада*, а також *Весела* (Кордуба, ч. 5, 130–131).

Весéла², -ої; ж.; кол. корчма біля с. Палагичі Тлум. р-ну: *Wesoła* (1886, SG, VII, 832; 1893, SG, XIII, 241); *Wesoła* (1900, SGG, 701). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *весела* (перен.) 'заїзд, корчма' (див. вище).

Весéлий, -ого; ч.; потік; пр. Джурківського ставка; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: *Веселий* (2000, ЕКол., III, 26); *Веселий* (2006, КВС, 11); *Веселий* (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *веселий* (перен.) 'грайливий; джуркотливий; приємний на вигляд' (ВТС, 84).

Веселівка, -и; ж.; куток; с. Черемхів Кол. р-ну: *Веселівка* (2000, НІСЧ, 7). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *весела* зі значенням 'заїзд, корчма' (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку в давнину був такий заклад.

Веснáрка¹, -и; ж.; пасовище; с. Малий Ключів Кол. р-ну: *Веснарка* (2006, КГ, 19). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *веснарка*, *веснарька* 'будівля, де навесні зупиняються пастухи; стайня, кошара, де утримується навесні худоба; пасовище, де випасається навесні худоба', 'стайня на полонині, де утримують весною худобу' (ГГ, 35), 'весняний випас худоби на полонинах (триває здебільшого 1–2 тижні); приміщення чи загін для худоби під час весняного випасу' (ТГП, 284).

Веснáрка², -и; ж.; поточина; пр. Ключівки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Малий Ключів Кол. р-ну: *Веснарка* (2006, КВС, 95); *Веснарка* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування пасовища (див. вище), з якого витікає поточина.

Весняк, -а; ч.; потік; л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Великий Ключів, Малий Ключів, Мишин Кол. р-ну; вар. *Вісник*, *Вісньик*: *Весняк* (1979, СГУ, 100);

Вісньик (2000, ЕКол., III, 38); *Вісник* (2006, КВС, 102); *Весняк* (2011, КР). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *весняк* (розм. *вісник*, *вісньик*) 'водяний млин, що працює тільки весною' (ЕСУМ, I, 363). Можливо, що *весняк* відповідно означає 'потік, який наповнюється водою тільки навесні; потік, що розливається навесні'.

За переказами місцевих жителів, назва потоку пішла від того, що на його берегах найшвидше починав танути сніг, провіщаючи таким чином весну.

В Зарубі; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: *В Зарубі* (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєднаниково-онімного комплексу, що складається з приєднаника *в*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта в середині іншого об'єкта, та мікротопоніма – найменування поля *Заруба* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Взнéсенє, -я; с.; гора; с. Рудники Снят. р-ну: *Взнесене* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування церкви чи монастиря Христового Вознесіння (розм. *Взнесене*), що розміщувався колись на горі.

Вибранівка, -и; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: *Wybranówka* (2000, PBWCz., 198). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вибранівка* (діал.) 'місце, де живуть люди, які *вибралися* (переселилися) із села'. Інше значення цього апелятива подає М. Кордуба. Він стверджує, що за давніх польських часів *вибранівка* – це 'село, населення якого було звільнене від феодалних повинностей та податків, але за це мусило відбувати піхотинну військову службу' (Кордуба, ч. 5, с. 128).

Búviz¹, -озу; ч.; дороги; 1) с. Міжгір'я Бог. р-ну: *Вивіз* (2011, УШ); 2) с. Лука Гор. р-ну: *Вивіз* (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вивіз* 'недовге, але круте підвищення на дорозі; підвищення' (Мар., 220), 'невеликий земляний насип' (Лісняк, 359), 'гірська ущелина; вузька доріжка' (Нг., 51), 'дорога, що йде вгору' (Онишк., I, 97), 'невеликий, але

крутий підйом дороги' (Худ.², 35). Вони вказують на особливості доріг та рельєф місцевостей, де вони прокладені.

Вівіз², -оза; ч.; кутки; **1** с. Будилів Снят. р-ну: Вивіз (2011, УШ); **2** м. Снятин: Вивіз (1982, КС, 31); **3** с. Стецева Снят. р-ну: Вивіз (1982, КС, 31); **4** с. Хом'яківка Снят. р-ну: Вивіз (2012, НПС, 144). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних дромонімів – найменувань доріг, що прокладені на кутках. В основі дромонімів лежить апелятив *вивіз* (див. вище).

Вівіз³, -озу; ч.; урочище; с. Троїця Снят. р-ну: Вивіз (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вивіз* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі є вузька дорога з недовгим, але крутим підвищенням.

Вівіз⁴, -озу; ч.; яр; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Вивіз (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вивіз* (див. вище). Вона вказує на особливості рельєфу яру.

Вівозець, -зцю; ч.; поле; с. Вікняни Тлум. р-ну; вар. *Вівозець*: Wywozies (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 109, арк. 20); Wywozies (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 146, арк. 74); Вивозець, Вівозець (2001, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вивозець*, дем. від *вивіз* (див. вище). Вона вказує на те, що полем проходить вузька крута дорога. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Вівози, -ів; мн.; поле; с. Єзупіль Тисм. р-н: Вивози (2012, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *вивіз* (див. вище). Вона вказує на наявність на полі крутої дороги.

Вігін¹, -ону; ч.; пасовища; **1** с. Вікно Гор. р-ну: Вигін (2008, УШ); **2** м. Снятин: Вигін (2012, НПС, 27). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вигін* 'простора вільна ділянка біля села або в селі, куди виганяють пастися худобу, птицю' (ВТС, 90), 'місце випасу худоби' (СГТЗП, 21), 'луг, де випасають худобу, пасовище' (СНГТК, 39).

Вігін², -она; ч.; кутки; **1** с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Вигін (2006, КВС, 88);

Вигін (2011, УШ); **2** с. Задубрівці Снят. р-ну: Вигін (2011, УШ); **3** с. Стецева Снят. р-ну: Вигін (1982, КС, 31); **4** с. Рошнів Тисм. р-ну: Вигін (2011, Експ.); **5** с. Вікняни Тлум. р-ну: Вигін (2007, Вікн., 24); **6** с. Делева Тлум. р-ну: Вигін (2012, Експ.); **7** с. Надорожна Тлум. р-ну: Вигін (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вигін* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Вігода¹, -и; ж.; кутки; **1** с. Тисменичани Надв. р-ну: Вігода (1998, Мих., 181); Вігода (2010, Експ.); **2** м. Снятин: Wygoda (1855, АККГЛ, Bl. 49); Вігода (1982, КС, 31); Вігода (2001, Проц., 102). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вігода* 'те, що дає якийсь прибуток, зручність у чомусь, сприятливі умови' (СУМ, I, 375), пор. також укр. та блр. *вігода* 'різновид хутора' (ТО, 126). Такі назви давалися новозаснованим поселенням, що розташовувалися на головних шляхах, а також заїздам, корчмам, які давали прибуток (Бучко, 57).

Назва кутка в м. Снятин вказує на те, що тут у давнину відпочивали купці, які приїжджали до міста на торги.

Вігода², -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Wygoda (1900, SGG, 701); Olszanica z Wygodą (1910, ZSO, 117). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вігода* (див. вище).

Вигодівка, -и; ж.; кол. корчма, потім хутір, об'єдн. з с. Жуків Тлум. р-ну: Wyhadówka (1900, SGG, 215); Wyhadówka (1906 (1876), KuK K); Wychodówka (1933, МТ К); Вигодівка (1947, АТП, 511); Вигодівка (1961, ІФ АТП¹, 77); Вигодівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івка(a)* від апелятива *вігода* (див. вище). Вона вказує на те, що на хуторі колись була корчма чи заїзд, які давали прибуток.

Відинів, -ова; ч.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 13 км, до Івано-Франківська – 92 км: Widinow (1373 (1416), AGZ, V, 39); Widinow (1579, ŻDz, XVIII/I, 101); Widynow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Widynów (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 36); Wydynów (1855, АККГЛ, Bl. 49); Widynów (1893, SG, XIII, 294); Ви-

динів (1947, АТП, 515); Видинів (2009, ІФ АТП⁷, 152). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Видин*, пор. давнє особове ім'я *Видинъ* (Мор., 38), рос. *Видин* (Туп., 141), болг. *Видин* (Илч., 109), ч. *Vidin* (Пач., 16). Цей антропонім має подвійну мотивацію. Він може бути: а) посесивним утворенням на *-инъ* від гіпокористичного особового імені *Видъ* чи *Вуда* (ж. р.) із *Видимиръ*, *Видославъ* (Мор., 38); б) утворенням способом усичення слов'янського автохтонного особового імені-компози́та **Видин*[*ѣгъ*]. Таке ім'я не зафіксоване відомими нам писемними джерелами, але про його існування в минулому можуть свідчити численні слов'янські імена-компози́ти з препозитивними чи постпозитивними компонентами *Вид-* (*-и*, *-о*) та постпозитивним *-нѣгъ*: *Видимиръ*, *Видославъ*, *Видемиръ*, *Сновидъ* (Мор., 38), *Dobronieg*, *Mironieg*, *Wyszenieg* (SSNO, IV, 40).

За народним переказом, назва села пішла від того, що колись на його території стояла вартова вежа, з якої було *видно* дуже далеко.

Відинівка, -и; ж.; кол. село, об'єдн. з с. Видинів Снят. р-ну: Widynówka (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Widinówka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Widinówka (1893, SG, XIII, 294); Видинівка (2001, Проц., 99). – Назва утворена за допомогою демінутивного суфікса *-к(а)* від ойконіма – найменування села *Видинів* (див. вище), біля якого виникло це поселення.

Відинівський, -ого; ч.; берег (горб); с. Видинів Снят. р-ну: Видинівський (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *видинівський* 'який розташований, височіє на території с. *Видинів* (див. вище)'.

Відниця¹, -і; ж.; гора; с. Кутище Тлум. р-ну: Видниця (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *видний* 'який можна побачити; приступний зорові; помітний' (ВТС, 93). Вона вказує на те, що на горі, добре видній з усіх боків, колись був сторожовий пост, де стояла вишка з бочкою смоли. Як тільки ворог наближався до Дністра, вартові запалювали смолу й таким чином давали знати мешкан-

цям Кутища та навколишніх сіл про небезпеку.

Відниця², -і; ж.; ліс; с. Кутище Тлум. р-ну: Видниця (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся ліс.

Відолина, -и; ж.; пасовище; с. Тростянець Снят. р-ну: Видолина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *видолина* 'видолинок; невелика й неглибока улоговина; улоговинка', пор. бук. *відолина* 'балка, видолинок' (СБГ, 54). Вона вказує на місце розташування та форму пасовища.

Відричка, -и; ж.; урочище (поле); с. Поточище Гор. р-ну; вар. *Видерка*: Видерка (1960, Кобил., ДЛМ, 110); Видричка (2008, УШ); Видричка (2009, ГСС, 14). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *видриця* (діал.) 'розкорчоване та оброблене для висіву культур місце; теребіж, корчунок' (Експ.), пор. *видране поле* 'перший раз зоране поле' (СНГТВ, 18). Вона вказує на те, що поле облаштоване на розкорчованому, очищеному від кушів і дерев місці. Варіант назви є суфіксальним утворенням на *-к(а)* від дієслівної основи *видер-ти* 'рвучи, відділити, відокремити що-небудь од цілого; витягти, вийняти з чогось...' (ВТС, 93).

Віжній, -нього; ч.; потік; л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 4,5 км; між сс. Великий Ключів, Верхній Вербіж Кол. р-ну; вар. *Вижній Потік*: Wyżny potok (1884, SG, V, 795); Wyżny potok (1895, SG, XIV, 165); Wyżny (1904 (1877), KuK Kutu); Wyżny (1933, MT Kutu); Вышний (1960, WRG, I, 402); Вижній (1979, СГУ, 101). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік*, а атрибутивним членом – прикметник *вижній* (діал.) 'верхній', що вказує на місце розташування потоку щодо іншого такого ж гідрооб'єкта. Сучасна форма гідроніма виникла внаслідок еліпсису опорного компонента давнього словосполучення.

Віклінки, -ок; мн.; урочище зі ставками; с. Тишківці Гор. р-ну: Виклінки (2006, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій колись належали ставки і земля навколо них, пор. п-ща *Виклюк* (СП, 73), *Виклинець* (ТДТ, 92).

Віла¹, вил; мн.; урочища; **1**) с. Нивочин Бог. р-ну: Вила (2011, УШ); **2**) с. Городниця Гор. р-ну: Вила (2008, УШ); **3**) с. Корнів Гор. р-ну: Вила (2008, УШ); **4**) с. Троїця Снят. р-ну: Вила (2011, УШ); **5**) с. Тростянець Снят. р-ну: Вила (2011, УШ); **5**) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Вила (1997, Єз., 187). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вила* (< псл. **vidla*) ‘розвилок доріг, річок’ (СНГТ, 122), ‘кут, мис, утворений при злитті двох рік’ (Редьква, 142), ‘місце, де розходяться (сходяться) дві річки’ (СНГТВ, 18), ‘роздвоєний об’єкт’ (Експ.), ‘місцевість, у якій сходяться два й більше потоків’ (Експ.) < псл. *vidly* ‘що-небудь роздвоєне, зігнуте, звите’ (ПГФ, 310). Вона вказує на характер поверхонь урочищ, розділених потоками.

Віла², вил; мн.; ліс; с. Передівання Гор. р-ну: Вила (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вила* (див. вище). Вона вказує на розташування лісу на місцевості, де є розвилок потоків.

Віла³, вил; мн.; куток; с. Казанів Кол. р-ну: Вила (2006, КВС, 61). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вила* (див. вище). Вона вказує на характер місцевості на кутку, порізаної, роздвоєної потоками.

Віла⁴, вил; мн.; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Вила (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вила* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні поля, порізаного, роздвоєного потоками.

Віли¹, -ів; мн.; лісові урочища; **1**) с. Дзвиняч Бог. р-ну: Вили (2011, УШ); **2**) с. Похівка Бог. р-ну: Вили (2011, УШ); **3**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Вили (2011, Бойко); **4**) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Вили (2012, Експ.). – Назви утворені способом плура-

лізації та онімізації апелятива *вила* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь урочищ, у яких є розвилки потоків.

Віли², вил; мн.; урочища (поля, долини); **1**) с. Монастирчани Бог. р-ну: Wyły (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 91, арк. 27); Wyły (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 179, арк. 63); Вили (2011, УШ); **2**) с. Грабовець Бог. р-ну: Вили (2011, УШ); **3**) с. Похівка Бог. р-ну: Вили (2011, УШ); **4**) с. Виноград Гор. р-ну: Вили (2008, УШ); **5**) м. Івано-Франківськ (кол. с. Пасічна): Вили (1975, АСЗ, I, 717); Вили (2006, Експ.); **6**) с. Молодятин Кол. р-ну: Вили (2008, БГ, 14); **7**) смт Отинія Кол. р-ну: Вили (1998, От., 16); Вили (2006, КВС, 116); Вили (2011, УШ); **8**) с. Підгайчики Кол. р-ну: Вили (2006, КВС, 126); **9**) с. Сілець Тисм. р-ну: Вили (2002, СНЧ, 32); **10**) с. Делева Тлум. р-ну: Вили (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вила* (діал.) ‘т. с., що вила (див. вище)’. Вони вказують на особливості поверхонь урочищ, розміщених між розвилками потоків.

Віли³, вил; мн.; потік; пр. Опрашени п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Баб’янка Кол. р-ну: Вили (1998, ЕКол., II, 11); Вили (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вили* зі значеннями ‘розвилок річок’ (СНГТ, 122). Вона вказує на форму поточища.

Віли⁴, вил; мн.; поле; с. Баб’янка Кол. р-ну: Вили (1998, ЕКол., II, 11); Вили (2010, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося поле.

Віли⁵, вил; мн.; ліс; с. Баб’янка Кол. р-ну: Вили (1998, ЕКол., II, 11). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинувся ліс.

Віли⁶, вил; мн.; гора; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Вили (2003, ЕКол., 13, 102). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вили* зі значенням ‘підвищена місцевість, яка має три вершини, з яких одна

вища за інші' (Мар., 221). Вона вказує на форму гори.

Ві́ли⁷, вил; мн.; кутки; **1** с. Торговиця Кол. р-ну: Вили (2006, КВС, 170); **2** с. Бортники Тлум. р-ну: Вили (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вили* (діал.) зі значенням 'кут, мис, утворений при злитті двох рік' (Редьква, 142), 'місце, де розходяться (сходяться) дві річки' (СНГТВ, 18), 'місцевість, у якій сходяться два й більше потоків' (Експ.). Вони вказують на особливості територій кутків.

Ві́лівський, -ого; ч.; потік; пр. Черешенькового л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; м. Івано-Франківськ (кол. с. Пасічна): Вилівський (1975, АСЗ, I, 717). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *вилівський* 'який протікає в урочищі *Вили* (див. вище)'

Вилі́вщина, -и; ж.; урочище; с. Семаківці Гор. р-ну: Вилівщина (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Вилівський*, пор. п-ще *Вилівський* (Експ.).

Вилкі́¹, -ок; мн.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Вилки (2002, Рунг., 240); Вилки (2006, КВС, 140). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *вилка*, дем. від *вила* (див. вище). Вона вказує на особливості території кутка.

Вилкі́², -ок; мн.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Вилки (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *вилка*, дем. від *вила* (див. вище). Вона вказує на характер місцевості в урочищі.

Ві́льниця, -і; ж.; куток; с. Яківка Тлум. р-ну: Вильниця (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою сфікса *-иц(я)* від прикметника *вильний* 'звивистий, з крутими поворотами, хвилястий', пор. *вляти* 'рухатися, роблячи різкі повороти' (ВТС, 100). Вона вказує на характер поверхні кутка та конфігурацію забудови на ньому. Можливо також, що ця назва є zdeформованою формою від *Винниця* < *винниця* 'гуральня; виноградник' (ВТС, 103; СБГ, 50). У такому разі вона вказує на характер рослинності

на кутку в давнину або на виробництво тут спирту чи вина.

Ві́ніж, -ежу; ч.; потік; п. Дністра; с. Уніж Гор. р-ну: Виніж (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації zdeформованого під впливом розмовного мовлення ойконіма – найменування села *Уніж* (кол. *Войнеж*) (див. далі), у якому протікає потік.

Ві́нників Сад, -ового, -у; ч.; поле; с. Діброва Тлум. р-ну: Винників Сад (2012, БЛ⁵, 226). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування саду, який був колись на місці нинішнього поля. В основі мікротопоніма лежить апелятив *сад* 'спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодів дерева, кущі тощо' (ВТС, 1094), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Винників*, що вказує на його належність у давнину *Винникові*, пор. п-ще *Винник* (ІФД, 211).

Винниківське, -ого; с.; куток; с. Бабче Бог. р-ну: Винниківське (2012, БЛ⁵, 226). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Винник*, пор. п-ще *Винник* (див. вище).

Ві́нниця¹, -і; ж.; криниця; с. Серафинці Гор. р-ну: Винниця (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *винна* 'кислувата', пор. *винний* 'кисло-солодкий' (ВТС, 103), 'кислий' (СБГ, 50). Вона вказує на смакові якості мінералізованої криничної води.

Ві́нниця², -і; ж.; куток; с. Серафинці Гор. р-ну: Винниця (2012, БЛ⁵, 226). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування криниці (див. вище), навколо якої розкинувся куток. Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *винниця* (діал.) 'виноградник' (ВТС, 103), 'винокурня' (Грінч., I, 173), 'винокурний завод' (Фасм., I, 316). У такому разі він вказує на вирощування колись на кутку винограду й виробництво спирту та вина.

Ві́нниця³, -і; ж.; поля; **1** с. Ворона Кол. р-ну: Винниця (2011, УШ); **2** с. Угринів Тисм. р-ну: Винниця (1995, ТМН, 50). – На-

зві утворені семантичним способом від апелятива *винниця* (див. вище). Вони вказують на те, що на полях у давнину ріс виноград і були виноробні майстерні.

За народними переказами, поле в с. Угринів назване так тому, що колишній його власник мав тут колись прекрасний сад, будинок та невелику гуральню, на якій виробляли вино.

Вінниця⁴, -і; ж.; урочище; с. Лиса Гора Тлум. р-ну: Винниця (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *винниця* (див. вище). Вона вказує на вирощування в давнину в урочищі винограду та виробництво тут спирту й вина.

Винничуків, -ового; ч.; сад; с. Княже Снят. р-ну: Винничуків (2012, БЛ⁵, 226). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Винничук*, пор. п-ще *Винничук* (СП, 73).

Винничуків, -ового; ч.; потік; пр. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Винничуків (1997, Павл., 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Винничук* (див. вище).

Виноград¹, -а; ч.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 23 км, до Івано-Франківська – 69 км: Winograd (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Winograd (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Winograd (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 12); Winogród, al. Winograd, Winograd Polny (1893, SG, XIII, 562); Виноград (1947, АТП, 503); Виноград (2009, ІФ АТП⁷, 152). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *виноград* ‘виноградник’ (Грінч., I, 173), ‘місце, де росте або ріс виноград’ (Худ.², 36). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому колись було засноване село.

У народному переказі про цю назву розповідається про те, що краї наші були багаті в давнину на різного звіра. Князі та вельможі часто влаштовували тут полювання. Одного разу мисливці натрапили на стадо диких свиней. Їм удалося вполювати багато здобичі. На честь вдалого полювання був влаштований великий обід, на якому подавали тільки вино. Через деякий час пан-вельможа поселив у цю місцевість свого родича, який

започаткував поселення й назвав його *Виноградом*, оскільки тут було випито багато вина.

Виноград², -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 40 км, до Івано-Франківська – 26 км: Winograd (1524, ЛЦДІА, ф. 6, оп. 1, спр. 16, арк. 237); Winograd (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Winograd ad Otenia (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Winograd (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 169); Winigrod (1855, АККГЛ, Bl. 49); Winogród, al. Winograd (1893, SG, XIII, 562); Виноград (1947, АТП, 512); Виноград (2009, ІФ АТП⁷, 152). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *виноград* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому колись було засноване село.

За переказом, село назване так тому, що тут колись торгували вином.

Виноград³, -у; ч.; поле; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Виноград (1997, Єз., 187). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *виноград* (див. вище). Вона вказує на те, що поле закінчується майже прямовисним схилом, який колись був зарослий виноградником.

Випаснякі, -ів; мн.; куток; смт Чернелиця Гор. р-ну: Випасняки (1978, Гор., 470); Випасняки (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток і проживала на ньому, пор. поширене в селищі п-ще *Випасняк* (Гор., 470).

Випасняцька, -ої; ж.; джерело-криниця; смт Чернелиця Гор. р-ну: Випасняцька (1978, Гор., 471); Випасняцька (2003, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *випасняцька* ‘яка знаходиться, розташована на кутку *Випасняки* (див. вище)’.

Віполоч, -у; ч.; потік; п. Пруту л. Дунаю; с. Іллінці Снят. р-ну; вар. *Віполоч*, інша назва – *Дубовець* (див. далі): Wypolóc (1933, МТ Kuty); Віполоч (2002, Експ.); Віполоч (2006, УШ). – Потік має дві назви: до села Іллінці він називається *Дубовець*, а в Іллінцях – *Віполоч*. Остання назва утво-

рена семантичним способом від апелятива *ви́полоч* (< псл. **vyropolъ*) ‘неглибокий водомий’ (ЕСУМ, 501), ‘калюжа, вимоїна’ (Дзендз.¹, 49), ‘вибоїна, калюжа’ (Онишк., I, 106), пор. укр. *ви́полкати*, *ви́полоскати* ‘полощути у воді, остаточно очищати після прання’ (ВТС, 105). Вона вказує на призначення потоку, у якому місцеві жителі вимочували й *ви́полкували* колись коноплі та білизну.

Вірва, -и; ж.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: Вугва (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 62, арк. 10); Вугва (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 2, арк. 17); Вирва (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вирва* (< псл. **vyrvъ*) ‘крутий схил гори; круча’ (Мар., 221), ‘яр, вирваний (утворений) водою’ (Лісняк, 359), ‘вибита ким-, чим-небудь, вирвана силою вибуху яма; забитий, вирваний отвір; глибока яма у дні річки ставка’ (ВТС, 107). Вона вказує на характер поверхні урочища, у якому є ями, кручі.

Вірни, -ів; мн.; старе русло річки Ворона (див. далі); с. Слобідка Тисм. р-ну: Вири (2012, СНІС, 5). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вир* зі значенням ‘яма, вибита в землі водою’ (Експ.). Вона вказує на те, що в цьому старому річищі є багато таких ям.

Висо́ка, -ої; ж.; гори; 1) 1803,6 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну: w Wysokiej (1880, SG, I, 508); Wysoka (1882, SG, III, 249); Wysoka (1914 (1894), KuK P); Wysoka (1935, MT Porohy); Wysoka (1939, Rudn., 64); Висока (2003, ДСК, 103); 2) с. Палагичі Тлум. р-ну: Висока (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантизації та онімізації прикметника *висока* ‘яка має висоту, більшу від звичайної, середньої’ (ВТС, 112). Вони вказують на розміри гір.

Висо́ка Ба́лка, -ої, -и; ж.; горб; с. Тучапи Снят. р-ну: Висока Балка (2011, УШ); Висока Балка (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *балка* зі значенням ‘підвищення’ (Мар., 214–215), а атрибутивним членом – прикметник *висока* (див. вище), що вказує на розміри орооб’єкта.

Висо́ка Гі́рка, -ої, -и; ж.; горб; 329 м; між сс. Черемхів, Лісний Хлібичин та Торговиця Кол. р-ну: Wysoka Górka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 213, арк. 9); zpod Wysokiej górki (1882, SG, III, 203); Wysoka górka (1906 (1876), KuK K); Wysoka Górka (1933, MT K); Висока Гірка (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гірка*, дем. від *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *висока* (див. вище), що вказує на розміри орооб’єкта.

Висо́ка Го́ра, -ої, -и; ж.; гори; 1) с. Глушків Гор. р-ну: Висока Гора (2008, УШ); 2) с. Серафінці Гор. р-ну: Висока Гора (2009, ГСС, 14); 3) 297 м; між сс. Гарасимів Тлум. р-ну та Чортовець Гор. р-ну: Wysoka góra (1906 (1876), KuK K); Wysoka Hora (1933, MT K); 4) с. Палагичі Тлум. р-ну: Висока Гора (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гора* (див. вище), а атрибутивними членами – прикметник *висока* (див. вище), що вказує на розміри орооб’єктів.

Висо́ка Лі́бина, -ої, -и; ж.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Висока Либина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування кутка *Либина* (див. далі), біля якого розташований цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – прикметник *висока* (див. вище), що вказує на розміщення кутка на височині.

Висо́ка Моги́ла¹, -ої, -и; ж.; височина; 411 м; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Висока Могила (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могила* зі значенням ‘підвищення; височина; пагорб’ (Мар., 236–237; ПЗУ, 393), а атрибутивним членом – прикметник *висока* (див. вище), що вказує на розміри орооб’єкта.

Висо́ка Моги́ла², -ої, -и; ж.; куток; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Висока Могила (2011,

УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування височини (див. вище), на якій розкинувся куток.

Висо́ка Моги́лка¹, -ої, -и; ж.; горб; с. Чернятин Гор. р-ну: Висока Моги́лка (1996, ІЧ, 17); Висока Моги́лка (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *моги́лка*, дем. від *моги́ла* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *висо́ка* (див. вище), що вказує на розміри орооб'єкта.

Висо́ка Моги́лка², -ої, -и; ж.; болото; площа – 1,8 га; с. Чернятин Гор. р-ну: Висо́ка Моги́лка (1995, ПЗФ, 24); Висо́ка Моги́лка (2000, ПЗТ, 252). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилах якого розкинулося болото.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 252).

Висо́кий, -ого; ч.; горб; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Висо́кий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *висо́кий* 'який має висоту, більшу від звичайної, середньої' (ВТС, 112). Вона вказує на розміри горба.

Висо́кий Бе́рег, -ого, -у; ч.; підвищення над потоком Потічок; сс. Потічок Снят. р-ну, м. Снятин: Висо́кий Бе́рег (1982, КС, 36); Висо́кий Бе́ріг (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *бе́рег*, *бе́ріг* зі значенням 'горб, підвищення, гірка, пагорб' (УЗГ, 167), 'гора (невелика)' (Janów, 9), 'гористе місце; підвищення' (ГГ, 23; Нг., 32), а атрибутивним членом – прикметник *висо́кий* (див. вище), що вказує на розміри підвищення.

Висо́кий Горб, -ого, -а; ч.; горби, підвищення; 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Висо́кий Горб (1999, ТФП, 9); 2) 419 м; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Wysoki garb (1883, SG, IV, 167); Wysoki garb (1904 (1877), KuK Kutu); Wysoki Garb (1933, MT Kutu); Висо́кий Горб (2011, КР). – Назви утворені способом лек-

сикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *горб*, а атрибутивними членами – прикметник *висо́кий* (див. вище), що вказує на розміри орооб'єктів.

Висо́кий Обі́ч, -ого, обочу; ч.; височина, найвищий верх сягає 302 м; лежить між м. Снятин, сс. Рудники та Княже Снят. р-ну: Wysoki Obic (1855, AKKGL, Bl. 49); Wysoki Obicz (1906 (1876), KuK Sn.); Wysoki Obicz (1916, GKSn.); Obicz Wysoki (1933, MT Sn.); Висо́кий Обі́ч (1982, КС, 36); Висо́кий Обі́ч (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *обі́ч* 'схил гори; схил гори над водою; дорога по схилку гори' (Мар., 238), а атрибутивним членом – прикметник *висо́кий* (див. вище), що вказує на розміри орооб'єкта.

Витви́цьких, -их; мн.; ниви (ораниці); с. Дзвиняч Бог. р-ну: Витви́цьких (2011, УШ). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням групового антропоніма – найменування родини *Витви́цькі*, якій належали колись ниви, пор. п-ще *Витви́цький* (ІФД, 211).

Ві́хтарі́вка, -и; ж.; куток; с. Семаківці Кол. р-ну: Вихтарі́вка (2006, КВС, 142). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Вихтар*, пор. особове ім'я *Вихтарь* (Грінч., IV, 350), *Вихтар* < Ві́ктор (СУІ, 67).

Ві́шеньки¹, -ньок; мн.; урочища; 1) с. Прикмище Гор. р-ну: Ви́шеньки (2008, УШ); 2) с. Довге Тисм. р-ну: Ви́шеньки (2012, БЛ⁵, 226); 3) с. Клубівці Тисм. р-ну: Ви́шеньки (1995, ТМН, 22). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ви́шеньки* 'вишневі зарості; вишневий садок' (Експ.). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Ві́шеньки², -ньок; мн.; кутки; 1) с. Стрільче Гор. р-ну: Ви́шеньки (2008, УШ); 2) с. Чехова Кол. р-ну: Ви́шеньки (2006, КВС, 185). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ви́шеньки* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на кутках.

Вішка, -и; ж.; гора; 440 м; с. Княже Снят. р-ну: Вишка (2009, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вишка* ‘висока вузька дерев’яна або металева споруда на стовпах, призначена для спостережень...’ (ВТС, 121). Вона вказує на те, що на горі колись була вежа, на якій розміщувався сторожовий пост.

Вішникі¹, -ів; мн.; ліс; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Вишники (1975, ТМН, 13); Вишники (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вишник* ‘вишневий сад; зарості вишні’ (Експ.), ‘садок з вишневих дерев або молода вишнева порість’ (ВТС, 121), ‘зарослі вишні’ (СНГТК, 46). Вона вказує на те, що ліс виріс на місці колишнього панського вишневого саду.

Вишніку², -ів; мн.; урочища; 1) с. Клубівці Тисм. р-ну: Вишники (1995, ТМН, 20); 2) с. Гавриляк Тлум. р-ну: Wiszniki (1906 (1876), KuK K); Вишники (2008, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *вишник* (див. вище). Вони вказують на те, що на місці сьогоднішніх урочищ колись росли вишневі сади.

Вишніку³, -ів; мн.; урочище (сіножать); смт Обертин, с. Жуків Тлум. р-ну: Вишник (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вишник* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Вишніки⁴, -ів; мн.; хутір, нал. до с. Жуків Тлум. р-ну: Вишники (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації одностовного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому було засновано хутір.

Вишнівка¹, -и; ж.; кол. фільварок; належав до с. Велика Ка’янка Кол. р-ну: Wiszniówka (1900, SGG, 293). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вишнівка* ‘вишневий сад; вишеві насадження’, пор. типологічно споріднені апелятивні утворення: *березівка* ‘березовий ліс’ (СНГТК, 24), *липівка* ‘місцевість, де ростуть липи’ (Бучко, 84). Вона вказує на характер рослинності в давнину терену, на якому виник фільварок.

Вишнівка², -и; ж.; кол. фільварок, тепер село; Снят. р-н; нал. до Ганьківської с/р; віддаль до Снятина – 24 км, до Івано-Франківська – 79 км: Wiszniówka (1881, SG, II, 924); folw. Wiszniówka (1914, GKK); Wiszniówka (1926, MT H); Wiszniówka (1938, SDW, № 5, s. 75); х. Вишнівка (1947, АТП, 503); Вишневка (1977, ТК K); Вишнівка (2009, ІФ АТП⁷, 152). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вишнівка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в давнину терену, на якому виникло село.

Вишнівка³, -и; ж.; урочище; с. Попельники Снят. р-ну: Вишнівка (2001, Андрійчук, 4); Вишнівка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вишнівка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вишнівці, -ів; мн.; село; Надв. р-н; нал. до Верхньомайданської с/р; віддаль до Надвірної – 29 км, до Івано-Франківська – 40 км; до 1931 р. – *Ломаджин* (див. далі): Wiśniowce (1934, SDW, № 5, 234); Wiśniowce (1935, MT N); Wiśniowce (1938, SDW, № 5, s. 77); Вишнівці (1947, АТП, 509); Вишнівці (2009, ІФ АТП⁷, 152). – Назва утворена семантичним способом від катойконіма *вишнівці* ‘люди, які вийшли (переселилися) з села *Wiśniowa* теперішнього Малопольського воєводства чи *Wisznów* теперішнього Люблінського воєводства Польщі’.

З історії відомо, що поселення заснували польські колоністи. Спочатку воно було хутором, який належав до с. Середній Майдан, і називалося Ломаджин. У 1931 році стало окремою адміністративною одиницею й було перейменовано на Вишнівці.

Вишнівці¹, -івця; ч.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Вишновець (2002, СНЧ, 32). – Назва утворена за допомогою суфіксальних групи *-овець* від прикметника *вишній* ‘який розташований вище, ніж навколишня місцевість’, *вишній* ‘верхній’ (Онишк., I, 114). Вона вказує на розташування урочища на підвищенні, вище села. Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *вишня* ‘плодове дерево (іноді кущ) звичайно з довгими тонкими гіллячками, на яких дозрівають ягоди, і цілісним

темно-зеленим листям' (ВТС, 121). У такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Вишнівeць², -івця; ч.; потік; л. Бистриці п. Дністра; с. Сілець Тисм. р-ну: Вишнівeць (2002, ДК, 14); Вишнівeць (2002, СНЧ, 32). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Вишнячка, -и; ж.; кол. хутір, тепер урочище (поле); с. Хотимир Тлум. р-ну; вар. *Вишнечка*: Wiśniaczka (1900, SGG, 215); Wieśniaczka (1934, SDW, № 24, s. 294); х. Вишнячка (1947, АТП, 511); Вишнячка (1961, ІФ АТП¹, 77); Вишнечка, Вишнячка (1973, Кобил., 272); Вишнячка (2010, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від апелятива *вишняк* 'те саме, що *вишник* – садок із вишневих дерев або молода вишнева порість' (ВТС, 121), 'зарослі вишні' (СНГТК, 46). Д. Г. Бучко виводить її від антропоніма *Вишняк*, пор. давня особова назва *Вишняк* (Туп., 143) + суфікс -к(а) в посесивній функції.

Віще горoдів¹; поле; с. Скопівка Кол. р-ну: Вище горoдів (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийметниково-апелятивного комплексу, що складається з прислівника *вище*, ужитого в ролі прийменника, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта над іншим об'єктом, та апелятива *горoди*, мн. від *горoд* 'ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів' (ВТС, 192), у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Віще горoдів²; урочище; с. Струпків Кол. р-ну: Вище горoдів (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийметниково-апелятивного комплексу, що складається з прислівника *вище*, ужитого в ролі прийменника (див. вище), та апелятива *горoди* (див. вище) в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Віще Гуцуляк^а; куток; с. Баб'янка Кол. р-ну: Вище Гуцуляка (2010, УШ). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації прийметниково-онімного комплексу, що складається з прислівника *вище*, ужитого в ролі прийменника (див. вище), та антропоніма – прізвиська *Гуцуляк* у родовому відмінку, пор. п-ще *Гуцуляк* (СП, 110). Вона вказує на місце розташування кутка.

Віще сел^а; пасовище; с. Семаківці Гор. р-ну: Вище Села (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прислівника *вище*, ужитого в ролі прийменника (див. вище), та апелятива *село* 'населений пункт (звичайно невеликий), жителі якого займаються переважно обробітком землі' (ВТС, 1113), 'заселене місце' (Худ.², 226) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Вібче¹, -ого; с.; урочище; с. Сідлище Кол. р-ну: Вібче (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вібче* (< ст.-укр. *объче*) 'спільна громадська земля, угіддя' (Кобил., 270–271), або ж 'чужа земля; та, що мені не належить', пор. західноукраїнське *вібчий* 'чужий', пол. *obcy* 'чужий; той, що мені не належить' (ЕСУМ, I, 389). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *вібче*, *віпче* зі значенням 'пласкогір'я' або 'вершина гори' (Худ.², 37).

Вібче², -ого; с.; потік; л. Хоросної л. Сербеню (Голишанки) л. Опрашини п. Вороши п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 7 км; сс. Сідлище, Молодилів Кол. р-ну; вар. *Віпче*: Wipcze (1880, SG, I, 632); Wibcze (1893, SG, XIII, 280); Wibcze (1906 (1876), KuK K). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає потік.

Вібчина, -и; ж.; гора; 520 м; с. Красна Надв. р-ну; вар. *Вівчина*, *Вивечна*: Wywczyna (1855, AKKGL, Bl. 48); Wyweczna (1880, KuK N); Wyweczna (1935, MT N); Вібчина (2007, ДІГД, 86); Вібчина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вібчина*, *віпчина* зі значенням 'малий перевал між двома горами' (ІГ, 39) або зі значенням 'верхів'я, вершина гори' (Худ.²,

37), пор. рум. *óbcinǎ, ópcinǎ* 'плоский гірський хребет' (РУС, 320, 327). Можливо також, що цей апелятив має генетичні зв'язки з *вібча, вібче* (див. вище) й означав колись 'спільна громадська земля, угіддя'. Невипадково в Карпатах є декілька полонин, назви яких мотивовані цим словом. Спільні землі називає *вібчинами* й Іван Крип'якевич (Крип., ЗГ, 127). Варіанти назви є, очевидно, описками, зробленими іноземними картографами під час нанесення її на карти.

Вівачів, -евого; ч.; горб; 317 м; с. Невзисько Гор. р-ну; вар. *Вивачів*: Wywaczów (1787, ЛЦДА, ф. 19, оп. 10, спр. 91, арк. 13); Wiwaczow (1855, АККГЛ, Bl. 45); Wiwaczów (1880, SG, I, 601); Wiwaczów (1905 (1874), KuK TT); Wiwaczów (1926, MT T); Вивачів (2009, ГСС, 12). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма **Вівач* чи **Вівак*.

За переказами місцевих жителів, під горбом колись було поселення з такою ж назвою. У ньому була гуральня, корчма та декілька будинків. Володів цим поселенням жид Цанкер, який 1918 року продав його городенківському доктору Істеревичу.

Вівнішні, -іх; мн.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: Вівнішні (2011, Осташі). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, напевно, володіла колись полем.

Вівсищі, -ищ; мн.; поле; с. Марківці Тисм. р-ну: Вівсищі (2007, КМ, 13). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вівсище* 'поле, з якого скошили овес' (ВТС, 122).

Вівчинá¹, -ої; ж.; полонина; між сс. Гута Бог. р-ну та Максимець Надв. р-ну; вар. *Віпчина*: Wiwczyna (1935, MT Porohy); Вівчина (2003, ДСК, 222); Вівчина (2006, ГСК К); połonina Wiwczyna (Wipczyna) (2008, Gorgany, 326). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *вівчина* зі значенням 'пасовище, призначене для випасу овець'. Однак можливо, що вона є здеформованою формою від *вібчина, віпчина* 'малий перевал між двома горами' (ГГ, 39), пор. у цьому зв'язку фіксацію на-

зви у книзі Д. Деляка "Gorgany. Przewodnik" (див. бібліографію).

Вівчинá², -ої; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Вівчина (2004, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), яка розкинулася на горі.

Вів'юришино, -ого; с.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну: Вів'юришино (2005, Карпів, 10). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* від андроніма *Вів'юриха* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, пор. п-ще *Вів'юрка* (Редько, I, 151).

Вігінь, -оню; ч.; урочище (пасовище); с. Стриганці Тисм. р-ну: Вігінь (2011, Осташі). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вігінь*, що є діалектною формою від *вигін* 'простора вільна ділянка біля села або в селі, куди виганяють пастися худобу, птицю' (ВТС, 90).

Вігонь¹, -ю; ч.; горб; с. Глушків Гор. р-ну: Вігонь (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вігонь*, що є діалектною формою від *вигін* (див. вище). Підтвердженням цьому є той факт, що на горбі, багатому різнотрав'ям, випасують худобу (УШ).

Вігонь², -я; ч.; куток; с. Глушків Гор. р-ну: Вігонь (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Вігонь³, -я; ч.; кутки; 1) с. Корнів Гор. р-ну: Вігонь (2008, УШ); 2) с. Балинці Снят. р-ну: Вігонь (2011, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вігонь* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де люди колись збирали худобу для вигону на пасовища.

Від болота; поле; с. Городниця Гор. р-ну: Від болота (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *від*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта біля іншого об'єкта чи суб'єкта або на його початок біля цього об'єкта, та апелятива *болото* 'мокра

заболочена низина; мокре місце між горбами' (Мар., 218), 'грузьке місце з надмірно зволеним ґрунтом' (Лісняк, 360), 'розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою' (СБГ, 35–36) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Від Борисів; урочище; с. Кунисівці Гор. р-ну: Від Борисів (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *від* (див. вище) та групового антропоніма – найменування родини *Бориси* в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Від Буділова; поле; між с. Будилів Снят. р-ну та м. Снятин: Wid Budyłowa (1906 (1876), KuK Sn.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *від* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Будилів* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Від Винограда; куток; с. Росохач Гор. р-ну: Від Винограда (2008, УШ); Від Винограда (2012, БЛ⁵, 226). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *від* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Виноград* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Від гостінця; урочище; с. Рашків Гор. р-ну: Від гостинця (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-апелятивного комплексу, що складається з приємника *від* (див. вище) та апелятива *гостинець* (діал.) 'великий битий шлях; шосе' (ВТС, 193) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Від Пруту; куток (вулиця); с. Борщів Снят. р-ну: Від Пруту (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *від* (див. вище) та гідроніма – найменування річки *Прут*

(див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування вулиці, яка тягнеться вздовж ріки *Прут*.

Від Олівського; урочище; с. Рашків Гор. р-ну: Від Олівського (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *від* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Олівське* в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища, яке тягнеться від земель с. Олієво-Королівка до Рашкова.

Від Раківця; урочище; с. Кривець Бог. р-ну: Від Раківця (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *від* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Раковець* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Від Русівського; поле; с. Підвисоке Снят. р-ну: Від Русівського (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *від* (див. вище) та мікротопоніма – найменування болота *Русівське* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища, яке тягнеться від земель с. *Русова* (див. далі).

Візня, -і; ж.; куток; с. Рудники Снят. р-ну: Візня (2011, УШ); Візня (2012, БЛ⁵, 227). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *візня* (діал.) 'возова дорога' (Експ.). Вона вказує на наявність на кутку такого шляху.

Військове Містечко, -ого, -а; с.; куток; м. Коломия: Військове Містечко (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *містечко* 'група житлових або службових приміщень, об'єднаних за своїм призначенням' (ВТС, 532), а атрибутивним членом – прикметник *військове*, що вказує на виникнення кутка на місці колишніх військових казарм та на проживання там військовослужбовців.

Вікна, -он; мн.; потік; п. Хотимирки п. Дністра; довжина – 6,6 км; смт Обертин, сс. Гавриляк, Жабокруки Тлум. р-ну: Окна (1880, SG, I, 602; 1886, SG, VII, 425); Окна (1906 (1876), KuK K); Окна (1917, Машт., ДБ, 20); Вікна (1979, СГУ, 107). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вікно* (< псл. **окъно*) ‘джерело’ (Експ.), ‘джерело в полі’ (ЛНГ, 23), ‘велике джерело з чистою холодною підземною водою, яка ніколи не замерзає’ (АСЗ, I, 872), пор. також *вікно* ‘глибоке (небезпечне) місце в річці, ставку’ (Ляшук, 166), ‘заглиблення з чистою, незарослою водою на болоті’ (Карп., ТБ, 111), ‘місце в болоті, не заросле водоростями; місце, де виріє вода; вир’ (ЕСУМ, I, 398; ПГФ, 189), пол. *окно* ‘ключ, джерело’, рос. діал. *окно* ‘відкрите глибоке місце на зарослому глухому озері’ та ін. (ПГФ, 189). Вона вказує на витік потоку з джерела, яке ніколи не замерзає.

Деякі дослідники слов’янської гідронімії вважають, що назви водних об’єктів, мотивовані географічними термінами *вікно*, *вікнина*, *вікнище*, *віконце*, сягають слова *око* й пов’язані з давньою міфологічною системою, яка простежується в багатьох індоєвропейських народів. Відомо, наприклад, що в давньогерманських традиціях під мировим деревом знаходиться *око* міфологічної істоти *Одина*, рівнозначне *джерелу*. Ця ж еквівалентність *ока* й *джерела* виявляється в мовних фактах багатьох індоєвропейських мов, зокрема слов’янських і балтійських, з чого випливає залежність: *око* (міфологічної істоти) – *джерело* (око води) – *вікно* (ОУПТ, 129).

Вікніна¹, -и; ж.; джерела; 1) поч. потоку Вікно л. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; с. Вікно Гор. р-ну: Вікнина (2001, Експ.); Вікнина (2008, УШ); 2) с. Вільхівці Гор. р-ну: Вікнина (2008, УШ); 3) с. Рашків Гор. р-ну: Вікнина (2008, УШ); 4) с. Попельники Снят. р-ну: Вікнина (2012, НПС, 176); 5) с. Запруття Снят. р-ну: Вікнина (1982, КС, 37). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вікнина* ‘т. с., що *вікно*’ (див. вище), ‘джерело’, ‘глибока яма, наповнена водою’ (Експ.), пор. також *вікнина* ‘не за-

росле водоростями місце на болоті; воронка виру’ (Грінч., I, 237), ‘чисте місце в болоті’ (ЕСУМ, I, 398), бук. *вікнина* ‘криниця без цямриння; копанка; трясовина, провалля; коловорот’ (СБГ, 56).

Вікніна², -и; ж.; озерце; с. Глушків Гор. р-ну; інша назва – *Морське око*: Вікнина, або Морське око (1978, Гор., 480). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вікнина* (див. вище). Інша назва озера є онімізованим і лексикалізованим словосполученням, у якому опорним компонентом є апелятив *око* ‘маленьке гірське озеро’ (СНГТ, 411), а атрибутивним членом – прикметник *морське*, вжитий у значенні (перен.) ‘глибоке’.

Вікніна³, -и; ж.; потоки; 1) л. Дереновцю л. Ямгорова п. Дністра; с. Стрільче Гор. р-ну: Вікнина (1982, ТК); 2) л. Бистриці п. Дністра; між с. Сілець Тисм. р-ну та смт Єзупіль Тисм. р-ну: Вікнина (2002, СНЧ, 26). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вікнина* (див. вище). Вони вказують на витік потоків з джерел.

Вікніна⁴, -и; ж.; урочища; 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Вікнина (2008, УШ); 2) с. Рашків Гор. р-ну: Вікнина (2008, УШ); 3) с. Попельники Снят. р-ну: Вікнина (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань джерел (див. вище), що пробиваються в урочищах.

Вікніна⁵, -и; ж.; долина; с. Сілець Тисм. р-ну: Вікнина (2002, СНЧ, 33); Вікнина (2012, БЛ⁵, 227). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), що протікає долиною.

Вікнище¹, -а; с.; джерело солоної води; с. Хмелівка Бог. р-ну: Вікнище (2012, ХПЛ, 457). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вікнище* ‘місце, де є *вікно* – джерело’ (Експ.).

Вікнище², -а; с.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Вікнище (2002, Рунг., 240). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вікнище* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі джерела.

Вікнище³, -а; с.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Вікнище (2011, УШ). – Назва виникла

в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Вікнище⁴, -а; с.; водойма; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Вікнище (2008, Бойко, 34). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вікнище* (див. вище).

За переказами, колись на місцевості, де тепер водойма, було місто, яке називалося Крамарським. Одного разу стався невеликий землетрус, і все місто пішло під землю, а на його місці утворився яр з невеликою водоймою, потічком і млакою. Багато років тому якийсь селянин орав волами поруч землею. Під час відпочинку він погнав волів у яр на водопій. Але вони звідти не повернулися: їх затягло в безодню. З тих пір люди постійно закидають туди пні та колоди, але заповнити цю прірву не можуть: все те кудись пропадає. Люди дивуються, як це на рівному місці могла утворитися така безодня.

Вікнище⁵, -а; с.; урочище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Вікнище (1998, Мих., 181); Вікнище (2008, ЛСМ, 17). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування водойми (див. вище), навколо якої розкинулося урочище.

Вікнище⁶, -а; с.; болото; між сс. Рудники та Видинів Снят. р-ну: Вікнище (2003, УШ). – Назва утворена семантичним способом апелятива *вікнище* (див. вище). Вона вказує на наявність на болоті місць, не зарослих водоростями, де виріє вода.

Вікно¹, -а; с.; джерела; **1**) с. Вікно Гор. р-ну: Вікно (2008, УШ); **2**) с. Вікняни Тлум. р-ну: Вікно (2007, Вікн., 16); Вікно (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вікно* (див. вище).

Вікно², -а; с.; річка, потік; **1**) п. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; довжина – 11 км, площа басейну – 23,2 км²; сс. Вікно, Вербівці, Чернятин, Торговиця, Топорівці Гор. р-ну; вар. *Вікнянка*: Окно (1927, МТ Н); Вікно (2001, ТК К); Вікнянка (2005, СМТ¹, 49); Вікно, Вікнянка (2008, УШ); Вікно (2009, РІФ); **2**) п. Дністра; довжина – 4,4 км; с. Вікняни, Кутище Тлум. р-ну; вар. *Вікнянський*:

Okniański (1884, SG, V, 6); Вікно (2007, Вікн., 17); Вікно (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань джерел (див. вище), з яких витікають річка й потік. Варіант назви річки є суфіксальним утворенням на *-янк(а)* від вихідної форми *Вікно*.

Вікно³, -а; с.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 11 км, до Івано-Франківська – 75 км: Окно (1453, AGZ, XIX, 199); Окно (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Окно (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Окно (1788, ЛЦЦА, ф. 19, опр. 10, спр. 66); Окно (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Окно (1886, SG, VII, 427); Вікно (1947, АТП, 503); Вікно (2009, ІФ АТП⁷, 152). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), що починається в селі.

Вікно⁴, -а; с.; горб; 305 м; с. Вікно Гор. р-ну; вар. *Вікна*: Окна (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Окно (1926, МТ Н); Вікно (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Вікно⁵, -а; с.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Вікно (1998, От., 16); Вікно (2006, КВС, 116); Вікно (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вікно* (див. вище). Вона вказує на те, що урочище розкинулося навколо джерела чи водойми.

Вікно⁶, -а; с.; болото; с. Милування Тисм. р-ну: Вікно (1995, ТМН, 33). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вікно* (див. вище).

У народному переказі про це болото розповідається, що колись із Панської Гори волами возили снопи. Якось воли розбрикалися, побігли й попали в болото. І тварин, і віз зі снопами воно засмоктало. З того часу люди назвали це місце *Віконом* і обходять його десятою дорогою.

Вікно⁷, -а; с.; озеро; с. Сілець Тисм. р-ну: Вікно (2000, Експ.); Вікно (2002, СНЧ, 33). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вікно* (див. вище).

Про це озеро існує цікавий переказ. У ньому йдеться про те, що одного літньо-

го спекотного дня через Сілець у розкішній кареті їхав пан. Дорога проходила повз саме озеро. Коні, змучені далекою дорогою й спрагою, побачивши за поворотом воду, рвучко кинулися до неї. Кучер не справився з управлінням, і карета перекинулася в озеро. Ніхто не врятувався, і – дуже дивно – тіло кучера знайшли через якийсь час на березі Дністра, за п'ять кілометрів від озера. Цей факт свідчить про те, що озеро зв'язане підземними водами з цією рікою.

Вікняни, -ян; мн.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 8 км, до Івано-Франківська – 37 км; з 1961 р. по 11. 06. 1993 р. – с. *Білогірка*: Oknani (1443, AGZ, XII, 107); Okniani (1578, ŻDz, XVIII/1, 86); Okniāny (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Okniāny (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 109); Okniāny (1855, AKKGL, Bl. 45); Вікняни (1947, АТП, 517); Білогірка (1961, ІФ АТП¹, 31); Білогірка (1985, ІФ АТП⁵, 54); Вікняни (2009, ІФ АТП⁷, 152). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вікняни* 'люди, які оселилися (проживають) біля джерела *Вікно* (див. вище), на берегах потоку *Вікно* (див. вище) або прийшли сюди на проживання з села *Вікно* (див. вище)'. Назва *Білогірка*, що вживалася в II пол. XX ст., утворена способом основоскладання ороніма – найменування горба *Біла Гора* (див. вище), на якому розкинулося село, та його суфіксації формантом *-к(а)*.

Вікнянка, -и; ж.; річка; п. Дністра; довжина – 8 км; с. Олеша Тлум. р-ну; вар. *Вікнянський*: Okniānka, Okniāński potok (1886, SG, VII, 425); Вікнянка (1979, СГУ, 107). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-янк(а)* (*-янськ(ий)*) від апелятива *вікно* (див. вище). Вона вказує на витік річки з джерела.

Віконце¹, -я; с.; джерела; 1) с. Поточище Гор. р-ну: Віконце (2008, УШ); Віконце (2008, ЛГ, 21); 2) с. Нижнів Тлум. р-ну: Віконце (2003, Вуярко, 37). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *віконце*, дем. від *вікно* (див. вище).

Віконце², -я; с.; струмок; пр. Потоку п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну: Віконце (2008, УШ). – Назва виникла в результаті

трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), з якого витікає струмок.

Вікторівка¹, -и; ж.; кол. фільварок, потім хутір; с. Лука Гор. р-ну: Wiktorówka (1900, SGG, 215); Wiktorówka (1926, МТ Т); Вікторівка (2001, Проц. 31). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Віктор*, пор. особове ім'я *Віктор* (СУІ, 67).

Вікторівка², -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Палагичі Тлум. р-ну; засн. 1864 року: Wiktorówka (1886, SG, VII, 832); Wiktorówka (1900, SGG, 701); folw. Wiktorówka (1905 (1874), KuK ТТ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Віктор* (див. вище).

Вільне, -ого; с.; кол. хутір, тепер село; Тлум. р-н; нал. до Петрилівської с/р; віддаль до Тлумача – 28 км, до Івано-Франківська – 35 км; давня назва – *Панський*: Панський (1947, АТП, 891); х. Вільний (1947, АТП, 518); Вільне (2009, ІФ АТП⁷, 152); Вільне (2012, Експ.). – Давня назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *панський* 'належний панові чи панам'. Вона узгоджена в роді й числі з номенклатурним терміном *хутір*. Сучасне найменування села з'явилося в повоєнний період у часи масових перейменувань населених пунктів Галичини. Воно вказує на позбавлення жителів поселення залежності від пана чи панів, пор. *вільний* 'ніким не гноблений, не поневолюваний, незалежний, самостійний; який позбувся кріпосної залежності; відпущений на волю, розкріпачений' (ВТС, 146).

Вільха, -и; ж.; ліс; с. Живачів Тлум. р-ну: Вільха (2012, БЛ⁵, 227). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вільха* (< псл. **olъha*) 'вільховий ліс; вільхові зарості' (Експ.). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Вільху¹, -лх; мн.; ліси; лісові урочища; 1) с. Торговиця Гор. р-ну: Вільхи (2010, ТСІ, 19); 2) с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р: Вільхи (2003, СМЦ, 9); 3) с. Русів Снят. р-ну: Вільхи (2012, БЛ⁵, 227); 4) с. Рошнів Тисм. р-ну: Вільхи (2011, Експ.). – Назви утворені се-

мантичним способом від апелятива *вільхи* 'вільхові зарості', 'місце, де ростуть вільхи' (Лісняк, 362). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах та в урочищах.

Вільхі², -лх; мн.; пасовище; с. Торговиця Кол. р-ну: Вільхи (2011, УШ). – Назва утворена семантичним собом від апелятива *вільхи* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Вільхі³, -лх; мн.; горб; с. Живачів Тлум. р-ну: Вільхи (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вільхи* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Вільхі⁴, -лх; мн.; поле; с. Живачів Тлум. р-ну: Вільхи (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Вільхівка, -и; ж.; нива; с. Корнич Кол. р-ну: Вільхівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від апелятива *вільха*, *вільхи* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому розкинулася нива.

Вільхівці¹, -ів; мн.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 23 км, до Івано-Франківська – 69 км; до 25. 12. 1992 р. – *Вільховець*: Olchowiecz (1427, ZDM, VII, 228); Olchowiecz (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Olchowiec (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Olchowiec (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 9); Olchowiec (1855, АККГЛ, Bl. 45); Olchowiec (1880, KuK JCz.); Olchowiec (1886, SG, VII, 452); Вільховець (1947, АТП, 518); Вільхівці (2009, ІФ АТП, 152). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. далі), на берегах якого розкинулося село. Сучасна множина форма найменування села з'явилася під впливом потужної на Покутті моделі ойконімів на *-івці*.

Вільхівці², -ів; мн.; поле; с. Матіївці Кол. р-ну: Вільхівці (2011, УШ). – Назва, очевидно, мотивована гідронімом – найменуванням потоку *Вільховець* (див. далі), що протікає повз поле. Її множинна форма

з'явилася під впливом розмовної мови з метою диференціації назв потоку й поля.

Вільхованя, -і; ж.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну: Вільхованя (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ан(я)* від прикметника *вільховий* 'який має *вільхи*, із заростями *вільхи*'. Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вільховець¹, -івця; ч.; потоки; 1) п. Дністра; довжина – 2,5 км; с. Вільхівці Гор. р-ну; інша назва – *Потік* (див. далі): Вільховець, або Потік (2008, УШ); 2) п. Пруту л. Дунаю; довжина – 17,1 км, площа басейну – 22,5 км; сс. Турка, Ценява, Корнич, Залуччя, Перерив Кол. р-ну; інші назви – *Дзвинарка* (у с. Матіївці) (див. далі), *Ценева*, *Ценявка* (див. далі): Olchowiec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 277, арк. 11); Olchowiec (1855, АККГЛ, Bl. 49); Olchowiec, Cieniawa (1886, SG, VII, 452; 1888, SG, IX, 108); Olchowiecki (1906 (1874), KuK K); Ценявка (1917, Машт., ДБ, 16); Вільховець (1957, КРУ, 25); Вільховець (1979, СГУ, 109); Ценева (1979, СГУ, 597); Вільховець (2006, КВС, 71); Дзвинарка, або Вільховець (2011, УШ); 3) л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; довжина – 5,34 км; с. Попельники Снят. р-ну: Olchowiec (1855, АККГЛ, Bl. 49); Вільховець (2003, УШ); Вільховець (2012, НПС, 176). – Назви утворені за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *вільховий* (див. вище). Вони вказують на природні особливості теренів, де протікають потоки. Можливо також, що в давнину існував географічний термін **ольховсь* зі значеннями 'вільхові зарості', 'потік, що тече у вільхових заростях', який і мотивував ці гідроніми, пор. рос. діал. *ольховец* 'зарості вільхи' (Вербич, ГСД, 32).

Вільховець², -івця; ч.; урочище (поле); с. Корнич Кол. р-ну: Olchowiec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 261, арк. 23); Вільховець (2006, КВС, 73). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), що протікає в урочищі.

Вільховець³, -івця; ч.; гора; 525 м; с. Добротів Надв. р-ну; вар. *Вільхивець*: Olchowiec (1932, PBW, II, 141); Olchowiec (1935, МТ N); Вільхивець (2007, ДГД, 45). – Назва

утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *вільховий* 'вкритий *вільхою*, *вільхами*'. Вона вказує на характер рослинності на горі. Можлива також мотивація цього ороніма апелятивом **вільховець* зі значенням 'вільхові зарості'.

Вільховець⁴, -івця; ч.; урочище; м. Снятин; Вільховець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива **вільховець* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вільховий, -ого; ч.; ліс; с. Олешів Тлум. р-ну: Вільховий (2012, БЛ⁵, 227). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вільховий* 'вкритий *вільхою*, *вільхами*; із заростями *вільхи*' (Експ.). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Вільша, - і // -ої; ж.; кол. нива, тепер присілок; с. Королівка Тлум. р-ну: piwa Olsza (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 43, арк. 14); Вільша (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) давнім посесивним утворенням на *-*ja* від антропоніма *Вільха*, пор. п-ще *Вільха* (АЛ, 99); б) утворенням способом субстантивації та онімізації прикметника *вільша* **'вкрита вільховими заростями'*. У такому разі вона вказує на характер рослинності в давнину місцевості, де була облаштована нива, а потім виник присілок.

Вільшаний, -ого; ч.; потік; пр. Сільсько-го л. Бистриці п. Дністра; інша назва – *Мосточний* (див. далі); с. Угринів Тисм. р-ну: Вільшаний, або Мосточний (2004, ІУ, 24). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вільшаний* 'який витікає з *вільшини* – вільхового гаю; вкритий *вільховими заростями*', пор. *вільшина* (< псл. **elšina* // **olšina*) 'вільховий гай' (ЕСУМ, І, 399–400).

Вільшаницький, -ого; ч.; ліс; між сс. Клубівці та Вільшаниця Тисм. р-ну: Вільшаницький (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вільшаницький* 'який знаходиться, розташований з боку с. *Вільшаниця* (див. далі)' або 'який належить громаді с. *Вільшаниця* чи окремим її жителям'.

Вільшаницький, -ого; ч.; потік; л. Коростильної п. Дністра; довжина – 5 км; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Olszanicki (1883, SG, IV, 415); Olszanicki (1905 (1874), KuK TT); Ольшанецький, Olszanicki (1917, Машт., ДБ, 19); Вільшаницький (1979, СГУ, 110). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вільшаницький* 'який протікає у с. *Вільшаниця* (див. далі)'.

Вільшаниця¹, -і; ж.; гора; 369 м; між сс. Вільшаниця Тисм. р-ну та Острина Тлум. р-ну: Olszanica (1855, AKKGL, Bl. 45); Olszanica (1883, SG, IV, 415); Olszanica (1905 (1874), KuK TT); Вільшаниця (2006, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *вільшиана* 'вкрита вільхою'. Вона вказує на характер рослинності на горі. Можливо також, що цей оронім мотивований давнім апелятивом **вільшаниця* (< псл. **elšanica* // **olšanica*) 'місцевість, заросла вільхою; вільховий гай, ліс' (ПГФ, 87).

Вільшаниця², -і; ж.; село; Тисм. р-н; с/р; віддалі до Тисмениці – 14 км, до Івано-Франківська – 27 км: Olszanica (1444, AGZ, XII, 30); Olszanicza (1578, ŻDz, XVIII/I, 85); Olszanica ad Jamnica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Olszanica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 130); Olszanica (1855, AKKGL, Bl. 45); Вільшаниця (1947, АТП, 517); Вільшаниця (2009, ІФ АТП⁷, 153). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), під якою було започатковане село. М. Л. Худаш виводить її від однозвучного гідроніма – найменування потоку, який тепер називається *Вільшаницький* (див. вище), а колись мав назву *Вільшаниця* (Худ.², 323). Зважаючи на наявність у назві суфікса *-иц(я)* < псл. *-*ic-a*, який, за твердженням О. М. Трубочова, є "загально-визнаним давнім гідронімним формантом, що використовується на слов'янських територіях" (Трубочев, 171), маємо підстави підтвердити відгідронімне походження цього ойконіма.

Вільшіна¹, -и; ж.; лісові урочища; 1) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Olszyna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 11, арк. 150); Wilczyny (1932, МТ S); Вільшина (2011,

УШ); 2) с. Іванівці Кол. р-ну: Olszyna (1933, МТ К); 3) с. Угорники Кол. р-ну: Вільшина (2012, БЛ⁵, 227); 4) с. Саджавка Надв. р-ну: Вільшина (1998, Мих., 181); 5) між м. Снятин та с. Залуччя Снят. р-ну: Olszyna (1906 (1876), KuK Sn.); Olszyna (1933, МТ Sn.); Вільшина (1982, КС, 37); 6) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Вільшина (2012, Експ.); 7) с. Підпечари Тисм. р-ну: Olszyna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 44, арк. 61); Вільшина (2001, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вільшина* (< псл. **elbšina* // **olbšina*) ‘вільховий гай’ (ЕСУМ, I, 399–400), ‘місце, де ростуть вільхи’ (Лісняк, 362), ‘вільховий ліс’ (Онишк., I, 126). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Вільшина², -и; ж.; куток; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Вільшина (2005, УКС, 7). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вільшина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Вільшини, -ин; мн.; урочища; 1) смт Отинія Кол. р-ну: Вільшини (1998, От., 16); Вільшини (2006, КВС, 116); Вільшини (2011, УШ); 2) с. Красилівка Тисм. р-ну: Вільшини (2010, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *вільшина* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Вільшільний, -ого; ч.; горб; с. Королівка Тлум. р-ну; вар. *Вішільний*: Olszowy Gorb (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 43, арк. 17); Вішільний (2011, УШ); Вільшільний (2012, БЛ⁵, 227). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *вільшільний*, *вішільний* (діал.) ‘вільшаний; вкритий вільховими заростями’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Вільшнік, -а; ч.; поле; сс. Добровляни, Колодівка Тисм. р-ну: Вільшник (2012, БЛ⁵, 227). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вільшник* ‘зарості вільхи’ (ВТС, 146), ‘вільшина; вільшняк’ (Онишк., I, 126). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Вільшнік¹, -ів; мн.; поля; 1) с. Волосів Надв. р-ну: Вільшники (1998, Мих., 181);

2) с. Тисменичани Надв. р-ну: Вільшники (1998, Мих., 181); 3) с. Колодівка Тисм. р-ну: Вільшники (2011, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *вільшник* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на полях у давнину.

Вільшніки², -ів; мн.; куток; с. Волосів Надв. р-ну: Вільшники (1998, Мих., 181); Вільшники (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Вільшніки³, -ів; мн.; урочище; с. Марківці Тисм. р-ну: Вільшники (1995, ТМН, 31). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вільшник* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Вінниця¹, -і; ж.; горб; с. Чернятин Гор. р-ну: Вінниця (1978, Гор., 475); Вінниця (2012, БЛ⁵, 227). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування міста на Поділлі, звідки переселилися власники цього горба, які дали йому таке найменування.

Вінниця², -і; ж.; криниця; с. Чернятин Гор. р-ну: Вінниця (2009, ЛГ, 17). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування подільського міста *Вінниця*, з-під якого прийшли колись перші жителі села, які назвали так криницю на згадку про свою малу батьківщину. Про це, зокрема, йдеться і в народному переказі про заснування Чернятина (ЛГ, 17). Можливо також, що цей гідронім є суфіксальним утворенням на -иц(я) від прикметника *винний* ‘кисло-солодкий’ (ВТС, 103), який вказує на смакові якості трохи мінералізованої води, пор. гуц. *боркут* ‘винне (квасне) жерело’ (Шух., I, 42).

Вінніпег, -а; ч.; куток; с. Русів Снят. р-ну: Вінніпег (2012, БЛ⁵, 227). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного хороніма – найменування провінції в Канаді. Вона має конотативне значення і вказує на те, що на кутку проживали колись люди, які були на заробітках у цій провінції.

Вінтонюкова Копань, -ої, -і; ж.; ліс; с. Узин Тисм. р-ну: Вінтонюкова Копань

(2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *копань* ‘т. с., що копанка (див. далі)’ (СУМ, IV, 279), ‘викопаний межовий знак’ (ССУМ, I, 495), ‘розчищене під посів місце в лісі, яке ще не можна орати, а лише копати’ (Грінч., II, 280), ‘глибока яма; викопана штучна впадина; маленький викопаний ставок; яма, вибита дощем’ (Мар., 232), а атрибутивним членом – прикметник *Вінтонюкова*, що вказує на належність у давнину землі, на якій виріс ліс, *Вінтонюкові*, пор. п-ще *Вінтонюк* (ІФД, 212).

Вінтонюкові, -их; мн.; куток; с. Узин Тисм. р-ну: Вінтанюкові (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала в ньому, пор. п-ще *Вінтонюк* (див. вище).

Вінтонівка, -и; ж.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Вінтонівка (2006, КВС, 156). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Вінтон*, пор. особове ім’я *Вінтон* (розм.) < *Антон* (СУІ, 37).

Вінцентівка, -и; ж.; кол. нім. колонія, хутір, засн. 1872 р. (Сір.², 77), нал. до м. Коломій: *Wincentówka* (1900, SGG, 293); *Wincentówka* (1910, ZSO, 179); *Wincentówka* (1933, МТ К); *Вінцентівка* (1988, КК, 38). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Вінцент*, пор. пол. особове ім’я *Wincenty*, укр. *Вікент*, *Віцент* (СУІ, 66).

Вінь, -ю; ч.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Вінь (2012, Експ.). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені людини, якій, очевидно, належало колись урочище, пор. особове ім’я *Вінь* < *Венедикт* (СУІ, 65).

Віпханка, -и; ж.; куток; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Віпханка (1995, НВ, 8); Віпханка (2006, КГ, 21); Віпханка (2012, БЛ⁵, 227). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *віпханка* (діал.) ‘частина поселення, жителів якого “випхали”, заставили переселитися на край села за р. Люч-

ка’ (Експ.), пор. *випихати* ‘пхаючи, примушувати кого-небудь вийти звідкись кудись’ (ВТС, 104).

Вірла, -ої; ж.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Вірла (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації дієприкметника *вірла* ‘викривлена, погнута’, пор. укр. діал. *верий* ‘вигнутий, зігнутий, скрючений, скоцюрблений’ (ЕСУМ, I, 356), псл. **vьrlъ* ‘предмет, об’єкт викривленої форми’ < і-є. **uer-* ‘гнути, згинати; крутити, вертіти’ (Вербич⁵, 170). Вона вказує на викривлену, покручену поверхню урочища.

Вірле, -ого; с.; поле; с. Діброва Тлум. р-ну: Вірле (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації дієприкметника *вірле* (див. вище). Вона вказує на особливості поверхні поля.

Вірлова, -ої; ж.; гора; між смт Чернелиця та с. Вільхівці Гор. р-ну: *Wirłowa* (1880, KuK JCz.). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивації та онімізації дієприкметника *вірлова* ‘крута, вигнута’, пор. *вірла* (див. вище). Вона вказує на форму гори.

Вірмєнський Фільварок, -ого, -рка; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Хвалибога Гор. р-ну: *Folwark Ormiański* (1900, SGG, 213). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *фільварок* ‘у феодальній Польщі, Литві, Білорусії та на Україні – комплекс земельних угідь, на яких феодал-поміщик вів власне господарство; у Польщі, Західній Україні та Західній Білорусії (до 1939 р.) – панський маєток із господарчими будівлями; (заст.) хутір або виселок’ (СУМ, X, 595–596), а атрибутивним членом – прикметник *вірмєнський*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину *вірменам*.

Вісімнадцятка, -и; ж.; гай; с. Пороги Бог. р-ну: Вісімнадцятка (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вісімнадцятка*, що вказує на номер лісової ділянки, у якій проростає гай.

Віскрівка, -и; ж.; горб; с. Далешеве Гор. р-ну: *Wiskriwka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 74, арк. 13); *Wiskriwka* (1855, АККГЛ,

ВІ. 45); Віскрівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Віскрий*, пор. п-сько *Віскрий* (Експ.) < *віскрі* ‘соплі’, *віскривий* ‘сопливий’ (ЕСУМ, I, 404).

Вістрів, -ову; ч.; пасовище; с. Петрилів Тлум. р-ну: Вістрів (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вістрів* (діал.) ‘острів’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування пасовища.

Вітерець, -рця; ч.; поле; с. Тисменичани Надв. р-ну: Вітерець (1998, Мих., 181). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вітерець*, зменш. до *вітер* ‘більший або менший рух потоку повітря в горизонтальному напрямі’ (ВТС, 148). Вона вказує на природні особливості поля, на якому майже завжди відбувається рух повітряних мас.

Вітүшині, -их; мн.; урочища (млаки); с. Тучапи Снят. р-ну: Вітүшині (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(і)* від андроніма *Вітиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Вітя* < *Віктор* (СУІ, 67). Можливо також, що назва звучала колись як *Війтишині* й у процесі функціонування перетворилася на *Вітишині*. У такому разі вона мотивована названим вище андронімом, що походить із *Війтиха* ‘дружина війти’.

Вітракү, -ів; мн.; поле; с. Хотимир Тлум. р-ну: Вітраки (1973, Кобил., 272). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *вітрак*, що є розмовним фонетичним варіантом апелятива *вітряк* ‘вітряний млин’ (ВТС, 149). Вона вказує на те, що на полі колись були такі установки.

Вітряк¹, -а; ч.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Вітряк (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вітряк* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись був вітряний млин.

Вітряк², -а; ч.; поле; с. Пужники Тлум. р-ну: Вітряк (2012, БЛ², 227). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вітряк* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись стояв вітряний млин.

Вітцївщина, -и; ж.; горб; смт Обертин Тлум. р-ну: Вітцївщина (2011, УШ). – Назва

утворена семантичним способом від апелятива *вітцївщина* ‘батьківщина; спадщина від батьків; спадковий масток’ (ВТС, 39, 149). Вона вказує на те, що земля на горбі була передана власнику в спадщину.

Віха, -и; ж.; урочища; 1) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Віха (2000, ЕКол., III, 38); Віха (2006, КГ, 17); 2) смт Отинія Кол. р-ну: Віха (1998, От., 16); Віха (2006, КВС, 116); Віха (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *віха* ‘вежа на триангуляційному пункті’ (Нг., 51), ‘вишка’ (Експ.). Вони вказують на наявність у давнину в урочищах таких споруд, на яких, можливо, стояли сторожові пости, які повідомляли про наближення ворогів.

Віхрєнкове, -ого; с.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Віхренкове (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому розбудувався куток. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Віхренко*. Таке прізвище мав колишній власник поля.

Віцьків Вертіб, -ового, -ебу; ч.; карстова воронка; с. Олеша Тлум. р-ну: Віцьків Вертіб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вертіб* ‘яма з водою на полі’ (ЕСУМ, I, 358), а атрибутивним членом – прикметник *Віцьків*, що вказує на розташування воронки на полі, яке належало колись *Віцькові*, пор. особове ім’я *Віцько* < *Віцьо* < *Віктор* (СУІ, 67).

В Кадубі; поле; с. Городниця Гор. р-ну: В Кадубі (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *в*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта в середині іншого об’єкта, та мікротопоніма – найменування урочища *Кадіб* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

В Каменярі, джерело-криниця; смт Чернелиця Гор. р-ну: В Каменярі (1978, Гор., 471). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з при-

йменника *в* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кутка *Камінярня* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування джерела.

Владичине, -ого; с.; кол. село, тепер урочище (поле); с. Виноград Гор. р-ну; давня назва – *Владиче Поле*: *Vladicze pole* (1390, ZDM, VI, 87); *Wladiczin* (1438, AGZ, XII, 30); *Wladiczin campo* (відкрите поле, рівнина) (1454, AGZ, XII, 265); *Wladiczin* (1579, ZDz, XVIII/ 1, 103); *Wladyczyn* (1658, ЛЦДІА, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Pruchmyszno zum Wladyczyn* (1735, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1); *Wladyczyn* (1906 (1876), KuK K); *Владичин* (1988, КК, 594); *Владичине* (2008, УШ). – Давня назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому було започатковане село. Атрибутивний член у назві вказує на належність топооб'єкта *Владиці*, пор. давні особові назви *Владыка*, *Вльди́ка*, *Оулады́ка* < *влады́ка*, *влады́ка* 'архірей, влады́ка' (ССУМ, I, 180), *Владичь* (Мор., 41). Сучасне найменування з'явилося в результаті еліпсису опорного компонента давнього словосполучення.

Влахова Долі́на, -ої, -и; ж.; урочище (поле); с. Потічок Снят. р-ну; вар. *Влахова*: *Włachowa Dolina* (1933, MT Sn.); *Влахова* (1982, КС, 39). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ, I, 315), 'низина, заросла травою; широка низина' (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Влахова*, що вказує на належність поля *Влаху*, пор. п-ще *Влах* (СП, 77). Варіант назви з'явився в результаті еліпсису опорного компонента складеного найменування.

В Ліска́х; поле; с. Городниця Гор. р-ну: *В Лісках* (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *в* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Ліски* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Вло́га, -и; ж.; урочища; 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: *Влога* (1999, ТФП, 9); 2) с. Перерив Кол. р-ну: *Влога* (2010, БЛ³, 27); *Влога* (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *улога*, *влога* 'впадина, заглиблення: рівне поле; перелогове поле' (Мар., 252), 'рівне поле' (Нг., 51). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

В лужкѹ; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: *В лужку* (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *в* (див. вище) та апелятива *лужок*, дем. від *луг* 'заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать', 'низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість' (Мар., 235), 'низовина, на якій ростуть гарні трави' (Лісняк, 359) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

В лу́зі; урочище; с. Городниця Гор. р-ну: *В лузі* (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *в* (див. вище) та апелятива *луг* (див. вище) в місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

В Мо́крому; поле; між сс. Колодіївка та Підлужжя Тисм. р-ну: *W Mokrem* (1932, MT S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *в* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Мокре* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Вовкі́, -ів; мн.; куток; с. Стрільче Гор. р-ну: *Вовки* (2008, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток, пор. п-ще *Вовк* (ІФД, 213); б) утворенням способом плюралізації та онімізації апелятива *вовк*; у такому разі вона вказує на вид звірів, що водилися в минулому в цій місцевості.

Останню версію підтверджує й народний переказ про цю назву. У ньому йдеться про

те, що колись давно за якусь провину одного селянина вигнали з села. Він оселився на полі, куди часто навідувалися в пошуках здобичі вовки. Згодом тут почали жити й інші родини. З'явилося невеличке поселення, але вовки продовжували нападати на нього. Це нібито й зумовило появу такої його назви.

Вовківня¹, -і; ж.; урочище; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Вовківня (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вовківня* 'вовче лігво; збірн. вовки' (ВТС, 153), 'яма, пастка для вовків' (Лісняк, 359). Вона вказує на те, що в урочищі колись водилися ці звірі й були зроблені для них пастки.

Вовківня², -і; ж.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Вовківня (2011, УШ); Вовківня (2012, НПС, 164). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вовківня* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись водилися вовки.

Вовкова¹, -ої; ж.; гора; сс. Залуччя, Матіївці Кол. р-ну: Wołkowa (1787, ЛЦДА, ф. 19, оп. 6, спр. 262, арк. 22); Вовкова (1985, ІГ, II, 353); Вовкова (2012, БЛ⁵, 228). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Вовк*, пор. п-ще *Вовк* (СП, 77).

Вовкова², -ої; ж.; куток; с. Залуччя Кол. р-ну: Вовкова (2006, КВС, 55). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся куток.

Вовча, -ої; ж.; гора; с. Кутище Тлум. р-ну: Вовча (2006, Експ.); Вовча (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *вовча* 'на якій водяться вовки'.

За переказами, колись давно в селі жив чоловік на прізвище Вовк. Його прозвали так за те, що постійно уникав людей, дивився на них як вовк. Ніхто не знав, звідки прийшов він і чому самотньо живе на горі. І коли він помер, гору ту назвали *Вовчою*.

Вовча Горá¹, -ої, -и; ж.; горби; 1) 354 м; між сс. Братишів, Антонівка та Олешів Тлум. р-ну; вар. *Вовча*: Owca góra (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Wołcza góra (1905 (1874), KuK TT); Вовча (2008, УШ); 2) 322 м; с. Хотимир

Тлум. р-ну: Wilczej góry (1880, SG, I, 601); Wilcza góra (1905 (1874), KuK TT); Wilcza Góra (1926, MT T); Вовча Гора (2010, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивними членами – прикметник *вовча* (див. вище), що вказує на перебування на горбах у давнину *вовків*.

Вовча Горá², -ої, -и; ж.; поля; 1) с. Антонівка Тлум. р-ну: Вовча Гора (2012, Експ.); 2) с. Хотимир Тлум. р-ну (кол. хутір): Wilcza Góra (1934, SDW, № 24, s. 294); Вовча Гора (2010, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. вище), на яких розкинулися поля.

Вовча Яма¹, -ої, -и; ж.; долина; с. Княздівр Кол. р-ну: Вовча Яма (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яма* зі значенням 'долина потоку; долина, кітловина' (Мар., 255), а атрибутивним членом – прикметник *вовча* (див. вище), який вказує на те, що в долині колись водилися *вовки*.

Вовча Яма², -ої, -и; ж.; ліс; с. Княздівр Кол. р-ну: Вовча Яма (1985, ІГ, II, 419); Вовча Яма (1988, КК, 646). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування долини (див. вище), у якій проростає ліс.

Вовче Гóрло, -ого, -а; с.; куток; смт Богородчани: Вовче Горло (2011, УШ). – Назва має переносне, конотативне значення. Вона позначає куток V-подібної форми, який гострим кутом упирається до р. Бистриця-Солотвинська і є дуже темним вночі. Кажуть, що туди колись забігали вовки.

Вовчий, -ого; ч.; верх; с. Гута Бог. р-ну: Вовчий (2004, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *вовчий* 'на якому водяться *вовки*', хоч можливо, що в її основі лежить антропонім *Вовк*, пор. п-ще *Вовк* (СП, 77).

Вівчий Потік, -ого, -оку; ч.; куток; с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: Вовчий Потік (2012, БЛ⁵, 228). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування не засвідченого тепер потоку, навколо якого розкинувся куток. Очевидно, у потоці колись водилися *вовки*.

Вовчиніць¹, -нця; ж.; гора; 314,7 м.; сс. Вовчинець Ів.-Фр. м/р, Колодіївка Тисм. р-ну; вар. *Вовчинецька*: Вовчинецька (1975, АСЗ, I, 696); Вовчинецька (2012, БЛ⁵, 228); Вовчинець (2012, Експ.). – Гора, очевидно, колись називалася *Вовчинець*, що є семантичним утворенням від апелятива *вовчинець* (бот.) ‘молочай’ (ЕСУМ, I, 413), ‘вовчі ягоди звичайні’ (Смик, 247), пор. бойк. *вовчинець* ‘вовчуг польовий’ (Онишк., I, 138). Вона вказує на характер рослинності на горі в давнину. Варіант назви є вторинним за походженням. Він мотивований ойконімом – найменування села, на території якого височіє гора.

Вовчиніць², -нця; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 11 км, площа басейну – 54,3 км²; сс. Колодіївка, Узин, Ганнусівка, Побережжя Тисм. р-ну: Wołczyniec (1932, МТ S); Вовчинець (1957, КРУ, 41); Волчинець (1960, WRG, I, 361); Вовчинець (1979, СГУ, 115); Вовчинець (2009, РІФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої витікає потік.

Вовчиніць³, -нця; ч.; село; нал. до Івано-Франківської м/р; с/р; віддаль до Івано-Франківська – 5 км: Valcziniec (1461, AGZ, XII, 454), Wolczynecz (1473, AGZ, XII, 488); Wolcziniecz (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Wolczyniec ad Tysmienica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Wołczyniec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 125); Wołczyniec (1893, SG, XIII, 868); Вовчинець (1947, АТП, 516); Вовчинець (2009, ІФ АТП⁷, 153). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), під якою виникло поселення; б) суфіксальним утворенням на *-ець* від антропоніма *Вовчин* чи *Вовчина*, як це ствер-

джує Д. Г. Бучко (Бучко, 59), пор. п-ща *Вовчин* (ІФД, 213), *Вовчина* (Редько, I, 160). М. Л. Худаш трактує цю назву як результат трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), який однак не протікає територією села й тому напевно чи міг він мотивувати цей ойконім.

Вовчиніцькі Гіри, -их, гір; мн.; височина, узгір'я; сс. Вовчинець Ів.-Франк. м/р, Колодіївка Тисм. р-ну: Вовчинецькі Гори (2000, ПЗТ, 235); Вовчинецькі Гори (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гори*, мн. від *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *вовчинецькі*, що вказує на розташування орооб’єкта на території с. *Вовчинець*.

Вовчинецькі Гори є комплексною пам’яткою природи загальнодержавного значення, де росте багато різноманітних рослин. Серед них перлівка поникла, керелія струнка, осока низька, гадючник шестипелюстковий, шавлія лучна, родовик лікарський, первоцвіт весняний, лілія лісова, билинець комариний, пальчатокорінник травневий та інші. Окремі з них занесені до Червоні книги України (ПЗТ, 235).

Вовчків¹, -ового; ч.; урочище; с. Мала Кам’янка Кол. р-ну: Wołczków (1933, МТ K). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Вовчко*, *Вовчок*, пор. ст.-укр. особове ім’я *Волчко*, *Вольчко* (ССУМ, I, 194), п-ще *Вовчок* (СП, 78).

Вовчків², -ового; ч.; потік; л. Косачівки п. Добровідки л. Пруту л. Дунаю; довжина – біля 6 км; сс. Мала Кам’янка, П’ядики Кол. р-ну; вар. *Вовчківка*: Wołczków (1881, SG, II, 79; 1893, SG, XIII, 864); Wołczków (1906 (1876), KuK K); Wołczkówka (1933, МТ K); Вовчків (1979, СГУ, 115); Вовчків (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік. Варіант назви є суфіксальним утворенням на *-к(а)* від названого вище мікротопоніма.

Вовчків³, -ового; ч.; поле (лан); смт Єзупіль Тисм. р-ну: Вовчків (1997, Єз., 187). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Вовчко* (див. вище).

Вовчківці, -ів; мн.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 15 км, до Івано-Франківська – 86 км: Wolczkowce (1405, MRPS, III/IV, 371); Wolczkowce (1437, AGZ, XII, 26); Wolczkowce (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Wolczkowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Wolczkowce (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 38); Wolczkowce (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Wolczkowce (1893, SG, XIII, 864); Вовчківці (1947, АТП, 506); Вовчківці (2009, ІФ АТП⁷, 153). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх родоначальника, батька чи володаря, які заснували село, пор. давнє особове ім'я *Волчко*, *Вольчко* (ССУМ, І, 194).

За народними переказами, село виникло в XIII ст. і належало бояринові *Вовку*. Це й зумовило таку його назву. За іншою версією, село заснували переселенці з центральної України, які втекли сюди від монголо-татарської навали. Приїхали вони на волах і оселилися на місці сучасного урочища Погибла. Від слова *воли* нібито й пішла назва *Волківці*, а потім *Волчківці*. Ще в одному переказі йдеться про те, що колись у Хасевій долині було багато вовків, які часто набігали в новозасноване село. Тому його й назвали *Вовчківцями*.

Водичкú, -ок; мн.; болото; площа – 1,2 га; с. Тишківці Гор. р-ну: Водички (2000, ПЗТ, 255). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *водичка*, дем. від *вода* 'джерело; місце, заповнене водою' (Експ.).

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 255).

Водінкú, -ок; мн.; куток; с. Слобода Кол. р-ну: Водінки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *водянка* (розм. – *вод'инка*) (бот.) 'водянка чорна; *Empetrum Nigrum*' (Смик, 255). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Водокачка, -и; ж.; джерело; с. Підвербці Тлум. р-ну: Водокачка (2011, УШ). – Назва

утворена семантичним способом від апелятива *водокачка* 'споруда з насосами для подавання води у водогін' (ВТС, 154). Вона вказує на те, що з джерела колись перекачували воду на колгоспну ферму.

Водоставського, -ого; ч.; урочище; с. П'ядики Кол. р-ну: Водоставського (2006, КВС, 134). – Назва є формою родового відмінка антропоніма *Водоставський*, пор. поширене в селі п-ще *Водоставський* (КВС, 136). Вона вказує на належність ґрунту в урочищі в давнину.

Вознесінка, -и; ж.; гора; 533 м; с. Манява Бог. р-ну; вар. *Вознесенська*: до верха ... гори Вознесенської (1887, ІСМ, 38); на ... причолку *Вознесѣнки* (1887, ІСМ, 38); Вознесінка (1975, АСЗ, І, 742); Вознесінка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* (вар. *-ськ(а)*) від найменування церкви *Вознесіння* Христового, яка знаходилася колись на схилі гори над монастирем Манявський Скит.

Вознесєнський Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Серафінці Гор. р-ну: Вознесенський Кут (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина села' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Вознесенський*, що вказує на розташування кутка навколо церкви *Вознесіння* Ісуса Христа.

Вознічки, -ок; мн.; гора; с. Пороги Бог. р-ну: Вознички (2004, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *возничка*, дем. від *возниця* 'вид податку' (ЕСУМ, І, 344). Очевидно, тут мається на увазі плата за перевезення сіна, яке звозили з гори.

Війнич, -а; ч.; кол. хутір, нал. до с. Підвербці Тлум. р-ну: Podwerbce z Wojniczem (1887, SG, VIII, 477). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко вважає, що вона утворена за допомогою суфікса *-ич* у посесивній функції від антропоніма *Война*, пор. давнє особове ім'я *Война* (Туп., 145; Бучко, 59). Однак можливо, що цей мікротопонім мотивований антропонімом *Войнич*, пор. п-ще *Войнич* (Експ.), або є давнім при-

свійноприкметниковим утворенням на *-*jъ* від особового імені *Войник*, пор. давнє *Войник* < *Воинъ* (Чучка, Сл., 109).

Войткова Лонка, -ої, -и; ж.; ліс; с. Кубаївка Надв. р-ну: Войткова Лонка (1998, Мих., 181). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування луки, на якій виріс ліс. В основі мікротопоніма лежить апелятив *лонка* ‘лука; низина, поросла травой’ (СНГТВ, 64), ‘нижина, поросла травой’ (Мар., 236), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Войткова*, що вказує на належність луки в давнину *Войткові*, пор. особове ім’я *Войтко* (СУІ, 73), п-ще *Войтко* (СП, 78).

Войцехів, -ового; ч.; горб; 287 м; с. Чортовець Гор. р-ну: Wojciechów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 210, арк. 17); Wojciechów (1933, МТ К); Войцехів (2007, ССЧ, 29). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* (< *-ov*) від антропоніма *Войцех*, пор. пол. особове ім’я *Wojciech* (СУІ, 73).

Вокзал, -а; ч.; куток; с. Перерісль Надв. р-ну: Вокзал (1998, Мих., 181); Вокзал (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *вокзал* ‘будинок залізничної станції або пристані для обслуговування пасажирів’ (ВТС, 155). Вона вказує на розташування кутка біля залізничної станції.

Волова, -ої; ж.; кол. хутір, нал. до с. Залуччя Кол. р-ну: Волова (1887, ШДС, 111); Волова (1914, ШКСС, 105). – Назва є посесивним утворенням на *-ov(a)* від антропоніма *Віл*, *Вол*, пор. давнє особове ім’я *Воль* (Мор., 48; Туп., 150), ст.-укр. *Воль* (Ук., 110), блр. *Вол* (Бір., 89), ст.-п. *Vol* (SSNO, VI, 195) ч. *Vol* (Sv., 309). Цей антропонім може мати двояке походження: а) бути семантичним утворенням від апелятива *віл* < *воль* ‘кастрований бик, якого використовують як тяглову силу’ (ВТС, 146); б) бути усіченим утворенням від давнього слов’янського імені-комполита *Волеславъ* (Мор., 47).

Волове¹, -ого; с.; кутки; 1) с. Кропивиче Кол. р-ну; вар. *Волова*: Wołowa (1904 (1877), KuK Kutu); Wołowa (1933, МТ Kutu); Wołowa (1934, SDW, № 20, s. 190); Волове (2006, КВС, 79); 2) с. Пилипи Кол.

р-ну; вар. *Волова*: Wołowa (1790, KGL, 28); Wołowa (1855, AKKGL, Bl. 49); Wołowa (1900, SGG, 294); Wołowe (1910, ZSO, 170); Wołowa (1933, МТ Kutu); Волове (2006, КВС, 131). – Назви, очевидно, є посесивними утвореннями на *-ov(a)* // *-ov(e)* від антропонімів *Віл*, *Вол* (див. вище). Можливо також, що вони утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *волове* ‘призначене для випасу волів’. Первісно ці назви могли стосуватися урочищ, у яких розводили й випасали волів, а пізніше стали найменуваннями кутків, які виникли в урочищах.

Волове², -ого; с.; поле; с. Підгайчики Кол. р-ну: Волове (2012, БЛ², 228). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивації та онімізації прикметника *волове* (див. вище). Вона вказує на те, що поле колись призначалося для випасу волів.

Волове³, -ого; с.; кол. хутір біля с. Тростянка Кол. р-ну, тепер ліс Волове: Wołowie (1670, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1, с. 59); Wołowe (ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 278); Wołowa (1900, SGG, 292); Wołowa (1923, SMRP, 9). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-ov* (*-e*, *-a*) від антропоніма *Віл*, *Вол* (див. вище). Можлива також мотивація цього мікротопоніма прикметником *волове* зі значенням ‘призначений для розведення й утримування волів’.

Воловці, -ів; мн.; кол. поселення на Снятинщині біля с. Белелуя, тепер не ідент.; засн. 1555 р.: Wołowcze (1564–1566, ЖУР, I, 3); Krasnostawcze, Wołowcze ... są wiszółki na gruncie białotojskiem Wołowce ab annis 15 condita (Воловці закладені 15 років тому) (1570–1571, ЖУР, VII, 147). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, заснували село, пор. давня особова назва *Воль* (Мор., 48; Туп., 150).

Волов'янка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Вовчківці Снят. р-ну: Wołowianka (1900, SGG, 607); Wołowianka (1933, МТ Sn.); Волов'янка (1982, КС, 39). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-янк(a)* (розм. *-'инк(a)*) від прикметника *во-*

ловий' призначений для розведення й випасу волів'.

Волосів, -ова; ч.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 15 км, до Івано-Франківська – 24 км: Wolosow (1377, MRPS, IV/III, 360 Supl.); Wołoszow (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Wolosow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Wołosów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 52); Wołosów (1893, SG, XIII, 895); Волосів (1947, АТП, 509); Волосів (2009, ІФ АТП⁷, 153). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* (< *-овъ*) від антропоніма *Волос*, пор. давнє особове ім'я *Волос* (Чучка, Сл., 115), *Волось* (Мор., 47), блр. *Волас* (Бір., 89), п-ще *Волос* (ІФД, 215). Цей антропонім є неоднозначним щодо походження. Він може бути: а) відкомпаративним гіпокористичним утворенням, яке виникло в результаті усичення давнього слов'янського автохтонного особового імені-композиції *Волославъ* (Мор., 47); б) семантичним утворенням від апелятива *волос*, можливо, що з якимсь забобонно-містичним значенням (Худ., 250). Менш імовірною є мотивація досліджуваного ойконіма фонетичним варіантом теоніма – язичницького бога *Велеса*, *Велоса*, покровителя худоби, статків, господарської діяльності, як стверджують деякі дослідники (див. ОУПТ, 127), хоч повністю відкидати цю гіпотезу не варто, зважаючи на розташування села недалеко від річки *Велесниця* (див. вище), назву якої також пов'язують з найменуванням цього бога.

Серед місцевого населення існує цікавий переказ про заснування села та його назву. У ньому йдеться про те, що колись давно галичани захопили в полон невеликий загін татар, які згодилися викупити своє життя тяжкою працею. Більшу частину цього загону відправили далеко в гори, де пізніше вони заснували село, відоме під назвою *Татарів*. А менша частина засіла в дрімучому лісі, через який текла невеличка річечка. На її берегах виднілося безліч кам'яних брил. Полонених заставляли видовбувати ці брили й відвозити до майстрів кам'яної справи. Незабаром на цьому місці виникло поселення, яке через його кам'янистий ґрунт назвали *Камінне*.

Важкою була праця полонених. Але працювали вони сумлінно. Тому їм дозволили одружуватися з дівчатами з навколишніх сіл. За кілька століть поселення так розрослося, що про його перших поселенців забули.

Але важкі умови праці й підневільне становище жителів Камінного призводили до того, що найбільш відчайдушні втікали подалі в ліси, на необжиті землі. Утікала переважно молодь. Одна з груп таких втікачів знайшла в лісі невеликий потічок і поселилася на його берегах. Назвали вони його *Лукавцем*, бо лукавою була до них доля. Каральні заходи можновладців вислідили їх. Оточивши невелике поселення, переслідувачі покарали його жителів за непослух та прагнення до волі. Усім жінкам і дівчатам шаблями відрізали коси, а декотрих чоловіків, що намагалися боронити своє поселення, скарали на смерть.

...І пливло невеликим потічком довге жіноче волосся, а червона кров зросила його береги, укриті купами цього волосся: руського, чорного, як воронове крило, сивого, як сизі ранкові тумани. Така кара була найбільшим приниженням у ті часи, особливо для жінок. Їх навіть не повертали на попереднє місце проживання. Зганьблені, але нескорені, залишилися втікачі на берегах Лукавця, де й заснували ще одне село – *Волосів*.

Волоська, -ої; ж.; кол. село на Покутті, тепер не ідент.: Wolosska wyess (1506, MRPS, III, 81). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *волоська* 'яка належить *волохові* чи *волохам* – представникові чи представникам *волоського* етносу, населення Придунайських князівств у Трансільванії, з якого в другій половині XIX ст. сформувалася румунська та молдавська нації; у якій проживають *волохи*', пор. *волох* 'представник *волоського* етносу, населення Придунайських князівств у Трансільванії, з якого у другій половині XIX ст. сформувалася румунська та молдавська нації' (СУМ, I, 733). Вона узгоджена в роді й числі з пол. апелятивом ж. р. *wieś* 'село'.

Волоська Доліна, -ої, -и; ж.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Волоська Долина (2002, СНЧ, 33); Волоська Долина (2009, БЛ²,

178). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (BTC, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *волоська* (див. вище), що вказує на належність землі в урочищі в давнину *волохові* або *волохам*.

Волоська Колонія, -ої, -ї; ж.; куток; с. Вільхівці Гор. р-ну: Волоська Колонія (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *колонія* ‘поселення переселенців з іншої країни, області’ (BTC, 442), а атрибутивним членом – прикметник *волоська* (див. вище), що вказує на заснування кутка *волохами*.

Волоська Слобода, -ої, -и; ж.; давнє поселення на Покутті, тепер не ідент., можливо, це *Слобода-Волосівська* (див. далі): *Słoboda Włoska* (1675, RSCI, 98). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобода* ‘поселення в Київській Русі, на Україні і в Росії XI–XVIII ст., жителі яких звільнялися від феодалських повинностей’ (СУМ, IX, 365), а атрибутивним членом – прикметник *волоська* (див. вище), що вказує на заснування поселення *волохами*.

Волохи, -ів; мн.; кол. поселення на Снятинщині чи Городенківщині, тепер не ідент.: **Wołochi* (Serafince z Wołochami, 1735, ЛЦДІА, ф. 134, опр. 2, спр. 10, с. 67). – Назва утворена семантичним способом від етноніма *волохи* (див. вище). Вона вказує на те, що засновниками поселення і його жителями були представники волоського етносу. Можлива також мотивація цього ойконіма однозвучним груповим антропонімом – найменуванням родини, яка започаткувала село або проживала в ньому, пор. п-ще *Волох* (СП, 80), ст.-п. особова назва *Włoch* (SSNO, VI, 137).

Волошинінь, -нця; ч.; поле; с. Мишин Кол. р-ну: Волошинінь (2006, КГ, 21). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника поля, пор. п-ще *Волошинінь* (СП, 80).

Волошівське Пóле, -ого, -я; с.; колишнє поселення на Покутті, тепер не ідент.: *Włoschowskie pole* (1469, ŻDz, XVIII/I, 35). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому було засноване село. В основі мікротопоніма лежить апелятив *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (BTC, 846), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *волошівське*, що вказує на належність цього топооб’єкта *волохам* або *волохові*.

Волошка, -и; ж.; урочища; 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Волошка (1999, ТФП, 9); Волошка (2008, УШ); 2) с. Чернятин Гор. р-ну: Волошка (1978, Гор., 477); Волошка (1996, ІЧ, 8); Волошка (2008, УШ). – Назви виникли, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучних антропонімів – найменувань жінок, які володіла колись землею в урочищах чи проживали в них, пор. п-сько *Волошка* (Експ.), п-ще *Волошко* (СП, 80), а також поширене в селі Чернятин п-сько *Волох*. Можлива також їх мотивація апелятивом *волошка* (бот.) ‘конюшина альпійська’ (ЕСУМ, I, 422). У такому разі назви вказують на характер рослинності в урочищах.

Волощина¹, -и; ж.; куток; с. Чортовець Гор. р-ну: Волощина (2007, ССЧ, 10); Волощина (2008, УШ); Волощина (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(a)* від прикметника *волоський* ‘який стосується *волохів*’. Йдеться про те, що тут у часи польсько-молдавської війни стояли табором *волохи*. Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *волощина* ‘земля, маєток *волоха* чи *Волоха*’.

Волощина², -и; ж.; колишнє поселення на Тлумаччині, можливо, це куток с. Пужники: *Wołoszczizna* (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); *Woloszczyzna* (1900, SGG, 708); *Pużniki z Wołoszczyzną* (1910, ZSO, 137). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(a)* (пол. *-uzn(a)*) від прикметника *волоський* (див. вище). Вона вказує на те, що засновниками поселення були *волохи*. Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *волощина* (див. вище).

Волощуківа, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Палагичі Тлум. р-ну: Волощуківа (2012, БЛ⁵, 228). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Волощук*, пор. п-ще *Волощук* (ІФД, 215).

Воніга, -и; ж.; куток (вулиця); с. Саджавка Надв. р-ну: Воніга (1998, Мих., 181). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *воніга* (діал.) ‘місце із неприємними запахами’ (Експ.).

Ворві, ворв; мн.; поле; с. Глибоке Бог. р-ну: Ворви (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *ворва* (діал.) ‘рів’ (Експ.). Вона вказує на те, що поле перерите ровами, які відділяють присадибні ділянки селян.

Воробжний, -ого; ч.; хребет; найвища точка – 823 м; с. Кричка Бог. р-ну: z pod grzebietu górskiego Woróżnym zwanego (1881, SG, II, 873); Woróżny (1887, SG, VIII, 317); Woroszny (1914 (1894), KuK P); Woroszny (1935, MT Porohy). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *ворожжний* ‘ворожий; який таїть небезпеку; важкодоступний’. Можлива також мотивація ороніма цим же прикметником зі значенням ‘пов’язаний із *ворожжіннями*; на якому колись *ворожили*’. У такому разі назва відбиває давні вірування наших предків.

Ворона¹, -и; ж.; річка; п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 81 км, площа басейну – 699 км²; м. Надвірна, сс. Стримба, Перерісль, Парище, Гаврилівка Надв. р-ну, Виноград, Ворона Кол. р-ну, Старі Кривотули, Слобідка, Пшеничники, Підпечари Підлужжя Тисм. р-ну, м. Тисмениця: Worona vel Tysmienica (1790, KGL, 27); Worona (1855, AKKGL, Bl. 45); Worona (1880, SG, I, 513, 628); Worona (1935, MT N); Ворона (1957, КРУ, 40); Ворона (1979, СГУ, 121); Ворона (2009, РІФ). – Назва утворена способом зміни наголосу й субстантивзації та онімізації прикметника *ворона* ‘кольору воронячого крила, чорна з металевим полиском’ (ЕСУМ, I, 428), ‘чорна’ (Грінч., I, 225). Вона вказує на колір ґрунту річища й відтінок води.

М. Клапчук вважає, що ця назва відбиває язичницькі вірування наших далеких

предків. Як відомо, річка бере початок з-під гори Страгора, на якій у давнину, на думку дослідників, було язичницьке святилище з ідолом Баби, богині життя й родючості. Під ногами ідола були зображення муравлів та ворон, які представляли живу природу. Тому й річку, яка витікала з-під гори, назвали Вороною (СКН, 14).

Про походження назви річки існує цікава легенда. У ній йдеться про те, що за Тисменицею є село, яке зветься Погонею. Протікає там річка. Ніхто не пам’ятає, коли виникло це поселення, але з діда-прадіда розповідають, що ще з тих часів, як татари плюндрували українську землю, при шляхах були такі вартівники, які давали знати про напад чужинців. І люди ховалися, де хто міг: у печерах, у лісах, у горах. Але одного разу вороги напали якось раптово й тому ніхто завчасно не зміг сховатися. Усі чоловіки села взялися за зброю, але сили були нерівними – жоден не врятувався від татарської шаблі. Жінки ж у цей час, зібравши дітей і стариків, почали втікати з села. Та не судилося їм відірватися від нападників. Татари натрапили на їх слід і погналися за втікачами. Довго тривала ця погоня, але нападники все ж наздогнали змучених людей, що падали від втоми під ноги ворожих коней. Татари тут же скручували їм руки й прив’язували мотузками до сідел, щоб забрати в неволю. І зрозуміли люди, що не втекти їм від погоні, не сховатися в чорних лісах. Почався в чистому полі плач великий...

Раптом із беззахисного натовпу назустріч татарським вершникам кинулася незвичайної краси дівчина. Усі аж ахнули від здивування, а вона, не зупиняючись, бігла до бусурманів. У довгих дівочих косах, темних, як ніч, була заплетена голуба стрічка. Коли до вершників залишилося декілька метрів, дівчина зірвала з коси стрічку й кинула її коням під ноги. Враз там зробилася річка. Була вона чорною, як ворон, що вже літав над беззахисною юрбою й люто крякав. Татарські вершники заїхали у воду, але швидко течія понесла їх. Іржали коні, билися у воді, бо мулисте дно ловило їх і тягло під воду. Жоден з нападників, що потрапив у річку, не виїхав на протилежний берег і не повернувся назад.

Гострі стріли вп'ялися в молоде дівоче тіло, і вона впала на зелений берег річки. Люди за цей час сховалися в лісі, а коли татари відійшли, повернулися на місце, де лежала з пробитим татарською стрілою серцем чорнява галичанка з розпущеним волоссям. Там і поховали вони свою рятівницю, а на могилі посадили плакучу вербу. Самі ж вирішили не повертатися до свого спаленого татарями села, поселитися над річкою, яка їх врятувала. Нове село назвали *Погонею*, а річку *Вороною*, бо й досі вода в ній чорна.

Воробна², -и; ж.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 40 км, до Івано-Франківська – 23 км: Wrona (1447, AGZ, XII, 153); Wrona (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Worona (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Worona (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 168); Worona (1855, АККГЛ, Bl. 45); Worona (1893, SG, XIII, 947); Ворона (1947, АТП, 512); Ворона (2009, ІФ АТП⁷, 153). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), яка протікає через село.

У народному переказі про заснування села йдеться про те, що колись тут була стоянка первісних людей, якими керували два вожді. Молодшого звали Ворон. Він був сильний, хоробрий і спритний воїн. Під час полювання старший вождь, щоб позутися молодшого, спробував скинути його в урвище. Але спритність Ворона врятувала йому життя. Він переміг і скинув старшого в провалля. З того часу Ворон став вождем роду. Він заснував село, яке на його честь назвали *Вороною*.

Воробна³, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Worona (1910, ZSO, 28); Ворона (1947, АТП, 510); Ворона (1961, ІФ АТП¹, 77). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на берегах якої розкинувся хутір.

Воробна⁴, -и; ж.; присілки (хутори, кутки); 1) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Worona (1935, МТ N); Ворона (2001, Проц., 75); 2) с. Цуцилів Надв. р-ну: Worona (1855, АККГЛ, Bl. 44); Worona (1893, SG, XIII, 947); Worona (1900, SGG, 415); Worona

(1910, ZSO, 28); Worona (1934, SDW, № 22, s. 238); Ворона (1999, ІСЦ, 7); Ворона (1998, Мих., 181); Ворона (2010, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на берегах якої розкинулися присілки.

Воробна⁵, -и; ж.; лісові урочища; 1) с. Парище Надв. р-ну: Ворона (1998, Мих., 181); 2) с. Перерісль Надв. р-ну: Ворона (2009 ПН, 18). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на берегах якої розкинулися урочища.

Воробна⁶, -и; ж.; пасовища; 1) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Ворона (1998, Мих., 181); 2) с. Парище Надв. р-ну: Ворона (1998, Мих., 181). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на берегах якої розкинулися пасовища.

Воробниця¹, -і; ж.; поточина; л. Ворони п. Бистриці-Надвіврянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 23 км, площа басейну – 24,8 км²; м. Надвірна, сс. Лісна Тарновиця, Перерісль, Волосів Надв. р-ну, Виноград, Ворона, смт Отинія Кол. р-ну; інша назва – *Полімський* (див. далі): Polimski (1880, KuK, S); Polimski (Woronica) (1932, МТ S); Polimski (Woronica) (1935, МТ N); Ворониця (2000, ЕКОЛ., III, 224); Ворониця (2006, КВС, 24, 116); Ворониця (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою демінутивного суфікса *-иц(я)* від гідроніма – найменування річки *Ворона* (див. вище), у яку впадає поточина.

Воробниця², -і; ж.; куток; с. Виноград Кол. р-ну: Woronica (1934, SDW, № 24, s. 300); Ворониця (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), навколо якої розкинувся куток.

Воробниця³, -і; ж.; поле; с. Виноград Кол. р-ну: Ворониця (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), навколо якої розкинулося поле.

Воробниця⁴, -і; ж.; ліс; с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Woronica (1934, SDW, № 22,

с. 232); Ворониця (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), яка протікає через ліс.

Воробничево¹, -ого; с.; поле; с. Пороги Бог. р-ну: Воробничево (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Воронич*, пор. п-ще *Воронич* (ІФД, 216).

Воробничево², -ого; с.; гора; с. Пороги Бог. р-ну: Воробничево (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), що розкинулося на горі.

Воронів¹, -ова; ч.; село; Гор. р-н; нал. до Незвиської с/р: віддаль до Городенки – 22 км, до Івано-Франківська – 74 км: Woronow (1439, AGZ, XII, 65); Woronów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 197); Woronów (1893, SG, XIII, 955); Woronów (1905 (1876), KuK TT); Воронів (1947, АТП, 511); Воронів (2009, ІФ АТП⁷, 153). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Ворон*, пор. давня особова назва *Воронъ* (Мор., 48), п-ще *Ворон* (СП, 81). Д. Г. Бучко вважає цей ойконім результатом трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. далі), який протікає через село (Бучко, 60).

За народним переказом, село назване так тому, що колись давно в ньому оселився поляк Ворон, який тримав тут корчму.

Воронів², -ова; ч.; потік; п. Хотимирки п. Дністра, гирло нижче річки Чортовець; с. Воронів Гор. р-ну: Woronów (1880, SG, I, 601); Воронів (1979, СГУ, 122). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає річка.

Воронівка¹, -и; ж.; хутір; між сс. Росільна та Хмелівка Бог. р-ну: Воронівка (1996, Рос., 3); Воронівка (2004, ІСР, 7); Воронівка (2011, УШ); Воронівка (2012, ХПЛ, 447). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Ворон* (див. вище).

Воронівка², -и; ж.; кутки; 1) с. Княздвір Кол. р-ну: Воронівка (1985, ІГ, II, 419); Воронівка (1988, КК, 646); Воронівка (2012, БЛ⁵, 228); 2) с. Нижній Вербіж Кол. р-ну:

Woronówka (1900, SGG, 295); Воронівка (1995, НВ, 8); Воронівка (2006, КВС, 109); Воронівка (2012, БЛ⁵, 228); 3) с. Сопів Кол. р-ну: Воронівка (2006, КВС, 151); Воронівка (2011, УШ); 4) с. Добротів Надв. р-ну: Воронівка (2002, ДІС, 9). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Ворон* (див. вище), пор. поширені в селах похідні п-ща *Воронюк* (КВС, 110, ТД КР, 184).

За словами місцевих жителів, кутки названі так тому, що там завжди є багато ворон.

За іншою версією, куток у с. Сопіві названий так тому, що там проживали колись *Воронюки*.

Воронівка³, -и; ж.; куток; с. Нижня Велесниця Кол. р-ну; вар. *Ворона*: Ворона (1947, АТП, 510), Воронівка (2006, КВС, 112). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від гідроніма – найменування річки *Ворона* (див. вище), на березі якої розкинувся куток. Варіант назви є результатом трансонімізації названого вище гідроніма.

Воронія, -ї; ж.; куток; с. Балинці Снят. р-ну: Воронія (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *воронія* (збір.) ‘вороння; збір. до ворона’ (Експ.). Вона вказує на вид птахів, які колись часто збиралися на кутку.

Воронка, -и; ж.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Woronka (1675, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1, арк. 106). – Назва утворена, очевидно, за допомогою демінутивного суфікса *-к(а)* від ойконіма – найменування села *Ворона* (див. вище), біля якого могло виникнути поселення.

Воронново, -ого; ч.; пасовище; с. Маркова Бог. р-ну: Воронново (2012, БЛ⁵, 228). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Ворон*, пор. п-ще *Ворон* (СП, 81).

Воронське, -ого; с.; озеро; с. Ворона Кол. р-ну: Воронське (1999, ССР, 9). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *воронське* ‘яке розкинулося на території села *Ворона* (див. вище)’.

Воронський, -ого; ч.; ліс; між сс. Ворона Кол. р-ну та Одаї Тисм. р-ну: Воронський (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена способом

субстантивації та онімізації прикметника *воронський* 'який належить до с. Ворона (див. вище); який розташований з боку с. Ворона'.

Воронський Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Липівка Тисм. р-ну: Воронський Кут (2002, Любчик, 122); Воронський Кут (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина населеного пункту' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *воронський*, що вказує на розташування кутка з боку с. Ворона (див. вище).

Воробга, -іт; мн.; куток; с. Глинка Надв. р-ну: Ворота (1998, Мих., 181); Ворота (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ворота* 'проїзд або прохід в огорожі між будівлями тощо, а також ворітниця, що його закривають; брама' (ВТС, 158). Очевидно, куток виник на місці, де колись був проїзд чи прохід в якійсь огорожі.

Воротіще¹, -а; с.; лісове урочище; с. Стриганці Тисм. р-ну: Воротище (2011, Осташі). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *воротище* 'місце, де були ворота'. Вона вказує на те, що в урочищі колись був пропускний пункт для людей чи худоби.

Воротіще², -а; с.; урочище (спуск до р. Дністер); смт Єзупіль Тисм. р-ну: Воротище (1997, Єз., 187). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *воротище* (див. вище). Вона вказує на те, що колись на спуску стояли ворота (рогатка), через які не пропускали громадську худобу на панське пасовище.

Воротіщі, -ищ; мн.; кутки; **1**) с. Лесівка Бог. р-ну: Воротіщі (2011, УШ); **2**) с. Старуна Бог. р-ну: Воротіщі (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *воротище* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, на яких колись були ворота або пропускні пункти.

Воротне, -ого; с.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: Воротне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та оні-

мізації прикметника *воротне* 'розташоване коло *ворот* (див. вище); навколо *ворот*'.

Ворчун, -а; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 12 км, площа басейну – 168 км²; поч. на пн.-сх. околиці с. Серафінці, гірло в с. Городниця Гор. р-ну; інші назви – *Лімець*, *Лімниця* (див. далі), *Ямгорів* (див. далі): Ворчун, або Лімець (2001, Експ.); Ворчун, або Ямгорів (2008, УШ). – Таку назву потік отримав за радянських часів. Вона утворена семантичним способом від апелятива *ворчун* 'воркун; той, що утворює одноманітний приглушений звук – рокіт (про воду, машину і т. ін.)' (ВТС, 158) і вказує на акустичні властивості води.

Ворюк, -а; ч.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Ворюк (1998, Мих., 181); Ворюк (2010, Експ.); Ворюк (2011, СГ, II, 286). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ворюк* 'криниця з солоною водою; огорожена яма, наповнена солоною водою' (Мих., 51). Вона вказує на наявність на кутку огороженого соляного джерела.

Воскресінці, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 1,5 км, до Івано-Франківська – 65 км: Woskrzencze (1439, AGZ, XII, 69); Oskresinice (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 259); Oskresinice (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Oskreszynice (1886, SG, VII, 641); Воскресинці (1947, АТП, 507); Воскресинці (2009, ІФ АТП⁷, 153). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *воскресинці* 'люди, які належать до монастиря *Воскресіння Христового*'.

За народним переказом, назва села походить від монастиря, який знаходився колись на його території. При вході до нього на воротах був напис "Воскрес ІНЦІ". При поселенні людей в цій місцевості ці слова нібито й стали назвою села.

Воскресинієцька, -ої; ж.; гора; 354 м; с. Воскресинці Кол. р-ну; інша назва – *Бучок* (див. вище): Góra Oskresiniecka (1932, RBW, II, 205); Воскресинієцька (2000, ЕКол., III, 227); Воскресинієцька (2004, Експ.); Воскресинієцька, або Бучок (2008, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *воскресинієцька* 'на якій розміщений монастир *Воскресіння Христового*'.

За переказами, він був обнесений муром та глибоким ровом. Коли татари нападали на цей край, люди з навколишніх сіл знаходили там притулок. Але одного разу чужинці вислідили потаємні ходи, якими пробіралися селяни до монастиря, увірвалися туди й учинили страшний погром. Потім влаштували гучне застілля, святкуючи перемогу. А був якраз піст. У розпал гульбища весь монастир разом з непроханими гостями раптом пішов під землю, а на його місці утворилося велике озеро. З роками воно заросло й перетворилося на болотисту місцевість, з якої б'є чудодійне джерело. Кажуть, то людські сльози впливають на цей світ. Вода допомагає від багатьох хвороб, лише треба знати, коли її набирати.

За іншим переказом, на горі за княжих часів був боярський замок, у якому господар справляв великі бали під час посту. Якось у Великодню суботу з протилежного берега Пруту прибув до замку ксьондз для освячення пасок. Коли від'їжджав назад, то забув у замку літургійну книжку. Наступного дня відправив туди посланців. Але коли вони прибули, то застали на місці замку лише озеро.

На думку С. Пушика, на Воскресинецькій горі в дохристиянську добу містився великий культовий комплекс, і це місце було паломницьким для мешканців Покуття. Згодом язичницьке капище замінила християнська церква чи монастир, а в князівські часи тут височів не лише храм, але й замок. Під час археологічних розкопок тут виявлені залишки минулих епох, зокрема городище Х–ХІІІ ст.

У минулому столітті Воскресинецька гора була місцем, де вишколювалися пластуни й майбутні туристи. Тут коломийські гімназисти запалювали так звану гімназійну ватру. 27 вересня 1945 року на горі трагічно загинув відомий діяч національно-визвольних змагань, курінний УПА Скуба – Дмитро Гах. У липні 1990 року на горі відбувся завершальний акорд першого Всесвітнього Собору Духовної України.

Кажуть, що Воскресинецька гора є притягальною для місцевих жителів та гостей Коломийщини. Тут нібито зосереджена ве-

лика позитивна енергія. Не випадково, що вона є улюбленим місцем відпочинку для коломиян і жителів краю (ЕКОЛ, ІІІ, 228).

Багатий і різноманітний рослинний світ Воскресинецької гори. Тут росте понад 300 видів дерев, кущів і трав, серед яких є рідкісні та ендемічні види, у тому числі понад 60 лікарських рослин. Сюди віддавна на Івана Купала приходять люди по зілля.

На Воскресинецькій горі збудовано трасу для вишколу й змагань юних гірськолижників Коломийщини.

Воскресині́цьке О́зеро, -ого, -а; с.; озеро; с. Грушів Кол. р-ну: Воскресинецьке Озеро (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *озеро* 'природна або штучна заглибина, наповнена водою' (ВТС, 664), а атрибутивним членом – прикметник *во-скресинецьке*, що вказує на розташування гідрооб'єкта на схилі гори *Воскресинецька* (див. вище).

Воші́ва Кі́рничка, -ої, -и; ж.; криничка; с. Рунгури Кол. р-ну: Вошива Кірничка (2002, Рунг., 240); Вошива Кірничка (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірничка*, дем. від *кірниця* (діал.) 'криниця' (СБГ, 200), а атрибутивним членом – прикметник *вошива* 'яка має *воші* – водяні комахи', пор. *воша* 'рослинний паразит, тля' (ВТС, 159).

В Рі́пі, пасовище; с. Тростянець Снят. р-ну: В Рипі (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *в*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта в середині іншого об'єкта, та ороніма – найменування гори *Ріпа* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

В розп'у́тті; урочище; с. Сокирчин Тлум. р-ну: В розп'утті (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *в* (див. вище)

та апелятива *розпуття* 'перехрестя двох або кількох доріг; роздоріжжя' (ВТС, 1070) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

В Студенцю; поле; с. Підпечари Тисм. р-ну: W Studzieńcu (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *в* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Студенець* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування поля навколо названого вище потоку.

Вуглярка¹, -и; ж.; урочища; **1**) с. Міжгір'я Бог. р-ну; вар. *Вуглерка*: Вуглерка, Вуглярка (2011, УШ); **2**) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Вуглярка (2006, КВС, 88); Вуглярка (2011, УШ) – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вуглярка* 'місце, де випалюють деревне вугілля' (ВТС, 166). Вони вказують на вид виробничої діяльності людей, який розвивався колись в урочищах. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Вуглярка², -и; ж.; ліси; **1**) с. Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Вугльирка*: Вугльирка (2006, КГ, 19); Вуглярка (2011, УШ); **2**) с. Глинки Надв. р-ну; вар. *Вуглерка*: Вуглерка (1998, Мих., 182); Вуглярка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *вуглярка* (розм. *вуглерка*) (див. вище). Вони вказують на те, що в лісах колись випалювали деревне вугілля. Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок.

Вуглярку́¹, -ок; мн.; урочища; **1**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Вуглярки (1995, ТМН, 20); Вуглярки (2005, Карпів, 11); **2**) с. Гостів Тлум. р-ну: Вуглярки (2009, НСГ, 9); Вуглярки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *вуглярка* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись випалювали деревне вугілля.

Вуглярку́², -ок; мн.; поле; с. Камінне Надв. р-ну; вар. *Вуглеркыи*: Вуглеркыи (1998, Мих., 182); Вуглярки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімі-

зації апелятива *вуглярка* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись випалювали деревне вугілля. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Вугрині́ць, -нця; ч.; поле; с. Остриня Тлум. р-ну; давня назва – *Угринець*: Uhrynies (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 49, арк. 11); Uhrynies (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 192, арк. 16); Вугриніць (2011, УШ). – Давня назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, якій, мабуть, належало колись поле, пор. п-ще *Угрин* (ІФД, 383), *Угринець* (Експ.). Форма *Вугриніць* відбиває особливості української мови, у якій перед початковим [ʏ] з'явився протетичний [ɐ].

Вужиків Поті́к, -ового, -оку; ч.; потік; л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну: Вужиків Потік (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Вужиків*, що вказує на належність землі навколо гідрооб'єкта *Вужикові*, пор. п-сько *Вужик* (СПЗУ, I, 208).

Вузеньке¹, -ого; с.; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: Вузеньке (2000, Марусик, 16). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вузеньке* 'зменш.-пестл. до *вузьке* – яке має невелику ширину' (ВТС, 166). Вона вказує на форму й розміри урочища.

Вузеньке², -ого; с.; поле; с. Устя Снят. р-ну: Вузеньке (2012, БЛ², 228). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вузеньке* (див. вище). Вона вказує на форму й розміри поля.

Вузьке́, -ого; с.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Вузьке (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *вузьке* 'яке має невелику ширину' (ВТС, 166). Вона вказує на форму й розміри поля.

Вузькі Рипі́, -их, рип; мн.; пасовище; с. Тростянець Снят. р-ну: Вузькі Рипи (2011,

УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *рупи*, мн. від *рупа* ‘крутий стрімчастий берег; урвище; обривиста скала’ (Мар., 246), ‘високий стрімкий берег, урвище’ (ЕСУМ, V, 79), ‘стрімкий схил гори; зсув; ущелина, урвище; стрімка кам’яниста дорога; кам’янистий ґрунт’ (ГГ, 163), а атрибутивним членом – прикметник *вузькі* ‘які мають невелику ширину’ (ВТС, 166), що вказує на розміри пасовища, пор. *Широкі Рупи*.

Ву́ньова, -ої; ж.; куток; с. Тисменичани Надв. р-ну: Вуньова (1998, Мих., 182); Вуньова (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації фонетичного варіанта гідроніма – найменування річки *Унява* (див. далі), що протікає через куток. О. І. Михальчук вважає цю назву посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Вуньо* (Мих., 94).

Вуня́ва, -ої; ж.; урочище (ліс, поле); с. Марківці Тисм. р-ну: Вунява (2007, КМ, 13). – Назва виникла в результаті трансоні-

мізації фонетичного варіанта гідроніма – найменування річки *Унява* (див. далі), що протікає через урочище.

Ву́сова, -ої; ж.; поляна; с. Джурів Снят. р-ну: Вусова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Вус*, пор. п-ще *Вус* (ІФД, 216).

В Шпитко́ві; пасовище; с. Тріця Снят. р-ну: В Шпиткові (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *в*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта в середині іншого об’єкта, та мікротопоніма – найменування кутка *Шпитків* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

В’я́лого, -ого; с.; поле; с. Городниця Гор. р-ну: В’ялого (2012, Експ.). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *В’ялий*, пор. п-сько *В’ялий* (Експ.).

Г

Габалéк, -а́; ч.; урочище; с. Гарасимів Тлум. р-ну: Габалек (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка єврейської національності, який володів колись землею в урочищі, пор. п-ще *Габаляк* (Експ.).

Габа́рів, -ового; ч.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Габарів (1998, От., 16); Габарів (2006, КВС, 116); Габарів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Габар*, пор. п-ще *Габар* (СП, 83).

Гавенчуко́ва, -ої; ж.; поле (нива); с. Русів Снят. р-ну: Гавенчукова (2012, БЛ⁵, 228). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Гавенчук*, пор. п-ще *Гавенчук* (Редько, І, 176).

Гаври́лішин, -ого; ч.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Hawrylszyn (1934, SDW, № 22, s. 231). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Гавриліха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Гаврило* (СУІ, 77).

Гаври́лішка, -и; ж.; урочище; с. Чернятин Гор. р-ну: Гаврилишка (1996, ІЧ, 16). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(a)* від андроніма *Гавриліха* (див. вище). Вона вказує на належність землі в урочищі в давнину.

Гаврі́лів, -ового; ч.; луг; с. Завалля Снят. р-ну: Гаврилів (1997, ІЗ, 18). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Гаврило*, пор. особове ім’я *Гаврило* (див. вище).

Гаврі́лівка¹, -и; ж.; горб; 252 м; с. Дебеславці Кол. р-ну: Гаврилівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Гаврило*, пор. особове ім’я *Гаврило* (СУІ, 77).

Гаврі́лівка², -и; ж.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 18 км, до Івано-Франківська – 32 км; давня назва – *Слобода*: Hawrylowka (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Hawrylowka (1669, RRDZH, 36); Hawrylowka seu Sloboda (1675, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1, арк. 169); Hawryłówka

(1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 173); Nawryłowska (1882, SG, III, 42); Гаврилівка (1947, АТП, 509); Гаврилівка (2009, ІФ АТП⁷, 153). – Очевидно, село було засноване в середині XVII ст. як *слобода* 'поселення в Київській Русі, на Україні і в Росії XI–XVIII ст., жителі яких звільнялися від феодальних повинностей' (СУМ, IX, 365). Тому його первісна назва мотивована цим апелятивом. Дослідник історії села, місцевий краєзнавець І. В. Бойко припускає, що спочатку село називалося *Слобода-Волоська* (див. далі). Пізніше воно отримало назву від імені засновника чи володаря *Гаврила*, яка була оформлена посесивним суфіксом *-івк(a)*.

Гаврі́лівка³, -и; ж.; куток; с. Рожневі Поля Снят. р-ну: Гаврилівка (2012, НПС, 285). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Гаврило*, пор. особове ім'я *Гаврило* (див. вище).

Гаврі́лів Ка́мінь, -ового, -еню; ч.; давнє село на Коломийщині, пізніше урочище, поле, тепер не ідент.: Nawriliw Camyem (1422, ZDM, VII, 94); Nawriliw Camyem (1440, AGZ, XII, 77); villa Nawriliw Camyem (1547, MRPS, IV/III, 305); pole Nawrylow Kamień (1668, AGZ, XXIV, 266); uroczysko Nawrylow Kamień (1701, AGZ, XXII, 361). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ґрунту, скелі чи кам'яної брили, біля якої зародилося село. В основі назв цих об'єктів лежить апелятив *камінь* 'окреми́й шматок, брила твердої гірської породи у вигляді суцільної маси, що не кується й не розчиняється у воді' (ВТС, 412), 'кам'яні брили, уламки ка́міння', 'кам'яни́стий ґрунт' (Експ.), ускладнений присвійним прикметником *Гаврилів*, що вказує на їх належність якомусь *Гаврилові*.

Гаври́льчи́нина Го́ра, -ої, -и; ж.; гора; с. Голосків Кол. р-ну: Гаврильчишина Гора (2004, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Гаврильчишина*, що вказує на належність орооб'єкта *Гаврильчисі*.

Гаври́льчуко́ва, -ої; ж.; криниця; с. Княже Снят. р-ну: Гаврильчукова (1998, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Гаврильчук*, пор. п-ще *Гаврильчук* (СП, 83).

Гаври́ляк¹, -а; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 30 км, до Івано-Франківська – 58 км; давня назва – *Гавриляків*: Nawrylaków (1675, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, 169 зв.); Nawrylak (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 6); Nawrylak (1855, АККГЛ, Bl. 45); Nawrylak (1882, SG, III, 41); Гавриляк (1947, АТП, 511); Гавриляк (2009, ІФ АТП⁷, 153). – Давня назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Гавриляк*, пор. п-ще *Гавриляк* (ІФД, 217). Сучасне найменування села виникло в результаті усічення названого вище суфікса.

Гаври́ляк², -а; ч.; горб; 340 м; с. Гавриляк Тлум. р-ну: Nawrylak (1855, АККГЛ, Bl. 45); Nawrylak (1906 (1876), KuK K). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Гаврише́ві Смере́ки¹, -их, -ік; мн.; ліс; с. Кричка Бог. р-ну: Гавришеві Смереки (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *смереки* 'смерековий ліс' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Гавришеві*, що вказує на належність лісу в давнину *Гавришу*, пор. особове ім'я *Гавриш* (СУІ, 78), п-ще *Гавриш* (СП, 83).

Гаврише́ві Смере́ки², -их, -ік; мн.; яр; с. Кричка Бог. р-ну: Гавришеві Смереки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому розташований яр.

Га́вришів Ве́рх, -евого, -у; ч.; верх; с. Рунгури Кол. р-ну: Гавришів верх (2002, Рунг., 248); Гавришів Ве́рх (2006, КГ, 23); Гавришів Верх (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* 'гора, вершина гори' (Мар., 219), а атрибутивним членом – присвійний

прикметник *Гавришів*, що вказує на належність орооб'єкта в давнину *Гавришу*, пор. особове ім'я *Гавриш*, п-ще *Гавриш* (див. вище).

Гавришівка, -и; ж.; куток; с. Маркова Бог. р-ну: Гавришівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гавриш* (див. вище).

Гавришів Сад, -евого, -у; ч.; сад; с. Семківці Гор. р-ну: Гавришів Сад (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *сад* 'спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо' (ВТС, 1094), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Гавришів*, що вказує на належність топооб'єкта *Гавришу*, пор. особове ім'я *Гавриш*, п-ще *Гавриш* (див. вище).

Гадячка, -и; ж.; джерело; витік потоку Млинівка п. Вікна л. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; с. Глушків Гор. р-ну; вар. *Гадючка*: Гадячка (2008, УШ); Гадючка (2008, ЛГ, 12). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *гадячка*, *гадєчка* 'неістивний гриб, поганка' (СБГ, 65), який міг прорости колись на берегах потоку; б) суфіксальним утворенням на *-к(а)* від апелятива *гадюка* 'отруйна змія з плескатою головою у вигляді трикутника' (ВТС, 169). Про походження гідроніма від найменування змії свідчить і відомий тут переказ про це джерело.

У ньому йдеться про те, що в селі Глушків жила колись одна сім'я. Чоловік Данило виготовляв вози, а його дружина, чорнява красуня Катерина, уродженця сусіднього села, добре зналася на травах і тому займалася лікуванням людей. Мали вони дочку Тетяну, чорняву сором'язливу дівчину.

У ті часи на галицькій землі часто нападали татари. Не минула ця біда й Глушків. Із сусідніх сіл повідомили, що татарський загін грабує й палить околиці. Тому глушківчани вирішили відправити жінок, дітей і старих людей у городище, що було в урочищі Під Блашківкою за два кілометри від села. Чоловіки ж узялися відстоювати своє добро. Але майже всі вони загинули, бо сили були нерів-

ними. Не залишився живим і Данило. Стала Катерина вдовою, а її Тетянка – сиротою,

У тузі за рідними було пролито багато сліз, з яких утворилося підземне озеро, що знаходиться під глушківськими скалами. З нього й тепер б'є джерело з цілющою водою.

...Пройшло кілька років. Тетяна стала вродливою дівчиною з карими очима й тонким станом. Вона була дуже подібною до матері. Коли вони стояли поруч, можна було подумати, що то дві сестри.

Якось мати з дочкою вибирали коноплі й так квапилися, що не помітили, як з ближнього лісу виїхав вершник. Вони попервах було перелякалися, але швидко заспокоїлися, бо вершник не скидався на татарина, хоч і був озброєний. Незнайомець, руський, чорнобривий, гарно вдягнений юнак, під'їхавши, ввічливо привітався й сказав, що він із городища, був на полкованні й заблудився. Катерина почала показувати йому дорогу, Тетяна ж, перемагаючи сором'язливість, теж підвела голову, випросталася. Її карі очі ніби вогнем обпекли вершника. Загорілася іскринка і в його очах. Незнайомець (а звали його Андрієм) поїхав, а в Тетяниному серці з того часу зародилося якесь дивне, не знає до цього часу почуття. Дівчина весь час думала про нього. Та й Андрій, зачарований її красою, не знаходив собі місця. Він майже кожного дня приїжджав до джерела, яке було недалеко від того місце, де зустрів він Тетяну, щоб напоїти коня й побачити ту, яка заворожила його серце.

Дуже скоро вони покохали одне одного й не уявляли свого життя нарізно. Раділа й мати, коли бачила Андрія, бо теж покохала його, гадала, що він приїжджає заради неї. Але одного разу помітила між деревами, як Андрій і Тетяна стояли обнявшись. Гнів уразив її серце. Вона підбігла до них, вхопивши за руку дівчину, вирвала її з обіймів і суворо наказала Андрієві більше не приїжджати сюди. Образа була такою великою, що вона вирішила помститися юнакові. Коли він все ж таки приїхав наступного дня, щоб напоїти коня, побачив жажливу картину: на дні джерела звивалися *дві гадюки*. Андрій вихопив меч й хвацько порубав їх. Не вдалося тоді

матері перешкодити кохання молодих сердець.

Але відчувши небезпеку розлуки, молоді вирішили тікати. Коли одного разу мати нібито пішла до рідні в село, Тетяна й Андрій, зібравши свої скромні пожитки, вирушили в дорогу. Та недалеко відійшли. Мати, переповнена гнівом, стежила за ними. Бачачи щасливими закоханих, вона в нечуваній люті перетворила рідну дочку на скалу у вигляді дівчини в хустині з кошиком в руках, а Андрія – на вищу скалу, що мала вигляд вершника на коні. З того часу люди почали називати її Бовдуром. Сама ж Катерина в своїй люті та скаженості стала між ними скелею, яку люди прозвали Прохідницею. Усі три скелі отримали найменування Печери, а джерело, де зустрічалися закохані й де мати хотіла згубити Андрія, почало називатися *Гадючкою* (За ЛГ, 11–13).

Га́сва Керні́ця, -ої, -і; ж.; джерело; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Га́сва Керні́ця (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *керніця* (діал.) ‘криниця; джерело’ (ГГ, 93), а агрибутивним членом – прикметник *га́сва*, що вказує на розташування джерела в урочищі *Гай* (див. далі).

Гаї́ць, гайця; ч.; лісове урочище; с. Скопівка Кол. р-ну: Гаї́ць (2006, КВС, 145). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гаї́ць*, дем. від *гай* ‘невеликий, перев. листяний ліс’ (ВТС, 170).

Га́зова, -ої; ж.; куток (част. села); с. Сопів Кол. р-ну: Газова (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *газова* ‘яка знаходиться, розкинулася біля газової заправки автомобілів’ (Експ.).

Газо́н¹, -у; ч.; став; с. Вікно Гор. р-ну: Газон (1982, АПП, 24). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *газон* ‘ділянка землі в парку, саду, на бульварі і т. ін., засіяна травою, іноді засаджена квітами’ (ВТС, 170). Вона вказує на характер берегів ставу, засіяних травою та засаджених квітами.

Газо́н², -у; ч.; горб; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Газон (2012, БЛ⁵, 228). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *газон* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні горба в давнину.

Газо́н³, -а; ч.; куток; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Газон (1998, Мих., 182); Газон (2011, Бойко). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *газон* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні кутка в давнину, на території якого колись розташовувався панський фільварок.

Гаї́¹, -їв; мн.; пасовища; **1**) с. Космач Бог. р-ну: Гаї́ (2011, УШ); **2**) Росілля Бог. р-ну: Гаї́ (2011, УШ); **3**) с. Волосів Надв. р-ну: Гаї́ (1998, Мих., 182); **4**) с. Одаї Тисм. р-ну: Гаї́ (2012, БЛ⁵, 228). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *гай* ‘невеликий, переважно листяний ліс’ (ВТС, 170). Вони вказують на характер рослинності на пасовищах в давнину та їх розміщення коло лісків.

Гаї́², -їв; мн.; лісові урочища; **1**) с. Репужинці Гор. р-ну: Гаї́ (2012, БЛ⁵, 228); **2**) с. Слобідка Гор. р-ну: Гаї́ (2008, УШ); **3**) с. Княздівір Кол. р-ну: Гаї́ (2012, БЛ⁵, 228); **4**) с. Ковалівка Кол. р-ну: Гаї́ (1904 (1877), КуК Kutty); Гаї́ (2006, ЕКол., IV, 16); Гаї́ (2008, МС, 154); **5**) с. Черемхів Кол. р-ну: Гаї́ (2006, КВС, 183); Гаї́ (2011, УШ); **6**) с. Рошнів Тисм. р-ну: Гаї́ (2011, УШ); **7**) м. Тисмениця: Гаї́ (2008, Тисм.¹, 34); **8**) с. Чернів Тисм. р-ну: Гаї́ (1995, ТМН, 52); **9**) с. Кутище Тлум. р-ну: Гаї́ (2011, УШ); **10**) с. Олеша Тлум. р-ну: Гаї́ (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *гай* (див. вище).

Гаї́³, -їв; мн.; кол. хутір, нал. до с. Слобідка Гор. р-ну: Гаї́ (1900, SGG, 292). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), біля якого було засновано хутір.

Гаї́⁴, -їв; мн.; кол. фільварок, тепер куток с. Черемхів Кол. р-ну: Гаї́ (1900, SGG, 295); Гаї́ (2006, КВС, 183). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Гай⁵, -їв; мн.; поля; **1** с. Саджавка Надв. р-ну: Гаї (1998, Мих., 182); **2** с. Прибилів Тлум. р-ну: Гаї (2012, БЛ⁵, 228). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *гай* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на полях в давнину або на їх розташування біля таких лісків.

Гай⁶, -їв; мн.; куток; с. Прибилів Тлум. р-ну: Гаї (2012, БЛ⁵, 228). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Гайівка, -и; ж.; кол. куток; с. Космач Бог. р-ну: Gajówka (1934, SDW, № 22, s. 238). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гайівка* (діал.) ‘лісна сторожка’, пор. пол. *gajówka* ‘т. с.’ (РПС, 139). Вона вказує на розміщення кутка на місцевості, де колись була така споруда.

Гайівська, -ої; ж.; криниця; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну; вар. *Гаєвська*: Гаєвська (2006, КВС, 84); Гайівська (2010, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *гайівська* ‘яка розташована в урочищі *Гай* (див. далі)’.

Гай¹, -ю; ч.; лісові урочища; **1** с. Гринівка Бог. р-ну: Gaj (1855, AKKGL, Bl. 44); Гай (2011, УШ); **2** с. Жураки Бог. р-ну: Гай (2011, УШ); **3** с. Нивочин Бог. р-ну: Гай (2011, УШ); **4** с. Старуня Бог. р-ну: Гай (2011, УШ); **5** с. Лука Гор. р-ну: Гай (2011, УШ); **6** с. Великий Ключів Кол. р-ну: Гай (2006, ЕКол., IV, 16); **7** с. Виноград Кол. р-ну: Гай (2011, УШ); **8** с. Ворона Кол. р-ну: Gaj (1855, AKKGL, Bl. 44); Гай (2006, ЕКол., IV, 16); **9** с. Голосків Кол. р-ну: Gaj (1933, MT K); Гай (2010, УШ); **10** с. Малий Ключів Кол. р-ну: Гай (2006, ЕКол., IV, 16); **11** с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Gaj (1933, MT K); Гай (2010, УШ); **12** смт Отинія Кол. р-ну: Гай (1998, От., 16); Гай (2006, КВТ, 116); Гай (2011, УШ); **13** с. Черемхів Кол. р-ну: Гай (2006, ЕКол., IV, 16); **14** с. Перерісль Надв. р-ну: Гай (1998, Мих., 182); Гай (2009, ПН, 18); **15** с. Загвіздя Тисм. р-ну: Gaj (1855, AKKGL, Bl. 44); **16** с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Гай (2012, БЛ⁵, 229); **17** с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Гай (2006, МСП, 16); **18** с. Стриганці Тисм. р-ну: Гай (2010,

СОНС, 44); Гай (2011, Осташі); **119** с. Долина Тлум. р-ну: Гай (2011, УШ); **20** с. Палагичі Тлум. р-ну: Гай (2011, УШ); **21** сс. Петрів, Олешів Тлум. р-ну: Гай (2006, Гач., 9); Гай (2012, Експ.); Гай (2012, БЛ⁵, 229). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гай* (див. вище).

Гай², -ю; ч.; поля; **1** с. Городниця Гор. р-ну: Гай (2012, Експ.); **2** с. Черемхів Кол. р-ну: Гай (2000, НІСЧ, 7); **3** с. Будзин Тлум. р-ну: Гай (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гай* (див. вище). Вони вказують на те, що поля облаштовані на місці колишніх невеликих лісів.

Гай³, -я; ч.; кутки; **1** с. Голосків Кол. р-ну: Gaj (1933, MT K); Гай (2006, КВС, 38); Гай (2011, УШ); **2** с. Лісна Слобідка Кол. р-ну; давня назва – *Гаї*: Gaje (1900, SGG, 295); Гай (2006, КВС, 84); **3** с. Малий Ключів Кол. р-ну: Гай (2006, КВС, 95); Гай (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань урочищ (див. вище), біля яких розкинулися кутки.

Гай⁴, -ю; ч.; пасовища; **1** с. Марківці Тисм. р-ну: Гай (2007, КМ, 13); Гай (2012, БЛ⁵, 229); **2** с. Будзин Тлум. р-ну: Гай (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гай* (див. вище). Вони вказують на розташування пасовищ біля лісів або та їх територіях.

Гай⁵, -ю; ч.; гора; с. Стриганці Тисм. р-ну: Гай (2010, СОНС, 44). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), яке розкинулося на горі.

Гай⁶, -ю; ч.; горб; с. Підвербці Тлум. р-ну: Гай (2009 (1874), ПЗАП, 23). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гай* (див. вище). Вона вказує на проростання на горбі невеличкого ліска.

Гайгóri, -ір; мн.; підвищення; с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Gajgurni (1855, AKKGL, Bl. 44); Gajgóry (1884, SG, V, 861); Гайгори (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена способом поєднання в одне слово лексем *гай* (див. вище) та *гори*. Вона вказує на те, що на підвищенні розкинувся невеликий дубовий лісок.

Гайдерівка, -и; ж.; куток; с. Виноград Кол. р-ну; вар. *Гайдарівка*: Гайдерівка (2006, КВС, 21); Гайдарівка (2011, УШ); Гайдерівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гайдер*, пор. нім. п-ще *Heider* (FNB, 136). Варіант назви з'явився під впливом місцевого мовлення.

Гай Іваніхи Оріниної, словосп.; гай; с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Гай Іванихи Оріниної (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гай* (див. вище), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене андронімом *Іваниха Орінина* – найменуванням жінки за іменем чоловіка та її матері в родовому відмінку. Вона вказує на належність цього топооб'єкта.

Гайкú, -ів; мн.; поле; с. Семаківці Гор. р-ну: Гайки (1960, Кобил., ДЛМ, 111). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гайок*, дем. від *гай* (див. вище), пор. також лісове урочище *Гайок* (див. далі) у цьому селі. Вона вказує на розташування поля біля цього урочища.

Гайкú, -ів; мн.; кол. хутір біля м. Снятина: Гайки (1982, КС, 108). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – найменування родини, яка започаткувала хутір, пор. п-ще *Гайок* (СП, 85).

Гайовúй, -ого, ч.; ставок; с. Палагичі Тлум. р-ну: Гайовий (2003, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *гайовий* 'який розміщений у гаю'.

Гайóк¹, гайка, ч.; лісові урочища; **1**) с. Семаківці Гор. р-ну: Гайок (2012, БЛ⁵, 229); **2**) смт Отинія Кол. р-ну: Гайок (1998, Он., 13); Гайок (2006, КВС, 116); Гайок (2011, УШ); **3**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Гайок (2011, Експ.); **4**) сс. Палагичі, Остриня Тлум. р-ну: Гайок (2011, УШ); Гайок (2012, БЛ⁵, 229); **5**) с. Підвербці Тлум. р-ну: Гайок (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гайок*, дем. від *гай* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Гайóк², гайка, ч.; поле; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Гайок (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гайок* (див. вище). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці колишнього ліска.

Гайóк³, гайка, ч.; кол. хутір, об'єдн. з с. Остриня Тлум. р-ну, тепер його частина: Gaek (1934, SDW, № 24, s. 298); Гайок (1947, АТП, 518); Гайок (1961, ІФ АТП¹, 77); Гайок (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), біля якого було засновано хутір.

Галáйки, -ів; мн.; урочище; с. Голосків Кол. р-ну: Галайки (2012, БЛ⁵, 229). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, очевидно, належало колись урочище або вона проживала в ньому, пор. п-ще *Галайко* (ІФД, 218)

Галáйкова Бúда, -ої, -и; ж.; урочище; с. Нижнів Тлум. р-ну: Галайкова Буда (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування поташні чи колиби, яка розташовувалася колись в урочищі. В основі ергоніма лежить апелятив *буда* 'невелика будівля для господарських потреб, для захисту від негоди та ін.; будка; невеличке крите приміщення для собаки; конура; *заст.* поташний завод' (ВТС, 65), 'курінь; поташний завод' (ЕСУМ, I, 277), бойк. *буда* 'колиба; будка (для собак)' (Онишк., I, 74), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Галайкова*, що вказує на належність об'єкта в давнину *Галайку*, пор. п-ще *Галайко* (див. вище).

Галанів, -ового; ч.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Галанів (2002, Рунг., 240); Галанів (2006, КВС, 130); Галанів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Галан*, пор. особове ім'я *Галан* < *Галактіон* (СУІ, 79), п-ще *Галан* (СП, 85).

Гáласів, -ового; ч.; горб; с. Королівка Тлум. р-ну: Галасів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Галас*. Таке прізвище, за переказами, мав поміщик, який володів колись землею на горбі.

Галáтів, -ового; ч.; урочище (луг); с. Чортовець Гор. р-ну: Nałatuw (1787,

ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 6, арк. 39); Nałatów (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 125, арк. 60); Галатів (2007, ССЧ, 10); Галатів (2012, БЛ⁵, 229). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Галат*, пор. особове ім'я *Галат* < *Галактіон* (СУІ, 79), п-ще *Галат* (Редько, І, 185), рум. *Galat* (Const., 56).

Галєвий Міст, -ого, мосту; ч.; урочище; смт Чернелиця Гор. р-ну: Галєвий Міст (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного понтоніма – найменування мосту, який тут знаходиться й названий так на честь його будівника *Галє*, пор. особове ім'я *Галє* < *Галактіон*, п-сько *Галє* (Редько, І, 188).

Галєнків Кут, -ового, -а; ч.; куток; с. Рошнів Тисм. р-ну: Галєнків Кут (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина населеного пункту' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Галєнків*, що вказує на першопоселення чи жителя кутка, пор. п-ще *Галєнко* (ІФД, 219).

Галєччина, -ої; ж.; куток; с. Тростянка Кол. р-ну: Галєччина (2006, КВС, 167). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Галєчка* або *Галєцький*, пор. особове ім'я *Галєчка* (СУІ, 166), п-ще *Галєцький* (СП, 85; ПЗУ, 134).

Галінівка, -и; ж.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Галінівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Галіна*, пор. особове ім'я *Галіна* (СУІ, 180).

Галіцька Пасіка, -ої, -и; ж.; горб; с. Острівць Гор. р-ну: Галіцька Пасіка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування *пасіки* Миколи *Галіцького*, яка була колись на горбі.

Галіцьке, -ого; с.; поля; **1**) с. Будилів Снят. р-ну: Halickie (1906 (1876), KuK Sn.); Halickie (1933, MT Sn.); Галіцьке (1982, КС, 45); Галіцьке (2011, УШ); **2**) с. Вовчківці Снят. р-ну: Halickie (1933, MT Sn.); Галіцьке (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника

галіцьке 'яке простягається до *Галіцького* шляху – дороги, що зв'язувала колись Снятин і *Галіч*'. Вони вказують на місця розташування полів.

Галіцьке Передмістя, -ого, -я; с.; куток; м. Снятин: Halickie przedmieście (1906 (1876), KuK Sn.); Галіцьке Передмістя (1982, КС, 45). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *передмістя* 'житловий район, що прилягає до міста, але лежить за його межами' (ВТС, 724), 'місце або поселення перед містом' (Худ.², 178), а атрибутивним членом – прикметник *галіцьке*, що вказує на розміщення кутка навколо старого шляху, який вів зі Снятина до *Галіча*.

Галіцьке Пбле, -ого, -я; с.; урочище (поле); м. Тисмениця: Галіцьке Поле (2008, Тисм.¹, 32); Галіцьке Поле (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* 'безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви' (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *галіцьке*, що вказує на розміщення топооб'єкта біля шляху, який веде до міста *Галіча*.

Галіцький Шлях, -ого, -у; ч.; давня назва дороги з м. Коломиї до Снятина: Галіцький Шлях (1982, КС, 45). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *шлях* 'смуга землі, призначена для їзди та ходіння; дорога' (ВТС, 1401), а атрибутивним членом – прикметник *галіцький*, який вказує на те, що ця дорога починається з міста *Галіч*.

Галу́зівка, -и; ж.; куток; м. Городенка: Галу́зівка (2008, УШ); Галу́зівка (2009, ГСС, 14). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути а) суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від апелятива *галу́за* 'те саме, що гілля' (ВТС, 173); у такому разі назва вказує на велику кількість дерев, які своїм гіллям вкривають куток; б) таким же утворенням від антропоніма *Галу́за*, пор. п-ще *Галу́за* (СП, 86); у такому разі назва вказує на першопоселенця кутка або людину, яка володіла

тут землею; в) таким же утворенням від апелятива *галуза* зі значенням 'відгалуження; частина чогось, що відходить убік від основного об'єкта'. Останню версію підтримують і місцеві жителі, які пов'язують цю назву з відгалуженням кутка від с. Котиківка.

Галунка¹, -и; ж.; поточина; п. Большевої л. Ключівки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 5,5 км; сс. Малий Ключів, Рунгури Кол. р-ну: *Hałunka* (1855, AKKGL, Bl. 49); *Hałunka* (1882, SG, III, 21); *Hałunka* (1904 (1877), KuK Kutu); *Hałunka* (1933, MT Kutu); Галунка (1979, СГУ, 437); Галунка (2005, IMK, 12); Галунка (2006, КГ, 19). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *галунка* (перен.) 'поточина з водою коричневого або золотавого кольору', пор. гуц. *галунка* 'фарбоване великодне яйце, крашанка' (ГГ, 43), *галун* 'золота, срібна або мішурна тасьма' (ЕСУМ, I, 462). Вона вказує на колір води. Можливо також, що поточина названа так за наявністю в її воді мінеральних солей, пор. *галун* 'назва різних сірчано-кислих солей' (ЕСУМ, I, 462).

Галунка², -и; ж.; гора; с. Малий Ключів Кол. р-ну: *Hałunka* (1933, MT Kutu). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), яка протікає під горою.

Гаматішино, -ого; с.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Гаматишино (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* від андроніма *Гаматиха* – найменуванням жінки за прізвиськом чоловіка, пор п-ще *Гамат* (Експ.), рум. *Namat* (Const., 149).

Гамерівка, -и; ж.; поле; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Гамерівка (1995, ТМН, 13); Гамерівка (2009, БЛ², 178). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гамер*, пор. п-ще *Гамер* (СП, 86), що походить із нім. *Hammer* (FNB, 130).

Ганнів, -ова; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Дебеславцівської с/р; віддаль до Коломиї – 20 км, до Івано-Франківська – 87 км: *Haniów* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 31, арк. 2); *Haniów* (1900, SGG, 295); Ганнівка (1947, АТП, 507); Ганнів (2009, ІФ АТП⁷, 154). –

Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Ганно* чи *Ганьо*, пор. пол. особове ім'я *Hanno* (SSNO, II, 251), рум. *Han* (Const., 46), нім. *Hanno* (KVB, 60) < лат. *Johannes* (Бучко, 61), п-ще *Ганьо* (ПЗУ, 136). Форми *Ганнівка*, *Ганнів*, що асоціюються з *Ганна*, є новотворами радянського періоду й не відбивають справжньої мотивації цього ойконіма.

Ганнусівка, -и; ж.; село; Тисм. р-н: с/р; віддаль до Тисмениці – 20 км, Івано-Франківська – 14 км; давня назва – *Ганнусівці*: *Hanuszowcze* (1437, AGZ, XII, 27); *Hanuszowcze* (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); *Hanusowce* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 128); *Hanuszowce* (1855, AKKGL, Bl. 45); *Hanuszowce* (1882, SG, III, 30); Ганнусівка (1947, АТП, 505); Ганнусівка (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. давня особова назва *Ганус* (ССУМ, I, 235) < лат. *Johanes* (Бучко, 61), ч. *Hanus* (Sv., 265). Форма *Ганнусівка* з'явилася в повоєнний період у результаті так званого впорядкування назв населених пунктів і є штучною. Вона не відбиває справжніх мотиваційних зв'язків цього ойконіма.

У народному переказі про походження цієї назви йдеться про те, що колись давно чарівної вроди дівчина Ганнуса врятувала місцевих жителів від нападу татар. Вона організувала групу сміливців, які разом з нею проникли в розташування ворожого табору й вирізали ворогів до ноги. Проте й сама провідниця при цьому героїчно загинула. Поселення, яке люди заснували недалеко від місця смерті героїні, назвали на її честь Ганнусівцями (ТМН, 14).

Ганова Могила -ої, -и; ж.; куток; с. Ганнів Кол. р-ну: Ганова могила (2006, ЕКол., IV, 28); Ганова Могила (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могила* зі значенням 'місце поховання і насип, горбик на ньому' (ВТС, 535), а атрибутивним членом

– прикметник *Ганова*, що вказує на поховання на кутку в давнину якого *Гана*, пор. нім. п-ще *Han* (FNB, 129), рум. *Han* (Const., 46). Можливо, це був засновник села. За народними переказами, так звали похованого тут татарського воєводу.

Ганче, -ого; с.; лісове урочище; с. Антонівка Тлум. р-ну: Ганче (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-*je* від антропоніма *Ганко*, пор. давні особові назви *Ганко*, *Ганько* (ССУМ, I, 238), що походять, очевидно, з нім. *Hanko* (KVB, 60).

Ганьківці, -ів; мн.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 21 км, до Івано-Франківська – 84 км; давня назва – *Ганиківці*: *Hanykowcze* (1564–1566, ЖУР, I, 29); *Hanikowcze* (1579, *ŻDz*, XVIII/I, 102); *Hańkowce* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 34); *Hańkowce* (1855, АККГЛ, ВІ. 49); *Hańkowce* (1882, SG, III, 27); Ганьківці (1947, АТП, 506); Ганьківці (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. давні особові назви *Ганко*, *Ганько* (див. вище). Форма *Ганиківці* є, очевидно, помилковою й з'явилася, мабуть, під час перенесення назви іноземцями на письмо.

Ганякова Говдя, -ої, -ї; ж.; урочище; с. Долина Тлум. р-ну: Ганякова Говдя (2012, БЛ⁸, 229). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *говда*, *говдя* 'гора' (Мар., 223), 'гора, підвищення' (Лісняк, 359), 'пусте поле' (Нг., 37), а атрибутивним членом – прикметник *Ганякова*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Ганякові*, пор. п-ще *Ганяк* (Редько, I, 193).

Гарабура, -и; ж.; підвищення (горби); між сс. Джурів та Рудники Снят. р-ну: Гарабура (1982, КС, 49). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника землі на підвищенні, пор. п-сьо *Гарабура* (Експ.), рум. п-ще *Harabor* (Const., 366). Можлива також мотивація цього ороні-

ма рум. апелятивом *harababură* (з синкопою під впливом розмовного мовлення третього складу) 'безлад, безладдя, плутанина, скандал' (РУС, 200). У такому разі для нього можна моделювати первісну семантику **'горб*, на якому належність землі між її власниками породжувала плутанину, скандали'.

Гарабчаків Горб, -ового, -а; ч.; горб; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну; вар. *Гарабч'иків Горб*: Гарабч'иків Горб (2008, Експ.); Гарабчаків Горб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Гарабчаків* (розм. *Гарабч'иків*), що вказує на належність орооб'єкта *Гарабчаку*, пор. п-ще *Гарабчак* < *Арабчак* (Експ.).

Гарасімів, -ова; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 25 км, до Івано-Франківська – 55 км; давні назви – *Гарасимовичі*, *Гарасимівці*: *Harassimow* (1424, AGZ, XI, 8); *Harasimowicze* (1446, AGZ, XII, 150); *Harasimowcze* (1448, AGZ, XII, 183); *Naraszymow* (1578, *ŻDz*, XVIII/I, 89); *Narasimow* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Narasimów* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 199); *Narasymów* (1855, АККГЛ, ВІ. 45); *Narasymów* (1882, SG, III, 33); Гарасімів (1947, АТП, 511); Гарасімів (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва, очевидно, мала колись назву *Гарасимовичі*, *Гарасимівці*, що є результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду, родини чи підданих *Гарасима*, які, мабуть, започаткували село, пор. ст.-укр. *Герасимъ* (ССУМ, I, 211), особове ім'я *Гарасим* (СВІ, 83), п-ще *Гарасим* (СП, 87). Уже в XV ст. у назві відбулася заміна суфіксів *-овичі*, *-івці* на *-ів* і вона почала сприйматися як посесивне утворення. Такі процеси були характерними для давньоукраїнської ойконімії.

За народним переказом, село назване так на честь одного з його перших жителів Гарасима. У XIV ст. під час нападу на ці землі татарської орди його дочка Маланка зорганізувала великий загін з мешканців навколиш-

ніх сіл, який розбив нападників. Люди на відзнаку цієї події хотіли назви село її іменем. Однак вона від цього відмовилася й запропонувала назвати його за іменем батька, що й було зроблено. Іменем дочки назвали одну з вулиць села.

Гарасімівський, -ого; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 17 км, площа басейну – 187 км²; сс. Хотимир, Жабокруки, Гарасимів Тлум. р-ну, Незвисько Гор. р-ну; інша назва – *Хотимирка* (див. далі): Chosimirka (1880, SG, I, 601); Harasymowski (1882, SG, III, 33); Хотимирка (1917, Машт., ДБ, 20); Гарасимовський (1960, WRG, I, 421); Гарасімівський (1979, СГУ, 128); Хотимирка, інша назва – Гарасімівський (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *гарасімівський* 'який протікає в с. *Гарасимів* (див. вище)'.

Гарбузівка, -и; ж.; куток; с. Черемхів Кол. р-ну: Гарбузівка (2006, КВС, 183). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *гарбуз*, *гарбузи*. Вона вказує на те, що на кутку, на південному схилі горба, колись збирали великі врожаї цих овочів.

Гармонія, -ї; ж.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Гармонія (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *гармонія* (бот.) 'парило звичайне' (Смик, 37). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Гарнізонне, -ого; с.; урочище (поле); с. Завалля Снят. р-ну: Гарнізонне (1997, ІЗ, 18); Гарнізонне (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *гарнізонне* 'на якому в повоєнний період розміщувався військовий *гарнізон*'.

Гартімівка, -и; ж.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Гартімівка (2002, Рунг., 240); Гартімівка (2006, КГ, 23). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гартим*, пор. особове ім'я *Гартим* < *Артем* (Керста, 105).

Гасєнка, -и; ж.; урочище (пасовище, поле); с. Кричка Бог. р-ну: Гасєнка, Гасьинка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного

андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, який, мабуть, належало колись урочище, пор. п-ще *Гасії* (ІФД, 220).

Гасове, -ого; с.; поле; між сс. Лісний Хлібичин та Скопівка Кол. р-ну: Гасове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Гас*. Таке прізвисько мав німецький колоніст, який володів колись полем, пор. нім п-ще *Hass, Haß* (FNB, 133).

Гатищі, -ищ; мн.; поле; с. Бортники Тлум. р-ну: Гатищі (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гатище* 'місце, де була *гать* – гребля, загата', пор. *гать* (< псл. **gaty*) 'гребля; настил із дерева, хмизу і т. ін. для проїзду через болото' (ВТС, 175), (діал.) 'поріг, перегачена річка' (Вербич, ГД, 20), 'гребля; підпружена греблею вода' (Ляшук, 166), 'мокра низовина' (Мар., НР, 281), 'гать, гребля' та інш. (див. ЭССЯ, 6, 108 – 109), рос. діал. *гатище* 'настил із тонких дрючків на заболоченій ділянці дороги' (Вербич, ГД, 20). Вона вказує, очевидно, на те, що поле в давнину було заболоченим і на ньому робили гаті. Можливо також, що на ньому колись ставили загати для затримки снігу.

За твердженням місцевих жителів, поле назване так тому, що тут взимку вітром навіває великі кучугури снігу, ніби гаті.

Гатка, -и; ж.; урочище; с. Семенівка Гор. р-ну: Гатка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гатка* (< псл. **gatska*) 'настил із дерева, хмизу і т. ін. для проїзду через болото' (ВТС, 175), 'дорога на болотистому місці, викладена ломаччям, галуззям, засипана землею' (Корз., 96). Вона вказує на заболоченість урочища в давнину й наявність у ньому настилу для проїзду чи проходу.

Гбурове, -ого; с.; урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Гбурове (1997, Павл., 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Гбур*, пор. п-ще *Гбур* (ІФД, 221).

Гвізд¹, гвозда; ч.; куток; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Hwizd (1934, SDW, № 22, s. 243). – Назва утворена семантичним способом від давнього апелятива *гвізд* 'ліс' < псл. **gvozď*, пор. ст.-п. *gwozd* 'ліс у гір-

ській місцевості', ст.-ч. *hvozď* 'лісисті гори', ст.-схв. *gwozd* 'ліс', словен. *gòzd* 'ліс' (ЕСУМ, I, 486). Вона вказує на характер рослинності на горі в давнину. Сучасні словники української мови, як справедливо зауважує Д. Г. Бучко, не фіксують цього апелятива із вказаним значенням. Тому мотивовані ним назви могли виникнути як безпосередньо від псл. **gvozďъ*, так і бути реліктом мови білих хорватів, які жили колись на східних схилах Карпат. Можливо також, що прикарпатські назви з цим апелятивом в основі є результатом міжмовних контактів місцевого населення з південними та західними слов'янами (Бучко, 61–62).

Гвізд², гвозда; ч.; гора; між сс. Казанів, Черемхів, Коршів Кол. р-ну: Hwaźd, Hwazda (1882, SG, III, 101, 240); Гвізд (2000, НІСЧ, 7); Гвізд (2002, БК², 119); Гвізд (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гвізд* (див. вище). Вона вказує на те, що гора в давнину була заросла лісом.

Гвізд³, гвозда; ч.; куток; с. Казанів Кол. р-ну: Hwozd (1906 (1874), KuK K); Гвізд (2006, КВС, 61); Гвізд (2010, Досин, 24). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся куток.

Гвізд⁴, гвозда; ч.; потік; п. Іванового л. Сербина (Голишанки) п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Черемхів Кол. р-ну: Gwozd (1855, АККГЛ, Bl. 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої стікає потік.

Гвізд⁵, гвозда; ч.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 6 км, до Івано-Франківська – 33 км: Gwuzd (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Hwozd (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 186); Hwozd (1855, АККГЛ, Bl. 44); Hwozd (1882, SG, III, 240); Гвізд (1947, АТП, 516); Гвізд (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва утворена семантичним способом від давнього апелятива *гвізд* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місці колишнього лісу.

Гвіздець¹, гвіздця; ч.; кол. хутір біля с. Виноград Гор. р-ну: Gwozdziec (1855, АККГЛ, Bl. 49); Gwozdziec (1900, SGG, 697); Gwoździec (1935, МТ N); Гвіздець (2001, Проц., 30). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гвіздець*, дем. від *гвізд* (див. вище). Вона вказує на те, що хутір було засновано на місці колишнього лісу або біля нього.

Гвіздець², гвіздця; ч.; кол. містечко, тепер селище міського типу; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 18 км, до Івано-Франківська – 73 км: Gozdzez Magna (1475, AGZ, VI, 184); Gwozdziecz oppidum (1579, ŻDz, XVIII/I, 101); Gwozdziec (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Gwoździec (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 15); Gwozdziec (1855, АККГЛ, Bl. 49); Gwoździec, po rusku Hwozdec (1881, SG, II, 924); Gwoździec-Miasto (1933, МТ K); Гвоздець (1947, АТП, 503); Гвіздець (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (суч. с. *Старий Гвіздець*), на землях якого виникло містечко.

Гвіздець³, гвіздця; ч.; ліс; між сс. Старий Гвіздець та Чехова Кол. р-ну: las Gwozdziec (1933, МТ K). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гвіздець* (див. вище).

Гвіздець⁴, гвіздця; ч.; горб; 390 м; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Gwozdziec (1855, АККГЛ, Bl. 49); Gwoździec (1906 (1876), KuK K). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (суч. с. *Старий Гвіздець*), на території якого височіє горб.

Гвіздець⁵, гвіздця; ч.; кол. хутір, тепер куток; с. Камінне Надв. р-ну: Gwozdziec (1855, АККГЛ, Bl. 44); Gwoździec (1906 (1880), KuK N); Gwoździec (1913, GKS), Gwoździec (1934, SDW, № 22, s. 238); Gwoździec (1935, МТ N); Гвіздець (1978, ЗП, 9). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гвіздець* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місці колишнього ліса.

Гвіздець⁶, гвіздця; ч.; поле; с. Камінне Надв. р-ну; вар. *Гвоздець*: Гвоздець (1998, Мих., 182); Гвіздець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апеля-

тива *гвіздець* (див. вище). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці колишнього ліска.

Гвіздецькі Лăzi, -их, -ів; мн.; урочище; с. Гвізд Надв. р-ну: Hwozdeckie Łazy (1906 (1880), KuK N); Hwozdeckie Łazy (1935, MT N). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лази*, мн. від *лаз* ‘гірський луг; лісова галявина’ (Мар., 234), ‘лісова поляна’ (Лісняк, 361), ‘сіножать, лука; пасовище’ (ГГ, 109), а атрибутивним членом – прикметник *гвіздецькі*, що вказує на належність урочища до с. *Гвізд* (див. вище).

Гелені, -ів; мн.; куток; с. Баб’янка Кол. р-ну: Гелени (2006, КВС, 5). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, що започаткувала куток, пор. особове ім’я *Гелена* (ВІЛ, 115), пол. *Helena* (KIP, 91), нім. *Helene* (KVB, 131), похідне п-ще *Геленюк* (СП, 89).

Геленівка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Іллінці Снят. р-ну: Helenówka (1900, SGG, 609). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від пол. особового імені *Helena* (див. вище).

Гелерівка, -и; ж.; кол. куток міста Коломия: Гелерівка (1988, КК, 38). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гелер*, пор. п-ще *Гелер* < нім. *Heller* (FNB, 138).

Геліна, -и; ж.; куток; с. Новоселиця Снят. р-ну: Гелена (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені дружини польського пана, яка проживала колись на кутку, пор. пол. *Helena* (див. вище).

Гендзлівка, -и; ж.; урочище (поле); с. Клубівці Тисм. р-ну: Гендзлівка (1995, ТМН, 21); Гендзлівка (2005, Карпів, 10). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гендзель*, пор. п-ще *Гендзель* (Експ.), що походить, очевидно, з нім. *Hendel* (FNB, 140).

Генцариків, -ового; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Генцариків (2011, УШ). – Назва

є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Генцарик*, пор. особове ім’я *Генцарик* < *Генцар* < *Генріх* (Експ.).

Герасимівка, -и; ж.; поля; 1) с. Торговиця Гор. р-ну: Герасимівка (2010, ТСІ, 19); 2) с. Джурів Снят. р-ну: Герасимівка (2011, УШ); Герасимівка (2012, БЛ⁴, 202). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Герасим*, пор. особове ім’я *Герасим* (СУІ, 83), п-ще *Герасим* (ІФД, 221).

Геришева Долина, -ої, -и; ж.; урочище (поле); с. Дубки Гор. р-ну: Геришева Долина (2008, УШ); Геришева Долина (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Геришева*, що вказує на належність поля двом братом *Геришам*, Василю й Миколі, пор. поширене в цій місцевості п-ще *Гериш* (ТД Г, 53).

Геришівка, -и; ж.; куток; с. Дубки Гор. р-ну: Геришівка (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гериш* (див. вище).

Германівка, -и; ж.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну: Германівка (1995, ТМН, 21); Германівка (2005, Карпів, 10); Германівка (2009, БЛ², 175). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Герман*, пор. особове ім’я *Герман* (СУІ, 88), п-ще *Герман* (ІФД, 222), нім. особове ім’я *Hermann* (KVB, 63), п-ще *Hermann* (FNB, 142).

Герцоговіна, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Балинці Снят. р-ну, тепер сад: f.w. Hersegowina (1933, MT K); сад Герцоговина (2012, БЛ⁵, 229). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування республіки на Балканському півострові. Вона має конотативне значення і вказує на засновників фільварку, які були вихідцями з Балкан або які там колись побували, служачи в австрійському війську.

Гіба, -и; ж.; урочище (сіножать); с. Корнич Кол. р-ну: Гиба (2012, БЛ⁵, 229). – Назва

утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива (діал.) *гипа* 'крута гора' (Мар., 223) (зі зміною під впливом розмовного мовлення [п] на [б]), пор. рум *gheb* 'горб' (РУС, 189). Вона вказує на рельєф місцевості, на якій розкинулося урочище.

Гібеники, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Hybenyki (1469, *ŽDz*, XVIII/I, 35). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *гибеники* 'люди, які загинули, зазнали епідемії'. Можлива також мотивація цього ойконіма родиною назвою *Гибеники*, пор. п-сько *Гибеник* (Експ.).

Гі́ра¹, -и; ж.; гора; сс. Бабче, Молодків Надв. р-ну: Нуга (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Гига (1985, ІГ, ІІ, 383); Гига (1998, Мих., 185); Гига (2011, УШ). – С. Грабець виводить цю назву від рум. прикметника *hegheș* 'осторогий' (Нг., 138), пор. також угор. *hegyes* 'кінчастий; гострий' (ПЗУ, 142). Однак можливо, що вона є українізованою формою угор. *hegy* 'гора' (УУС, 321), що більш імовірно, пор. гуц. *гига* 'горб на спині добре вгодованого бика' (Експ.). О. Іліаді вважає, що в основі аналогічних оронімів лежить псл. **gyga* 'щось велике; опукле, кругле', пор. хорв. діал. *g'iga* 'велика худа жінка', серб. *g'iga* 'висока жінка' (Іліаді³, 83), а також лит. *gugà* 'желвак, гуля; наріст; горб; холка' < i.-e **gug-* 'опуклість; щось кругле' (Іліаді⁴, 105).

Гі́ра², -и; ж.; поле; с. Бабче Бог. р-ну: Гига (2012, БЛ⁵, 229). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Гі́ра³, -и; ж.; ліс; с. Молодків Надв. р-ну: Нуга (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Іас Нуга (1935, МТ N). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій проростає ліс.

Гірка¹, -и; ж.; гірки, горби; 1) с. Горохолина Бог. р-ну: Гірка (2009, УШ); 2) м. Івано-Франківськ: Гірка (2004, Експ.); 3) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: *Górka* (1933, МТ K); 4) с. Перерив Кол. р-ну: Гірка (2011, УШ); 5) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Гірка (2011, УШ);

6) с. Сілець Тисм. р-ну: Гірка (2002, СНЧ, 34); Гірка (2004, Експ.); 7) с. Стриганці Тисм. р-ну: Гірка (2010, СОНС, 44); Гірка (2011, Осташі). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гірка* 'підвищення, горб' (Мар., 223).

Гірка², -и; ж.; кутки; 1) с. Горохолина Бог. р-ну: *Górka* (1900, SGG, 41); 2) м. Івано-Франківськ: *Górka* (1932, МТ S); Гірка (2011, Експ.); 3) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Гірка (2011, УШ); 4) с. Сілець Тисм. р-ну: Гірка (2011, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Гірка³, -и; ж.; ліс; с. Горохолина Бог. р-ну: Гірка (2012, БЛ⁵, 229). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому проростає ліс.

Гірка⁴, -и; ж.; кол. присілок, тепер поле; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: *Górka* (1934, SDW, № 20, s. 190); Гірка (2012, БЛ⁵, 229). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Гірка⁵, -и; ж.; урочище; с. Перерив Кол. р-ну: Гірка (2012, БЛ⁵, 229). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розташоване урочище.

Гірне, -ого; с.; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну: *pole Horne* (1932, МТ S). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *гірне* 'т. с., що гірське; яке розташоване на горі' (ВТС, 183).

Гірське, -ого; с.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну: Гірське (2007, ЕКол., V, 19). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *гірське* 'яке знаходиться на горах, на височині' (ВТС, 183).

Гладунова Кринічка, -ої, -и; ж.; криниця; с. Перерісль Надв. р-ну: Гладунова Криничка (2009, ПІН, 12). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криничка*, дем. від *криниця* 'глибоко викопана й захищена цямринами

від обвалів яма для добування води з водонесних шарів землі; колодязь' (ВТС, 465), 'джерело, колодязь' (ЕССЯ, 21, 156–157), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Гладунова*, що вказує на належність гідрооб'єкта колишньому жителю села Федорові *Гладуну* (1883 р. н.).

Глачѣнків¹, -ового; ч.; кол. хутір, тепер куток; с. Середній Майдан Надв. р-ну; давня назва – *Глаченка*: Hłaczenka (1855, AKKGL, Bl. 48); Hłaczenka (1906 (1880), KuK N); grupa domów Hłaczeńka (1884, SG, V, 914); Hłaczenka (1913, GKS); Hłaczenka (1935, MT N); Глаченків (1998, Мих., 182); Глаченків (2010, Експ.). – Давня назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Глаченко*, пор. п-ще *Глаченко* (Експ.). Сучасне найменування оформлене посесивним формантом -ів.

Глачѣнків², -ового; ч.; горб; 442 м; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Глаченків (2008, ЛСМ, 14). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), який розкинувся на горбі.

Глей, -ю; ч.; пасовище; с. Воскресинці Кол. р-ну: Глей (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *глей* 'глиняста земля' (ЕСУМ, I, 521), 'болото, грязь, намул' (Онишк., I, 173). Вона вказує на характер ґрунту на пасовищі.

Глейнік, -а; ч.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Глейник (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *глейник* 'місце, де добували *глей* – глинясту земою, яку використовували для мазання хат та лікування ран', пор. *глей* (див. вище).

Глеї, -їв; мн.; урочище; с. Тростянець Снят. р-ну: Глеї (2003, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *глей* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Глеївський, -ого; ч.; потік; л. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Тростянець Снят. р-ну: Глеївський (2003, УШ); Глеївський (2006, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глеївський* 'який протікає в урочищі *Глеї* (див. вище)'

Глибівка, -и; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 11 км, до Івано-Франківська – 26 км; давня назва – *Глібівка*: Chlebówka (1652–1653, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 144, арк. 247); Hlebowka (1669, RRDZH, 34); Chlebowka (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Hlebowka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 20); Chlebówka lub Hlebowka (1910, ZSO, 24); Глибівка (1947, АТП, 499); Глибівка (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Давня назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) (< -овк(а)) від антропоніма *Гліб*, пор. особове ім'я *Гліб* < *Глѣбъ*, ст.-укр. *Глѣбъ* (ССУМ, I, 245). Форма *Глибівка* є, очевидно, опискою, зробленою під час укладання довідника "Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ" 1946 року. З тих пір вона механічно переноситься в наступні видання. Тому було б справедливо, як зауважує Д. Г. Бучко, повернути селу його давню назву. В. О. Яцій припускає також утворення цього ойконіма за допомогою суфікса -к(а) від незасвідченого контактного топоніма чи мікротопоніма *Глибів* (-ов-а, -ов-е) (Яцій², 145), що сумнівно.

Глибівське, -ого; с.; поле; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Глибівське (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глибівське* 'яке належало громаді с. *Глибівка* (див. вище) або окремим його жителям'.

Глибѣка¹, -ої; ж.; поточини; 1) л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Глибоке Бог. р-ну: Глибока (2011, УШ); 2) л. Грушевого п. Пруту л. Дунаю; с. Грушів Кол. р-ну: Глибока (2001, ТК К). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *глибока* (< посл. **glybokъjъ*) 'яка має велику глибину; яка знаходиться на значній глибині' (ВТС, 184). Вони вказують на рельєф місцевостей, де протікають потоки, і характер їх поточищ.

Глибѣка², -ої; ж.; урочища (долини, поля, пасовища, ниви); 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Głęboka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 9, арк. 16); Глибока (1999, ТФП, 9); Глибока (2012, БЛ⁵, 229); 2) с. Копачинці Гор. р-ну: Głęboka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 86, арк. 18); Глибока (2012, Експ.);

3) с. Незвисько Гор. р-ну: Hliboka (1905 (1874), KuK TT); 4) с. Семаківці Гор. р-ну: Глибока (2012, Експ.); 5) с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Глибока (2012, БЛ⁵, 229); 6) с. Белелуя Снят. р-ну: Глибока (2000, Марусик, 16); 7) с. Іллінці Снят. р-ну: Глибока (2011, УШ); Глибока (2012, БЛ⁵, 229); 8) с. Гавриляк Тлум. р-ну: Глибока (2008, УШ); 9) с. Гарасимів Тлум. р-ну: Hliboka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 199, арк. 21); Hleboka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 7, арк. 36); Глибока (2011, УШ); 10) с. Живачів Тлум. р-ну: Глибока (2011, УШ); 11) с. Долина Тлум. р-ну: Глибока (2004, ІСД, 7); 12) с. Підвербці Тлум. р-ну: Глибока (2012, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *глибока* (див. вище). Вони вказують на рельєф поверхонь долин і полів, які розміщені між горбами й підвищеннями, нижче за інші подібні об'єкти.

Глиб́ока³, -ої; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Чортовець Гор. р-ну, тепер його куток: Hliboka (1906 (1876), KuK K); Hliboka (1933, МТ K); Hliboka (1934, SDW, № 21, s. 221); х. Глибока (1947, АТП, 511); Глибока (1961, ІФ АТП¹, 77); Глибока (2012, БЛ⁵, 229). – Назва виникла в результаті трансонімізації одностовного мікротопоніма – найменування долини, у якій розкинувся хутір. В основі мікротопоніма лежить прикметник *глибока* (див. вище).

Глиб́ока⁴, -ої; ж.; село; Кол. р-н; нал. до Отинійської с/р; віддаль до Коломиї – 28 км, до Івано-Франківська – 33 км: Głęboka (1914, GKK); Głęboka (1930, МТ SC); Głęboka (1933, МТ K); Głęboka (1934, SDW, № 24, s. 299); Głęboka (1938, SDW, № 5, s. 83); Глибока (1947, АТП, 512); Глибока (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глибока* (див. вище). Вона вказує на розташування села в долині.

За переказами, село заснували в ХІХ ст. вихідці з польського села Висока Рясівського повіту. Вони ж нібито й дали новому поселенню назву *Глубока*, на противагу рідному *Висока*.

Глиб́ока⁵, -ої; ж.; лісове урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Глибока (2006, Гач., 9). – На-

зва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глибока* (див. вище). Вона вказує рельєф поверхні урочища.

Глиб́ока Доли́на¹, -ої, -и; ж.; урочища; 1) між сс. Грушів, Воскресинці та Нижній Вербіж Кол. р-ну: Hliboka Dolina (1933, МТ Kutu); Глибока Долина (2012, БЛ⁵, 229); 2) с. Джурів Снят. р-ну: Глибока Долина (2012, БЛ⁵, 229); 3) між сс. Стецева та нім. колонією Августдорф (див. вище): Глибока Долина (1982, КС, 50); 4) сс. Марківці, Пшеничники Тисм. р-ну: Глибока Долина (1995, ТМН, 41); Глибока Долина (2007, КМ, 13). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), а атрибутивними членами – прикметник *глибока* (див. вище), що вказує на розташування урочищ внизу, нижче від інших об'єктів.

Глиб́ока Доли́на², -ої, -и; ж.; поля; 1) м. Тисмениця: Глибока Долина (2008, Тисм.¹, 39 вклад.); 2) с. Надорожна Тлум. р-ну: Глибока Долина (2011, УШ); 3) с. Петрилів Тлум. р-ну: Глибока Долина (2012, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *долина* (див. вище), а атрибутивними членами – прикметник *глибока* (див. вище), що вказує на розташування полів внизу, нижче від інших об'єктів.

Глиб́оке¹, -ого; с.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 11 км, до Івано-Франківська – 29 км: Hlubokie (1581, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 4, с. 188); Hlubokie (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Głębokie (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 17); Głębokie (1881, SG, II, 600); Глибока (1947, АТП, 499); Глибоке (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глибоке* 'розташоване внизу, в глибокій долині'. Можлива також її мотивація цим прикметником зі значенням 'розташоване далеко від будь-якого місця, пункту; віддалене' (ВТС, 184). У такому разі назва вказує на розташування села далеко

в лісах. В. О. Яцій пов'язує її з контактним гідронімом – найменуванням річки (див. *Глибока*), на березі якої було засноване село (Яцій², 46).

Глибóке², -ого; с.; ліс; с. Глибоке Бог. р-ну: las Głębokie (1932, МТ S). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого розкинувся ліс.

Глибóке³, -ого; с.; урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Глибоке (1997, Павл., 8). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глибоке* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Глибóкий¹, -ого; ч.; яр (жоліб); с. Лука Гор. р-ну: Глибокий (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глибокий* 'який має велику глибину; який знаходиться на значній глибині' (ВТС, 184). Вона вказує на значну глибину яру.

Глибóкий², -ого; ч.; потоки; **1**) п. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Ковалівка Кол. р-ну; *вар. Глубокий, Глюбокий*: Глибокий, Глубокий, Глюбокий (1999, Експ.); **2**) бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну; *вар. Глюбокий*: Głębokí (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 92, арк. 12); Глибокий (1999, Експ.); Глюбокий (2006, КВС, 140); Глюбокий (2011, УШ); **3**) л. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Гаврилівка Надв. р-ну; *вар. Глубокий*: Глибокий, Глубокий (2011, Бойко); **4**) л. Рибиці п. Пруту л. Дунаю; між сс. Джурів і Новоселиця Снят. р-ну: Глибокий (2006, ННР, 9); **5**) п. Посічу л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Посіч Тисм. р-ну: Hłuboki (1932, МТ S). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *глибокий* (див. вище). Вони вказують на значну глибину поточищ та рельєф місцевостей, де протікають потоки.

Глибóкий Прóвал, -ого, -у; ч.; урочище (яр); с. Підвербці Тлум. р-ну: Глибокий Провал (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апеля-

тив *провал* 'провалля; глибокий яр' (Мар., 245), 'пропасть' (Лісняк, 360), 'долина ріки чи потоку; пропасть, яр' (Jurkowski, 121), 'обвал; місце, де зсунулася земля' (Онишк., II, 150), 'промийтий водою яр' (СПГ, 176), а атрибутивним членом – прикметник *глибокий* (див. вище), що вказує на розміри яру.

Глибóкі, -их; мн.; поля; с. Хом'яківка Снят. р-ну: Глибокі (2005, ХМ, 8). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глибокі* 'які мають велику глибину; які знаходяться на значній глибині' (ВТС, 184). Вона вказує на розташування полів у низині.

Глибóкі Доліни, -их, -ин; мн.; урочище; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Глибокі Долини (1995, НВ, вклад.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долини*, мн. від *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *глибокі* (див. вище), що вказує на рельєф поверхні урочища.

Глибóкі Лазі, -их, -ів; мн.; лісове урочище; с. Глибоке Бог. р-ну: Głębokie Łazy (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лази*, мн. від *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'лісова поляна' (Лісняк, 361), 'викорчувана ділянка лісу, призначена під пасовисько або під поле' (ССУМ, I, 537), 'сіножать, лука; пасовище' (ГГ, 109), 'мала ділянка поля в горах', 'поле, залишене під пасовище; поле під лісом: шматки землі між потоками або на верхах гір; поле далеко від села' (Онишк., I, 402), а атрибутивним членом – прикметник *глибокі*, що вказує, очевидно, на належність урочища до с. *Глибоке* (див. вище). Менш імовірним є вживання в цій назві атрибутивного члена зі значенням 'розташовані далеко від будь-якого місця, пункту; віддалені' (ВТС, 184), оскільки це не відповідає дійсності.

Глибóцький, -ого; ч.; потік; п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Глибока, смт Оти-

нія Кол. р-ну: Глибоцький (1998, От., 12); Глибоцький (2006, КВС, 116); Глибоцький (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глибоцький* ‘який витікає з с. *Глибока* (див. вище)’.

Глі́зник¹, -у; ч.; урочище; с. Остриня Тлум. р-ну: Глизник (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -ик від прикметника *глизний* (діал.) ‘клейкий, в’язкий’, пор. *глизавий* ‘т. с.; глизький; глевкий’ (ЕСУМ, I, 524), (діал.) ‘в’язкий, липкий’ (ВТС, 185), поліс. діал. *глизький* ‘глевкий’ (СПГ, 56), рос. діал. *глизина* ‘болотистий берег’ (СРНГ, 6, 197) < псл. **gliza* ‘щось клейке, в’язке’ (ЕССЯ, 6, 131). Вона вказує на болотистий, в’язкий характер ґрунту в урочищі.

Глі́зник², -у; ч.; потік; л. Тлумачу п. Дністра; довжина – 5 км; сс. Остриня, Олешів Тлум. р-ну; інша назва – *Під Каменем* (див. далі): Hliznik (1855, AKKGL, Bl. 45); Hližnik, także Potokiem pod Kamieniem zwany (1882, SG, III, 76); Pod Kamieniem (1887, SG, VIII, 407; 1893, SG, XII, 347); Глизник (1979, СГУ, 136); Глизник (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік. С. О. Вербіч пояснює його лексико-семантичний дериват від незасвідченого апелятива **глизник* ‘потік, що тече в’язкими, глинистими берегами’ (Вербіч, ГСД, 40).

Глі́й, -ів; мн.; куток; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Глиї (1995, НВ, 8); Глиї (2006, КГ, 21); Глиї (2009, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *глий* (діал.) ‘глей; глинястий ґрунт’ (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Глі́йва́те, -ого; с.; поле; с. Хом’яківка Снят. р-ну: Глийвате (2005, ХМ, 8). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глийвате* ‘яке має *глий* (див. вище)’. Вона вказує на характер ґрунту поля.

Глі́нище¹, -а; с.; урочища; 1) с. Воронів Гор. р-ну: Глинище (2003, Левк., 11); 2) с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Глинище

(2005, УКС, 7); Глинище (2012, БЛ⁵, 229); 3) с. Перерісль Надв. р-ну: Глинище (2009, ПН, 14); 4) м. Снятин: Глинище (1982, КС, 49); 5) с. Жабокруки Тлум. р-ну: Глинище (2012, БЛ⁵, 229). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *глинище* ‘місце добування глини; яма, звідки беруть глину, пісок; місце, де вибрали глину’ (СНГТК, 57; СНГТВ, 25), ‘простір, де люди брали до дому глину до мащення хат та інших господарських будинків’ (КС, 49), ‘заглиблення в ґрунті’ (Мар., 223), *глі́нище* ‘яма з глиною’ (МСГГ, 35), пор. також *глинище* ‘глибока прірва’ (Мар., НР, 282). Вони вказують на те, що в урочищах колись брали глину для будівельних та інших потреб.

Глі́нище², -а; с.; кутки; 1) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Глинище (2011, УШ); 2) с. Задубрівці Снят. р-ну: Глинище (2011, УШ); 3) с. Стецева Снят. р-ну: Глинище (1982, КС, 49); Глинище (2011, УШ); 4) с. Петрів Тлум. р-ну: Глинище (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *глинище* (див. вище). Вони вказують на те, що на кутках колись добували глину для господарських потреб та мащення хат.

Глі́ниці¹, -ищ; мн.; кутки; 1) с. Виноград Гор. р-ну: Глиниці (2008, Експ.); 2) с. Глушків Гор. р-ну: Глиниці (2008, Експ.); 3) с. Вікняни Тлум. р-ну: Глиниці (2007, Вікн., 25); 4) с. Надорожна Тлум. р-ну: Глиниці (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *глі́нище* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутках колись копали глину для різних потреб.

Глі́ниці², -ищ; мн.; підвищення, горби; 1) с. Копачинці Гор. р-ну; вар. *Глинище*: Глиниці (2008, УШ); Глинище (2009, ГСС, 13); 2) с. Рогиня Гор. р-ну: Глиниці (2008, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *глинище* (див. вище). Вони вказують на те, що на підвищеннях колись копали глину для різних потреб.

Глі́ниці³, -ищ; мн.; урочища; 1) с. Чернятин Гор. р-ну; вар. *Глинище*: Глиниці (1978, Гор., 477); Глиниці (1996, ІЧ, 15); Глиниці (2008, УШ); Глинище (2009, ГСС, 14);

2) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Глинищі (2006, КВС, 88); Глинищі (2011, УШ); 3) с. Братишів Тлум. р-ну: Глинищі (2011, УШ); 4) с. Остриня Тлум. р-ну: Глинищі (2011, УШ); 5) м. Тлумач: Глинищі (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *глинище* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись копали глину для різних потреб..

Глінищі⁴, -ищ; мн.; болото; площа 1,7 га; с. Чернятин Гор. р-ну: Глинищі (1995, ПЗФ, 24); Глинищі (2000, ПЗТ, 252). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розташоване болото, яке є заповідним урочищем (ПЗТ, 252).

Глінка¹, -и; ж.; гора; 350,6 м; с. Живачів Тлум. р-ну: Глінка (1984, ТК Тл.); Глінка (2000, ТК Т). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *глінка*, дем. від *глина* ‘багатомінеральна гірська порода, перев. осадового походження, яка з водою утворює пластичну масу: широко використовується у будівництві, гончарстві, скульптурі і т. ін.’ (ВТС, 185), ‘земельна ділянка з глиняним ґрунтом’ (СНГТК 57). Вона вказує на характер ґрунту на горі.

Глінка², -и; ж.; урочище (поле); с. Живачів Тлум. р-ну: Глінка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Глінки¹, -ок; мн.; урочище; с. Росохач Гор. р-ну: Hlinki (1906 (1876), KuK K); Hlinki (1933, МТ К); Глінки (2008, УШ); Глінки (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *глінка* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Глінку², -ок; мн.; поля; 1) с. Турка Кол. р-ну: Глінки (2012, БЛ⁵, 229); 2) с. Хом’яківка Снят. р-ну: Глінки (2012, БЛ⁵, 229); 3) с. Стриганці Тисм. р-ну: Глінки (2011, Осташі). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *глінка* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів на полях.

Глінки³, -ок; мн.; село; Надв. р-н; нал. до Середньомайданської с/р; віддаль до

Надвірної – 28 км, до Івано-Франківська – 42 км: Glinki (1669, RRDZH, 36); Glinki zum Welesnica (1707, ODZH, 231); Glinki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 176); Glinki (1881, SG, II, 588); Глінки (1947, АТП, 509); Глінки (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменуванням родини, яка започаткувала село, пор. п-ще *Глінка* (СП, 93); б) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *глінка* (див. вище); у такому разі вона вказує на характер ґрунту на місцевості, де виникло село.

Глінку⁴, -ок; мн.; горб; с. Стриганці Тисм. р-ну: Глінки (2004, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *глінка* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на горбі.

Глінки⁵, -ок; мн.; ліс; між сс. Жуків та Хотимир Тлум. р-ну: Glinki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 210, арк. 40); Glinki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 19, арк. 23); Glinki (1906 (1876), KuK K); las Glinki (1933, МТ К). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *глінка* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в лісі.

Глінне¹, -ого; с.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Глінне (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *глінне* ‘яке складається з глини; має глину’. Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Глінне², -ого; с.; урочище; с. Підлужжя Тисм. р-ну: Hlinne (1932, МТ S); Глінне (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *глінне* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Глінне³, -ого; с.; підвищення; с. Підлужжя Тисм. р-ну: Глінне (2002, ТК ИФ) – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), яке знаходиться на підвищенні.

Глінный¹, -ого; ч.; ліс; с. Майдан Тисм. р-ну: Glinny las (1906 (1874), KuK KH); las

Glinny (1927, МТ Hal.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глинний* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в лісі.

Глі́нний², -ого, ч.; потоки; 1) пр. Рибного (Павлівки, Ямничанки) л. Бистриці п. Дністра; с. Рибне Тисм. р-ну: Глинний (2000, Качкан, 10); Глинний (2008, Експ.); 2) п. Добровідки л. Пруту л. Дунаю; сс. Королівка, Корнич Кол. р-ну, м. Коломия: Hlenny (1933, МТ К). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *глинний* 'який протікає в глині'. Вони вказують на характер ґрунту поточищ.

Глі́нний Ліс, -ого, -у; ч.; лісове урочище; с. Підлужжя Тисм. р-ну: Глинний Ліс (1995, ТМН, 36). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *глинний*, що вказує на характер ґрунту в урочищі.

За розповідями місцевих жителів, в урочищі є кар'єри, де добувають будівельну глину.

Глі́нники¹, -ів; мн.; куток; с. Підгір'я Бог. р-ну: Глинники (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена плуралізації та онімізації апелятива *глинник* 'місце, де беруть глину' (Експ.). Вона вказує на те, що на кутку колись викопували будівельну глину.

Глі́нники², -ів; мн.; урочища; 1) с. Підгайчики Кол. р-ну: Глинники (2006, КВС, 131); 2) с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Глинники (2012, БЛ⁵, 229); 3) с. Сілець Тисм. р-ну: Глинники (2002, СНЧ, 34). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *глинник* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах були поклади глини, яку брали для будівництва та підмазування хат.

Глі́нниця¹, -і; ж.; куток; с. Корнич Кол. р-ну: Глинниця (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *глинниця* 'місце, де беруть глину для мазання хат та інших потреб' (КС, 49). Вона вказує на те, що на кутку колись була глиняна копальня.

Глі́нниця², -і; ж.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Глинниця (2002, Рунг., 240); Глинниця (2012, БЛ⁵, 229). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *глинниця* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись була глиняна копальня.

Глі́нова, -ої; ж.; куток; с. Воронів Гор. р-ну; вар. *Глинище*: Глинова, Глинище (2003, Левк., 11). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глинова*, *глинна* (див. вище). Варіант назви є семантичним утворенням від апелятива *глинище* 'місце, де копають (добувають) глину' (Експ.).

Глі́нське, -ого; с.; лісове урочище; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Глинське (1998, Мих., 182). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глинське* 'яке складається з глини'. Вона вказує на характер ґрунту в урочищі. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Глинський*, пор. п-ще *Глинський* (ІФД, 223).

Глі́няне, -ого; с.; куток; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Глиняне (2006, КВС, 84); Глиняне (2012, БЛ⁵, 230). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить прикметник *глиняне* 'яке складається з глини'.

Глі́няний, -ого; ч.; потік; п. Тлумачику л. Пруту л. Дунаю; смт Ланчин, с. Саджавка Надв. р-ну: Глиняний (1985, ІГ, II, 318). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глиняний* 'русло якого містить глину; який протікає в глині'. Вона вказує на характер ґрунту поточища.

Глі́бівщина, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Черемхів Кол. р-ну: Chleboszczyna (1900, SGG, 295); Глібівщина (2012, БЛ⁵, 230). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Глібівський*, пор. п-ще *Глібівський* (Бучко, 63).

Глід, -ода; ч.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Глід (2006, КВС, 122). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *глід* 'колюча кущова рослина, яку вирощують

як декоративну або для живоплоту' (ВТС, 185). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Глоданівка, -и; ж.; куток; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Глоданівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Глодан*, пор. п-ще *Глодан* (ІФД, 223).

Глубіцький, -ого; ч.; потік; л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 6 км; сс. Глибоке, Саджава Бог. р-ну; давні назви – *Глубока*, *Глубокий*: *Glemboka* (1881, SG, II, 588); *Глубокій*, *Głęboki* (1917, Машт., ДБ, 19); *Глубокий* (1960, WRG, I, 443); *Глибокий* (1979, СГУ, 134); *Глубіцький* (1985, АСЗ, II, 667); *Глубіцький* (2003, Мороз, 5). – Давня назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глибокий* (вар. *глубока*) 'який має велику глибину; який знаходиться на значній глибині' (ВТС, 184). Сучасна форма гідроніма є субстантивованим та онімізованим діалектним прикметником *глубіцький* 'який протікає в с. *Глибоке* (див. вище)'

Глубічка¹, -и; ж.; поточина; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 3,5 км; с. Яблунька Бог. р-ну: *Hlubiczka* (2000, PBWG, 143); *Глубічка* (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від прикметника *глубока* (див. вище). Вона вказує на протікання поточини в глибокому яру.

Глубічка², -и; ж.; урочище; с. Добротів Надв. р-ну: *Глубічка* (1998, Мих., 182). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від прикметника *глубока* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Глубі́ке¹, -ого; с.; поле; с. Стецева Снят. р-ну: *Глубі́ке* (2012, БЛ⁵, 230). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глубі́ке* (діал.) 'глибоке; яке має велику глибину; яке знаходиться на значній глибині' (ВТС, 184).

Глубі́ке², -ого; с.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: *Глубі́ке* (2002, СНЧ, 34). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глубі́ке* (див. вище). Вона вказує на розміщення урочища внизу, нижче від інших об'єктів.

Глубі́кий¹, -ого; ч.; потік; пр. Нивочинки л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Нивочин Бог. р-ну: *Глубі́кий* (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глубі́кий* (діал.) 'глибокий; який має велику глибину; який знаходиться на значній глибині' (ВТС, 184). Вона вказує на значну глибину поточища та на рельєф місцевості, де протікає потік.

Глубі́кий², -ого; ч.; верх; с. Рунгури Кол. р-ну: *Hłuboki* (1933, MT Kutu). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *глубі́кий* (діал.) зі значенням 'глибокий; розташований далеко від села; віддалений' (ВТС, 184).

Глубі́кий Звір, -ого, звору; ч.; яр; с. Кричка Бог. р-ну: *Глубі́кий Звір* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *звір* 'долина потоку чи ріки в горах; міжгір'я, ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля' (ГГ, 81; Нг., 53), а атрибутивним членом – прикметник *глубі́кий* зі значенням 'який має велику глибину' (ВТС, 184).

Глубі́кий Яр, -ого, -у; ч.; улоговина (жоліб, яр); с. Побережжя Тисм. р-ну: *Глубі́кий Яр* (2012, БЛ⁵, 230). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яр* 'глибока довга западина (перев. з крутими або прямовисними схилами), що утворилася внаслідок розмиву пухких осадових порід тимчасовими потоками' (ВТС, 1424), 'балка; глибока балка, заросла лісом' (Мар., 255), а атрибутивним членом – прикметник *глубі́кий* (див. вище), що вказує розміри топооб'єкта.

Глухій Потік¹, -ого, -оку; ч.; куток; с. Красна Надв. р-ну: *Глухий Потік* (1998, Мих., 182); *Глухий Потік* (2010, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок

їз стрїмкою течїєю' (ВТС, 903), 'мїсцевїсть навколо такої рїчки' (Експ.), а атрибутивним членом – прикетник *глухий* (< псл. **gluxъ(jь)*) 'дуже зарослий, непрохїдний, дикий, нерозчищений; вїддалений' (ВТС, 185); б) результатом трансонїмїзацїї незасвїдченого однозвучного гїдронїма – найменування потоку, навколо якого розкинувся куток.

Глухїй Пбітїк², -ого, -оку; ч.; яр; с. Колодїївка Тисм. р-ну: Глухий Потїк (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалїзацїї та онїмїзацїї словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потїк* (див. вище), а атрибутивним членом – прикетник *глухий* (див. вище), що вказує на дикий, непрохїдні заростї в яру.

Глушкїв, -ова; ч.; село; Гор. р-н; с/р; вїддаль до Городенки – 5 км, до Івано-Франкївська – 80 км: Hluskow (1469, AGZ, XII, 546); Hluskow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Głuszków (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 55); Głuszków (1855, АККГЛ, ВІ. 439); Głuszków (1880, КуК З); Глушкїв (1947, АТП, 503); Глушкїв (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва є посесивним утворенням на -їв вїд антропонїма *Глушко*, пор. давнє особове ім'я *Глушко* (Чучка, Сл., 124), *Głusko* (ЖУР, V, 194), а також поширене на Городенкївщинї п-ще *Глушко* (ТД Г, 53), ст.-рос. *Глушко* (Весел., 79), блр. *Глушко* (Худ'., 73), ст.-п. *Głusko* (SSNO, II, 133).

Глушкївське, -ого; с.; поле; с. Топорївцї Гор. р-ну: Глушкївське (2005, СМТ¹, 54); Глушкївське (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивациї та онїмїзацїї прикетника *глушкївське* 'яке належало колись жителям с. *Глушкїв* (див. вище) або окремим його жителям'.

Глушкївський, -ого; ч. потїк; бас. Днїстра; довжина – 1 км; сс. Глушкїв, Ясенїв-Пїльний Гор. р-ну: Глушкївський (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивациї та онїмїзацїї прикетника *глушкївський* 'який витїкає з с. *Глушкїв* (див. вище)'.

Глушкївські Скелї, -их, скель; мн.; група вапнякових скель, що мають форму круглих веж висотою до 350 м; с. Глушкїв Гор. р-ну: Глушкївські Скелї (2000, ПЗТ, 250);

Глушкївські Скелї (2008, БЛ⁵, 230). – Назва утворена способом лексикалїзацїї та онїмїзацїї словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *скелї*, мн. вїд *скеля* 'кам'яна брила або гора зї стрїмкими схилами та гострими виступами' (ВТС, 1134), а атрибутивним членом – прикетник *глушкївські*, що вказує на розташування орооб'єкта в с. *Глушкови*.

Скелї є геологїчною пам'яткою природи мїсцевого значення.

Глушкїва, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Борщїв Снят. р-ну: Глушкова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) вїд антропонїма *Глушко* (див. вище).

За переказами мїсцевих жителїв, таке прїзвище мав майстер на всї руки Іван, який був і музикантом, і копачем криниць, і бондарем, і грабарем, і жорна вмїв робити.

Гнатїшин, -ого; ч.; луг; с. Завалля Снят. р-ну: Гнатишин (1997, ІЗ, 18). – Назва є посесивним утворенням на -ин вїд андронїма *Гнатиша* – найменування жїнки за ім'нем чоловіка, якїй, очевидно, належав колись луг, пор. особове ім'я *Гнат* (СУІ, 90).

Гнатїшинї Дубї, -их, -їв; мн.; лїс; с. Малий Ключїв Кол. р-ну: Гнатишинї Дуби (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалїзацїї та онїмїзацїї словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *дуби* 'дубовий лїс; дубовї заростї' (Експ.), а атрибутивним членом – прикетник *Гнатишинї*, що вказує на належнїсть лїсу в давнину *Гнатисї*.

Гнатїкїв, -ового; ч.; лїс; с. Кубаївка Надв. р-ну: Hnatkowa (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Hnatków (1935, МТ N). – Назва є посесивним утворенням на -їв вїд антропонїма *Гнатко*, пор. особове ім'я *Гнатко* < *Гнат*, *Ігнатїй* (СУІ, 90), п-ще *Гнатко* (Редько, І, 217).

Гнатїкїв Лужок, -ового, -жка; ч.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Гнатїкїв Лужок (1997, ІЗ, 18); Гнатїкїв Лужок (2008, БЛ⁵, 230). – Назва утворена способом лексикалїзацїї та онїмїзацїї словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лужок*, дем. вїд *луг* 'заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сїножать',

‘низовина, заросла травною; низовина, заросла лісом; низька місцевість’ (Мар., 235), ‘низовина, на якій ростуть гарні трави’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Гнатків*, що вказує на належність поля в давнину *Гнаткові*, пор. особове ім’я *Гнатко*, п-ще *Гнатко* (див. вище).

Гнаткова, -ої; ж.; урочище (млака); с. Колінці Тлум. р-ну: Гнаткова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Гнатко*, пор. особове ім’я *Гнатко*, п-ще *Гнатко* (див. вище).

Гни́ла¹, -ої; ж.; урочища (заболочені місцевості, поля, пасовища); 1) с. Копачинці Гор. р-ну: Гнила (2008, УШ); 2) сс. Незвисько Гор. р-ну, Гарасимів Тлум. р-ну: Гнила (2002, Левкун, 68); Гнила (2008, УШ); 3) с. Уніж Гор. р-ну: (2012, Експ.); 4) с. Задубрівці Снят. р-ну: Гнила (2011, УШ); 5) с. Озеряни Тлум. р-ну: Гнила (2008, УШ); 6) с. Підвербці Тлум. р-ну: Гнила (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *гнила* (< псл. **gnilь(jь)*) ‘яка гние’ (ПГФ, 96), ‘застояна, затхла; волога, наповнена запахом зіпрілого листя; болотиста’ (Експ.). Вони вказують на характер ґрунту в урочищах.

Гни́ла², -ої; ж.; кол. поле, тепер куток; с. Красноставці Снят. р-ну: pole Hnyła (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 43, арк. 17); Гнила (2011, УШ); Гнила (2012, НПС, 137). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *гнила* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на колишньому полі, а тепер кутку.

Гни́ла³, -ої; ж.; кол. хутір, об’єдн. з с. Гарасимів Тлум. р-ну, тепер його куток: Гнила (1947, АТП, 511); Гнила (1961, ІФ АТП¹, 77); Гнила (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування заболоченої місцевості (див. вище), на якій було засновано хутір. В основі мікротопоніма лежить прикметник *гнила* (див. вище).

Гни́ла До́ліна, -ої, -и; ж.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: Gnīła Dolina (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, арк. 120); Gnīła Dolina (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144,

арк. 150); Гнила Долина (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування долини, у якій розкинулося поле. В основі мікротопоніма лежить апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травною; широка низина’ (Мар., 226), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *гнила* (див. вище), що вказує на характер ґрунту топооб’єкта.

Гни́ла Черле́нція, -ої, -і; ж.; колишнє село коло смт Чернелиця Гор. р-ну: Czerlenycza Gnyle (1461, AGZ, XII, 270); Hnyla Czerlenycza (1463, AGZ, XII, 283); Chnyla Czerlenycza (1467, AGZ, XII, 316). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села *Черлениця* (див. *Чернелиця*), біля якого виникло це поселення, а атрибутивним членом – прикметник *гнила* (див. вище), що вказує на болотистий характер його ґрунту.

Гни́лець¹, -льця; ч.; потік; пр. Грушевого п. Пруту л. Дунаю; с. Грушів Кол. р-ну; вар. *Гнилец*: Гнилец (2006, ЕКол., IV, 157); Гнилец (2006, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -ець від прикметника *гнилий* (див. *Гнила*). Вона вказує на протікання потоку заболоченою місцевістю. Можлива також мотивація цього гідроніма апелятивом *гнилець* (< псл. **gnilьсь*) із загальним значенням ‘гнилий’ (ПГФ, 96), пор. бойк. *гнилиць* ‘гниле, мокре поле’ (Онишк., I, 176). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Гни́лець², -льця; ч.; горб; 394 м; с. Грушів Кол. р-ну; вар. *Гнилец*: Гнилец (2006, ЕКол., IV, 157); Гнилец (2010, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), який стікає з горба. Можлива також зворотня мотивація цих онімів. У такому разі оронім вказує на болотистий характер поверхні горба.

Гни́лець³, -льця; ч.; ліс; с. Пилипи Кол. р-ну: las Hnilec (1933, МТ Kutu). – Назва утворена семантичним способом від апеля-

тива *гнилець* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в лісі.

Гнилець⁴, -льця; ч.; куток; с. Пилипи Кол. р-ну: Гнилець (2006, КВС, 131). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Гнилій¹, -ого; ч.; потоки; 1) л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Раковець, Дзвиняч, смт Солотвин (куток Заріччя) Бог. р-ну: Гнилий (2011, УШ); 2) п. Колодного п. Млинівки п. Лючки п. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Ковалівка Кол. р-ну: Гнилий (2003, Експ.); Гнилий (2007, УШ); Гнилий (2008, Боєчко, 6); 3) п. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; сс. Задубрівці, Красноставці Снят. р-ну: Gniły (1880, KuK Z); Gniły (1926, MT H); Гнилий (1982, КС, 49). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *гнилий* (< псл. **gnilь(jь)*) 'гнилий; який гниє' (ПГФ, 96), 'вологий, вогкий' (Карп., ТБ, 117), 'застояний, затхлий; вологий, наповнений запахом зіпрілого листя; болотистий' (Експ.), що вказує на якість води й характер місцевостей, де протікають ці гідрооб'єкти.

Гнилій Вертіб¹, -ого, -ебу; ч.; яр; с. Репужинці Гор. р-ну: Гнилий Вертіб (2012, БЛ⁵, 230). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вертіб* 'печера; яр; провалля, круча; глибокий крутий яр; непрохідні скали' (Мар., 219), 'долина, урвище; глибокий крутий яр' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *гнилий* (див. вище), що вказує на характер ґрунту в яру.

Гнилій Дуб¹, -ого, -а; ч.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Гнилий Дуб (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного фітоніма – найменування дерева, навколо якого розкинулося урочище. В основі фітоніма лежить апелятив *дуб*, ускладнений атрибутивним членом – прикметником *гнилий* зі значенням 'зруйнований або зіпсований гниттям; який гниє, розкладається' (ВТС, 186).

Гнилій Кут¹, -ого, -а; ч.; заболочена низина (поле); смт Єзупіль, с. Побережжя Тисм. р-ну: Гнилий Кут (1997, Єз., 187); Гнилий Кут (2011, УШ); Гнилий Кут (2012, БЛ⁵, 230). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина якої-небудь території, місцевості' (ВТС, 475), а атрибутивним членом – прикметник *гнилий* (див. вище), що вказує на болотистий характер місцевості.

Гнилій Потік¹, -ого, -оку; ч.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; смт Солотвин Бог. р-ну: Гнилий Потік (1985, АСЗ, II, 589). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'місцевість навколо такої річки' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *гнилий* (див. вище), що вказує на якість води й характер місцевості, через яку протікає цей гідрооб'єкт.

Гниліця¹, -і; ж.; поле; с. Гринівка Бог. р-ну: Гнилиця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гнилиця* (< псл. **gnilica*) 'болотиста місцевість' (Експ.), 'болото зі стоячою водою' (СНГТК, 58), пор. також *гнилиця* 'грузьке болото з іржавою водою, болото в лісі, мокра заболочена низовина' (Череп., 60). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Гниліця², -і; ж.; ліс; с. Лесівка Бог. р-ну: Гнилиця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гнилиця* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в лісі.

Гниліця³, -і; ж.; нива; с. Лесівка Бог. р-ну: Гнилиця (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинулася нива.

Гниліця⁴, -і; ж.; потоки; 1) пр. Красної л. Пруту л. Дунаю; с. Красна Надв. р-ну: Гнилиця (2009, Експ.); 2) п. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; довжина – 3 км; с. Новоселиця Снят. р-ну: Гнилиця (2006, ННР, 7); Гнилиця

(2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гнилиця* зі значеннями ‘захарашений потік, у якому пріє листя, гниють гілки’ (ТСТ, 40), ‘болотиста місцевість’ (Експ.) та інш. (див. вище), пор. також *гнилиця* ‘гнилі стовбури дерев’ (ЕСУМ, I, 536), Вони вказують на особливості русел потоків та болотистий характер місцевостей, через які вони протікають.

Гниліця⁵, -і; ж.; кутки; **1)** с. Красна Надв. р-ну: Гнилиця (2010, Експ.); **2)** с. Новоселиця Снят. р-ну: Гнилиця (2012, НПС, 146). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань потоків (див. вище), навколо яких розкинулися кутки.

Гниліця⁶, -і; ж.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну: Гнилиця (2010, УШ); Гнилиця (2012, НПС, 284). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гнилиця* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Гниліця⁷, -і; ж.; став; с. Тростянець Снят. р-ну: Гнилиця (2012, БЛ⁵, 230). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гнилиця* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер поверхні ставу.

Гнілиці⁸, -ів; мн.; куток; с. Виноград Гор. р-ну: Гнилиці (2008, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *гнилице* ‘болотисте, гниле місце’, ‘гниле місце (зокрема, вода)’ (ЕСУМ, I, 536). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Гнилі Гори¹, -их, гір; мн.; підвищення; с. Петрів Тлум. р-ну: Гнилі Гори (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гори*, мн. від *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *гнилі* (див. вище), що вказує на болотистий характер ґрунту на підвищенні.

Гнилі Гори², -их, гір; мн.; лісове урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Гнилі Гори (2006, Гач., 9); Гнилі Гори (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвуч-

ного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося урочище.

Гнилівий, -ого; ч.; потік; пр. Раківцю л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Гниловий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *гниловий* ‘т. с., що гнилий, болотистий’ (Експ.). Вона вказує на смакові якості води в потоці, яка через повільну його течію застоюється й тхне гнилятиною.

Гнилоха¹, -и; ж.; поточина; п. Велесниці п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Парище, Гаврилівка Надв. р-ну: Гнилоха (2011, Бойко); Гнилоха (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ох(a)* від прикметника *гнилий* ‘гнилий; який гние’ (ПГФ, 96), ‘вологий, вогкий’ (Карп., ТБ, 117), ‘застояний, затхлий; вологий, наповнений запахом зіпрілого листя; болотистий’ (Експ.), пор. також укр. *гнилуха* ‘річка, заросла болотистою рослинністю’ (ЕССЯ, 6, 175), ‘річка з брудною водою’ (Дзендз.¹, 24). Вона вказує на якість води та характер місцевості, через яку протікає поточина.

Гнилоха², -и; ж.; куток; с. Парище Надв. р-ну; вар. *Гнилюха*: Гнилюха (1998, Мих., 182); Гнилоха (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), біля якої розкинувся куток.

Гнилоха³, -и; ж.; урочища (поля); **1)** с. Делева Тлум. р-ну: Гнилоха (2011, УШ); **2)** с. Долина Тлум. р-ну: Гнилоха (2004, ІСД, 15); Гнилоха (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса *-ох(a)* від прикметника *гнилий* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на полях.

Гнилоша¹, -і; ж.; урочище; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Гнилоша (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гнилоша* (< псл. **gniloša*) ‘гнила, заболочена місцевість’ (Експ.). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в урочищі.

Гнилоша², -і; ж.; поле; с. Ямниця Тисм. р-ну: Гнилоша (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива

гнилоша (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на полі.

Гнильці, -ів; мн.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Gnilce (1904 (1877), KuK Kutu); Hnilce (1933, MT Kutu); Гнильці (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гнилець* (< псл. **gnilьсь*) із загальним значенням ‘гнилий’ (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Гниляк¹, -а; ч.; болотиста місцевість; с. Рашків Гор. р-ну; вар. *Гнилек*: Гниляк, Гнилек (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гниляк* ‘болото в загальному значенні; поганий ліс’ (СНГТБ, 26), пор. також *гниляк* ‘згнила рослина’ (ЕСУМ, I, 536), бойк. *гнилячка* ‘болотисте місце’ (Онишк., I, 176). Вона вказує на характер ґрунту місцевості.

Гниляк², -а; ч.; потік, л. Ямгорова (Лемця) п. Дністра; довжина – 19 км, площа басейну – 119 км²; с. Рашків Гор. р-ну, м. Городенка; інші назви – *Чорнова*, *Млинівка* (див. далі): Czernowa (1880, KuK Z); Młynówka albo Czernowa (1885, SG, VI, 548); Чернова, Czernowa (1917, Машт., ДБ, 22); Чорнова (1979, СГУ, 613); Гниляк (2004, УПР, 820); Гниляк (2006 Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування місцевості (див. вище), через яку протікає потік.

Гниляк³, -а; ч.; кол. фільварок, тепер куток; м. Городенка: Gnilak (1900, SGG, 213); Гниляк (2001, Проц., 30). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), біля якого був започаткований фільварок.

Гнисяюкова, -ої; ж.; куток; с. Узин Тисм. р-ну: Гнисяюкова (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Гнисяк*, пор. п-ща *Гнисяк* (Експ.), *Гнись* (Редько, I, 218).

Гобсиків, -ового; ч.; куток; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Гобсиків (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Гобсик*, пор. п-сько *Гобсик* (Експ.), *Гобсек* (СПЗУ, I, 246).

Говда¹, -и; ж.; гори, горби, підвищення; 1) с. Пилипи Кол. р-ну: Говда (2011, УШ); 2) с. Погоня Тисм. р-ну: Говда (2004, Експ); 3) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Говда (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *говда* ‘гора’ (Мар., 223), ‘гора, підвищення’ (Лісняк, 359), ‘пусте поле’ (Нг., 37), пор. укр. *говда* ‘башка’ (Грінч., I, 360), ‘гола гора без лісового покриву’, гуц. *говдя* ‘висока гора’ (ПЗУ, 147). Апелятив *говда*, на думку деяких дослідників, є запозиченням з польської мови, пор. пол. діал. *holda* ‘відвал, купа неродючої землі, породи, викинута з шахти’, що походить з польського літературного *halda* ‘т. с.’, яке разом з укр. *галда* генетично пов’язане з нім. *Halde* ‘купа пустої породи, косогір’ (ЕСУМ, I, 459, 540–541) < **kel-* ‘нахилятися, схилятися’ (Карп., ГЦП, 66). Однак більш імовірно, що цей апелятив є загальнослов’янським і сягає псл. **gьlda* ‘грудка, брила’ як похідного з *d-* детермінативом від основи **gьl-* < і.-є. **gel-* ‘гнути, згинати, кривити, вертіти’, ‘м’яти, здавлювати; що-небудь округле; грудка, куля’ (ПГФ, 110–111). У такому разі значення ‘гора’ можна розглядати як семантичне відгалуження ‘той, що видається наперед, опуклий→високий’ (Карп., ГЦП, 66).

Говда², -и; ж.; куток; с. Балинці Снят. р-ну: Говда (2011, Експ.); Говда (2012, НПС, 39). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *говда* (див. вище). Вона вказує на те, що куток розкинувся на підвищенні.

Говда³, -и; ж.; куток; с. Погоня Тисм. р-ну: Hołda (1934, SDW, № 24, s. 296). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся куток.

Говда⁴, -и; ж.; поле; с. Буківна Тлум. р-ну: Говда (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *говда* (див. вище). Вона вказує на те, що поле розкинулося на підвищенні

Говди¹, говд; мн.; урочище; с. Острівець Гор. р-ну: Говди (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *говда* (див. вище). Вона вказує на те, що урочище розташоване на підвищеннях, на горах.

Говди², говд; мн.; височина; с. Братишів Тлум. р-ну: Говди (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *говда* (див. вище).

Говдір, -а; ч.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Говдир (2012, НПС, 234). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська засновника або жителя кутка, пор. однокорінні п-ща *Говда, Говдан, Говдун* (СП, 94); б) суфіксальним утворенням на *-ир* від апелятива *говда* (див. вище); у такому разі назва вказує на розміщення кутка на горі.

Говірлі, -і; ж.; урочище (пасовище); с. Великий Ключів Кол. р-ну: Говирлі (2006, КГ, 17); Говирлі (2012, БЛ⁵, 230). – Назва є співзвучною з найменуванням найвищої вершини Українських Карпат, яке Е. Калужницький, а за ним С. Грабець, Б. Ляшук та М. Янко виводять з рум. *howîrla* ‘важке для сходження підвищення; важкодоступна гора’ (Нг., 138; Ляшук, ДП, 118; Янко, 42), але не вказують при цьому джерела, де зафіксований цей апелятив. Очевидно, він є діалектизмом, оскільки не фіксується жодним з відомих нам словників румунської літературної мови. За своїми фонетичними особливостями цей апелятив не подібний до східно-романських мовних утворень. Тому більш привабливою з наукової точки зору є його слов’янська етимологія. У складі цього апелятива можна виділити, на нашу думку, такі структурні одиниці: префікс *о-* < *o(b)-*, перед яким розвинувся протетичний *г*, закінчення *-а* та корінь *-верл-* (*-вірл-*, *-вирл-* – у діалектній мові). Цей корінь проявляється у таких слов’янських загальних і власних назвах, як ст.-сл. *врѣлъ* ‘дужий’, болг. *върл* ‘лютий, злий; міцний; з гострим смаком; стрімкий’, макед. *врл* ‘злий, стрімкий; з крутими схилами’, серб. *врлі* ‘гідний’, *vrlet, vrljak* ‘гірський схил, крутизна’ (Ліаді², 30), *оврль* ‘жіночий головний убір (у вигляді покривала)’, *оврлина* ‘т. с.; високий верх’, *врлет* ‘круча; стрімчак, скеля’, прикметник *врлетан, врлетни* ‘скелястий; кам’янистий; стрімкий, крутий’, болг. діал. *върлак* ‘круча, стрімчак’ (Галас, 60), с.-х. *врло* ‘круча, скеля’, ойконіми *Вірля*

та *Верлок* на Житомирщині, мікротопоніми *Вірля, Верло* на Львівщині, *Вірла* на Волині та в Брестській області Білорусії, ойконім *Вирлово* у Вологодській області Росії (ПГФ, 322); мікротопоніми *Вірла, Врљерог* у Сербії (Ліаді², 30), топоніми *Врлата, Врлата могила, Врлата осойна, Врлата стърна* в Болгарії (Галас, 60). Він походить з псл. **vьrlъ*, що є ад’єктивом на *-l-* від індоєвропейської основи **uer-* ‘гнути, згинати; крутити, вертити’ (ПГФ, 323), пор. укр. *верло, вирло* ‘дишель кінного приводу; важіль, підойма; діра, отвір; жерло’ (ЕСУМ, I, 356), ч. діал. *vrlina* ‘жердина колодязьного журавля’, болг. *върлина* ‘жердина, тичка’, словен. *vrlina* ‘отвір у тині; дерев’яні ворота’. Зазначені вище семи зі стержневим ‘жердина’ є результатом еволюції первинного значення **vьrlъ* ‘предмет, об’єкт викривленої форми’ (Вербич⁵, 170). Очевидно, в давнину на базі цього кореня за допомогою префікса *о-* < *o(b)-*, що мав просторове словотвірне значення ‘спрямувати дію чи ознаку навколо об’єкта чи на його частину’ й часто вживався при деривації нових слів, у т. ч. й географічних номенклатурних термінів, пор. *обуча* < *буча*, *окора* < *кора*, *озруб* < *зруб*, *огріх* < *гріх*, *обіч* < *бік*, *оболонь* < *болоння*, *окраїна* < *країна* та інш., утворився апелятив *оверла//овірла*, на початку якого розвинувся характерний для української мови протетичний [з], пор. *гострий* з *остръ*, *горіх* з *орѣхъ*. Цей апелятив, враховуючи семантику наведених вище слів, мав значення ‘висока скеляста гора з крутими стрімкими схилами’, що цілком відповідало конфігурації як найвищої вершини Українських Карпат, так і урочища в с. Великий Ключів. Він був кимось занесений у процесі етнічних контактів в один із діалектів румунської мови, де й зберігся до наших днів і послужив основою для утворення найменування як гори, так і урочища. Проте з’ясувати достеменно, як утворилися назва цих топооб’єктів, чи безпосередньо місцевим населенням від названого вище апелятива, чи була принесена волоськими пастухами, навряд чи вдасться. Враховуючи те, що оронім та мікротопонім порівняно пізно фіксуються писемними джерелами, можемо припустити, що він не був відомий

місцевим жителям і що його занесли сюди чужоземці. Підтвердженням цьому може служити й велика кількість східнороманських мовних елементів, що побутують у селі Великий Ключів.

Годи¹, -ів; мн.; кол. окреме село, об'єдн. 1939 року з Добровідкою в Годи-Добровідку Кол. р-ну (див. далі): Gody (1454, AGZ, VII, 236); Gody (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 274); Gody (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Gody (1882, SG, III, 791); Годи (1947, АТП, 507). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка очевидно, започаткувала село, пор. давнє особове ім'я *Годъ* < *Годєславъ*, *Годиславъ* (Мор., 68; Чучка, Сл., 126), пол. *God* (SSNO, II, 143), п-ще *Года* (СП, 94).

Згідно з народним переказом, колись давно в цій місцевості був розбитий великий татарський загін, який прямував з-під Обертину в степи. Після цього з'явився вираз: “*Годи* туркам далі йти”. Це нібито й послужило причиною найменування села, що тут виникло.

Годи², -ів; мн.; горб; с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: Gody (1855, АККГЛ, ВІ. 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Годи³, -ів; мн.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Годи (2006, КГ, 17). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток або проживала колись на ньому, пор. особове ім'я *Год*, п-ще *Года* (див. вище). Можливо також, що куток заснували вихідці з однойменного села (див. вище) й назвали його звичним для себе найменуванням.

Годи⁴, -ів; мн.; куток; с. Борщів Снят. р-ну: Годи (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка переселилася сюди з с. *Годи*, що на Коломийщині (див. вище).

За переказами місцевих жителів, серед цих переселенців була жінка, яка випрошувала в людей різні речі, або й крала, і від-

носила все те до корчми. І всі, у кого щось пропало, йшли до неї. Коли по дорозі хтось запитував: “Куди йдеш?” – відповідали, – До Годи”. Кажуть, це бувало так часто, що й куток, де вона жила, назвали Годами.

Годи-Добровідка, -и; ж.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї залізницею – 10 км, автодорогою – 12 км, до Івано-Франківська – 59 км: Годи-Добровідка (1965, ІФАТП², 194); Годи-Добровідка (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва утворена способом словоскладання двох ойконімів – найменувань давніх сіл *Годи* (див. вище) та *Добровідка* (див. далі), які були об'єднані 1939 року в одне поселення.

Годинські, -их; мн.; лісові масиви; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Годинські (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *годинські* ‘які належали до с. *Годи* (тепер *Годи-Добровідка* (див. вище))’.

Гоївка¹, -и; ж.; гора; сс. Нижнів, Антонівка Тлум. р-ну: Гоївка (2008, Експ.); Гоївка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від антропоніма *Гой*, пор. давнє особове ім'я *Гой* < *Гойбуд*, *Гоймир*, *Доброгой* (Чучка, Сл., 127), п-ще *Гой* (ІФД, 225).

Гоївка², -и; ж.; пасовище; с. Нижнів Тлум. р-ну: Гоївка (2012, БЛ⁵, 230). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося пасовище.

Гоївка³, -и; ж.; ліс; с. Антонівка Тлум. р-ну: Гоївка (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся ліс.

Гоївка⁴, -и; ж.; куток; с. Вікняни Тлум. р-ну: Гоївка (2007, Вікн., 25). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від антропоніма *Гой* (див. вище).

Гбла¹, -ої; ж.; гора; с. Петрів Тлум. р-ну: Гола (2006, Гач., 9); Гола (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *гола* ‘яка не має рослин, не вкрита рослинами’ (ВТС, 188). Вона вказує на характер поверхні гори.

Гбла², -ої; ж.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну: Гола (2012, Експ.). – Назва виникла в резуль-

таті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Голіця¹, -і; ж.; гори, хребти; **1** с. Гута Бог. р-ну: Голиця (2011, УШ); **2** с. Кричка Бог. р-ну: Голиця (2011, УШ); **3** с. Старуня Бог. р-ну; інша назва – *Бзовач* (див. вище): Голиця (2002, БК², 134); Голиця (2004, Експ.); Бзовач, інша назва – Голиця (2011, УШ); **4** с. Рунгури Кол. р-ну: Голиця (2000, ЕКол., III, 25); Голиця (2002, Рунг., 240). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *голиця* (< псл. **golica*) ‘гола земля; гола гора’ (ЕССЯ, II, 22; ЕСУМ, I, 548), ‘гола, без рослинності гора’ (Мар., 223), ‘відкрите поле’ (ЕСУМ, I, 548), ‘поле, неродюча гора’ (Rudn., 21), ‘поляна в лісі’ (Ляшук, ГН, 67), пор. гуц. *голиця* ‘вершина гори, земля, де не росте ліс’ (ГГ, 47), *голиці* ‘голі місця у горах’ (Лом., ЗС, 227), бойк. *голиця* ‘неврожайне поле, гора; гола гора; очищене від дерев місце, приготоване під ріллю’ (Rudn., 21), ‘гола, лиса, безліса гора; місце, де не росте трава’ (Онишк., I, 179). Вони вказують на характер поверхонь гір та хребтів.

Голіця², -і; ж.; урочища; **1** с. Кунисівці Гор. р-ну: Голиця (2012, Експ.); **2** с. Вовчківці Снят. р-ну: Голиця (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *голиця* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

Голіця³, -і; ж.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Голиця (2002, Рунг., 240). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилі якої розкинувся куток.

Голіця⁴, -і; ж.; поточина; п. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; с. Вовчківці Снят. р-ну: *Holica* (1889, SG, X, 61); Голиця (1960, WRG, I, 145); Голиця (1979, СГУ, 145). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає поточина.

Голіця⁵, -і; ж.; височина, скеля; с. Одаїв Тлум. р-ну: Голиця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *голиця* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні височини й скелі.

Голишанка, -и; ж.; річка; п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 17 км; сс. Черемхів, Голосків, Угорники, смт Отинія Кол. р-ну; інша назва – *Сербин*, *Сербень* (див. далі): *Holyszanka* (1882, SG, III, 101 102); *Serbin*, *Holyszanka* (1889, SG, X, 436); *Holyszanka* (1906 (1876), KuK K); *Сербень*, *Serbeń*, *Holyszanka* (1917, Машт., ДБ, 18); *Голишанка* (1960, WRG, I, 472); *Голишанка* (1979, СГУ, 145). – Назва утворена за допомогою суфікса *-анк(a)* від апелятива *голиш* (бот.) ‘шавлія’ (ЕСУМ, I, 548), ‘сальвінія плаваюча’ (Смик, 41, 347). Вона вказує на вид рослинності, поширеної в місцях, де протікає річка, та в її річищі. С. О. Вербич вважає, що *Голишанка* – це пізнє утворення із суфіксом *-к(a)* від певного **Голишани* < *голишани*, пов’язаного, імовірно, з оронімом *Голеше* (пол. *Holesze*) – гірське пасмо в Долинському повіті (Вербич³, 416). Однак таке трактування гідроніма є непереконливим, оскільки слідів такого топоніма чи катойконіма тут не виявлено. Утворення ж географічних назв за допомогою складного суфікса *-анк(a)* (розм. *-’инк(a)*) є характерним для Прикарпаття.

Голінатий, -ого; ч.; потік; л. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: *Голінатий* (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника потоку та землі навколо нього, пор. п-ще *Голінатий* (ІФД, 225).

Голова¹, -и; ж.; джерела; **1** с. Поточище Гор. р-ну: Голова (2008, УШ); **2** с. Рашків Гор. р-ну: Голова (2008, УШ); **3** с. Тишківці Гор. р-ну: Голова (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *голова* (< псл. **golva*) ‘вершина, витік ріки’ (СНГТ, 149), ‘джерело’ (Експ.).

Голова², -и; ж.; урочища; **1** с. Поточище Гор. р-ну: Голова (2008, УШ); **2** с. Рашків Гор. р-ну: Голова (2008, УШ); **3** с. Тишківці Гор. р-ну: Голова (2008, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань джерел (див. вище), що пробиваються в урочищах.

Урочище в с. Тишківці є вододілом рік басейну Пруту й Дністра.

Голови́щі, -ищ; мн.; кол. хутір, тепер урочище; с. Підвербці Тлум. р-ну: Головищі (2009, Бойцан, 11); Головищі (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *головище* ‘місце, де є *голови* – джерела, витoki потоків’, пор. *голова* (див. вище). Вона вказує на заснування хутора біля джерел.

Головна́, -ої; ж.; урочище; с. Тязів Тисм. р-ну: Головна (1995, ТМН, 48). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *головна* ‘основна, центральна’ (ВТС, 189). Ідеться тут про в’їзну браму княжого Галича, яка стояла колись в теперішньому урочищі.

Голо́вниця, -і; ж.; гора; сс. Раковець, смт Солотвин Бог. р-ну: Головниця (1994, Сокіл, 124); Головниця (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від апелятива *головня* ‘обгоріле поліно’ (ГГ, 47). Вона вказує на те, що колись на горі вигорів ліс і було багато обгорілих дерев. Можливо також, що в основі найменування гори лежить апелятив *головниця* ‘дірка в скалі, звідки б’є джерело’ (Нг., 38). С. О. Вербич припускає, що в давнину існував географічний термін **головня* ‘гора з великою (високою) вершиною’ (Вербич, ГД, 22), який теж міг мотивувати цей оронім.

Існує цікава легенда про походження цієї назви. Колись, у давнину, говориться в ній, один чоловік випасав на цій горі худобу. У цей час якраз напали татари. Вночі вони підкралися до чоловіка, ввіймали його й почали вимагати, щоб він сказав, де мешкають русини. Чоловік повів їх на високий берег, показав на вогні в селі й сказав: “Ідьте швидко, аби русини не повтікали!”. Помчали татари, але берег був такий стрімкий, що всі вони попадали з коней і поламали собі *голови*. З того часу гора й називається *Головниця*.

Голо́сків, -ова; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 36 км, до Івано-Франківська – 34 км: Hołoszkow (1515, ŻDz, 18/1, 170); Hołoskow (1578, ŻDz, XVIII/I, 96); Hołoszkow ad Otyńija (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Hołosków (1787, ЛЦДІА,

ф. 19, оп. 6, спр. 177); Hołosków (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Hołosków (1882, SG, III, 107); Голосків (1947, АТП, 512); Голосків (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Голоско*, пор. давнє особове ім’я *Голоско* (Чучка, Сл., 129), блр. *Голоско* (Бір., 113), ст.-п. *Głosek* (SSNO, II, 130), п-ще *Голоско* (Богдан, 88).

За народними переказами, назва села пішла від того, що колись на Палямаревій горі був підвішений великий дзвін, яким подавали сигнал (голос) для жителів навколишніх сіл про небезпеку нападу ворогів.

Гольго́ри, -ір; мн.; височина; с. Чернятин Гор. р-ну: Гольгори (1996, ІЧ, 19); Гольгори (2008, УШ). – Назва утворена способом поєднання в одне слово словосполучення *голі гори*, що вказує на характер поверхні височини, вкритої колись лише камінням, на якому не росла навіть трава.

Го́ни, -ів; мн.; поля; **1**) с. Попельники Снят. р-ну: Гону (1906 (1876), KuK Sn.); Гони (2012, НПС, 175); **2**) с. Стриганці Тисм. р-ну: Гони (2012, БЛ⁵, 230); **3**) с. Одаїв Тлум. р-ну: Гони (2011, УШ); **4**) с. Палагичі Тлум. р-ну: Гони (2011, УШ); **5**) м. Тлумач: Гони (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гони*, мн. від *гін* ‘смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів’ (ВТС, 182, 191), ‘міра поля і простір у довжину 60 саж’ (Грінч., I, 307). Вони вказують на розміри полів.

Го́нки, -ок; мн.; урочище (поле); с. Підгайчики Кол. р-ну: Гонки (2006, КВС, 126). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гонка*, дем. від *гін* (див. вище). Вона вказує на розміри поля.

Гонча́рів, -ова; ч.; село; Тлум. р-н; нал. до Обертинської с/р; віддаль до Тлумача – 35 км, до Івано-Франківська – 62 км: Hanczarow (1558, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 39, с. 153); Hanczarow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Hańczarów (1855, АККГЛ, ВІ. 439); Hanczarów (1882, SG, III, 25); Гончарів (1947, АТП, 511); Гончарів (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Гон-*

чар, пор. давня особова назва *Гончар* (Туп., 169), п-ще *Гончар* (ІФД, 226).

Гончарівка, -и; ж.; село; Тлум. р-н; нал. до Палагицької с/р; віддаль до Тлумача – 3 км, до Івано-Франківська – 34 км: Ganczarówka (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Gańczarówka (1900, SGG, 699); Ganczarówka (1905 (1874), KuK TT); Gończarówka (1926, MT T); х. Гончарівка (1947, АТП, 518); Гончарівка (2009, ІФ АТП⁷, 154). – Поселення засноване в 30-их роках ХІХ ст. баронесою Чехович і називалося за її титулом *Бароня* (*Baronia*). Оскільки його жителі займалися в основному гончарством, вони не сприймали цієї назви. Це й зумовило перейменування поселення на *Гончарівку* (SG, ІІІ, 481), що є суфіксальним дериватом на *-івк(а)* від апелятива *гончар*, *гончарі*. У 60-их роках ХХ ст. село було об'єднане з с. *Слобідка* (див. далі). Нове поселення також називали *Гончарівкою*.

Гопкова Горá¹, -ої, -и; ж.; горб; 384 м; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Гопкова Гора (2008, ЛСМ, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Гопкова*, що вказує на належність орооб'єкта в давнину *Гопкові*, пор. п-ще *Гопко* (Редько, І, 229).

Гопкова Горá², -ої, -и; ж.; куток; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Гопкова Гора (1998, Мих., 182); Гопкова Гора (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Горá¹, -и; ж.; гори, горби, підвищення; 1) с. Забережжя Бог. р-ну: Гора (2011, УШ); 2) с. Монастирчани Бог. р-ну: Гора (2005, НМ, 7); Гора (2011, УШ); 3) с. Підгір'я Бог. р-ну: Гора (2011, Експ.); 4) с. Саджава Бог. р-ну: Гора (2003, Мороз, 6); 5) смт Солотвин Бог. р-ну: Гора (2011, УШ); 6) с. Воронів Гор. р-ну: Гора (2008, УШ); 7) с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Гора (2008, УШ); 8) с. Поточище Гор. р-ну: Гора (2008, УШ); 9) між сс. Прикмище та Росохач Гор. р-ну: Гора

(2008, УШ); 10) с. Семаківці Гор. р-ну: Гора (2008, УШ); 11) с. Серафінці Гор. р-ну: Гора (2004, УШ); 12) с. Тишківці Гор. р-ну: Гора (2004, Експ.); Гора (2008, УШ); 13) с. Баб'янка Кол. р-ну: Гора (2006, УШ); 14) с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Гора (2011, УШ); 15) с. Джурків Кол. р-ну: Гора (2007, ЕКол., V, 49); 16) с. Замулинці Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 58); 17) с. Ковалівка Кол. р-ну: Гора (2007, УШ); Гора (2008, МС, 153); 18) с. Корнич Кол. р-ну: Гора (2010, УШ); 19) с. Королівка Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 74); 20) Матеївці Кол. р-ну: Гора (2011, УШ); 21) с. Мишин Кол. р-ну: Гора (2004, Експ.); Гора (2006, КГ, 21); 22) с. Назірна Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 107); 23) с. Підгайчики Кол. р-ну: Гора (2010, Експ.); 24) с. П'ядики Кол. р-ну: Гора (2010, Експ.); 25) с. Раківчик Кол. р-ну: Гора (2011, УШ); 26) с. Сопів Кол. р-ну: Гора (2011, УШ); 27) с. Струпків Кол. р-ну: Гора (2011, УШ); 28) с. Торговиця Кол. р-ну: Гора (2010, УШ); 29) с. Черемхів Кол. р-ну: Гора (2000, НІСЧ, 7); Гора (2001, ЕКол., ХІІ, 22); Гора (2006, КВС, 183); 30) с. Гвізд Надв. р-ну: Гора (2011, УШ); 31) с. Кубаївка Надв. р-ну: Гора (2011, УШ); 32) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Гора (2007, ДІГД, 87); 33) с. Белелуя Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); 34) с. Будилів Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); 35) с. Ганьківці Снят. р-ну: Гора (2011, Експ.); 36) с. Задубрівці Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); 37) с. Красноставці Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); 38) с. Новоселиця Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); 39) с. Підвисоке Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); 40) м. Снятин: Гора (2011, УШ); 41) с. Тростянець Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); 42) с. Устя Снят. р-ну: Гора (1982, АПП, 25); Гора (2003, Снятин, 23); 43) с. Березівка Тисм. р-ну: Гора (2012, Експ.); 44) с. Довге Тисм. р-ну: Гора (2012, Експ.); 45) с. Сілець Тисм. р-ну: Гора (2002, СНЧ, 34); Гора (2012, Експ.); 46) с. Слобідка Тисм. р-ну: Гора (2011, УШ); 47) с. Будзин Тлум. р-ну: Гора (2012, Експ.); 48) с. Вікняни Тлум. р-ну: Гора (2007, Вікн., 24); Гора (2011, УШ); 49) с. Олеша Тлум. р-ну: Гора (2011, УШ); 50) с. Остриня Тлум. р-ну: Гора (2011, УШ); 51) с. Петрилів Тлум. р-ну: Гора (2011, УШ); 52) с. Сокирчин Тлум. р-ну: Гора (2012, Експ.); 53) с. Золота Липа Тлум. р-ну:

Гора (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *gora* ‘значення підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359) < псл. **gora*, первісне значення якого ‘ліс’, що розвинулося пізніше в ‘ліс на горі’ (ЕСУМ, I, 562).

Горá², -и; ж.; горб; 456 м; с. Середній Майдан Надв. р-ну; давня назва – *Андрійова Гора*, інша назва – *Червона гора*: *Andrijowa Góra* (1786, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 176); Гора (Червона гора, Андрійова гора) (2008, ЛСМ, 14). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *gora* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *Андрійова*, що вказує на належність землі на орооб’єкті в давнину *Андрієві*. Сучасне найменування горба з’явилося в результаті еліпсису атрибутивного члена давньої назви. Інша назва вказує на колір ґрунту на горбі.

Горá³, -и; ж.; кутки; **1** с. Воронів Гор. р-ну: Гора (2008, УШ); **2** с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Гора (2008, УШ); **3** с. Семаківці Гор. р-ну: Гора (2008, УШ); Гора (2012, Експ.); **4** с. Серафінці Гор. р-ну: Гора (2008, Експ.); **5** с. Баб’янка Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 5); **6** с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: *Góra* (1900, SGG, 195); Гора (2000, ЕКол., III, 55); Гора (2006, КВС, 17); **7** с. Джурків Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 47); Гора (2007, ЕКол., V, 49); **8** с. Замулинці Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 58); **9** с. Ковалівка Кол. р-ну; інша назва – *Посьолок*: Гора (2008, МС, 153); **10** с. Королівка Кол. р-ну: *Góra* (1900, SGG, 295); Гора (2006, КВС, 74); Гора (2001, УШ); **11** с. Матіївці Кол. р-ну: Гора (2011, УШ); **12** с. Мишин Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 101); Гора (2011, УШ); **13** с. Назірна Кол. р-ну: Гори (2006, КВС, 107); **14** с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Гора (1995, НВ, 9); **15** с. Підгайчики Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 126); **16** с. П’ядики Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 134); **17** с. Раківчик Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 138); Гора (2011, УШ); **18** с. Сопів Кол. р-ну: *Góra* (1900, SGG, 295); Гора (2011, УШ); **19** Струпків Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 165); Гора (2011, УШ);

20 с. Торговиця Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 170); Гора (2011, УШ); **21** с. Черемхів Кол. р-ну: Гора (2006, КВС, 183); **22** с. Кубаївка Надв. р-ну: Гора (1998, Мих., 182); Гора (2010, Експ.); **23** с. Середній Майдан Надв. р-ну: Гора (1998, Мих., 182); Гора (2010, Експ.); **24** с. Балинці Снят. р-ну: Гора (2011, Експ.); **25** с. Белелуя Снят. р-ну: Гора (2012, НПС, 54); **26** с. Будилів Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); Гора (2012, НПС, 68); **27** с. Бучачки Снят. р-ну: Гора (2011, Експ.); **28** с. Ганьківці Снят. р-ну: Гора (2012, НПС, 83); **29** с. Задубрівці Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); **30** с. Красноставці Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); Гора (2012, НПС, 137); **31** с. Підвисоке Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); **32** м. Снятин (куток Микулинці): Гора (2012, НПС, 27); **33** с. Тростянець Снят. р-ну: Гора (2011, УШ); **34** с. Устя Снят. р-ну: Гора (2012, НПС, 249); **35** с. Трофанівка Снят. р-ну: Гора (2011, Експ.); **36** с. Довге Тисм. р-ну: *Góra* (1934, SDW, № 24, s. 300); Гора (2012, Експ.); **37** с. Сілець Тисм. р-ну: Гора (2012, Експ.); **38** с. Слобідка Тисм. р-ну: *Góra* (1934, SDW, № 24, s. 296); **39** с. Петрилів Тлум. р-ну: Гора (2011, УШ); **40** с. Золота Липа Тлум. р-ну: Гора (2011, УШ); **41** с. Сокирчин Тлум. р-ну: Гора (2012, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань підвищень, горбів (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Інша назва ковалівського кутка з’явилася під впливом російської мови у повоєнний період, коли на території колишньої толоки було збудоване робітничє селище, у якому поселялися приїжджі з різних куточків колишнього Союзу шахтарі та фахівці гірничої справи, які працювали на місцевій шахті.

Горá⁴, -и; ж.; поля; **1** с. Гвізд Надв. р-ну: Поле (1998, Мих., 182); **2** с. Сілець Тисм. р-ну: Гора (2002, СНЧ, 34). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань підвищень (див. вище), на яких розкинулися поля.

Горá Голі́нського, -и, -ого; ж.; узвишся, гора; с. Грабовець Бог. р-ну: Гора Голінського (2011, СГ, I, 358). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації слово-

сполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* (див. вище), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене антропонімом – прізвищем *Голинський* у родовому відмінку. Вона вказує на належність землі на горі родині *Голинських*, яка проживала там до Другої світової війни.

На горі колись був монастир (СГ, 350).

Горá-Дру́га, -и, -ої; ж.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Гора-Друга (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* (див. вище), а атрибутивним членом – числівник *друга*, що вказує на порядковий від центру села номер топооб'єкта, на якому розкинувся куток, пор. *Гора-Перша*, *Гора-Третя*.

Горá-Пéрша, -и, -ої; ж.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Гора-Перша (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора*, а атрибутивним членом – числівник *перша*, що вказує на порядковий від центру села номер топооб'єкта, на якому розкинувся куток, пор. *Гора-Друга*, *Гора-Третя*.

Горá Свято́ї П'ятниці́, -и, -ої, -і; ж.; горб; 320 м; с. Воскресинці Кол. р-ну: Гора Святої П'ятниці (2011, СГ, I, 356). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* (див. вище), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене ергонімом – найменуванням розташованого колись на горі монастиря *Святої П'ятниці* в родовому відмінку.

Горá-Тре́тя, -и, -ої; ж.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Гора-Третя (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* (див. вище), а атрибутивним членом – числівник *третя*, що вказує на порядковий від центру села номер топооб'єкта, на якому розкинувся куток, пор. *Гора-Друга*, *Гора-Перша*.

Горб¹, -а; ч.; горби, підвищення; 1) 337 м; с. Вербівці Гор. р-ну: Горб (2008, УШ); 2) смт Чернелиця Гор. р-ну: Горб (2004, Експ.);

3) с. Ганьківці Снят. р-ну: Горб (2011, УШ); 4) с. Рудники Снят. р-ну: Горб (2011, УШ); 5) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Горб (1995, ТМН, 13); 6) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Горб (2012, Експ.); 7) с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Горб (2011, УШ); 8) 340 м; с. Вікняни Тлум. р-ну: Horb (1855, AKKGL, Bl. 45); Horb (1905 (1874), KuK TT), Horb (1914, GKK); Горб (2008, УШ); 9) с. Кутище Тлум. р-ну: Горб (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *горб* (< псл. **gʷrbʰ* < i.-e. **gerb-* 'морщитися, вигинатися', похідне від **ger-* 'крутити, вити' (ЕСУМ, I, 563) 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), 'круча' (Лісняк, 359), 'підвищена поверхня землі' (ЕСУМ, I, 561), 'невисока похила гірка, пагорб' (Грінч., I, 310).

Горб², -а; ч.; кутки; 1) с. Ганьківці Снят. р-ну: Горб (2012, НПС, 83); 2) с. Рудники Снят. р-ну: Горб (2011, УШ); Горб (2012, НПС, 196); 3) с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Горб (2008, Експ.); 4) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Горб (1996, ТМН, 13); Горб (2012, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Горб³, -а; ч.; урочища (поля); 1) с. Вікняни Тлум. р-ну: Горб (2007, Вікн., 24); Горб (2011, УШ); 2) с. Кутище Тлум. р-ну: Горб (2012, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. вище), на яких розкинулися поля.

Горбанéва, -ої; ж.; криниця; с. Іллінці Снят. р-ну: Горбанева (2003, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Горбань*, пор. п-ща *Горбан*, *Горбань* (СП, 98).

Горбані́в, -евого; ч.; став; с. Іллінці Снят. р-ну: Горбанів (2003, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Горбань*, пор. п-ща *Горбан*, *Горбань* (див. вище).

За розповідями місцевих жителів, криничку й став викопали монахи, які жили в монастирі, що знаходився неподалік. Згодом біля ставу поселилася сім'я Горбаня

й тому криничку та став почали називати Горбаневими.

Горбасівка¹, -и; ж.; урочища (поля); **1** с. Вовчківці Снят. р-ну: Horbasiwka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 38, арк. 29); Horbasiówka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 4, арк. 27); Горбасівка (2011, УШ); **2** с. Ганьківці Снят. р-ну: Horbasiówka (1906 (1876), KuK Sn.); Горбасівка (1982, КС, 50); Горбасівка (2005, СГГ, 8); **3** с. Стецева Снят. р-ну: Horbasiwka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 56, арк. 25); Horbaszówka (1880, KuK Z); Горбасівка (2011, УШ); Горбасівка (2012, НПС, 209). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Горбас*, пор. п-ще *Горбас* (Богдан, 90).

Горбасівка², -и; ж.; потік; л. Пруту л. Дунаю; с. Вовчківці Снят. р-ну: Горбасівка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), через яке протікає потік.

Горбасівка³, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Стецева Снят. р-ну, тепер урочище (див. вище): Horbasiówka (1900, SGG, 605); Горбасівка (2012, НПС, 209). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), на якому було засновано фільварок.

Горбасівка⁴, -и; ж.; куток; с. Тулова Снят. р-ну: Горбасівка (2012, НПС, 269). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Горбас* (див. вище).

Горбачівське, -ого; с.; кол. хутір, тепер куток; с. Бабче Бог. р-ну: Горбачівське (2011, УШ); Горбачівське (2012, БЛ⁵, 230). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(e)* від антропоніма *Горбач*, пор. п-ще *Горбач* (Редько, І, 230). Можливо також, що мікротопонім – це результат трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника хутора (з узгодженням в роді й числі з номенклатурним терміном *поле*), пор. п-ще *Горбачівський* (ІФД, 227).

Горбашівці, -ів; мн.; плоскогір'я; висота – 268 м; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Horbaszówce (1882, SG, III, 221); Горбашівці (2012, БЛ⁵, 230). – Назва виникла в резуль-

таті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, проживали колись на плоскогір'ї або володіли тут землею, пор. п-ще *Горбаши* (СП, 98).

Горбу¹, -ів, мн.; підвищення; **1** с. Бабче Бог. р-ну: Горби (2011, УШ); **2** с. Кричка Бог. р-ну: Горби (2011, УШ); **3** с. Манява Бог. р-ну: Горби (2011, УШ); **4** с. Монастирчани Бог. р-ну: Horby (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 91, арк. 28); Горби (2005, НМ, 6); Горби (2011, УШ); **5** с. Росільна Бог. р-ну: Горби (2011, УШ); **6** с. Городниця Гор. р-ну; Горби (2012, Експ.); **7** с. Копачинці Гор. р-ну: Горби (2008, УШ); **8** с. Микитинці Ів.-Франк. м/р: Horby (1932, МТ S); **9** с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Garby (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 219, арк. 26); Горби (2000, ЕКол., III, 26); Горби (2006, МРС, 69); **10** с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Горби (2011, УШ); **11** с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Горби (1985, АСЗ, II, 680); Горби (2011, УШ); **12** с. Перерісль Надв. р-ну: Горби (2009, ППН, 10); **13** с. Фитьків Надв. р-ну: Горби (2011, УШ); **14** с. Цуцилів Надв. р-ну: Горби (2011, УШ); **15** с. Джурів Снят. р-ну: Горби (2010, Експ.); **16** с. Потічок Снят. р-ну: Горби (2011, УШ); **17** с. Стецева Снят. р-ну: Горби (2011, УШ); **18** с. Колодіївка Тисм. р-ну: Горби (2011, Експ.); **19** с. Рошнів Тисм. р-ну: Горби (2011, Експ.); **20** с. Делева Тлум. р-ну: Горби (2011, УШ); **21** с. Кутище Тлум. р-ну: Garby (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 145, арк. 157); Горби (2011, УШ); **22** с. Озеряни Тлум. р-ну: Горби, (2008, УШ); **23** с. Петрилів Тлум. р-ну: Горби (2012, Експ.); **24** с. Петрів Тлум. р-ну: Горби (2006, Гач., 9); Горби (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191).

Горбу², -ів; мн.; пасовище; с. Бабче Бог. р-ну: Горби (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося пасовище.

Горбу³, -ів; мн.; кутки **1** с. Кричка Бог. р-ну: Горби (2011, УШ); **2** с. Манява Бог.

р-ну: Горби (2011, УШ); **3** с. Слобідка Гор. р-ну: Garby (1900, SGG, 292); Горби (2001, Проц., 34); **4** с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Garby (1900, SGG, 293); Горби (2006, KBC, 11); **5** с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Garby (1900, SGG, 295); Горби (2011, УШ); **6** с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Горби (1998, Мих., 182); Горби (2010, Експ.); **7** с. Джурів Снят. р-ну: Горби (2010, Експ.); **8** с. Потічок Снят. р-ну: Горби (2011, УШ); Горби (2012, НПС, 179); **9** с. Стецева Снят. р-ну: Горби (1982, КС, 50); **10** с. Кутище Тлум. р-ну: Горби (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань підвищень (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Горб́и⁴, -ів; мн.; поля; **1** с. Росільна Бог. р-ну: Горби (2011, УШ); **2** с. Городниця Гор. р-ну: Горби (2012, Експ.); **3** с. Перерісль Надв. р-ну: Горби (1998, Мих., 183); **4** с. Фитьків Надв. р-ну: Горби (1998, Мих., 183); **5** с. Рошнів Тисм. р-ну: Горби (2011, Експ.); **6** с. Петрилів Тлум. р-ну: Горби (2012, Експ.); **7** с. Петрів Тлум. р-ну: Горби (2012, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів та підвищень (див. вище), на яких розкинулися поля.

Горбик, -у; ч.; пагорб; с. Рашків Гор. р-ну: Горбик (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *горбик*, дем. від *горб* (див. вище).

Горбі́щи¹, -ищ; мн.; підвищення, узгір'я; **1** с. Молодків Надв. р-ну: Горбищі (2011, УШ); **2** с. Колодіївка Тисм. р-ну: Горбищі (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *горбище* зі значенням 'великий горб'.

Горбі́щи², -ищ; мн.; куток; с. Молодків Надв. р-ну: Горбищі (1985, ІГ, II, 384); Горбищі (1998, Мих., 183); Горбищі (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узгір'я (див. вище), на якому розкинувся куток.

Горбі́щи³, -ищ; мн.; поле; с. Молодків Надв. р-ну: Горбищі (1998, Мих., 183); Горбищі (2010, Експ.). – Назва виникла в резуль-

таті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узгір'я (див. вище), на якому розкинулося поле.

Гор́бки¹, -ів; мн.; поле; с. Саджавка Надв. р-ну: Горбкі (1998, Мих., 183); Горбки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *горбок*, дем. від *горб* (див. вище). Вона вказує на розміщення поля на підвищенні.

Гор́бки², -ів; мн.; урочище; с. Слобідка Тисм. р-ну: Горбки (2012, СНІС, 8). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *горбок*, дем. від *горб* (див. вище). Вона вказує на розміщення урочища на підвищенні.

Горб́ коло́ бу́ка, словосп.; горб; с. Спас Кол. р-ну: Горб коло бука (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – словосполученням *коло бука*, що вказує на місце розташування орооб'єта.

Горбове́нькі, -их; мн.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: Горбовенькі (2011, Осташі). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись полем.

Горбо́ве, -ого; с.; поле; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Горбове (1995, ТМН, 13). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *горбове* 'яке прилягає до *Горба* (див. вище)'. Вона вказує на місце розташування поля.

Горбо́ві, -их; мн.; урочища (поля, ниви); **1** с. Довге Тисм. р-ну; давня назва – *Горбове*: Horbowe (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 117, арк. 67); Horbowe (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 110, арк. 67); Горбові (2012, Експ.); **2** с. Стриганці Тисм. р-ну: Горбові (2001, Осташ², 76); Горбові (2011, Осташі). – Назви, очевидно, стосувалися колись одиноких полів, назви яких мотивовані прикметником *горбове* 'яке знаходиться, розташовується на горбі'. Пізніше вони перейшли на всі поля, які розкинулися на горбах, і тому вживаються в множині.

Горбов'янка, -и; ж.; куток; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Горбов'янка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від групового антропоніма – найменування колективу людей *Горбов'яни*, які, очевидно, започаткували куток. В основі антропоніма лежить апелятив *горбов'яни* 'люди, що проживають на *горбах*'.

Горбóк¹, -бка; ч.; горби; **1** с. Милування Тисм. р-ну: Горбок (2004, Експ.); **2** с. Рошнів Тисм. р-ну: Горбок (2011, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *горбок*, дем. від *горб* (див. вище).

Горбóк², -бка; ч.; куток; с. Рошнів Тисм. р-ну: Горбок (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Горбóк³, -бка; ч.; куток; с. Гарасимів Тлум. р-ну: Горбок (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *горбок*, дем. від *горб* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на підвищенні, на горбку.

Горб Святої Катерини, словосп.; горб; 416 м; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Свята Катерина*: *wzgórze Św. Katarzyny* (1883, SG, IV, 167); *Sw. Katarzyna* (1904, KuK Kut); Горб Святої Катерини (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* (див. вище), а атрибутивним членом – іменникове словосполучення *Святої Катерини*, що вказує на належність орооб'єкта церкві *Святої Катерини* або на розміщення на ньому в давнину церкви чи монастиря *Святої Катерини*.

Горвіців Лан, -евого, -у; ч.; поле; с. Кубайка Надв. р-ну: Горвіців Лан (1998, Мих., 183). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* 'безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі' (СУМ, IV, 443), 'рівне поле' (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *Горвіців*, що вказує на належність поля в давнину *Горвіцу*, пор. п-ще *Гурвиць* (СП, 109).

Гóрвіцові Лану́, -их, -ів; ч.; поле; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Горвіцові Лани (1998, Мих., 183). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лани*, мн. від *лан* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *Горвіцові*, що вказує на належність поля в давнину *Горвіцу*, пор. п-ще *Гурвиць* (див. вище).

Гордаше́ва Кри́ничка, -ої, -и; ж.; джерело, струмок; пр. Потоку п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну; вар. *Гордашева Керничка*: Гордашева Криничка (2008, УШ); Гордашева Керничка (2008, ЛГ, 21). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криничка*, дем. від *криниця* 'глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водонесних шарів землі; колодязь' (ВТС, 465), 'джерело, колодязь' (ЕССЯ, 21, 156–157), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Гордашева*, що вказує на належність гідрооб'єкта та ґрунту навколо нього *Гордашеві*, пор. п-ще *Гордаш* (СП, 98).

Горді́єва, -ої; ж.; криниця; с. Радча Тисм. р-ну: Гордієва (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на -ев(а) від антропоніма *Гордій*, пор. особове ім'я *Гордій* (СУІ, 92), п-ще *Гордій* (ІФД, 227).

Горді́ївка, -и; ж.; куток; с. Джурів Снят. р-ну: Гордіївка (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Гордій*, пор. особове ім'я *Гордій*, п-ще *Гордій* (див. вище).

Гóри¹, гір; мн.; кутки; **1** с. Спас Кол. р-ну: Гори (2009, Експ.); **2** с. Трач Кос. р-ну: Гори (1995, НПК, 74). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359). Вони вказують на розміщення кутків на підвищеннях.

Гóри², гір; мн.; урочища; **1** с. Загвіздя Тисм. р-ну: Гори (2012, БЛ⁵, 231); **2** с. Колінці Тлум. р-ну: Гори (2008, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації

апелятива *гора* (див. вище). Вони вказують на розташування урочищ на підвищеннях.

Горі³, гір; мн.; підвищення, узгір'я; **1** с. Колодіївка Тисм. р-ну: Гори (2011, Експ.); **2** с. Гринівці Тлум. р-ну: Гори (2012, БЛ⁵, 231); **3** с. Олеша Тлум. р-ну: Гори (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гора* (див. вище).

Горі⁴, гір; мн.; ліс; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Гори (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому проростає ліс.

Горі⁵, гір; мн.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Ногу (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 207, арк. 18); Гори (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося поле.

Горінець, -нця; ч.; куток; с. Палагичі Тлум. р-ну: Горинець (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-инець* від апелятива *гора* (див. вище). Вона вказує на розташування кутка на підвищенні.

Горінка, -и; ж.; куток; с. Долина Тлум. р-ну; вар. *Горінка*: Горінка (2012, БЛ⁵, 231); Горінка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *горинка*, *горінка*, *горянка* (діал.) 'гориста місцевість' (Експ.), пор. д-рус. **горина** 'гориста місцевість, гірський район, гірська країна' (Срезн., I. 554), рос. *горина* 'гірська місцевість; підвищення, гірка' ч. *rhořina* 'горб, підвищення' (ПГФ, 98), *горяний* 'гористий; покритий горами' (ВТС, 192, 193). Вона вказує на розташування кутка на підвищенні, на горбі.

Горінка-Друга, -и, -ої; ж.; куток; с. Долина Тлум. р-ну: Горінка-Друга (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім–найменування кутка *Горінка* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *друга*, що вказує на порядковий номер топооб'єкта, пор. *Горінка*.

Горі⁶, невідм.; кутки; **1** с. Глибівка Бог. р-ну: Горі (2012, БЛ⁵, 231); **2** Забережжя Бог.

р-ну: Горі (2012, БЛ⁵, 231); **3** с. Іванківка Бог. р-ну: Горі (2012, БЛ⁵, 231); **4** Нивочин Бог. р-ну: Горі (2012, БЛ⁵, 231); **5** Саджава Бог. р-ну: Горі (2012, БЛ⁵, 231); **6** Хмелівка Бог. р-ну: Горі (2012, БЛ⁵, 231); **7** с. Рунгури Кол. р-ну: Горі (2012, БЛ⁵, 231); **8** с. Турка Кол. р-ну: Горі (2012, БЛ⁵, 231); **9** с. Гаврилівка Надв. р-ну: Горі (1998, Мих., 183); Горі (2010, Експ.); **10** с. Саджавка Надв. р-ну: Горі (2010, Експ.); **11** с. Тисменичани Надв. р-ну: Горі (1998, Мих., 183); Горі (2010, Експ.); **12** с. Цуцилів Надв. р-ну: Горі (1999, ІСЦ, 7); **13** с. Братківці Тисм. р-ну: Горі (2007, Гетьм., 18); **13** с. Радча Тисм. р-ну: Горі (2009, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прислівника *горі* (діал.) 'угору' (ВТС, 192; Шило, 95), 'догори, вгору' (ГГ, 47), 'верхня (щодо течії потоку) частина села' (Нг., 38). Вони вказують на розташування кутків у верхніх частинах населених пунктів.

Горі⁷, невідм.; пасовище; с. Похівка Бог. р-ну: Горі (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прислівника *горі* (див. вище). Вона вказує на розташування пасовища у верхній частині території села.

Горідок, -дка; ч.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Горідок (2009, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *горідок* (діал.), дем. від *город* 'ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів' (ВТС, 192). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де була така ділянка.

Горінку, -ок; мн.; куток; с. Раківчик Кол. р-ну: Горінки (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *горінка*, *горинка* (діал.) 'гориста місцевість', пор. *горяний* 'гористий; покритий горами' (ВТС, 192, 193). Вона вказує на розташування кутка на підвищенні, на горбі.

Горіпотόку, -у; с.; урочище; с. П'ядики Кол. р-ну: Горіпотόку (2006, КВС, 134). – Назва утворена способом поєднання основ слів *горі* (діал.) 'догори, вгору' (ГГ, 47), 'верхня (щодо течії потоку) частина села' (Нг., 38) та *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76),

‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Горіра́дча, -і; ж.; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Горірадча (2008, РДХ, 356). – Назва утворена способом поєднання слів *gori* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Радча* (див. далі), біля якого розкинулося поле.

Горіста́вкі, -ів; мн; кол. хутір, тепер урочище; с. Підвербці Тлум. р-ну: Гориставки (1947, АТП, 511); Горіставки (2009, Бойцан, 11); Горіставки (2011, УШ); Горіставки (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему словосполучення *горішні ставки* (з усиченням першого компонента). Вона вказує на наявність на місцевості, де було засновано хутір, ставків, які розташовані в горішній частині території села.

Горісь́ка, -ої; ж.; нива; с. Тучапи Снят. р-ну: Горіська (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *горіська* (діал.) ‘горішня’ (Експ.), пор. *горіський* ‘верхній’ (Грінч., I, 312). Вона вказує на розташування ниви у верхній частині села.

Горі́шна, -ої; ж.; кутки (вулиці); **1** с. Горохолова Бог. р-ну: Горішна (2012, БЛ⁵, 231); **2** с. Підгір’я Бог. р-ну: Горішна (2012, БЛ⁵, 231); **3** смт Ланчин Надв. р-ну: Горішна (1998, Мих., 183); **4** с. Перерісль Надв. р-ну: Горішна (1998, Мих., 183); Горішна (2011, Експ.); **5** с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Горішна (2012, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *горішна* ‘яка міститься або розташована зверху; верхня’ (ВТС, 237), пор. *горішній* ‘верхній’ (Грінч., I, 312). Вони вказують на розташування кутків у верхніх, горішніх частинах населених пунктів.

Горі́шне¹, -ого; с.; поле; с. Марківці Тисм. р-ну: Горішне (2007, КМ, 13). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *горішне* (див. вище). Вона вказує на розташування поля у верхній, горішній частині села.

Горі́шне², -ого; с.; лісове урочище; с. Долина Тлум. р-ну: Горішне (2004, ІСД, 15); Горішне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *горішне* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Горі́шне¹, -нього; с.; кутки (хутори); **1** с. Грабовець Бог. р-ну: Горішне (2012, БЛ⁵, 231); **2** с. Сороки Гор. р-ну: Горішне (2012, БЛ⁵, 231); **3** с. Виноград Кол. р-ну: Горішне (2011, УШ); **4** с. Замулинці Кол. р-ну: Горішне (2006, КВС, 58); **5** с. Довге Тисм. р-ну: Horysznie (1855, АККGL, Bl. 40); Horysznie (1914, GKK); Горішне (2011, УШ); **6** с. Долина Тлум. р-ну: Горішне (2012, Експ.); **7** с. Суходіл Тлум. р-ну: Горішне (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *горішне* (див. вище). Вони вказують на розташування кутків у верхніх, горішніх частинах населених пунктів, пор. *Долі́шне*.

Горі́шне², -нього; с.; поле; с. Виноград Кол. р-ну: Горішне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *горішне* (див. вище). Вона вказує на розташування поля у верхній, горішній частині села, пор. *Долі́шне*.

Горі́шне Залу́ччя, -нього, -я; с.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 7 км, до Івано-Франківська – 99 км: Załucze nad Czeremoszem Górne (1900, SGG, 607); Горішне Залуччя (1947, АТП, 515); Горішне Залуччя (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є давній ойконім – найменування села *Залуччя* (див. далі), з якого виділився цей населений пункт, а атрибутивним членом – прикметник *горішне* (див. вище), що вказує на місце розташування села щодо течії ріки Черемош, пор. *Долі́шне Залуччя*.

Горі́шне Пасові́ще, -нього, -а; с.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: Горішне Пасовище (2006, КВС, 43). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *пасовище* ‘ділянка землі з трав’янистою рослинністю, де пасеться худоба, птиця’ (ВТС, 709), а атрибутивним членом – при-

кметник *горішне* (див. вище), що вказує на розташування урочища у верхній, горішній частині села.

Горішне Прало, -нього, -а; с.; джерело; пр. Турки л. Пруту л. Дунаю; с. Підгайчики Кол. р-ну: Горішне Прало (2006, КВС, 126). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *прало* ‘місце на річці (озері і т. ін.), де перуть білизну’ (ВТС, 918), а атрибутивним членом – прикметник *горішне* (див. вище), що вказує на розташування гідрооб’єкта в *Горішньому* куті села.

Горішне Селó, -нього, -а; с.; куток; с. Росільна Бог. р-ну: Горішне Село (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *село* ‘населений пункт (звичайно невеликий) неміського типу...’ (ВТС, 1113), ‘частина сільського поселення’ Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *горішне* (див. вище), що вказує на розташування кутка у верхній, горішній частині населеного пункту.

Горішники, -ів; мн.; куток; с. Потічок Снят. р-ну: Горішники (2011, УШ); Горішники (2012, НПС, 179). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *горішники* ‘люди, що проживають у верхній, горішній частині села’ (Експ.).

Горішні, -іх; мн.; поля; 1) с. Сороки Гор. р-ну: Горішні (2012, БЛ⁵, 231); 2) с. Острина Тлум. р-ну: Горішні (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *горішні* ‘які містяться або розташовані зверху; верхні’ (ВТС, 237). Вони вказують на розташування полів у верхніх частинах територій сіл.

Горішні Вєрби, -іх, верб; мн.; урочище (поле); с. Перерісль Надв. р-ну: Горішні Вєрби (2009, ПІН, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вєрби* ‘вербові зарості’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *горішні* (див. вище), що вказує на розташування поля у верхній частині території села, пор. *Долішні Вєрби*.

Горішні Гóни¹, -іх, -ів; мн.; поля; 1) с. Виноград Гор. р-ну: Горішні Гони (1988, КК, 593); 2) с. Яківка Тлум. р-ну: Горішні Гони (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гони*, мн. від *гін* ‘смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів’ (ВТС, 182, 191), а атрибутивними членами – прикметник *горішні* (див. вище), що вказує на розташування полів у верхніх частинах територій сіл.

Горішні Гóни², -іх, -ів; мн.; куток; с. Яківка Тлум. р-ну: Горішні Гони (2011, УШ). – Назва виникла в результаті транс-онімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Горішні Дворішчі, -іх, -ищ; мн.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: Горішні Дворишчі (2002, СНЧ, 34). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *дворишчі*, мн. від *дворище* ‘місце, де був двір (див. вище)’, ‘місце, де був двір, садиба’ (Онишк., I, 207), а атрибутивним членом – прикметник *горішні* (див. вище), що вказує на розташування кутка у верхньому кінці села, пор. *Долішні Дворишчі*.

Горішній¹, -нього; ч.; кутки: 1) с. Кричка Бог. р-ну: Горішній (2011, УШ); 2) с. Похівка Бог. р-ну: Горішній (2012, БЛ⁵, 231); 3) с. Прикмище Гор. р-ну: Горішній (2012, БЛ⁵, 231); 4) с. Сороки Гор. р-ну: Горішній (2012, БЛ⁵, 231); 5) с. Воскресинці Кол. р-ну: Горішній (2006, КВС, 26); 6) с. Грабич Кол. р-ну: Горішній (2006, КВС, 41); 7) с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Горішній (2006, КВС, 93); 8) с. Мишин Кол. р-ну: Горішній (2006, КВС, 101); Горішній (2011, УШ); 9) с. Перерив Кол. р-ну: Горішній (2006, КВС, 120); 10) смт Печеніжин Кол. р-ну: Горішній (2011, УШ); 11) с. Рунгури Кол. р-ну; вар. *Горі, Горішній Кінець*: Горішній (2006, КВС, 140), *Горі, Горішній Кінець* (2002, Рунг., 240); 12) с. Сопів Кол. р-ну: Горішній (2006, КВС, 151); Горішній

(2011, УШ); **13** с. Спас Кол. р-ну: Горішній (2009, Експ.); **14** с. Турка Кол. р-ну: Горішній (2011, УШ); **15** с. Залуччя Снят. р-ну: Горішній (2012, БЛ⁵, 231); **16** с. Джурів Снят. р-ну: Горішній (2012, БЛ⁵, 231); **17** с. Троїця Снят. р-ну: Горішній (2011, УШ); **18** с. Хом'яківка Тисм. р-ну: Горішній (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *горішній* 'верхній; розташований на високому місці або на горі' (ВТС, 192), 'верхній' (Грінч., I, 312). Вони вказують на розташування кутків у верхніх частинах населених пунктів.

Горішній², -нього; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Дзвиняч, Підгір'я Бог. р-ну: Горишний, Horiszny (1917, Машт., ДБ, 19); Горішній (1979, СГУ, 149). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *горішній* (див. вище). Вона вказує на місце протікання потоку щодо інших таких же топооб'єктів.

Горішній³, -нього; ч.; ліс; с. Рудники Снят. р-ну: Горішній (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *горішній* (див. вище). Вона вказує на розташування лісу у верхній частині села.

Горішній Кінець, -нього, -нця; ч.; кутки; **1** с. Дзвиняч Бог. р-ну: Горішній Кінець (2010, Експ.); **2** с. Жураки Бог. р-ну: Горішній Кінець (2012, БЛ⁵, 231); **3** с. Маркова Бог. р-ну: Горішній Кінець (2011, УШ); **4** с. Монастирчани Бог. р-ну: Горішній Кінець (2005, НМ, 8); Горішній Кінець (2011, УШ); **5** с. Пороги Бог. р-ну: Горішній Кінець (2011, Експ.); **6** с. Хмелівка Бог. р-ну: Горішній Кінець (2012, ХПЛ, 444); **7** кол. с. Опришівці, тепер част. м. Івано-Франківська: Горішній Кінець (1998, ЗМО, 4); **8** кол. с. Пасічна, тепер част. м. Івано-Франківськ: Горішній Кінець (1975, АСЗ, I, 717); **9** смт Печеніжин Кол. р-ну: Горішній Кінець (2009, Експ.); **10** с. Рунгури Кол. р-ну: Горішній Кінець (2002, Рунг., 240); Горішній Кінець (2006, КВС, 140); Горішній Кінець (2011, УШ); **11** с. Слобода Кол. р-ну: Горішній Кінець (2006, КВС 147); Горішній Кі-

нець (2011, УШ); **12** с. Волосів Надв. р-ну: Горішній Кінець (1998, Мих., 184); Горішній Кінець (2010, Експ.); **13** с. Гаврилівка Надв. р-ну: Горішній Кінець (2011, Бойко); **14** с. Глинки Надв. р-ну: Горішній Кінець (1998, Мих., 184); Горішній Кінець (2010, Експ.); **15** с. Саджавка Надв. р-ну: Горішній Кінець (1998, Мих., 183); Горішній Кінець (2010, Експ.); **16** с. Цуцилів Надв. р-ну: Горішній Кінець (1998, Мих., 184); Горішній Кінець (2010, Експ.); **17** с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Горішній Кінець (2008, РДХ, 349); **18** с. Загвіздя Тисм. р-ну: Горішній Кінець (2012, БЛ⁵, 231); **19** с. Колодіївка Тисм. р-ну: Горішній Кінець (1975, АСЗ, I, 712); Горішній Кінець (2011, Експ.); **20** с. Козина Тисм. р-ну: Горішній Кінець (2012, Експ.); **21** с. Павлівка Тисм. р-ну: Горішній Кінець (1997, Павл., 8); **22** с. Сілець Тисм. р-ну: Горішній Кінець (2002, СНЧ, 34); **23** с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Горішній Кінець (2006, МСП, 10); **24** с. Чернівці Тисм. р-ну: Горішній Кінець (2012, БЛ⁵, 231); **25** с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Горішній Кінець (2012, Експ.); **26** с. Ямниця Тисм. р-ну: Горішній Кінець (2011, Експ.); **27** с. Вікняни Тлум. р-ну: Горішній Кінець (2012, БЛ⁵, 231); **28** с. Кутище Тлум. р-ну: Горішній Кінець (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кінець* 'завершальна, остання частина села; його завершення, закінчення' (Експ.), а атрибутивними членами – прикметник *горішній* (див. вище), що вказує на розташування кутків у верхніх частинах населених пунктів, пор. *Долішній Кінець*.

Горішній Кут, -нього, -а; ч.; кутки; **1** с. Воскресинці Кол. р-ну: інша назва – *Романівка* (див. далі): Горішній Кут, або Романівка (1988, КК, 613); Горішній Кут (2012, БЛ⁵, 231); **2** с. Дебеславці Кол. р-ну: Горішній Кут (2006, КВС, 44); Горішній Кут (2007, ЕКол., V, 19); Горішній Кут (2011, УШ); **3** с. Джурків Кол. р-ну: Горішній Кут (2007, ЕКол., V, 49); Горішній Кут (2011, УШ); **4** с. Княздівір Кол. р-ну: Горішній Кут (1985, ІГ, II, 419); Горішній Кут (1988,

КК, 646); Горішній Кут (2006, КВС, 66); 5) с. Корнич Кол. р-ну: Горішній Кут (2011, УШ); 6) с. Кропивище Кол. р-ну: Горішній Кут (2011, УШ); 7) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Горішній Кут (2011, УШ); 8) с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Горішній Кут (2006, КВС, 93); 9) с. Мишин Кол. р-ну: Горішній Кут (2006, КВС, 101); 10) с. Перерив Кол. р-ну: Горішній Кут (2012, БЛ⁵, 231); 11) с. Підгайчики Кол. р-ну: Горішній Кут (2006, КВС, 126); 12) с. Сопів Кол. р-ну: Горішній Кут (1994, ІСС, 5); Горішній Кут (2011, УШ); 13) с. Турка Кол. р-ну: Горішній Кут (2006, КВС, 173); 14) с. Вовчківці Снят. р-ну: Горішній Кут (1982, КС, 50); Горішній Кут (2011, УШ); 15) с. Джурів Снят. р-ну: Горішній Кут (1982, КС, 50); Горішній Кут (2010, Експ.); 16) с. Залуччя Снят. р-ну: Горішній Кут (1982, КС, 50); Горішній Кут (2004, Ром., 12); 17) с. Іллінці Снят. р-ну: Горішній Кут (2012, БЛ⁵, 231); 18) с. Княже Снят. р-ну: Горішній Кут (2009, Експ.); Горішній Кут (2011, КПЧ, 21); 19) с. Новоселиця Снят. р-ну: Горішній Кут (2006, ННР, 8); Горішній Кут (2011, УШ); 20) с. Прутівка Снят. р-ну: Горішній Кут (2007, КПС, 25); Горішній Кут (2011, УШ); 21) с. Рудники Снят. р-ну: Горішній Кут (2011, УШ); 22) с. Троїця Снят. р-ну: Горішній Кут (2012, БЛ⁵, 231); Горішній Кут (2012, НПС, 227); 23) с. Тулова Снят. р-ну: Горішній Кут (2012, НПС, 269); 24) с. Шевченкове Снят. р-ну: Горішній Кут (2011, УШ); 25) с. Липівка Тисм. р-ну: Горішній Кут (2002, Любчик, 49); Горішній Кут (2011, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кут* ‘частина населеного пункту’ (Експ.), ‘певна частина (кінець) села’ (ВТС, 475), а атрибутивними членами – прикметник *горішній* (див. вище), що вказує на розташування кутків у верхніх, горішніх частинах населених пунктів, пор. *Долішній Кут*.

Горішній Луг¹, -нього, -у; ч.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: Горішній Луг (2006, ЕКол., IV, 156); Горішній Луг (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луг* ‘зарос-

ла травою і кущами лука, що використовуюється як пасовисько та сіножать’, ‘низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість’ (Мар., 235), ‘низовина, на якій ростуть гарні трави’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *горішній* (див. вище), що вказує на розташування урочища у верхній, горішній частині села, пор. *Долішній Луг*.

Горішній Луг², -нього, -у; ч.; пасовища; 1) с. Корнич Кол. р-ну: Горішній Луг (2012, БЛ⁵, 231); 2) с. Завалля Снят. р-ну: Горішній Луг (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *луг* (див. вище), а атрибутивними членами – прикметник *горішній* (див. вище), що вказує на розташування пасовищ у верхніх, горішніх частинах сіл.

Горішній Спас, -нього, -а; ч.; кол. окреме село, тепер куток; с. Спас Кол. р-ну; у 1939–1941 рр. – с. *Гірське*, 1944–1946 рр. – *Іспас-Горішній*, з 1946 по 21. 05. 1990 рр. – с. *Гірське*: Гірське (1939, ІМС ІФ, 395); Гірське (1947, АТП, 507); Гірське (1985, ІФ АТП⁵, 56); Гірське (1990, ІФ АТП⁶, 201); Горішній Спас (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Спас* (кол. *Іспас*) (див. далі), частиною якого є цей куток, а атрибутивним членом – прикметник *горішній* (див. вище), що вказує на місце розташування топооб’єкта щодо течії ріки Пістинька, пор. *Долішній Спас*. Найменування *Гірське*, що вживалося в радянський період, є субстантивованим та онімізованим однозвучним прикметником зі значенням ‘яке знаходиться в горах’ (ВТС, 183).

Горішній Угринів, -нього, -ова; ч.; кол. окреме село, тепер куток; с. Угринів Тисм. р-ну: Grn. Uhrynów (1932, МТ S); Горішній Угринів (1947, АТП, 516); Горішній Угринів (1997, ІФАТП⁶, 118). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Угринів* (див. далі), частиною якого є цей куток, а атрибутивним членом – прикметник *горішній* (див.

вище), що вказує на місце розташування топооб'єкта щодо гірської місцевості, пор. *Долішній Угринів*.

Горішній Хлібичин, -нього, -а; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Chlebiczyn Górny (1900, SGG, 295). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села *Хлібичин* (суч. с. *Лісний Хлібичин*), на території якого розкинувся фільварок, а атрибутивним членом – прикметник *горішній* (див. вище), що вказує на його розташування у верхній частині села.

Горішні Обочі, -іх, -ів; мн.; урочище (плато-гір'я, підвищення); с. Княже Снят. р-ну: Горішні Обочі (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування підвищення *Обочі* (див. далі), а атрибутивним членом – прикметник *горішні* 'які містяться або розташовані зверху; верхні' (ВТС, 237), що вказує на розташування урочища у верхній частині села, пор. *Долішні Обочі*.

Горішні Погарі, -іх, -ів; мн.; поле; с. Космач Бог. р-ну: Горішні Погарі (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *погарі*, мн. від *погар* 'згарище; місце, де була пожежа' (СУМ, VI, 705), 'місце, на якому вигорів ліс' (Грінч., III, 231), 'випалене вогнем чи сонцем місце' (Rudn., 28), а атрибутивним членом – прикметник *горішні* (див. вище), що вказує на розташування поля у верхній частині села, пор. *Долішні Погарі*.

Горішня¹, -ньої; ж.; част. сіл (кутки); 1) с. Горохолина Бог. р-ну: Горішня (2004, ГПСБ, 9); 2) с. Похівка Бог. р-ну: Горішня (2011, УШ); 3) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Горішня (2005, Мом., 12); Горішня (2011, УШ); 4) с. Лука Гор. р-ну: Горішня (2008, УШ); 5) с. Перерісль Надв. р-ну: Горішня (2009, ПІН, 11); 6) с. Загайпіль Кол. р-ну: Горішня (2006, КВС, 51); Горішня (2011, УШ); 7) с. Балинці Снят. р-ну: Горішня (2012, НПС, 39); 8) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Горішня (1995, ТМН, 13); 9) с. Угорни-

ки Ів.-Франк. м/р: Горішня (2007, ГР, 73); 10) с. Хотимир Тлум. р-ну: Горішня (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *горішня* 'яка міститься або розташована зверху; верхня' (ВТС, 237). Вони вказують на місця розташування кутків щодо центрів сіл, пор. *Долішня, Середня*.

Горішня², -ньої; ж.; поля (ниви); 1) с. Джурків Кол. р-ну: Горішня (2012, БЛ⁵, 231); 2) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Горішня (2012, БЛ⁵, 231); 3) с. Озеряни Тлум. р-ну: Горішня (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *горішня* (див. вище). Вони вказують на розташування полів у верхніх, горішніх частинах територій сіл.

Горішня Закла, -ньої, -и; ж.; урочище; с. Корнів Гор. р-ну: Горішня Закла (2009, ГСС, 13). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування поля *Закла* (див. далі), що розкинулося на території села, а атрибутивним членом – прикметник *горішня* (див. вище), що вказує на місце розташування урочища щодо центру населеного пункту.

Горішня Заплата, -ньої, -и; ж.; гора; 1503,7 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну: Zapłata Horiszna (2000, PBWG, 84); Горішня Заплата (2003, ТК ЦГ); Горішня Заплата (2006, ГСК К); Горішня Заплата (2006, ГЦСЧ); Horiszna Zapłata (2006, GUG, тара 11); Horiszna Zapłata (2008, Gorgany, 328). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування хребта *Заплата* (див. далі), до якого належить гора, а атрибутивним членом – прикметник *горішня* (див. вище), що вказує на місце розташування орооб'єкта щодо інших гір, пор. *Дальня, Середня*.

Горішня Заріка, -ньої, -и; ж.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Горішня Заріка (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування кутка *Заріка* (див. далі), частиною якого є цей топооб'єкт, а атрибу-

тивним членом – прикметник *горішня* (див. вище), що вказує на місце розташування кутка щодо гірської місцевості, пор. *Долішня Заріка*.

Горішняк, -а; ч.; кутки; **1**) с. Маркова Бог. р-ну: Горішняк (2011, УШ); **2**) с. Добротів Надв. р-ну; вар. *Горішнєк*: Горішнєк (1998, Мих., 183); Горішняк (2002, ДІС, 8); **3**) с. Красна Надв. р-ну; вар. *Горішнєк*: Горішнєк (1998, Мих., 183); Горішняк (2009, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *горішняк* (діал.) ‘горішня, верхня частина села’ (Експ.), пор. *Долішняк*. Їх варіанти відбивають особливості місцевих говірок.

Горішня Левада¹, -ньої, -и; ж.; урочище; с. Колінки Гор. р-ну: Горішня Левада (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *левада* ‘присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами’ (ВТС, 482), ‘низовина, поросла травою (іноді біля річки)’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *горішня* (див. вище), що вказує на розташування урочища на підвищеному березі Дністра, пор. *Долішня Левада*.

Горішня Левада², -ньої, -и; ж.; поле (сінокіс); с. Іллінці Снят. р-ну: Горішня Левада (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *левада* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *горішня* (див. вище), що вказує на розташування поля у верхній, горішній частині села.

Горішня Мочіра, -ньої, -и; ж.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Горішня Мочіра (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування кутка *Мочіра* (див. далі), а атрибутивним членом – прикметник *горішня* (див. вище), що вказує на розташування кутка у горішній частині села.

Горішнянка, -и; ж.; част. сіл (кутки); **1**) с. Старуня Бог.р-ну: Горішнянка (2011,

УШ); **2**) с. Верхній Майдан Надв. р-ну; вар. *Горішненка*: Горішненка (1998, Мих., 183); Горішнянка (2010, УШ); **3**) Гвізд Надв. р-ну; вар. *Горішненка*: Горішненка (1998, Мих., 183); Горішнянка (2010, УШ); **4**) с. Молодків Надв. р-ну; вар. *Горішненка*: Горішненка (1998, Мих., 183); Горішнянка (2011, УШ); **5**) с. Фитьків Надв. р-ну: Горішнянка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *горішнянка* (діал.) ‘т. с., що *горішняк* (див. вище); частина поселення, розташована вгорі, на підвищенні, у горішній частині села’, пор. *Долішнянка*. Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок.

Горішня Норінка, -ньої, -и; ж.; поточина; пр. Мочула л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; с. Княже Снят. р-ну: Горішня Норінка (2011, КПЧ, 20). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування поточини *Норінка* (див. далі), що протікає неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *горішня* (див. вище), що вказує на місце розташування поточини щодо інших таких об’єктів, пор. *Норінка*, *Середня Норінка*.

Горішнянські Толоки, -их, -ік; мн.; поле; с. Молодків Надв. р-ну; вар. *Горішненські Толоки*: Горішненські Толоки (1998, Мих., 183); Горішнянські Толоки (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *толоки*, мн. від *толока* ‘пасовисько (перев. обгороджене); земля, ніколи не орана’ (ГТ, 186), ‘пасовище поблизу села (перев. громадське)’ (ТГП, 334), ‘залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби’ (ВТС, 1254), а атрибутивним членом – прикметник *горішнянські*, що вказує на розташування поля біля кутка *Горішнянка* (див. вище).

Горішня Слобода, -ньої, -и; ж.; куток; смт Обертин Тлум. р-ну: Горішня (Верхня) Слобода (1996, МВН, 20); Горішня Слобода (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобода* ‘поселення в Київській Русі, на

Україні і в Росії XI–XVIII ст., жителі яких звільнялися від феодальних повинностей (СУМ, IX, 365), а атрибутивним членом – прикметник *горішня* (див. вище), що вказує на місце розташування кутка щодо центру поселення, пор. *Долішня Слобода*.

Горішня Толока, -ньої, -и; ж.; урочище; с. Завалля Снят. р-ну: *Horiszna tołoka* (1906 (1876), KuK Sn.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *толока* ‘пасовисько (перев. обгороджене); земля, ніколи не орана’ (ГГ, 186), ‘пасовище поблизу села (перев. громадське)’ (ТПП, 334), ‘залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби’ (ВТС, 1254), а атрибутивним членом – прикметник *горішня* (див. вище), що вказує на розташування урочища в горішній частині села.

Горішок¹, -шку; ч.; пасовище; с. Бортники Тлум. р-ну: *Горішок* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *горішок* (бот.) ‘конюшина повзуча’ (Смик, 42). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Горішок², -шку; ч.; поля; 1) с. Турка Кол. р-ну: *Горішок* (2012, БЛ⁵, 231); 2) с. Олеша Тлум. р-ну: *Горішок* (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *горішок* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полях.

Горіщина, -и; ж.; кутки; 1) с. Корнич Кол. р-ну: *Горіщина* (2006, КВС, 70); 2) с. Видинів Снят. р-ну: *Горіщина* (2009, Експ.); *Горіщина* (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *горіщина* (діал.) ‘горішня, верхня частина села’ (Експ.). Вони вказують на місця розташувань кутків, пор. *Доліщина*.

Гороб’єчка, -и; ж.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: *Гороб’єчка* (2006, Тимів², 23); *Вороб’єчка* (2011, УШ); *Гороб’єчка* (2012, БЛ⁵, 231). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, яка, очевидно, започаткувала куток, пор. п-сько *Гороб’єк* (Експ.).

Горобіші, -иш; мн.; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: *Горобіші* (2007,

Вікн., 24); *Горобіші* (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *горобіще* ‘місце, де росла (росте) *горобина*’. Можливо також, що вона є zdeформованою формою від *Гробіщі* < *гробіщі* ‘місце, де були *гробы* – могили’. У такому разі назва вказує на те, що на полі колись хоронили людей.

Горобки, -ів; мн.; урочище; с. Хмелева Гор. р-ну: *Горобки* (2008, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись землею в урочищі, пор. п-ще *Горобко* (Редько, І, 235).

Горбд, -у; ч.; горб; 342 м; с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: *Horod* (1906 (1880), KuK N); *Horod* (1913, GKS). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *gorod* ‘укріплене місце, поселення’ < псл. **gordъ* ‘фортеця; місто; мур; укріплене місце; огорожа, паркан’ (ЕСУМ, І, 570-571). Очевидно, на горбі колись були оборонні споруди. Можлива також мотивація цього ороніма названим вище апелятивом зі значенням ‘ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів’ (ВТС, (192), ‘земельний наділ, ділянка ґрунту’ (Мих., 66).

Городенка¹, -и; ж.; місто; р-ц.; м/р; зал. ст.; віддаль до Івано-Франківська – 76 км: *Horodenika* (1578, ŽDz, XVIII/I, 87); *Horodenka* (1579, ŽDz, XVIII/I, 102); *Hrodenka* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Horodenka* (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Horodenka* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 65); *Horodenka* (1855, АККГЛ, Bl. 45); *Horodenka* (1882, SG, III, 134); *Городенка* (1947, АТП, 503); *Городенка* (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Назва неоднозначна щодо походження. М. Т. Янко виводить виводить її від ст.-слов. *град*, *город*, *огорожа* ‘укріплення з частоколу або із зрубів’ (Янко, 44). Д. Г. Бучко трактує цю назву як суфіксальне утворення на -к(а) від антропоніма **Городень*, що є відкомозитним суфіксальним дериватом від давнього слов’янського імені *Городиславъ*. Свою етимологію він підкріплює слов’янськими особовими назвами на -ень (болг. *Любен*, *Милен*, *Вуден*, с.-х. *Braten*,

Dobren, Goden). Менш імовірним вважає він її походження від апелятива *городин* 'місто' + суфікс *-к(а)* на означення демінутивності та жіночого роду (Бучко, 65). Таке трактування заперечує М. Л. Худаш. Він вважає, що Д. Г. Бучко не довів, яким чином від реконструйованої ним особової назви **Городень* виникла названа *-к(а)*, а не на *-іvk(а)*, як слід би в українській топонімії чекати. Немає підстав, на його думку, виводити назву *Городенка* й від апелятива *городин*, оскільки такий апелятив в українській та інших слов'янських мовах не виявлений. Тому М. Л. Худаш припускає, що ця назва, скоріше за все, – похідне демінутивне утворення на *-енк(а)* (можливо, від первісного *-инк(а)*) від вихідного *Город < город* 'огорожене місце; огород' (Худ², 59–60). Уцілому ми підтримуємо таке трактування етимології цього ойконіма. Однак вважаємо, що первісною його формою був не *Городъ*, а *Городень*, утворений за допомогою продуктивного в давньоруський і староукраїнський періоди топонімного прикметникового суфікса *-ьн* від апелятива *городъ* зі значенням 'укріплене місце з оборонними спорудами' (ССУМ, I, 253), пор. подібні давні ойконімі утворення: *Дѣбьнь*, *Красьнь*, *Листъвьнь*, *Лѣсьчьнь* (ЕСЛНПР, 53, 73, 81, 113), а також *Городен* – давня назва м. Гродно над Німаном (ПЗАП, 20). Суфікс *-к(а)* в досліджуваному ойконімі – це вже, мабуть, пізніше нашарування, пов'язане із загальнослов'янською тенденцією переходу прикметникових топонімних назв у субстантивні.

На території сучасного міста у XII–XIII ст. було давньоруське городище (ГСС, 31–32).

Городѣнка², -и; ж.; гора; 333 м; між с. Чернятин та м. Городенка Гор. р-ну: *Norodenka* (1855, АККГЛ, ВІ. 49); *Norodenka* (1926, МТ Н). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування міста (див. вище), біля якого височіє гора.

Городѣнка³, -и; ж.; куток; с. Грушка Тлум. р-ну: *Городенка* (1975, АСЗ, I, 900). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування міста (див. вище), переселенці з якого започаткували куток.

Городѣнківське, -ого; с.; поле; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: *Городенківське* (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *городенківське* 'яке належало громаді м. *Городенка* (див. вище) або окремим його мешканцям'.

Горбдець, -дцю; ч.; урочища; 1) с. Раківчик Кол. р-ну: *Горбдець* (2006, КВС, 138); 2) с. Рунгури Кол. р-ну: *Горбдець* (2002, Рунг., 240). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *городець*, дем. від *город* 'ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів' (ВТС, (192). Вони вказують на те, що в урочищах колись вирощували овочі.

Горбди¹, -ів; мн.; урочища; 1) с. Гордниця Гор. р-ну: *Городи* (2009, ГСС, 11); 2) с. Рошнів Тисм. р-ну: *Городи* (1995, ТМН, 42); 3) с. Хотимир Тлум. р-ну: *Городи* (1960, Кобил, ДЛМ, 113); *Городи* (1973, Кобил., 272). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *город* (див. вище). Вони вказують на наявність в урочищах у давнину оборонних споруд або ділянок для вирощування овочів.

Горбди², -ів; мн.; земельне угіддя; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: *Ogrody* (1932, МТ S); *Городи* (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *город* зі значенням 'ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів' (ВТС, 192).

Горбди до перево́да, словосп.; земельне угіддя; с. Тучапи Снят. р-ну: *Городи до перево́да* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, що складається з апелятива *городи*, мн. від *город* (див. вище), та прийменниково-апелятивного комплексу *до перево́да*, тобто до каналу, яким вода переводиться з однієї водойми до іншої, пор. *перевід* 'дія за знач. *переводити* – переміщати на інше місце; канал'. Вона вказує на місце розташування угіддя.

Горбди за переводо́м, словосп.; земельне угіддя; с. Тучапи Снят. р-ну: *Городи до перево́да* (2011, УШ). – Назва утворена спо-

собою лексикалізації та онімізації словосполучення, що складається з апелятива *городи*, мн. від *город* (див. вище), та прийменниково-апелятивного комплексу *за переводом*, тобто за каналом, яким вода переводиться з однієї водойми до іншої, пор. *перевід* (див. вище). Вона вказує на місце розташування угіддя.

Горбдик, -ика; ч.; куток; с. Міжгір'я Бог. р-ну: Городик (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *городик*, дем. від *город* (див. вище). Вона вказує на те, що куток був першим огороженим у селі місцем, де вирощували овочі.

Городіська, -ськ; мн.; горб; с. Старуна Бог. р-ну: Городиська (2002, БК², 134). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *городисько* 'місце, де збереглися рештки укріпленого поселення' (ВТС, 182).

Як стверджує С. Пушик, на горбі в давнину було язичницьке святилище (БК², 134).

Городісько, -а; с.; урочище; с. Фитьків Надв. р-ну: Городисько (1982, АПП, 121). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *городисько* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись було укріплення.

Городішниця, -і; ж.; урочище (ліс, сінокіс); с. Парище Надв. р-ну; вар. *Городишниці*: Городишниці (1998, Мих., 184); Городишниця (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *городишниця* (розм. *городишниці*) 'огорожа; частокіл' (Експ.). Вона вказує на те, що урочище колись було огорожене.

За народним переказом, в урочищі колись було місто, огорожене частоколом. На його околиці жив пан, який одного разу страшенно розгнівався на мешканців міста, що ті йому не приносять подарунків. Тому він прокляв його, і місто провалилося під землю. Залишився лише частокіл – *городишниця* по-народному.

Городіше¹, -а; с.; гори, горби, підвищення; 1) с. Старуна Бог. р-ну: Городище (2011, УШ); Городище (2011, СГ, II, 49); 2) с. Городишниця Гор. р-ну: Городище (2009, ГСС, 11); 3) с. Копачинці Гор. р-ну; інша назва – *Пере-*

копи (див. далі): Horodyszcze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 86, арк. 19); Horodyszcze (1880, КуК JCz.); Перекопи, або Городище (2008, УШ); Городище (2009, ГСС, 13); 4) с. Тишківці Гор. р-ну; інша назва – *За окопом* (див. далі): Городище, або За окопом (2008, УШ); 5) с. Виноград Кол. р-ну: Городище (2006, КВС, 21); Городище (2008, УШ); 6) 396 м; с. Грушів Кол. р-ну: Городище (2006, ЕКол., IV, 157); 7) між с. Молодятин та смт Печеніжин Кол. р-ну; інша назва – *Монастирок* (див. далі): Horodyszcze (1932, РВW, II, 199); Городище, Монастирок (2011, СГ, II, 40); 8) 367 м; між смт Печеніжин та с. Малий Ключів Кол. р-ну: Horodyszcze (1883, SG, IV, 167); Horodyszcze (1906 (1876), КуК K); Horodyszcze (1933, МТ Kuty); Городище (2011, УШ); 9) 441 м; між сс. Фитьків Надв. р-ну та Грабовець Бог. р-ну: Horodyszcze (1935, МТ N); Городище (1998, Мих., 184); Городище (2011, СГ, II, 52); 10) між сс. Рудники, Джурів Снят. р-ну; інша назва – *Копана* (див. далі): Horodyszcze (1933, МТ Sn.); Копана (1994, СБР, 6); Копана (2006, УШ); гора Копана, Городище (2011, СГ, II, 42); 11) між м. Тисмениця та с. Хом'яківка Тисм. р-ну: Horodyszcze (1905 (1877), КуК TT); Horodyszcze (1926, МТ T); Городище (1960, Кобил., ДЛМ, 111); Городище (1982, АПП, 120); Городище (1995, ТМН, 6); Городище (2008, Тисм¹, 32); 12) с. Нижнів Тлум. р-ну: Horodyszcze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, арк. 140); Horodyszcze (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144, арк. 177); Городище (1982, АПП, 123); Городище (2003, Вуяно, 36); 13) с. Підвербці Тлум. р-ну: Городище (2009 (1874), ПЗАП, 22); Городище (2011, УШ); 14) с. Хотимир Тлум. р-ну; вар. *Городиці*: Городиці (1973, Кобил., 272); Городище (1982, АПП, 124); Городище (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *городище* 'місце, де було укріплене поселення – *город*' (див. вище), 'давнє земляне укріплення' (Грінч., I, 315), 'поселення, укріплене валами й ровами' (СУМ, II, 136), 'оборонна осада, де люди жили й боронилися від нападів' (ПЗАП, 17). Вони вказують на те, що на горах колись були оборонні споруди й укріплення. Інша назва підвищення в с. Тишківці вказує на місце його розташування.

Городище², -а; с.; поля; **1**) с. Городниця Гор. р-ну: Городище (2012, БЛ⁵, 231); **2**) с. Копачинці Гор. р-ну: Horodyszczce (1880, KuK JCz.); Городище (2012, Експ.); **3**) с. Хотимир Тлум. р-ну; вар. *Городищі*: Городищі (1973, Кобил., 272); Городище (2009, ЗФ, 8); Городище (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань підвищень (див. вище), на яких розкинулися поля.

Городище³, -а; с.; урочища (поля, пасовища, місцини); **1**) с. Грабовець Бог. р-ну: Horodyszczce (1935, МТ N); Городище (2011, СГ, II, 20); **2**) с. Кунисівці Гор. р-ну: Городище (2012, Експ.); **3**) с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Городище (2007, ІВВ, 12); **4**) с. Грушів Кол. р-ну: Городище (2012, БЛ⁵, 231); **5**) с. Княждвір Кол. р-ну: Городище (2011, СГ, II, 28); **6**) с. Спас Кол. р-ну; інша назва – *Замчище* (див. далі): Horodyszczce (1904 (1877), KuK Kuty); Городище, Замчище (2011, СГ, II, 46); **7**) с. Товмачик Кол. р-ну: Городище (2011, УШ); **8**) с. Глинки Надв. р-ну: Городище (1998, Мих., 184); **9**) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Horodyszczce (1935, МТ N); Городище (1998, Мих., 184); Городище (2011, СГ, II, 44); **10**) с. Олешків Снят. р-ну: Городище (2011, УШ); **11**) с. Буківна Тлум. р-ну: Городище (2009, УШ); **12**) с. Кутище Тлум. р-ну; давня назва – *Городиська*: Horodyska (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 145, арк. 149); Городище (2012, БЛ⁵, 231); **13**) с. Одаїв Тлум. р-ну: Городище (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *городище* (див. вище). Вони вказують на те, що в теперішніх урочищах колись були оборонні споруди й укріплення.

Городище⁴, -а; с.; ліси; **1**) с. Копачинці Гор. р-ну: Городище (2012, БЛ⁵, 231); **2**) с. Гвізд Надв. р-ну: Городище (1998, Мих., 184). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань гір та підвищень (див. вище), на схилах яких розкинулися ліси.

Городище⁵, -а; с.; кутки; **1**) с. Старуна Бог. р-ну: 2011, УШ); **2**) с. Городниця Гор. р-ну: Городище (2012, Експ.); **3**) с. Виноград Кол. р-ну: Городище (2006, КВС, 21); Городище (2011, УШ). – Назви виникли в резуль-

таті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань підвищень (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Городище⁶, -а; с.; кутки; **1**) с. Колінки Гор. р-ну: Городище (2008, УШ); Городище (2009, ГСС, 14); Городище (2011, Експ.); **2**) с. Спас Кол. р-ну: Городище (2011, УШ); **3**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Horodyszczce (1906 (1880), KuK N); Городище (2011, Бойко); **4**) с. Любківці Снят. р-ну: Городище (2012, НПС, 159); **5**) с. Рудники Снят. р-ну: Городище (2012, БЛ⁵, 231). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *городище* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевості, де були оборонні укріплення. Їх залишки в с. Колінки виявлено під час археологічних досліджень (ГСС, 14).

Городище⁷, -а; с.; кол. нива, хутір, нал. до с. Хом'яківка Тисм. р-ну, тепер поле: niwa Horodyszczce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 42, арк. 44); Horodyszczce (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 197, арк. 54); Horodyszczce (1900, SGG, 703); Horodyszczce (1934, SDW, № 24, s. 294); Городище (2012, БЛ⁵, 231). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому було засновано хутір.

Городище⁸, -а; с.; потік; пр. Гнилохи п. Велесниці п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Городище (2011, Бойко). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому протікає потік.

Городищі¹, -ищ; мн.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Городищі (2006, КВС, 156). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *городище* (див. вище). Вона вказує на те, що колись на кутку були оборонні споруди.

Городищі², -ищ; мн.; поля; **1**) с. Кийданці Кол. р-ну: Городищі (2012, БЛ⁵, 231); **2**) с. Сілець Тисм. р-ну: Городищі (2002, СНЧ, 34); **3**) с. Одаїв Тлум. р-ну: Городищі (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *городи-*

ще (див. вище). Вони вказують на те, що на полях колись були оборонні споруди.

Городи́щі³, -ищ; мн.; урочище; с. Братківці Тисм. р-ну: Городищі (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *городище* (див. вище). Вона вказує на те, що на місці сучасного урочища колись були оборонні споруди.

Городи́щі⁴, -ищ; мн.; кол. фільварок, нал. до смт Лисець Тисм. р-ну, тепер урочище та куток; давня назва – *Городище*: Horodyszczce (1880, KuK S); Horodyszczce (1900, SGG, 41); Horodyszczce (1913, GKS); Horodyszczce (1932, MT S); Городищі (1995, ТМН, 9); Городищі (2006, МСП, 10, 16). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *городище* (див. вище). Вона вказує на те, що фільварок виник на місцевості, де колись було укріплення. Сучасне найменування є множинною формою давньої назви.

Городи́щі⁵, -ищ; мн.; ліс; с. Сілець Тисм. р-ну: Городищі (2002, СНЧ, 34). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *городище* (див. вище). Вона вказує на те, що на території сучасного лісу та поля (див. вище) у княжі часи були оборонні споруди давнього Галича. Їх виявили й описали в 30-их роках минулого століття Л. Чачковський та Я. Хмільевський, автори книги “Княжий Галич”.

Горб́днина, -и; ж.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: Городнина (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *городнина* (діал.) ‘городина; городові плоди та зелень, що є продуктами харчування (капуста, огірки, морква та ін.); овочі’. Вона вказує на те, що в урочищі вирощують овочі.

Горб́дниця, -і; ж.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 14 км, до Івано-Франківська – 90 км: Hrodnicza (1427, AGZ, III, 227); Horodnycza (1474, AGZ, XII, 360); Horodnica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Horodnica (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 79); Horodnica (1882, SG, III, 140); Городниця (1947, АТП, 503); Городниця (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Д. Г. Бучко трактує назву як суфіксальне утворення на *-(н)иця* зі

значенням ‘вмістище того, що означає мотивуюче слово’ від апелятива *город* ‘місто’, д-р. *городъ*. Отже, *Городниця*, за ним, – це ‘назва місцевості, де розташовувалося не одне, а більше городищ. На місці городища в Городниці знаходилося давньоруське місто ..., знищене під час татаро-монгольської навали’ (Бучко, 65). М. Л. Худаш зауважує, що в цій цитаті її автор сам собі суперечить, оскільки з неї виразно бачимо, що на території цього села в давнину було лише одне, а не більше городищ. Зрештою, історії не відомі факти якогось скупчення в одному місці кількох городищ. Тому, вважає він, назва *Городниця* утворена семантичним способом від апелятива *городниця*, що має, згідно з даними І. Срезневського, значення ‘частина стіни города’ (Худ², 61). Не відкидаючи усі названі вище етимології найменування села, зауважимо, що вони побудовані на трактуванні назви як утворень від апелятивів на позначення об’єктів оборонних споруд. Однак *Городниця* відома не лише тим, що тут колись було городище. Здавна вона прославилася як місце, де в особливих кліматичних умовах на березі Дністра люди вирощували високі врожаї овочів, у тому числі й ранніх. А отже, тут завжди були добрі *городи* – ділянки землі для їх вирощування. Тому цілком можливим є утворення назви цієї місцевості за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *городна* ‘яка має *городи*; призначена під *городи*’. Назву місцевості отримало й засноване на ній село.

Городо́к, -дка; ч.; кол. хутір, тепер куток; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Horodok (1914, GKK); Grodek (1933, MT K); Городок (1965, ІФ АТП², 64); Городок (2006, КВС, 88). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *городок*, дем. від *город* ‘укріплене місце, поселення’, ‘фортеця; місто; мур; укріплене місце; огорожа, паркан’ (ЕСУМ, I, 570–571). Вона вказує на те, що в давнину на кутку було укріплення.

За народними переказами, на цьому місці в давнину були церква й монастир. Одного разу вороги напали на село й спалили його дощенту. Багатьох жителів убили, інших забрали в полон. На місці монастиря тепер б’є

джерело. Колись там була криниця, у якій втопили церковні дзвони.

Горбд Трибулянди, словосп.; урочище; с. Уніж Гор. р-ну: Город Трибулянди (2009, ГСС, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *город* ‘ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів’ (ВТС, (192), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене антропонімом – прізвищем колишнього власника урочища *Трибулянда* в родовому відмінку.

Горожана¹, -и; ж.; колишнє село на Снятинщині, тепер не ідент.: Horoszana (1439, AGZ, XII, 65); Roszana (1457, AGZ, XII, 247); Hrozana (1469, AGZ, XII, 321). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ан(а)* від апелятива *город* ‘укріплене місце, поселення’ < псл. **gorďъ* ‘фортеця; місто; мур; укріплене місце; огорожа, паркан’ (ЕСУМ, I, 570–571). Д. Г. Бучко трактує назву як результат трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. далі), навколо якої розкинулося колись село (Бучко, 65).

Горожана², -и; ж.; поточина; п. Пруту л. Дунаю; вар. *Горочна*, *Горожина*, *Горожанка*; с. Троїця, Іллінці Снят. р-ну: Horozin (1855, AKKGL, Bl. 49); Horoczna (1904 (1877), KuK Kutu); Horoczna (1933, MT Kutu); Горожина (2004, Експ.); Горочна (2006, К КР); Горожанка (2006, ЕКол., IV, 120); Горожана (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування давнього поселення (див. вище), яке розташовувалося, очевидно, на березі поточини. Варіант назви є суфіксальним утворенням на *-к(а)* від названого вище ойконіма. Форма *Горочна*, що фіксується на деяких картах, є, очевидно, помилкою, допущеною іноземними картографами під час нанесення назви на карти.

Горобівка, -и; ж.; кол. поле, тепер куток; с. Чортовець Гор. р-ну: Горохівка (2007, ССЧ, 29); Горохівка (2008, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *горох* ‘польова і городня трав’яниста рослина родини бобових з круглим насінням

(горошинами)’ (ВТС, 193). Вона вказує на те, що поле в давнину було засіяне цією рослиною. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Горох*, пор. п-ще *Горох* (СП, 100).

Горохлінка, -и; ж.; криниця; с. Незвисько Гор. р-ну: Горохлінка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *горохлина* ‘бадиля гороху’ (ЕСУМ, I, 572). Вона вказує на те, що криниця знаходиться на місцевості, де колись проростав горох.

Горохоблина¹, -и; ж.; річка; л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 28 км, площа басейну – 71,1 км²; сс. Горохолина, Забережжя Бог. р-ну, Радча, Чукалівка Тисм. р-ну; вар. *Горохолинський Потік*: *Горохолина (оу горохолину, 1404, Р., 68; ССУМ, I, 253); nad rzeką Orochliną (1661–1665, LWR, III, 26); Horocholina (1880, KuK S); Horocholina, Horcholiński potok (1882, SG, III, 131–132); Horocholina (1917, Машт., ДБ, 18); Horocholina (1933, MT S); Горохолина (1979, СГУ, 151); Горохолина (1983, ТК ИФ). – Назва, очевидно, походить від діал. апелятива *горохолина*, *горохлина* ‘бадиля гороху’ (ЕСУМ, I, 572), що генетично споріднене з псл. **gorxъ* < **gorъ* (ЕСУМ, I, 572). Вона вказує на те, що річка протікає територією, на якій колись проростав горох. В. О. Яцій виводить цей гідронім від особової назви **Г(Х)орохола* + посесивний суфікс *-ин(а)* (Яцій², 146), що сумнівно, зважаючи на відсутність фіксації такого антропоніма.

Горохоблина², -и; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 6 км, до Івано-Франківська – 23 км: Grocholyn (1578, ZDz, XVIII/1, 91); Hrocholina ad Bohorodczany (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Horocholina (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 24); Horochlina (1790, KGL, 27); Horocholina (1882, SG, III, 131); Горохолина (1947, АТП, 499); Горохолина (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на берегах якої розкинулося село.

Горохоблина³, -и; ж.; пасовище; с. Іванківка Бог. р-ну: Горохолина (2012, БЛ⁵, 231). –

Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на берегах якої розкинулося пасовище.

Горохолина-Ліс, -и; -у; складна назва; село; Бог. р-н; нал. до Горохолинської с/р; віддаль до Богородчан – 8 км, до Івано-Франківська – 28 км; давні назви – *Горішня Горохолина*, *Ліс*: Rogolina¹ Gorna (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, с. 166); Las (1934, SDW, № 22, s. 244); Горохолин Ліс (1965, АТП, 198); Горохолина-Ліс (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Горохолина* (див. вище), біля якого виникло це поселення, а атрибутивним членом – прикметник *горішня*, що вказує на місце розташування цього топооб'єкта щодо гірського масиву. У І пол. XX ст. село мало найменування *Ліс*, що є семантичним утворення від апелятива *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами і кущами' (ВТС, 491). Ця назва вказувала на місце його розташування. Пізніше вона ускладнилася атрибутивним членом – прикметником *Горохолин*, що вказував на розташування села на землях поселення *Горохолина*. Сучасне найменування утворене способом словоскладання ойконімів *Горохолина* та *Ліс* (див. вище).

Горохóлинська, -ої; ж.; гора; 438,7 м; с. Горохолина Бог. р-ну; вар. *Велика Горохолинська гора*, *Горохолинська Гора*: Horocholinska (1855, AKKGL, Bl. 44); Horocholińska góra (1880, KuK S); Horocholińska (1882, SG, III, 131); Horocholińska góra Wielka (1906 (1880), KuK N); Horocholińska Góra (1932, MT S); Горохолинська (1976, ТК Н¹). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ськ(а)* від ойконіма – найменування села *Горохолина*, на території якого височіє гора. Означення *велика*, що вживалося в назві в давнину, вказувало на розміри гори.

Горохóлинське, -ого; с.; поле; с. Горохолина Бог. р-ну; давня назва – *Горохолинське*

Поле: Horocholińskie pole (1880, KuK S); Горохолинське (2012, БЛ⁴, 204). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* 'безліса рівнина; рівний великий простір; ділянка землі, що використовується під посіви' (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *горохолинське*, що вказує на розташування топооб'єкта на території с. *Горохолина*. Сучасне найменування з'явилося в результаті еліпсису опорного компонента давньої назви.

Гортáнь, -і; ж.; поточина; п. Берестка п. Гостилова п. Дністра; сс. Вільхівці, Олієво-Королівка Гор. р-ну: Гортань (1984, ТК Т). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. *Гортаня*), з якого витікає поточина.

Гортáня, -і; ж.; урочище; с. Вільхівці Гор. р-ну; вар. *Гертаня*: Гертаня (1999, ТФП, 9); Гортаня (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *гортань*, *гортаня* (діал.) 'горло, вузьке місце, вузький прохід' (Експ.). Вона вказує на форму урочища.

Горя́ни, -ян; мн.; куток; с. Коршів Кол. р-ну: Горяни (2006, КВС, 75); Горяни (2010, Досин, 24). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *горяни* 'люди, які проживають на *горі* чи на *горах*'.

Госпóдарський Двір, -ого, двору; ч.; поле; с. Космач Бог. р-ну: Господарський Двір (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування господарської частини колишнього колгоспу, біля якої розкинулося поле. В основі ергоніма лежить апелятив *двір* 'приміщення для тварин, реманенту, різних матеріалів і т. ін.' (ВТС, 209), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *господарський* 'пов'язаний з використанням у господарстві' (ВТС, 193).

Гості́лів¹, -ова; ч.; кол. фільварок, хутір, тепер куток с. Чортовець Гор. р-ну: Hostylów (1900, SGG, 213); Hostyliw (1934, SDW, № 21, s. 221); х. Гостилів (1947, АТП, 511);

* Назва передана у zdeформованому вигляді.

Гостилів (1961, ІФ АТП¹, 77); Гостилів (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Гостило*, пор. д-р. особове ім'я *Гостило* (Мор., 63), ст.-укр. *Гостило* (Демч., 72; Чучка, Сл., 135) < *Гостиборъ*, *Гостивитъ*, *Гостиславъ*, *Гостимиръ* (Мор., 62–63) і под.

Гостілів², -ова; ч.; урочище (мочар, став); с. Чортовець Гор. р-ну: Hostylów (1933, МТ К); Гостилів (1979, СГУ, 151). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування фільварку (див. вище), біля якого знаходиться урочище.

Гостілів³, -ова; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 16 км; площа басейну – 73,5 км²; інша назва – *Семенівка* (див. далі); сс. Чортовець, Тишківці, Воронів, Семенівка, Раковець Гор. р-ну: Semenówka (1905 (1874), КуК ТТ); Hostylów (1906 (1876), КуК К); Гостыловъ, Hostylów (1917, Машт., ДБ, 21); Гостылов (1960, WRG, I, 508); Гостилів (1979, СГУ, 151); Гостылов (1984, ТК Т); Семенівка (2009, РІФ); Гостилів (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Гостілів⁴, -ова; ч.; урочище; с. Тишківці Гор. р-ну: Гостилів (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), що протікає через урочище.

Гостілів⁵, -ова; ч.; болото; площа 22,7 га; с. Воронів Гор. р-ну: Hostylów (1933, МТ К); Гостилів (1995, ПЗФ, 52); Гостилів (2000, ПЗТ, 257). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), що протікає через болото.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 256).

Гостінець¹, -нця; ч.; кутки; **1** с. Далешеве Гор. р-ну: Гостинець (2008, УШ); **2** с. Поточище Гор. р-ну: Гостинець (2008, УШ); **3** с. Серафинці Гор. р-ну: Гостинець (2008, УШ); **4** с. Підгайчики Кол. р-ну: Гостинець (2006, КВС, 126); **5** с. П'ядики Кол. р-ну:

Гостинець (2006, КВС, 134); **6** с. Гаврилівка Надв. р-ну: Гостинець (2011, Бойко); **7** с. Зібранівка Снят. р-ну: Гостинець (2010, УШ); Гостинець (2012, НПС, 284); **8** с. Новоселиця Снят. р-ну: Гостинець (2012, НПС, 146); **9** с. Прутівка Снят. р-ну: Гостинець (2007, ІГ, 26); **10** с. Тулова Снят. р-ну: Гостинець (2012, НПС, 269); **11** с. Єзупіль Тисм. р-н: Гостинець (2011, Експ.); **12** с. Побережжя Тисм. р-ну: Гостинець (2011, УШ); **13** с. Одаїв Тлум. р-ну: Гостинець (2012, Експ.); **14** с. Озеряни Тлум. р-ну: Гостинець (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гостинець* (діал.) 'великий битий шлях; шосе' (ВТС, 193), 'бита дорога' (Онишк., I, 188). Вони вказують на розміщення кутків навколо або біля центральних доріг чи великих шляхів.

Гостінець², -нцю; ч.; урочища; **1** с. Михальче Гор. р-ну: Гостинець (2008, УШ); **2** с. Торговиця Кол. р-ну: Гостинець (2006, КВС, 170). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гостинець* (див. вище). Вони вказують на те, що через урочища проходять центральні дороги, які ведуть до інших населених пунктів.

Гостінець³, -нцю; ч.; узвишся; с. Підгайчики Кол. р-ну: Гостинець (2006, КВС, 127). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гостинець* (див. вище). Вона вказує на те, що через узвишся проходить автомагістраль з Коломиї на Городенку.

Гостів¹, -ова; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 16 км, до Івано-Франківська – 32 км: Hostow (1437, AGZ, XII, 29); Hosthow (1459, AGZ, XII, 263); Hostow (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Hostow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Hostów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 201); Hostów (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Hostów (1882, SG, III, 165); Гостів (1947, АТП, 512); Гостів (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Гостъ*, пор. давнє слов'янське особове ім'я *Гостъ* (Мор., 63; Чучка, Сл., 136), ч. *Host* (Sv., 267), серб. *Гост* (Грк., 66) < *Гостиборъ*, *Гостивитъ*, *Гостиславъ*, *Гостимиръ* (Мор., 62–63) і под.

Гостів², -ова; ч.; потік; л. Прибилова п. Дутрова п. Тлумачу п. Дністра; сс. Тер-

новиця Тисм. р-ну, Гостів Тлум. р-ну; вар. *Гостівчанка*: Hostów (1926, МТ Т); Гостов (1983, ТК ИФ¹); Гостів (2003, ТК ИФ); Гостівчанка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), з якого витікає потік. Варіант назви є суфіксальним утворенням на *-чанк(a)* від названого вище ойконіма.

Гостовецький, -ого; ч.; ліс; між сс. Гостів Тлум. р-ну та Нові Кривотули Тисм. р-ну: Гостовецький (2009, БЛ², 178). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *гостовецький* 'розташований на території с. *Гостів* (див. вище); належний жителям с. *Гостів*.'

Гóстра Гóвдя, -ої, -і; ж.; скеля; с. Долина Тлум. р-ну: Гостра Говдя (2009 (1874), ПЗАП, 12); Гостра Говдя (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *говдя* зі значенням 'гола висока скеля' (Експ.), пор. *говдя* 'гора' (Мар., 223), 'пусте поле' (Нг., 37), (гуц.) 'висока гора' (ПЗУ, 147), *товда* 'башка' (Грінч., I, 360), 'гола гора без лісового покриву', а атрибутивним членом – прикметник *гостра* 'яка звужується, витягується на кінці' (ВТС, 194), що вказує на форму скелі.

Готáр¹, -а; ч.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Готарь*: Готарь (2000, ЕКол., III, 38); Готар (2006, КВС, 14); Готарь (2010, БЛ³, 28); Готарь (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *готар* 'границя, межа між двома селами; кінець села; гора на кінці села; перевал' (ГГ, 201), що запозичений з угорської мови через рум. посередництво, пор. рум. *hotár* 'границя, кордон, рубіж' (РУС, 306), угор. *hatar* 'кордон, рубіж, грань; межа; ліміт' (ЕСУМ, I, 576). Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок, у яких фонема [p] в кінці слова реалізується в м'якому [pʲ].

Готáр², -у; ч.; урочища; 1) с. Стецева Снят. р-ну: Готар (1982, КС, 51); 2) м. Снятин: Готар (1982, КС, 51); Готар (2012, НПС, 22). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *готар* (див. вище). Вони вказують на те, що урочища є межею між населеними пунктами.

Готарівка, -и; ж.; поле; с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Готарівка (2010, БЛ³, 28). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від апелятива *готар* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Гояні́вка, -и; ж.; кол. хутір, тепер урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Gojaniówka (1904 (1877), KuK Kutu); Гоянівка (1982, КС, 52); ур. Гоянівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Гоян*, пор. поширене на Снятинщині п-ще *Гоян* (ТД С, 50). Вона вказує на те, що хутір заснувала родина *Гоянів*.

Граба́рка¹, -и; ж.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: Грабарка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грабарка* *'місце, де копають глину, торф; кладовище', пор. *грабарка* 'артіль землекопів з тачками; земляна робота' (Грінч., I, 320), *грабар* 'робітник на земляних роботах; землекоп; глибокопач' (ВТС, 195).

Граба́рка², -и; ж.; болото; с. Вербівці Гор. р-ну; площа 9,6 га: Grabarka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 62, арк. 16); Grabarka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 2, арк. 19); Грабарка (1995, ПЗФ, 25); Грабарка (2000, ПЗТ, 253). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинулося болото, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 253).

Грабе́лька, -и; ж.; поле; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Грабелька (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грабелька*, що є діалектним фонетичним варіантом апелятива *гребелька*, дем. від *гребля* 'гідротехнічна споруда, що перегороджує річку або інший водотік для створення водосховищ, одержання енергії і т. ін.' (ВТС, 197), 'невеличка гребля' (Худ.², 63), 'загата; рів, вал, окіп' (ЕСУМ, I, 589). Вона вказує на те, що на полі колись були загати, вали для затримки води та снігу.

Грабе́льки, -ок; мн.; пасовища; 1) с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Грабельки (2012, БЛ⁵, 232); 2) с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Грабельки (2012, БЛ⁵, 232). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апеля-

тива *грабелька* (див. вище). Вони вказують на наявність на пасовищах невеликих гребель, загат і валів.

Граб'є¹, -я; с.; урочище; сс. Павлівка Тисм. р-ну, Ямниця Тисм. р-ну: Граб'є (1995, ТМН, 54); Граб'є (1997, Павл., 8). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *граб'є* (збірн.) 'грабові насадження; грабові зарості' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Граб'є², -я; с.; поле; с. Антонівка Тлум. р-ну: Граб'є (2012, БЛ², 232). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *граб'є* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Граби, -ів; мн.; куток; с. Пороги Бог. р-ну: Граби (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *граби* 'грабові насадження; грабові зарості' (Експ.). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись були висаджені грабові дерева й куші.

Грабіна¹, -и; ж.; лісові урочища; 1) с. Старуна Бог. р-ну: Грабина (2011, УШ); 2) с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Грабина (2006, УШ); 3) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Грабина (2006, ЕКол., IV, 125); Грабина (2011, УШ); 4) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Грабина (2006, КГ, 19); Грабина (2011, УШ); 5) смт Печеніжин Кол. р-ну: Грабина (2011, УШ); 6) с. Раківчик Кол. р-ну: Грабина (2006, КВС, 138); Грабина (2011, УШ); 7) між сс. Спас та Грушів Кол. р-ну: Грабина (2011, КР); 8) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Грабина (1997, Єз., 187); 9) с. Прибилів Тлум. р-ну: Грабина (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *грабина* 'місце, де ростуть граби' (Лісняк, 362), 'місце, поросле грабами; грабовий гай' (Худ.², 63). Вони вказують на вид дерев, що проростають у лісових урочищах.

Грабіна², -и; ж.; поле; смт Ланчин Надв. р-ну: Грабина (1998, Мих., 184). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грабина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Грабіна³, -и; ж.; пасовище; с. Тисменичани Надв. р-ну: Грабина (1998, Мих., 184). –

Назва утворена семантичним способом від апелятива *грабина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Грабич, -а; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Отинійської с/р; віддаль до Коломиї – 35 км, до Івано-Франківська – 33 км: Grabicz ad Otynija (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Grabicz (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 167); Grabicz (1855, АККГЛ, Bl. 45); Grabicz (1881, SG, II, 764); Грабич (1947, АТП, 512); Грабич (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко вважає, що вона утворена за допомогою суфікса *-ич* у посесивній функції від антропоніма *Граб* (Бучко, 66). М. Л. Худаш пояснює її як посесивне утворення *-*ь* від антропоніма *Грабик*, пор. п-ще *Грабик* (Худ.¹, 84). В. О. Яцій виводить її від антропоніма прізвищового походження *Грабиця* + суфікс *-*ь* (Яцій, 154). Однак можливо, що вона є результатом трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому було започатковане село. В основі назви урочища може лежати антропонім *Грабич* відпатронімічного походження, пор. п-ще *Грабич* (Експ.).

Грабичанка, -и; ж.; кол. хутір, тепер село; Тлум. р-н; нал. до Кутищенської с/р; віддаль до Тлумача – 15 км, до Івано-Франківська – 37 км: х. Грабичанка (1947, АТП, 518); Грабичанка (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко вважає, що вона виникла в результаті трансонімізації контактного однозвучного гідроніма – найменування сьогодені безіменного потоку, який колись називався *Грабичанка*, бо витікає з молодого грабового лісу (Бучко, 66). Однак можливо, що цей ойконім є суфіксальним утворенням на *-к(а)* від апелятива *грабичани* 'люди, які проживають біля грабового лісу' або 'переселенці з с. *Грабич* (див. вище)'.

Грабищі, -ищ; мн.; поле; с. Назавизів Надв. р-ну: Грабищі (1998, Мих., 184). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *грабище* 'місце, де були грабові зарості; де росли граби' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Грабів Корч, -ового, -а; ч.; поле; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Грабів Корч (1995, ТМН, 13). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *корч* ‘кущ’ (ВТС, 457), а атрибутивним членом – прикметник *грабів* ‘грабовий’ (Експ.). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці колишнього грабового лісу.

Грабівка¹, -и; ж.; ліс; с. Колінки Гор. р-ну: Грабівка (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грабівка* ‘грабовий гай, ліс; грабові зарості’ (Експ.). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Грабівка², -и; ж.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Grabiowka (1658, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4). – Назва неоднозначна щодо утворення. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Граб*, пор. п-ще *Граб* (СП, 101); б) семантичним утворенням від апелятива *грабівка* (див. вище); у такому разі вона вказує на природні особливості терену, на якому виникло село.

Грабівці, -ів; мн.; джерело, струмок; пр. Потоків п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну: Грабівці (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому протікає гідрооб’єкт. В основі мікротопоніма лежить апелятив *грабівці* ‘зарості молодих *грабів*’, пор. *грабовець* ‘грабовий гай, лісок’, ‘грабовий ліс’ (Kondr., 64).

Грабків, -ового; ч.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Grabków (1933, МТ Kutu); Грабків (2009, Експ.); Грабків (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Грабко*, пор. п-ще *Грабко* (СП, 101).

Граблякі, -ів; мн.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Грабляки (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись полем або проживала на ньому, пор. п-ще *Граб’як* (СП, 101).

Грабнік¹, -а; ч.; урочище; с. Красна Надв. р-ну: Грабник (1998, Мих., 184). –

Назва утворена семантичним способом від апелятива *грабник* ‘місце, де росте граб’ (ЕСУМ, I, 579), ‘місце, поросле грабами; грабовий гай’ (Худ.², 63), ‘ліс за породою дерев’ (СНГТВ, 28). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Грабнік², -а; ч.; ліс; с. Старий Лисець Тисм. р-ну; вар. *Грабники*: Grabnik (1855, АККГЛ, Bl. 44); las Grabnik (1884, SG, V, 860); Hrabnik (1932, МТ S); Грабники (1995, ТМН, 9); Грабники (2006, МСП, 16). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грабник* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, що ростуть у лісі. Варіант назви є плюральною формою вихідного найменування.

Грабнік³, -а; ч.; горб; 421 м; с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Grabnik (1884, SG, V, 860). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), що проростає на горбі.

Грабнік⁴, -а; ч.; поле; с. Вікняни Тлум. р-ну: Grabnik (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 109, арк. 19); Grabnik (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 146, арк. 69); Грабник (2007, Вікн., 24); Грабник (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грабник* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Грабніки¹, -ів; мн.; поля; **1** с. Бабче Бог. р-ну: Грабники (2012, БЛ⁵, 232); **2** с. Рунгури Кол. р-ну: Грабники (2002, Рунг., 240); Грабники (2012, БЛ⁵, 232); **3** с. Петрилів Тлум. р-ну: Грабники (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *грабник* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності навколо полів.

Грабніки², -ів; мн.; куток; с. Молодків Надв. р-ну; вар. *Грабники*: Грабники (1985, ІГ, II, 384); Грабники (1998, Мих., 184); Грабники (2010, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *грабник* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виник куток. Варіант назви відбиває особливості місцевого мовлення.

Грабніки³, -ів; мн.; ліс; с. Побережжя Тисм. р-ну: Грабники (2011, УШ); Грабники

(2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена плуралізації та онімізації апелятива *грабник* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Грабниковатий, -ого; ч.; ліс; с. Росільна Бог. р-ну: Hrabnikowaty (1932, MT S). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *грабниковатий* ‘який має подекуди *грабники* – грабові дерева’, пор. *грабник* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають в лісі.

Грабова, -ої; ж.; лісове урочище; с. Городниця Гор. р-ну: Грабова (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *грабова* ‘вкрита, заросла *грабами*’ (Експ.). Вона вказує на вид дерев, які проростають в урочищі.

Грабовець¹, -івця; ч.; село; Бог. р-н; с/р; віддаля до Богородчан – 11 км, до Івано-Франківська – 24 км: *Грабовець (промежи грабовца а тисманча(н)ъ; 1404, Р., 67–68); Grabowiec (1578, ŻDz, XVIII/1, 94); Grabowiec (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Grabowiec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 10); Grabowce czyli Grabowiec (1881, SG, II, 775); Грабовець (1947, АТП, 499); Грабовець (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грабовець* (< псл. **grabovъsъ*) ‘грабовий гай, лісок’, ‘грабовий ліс’ (Kondr., 64), пор. вол. *грабовець* ‘ліс за породою дерев’ (СНГТВ, 28). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виникло село.

Грабовець², -івця; ч.; кутки; 1) с. Пилипи Кол. р-ну: Грабовець (2006, КВС, 131); 2) с. Троїця Снят. р-ну: Grabowiec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 258, арк. 25); Грабовець (2011, УШ); Грабовець (2012, НПС, 227). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *грабовець* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності теренів, на яких виникли кутки.

Грабовецький, -ого; ч.; потічок; п. Великого Лукавцю п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Старуня Бог. р-ну: Грабовецький (2011, УШ). – Назва виникла в результаті транслімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника

землі, з якої витікає потічок, пор. п-ще *Грабовецький* (ІФД, 229).

Грабівий Корч, -ого, -а; ч.; поле; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Грабовий Корч (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *корч* зі значенням ‘кущі’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *грабовий* ‘який складається із *граба*’. Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Грабчаківка, -и; ж.; куток; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Грабчаківка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Грабчак*, пор. п-ще *Грабчак* (СП, 101). Так звали в селі заможного газду, який проживав колись на кутку.

Граніця¹, -і; ж.; поля; 1) с. Нивочин Бог. р-ну; вар. *Границі*: Границя (2009, УШ); Границі (2012, БЛ⁵, 232); 2) с. Семаківці Гор. р-ну: Границя (2012, БЛ⁵, 232); 3) с. Підгайчики Кол. р-ну: Границя (2009, УШ); Границі (2012, БЛ⁵, 232); 4) с. Сілець Тисм. р-ну: Границя (2002, СНЧ, 35); 5) с. Делева Тлум. р-ну: Гриниця (2012, БЛ⁵, 232). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *границя* (< псл. **granica*) ‘межа’ (ВТС, 196), ‘межа між територіями сіл’ (Худ.², 63), ‘місце, де сходяться поля сусідніх сіл’ (Онишк., I, 190). Вони вказують на те, що поля є межею з іншими селами чи ділянками. Форма *Границі* відбиває особливості місцевих говірок, у яких іменники першої відміни з м’яким приголосним та шиплячим основи мають закінчення *-i* замість літературного *-a*.

Граніця², -і; ж.; урочища; 1) с. Михальче Гор. р-ну: Границя (2008, УШ); 2) с. Підгайчики Кол. р-ну; вар. *Границі*: Границі (2006, КВС, 126); Границя (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *границя* (див. вище). Вони вказують на те, що урочища є межею між селами. Форма *Границі* відбиває особливості місцевої говірки (див. вище).

Граніця³, -і; ж.; ліс; с. Кубаївка Надв. р-ну; вар. *Границі*: Границі (1998, Мих., 184); Границя (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гра-*

ниця (див. вище). Вона вказує на те, що ліс є межею між селами Кубайка та Середній Майдан. Форма *Границі* відбиває особливості місцевої говірки (див. вище).

Граніця⁴, -і; ж.; кутки; **1**) с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Границі*: Granica (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Границі (1998, Мих., 184); Границя (2010, Експ.); **2**) с. Тулова Снят. р-ну: Границя (2012, БЛ⁵, 232); **3**) с. Стриганці Тисм. р-ну; вар. *Границі*: Границі (2011, Осташі); Границя (2011, УШ); **4**) с. Бортники Тлум. р-ну; вар. *Границі*: Границі, Границя (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *границя* (див. вище). Вони вказують на розташування кутків на межі з іншими селами. Форми *Границі* відбивають особливості місцевих говірок (див. вище).

Граніця⁵, -і; ж.; пагорок; с. Стриганці Тисм. р-ну: Границя (2010, СОНС, 430) – Назва утворена семантичним способом від апелятива *границя* (див. вище). Вона вказує на те, що пагорок є межею між сс. Стриганці й Рошнів.

Граніця-Поліна, -і, -и; ж.; горб; 451 м; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Границя-Поліна (2008, ЛСМ, 14). – Назва утворена способом поєднання в одне найменування апелятивів *границя* (див. вище) та *поліна* (діал.) ‘галявина, поляна’, пор. ст.-укр. ст.-укр. *полѣна*, *полена* ‘поляна’ (ССУМ, II, 188). Вона вказує на розташування горба на краю села та на особливості його поверхні.

Гранічний Майдан, -ого, -а; ч.; хутір, об’єдн. з с. Середній Майдан Надв. р-ну; давні назви – *Майдан Дмитрашів*, *Майданик*: Majdan Dmytraszów, Majdanik (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 175); Majdan Graniczny (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 103); Majdan Graniczny, albo Pograniczny (1855, АККГЛ, Bl. 49); Majdan Graniczny (1880, VOV, 355); Majdan Graniczny albo Pograniczny, Majdanik (1884, SG, V, 914); Majdan graniczny (1906 (1876), KuK K); Majdan-Graniczny (1930, MT SC); Майдан Граничний (1938, ШКЕС¹, 88). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *майдан* (діал.) ‘лісова оселя; місце в лісі,

де женуть смолу, скипидар або дьоготь чи випалюють вугілля, роблять клепки’ (Konđr., 119), ‘смолярня’ (ВТС, 504), а атрибутивним членом – прикметник *Дмитрашів*, що вказує на належність промислу в давнину *Дмитрашеві*, пор. п-ще *Дмитраш* (ІФД, 242). Десь наприкінці XVIII – на початку XIX ст. означення *Дмитрашів* було замінено на *граничний*, що вказує на розташування хутора на кутку *Границя* (див. вище). Назва *Майданик* є демінутивною формою на -ик від вихідного *Майдан*.

Гребельк¹, -льок; мн.; струмок; л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну: Гребельки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гребелька*, дем. від *гребля* (< псл. **grebja*) зі значенням ‘рів, вал, окіп’ (ЕСУМ, I, 589). Вона вказує на те, що русло струмка було прокладене в рові.

Гребельчак¹, -и; ж.; кол. хутір, тепер куток; с. Кутище Тлум. р-ну: Гребельчачка (2012, БЛ⁵, 232). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, яка, очевидно, започаткувала хутір або володіла ним, пор. п-ще *Гребельчак* (Експ.).

Гребельчак², -и; ж.; гора; між сс. Кутище та Вікняни Тлум. р-ну: Гребельчачка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування хутора (див. вище), який розкинувся на горі.

Гребінушка, -и; ж.; рукотворне, штучне продовгувате підвищення вздовж р. Бистриця; с. Сілець Тисм. р-ну: Гребінушка (2002, СНЧ, 35). – Назва утворена семантичним способом від апелятива російського походження *гребінушка*, що є демінутивом від *гребінь* ‘хребет гір (гори)’ (ГГ, 48), ‘верхній край, верхня частина, вершина гори’ (ВТС, 197), ‘гребінь гори чи подібного їй підвищення’ (Мар., 224), ‘продовгувата вершина із загостреним верхом’ (СНГТ, 157) < псл. **greby*, -ene, похідне від **grebo* ‘гребу’ (ЕСУМ, I, 589), пор. рос. діал. *гребень* ‘вершина гори’, макед. *гребен* ‘гребінь (гори)’ та ін. (ПГФ, 103). Вона вказує на форму підвищення.

Гребінь¹, -еню; ч.; хребет; с. Княже Снят. р-ну: Гребінь (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гребінь* (див. вище). Вона вказує на форму хребта.

Гребінь², -еню; ч.; поле; с. Княже Снят. р-ну: Гребінь (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), на якому розкинулося поле.

Греблі¹, -ель; мн.; поля; 1) с. Раковець Гор. р-ну: Греблі (2012, Експ.); 2) с. Одаї Тисм. р-ну: Греблі (2012, БЛ⁵, 232). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *гребля* 'гідротехнічна споруда, що перегороджує річку або інший водотік для створення водосховищ, одержання енергії і т. ін.' (ВТС, 197), 'загата; рів, вал, окіп; викопана або накидана стежка, ярк' (ЕСУМ, I, 589). Вони вказують на те, що поля розкинулися на місцевостях, де були такі споруди.

Греблі², -ель; мн.; куток; с. Ліски Кол. р-ну: Греблі (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де були такі споруди.

Греблі³, -ель; мн.; долина; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Греблі (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує на те, що в долині є декілька валів.

Греблі⁴, -ель; мн.; луг; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Греблі (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує на те, що на лузі є декілька валів.

Греблі⁵, -ель; мн.; кол. хутір, об'єдн. з с. Жуків Тлум. р-ну, тепер урочище: Греблі (1947, АТП, 511); Греблі (1961, ІФ АТП¹, 77); урочище Греблі (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує на те, що хутір виник біля таких споруд.

Греблівка, -и; ж.; куток; с. Гарасимів Тлум. р-ну: Греблівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує

на те, що куток виник на місцевості, де була гребля на потоці Гостилів, побудована для роботи млина.

Гребля¹, -і; ж.; кутки; 1) с. Глибоке Бог. р-ну: Гребля (2011, УШ); 2) с. Вербівці Гор. р-ну: Гребля (2008, УШ); 3) с. Острівець Гор. р-ну: Гребля (2008, УШ); 4) с. Ліски Кол. р-ну: Греблі (2006, КВС, 82); 5) с. Тростянець Снят. р-ну: Гребля (2011, УШ); 6) м. Тисмениця: Гребля (2008, Тисм.¹, 39 вклад.); Гребля (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гребля* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де є чи були такі споруди та вали.

Гребля², -і; ж.; пасовище; с. Глинки Надв. р-ну; вар *Греблі*: Греблі (1998, Мих., 184); Гребля (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує на те, що пасовище розкинулося біля споруди, що перегороджувала потік.

Гребля³, -і; ж.; горб; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Hrabla (1855, AKKGL, Bl. 45); Гребля (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує на те, що зі схилів горба через урочище *Болото* (див. вище) був прокладений колись насип із настилом довжиною 2 км, яким жителі села діставалися до битого шляху в напрямку до Одаїв.

Гребля⁴, -і; ж.; урочище; с. Колінці Тлум. р-ну: Гребля (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує на те, що урочище розміщено на місцевості, де за часів Австро-Угорщини були ставки з греблями.

Гребля⁵, -і; ж.; пасовище; смт Обертин Тлум. р-ну: Гребля (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує на те, що пасовище розміщено на місцевості, де є така споруда.

Гребля⁶, -і; ж.; ставок; с. Озеряни Тлум. р-ну: Гребля (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гребля* (див. вище). Вона вказує на те, що ставок утворює ця гідроспоруда.

Грейдіще, -а; с.; урочище; с. Корнів Гор. р-ну: Грейдище (1982, АПП, 118). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грейдище*, що є, очевидно, розмовним фонетичним варіантом від *крейдище* ‘місце, де добувають *крейду* – м’який білий вапняк, що використовується в хімічній, паперовій та інших галузях промисловості’, пор. бойк. *грейда грейда* ‘крейда’ (Онишк., I, 192).

Гренів, -ового; ч.; поле; с. Хом’яківка Снят. р-ну: Гренів (2005, ХМ, 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Грень*, пор. п-ще *Грень* (СУІ, 96).

Греція, -ї; ж.; куток; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Греція (2006, КВС, 84). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування країни на Балканському півострові. Вона має переносне, конотативне значення і вказує, очевидно, на проживання на кутку сімей, члени яких працювали колись у цій країні.

Гречакова Доліна¹, -ої, -и; ж.; урочище (долина); с. Якубівка Гор. р-ну: Гречакова Долина (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), ‘низина’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Гречакова*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Гречаку*, пор. п-ще *Гречак* (СП, 102).

Гречакова Доліна², -ої, -и; ж.; болото; площа 7,7 га; с. Якубівка Гор. р-ну: Гречакова Долина (1995, ПЗФ, 25); Гречакова Долина (2000, ПЗТ, 254). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинулося болото.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 254).

Григорашівка, -и; ж.; куток; с. Підгайчики Кол. р-ну: Григорашівка (2006, КВС, 126). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Григораши*, пор. особове ім’я *Григораши* (СУІ, 94), п-ще *Григораши* (ТД КР, 68), а також поширене в селі *Григорашик* (ТД КР, 174).

Григорішине Пoble, -ого, -я; с.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Григоришине Поле (2002, Рунг., 240); Григоришине Поле (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *Григоришине*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Григорисі*.

Григоркове, -ого; с.; пасовище; с. Гута Бог. р-ну: Григоркове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Григорко*, пор. особове ім’я *Григорко* < *Григорій* (СУІ, 94).

Григорова Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Спас Кол. р-ну: Григорова Гора (2006, КВС, 156). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Григорова*, що вказує на належність орооб’єкта *Григорові*.

Гріджина, -ої; ж.; гора; с. Рунгури Кол. р-ну; вар. *Грижина*: Грижина (2002, Рунг., 240); Гріджина (2006, КГ, 23). – Назва є посесивним утворенням нка *-ин(а)* від антропоніма *Гриджа*, пор. похідне п-ще *Грижак* (СП, 103), гуц. п. н. *Grydzuk* (ББ ПН). За твердженнями місцевих жителів, так звали господаря, який першим поселився на горі.

Грималівка, -и; ж.; куток; с. Шепарівці Кол. р-ну: Грималівка (2006, КВС, 186). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гримало*, пор. давнє особове ім’я *Гримало* (Чучка, Сл., 138), п-ще *Гримало* (СП, 103).

Гринёво, -ого; с.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Гринево (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (грунту), у якому був започаткований куток. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Гринь*, пор. особове ім’я *Гринь* < *Григорій* (СУІ, 96), п-ще *Гринь* (ІФД, 231).

Гринішине, -ого; с.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Гринішине (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(е)* від андроніма *Гриниха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Гринь*, п-ще *Гринь* (див. вище).

Грінів, -евого; ч.; горб; с. Семенівка Гор. р-ну: Грінів (2012, БЛ⁵, 232). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Гринь*, пор. особове ім'я *Гринь* < *Григорій* (ССУМ, I, 262, 264), п-ще *Гринь* (ІФД, 231).

Гринівка¹, -и; ж.; село; Бог. р-н; нал. до Нивочинської с/р; віддаль до Богородчан – 12 км, до Івано-Франківська – 26 км: Hryniówka (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Hryniówka (1735, ЛЦДІА, ф. 134, опр. 2, спр. 10, 61 зв.); Hryniówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 19); Hryniówka (1882, SG, III, 195); Гринівка (1947, АТП, 499); Гринівка (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гринь*, пор. особове ім'я *Гринь*, п-ще *Гринь* (див. вище). В. О. Яцій припускає також її утворення за допомогою суфікса *-к(а)* від незасвідченого контактного топоніма чи мікротопоніма *Гринів* (*-ев-а*, *-ев-е*) (Яцій², 147), що непереконливо з огляду на відсутність тут таких назв.

У народному переказі про це та сусідні села розповідається про те, що колись дуже давно на цій території не жив ніхто. На цьому місці було море. З часом воно висохло й утворилася гарна долина. Одного разу сюди зайхав заможний пан. Місцевість припала йому до вподоби, тому й вирішив він тут оселитися. У пана було два сини: старший Гринь і молодший Лесь. Батько, як і належить, дав більшу частину землі старшому синові Гриневі, меншу – Лесеві. Сини розчистили свої ділянки, повиорювали, засіяли пшеницею, житом, ячменем. З часом тут виросли три невеличкі, але дуже красиві села. Одне з них, що було на землях молодшого сина, назвали *Лесівкою*, інше (на честь старшого сина) – *Гринівкою*, а третє – *Нивочин* – від слів *ниву чинити*, тобто обробляти.

Гринівка², -и; ж.; горб; 340 м; сс. Гринівка, Нивочин Бог. р-ну: Hryniówka (1932, МТ S). – Назва виникла в результаті транс-

онімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), біля якого височіє горб.

Гринівська Криниця, -ої, -і; ж.; криниця; с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Гринівська Криниця (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* 'глибоко викопана й захищена цимринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь' (ВТС, 465), 'джерело, колодязь' (ЕССЯ, 21, 156–157), а атрибутивним членом – прикметник *Гринівська*, що вказує на належність гідрооб'єкта *Гриневі*, який викопав криницю на своєму обійсті.

Гринівці, -ів; мн.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 5 км, до Івано-Франківська – 37 км: Hrinowcze (1442, AGZ, XII, 102); Hrinowcze (1578, ŻDz, XVIII/I, 96); Hryniowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Hryniowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 207); Hryniowce (1855, АККГЛ, VI, 45); Hryniowce (1882, SG, III, 195); Гринівці (1947, АТП, 518); Гринівці (2009, ІФ АТП⁷, 155). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи володаря, які, мабуть, започаткували село, пор. особове ім'я *Гринь* та п-ще *Гринь* (див. вище).

Гринішакі, -ів; мн.; куток; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Гринішаки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток, пор. п-ще *Гринішак* (ІФД, 231).

Гринчак, -а; ч.; ліс; с. Грушка Тлум. р-ну: Гринчак (1975, АСЗ, I, 899). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника лісу, пор. п-ще *Гринчак* (ІФД, 231).

Гринючки, -и; ж.; горб; с. Сороки Гор. р-ну: Гринючки (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням андроніма *Гринючка* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Гринь* (див. вище).

Гриньків¹, -ового; ч.; хребет; найвища точка – 1253 м; між сс. Гута, Пороги Бог. р-ну та Гриньків і Ясень Рожн. р-ну: lesistym działem Hryńków (1880, SG, I, 512); Hryńków (1914 (1894), KuK P); Hryńkiū (1939, Rudn., 69); Гриньков (1982, ТК П); Гриньків (2003, ДСК, 216); Гриньків (2004, Експ.); grzbiet Hryńków (2006, GUG, 106). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села, що розкинулося біля хребта з рожнятівського боку, пор. с. *Гриньків* (ІФ АТП⁷, 155). В основі ойконіма лежить особова назва *Гринько* < *Гринь* < *Григорій* (СУІ, 94).

Гриньків², -ового; ч.; гора; 1253 м; між сс. Гута, Пороги Бог. р-ну та Гриньків і Ясень Рожн. р-ну: Hrynkiu (1855, AKKGL, Bl. 48); Hryńków (1880, SG, I, 765); Hryńków Wierch (1935, MT Porohy); Гриньків (1980, Бойк., 78); Hryńków (2000, PBWG, 73, 76); Гриньків (2002, МЦГ К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), над яким підіймається гора.

Гринькова, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Гринькова (1995, ТМН, 14); Гринькова (2000, Ост., 9); Гринькова (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Гринько*. Таке ім'я мав багатий господар, який колись вимостив каменем дорогу на кутку.

Грінькове, -ого; с.; куток; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Гринькове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Гринько*, пор. особове ім'я *Гринько* < *Григорій* (СУІ, 94), п-ще *Гринько* (ІФД, 231).

Гринькота, -и; ч.; куток; с. Побережжя Тисм. р-ну: Гринькота (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська засновника чи колишнього жителя кутка, пор. особове ім'я *Гринькота* < *Гринь* < *Григорій*, п-сько *Гринькота* (Експ.).

Гриськів, -ового; ч.; ліс; с. Милування Тисм. р-ну: Гриськів (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Грисько*, пор. особове ім'я *Грисько*

< *Григорій* (СУІ, 94), п-ще *Грисько* (ІФД, 231).

Гріцеві Ярү, -их, -ів; мн.; яри, видолинки; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Гріцеві Яри (2008, ЛСМ, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яри*, мн. від *яр* 'глибока довга западина (перев. з крутими або прямовисними схилами), що утворилася внаслідок розмиву пухких осадових порід тимчасовими потоками' (ВТС, 1424), 'балка; глубока балка, заросла лісом' (Мар., 255), а атрибутивним членом – прикметник *Гріцеві*, що вказує на належність видолинків та землі навколо них у давнину *Гріцеві*, пор. особове ім'я *Гриць* < *Григорій* (СУІ, 94).

Грицілів, -ового; ч.; куток; с. Добротів Надв. р-ну: Грицилів (1998, Мих., 184); Грицилів (2010, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Грицило*, пор. особове ім'я *Грицило* < *Григорій* (СУІ, 93–97), пор. п-ще *Грицило* (ІФД, 232).

Грицішиного, -ого; с.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Грицишиного (2006, КГ, 17); Грицишиного (2012, БЛ⁴, 204). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Грицишин*, пор. п-ще *Грицишин* (ІФД, 232).

Гриці, -ів; мн.; поле; с. Лука Гор. р-ну: Гриці (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, очевидно, належало колись поле або вона проживала на ньому, пор. особове ім'я *Гриць* < *Григорій* (СУІ, 96).

Гріцівка¹, -и; ж.; кол. хутір, тепер присілок смт Отинія Кол. р-ну: Hrucówka (1906 (1874), KuK K); Hrucówka (1933, MT K); Гріцівка (1998, От., 12); Гріцівка (2006, КВС, 116); Гріцівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Гриць*, пор. особове ім'я *Гриць* (див. вище). Так, очевидно, звали засновника хутора.

Гріцівка², -и; ж.; хутір; с. Братківці Тисм. р-ну: Гріцівка (2007, Гетьм., 18). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Гриць* (див. вище).

Грицівка³, -и; ж.; урочище (поле); с. Клубівці Тисм. р-ну: Грицівка (1995, ТМН, 21); Грицівка (2005, Карпів, 10); Грицівка (2009, БЛ², 175). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Гриць* (див. вище).

Грицькові, -их; мн.; луг; с. Чехова Кол. р-ну: Грицькові (2012, БЛ⁵, 232). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись лугом, пор. особове ім'я *Грицько* < *Григорій* (СУІ, 95), п-ще *Грицько* (СУІ, 104).

Грицьково, -ого; с.; поле; с. Перерісль Надв. р-ну: Грицьково (2009, ППН, 11). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Грицько* (див. вище).

Грицька Бойчика, словосп.; урочище (млака); с. Тучапи Снят. р-ну: Грицька Бойчика (2011, УШ). – Назва є формою родового відмінка антропоніма *Грицько Бойчик* – особового імені та прізвища колишнього власника землі в урочищі.

Грицюка, -а; ч.; куток; с. Вікно Гор. р-ну: Грицюка (2012, БЛ⁵, 232). – Назва є формою родового відмінка з посесивним значенням антропоніма *Грицюк*, пор. п-ще *Грицюк* (ІФД, 232).

Гришків Лан, -ового, -у; ч.; поле; с. Дубки Гор. р-ну: Гришків Лан (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* 'безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі' (СУМ, IV, 443), 'рівне поле' (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *Гришків*, що вказує на належність поля в давнину *Гришкові*, пор. особове ім'я *Гришко* < *Григорій* (СУІ, 95), п-ще *Гришко* (ІФД, 232).

Грищукова, -ої; ж.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Грищукова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Грищук*, пор. п-ще *Грищук* (ІФД, 232).

Грібкі, -ів; мн.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Грібки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апеля-

тива *грібки*, мн. від *гробок* < *гріб* 'могила' (ВТС, 198). Вона вказує на те, що в урочищі є могили розстріляних енкаведистами українських повстанців. Місцеві жителі висипали тут високу могилу й встановили хрест.

Гробу¹, -ів; мн.; урочище; с. Незвисько Гор. р-ну: Гроби (2002, Левкун, 68); Гроби (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гріб* 'могила' (ВТС, 198). Вона вказує на те, що в урочищі був цвинтар, де хоронили під час Другої світової війни померлих від тифу.

Гробу², -ів; мн.; урочище; с. Рибне Тисм. р-ну: Гроби (1995, ТМН, 42). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гріб* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись хоронили людей, померлих від холери.

Гробище, -а; с.; лісове урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Гробище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гробище* 'місце, де були *гроби* – могили', 'кладовище' (Худ.², 64), пор. *гріб* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись були захоронення.

За розповідями місцевих жителів, в урочищі колись закопували мертву худобу.

Гробищі¹, -ів; мн.; ліс; с. Бабче Бог. р-ну: Гробищі (2001, УШ); Гробищі (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гробище* (див. вище). Вона вказує на те, що в лісі колись хоронили людей.

Гробищі², -ів; мн.; куток; с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Гробищі (1998, Мих., 184); Гробищі (2010, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гробище* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись хоронили людей.

Гробищі³, -ів; мн.; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Гробищі (2008, РДХ, 356). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гробище* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись хоронили людей.

Гробищі⁴, -ів; мн.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: Гробищі (2011, УШ). – Назва

утворена способом плѳуралізації та онімізації апелятива *грѳбище* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись хоронили людей.

Грѳзина, -ої; ж.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Грѳзина (2011, УШ). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Грѳза*, пор. п-ще *Грѳза* (СП, 106).

За переказами місцевих жителів, назва урочища пов'язана з тим, що колись у цьому місці, де проходив торговий шлях на Буковину й Румунію, часто засідали грабіжники, які були грозою для торгівців.

Громáдське¹, -ого; с.; пасовище; с. Глушків Гор. р-ну: Громáдське (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *громáдське* 'належне усій *громаді*; колективне' (ВТС, 199).

Громáдське², -ого; с.; лісове урочище; смт Ланчин Надв. р-ну: Громáдське (1998, Мих., 184). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *громáдське* (див. вище), що вказує на належність урочища в давнину громаді села.

Громáдське³, -ого; с.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Громáдське (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *громáдське* (див. вище), що вказує на належність поля в давнину сільській громаді.

Громáдське⁴, -ого; с.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: Громáдське (2002, СНЧ, 35). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (толоки й вигону), на якому було започатковано куток. В основі мікротопоніма лежить прикметник *громáдське* (див. вище), що вказує на належність урочища в давнину громаді села.

Громáдський¹, -ого; ч.; ліси; 1) с. Красна Надв. р-ну: Громáдський (2009, Експ.); 2) с. Буківна Тлум. р-ну: Громáдський (2012, Експ.); 3) с. Стриганці Тисм. р-ну: Громáдський (2012, Експ.); 4) с. Пужники Тлум. р-ну: Громáдський (2012, БЛ⁵, 232). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *громáдський* (див. вище),

що вказує на належність лісів в давнину громадам сіл.

Громáдський², -ого; ч.; луги; 1) с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Громáдський (2012, БЛ⁵, 232); 2) с. Тучапи Снят. р-ну: Громáдський (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *громáдський* (див. вище), що вказує на належність луків у давнину громадам сіл.

Громáдські Ворота, -их, -іт; мн.; куток; с. Тишківці Гор. р-ну: Громáдські Ворота (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного реалоніма – найменування одного з чотирьох в'їздів у містечко Тишківці, що були тут у середині XVI ст. Вона вказує на розташування кутка біля такого в'їзду. В основі реалоніма лежить апелятив *ворота* 'проїзд або прохід в огорожі між будівлями тощо, а також ворітниця, що його закривають; брама' (ВТС, 158), ускладнений прикметником *громáдські* 'призначені для людей, громади'.

Громовій Міст, -ого, мосту; ч.; урочище; с. Поточище Гор. р-ну: Громовий Міст (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного понтоніма – найменування мосту, що знаходиться в урочищі. Що стосується понтоніма, то місцеві жителі його трактують неоднозначно. Одні з них стверджують, що міст так названий через те, що в нього часто били громи, інші, – що на ньому колись відбулася кривава битва, у якій гарматами було вибито багато людей.

Громѳвіця, -і; ж.; полонина; с. Гута Бог. р-ну: Громѳвиця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *громѳвиця* 'дерево, в яке вдарив грім; велика грозова хмара' (ГГ, 49), 'гроза' (ВТС, 199), 'гроза; громова стріла; белемніт' (ЕСУМ, I, 596), 'громовий камінь, громові стріли, блискавки' (Нг., 150). Вона вказує на те, що на полонині часто бувають грози й б'ють громи.

Грѳба Яліція, -ої, -і; ж.; ліс; с. Лесівка Бог. р-ну: Грѳба Яліція (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яліція* 'ялиновий ліс'

(Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *груба* ‘велика за об’ємом і поперечним перерізом; товста’ (ВТС, 199), що вказує на товщину дерев у лісі.

Гру́бий Ліс, -ого, -у; ч.; ліси; **1**) с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Грубий Ліс (2012, БЛ⁵, 232); **2**) с. Рошнів Тисм. р-ну: Грубий Ліс (2011, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивними членами – прикметник *грубий* (див. вище), що вказує на товщину дерев у лісах.

Грудкі́, -ок; мн.; поле; с. Цуцилів Надв. р-ну: Грудки (1998, Мих., 184). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грудки* ‘нерівності на поверхні землі і т. ін. у вигляді затверділих горбків’ (ВТС, 200), пор. також *грудка* ‘щільно стиснутий шматок якоїсь речовини, перев. м’якої, розсипчастої, крихкої’ (там же). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Грузька́¹, -ої; ж.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Грузька (2002, Рунг., 240); Грузька (2011, УШ); Грузька (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *грузька* (< псл. **grozьka*) ‘у якій можна загрузнути, вкрита болотом’ (ВТС, 200), ‘болотиста’ (Експ.), пор. *грузь* ‘в’язке болото; трясовина’ (ГГ, 49), ‘болото’ (Онишк., I, 195), ‘трясовина, густа грязюка’ (ЕСУМ, I, 605). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Грузька́², -ої; ж.; поле; с. Будилів Снят. р-ну: Грузька (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *грузька* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на полі, яке в дощову погоду перетворюється в суцільну грязюку.

Грузьке́, -ого; с.; лісове урочище; с. Волосів Надв. р-ну: Грузьке (1998, Мих., 185). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *грузьке* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Груше, -ого; с.; урочище; с. Жуків Тлум. р-ну: Grusze (1933, МТ К). – Назва утворена,

очевидно, способом субстантивації та онімізації прикметника *груше* ‘грушеве; на якому ростуть *груші*’. Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Груше́ва, -ої; ж.; част. села (куток); с. Русів Снят. р-ну: Грушева (2012, БЛ⁵, 232); Грушева (2012, НПС, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *грушева* ‘в якій ростуть *груші*’. Вона вказує на вид плодових дерев, які проростають на кутку.

Гру́шечки, -ок; мн.; поле; с. Одаїв Тлум. р-ну: Грушечки (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *грушечка*, дем. від *груша* ‘садове і лісове фруктове дерево з темно-зеленим цупким листям та плодами, що переважно мають форму заокругленого конуса’ (ВТС, 200), ‘грушеві насадження’ (Експ.). Вона вказує на те, що в урочищі колись проростали дикі дерева цієї породи.

Гру́шище, -а; с.; урочище; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Hruszyszcze (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 58, арк. 45); Грушище (2012, БЛ⁵, 233). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грушище* ‘місце, де росли (ростуть) *груші*’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Гру́шів¹, -евого; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Корницької с/р; віддаль до Коломиї – 10 км, до Івано-Франківська – 75 км: Chruszow (1564–1566, ЖУР, I, 13); Hluszow (?) (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Hruszów (1661–1665, LWR, III, 97); Hruszów (1882, SG, III, 192); Грушів (1947, АТП, 507); Грушів (2009, ІФ АТП⁷, 156). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Груш*, пор. давнє особове ім’я *Hrus*, яке слід читати як *Груш* (1489, AGZ, XVIII, 1824), *Груш* (Демч., 128), ст.-п. *Grusz* (SSNO, II, 215), ч. *Hruš* (Худ.¹, 88). Можливо також, що цей ойконім мотивований коротким прикметником *грушів* ‘грушевий’, пор. *буків* < *буковий*, *березів* < *березовий*, *берестів* < *берестовий* та інш. (Вербич, Рец., 389). У такому разі він вказує на природні особливості терену, де було започатковане село, зокрема на наявність тут грушевого саду. Д. Г. Бучко виводить цю назву від однозвуч-

ного гідроніма – найменування потоку, що протікає через село (Бучко, 67).

Грушів², -евого; ч.; потік; п. Пруту л. Дунаю; довжина – 5 км; сс. Грушів, Тростянка Кол. р-ну: Hruszów (1855, AKKGL, Bl. 49); Hruszów (1882, SG, III, 191); Hruszów (1904 (1877), KuK Kutu); Hruszów (1933, MT Kutu); Грушев (1960, WRG, I, 533); Грушів (1979, СГУ, 159); Грушів (2006, КВС, 43). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає потік.

Грушів³, -евого; ч.; горб; 341 м; с. Троїця Снят. р-ну: Gruszów (1889, SG, X, 107); Gruszów (1904 (1877), KuK Kutu); Hruszów (1933, MT Kutu); Грушів (1982, КС, 51); Грушів (2011, УШ). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Груш* (див. вище). Можливою також є мотивація цього ороніма коротким прикметником *грушів* (див. вище), що міг вказувати на характер рослинності на горбі.

Грушів⁴, -евого; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Троїця Снят. р-ну, тепер ліс: Gruszow (1900, SGG, 712); ліс Грушів (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилах якого був заснований фільварок.

Грушка¹, -и; ж.; кутки; 1) с. Чортовець Гор. р-ну: Грушка (2009, Експ.); 2) с. Яківка Тлум. р-ну: Gruszka (1933, MT K); Грушка (2011, УШ). – Назви утворені, очевидно, від апелятива *грушка* 'садове і лісове фруктове дерево з темно-зеленим цупким листям та плодами, що переважно мають форму заокругленого конуса' (ВТС, 200), 'грушеві насадження' (Експ.). Вони вказують на виникнення кутків біля грушевих садів або коло окремих грушок, які, мабуть, були орієнтирами на місцевості.

За свідченнями місцевих жителів, назва кутка в селі Чортовець зумовлена тим, що там росла найбільша й найдавніша грушка, а розміщення вулиць на кутку схоже на дерево: центральна дорога – стовбур, а вулички, що відходять від дороги, нагадують гілки (Експ.).

Грушка², -и; ж.; поточина; л. Чортовця (Саги) п. Дністра; довжина – 6 км; с. Чортовець Гор. р-ну: Грушка (2008, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), з якого витікає поточина.

Грушка³, -и; ж.; потоки; 1) п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 13 км, площа басейну – 66 км²; сс. Велика Кам'янка, Джурків Кол. р-ну, Росохач Гор. р-ну, Яківка Тлум. р-ну: Gruszka (1855, AKKGL, Bl. 49); Gruszka (1880, SG, I, 819; 1881, SG, II, 877); Gruszka (1906 (1876), KuK); Gruszka (1914, GKK); Gruszka (1930, MT SC); Грушка (1979, СГУ, 159); Грушка (2006, ЕКол., IV, 164); Грушка (2009, РІФ); 2) п. Тлумачу п. Дністра; довжина – 6 км; с. Грушка Тлум. р-ну: Gruszka, Gruszecki potok (1881, SG, II, 876, 877); Грушка (1979, СГУ, 159). – Назви виникли в результаті трансонімізації відповідно ойконіма та мікротопоніма – найменувань села та кутка (див. вище), з яких витікають потоки. Д. Г. Бучко вважає їх zdeформованою формою від *грузька* 'у якій можна загрузнути; болотиста' (Бучко, 200).

Грушка⁴, -и; ж.; поле; між сс. Велика Кам'янка та Джурків Кол. р-ну: Gruszka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 219); Gruszka (1906 (1876), KuK K); Gruszka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 219, арк. 37); Gruszka (1906 (1876), KuK K); Gruszka (1933, MT K); Грушка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), що протікає біля поля.

Грушка⁵, -и; ж.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 12 км, до Івано-Франківська – 41 км: Gruszka (1427, ZDM, VII, 226); Gruszka (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Gruszka (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Gruszka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 190); Gruszka (1855, AKKGL, Bl. 45); Грушка (1947, АТП, 512); Грушка (2009, ІФ АТП, 156). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко виводить її від однозвучного гідроніма – найменування потоку, на берегах якого розкинулося село. В основі гідроніма лежить, на його думку, прикметник *грузька*

‘у якій можна загрузнути; болотиста’ (Бучко, 67). Однак можливо, що цей ойконім мотивований апелятивом *грушка*, дем. від *груша* (див. вище). У такому разі він указує на характер рослинності терену, на якому виникло село.

За народним переказом, село заснували три прибулі зі сходу мандрівники. Одного звали Козак, другого – Ровенко, а третього – Мельниченко. На нинішнє Підзамче вони прийшли перед заходом сонця. Розглянувши навколишню місцевість, вирішили заночувати під великою розлогою дикою грушкою. Прокинувшись вранці, мандрівники побачили, що це місце дуже зручне для захисту від ворогів, і вирішили залишитися тут назавжди. Незабаром до них приєдналися й інші втікачі, які не витримували утисків князів і частих нападів кочових племен. Спільними зусиллями вони побудували тут з каменю високий замок, який не раз рятував їх від татар та інших напасників. Так виникло поселення, яке, за видом дерева, під яким заночували перші пришельці, назвали Грушкою.

Грушкі́, -ок; мн.; куток; смт Обертин Тлум. р-ну: Грушки (1996, МВН, 20); Грушки (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *грушки* ‘грушевий сад; грушеві насадження’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виник куток.

Грушківська, -ої; ж.; гора; 338 м; с. Грушка Тлум. р-ну: Gruskowska (1855, AKKGL, Bl. 45); Gruskowska (1905 (1874), KuK TT); Gruskowska (1914, GKK). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *грушківська* ‘яка розташована (височіє) на території с. *Грушка* (див. вище)’.

Грядá¹, -и; ж.; узвишшя; 1) між сс. Прикмише Гор. р-ну та Чехова Кол. р-ну: Hreda (1906 (1876), KuK K); Hreda (1933, MT K); 2) між с. Микитинці Ів.-Франк. м/р та м. Тисмениця: Hryda (1932, MT S); Гряда (2011, Експ.); 3) с. Коршів Кол. р-ну: Гряда (2011, УШ); 4) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Hryda (1906 (1876), KuK K); Hreda, Hrada (1933, MT K); Гряда (2011, УШ); 5) с. Троїця Снят.

р-ну: Гряда (2011, УШ); 6) с. Тростянець Снят. р-ну: Гряда (2011, УШ); 7) між сс. Жуків, Бортники та Хотимир Тлум. р-ну; вар. *Греда, Гріда*: Hrida (1855, AKKGL, Bl. 45); Гряда (1960, Кобил., ДЛМ, 113); Греда, Гряда (1973, Кобил., 271); Гряда (2011, УШ); 8) с. Петрів Тлум. р-ну; вар. *Гріда*: Гріда (2006, Гач., 9); Гряда (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гряда* (< псл. **gręda*) ‘підвищення’ (ПГФ, 103), ‘високе місце’ (Нг., 38), ‘витягнута в довжину височина, гірське пасмо’ (ВТС, 200), ‘невелике продовгувате підвищення’ (Череп., 67). Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок.

Грядá², -и; ж.; урочище; с. Чортовець Гор. р-ну: Гряда (2007, ССЧ, 10); Гряда (2012, БЛ⁵, 233). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гряда* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Грядá³, -и; ж.; кутки; 1) с. Коршів Кол. р-ну: Гряда (2010, Досин, 24); 2) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Grzęda (1900, SGG, 295); Гряда (1996, КВС, 84). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань узвиш (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Грядá⁴, -и; ж.; ліси; 1) с. Троїця Снят. р-ну: Гряда (2011, УШ); 2) с. Тростянець Снят. р-ну: Гряда (2011, УШ); 3) с. Петрів Тлум. р-ну; вар. *Гріда*: Grzęda (1926, MT T); Гріда (2006, Гач., 9); Гріда, Гряда (2011, УШ); 4) с. Хотимир Тлум. р-ну: Гряда (1960, Кобил., ДЛМ, 113). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань узвиш (див. вище), на яких розкинулися ліси.

Грядá⁵, -и; ж.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну; вар. *Гріда*: Гряда, Гріда (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишшя (див. вище), на якому розкинулося поле.

Губáр, -я; ч.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: Губар (2011, Осташі). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, якій належало колись поле, пор. п-ще *Губар* (СП, 107), ч. *Hubar* (Sv., 268).

Губарі, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Hubary (1482, AGZ, XIX, 189); Hubari (1578, *ŽDz*, XVIII/I, 91). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини за прізвиськом батька, яка заснувала село, пор. п-ще *Губар* (див. вище). Можлива також мотивація цього ойконіма апелятивом **губарі* ‘люди, які збирали гриби’, пор. діал. *губа* ‘гриб’ (Експ.), гуц. *губи* ‘загальна назва їстівних грибів або грибів гірших сортів’ (ГТ, 50).

Губень, -ю; ч.; потік; л. Дзвинячу л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 4,5 км; сс. Дзвиняч, Підгір’я Бог. р-ну; вар. *Губенський*: Huben (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 22, арк. 101); Huben (1855, AKKGL, Bl. 44); Hubeń (1882, SG, III, 196); Губень (1960, WRG, I, 542); Губень (1979, СГУ, 160); Губенський (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації ороніма – найменування гори *Губеня* (див. далі), з якої стікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном. Можливе також її утворення за допомогою суфікса *-ень* (< *-ьнь*) від апелятива *губа* (див. вище). У такому разі назва вказує на природні особливості терену, в якому протікає потік. С. О. Вербич трактує цю назву як лексико-семантичне утворення від незасвідченого географічного апелятива **губьнь* – деривата із суфіксом *-ьнь* від **guba* / **gubъ* з імовірною семантикою *‘вигин (берега, русла тощо)’ або ж *‘вузький потік’ (Вербич, ГСД, 48). Така її етимологія, зважаючи на конфігурацію та розміри потоку, також можлива.

Губеня¹, -і; ж.; гора; 438 м; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Hubenia (1880, KuK S); Hubenia (1889, SG, X, 440); Hubena (1932, MT S); Губеня (2004, Експ.). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *губеня* (бот.), що є, мабуть, фонетичним варіантом апелятива *губаня* (жовта) (бот.) ‘зеленчук жовтий’ (Смик, 46). У такому разі вона вказує на характер рослинності на горі. Можливо також, що цей оронім є суфіксальним утворенням на *-ен(я)* від апелятива *губа* (див. вище). Таким чином, мотивуючою для

нього може бути ознака – ‘гора, на якій ростуть гриби’.

Губеня², -і; ж.; ліс; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Hubenia (1880, KuK S); Hubena (1932, MT S); Губеня (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся ліс.

Губинський Ліс, -ого, -у; ч.; ліс; с. Копачинці Гор. р-ну: Hubiński las (1880, KuK JCz). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *губинський*, що вказує на належність лісу громаді сусіднього с. *Губин* (Терн. обл.) або окремим його жителям.

Губніська, -ськ; мн.; поле; с. Копачинці Гор. р-ну: Губніська (2012, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *губнісько* ‘місце, де є *губа* – затока’, пор. *губа* ‘затока’ (ЕСУМ, I, 610); у такому разі вона вказує на те, що поле розкинулося на березі Дністра, який має затоки; б) таким же утворенням від апелятива *губнісько* зі значенням ‘місцевість, де ростуть *губи* – гриби (див. вище)’.

Губчин¹, -а; ч.; куток; с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Гупчин*: Губчин (1998, Мих., 185); Гупчин, Губчин (2008, ЛСМ, 18); Губчин (2010, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Губка* або *Губець*, пор. п-ще *Губка* (СП, 107), а також давнє особове ім’я *Губець* (Чучка, Сл., 140) < *Губомиръ*, *Губославъ* (Мор., 65). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій дзвінкий [б] в кінці складу вимовляється як [л].

За народними переказами, так називалося колись місто, яке існувало тут у княжі часи. У місті за наказом Данила Галицького був побудований красивий замок, план якого склав хоробрий воїн на прізвисько Крамар. На його честь місто в народі часто називали Крамарськом. Воєводою в замку був боярин Губка, який сприяв розбудові міста. У ньо-

му жили й працювали гончарі, ремісники, теслярі та люди інших професій. Але якось через 2 чи 3 століття стався потужний землетрус, і місто разом із замком провалилося під землю. Тепер на тому місці, де були воеводині палати, є глибока криниця, виміряти відстань до дна якої ніхто не зміг. Щоб убергтися від якогось лиха, люди закинули її усіляким мотлохом. На місцевості, де було місто, місцеві жителі побудували колись капличку, яку знищили при радянській владі. У наш час вона відновлена й сюди часто приходять жителі навколишніх сіл, щоб помолитися за душі померлих (див. ЛСМ, 19–20).

Губчин², -а; ч.; пагорб; сс. Середній Майдан, Гаврилівка Надв. р-ну: Губчин (2008, ЛСМ, 19); Губчин (2011, Бойко). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), який розкинувся на горбі.

Губчин³, -а; ч.; поле; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Губчин (1998, Мих., 185). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування пагорба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Губчин⁴, -а; ч.; пасовище; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Губчин (1998, Мих., 185). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування пагорба (див. вище), на якому розкинулося пасовище.

Гук, -а; ч.; куток (вулиця); с. Рожневі Поля Снят. р-ну: Гук (2011, УШ); Гук (2012, НПС, 285). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, який міг започаткувати куток, пор. давнє особове ім'я Гук (Чучка, Сл., 141), п-ще Гук (СП, 108); б) семантичним утворенням від апелятива гук (< псл. *gukъ) 'водоспад' (ГГ, 50), 'великий водоспад' (Ляшук, 166); у такому разі вона вказує на те, що на території кутка є місце, де вода падає з певної висоти.

Гукавка¹, -и; ж.; поточина; п. Дністра; довжина – 12 км; с. Семаківці Гор. р-ну: Гукавка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від прикметника гукава

'яка має гуки – водоспади', пор. гук (див. вище). Вона вказує на характер течії потоку.

Гукавка², -и; ж.; урочище; с. Семаківці Гор. р-ну: Гукавка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), що протікає в урочищі.

Гукало, -а; с.; водоспад; с. Вільховець Гор. р-ну: Гукало (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива гукало (< псл. *gukadlo) 'шумний бурхливий водоспад', пор. гукати – звуконаслідувальне дієслово зі значенням 'сильно стукотіти, гуркотіти' (ЕСУМ, I, 615).

Гуки, -ів; мн.; урочища; 1) с. Гута Бог. р-ну: Гуки (2011, УШ); 2) с. Голосків Кол. р-ну: Гуки (2006, ЕКол., IV, 100); 3) смт Отинія Кол. р-ну: Гуки (1998, От., 16); Гуки (2006, КВС, 116). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива гук (див. вище). Вони вказують на наявність на потоках, які течуть в урочищах, багатьох водоспадів.

Гуків, -ового; ч.; потік; л. Вікна л. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; між сс. Ясенів-Пільний і Топорівці Гор. р-ну: Гуків (2003, ТК К). – Назва утворена за допомогою суфікса -ів з топографічним значенням від апелятива гук (див. вище). Вона вказує на характер течії води і особливості поточища. Можливо також, що в основі гідроніма лежить антропонім Гук, пор. давнє особове ім'я Гук (Чучка, Сл., 141), п-ще Гук (СП, 108).

Гуків Ліс¹, -ового, -у; ч.; ліс; с. Гостів Тлум. р-ну; вар. Гуків: Гуків (2009, НСГ, 10); Гуків Ліс (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив ліс 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник Гуків, що вказує на належність топооб'єкта в давнину Гукові, пор. п-ще Гук (див. вище). Варіант назви з'явився в результаті еліпсису опорного компонента складеного найменування.

За народним переказом, ліс названий так тому, що в ньому похований козацький атаман Гук.

Гуків Ліс², -ового, -у; ч.; горб; с. Гостів Тлум. р-ну: Гуків Ліс (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), що проростає на горбі.

Гукова, -ої; ж.; лісова ділянка; с. Закрівці Кол. р-ну: Гукова (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Гук* (див. вище).

За народним переказом, ділянка названа так тому, що тут спочиває козацький отаман, борець за визволення українського народу Пилип Гук.

Гулимбійовського, -ого; с.; поле; с. Узин Тисм. р-ну: Гулимбійовського (2012, Експ.). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Гулимбійовський*. Таке прізвище мав колишній власник поля.

Гулівці, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер до ідент.: Hulowcze (1511, MRPS, IV/2, 83). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначалька чи володаря, які, очевидно, заснували село, пор. давня особова назва *Гуль* (Мор., 66), п-ще *Гуль* (ІФД, 234).

Гулянка, -и; ж.; урочище; с. Поточище Гор. р-ну: Гулянка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гулянка* ‘місце для гуляння, розваг’ (ВТС, 201). Вона вказує на те, що в урочищі колись молодь влаштовувала ігри та розваги.

Гуменець, -нця; ч.; гора; 506,2 м; с. Добротів Надв. р-ну: Гуменець (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, який проживав колись на горі, пор. п-ща *Гумен* (ІФ, 177; ТД К, 118), *Гуменець* (Експ.).

Гуменна, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Олешків Снят. р-ну: Гуменна (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гуменний* (заст.) ‘прикажчик, що організовував роботу на току поміщика’ (ВТС, 201). Вона вказує на те, що на кутку колись проживала людина вказаної вище професії.

Назва узгоджена в роді й числі з номенклатурним терміном *вулиця*.

Гуменці, -ів; мн.; пасовище; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Гуменці (2012, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, мабуть, належало колись пасовище, пор. п-ще *Гуменець* (див. вище).

Гумніська, -иськ; мн.; урочище (поле) с. Олеша Тлум. р-ну: Humniska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 188, арк. 13); Humniska (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 207, арк. 18); Gumniska (1905 (1874), КуК ТТ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гумнісько* ‘місце, де колись було *гумно* – тік з господарчими будівлями за селом; гумнище’ (Худ.², 66), пор. діал. *гумно* ‘тік з господарчими будівлями біля житла або за селом’ (ВТС, 202).

Гумнісько, -а; с.; урочище; с. Підлужжя Тисм. р-ну: Гумнісько (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гумнісько* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись був тік з господарчими будівлями.

Гумніще, -а; с.; поле; с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: Gumniszcz (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 11, арк. 45); Gumniszcz (1906 (1876), КуК К); Gumniszcz (1933, МТ К). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гумніще* ‘т. с., що *гумнісько* (див. вище)’. Вона вказує на те, що на полі колись був тік з господарчими будівлями.

Гумніщі, -ищ; мн.; горб; с. Семенівка Гор. р-ну: Гумніщі (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гумніще* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі колись були токи з господарчими будівлями.

Гумно, -а; с.; урочище; с. Чернятин Гор. р-ну: Гумно (1996, ІЧ, 16). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гумно* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись був тік з господарчими будівлями.

Гуніска, -ск; мн.; поле; с. Бортники Тлум. р-ну; давня назва – *Гумніська*: Humniska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6,

спр. 192, арк. 13); Humniska (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 202, арк. 17); Гунишка (2011, УШ). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гумнисько* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись були токи з господарчими будівлями. Сучасне його найменування є діалектною формою давньої назви, пор. наддн. *гу́ниці* ‘місце, де були стодоли’ (Шило, 98).

Гу́нишна¹, -ої; ж.; урочище (поле, нива); с. Стриганці Тисм. р-ну; вар. *Гунишині*: Гунишна (2004, Експ.); Гунишні (2011, Осташи); Гунишна (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути утворенням способом субстантивації та онімізації прикметника *гунишна*, що є розмовною формою від *гумнишна* ‘на якій розташоване, знаходиться *гумно* (див. вище)’. Оскільки назва вживається в різних формах, можемо також припустити, що первісною її формою була *Гунишині* як результат трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла володіла колись полем, пор. однокорінне пол. п-ще *Hupik* (КТК, 149). Форма ж *Гунишна* з’явилася в такому разі відповідно до номенклатурного терміна *нива*.

Гу́нишна², -ої; ж.; гора; 320,3 м; с. Стриганці Тисм. р-ну; вар. *Гунушина*: Гунушна (1976, ТК Г); Гунушна (2002, ТК Кал.); Гунишна (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (ниви) (див. вище), що розкинулася на горі.

Гу́нище, -а; с.; куток; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Гунище (1997, Єз., 187). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гунище* (діал.) ‘місце, де була стодола, тік’ (Експ.), пор. наддн. *гу́ниці* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись був тік та стайні графа Дідушицького.

Гу́ниці¹, -ищ; мн.; урочища (поля); 1) с. Тисменичани Надв. р-ну: Гуниці (1998, Мих., 185); 2) с. Підвербці Тлум. р-ну; давня назва – *Гумниська*: Humniska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 91, арк. 10); Гуниці (2010, БЛ¹, 343); Гуниці (2011, УШ). – Давня назва в с. Підвербці утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гумнисько*

(див. вище). В основі сучасних найменувань урочищ лежить апелятив *гунище* (див. вище). Вони вказують на те, що на полях колись були токи з господарчими будівлями. Л. П. Білінська вважає ці назви відантропонімами утвореннями (БЛ¹, 343), що, зважаючи на наявність у їх складі суфікса *-иці*, така етимологія видається непереконливою.

Гу́ниці², -ищ; мн.; горб; с. Кутище Тлум. р-ну; давня назва – *Гумниська*: Humniska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 110, арк. 47); Humniska (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 145, арк. 76); Гуниці (2011, УШ). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гумнисько* (див. вище). Сучасне найменування горба мотивоване апелятивом *гунище* (див. вище).

Гу́ниці³, -ищ; мн.; ліс; с. Кутище Тлум. р-ну: Гуниці (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся ліс.

Гурако́ві Верте́би, -их, -ів; мн.; поле; с. Живачів Тлум. р-ну: Гуракові Вертеби (2012, БЛ⁵, 233). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вертеби*, мн. від *вертеб* ‘печера; яр; провалля, круча; глибокий курутий яр; непрохідні скали’ (Мар., 219), ‘долина, урвище; глибокий крутий яр’ (Лісняк, 359), ‘велика скала’, а атрибутивним членом – прикметник *Гуракові*, що вказує на належність поля в давнину *Гураку*, пор. п-ще *Гурак* (ІФД, 234).

Гу́ралів Горб, -евого, -а; ч.; горб; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Гуралів Горб (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Гуралів*, що вказує на належність орооб’єкта в давнину *Гуралю*, пор. п-ще *Гураль* (ІФД, 234).

Гура́льнище, -а; с.; урочище; с. Угорники Кол. р-ну: Гуральнище (2012, БЛ⁵, 233). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гуральнище* ‘місце,

де була *гуральня* – винокурня чи спирто-горілчаний завод', пор. *гуральня*, *гуральня* (заст.) 'спиртово-горілчаний завод; винокурня' (ВТС, 205).

Гуральня¹ -і; ж.; урочища; 1) с. Колінки Гор. р-ну: Гуральня (2008, УШ); 2) с. Копачинці Гор. р-ну: Гуральня (2008, УШ); 3) с. Підгайчики Кол. р-ну: Гуральня (2012, БЛ⁵, 233). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гуральня*, *гуральня* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись виробляли горілку або вино.

Гуральня², -і; ж.; куток; с. Турка Кол. р-ну: Гуральня (2012, БЛ⁵, 233). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гуральня* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись виробляли горілку або вино.

Гуральня³, -і; ж.; гора; с. Петрилів Тлум. р-ну: Гуральня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гуральня* (див. вище). Вона вказує на те, що на горі в давнину вирощували виноград і виробляли горілку або вино.

Гуральня⁴, -і; ж.; пасовище; с. Петрилів Тлум. р-ну: Гуральня (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося пасовище.

Гуральня⁵, -і; ж.; джерело; с. Петрилів Тлум. р-ну: Гуральня (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування пасовища (див. вище), на якому пробивається джерело.

Гурбине, -ого; с.; хутір, нал. до с. Грабовець Бог. р-ну; вар. *Гурбино*: Гурбине (1947, АТП, 499); Гурбине (1961, ІФ АТП¹, 77); Гурбино (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(е, -о)* від антропоніма *Гурба*, пор. п-ще *Гурба* (Редько, І, 266), а також похідне *Гурбик* (СП, 109).

За народними переказами, на цьому хуторі колись проживав дуже мудрий чоловік, який вивчав географію й топографію краю. Оскільки територія, на якій розкинувся хутір, була горбистою, то він назвав його *Гурбино*.

Гуркайло, -а; с.; джерело; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Гуркайло (1998, Мих., 185). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гуркайло*, що є варіантом від *гуркало* 'джерело, в якому вода з шумом виходить на поверхню' (Експ.), 'водоспад' (Онишк., І, 200), пор. *гуркати* 'видавати, створювати гуркіт' (СУМ, ІІ, 195), а також *гуркало* 'невеликий низький водоспад' (Лящук, 166), 'потік, який гуркає, стукає, шумить', 'водоспад' (Rudn., 22), 'маленький водоспад' (Грінч., І, 340).

Гуркала¹, -ів; мн.; поля; 1) с. Джурків Кол. р-ну: Гуркала (2012, БЛ⁵, 233); 2) с. Завалля Снят. р-ну: Гуркала (2012, БЛ⁵, 233). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *гуркало* (див. вище). Вона вказує на наявність на полях потоків з водоспадами та шумних джерел.

Гуркала², -ів; мн.; урочище; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Гуркала (2006, МРС, 73). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гуркало* (див. вище). Вона вказує на акустичні властивості води, яка пробивалася в урочищі з-під землі потужними джерелами, утворюючи став і криницю.

Гуркало¹, -а; с.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: Гуркало (2011, МП). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гуркало* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі є потік з невеликим водоспадом або потужне джерело.

Гуркало², -а; с.; потоки; 1) п. Гниляка л. Ямгорова (Лемця) п. Дністра; довжина – 12 км, площа басейну – 27,3 км²; с. Ясенів-Пільний, Серафинці Гор. р-ну: Hurkało (1880, KuK Z); Hurkało (1882, SG, III, 221); Гуркало (1917, Машт., ДБ, 22); Hurkało (1926, МТ Н); Гуркало (1979, СГУ, 162); Гуркало (2008, УШ); 2) п. Дністра; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Гуркало (2012, Експ.); 3) л. Дустрова п. Тлумачу п. Дністра; між сс. Гринівці та Колінці Тлум. р-ну: Гуркало (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *гуркало* (див. вище). Вони вказують на наявність на потоках водоспадів, які утворюють шуми.

За переказами, на потоці між селами Гринівці та Колінці був колись шумливий водоспад. Одного разу якийсь пан переїжджав потік і попав ненароком у водоворот, який робив цей водоспад. Пан потонув, а вода до цих пір обертає бричку й тому чується гуркіт.

Гуркало³, -а; с.; пасовище; с. Джурків Кол. р-ну: Гуркало (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гуркало* (див. вище). Вона вказує на те, що пасовищі є потік з невеликим водоспадом або потужне джерело.

Гуркало⁴, -а; с.; куток; с. Єзупіль Тисм. р-н: Гуркало (1975, АСЗ, I, 767); Гуркало (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинувся куток.

Гуркало⁵, -а; с.; куток; с. Ямниця Тисм. р-ну: Гуркало (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гуркало* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку річка Ямничанка (див. далі), яка тут протікає, під час повеней гуркає, стукає, шумить.

Гусаку¹, -ів; мн.; хутір, об'єдн. з с. Саджава Бог. р-ну, тепер його куток; давня назва – *Бобик*: Bobek (1885, АККГЛ, Bl. 44); Bobek (1880, KuK S); Bobek (1913, GKS); Husakie (Bobek) (1932, MT S); Husaki (1934, SDW, № 22, s. 246); Гусаки (1947, АТП, 499); Гусаки (1961, ІФ АТП¹, 77); Гусаки (2003, Мороз, 6). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника хутора, пор. п-ще *Бобик* (ІФД, 198). Сучасне найменування кутка мотивоване груповим антропонімом – найменуванням родини, яка проживала колись на хуторі, пор. відоме в селі п-ще *Гусак* (Мороз, 26).

Гусаки², -ів; мн.; присілки; 1) с. Лесівка Бог. р-ну: Гусаки (2002, Лес., 10); 2) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Гусаки (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань родин, які проживають на кутках, пор. п-ще *Гусак* (див. вище).

Густé Берéззя, -ого, -я; с.; лісове урочище; с. Липівка Тисм. р-ну: Густе Береззя (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, в якому опорним компонентом є апелятив *береззя* 'березові зарості' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *густе*, що вказує на велику кількість дерев в урочищі, що робить його темним.

Гута¹, -и; ж.; село, Бог. р-н, с/р; віддаль до Богородчан – 43 км, до Івано-Франківська – 68 км: Huta (1855, АККГЛ, Bl. 48); Porohy z Hutą (1887, SG, VIII, 823); Huta (1900, SGG, 43); Huta (1914 (1894), KuK P); Гута (1947, АТП, 516); Гута (1997, ІФАТП⁶, 93). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гута* 'скляний завод; хата, курінь, навіс, де виготовляють скло, скляний посуд та інші речі зі скла' (ЕСУМ, I, 628), пор. нім. *die Hütte* 'металургійний завод' (ВНУС, 340), пол. *huta* 'металургійний завод, домна, скляний завод' (Торч., 154). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де варили скло.

Гута², -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Верхній Майдан Надв. р-ну, тепер ліс; давня назва – *Скляна Гута*: Huta Szklana (1787, ЛЦЦІА, ф. 19, оп. 6, спр. 103); Huta szklana (1820, ЛЦЦІА, ф. 20, оп. 6, спр. 103, арк. 94); Glashütte, Huta szklanna (1855, АККГЛ, Bl. 48); Huta (1884, SG, V, 914); Huta, Glashütte (1906 (1880), KuK N); Huta (Glashütte) (1913, GKS); Huta (1934, SDW, № 22, s. 232); Huta (1935, MT N); Гута (1947, АТП, 509); Гута (1961, ІФ АТП¹, 77); ліс Гута (1998, Мих., 185). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гута* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *скляна*, що вказує на продукування на хуторі в давнину *скла*. Сучасне найменування з'явилося в результаті еліпсису атрибутивного члена давньої назви. Форма *Glashütte* є семантичним утворенням від однозвучного нім. апелятива зі значенням 'скляний завод', пор. нім. *das Glas* 'скло' (ВНУС, 288).

Гута³, -и; ж.; кол. хутір, тепер пасовище; с. Кубаївка Надв. р-ну; давня назва – *Скляна Гута*: Glashütte (1855, АККГЛ, Bl. 48);

Гута (1998, Мих., 185); Гута, Скляна Гута (2011, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гута* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *скляна*, що вказує на продукування на хуторі в давнину *скла*. Форма *Glashütte* є семантичним утворенням від однозвучного нім. апелятива (див. вище). Сучасне найменування пасовища з'явилося в результаті еліпсису атрибутивного члена давньої назви.

Гута⁴, -и; ж.; урочище; с. Парище Надв. р-ну: Гута (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гута* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись була скловарня.

Гута⁵, -и; ж.; потік; л. Бистриця-Солотвинська л. Бистриці п. Дністра; с. Підлісся Тисм. р-ну: Huta (1932, MT S). – Назва виникла семантичним способом від апелятива *гута* (див. вище). Вона вказує на те, що потік витікає з місцевості, на якій колись була скловарня.

Гути, гут; мн.; урочище; с. Слобода Кол. р-ну: Гути (2006, КГ, 24). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *гута* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись варили скло.

Гутиська, -ськ; мн.; кол. окреме село, тепер част. с. Нова Гута Тисм. р-ну; давня назва – *Гутисько*: Hucisko (1855, AKKGL, Bl. 44); Huciska (1880, KuK S); Hucisko (1900, SGG, 627); Huciska (1913, GKS); Huciska (1932, MT S); Huciska (1934, SDW, № 22, s. 241); Гутиська (1947, АТП, 517); Гутиська (1961, ІФ АТП¹, 77). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *гутиско*, *гутисько* 'місце, де був склоплавильний завод' (Грінч., І, 344), 'місце, де колись була гута' (Худ.², 68). Сучасна назва є множинною формою давнього найменування.

Гутликів Кут, -ового, -а; ч.; куток; с. Довге Тисм. р-ну: Гутликів Кут (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, в якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина якої-небудь території, міс-

цевості' (ВТС, 475), 'частина населеного пункту' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Гутликів*, що вказує на проживання на кутку *Гутлика*, пор. п-сько *Гутлик* (Експ.).

Гутманове, -ого; с.; куток; с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: Гутманове (2006, КВС, 33). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ґрунту (поля), на якому був заснований куток. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Гутман*, пор. п-ще *Гутман* (СП, 110), що походить, очевидно, з нім. *Guthmann, Guttman* (FNB, 126).

Гутнієнка, -и; ж.; дорога; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Гутнієнка (1998, Мих., 185). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гутнієнка* (діал.) 'дорога, що веде до *гуги*' (Мих., 66).

Гутово, -ого; с.; урочище; с. Лісний Хлібчин Кол. р-ну: Гутово (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Гут*. Таке прізвище мав німецький колоніст, швець, який володів полем і лісом в теперішньому урочищі, пор. нім. п-ще *Guth, Gut* (FNB, 125).

Гуцулів Потік, -евого, -оку; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Марківка, Рунгури Кол. р-ну: Гуцулів Потік (2002, Рунг., 240); Гуцулів Потік (2006, КГ, 20, 23); Гуцулів Потік (2012, БЛ⁵, 233). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Гуцулів*, що вказує на належність гідрооб'єкта *Гуцулу*, пор. п-ще *Гуцул* (СП, 110).

Гуцільська Горá¹, -ої, -и; ж.; горб; с. Голосків Кол. р-ну: Гуцільська Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою міс-

цевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *гуцільська*, що вказує на належність землі в давнину на горі *гуцулам*.

Гуцільська Горá², -ої, -и; ж.; куток; с. Голосків Кол. р-ну: Гуцільська Гора (2012, БЛ⁵, 233). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Гучкí¹, -ів; мн.; потік; л. Черемхівки л. Голишанки п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 8 км; сс. Черемхів, Лісний Хлібичин, Голосків Кол. р-ну: Huczki (1882, SG, III, 203); Huczki (1906 (1876), KuK K); Гучки (1979, СГУ, 163). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *гучок*, дем. від *гук* 'водоспад' (ГГ, 50). Вона вказує на характер течії води й особли-

вості поточища, у якому є уступи та круті місця.

Гучкí², -ів; мн.; урочище; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Huczki (1933, МТ К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Гушвáтяк, -у; ч.; урочище; с. Чернятин Гор. р-ну: Гушватяк (2009, ГСС, 14). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, який, очевидно, володів колись землею в урочищі або проживав у ньому, пор. подібне п-ще *Гушеватий* (СП, 110).

Гушлова, -ої; ж.; урочище (нива); с. Ганьківці Снят. р-ну: Гушлова (2005, СГГ, 8); Гушлова (2012, БЛ⁵, 233). – Назва є посесивним утворенням на -ов(a) від антропоніма *Гушол*, пор. п-ще *Гушол* (Редько, I, 271), рум. *Guşul* (Const., 364).

Г

Гвáвтова, -ої; ж.; куток; с. Підгайчики Кол. р-ну: Гвавтова (2006, КВС, 126). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Гвавт*, пор. п-сько *Гвавт* (Експ.).

Гéнзлове, -ого, с.; урочище; с. Замулинці Кол. р-ну: Гензлове (2006, КВС, 58). – Назва є посесивним утворенням на -ов(e) від антропоніма *Гензел*. Таке прізвище мав німецький колоніст, колишній власник землі в урочищі, пор. нім. п-ще *Gen(t)zel* (FNB, 115).

Геру́лівка, -и; ж.; част. села Хотимир Тлум. р-ну: Герулівка (1973, Кобил., 272); Герулівка (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(a) від антропоніма *Герула*, пор. поширене в селі п-ще *Герула* (ТД Тл., 133).

Гéшóнівці, -ів; мн.; кол. село на Покутті, тепер не ідент: *Geszonowcze (nyedochodząc Geszonowicz; 1444, AGZ, V, 130). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно,

започаткували куток, пор. давня пол. особова назва *Heschorn* (SSNO, II, 229), *Гешон* (Бучко, 62).

Гмі́нне, -ого; с.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Гмінне (2008, БГ, 14). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *гмінне* 'яке належить *гміні* – сільській громаді чи управі', пор. *гміна* 'сільська громада; сільська управа' (ГГ, 53), пол. *gmina* 'волесть; громада' (ПРС, 146).

Гольбри́ків Млин, -ового, -а; ч.; куток; м. Коломия: Гольбриків Млин (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування млина, навколо якого розкинувся куток. В основі ергоніма лежить апелятив *млин* 'споруда, що розмелює зерно на борошно за допомогою вітряної, водяної, парової та іншої енергії' (ВТС, 533), а атрибутивним членом – прикметник *Гольбриків*, що вказує на належність цього об'єкта євреєві *Гольбрику*.

Гольдів Лаз, -ового, -у; ч.; урочище; с. Баб'янка Кол. р-ну: Гольдів Лаз (2010, УШ). – Назва утворена способом лекси-

калізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'сіножать, лука; пасовище' (ГГ, 109), а атрибутивним членом – прикметник *Гольдів*, що вказує на належність землі в урочищі в минулому євреєві Лейбі *Гольду*, який на початку ХХ ст. купив у Буцацького монастиря монастирські приміщення в селі та створив там свій фільварок.

Гольдів Став, -ового, -у; ч.; ставок; с. Баб'янка Кол. р-ну: Гольдів Став (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185), а атрибутивним членом – прикметник *Гольдів*, що вказує на належність ставу в минулому Лейбі *Гольду* (див. вище).

Грама́тірів, -ового; ч.; горб; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Граматирів (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Граматир*, пор. п-сько *Граматир* (Експ.).

Гранський, -ого; ч.; верх; с. Гута Бог. р-ну: Гранський (2004, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *гранський* 'покритий *гранню*', пор. *грань* (бот.) 'ісландський лишайник' (ГГ, 48, 82) + суфікс -ськ(ий). Вона вказує на характер рослинності на верху.

Гри́джина¹, -и; ж.; гора; с. Слобода Кол. р-ну: Гриджина (2000, ЕКол., III, 55); Гриджина (2006, КГ, 24); Гриджина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *гриджина* 'крутий схил гори, круча' (Мар., 224). Вона вказує на особливості рельєфу гори.

Гри́джина², -и; ж.; куток; с. Слобода Кол. р-ну: Гриджина (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся куток.

Гро́па, -и; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Гропа (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пропа* 'стрімка

кам'яниста гора' (ГГ, 54), 'долинка; кітловина на полонині' (Нг., 37), 'полонина' (ЕСУМ, I, 601), пор. рум. *gróapă* 'яма; перен. могила, гріб' (РУС, 196), молд. *groapă* 'яма' (Еремия, 64). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту на горі та стрімкі її схили.

Гро́пи¹, гроп; мн.; узвишшя; с. Серафінці Гор. р-ну: Гропи (2004, Експ.); Гропи (2008, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *пропа* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту на узвишші та наявність на ньому значної кількості ямок і карстових порожнин.

Гро́пи², гроп; мн.; куток; с. Серафінці Гор. р-ну: Гропи (2008, УШ); Гропи (2010, БЛ³, 28). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишшя (див. вище), на якому розкинувся куток.

Гро́пи³, гроп; мн.; поточина; п. Ямгорова п. Дністра; с. Серафінці Гор. р-ну: Гропи (2001, Експ.); Гропи (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишшя (див. вище), з якого витікає поточина.

Гро́піли¹, -іл; мн.; урочище (балка); с. Великий Ключів Кол. р-ну: Гропіли (2000, ЕКол., III, 38); Гропіли (2006, КГ, 17); Гропіли (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від рум. апелятива *gróapelă* 'ямка, ямочка', пор. рум. *gróapă* 'яма; перен. могила, гріб' (РУС, 196) + здріб.-пестл. суфікс -el-. Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Гро́піли², -іл; мн.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Гропіли (2010, БЛ³, 28). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Гросмані́вка, -и; ж.; кол. присілок, тепер куток; с. Іванівці Кол. р-ну: Гросманівка (2006, КВС, 60); Гросманівка (2012, БЛ⁵, 232). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Гросман*, пор. п-ще *Гроссман* (ТСЛ, 183) < нім. *Grossman* (FNB, 123). Очевидно, таке прізвище мав німецький колоніст, який започаткував присілок.

Грбсманівський, -ого; ч.; ліс; с. Товмачик Кол. р-ну: Грбсманівський (2012, БЛ⁵, 232). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(ий)* від антропоніма *Грбсман* (див. вище).

Груневий Потік, -ого, -оку; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Груневий Потік (2006, КГ, 23); Груневий Потік (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *груневий*, що вказує на витік гідрооб’єкта з гори *Грунь* (див. далі).

Грунік, -у; ч.; потік; л. Люшківцо л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 3 км; с. Кричка Бог. р-ну: Gruniek (1855, AKKGL, Bl. 48); Grunek, Gruniek (1881, SG, II, 873; 1884, SG, V, 485); Грунек (1960, WRG, I, 532); Грунек (1979, СГУ, 158); Грунік (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ик* від ороніма – найменування підвищення *Груні* (див. далі), з якого стікає потік.

Груні¹, -ів; мн.; підвищення; **1)** с. Кричка Бог. р-ну: Груні (2011, УШ); **2)** сс. Глинки, Середній Майдан Надв. р-ну: Груні (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *грунь* ‘вершина гори; гірський хребет; гора, вкрита лісом; пагорб’ (Мар., 225), ‘горб; узгір’я; гірка’ (Грінч., I, 333), ‘невисока гора з м’якими контурами, горбок’ (Ляшук, 165), ‘вершина гори; гірське пасмо; невеликий пагорб, непокритий лісом; пасовище’ (ГГ, 55), ‘узгір’я, пагорб; хребет, вершина гори; заросла гора’ (Нг., 37), ‘пасовище в горах’ (ТГП, 290), ‘пагорбок, гірка’ (ЕСУМ, I, 605), ‘невисока гірка, горбик’ (Мар., 282), *грун* ‘незалісна мала гора, голий верх хребта, горбок’ (Горбач¹, 269). Походження цього апелятива трактується неоднозначно. Більшість виводить його з рум. *gruiu* ‘пагорб, вершина пагорба’ < лат. *grunium* ‘свиняче рило’ (ЕСУМ,

I, 606). Однак, зважаючи на численні однозвучні топоніми в українських, польських, чеських і словацьких Карпатах, можна стверджувати про слов’янське походження цього терміна. Очевидно, він сягає псл. **grunь* ‘гора, гірський хребет, схил гори’, пор. слов. *grúň* ‘гора’, ч. (мор.) *grun* ‘схил’ (Куркина¹, 52), яке походить з *grōdъ* ‘грудь’ (ЕСУМ, I, 606; Фасм., I, 464; Карп., ПОК, 21–22), ускладненого детермінативом *-нь* з наступним спрощенням **grōdъnъ* < **grōpъ* < **grunь*. Існує й інша слов’янська інтерпретація цього терміна. Йдеться про його зв’язок зі словом *грань* ‘грань; межа, ребро; хребет гори’ < псл. **granь* або з *гроно*, *троно* ‘китиця плодів’. Ці лексеми продовжують апофонічні форми і.-є. **ghrō-n*, *ghre-n* (див. Карп., ПОК, 21).

Груні², -ів; мн.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну: Груні (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося пасовище.

Груні³, -ів; мн.; куток; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Груні (1998, Мих., 185); Груні (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Груні⁴, -ів; мн.; ліси; **1)** с. Глинки Надв. р-ну: Груні (1998, Мих., 185); **2)** с. Середній Майдан Надв. р-ну: Груні (1998, Мих., 185). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулися ліси.

Грунь¹, -я; ч.; гори, хребти, горби, узвишся; **1)** 824 м; с. Манява Бог. р-ну: Gruń (1935, МТ N); Грунь (2011, Експ.); **2)** с. Топорівці Гор. р-ну; вар *Груня*: Грунь, Груня (2005, СМТ¹, 27, 51); Груня (2008, УШ); Груня (2010, БЛ³, 28); **3)** с. Великий Ключів Кол. р-ну: Грунь (2000, ЕКол., III, 38); Грунь (2006, КГ, 17); **4)** між сс. Дебеславці Кол. р-ну, Троч Кос. р-ну: Groń (1933, МТ Kutu); **5)** с. Рунгури Кол. р-ну: Groń (1933, МТ Kutu); Грунь (2002, Рунг., 241); Грунь (2006, КГ, 23); Грунь (2011, УШ); **6)** с. Ковалівка Кол. р-ну: Грунь (2002, УШ); Грунь (2008, МС, 154);

7) с. Троїця Снят. р-ну: Грунь (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива від *грунь* (див. вище).

Грунь², -я; ч.; кутки; 1) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Грунь (2010, БЛ³, 28); Грунь (2011, УШ); 2) с. Рунгури Кол. р-ну: Грунь (2002, Рунг., 240); Грунь (2006, КВС, 130); Грунь (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Гудзікова Полянка, -ої, -и; ж.; поляна; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Гудзікова Польинка*: Гудзікова Польинка (2006, КГ, 17); Гудзікова Полянка (2012, БЛ⁵, 233). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *полянка*, дем. від *поляна* ‘невеликий луг, звичайно на узліссі або серед лісу; галявина’ (ВТС, 853), а атрибутивним членом – прикметник *Гудзікова*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину *Гудзіку*, пор. п-ще *Гудзик* (СП, 107). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Гудзова Доліна, -ої, -и; ж.; поле; сс. Балінці, Бучачки Снят. р-ну: Гудзова Долина (2012, БЛ⁵, 233). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травою; широка низина’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Гудзова*, що вказує на належність поля в давнину *Гудзу*, пор. п-ще *Гудз* (ПЗУ, 182).

Гудзове, -ого; с.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Гудзове (2008, БГ, 10). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Гудз*, пор. п-ще *Гудз* (див. вище).

Гудзурянка, -и; ж.; гора; 936 м; між сс. Манява Бог. р-ну та смт Битків Надв. р-ну: Gudzurenka (1855, АККGL, Bl. 48); Gudzurenka (2000, PBWG, 139); Гудзурянка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою

суфіксальної групи -янк(а) (розм. -’инк(а)) від антропоніма *Гудзура*, пор. п-ще *Гудз* (див. вище).

Гуздеве, -ого; с.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Гуздеве (2008, БГ, 14). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Гузець*, пор. п-сько *Гуз* та похідне п-ще *Гузило* (Редько, I, 260).

Гулієві Потіки, -их, -ів; мн.; яр; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Гулієві Потіки (1998, Мих., 185). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потіки*, мн. від *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Гулієві*, що вказує на належність яру в давнину *Гулію*, пор. п-ще *Гулій* (ІФД, 223).

Гуля, -і; ж.; горб; 346 м; с. Іллінці Снят. р-ну: Гуля (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *гуля* (перен.) ‘заокруглене підвищення (гора)’, пор. *гуля* ‘заокруглена опуклість, наріст на тілі людини або тварини від запалення, удару і т. ін.’ (ВТС, 205).

Гурбель, -ю; ч.; ліс; с. Молодків Надв. р-ну: Гурбель (1998, Мих., 185). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвище колишнього власника лісу. Можливо також, що вона є здеформованою під впливом розмовного мовлення формою від *Бурбель*, семантичного утворення від апелятива *бурбель* ‘вершина гори’ (ГЛЕ, 261). У такому разі вона вказує на розміщення лісу на вершині гори.

Гушұлково, -ого; с.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Гушұлково (2012, БЛ⁵, 233). – Назва є посесивним утворенням на -ов(о) від антропоніма *Гушулко*, пор. п-ща *Гушулко* (Експ.), *Гушул* (СП, 111), рум. *Guşul* (Const., 364).

Д

Давідів, -ового; ч.; лісове урочище; с. Товмачик Кол. р-ну: Dawidów (1933, МТ К); Давидів (2011, КР). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Давид*, пор. особове ім'я *Давид* (СУІ, 98).

Давідчин, -ого; ч.; ліс; с. Петрів Тлум. р-ну: Давидчин (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Давидка*, пор. особове ім'я *Давидка* < *Давид* (СУІ, 98).

Далешеве, -евого; с.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 16 км, до Івано-Франківська – 77 км: Daleschowa (1474, AGZ, XII, 360); Deleszowa (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Daleszowa (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 74); Daleszów (1855, AKKGL, Bl. 45); Daleszowa (1880, SG, 895); Далешів (1947, АТП, 518); Далешеве (2009, ІФ АТП⁷, 156). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* // *-ов(а)* від антропоніма *Далеш*, пор. давнє особове ім'я *Далеш* (Чучка, Сл., 145), *Далешъ* (Мор., 68), ст.-п. *Dalesz* (SSNO, I, 452), ч. *Daleš* (Sv., 262) < *Даль* (Пач., 34), що є скорочено-суфіксальною формою, утвореною від давніх слов'янських автохтонних особових імен-композитів типу **Далеславъ* (Худ., 85), *Далеборъ*, *Далемиръ* (Чучка, Сл., 145).

Далешів, -евого; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 4 км; сс. Далешеве, Колінки Гор. р-ну; вар. *Далешівський*: Daleszów (1880, SG, I, 895); Далешов (1960, WRG, I, 557); Далешів (1979, СГУ, 164); Далешівський (2008, УШ). – Назва виникла в результаті транскрипції однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), з якого витікає потік. Варіант назви є суфіксальним утворенням на *-ськ(ий)* від названого вище ойконіма.

Далиббова Криніця, -ої, -ї; ж.; криниця, джерело, поточина; пр. Турки л. Пруту л. Дунаю; с. Підгайчики Кол. р-ну: Далибогова Криниця (2006, КВС, 126). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* 'глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів

землі; колодязь; те саме, що джерело' (ВТС, 465), а атрибутивним членом – прикметник *Далибогова*, що вказує на належність орооб'єкта *Далибогу*, пор. поширене в селі прізвище *Далибожик* (КВС, 129).

Далічівка¹, -и; ж.; урочище (поле); с. Незвисько Гор. р-ну: Daleczówka (1933, МТ К); Даличівка (2002, Левкун, 68); Даличівка (2008, УШ); Даличівка (2012, БЛ⁵, 222). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Далич*, пор. серб. особове ім'я *Далић* (ПЗУ, 184).

За переказами місцевих жителів, в урочищі колись розташовувалось однойменне село, яке було спалене турками.

Далічівка², -и; ж.; горб; 260 м; с. Незвисько Гор. р-ну: Даличівка (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті транскрипції однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому височіє горб.

Дальня¹, -ньої; ж.; гора; 1506 м; с. Гута Бог. р-ну; інші назви – *Заплата*, *Горішня Заплата*: Dalna (Horiszna Zapłata) (1935, МТ Porohy); wierch Zapłata..., ktorej mieszkańcy zwa go Dalną (2000, PBWG, 83); Дальня (2003, ДСК, 219); Дальня (2006, ГСК К); Дальня (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *дальня* 'яка знаходиться на значній віддалі' (ВТС, 207). Оскільки гора входить до хребта *Заплата* (див. далі), то колись вона, очевидно, називалася *Дальня* (*Горішня*) *Заплата*. Таким чином, сучасна її назва могла виникнути внаслідок еліпсису опорного компонента давнього словосполучення.

Дальня², -ньої; ж.; печера; с. Одаїв Тлум. р-ну: Дальня (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *дальня* (див. вище). Вона вказує на розташування печери на значній віддалі від центру села.

Дамнянка, -и; ж.; поточина; бас. Велесниці п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Нижня Велесниця; Виноград Кол. р-ну; вар. *Давненка*: Дамняка (2000, ЕКол., III, 121); Давненко (2006,

КВС, 112). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, з якого витікає потік. В основі мікротопоніма лежить особова назва *Дамнян* (СУІ, 103). Варіант назви є, очевидно, спотвореною за подібністю до слова *давня* формою.

Данилішина, -ої; ж.; долина; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Данилишина (2012, БЛ⁵, 233). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від андроніма *Данилиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Данило* (СУІ, 99).

Данілова Поліна, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Жуків Тлум. р-ну: Данилова Поліна (2012, БЛ⁵, 233). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поліна* (діал.) 'галявина, поляна' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Данилова*, що вказує на належність урочища в давнину *Данилові*, пор. особове ім'я *Данило* (див. вище).

Данутин, -ого; ч.; кол. хутір, об'єдн. з с. Діброва Тлум. р-ну, тепер поле; давня назва – *Дануте*: Дануте (1947, АТП, 518); Дануте (1961, ІФ АТП¹, 78); Данутин (2011, УШ); поле Данутин (2012, Експ.). – Давня назва є посесивним утворенням на -е від антропоніма *Данута*, пор. особове ім'я *Данута* < *Богдана* (СУІ, 50; Чучка, Сл., 383). Сучасна форма назви є таким же утворенням на -ин від названого вище антропоніма.

Данутинська Горá, -ої, -и; ж.; гора; с. Діброва Тлум. р-ну: Danutyńska Góra (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, арк. 207); Danutyńska Góra (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144, арк. 284); Danutyńska góra (1905 (1874), КуК ТТ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Данутинська*, що вказує на розміщення орооб'єкта біля хутора *Данутин* (див. вище).

Данчу́лів По́тік, -ового, -оку; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Марківка Кол. р-ну: Данчилів Потік (2006, КГ, 20). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Данчилів*, що вказує на належність гідрооб'єкта та землі навколо нього в давнину *Данчилу*, пор. п-ще *Данчило* (СП, 113).

Данчу́ця¹, -і; ж.; гора; сс. Петрів, Долина, Ісаків Тлум. р-ну: Данчиця (2008, УШ); Данчиця (2008, БК⁵, 181). – Назва утворена, мабуть, за допомогою суфікса -иц(я) від апелятива *данець* 'танець' (ЕСУМ, II, 11). Ідеться, очевидно, про ігри й танці, які проводилися тут, на високому березі Дністра, у язичницькі часи.

Письменник і фольклорист С. Пушик припускає, що на цій горі, яку місцеве населення називає Золотою Данчицею, а старі люди ще пам'ятають й інше її найменування – *Дівич-гора*, було колись язичницьке святилище богині *Дани*, від якої й пішла її назва (БК⁵, 181). Відомий дослідник історії Прикарпаття В. В. Грабовецький вважає, що слово *данчиця* означає 'даровизна, дар; надання княжим чи королівським урядом маєтку за заслуги, права володіти тимчасово або пожиттєво полем, маєтком чи замком'.

Данчу́ця², -і; ж.; кол. хутір, нал. до с. Петрів Тлум. р-ну, тепер поле: Данчиця (2006, Гач., 9); Данчиця (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся хутір.

Данчу́ця³, -і; ж.; ліс; сс. Сокирчин, Долина Тлум. р-ну: Данчиця (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся ліс.

Дачкова, -ої; ж.; підвищення (гора); смт Єзупіль, с. Сілець Тисм. р-ну; вар. *Дашкова*, *Дашкова Гора*: Дачкова (1997, Єз.,

187); Дашкова (2002, СНЧ, 35); Дашкова (2004, Експ.); Дашкова Гора (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Дачко* // *Дашко*, пор. давнє особове ім'я *Дашко* (Чучка, Сл., 151), п-ще *Дашко* (ІФД, 237). Варіант назви ускладнений номенклатурним терміном *гора*.

Дашівець¹, -вця; ч.; потік; п. Великого Лукавцю п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Старуня Бог. р-ну: Дашівець (2011, УШ). – Назва, очевидно, є перекрученою формою від *Дошівець* < *Дошовець*. У такому разі вона утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *дошовий* 'який утворюється з дощу' (ВТС, 246).

Дашівець², -вця; ч.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Дашівець (2011, УШ); Дашівець (2011, СГ, I, 427). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

За припущеннями дослідників історії Прикарпаття, в урочищі колись був монастир (СГ, I, 427).

Двійка, -и; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Двійка (2004, Експ.); Двійка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ділянки лісу (обходу), що розкинулася на горі. В основі мікротопоніма лежить іменник *двійка*, який вказує на номер лісового обходу.

Двір¹, двору; ч.; урочища; 1) с. Іванівці Кол. р-ну: Двір (2011, СГ, II, 86); 2) с. Липівка Тисм. р-ну: Двір (2002, Любчик, 18). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *двір* (*панський двір*) 'масток; присадибне господарство землевласника – поміщика, монастиря і т. ін.' (СУМ, II, 218), 'будинок, масток' (Грінч., I, 62). Вони вказують на те, що в урочищах колись були панські мастки.

Двір², двору; ч.; горб; 446 м; с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Панський Двір*: Двір, Панський Двір (2008, ЛСМ, 14, 18). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *двір* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі колись був панський масток графа Мйончинського.

Двір³, двора; ч.; кутки; 1) с. Камінне Надв. р-ну: Двір (1998, Мих., 185); Двір (2010, Експ.); 2) с. Перерісль Надв. р-ну: Двір (1998, Мих., 185); Двір (2009, ПН, 13); 3) с. Стецева Снят. р-ну: Двір (2012, БЛ⁵, 233); 4) с. Тростянець Снят. р-ну: Двір (2012, БЛ⁵, 233); 5) с. Марківці Тисм. р-ну: Dwór (1934, SDW, № 24, s. 295); 6) с. Побережжя Тисм. р-ну: Двір (2011, УШ); 7) с. Хотимир Тлум. р-ну: Двір (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *двір* (див. вище). Вони вказують на те, що на території кутків у давнину розміщувалися панські мастки.

Двір⁴, двора; ч.; кол. хутір, нал. до с. Олешів Тлум. р-ну: Dwór (1855, AKKGL, Bl. 45). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *двір* (див. вище). Вона вказує на те, що на хуторі була панська садиба.

Двір-Загурський, двора, -ого; ч.; кол. хутір, нал. до с. Джурів Снят. р-ну; вар. *Загурський*: Dwór Zagórski (1855, AKKGL, Bl. 49); Zagórski (1904 (1877), KuK Kutu). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *двір* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *Загурський*, що вказує на належність хутора в давнину польському поміщику *Загурському* (НПС, 102). Варіант назви з'явився внаслідок еліпсису опорного компонента давнього найменування.

Двір-Костел, двору, -у; ч.; урочище; с. Княздвір Кол. р-ну: Двір-Костел (2011, СГ, II, 88). – Назва утворена способом поєднання в одному найменуванні апелятивів *двір* (див. вище) та *костел* 'римсько-католицький храм' (ВТС, 458). Вона вказує на те, що в урочищі колись була панська садиба та римсько-католицький храм.

Дворіще¹, -а; с.; урочища; 1) с. Дебеславці Кол. р-ну: Дворище (2006, КВС, 44); Дворище (2007, ЕКол., V, 19); 2) смт Отинія Кол. р-ну: Дворище (1998, От., 16); Дворище (2006, КВС, 116); Дворище (2011, УШ); 3) с. Рунгури Кол. р-ну: Дворище (2002, Рунг., 240). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дворище* 'місце, де був *двір* (див. вище)', 'місце, де був двір,

садиба' (Онишк., I, 207), 'земельна ділянка з садибою – тип поселення в Україні в XIV–XV ст.' (Янко, 111). Вони вказують на те, що в урочищах у давнину були панські двори.

Дворі́ще², -а; с.; кутки; **1**) с. Тишківці Гор. р-ну: Дворище (1994, Купч., 11); **2**) с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Дворище (2012, БЛ⁵, 233); **3**) с. Слобода Кол. р-ну: Дворище (2006, КВС, 147); Дворище (2011, УШ); **4**) с. Саджавка Надв. р-ну: Dworyszcze (1906 (1874) KuK K); **5**) с. Устя Снят. р-ну: Дворище (2012, БЛ⁵, 233); Дворище (2012, НПС, 249); **6**) с. Яківка Тлум. р-ну: Дворище (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дворище* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцях, де колись були панські двори.

Дворі́щи¹, -ищ; мн.; кутки; **1**) с. Красна Надв. р-ну: Дворіщи (1998, Мих., 185); Дворіщи (2010, Експ.); **2**) с. Гостів Тлум. р-ну: Дворіщи (2009, НСГ, 9); Дворіщи (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *дворище* (див. вище). Вони вказують на те, що на кутках колись були панські двори.

Дворі́щи², -ищ; мн.; поле, сінокіс; смт Ланчин Надв. р-ну: Дворіщи (1998, Мих., 185). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дворище* (див. вище). Вона вказує на те, що на теперішньому полі колись були панські двори.

Деб́еславці, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 18 км, до Івано-Франківська – 85 км; давні назви – *Добеславичі*, *Добеславці*: bona Dobyeshi<lawcze> (!) (1453, AGZ, XII, 222); Dobyeshlawicze (1469, ŻDz, 18/1, 35 Supl.); Debeslawcze (1579, ŻDz, XVIII/I, 104); Debeslawce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Debeslawce (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 31); Debeslawce (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Debeslawce (1880, SG, I, 946); Дебеславці (1947, АТП, 507); Дебеславці (2009, ІФ АТП⁷, 156). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду за іменем батька чи родоначальника, представники якого започаткували село. В основі антропоніма лежить давня слов'янська особова назва *Добеславъ*

чи *Дебеслав*, пор. *пан добеславъ* (ССУМ, I, 304), давнє особове ім'я *Дебеслав* (Чучка, Сл., 151). Десь у XV ст. суфікс *-ичі* в назві був замінений на *-ці*, що зумовлене, напевно, занепадом у той період давніх відпатронімих утворень. М. Л. Худаш трактує цю назву як семантичне утворення від катойконіма *добеславці* 'вихідці, переселенці з *Добеслава*' (ПКПН, 64). Заміна первісного варіанта *Добеславці* на вторинний *Дебеславці* відбулася, на його думку, внаслідок уподібнення голосного [o] до [e].

Де́бра¹, -и; ж.; горб; 350,4 м; с. Грушів Кол. р-ну: Дебра (2006, ЕКол., IV, 156). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дебра* (< псл. **dьbra* // **dьbrъ*) 'яр, угловина' (ЕСУМ, II, 20), 'низина, заросла лісом' (Лісняк, 359), 'балка; узгір'я; стрімкий бік гори, горба' (Онишк., I, 207), пор. також гуц. *деб́ря* 'стрімке, заросле кущами узбіччя понад гірські потоки, звори; непрохідний ліс у горах' (ГГ, 56), 'заросле лісом місце, де пасуть худобу' (ТГП, 292), *деб́р* (діал.) 'глибокий яр, порослий лісом', д.-р. **ДЪБРЬ, ДЕВРЬ, ДЪВРЬ** 'гірський схил, ущелина' (ПГФ, 84).

Де́бра², -и; ж.; куток; с. Грушів Кол. р-ну: Дебра (2010, БЛ⁵, 28). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Де́бри¹, -ер; мн.; кол. полонина, тепер урочище; с. Гута Бог. р-ну: роlон. *Debry* (1935, МТ Porohy); Дебри (2006, ГЦСЧ); Дебри (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дебра* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні полонини.

Де́бри², -ер; мн.; урочища; **1**) с. Грушів Кол. р-ну: Дебри (2011, КР); **2**) смт Отинія Кол. р-ну: Дебри (1998, От., 16); Дебри (2006, КВС, 116); Дебри (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *дебра* (див. вище). Вони вказують на характер місцевостей в урочищах.

Де́бря, -і; ж.; ліси; **1**) сс. Гринівка, Нивочин Бог. р-ну: Дебря (2011, УШ); **2**) с. Корнич Кол. р-ну: *Debra* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 261, спр. 90); Дебря (2012, БЛ⁵,

233). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дебра, дебря* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь лісів.

Делева́, -ої; ж.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 30 км, до Івано-Франківська – 54 км; давні назви – *Далева, Дальова*: Dyalowa (1427, AGZ, VII, 73); Dalewa (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Delawa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 166); Delawa (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Делева (1947, АТП, 518); Делева (2009, ІФ АТП⁷, 156). – Давні назви є посесивними утвореннями на *-ов(а)* чи *-ев(а)* від антропоніма *Даль*, пор. давня особова назва *Даль* (Пач., 34), ст.-укр. *Даль* (Демч., 58), ст.-п. *Dal* (SSNO, I, 451), що є гіпокористикою давніх слов'янських автохтонних особових імен-комполітивів з препозитивним компонентом *Дал[е, и]*- типу *Далеборъ, Далемиръ* (Мор., 67–68). Десь у XVIII ст. у корені назви відбулася заміни голосного [а] на [е], очевидно, за асоціацією до найменування галицького села *Деліїв*, а суфікса *-ев(а)* – на *-ав(а)*, що є результатом морфологічного вирівнювання до цієї топодемі. У формі *Делява* назва проіснувала до 1946 року, коли в часи так званого “упорядкування” назв населених пунктів була змінена на *Делева*.

Делятин, -а; ч.; куток; с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Делятин (2006, КВС, 112); Делятин (2012, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-ин* від давнього слов'янського антропоніма *Делята*, що є суфіксальним дериватом на *-ат(а)* від *Дель* < *Деливой, Делимиръ* (Худ., 88); б) результатом трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування селища міського типу, що в Надвірнянському р-ні, пор. *Делятин* (ТГГ, 169). Можливо, саме переселенці з цього селища й дали кутку таку назву. Останню версію підтверджує й народний переказ про цю назву. У ньому йдеться про те, що в Нижній Велесниці колись жило мало людей. А землі було багато. Тоді власник села, який мав також маєтки в Делятині, вирішив переселити звідти декілька родин до Велесниці. Вони поселилися недалеко від двору. Тепер ця околиця називається Делятин.

Делятник, -а; ч.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну; вар. *Делітник*: Делітник (2011, УШ); Делятник (2012, НПС, 164). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-сько *Делятник* (Експ.), що походить, мабуть, від *телятник* ‘той, хто доглядає телят’ (ВТС, 1237–1238). Можлива також, що назва є здеформованою під впливом розмовного мовлення формою від *телятник* зі значенням ‘стайня, хлів для телят’ (там же). У такому разі назва вказує на те, що на кутку колись утримували й вигодовували телят.

Демидівське, -ого; с.; поле; с. Гута Бог. р-ну: Демидівське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Демид*, пор. особове ім'я *Демид* (СУІ, 102), п-ще *Демид* (ІФД, 238).

Демідче, -ого; с.; кол. окреме село, з 1930 р. част. смт Заболотів Снят. р-ну: Dimiteze (1500, ЛЦДІА, ф. 6, опр. 1, спр. 135, с. 50); Dimitheze (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Dymitche ad Zabłotow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dymidche (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 27); Demytche (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Demytche (1882, SG, III, 259); Demytche (1904 (1877), KuK Kutu); Demydche (1910, ZSO, 34); Demytche (1933, МТ Kutu); Демиче (1982, КС, 52); Демідче (2011, УШ); Демидче (2012, НПС, 31). – Назва є посесивним утворенням на *-*је* від антропоніма *Демидко* чи *Демидець*, пор. особові імена *Демидко, Демидець* < *Демид* (СУІ, 102).

Дёмне, -ого; с.; потік; п. Коломийки л. Пруту л. Дунаю; с. Раківчик Кол. р-ну: Демне (1979, СГУ, 166); Демне (Раковецьке) (2006, КВС, 138); Демне (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації не засвідченого сьогодні, але, імовірно, існуючого колись однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, з якого витікає потік. В основі мікротопоніма лежить прикметник *демне* ‘яке має *демню*; у якому була колись *демня* – кузня, металоплавильня’, пор. *демня* ‘димар, горно, кузня’ (ЕСУМ, II, 31), ‘залізоплавильна піч, у якій з болотної руди виплавляли залізо’ (Худ.², 70).

Демний, -ого; ч.; потік; п. Мочихвосту л. Пруту л. Дунаю; сс. Товмачик, Шепарівці Кол. р-ну; вар. *Демне-Товмацьке*: Demny (1885, SG, VI, 562); Demny (1906 (1874), KuK K); Демный (1960, WRG, I, 575); Демний (1979, СГУ, 166); Демне (Товмацьке) (2006, КВС, 138). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з апелятивом *потік*. Означення *товмацьке*, що вживається в одній із назв потоку, вказує на його витік із території с. *Товмачик*.

Демниська, -ськ; мн.; кол. хутір, нал. до с. Королівка Тлум. р-ну, тепер поле *Демниці*: Demniska (1855, AKKGL, Bl. 45); поле Демниці (1990, Бучко, 68). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *демнисько* 'місце, де була *демня* (див. вище)'. Вона вказує на те, що на хуторі колись була кузня або тут виплавляли метал. Форма *Демниці* відбиває норми сучасної української літературної мови.

Демниці, -иц; мн.; урочище; с. Прибилів Тлум. р-ну; давня назва – *Демниська*: Demniska (1855, AKKGL, Bl. 45); Демниці (2011, УШ). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *демнисько* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись виплавляли метал. Форма *Демниці* відбиває норми сучасної української літературної мови.

Демня, -і; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Підвисоке Снят. р-ну: Podwysoka z Demnią (1910, ZSO, 129); Демне (1982, КС, 53). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *демня* (див. вище). Вона вказує на те, що на хуторі колись виплавляли метал.

Демченка¹, -а; с.; урочище (поле); сс. Семаківці Гор. р-ну; вар. *Демшенка*: Demczenka (1880, KuK Z); Демшенка (2012, БЛ⁵, 234). – Назва є, очевидно, формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Демченко*, пор. п-ще *Демченко* (ІФД, 238). Його мав, мабуть, колишній власник поля. Варіант назви з'явився під впливом розмовного мовлення.

Демченка², -а; с.; джерело, поточина; п. Дністра; довжина – 3 км; сс. Семаківці, Білка, Михальче Гор. р-ну; вар. *Демшенка*: Demczenka (1855, AKKGL, Bl. 45); Демшенка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає поточина.

Дем'янівка¹, -и; ж.; колишнє село, тепер куток с. Молодятин Кол. р-ну: Дем'янівка (2006, КВС, 105); Дем'янівка (2008, БГ, 14). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Дем'ян*, пор. особове ім'я *Дем'ян* (СУІ, 103–104), п-ще *Дем'ян* (ІФД, 238).

Дем'янівка², -и; ж.; поточина; л. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 8 км; с. Молодятин, смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Демєнівка*: Demienówka (1855, AKKGL, Bl. 49); Demianówka (1880, SG, I, 955); Демєновка (1960, WRG, I, 574); Демєнівка (1979, СГУ, 166); Дем'янівка (1985, ІГ, II, 386); Дем'янівка (2008, БГ, 16). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), з якого витікає поточина й де колись було окреме поселення *Дем'янівка*. Форма *Демєнівка* з'явилася в результаті неправильного написання назви іноземними картографами.

Дем'янівка³, -и; ж.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Дем'янівка (2006, КВС, 107). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), навколо якої розкинулося урочище.

Дем'янка¹, -и; ж.; гора; 326,9 м; с. Живачів Тлум. р-ну: Дем'янка (1984, ТК Т); Дем'янка (2000, ТК Т¹); Дем'янка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Дем'ян* (див. вище).

Дем'янка², -и; ж.; поле; с. Живачів Тлум. р-ну: Demianka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 40. арк. 35); Дем'янка (2012, БЛ⁵, 233). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Дем'янкú, -ів; мн.; урочище; с. Нивочин Бог. р-ну; інша назва – *Рудкова Долина*: Дем'янки, або Рудкова Долина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись землею в урочищі, пор. особове ім'я *Дем'янок* < *Дем'ян* (СУІ, 103). Інша назва урочища мотивована апелятивом *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ, I, 315), 'низина, заросла травой; широка низина' (Мар., 226), ускладненим атрибутивним членом – прикметником *Рудкова*, що вказує на належність землі в урочищі *Рудку*, пор. п-ще *Рудко* (ІФД, 352).

Дем'янова, -ої; ж.; поле; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Дем'янова (1998, Мих., 185). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Дем'ян* (див. вище).

Денісівка¹, -и; ж.; куток; с. Чортовець Гор. р-ну: Денісівка (2009, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Денис*, пор. особове ім'я *Денис* (СУІ, 104), п-ще *Денис* (ІФД, 239).

Денісівка², -и; ж.; поточина; п. Саги (Чортівця) п. Дністра; довжина – 2 км; с. Чортовець Гор. р-ну: Денісівка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому протікає поточина.

Депутат, -а; ч.; куток; с. Раківчик Кол. р-ну: Депутат (2006, КВС, 138). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська людини, яка проживала на кутку, пор. п-ще *Депутат* (СП, 117), п-сько *Депутат* (СПЗУ, I, 300).

Дереніцький, -ого; ч.; потік; л. Гостилова п. Дністра; с. Гавриляк Тлум. р-ну: Дереніцький (2003, Експ.); Дереніцький (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *дереніцький* 'який протікає (витікає) в урочищі *Деренок*, з хутора *Деренок* (див. далі)'.

Деренівка¹, -и; ж.; урочище (поле); між м. Городенка та сс. Стрільче й Семаківці Гор.

р-ну; вар. *Дереновець*: Дереновець (1960, Кобил., ДЛМ, 111); Деренівка (2008, УШ); Деренівка (2009, ГСС, 13). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* (вар. *-овець*) від апелятива *дерен* (< псл. **dygnь*) 'кущ або дерево родини кизилевих з їстівними кислуватими ягодами; кизил' (ВТС, 215). Вона вказує на характер рослинності в урочищі. Можлива також мотивація цього мікротопоніма названим вище апелятивом зі значенням 'моріг' (Онишк., I, 208), 'місце, покрите дерном; торф' (ЕСУМ, II, 37). У такому разі семантика основи назви відбиває характер поверхні урочища.

Про походження цієї назви існує цікавий переказ. У ньому йдеться про те, колись давно турки й татари зруйнували село недалеко від Городенки. Усіх мешканці вони забрали в неволю. Турецькому паші, який шукав для свого сина Дерена наложницю, дуже сподобалася серед полонених дівчина Ганна. Сплативши володарю невільників певну суму грошей, паша забрав дівчину до свого палацу, але Ганна втекла. За нею кинувся Дерен. Він так її полюбив, що погодився на руїнах зруйнованого села побудувати хату й прийняти християнську віру. Одружившись з дівчиною, Дерен став засновником відродженого поселення, яке назвали на його честь Деренівкою. Село давно зникло. Але його назва збереглася як найменування поля, де воно розташовувалося.

Деренівка², -и; ж.; куток; с. Стрільче Гор. р-ну: Деренівка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Деренівка³, -и; ж.; потік; л. Ямгорова п. Дністра; с. Стрільче Гор. р-ну; вар. *Дереновець*: Дереновец (1984, ТК Тол.); Деренівка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік. Варіант назви є суфіксальним утворенням на *-ець* від прикметника *дереновий* < *дерен* (див. вище).

Деренівка⁴, -и; ч.; горб; с. Кулачківці Снят. р-ну: Деренівка (2012, БЛ², 233). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)*

від апелятива *дерен* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горбі або на особливості його поверхні.

Деренок¹, -нка; ч.; урочище; с. Гавриляк Тлум. р-ну: Деренек (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -ок від апелятива *дерен* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі або на особливості його поверхні.

Деренок², -нка; ч.; потік; п. Дністра; сс. Гавриляк, Живачів, Підвербці Тлум. р-ну: Doronok (1855, AKKGL, Bl. 45); Derenek (1881, SG, II, 5); Деренек, Деренек, Doronok (1917, Машт., ДБ, 20); Доронок (1960, WRG, I, 580); Деренек (1979, СГУ, 167). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Деренок³, -нка; ч.; кол. фільварки, хутори; 1) об'єдн. з с. Гавриляк Тлум. р-ну: Derenek (1933, МТ К); х. Деренюк (зам. Деренек; 1947, АТП, 511); Деренек (1961, ІФ АТП¹, 78); 2) об'єдн. з с. Гарасимів Тлум. р-ну: Derenek (1900, SGG, 215); Derenek (1934, SDW, № 21, s. 219); Деренек (1947, АТП, 511); Деренек (1961, ІФ АТП¹, 78). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), біля якого розкинулися хутори.

Дерниці, -иш; мн.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: Дерниці (2011, Осташі). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *дернище* 'місце, де росте *дерн*, *дерен* (див. вище)' або 'місце, де копають (копали) *дерн* – поверхневий шар ґрунту, критий травою і трав'янистими рослинами, густо пронизаний їхніми корінням', пор. подібне за структурою *глинище* 'місце добування глини; яма, звідки беруть глину, пісок; місце, де вибрали глину' (СНГТК, 57; СНГТВ, 25).

Джерельна, -ої; ж.; поточина; п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Березівка Тисм. р-ну; інша назва – *Млинівка* (див. далі): Млинівка (Джерельна) (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *джерельна* 'яка витікає (починається) з *джерела*'.

Джигринівка, -и; ж.; поточина; бас. Пруту л. Дунаю; с. Дебеславці Кол. р-ну: Джигринівка (2007, ЕКол., V, 19). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Джигрин*, пор. похідне п-ще *Джигринюк* (ЕКол., V, 49; ТД КР, 72).

Джубер, -у; ч.; урочище; с. Попельники Снят. р-ну; вар. *Джумбер*: Джубер (2001, Андрійчук, 4); Джумбер (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка, очевидно, володіла колись землею в урочищі, пор. п-ща *Джубер*, *Джумбер* (Експ.), що мають, очевидно, волоське походження, а також рум. *Jamb*, *Jambul*, *Jimbu*, *Jămbei* (Const., 378).

Джумбер, -у; ч.; горб; с. Троїця Снят. р-ну: Джумбер (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини (див. вище), яка, очевидно, володіла колись землею на горбі або проживала на ньому.

Джуринка, -и; ж.; поточина; бас. Пруту; с. Джурів Снят. р-ну: Джуринка (2003, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від антропоніма *Джурин* – прізвища людини, якій належала колись земельна ділянка, з якої витікає поточина, пор. п-ще *Джурин* (ТД Р, 117).

Джурів, -ова; ч.; село; Снят. р-н; с/р; віддалі до Снятина – 24 км, до Івано-Франківська – 65 км: Джуровь (1394, Р., 54); Dzurow (1465, AGZ, XII, 301); Zurow alias Doliszni Kant (1521, MRPS, IV/II, 252); Dzurow (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Dzurów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 50); Dzurów (1855, AKKGL, Bl. 49); Dzurów (1895, SG, XV/1, 468); Джурів (1947, АТП, 506); Джурів (2009, ІФ АТП¹, 156). – Назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Джур*, пор. особова назва *Джур(о)* < *Георгій* (Мор., 70; Илч., 151), рум. *Giura* (Const., (142), молд. *Жоурь*, *Жоурка* < *Георгіе*, *Георгію* (ССУМ, I, 366), п-ще *Джур* (СП, 119).

Джурівське¹, -ого; с.; урочища (поля); 1) с. Ганьківці Снят. р-ну: Джурівське (2005, СГГ, 8); Джурівське (2012, БЛ⁴, 204); 2) с. Залуччя Снят. р-ну: Джурівське (2004, Ром.,

12); Джурівське (2011, УШ); 3) с. Рожневі Поля Снят. р-ну: Джурівське (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *джурівське* ‘яке належало громаді с. *Джурів* (див. вище) або окремим його жителям’.

Джурівське², -ого; с.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну: Джурівське (2008, Близнюк, 11); Джурівське (2010, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *джурівське* ‘яке заснували, на якому жили, яким володіли вихідці з с. *Джурів* (див. вище)’.

Джурівський Ліс, -ого, -у; ч.; ліс; с. Джурів Снят. р-ну: Джурівський Ліс (2011, УШ); Джурівський Ліс (2012, НПС, 98). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *джурівський*, що вказує на розташування топооб’єкта на території с. *Джурів* (див. вище).

Джуркайло, -а; с.; джерело; с. Виноград Кол. р-ну: Джуркайло (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *джеркайло*, *джеркало* (діал.) ‘т. с., що дзюркач; джерело, звідки з дзюрчанням витікає вода по жолобку’ (СБГ, 92), пор. *джеркач* ‘джерело’ (Карп., ТБ, 99).

За переказами місцевих жителів, вода в джерелі має цілющі властивості: є добрим засобом для лікування очних хвороб та органів руху.

Джурків, -ова; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 18 км, до Івано-Франківська – 65 км: *Жюрковъ (на... селѣ Жюрковѣ, 1398, Р., 57); Dziurkow (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Dzurkow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dzurków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 11); Dzurków (1855, АККГЛ, Bl. 49); Dzurków (1881, SG, II, 304); Джурків (1947, АТП, 503); Джурків (2009, ІФ АТП², 156). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Джурко*, пор. п-ще *Джурко* (Редько, І, 301) < *Джур* (див. вище).

За народним переказом, село колись називалося Боярщина, пізніше – Луки, потім –

Жюрков і, насамкінець, Джурків. Його історія сягає княжої доби. Про це свідчить назва поля Княждвірське, на якому був двір князя, зруйнований турками, та безкурганний могильник часів Київської Русі. Щодо походження назви села, то існує дві народні версії: а) вона походить від найменування селянської їжі *джур*, яку готують із картоплі, житньої муки та сироватки; б) вона утворена від назви татарського слуги – *джури*, який був малого зросту, і тому його звали *журком*. Ще за іншою народною версією, на території сучасного села колись нібито був дзюркотливий потік – *джеркало*. Саме це слово й лягло, за цією версією, в основу ойконіма.

Джурківський, -ого; ч.; ставок; с. Джурків Кол. р-ну: Джурківський (2006, КВС, 110). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *джурківський* ‘який знаходиться, розташований у с. *Джурків* (див. вище)’.

Джурківчик, -а; ч.; куток; с. Росохач Гор. р-ну: Джурківчик (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-чик* від ойконіма – найменування села *Джурків* (див. вище), з боку якого розташований куток.

Джусів, -евого; ч.; озеро; с. Прибилів Тлум. р-ну: Джусів (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Джус*, пор. п-ще *Джус* (ІФД, 240).

Джухня¹, -і; ж.; ліс; с. Джурів Снят. р-ну: Джухня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *джухня* (діал.) ‘гушавина; густий важкопрохідний ліс, у якому легко заблукати’ (Експ.).

Джюринджа, -і; ж.; пасовище; с. Новоселиця Снят. р-ну; вар. *Джюринджі*: Джюринджі (2006, ННР, 8); Джюринджа (2011, УШ). – Назва, виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська людини, якій, мабуть, належало колись пасовище, пор. п-сько *Джюринджа* (Експ.), що має, очевидно, волоське походження. Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок, у яких іменники першої відміни з м’яким чи шиплячим приголосним основи мають закінчення *-і* замість літературного *-а*.

Дзвинярка, -и; ж.; потік; л. Пруту л. Дунаю; с. Матіївці Кол. р-ну; інша назва – *Вільховець* (див. вище): Дзвинарка (2006, КВС, 98); Дзвинарка, або Вільховець (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-арк(а)* від дієслівної основи *дзвен-* // *дзвин-* < *дзвеніти* // *дзвинчати* ‘звучати (дзюркотіти) дзвінко’ (ВТС, 219). Вона вказує на акустичні властивості води потоку.

Дзвіняч¹, -у; ч.; потоки; 1) л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 8 км; сс. Дзвиняч, Підгір’я Бог. р-ну; сучасна назва – *Селовий* (див. далі): Dzwiniacz (1855, AKKGL, Bl. 44); Dzwiniacz (1880, KuK S); Dzwiniacz (1880, SG, I, 512; 1881, SG, II, 309); Дзвиняч, Dzwiniacz (1917, Машт., ДБ, 19); Dzwiniacz (1932, МТ S); Дзвиняч (1917, СГУ, 170); Селовий (2011, УШ); 2) бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Молодятин Кол. р-ну: Dzwiniacz (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 253, арк. 12). – Назви утворені за допомогою суфікса *-яч* від дієслівної основи *дзвен-* // *дзвин-* < *дзвеніти* // *дзвинчати* (див. вище), пор. також *дзвенячий* ‘дзвінкий’ (Грінч., I, 377). Вони вказують на акустичні властивості води потоків. С. О. Вербич припускає, що колись існував незасвідчений географічний апелятив **дзвиняч* < **звиняч* (< псл. **zvъnęčь* < *zvъnętiьbь*) **‘дзвінкий, гучний потік’* (Вербич, ГСД, 53), який міг мотивувати ці гідроніми.

Дзвіняч², -а; ч.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 14 км, до Івано-Франківська – 32 км; давня назва – *Степичин*: Dzwiniacz lub Stepiczyn (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); **Zwiniacze* alub Stepiczyn (1669, RRDZH, 34); Dzwiniacz (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dzwiniacz (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 15); Dzwiniacz (1855, AKKGL, Bl. 44); Дзвиняч (1947, АТП, 516); Дзвиняч (2009, ІФ АТП⁷, 156). – Очевидно, поселення називалося колись *Степичин*, що є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Степич*, пор. похідне п-ще *Степичев* (СП, 335). Десь у XVII ст. воно було перейменоване на *Дзвиняч*, що виник в результаті трансонімізації

однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого розкинулося село.

Про назву села існує декілька народних переказів. В одному з них ідеться про те, що колись у цій місцевості жив заможний селянин. Своїх наймитів він скликав на обід ударним пристроєм, який люди поміж собою називали *дзвін*. Його звуки чули й подорожні, що йшли до Солотвина-Краснополя та Манявського Скиту. Вони так і казали: “Ідемо на дзвін”. Згодом село, яке тут виникло, називали *Дзвиняч*.

В іншому переказі мовиться про те, що перші жителі села оселилися на берегах досить повноводного потічка, який під час злив завдавав людям багато збитків. А в спокійні погодні дні дзвенів своїми грайливими водами. За це люди почали називати його Дзвинячем. Згодом ця назва перейшла й на село.

Дзвіняч³, -а; ч.; куток; с. Молодятин Кол. р-ну: Дзвиняч (2006, КВС, 106). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), який протікає через куток.

Дзвинячий Ліс, -ого, -у; ч.; ліс; с. Одаїв Тлум. р-ну: Дзвенячий Ліс (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *дзвенячий* (перен.) ‘чистий, з потужними високими деревами, у якому звуки лунають, як дзвони’ (Експ.).

Дзвинячка, -и; ж.; поле; між смт Заболотів та с. Келихів Снят. р-ну: Dzwiniaczka (1904 (1877), KuK Kutu); Dzwiniaczka (1933, МТ Kutu); Дзвинячка (1982, КС, 57); Дзвинячка (2012, НПС, 30). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування безіменної тепер поточини, яка протікала колись через поле й мала таку ж назву. В основі гідроніма лежить дієслівна основа *дзвен-* // *дзвин-* (див. вище), що вказує на акустичні властивості води поточини. Можлива також мотивація назви цього гідрооб’єкта незасвідченим гео-

графічним апелятивом **дзвинячка* 'дзвінка, гучна поточина; швидка, шумлива річечка'.

Дзвіньо́ха¹, -и; ж.; джерело; с. Угорники Кол. р-ну: Дзвіньо́ха (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ох(a)* від дієслівної основи *дзвін-* // *дзвин-* < *дзвеніти* // *дзвинчати* (див. вище). Вона вказує на акустичні властивості води джерела. Можливо, колись існував незасвідчений географічний апелятив **дзвіньо́ха* 'дзвінке, гучне джерело, поточина', який і мотивував назву цього гідрооб'єкта.

За переказами місцевих жителів, джерело назване так тому, що воно знаходилося біля колишнього монастиря, де часто звучали дзвони.

Дзвіньо́ха², -и; ж.; поточина; бас. Опрашени п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Голосків, Угорники Кол. р-ну: Дзвіньо́ха (2006, ЕКол., IV, 100); Дзвіньо́ха (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), з якого витікає поточина.

Дзві́р, -ору; ч.; балка; с. Виноград Кол. р-ну: Дзві́р (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дзві́р*, що є фонетичним варіантом лексеми *зві́р* 'долина потоку чи ріки в горах; міжгір'я, ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля' (ГГ, 81; Нг., 53).

За переказами місцевих жителів, у цій балці колись під час нападів турків і татар ховалися люди.

Дзе́манів, -ового; ч.; потік; л. Будзина (Суходолу) п. Дністра; сс. Живачів, Олеша Тлум. р-ну: Dziemanów (1905 (1874), KuK TT); Дземанів (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Дзедман*, пор. поширене в селі Олеша п-ще *Дзедман* (ТДТл., 120).

Дзе́рикова, -ої; ж.; криниця; с. Джурів Снят. р-ну: Дзерикова (1998, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Дзерик*, пор. п-ща *Дзер*, *Дзеро* (СП, 119), *Дзера* (ІФД, 240).

Дзе́ринка¹, -и; ж.; урочище; с. Колінки Гор. р-ну: Дзеринка (2008, УШ). – Назва

утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-к(a)* від антропоніма *Дзерин*, пор. п-ще *Дзера* (див. вище). Можливе також виникнення цієї назви в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, якій могла належати колись земля в урочищі.

Дзе́ринка², -и; ж.; ставок; с. Колінки Гор. р-ну: Дзеринка (2010, БЛ¹, 342). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся ставок.

Дзе́мень, -ю; ч.; гора; 393,3 м; с. Дебеславці Кол. р-ну: Dzeń (1855, AKKGL, Bl. 49); Dzeń (1904 (1877), KuK Kutu); Дзмень (2001, ТК К); Дзмень (2006, К КР); Дзмень (2011, УШ). – Назва неясна щодо походження.

Дзю́ркач, -а; ч.; джерело; с. Лісний Хлібчин Кол. р-ну: Дзюркач (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дзюркач* 'джерело, звідки з дзюрчаням витікає вода по жолобку' (СБГ, 92, 94), пор. також *дзюркало* 'джерело' (Карп., ТБ, 121).

За переказами місцевих жителів, вода в джерелі має цілющі властивості: є добрим засобом для лікування очних хвороб.

Диблюко́в Цві́нтар, -ового, -я; ч.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Диблюків Цвинтар (2002, Рунг., 240). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кладовища, яке було колись в урочищі. В основі мікротопоніма лежить апелятив *цвинтар* 'місце, відведене для поховання померлих; кладовище' (ВТС, 1359), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Диблюків*, що вказує на розміщення кладовища на ґрунті господаря з названим вище прізвищем, пор. поширене в селі п-ще *Диблюк* (ТД КР, 180).

Ді́гілка, -и; ж.; поле; с. Козина Тисм. р-ну: Дигілка (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-к(a)* від апелятива *дигі́ль* (бот.) 'дягель лікарський' (Смик, 199). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Ді́дня, -і; ж.; урочище; с. Острина Тлум. р-ну: Dydnia (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6,

спр. 49, арк. 32); Дидня (2001, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації незасвідченого однозвучного антропоніма – прізвиська колишнього власника поля.

Ді́ке, -ого; с.; поле; с. Грабовець Бог. р-ну: Dykie (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 10, спр. 53); Dykie (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 14, арк. 83); Дике (2012, БЛ⁵, 234). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *дике* ‘не оброблене рукою людини; пустельне, глухе’ (ВТС, 221). Вона вказує на характер поверхні поля в давнину.

Діку́нок, -нку; ч.; ліс; сс. Хмелева, Репужинці Гор. р-ну: Дикунок (2008, УШ); Дикунок (2012, БЛ⁵, 234). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дикунок* (діал.) ‘окіп, окоп’ (СБГ, 94; МСГГ, 48), ‘сховок’ (Експ.). Вона вказує на те, що в лісі є землянки та траншеї, вириті, очевидно, під час двох світових воєн.

Дикунчѐнка, -и; ж.; гора; смт Солотвин Бог. р-ну: Дикунченка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-єнк(а)* від апелятива *дикунок* (див. вище). Вона вказує на те, що на горі є землянки та окопи часів світових воєн.

Дильованка, -и; ж.; дорога; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Дильованка (1998, Мих., 185). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дильованка* (діал.) ‘дильована дорога; дорога, викладена з дерев’яних колод (перев. у лісі)’ (Мих., 80), пор. бойк. *дилювати* ‘мостити; класти місток з жердин на болоті’ (Онишк., І, 215).

Димі́трівка, -и; ж.; кол. хутір біля міста Коломия, тепер не ідент.: Dumitrowka (1612, ЛНБ, ВР, ф. 103, спр. 68, ф. 85, док. 22). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* (< *-овк(а)*) від антропоніма *Димитро*, пор. ст.-укр. особове ім’я *Димитрій* (Керста, 109).

Ді́мкова, -ої; ж.; поточина; п. Дністра; довжина – 2 км; с. Корнів Гор. р-ну: Димкова (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *димкова* ‘вкрита димкою – туманом’. Вона вказує на те, що поточина часто парує, по-

кривається димкою. Можлива також мотивація цього гідроніма антропонімом *Димко*, пор. п-ще *Димко* (СП, 121).

Дию́минка, -и; ж.; пасовище; с. Королівка Тлум. р-ну: Диюминка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, мабуть, належало колись пасовище, пор. п-сько *Диюмин* (Експ.).

Дібро́ва¹, -и; ж.; ліси, лісові урочища; **1)** сс. Підгір’я, Жураки Бог. р-ну: Dąbrowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 22, арк. 67); Dąbrowa (1880, KuK S); Dąbrowa (1932, MT S); Діброва (2011, Експ.); **2)** с. Незвисько Гор. р-ну: Діброва (2012, БЛ⁵, 234); **3)** смт Чернелиця Гор. р-ну: Діброва (2008, УШ); **4)** між сс. Загайпіль та Малий Гвіздець Кол. р-ну: Dąbrowa (1933, MT K); **5)** між сс. Крихівці та Опришівці Ів.-Франк. м/р: Dąbrowa (1880, KuK S); Dąbrowa (1932, MT S); Діброва (2011, Експ.); **6)** між сс. Верхній Вербіж та Малий Ключів Кол. р-ну: Dąbrowa (1904 (1877), KuK Kutu); Dąbrowa (1933, MT Kutu); **7)** між сс. Михалків та Богородичин Кол. р-ну: Dąbrowa (1855, AKKGL, Bl. 45); **8)** між сс. Коршів, Ліски, Лісна Слобідка та Черемхів Кол. р-ну: las Dąbrowa (1914, GKK); las Dąbrowa (1930, MT SC); Діброва (2011, УШ); **9)** с. Торговиця Кол. р-ну: Dąbrowa (1933, MT K); Діброва (2011, УШ); **10)** с. Турка Кол. р-ну: Діброва (2011, УШ); **11)** с. Шепарівці Кол. р-ну: Діброва (2011, УШ); **12)** с. Джурів Снят. р-ну: Dąbrowa (1933, MT Kutu); Діброва (2011, УШ); **13)** між сс. Хом’яківка й Кулачківці Снят. р-ну: Діброва (2011, УШ); **14)** с. Троїця Снят. р-ну: Dąbrowa (1933, MT Kutu); Діброва (2011, УШ); **15)** між сс. Березівка та Братківці Тисм. р-ну: Dąbrowa (1855, AKKGL, Bl. 44); Діброва (2011, Експ.); **16)** між сс. Марківці, Черніїв Тисм. р-ну, Хриплин Ів.-Франк. м/р: Dąbrowa (1880, KuK S); **17)** с. Пшеничники Тисм. р-ну: Dąbrowa (1900, SGG, 703); Dąbrowa (1905 (1877), KuK TT); **18)** с. Рошнів Тисм. р-ну: Діброва (2011, Експ.); **19)** с. Старі Кривогули Тисм. р-ну: Dąbrowa (1855, AKKGL, Bl. 45); **20)** сс. Бортники, Пужники Тлум. р-ну: Dąbrowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6,

спр. 192, арк. 14); Dąbrowa (1855, AKKGL, Bl. 45); Dąbrowa (1888, SG, IX, 325); Dąbrowa (1905 (1874), KuK TT); **21** с. Петрів Тлум. р-ну: Dąbrowa (1855, AKKGL, Bl. 45). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *діброва* (< псл. **dobrava* // **dobrova*) ‘листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб’ (BTC, 226), ‘дубовий ліс’ (Лящук, ГН, 67), ‘низовина, заросла лісом; глибокий яр, зарослий лісом’ (Мар., 226), ‘дубовий ліс; невеликий ліс’ (Череп., 70).

Діброва², -и; ж.; хутори, об’єдн.; **1**) з с. Горючина Бог. р-ну: Dąbrowa (1900, SGG, 41); **2**) з смт Гвіздець Кол. р-ну: Dąbrowa (1900, SGG, 290); Dąbrowa (1906 (1876), KuK K); Діброва (1947, АТП, 503); **3**) з с. Кулачківці Снят. р-ну: Діброва (1947, АТП, 503); Діброва (1961, ІФ АТП¹, 78); **4**) з с. Остапківці Кол. р-ну: Діброва (1961, ІФ АТП¹, 78). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *діброва* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності теренів, на яких виникли хутори, пор. також лісові урочища *Діброва* (див. вище).

Діброва³, -и; ж.; село; Бог. р-н; нал. до Підгірської с/р; віддаль до Богородчан – 6 км, до Івано-Франківська – 25 км; до 70-х років ХХ ст. – *Дуброва*: Dąbrowa (1880, KuK S); Dąbrowa (1900, SGG, 41); Lachowce z Dąbrową (1910, ZSO, 86); Dąbrowa (1932, MT S); Дуброва (1947, АТП, 499); Діброва (1976, ІФ АТП⁴, 157); Діброва (2009, ІФ АТП⁷, 157). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), біля якого розкинулося село.

Діброва⁴, -и; ж.; кутки; **1**) с. Грабич Кол. р-ну: Діброва (2006, КВС, 41); **2**) с. Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Дуброва*: Діброва (2006, КВС, 44); Дуброва (2007, ЕКол., V, 19); Діброва (2011, УШ); **3**) с. Ворона Кол. р-ну: Діброва (2011, УШ); **4**) с. Троїця Снят. р-ну: Dąbrowa (1933, MT Kutu); Діброва (2012, НПС, 227). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *діброва* (*дуброва*) (див. вище). Вони вказують на розташування кутків біля дубових лісів.

Діброва⁵, -и; ж.; поле; с. Ворона Кол. р-ну: Діброва (2011, УШ). – Назва виникла

в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Діброва⁶, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Dąbrowa (1900, SGG, 291). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), біля якого розкинувся фільварок.

Діброва⁷, -и; ж.; горби; **1**) с. Джурів Снят. р-ну: Dąbrowa (1933, MT K); Діброва (2006, УШ); **2**) с. Побережжя Тисм. р-ну: Діброва (1975, АСЗ, I, 771). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *діброва* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на горбах.

Діброва⁸, -и; ж.; ставок; між сс. Хом’яківка й Кулачківці Снят. р-ну: Діброва (2003, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), у якому розташований ставок.

Діброва⁹, -и; ж.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну: Діброва (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *діброва* (див. вище). Вона вказує на те, що поле розкинулося біля дубового лісу.

Діброва¹⁰, -и; ж.; село; Тлум. р-н; нал. до Петрилівської с/р; віддаль до Тлумача – 23 км, до Івано-Франківська – 33 км: Dąbrowa (1471, AGZ, XVIII, 157); Dąbrowa (1670, RRDZH, 66); Dąbrowa (1900, SGG, 699); Діброва (1947, АТП, 518); Діброва (2009, ІФ АТП⁷, 157). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *діброва* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виникло поселення.

Дібровські, -их; мн.; лісові масиви; с. Нижнів Тлум. р-ну: Дібровські (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *дібровські* ‘які розкинулися з боку с. *Діброва* (див. вище)’.

Дівич-Гора, -и; ж.; гора; сс. Долина, Одаїв Тлум. р-ну: Дівич-Гора (2000, ПЗТ, 247); Дівич-Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом поєднання двох слів: апелятива *гора* ‘значне підвищення над на-

вколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359) та міфоніма *Дівич*. Вона, очевидно, пов'язана з віруваннями наших далеких предків, зокрема з богинею *Дивою*, яка була далекою попередницею діви Марії (УМ, 148–151). Мабуть, на горі колись було язичницьке святилище, де люди молилися цій богині.

Гора є ботанічною пам'яткою природи місцевого значення.

За переказами місцевих жителів, колись давно на одному з пагорбів с. Долини стояв гарний замок. У ньому жила дівчина-красуня. Її вродою захоплювалися парубки з усієї округи. А їй подобалися лише два молодики. Та вибрати з них свого судженого вона не змогла. Одного разу дівчина з хлопцями зійшла на найвищу гору й сказала їм: "Той із вас буде моїм чоловіком, котрий швидше добіжить сюди від підніжжя гори й перший поцілує мене"... І почали хлопці бігти, та так швидко, що гора затряслася й покотилося зверху каміння. Обидва загинули. А дівчина з розпачу кинулася вниз у провалля. З того часу каміння на горі час від часу покривається мохом і травою, а гору називають *Дівич-Горою*.

Дівка, -и; ж.; гора; с. Хотимир Тлум. р-ну: Дівка (2009 (1874), ПЗАП, 21); Дівка (2009, ЗФ, 8). – Назва, очевидно, пов'язана з язичницькими віруваннями наших далеких предків, які поклонялися *Діві*, дарувальниці небесної води (дощу), богині води і річок, жіночому началу Всесвіту. Мабуть, на горі було колись святилище цієї богині, що й відбилося на її назві.

Дівоча¹, -ої; ж.; гори; 1) с. Котиківка Гор. р-ну: Дівоча (2012, БЛ⁵, 234); 2) с. Богородичин Кол. р-ну: Dywoczy (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Дівоча (2011, УШ); 3) с. Кулачківці Снят. р-ну: Дівоча (2012, БЛ⁵, 234). – Назви, очевидно, пов'язані з язичницькими віруваннями наших далеких предків, зокрема з богинею *Дивою* (див. вище), що й відбилося в їх назвах.

Дівоча², -ої; ж.; поточина; пр. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Богородичин Кол. р-ну: Дівоча (2006, КВС, 8). – Назва виникла в ре-

зультаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої стікає поточина.

Дівочий, -ого; ч.; ліс; між сс. Бортники Тлум. р-ну та Богородичин Кол. р-ну: Дівочий (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори *Дівоча* (див. вище), яка височіє в лісі. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

За переказами місцевих жителів, ліс названий так тому, що тут колись повісилася дівчина-красуня, яку батько хотів видати заміж за старого багатого лісника.

Дівочі Сльози, -их; сліз; мн.; водоспад на потоці, що впадає в Дністер; с. Ісаків Тлум. р-ну: Дівочі Сльози (2011, УШ). – Назва має конотативне (переносне) значення. Прозорі капельки води, що падають з висоти, створюють, якщо довго на них дивитися, враження дівочих сліз.

Існує цікава легенда про цю назву. У ній ідеться про те, що колись давно монголо-татари напали на село Ісаків. Вони забрали в полон молодих дівчат і жінок. Декільком із них вдалося вирватися з неволі. Тікаючи, вони прагнули сховатися в лісі. Здавалося, що воля зовсім поруч. Але вороги наздогнали їх. Не допомогли ані вмовляння, ані крики, ані сльози. Гірко плакали дівчата, назавжди прощаючись з рідними домівками, своїми коханими та рідними. З їх сліз утворився потічок і водоспад на ньому. Дотепер ці сльози капають, нагадуючи нам про цю сумну історію.

Дідú, -ів; мн.; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Діди (2006, КГ, 22). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись землею в урочищі або проживала в ньому, пор. п-сько *Дід* (СПЗУ, І, 323)

Дідичева, -ої; ж.; долина; с. Тулова Снят. р-ну: Дідичева (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Дідич*, пор. п-ще *Дідич* (Редько, І, 311), або від апелятива *дідич* 'поміщик; великий землевласник' (ВТС, 226), 'поміщик' (Ониш., І, 219).

Дідиче Пóле, -ого, -я; с.; поле; смт Чернелиця Гор. р-ну: Дідиче Поле (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *дідиче*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину *дідичеві* (див. вище).

Дідичів, -евого; ч.; ліс; с. Милування Тисм. р-ну: Дідичів (2009, БЛ², 177). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Дідич* або апелятива *дідич* (див. вище).

Дідичів Сад, -евого, -у; ч.; поле; с. Милування Тисм. р-ну: Дідичів Сад (2009, БЛ², 177). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування саду, який належав колись *дідичеві* (див. вище) й на місці якого розкинулося поле.

Дідів Горб, -ового, -а; ч.; горб; с. Торговиця Гор. р-ну: Дідів Горб (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *дідів*, що вказує на належність горба якомусь *дідові*.

Дідівка¹, -и; ж.; ліс; с. Ісаків Тлум. р-ну: Дідівка (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *дідівка* ‘дідівщина; спадщина від діда’ (ВТС, 226).

Дідівка², -и; ж.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну: *Diduwka* (1787, ЛЦЦА, ф. 19, оп. 10, спр. 3, арк. 16); Дідівка (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *дідівка* (див. вище).

Дідів Пóтік, -ового, -оку; ч.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Гідів потік*: Дідів потік (2006, КВС, 44); Гідів потік (2007, ЕКол., V, 19); Дідів Потік (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка (перев. невелика), струмок із стрімкою течією (ВТС,

903)’, ‘струмок, видолинок’, а атрибутивним членом – прикметник *дідів*, що вказує на належність землі в урочищі *дідові*. Варіант назви відбиває фонетичні особливості місцевої говірки.

Дідівський Пóтік, -ого, -оку; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; смт Печеніжин Кол. р-ну: Дідівський Потік (2006, КГ, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *дідівський*, що вказує на витік гідрооб’єкта з урочища *Діди* (див. вище).

Дідова Долі́на, -ої, -и; ж.; куток; с. Берем’яни Кол. р-ну: Дідова Долина (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *дідова*, що вказує на належність землі на кутку в давнину якомусь *дідові*.

Дідова Яма, -ої, -и; ж.; ліс; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Дідова Яма (2006, КГ, 19); Дідова Яма (2009, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яма* ‘долина потоку; долина, кітловина’ (Мар., 255), а атрибутивним членом – прикметник *дідова*, що вказує на належність землі в улоговині в давнину якомусь *дідові*.

Дідові Криничкі́, -их, -ок; мн.; урочище; с. Сороки Гор. р-ну: Дідові Кринички (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування декількох джерел, що знаходяться в урочищі. В основі гідроніма лежить апелятив *кринички*, мн. від *криничка*, дем. від *криниця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (ВТС, 465), ‘джерело, колодязь’ (ЕССЯ, 21, 156–157), ‘ключ, джерело’ (Торч., 254), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *дідові*, що вказує на належність

цих гідрооб'єктів та землі навколо них у давнину якомусь *дідові*.

Діл¹, долу; ч.; гори, хребти, горби; **1)** 475,3 м; сс. Гринівка, Лесівка Бог. р-ну: Dīl (1880, KuK S); Dīl (1932, MT S); Дил (1983, ТК П); Дил (2002, ТК ИФ); Діл (2005, Експ.); **2)** с. Нивочин Бог. р-ну: Діл (2011, УШ); **3)** 757,4 м; сс. Слобода, Марківка, Рунгури Кол. р-ну: Дол (1976, ТК Н); Діл (2000, ЕКол., III, 55); Діл (2011, УШ); **4)** с. Черемхів Кол. р-ну: Діл (2000, НІСЧ, 7); Діл (2011, УШ); **5)** с. Добротів Надв. р-ну: Dyl (1855, AKKGL, Bl. 48); Dól (1906 (1880), KuK N); Діл (2002, ДІС, 8); **6)** с. Красна Надв. р-ну: Діл (2009, Експ.); **7)** 480 м; с. Саджавка, смт Ланчин Надв. р-ну: Діл (1975, АСЗ, I, 845); Діл (1986, ІГ, III, 120); Діл (2008, УШ); **8)** с. Джурів Снят. р-ну: Діл (2004, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *діл* (< псл. **děľь*) ‘гірський хребет; вершина гори; гора, яка розділює два села, дві долини; горб, пригірок; вододіл’ (Мар., 236), гуц. *діл* ‘гірський ланцюг, хребет’ (Куркина, 44), ‘пагорб; гірський хребет; гірський ланцюг’ (Нг., 35), бойк. *діл* ‘водорозділ’ (Онишк., I, 220), пор. також болг. *дял* ‘горб’, с.-х. *діо* ‘горб’ (Куркина¹, 44).

Діл², долу; ч.; поле; с. Гринівка Бог. р-ну; вар. *Дів*: Діл, Дів (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле. Форма *Дів* з’явилася під впливом місцевих говірок, у яких [л] в кінці складу вимовляється як [в].

Діл³, долу; ч.; ліси; **1)** с. Нивочин Бог. р-ну: Діл (2012, БЛ⁵, 234); **2)** с. Добротів Надв. р-ну: Діл (1998, Мих., 186). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань хребта та горба (див. вище), на яких розкинулися ліси.

Діл⁴, дола; ч.; кутки; **1)** с. Слобода Кол. р-ну: Діл (2009, Експ.); **2)** с. Красна Надв. р-ну: Діл (1998, Мих., 186); Діл (2009, Експ.); **3)** смт Ланчин Надв. р-ну: Діл (1998, Мих., 186); Діл (2010, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів та хребтів (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Діл, долу; ч.; пасовище; с. Саджавка Надв. р-ну: Ділок (1998, Мих., 186). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося пасовище.

Ділу¹, -ів; мн.; присілок; с. Пороги Бог. р-ну: Dīly (1935, MT Porohy); Діли (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *діл* (див. вище). Вона вказує на розміщення присілка на хребті гори.

Ділу², -ів; мн.; підвищення, хребтик; с. Старуня Бог. р-ну: Діли (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *діл* (див. вище).

Ділові, -их; мн.; поле; с. Копачинці Гор. р-ну: Ділові (2008, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись полем, пор. п-ще *Діловий* (ІФД, 242). Можлива також мотивація цього мікротопоніма прикметником *ділові* ‘які розташовані, розкинулися на ділу – продовговатому горбі’, пор. *діл* (див. вище).

Діло́к¹, -лка; ч.; гори, хребти, підвищення; **1)** с. Гвізд Надв. р-ну: Dielok (1906 (1880), KuK N); Dīlok (1935, MT N); Ділок (2010, Експ.); **2)** с. Старуня Бог. р-ну: Dīlok (1935, MT N); Ділок (2011, УШ); **3)** смт Ланчин Надв. р-ну: Ділок (2011, УШ); **4)** с. Молодків Надв. р-ну: Ділок (2011, УШ); **5)** с. Сілець, смт Єзупіль Тисм. р-ну: Ділок (1997, Єз., 187); Ділок (2002, СНЧ, 36); Ділок (2004, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ділок*, дем. від *діл* (див. вище).

Діло́к², -лка; ч.; кутки; **1)** с. Старуня Бог. р-ну: Dielok (1906 (1880), KuK N); Ділок (2011, УШ); **2)** смт Ланчин Надв. р-ну: Ділок (1998, Мих., 186). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань хребтів (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Діло́к³, -лка; ч.; ліс; с. Молодків Надв. р-ну: Ділок (1998, Мих., 186). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвуч-

ного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся ліс.

Діло́к⁴, -лка; ч.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Ділок (2002, СНЧ, 36). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося поле.

Діло́чки, -ів; мн.; урочище (поле); с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Ділочки (2006, МСП, 16). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ділочок*, дем. від *ділок* (див. вище). Вона вказує на розміщення поля на горбах.

Дільни́ця¹, -і; ж.; гора; 315 м; с. Іллінці Снят. р-ну: Dolnica (1881, SG, II, 200); Dilnica (1882, SG, III, 260); Dilnica (1904 (1877), KuK Kutu); Дільниця (1982, КС, 60); Дільниця (2012, БЛ⁵, 234). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дільниця* ‘загорожа для худоби, зроблена переважно з гілля, хмизу тощо’ (ГГ, 60), ‘ділянка; окрема частина земельної площі, використовується з якоюсь метою, виокремлена за якою небудь-ознакою’ (ВТС, 227), ‘ділянка’ (СУМ, II, 306), ‘ділянка землі, яку отримували син або дочка від батька’ (Онишк., I, 220), ‘межа між селом і полем’ (ЕСУМ, II, 90), пор. також молд. *дельниця* ‘межа між селом і полем’. Вона вказує на те, що на горі колись випасали й утримували худобу або вона була межею села.

Дільни́ця², -і; ж.; куток; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Дільниця (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дільниця* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись випасали й утримували худобу.

Дільни́шне, -ого; с.; урочище (поле); с. Іллінці Снят. р-ну: Dilnyszne (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 22, арк. 37); Дільнишне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *дільнишне* ‘розділене на дільниці – невеликі ділянки’. Вона вказує на те, що поле в другій половині XIX ст. було розділене й роздане селянам. Можливо також, що назва вказує на розміщення поля на схилах гори *Дільниця* (див. вище).

Діля́тин, -а; ч.; поле; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Ділятин (2012, БЛ⁵, 234). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-ин* від давнього слов’янського антропоніма *Ділята* < *Делята*, що є суфіксальним дериватом на *-ат(а)* від *Дель* < *Деливой*, *Делимиръ* (Худ., 88); б) результатом трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування селища міського типу, що в Надвірнянському р-ні, пор. *Делятин* (ТГГ, 169). Можливо, саме переселенці з цього селища й дали полю таку назву.

Діні́ще, -а; с.; пасовисько; смт Єзупіль Тисм. р-ну; вар. *Дійнище*: Дінище, Дійнище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дінище*, *дійнище* ‘місце, де доять корів’ (Експ.).

Діря́ва Гов́дя, -ої, -і; ж.; горб зі скелею; с. Долина Тлум. р-ну: Дірява Говдя (1975, АСЗ, I, 909); Дірява Говдія (2009 (1874), ПЗАП, 11); Дірява Говдя (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *говдя* ‘гора’ (Мар., 223), ‘пусте поле’ (Нг., 37), *говда* ‘башка’ (Грінч., I, 360), ‘гола гора без лісового покриву’, гуц. *говдя* ‘висока гора’ (ПЗУ, 147), а атрибутивним членом – прикметник *дірява*, що вказує на наявність у скелі трьох печер з великими отворами.

Дітдо́мівське, -ого; с.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Дітдомівське (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *дітдомівське* (розм.) ‘яке належить *дітдомові* – дитячому будинку’.

Дмите́рків, -ового; ч.; ставок; с. Бортники Тлум. р-ну: Дмитерків (2003, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Дмитерко*, пор. п-ще *Дмитерко* (ІФД, 242).

Дмі́трикове, -ого; с.; поле; с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Дмитрикове (1998, Мих., 186). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Дмитрик*, пор. особове ім’я *Дмитрик* < *Дмитро* (СУІ, 107), п-ще *Дмитрик* (ІФД, 242).

Дмитрішин, -ого; ч.; сад; с. Іллінці Снят. р-ну: Дмитришин (2010, БЛ¹, 343). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Дмитриха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Дмитро* (див. вище).

Дмитрівка, -и; ж.; присілок; с. Малий Ключів Кол. р-ну: присілок Дмитрівка (ІМК, 12). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ієк(а)* від антропоніма *Дмитро* (див. вище).

За народними переказами, колись це було село, спалене татарами.

Дмитрівський Потік, -ого, -оку; ч.; потік; пр. Ключівки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Дмитрівський Потік (2005, ІМК, 12); Дмитрівський Потік (2006, КГ, 19); Дмитрівський Потік (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Дмитрівський*, що вказує на витік гідрооб’єкта з присілка *Дмитрівка* (див. вище).

Дністёр, дністра; ч.; ріка; впадає в Дністровський лиман Чорного моря; бере початок у Бескидах біля підніжжя гори Розлуч на висоті 750 м; загальна довжина – 1362 км, у межах області – 206 км; площа басейну – 9031 км², у межах області – 72,1 тис. км²; на території області протікає вздовж Рог., Кал., Тисм., Тлум., Гор. р-нів, а також через Гал. р-н: Τύρῆς (Геродот, V ст до н. е.); Tyras (Овідій, 45 р. до н. е.); Tyraς (Птоломей, II ст. н.е.); Δάναστρις, Τροῦλλος (Костянтин Багрянородний, X ст.); **Дънѣстрѣ** (1377, ПСРЛ, I, 3); по Днестру (XVI ст., ПСРЛ, XXV, Моск. Лет., 339); на **днѣстрѣ** (1349, Гр., 27); Dnyestr (1438, AGZ, XII, 33); Dnyestr (1482, AGZ, XIX, 186); Dniestr (1891, SG, II, 51); Dniestr (1927, MT Hał.); Дністер (1979, СГУ, 173–174); інші фіксації назви див. СГУ, 173–174, ЕСЛНПР, 56–57). – Існує багато гіпотез про етимологію цієї назви та її варіантів

(див. ГУ, 21–23; ЕСЛНПР, 57–58; Фасм., I, 518–519; Петров, 67–68; Карп., ТБ, 122–124, Вербиц, ГД, 25 та ін.). Щодо першого з відомих найменувань Дністра – Τύρῆς, Tyras, Tyraς – то воно довгий час пояснювалося з давньоіранського *tūra ‘бистрий, сильний; швидкий’. А. О. Білецький та В. П. Петров вважають, що цей гідронім має доіранське походження й пов’язують його з лит. tyras ‘пуща, болото, мочара’ (ГУ, 20–21). Ще більше дискусій розгорілося навколо другої, пізнішої назви цієї річки. Йдеться про форми Δάναστρις, Danast(ius), Danaster, Danastrus і под., які мають різні етимології, хоч і зводяться до того, що перша частина назви *Дн-*, д.-р. *Дън-*, є іранською за походженням і утворена від *tanā-, dāna- ‘ріка’ (ГУ, 11–21). Другу ж частину назви *-istr-* виводять від староіндійського *is-ira* ‘дужий, свіжий’, лат. ācer, псл. ostrъ ‘швидкий, швидкоплинний, швидкострумуючий’. В. П. Петров, не відкидаючи зв’язку першого компонента назви з іранською мовою, доходить висновку, що *Дністер* – це назва, яка створена за моделлю “річка” (*dana ‘річка’, або, можливо, *danos ‘т. с.’) + річка (-str- < i.-e. *sr- ‘швидка’) (ГУ, 21–22). За Ю. О. Карпенком, не *Дн-* є залишком основної назви з уточненням *-istr*, а навпаки, другий елемент є основною назвою, до якої скіфи додавали географічний термін *Дн-*, пор. *річка Волга* (Карп., Акт., 12). Відомо, що *Дністер* колись іменувався фракійцями як *Істрос*, що узгоджується з наведеними вище Τύρῆς, Tyras, Tyraς. Обидві назви є семантично тотожними й означають ‘швидкий’. Цей збіг, як вважає Ю. О. Карпенко, не може бути випадковим. Пояснюється він тим, що давніша єдина фракійська назва Дністра *Істр* була засвоєна скіфами, які прийшли зі сходу, двома різними способами – південний, нижній потік скіфів переклав її на свою мову, а північний – засвоїв без перекладу, лише долучивши до назви свій географічний термін *дн-* із сенсом ‘ріка’. Таким чином, назви Τύρῆς та **Дънѣстрѣ** з’явилися одночасно й обидві є вторинними. А значна хронологічна різниця у фіксації цих назв зумовлена, на його думку, виключно тим, що письменні греки засвоювали географію Північного Причорномор’я з півдня, з моря, де

й побутувала перекладена назва (Карп., ФГК, 11–12). Дехто початкове **dānu + *Istr + os* (> **dūn + istr-*) розуміє як ‘орієнтований за *Icstrom*’ (Трубачев, 217). Проте більшість сучасних дослідників підтримують трактування В. П. Петрова.

Побутує багато легенд і переказів про походження назви цієї ріки. В одному такому переказі йдеться про те, що колись у давнину на місці теперішнього Дністра протікав маленький безіменний струмок. Уздовж нього подекуди жили люди. Були серед них і мисливці, і хлібороби. І вели вони свій незвичайний календар. Чи то сіяти треба було, чи свята якогось чекали, то, щоб не збитися з ліку, вони кожен день позначали на піску, що був на березі струмка, позначками. Що не день, то нова позначка. По тих позначках вони знали, скільки днів залишилося, наприклад, до весни...

Але одного разу струмок розлився своїми водами на довколишні поля й затопив береги. Коли вранці вода спала, вийшли люди на берег, а їхніх позначок на піску нема.

– Хто *дні стер*? – бідкалися люди, і самі собі відповідали:

– Та хто? Струмок *дні стер*.

З того часу й стали називати струмок, який *дні стер* – *Дністер*. Тепер це вже не струмок, а велика річка, що бере свій початок аж у самих Карпатах з-під могутнього дуба, де вода пробилася одного разу дно й б’є вгору фонтаном вище того дуба (За КЛ, 290–291).

Дещо інший переказ побутує на Городенківщині. У ньому йдеться про те, що в одному селі жив собі чоловік з жінкою. Мали вони гарного сина й добру господарку. Хлопець був високим, красивим, і тому дівчата юрбою бігали за ним. Кожна мріяла вийти за нього заміж.

Одного недільного дня хлопець попросив батька дати йому дорогого перстня – реліквію їхнього роду, щоб показати дівчатам, з якими він веселився на березі ріки. Батько боявся давати цінну річ, але мати впросила його. Взявши перстня, хлопець пішов до гурту. Всі із захопленням розглядали дорогоцінність. А потім вирішили трохи покупатися. Плавали, хлюпались водою, веселилися.

А коли наступило надвечір’я, батько попросив сина віддати перстня. Хлопець глянув на руку, але його там не було.

– Де перстень? – суворо спитав батько.

– Я довго плавав і по *дні стер* перстня, – винувано відповів юнак.

З того часу річку почали називати *Дністер* (За ЛГ, 57).

Ще в одній легенді розповідається про те, що колись на високій карпатській вершині жив старий дід Бескид. Він тримав під замком своїх маленьких внучат – дзвінкоголосі потічки й дзюркотливі струмочки. Проте наймолодшому з них якось вдалося вирватись на волю. І побіг він Карпатами до далекого Чорного моря. По дорозі зустрівся з такими ж струмочками, і разом попливли вони, утворивши велику ріку. Вона потекла поміж горами, через долини й вийшла на широку рівнину. Тут ріка почула людський стогін і плач. Це глибоко вразило її.

– Чого ж ви так рясно проливаєте сльози й кривавим потоком зволожуєте землю? – спитала ріка.

– Як нам не плакати, коли поміщик знущається над нами. Відпрацюємо тиждень на нього, а він запише лише два-три дні панщини.

Пан був неграмотний і відроблені кріпаками *дні* відмічав позначками на своєму полі, яке знаходилося на шляху струмочка – тепер уже повноводної ріки.

Розгнівався струмочок, вийшов з берегів і затопив панське поле, а позначені *дні стер*. Слава про нього покотилася від Карпат аж до Чорного моря. Радісні селяни почали його називати *Дністер*, бо він *дні стер* (За ТМН, 38).

Добрівка, -и; ж.; нива; с. Хутір-Будилів Снят. р-ну: Добрівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від прикметника *добра* ‘вигідна, зручна для роботи, для врожаю та заробітку’ (Експ.). Вона вказує на якість ґрунту ниви, на якій виростають гарні врожаї. Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *добрівка*, що є фонетичним варіантом апелятива *дубрівка* зі значенням ‘мала дуброва’. У такому разі назва вказує на виникнення ниви на місці або біля дубового ліска.

Добрівку́, -ок; мн.; поле; с. Марківці Тисм. р-ну: Добрівки (2007, КМ, 13). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *добрівка* (див. вище); у такому разі вона вказує на розміщення поля на місці або біля дубового ліса; б) суфіксальним утворенням на *-івк(и)* від прикметника *добра* (-е, -і) (див. вище), що вказує на якість ґрунту поля.

Доброві́дка¹, -и; ж.; річка; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 29 км, площа басейну – 86,9 км²; сс. Коршів, Годи-Добровідка, П'ядики, Королівка, Корнич Кол. р-ну, м. Коломия; інші назви – *Коршівчина* (с. Коршів), *Коломийка*, *Коломийський* (див. далі): Dobrowódka (1881, SG, II, 79); Korszowczena (Dobrowódka) (1933, MT K); Kołomyjski (1933, MT K); Доброводка (1960, WRG, I, 600); Добриві́дка (1979, СГУ, 174); Доброві́дка (2007, ЕКол., V, 75). – Річка, протікаючи багатьма селами Коломийщини, має різні назви. Так, у с. Коршів, звідки вона витікає, її ще називають *Коршівчина*, що є суфіксальним утворенням на *-чин(а)* від найменування села. Від м. Коломиї до її гирла, поряд з офіційним найменуванням, має ще й назву *Коломийський* (потік). В інших населених пунктах її називають *Доброві́дкою*. Остання назва утворена способом поєднання в одне слово словосполучення *добра вода* та його суфіксації топоформантом *-к(а)*. Вона вказує на позитивні смакові якості води, придатної для вживання.

Доброві́дка², -и; ж.; кол. село, тепер част. с. Годи-Доброві́дка Кол. р-ну (див. вище); давня назва – *Доброві́дці*: Dobrowodzcze (1451, AGZ, XII, 212); Dobrowodka (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dobrowódka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 219); Dobrowotka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Dobrowódka (1881, SG, II, 79); Доброві́дка (1947, АТП, 507); Доброві́дка (1997, ІФАТП⁶, 118). – Село в давнину називалося, очевидно, *Доброводці* (див. першу фіксацію), що є семантичним утворенням від апелятива **доброводці* 'люди, які оселилися (проживали) біля річки *Доброві́дка* (див. вище)'. Можливо також, що перша фіксація цієї назви є просто опис-

кою, оскільки у такій формі вона більше не засвідчена. Інша форма назви села – *Доброві́дка* – є результатом трансонімізації названого вище гідроніма. М. Л. Худаш виводить давню назву села від катойконіма **доброві́дці* 'вихідці, переселенці з с. *Доброводи* (Терн. обл.)'. Сучасне найменування він трактує як демінутивне утворення на *-к(а)* від названого вище ойконіма (Худ.², 73–74).

Доброві́дський, -ого; ч.; ліс; с. Годи-Доброві́дка Кол. р-ну: Доброві́дський (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *доброві́дський* 'який розташований на території с. *Доброві́дка* (тепер *Годи-Доброві́дка*) (див. вище)'.

Добровля́ни, -ян; мн.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 19 км, до Івано-Франківська – 11 км: Dambrowlany (1433, ZDM, VII, 412); Dubrowlani (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Dobrowlany ad Tysmienica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dobrowlany (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 127); Добровля́ни (1886, ШДС, 90); Добровля́ни (1947, АТП, 516); Добровля́ни (2009, ІФ АТП⁷, 157). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *добровля́ни*, *дібровля́ни* 'люди, які оселилися біля *діброви*' або 'вихідці, переселенці з с. *Діброва*'.

Доброгос́т, -а; ч.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Dobrohost (1466, AGZ, XII, 315). – Назва історично є, очевидно, посесивним утворенням на *-*ъ* від антропоніма *Доброгост*, пор. давнє особове ім'я *Доброгосъ* (Мор., 74; Чучка, Сл., 158), д.-р. *Доброгосъ* (Туп., 185). Можливо також, що вона виникла в результаті трансонімізації названого вище антропоніма.

Добро́тів, -ова; ч.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 17 км, до Івано-Франківська – 52 км; давня назва – *Добриві́л*: Dobrzilow (1497, MRPS, II, 64); Dobrylow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dobrylow seu Dobrotow (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dobrylow seu Dobrotow (1670, RRDZH, 65); Dobrotów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 61); Dobrotów (1881, SG, II, 78); Добро́тів (1947, АТП, 509); Добро́тів (2009, ІФ АТП⁷, 157). – Давня на-

зва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Добрило*, пор. давнє особове ім'я *Добрило* (Чучка, Сл., 157; Туп., 184–185), блр. *Дабрыла* Бір., 123), серб. *Добрило* (Грк., 173), болг. *Добрил* (Илч., 175). За походженням цей антропонім є похідним суфіксальним утворенням на *-ил(о)* від *Добрь*, гіпокористики давніх слов'янських особових імен-комполітів типу *Добрової*, *Доброгнѣвъ*, *Доброгостъ*, *Доброжитъ* (Мор., 72–73), *Добротѣхъ*, *Добротворъ* (Демч., 44) і под. Десь у середині XVII ст. відбулася заміна твірної основи ойконіма на *Доброт*, що є у січеним утворенням від давнього слов'янського імені *Доброта* (Чучка, Сл., 160), пор. болг. особове ім'я *Доброта* (Илч., 176), ст.-п. *Dobrota* (Tasz., 99). Очевидно, це пов'язано з тим, що в період між 1616 та 1624 рр. село отримало статус міста й нова назва мала його відрізнати від давнього сільського поселення.

Довбушева Керніця, -ої, -і; ж.; джерело; с. Гута (урочище Межирикі) Бог. р-ну: *Doboszowa kiernica* (2000, GUG, 149); *Doboszowa kiernica* (2008, Gorgany, 275); Довбушева Керніця (2009, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *керніця* 'криниця' (ГГ, 93), а атрибутивним членом – прикметник *Довбушева*, що вказує на найменування гідрооб'єкта на честь народного героя, відомого опришка Олекси *Довбуша*.

Довбушева Кірніці, -ої, -і; ж.; джерело, криниця; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Довбушева Кірніці (2006, КГ, 17). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірніці*, *кирніці* (діал.) 'криниця' (ГГ, 93), а атрибутивним членом – прикметник *Довбушева*, що вказує на найменування гідрооб'єкта на честь Олекси *Довбуша* (див. вище).

Довбушева Кірнічка, -ої, -и; ж.; джерело, криниця; с. Товмачик Кол. р-ну: Довбушева Кірнічка (2007, ЕКол., V, 83). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірнічка*, дем. від

кірниця (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *Довбушева*, що вказує на найменування гідрооб'єкта на честь Олекси *Довбуша* (див. вище).

Довбушева Криниця, -ої, -і; ж.; криниця; с. Джурів, Іллінці Снят. р-ну; вар. *Довбушева Криничка*; *Довбушева Кирничка*: Довбушева Криниця (1994, Експ.); Довбушева Криничка, Довбушева Кирничка (2006, УШ); Довбушева Криниця (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* (*криничка*, *кирничка*) 'глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь' (ВТС, 465), а атрибутивним членом – прикметник *Довбушева*, що вказує на найменування гідрооб'єкта на честь Олекси *Довбуша* (див. вище).

Про криницю існує цікавий переказ. У ньому йдеться про те, що, мандруючи якимось цими краями, легендарний народний месник Олекса Довбуш зупинився на нічліг у лісі, недалеко від Іллінців. До краю змучений, він хотів угамувати спрагу, але поблизу ніде не було джерела. Тоді Довбуш своїм топірцем почав копати землю, сподіваючись натрапити на воду. Викопав невеличку ямку, у якій почала з'являтися вода. З того часу б'є тут джерело, яке люди назвали іменем народного героя.

Довбушева Скала, -ої, -и; ж.; скеля; с. Корнів Гор. р-ну: Довбушева Скала (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *скала* (заст.) 'скеля' (ВТС, 1131), а атрибутивним членом – прикметник *Довбушева*, що вказує на найменування топооб'єкта на честь Олекси *Довбуша* (див. вище).

Довбушівка¹, -и; ж.; джерело; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Довбушівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Довбуш* (див. вище). Вона вказує на найменування цього гідрооб'єкта на честь Олекси *Довбуша* (див. вище).

Довбушівка², -и; ж.; урочище; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Довбушівка (2011,

УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), яке розміщене в урочищі. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Довбуш*, пор. п-ще *Довбуш* (ІФД, 243).

Довбушівка³, -и; ж.; ліс; с. Глинка Надв. р-ну; вар. *Дубушівка*: Дубушівка (1998, Мих., 187); Довбушівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Довбуш* (див. вище). Варіант назви з'явився під впливом місцевої говірки.

Довбушівське, -ого; с.; урочище; с. Саджава Бог. р-ну: Довбушівське (2003, Мороз, 6). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Довбуш*. Таке прізвисько мав Федір Дерень, який проживав на присілку Лази й володів землею в урочищі (Мороз, 15).

Довбушівський, -ого; ч.; потік; л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Глибока, Саджавка Бог. р-ну; вар. *Довбушанка*: Довбушанка (2003, ТК ИФ); Довбушівський (2003, Мороз, 15). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном. Варіант назви є суфіксальним утворенням на *-анк(а)* від антропоніма *Довбуш* – прізвиська відомого опришка (див. вище).

Довга¹, -ої; ж.; джерело-поточина; л. Хортової л. Болотняної п. Дністра; довжина – 1 км; смт Чернелиця Гор. р-ну: Довга (1978, Гор., 471); Довга (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *довга* (< псл. **dъlgъ(jь)*) 'яка має велику довжину' (ВТС, 231). Вона вказує на розміри та конфігурацію гідрооб'єкта.

Довга², -ої; ж.; поле (нива); с. Устя Снят. р-ну: Довга (2012, БЛ⁵, 234). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *довга* (див. вище). Вона вказує на розміри та конфігурацію поля.

Довга³, -ої; ж.; урочища; 1) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Довга (1997, Єз., 188); 2) с. Гостів Тлум. р-ну: Довга (2009, НСГ, 9). – На-

зви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *довга* (див. вище). Вони вказують на розміри та конфігурацію урочищ.

Довга⁴, -ої; ж.; гора; с. Петрилів Тлум. р-ну: Довга (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *довга* (див. вище). Вона вказує на розміри та форму гори.

Довга⁵, -ої; ж.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Довга (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Довга Доліна, -ої, -и; ж.; урочище; с. Петрилів Тлум. р-ну: Довга Долина (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ, I, 315), 'низина, заросла травою; широка низина' (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *довга* (див. вище), що вказує на розміри та конфігурацію урочища.

Довга Кринічка, -ої, -и; ж.; урочище; с. Гостів Тлум. р-ну: Довга Криничка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (кринички), яке розміщене в урочищі. В основі гідроніма лежить апелятив *криничка*, дем. від *криниця* 'глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь' (ВТС, 465), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *довга* (див. вище), що вказує на розміри та конфігурацію цього гідрооб'єкта.

Довга Млака, -ої, -и; ж.; урочище; с. Кривець Бог. р-ну: Довга Млака (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *млака* 'заболочена низовина, трясовина' (Мар., 236; ВТС, 533), 'заболочена низина; bagno; трясовина', 'заболочена низина, трясовина' (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – при-

кметник *довга* (див. вище), що вказує на розміри урочища.

Довга Ніва, -ої, -и; ж.; поле; с. Нивочин Бог. р-ну: Довга Ніва (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *нива* ‘ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле’ (ВТС, 621), а атрибутивним членом – прикметник *довга* (див. вище), що вказує на розміри поля.

Довганівка, -и; ж.; куток; с. Торговиця Кол. р-ну: Довганівка (2006, КВС, 170); Довганівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Довган*, пор. давнє особове ім’я *Довган* (Чучка, Сл., 163), п-ще *Довган* (СП, 124), а також поширене в селі *Довганюк* (ТД КР, 188).

Довганівське, -ого; с.; поле; с. Жураки Бог. р-ну: Довганівське (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Довган*, пор. п-ще *Довган* (див. вище).

Довганюка́, -а; ч.; куток; с. Острия Тлум. р-ну: Довганюка (2010, БЛ¹, 343). – Назва є формою родового відмінка в посесивній функції антропоніма *Довганюк*, пор. п-ще *Довганюк* (див. вище), яке мав засновник кутка.

Довге¹, -ого; с.; поля; **1** с. Прикмище Гор. р-ну: Довге (2012, БЛ⁵, 234); **2** с. Хом’яківка Снят. р-ну: Dowhe (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 70, арк. 7); Довге (2012, БЛ⁵, 234). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *довге* ‘яке має велику довжину’ (ВТС, 231). Вони вказують на форми та розміри полів.

Довге², -ого; с.; урочища; **1** с. Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Довги*: Довге (2006, КВС, 44); Довги (2007, ЕКол., V, 19); **2** с. Грушка Тлум. р-ну: Довге (2012, БЛ⁵, 234). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *довге* (див. вище). Вони вказують на форми та розміри урочищ. Варіант назви відбиває фонетичні особливості місцевої говірки, у якій ненаголошений [e] вимовляється як [u].

Довге³, -ого; с.; кол. хутір біля с. Троїця Снят. р-ну: Dolhe (1900, SGG, 607); Dolhe (1914, GKK); Довге (2001, Проц., 104). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому був заснований фільварок. В основі мікротопоніма лежить прикметник *довге* (див. вище), що вказує на форму й розміри урочища.

Довге⁴, -ого; с.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 22 км, до Івано-Франківська – 24 км: Dolhe (1445, AGZ, XII, 61); Dolhe (1447, AGZ, XII, 161); Dolhe (1546, MRPS, IV/III, 268); Dolhe (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dolhe (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 117); Dolhe (1855, AKKGL, Bl. 40); Dolhe (1881, SG, II, 105); Довге (1947, АТП, 517); Довге (2009, ІФ АТП⁷, 157). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому було започатковане село. В основі мікротопоніма лежить прикметник *довге* (див. вище), що вказує на форму й розміри урочища, яке простягнулося вздовж Дністра.

За народним переказом, село започаткував рибалка Іван на прізвисько Довгий. На його честь воно й назване *Довгим*. За іншою народною версією, під час нападу татар на Галич люди покидали свої оселі й тікали вздовж Дністра, де залишалися надовго. Тому й назвали цю місцевість та село, яке тут виникло, *Довгим*.

Довге По́ле, -ого, -я; с.; поля; **1** с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Довге Поле (2012, БЛ⁵, 234); **2** с. Підгайчики Кол. р-ну: Довге Поле (2012, БЛ⁵, 234); **3** с. Добротів Надв. р-ну: Довге Поле (1998, Мих., 186); **4** с. Видинів Снят. р-ну: Довге Поле (2012, БЛ⁵, 234). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), а атрибутивними членами – прикметник *довге* (див. вище), що вказує на розміри та конфігурацію топооб’єктів.

Довгий¹, -ого; ч.; горб; 302 м; між сс. Бучачки та Трофанівка Снят. р-ну: Dolhy (1933,

МТ К). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *довгий* ‘який має велику довжину’ (ВТС, 231). Вона вказує на розміри та конфігурацію горба.

Довгий², -ого; ч.; ліс; с. Гостів Тлум. р-ну: Довгий (2009, НСГ, 10); Довгий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *довгий* (див. вище). Вона вказує на розміри лісу.

Довгий Кут, -ого, -а; ч.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Довгий Кут (1998, От., 16); Довгий кут (2006, КВС, 116); Довгий Кут (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* зі значенням ‘частина якої-небудь території, місцевості’ (СУМ, IV, 417), ‘далеке урочище’ (СНГТ, 322–323), а атрибутивним членом – прикметник *довгий* (див. вище), що вказує на розміри та форму урочища.

Довгий Лаз, -ого, -у; ч.; поле; с. Добровляни Тисм. р-ну: Довгий Лаз (2012, БЛ⁵, 234). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лаз* ‘гірський луг; лісова галявина’ (Мар., 234), ‘лісова поляна’ (Лісняк, 361), ‘сіножать, лука; пасовище’ (ГГ, 109), ‘мала ділянка поля в горах’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *довгий* (див. вище), що вказує на розміри та конфігурацію поля.

Довгий Лан, -ого, -у; ч.; урочища (поля); 1) с. Лука Гор. р-ну: Довгий Лан (2012, Експ.); 2) с. Джурків Кол. р-ну: Довгий Лан (2011, УШ); 3) с. Перерісль Надв. р-ну: Довгий Лан (1998, Мих., 186); Довгтй Лан (2009, ПН, 15); 4) с. Стриганці Тисм. р-ну: Довгий Лан (2011, Осташі); 5) с. Підвербці Тлум. р-ну: Довгий Лан (2012, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), а атрибутивними членами – прикметник *довгий* (див. вище), що вказує на розміри та форми полів.

Довгі¹, -их; мн.; поля; 1) с. Рашків Гор. р-ну: Довгі (2012, БЛ⁵, 234); 2) с. Со-

роки Гор. р-ну: Довгі (2012, БЛ⁵, 234); 3) с. Джурків Кол. р-ну: Довгі (2012, БЛ⁵, 234); 4) с. Підгайчики Кол. р-ну: Довгі (2012, БЛ⁵, 234); 5) с. Хом’яківка Снят. р-ну: Довгі (2005, ХМ, 8); 6) с. Долина Тлум. р-ну: Довгі (2012, Експ.); 7) с. Острина Тлум. р-ну: Довгі (2012, БЛ⁵, 234). – Назви утворені, очевидно, способом еліпсування опорного компонента словосполучення *Довгі Гони* (див. далі), яке могло бути їх давніми найменуваннями. Можлива також мотивація цих мікротопонімів прикметником *довгі* ‘які мають велику довжину’ (ВТС, 231).

Довгі², -их; мн.; урочища; 1) с. Копачинці Гор. р-ну: Długie (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 86, арк. 18); Довгі (2012, БЛ⁵, 234); 2) с. Кунисівці Гор. р-ну: Довгі (2008, УШ); 3) с. Дебеславці Кол. р-ну: Довгі (2012, БЛ⁵, 234); 4) с. Замулинці Кол. р-ну: Довгі (2006, КВС, 58); 5) с. Підгайчики Кол. р-ну: Довгі (2006, КВС, 126); 6) с. Ганьківці Снят. р-ну: Довгі (2011, УШ). – Назви утворені, очевидно, способом еліпсування опорного компонента словосполучення *Довгі Гони* (див. далі). Можлива також мотивація цих мікротопонімів прикметником *довгі* (див. вище).

Довгі Гони¹, -их, -ів; мн.; поля; 1) с. Дубки Гор. р-ну: Довгі Гони (2012, БЛ⁵, 234); 2) с. Незвисько Гор. р-ну: Довгі Гони (2012, БЛ⁵, 234); 3) с. Семаківці Гор. р-ну: Długi Gony (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 73, арк. 8); Довгі Гони (2012, БЛ⁵, 234); 4) с. Стрільче Гор. р-ну: Довгі Гони (2012, БЛ⁵, 234); 5) с. Турка Кол. р-ну: Hony Dowhe (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 217, арк. 5); Довгі Гони (2011, УШ); 7) с. Белелуя Снят. р-ну: Довгі Гони (2000, Марусик, 16); 8) с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Довгі Гони (2011, УШ); 9) с. Бучачки Снят. р-ну: Довгі Гони (2012, БЛ⁵, 234); 10) с. Залуччя Снят. р-ну: Довгі Гони (2004, Ром., 12); Довгі Гони (2011, УШ); 11) с. Княже Снят. р-ну: Довгі Гони (2011, УШ); 12) с. Стецева Снят. р-ну: Довгі Гони (2012, БЛ⁵, 234); 13) с. Ісаків Тлум. р-ну: Довгі Гони (2011, УШ); 14) с. Ліса Гора Тлум. р-ну: Dowhi Hony (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 110, арк. 21); Довгі Гони (2012, Експ.); 15) с. Олеша Тлум. р-ну: Довгі Гони (2012, Експ.); 16) с. Хотимир Тлум.

р-ну: Dołhi Hony (1787, ЛЦДА, ф. 19, оп. 6 спр. 196, арк. 20); Довгі гони (1973, Кобил., 272). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гони*, мн. від *гін* ‘смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів’ (ВТС, 182, 191), а атрибутивними членами – прикметник *довгі* (див. вище), що вказує на розміри полів.

Довгі Гбни², -их, -ів; мн.; урочища; 1) с. Королівка Тлум. р-ну: Довгі Гони (2012, БЛ⁵, 234); 2) с. Грушка Тлум. р-ну: Довгі Гони (2012, БЛ⁵, 234). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гони*, мн. від *гін* (див. вище), а атрибутивними членами – прикметник *довгі* (див. вище), що вказує на розміри урочищ.

Довгі Лбзи, -их, ліз; мн.; урочище; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Довгі Лози (2012 Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лози* ‘зарості лози; кущі лози’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *довгі* (див. вище), що вказує на розміри урочища чи лозових кущів.

Довгі Ниві, -их, нив; мн.; поля; 1) с. Космач Бог. р-ну: Довгі Ниви (2011, УШ); 2) с. Хриплин Ів.-Франк. м/р: Довгі Ниви (2012, БЛ⁵, 234). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у якому опорними компонентами є апелятив *ниви*, мн. від *нива* ‘ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле’ (ВТС, 621), а атрибутивними членами – прикметник *довгі* (див. вище), що вказує розміри полів.

Довгі Толбкі, -их, -ік; мн.; урочище (поле, пасовище); с. Ценява Кол. р-ну: Długi Tłoki (1906 (1876), KuK K); Dłuhi Tłoki (1933, MT K). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *толки*, мн. від *толока* ‘пасовисько (перев. обгороджене); земля, ніколи не орана’ (ГГ, 186),

‘пасовище поблизу села (перев. громадське)’ (ТГП, 334), ‘залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби’ (ВТС, 1254), а атрибутивним членом – прикметник *довгі* (див. вище), що вказує розміри урочища.

Довгі Шнурі, -их, -ів; мн.; куток; с. Се-рафинці Гор. р-ну: Довгі Шнури (2012, БЛ⁵, 234). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому було започатковано куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *шнури*, мн. від *шнур* (діал.) ‘мізерного розміру наділ землі’ (Лисенко, 236), ‘міра довжини, що дорівнює 30 м’ (НВГ, 46), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *довгі* (див. вище), що вказує на розміри поля.

Довгованія¹, -і; ж.; гора; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну: Довгованя (2004, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-ован(я)* від прикметника *довга* (див. вище). Вона вказує на форму й розміри гори.

Довгованія², -і; ж.; поле; с. Гута Бог. р-ну: Довгованя (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Довговіць, -івця; ч.; потік; п. Цуцулина п. Пруту л. Дунаю; сс. Цуцулин Кос. р-ну, Троїця Снят. р-ну: Dołhowetz (1855, AKKGL, ВІ. 49); Долговець (1982, КС, 222); Довговець (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-овець* від прикметника *довгий* (див. вище). Вона вказує на розміри потоку.

Довзька Горá, -ої, -и; ж.; гора; с. Довге Тисм. р-ну; інша назва – *Стінка* (див. далі): Стінка, або Довзька Гора (у с. Стриганці) (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *довзька*, що вказує на розміщення цього орооб’єкта в с. *Довге*.

Довзька Доліна, -ої, -и; ж.; урочище (поле); між сс. Стриганці, Довге Тисм. р-ну:

Довзька Долина (2009, БЛ², 178); Довзька Долина (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *довзька*, що вказує на розміщення поля біля с. *Довге* (див. вище).

До винниці; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: До винниці (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *до*, який виражає просторові відношення, вказуючи на межу розташування топооб’єкта, та апелятива *винниця* ‘підприємство, де виготовляли горілку й спирт; гуральня; виноградник’ (ВТС, 103) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Довіго́ни, -ів; мн.; поля; **1**) с. Бортники Тлум. р-ну: Довігони (2011, УШ); **2**) с. Підвербіці Тлум. р-ну: Довігони (2012, БЛ⁵, 235); **3**) с. Хотимир Тлум. р-ну: Довігони (2012, БЛ⁵, 235). – Назви утворені способом стягнення в одну лексему та спрощення словосполучення *довгі гони* (див. вище). Вони вказують на форми та розміри полів.

До Гості́нця; поле; с. Русів Снят. р-ну: До Гостинця (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *до* (див. вище) та дромоніма – найменування шляху *Гостинець* у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. В основі дромоніма лежить апелятив *гостинець* (діал.) ‘великий битий шлях; шосе’ (ВТС, 193).

Додат́ки¹, -ів; мн.; поля; **1**) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Додатки (2012, БЛ⁵, 235); **2**) с. Будилів Снят. р-ну: Додатки (2011, УШ); **3**) с. Видинів Снят. р-ну: Додатки (2012, БЛ⁵, 235); **4**) с. Завалля Снят. р-ну: Додатки (1997, ІЗ, 18); **5**) с. Русів Снят. р-ну: Додатки (2012, БЛ⁵, 235); **6**) с. Стецева Снят. р-ну: Додатки (2012, БЛ⁵, 235); **7**) с. Тучапи Снят. р-ну: Dodatki (1906 (1876), KuK Sn.); Dodatki (1933, MT Sn.); Додатки (2011, УШ). – Назви

утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *додаток* ‘доданий наділ землі’, ‘додана, приділена кому-небудь або до чого-небудь (наприклад до якогось населеного пункту) додатково земельна ділянка’ (Худ.², 76). Вони вказують на те, що поля в давнину були розділені на шматки, які роздали селянами як додаткові наділи.

Додат́ки², -ів; мн.; куток; с. Ценява Кол. р-ну: Додатки (2006, КВС, 180); Додатки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *додаток* зі значенням ‘доданий наділ землі’ (див. вище). Вона вказує на виникнення кутка на доданій селянам землі.

Додат́ки³, -ів; мн.; ліс; с. Козина Тисм. р-ну: Додатки (1995, ТМН, 23); Додатки (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *додатки* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс колись був розділений і розданий селянам як додаткові наділи.

До двору́, словосп.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: До двору (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *до* (див. вище) та апелятива *двір* ‘присадибне господарство землевласника – поміщика; маєток’ (ВТС, 209) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

До жо́лоба, словосп.; поле; с. Тучапи Снят. р-ну: До жолоба (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *до* (див. вище) та апелятива *жоліб, жолоб* ‘глибока й вузька долина; долина між двома горами чи пригірками; долина потоку’ (Мар., 227), ‘вузька долина’ (Лісник, 359) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Долі́на¹, -и; ж.; кутки; **1**) с. Воронів Гор. р-ну: Долина (2008, УШ); **2**) с. Далешеве Гор. р-ну: Долина (2008, УШ); **3**) с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Долина (2008, УШ); **4**) с. Хмелева Гор. р-ну: Долина (2012, Експ.); **5**) с. Берем’яни Кол. р-ну: Долина

(2009, Експ.); **6** с. Королівка Кол. р-ну: Долина (2006, КВС, 74); Долина (2011, УШ); **7** с. Марківка Кол. р-ну: Долина (2011, УШ); **8** с. Молодилів Кол. р-ну: Долина (2006, КВС, 104); **9** с. Назірна Кол. р-ну: Долина (2006, КВС, 107); **10** с. Раківчик Кол. р-ну: Долина (2006, КВС, 138); Долина (2011, УШ); **11** с. Рунгури Кол. р-ну: Долина (2012, БЛ⁵, 235); **12** с. Турка Кол. р-ну: (2012, БЛ⁵, 235); **13** с. Слобода Кол. р-ну: Долина (2006, КВС, 147); **14** с. Спас Кол. р-ну: Долина (2009, Експ.); **15** с. Струпків Кол. р-ну: Долина (2006, КВС, 165); Долина (2011, УШ); **16** с. Парище Надв. р-ну: Долина (1998, Мих., 186); Долина (2009, Експ.); **17** с. Середній Майдан Надв. р-ну: Долина (1998, Мих., 186); Долина (2008, СМ, 22); **18** с. Саджавка Надв. р-ну: Долина (2010, Експ.); **17** с. Балинці Снят. р-ну: Долина (2011, Експ.); **19** с. Будилів Снят. р-ну: Долина (2011, УШ); Долина (2012, НПС, 68); **20** с. Бучачки Снят. р-ну: Долина (2011, Експ.); **21** с. Видинів Снят. р-ну: Dolina (1906 (1876), KuK Sn.); Долина (2009, Експ.); **22** с. Ганьківці Снят. р-ну: Долина (2012, БЛ⁵, 235); Долина (2012, НПС, 83); **23** с. Джурів Снят. р-ну: Долина (2011, УШ); **24** с. Завалля Снят. р-ну: Долина (1997, ІЗ, 18); **25** с. Задубрівці Снят. р-ну: Долина (2011, УШ); **24** с. Іллінці Снят. р-ну: Долина (2012, БЛ⁵, 235); **25** с. Келихів Снят. р-ну: Долина (2011, УШ); **26** с. Кулачківці Снят. р-ну: Долина (1988, КК, 646); **27** с. Любківці Снят. р-ну: Долина (2012, БЛ⁵, 235); **28** с. Підвисоке Снят. р-ну: Долина (2011, УШ); **29** с. Прутівка Снят. р-ну: Долина (2007, КПС, 26); **30** м. Снятин (куток Микулинці): Долина (2012, НПС, 27); **31** с. Стецева Снят. р-ну: Долина (2012, БЛ⁵, 235); **32** с. Троїця Снят. р-ну: Долина (2011, УШ); Долина (2012, НПС, 227); **33** с. Трофанівка Снят. р-ну: Долина (2011, Експ.); **34** с. Тулова Снят. р-ну: Долина (2012, НПС, 269); **35** с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Долина (2008, Експ.); **36** с. Кутище Тлум. р-ну: Долина (2012, БЛ⁵, 235); **37** с. Сокирчин Тлум. р-ну: Долина (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *долина* (< псл. **dolina*) ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС,

236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травою; широка низина’ (Мар., 226); ‘низина’ (Лісняк, 359). Вони вказують на особливості поверхонь місцевостей, на яких виникли кутки.

Долі́на², -и; ж.; урочища (пасовища, поля, сінокоси); **1** с. Добротів Надв. р-ну: Долина (1998, Мих., 186); **2** с. Середній Майдан Надв. р-ну: Долина (1998, Мих., 186); **3** с. Княже Снят. р-ну: Dolina (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 143, арк. 56); Dolina (1933, МТ Sn.); Долина (2011, УШ); **4** с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Долина (2008, РДХ, 356); **5** с. Антонівка Тлум. р-ну: Долина (2011, УШ); **6** с. Братишів Тлум. р-ну: Долина (2011, УШ); **7** смт Обертин Тлум. р-ну: Долина (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *долина* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь урочищ.

Долі́на³, -и; ж.; село; Тлум. р-н; с/р; від-даль до Тлумача – 25 км, до Івано-Франківська – 47 км: Dolina (1433, AGZ, VII, 382); Dolya (1438, ZDM, 21); Dolina (1578, ŽDz, XVIII/I, 95); Dolina (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dolina (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 189); Dolina (1855, АККГЛ, Bl. 45); Dolina (1881, SG, II, 95); Долина (1947, АТП, 518); Долина (2009, ІФ АТП⁷, 157). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *долина* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення села.

Долі́на Бідних, -и, -их; ж.; куток; м. Коломия: Долина Бідних (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* (див. вище), а атрибутивним членом – неузгоджене означення *бідних*, що має конотативне значення і вказує на проживання на кутку заможних людей.

Долина-Двір, -и, двора; ч.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Долина-Двір (2011, УШ). – Назва утворена способом поєднання апелятивів *долина* (див. вище) та *двір* ‘присадибне господарство землевласника – поміщика; маєток’ (ВТС, 209). Вона вказує на розташування кутка в низинній частині села, де колись була панська садиба.

Доли́ні¹, -ин; мн.; кутки; **1)** с. Забережжя Бог. р-ну: Долини (2012, БЛ⁵, 235); **2)** с. Кричка Бог. р-ну: Долини (2011, УШ); **3)** с. Вікно Гор. р-ну: Долини (2008, УШ); **4)** кол. с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: Долини (1975, АСЗ, I, 717); **5)** с. Баб'янка Кол. р-ну: Долини (2006, КВС, 5); Долини (2011, УШ); **6)** с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Dołyny (1900, SGG, 195); Долини (1995, НВ, 8); Долини (2006, КВС, 109); **7)** с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Долини (2006, КВС, 112); **8)** с. Саджавка Надв. р-ну: Долини (1998, Мих., 186). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *долина* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь місцевостей, на яких виникли кутки.

Доли́ні², -ин; мн.; урочища, пасовища, луги; **1)** с. Пороги Бог. р-ну: Долини (2011, УШ); **2)** с. Глушків Гор. р-ну: Долини (2008, УШ); **3)** с. Чернятин Гор. р-ну: Долини (1996, ІЧ, 16); **4)** с. Загайпіль Кол. р-ну: Долини (2011, УШ); **5)** Малий Ключів Кол. р-ну: Долини (2006, КГ, 19); Долини (2011, УШ); **6)** с. Підгайчики Кол. р-ну: Долини (2006, КВС, 126); **7)** с. П'ядики Кол. р-ну: Долини (2006, КВС, 134); **8)** с. Раківчик Кол. р-ну: Долини (2012, БЛ⁵, 235); **9)** с. Слобідка Тисм. р-ну: Долини (2012, СНІС, 8); **10)** с. Антонівка Тлум. р-ну: Долини (2012, БЛ⁵, 235); **11)** с. Братишів Тлум. р-ну: Долини (2011, УШ); **12)** с. Жабокруки Тлум. р-ну: Долини (2012, БЛ⁵, 235). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *долина* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь урочищ.

Доли́ні³, -ин; мн.; поля; **1)** с. Похівка Бог. р-ну: Долини (2011, УШ); **2)** с. Городниця Гор. р-ну: Долини (2012, Експ.); **3)** с. П'ядики Кол. р-ну: Долини (2012, БЛ⁵, 235); **4)** с. Підгайчики Кол. р-ну: Долини (2012, БЛ⁵, 235); **5)** с. Перерісль Надв. р-ну: Долини (1998, Мих., 186); **6)** с. Видинів Снят. р-ну: Doliny (1906 (1876), KuK Sn.); Долини (2012, БЛ⁵, 235); **7)** с. Довге Тлум. р-ну: Долини (2012, Експ.); **8)** с. Слобідка Тисм. р-ну: Долини (2012, БЛ⁵, 235). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *долина* (див. вище). Вони

вказують на розташування полів у низинних частинах сіл.

Доли́нка¹, -и; ж.; куток; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Долинка (2008, УШ); Долинка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *долинка*, дем. від *долина* (див. вище). Вона вказує на розташування кутка в низинній частині села.

Доли́нка², -и; ж.; поле; с. Хмелева Гор. р-ну: Долинка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *долинка*, дем. від *долина* (див. вище). Вона вказує на розташування поля в низині.

Доли́нка³, -и; ж.; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: Долинка (2000, Марусик, 16). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *долинка*, дем. від *долина* (див. вище). Вона вказує на розташування урочища в низині.

Доли́нк¹, -ок; мн.; урочища (ниви, поля); **1)** Кунисівці Гор. р-ну: Dolinki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 83, арк. 25); Долинки (2008, УШ); **2)** с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Dolinki (1933, МТ К); **3)** с. Ковалівка Кол. р-ну: Долинки (2008, МС, 154); **4)** с. Гавриляк Тлум. р-ну: Долинки (2008, УШ); **5)** с. Остриня Тлум. р-ну: Долинки (2012, БЛ⁵, 235). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *долинка*, дем. від *долина* (див. вище). Вони вказують на розташування урочищ у низинних частинах сіл.

Доли́нк², -ок; мн.; кутки; **1)** с. Балинці Снят. р-ну: Долинки (2011, Експ.); **2)** с. Ганьківці Снят. р-ну: Долинки (2012, НПС, 83); **3)** с. Довге Тисм. р-ну: Долинки (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *долинка*, дем. від *долина* (див. вище). Вони вказують на розташування кутків у низинних частинах сіл.

Доли́нк³, -ок; мн.; кол. фільварок, нал. до с. Жуків Тлум. р-ну, тепер хутір; давня назва – *Дольники*: Dolniki (1900, SGG, 217); Dolinki (1933, МТ К); Dolinki (1934, SDW, № 21, s. 220); Долинки (1990, Бучко, 69). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *дольники* 'люди, які осе-

лилися в долині' (Бучко, 69), пор. *дільний* 'низинний' (Грінч., I, 391). Сучасне найменування хутора є плуралізованим та онімізованим утворенням від апелятива *долинка*, дем. від *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), 'низина' (Лісняк, 359).

Долинянське, -ого; с.; болото; с. Долина Тлум. р-ну: Долинянське (1995, ПЗФ, 68); Долинянське (2000, ПЗТ, 269). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *долинянське* 'яке розкинулося на території села *Долина* (див. вище)'

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 269).

Долінський, -ого; ч.; ліс; сс. Будзин, Долина Тлум. р-ну: Долінський (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *долінський* 'належний колись до с. *Долина* (див. вище)'

Долінський Гірб, -ого, -а; ч.; горб; с. Прутівка Снят. р-ну: Долінський Гірб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *долінський*, який вказує на розміщення цього орооб'єкта в долині.

Долінський Луг, -ого, -у; ч.; лука; с. Завалля Снят. р-ну: Долінський Луг (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луг* 'заросла травою й кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать', 'низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість' (Мар., 235), 'низовина, на якій ростуть гарні трави' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *долінський*, який вказує на розміщення луки в долині.

Долі, присл.; кутки; 1) с. Глибівка Бог. р-ну: Долі (2012, БЛ⁵, 235); 2) с. Саджава Бог. р-ну: Долі (2012, БЛ⁵, 235); 3) с. Саджавка Надв. р-ну: Долі (1998, Мих., 186); Долі (2010, Експ.); 4) с. Тисменичани Надв. р-ну:

Долі (1998, Мих., 186); Долі (2010, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прислівника *долі* 'внизу' (ВТС, 236). Вони вказують на розташування кутків у низинних частинах сіл.

Долів¹, присл.; кутки; 1) с. Забережжя Бог. р-ну: Долів (2012, БЛ⁵, 235); 2) с. Іванківка Бог. р-ну: Долів (2012, БЛ⁵, 235); 3) с. Нивочин Бог. р-ну: Долів (2012, БЛ⁵, 235); 4) с. Хмелівка Бог. р-ну: Долів (2012, БЛ⁵, 235); 5) с. Молодятин Кол. р-ну: Долів (2008, БГ, 14); 6) с. Турка Кол. р-ну: Долів (2012, БЛ⁵, 235); 7) с. Цуцилів Надв. р-ну: Долів (1999, ІСЦ, 7); 8) с. Радча Тисм. р-ну: Долів (2009, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прислівника *долів* 'додолу, вниз' (СБГ, 99). Вони вказують на розташування кутків у нижніх, долинних частинах сіл.

Долів², присл.; пасовище; с. Похівка Бог. р-ну: Долів (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прислівника *долів* (див. вище). Вона вказує на розташування пасовища в долішній частині села.

Долівський Ліс, -ого, -у; ч.; ліс; с. Городниця Гор. р-ну: Долівський Ліс (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *долівський*, що вказує на розташування топооб'єкта *долів*, тобто в нижній, долинній частині села.

До ліса, кутки; с. Раковець Гор. р-ну: До ліса (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *до* та апелятива *ліс* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Долішна, -ої; ж.; частина села Перерісль Надв. р-ну: Долішна (1998, Мих., 186); Долішна (2010, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *долішна* 'яка міститься або розташована внизу; нижня' (ВТС, 237).

Долішнє¹, -нього; с.; кутки; **1**) с. Грабовець Бог. р-ну: Долішнє (2012, БЛ⁵, 235); **2**) с. Виноград Кол. р-ну: Долішнє (2011, УШ); **3**) с. Замулинці Кол. р-ну: Долішнє (2006, КВС, 58); **4**) с. Долина Тлум. р-ну: Долішнє (2012, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *долішнє* ‘яке міститься або розташоване внизу; нижнє’ (ВТС, 237). Вони вказують на місця розташування кутків щодо центрів населених пунктів, пор. *Горішнє*.

Долішнє², -нього; с.; поля; **1**) с. Сороки Гор. р-ну: Долішнє (2012, БЛ⁵, 235); **2**) с. Виноград Кол. р-ну: Долішнє (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *долішнє* (див. вище). Вони вказують на розташування полів щодо центрів сіл, пор. *Горішнє*.

Долішнє Залуччя, -нього, -я; с.; село; Снят. р-н, нал. до Горішньозалучанської с/р; віддаль до Снятина – 12 км, до Івано-Франківська – 102 км: Долішнє Залуччя (1947, АТП, 515); Долішнє Залуччя (2009, ІФ АТП⁷, 157). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є давній ойконім – найменування села *Залуччя* (див. далі), з якого виділилося після Другої світової війни це поселення, а атрибутивним членом – прикметник *долішнє* (див. вище), що вказує на його розташування щодо течії ріки Черемош, пор. *Горішнє Залуччя*.

Долішні, -іх; мн.; поля (ниви); **1**) с. Сороки Гор. р-ну: Долішні (2012, БЛ⁵, 235); **2**) с. Підгайчики Кол. р-ну: Долішні (2006, КВС, 126). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *долішні* ‘які містяться або розташовані внизу; нижні’ (ВТС, 237). Вони вказують на місця розташування полів. Множинна форма найменувань з’явилася відповідно до номенклатурного терміна *ниви*.

Долішні Вєрби, -іх, верб; мн.; урочище (поле); с. Перерісль Надв. р-ну: Долішні Вєрби (2009, ПІН, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вєрби* ‘вербові зарості’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *доліш-*

ні (див. вище), що вказує на розташування поля в нижній частині території села, пор. *Горішні Вєрби*.

Долішні Гбни, -іх, -ів; мн.; поля; **1**) с. Виноград Гор. р-ну: Долішні Гони (1988, КК, 593); **2**) сс. Любківці, Олешків Снят. р-ну: Doliszny Hony (1906 (1876), KuK Sn.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гони*, мн. від *гін* ‘смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів’ (ВТС, 182, 191), ‘міра поля і простір у довжину 60 саж’ (Грінч., I, 307), а атрибутивними членами – прикметник *долішні* (див. вище), що вказує на розташування полів у нижніх частинах сіл, пор. *Горішні Гони*, *Середні Гони*, *Західні Гони*.

Долішні Горбди, -іх, -ів; мн.; присілок; с. Липівка Тисм. р-ну: Долішні Города (2002, Любчик, 16), Долішні Города (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування городньої дільниці, на якій було започатковано присілок. В основі мікротопоніма лежить апелятив *городи*, мн. від *город* ‘ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів’ (ВТС, 192), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *долішні* (див. вище), що вказує на розташування дільниці в долині в нижній частині села.

За твердженнями місцевих жителів, присілок виник 1865 року як поселення робітників під час будівництва залізничної колії Львів – Чернівці.

Долішні Дворішчі, -іх, -ищ; мн.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: Долішні Дворищі (2002, СНЧ, 36). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *дворищі*, мн. від *дворище* ‘місце, де був двір (див. вище)’, ‘місце, де був двір, садиба’ (Онишк., I, 207), а атрибутивним членом – прикметник *долішні* (див. вище), що вказує на розташування кутка в нижньому кінці села, пор. *Горішні Дворищі*.

Долішній¹, -нього; ч.; кутки; **1**) с. Кричка Бог. р-ну: Долішній (2011, УШ); **2**) с. По-

хівка Бог. р-ну: Долішній (2012, БЛ⁵, 235); 3) с. Репужинці Гор. р-ну: Долішній (2012, БЛ⁵, 235); 4) с. Воскресинці Кол. р-ну: Долішній (2006, КВС, 26); 5) с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Долішній (2006, КВС, 93); 6) с. Перерив Кол. р-ну: Долішній (2006, КВС, 120); 7) смт Печеніжин Кол. р-ну: Долішній (2011, УШ); 8) с. Рунгури Кол. р-ну; вар. *Долів, Долішній кінець*: Долів, Долішній кінець (2002, Рунг., 240), Долішній (2006, КВС, 140); 9) с. Спас Кол. р-ну: Долішній (2009, Експ.); 10) с. Турка Кол. р-ну: Долішній (2011, УШ); 11) с. Сілець Тисм. р-ну: Долішній (2011, Експ.). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *долішній* 'який міститься або розташований внизу; нижній' (ВТС, 237). Вони вказують на розташування кутків у нижніх, долішніх частинах населених пунктів, пор. *Горішній*.

Долішній², -нього; ч.; ліс; с. Незвисько Гор. р-ну: Долішній (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *долішній* (див. вище). Вона вказує на розташування лісу в нижній частині села.

Долішній³, -нього; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Кутище Тлум. р-ну: Dolny (1884, SG, V, 6). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *долішній* (див. вище). Вона вказує на розташування фільварку в нижній частині території села.

Долішній⁴, -нього; ч.; потік; пр. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Саджава Бог. р-ну: Долішній (1985, АСЗ, II, 667); Долішній (2003, Мороз, 5). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *долішній* (див. вище), що вказує на протікання потоку в нижній частині села.

Долішній Гай, -нього, -ю; ч.; лісове урочище; між сс. Підлісся та Посіч Тисм. р-ну: Gaj Dolny (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гай* 'невеликий, переважно листяний ліс' (ВТС, 170), а атрибутивним членом – прикметник *долішній* (див. вище), що вказує на розташування урочища в нижній частині с. Посіч.

Долішній Кінець, -нього, -нця; ч.; кутки; 1) с. Дзвиняч Бог. р-ну: Долішній Кінець (2010, Експ.); 2) с. Жураки Бог. р-ну: Долішній Кінець (2012, БЛ⁵, 235); 3) с. Маркова Бог. р-ну: Долішній Кінець (2011, УШ); 4) с. Монастирчани Бог. р-ну: Долішній Кінець (1985, ІГ, II, 392); Долішній Кінець (2005, НМ, 8); Долішній Кінець (2011, УШ); 5) с. Пороги Бог. р-ну: Долішній Кінець (2011, Експ.); 6) смт Солотвин Бог. р-ну: Долішній Кінець (2008, Експ.); 7) кол. с. Опришівці, тепер част. м. Івано-Франківська: Долішній Кінець (1998, ЗМО, 4); 8) кол. с. Пасічна, тепер част. м. Івано-Франківськ: Долішній Кінець (1975, АСЗ, I, 717); 9) смт Печеніжин Кол. р-ну: Долішній Кінець (2009, Експ.); 10) с. Рунгури Кол. р-ну: Долішній Кінець (2002, Рунг., 240); Долішній кінець (2006, КВС, 140); Долішній Кінець (2011, УШ); 11) с. Волосів Надв. р-ну: Долішній Кінець (1998, Мих., 187); Долішній Кінець (2010, Експ.); 12) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Долішній Кінець (1998, Мих., 187); Долішній Кінець (2011, Бойко); 13) с. Глинки Надв. р-ну: Долішній Кінець (1998, Мих., 187); Долішній Кінець (2010, Експ.); 14) с. Саджавка Надв. р-ну: Долішній Кінець (1998, Мих., 187); Долішній Кінець (2010, Експ.); 15) с. Цуцилів Надв. р-ну: Долішній Кінець (1998, Мих., 187); Долішній Кінець (2010, Експ.); 16) с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Долішній Кінець (2008, РДХ, 356); 17) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Долішній Кінець (2012, БЛ⁵, 235); 18) с. Колодіївка Тисм. р-ну: Долішній Кінець (1975, АСЗ, I, 712); Долішній Кінець (2011, Експ.); 19) с. Козина Тисм. р-ну: Долішній Кінець (2012, Експ.); 20) с. Павлівка Тисм. р-ну: Долішній Кінець (1997, Павл., 8); 21) с. Сілець Тисм. р-ну: Долішній Кінець (2002, СНЧ, 36); 22) с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Долішній кінець (2006, МСП, 10); 23) с. Стриганці Тисм. р-ну: Долішній Кінець (2012, БЛ⁵, 235); 24) с. Ямниця Тисм. р-ну: Долішній Кінець (2011, Експ.); 25) с. Вікняни Тлум. р-ну: Долішній кінець (2007, Вікн., 24); Долішній Кінець (2012, Експ.); 26) с. Кутище Тлум. р-ну: Долішній Кінець (2012, БЛ⁵, 235). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами

є апелятив *кінець* 'завершальна, остання частина села; його завершення, закінчення; його завершення, закінчення' (Експ.), а атрибутивними членами – прикметник *долішній* (див. вище), що вказує на розташування кутків у нижніх частинах населених пунктів, пор. *Горішній Кінець*.

Долішній Кут, -нього, -а; ч.; кутки; **1**) с. Воскресинці Кол. р-ну: Долішній Кут (1988, КК, 613); **2**) с. Джурків Кол. р-ну: Долішній Кут (2007, ЕКол., V, 49); Долішній Кут (2011, УШ); **3**) с. Княздвір Кол. р-ну: Долішній Кут (2006, КВС, 66); **4**) с. Корнич Кол. р-ну: Долішній Кут (2011, УШ); **5**) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Долішній Кут (2011, УШ); **6**) с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Долішній Кут (2006, КВС, 93); **7**) с. Мишин Кол. р-ну: Долішній Кут (2006, КВС, 101); **8**) с. Молодятин Кол. р-ну: Долішній Кут (2009, Експ.); **9**) с. Слобода Кол. р-ну: Долішній Кут (2009, Експ.); **10**) с. Сопів Кол. р-ну: Долішній Кут (2012, БЛ⁵, 235); **11**) с. Турка Кол. р-ну: Долішній Кут (2006, КВС, 173); **12**) с. Вовчківці Снят. р-ну: Долішній Кут (2011, УШ); Долішній Кут (2012, НПС, 77); **13**) с. Джурів Снят. р-ну: Долішній Кут (2011, УШ); **14**) с. Залуччя Снят. р-ну: Долішній Кут (2004, Ром., 12); Долішній Кут (2011, УШ); **15**) с. Іллінці Снят. р-ну: Долішній Кут (2012, БЛ⁵, 235); **16**) с. Княже Снят. р-ну: Долішній Кут (2009, Експ.); Долішній Кут (2011, КПЧ, 21); **17**) с. Новоселиця Снят. р-ну: Долішній Кут (2006, ПС, 8); Долішній Кут (2011, УШ); **18**) с. Прутівка Снят. р-ну: Долішній Кут (2007, КПС, 26); Долішній Кут (2011, УШ); **19**) с. Рудники Снят. р-ну: Doliszni Kut (1933, МТ Sn.); Долішній Кут (2011, УШ); **20**) с. Тулова Снят. р-ну: Долішній Кут (2012, НПС, 269); **21**) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Долішній Кут (1995, ТМН, 13); **22**) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Долішній Кут (2012, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кут* 'частина населеного пункту', 'певна частина (кінець) села' (ВТС, 475), а атрибутивними членами – прикметник *долішній* (див. вище), що вказує на розташування кутків у нижніх частинах населених пунктів, пор. *Горішній Кут*.

Долішній Луг, -нього, -у; ч.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: Долішній Луг (2006, ЕКол., IV, 156); Долішній Луг (2012, БЛ⁵, 231). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луг* 'заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать', 'низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість' (Мар., 235), 'низовина, на якій ростуть гарні трави' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *долішній* (див. вище), що вказує на розташування урочища в нижній, долішній частині села, пор. *Горішній Луг*.

Долішній Млин, -нього, -а; ч.; кол. хутір, нал. до с. Липівка Тисм. р-ну: Dolny Młyn (1855, АККGL, VI. 44). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування млина, що знаходився в долішній частині села, пор. *Середній Млин*.

Долішній Спас, -нього, -а; ч.; частина села Спас Кол. р-ну; у 1941–1946 рр. – *Іспас-Долішній*, у 1939–1941, з 1946 по 1990 рр. – с. *Долішне*: Долішне (1947, АТП, 507); Долішній Спас (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Спас* (кол. *Іспас*) (див. далі), частиною якого є куток, а атрибутивним членом – прикметник *долішній* (див. вище), що вказує на розташування топооб'єкта в нижній щодо течії ріки Пістинька частині села, пор. *Горішній Спас*. Найменування *Долішне*, що вживалося в радянський період, є субстантивованим та онімізованим однозвучним прикметником зі значенням 'яке міститься або розташоване внизу; нижче' (ВТС, 237).

Долішній Угринів, -нього, -ова; ч.; кол. окреме село, тепер куток; с. Угринів Тисм. р-ну; інша назва – *Угринів-Шляхетський* (див. далі): Uhrynów-Dln., Uhrynów-Szlach. (1932, МТ S); Долішній Угринів (1947, АТП, 516); Долішній Угринів (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Угринів* (див. далі), частиною якого є куток,

а атрибутивним членом – прикметник *долішній* (див. вище), що вказує на розташування топооб'єкта в нижній щодо гірської місцевості частині села, пор. *Горішній Угринів*.

Долішні Обочі, -іх, -ів; мн.; урочище (плато-гір'я, підвищення); с. Княже Снят. р-ну: Долішні Обочі (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування підвищення *Обочі* (див. далі), а атрибутивним членом – прикметник *долішні* 'які містяться або розташовані внизу; нижні' (ВТС, 237), що вказує на розташування урочища в нижній щодо гірського масиву частині села, пор. *Горішні Обочі*.

Долішні Погарі, -іх, -ів; мн.; пасовище; с. Космач Бог. р-ну: Долішні Погарі (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *погарі*, мн. від *погар* 'згарище; місце, де була пожежа' (СУМ, VI, 705), 'місце, на якому вигорів ліс' (Грінч., III, 231), 'випалене вогнем чи сонцем місце' (Rudn., 28), а атрибутивним членом – прикметник *долішні* (див. вище), що вказує на розташування поля в нижній щодо гірського масиву частині села, пор. *Горішні Погарі*.

Долішня¹, -ньої; ж.; част. сіл (кутки); 1) с. Горохолина Бог. р-гу: Долішня (2004, ГПСБ, 9); 2) с. Похівка Бог. р-ну: Долішня (2011, УШ); 3) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Долішня (2005, Мом., 12); Долішня (2011, УШ); 4) с. Лука Гор. р-ну: Долішня (2008, УШ); 5) с. Раковець Гор. р-ну: Долішня (2008, УШ); 6) с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Долішня (2007, ГР, 73); 7) с. Перерісль Надв. р-ну: Долішня (2009, ПНН, 13). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *долішня* 'яка міститься або розташована внизу; нижня' (ВТС, 237). Вони вказують на розташування кутків у нижніх щодо центрів сіл їх частинах, пор. *Горішня, Середня*.

Долішня², -ньої; ж.; гора; с. Павлівка Тисм. р-ну: Долішня (2012, БЛ², 235). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *долішня* (див. вище).

Вона вказує на розташування гори в нижній щодо центру села його частині.

Долішня Заріка¹, -ньої, -и; ж.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Долішня Заріка (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування кутка *Заріка* (див. далі), частиною якого є цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *долішня* (див. вище), що вказує на розташування кутка в нижній щодо гірської місцевості частині села, пор. *Горішня Заріка*.

Долішняк, -а; ч.; кутки; 1) с. Добротів Надв. р-ну; вар. *Долішник*: Долішник (1998, Мих., 187); Долішняк (2002, ДІС, 8); 2) с. Красна Надв. р-ну; вар. *Долішник*: Долішник (1998, Мих., 186); Долішняк (2009, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *долішняк* (розм. *долішник*) 'долішня, нижня частина села' (Експ.), пор. *Горішняк*.

Долішня Королівка, -ньої, -и; ж.; куток; с. Княздвір Кол. р-ну: Долішня Королівка (1985, ІГ, II, 419). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування кутка *Королівка* (див. далі), а атрибутивним членом – прикметник *долішня* (див. вище), що вказує на розташування кутка в нижній щодо центру села його частині.

Долішня Левада, -ої, -и; ж.; урочище; с. Колінки Гор. р-ну: Долішня Левада (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *левада* 'присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами' (ВТС, 482), 'низовина, поросла травой (іноді біля річки)' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *долішня* (див. вище), що вказує на розташування урочища на низинній частині берега Дністра, пор. *Горішня Левада*.

Долішнянка, -и; ж.; част. сіл (кутки); 1) с. Старуня Бог. р-ну; вар. *Долішненка*: Долішнянка, Долішненка (2011, УШ);

2) с. Верхній Майдан Надв. р-ну; вар. *Долішненка*: Долішненка (1998, Мих., 187); Долішненка (2010, Експ.); 3) вар. *Долішненка*; Гвізд Надв. р-ну: Долішненка (1998, Мих., 187); Долішнянка (2010, Експ.); 4) с. Назавизів Надв. р-ну: Долішненка (1998, Мих., 187); 5) с. Фитьків Надв. р-ну: Долішненка (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *долішнянка* (діал.) ‘т. с., що *долішняк* (див. вище); частина поселення, розташована внизу, у долині, у нижній частині населеного пункту’ (Експ.), пор. *Горішнянка*.

Долішня Норінка, -ньої, -и; ж.; поточина; пр. Мочула л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; сс. Княже, Залуччя Снят. р-ну: Долішня Норинка (2011, КПЧ, 20). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування поточини *Норинка* (див. далі), що протікає неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *долішня* (див. вище), що вказує на місце розташування поточини щодо інших таких об’єктів, пор. *Норинка*, *Горішня Норинка*, *Середня Норинка*.

Долішня Пóгар, -ньої, -і; ж.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну: Долішня Погар (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Погар* (див. далі), що розкинулося неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *долішня* (див. вище), що вказує на розташування цього топооб’єкта в нижній, східній частині населеного пункту.

Долішня Слобода, -ньої, -и; ж.; куток; смт Обертин Тлум. р-ну: Долішня (Нижня) Слобода (1996, МВН, 20); Долішня Слобода (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобода* ‘поселення в Київській Русі, на Україні і в Росії XI–XVIII ст., жителі яких звільнялися від феодалних повинностей’ (СУМ, IX, 365), а атрибутивним членом – прикметник *долішня* (див. вище), що вказує на розташування кутка в нижній щодо центру поселення його частині, пор. *Горішня Слобода*.

Долішня Царина, -ньої, -и; ж.; урочище; с. Попельники Снят. р-ну: Долішня Царина (2006, ННР, 9). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *царина* ‘підвищене й відкрите місце’ (Мар., 253), ‘лан, орне поле; поле, на якому була конюшина; зелені посіви колоскових, озимина; давно не оране поле, пасовисько’ (СБГ, 618–619), ‘поле’ (Горбач¹, 354), а атрибутивним членом – прикметник *долішня* (див. вище), що вказує на розташування урочища в нижній щодо центру села його частині.

Доліщина, -и; ж.; куток; с. Корнич Кол. р-ну: Доліщина (2006, КВС, 70); Доліщина (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *доліщина* (діал.) ‘долішня, нижня частина населеного пункту’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування кутка, пор. *Горіщина*.

Домніківщина, -и; ж.; поле; с. Грабовець Бог. р-ну: Домніківщина (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Домніківський*, пор. п-ще *Домніківський* (Експ.); б) семантичним утворенням від апелятива *домніківщина* ‘маєток, земля, належна *Домнікій*’, пор. особове ім’я *Домнікія* (СУІ, 111) та типологічно споріднені апелятиви *вітцівщина*, *дідівщина*, *королівщина*.

Домоги́ла, -и; ж.; поле; с. Живачів Тлум. р-ну: Домогіла (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена за допомогою префікса *до-* від ороніма – найменування горба *Могила* (див. далі), до якого простягається поле.

До Перерівського; поле; с. Матеївці Кол. р-ну: До Перерівського (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *до*, який виражає просторові відношення, вказуючи на межу розташування топооб’єкта, та мікротопоніма – найменування поля *Перерівське* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

До Потіцького; поле; с. Русів Снят. р-ну: До Потіцького (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утво-

рена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *до* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Потіцьке* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Доріжка, -и; ж.; куток; с. Королівка Тлум. р-ну: Доріжка (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *доріжка*, дем. від *дорога* ‘смуга землі, по якій їздять і ходять’ (ВТС, 241). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись була прокладена доріжка з твердим покриттям.

Дорна, -ої; ж.; поточина; бас. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; Бог. р-н: Дорна (2000, Шульгач, 176). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *дорна* ‘пробійна’, пор. *дорник* ‘пробій’ (ЕСУМ, II, 111), гуц. *дорник* ‘штифт пробивати діри в залізі’ (Горбач¹, 273). Вона вказує на характер течії поточини, яка пробила собі шлях у твердій гірській породі. Можливо також, що в основі назви лежить апелятив *дор* ‘піднята цілина’ або ‘дранка, гонт’ (Фасм., I, 529).

До рова; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: До рова (2002, СНЧ, 36). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-апелятивного комплексу, що складається з приємника *до* (див. вище) та апелятива *рів* ‘довга глибока канава, розмита водою або викопана в землі’ (ВТС, 1032) у родовому відмінку. Вона вказує на розташування кутка біля колишньої дороги, що вела до Галича й Львова, від якої залишилася лише канава.

Дорі́ги, дорі́г; мн.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Дороги (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дорога* ‘смуга землі, по якій їздять і ходять’ (ВТС, 241). Вона вказує на те, що в урочищі сходяться дві такі смуги (дороги).

Дорі́жний, -нього; ч.; ліс; с. Олеша Тлум. р-ну: Дорожній (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *дорожній* ‘який проростає, розкинувся навколо дороги’ (Експ.).

Дороші́вка, -и; ж.; урочище (поле); с. Вільхівці Гор. р-ну: Doroszkówka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 9, арк. 14); Дороші́вка (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Дорош*, пор. особове ім’я *Дорош* < *Дорофій* (СУІ, 112), п-ще *Дорош* (ІФД, 245).

Дослі́дна Стан́ція, -ої, -ї; ж.; куток; с. П’ядики Кол. р-ну: Дослідна Станція (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування науково-дослідної станції ґрунтознавців, навколо якої розкинувся куток. В основі ергоніма лежить апелятив *станція* ‘науково-дослідна організація’ (ВТС, 1188), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *дослі́дна* ‘призначена для ведення дослідів’ (ВТС, 242), що вказує характер роботи організації.

До Ха́щі; поле; с. Русів Снят. р-ну: До Хащі (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *до* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Хаща* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

До́цин, -ого; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Доцин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Доця*, пор. особове ім’я *Доця* < *Євдокія* (СУІ, 121).

До́щате, -ого; с.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Doszczate (1855, AKKGL, Bl. 44); До́щате (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *до́щате* ‘огорожене дошками’ (Експ.).

До́щина¹, -ої; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Doszczyna (1855, AKKGL, Bl. 48); До́щина (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, що розкинулося на горі, пор. *урочище До́щина Буда*, *w miejscu o nazwie Doszczyna* (Gorgany, 243), *Buda Doszczyna* (1935, MT Porohy). Очевидно, первісно назва стосувалася поташні, пор. *буда* (заст.) ‘поташний завод’ (ЕСУМ, I, 277), що належала якійсь *Досьці*, пор. особове ім’я *Доська* < *Євдокія* (СУІ, 121). Пізніше

вона перейшла на урочище та гору, на якій воно розкинулося. Можливо також, що атрибутивний член в ергонімі *Дощина Буда*, який мотивував назву урочища, означав 'зроблена, вибудована з дощок', пор. *дощаний* 'зроблений із дощок' (Грінч., I, 438).

Дощина², -ої; ж.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 6 км; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Досина*: Doszczyna (1855, AKKGL, Bl. 48); Doszczyna (1880, SG, I, 512; 1881, SG, II, 132); Doszczyna (1914 (1894), KuK P); Doszczyna (1935, MT Porohy); Дощина (1979, СГУ, 182); Dosina (2000, PBWG, 119); Doszczyna, Dosina (2008, Gorgany, 276); Дощина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої витікає потік.

Дощинка, -и; ж.; поточина; п. Дощиної л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Пороги Бог. р-ну: Doszczynka (1935, MT Porohy); Дошинка (2006, ГЦСЧ). – Назва утворена за допомогою деминутивного суфікса *-к(а)* від гідроніма – найменування потоку *Дощина* (див. вище), у який впадає поточина.

Драбівка, -и; ж.; куток; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Драбівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Драб*, пор. п-ще *Драб* (СП, 128).

Драбова, -ої; ж.; нива (поле); с. Сокирин Тлум. р-ну: Драбова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Драб* (див. вище).

Драганова, -ої; ж.; долина; с. Тулова Снят. р-ну: Драганова (2011, УШ); Драганова (2012, БЛ⁵, 235). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Драган*, пор. давнє особове ім'я *Драган* (Чучка, Сл., 173), п-ще *Драган* (ІФД, 245), рум. *Dragan* (Const., 338).

Драганцівка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Тройця, тепер урочище с. Тростянець Снят. р-ну: Draganczówka (1900, SGG, 609); Драганцівка (2012, БЛ⁵, 235). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Драганець*, пор. п-ще *Драганець* (ІФД, 245).

Драгасі́мів, -ова; ч.; село; Снят. р-н; нал. до Княженської с/р; віддаль до Снятина – 13 км, до Івано-Франківська – 93 км: Daraszimow (1564–1966, ЖУР, I, 10), Drahasimow (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Drahasimow (1660, LWR, III, 92); Drahasymów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 53); Drahasymów (1855, AKKGL, Bl. 49); Drahasymów (1881, SG, II, 139); Драгасимів (1947, АТП, 515); Драгасимів (2009, ІФ АТП⁷, 157). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Драгасим*, що є, на думку П. П. Чучки, фонетичним варіантом давнього особового імені *Драгосим* (Чучка, Сл., 172). М. Л. Худаш вважає, що цей ойконім є zdeформованою під впливом посесивів типу *Герасимів*, *Максимів* формою первісної назви *Драгосиновъ*, посесива на *-овъ* (> *-ів*) від особової назви *Драгосинъ* (ПКПН, 68), пор. болг. *Драгосин* (Илч., 182), серб. *Драгосин* (Грк., 82).

Драгачі́вка, -и; ж.; кол. фільварок, тепер присілок; с. Тройця Снят. р-ну: Drahaaczówka (1900, SGG, 712); fw. Drahaaczówka (1933, MT Kutu); Драгачівка (2001, Проц., 104); Драгачівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Драгач*, пор. давня особова назва *Драгач* (Грк., 80) < *Драгъ*, що є результатом усичення постпозитивних компонентів давніх слов'янських автохтонних імен-комполітів типу *Драгомиръ*, *Драгославъ*, *Драгобратъ*, *Драгосимъ* (СУІ, 113; ПКПН, 19, 68; Демч., 62, 78).

Драгомирча́ни, -ан; мн.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 26 км, до Івано-Франківська – 6 км: Drohomirczani (1437, AGZ, XII, 16); Drohomirczany (1465, AGZ, XII, 35); Drohomirczany (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Drohomirczany (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Drohomirczany (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 28); Drohomirczany (1881, SG, II, 158); Драгомирчани (1947, АТП, 510); Драгомирчани (2009, ІФ АТП⁷, 157). – Д. Г. Бучко вважає, що цей ойконім мотивований однозвучною родовою чи родинною назвою, яка походить від особової назви **Драгомирчан* < *Драгомирк(о)* < *Драгомиръ* (Бучко, 70), пор. д.-р. *Драгомиръ* (Мор., 77). Такого ж погляду дотримується й дослід-

ниця українських топонімів на *-ани* (*-яни*) І. Царалунга, яка виводить його від групового антропоніма *драгомирчани* ‘рід чи піддані *Драгомирка*’ (Царал., 77). Однак теоретично можлива й інша етимологія цієї назви, зокрема її походження від катойконіма *драгомирчани* ‘вихідці (переселенці) з не засвідчених тепер, але ймовірно існуючих колись сіл *Драгомирка* чи *Драгомирець*’, пор. типологічно споріднений ойконім *Тисменичани*.

Народний переказ розповідає, що в давні часи в ці місця зайшов якийсь чех. Звали його Драгомир. Він був багатою людиною й на маленькій річці побудував млин. Пізніше ріка отримала назву Млинівка. Жителям навколишніх сіл млин був дуже потрібен, і вони часто приходили сюди молоти зерно. Побачивши це, чех почав брати за помол дорогу мірку. Згодом навколо млина виросло поселення, яке назвали на честь Драгомира *Драгомирчанами*.

Драго́нів, -ового; ч.; куток; с. Гута Бог. р-ну; давні назви – *Драгонія*, *Драгони*: *Dragonía* (1914 (1894), KuK P); *Dragonía* (1934, SDW, № 22, s. 235); *Dragonía* (1935, MT Pogoń); *Драгони* (1947, АТП, 516); *Драгони* (1985, ІФ АТП⁵, 77); *Драгонів* (2011, УШ). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток. В основі антропоніма лежить, мабуть, незасвідчена особова назва **Драгон* < *драгон* ‘хлястик’ (Онишк., І, 232). Можливо також, що ця назва є фонетичним варіантом давнього особового імені *Драган* (Чучка, Сл., 173) або прізвищ *Драган* чи *Драгун* (Редько, І, 328). Сучасна форма найменування кутка з’явилася, мабуть, під впливом поширеної в топонімії моделі з посесивним формантом *-ів*.

За переказами місцевих жителів, назва кутка пов’язана з тим, що тут колись базувався загін польських кавалеристів-драгунів.

Драгу́лова Яма, -ої, -и; ж.; поле; с. Рудники Снят. р-ну; Драгулова Яма (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яма* ‘долина потоку; долина, кітловина’ (Мар.,

255), ‘підніжжя гори’ (МСГГ, 234), а атрибутивним членом – прикметник *Драгулова*, що вказує на належність поля в давнину *Драгулу*, пор. давнє особове ім’я *Драгул* (Чучка, Сл., 174), похідне п-ще *Драгулян* (СП, 129), рум. *Drăgul* (Const., 338).

Драничі́вка, -и; ж.; поле; с. Чортовець Гор. р-ну; Драничівка (1960, Кобил., ДЛМ, 113); Драничівка (2009 (1874), ПЗАП, 14). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Дранич*, пор. п-ще *Дранич* (Експ.).

Дранчі́вка, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. П’ядики Кол. р-ну, тепер куток: *Drańczówka* (1900, SGG, 375); *Drańczówka* (1934, SDW, № 20, s. 190); Дранчівка (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Дранко*, пор. давнє особове ім’я *Дранко* (Чучка, СЛ., 175), п-ще *Дранко* (Редько, І, 328), рум. *Dranka* (Const., 340).

Драчі́в, -евого; ч.; ліс; с. Лука Гор. р-ну; Драчів (2008, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Драч*, пор. п-ще *Драч* (СП, 129); б) утворенням способом субстантивзації та онімізації короткого прикметника *драчів* ‘драчевий; у якому водяться *драчі* – колючі чагарники’, пор. *драч* (бот.) ‘колючий чагарник; польова ожина’ (ЕСУМ, II, 128).

Дрібні́й, -ого; ч.; ліси; 1) с. Поточище Гор. р-ну: *Drobny Las* (1900, SGG, 213); Дрібний (2008, УШ); 2) с. Добротів Надв. р-ну: *Drabny* (1855, AKKGL, Bl. 48). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *дрібний* ‘який складається з невеликих тонких дерев’ (Експ.). Вона вказує на те, що в лісі ростуть берези, осики, вільхи та інші тонкі дерева.

Дрібні́чки, -ок; мн.; урочище; с. Чортовець Гор. р-ну: *Drebniczki* (1933, MT K). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дрібничка* ‘щось дуже дрібне, незначне, таке, що не має істотного значення’ (ВТС, 248). Тут ідеться про “дрібний” ліс, що складається з насаджень берези, осики, вільхи, а також кушів.

Дробо́ве, -ого; с.; урочище; с. Матеївці Кол. р-ну; Дробове (2011, УШ). – Назва

утворена, очевидно, способом субстантиваци́ї та онімізації прикметника *дробове* 'у якому ростуть *дрі́бні* (див. вище) дерева'.

За народними переказами, урочище колись називалося *Гробове*, тобто таке, в якому були *гроби* – могили. Тому цілком можливо, що ця назва трансформувалася в сучасне *Дробове*.

Дробч́шина Б́авка, -ої, -и; ж.; урочище; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Дробчишина Бавка (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *бавка* 'суха впадина; рівнина, долина в степу; русло висохлої річки' (Мар., 213), а атрибутивним членом – прикметник *Дробчишина*, що вказує на належність поля в давнину *Дробчисі*, пор. п-ще *Дробко* (СП, 130).

Др́овнич¹, -у; ч.; лісове урочище; сс. Ямниця, Тязів, Сілець Тисм. р-ну: Дровнич (1995, ТМН, 54); Дровнич (2002, СНЧ, 36). – Назва, очевидно, є давнім посесивним утворенням на *-*ь* від антропоніма **Дровник*, семантичного утворення від апелятива *дровник* (діал.) 'дроворуб; людина, яка заготовляє дрова', пор. ст.-укр. *дровничій* 'т. с.' (Тимч., I, 234). Менш імовірно з огляду на кінцевий звук [ч] є мотивація цього мікротопоніма апелятивом *дровник* зі значенням 'дров'яний склад' (ЕСУМ, II, 131).

За розповідями місцевих жителів, на місці теперішнього лісу ще в доісторичні часи існувало поселення білих хорватів.

Др́овнич², -у; ч.; потік; л. Бистриці п. Дністра; сс. Тязів, Сілець Тисм. р-ну: Drownicz (1906 (1874), KuK KH); Drownicz (1927, MT Hal.); Дровнич (1979, СГУ, 183); Дровнич (1995, ТМН, 45, 48); Дровнич (2002, СНЧ, 36). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), з якого витікає потік.

Дроздаќ, -ів; мн.; куток; с. Старуня Бог. р-ну: Дроздаки (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла започаткувати куток або проживати колись на ньому, пор. п-сько *Дроздак* (Експ.).

За переказами місцевих жителів, назва кутка зумовлена тим, що колись на цій території ріс ліс, у якому гніздилися дрозди.

Др́онева, -ої; ж.; куток; с. Ганьківці Снят. р-ну: Дронева (2012, БЛ⁵, 236). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Дронь*, пор. особове ім'я *Дронь* < *Андроник* (СУІ, 35), п-ще *Дронь* (ІФД, 246).

Дронéнка, -и; ж.; поточина; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Молодятин Кол. р-ну: Дроненка (2006, КВС, 105). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-єнк(а)* від антропоніма *Дронь* (див. вище).

Др́оник, -у; ч.; ліс; с. Антонівка Тлум. р-ну: Дроник (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені чи прізвища людини, якій, очевидно, колись належав ліс, пор. особове ім'я *Дроник* (СУІ, 35), п-ще *Дроник* (СП, 130).

Дру́га Доли́на, -ої, -и; ж.; поле; м. Снятин: Друга Долина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), 'низина' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – числівник *друга*, що вказує на порядковий номер поля, пор. *Перша Долина*, *Третя Долина*.

Дру́га Сосна́, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Семаківці Гор. р-ну: Друга Сосна (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *сосна* 'сосновий ліс; соснові зарості' (Експ.), а атрибутивним членом – числівник *друга*, що вказує на порядковий номер урочища, пор. *Перша Сосна*.

Дру́гий, -ого; ч.; горб; с. Лука Гор. р-ну: Другий (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантиваци́ї та онімізації числівника *другий*, що вказує на порядковий номер горба в ряду таких же орооб'єктів, які тягнуться від села вздовж Дністра, пор. *Перший*, *Третій*, *Четвертий*, *П'ятий*, *Шостий*.

Другий Бєрег, -ого, -у; ч.; горб; с. Рунгури Кол. р-ну: Другий Берег (2002, Рунг., 241). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* зі значенням ‘горб, підвищення, гірка, пагорб’ (УЗГ, 167), а атрибутивним членом – числівник *другий*, що вказує на порядковий номер горба, пор. *Перший Берег*, *Третій Берег*, *Четвертий Берег*.

Другий Брід, -ого, броду; ч.; урочище; с. Попельники Снят. р-ну: Другий Брід (2001, Андрійчук, 4); Другий Брід (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування переходу через ріку Черемош, що знаходиться в урочищі. В основі гідроніма лежить апелятив *брід* ‘мілке місце річки, озера або ставка, у якому можна переходити або переїжджати на інший бік’ (ВТС, 63), ‘мілина; мілина на річці чи потоці для переїзду кіньми’ (Rudn., 18), ускладнений атрибутивним членом – числівником *другий*, що вказує на порядковий номер переходу, пор. *Перший Брід*.

Другий Горб, -ого, -а; ч.; пагорб; с. Вербівці Гор. р-ну: Другий Горб (2011, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – числівник *другий*, що вказує на порядковий номер пагорба, пор. *Перший Горб*.

Другий Жолоб¹, -ого, -у; ч.; улоговина; с. Бортники Тлум. р-ну: Другий Жолоб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *жолоб*, *жоліб* ‘глибока й вузька долина; долина між двома горами чи пригірками; долина потоку’ (Мар., 227), ‘вузька долина’ (Лісняк, 359), ‘колишне русло річки’ (Дзендз., 139), ‘долина річки або потоку; корито; глибока вузька долина’ (Jurkowski¹, 123), а атрибутивним членом – числівник *другий*, що вказує на порядковий номер улоговини, пор. *Перший Жолоб*.

Другий Жолоб², -ого, -у; ч.; ліс; с. Бортники Тлум. р-ну: Другий Жолоб (2011, УШ). –

Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування улоговини (див. вище), у якій розкинувся ліс.

Другі Гбни¹, -их, -ів; мн.; поля; **1)** с. Делева Тлум. р-ну: Другі Гони (2011, УШ); **2)** с. Королівка Тлум. р-ну: Другі Гони (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гони*, мн. від *гін* ‘смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів’ (ВТС, 182, 191), а атрибутивними членами – прикметник *другі*, що вказує на місця розташування полів щодо інших подібних об’єктів та на їх порядкові номери, пор. *Перші Гони*.

Другі Гбни², -их, -ів; мн.; куток; с. Королівка Тлум. р-ну: Другі Гони (2012, БЛ⁵, 236). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), на якому було започатковано куток.

Другі Пблони, -их, -ів; мн.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну: Другі Поломи (2009, ППН, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Поломи* (див. далі), частиною якого є цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – числівник *другі*, що вказує на порядковий номер урочища, пор. *Перші Поломи*.

Другі Солонці, -их, -ів; мн.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Другі Солонці (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Солонці* (див. далі), частиною якого є цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – числівник *другі*, що вказує на порядковий номер урочища, пор. *Перші Солонці*.

Друньбівці, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Drunyowcze (1465, AGZ, XII, 301). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового

антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, заснували поселення, пор. давня особова назва *Друнь* < *Андроник* (Керста, 105).

Друшляк, -а; ч.; нива; с. Гута Бог. р-ну: Друшляк (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *друшляк* (перен.) ‘піщана місцевість, на якій дуже швидко просочується вода’, пор. *друшляк* ‘посудина з дірочками, що служить для проціджування або протирання їжі’ (ВТС, 250). Вона вказує на характер ґрунту ниви.

Дубак¹, -ів; мн.; ліс; с. Раківчик Кол. р-ну: Дубаки (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись лісом або проживала біля нього, пор. п-ще *Дубак* (СП, 131); б) семантичним утворенням від апелятива *дубаки* (діал.) ‘дубняк; дубовий ліс’. У такому разі вона вказує на вид дерев, що проростають у лісі.

Дубеїв, -євого; ч.; ліс; с. Товмачик Кол. р-ну: Дубеїв (2012, БЛ⁵, 236). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Дубей*, пор. п-ще *Дубей* (ІФД, 246).

Дубі, -ів; мн.; ліс; с. Передівання Гор. р-ну: Дуби (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дуби* ‘дубовий ліс; дубові зарості’ (Експ.). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Дубіна¹, -и; ж.; кол. хутір, тепер куток; с. Нивочин Бог. р-ну: Дубина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дубина* (< псл. **dobina*) ‘місце, де ростуть дуби; дубовий ліс’ (Лісняк, 362), ‘місце, де ростуть або росли дуби; місце, поросле дубами’ (Худ.², 79). Вона вказує на характер рослинності в давнину на місцевості, де виник хутір.

Дубіна², -и; ж.; лісові урочища; 1) с. Глушків Гор. р-ну: Дубина (2008, УШ); 2) с. Городниця Гор. р-ну: Дубина (2008, УШ); 3) с. Глибока Кол. р-ну: Дубина (2006, ЕКол., IV, 77); 4) с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Dubyna (1933, MT Kutu); 5) с. Мишин

Кол. р-ну: Дубина (2012, БЛ⁵, 236); 6) с. Раківчик Кол. р-ну: Дубина (2011, УШ); 7) с. Скопівка Кол. р-ну: Дубина (2006, КВС, 145); 8) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Дубина (1998, Мих., 187); 9) с. Іллінці Снят. р-ну: Дубина (2011, УШ); 10) с. Павлівка Тисм. р-ну: Дубина (1997, Павл., 8); 11) с. Марківці Тисм. р-ну: Дубина (2011, УШ); 12) сс. Бортники, Прибилів Тлум. р-ну: Дубина (2011, УШ); 13) с. Гавриляк Тлум. р-ну: Dębina (1900, SGG, 215); Dębina (1933, MT K); 14) с. Пужники Тлум. р-ну: Дубина (2012, БЛ⁵, 236). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дубина* (див. вище). Вони вказують на вид дерев, які проростають в урочищах.

Дубіна³, -и; ж.; поле; с. Городниця Гор. р-ну: Дубина (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Дубіна⁴, -и; ж.; урочище (долина); між сс. Перерісль, Фітьків та Цуцилів Надв. р-ну: Dębina (1855, AKKGL, Bl. 44); Дубина (1982, АПП, 61); Дубина (1998, Мих., 187); Дубина (2009, ПІН, 9). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дубина* (див. вище). Вона вказує на те, що в давнину в долині проростав дубовий ліс.

Дубіна⁵, -и; ж.; поля; 1) с. Перерісль Надв. р-ну: Дубина (1998, Мих., 187); 2) Фітьків Надв. р-ну: Дубина (1998, Мих., 187); 3) с. Цуцилів Надв. р-ну: Дубина (1998, Мих., 187). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування долини (див. вище), у якій розкинулися поля.

Дубіна⁶, -и; ж.; кутки; 1) с. Фітьків Надв. р-ну: Дубина (2010, Експ.); 2) с. Цуцилів Надв. р-ну: Дубина (1999, ІСЦ, 7). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинулися кутки.

Дубіна⁷, -и; ж.; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Дубина (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дуби-*

на (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Дубіна⁸, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Марківці Тисм. р-ну, тепер куток: Dębina (1934, SDW, № 24, s. 295); Дубина (2007, КМ, 13). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), біля якого розкинувся хутір.

Дубіна⁹, -и; ж.; хутір; с. Прибилів Тлум. р-ну: Дубина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому було засновано хутір.

Дубинка, -и; ж.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Дубинка (1998, Мих., 187). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дубинка*, дем. від *дубина* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Дубів Горб¹, -ового, -а; ч.; пагорб; с. Надорожна Тлум. р-ну: Дубів Горб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Дубів*, що вказує на належність об’єкта в давнину *Дубові*, пор. давнє особове ім’я *Дуб* (Чучка, Сл., 178), п-ще *Дуб* (СП, 131). Можливо також, що атрибутивний член в назві – це місцева назва від прикметника *дубовий* ‘із дубовими заростями; вкритий дубами’. У такому разі назва відбиває особливості рослинного покриву пагорба.

Дубів Горб², -ового, -а; ч.; поле; с. Надорожна Тлум. р-ну: Дубів Горб (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування пагорба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Дубівка¹, -и; ж.; кол. хутір, об’єдн. з с. Жуків Тлум. р-ну, тепер поле: Dubówka (1933, МТ К); Дубівка (1947, АТП, 511); Дубівка (1961, ІФ АТП¹, 78); поле Дубівка (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива

дуб, дуби. Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виник хутір. Можлива також її мотивація апелятивом *дубівка* ‘дубовий ліс, гай; дубові зарості’ (Експ.). Д. Г. Бучко припускає, що цей мікротопонім походить або від антропоніма *Дуб*, або від однозвучного гідроніма – найменування потоку, який тут протікає і який тепер не має назви (Бучко, 70).

Дубівка², -и; ж.; кол. поле, потім фільварок, село, об’єдн. з с. Вікняни Тлум. р-ну; давня назва – *Боське*: pole Boskie (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 109, арк. 52); Boskie (1900, SGG, 699); folw. Boski (1905 (1874), KuK TT); Boskie (1910, ZSO, 116); Boski (1926, МТ Т); Boskie (1938, SDW, № 5, s. 84); Дубівка (1947, АТП, 518); Дубівка (1961, ІФ АТП¹, 78). – Давня назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко трактує її як утворення способом субстантивзації та онімізації польського прикметника *boski* ‘боже’ (Бучко, 70). Цю версію заперечує М. Л. Худаш, якому важко повірити, що це українське село було чомусь назване *божим* (*боским*) та ще й по-польськи. Тому він пропонує розглядати цю назву як релятив на *-(с)ке* від антропоніма *Божь* із закономірним перетворенням *Божске* на *Боске* (Худ.², 280–281). Сучасне найменування села є семантичним утворенням від апелятива *дубівка* (див. вище).

Дубівка³, -и; ж.; урочище; с. Будзин Тлум. р-ну: Дубівка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дубівка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Дубівка⁴, -и; ж.; кутки; 1) с. Ворона Кол. р-ну: Дубівка (2012, БЛ⁵, 236); 2) с. Делева Тлум. р-ну: Дубівка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дубівка* (див. вище) Вони вказують на характер рослинності в давнину на місцевостях, де виникли кутки.

Дубівкі, -ок; мн.; ліс; с. Ворона Кол. р-ну: Дубівки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дубівка* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які ростуть у лісі.

Дубівці, -ів; мн.; кол. поселення на Снятинщині, тепер не ідент.: Dudowcze (1521, ЛЦДІА, ф. 6, опр. 1, спр. 9, с. 442); Dubowcze (1646, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 140, с. 216). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, мабуть, започаткували поселення, пор. давня особова назва *Дуб* (Чучка, Сл., 178). Можлива також мотивація цього ойконіма катойконімом *дубівці* 'вихідці (переселенці) з с. *Дубівка* (Вол., Терн., Хмельн. області)' чи апелятивом *дубівці* 'люди, які оселилися (проживають) біля дубового лісу'.

Дубіївка, -и; ж.; куток; с. Підпечери Тисм. р-ну: Дубіївка (1975, АСЗ, I, 724); Дубіївка (1982, АПП, 119). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Дубій*, пор. п-ше *Дубій* (Редько, I, 337).

Дубкі¹, -ів; мн.; лісові урочища; 1) с. Монастирчани Бог. р-ну: Дубки (2005, НМ, 6); Дубки (2011, УШ); 2) смт Солотвин Бог. р-ну: Дубки (2011, УШ); 3) с. Дебеславці Кол. р-ну: Дубки (2011, УШ); 4) смт Заболотів Снят. р-ну: Дубки (ПЗТС, 79); 5) с. Русів Снят. р-ну: Дубки (2012, БЛ⁵, 236); 6) с. Троїця Снят. р-ну: Дубки (2011, УШ); 7) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Дубки (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дубки* 'місце, де ростуть молоді дуби; дубові зарості' (Експ.), 'місце, поросле дубками' (Худ.², 79). Вони вказують на вид дерев, які проростають в урочищах.

Урочище в смт Заболотів є природно-заповідною територією Снятинщини.

Дубкі², -ів; мн.; село; Гор. р-н; нал. до Далешівської с/р; віддаль до Городенки – 21 км, до Івано-Франківська – 75 км: Dubki (1448, AGZ, XII, 169); Dubki (1578, ŻDz, XVIII/I, 87); Dubki ad Michalcz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dąbki (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 76); Dubki (1855, АККГЛ, Bl. 45); Dąbki, al. Dubki (1880, SG, I, 919); Дубка (1947, АТП, 518); Дубки (2009, ІФ АТП⁷, 158). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дубки* (див. вище). Вона вказує на характер в давнину рослинності на місцевості, на якій виникло село.

Дубнік¹, -а; ч.; урочища; 1) с. Кунисівці Гор. р-ну: Dubnik (1880, KuK JCz.); Дубник (2008, УШ); 2) смт Отинія Кол. р-ну: Дубник (1998, От., 16); Дубник (2006, КВС, 116); 3) с. Красна Надв. р-ну: Дубник (1998, Мих., 187). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дубник* 'дубовий ліс' (ЕСУМ, II, 137), 'місце, де ростуть дуби; дубовий ліс' (Лісняк, 362), 'дубняк; дубовий ліс або гай' (Худ.², 80). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Дубнік², -а; ч.; ліси; 1) с. Семенівка Гор. р-ну: Dębnik (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 5, арк. 7); Дубник (2011, УШ); 2) с. Спас Кол. р-ну: Дубник (2011, УШ); 3) с. Перерісль Надв. р-ну: Дубник (1998, Мих., 187). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дубник* (див. вище). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах.

Дубнік³, -а; ч.; гора; 319,3 м; між сс. Семенівка та Воронів Гор. р-ну: Дубник (2000, ТК Т); Дубник (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), що розкинувся на горі.

Дубнік⁴, -а; ч.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Дубник (2006, КВС, 156). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Дубнік⁵, -а; ч.; кол. поле *Дубняки*, потім хутір, нал. до с. Підлісся Тисм. р-ну; pole Dubnieki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 189, арк. 118–123); Dubnieki (1855, АККГЛ, Bl. 44); Dębnik (z Dębnikiem, 1885, SG, VI, 811). – Назва поля утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *дубняк дубняк* 'дубовий ліс, гай; дубова памолодь' (СУМ, II, 430). Вона вказувала на його облаштування на місці колишнього дубового ліска. Десь у середині XIX ст. на полі було засновано хутір, який назвали *Дубник*, що є семантичним утворенням від апелятива *дубник* (див. вище).

Дубникі¹, -ів; мн.; поля; 1) с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну; вар. *Дубники*: Дубники (1998, Мих., 187); Дубники (2011, УШ); 2) с. Добровляни Тисм. р-ну: Дубники (2012,

БЛ⁵, 236); **3** с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Дубники (2012, БЛ⁵, 236). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *дубник* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на полях в давнину. Варіант назви лісотарновицького поля відбиває особливості місцевої говірки.

Дубник², -ів; мн.; лісові урочища; **1** с. Цуцилів Надв. р-ну; вар. *Дубники*: Дубники (1998, Мих., 187); **2** с. Джурів Снят. р-ну: Дубники (2011, УШ); **3** с. Братківці Тисм. р-ну: Дубники (1995, ТМН, 12); **4** с. Узин Тисм. р-ну: *Debniki* (1932, МТ S); Дубники (2012, БЛ⁵, 236); **5** с. Надорожна Тлум. р-ну: Дубники (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *дубник* (див. вище). Вони вказують на вид дерев, які проростають в урочищах. Варіант назви цуцилівського урочища відбиває особливості місцевої говірки.

Дубник³, -ів; мн.; урочища; **1** с. Новоселиця Снят. р-ну: Дубники (2006, ННР, 8); Дубники (2011, УШ); **2** с. Тростянець Снят. р-ну: *Dubniki* (1933, МТ Kutu); Дубники (2011, УШ); **3** с. Ганнусівка Тисм. р-ну: *Debniki* (1932, МТ S); **4** с. Гринівці Тлум. р-ну: Дубники (2012, БЛ⁵, 236). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *дубник* (див. вище). Вони вказують на вид дерев, які проростають в урочищах.

Дубник⁴, -ів; мн.; горб; 352 м; с. Живачів Тлум. р-ну: *Dubniki* (1926, МТ T); Дубники (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дубник* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горбі в давнину.

Дубник⁵, -ів; мн.; поле; с. Живачів Тлум. р-ну: Дубники (2012, БЛ⁵, 236). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Дубницький, -ого; ч.; кол. куток села та фільварок, нал. до с. Старий Лисець Тисм. р-ну: *Dubnicki* (1855, АККGL, Bl. 44); *grupa domów i folw. Dubnicki* (1884, SG, 860). – Назва виникла, очевидно, у результаті транс-

онімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника кутка та фільварку, пор. п-ще *Дубницький* (ІФД, 246).

Дубніче, -ого; с.; поле; с. Красноставці Снят. р-ну: Дубниче (2011, УШ); Дубниче (2012, БЛ⁵, 236). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-*je* від антропоніма *Дубник*, пор. п-ще *Дубник* (СП, 132); б) утворенням способом субстантивації та онімізації прикметника *дубниче* ‘яке виникло на місці *дубника* (див. вище)’.

Дубніші, -иш; мн.; поле; с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Дубніші (1998, Мих., 187). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дубнише* ‘місце, де був *дубник* (див. вище)’. Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Дубніківщина, -и; ж.; ліс; с. Грабовець Бог. р-ну: Дубніківщина (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Дубніківський*, пор. п-ще *Дубніківський* (Експ.); б) семантичним утворенням від апелятива *дубніківщина* ‘масток, земля, належна *Дубніку*’, пор. п-ще *Дубник* (СП, 132) та типологічно споріднені апелятиви *вітцівщина*, *дідівщина*, *королівщина*.

Дубно, -ого; с.; давнє поселення на Снятинщині, тепер не ідент.: *Dubno ad Uscie* (1660, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 152, с. 30). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації нечленного прикметника *дубнь* (< псл. **dobyń(jь)*) ‘дубовий; вкритий дубовими заростями’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виникло село.

Дубняк, -а; ч.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Дубняк (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дубняк* ‘дубовий ліс, гай; дубова памолодь’ (СУМ, II, 430). Вона вказує на облаштування поля на місці колишнього дубового ліска.

Дубова, -ої; ж.; гора (верх); 709,3 м; сс. Великий Ключів, Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Дубовий*: Дубовая (1976, ТК Н¹); Дубовая (2002, ТК Н); Дубова (2004, ТСК¹); Дубовий (2006, КВС, 14). – Назва утворена

способом субстантивації та онімізації прикметника *дубова* (< псл. **dobova*) 'вкрита дубовими заростями' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на горі. Варіант назви узгоджений в роді й числі з географічним терміном *верх*.

Дубова Криніця¹, -ої, -і; ж.; криниця; м. Коломия; вар. *Дубова Керниця*: Дубова Керниця (1988, КК, 38); Дубова Криниця (2007, ЕКол., V, 125). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* 'глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь' (ВТС, 465), а атрибутивним членом – прикметник *дубова* зі значенням 'яка знаходиться біля великого дуба'.

Дубова Криніця², -ої, -і; ж.; куток; м. Коломия: *Dębowa Krynica* (1900, SGG, 292). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування криниці (див. вище), навколо якої розвинувся куток.

Дубова Толока¹, -ої, -и; ж.; ліс; с. Голосків Кол. р-ну: Дубова Толока (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *толока* 'пасовисько (перев. обгороджене); земля, ніколи не орана' (ГГ, 186), 'пасовище поблизу села (перев. громадське)' (ТГП, 334), 'залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби' (ВТС, 1254), а атрибутивним членом – прикметник *дубова* зі значенням 'вкрита дубовими заростями' (Експ.), що вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Дубове¹, -ого; с.; куток; с. Мишин Кол. р-ну: Дубове (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить прикметник *дубове* 'вкрита дубовими заростями, дубовим лісом' (Експ.).

Дубове², -ого; с.; лісове урочище; с. Добротів Надв. р-ну: *Dubowe* (1855, AKKGL, Bl. 48). – Назва утворена способом субстан-

тивації та онімізації прикметника *дубове* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, що проростають в урочищі.

Дубове³, -ого; с.; болото; с. Видинів Снят. р-ну: Дубове (1999, Експ.); Дубове (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *дубове* зі значенням 'яке знаходиться, розташоване в дубовому лісі'.

Дубовець¹, -івця; ч.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Дубовець (2011, УШ). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса *-ець* від мікротопоніма – найменування лісу *Дубовий* (див. далі), біля якого розкинувся куток.

Дубовець², -івця; ч.; потік; п. Пруту л. Дунаю; довжина – 15 км, площа басейну – 34,5 км²; сс. Хімчин Кос. р-ну, Тростянець, Іллінці Снят. р-ну; інша назва, що вживається в с. Іллінці, – *Виполоч* (див. вище): *Dubowiec* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 22, арк. 20); *Dubowiec* (1855, AKKGL, Bl. 49); *Dubowiec* (1881, SG, II, 200); *Dubowiec* (1904 (1877), KuK Kutu); *Dubowiec* (1933, MT Kutu); *Wypółć* (1933, MT Kutu); *Дубовец* (1960, WRG, I, 658); *Дубовець* (1979, СГУ, 186); *Дубовець* (1982, КС, 63); *Дубовець* (2009, РІФ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *дубовий* (< псл. **dobovъ(jь)* + суф. *-ьсь*). Вона вказує на природні особливості терену, де протікає потік. Можливо, що колись тут існував географічний термін **dobovъсь* 'дубовий ліс, гай', від якого утворений цей гідронім, пор. діал. *дубівець* 'дубовий ліс' (СНГТВ, 34).

Дубовий¹, -ого; ч.; ліси; 1) сс. Рунгури, Великий Ключів Кол. р-ну, Стопчатів Кос. р-ну: *Dębowy Las* (1933, MT Kutu); *Дубовий* (2002, Рунг., 240); *Дубовий* (2011, УШ); *Дубовий* (2012, БЛ⁵, 236); 2) с. Добротів Надв. р-ну: *Дубовий* (1998, Мих., 187). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *дубовий* 'який складається з дубів; у якому ростуть дуби' (Експ.). Вони вказують на вид дерев, що проростають у лісах.

Дубовий², -ого; ч.; хребет; сс. Нижній Березів, Люча, Стопчатів, смт Яблунів Кос.

р-ну, Слобода, Великий Ключів Кол. р-ну: Dubowy (1904 (1877), KuK Kuty); Дубовий (2002, Люча, 8); Дубовий (2004, ТСК, 27). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), який проростає на хребті.

Дубовий³, -ого; ч.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Дубовий (2006, КВС, 140); Дубовий (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), на якому розкинувся куток.

Дубовий⁴, -ого; ч.; горб; с. Добротів Надв. р-ну: Дубовий (2007, ДІГД, 85). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), який проростає на горбі.

Дубовіця, -і; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Дубовіця (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *дубовий* 'вкритий дубовими заростями' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на кутку в давнину.

Дубрачів, -евого; ч.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: Dąbraczów (1855, АККLG, VI, 45); Дубрачів (2011, УШ). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Дубрач*, пор. п-ще *Дубрач* (Експ.).

Дубрівка¹, -и; ж.; ліси; **1** с. Бортники Тлум. р-ну: Дубрівка (2011, УШ); **2** с. Кутище Тлум. р-ну: Дубрівка (2011, УШ); **3** с. Остриня Тлум. р-ну: Дубрівка (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дубрівка*, дем. від *дуброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' (ВТС, 226), 'дубовий ліс' (Худ.², 81; Желех., I, 209) < псл. **dǫbrova* 'ліс' < **dǫbrъ* 'т. с.', що є утворенням з *-r-* детермінантом від **dǫbrъ* 'дуб, дерево' (ЕССЯ, 5, 93–95; ЕСУМ, II, 84).

Дубрівка², -и; ж.; горб; сс. Бортники, Пужники Тлум. р-ну: Дубрівка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), який проростає на горбі.

Дубрівки¹, -ок; мн.; ліс; с. Стриганці Тисм. р-ну: Дубрівки (2011, Осташі). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дубрівка* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Дубрівки², -ок; мн.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: Дубрівки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації *дубрівка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виник куток.

Дубрівна, -ої; ж.; пасовище (поляна); с. Петрилів Тлум. р-ну: Дубрівна (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *дубрівна* 'розташована в *дуброві*'.

Дубрівники, -ів; мн.; горб; с. Бортники Тлум. р-ну: Дубрівники (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дубрівник* (бот.) 'перстач прямостоячий, калган' (ЕСУМ, II, 84). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Дуброва¹, -и; ж.; урочища (поля); **1** с. Старуня Бог. р-ну: Дуброва (2011, УШ); **2** с. Березівка Тисм. р-ну: Дуброва (2012, БЛ⁵, 236); **3** с. Красилівка Тисм. р-ну: Дуброва (2010, УШ); **4** с. Сілець Тисм. р-ну: Дуброва (2002, СНЧ, 37); **5** с. Слобідка Тисм. р-ну: Дуброва (2012, БЛ⁵, 236); **6** с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Дуброва (2012, БЛ⁵, 236); **7** с. Тязів Тисм. р-ну: Дуброва (1995, ТМН, 48); **8** с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Дуброва (2012, БЛ⁵, 236). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дуброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' (ВТС, 226), 'дубовий ліс' (Худ.², 81). Вони вказують на характер рослинності в урочищах у давнину.

Дуброва², -и; ж.; ліси; **1** с. Великий Ключів Кол. р-ну: Дуброва (2011, УШ); Дуброва (2011, КР); **2** с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Дуброва (1995, НВ, 8); Дуброва (2000, ЕКол., III, 55); Дуброва (2006, КГ, 19); **3** смт Печеніжин Кол. р-ну: Дуброва (2011, УШ); **4** с. Турка Кол. р-ну: Дуброва (2012, БЛ⁵, 236); **5** с. Ганнусівка, Побережжя Тисм. р-ну: Дуброва (2012, БЛ⁵, 236); **6** с. Клубівці Тисм. р-ну: Дуброва (1995, ТМН, 22);

Дуброва (2011, Експ.); 7) с. Козина Тисм. р-ну: Дуброва (2012, Експ.); 8) сс. Бортники, Прибилів Тлум. р-ну: Дуброва (2011, УШ); 9) с. Гостів Тлум. р-ну: Дуброва (2009, НСГ, 9); Дуброва (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дуброва* (див. вище). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах.

Дубр^ова³, -и; ж.; урочища; 1) с. Грушів Кол. р-ну: Дуброва (2006, ЕКол., IV, 156); 2) с. Ворона Кол. р-ну: Дуброва (2006, КВС, 24); 3) с. Бортники Тлум. р-ну: Дуброва (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дуброва* (див. вище). Вони вказують на вид дерев, які проростають в урочищах.

Дубр^ова⁴, -и; ж.; горби; 1) смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Діброва*: Dombrowa (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 84, арк. 16); Dąbrowa (1906 (1876), КуК К); Dąbrowa (1933, МТ К); Діброва (1990, ДПЛ, 324); Дуброва (2011, УШ); 2) 267 м; с. Прибилів Тлум. р-ну: Дуброва (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань лісів (див. вище), які проростають на горбах.

На схилі печеніжинського горба 1971 року було побудовано пам'ятник народному герою Олексі Довбушу (скульптор В. Борисенко, архітектори В. Біслюк та Л. Попиченко).

Дубр^ови, -ов; мн.; урочище; с. Довге Тисм. р-ну: Дуброви (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дуброва* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Дубр^овиця, -і; ж.; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Dubrowica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 28, арк. 34); Дубровиця (2008, РДХ, 356). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дубровиця* 'дубовий лісок' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Дубс^івка, -и; ж.; ліс; с. Кубаївка Надв. р-ну: Дубсівка (1998, Мих., 187). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Дубс*. Таке прізвище мала

єврейська родина Лазара й Жанети, яка на початку 20-их років XIX ст. викупила в графа Мйончинського в селі великі маєтності, у тому числі й ліси.

Дубш^іна, -и; ж.; кол. поселення біля смт Чернелиця на Городенківщині, тепер не ідент: Depszyzna (1474, AGZ, XII, 360). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *дубшина* 'місце, де росли дуби' (Бучко, 70). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виникло поселення.

Дув^ідові Луг^і, -их, -ів; мн.; сінокоси; с. Парище Надв. р-ну: Дувідові Луги (1998, Мих., 188). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луги*, мн. від *луг* 'заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать', 'низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість' (Мар., 235), 'низовина, на якій ростуть гарні трави' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Дувідові*, що вказує на належність сінокосів у давнину *Дувіду*.

Дудн^іче, -ого; с.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Дудниче (2011, УШ). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-*je* від антропоніма *Дудник*, пор. п-ще *Дудник* (ІФД, 247).

Дудн^інк^і, -ок; мн.; урочище (поляна, ліс); с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Дуднєнкы*: Дуднєкы (1998, Мих., 188); Дуднінки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *дуднєнка* (діал.) 'місце, де є підземні порожнини, унаслідок чого земля гуде' (Мих., 45). Вона вказує на акустичні ознаки урочища.

Дуже П^оле, -ого, -я; с.; поле; с. Видинів Снят. р-ну: Duże Pole (1933, МТ Sn.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* 'безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви' (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *дуже* 'дуже велике, значне щодо розміру' (ВТС, 251). Вона вказує на розміри поля.

Дукова, -ої; ж.; долина; с. Торговиця Гор. р-ну: Дукова (2012, БЛ⁵, 236). – Назва є посе-

сивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Дук*, пор. п-ще *Дука* (СП, 138), рум. *Duca* (Const., 341).

Дулів, -ового; ч.; лан; с. Городниця Гор. р-ну; давня назва – *Дулява*: Dulawa (1887, SG, VIII, 864); Дулява (1960, Кобил., ДЛМ, 108); Дулява (1978, Гор., 11); Дулів (2009, ГСС, 14); Дулів (2012, Експ.). – Давня назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-яв(a) < -ов(a)* від антропоніма *Дуля*, пор. п-ще *Дуля* (ІФД, 247). Сучасне найменування оформлене посесивним суфіксом *-ів* відповідно до номенклатурного терміна *лан*.

Думанів, -ового; ч.; урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Думанів (1997, Павл., 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Думан*, пор. п-ще *Думан* (СП, 133).

Думанське, -ого; с.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Думанське (2002, СНЧ, 37). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища польського переселенця, двір якого колись знаходився на цьому полі, пор. п-ще *Думанський* (ІФД, 227). Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Думанщина, -и; ж.; пасовище; смт Обертин Тлум. р-ну: Думанщина (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(a)* від антропоніма *Думанський*, пор. поширене на Тлумачині п-ще *Думанський* (ТД Тл., 48). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *думаницина* ‘власність, маєток *Думанського*’.

Думка¹, -и; ж.; кол. хутір, тепер урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Dómka (1855, AKKGL, Bl. 44); Dumka (1930, MT SC); Думка (1997, Павл., 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього засновника хутора, пор. п-ще *Думка* (ІФД, 247).

Думка², -и; ж.; кол. хутір, об’єдн. з с. Одаїв Тлум. р-ну, тепер його куток: Dómka (1855, AKKGL, Bl. 45); Dumka (1900, SGG, 699); Dumka (1905 (1874), KuK TT); Dumka (1926, MT T); Dumka (1934, SDW, № 24, s. 297); Думка (1947, АТП, 518); Думка (1961, ІФ АТП¹, 78); Думка (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації

однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка, очевидно, започаткувала хутір, пор. п-ще *Думка* (див. вище).

Думчина Доліна, -ої, -и; ж.; урочище; с. Одаїв Тлум. р-ну: Думчина Долина (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травною; широка низина’ (Мар., 226); ‘низина’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Думчина*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Думці*, пор. п-ще *Думка* (див. вище).

Дунаєць¹, -йцю; ч.; потічки; **1**) бас. Пруту л. Дунаю; с. Корнич Кол. р-ну: Дунаєць (2007, ЕКол., V, 128); **2**) л. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; с. Стецева Снят. р-ну: Dunajec (1890, SG, XI, 314); Дунаєць (1982, КС, 63). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *дунаєць*, дем. від *дунай* ‘розлив води, взагалі велике накопичення води’ (Грінч., I, 456), ‘широка ріка; розлита ріка’ (Jurkowski, 22), ‘широка ріка’ (Онишк., I, 238), ‘калюжа’ (ГУ, 23), ‘розлив, повінь, великий потік’, рос. *дунай* ‘струмок’, пол. *dunaj* ‘глибока ріка з високими берегами, велика вода, болото, став’, слов. *dunajček* ‘потічок’ (ГУ, 23; ЕСУМ, II, 145). Учені пов’язують цей апелятив з назвою річки *Дунай* < псл. **Dunajь*. Щодо етимології цієї назви існують різні точки зору. Деякі дослідники пояснюють цей гідронім як просте “подовження” давньоіранського *dānu* ‘річка’. О. І. Соболевський, один із прихильників іранської концепції, виводить цю назву з сарматського **Dānu-avi* ‘овеча річка’. Існують також спроби трактування назви на кельтській, германській та прибалтійській основі (див. ГУ, 23; ЕСУМ, II, 145). Однак до цього часу корінь *dun(a)-*, як на слов’янському, так і взагалі на індоєвропейському ґрунті, надійно не пояснюється. Тому й існує припущення, що основа цього гідроніма має доіндоєвропейське походження (ГУ, 23).

Дунаєць², -йця; ч.; куток; с. Корнич Кол. р-ну: Дунаєць (2012, БЛ⁵, 236). – Назва ви-

никла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потічка (див. вище), навколо якого розкинувся куток.

Дунаїв, -єва; ч.; кол. поселення на Снятинщині, тепер не ідент.: Dunayow (1453, AGZ, XII, 221); Dunayow (1469, ZDz, 18/1, 35 Supl.); Dunayow (1491, AGZ, XIX, 220). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням *-iv* (< *-ovъ*) від антропоніма *Дунай*, пор. давня особова назва *Дунай* (Мор., 80, Чучка, Сл., 179).

Дунай, -ю; ч.; потік; пр. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; сс. Іллінці, Троїця Снят. р-ну: Дунай (1982, КС, 63); Дунай (2006, УШ). – Назва, очевидно, є семантичним утворенням від апелятива *дунай* (див. *Дунаєць*¹).

Дуника, -а; ч.; куток; с. Підгір'я Бог. р-ну: Lachowce z Dąbrową i Duniką (1910, ZSO, 86). – Назва, очевидно, є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Дуник*, пор. п-ще *Дунь* (СП, 134), п-сько *Дуник* (Експ.).

Дуплава Могіла, -ої, -и; ж.; горб (курган); 375 м; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну; вар. *Могила-Дуплава*: Могила-Дуплава (2008, УШ); Дуплава Могила (2009 (1874), ПЗАП, 29); Дуплава Могила (2009, ГСС, 27). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могила* 'штучне земляне підвищення; курган; височина' (Мар., 236–237), 'ізолюваний горб останцеві-денудаційного походження' (Янко, 231), 'високий земляний насип, штучне земляне підвищення' (Лісняк, 359), 'пагорб; купа чогось; насип на місці поховання' (ПЗУ, 393), 'купа каміння' (Rudn., 26), 'місце поховання і насип, горбик на ньому' (ВТС, 535), а атрибутивним членом – прикметник *дуплава* 'яка має *дупла* – порожнини в карстових породах', 'яка має западину, заглиблення в середину' (ПЗАП, 28–29).

За розповідями місцевих жителів, на горбі в давнину був сторожовий пост.

Дуплянка¹, -и; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Дурльінка*: Дуплянка, Дупльінка (2004, Експ.); Дуплянка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-янк(a)* (розм.

-'инк(a)) від апелятива *дупло* 'порожнина в стовбурі дерева, утворена внаслідок вигнивання деревини (найчастіше як місце проживання птахів, звірів, комах і т. ін.)' (ВТС, 251). Вона вказує на навісність на горі дерев з дуплами та чимало нір між каміннями. Можливо також, що в основі ороніма лежить апелятив *дуплянка* зі значенням 'колода з видовбаною діркою, що використовується як житло для бджіл, птахів' (ВТС, 251), 'вулик з вибовваної колоди' (ЕСУМ, II, 146), пор. у цьому зв'язку зах.-пол. *дуплянка* 'шпаківня зі стовбура вільхи; пеньок з дуплом' (СЗПГ, I, 147). У такому разі назва може вказувати на те, що на горі колись були бджолині вулики, зроблені з видовбаних колод та пеньків.

Дуплянка², -и; ж.; кол. полонина, тепер урочище; с. Гута Бог. р-ну: роłon. Duplanka (1935, МТ Rogoły); ур. Дуплянка (2006, ГЦСЧ); ур. Дуплянка (2010, К РР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулася полонина.

Дурний Кут, -ого, -а; ч.; урочище; с. Петрилів Тлум. р-ну: Дурний Кут (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина якої-небудь території, місцевості' (СУМ, IV, 417), а атрибутивним членом – прикметник *дурний* 'глухий, віддалений; важкодоступний; у якому легко заблудитися; у якому, згідно з народними віруваннями, водяться злі духи, що напускають на людей ману, через що вони блукають колами й не можуть вийти на дорогу', 'де часто блуд береться' (БК¹, с. 277).

Дурнічки, -ок; мн.; урочище (пасовище); с. Чернятин Гор. р-ну: Дурнічки (1996, ІЧ, 15); Дурнічки (2008, УШ). – Назва утворенна способом плуралізації та онімізації апелятива *дурничка* 'щось віддане безплатно або дуже дешево' (ВТС, 252), пор. *дурнички* (присл., діал.) 'даром, без оплати' (там же). Вона вказує на те, що земля в урочищі була маловрожайною і її колись за досить низьку ціну віддавали в оренду. Можливо також, що цей мікротопонім мотивований апелятивом *дурнички* 'зарості буяхи', пор. *дурничка*

(бот.) 'буяхи' (Смик, 371). У такому разі вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Дутрів, -ового; ч.; кол. село, тепер урочище с. Гостів Тлум. р-ну; вар. *Дутрів Потік*: Dutrow (1469, ŻDz, XVIII/I, 35); Nowesyolo alias Titrow et Hryniowcze (1544, MRPS, IV/III, 215); *Dutrow Potok (u Dutrowa Potoka, 1649, ЖУР, V, 172); ws. Dutrow Potok (1661–1665, LWR, 34); niwa Dutrów (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 43, арк. 17); Дутрів (2009, НСГ, 9); Дутрів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-ов*) від антропоніма *Дутро*, якого Д. Г. Бучко виводить із *Тутро* < *Тутомір* (Бучко, 71). Десь наприкінці XIV – на початку XV ст. село, очевидно, було знищене татарами. Відродившись, воно спочатку називалося *Нове Село*, а потім *Дутрів*, *Дутрів Потік*. Остання назва є результатом трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. далі), на березі якого воно розкинулося. Однак уже в XVIII ст. село знову зникло, а згадка про нього залишилася в найменуванні ниви (тепер урочища).

Дутрів, -ового; ч.; потік; верхня частина потоку Тлумач п. Дністра; сс. Гостів, Гринівці, Колінці, Королівка Тлум. р-ну; вар. *Дустрів*: Dustrów (1905 (1874), KuK TT); Dustrów (1926, МТ Т); Дутрів (2003, ТК ИФ); Дустрів (2011, УШ). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування давнього села (див. вище), з території якого витікав потік. О. М. Трубачов вважає цей гідронім неслов'янським (іллїрійським?), що походить із **du-strou*, де перша частина – числівник *du*- 'два', а друга *-strou* // **streu*- / **srū*- 'текти'. Семантичний сенс назви – 'потік, що має два струмені, дві течії, або потік, що щось омиває (чи омивається) з двох боків' (Трубачев, 158, 182). У такому разі найменування потоку є первинним щодо однозвучного ойконіма (див. вище).

Дутчина¹, -ої; ж.; криниця; смт Чернелиця Гор. р-ну: Дутчина (1999, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Дутка*, пор. п-ще *Дутка* (ТДР, 110).

Дутчина², -ої; ж.; част. села Марківка Кол. р-ну: Дутчина (2009, Експ.). – Назва

є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Дутка* (див. вище).

Духова Криниця – див. **Криниця Святого Духа**.

Дуцяк, -а; ч.; поле; с. Тишківці Гор. р-ну: Дуцяк (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська людини, якій належало колись поле, пор. п-ща *Дуць*, *Дуцик* (Редько, I, 346), *Дуцак* (СП, 135).

Дученково, -ого; с.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Дученково (2006, КГ, 17). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Дученко*, пор. п-ще *Дученко* (Редько, I, 346).

Дуччино, -ого; с.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Дуччино (2012, БЛ⁵, 236). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* від антропоніма *Дутка* (зі зміною в результаті асиміляції зімкненого передньоязикового [т] та шиплячого [ч] в африкату [ч:]), пор. п-ще *Дутка* (ІФД, 248).

Дяків, -ового; ч. ліс; с. Милування Тисм. р-ну; вар. *Деків*: Деків (2009, БЛ², 177); Дяків (2001, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Дяк*, пор. п-ще *Дяк* (ІФД, 248), або від апелятива *дяк* 'служитель православної церкви, що допомагає священику під час богослужіння; псаломщик' (ВТС, 253). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Дяківка, -и; ж.; куток; с. Сороки Гор. р-ну: Дяківка (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *дяківка* 'хата, садиба дяка'; у такому разі вона вказує на те, що куток виник біля садиби цього служителя церкви; б) суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від апелятива *дяк* (див. вище); у такому разі вона вказує на те, що куток започаткував *дяк*.

Дяків Клин, -ового, -у; ч.; поле; с. Підвербці Тлум. р-ну: Дяків Клин (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* 'частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою' (ВТС, 433), 'площа землі кли-

ноподібної форми' (СБГ, 209), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *дяків*, що вказує на належність поля в давнину *дякові* (див. вище).

Дякова Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Спас Кол. р-ну: Дякова Гора (2006, КВС, 156). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *дякова*, що вказує на належність орооб'єкта *дякові* (див. вище).

Дякова Керніця, -ої, -і; ж.; криниця; с. Марківка Кол. р-ну: Дьикова Кірниця (2006, КГ, 20); Дякова Керниця (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *керниця*, *кірниця* 'криниця' (ГГ, 93), а атрибутивним членом – прикметник *дякова*, що вказує на належність гідрооб'єкта в давнину *дякові*, пор. також п-ще *Дяк* (див. вище).

Дяковий, -ого; ч.; потік; п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Бучачки Снят. р-ну: Дяковий (2003, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(ий)* від апелятива *дяк* (див. вище).

Дякові Берегі, -их, -ів; мн.; урочище; с. Жабокруки Тлум. р-ну: Дякові Береги

(2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *береги*, мн. від *берег* зі значенням 'невелике підвищення' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *дякові*, що вказує на належність урочища *дякові* (див. вище).

Дятківці, -ів; мн.; кол. село, тепер част. міста Коломия: Dziatkowcze (1444, AGZ, V, 130); Diatkowcze (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Dziatkowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Diatkowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 249); Dziatkowce (1855, АККГЛ, Bl. 49); Diatkowce (1906 (1876), KuK K); Дятківці (1947, АТП, 507); Дятківці (1961, ІФ АТП¹, 78); Дятківці (1988, КК, 38). – Назва виникла в результаті трансонімізації одностовного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. давнє особове ім'я *Дядько* (Чучка, Сл., 180), *Дятко* (Мор., 81).

За переказами місцевих жителів, назва села пов'язана з іменем боярина Детка, що правив Галицькою державою після Юрія II.

Дячкова, -ої; ж.; поле; с. Задубрівці Снят. р-ну: Дячкова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від апелятива *дячок*, дем. від *дяк* (див. вище). Вона вказує на належність поля в давнину *дякові* невеликого зросту.

Е

Еміль, -евого; ч.; кол. хутір, нал. до с. Грушка Тлум. р-ну: Emlów (1926, МТ Т); Emlów (1934, SDW, № 24, s. 294). – Назва

є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Еміль*, пор. особове ім'я *Еміль* (СУІ, 116).

Є

Єви, -и; ж.; ж.; поле; с. Довге Тисм. р-ну: Єви (2012, Експ.); Єви (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Єва*, пор. особове ім'я *Єва* (СУІ, 118).

Єжова, -ої; ж.; урочище; с. Волосів Надв. р-ну: Єжова (1998, Мих., 188). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації одностовного антропоніма – прізвища жін-

ки, яка володіла колись землею в урочищі або проживала в ньому, пор. п-ще *Єжов* (ІФД, 250), ст.-п. *Jeżów, Jeżew, Jeż* (SSNO, VI/II, 485).

Єжової, -ої; ж.; ліс; с. Парище Надв. р-ну: Єжової (1998, Мих., 188). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Єжова* (див. вище). Вона вказує на належність лісу в давнину.

Єзупіль, -оля; ч.; селище міського типу; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 40 км, до Івано-Франківська – 19 км; до 1598 р. – *Чешибіси*, з 1940 по 1992 р. – *Жовтень*: Czeschibeszy (1435, AGZ, XII, 3); Czeszibyszi (1578, ŻDz, XVIII/I, 85); Jezupol (1597, ЗГРМ, 432); Jezupole (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Jezupol (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 124); Jezupol (1880, VOV, 375); Jezupol (1882, SG, III, 581); Жовтень (1947, АТП, 505); Єзупіль (2009, ІФ АТП⁷, 158). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду чи родини за іменем батька або родоначальника, представники якої започаткували поселення. В основі найменувань роду чи родини лежить антропонім **Тѣшибѣсь*. Він не засвідчений відомими нам писемними джерелами, але потенційність його існування підтверджують такі особові імена, як пол. *Cieszybieszka*, *Cieszybieszki* (SSNO, I, 374), д.-р. *Бѣско*, *Бѣсок* (Туп., 135) та інші. Заміна в назві початкового [m] на [ч] відбулася під впливом польської мови. З часом форма *Чешибѣси* замість **Тѣшибѣси* поширилася й серед місцевих жителів і почала асоціюватися зі словосполученням *чеши біси* (чорта). Оскільки в такому звучанні назва сприймалася “нечестиво”, то власниками поселення десь наприкінці XVI ст. вона була замінена на “богумильну” назву *Єзупіль*, що виникла в результаті поєднання в одне слово теоніма *Jezus* ‘Ісус’ у польському звучанні та компонента -*поль* < гр. *polis* ‘місто’, дослівно ‘місто Ісуса’. Запроваджена в радянську епоху назва селища *Жовтень*, яка символізувала жовтневий переворот у Росії 1917 р., була штучною й тому закономірно замінена після проголошення незалежності України попередньою назвою.

Про походження давньої назви поселення існує чимало гіпотез. Так О. Чоловський, зважаючи, що вона складається з двох слів: “чеши” й “біси”, де перше дієслово, а друге іменник, пов’язує їх походження з племенами бессів-бісенів, або печенігів, які в II ст. н. е. проживали в північному підніжжі Карпат. За відомостями одного з давніх авторів, орди печенігів блукали в нашому краї в X–

XI ст. і в пізніші часи. Вони були великими розбійниками й проживали там, де Покуття сходиться з Підгір’ям, тобто в околицях Чешибісів. Як доказ цього – Чорний Ліс над Луквою й Бистрицею ще в XV ст. називали лісом печенігів. Чесати, припускає автор, мало означати втечу або розгром бесів, тобто печенігів.

В. Ходак, базуючись на давніх переказах, припускає, що в давнину підмоклі та небезпечні землі понад Дністром носили назву *чешибіси*. Це слово нібито й послужило назвою для села, яке колись розташовувалося в долині потоку, який тепер зветься Кернички.

Існує також версія, згідно з якою на території села в часи існування Галицької держави була тюрма, куди висилали злочинців для перевиховання, тобто для *прочісування бісів* (дурнів). Це нібито й послужило мотивом для найменування поселення, яке тут виникло (Єз., 19–20).

Що стосується назви Єзупіль, то існує переказ, згідно з яким колись давно польський ротмістр Якуб Потоцький, який служив у замку на території Чешибісів, випадково під час битви спричинився до великого вибуху пороху, у результаті чого була знищена значна частина замкових укріплень. Бажаючи уникнути за це кари, він поклявся перед образом Діви Марії, що побудує тут костел та кляштор, якщо йому вдасться врятуватися. Сівши на коня, він із криком “Єзус, дай поле!” помчав із замку. Очевидно, цим він просив, щоб Ісус дав йому дорогу серед ворогів. Якуб залишився живий і наприкінці XVI ст. збудував тут кляштор та перейменував містечко на Єзупіль.

Єзупільське¹, -ого; с.; лісове урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Єзупільське (2002, СНЧ, 39). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *єзупільське* ‘належне громаді селища *Єзупіль* (див. вище) або окремим його жителям’.

Єзупільське², -ого; с.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Єзупільське (2002, СНЧ, 39). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *єзупільське* (див. вище). Вона вказує на належність поля в давнину.

Єзупільське³, -ого; с.; озеро; с. Сілець Тисм. р-ну: Єзупільське (2000, Експ.); Єзупільське (2002, СНЧ, 39); Єзупільське (2009, БЛ², 178). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому розкинулося озеро.

Єзупільський, -ого; ч.; потік; л. Бистриці п. Дністра, випливає з Криниці Святого Духа (див. далі); с. Сілець, смт Єзупіль Тисм. р-ну; інша назва – *Кернички*: Jezupilski potok (1882, SG, III, 581); Jezupolski (1906 (1874), KuK KH); Jezupolski (1927, MT Hal.); Єзупільський (1976, ТК Г); Кернички (1985, АСЗ, II, 767); Єзупільський (2003, ТК Кал.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *єзупільський* 'який протікає в селищі *Єзупіль* (див. вище)'. Інша назва потоку є плюралізованим та онімізованим утворенням від апелятива *керничка*, дем. від *керниця* 'криниця, джерело' (НГТ, 408).

Єленина, -ої; ж.; поле (нива); с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Єленина (2012, БЛ⁵,

236). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Єлена*, пор. особове ім'я *Єлена* < *Олена* (СУГ, 266).

Єра, -и; ж.; кол. поселення на Тлумаччині, тепер не ідент.: Jerza (1452, MRPS, IV/III, Supl., 239); Jerza (1452, MRPS, IV/III, Supl., 861). – Назва історично є, очевидно, посесивним утворенням на *-*ja* від антропоніма *Єр*, пор. особове ім'я *Єр* < *Єрофей* (Бучко, 71).

Єріщи, ерищ; мн.; урочище (ліс і сінокося); с. Корнич Кол. р-ну: Єрищі (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *єрище*, фонетичного варіанта від *ярище* 'місце, де є *яр* – глибока довга западина', пор. *яр* 'глибока довга западина (перев. з крутими або прямовисними схилами), що утворилася внаслідок розмиву пухких осадових порід тимчасовими потоками' (ВТС, 1424), 'балка; глибока балка, заросла лісом' (Мар., 255). Вона вказує на характер поверхні урочища, порізаного глибокими балками.

Ж

Жаби, жаб; мн.; поле; с. Семенівка Гор. р-ну: Жаби (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жаби*, мн. від *жаба* 'невелика безхвоста земноводна тварина, задні кінцівки якої довші, ніж передні, і пристосовані до стрибання' (ВТС, 271). Вона вказує на те, що на зволоженому колись полі водилося багато цих тварин.

Жабобідка, -и; ж.; поточина; пр. Ключівки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Жьибойдка*: Жьибойдка (2006, КГ, 19); Жабобідка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *жабойд* (діал.) 'чорногуз, бусол' (ВТС, 271). Вона вказує на те, що в поточині колись водилося багато жаб, яких поїдали чорногузи. Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок.

Жабобокріки¹, -ів; мн.; урочища (болотисті місцини); **1** с. Глушків Гор. р-ну; давня назва – *Жабокруки*: Žabokruki (1787,

ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 55, арк. 7); Жабобокріки (2008, УШ); **2** с. Кунисівці Гор. р-ну; давня назва – *Жабокруки*: Žabokruki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 83, арк. 27); Жабобокріки (2008, УШ); **3** с. Тишківці Гор. р-ну: Жабобокріки (2008, УШ). – Назви утворені способом композиції основ *жаб-* < *жаб'ячі* 'належні жабам; які видають жаби' та *крики* 'різкі звуки тварин' (ВТС, 464). Вони вказують на те, що в урочищах на болотистих місцевостях постійно лунає жаб'яче квакання.

Жабобокріки², -ів; мн.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: Жабобокріки (2011, УШ). – Назва утворена способом композиції основ *жаб-* < *жаб'ячі* та *крики* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку постійно лунають жаб'ячі квакання.

Жабобокріки¹, -ів; мн.; урочище; с. Рогиня Гор. р-ну: Жабобокріки (2008, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом поєднання в одну лексему словосполучення *жаб'ячі крики, кряки* (див. вище). Вона вказує на те,

що в урочищі постійно лунають жаб'ячі квакання.

Жабокріки², -ів; мн.; куток; с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Жабокріки (2006, КВС, 112). – Назва утворена, очевидно, способом поєднання в одну лексему словосполучення *жаб'ячі крики, кряки* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку постійно лунають жаб'ячі квакання.

Жабокруки¹, -ів; мн.; село; Тлум. р-н; нал. до Хотимирської с/р; віддаль до Тлума-ча – 25 км, до Івано-Франківська – 52 км; народна назва – *Жабокрики*: *Zabokruky* (1374, AGZ, VII, 17); *de Szabokruc* (1390, AGZ, VI, 4); *Zabokruki* (1475, AGZ, XII, 362); *Žabokruki ad Chocimirz* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Žabokruki* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 15); *Žabokruki* (1855, АККГЛ, Bl. 45); *Žabokruki* (1895, SG, XIV, 719); Жабокруки (1947, АТП, 511); Жабокруки, народна назва – Жабокрики (1960, Кобил., ДЛМ, 108); Жабокруки (2009, ІФ АТП⁷, 158). – Назву дослідники трактують по-різному. Д. Г. Бучко виводить її від словосполучення *жаб'ячі круки, кряки, крики*, тобто вона вказує на місцевість, де *крукали, крякали* (а не кумкали) *жаби*. Підтвердженням цього, вважає вчений, є локалізація села коло мокрих (у минулому) лук на потоці Хотимирка (Бучко, 71). В. О. Яцій вважає цей ойконім множинною формою від незасвідченого антропоніма прізвиськового походження **Жабокрук* (Яцій⁵, 310) що також імовірно. Так могли колись звати родину, яка започаткувала село.

Жабокруки², -ів; мн.; пагорб; 296 м; сс. Хотимир, Жабокруки Тлум. р-ну: *Žabokruki* (1855, АККГЛ, Bl. 45); *wzgórza Żabokruków* (1880, SG, I, 601); Жабокруки (2006, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), біля якого підноситься пагорб.

Жабокруцький, -ого; ч.; потік; л. Госпилова п. Дністра; сс. Жабокруки, Гавриляк Тлум. р-ну: Жабокруцький (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *жабокруцький* 'який витікає з території с. Жабокруки (див. вище)'.

Жбир¹, -у; ч.; хребтики, горби, підвищення, урвища; 1) с. Міжгір'я Бог. р-ну: Жбир (2011, УШ); 2) с. Підгір'я Бог. р-ну: *Žbug* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 22, арк. 92); *Žbug* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 18, арк. 151); *Žbug* (1932, МТ S); Жбир (2011, УШ); 3) с. Ковалівка Кол. р-ну; вар. *Жбирь*: Жбир (2007, УШ); Жбирь (2008, МС, 153); 4) с. Добротів Надв. р-ну: Жбир (2011, СМГ, 29); 5) с. Троїця Снят. р-ну: Жбир (2011, УШ); 6) с. Сокирчин Тлум. р-ну: Жбир (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *жбир* (< псл. **žьbьrь* < і.-с. **geibh-* 'гнути, згинати, нагинати' (ЕСУМ, II, 189) з такими значеннями: 'скала, гора, малодоступне місце; зарослий пагорб між долинами' (Мар., 226), 'підвищення, невеличка гора' (Лісняк, 359), 'скеля, гора; височина' (ЕСУМ, II, 189), 'стрімка кам'яниста гора; гострий кам'янистий верх гори, скелі' (ГГ, 68), 'горбок між висохлими потоками, русла яких пролягають в одному напрямі; обрив, горбок на схилі гори' (Онишк., I, 249), 'зарослий скелястий пагорб між долинами' (Rudn., 34).

Жбир², -у; ч.; поле; с. Міжгір'я Бог. р-ну: Жбир (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребтика (див. вище). на якому розкинулося поле.

Жбир³, -а; ч.; куток; с. Ковалівка Кол. р-ну: Жбир (2008, Босчко, 5); Жбир (2012, БЛ⁵, 236). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Жбир⁴, -у; ч.; урочище; с. Парище Надв. р-ну: Жбир (1998, Мих., 188). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жбир* (див. вище). Вона вказує на рельєф місцевості в урочищі.

Жбир⁵, -у; ч.; ліс; с. Сокирчин Тлум. р-ну: Жбир (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся ліс.

Жбирі¹, -ів; мн.; підвищення, узвишся; 1) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Жбирі (2011,

УШ); 2) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Жбирі (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *жбир* (див. вище).

Жбирі², -ів; мн.; куток; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Жбирі (2006, КВС, 84). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Жбирі³, -ів; мн.; поле; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Жбирі (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося поле.

Жд'юмир¹, -у; ч.; поле; с. Узин Тисм. р-ну: Ждимир (2012, Експ.). – Назва історично є посесивним утворенням на *-*ь* від давнього слов'янського антропоніма *Ждимиръ*, пор. давня особова назва *Ждимиръ* (Мор., 84), *Ждимир* (Чучка, Сл., 184).

Жд'юмир², -у; ч.; потік; л. Вовчинцю п. Дністра; сс. Підлужжя, Узин Тисм. р-ну: *Ždymir* (1932, МТ S); *Здымир* (1983, ТК ИФ¹); *Ждимир* (1995, ТМН, 36); *Ждимир* (2009, БЛ², 175). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), через яке протікає потік.

Жд'ютин, -ого; ч.; урочище; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: *Ждутин* (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Ждута*, пор. п-ще *Ждута* (Експ.).

Жебинці, -ів; мн.; куток; с. Прутівка Снят. р-ну: Жебинці (2007, КПС, 26); Жебинці (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від однозвучного катойконіма – найменування родини чи групи людей, переселенців з с. *Жаб'є* (тепер смт Верховина), які започаткували куток або проживали на ньому.

Жебранівка, -и; ж.; куток; с. Семаківці Гор. р-ну: Жебранівка (2012, БЛ⁵, 236). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Жебран*, пор. п-ще *Жебран* (Експ.); б) семантичним утворенням від zdeформованої форми апелятива *зібранівка* 'люди, переселені (зібрані) з інших

поселень', пор. гуц. *зібранівка* 'отара овець, зібрана від різних господарів' (Експ.).

Жебрач, -а; ч.; кол. хутір, об'єдн. з с. Волосів Надв. р-ну, тепер його куток: *Žebracz* (1930, МТ SC); *Žebracz* (1935, МТ N); Жебрач (1947, АТП, 509); Жебрач (1961, ІФ АТП¹, 78); Жебрач (1998, Мих., 188). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути архаїчним посесивним утворенням на *-*ь* від антропоніма *Жебрак*, пор. давня особова назва *Жебрак* (Туп., 203), блр. *Жэбрак* (Бір., 151), або від апелятива *жебрак* 'людина, яка живе з милостині, старець; дуже бідна людина' (ВТС, 273). Однак, зважаючи на порівняно пізню її фіксацію писемними джерелами, коли утворення з цим суфіксом уже не були актуальними, така етимологія є сумнівною. Більш імовірно, що ця назва є результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка започаткувала хутір, пор. п-сько *Жебрач* (Експ.).

Жебрачі, -ів; мн.; пасовище; с. Волосів Надв. р-ну: Жебрачі (1998, Мих., 188). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла в давнину пасовищем.

Жереб'єчка, -и; ж.; горб; с. Далешів Гор. р-ну: Жереб'єчка (2012, БЛ⁵, 236). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, якій, очевидно, належала колись земля на горбі, пор. п-ще *Жереб'як* (ІФД, 251).

Жереб'у¹, -ів; мн.; урочище; с. Іванівці Кол. р-ну: Жереби (2001, ІЛС, 172). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жереби*, мн. від *жереб* 'ділянка землі', пор. пол. *żreb, żrzeb* 'ділянка ґрунту; маєток' (ЕСУМ, II, 193). Вона вказує на те, що урочище в давнину було розділене на декілька ділянок. Можливо також, що ця назва є фонетичним варіантом від *жерепи* 'зарості *жерепу* – ялівцю' (зі зміною [п] на [б]), пор. *жереп* 'гірська сосна; яловець' (ЕСУМ, II, 194), 'гірська карликова сосна' (ГГ, 69). У такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Жереб'ї², -ів; мн.; поле; с. Саджавка Надв. р-ну: Жереби (1998, Мих., 188). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жереби* (див. вище). Вона вказує на те, що поле в давнину було розділене на декілька ділянок.

Жереб'ї, -ів; мн.; урочища (поля, част. лісу); 1) с. Джурів Снят. р-ну: Жереб'ї (2011, УШ); 2) с. Попельники Снят. р-ну: Żerebie (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 104, арк. 2); Жереб'ї (2011, УШ). – Назви утворені, очевидно, семантичним способом від апелятива *жереб'ї*, мн. від *жереб'я* ‘мала кобила; лоша’ (ВТС, 274). Вони вказують на те, що на полях та в лісі колись випасали лоша́т.

Жеребці, -ів; мн.; луг; с. Завалля Снят. р-ну: Жеребці (1997, ІЗ, 18). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись полем, пор. п-ще *Жеребець* (СП, 142); б) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *жеребець* ‘самець кобили’ (ВТС, 274); у такому разі вона вказує на те, що луг міг призначатися колись для випасу коней.

Жердкі¹, -ок; мн.; урочища (поля); 1) смт Отинія Кол. р-ну: Жердки (2011, УШ); 2) с. Стриганці Тисм. р-ну: Жердки (2011, Осташі); 3) с. Гостів Тлум. р-ну; вар. *Жиртки*: Жиртки (2009, НСГ, 9); Жердки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *жердка* (діал.) ‘жердина; довгий, тонкий, без гілок кусок дерева’ (ВТС, 274). Вони вказують, мабуть, на те, що поля колись були огорожені такими дерев’яними палицями. Можливо також, що ці мікротопоніми мотивовані названим апелятивом зі значенням (заст.) ‘земельна ділянка певної площі’, пор. гуц. *жердь* ‘міра земельної площі, що дорівнює 144 м²’ (ГГ, 69). Варіант назви поля в селі Гостів відбиває особливості місцевої говірки, у якій ненаголошений [e] вимовляється з наближенням до [u].

Жерткі², -ок; мн.; пасовище; с. Балинци Снят. р-ну: Жертки (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *жертка* (діал.) ‘т. с., що

жердка – жердина (див. вище). Вона вказує на те, що пасовище колись було огорожене дерев’яними палицями.

Живакі, -ів; мн.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Живаки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Живак* (Редько, І, 359).

Живачів, -ева; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 15 км, до Івано-Франківська – 47 км: Sziwaczowo (1424, AGZ, XI, 8); Szywaczow (1461, XII, 275); Ziwaczow (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Żywaczow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Żywaczów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 40); Żywaczów (1855, АККГЛ, Bl. 45); Żywaczów (1895, SG, XIV, 915); Живачів (1947, АТП, 511); Живачів (2009, ІФ АТП⁷, 158). – Назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Живачь*, пор. давнє особове ім’я *Живачь* (Мор., 84), хорв. *Živać* (Худ., 102), що є похідним суфіксальним утворенням на -ач від вихідного *Живъ*, гіпокористики давніх слов’янських особових імен-композитив типу *Живибудъ*, *Живиславъ*, *Живитѣхъ* (Мор., 84), *Добиживъ* (Мор., 67).

Живачівка, -и; ж.; кол. присілок, нал. до с. Угорники Кол. р-ну: Żywaczówka (1934, SDW, № 24, s. 300). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на -івк(а) від антропоніма *Живач* (див. вище); б) суфіксальним утворенням на -к(а) від ойконіма – найменування села *Живачів* (див. вище), з якого могли походити засновники чи мешканці присілка.

Живачівське, -ого; с.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Живачівське (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *живачівське* ‘яке належало громаді чи комусь із жителів с. *Живачів* (див. вище)’.

Живачівський, -ого; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 7 км; сс. Живачів, Будзин Тлум. р-ну; давня назва – *Бортище*: Живачівський, давня назва – Бортище (2011, УШ). – Давня назва виникла в результаті

трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікає потік. Сучасне найменування утворене способом субстантивзації та онімізації прикметника *живачівський* ‘який витікає з території с. *Живачів* (див. вище)’.

Жидівка¹, -и; ж.; поле; сс. Павлівка, Ямниця Тисм. р-ну: Жидівка (1997, Павл., 8); Жидівка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від етноніма *жид* чи *жиди*. Вона вказує на належність поля в давнину представникові чи представникам єврейської національності.

У народному переказі про цю назву розповідається про те, що це поле колись належало багатому жидові. Він мав сина й оженив його на бідній дівчині з Ямниці. Була та невістка спокійна, добра, роботяща. Але не прийшлася вона до душі своєму чоловікові. Він часто її бив та ображав. Вона все те терпіла, бо носила під серцем дитину. Незабаром народила донечку. Сподівалася, що цим умилює чоловіка. Та він знущався з неї й далі. Не змогла жінка витерпіти такого життя. Темної ночі поклала своє дитя в ліжечко, перехрестила, поцілувала й пішла з хати. Більше її ніхто не бачив. А через деякий час знайшли її тіло в криниці на жидовому полі. Довгий час те місце відлякувало людей, бо казали, що ночами чути з дна криниці жіночий стогін, що то душа жидівки побивається за своїм дитям. Історію ту люди з часом забули, а назва *Жидівка* закріпилася за полем і дорогою, яка проходить через нього.

Жидівка², -и; ж.; горб; с. Живачів Тлум. р-ну: Жидівка (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від етноніма *жид* або *жиди*. Вона вказує на належність землі на горбі в давнину представникові чи представникам єврейської національності.

Жидівське¹, -ого; с.; урочища; **1**) с. Молодятин Кол. р-ну: Жидівське (2006, КГ, 21); Жидівське (2008, БГ, 14); **2**) с. Скопівка Кол. р-ну: Жидівське (2006, КВС, 145); **3**) с. Завалля Снят. р-ну: Жидівське (1997, ІЗ, 18). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *жидівське* ‘яке належить *жидові*, *жидам*’.

Жидівське², -ого; с.; пасовище; с. Паріще Надв. р-ну: Жидівське (1998, Мих., 188). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *жидівське* (див. вище). Вона вказує на належність пасовища в давнину *жидові* чи *жидам*.

Жидівське³, -ого; с.; поля; **1**) с. Видинів Снят. р-ну: Жидівське (2012, БЛ⁵, 236); **2**) с. Хом’яківка Снят. р-ну: Глибоке (2005, ХМ, 8); **3**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Жидівське (1995, ТМН, 21). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *жидівське* (див. вище). Вони вказують на належність полів у давнину *жидам*.

Жидівське Болото, -ого, -а; с.; урочище; с. Вільхівці Гор. р-ну: Жидівське Болото (1999, ТФП, 9); Жидівське Болото (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *болото* ‘мокра заболочена низина; мокре місце між горбами’ (Мар., 218), ‘грузьке місце з надмірно зволеним ґрунтом’ (Лісняк, 360), ‘розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою’ (СБГ, 35–36), а атрибутивним членом – прикметник *жидівське* (див. вище), що вказує на належність урочища в давнину *жидові* чи *жидам*.

Жидівське Гукало, -ого, -а; с.; водоспад на потоці Вільховець (див. вище); с. Вільхівці Гор. р-ну: Жидівське Гукало (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гукало* (діал.) ‘водоспад’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *жидівське* (див. вище), що вказує на належність землі навколо водоспаду *жидові* чи *жидам*.

Жидівське Поле, -ого, -я; с.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Жидівське Поле (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *жидівське* (див. вище), що вказує на належність топооб’єкта в давнину *жидові* чи *жидам*.

Жидівський, -ого; ч.; сад; с. Княже Снят. р-ну: Жидівський (2012, БЛ⁵, 236). – Назва

утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *жидівський* (див. вище), що вказує на належність саду в давнину *жидам*.

Жидівський Ліс, -ого, -у; ч.; лісове урочище; с. Хмелева Гор. р-ну: Жидівський Ліс (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *жидівський* (див. вище), що вказує на належність урочища в давнину *жидові* чи *жидам*.

Жидівський Холм¹, -ого, -а; ч.; горб; с. Кунисівці Гор. р-ну: Жидівський Холм (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *холм* ‘невелика полого гірка’ (Мар., 253), а атрибутивним членом – прикметник *жидівський* (див. вище), що вказує на належність землі га горбі в давнину *жидові* чи *жидам*.

Жидівський Холм², -ого, -а; ч.; поле; с. Кунисівці Гор. р-ну: Жидівський Холм (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Жидівський Цвінтар, -ого, -я; ч.; куток; смт Солотвин Бог. р-ну: Жидівський Цвинтар (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування єврейського (жидівського) кладовища, розташованого на кутку.

Жидівські Гори, -их, гір; мн; підвищення; с. Лука Гор. р-ну: Жидівські Гори (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гори* ‘підвищення’ (Мар., 223), а атрибутивним членом – прикметник *жидівські* (див. вище), що вказує на належність землі на підвищенні в давнину *жидові* чи *жидам*.

Жідова¹, -ої; ж.; гора; с. Діброва Тлум. р-ну: Жидова (2008, Експ.). – Назва є посе-

сивним утворенням на *-ов(а)* від етноніма *жид*. Вона вказує на належність гори в давнину.

Жідова², -ої; ж.; ліс; с. Діброва Тлум. р-ну: Жидова (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся ліс.

Жилівка, -и; ж.; урочище; с. Вільхівці Гор. р-ну: Жилівка (1999, ТФП, 9); Жилівка (2012, БЛ⁵, 236). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Жила*, пор. п-ще *Жила* (ІФД, 251).

Жир, -у; ч.; урочище; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: *pole Żyr* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 11, арк. 141); *Żyr* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 10, арк. 164); Жир (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жир* (діал.) ‘плід бука’ (ГГ, 70), ‘бучина; букові горіхи’ (Онишк., І, 252). Вона вказує на те, що в урочищі колись збирали ці плоди для відгодівлі свиней.

Жи́рахів, -ового; ч.; кол. хутір, об’єдн. з с. Палагичі Тлум. р-ну: Жирахів Палагичі (1947, АТП, 518); Жирахів (1961, ІФ АТП¹, 78). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма **Жи́рах*, пор. подібне п-ще *Жирак* (ІФД, 252). Цей антропонім за походженням є суфіксальним утворенням на *-ах* від вихідного *Жи́рь*, гіпокористики давніх слов’янських особових імен-комполітів типу *Жирославъ* (Мор., 85), *Домажиръ* (Мор., 75).

Жи́ріха, -и; ж.; долина; с. Жабокруки Тлум. р-ну: Жириха (2009 (1874), ПЗАП, 13). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, мабуть, належала колись земля в долині, пор. п-ще *Жир* (СП, 143).

Жітище, -а; с.; пасовище; с. Парище Надв. р-ну: Житище (1998, Мих., 188). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *житище* ‘поле, на якому росло жито’ (Експ.).

Жітнице, -а; с.; поле; с. Підвисоке Снят. р-ну: Житнице (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апеля-

тива *житнище* 'поле, на якому росло жито' (ВТС, 276). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Жмендаківка, -и; ж.; куток (вулиця); с. Рожневі Поля Снят. р-ну: Жмендаківка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Жмендак*, пор. п-ще *Жмендак* (СП, 144), бойк. *жминдак* 'скнара' (Онишк., I, 253).

Жмундулова Полянка, -ої, -и; ж.; поляна; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Жмундулова Полянка (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *полянка*, дем. від *поляна* 'невеликий луг, звичайно на узліссі або серед лісу; галявина' (ВТС, 853), а атрибутивним членом – прикметник *Жмундулова*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Жмундулу*, пор. п-ще *Жмундул* (Експ.), а також подісне *Жмундуляк* (ІФД, 252).

Жовтий Бєрег, -ого, -у; ч.; підвищення; с. Троїця Снят. р-ну: Жовтий Берег (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* 'круча; невелике підвищення' (Лісняк, 359), 'круча, стрімкий схил; гористе місце, пасовисько' (ГГ, 23), 'зарослий лісом горб' (ЕСУМ, 170), 'підвищення; гора; стік гори' (Нг., 32), а атрибутивним членом – прикметник *жовтий*, що вказує на колір ґрунту підвищення.

Жовтєчий Провал, -ого, -у; ч.; урочище (пасовище); с. Антонівка Тлум. р-ну: Жовтєчий Провал (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *провал* 'провалля; глибокий яр' (Мар., 245), 'пропасть' (Лісняк, 360), 'долина ріки чи потоку; пропасть, яр' (Jurkowski, 121), а атрибутивним членом – прикметник *жовтєчий*, що вказує проростання в урочищі *жовтецю* – вербозілля лучного, пор. *жовтець* (бот.) 'вербозілля лучне' (Смик, 297).

Жовті Береги, -их, -ів; мн.; поле; м. Снятин: Жовті Береги (2012, НПС, 27). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *береги*, мн. від *берег* зі значенням 'невелике підвищення' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *жовті*, що вказує на колір ґрунту на полі.

Жобліб¹, -обу; ч.; гори; **1** с. Маркова Бог. р-ну: Жобліб (2008, Експ.); **2** с. Рунгури Кол. р-ну: *Żołob* (1933, МТ Kutu); **3** с. Гвізд Надв. р-ну: Жобліб (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *жоліб*, *жолоб* (< псл. **želbъ*) 'глибока й вузька долина; долина між двома горами чи пригірками; долина потоку' (Мар., 227), 'вузька долина' (Лісняк, 359), 'колишнє русло річки' (Дзендз., 139), 'долина річки або потоку; корито; глибока вузька долина' (Jurkowski¹, 123), 'вибоїна, жолобина' (Онишк., I, 254). Вона вказують на наявність на горах глибоких долин потоків.

Жобліб², -обу; ч.; лісове урочище; с. Росільна Бог. р-ну: *Żlob* (1932, МТ S); Жобліб (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жоліб* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Жобліб³, -обу; ч.; поля; **1** між сс. Белелуя та Тулова Снят. р-ну: *Żołob* (1933, МТ Sn.); **2** с. Княже Снят. р-ну: *Żołob* (1933, МТ Sn.); Жобліб (2011, УШ); **3** с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Жобліб (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *жоліб* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь полів, розташованих у долинах між горами й пригірками.

Жобліб⁴, -обу; ч.; пасовище; с. Русів Снят. р-ну: Жобліб (2012, БЛ⁵, 237). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жоліб* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні пасовища.

Жобліб⁵, -обу; ч.; яр; с. Рудники Снят. р-ну: Жобліб (2012, БЛ⁵, 237). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жоліб* (див. вище).

Жобліб⁶, -обу; ч.; ставок; с. Озеряни Тлум. р-ну: Жобліб (2003, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жоліб* (див. вище). Вона вказує на розташування ставка в долині.

Жолоб¹, -у; ч.; урочища (поля, пасовища, сінокоси); **1**) с. Гута Бог. р-ну: Жолоб (2011, УШ); **2**) с. Прикмище Гор. р-ну: Жолоб (2008, УШ); **3**) с. Семенівка Гор. р-ну: Жолоб (2008, УШ); **4**) с. Чортовець Гор. р-ну: Жолоб (2008, УШ); **5**) с. Джурків Кол. р-ну: Жолоб (2011, УШ); **6**) смт Отинія Кол. р-ну: Жолоб (1998, От., 16); Жолоб (2006, КВС, 116); Жолоб (2011, УШ); **7**) с. Торговиця Кол. р-ну: Жолоб (2011, УШ); **8**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Жолоб (2011, Бойко); **9**) с. Гвізд Надв. р-ну: Жолоб (1998, Мих., 188); **10**) с. Будилів Снят. р-ну: Жолоб (2011, УШ); **11**) с. Підвисоке Снят. р-ну: Жолоб (2011, УШ); **12**) с. Тростянець Снят. р-ну: Žlob (1787, ЛЦЦА, ф. 19, оп. 10, спр. 31, арк. 28); Жолоб (2011, УШ); **13**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Жолоб (1995, ТМН, 21); Жолоб (2005, Карпів, 10); **14**) с. Слобідка Тисм. р-ну: Жолоб (2012, БЛ⁵, 237); Жолоб (2012, СНІС, 8); **15**) с. Антонівка Тлум. р-ну: Жолоб (2011, УШ); **16**) с. Гарасимів Тлум. р-ну: Жолоб (2011, УШ); **17**) с. Вікно Тлум. р-ну: Жолоб (1975, АСЗ, I, 900); **18**) с. Колінці Тлум. р-ну: Жолоб (2011, УШ); **19**) с. Яківка Тлум. р-ну: Жолоб (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *жолоб*, *жоліб* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

Жолоб², -у; ч.; ліс; с. Глибоке Бог. р-ну: Жолоб (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жолоб*, *жоліб* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні лісу.

Жолоб³, -а; ч.; кутки; **1**) с. Манява Бог. р-ну: Žolób (1934, SDW, № 22, s. 238); Жолоб (2011, УШ); **2**) с. Глушків Гор. р-ну: Жолоб (2008, УШ); **3**) с. Незвисько Гор. р-ну: Жолоб (2011, Експ.); **4**) с. Слобідка Гор. р-ну: Жолоб (2012, БЛ⁵, 237); **5**) с. Будилів Снят. р-ну: Жолоб (2011, УШ); Жолоб (2012, НПС, 68); **6**) с. Підвисоке Снят. р-ну: Жолоб (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *жолоб*, *жоліб* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь кутків.

Жолоб⁴, -у; ч.; потік; л. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Тростянець Снят. р-ну: Жолоб (2003, УШ). – Назва виникла в результаті

трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає потік.

Жолобу¹, -ів; мн.; гора; 946 м; с. Гута Бог. р-ну: Žoloby (1935, МТ Porohy). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *жолоб* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні гори, порізаної потоками.

Жолобу², -ів; мн.; полонина; с. Гута Бог. р-ну: Žoloby (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Жолоби (2004, Експ.); Жолоби (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулася полонина.

Жолобу³, -ів; мн.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Гута Бог. р-ну: Жолоби (2006, ГСК, 254). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої стікає потік.

Жолобу⁴, -ів; мн.; урочища; **1**) с. Вербівці Гор. р-ну: Жолоби (2008, УШ); **2**) с. Городниця Гор. р-ну: Žloby (1880, КуК Z); Жолоби (2012, Експ.); **3**) с. Незвисько Гор. р-ну: Жолоби (2012, БЛ⁵, 237); **4**) с. Острівець Гор. р-ну: Жолоби (2008, УШ); **4**) с. Рогиця Гор. р-ну: Жолоби (2008, УШ); **5**) с. Серафінці Гор. р-ну: Жолоби (2008, УШ); **6**) с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Жолоби (2000, ЕКол., III, 26); **7**) с. Дебеславці Кол. р-ну: Жолоби (2006, КВС, 44); Жолоби (2007, ЕКол., V, 19); **8**) с. Попельники Снят. р-ну: Жолоби (2012, НПС, 175); **9**) с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Жолоби (1995, ТМН, 9); Жолоби (2006, МСП, 15); **10**) с. Озеряни Тлум. р-ну: Жолоби (2011, УШ); **11**) с. Хотимир Тлум. р-ну: Жолоби (1960, Кобил., ДЛМ, 113); Жолоби (1973, Кобил., 271). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *жоліб* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

За народними переказами, назва урочища в с. Старий Лисець пов'язана з тим, що тут у роки Першої світової війни австрійські війська зробили глибокі окопи, які місцеві жителі називали жолобами.

Жолобу⁵, -ів; мн.; кутки; **1**) с. Вербівці Гор. р-ну: Жолоби (2008, УШ); **2**) с. Не-

звисько Гор. р-ну: Жолоби (2012, БЛ⁵, 237); 3) с. Рогиня Гор. р-ну: Жолоби (2008, УШ); 4) с. Серафінці Гор. р-ну: Жолоби (2012, БЛ⁵, 237); 5) Велика Кам'янка Кол. р-ну: Жолоби (2012, БЛ⁵, 237); 6) с. Воскресинці Кол. р-ну: Жолоби (2012, БЛ⁵, 237); 7) с. Дебеславці Кол. р-ну: Жолоби (2006, КВС, 44); Жолоби (2007, ЕКол., V, 19); 8) с. Попельники Снят. р-ну: Жолоби (2012, НПС, 175); 9) с. Озеряни Тлум. р-ну: Жолоби (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань урочищ (див. вище), у яких розкинулися кутки.

Жолобі⁶, -ів; мн.; потік; бас. Млинівки п. Солонику п. Тлумачу п. Дністра; довжина – 1,7 км; с. Озеряни Тлум. р-ну: Жолоби (2003, Експ.); Жолоби (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає потік.

Жолобкі¹, -ів; мн.; урочища; 1) с. Кричка Бог. р-ну: Жолобки (2011, УШ); 2) с. Слобода Кол. р-ну: Жолобки (2011, УШ); 3) с. Камінне Надв. р-ну: Жолобки (1982, АПП, 61). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *жолобок*, дем. від *жолоб* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

Жолобі², -ів; мн.; куток; с. Слобода Кол. р-ну: Жолобки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Жолобні, -іх; мн.; урочище (городи); с. Загайпіль Кол. р-ну: Жолобні (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантизації та онімізації прикметника *жолобні* 'які розкинулися в *жолобі* – у вузькій довгій долині', пор. *жолоб* (див. вище).

Жолобк¹, -бка; ч.; урочища; 1) с. Виноград Гор. р-ну: Жолобок (2008, УШ); 2) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Жолобок (2011, УШ); 3) с. Коршів Кол. р-ну: Жолобок (2006, КВС, 75); 4) с. Молодятин Кол. р-ну: Жолобок (2008, БГ, 14). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *жолобок*, дем. від *жоліб* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

Жолобк², -бка; ч.; криниця-джерело; смт Черлениця Гор. р-ну: Жолобок (1978, Гор., 471). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *жолобок* (див. вище). Вона вказує на розташування гідрооб'єкта в улоговині.

Жолобк³, -бка; ч.; потічок; л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Żołobek (1855, AKKGL, VI, 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає потічок.

Жолобк-Великий, -бка, -ого; ч.; криниця-джерело, струмок; пр. Потоку п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну: Жолобок-Великий (2008, УШ); Жолобок-Великий (2008, ЛГ, 21). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування улоговини, у якій знаходиться джерело та протікає струмок. В основі мікротопоніма лежить апелятив *жолобок* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *великий*, що вказує на розміри улоговини, пор. *Жолобок-Малий*.

Жолобк-Малий, -бка, -ого; ч.; криниця-джерело, струмок; пр. Потоку п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну: Жолобок-Малий (2008, УШ); Жолобок-Малий (2008, ЛГ, 21). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування улоговини, у якій знаходиться джерело та протікає струмок. В основі мікротопоніма лежить апелятив *жолобок* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *малий*, що вказує на розміри улоговини, пор. *Жолобок-Великий*.

Жорна¹, -рен; мн.; потік; п. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Спас, Ковалівка, Мишин Кол. р-ну; вар. *Жорни*: Żorna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 268, арк. 62); Żorna (1884, SG, V, 795); Żorna (1895, SG, XIV, 831); Żorna (1904 (1877), KuK Kutny); Жорна (1979, СГУ, 199); Жорна (1995, НПК, 66); Жорни (2006, КВС, 102). – Назва має конотативне значення. Вона метафорично вказує на бурхливу течію потоку, що бурлить, крутиться, як у *жорнах* камінь, що пробиває,

розмельное собі русло. На цю особливість потоку вказує й дослідник мовного світу сучасного села Ковалівка М. Лесюк: “Це довгий, на кілька кілометрів сухий, у чагарниках яр, у якому колись (місцеві люди вже цього не пам’ятають) протікав потужний водяний потік, який і “вижорнав”, вилив, вижолобив оцей потужний яр, що одержав назву *Жорна*” (МС, 154). Можливо, потік названий так і тому, що колись давно його вода рухала жорна у водяному млині.

Жорна², -рен; мн.; урочище; с. Ковалівка Кол. р-ну: Żorna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 268, арк. 62); Żorna (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 137, арк. 61); Жорна (2006, КВС, 68); Жорна (2008, МС, 154). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), що протікає в урочищі.

Жуків, -ова; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 33 км, до Івано-Франківська – 52 км: Żukow (1420, ZDM, VIII, 168); Żukow (1438, AGZ, XII, 50); Żukow (1578, ŻDz, XVIII/I, 91); Żukow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Żuków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 210); Żuków (1855, АККГЛ, Bl. 45); Żuków (1895, SG, XIV, 845); Жуків (1947, АТП, 511); Жуків (2009, ІФ АТП⁷, 158). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Жук*, пор. давня особова назва *Жоукъ* (ССУМ, I, 374), *Жукъ* (Мор., 86), *Жук* (Чучка, Сл., 190), п-ще *Жук* (ІФД, 252).

Жуковиця, -і; ж.; урочище; с. Смерклів Тлум. р-ну: Жуковиця (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-иц(я)* від присвійного прикметника *Жукова* ‘належна *Жукові*’, пор. п-ще *Жук* (див. вище).

Жукотин, -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 35 км, до Івано-Франківська – 47 км: Żukoczyno (1438, AGZ, XII, 50); Żukoczyn (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Żukocin (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Żukotyń (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 211); Żukoczyn (1855, АККГЛ, Bl. 49); Жукотин (1947, АТП, 508); Żukocin (1895, SG, XIV, 841); Жукотин (2009, ІФ АТП⁷, 158). – Назва є посесивним утворенням на

-ин від антропоніма *Жукота*, пор. давнє особове ім’я **Жукота* (Худ¹, 123; Бучко, 72). Звук [ц] замість [т] в окремих фіксаціях цієї назви є результатом впливу польської мови.

Жукотинський¹, -ого; ч.; ліс; с. Жукотин Тлум. р-ну: Жукотинський (2010, Досин, 25). – Назва утворена способом субстантивациі та онімізації прикметника *жукотинський* ‘який проростає на території с. *Жукотин* (див. вище)’.

Жукотинський², -ого; ч.; потік; п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; сс. Коршів, Жукотин Кол. р-ну: Żukociński (1880, SG, I, 819; 1895, SG, XIV, 842); Жукотинський (1979, СГУ, 199); Жукотинський (2007, УШ). – Назва утворена способом субстантивациі та онімізації прикметника *жукотинський* ‘який витікає з с. *Жукотин* (див. вище)’.

Журавель¹, -вля; ч.; урочище; с. Жураки Бог. р-ну: Журавель (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *журавель* ‘довга жердина, приладнана біля колодязя як важель для витягування води, або й весь пристрій з такою жердиною’ (ВТС, 278).

За розповідями місцевих жителів, цей пристрій служив для повідомлення людей про напад ворогів. При їх наближенні вартові запалювали бочку з смолою, прикріпленою до жердини, і піднімали її вгору. Густий дим давав людям знати про небезпеку.

Журавель², -вля; ч.; джерело, криниця; с. Підвербці Тлум. р-ну: Журавель (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *журавель* (див. вище). Вона вказує на те, що із джерела, з якого витікає добра вода, 1960 року зробили криницю й поставили над нею такий пристрій.

Журавлєва Кліва, -ої, -и; ж.; гора; 1061,8 м; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Журавлина Клива*, *Журалина Клива*, *Журавна*: Żuraliwa Klewa (1855, АККГЛ, Bl. 48); Żurawlina Klewa (1884, SG, V, 9); Żuraliwa Klewa (1895, SG, XIV, 856); Żuraliwa Klewa (1914 (1894), KuK P); Żurawiowa Klewa (1935, МТ Porohy); Żurawna (1937, Falk., ZPH, 70); Журавлева Клева (1976, ТК Б); Клива Журавлева (2003, ДСК, 207); Журавна (2004, Експ.); Клива Журавлева (2006, ГЦСЧ); Klewa Żurawiowa

(2008, Gorganu, 241); Журавлева Клива (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клива* ‘незаросла гола вершина гори; камені в лісі’ (Мар., 231), ‘незаліснена гора (вершина)’ (Лящук, 165), а атрибутивним членом – прикметник *журавлева*, що є здеформованою формою від *журавлина* (див. першу фіксацію) ‘вічнозелена кущова сланка рослина з тонкими ниткоподібними гілками, що дає червоні їстівні ягоди’ (ВТС, 278), ‘журавлина болотна’ (Смик, 313) і вказує на характер рослинності на горі.

Журавліна, -и; ж.; ліс; с. Назавизів Надв. р-ну: Журавлина (1998, Мих., 188). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *журавлина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в лісі.

Журавна, -ої; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Żurawna (1935, MT Pogoń). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивації та онімізації прикметника *журавна* ‘на якій росте журавник –горошок мишачий’. Вона вказує на характер рослинності на горі.

Жураки¹, -ів; мн.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 10 км, до Івано-Франківська – 27 км; давня назва – *Джураки*: Dzuraki (1441, AGZ, XII, 93); Dzuraki (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Żuraki (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Żuraki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 55); Żuraki (1820, ЛЦДІА, ф. 209, оп. 6, спр. 173); Żuraki (1895, SG, XIV, 856); Жураки (1947, АТП, 516); Жураки (2009, ІФ АТП⁷, 158). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини за іменем батька чи родоначальника, яка, очевидно, започаткувала село, пор. п-ще *Джурак* (Редько, I, 301). Десь із XVII ст. ойконім почав уживатися в формі *Жураки*, що асоціюється з давньою особовою назвою *Журакъ* (Туп., 153), пор. також п-ще *Журак* (СП, 145). Заміна ця відбулася, на думку М. Л. Худаша, не без впливу дієслова *жу-*

ритися (Худ., 11). Д. Г. Бучко, окрім відантропонічного походження назви села, припускає її утворення семантичним способом від апелятива *жураки* ‘попелища’, пор. “z dworami, łąkami, łazami, żurakami, pastwiskami” (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, арк. 299), н.-луж. *žoratk*, мн. *žoratki* ‘тліючий попіл’ (Бучко, 72).

Жураки², -ів; мн.; кол. хутір, об’єдн. з с. Тарасівка Тлум. р-ну: Dzuraki (1515, ŻDz, XVIII/I, 169); Жураки (1947, АТП, 518); Жураки (1961, ІФ АТП¹, 78). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала село, пор. п-ща *Джурак*, *Журак* (див. вище).

Жураківська, -ої; ж.; поле (нива); с. Вікняни Тлум. р-ну: Żurakowska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 109, арк. 83); Żurakowska (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 146, арк. 140); Жураківська (2007, Вікн., 24); Жураківська (2001, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *жураківська* ‘належна громаді хутора *Жураки* (див. вище) або окремим його жителям’.

Журацьке, -ого; с.; урочище; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Журацьке (2012, БЛ⁵, 237). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *журацьке* ‘належна громаді с. *Жураки* (див. вище) або окремим його жителям’.

Жучка, -и; ж.; поточина; п. Пруту л. Дунаю; м. Коломия: Żuczka (1888, SG, IX, 108); Жучка (1979, СГУ, 201). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути семантичним утворенням від апелятива *жучка* з переносним значенням ‘темна; пронозлива, хитра’. У такому разі вона вказує на колір дна, відтінок води або характер течії поточини. Можливо також, що цей гідронім є суфіксальним утворенням на -к(а) з присвійним значенням від антропоніма *Жук*, пор. давня особова назва *Жоукъ* (ССУМ, I, 374), *Жукъ* (Мор., 86), *Жук* (Чучка, Сл., 190), п-ще *Жук* (ІФД, 252).

За алеба́стром; урочище; с. Городни-ця Гор. р-ну: За аліба́стром (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування об'єкта за іншим об'єктом чи суб'єктом, та апелятива *алебастер* 'вапняк', 'дрібнозернистий гіпс білого кольору, що використовується в будівництві як в'язуча речовина, а також для скульптурних виробів' (ВТС, 13) в орудному відмінку. Вона вказує на місцезнаходження урочища за територією, де видобували вапняк і виготовляли гіпс.

За асфаль́том; нива; с. Корнич Кол. р-ну: За асфаль́том (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) (див. вище) та апелятива *асфальт* зі значенням (розм.) 'шосе; дорога, вкрита асфальтом' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування ниви.

Забанька, -и; ж.; поточина; пр. Дем'янівки л. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Молодятин Кол. р-ну: Забанька (2008, БГ, 16). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від мікротопоніма – найменування сільського кутка *Забаня* (див. далі), з якого витікає поточина.

Забаня¹, -і; ж.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Забаня (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування кутка *Баня* (див. вище), за яким розкинулося урочище.

Забаня², -і; ж.; куток; с. Молодятин Кол. р-ну: Забаня (2006, КВС, 106); Забаня (2008, БГ, 10); Забаня (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *баня* 'солеварня' (ЕСУМ, I, 136), 'соляне джерело; солеварня' (Нг., 32). Вона вказує на місце розташування кутка.

Забариш, -у; ч.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну: Забариш (2011, Експ.). – Назва утво-

рена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування кутка *Бариш* (див. вище), за яким розкинулося поле.

За бер́дом; височина; між сс. Задубрівці й Русів Снят. р-ну: *Za berdem* (1880, KuK Z); *За бердом* (1982, КС, 66). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *бердо* 'прітва, урвище; стрімкий схил гори' (ГГ, 23) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування височини.

За́береж¹, -і; ж.; куток; с. Добротів Надв. р-ну: Забереж (1998, Мих., 188); Забереж (2002, ДІС, 9). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *забереж* 'місцевість, розташована біля річки, на березі річки', пор. *забережень* 'прибережний лід' (ЕСУМ, I, 170), рос. *заберег, забережье* 'низинна частина морського берега; прибережна смуга землі; місце біля ріки' (СНГТ, 210). Вона вказує на місце розташування кутка.

За́береж², -і; ж.; пасовище; смт Ланчин Надв. р-ну: Забереж (1998, Мих., 188). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *забереж* (див. вище). Вона вказує на місце розташування пасовища.

За́береж³, -і; ж.; лісові урочища; 1) с. Перерісль Надв. р-ну: Забереж (2009, ПН, 18); 2) с. Цуцилів Надв. р-ну: Забереж (1998, Мих., 188). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *забереж* (див. вище). Вони вказують на місця розташування урочищ.

За́береж⁴, -і; ж.; горб; с. Саджавка Надв. р-ну: Забереж (1975, АСЗ, I, 845); Забереж (1986, ІГ, III, 113). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *забереж* (див. вище). Вона вказує на місце розташування горба.

За́береж⁵, -і; ж.; пасовище; с. Саджавка Надв. р-ну: Забереж (1998, Мих., 188). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося пасовище.

Забереж⁶, -і; ж.; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну; давня назва – *Забережжя*: Zabereže (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 28, арк. 40); Zabereže (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 97, арк. 266); Забереж (2008, РДХ, 356). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *забережжя* ‘місце, розташоване за берегом’ (Бучко, 72), ‘т. с., що забереж; місцевість, розташована біля річки, на березі річки’ (Експ.). Сучасне найменування мотивоване апелятивом *забереж* з тим же значенням. Вона вказує на розташування поля за берегом ріки Бистриці-Солотвинської.

Забереж⁷, -і; ж.; урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Забереж (1997, Павл., 8). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *забереж* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Забереж-Горішня, -і, -ньої; ж.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну: Забереж-Горішня (1998, Мих., 188). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування лісового урочища *Забереж* (див. вище), частиною якого є цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – прикметник *горішня* ‘яка міститься або розташована зверху; верхня’ (ВТС, 237), що вказує на його розташування в горішній щодо центру частині населеного пункту, пор. *Забереж-Долішня*.

Забереж-Долішня, -і, -ньої; ж.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну: Забереж-Долішня (1998, Мих., 188). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування лісового урочища *Забереж* (див. вище), частиною якого є цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – прикметник *долішня* ‘яка міститься або розташована внизу; нижня’ (ВТС, 237), що вказує на його розташування в долішній щодо центру частині села, пор. *Забереж-Горішня*.

Забережжя¹, -я; с.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 18 км, до Івано-Франківська – 17 км: Zabereže (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 53); Zabereže (1882, SG, II,

131; 1895, SG, XIV, 179); Забережжя (1947, АТП, 510); Забережжя (2009, ІФ АТП, 158). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *забережжя* ‘місце, розташоване за берегом’ (Бучко, 72), ‘т. с., що забереж; місцевість, розташована біля річки, на березі річки’ (Експ.). Вона вказує на виникнення села *на березі* річки Бистриця-Надвірнянська.

Забережжя², -я; с.; кол. фільварок, нал. до с. Липівка Тисм. р-ну; вар. *Забереж*: Zaberež (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 31); Zaberež (1855, АККГЛ, Bl. 44); Zabereže (1934, SDW, № 24, s. 295). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому розкинувся фільварок, пор. *pole Zabereže* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 16, спр. 28, арк. 41). В основі мікротопоніма лежить апелятив *забереж*, *забережжя* (див. вище).

Забережі, -ів; мн.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Забережі (2009, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *забереж* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

Забережний, -ого; ч.; потік; бас. Млинівки п. Солонику п. Тлумачу п. Дністра; с. Озеряни Тлум. р-ну: Забережний (2003, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *забережний* ‘який протікає *забережжю* – місцевістю біля річки’, пор. *забереж* (див. вище).

Забережня, -і; ж.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Забережня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *забережня* (діал.) ‘т. с., що *забережжя*’ (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Заберезина, -и; ж.; поля; 1) с. Сілець Тисм. р-ну: Заберезина (2002, СНЧ, 37); 2) с. Узин Тисм. р-ну: Заберезина (2012, Експ.). – Назви утворені за допомогою префікса *за-* від мікротопонімів – найменувань лісових урочищ *Березина* (див. вище), за якими розкинулися поля.

За Березиною; поле; с. Гостів Тлум. р-ну: За Березиною (2009, НСГ, 9). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації

прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісового урочища *Березина* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Заберезівка, -и; ж.; куток; с. Дебеславці Кол. р-ну: Заберезівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування річки *Березівка* (див. вище), за якою розкинувся куток.

За Берестіною; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну; вар. *За Берестинів*: За Берестинів (2002, СНЧ, 37); За Берестіною (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування болотистої місцевості *Берестина* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища. Варіант назви з'явився під впливом місцевих говірок, у яких іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов*, *-ев*.

За Берестовом; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: За Берестовом (2000, Марусик, 16); За Берестовом (2003, Снятин, 21); За Берестовом (2012, НПС, 54). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кутка *Берестів* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Заберчуть¹, -і; ж.; куток; с. Іллінці Снят. р-ну: Заберчить (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування потоку *Берчить* (див. вище), за яким розкинувся куток.

Заберчуть², -і; ж.; ставок; с. Іллінці Снят. р-ну: Заберчить (1999, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому знаходиться ставок.

Забуччя¹, -я; с.; куток; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Забиччя (1995, ТМН, 13); Забиччя (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *за-*

биччя 'місцевість за биком – вузькою долиною чи ярмом з високими берегами', пор. *бик* 'вузький обривистий мис між двома вершками яру' (СНГТ, 106–107).

За розповідями місцевих жителів, куток названий так тому, що на цьому місці татари колись убивали людей.

Забуччя², -я; с.; куток; с. Петрилів Тлум. р-ну: Забиччя (2001, Проц. 123); Забиччя (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – не засвідченого тепер найменування урочища, у якому було започатковано куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *зачиччя* 'місцевість за потоком *Бик* (див. вище)'.

За Білінським; горб; с. Колодіївка Тисм. р-ну: За Білінським (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Білінський* в орудному відмінку, пор. п-ще *Білінський* (ІФД, 196). Вона вказує на розташування горба за садибою господаря з названим вище прізвищем.

За Білою Дорогою; поле; с. Струпків Кол. р-ну: За Білою Дорогою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та дромоніма – найменування шляху *Біла Дорога* в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. В основі дромоніма лежить апелятив *дорога* 'смуга землі, по якій їздять і ходять; місце для проходу, проїзду' (ВТС, 241), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *біла*, що вказує на вимощення шляху білим камінням.

Забойське, -ого; с.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Забойське (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника землі в урочищі, пор. п-ще *Забойський* (ІФД, 253). Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

За Бойчуками¹; куток; с. Узин Тисм. р-ну: За Бойчуками (2012, Експ.). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *за* (див. вище) та групового антропоніма – найменування родини *Бойчуки* в орудному відмінку, пор. п-ще *Бойчук* (ІФД, 200). Вона вказує на розташування кутка за садибою родини з названим вище прізвиськом.

За Бойчуками²; поле; с. Узин Тисм. р-ну: За Бойчуками (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *за* (див. вище) та групового антропоніма – найменування родини *Бойчуки* в орудному відмінку, пор. п-ще *Бойчук* (див. вище). Вона вказує на розташування поля за садибою родини з названим вище прізвиськом.

Заболотів¹, -ова; ч.; кол. село, потім част. міста Станіславів (тепер Івано-Франківськ): *Zablothow* (1515, *ŽDz*, XVIII/I, 61); *Starej wsi Zabłotów* (1662, *ZCz.*, 322); *Zabłotow* (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4). – Назва утворена за допомогою конфікса *за-...-ів* від апелятива *болото* 'мокра заболочена низина; мокре місце між горбами' (Мар., 218), 'грузьке місце з надмірно зволженим ґрунтом' (Лісняк, 360), 'розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою' (СБГ, 35–36). Д. Г. Бучко та М. Л. Худаш, аналізуючи аналогічну назву покутського містечка (див. далі), кваліфікують її як посесивне утворення на *-ів* (< *-овъ*) від незасвідченого антропоніма **Заболоть* (Бучко, 72; ПКПН, 104–105). Свою версію вони аргументують наявністю в назві присвійного форманта.

Заболотів², -ова; ч.; селище міського типу; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 23 км, до Івано-Франківська – 79 км: *Zablothow* (1453, *AGZ*, XIX, 200); *Zabłotow* (1579, *ŽDz*, XVIII/I, 102); *Zabłotow* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Zabłotów* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 25); *Zabłotów* (1855, *AKKGL*, Bl. 49); *Zabłotów* (1895, *SG*, XIV, 189); *Заболотів* (1947, АТП, 506); *Заболотів* (2009, ІФ АТП⁷, 158). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від незасвідченого антропоніма

**Заболоть* (див. вище); б) конфіксальним утворенням на *за-...-ів* від апелятива *болото* (див. вище); у такому разі вона вказує на розташування селища за болотистою місцевістю.

Заболотівка, -и; ж.; куток; с. Хотимир Тлум. р-ну: *Заболотівка* (1973, Кобил., 271); *Заболотівка* (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою конфікса *за-...-івк(а)* від апелятива *болото* (див. вище). Вона вказує на розташування кутка за болотистим лугом – Оболонею.

Заболотні, -іх; мн.; поле; сс. Довге, Стриганці Тисм. р-ну; давня назва – *Заболотне*: *Zabołotne* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 117, арк. 48); *Zabołotne* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 110, арк. 60); *Заболотні* (2012, Експ.). – Давня назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *заболотне* 'яке розташоване, знаходиться за болотом'. Сучасне найменування поля є множинною формою давньої назви.

Заболотня¹, -і; ж.; урочище; с. Дубки Гор. р-ну; вар. *Заболоття*: *Заболотня* (2008, УШ); *Заболоття* (2009, ГСС, 14); *Заболотня* (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заболотня*, *заболоття* 'місцевість за болотом' (Експ.). Вона вказує на місце розташування урочища.

Заболотня², -і; ж.; болото; площа 0,8 га; с. Дубки Гор. р-ну: *Заболотня* (1995, ПЗФ, 26). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому знаходиться болото, що є заповідною територією (ПЗТ, 256).

Заболото, -а; с.; поле; с. Сокирчин Тлум. р-ну: *Заболото* (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *болото* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

За болотом; урочище (поле); с. Бортики Тлум. р-ну: *За болотом* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-апелятивного комплексу, що складається з приєменника *за* (див. вище) та апелятива *болото* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Заболоття, -я; с.; куток; с. Тисменичани Надв. р-ну: Заболоття (1996, Кост., 7–8); Заболоття (1998, Мих., 188). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заболоття* ‘місцевість за болотом’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування кутка.

Заболоть, -і; ж.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Zabołóć (1933, MT Kutu); Заболоть (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заболоть* (діал.) ‘місцевість за болотом’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування кутка.

За брамою; куток; м. Снятин: За брамою (1982, КС, 75). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *брама* ‘великі ворота, переважно при монументальних спорудах’ (ВТС, 61) в орудному відмінку. Вона вказує на розміщення кутка на місцевості, де колись були в’їзні ворота в місто.

За Бриндзейом; поле; с. Добровляни Тисм. р-ну: За Бриндзейом (2009, БЛ², 178). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Бриндзей* (ІФД, 204) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування поля за садибою господаря з названим вище прізвищем.

Забріддя, -я; с.; куток; с. Жураки Бог. р-ну: Zabrodzie (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 173, арк. 62); Zabridje (1934, SDW, № 22, s. 238); Забріддя (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *забріддя* ‘місцевість за бродом, бродами – переходом чи переходами через річку’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування кутка.

Завадівка, -и; ж.; урочище; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Завадівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *завада* ‘перешкода’ (ВТС, 283). Тут ідеться, очевидно, про велику кількість джерел і потічків, які заважають нормальному проїзду через урочище.

Завал, -а; ч.; куток; смт Отинія Кол. р-ну: Завал (2006, КВС, 116); Завал (2011, УШ). –

Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *вал* ‘земляний насип; рів’ (Мар., 219). Вона вказує на розташування кутка за колишньою оборонною спорудою.

Завалéна, -ої; ж.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Завалена (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації дієприкметника *завалена* ‘яка завалилася’ (ВТС, 283). Ідеться про церкву, яка колись була в урочищі й розвалилася з причини підмиття її фундаменту підземними водами.

Завалú¹, -ів; мн.; куток; с. Балинці Снят. р-ну: Завали (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *вали*, дем. від *вал* (див. вище). Вона вказує на розташування кутка за колишніми оборонними спорудами.

Завалú², -ів; мн.; урочище; с. Кулачківці Снят. р-ну: Завали (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від ороніма – найменування горба *Вали* (див. вище), за яким розкинулося урочище.

Завáлина, -и; ж.; гора; смт Солотвин Бог. р-ну: Завалина (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *завалина* ‘яма, провалля в полі; руїна’ (ЕСУМ, I, 325). Вона вказує на те, що на горі є провалля.

Завáлки, -ок; мн.; пасовище; с. Добротів Надв. р-ну: Завалки (1998, Мих., 188). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *завалок*, дем. від *завал* ‘нагромадження, велика купа чого-небудь обваленого або зваленого; перекриття, спеціально зроблене навалюванням дерев, каміння і т. ін.’ (ВТС, 283). Вона вказує на те, що пасовище в давнину було огорожене поваленими деревами й викладеним в купи камінням.

Завáлля, -я; с.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 20 км, до Івано-Франківська – 108 км: Zawale (1438, AGZ, 30); Zawalie (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Zawale ad Sniatyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Zawale (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 54); Zawale nad Czeremoszem (1895, SG, XIV, 484); Завалля (1947, АТП, 515); Завалля (2009, ІФ АТП⁷, 158). – Назва утворена се-

мантичним способом від апелятива *завалля* (< псл. **zavalje*) 'місце, розташоване за валом, укріпленням, обнесеним валом' (Бучко, 73). Вона вказує на те, що село було засноване за земляними оборонними чи іншими спорудами.

За вало́м; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: За валом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-апелятивного комплексу, що складається з применника *за* (див. вище) та апелятива *вал* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Завасилівське, -ого; с.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Завасилівське (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування урочища *Василівське* (див. вище), за яким розкинулося поле.

За Вели́ким; поле; с. Рибне Тисм. р-ну: За Великим (2000, Качкан, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-онімного комплексу, що складається з применника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Великий* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Заве́рху́, -ів; мн.; урочище (пасовище, поле); с. Кричка Бог. р-ну: Заверхи (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від ороніма – найменування узвишшя *Верхи* (див. вище), за яким розкинулося урочище.

Заверхові́на, -и; ж.; поле; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Заверховина (1995, ТМН, 15); Заверховина (2000, Ост., 9); Заверховина (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *верховина* 'гірська місцевість' (Мар., 220), 'узвишшя' (Експ.). Вона вказує на місце розташування поля.

За Верхо́м; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Za Werchom (1933, МТ К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-онімного комплексу, що складається з применника *за* (див. вище) та ороніма – найменування горба *Верх* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За ві́нницею; урочище (поле); с. Підвисоке Снят. р-ну: За винницею (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-апелятивного комплексу, що складається з применника *за* (див. вище) та апелятива *винниця* (діал.) 'виноградник' (ВТС, 103) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Зави́шновець, -івця; ч.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Завишновець (2002, СНЧ, 37). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування урочища *Вишновець* (див. вище), за яким розкинувся цей топооб'єкт.

Заві́кні́на, -и; ж.; поле; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Завікнина (1997, Єз., 188). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування потоку *Вікнина* (див. вище), за яким розкинулося поле.

За Ві́льхівце́м; урочище; м. Снятин, с. Запругтя Снят. р-ну: Za Wilchowcem (1876, KuK Sn.); Za Wilchiwcem (1933, МТ Sn.); За Вільхівцем (1982, КС, 79); За Вільхівцем (2012, НПС, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-онімного комплексу, що складається з применника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Вільховець* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування цього топооб'єкта.

Заві́льше, -ого; с.; куток; с. Підпечери Тисм. р-ну; давня назва – *За Ві́льшиною*; вар. *Заві́льша*: Za Olszyną (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 44, арк. 61); Завільше (1975, АСЗ, I, 724); Завільше, Завільша (2012, Експ.). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-онімного комплексу, що складається з применника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Вільшина* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка. Сучасне його найменування є субстантивованим та онімізованим прикметником *завільше*, *завільша* 'яке (-а) розташоване (-а), знаходиться *за вільхами*'.

Заві́р, -а; ч.; куток; с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Завір (2006, МСП, 10). – На-

зва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *вір* 'жердяна огорожа, частокіл' (ЕСУМ, I, 401). Вона вказує на місце розташування кутка.

За водбю; куток; с. Виноград Гор. р-ну: За водою (1988, КК, 593); За водою (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *вода* зі значенням 'річка' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування кутка за річкою Чорнявою.

Заворітні, -іх; мн.; урочища (поля); с. Стриганці Тисм. р-ну: Заворітні (2011, Осташі). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивації та онімізації прикметника *заворітні* 'які розташовані, знаходяться за воротами'. Вона вказує на місце розташування полів.

Завороніж, -а; ч.; кол. хутір, об'єдн. з с. Цуцилів Надв. р-ну: Завороніж (1947, АТП, 510); Завороніж (1961, ІФ АТП¹, 78). – Назва неоднозначна щодо походження. Зважаючи на її структуру, можемо припустити, що вона є конфіксальним утворенням на *за-...-жъ* від антропоніма *Вороніг*, пор. давня особова назва *Вороніг* (Чучка, Сл., 117). Її первісне значення у такому разі – 'поселення, що виникло за місцевістю, де проживав *Вороніг*'. Одна більш імовірно, що цей мікротопонім утворений за допомогою конфікса *за-...-іж* (< *-іжжя*) від гідроніма – найменування ріки *Ворона* (див. вище), за якою розкинувся хутір.

За Воронською; поле; с. Струпків Кол. р-ну: За Воронською (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та дромоніма – найменування дороги *Воронська* в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. В основі дромоніма лежить прикметник *воронська* 'яка веде до с. *Ворона* (див. вище)'.

Завбьянка, -и; ж.; хутір; с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Завбьянка (1995, ТМН, 9). – Назва виникла в результаті трансонімізації одно-

звучного антропоніма – прізвиська жінки, яка походила з с. *Завій*, що на Калушині, і яка започаткувала хутір.

Завуличники, -ів; мн.; присілок; с. Яблунька Бог. р-ну: Завуличники (1976, ІФАТП⁴, 75); Завуличники (2001, Проц., 7); Завуличники (1997, ІФАТП⁶, 119). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *завуличники* 'люди, які проживають за вулицею'.

За гаєм; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: За гаєм (2007, Вікн., 24); За гаєм (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *гай* 'невеликий, переважно листяний ліс' (ВТС, 170) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Загаї, -ів; мн.; поле; с. Камінне Надв. р-ну: Загаї (1998, Мих., 188). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *гаї*, мн. від *гай* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Загай¹, -ю; ч.; поле; с. Уніж Гор. р-ну: Загай (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *гай* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Загай², -ю; ч.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Загай (2000, ЕКол., III, 38); Загай (2006, ЕКол., IV, 16); Загай (2006, КГ, 17). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *гай* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Загай³, -ю; ч.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну: Загай (1998, Мих., 189); Загай (2009, ПІН, 18). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування урочища *Гай* (див. вище), за яким знаходиться цей топооб'єкт.

Загайпіль¹, -оля; ч.; куток; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Загайпіль (2008, УШ). – Назва утворена способом онімізації та стягнення в одне слово словосполучення *за гаєм поле* з апокопою кінцевого *-е*, яке відбулося, очевидно, під впливом ойконімів з топоформантом *-піль*.

Загайпіль², -оля; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 15 км, дл Івано-Франківська – 73 км: *Zahajpole (переданий помилково як Aupole, 1400, ZDM, VI, 169); Zahajpole (1579, ŻDz, XVIII/I, 101); Zahajpole (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Zahajpole, Zahajpol (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 20); Zahajpol (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Zahajpol (1895, SG, XIV, 278); Загайпіль (1947, АТП, 503); Загайпіль (2009, ІФ АТП⁷, 159). – Назва утворена способом онімізації та стягнення в одне слово словосполучення *за гаєм поле* з апокопою кінцевого -е, яке відбулося, очевидно, під впливом ойконімів з топоформантом -піль.

Загамарня, -і; ж.; поле; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Загамарня (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *гамарня* (діал., заст.) ‘металоплавильна майстерня’ (ВТС, 172). Вона вказує на місце розташування поля.

Загати, -ат; мн.; ліс; с. Троїця Снят. р-ну: Загати (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *загата* ‘перешкода, перепона; вал, насип, стіна, а також подвійний пліт, засипаний всередині чим-небудь, як огорожа’ (ВТС, 289). Вона вказує на те, що ліс виріс на місцевості, де колись були укріплення.

Загать¹, -і; ж.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Загать (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загать* ‘місцевість *за гаттю* – греблею’, пор. *гать* ‘т. с., що гребля’ (ВТС, 175), ‘гать, гребля, загата’ (ЕСУМ, I, 482). Вона вказує на розташування урочища за загатами, зробленими з живоплоту.

Загать², -і; ж.; ліс; с. Тростянець Снят. р-ну; вар. *Загаття*: Zahatie las (1904 (1877), KuK Kutu); Загате (1982, КС, 79); Загать (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загаття*, *загать* (див. вище). Вона вказує на розташування лісу за греблею на потоці Тростянець.

Загаття, -я; с.; гора; 316 м; с. Тростянець Снят. р-ну: Zahatie (1904 (1877), KuK Kutu); Zahacie (1933, МТ Kutu); Загате (1982, КС, 79); Загаття (2004, Експ.). – Назва виникла

в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому височіє гора.

За гаями; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: За гаями (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєднаного-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *гаї*, мн. від *гай* ‘невеликий, переважно листяний ліс’ (ВТС, 170), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Загвізд, -озду; ч.; урочище; с. Голосків Кол. р-ну: Загвізд (2006, ЕКол., IV, 100). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загвізд* ‘місцевість *за гвоздом* – лісом’, пор. *гвізд* ‘ліс’ < псл. **gvozдь*, пор. ст.-п. *gwozd* ‘ліс у гірській місцевості’, ст. ч. *hvozď* ‘лісисті гори’, ст.-схв. *gvozď* ‘ліс’, словен. *gòzd* ‘ліс’ (ЕСУМ, I, 486). Вона вказує на місце розташування урочища.

Загвіздя, -я; с.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 19 км, до Івано-Франківська – 6 км: Zagozdze (1373, MRPS, IV/III, 359 Supl.); Загвоздие (1394, Р., 54); Zagozdze (1463, AGZ, XII, 284); Zagwozdzie (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Zagwozdzie (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Zagwózdź (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 4); Zagwoźdź, rus. Zahwizdie (1895, SG, XIV, 277); Загвіздя (1947, АТП, 516); Загвіздя (2009, ІФ АТП⁷, 159). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загвіздя* ‘місцевість *за гвоздом* – лісом (див. вище)’. Вона вказує на місце виникнення села.

За народним переказом, колись у давнину на території теперішнього села був лише хутір, з усіх боків оточений лісами. До нього вела заболочена, обабіч поросла кущами дорога. По ній часто приїжджали мисливці в навколишні ліси на полювання. Вони через важку дорогу склали приказку – туди поїдеш, як загвоздишся – з багна не вилізеши. Оскільки населений пункт виник за важкопрохідним болотом, за лісом, то й дали йому назву *Загвіздя*.

Загінський Провал, -ого, -у; ч.; урочище; с. Хмелева Гор. р-ну: Загінський Провал (2088, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучен-

ня, у якому опорним компонентом є апелятив *провал* 'провалля; глибокий яр' (Мар., 245), 'долина ріки чи потоку; пропасть, яр' (Jurkowski, 121), 'пропасть' (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *загінський*, що вказує на розташування урочища за *гонами* – смугами полів, що обробляються машинами, знаряддям в одні захват (загін) (BTC, 182).

Загір'я¹, -я; с.; урочище; с. Копачинці Гор. р-ну: Загір'я (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загір'я* (< псл. **zagor'je*) 'місцевість за горою, горами' (BTC, 290). Вона вказує на місце розташування урочища.

Загір'я², -я; с.; потік; пр. Провалу п. Дністра; с. Копачинці Гор. р-ну: Загір'я (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікає потік.

Загір'я³, -я; с.; кол. село, потім корчма; с. Гостів Тлум р-ну: *Zagorze* (1439, AGZ, XII, 59); *Zagorzewo* (*Zagorze*) (1469, ŻDz, XVIII/I, 30 Supl.); *Zagurze* (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); *Zagurze* (1661, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 152, арк. 892); *Zagórze*, *karczma na obszarze dwor. Hostów* (1895, SG, XIV, 268). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загір'я* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення села.

Загір'я⁴, -я; с.; село; Тлум. р-н; нал. до Братишівської с/р; віддаль до Тлумача – 8 км, до Івано-Франківська – 31 км; давня назва – *Під Каменем*, з 20-х рр. XX ст. до 1939 р. – сс. *Загір'я, Польське Загір'я*, з 1939 по 1991 рр. – с. *Радянське Загір'я*: *Pod Kamieniem* (1855, AKKGL, Bl. 45); *Podkamieniem* (1905 (1874) KuK TT); *Zagórze Polskie* (1934, SDW, № 24, s. 298); *Zagórze Polskie* (1938, SDW, № 5, s. 83); Радянське Загір'я (1947, АТП, 518); Загір'я (2009, ІФ АТП⁷, 159). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та ороніма – найменування горба *Камінь* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказувала на місце розташування села. Десь у 20-х роках XX ст. сюди переселилися

польські колоністи, придбавши землі в ділчича Абгаровича з с. Братишів. Вони дали селу найменування *Загір'я-Польське*, яке є онімізованим та лексикалізованим словосполученням, що складається з апелятива *загір'я* (див. вище), ускладненого атрибутивним членом – прикметником *польське*, який вказує на проживання в селі поляків. За радянських часів село називалося *Радянське Загір'я*, а із здобуттям Україною незалежності стало просто *Загір'ям*.

Загір'я⁵, -я; с.; пасовище; с. Прибилів Тлум. р-ну: Загір'я (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загір'я* (див. вище). Вона вказує на місце розташування пасовища.

Заглибівка, -ої; ж.; криниця; с. Джурів Снят. р-ну: Заглибівка (1999, Експ.). – Назва утворена, очевидно, за допомогою префікса *за-* від атрибутивного члена мікротопоніма – найменування урочища *Глибівка Долина* (див. вище), за якою знаходиться криниця. Можлива також мотивація цього гідроніма прикметником *заглибівка* 'яка має значну, більшу від звичайної або потрібної, глибини' (BTC, 290).

За Глибівкою; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: За Глибівкою (2000, Марусик, 16); За Глибівкою (2003, Снятин, 21); За Глибівкою (2012, НПС, 54). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища (долини) *Глибівка* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування цього топооб'єкта.

За Глинім; поле; с. Рибне Тисм. р-ну: За Глинім (2000, Качкан, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Глиний* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Заглибівка¹, -и; ж.; пасовище; с. Пороги Бог. р-ну: Заглибівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування потоку *Глибівка* (див. вище), за яким розкинулося пасовище.

Заглубічка², -и; ж.; поточина; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Пороги Бог. р-ну: Заглубічка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування пасовища (див. вище), через яке протікає поточина.

Загнилій, -ого; ч.; куток; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Загнилий (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування потоку *Гнилий* (див. вище), за яким розкинувся куток.

За Гнилицею; урочище (поле); с. Красна Надв. р-ну: За Гнилицею (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Гнилиця* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Загівда, -и; ж.; куток; с. Михальче Гор. р-ну: Заговда (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *говда* 'гора' (Мар., 223), 'пусте поле' (Нг., 37). Вона вказує на місце розташування кутка.

Загора¹, -и; ж.; поля; **1)** с. Грабовець Бог. р-ну: Загора (2011, УШ); **2)** с. Закрівці Кол. р-ну: Загора (2011, Експ.); **3)** с. Грушка Тлум. р-ну: Загора (2011, УШ); **4)** с. Ісаків Тлум. р-ну: Загора (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *загора* (< псл. **zagora*) 'місцевість за горою' (ПГФ, 324). Вони вказують на місця розташування полів.

Загора², -и; ж.; урочище; с. Маркова Бог. р-ну: Загора (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загора* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Загора³, -и; ж.; пасовище; с. Старуня Бог. р-ну: Загора (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загора* (див. вище). Вона вказує на місце розташування пасовища.

Загора⁴, -и; ж.; урочище; с. Підгайчики Кол. р-ну: Загора (2006, КВС, 126). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від ороніма – найменування підвищення *Гора* (див. вище), за яким розкинулося урочище.

За горáми; урочище; с. Грабич Кол. р-ну: За горами (2006, КВС, 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *гори*, мн. від *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За горбóм¹; поле; с. Вільхівці Гор. р-ну: За горбом (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *горб* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За горбóм²; урочища; **1)** с. Городниця Гор. р-ну: За горбом (2012, Експ.); **2)** с. Залуччя Снят. р-ну: За горбом (2004, Ром., 12); За горбом (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування урочищ.

За горбóм³; болото; площа 0,8 га; с. Острівець Гор. р-ну: За горбом (1995, ПЗФ, 27); За горбом (2000, ПЗТ, 257). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *горб* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування гідрооб'єкта, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 257).

За горба́ми¹; поля; **1)** с. Вербівці Гор. р-ну: За городами (2011, МП); **2)** с. Одаїв Тлум. р-ну: За городами (2012, Експ.); **3)** с. Озеряни Тлум. р-ну: За городами (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *городи*, мн. від *город* 'ділянка землі при садибі, здебіль-

шого для вирощування овочів' (ВТС, (192), 'земельний наділ, ділянка ґрунту' (Мих., 66), в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

За горобами², кутки; **1**) с. Глушків Гор. р-ну: За городами (1978, Гор., 480); За городами (2008, УШ); **2**) с. Загвіздя Тисм. р-ну: За городами (2012, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *городи* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування кутків.

Загороді¹, -ів; мн.; кутки; **1**) с. Прикмише Гор. р-ну: Загороди (2008, УШ); **2**) с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Загороди (1998, Мих., 189); Загороди (2010, Експ.); **3**) с. Ганьківці Снят. р-ну: Загороди (2005, СГГ, 8); Загороди (2012, НПС, 83); **4**) с. Задубрівці Снят. р-ну: Загороди (2011, УШ); **5**) с. Залуччя Снят. р-ну: Загороди (2004, Ром., 12); Загороди (2011, УШ); **6**) с. Колінці Тлум. р-ну: Загороди (2011, УШ); **7**) с. Яківка Тлум. р-ну: Загороди (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою префікса *за-* від апелятива *городи*, мн. від *город* (див. вище). Вони вказують на місце розташування кутків за земельними наділами. Можлива також мотивація цих мікротопонімів апелятивом *загорода* зі значеннями 'огорожена ділянка в господарстві, на випасі, у полі для літнього утримування або ночівлі свійських тварин і птахів' (ВТС, 291), 'огорожа; обгороджене місце, куди заганяють худобу; кошара' (Торч., 187), 'ділянка землі, відведена для сінокошу; місце за городами, де косять траву на сіно й пасуть худобу' (Онишк., I, 267), 'загороджене місце' (ЕСУМ, II, 571).

Загороди², -ів; мн.; урочище; с. Слобода Кол. р-ну: Загороди (2006, КГ, 24). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *загорода* зі значенням зі значеннями 'огорожена ділянка в господарстві, на випасі, у полі для літнього утримування або ночівлі свійських тварин і птахів' (ВТС, 291). Вона вказує на те, що в урочищі колись були огорожені ділянки для худоби.

Загороді³, -ів; мн.; урочище; с. Братисів Тлум. р-ну: Загороди (2011, УШ). – На-

зва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *городи*, мн. від *город* зі значенням 'ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів' (ВТС, (192), 'земельний наділ, ділянка ґрунту' (Мих., 66). Вона вказує на місце розташування урочища.

Загородище¹, -а; с.; урочище; с. Тростянець Снят. р-ну: Загородище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *загородище* 'місце, де були *загороди* – загони для худоби' (Експ.).

Загородіще², -а; с.; урочище; с. Нижнів Тлум. р-ну: Загородище (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від ороніма – найменування гори *Городище* (див. вище), за якою розкинулося урочище.

За горбю; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: За горою (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Загостінець, -нцю; ч.; урочище; с. Рогиня Гор. р-ну: Загостинець (2008, УШ); Загостинець (2009, ГСС, 14). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *гостинець* (діал.) 'великий битий шлях; шосе' (ВТС, 193). Вона вказує на місце розташування урочища.

Заготскот, -у; ч.; урочище; сс. Завалля, Залуччя Снят. р-ну: Заготскот (1997, ІЗ, 18); Заготскот (2004, Ром., 12); Заготскот (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заготскот* (розм.) 'підприємство із заготівлі худоби (скота)' (Експ.).

За гостінцем¹; урочища; **1**) с. Вербівці Гор. р-ну: За гостинцем (2011, МП); **2**) с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: За гостинцем (2008, УШ); **3**) с. Озеряни Тлум. р-ну: За гостинцем (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *гостинець* (діал.) 'великий битий шлях;

шосе' (ВТС, 193) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування урочищ.

За гостінцем²; поля; 1) с. Михальче Гор. р-ну: За гостинцем (2008, УШ); 2) с. Хом'ківка Снят. р-ну: За гостинцем (2005, ХМ, 8). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *гостинець* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

Заграбάρка¹, -и; ж.; урочище; сс. Вербівці, Торговиця Гор. р-ну: Заграбарка (2008, УШ); Заграбарка (2010, ТСІ, 19). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування урочища *Грабарка* (див. вище), за яким розкинувся цей топооб'єкт.

Заграбάρка², -и; ж.; болото; сс. Вербівці, Торговиця Гор. р-ну: Заграбарка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому знаходиться болото.

За граболісом; урочище (поле); с. Вікно Тлум. р-ну: За граболісом (2007, Вікн., 24); За граболісом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *граболіс* (розм.) 'грабовий ліс' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Заграї, -ів; мн.; кол. хутір, потім куток; с. Нивочин Бог. р-ну: Zagraje (1934, SDW, № 22, s. 243); х. Заграї (1947, АТП, 499); Заграї (1961, ІФ АТП¹, 78); Заграї (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала хутір, пор. п-ще *Заграй* (СП, 148).

За грэблею; куток; с. Павлівка Тисм. р-ну: За грэблею (1997, Павл., 8). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *грэбля* 'гідротехнічна споруда, що перегороджує річку або інший

водотік для створення водосховищ, одержання енергії і т. ін.' (ВТС, 197), 'насипна гірка; невеликий земляний насип; грэбля' (Мар., 224) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Загрэбля¹, -і; ж.; куток; смт Отинія Кол. р-н: Zagrobła (1905 (1874), KuK TT); Zagrobła (1914, GKK); Zagrobła (1926, MT T); Zagrobła (1930, MT SC); Загрэбля (2006, КВС, 116); Загрэбля (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *грэбля* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

Загрэбля², -і; ж.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Загрэбля (1997, Єз., 188). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *грэбля* (див. вище). Вона вказує на розташування урочища за високим валом, який насипали під час прокладання залізничної колії.

За Гришэм¹; горб; с. Колодіївка Тисм. р-ну: За Гришем (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Гриш* в орудному відмінку, пор. особове ім'я *Гриш* < *Григорій* (Експ.). Вона вказує на розташування горба за садибою господаря з названим вище іменем.

За Гришэм²; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну: За Гришем (2009, БЛ², 175); За Гришем (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

За гумнóm; куток; с. Турка Кол. р-ну: Za Humnem (1900, SGG, 291). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *гумно* 'тік з господарчими будівлями біля житла або за селом' (ВТС, 202) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Задвір, -ора; ч.; кутки; 1) с. Рашків Гор. р-ну: Задвір (2008, УШ); 2) с. Виноград Кол. р-ну: Задвір (2006, КВС, 21). – Назви утво-

рені за допомогою префікса *за-* від апелятива *двір* 'господарська ділянка, на якій розміщено садибні будівлі, та місце біля них (часто відгороджене); присадибне господарство землевласника – поміщика, монастиря і т. ін.; маєток' (ВТС, 209). Вони вказують на місця розташування кутків.

Задвірки¹, -ів; мн.; куток; с. Рошнів Тисм. р-ну: Задвірки (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *задвірки* 'глуха вулиця; закуток' (ВТС, 294). Вона вказує на розташування кутка у віддаленому від центральної вулиці місці.

Задвірки², -ів; мн.; урочище (поле); с. Клубівці Тисм. р-ну: Задвірки (1995, ТМН, 21); Задвірки (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *задвірки* зі значенням 'місце за дворами, позаду будинків, хат' (ВТС, 294). Вона вказує на місце розташування поля.

Задвірська, -ої; ж.; поле (нива); с. Нижнів Тлум. р-ну: Задвірська (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *задвірська* 'яка знаходиться, розташована за двором' (див. вище)'.

Задвір'я¹, -я; с.; кутки; **1** с. Монастирчани Бог. р-ну; вар. *Задвірі*: *Zadwirie* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 91, арк. 18); *Задвірі* (2005, НМ, 6); *Задвір'я* (2011, УШ); **2** с. Ганнусівка Тисм. р-ну: *Задвір'я* (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *задвір'я* 'місцевість за двором, дворами' (Худ.², 91). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, розташованих колись за панськими й селянськими дворами.

Задвір'я², -я; с.; поле; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: *Задвір'я* (1995, ТМН, 15); *Задвір'я* (2000, Ост., 9). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *задвір'я* (див. вище). Вона вказує на розташування поля за селом, тобто за селянськими дворами.

За дворами, поле; с. Вербівці Гор. р-ну: *За дворами* (2011, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище)

та апелятива *двори*, мн. від *двір* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За Дворищами, поле; с. Гостів Тлум. р-ну: *За Дворищами* (2009, НСГ, 9); *За Дворищами* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кутка *Дворищі* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За двором¹, куток; с. Глушків Гор. р-ну; інша назва – *Смердикути* (див. далі): *За двором*, цю частину називають ще *Смердикути* (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *двір* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За двором², криниця; смт Чернелиця Гор. р-ну: *За двором* (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *двір* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування криниці.

Заді¹, -ів; мн.; поля; **1** с. Бортники Тлум. р-ну: *Zady* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 192, арк. 13); *Zady* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 202, арк. 17); *Зади* (2011, УШ); **2** с. Яківка Тлум. р-ну: *Зади* (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *зади* (розм.) 'місце за дворами, позаду будинків, хат' (ВТС, 294), 'задня частина сільськогосподарських угідь, ланів' (Худ.², 91). Вони вказують на місця розташування полів.

Заді², -ів; мн.; горб, пасовище; с. Королівка Тлум. р-ну: *Зади* (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зади* (див. вище). Вона вказує на місце розташування горба й пасовища.

Заділля, -я; с.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: *Заділля* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заді-*

ля 'місцевість за Ділко́м (див. вище)'. Вона вказує на місце розташування урочища.

Заділо́к, -лка; ч.; ліс; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Заділок (2006, КГ, 19); Заділок (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *ділок*, дем. від *діл* 'гірський хребет; вершина гори; гора, яка розділює два села, дві долини; горб, пригірок; вододіл' (Мар., 236), гуц. *діл* 'гірський ланцюг, хребет' (Куркина, 44), 'пагорб; гірський хребет; гірський ланцюг' (Нг., 35). Вона вказує на місце проростання лісу.

Задмитрі́вка, -и; ж.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Задмитрівка (2012, БЛ⁴, 202). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування присілка *Дмитрівка* (див. вище), за яким розкинувся куток.

Задна, -ої; ж.; гора; с. Живачів Тлум. р-ну: Задна (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *задна* 'яка міститься позаду інших подібних об'єктів' (ВТС, 295). Вона вказує на місце розташування гори.

Задне¹, -ого; с.; поле; с. Делева Тлум. р-ну: Задне (2012, Експ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *задне* (див. вище). Вона вказує на розташування поля позаду від інших таких об'єктів.

Задне², -ого; с.; кол. хутір, тепер поле; між сс. Колінці Тлум. р-ну та Чернолізці Тисм. р-ну: Zadne (1905 (1874), KuK TT); Zadne (1914, GKK); Zadne (1926, MT T); Zadne (1934, SDW, № 24, s. 300); Задне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *задне* (див. вище). Вона вказує на розташування хутора позаду від селянських дворів с. Колінці.

Задні, -іх; мн.; урочище (ниви); с. Рашків Гор. р-ну: Задні (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації прикметника *задні* 'які містяться позаду інших подібних об'єктів' (ВТС, 295). Вона вказує на місце розташування нив.

Задні Го́ни¹, -іх, -ів; мн.; урочища (поля); 1) с. Виноград Гор. р-ну: Задні Гони (2008, УШ); 2) с. Топорівці Гор. р-ну: Задні Гони

(2005, СМТ¹, 51); 3) с. Семенівка Гор. р-ну: Задні Гони (2008, УШ); 4) с. Матеївці Кол. р-ну: Zadne Gony (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 262, арк. 6); Задні Гони (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гони*, мн. від *гін* 'смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів' (ВТС, 182, 191), а атрибутивними членами – прикметник *задні* (див. вище), що вказує на розташування полів позаду інших подібних об'єктів, пор. *Передні Гони*, *Середні Гони*.

Задні Го́ни², -іх, -ів; мн.; горб; с. Семенівка Гор. р-ну: Задні Гони (2008, УШ). – Назва виникла в результаті транскрипції однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), що розкинулося на горбі.

Задній Лаз, -нього, -у; ч.; урочище (сінокіс); с. Тростянець Снят. р-ну: Задній Лаз (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'лісова поляна' (Лісняк, 361), 'сіножать, лука, пасовище' (ГГ, 109), а атрибутивним членом – прикметник *задній* 'який міститься позаду інших подібних об'єктів' (ВТС, 295), що вказує на місце розташування урочища.

За Доли́нкою; урочище (поле); с. Белеу Снят. р-ну: За Долинкою (2000, Марусик, 16). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Долинка* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За дорóгою; болота; 1) площа 0,9 га; с. Вербівці Гор. р-ну: За дорогою (1995, ПЗФ, 25); За дорогою (2000, ПЗТ, 254); 2) площа 2,8 га; с. Дубки Гор. р-ну: За дорогою (1995, ПЗФ, 26); За дорогою (2000, ПЗТ, 256). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних

комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *дорога* 'смуга землі, по якій їздять і ходять' (ВТС, 241) в орудному відмінку. Вони вказують на місце розташування боліт.

Задубрівка, -и; ж.; урочище; с. Лиса Гора Тлум. р-ну: Задубрівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування лісу *Дубрівка* (див. вище), за яким розкинулося урочище.

Задубрівське, -ого; с.; поле; с. Топорівці Гор. р-ну: Задубрівське (2005, СМТ¹, 54). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *задубрівське* 'яке належало колись жителям с. *Задубрівці* (див. далі)'.

Задубрівці, -ів; мн.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 18 км, до Івано-Франківська – 87 км: *Zadubrawcze* (1469, *ŻDz*, XVIII/I, 58); *Zadubrowcze* (1579, *ŻDz*, XVIII/I, 102); *Zadubrowce ad Zabłotow* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Zadubrowce* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 33); *Zadubrowce* (1855, АККГЛ, ВІ. 49); *Zadubrowce* (1895, SG, XIV, 251); *Задубрівці* (1947, АТП, 515); *Задубрівці* (2009, ІФ АТП⁷, 159). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива **задубрівці* 'люди, які оселилися (проживають) за *дівровою* (*дубровою*)'; б) семантичним утворенням від однозвучного катойконіма зі значенням 'люди, які виїшли (переселилися) з с. *Задубрівка* (Черн. обл.)', пор. с. *Задубрівка* (АТП, 644).

Про походження назви села існує цікавий переказ. У ньому йдеться про те, що колись турки й татари дотла спалили місто Берестів. На його згарищі стояв один із його захисників, зраний витязь-богатыр на ймення Дуб, і скорботно вдивлявся на попелище. До нього підходили всі ті, хто врятувався від ворожого нашествия. Між собою вони вели сумну розмову. Одні пропонували відбудувати містечко, інші – розселитися в навколишніх селах. А Дуб запропонував заховатися за горою, щоб не було видно їхнього поселення з Галицького шляху.

Не всі пішли за Дубом. Відважних було небагато. Серед тих, хто його підтримав,

були внуки богатыря Захара (їх називали Захаруками), а також нащадки витязя Николи, який загинув у бою (їх називали Николайчуками), та витязя Палія, який підпалив на вежі бочку зі смолою, давши таким чином знати мешканцям містечка про небезпеку (їх прозвали пізніше Палійчуками). Вони заснували нове село, яке назвали Задубрівцями, бо пішли за Дубом. Покровителем села став Святий Миколай. І тому кожного року 22 травня в селі справляють храмове свято.

Задуброва, -и; ж.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: Задуброва (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *дуброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' (ВТС, 226). Вона вказує на місце розташування урочища.

Задурович, -а; ч.; кол. фільварок, потім хутір, об'єдн. з с. Борщів Снят. р-ну: *folw. Zadurowicz* (1904 (1877), KuK Kutu); *Задурович* (1947, АТП, 506); *Задурович* (1961, ІФ АТП¹, 78). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника й володаря фільварку Григорія *Задуровича*, пор. "лежить фільварок, власителем *Задурович*" (КС, 57), *Grzegorz Zadurowicz* (SG, IV, 214).

За Євчуком, урочище; с. Грушка Тлум. р-ну: За Євчуком (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Євчук* в орудному відмінку, пор. п-ще *Євчук* (ІФД, 250). Вона вказує на розташування урочища за садибою господаря з названим вище прізвищем.

За Жибаківською Дорогою, поле; с. Струпків Кол. р-ну: За Жибаківською Дорогою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та дромоніма – найменування шляху *Жибаківська Дорога* в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. В основі дромоніма лежить апелятив *дорога* 'смуга землі, по якій їздять і ходять; місце для проходу, проїзду' (ВТС, 241), ускладнений атрибутивним членом – прикметником

Жибакова, який вказує на те, що цей шлях веде до обійстя *Жибака*, пор. поширене в селі п-ще *Жибак* (ТД КР, 187).

За Жóлобом; поле; с. Яківка Тлум. р-ну: За Жолобом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Жолоб* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За Звóром; куток; с. Гаврилівка Надв. р-ну: За Звором (2011, Бойко). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Звір* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Зайці́в, -евого; ч.; горб; 325 м; с. Дебеславці Кол. р-ну: Зайців (2011, УШ). – Назва посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Засць*, пор. поширене на Коломийщині п-ще *Засць* (ТД КР, 76).

Зайчі́вка, -и; ж.; урочище; с. Поточище Гор. р-ну: Зайчівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *засць* 'невеликий полохливий звірок родини гризунів, з кучим хвостом, довгими задніми ногами й довгими вухами' (ВТС, 297). Вона вказує на те, що в давнину в урочищі водилося багато цих звірів.

За кага́тами; поле; м. Городенка: За кагатами (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *кагати*, мн. від *кагат* 'купа городини (картоплі, буряків і т. ін.), відповідно укладена й покрита соломною, землею тощо для тривалого зберігання' (ВТС, 409), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За Калі́чим Мостóм; урочище; с. Узин Тисм. р-ну: За Kaliczym Mostem (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 134, арк. 39); За Kaliczym Mostem (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 54, арк. 11); За Kaliczym Mostem (1932,

МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та понтоніма – найменування моста, за яким розкинулося урочище. В основі понтоніма лежить апелятив *міст* 'споруда для переїзду або переходу через річку, залізницю, автомагістраль, яр і т. ін.' (ВТС, 532), ускладнений атрибутивним членом *Калічий*, що вказує на його розміщення на земельній ділянці *Каліки*, пор. п-ще *Каліка* (Редько, I, 429).

За керні́цею; куток; с. Михалків Кол. р-ну: Za kiernicą (1933, МТ К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *керниця* 'криниця, джерело' (НГТ, 408) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Закерни́ці, -иць; мн.; поле; с. Загайпіль Кол. р-ну; давня назва – *За керницями*: Za kiernicami (1906 (1876), KuK K); Закерниці (2011, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *керниці*, мн. від *керниця* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. Сучасне його найменування є утворенням з префіксом *за-* від названого вище апелятива.

За́кла, -и; ж.; поле; с. Корнів Гор. р-ну: Zakła (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 84, арк. 22); Zakła (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 37, арк. 22); Zakła (1905 (1874), KuK TT); Закла (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *закла*, *закло* (< псл. *zakъlo) з одним із таких значень 'клапоть землі, що заходить у чужу землю; закуток; місцевість, оточена з трьох боків ярами: затока; згин дороги' (ЕСУМ, II, 226), 'мис на річці; поляна в лісі: ріг яру' (Череп., 80), 'вигин річки' (Яшкін, 71).

За клéбаном; куток; с. Скопівка Кол. р-ну: За клéбаном (2006, КВС, 145). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див.

вище) та апелятива *клебан* 'парафіяльний священик' (ССУМ, I, 476) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Закляштор, -у; ч.; поле; с. Нижнів Тисм. р-ну: Закляштор (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *кляштор* 'католицький монастир' (ВТС, 436). Вона вказує на місце розташування поля.

За кляштором; куток; смт Богородчани: За кляштором (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *кляштор* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За Коваліхою; потік; бас. Дністра; довжина – 2,5 км; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: За Коваліхою (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та андроніма *Ковалиха* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в орудному відмінку, пор. п-ще *Коваль* (ІФД, 272). Вона вказує на розташування гідрооб'єкта за садибою названої вище жінки.

Закогучі, -ів; мн.; кол. фільварок, тепер куток с. Павлівка Тисм. р-ну: fw. *Zakohucze* (1932, МТ S); Закогучі (1997, Павл., 8). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від групового антропоніма – найменування родини *Когучі*, за садибами якої розкинувся хутір, пор. поширене в селі п-ще *Когуч* (Павл., 8).

Заколода, -и; ж.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Заколода (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *колода* 'стовбур зрубаного дерева, очищений від гілля' (ВТС, 441). Вона вказує на місце розташування поля.

За Кóмплесом; поле; с. Торговиця Гор. р-ну: За Кóмплесом (2010, ТСІ, 19). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див.

вище) та ергоніма *Комплекс* – розмовного найменування свиновідгодівельної ферми в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Закорчі, -ів; мн.; кол. хутір, об'єдн. з с. Тарасівка Тлум. р-ну: Закорчі (1947, АТП, 518); Закорчі (1961, ІФ АТП¹, 78). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *закорчі* (діал.) 'місцевість за *корчами* – кущами' (Худ.², 94), пор. *корч* 'кущ' (ВТС, 457). Вона вказує на місце виникнення хутора.

Закорчма́, -и; ж.; куток; с. Побережжя Тисм. р-ну: Закорчма (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *корчма* 'у дореволюційній Україні – шинок, заїзд, де продавалися спиртні напої' (ВТС, 457). Вона вказує на місце розташування кутка.

За корчма́ми; куток; с. Виноград Гор. р-ну: За корчмами (1988, КК, 593); За корчмами (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *корчми*, мн. від *корчма* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на розташування кутка за цими закладами, які стояли в селі в попередні століття.

Закорчмі́, -чм; мн.; куток; с. Узин Тисм. р-ну: Закорчми (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *корчми*, мн. від *корчма* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

За Костеню́чкою; лука; с. Завалля Снят. р-ну: За Костенючкою (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та андроніма *Костенючка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в орудному відмінку, пор. п-ще *Костинюк* (ІФД, 280). Вона вказує на розташування луки за садибою названої вище жінки.

За Кохінкою; урочище (нива); с. Городниця Гор. р-ну: За Кохінкою (1978, Гор., 19); За Кохінкою (2009, ГСС, 23). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що

складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – прізвища жінки *Кохінка* в орудному відмінку. Вона вказує на розташування ниви за садибою названої вище жінки.

За Кривцями; урочище; с. Кривець Бог. р-ну: За Кривцями (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Кривці* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Закривці, -ів; мн.; село; Кол. р-н; нал. до Торговицької с/р; віддаль до Коломиї – 35 км, до Івано-Франківська – 36 км: Zakrowce (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Zakrowce ad Torchowica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Zakrzewce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 214); Zakrzewce (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Zakrzewce (1895, SG, XIV, 316); Закривці (1947, АТП, 512); Закривці (2009, ІФ АТП⁷, 159). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко трактує її як семантичне утворення від апелятива *закривці* 'люди, які оселилися (живуть) за *кревами* (кущами)', пор. укр. діал. *крева* 'кущ', пол. *krzewa* 'т. с.' (Бучко, 73). Він також припускає, що вона могла бути мотивованою катойконімом *закривці* 'вихідці, переселенці з с. *Закрев'*', пор. пол. *Zakrzew* (NMWS, II, 241–242), ч. *Zakrev* (MJMS, II, 775). М. Л. Худаш пропонує й іншу версію етимології цього ойконіма. Зважаючи на те, що на Прикарпатті є декілька потоків з назвами *Кривець*, він вважає, що назва села могла звучати звучати колись як *Закривці* й, таким чином, походити від катойконіма на *-ці* зі значенням 'люди, які мешкають чи мешкали за *Кривцем*, переселенці з-за *Кривця*'. Семантичним способом цей катойконім міг перейти в назву населеного пункту (Худ.², 95).

За народним переказом, у першій половині XVI ст. на території теперішнього села відбулася велика битва русичів з татарами. У ній з обох боків загинуло чимало людей. Крові було так багато, що вода в потічку стала червоною. Тому з'явилася назва *Закривці*, тобто закривавлена земля.

Закруглик¹, -у; ч.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: Круглик (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування лісу *Круглик* (див. далі), за яким розкинулося урочище.

Закруглик², -а; ч.; куток; с. Братишів Тлум. р-ну: Круглик (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

За Кузьмичем; урочище; с. Кривець Бог. р-ну: За Кузьмичем (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Кузьмич* в орудному відмінку, пор. п-ще *Кузьмич* (ІФД, 287). Вона вказує на розташування урочища за садибою чоловіка з названим вище прізвищем.

Закут, -у; ч.; гора; 890,3 м; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну: Zakut (1935, МТ Porohy); Закут (2003, ТК ЦГ); Закут (2006, ГСК К). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *закут* 'віддалене, малопомітне, зазвичай відлюдне місце' (ВТС, 306).

Закутина¹, -и; ж.; куток; с. Хмелева Гор. р-ну: Закутина (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *закутина* (діал.) 'віддалена від центру частина міста, села і т. ін.' (ВТС, 306). Вона вказує на місце розташування кутка.

Закутина², -и; ж.; поле; с. Джурів Снят. р-ну: Закутина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *закутина* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Закутні, -ів; мн.; урочище (поле); с. Красна Надв. р-ну: Закутні (2009, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *закутень* (розм.) 'віддалене, малопомітне місце; глушина' (ВТС, 306). Вона вказує на місце розташування поля.

Залогодівські, -их; мн.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: давня назва – *Залогодівське*: Zalahodowskie (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 114, арк. 89); Залогодівські (2011, Осташі). – Давня назва утворена, очевидно, способом субстантивації та оніміза-

ції прикметника *залагодівське* 'яке розташоване, знаходиться за маєтком *Лагоди*', пор. п-ще *Лагода* (Редько, I, 575). Сучасне найменування є множинною формою давньої назви.

За ла́зами; болото; 2,1 га; м. Снятин: За лазами (1995, ПЗФ, 69); За лазами (2000, ПЗТ, 268). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *лази*, мн. від *лаз* 'лісова поляна' (Лісняк, 361), 'сіножать, лука; пасовище' (ГТ, 109), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування болота, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 268).

За́лами, -ів; мн.; поле; с. Хотимир Тлум. р-ну: Залами (1973, Кобил., 271). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *залам* (діал.) 'т. с., що залом; дерева, повалені вітром, бурєю' (ВТС, 308). Вона вказує на характер поверхні поля, на якому під лісом є повалені дерева й западини.

Залáніще, -а; с.; пасовище; с. Драгасинів Снят. р-ну: Заланище (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *ланище* 'місце, де колись був лан – поле, нива', пор. *лан* 'безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі' (СУМ, IV, 443), 'поле; нива' (ЕСУМ, II, 189), 'ділянка оброблюваної землі в межах 10–30 десятин як міра площини' (Худ.², 134), 'рівне поле' (Лісняк, 360; Онишк., I, 402). Вона вказує на місце розташування пасовища.

За ла́ном, куток (вулиця); с. Топорівці Гор. р-ну: За ланом (2005, СМТ¹, 56). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *лан* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За лева́дами; урочище; с. Дубки Гор. р-ну: За левадами (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що

складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *левади*, мн. від *левада* 'присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами' (ВТС, 412), 'низинна місцевість; долина; мокра низовина' (Мар., 234), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За Лева́дами; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: За Левадами (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Левади* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Залева́ди, -ад; мн.; кутки; **1** с. Вікно Гор. р-ну: Залевади (2008, УШ); **2** с. Стрільче Гор. р-ну: Залевади (2008, УШ). – Назви утворені за допомогою префікса *за-* від апелятива *левади*, мн. від *левада* (див. вище). Вони вказують на місця розташування кутків.

Залегі́нка, -и; ж.; куток; с. Глушків Гор. р-ну: Залегінка (1978, Гор., 480); Залегінка (2008, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою префікса *за-* від антропоніма – прізвиська жінки *Легінка*, за житлом якої розкинувся куток. Можливо також, що *легінка* – це місце, де збиралися *легіні* – парубки.

Залесі́, -ів; мн.; поле; с. Братківці Тисм. р-ну: Залесі (1995, ТМН, 12). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від групового антропоніма – найменування родини *Лесі*, за садибою яких розкинулося поле, пор. особове ім'я *Лесь* < *Олександр*, *Олексій* (СУГ, 261, 264).

Залива́ди, -ад; мн.; горб; с. Семенівка Гор. р-ну: Заливади (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування урочища *Ливади*, за яким розкинувся горб. В основі мікротопоніма лежить апелятив *левада* (розм. – *ливада*) (див. вище).

За лі́пками; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: За липками (2004, Ром., 12); За липками (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-

во-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *липки* 'липові насадження' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Залисєцьке, -ого; с.; урочище (поле); с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Залисєцьке (1995, ТМН, 9); Залисєцьке (2006, МСП, 16). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *залисєцьке* 'розміщене за пагорбами *Лисці* (див. далі)'.

Залихівці, -ів; мн.; урочище; с. За-мулинці Кол. р-ну: Залихівці (2006, КВС, 58). – Назва утворена, очевидно, за допомогою префікса *за-* від катойконіма *лихівці* 'вихідці (переселенці) з с. *Лихівка* (Дн. обл.)'. Вона вказує на розташування урочища за місцевістю, де жили названі переселенці.

Залізний Кут, -ого, -а; ч.; кутки; 1) с. Грабич Кол. р-ну: Залізний Кут (2006, КВС, 41); 2) с. Матєйці Кол. р-ну: Залізний Кут (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кут* зі значенням 'частина села' (Експ.), а атрибутивними членами – прикметник *залізний*, що вказує, очевидно, на розміщення кутків *за лозами*. Можливо також, що атрибутивні члени назв відображають болотистий, з домішками *залізної* руди характер місцевостей, на яких виникли кутки.

Заліс, -у; ч.; урочище; с. Михальче Гор. р-ну: Заліс (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заліс* (діал.) 'т. с., що *залісся*; місцевість за лісом', пор. рос. діал. *залес* 'місце за лісом' (Шульг., ОВ, 52). Вона вказує на місце розташування урочища.

Заліскі́, -ок; мн.; пасовище; с. Рошнів Тисм. р-ну: Заліски (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *ліски* 'зарості ліщини', пор. діал. *ліска* 'ліщина' (СУМ, IV, 523). Вона вказує на місце розташування пасовища.

За лісом; урочище; с. Грабич Кол. р-ну: За лісом (2006, КВС, 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що

складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Залісся¹, -я; с.; кол. хутір, тепер урочище; смт Чернелиця Гор. р-ну: Zalisie (1880, KuK JCz.); Zalesie (1934, SDW, № 21, s. 218); Залісся (2009, ГСС, 35). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *залісся* 'місцевість за лісом' (Худ.², 96). Вона вказує на місце розташування колишнього хутора, а тепер урочища.

Залісся², -я; с.; поле; с. Гостів Тлум. р-ну: Залісся (2009, НСГ, 9); Залісся (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *залісся* (див. вище). Вона вказує на розташування поля за *Гуковим Лісом* (див. вище).

Залісся³, -я; с.; кол. нива, тепер ліс; с. Палагичі Тлум. р-ну: niwa Zalesia (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 208, арк. 73); Залісся (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *залісся* (див. вище). Вона вказує на місце розташування лісу.

Залісся⁴, -я; с.; кол. фільварок, нал. до с. Хотимир Тлум. р-ну: Zalesie (1900, SGG, 215); Zalesie (1934, SDW, № 24, s. 294). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *залісся* (див. вище). Вона вказує на місце розташування фільварку.

Заліський, -ого; ч.; став; смт Чернелиця Гор. р-ну: Заліський (1999, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *заліський* 'який розташований, знаходиться *за лісом* чи в урочищі *Залісся* (див. вище)'.

За лóзами; куток; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: За лозами (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *лози* 'зарості лози' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Заломи, -ів; мн.; урочище; с. Чортовець Гор. р-ну; вар. *Залома*: Załoma (1906 (1876),

КуК К); *Zaloma* (1933, МТ К); Заломи (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *залом* (< псл. **zalomъ*) ‘крутий вигин; розкол в скалі’ (Мар., 228), ‘крутий, різкий поворот; крива звивиста лінія, звивина’ (ВТС, 308), ‘закрут, коліно річки, дороги’ (Дзендз.¹, 25), що є префіксальним дериватом від дієслівної основи *лом(ити)* < псл. **lomiti* < і.-с. **let-* // *lom-* ‘ламати; поламаний; м’який’ (ЕСУМ, III, 188–189). Вона вказує на хвилясту, заломлену поверхню урочища.

Заломищі, -ищ; мн.; ліс; с. Пороги Бог. р-ну: Заломищі (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *заломище* ‘місце, де є *заломи* – повалені вітром дерева’, пор. *залом* ‘місце в лісі, де лежить бурелом; дерева, повалені вітром, бурєю’ (ВТС, 308), ‘бурелом; вітролом’ (Онишк., I, 275). Вона вказує на наявність у лісі повалених вітром дерев.

Залуг, -а; ч.; куток; с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: Залуг (2000, ЕКол., III, 26); Залуг (2006, КВС, 11). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування урочища *Луг* (див. далі) за яким розкинувся куток.

Залужжя¹, -я; с.; урочище; с. Липівка, Марківці Тисм. р-ну: Залужжя (1995, ТМН, 32); Залужжя (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *залужжя* ‘місцевість за *лугом, лугами*’ (Худ.², 98). Вона вказує на місце розташування урочища.

За народними переказами, *Луги* – це давнє село, спалене монголо-татарами.

Залужжя², -я; с.; кутки; **1**) с. Липівка Тисм. р-ну: Залужжя (2011, Експ.); **2**) с. Марківці Тисм. р-ну: Залужжя (2007, КМ, 13). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинулися кутки.

Залужки¹, -ів; мн.; урочище; с. Хмелева Гор. р-ну: Залужки (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою конфікса *за-...-к(и)* від апелятива *луг* ‘заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовись-

ко та сіножать’, ‘низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість’ (Мар., 235). Вона вказує на місце розташування урочища.

Залужки², -ів; мн.; урочище; с. Голосків Кол. р-ну: Залужки (2006, ЕКол., IV, 100). – Назва утворена за допомогою конфікса *за-...-к(и)* від мікротопоніма – найменування урочища *Луги* (див. далі), за яким розкинувся цей топооб’єкт.

Залужок, -жка; ч.; урочище; с. Довге Тисм. р-ну: Залужок (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *лужок*, дем. від *луг* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Залука¹, -и; ж.; урочище; с. Будзин Тлум. р-ну: Залука (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування урочища *Лука* (див. далі), за яким розкинувся цей топооб’єкт.

Залуч¹, -і; ж.; урочище; с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: Залуч (2006, МРС, 69). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *залуч, залуччя* ‘місцевість за *лукою, луками*’ (Бучко, 74; Худ.², 99). Вона вказує на місце розташування урочища.

Залуч², -і; ж.; куток (вулиця); с. Дебеславці Кол. р-ну: Залуч (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *залуч, залуччя* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Залуччя¹, -я; с.; село; Кол. р-н; нал. до Дебеславцівської с/р; віддаль до Коломиї – 16 км, до Івано-Франківська – 81 км: *Zalucze* (1449, AGZ, XII, 199); *Zaluze* (1579, *ŽDz*, XVIII/I, 103); *Zalucze ad Kolaczkowce* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Zalucze* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 277); *Zalucze* (1855, АККГЛ, Bl. 49); Залуче над Прутом (1886, ШДС, 45); *Zalucze nad Prutem* (1895, SG, XIV, 357); *Zalucze am Pruth* (1904 (1877), KuK Kuty); *Zalucze nad Prutem* (1938, SDW, № 5, s. 75); Залуччя (1947, АТП, 507); Залуччя (2009, ІФ АТП⁷, 159). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *залуччя* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення села. Неузгоджене означення *над Прутом*, що вживалося в назві в XIX–XX ст.,

служило засобом розрізнення з однозвучним найменуванням села в Снятинському районі (див. далі).

Залуччя², -я; с.; кол. окреме село, з 1946 р. – *Горишнє і Долишнє Залуччя* Снят. р-ну: *Zalucze* (1449, AGZ, XII, 196); *Zaluze* (1579, *ŹDz*, XVIII/I, 102); *Zalucze ad Sniatyn* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Zalucze* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 51); *Zalucze* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Zalucze nad Czeremoszem* (1895, SG, XIV, 357); *Zalucze am Czeremosz* (1906 (1876), KuK Sn.); – Назва утворена семантичним способом від апелятива *залуччя* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення села. Неузгоджене означення *над Черемошем*, що вживалося в назві в XIX–XX ст., служило засобом розрізнення з однозвучним найменуванням села в Коломийському районі (див. вище).

Замельніки, -ів; мн.; куток (вулиця) с. Торговиця Кол. р-ну: *Замельники* (2006, KBC, 170); *Замельники* (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від групового антропоніма – найменування родини *Мельники*, за якими розкинувся куток, пор. поширене в селі п-ще *Мельник* (ТД КР, 188).

За Микітихою; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: *За Микитихою* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та андроніма *Микитиха* – найменування жінки за іменем чоловіка в орудному відмінку, пор. особове ім'я *Микита* (СУІ, 228). Вона вказує на розташування поля за садибою названої вище жінки.

За містками; поле; с. Виноград Гор. р-ну: *За містками* (1988, КК, 593); *За містками* (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *містки*, мн. від *місток* < *міст* 'споруда для переїзду або переходу через річку, залізницю, автомагістраль, яр і т. ін.' (ВТС, 532), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За містком; болото; площа 4,2 га; с. Дубки Гор. р-ну: *За містком* (1995, ПЗФ, 26); *За*

містком (2000, ПЗТ, 256). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *місток* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування болота.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 256).

За містом¹; куток; смт Чернелиця Гор. р-ну: *За містом* (1978, Гор., 471). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *місто* 'місце, де відбувається базар' (ВТС, 532), 'головна частина поселення, де розташовані адміністративні та торгові споруди' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування кутка за територією, яка колись була містом.

За містом²; джерело-криниця; смт Чернелиця Гор. р-ну: *За містом* (1978, Гор., 471). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому знаходиться джерело.

Замістя, -я; с.; пасовище; с. Побережжя Тисм. р-ну: *Замістя* (2011, УШ); *Замістя* (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *замістя* (діал.) 'передмістя' (ВТС, 311). Вона вказує на розташування пасовища за територією колишнього міста, яким було колись сучасне село.

Замкова¹, -ої; ж.; гори; 1) 325 м; с. Дебеславці Кол. р-ну; інша назва – *Церква* (див. далі): *Замкова* (2011, УШ); *Церква*, *Замкова* (2011, СГ, II, 22); 2) смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Замкова Гора*: *Замкова* (2002, БК³, 320); *Замкова Гора* (2011, СГ, II, 114). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *замкова*, що вказує на розташування на горах *замків* – укріплених жител доби середньовіччя з оборонними, господарськими, культовими і т. ін. будівлями, зазвичай оточеними високими кам'яними мурами із кількома вежами; великих поміщицьких будинків, палаців (ВТС, 312).

Назва печеніжинської гори пішла від того, що на ній був побудований *замок* відо-

мого магната Потоцького. У дохристиянські часи тут, за твердженням С. Пушика, було язичницьке святилище. Із *Замкової* гори досі тече джерельна вода, а легенда засвідчує, що колись тут була церква, але так чомусь сталося, що вона ввійшла в землю (БК³, 320).

Замкова², -ої; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну; інша назва – *Замчище*: Zamczyszcze (1895, SG, XIV, 367); Замкова (2006, КВС, 122); Замчище (2009, Експ.); Замкова (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся куток. Інша назва кутка є семантичним утворенням від апелятива *замчище*, *замчисько* ‘місце, де колись стояв замок, а також розвалини замку’ (Грінч., II, 70).

Замлаки¹, -ак; мн.; урочище; с. Манява Бог. р-ну: Замлаки (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування потоку *Млаки* (див. далі), за яким розкинулося урочище.

Замлаки², -ак; мн.; потік; л. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Zamlaki (1935, MT Pogoń); Замлаки (2003, ТК ЦГ); Замлаки (2006, GUG, 18). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище) у якому протікає потік.

Замлаки³, -ак; мн.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Замлаки (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування пасовища *Млаки* (див. далі), за яким розкинулося поле.

Замлін¹, -а; ч.; кутки; **1** с. Джурків Кол. р-ну: Замлин (2006, КВС, 46); **2** с. Корнич Кол. р-ну: Замлин (2006, КВС, 70); Замлин (2011, УШ); **3** с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Замлин (1995, ТМН, 15); Замлин (2000, Ост., 9); **4** с. Золота Липа Тлум. р-ну: Замлин (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою префікса *за-* від апелятива *млин* ‘споруда, що розмелює зерно на борошно за допомогою водяної енергії’ (ВТС, 533). Вони вказують на місця розташування кутків.

Замлін², -а; ч.; нива; с. Корнич Кол. р-ну: Замлин (2011, УШ). – Назва утворена за до-

помогою префікса *за-* від апелятива *млин* (див. вище). Вона вказує на місце розташування ниви.

Замлинівка¹, -и; ж.; куток; с. Монастирчани Бог. р-ну: Замлинівка (1985, ІГ, II, 392); Замлинівка (2005, НМ, 8). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування поточини *Млинівка* (див. далі), за якою розкинувся куток.

Замлинівка², -и; ж.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Замлинівка (1998, От., 16); Замлинівка (2006, КВС, 116); Замлинівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування водоймища *Млинівка* (див. далі), за яким розкинулося урочище.

За млинівкою; поле; с. Загайпіль Кол. р-ну: За млинівкою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *млинівка* ‘канал, яким іде вода з річки до млина’ (ВТС, 533) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За млинóm¹; кутки; **1** с. Джурків Кол. р-ну: За млином (2011, УШ); **2** с. Кийданці Кол. р-ну: За млином (2006, КВС, 62). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *млин* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування кутків.

За млинóm²; урочище; с. Стецева Снят. р-ну: За млином (2003, Снятин, 23). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *млин* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Замогіла, -и; ж.; куток; с. Далешеве Гор. р-ну: Замогила (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *могила* ‘штучне земляне підвищення; курган; височина’ (Мар., 236–237), ‘пагорб; купа чогось; насип на місці поховання’ (ПЗУ, 393). Вона вказує на місце розташування кутка.

Замогі́ли, -ил; мн.; поле; м. Городенка: Замогили (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *могили*, мн. від *могила* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

За могі́лками; урочище; с. Топорівці Гор. р-ну: За могілками (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *могілки*, мн. від *могила* < *могила* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За народними переказами, у могілках були похоронені вбиті татарами захисники села.

За Мо́гілою; урочища; 1) с. Ганьківці Снят. р-ну: За Могилою (2005, СГГ, 8); 2) с. Задубрівці Снят. р-ну: За Могилою (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та оронімів – найменувань горбів *Могила* (див. далі) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташувань урочищ.

За мо́гілою; урочище; с. Олешків Снят. р-ну: За могилою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *могила* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування урочища за високою могилою, що залишилася, за переказами місцевих жителів, ще з часів Київської Русі.

Замогі́льня, -і; ж.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Замогильня (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *замогильня* (діал.) ‘місцевість за могилою, могилами’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування поля.

За́мок, -мка; ч.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Замок (2006, КВС, 122). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *замок* ‘укріплене житло феодала доби середньовіччя з оборонними, господарськи-

ми, культовими і т. ін. будівлями, зазвичай оточеними високими кам’яними мурами із кількома вежами; великий поміщицький будинок, палац’ (ВТС, 312). Вона вказує на те, що куток виник там, де колись була така споруда.

Замона́стір, -у; ч.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну; вар. *За монастирем*: Замонастир (2011, УШ); За монастирем (2011, СГ, I, 359). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *монастир* ‘релігійна громада ченців або черниць, що з належними їй землями й капіталами становлять церковно-господарську організацію; члени цієї громади; церква, будівлі й територія, належні цій громаді’ (ВТС, 538). Вона вказує на місце розташування урочища. Варіант назви є лексикалізованим та онімізованим прийменниково-апелятивним комплексом, що складаються з прийменника *за* (див. вище), та апелятива *монастир* (див. вище) в орудному відмінку.

Замосте́цьке, -ого; с.; урочище; с. Чортовець Гор. р-ну: Замостецьке (2007, ССЧ, 9). – Назва утворена способом субстантивациі та онімізації прикметника *замостецьке* ‘яке знаходиться, розміщене за мостом’.

За мосто́м¹; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: За мостом (2011, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *міст* ‘споруда для переїзду або переходу через річку, залізницю, автомагістраль, яр і т. ін.’ (ВТС, 532) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За мосто́м²; куток; с. Кулачківці Снят. р-ну: За мостом (1988, КК, 696). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *міст* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Заму́ла, -и; ж.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Замула (1997, Єз., 188). – Назва утворена семантичним способом від

апелятива *замула* 'місце, занесене, покрите мулом' (Експ.), 'низинна місцевість, що затоплюється весняними паводковими водами й замулюється' (Бучко, 74). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Замулене, -ого; с.; поле; с. Рудники Снят. р-ну: Замулене (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації дієприкметника *замулене* 'яке замулилося; занесене мулом, піском і т. ін.' (ВТС, 313). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Замулинці¹, -ів; мн.; село; Кол. р-н; нал. до Семаківської с/р; віддаль до Коломиї – 12 км, до Івано-Франківська – 71 км: *Za[mu]lincze* (1514, MRPS, IV/1, 132); *Zamulince* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Zamulińce* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 264); *Zamulińce* (1855, АККГЛ, ВІ. 49); *Zamulińce* (1895, SG, XIV, 389); *Замулинці* (1947, АТП, 507); *Замулинці* (2009, ІФ АТП⁷, 159). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко вважає, що вона утворена семантичним способом від апелятива **замулинці* 'люди, які оселилися на замулі – низинній місцевості, що затоплюється весняними паводковими водами й замулюється' (Бучко, 74). Цю версію заперечує М. Л. Худаш. Він стверджує, що від слів *замуляти*, *замулювати*, *замулений* утворилася б назва *Замульці* або *Замуленці*. Тому, на його думку, цей ойконім виник у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи власника, які започаткували село, пор. п-ще *Замула* (Редько, І, 385), блр. *Замула* (Бір., 156), пол. *Zamolak* < *Zamola* (SSNO, VI, 256), хорв. *Zamola* (Leks., 745) < **Замоль*, що є відкомпонитним утворенням від складних імен типу **За[не]моль*, **За[ч▲]моль*, **За[с▲]моль* (ПКПН, 114–115).

Замулинці², -ів; мн.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Замулинці (1998, Мих., 189); Замулинці (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива **замулинці* чи групового антропоніма *Замулинці* (див. вище).

Замулок, -лку; ч.; пасовище; с. Побережжя Тисм. р-ну: Замулок (2011, УШ); Замулок

(2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *замулок* 'місце, покрито мулом' (ЕСУМ, III, 532). Вона вказує на характер ґрунту пасовища.

Замчіська, -ськ; мн.; куток; с. Коршів Кол. р-ну: *Zamczyska* (1906 (1876), KuK K); *Zamczyska* (1933, МТ К); *Замчиська* (2006, КВС, 75). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *замчисько* 'місце, де стояв замок, а також розвалини замку' (Грінч., II, 70). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись було укріплене житло феодала чи пана.

Замчісько¹, -а; с.; гора; між сс. Старі Богородчани, Саджава Бог. р-ну; вар. *Замкова гора*: *Zamczysko* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 11, арк. 56); *Zamczysko* (1932, МТ S); *Замкова гора* (1998, ГТ, 290); *Замчисько* (2002, Експ.); *Замчисько* (2003, Мороз, 7). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *замчисько* (див. вище). Вона вказує на те, що на горі колись був панський замок.

За переказами, на горі в с. Старі Богородчани за княжих часів був побудований замок галицького боярина Гремислава, а пізніше – магнатів Потоцьких. У 1744 році на цей замок напав Олекса Довбуш зі своїми побратимами.

На цій горі, за легендою, яку записав С. Пушик, жив колись дід, що очима вбивав людей, палив поля, ліси, руйнував села й міста. Тут був т. з. Мідний Тік – тризнище, де відбувалися лицарські двобої, турніри, княжі суди тощо. Одного разу там стали один проти одного два загони ворожих військ, але до бою не дійшло: справу вирішив двобій вождів. А ще раніше на горі стояло дохристиянське капище – язичницький храм, жертovníк зі статуєю божества, яку вшановували жертвоприношеннями (ГТ, 288–291).

За іншою легендою, у середині гори *Замчисько* є зачаровані тереми, де жив колись лукавий цар. Його люди дуже бідували, тому проклинали царя, бажаючи йому смерті. Та життя правителя було безкінечним. Цар рідко виходив із своїх теремів. Але як, бувало, вийде, гляне на засаджені поля, то все від того погляду в'яне. Не випадково правобе-

режна частина села Саджави й до тепер зберегла назву Хиб. Цар мав дуже міцну будову тіла. Подібного йому не було й нема на світі. Проте селяни все ж таки задумали вбити його. Для цього вони пішли на хитрість. Щоб заставити царя вийти з підземних палат, вони зігнали на ринок у Богородчанах усю велику та дрібну худобу й направили її до гори. Зчинився великий рев, який змусив лукавого царя вийти з підземелля й подивитися, що діється в місті. Його слуги були у змові з народом. І коли цар з'явився на горі, два його гайдуки палашами стяли йому голову. Вона покотилася вниз, а обезглавлений цар утік у свої палати. З того часу на Великдень з підземелля чути звуки дзвонів.

Дехто каже, що в середині *Замчиська* жив Олекса Довбуш, який відпочивав тут перед походом на панів.

Замчісько², -а; с.; кол. фільварок, потім хутір, нал. до с. Старі Богородчани Бог. р-ну: *Zamczysko* (1855, АККГЛ, Bl. 44); *folw. Zamczysko* (1880, KuK S); *Zamczysko* (1900, SGG, 41). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій було засновано фільварок.

Замчіще¹, -а; с.; урочища; **1)** с. Жураки Бог. р-ну: *Замчище* (2011, УШ); **2)** с. Воскресинці Кол. р-ну: *Замчище* (2011, СГ, II, 47); **3)** с. Сопів Кол. р-ну: *Замчище* (2011, УШ); **4)** с. Спас Кол. р-ну; інша назва – *Городище* (див. вище); *Городище*, *Замчище* (2011, СГ, II, 46); **5)** с. Олешків Снят. р-ну: *Замчище* (1982, АПП, 122); *Замчище* (2012, НПС, 154); **6)** с. Буківна Тлум. р-ну: *Замчище* (2009, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *замчище*, *замчисько* 'місце, де колись стояв замок, а також розвалини замку' (Грінч., II, 70). Вони вказують на те, що в урочищах колись були укріплені панські будинки та палаци.

Замчіще², -а; с.; кутки; **1)** с. Чортовець Гор. р-ну: *Замчище* (2008, УШ); **2)** с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: *Замчище* (2000, ЕКол., III, 26); *Замчище* (2006, КВС, 11); *Замчище* (2011, УШ); **3)** с. Любківці Снят. р-ну: *Замчище* (2012, НПС, 159). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *зам-*

чище (див. вище). Вони вказують на те, що на кутках колись були укріплені панські палаци.

За переказами, на кутку в селі Велика Кам'янка був колись замок графа Камінського.

Замчіще³, -а; с.; гори, горби; **1)** с. Княздвір Кол. р-ну: *Замчище* (1985, ІГ, II, 417); *Замчище* (1988, КК, 646); **2)** м. Снятин: *Замчище* (1982, КС, 91); *Замчище* (2011, УШ); **3)** с. Ісаків Тлум. р-ну; давня назва – *Замчисько*: *Zamczysko* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 3, арк. 15); *Замчісько* (2009 (1874), ПЗАП, 11); *Замчище* (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *замчище*, *замчисько* (див. вище). Вони вказують на те, що на горах і горбах колись були панські замки.

На горі в с. Княздвір ще й дотепер збереглися рештки княжого замку.

Замчіщі, -ів; мн.; урочище; с. Ісаків Тлум. р-ну: *Замчищі* (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *замчище* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись був замок.

Занетеча, -і; ж.; куток; с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р: *Занетеча* (1975, АСЗ, I, 696); *Занетеча* (2003, СМЦ, 11). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування потоку *Нетеча* (див. далі), за яким розкинувся куток.

Занόга¹, -и; ж.; полонина; між сс. Пороги та Кричка Бог. р-ну: *połon. Zanoħa* (1935, МТ Pogoħy); *Занога* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *занога* 'закуток між двома горами' (Нг., 52), 'закут', пор. також болг. *занога* 'гірський схил; крута долина; полянка в лісі', ч. *zapoħa* 'затишне місце між горами', рум. *zānoagă* 'гірська котловина' (Дзендз.¹, 19), молд. *зэноагэ* 'улоговина' (Еремия, 64).

Занόга², -и; ж.; гора; 639 м; с. Рунгури, смт Печеніжин Кол. р-ну: *zpod wzgórza Zanoģi* (1882, SG, III, 21); *Zanoga* (1887, SG, VIII, 703); *Zanoga* (1904 (1877), KuK Kutu); *Zanoga* (1933, МТ Kutu); *Занога* (2002, Рунг., 240); *Занога* (2006, КГ, 23). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *занога* (див. вище).

Занóга³, -и; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Занóга (2006, КВС, 122). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся куток.

Заобіч, -очу; ч.; кол. куток, тепер урочище; с. Угорники Кол. р-ну: Zaubocz (1934, SDW, № 24, s. 300); Заобіч (2006, КВС, 177). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *обіч* ‘схил гори; схил гори над водою; дорога по схилку гори’ (Мар., 238), ‘схил гори, стік’ (Нг., 43), ‘узбіччя’ (Горбач¹, 311), ‘схил гори’ (Онишк., II, 7). Вона вказує на місце розташування урочища.

Заокіп¹, -опу; ч.; урочище; с. Серафінці Гор. р-ну: Заокіп (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *окіп* ‘рів з валом’ (Мар., 239), ‘канави, рів’ (Експ.). Вона вказує на розташування урочища за ровом, який колись викопали для відводу води.

Заокіп², -опа; ч.; куток; с. Серафінці Гор. р-ну: Заокіп (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Заокіп³, -опа; ч.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Заокіп (2011, УШ); Заокіп (2012, НПС, 164). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *окіп* (див. вище). Вона вказує на розташування кутка за колишнім оборонним ровом.

Заокіп⁴, -опу; ч.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Заокіп (2002, СНЧ, 38). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *окіп* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Заокóпи, -ів; мн.; куток; с. Побережжя Тисм. р-ну: Заокóпи (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *окóпи*, мн. від *окіп* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

За окóпом¹; урочище (підвищення висотою до 300 м); давня назва – *Городище* (див. вище); с. Тишківці Гор. р-ну: За окопом, давня назва – *Городище* (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалі-

зації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *окіп* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За окóпом²; урочище; с. Стецева Снят. р-ну: За окопом (2012, НПС, 209). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *окіп* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За окóпом³; куток; с. Тянів Тисм. р-ну: За окопом (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *окіп* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За оліїницею; куток; с. Задубрівці Снят. р-ну: За оліїницею (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *оліїниця* ‘підприємство, де виготовляють олію’ (ВТС, 669) в орудному відмінку. Вона вказує на розміщення кутка за колишньою оліїницею Матвія Олійникового.

Заохóта, -и; ж.; куток; с. Джурків Кол. р-ну: Заохота (2006, КВС, 46), Заохота (2007, ЕКол., V, 49); Заохота (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від антропоніма – прізвища двох братів Пилипчуків, яких у селі прозивали *Охота*. Їхня хата була першою на кутку й тому ту частину села, яка виросла за ними, назвали *Заохота*.

За Павлóм; поле; с. Русів Снят. р-ну: За Павлом (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Павло* (СУІ, 278) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування поля за садибою чоловіка з названим вище іменем.

Зáпади, -ів; мн.; урочище (поле); с. Ісаків Тлум. р-ну: Запади (2011, УШ). – Назва

утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *запад*, *западя* 'западина; яма, калюжа; заглиблення на земній поверхні' (Мар., 228; Експ.). Вона вказує на те, що на полі є багато великих западин.

Западнє, -ого; с.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Западнє (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *западнє* 'розташоване в западині' (ЕСУМ, IV, 310).

Западні, -іх; мн.; поля; с. Довге Тисм. р-ну; давня назва – *Западнє*: Zapadne (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 117, арк. 38); Западні (2011, УШ). – Давня назва, яка спосувалася одного поля, утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *западнє* (див. вище). Вона вказує на місце його розташування. Сучасне найменування, яке позначає декілька таких топооб'єктів, є множинною формою давньої назви.

Народний переказ стверджує, що колись давно тут запалася земля разом з орачем та волами.

Западня, -і; ж.; урочище; між сс. Чорнолізці, Пшеничники Тисм. р-ну, Гринівці та Колінці Тлум. р-ну: Zapadnia (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 43, арк. 27); Zapadnia (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 195, арк. 45); Западня (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *западня* 'провалля' (ВТС, 316), 'прірва' (Онишк., I, 279). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Запéкунів, -ового; ч.; ліс; між сс. Кропивище Кол. р-ну та Трач Кос. р-ну: Zapiekunów las (1904 (1877), KuK Kutu); Zapiekunów (1933, МТ Kutu). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування кутка *Пикунів*, кол. *Пекунів* (с. Трач Кос. р-ну), за яким розкинувся куток, пор. *Пиконів* (1965, ІФ АТП², 67).

Заперевід¹, -оду; ч.; урочище; с. Серафинці Гор. р-ну: Заперевід (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування потоку *Перевід* (див. далі), який був колись прокопаний до млина. Вона вказує на місце розташування кутка.

Заперевід², -ода; ч.; куток; с. Серафинці Гор. р-ну: Заперевід (2008, УШ). – Назва ви-

никла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Запідки, -ів; мн.; гора; с. Рунгури Кол. р-ну: Запідки (2002, Рунг., 240). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *запідок* 'місцевість за долиною, низовиною' (Експ.), пор. *під* 'низинне місце, западина' (ЕСУМ, IV, 387), 'рівнина; низина, долина' (Мар., 241).

Запілля, -я; с.; урочище; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Запілля (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *запілля* 'місцевість за полем, за полями' (Худ.², 100), 'місце, ділянка землі, розміщена за полем' (Шульг., ОВ, 54). Вона вказує на місце розташування урочища.

Заплáта¹, -и; ж.; полонина; с. Гута Бог. р-ну: połon. Zapłata (1935, МТ Porohy); Заплата (2006, ГСК К); połonina Zapłata (2006, GUG, тапа 11); пол. Заплата (2006, ГЦСЧ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *заплата* 'шматок, клапоть землі', пор. укр. *заплата* 'клапоть, шматок, латка' (ЕСУМ, IV, 430). Тут ідеться, напевно, про шматок чистого поля, оточеного з усіх боків лісами.

Заплáта², -и; ж.; гора; 1503,7 м; с. Гута Бог. р-ну; інша назва – *Дальня* (див. вище): Dalna (Horiszna) Zapłata (1935, МТ Porohy); wierzch Zapłata..., której mieszkańcy zwą go Dalną (2000, PBWG, 83); Заплата (2002, МЦГ К); Заплата (2003, ТК ЦГ); Заплата (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), що розкинулася на схилах гори. Можливо також, що первісно назва стосувалася хребта, над яким підіймається гора (див. далі), а пізніше перейшла й на цей орооб'єкт.

Заплáта³, -и; ж.; хребет; с. Гута Бог. р-ну: Заплата (2003, ТК ЦГ); Заплата (2004, Експ.); хр. Заплата (2006, ГЦСЧ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), що розкинулася на хребті.

Заплєше¹, -ого; с.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Заплеша*: Zaplesze (1906

(1874), KuK K); Zaplesze (1933, MT K); Заплеша (2006, KBC, 122); Заплеше (2006, КГ, 22); Заплеша (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заплеше* ‘місцевість за плесом’, пор. типологічно споріднені *заріччя* ‘місцевість за рікою’ (СУМ, III, 233), *залісся* ‘місцевість за лісом; узлісся’ (ЕСУМ, III, 265). Апелятив *плесо* має в слов’янських мовах переважно значення, пов’язані з водою, у т. ч. ‘відносно широка, зі спокійною течією ділянка річки між двома перекатами, закрутами; вільна від заростей, відносно спокійна ділянка якої-небудь водойми’ (ВТС, 796), ‘глибока спокійна вода (перев. на річці)’ (ГГ, 98, 150). Проте в деяких мовах і діалектах він уживається на позначення елементів рельєфу, пор. словен. *plesa* ‘галявина в лісі’, укр. західнополіське *плесо* ‘невелика ділянка з якоюсь рослинністю; певна площа’ (СНГТВ, 79), ‘низина біля річки’ (Череп., 161), ‘пологий берег річки, що заливається весняною водою’ (Дзендз.¹, 51), бук. *плесо* ‘поле між лісами’ (СБГ, 430). Які саме з цих значень стали мотивуючими для виникнення найменування кутка, встановити тепер важко.

Заплéше², -ого; с.; горб; с. Молодятин, смт Печеніжин Кол. р-ну: Zaplesze (1932, RBW, II, 199); Заплеше (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у кому височіє горб.

Запліський Пóтік, -ого, -оку; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; смт Печеніжин Кол. р-ну: Запліський Потік (2006, КГ, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *запліський*, що вказує на витік гідрооб’єкта з горба *Заплеше* (див. вище), пор. також *куток Заплеше* (див. вище).

Запліт, -ота; ч.; куток; с. Торговиця Кол. р-ну: Запліт (2006, KBC, 170); Запліт (2011,

УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *пліт* ‘огорожа, плетена з хмизу’ (ВТС, 798), ‘огорожа’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування кутка.

За плóтами; куток; с. Поточище Гор. р-ну: За плотами (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *плоти*, мн. від *пліт* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка за колишнім панським подвір’ям, яке було огорожене.

За плóтом; куток; смт Богородчани: За плотом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *пліт* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на те, що куток розташовувався колись за огорожею маєтку газди Микити Момота.

Запóдрина, -и; ж.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Заподрина (1998, Мих., 189). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заподрина* (діал.) ‘місцевість за рівниною, долиною, сідловиною на схилі гори’, пор. *подрина*, *подина* ‘рівне місце, сідловина на схилі гори’ (ГГ, 152), ‘рівнина; пониження місцевості, долина; невелике рівне місце на схилі або вершині гори’ (Мар., 243), пор. також бойк. *заподра* ‘недоступне місце’ (Онишк., I, 282). Вона вказує на місце розташування кутка.

Запóдрини, -ин; мн.; присілок; с. Ковалівка Кол. р-ну: Zapodryn (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 268, арк. 65); Zapodryn (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 137, арк. 66); Заподрини (2008, МС, 153). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *заподрина* (див. вище). Вона вказує на місце розташування присілка.

Запóдрино, -а; с.; урочище; с. Голосків Кол. р-ну: Zapodryno (1933, MT K). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заподрина*, *заподрино* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

За по́бом; поля; 1) с. Задубрівці Снят. р-ну: За попом (2011, УШ); 2) с. Петрилів

Тлум. р-ну: За попом (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *nin* ‘духовне звання у православній церкві, середнє між єпископом і дияконом; служитель релігійного культу, який має це звання й здійснює богослужіння’ (ВТС, 789) в орудному відмінку. Вони вказують на розташування полів за земельними ділянками священників чи місцем їх проживання.

Запоріжжя, -я; с.; поле; с. Раківчик Кол. р-ну: Запоріжжя (2006, КВС, 138); Запоріжжя (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – народного найменування суч. Запорізької області. Вона має конотативне значення і вказує на рівну поверхню поля, подібно, як це є на Запоріжжі.

Запотіччя, -я; с.; куток; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Запотіччя (2005, УКС, 7); Запотіччя (2007, ГР, 77). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *запотіччя* ‘місцевість за потоком – за невеличною річкою, струмком’ (Експ.), пор. *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТБ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159). Вона вказує на місце розташування кутка.

Запотіки¹, -ів; мн.; урочище; с. Бучачки Снят. р-ну: Запотоки (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *запотоки* (діал.) ‘місцевість, територія за потоками’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування урочища.

Запотіки², -ів; мн.; потік; п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Бучачки Снят. р-ну: Запотоки (2003, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікає потік.

Запотіки³, -ів; мн.; горб; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Запотоки (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *запотоки* (див. вище). Вона вказує на місце розташування горба.

Запотокові, -их; мн.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: Запотокові (2011, Осташі). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій належало колись поле і які проживали за потоком. Можливо також, що цей мікротопонім мотивований прикметником *запотокові* ‘які розташовані, знаходяться за потоком’. Ідеться тут не про одне, а про декілька полів.

За потіком¹; куток (вулиця); с. Топорівці Гор. р-ну: За потоком (2005, СМТ¹, 56); За потоком (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *потік* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування кутка за потоком Тополівка (див. далі).

За потіком²; поля; 1) с. Сілець Тисм. р-ну: За потоком (2002, СНЧ, 38); 2) с. Гостів Тлум. р-ну: За потоком (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *потік* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

Запотічина, -и; ж.; куток; с. Камінне Надв. р-ну: Zapotoczyna (1934, SDW, № 22, s. 238); Запотічина (1978, ЗП, 9); Запотічина (1998, Мих., 189); Запотічина (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *потічина* ‘потічок’ (ГГ, 156), ‘потік; долина потоку; малий потік’ (Нг., 45). Вона вказує на місце розташування кутка.

За Потічиною; пасовище; с. Кривець Бог. р-ну: За Потічиною (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Потічина* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Запрітва, -и; ж.; урочище (пасовище, лан); с. Дебеславці Кол. р-ну: Запрітва (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою пре-

фікса *за-* від мікротопоніма – найменування кутка *Пріва* (див. далі), за яким розкинулося урочище.

Запровалля, -я; с.; урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Запровалля (2006, Гач., 8); Запровалля (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *запровалля* ‘місцевість за провалом – яр’ (Мар., 245), ‘пропасть’ (Лісняк, 360), ‘долина ріки чи потоку; пропасть, яр’ (Jurkowski, 121).

За Провалом; урочище; с. Білка Гор. р-ну: За Провалом (2009, ГСС, 13). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Провал* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За Прутьом¹; болотиста місцевість; м. Снятин: За Prutem (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 58, арк. 11); За Прутом (2000, ПЗТ, 268). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування річки *Прут* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування місцевості, яка є заповідним урочищем (ПЗТ, 268).

За Прутьом²; поля; 1) с. Будилів Снят. р-ну: За Прутом (2011, УШ); 2) с. Тулова Снят. р-ну: За Прутом (2012, НПС, 269). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування річки *Прут* (див. далі) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

Запруття¹, -я; с.; куток; с. Воскресинці Кол. р-ну: Запруття (2006, КВС, 26). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування місцини, у якій розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *запруття* ‘місцевість за рікою *Прут*’ (Худ.², 101).

Запруття², -я; с.; село; Снят. р-н; нал. до Завальської с/р; віддаль до Снятина – 5 км, до Івано-Франківська – 102 км: Zaprucie

(1752, ЛНБ ВР, ф. 5, опр. 1, спр. 2825/II, л. 2–3); Zaprucie (1900, SGG, 604); Zaprucie (1933, МТ Sn.); Запруття (1947, АТП, 515); Запруття (2009, ІФ АТП⁷, 159). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування місцини, у якій розкинулося куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *запруття* (див. вище).

Запуст¹, -у; ч.; лісові урочища; 1) с. Росільна Бог. р-ну: Zapust (1880, KuK S); Zapust (1932, МТ S); Запуст (2011, УШ); 2) с. Саджава Бог. р-ну: las Zapust (1932, МТ S); Запуст (2003, Мороз, 7); 3) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Zapust (1855, АККGL, Bl. 44); Zapust (1932, МТ S); Запуст (2011, УШ); 4) с. Хмелівка Бог. р-ну: Запуст (2012, ХПЛ, 446); 5) с. Корнів Гор. р-ну: Запуст (2008, УШ); 6) с. Богородичин Кол. р-ну: Zapust (1933, МТ K); 7) с. Іванівці Кол. р-ну: Zapust (1906 (1876), KuK K); Zapust (1933, МТ K); Запуст (2011, КР); 8) сс. Коршів, Ліски Кол. р-ну: Zapust (1933, МТ K); Запуст (2006, КВС, 82); 9) с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Запуст (2011, УШ); 10) с. Раківчик Кол. р-ну: Запуст (2006, КВС, 138); 11) с. Гвізд Надв. р-ну: Запуст (1998, Мих, 189); 12) с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Запуст (2006, МСП, 16). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *запуст* ‘густо вирослий ліс, густа молода зарісль’ (Грінч., II, 87), ‘молодий ліс (недавно висіяний чи посаджений)’ (Нг., 52), ‘кущі або інша рослинність, що дуже розрослася, вкриваючи яку-небудь поверхню’ (СУМ, III, 296), ‘великий, звичайно буковий ліс’ (Онишк., I, 283), ‘молодий чистий ліс’ (Поспелов, 27), пор. пол. *zapust* ‘чаща, густий ліс’ (ПРС, 763). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Запуст², -а; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Zapust (1895, SG, XIV, 414); Zapust (1900, SGG, 41). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого було засновано фільварок.

Запуст³, -у; ч.; горб; 418,1 м; с. Іванівці Кол. р-ну: Запуст (2011, КР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучно-

го мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому височіє горб.

Запуст⁴, -у; ч.; куток; с. Коршів Кол. р-ну: Zapust (1934, SDW, № 20, s. 190); Запуст (2010, Досин, 24); Запуст (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Запші¹, -ів; мн.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Запші (2002, СНЧ, 38). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *запша* (розм. *запші*) ‘відступлена (віддана) комусь земля, ділянка’ (Експ.), пор. пол. *zaprzaniec* ‘відступник’ (ПРС, 762)

За Раковим Потіком¹; поле; с. Космач Бог. р-ну: За Раковим Потоком (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Раковий Потік* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Зарва-гора¹, -и, -и; ж.; гора; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну; вар. *Гора*: Гора (1996, Експ.); Зарва-гора (1997, ТЦВ, 101). – Назва утворена способом онімізації та поєднання в одну лексему апелятива *зарва* ‘зсув ґрунту, що утворюється після тривалих дощів; прірва’ (ГГ, 78), ‘крутий схил гори’ (Мар., 228), ‘прірва; (у горах) обвал, обрив’ (Онишк., I, 284), ‘западина, обрив, урвище’ (Грінч., II, 88) та географічного номенклатурного терміна *гора*. Вона вказує на рельєф поверхні орооб’єкта. Варіант назви є семантичним утворенням від апелятива *гора*.

За народними переказами, на горі в давнину був монастир, оточений оборонними мурами. З північної сторони під ними були великі печери, у яких люди ховалися від татарської навали. Про такі події, що трапились у 1585, 1589 роках, описано в баладі, автором якої є сільський дяк і поет Микола Туліка. Коли до села наблизились турки й татари, говориться в ній, пролунав крик, щоб люди ховалися в печерах. Але там було вже повно мешканців сусідніх сіл. Тоді вербівчани не розгубилися, вилізли на гору, викопали

рови й почали оборонятися. А вночі напали на сонний табір ворога й майже повністю його знищили, визволивши всіх невільників. Лише малій горстці загарбників удалося втекти в сусіднє село Мишин.

На горі за сприяння колишнього опришка Григорія Семенюка, що діяв під прізвиськом Михайла Малярчука, у 1788–1808 роках була побудована церква, яка збереглася й понині (ТЦВ, 95–107).

Зарваніця¹, -і; ж.; лісове урочище; с. Хмелева, смт Чернелиця Гор. р-ну: Zarwanusia (1880, KuK JCz.); Зарваниця (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зарваниця* ‘стрімка скала’ (Мар., 238; Нг., 52). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Зарваніця², -і; ж.; кол. фільварок, нал. до смт Чернелиця Гор. р-ну, тепер ліс: Zarwanica (1895, SG, XIV, 427); Zarwanica (1900, SGG, 213); ліс Зарваниця (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), біля якого виник фільварок.

Зарваніця³, -і; ж.; гора; 413 м; с. Кропивище Кол. р-ну: Zarwanica (1933, MT Kutu). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зарваниця* (див. вище). Вона вказує на характер схилів гори.

Зарви¹, зарв; мн.; урочище; с. Маркова Бог. р-ну: Зарви (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *зарва* ‘зсув ґрунту, що утворюється після тривалих дощів; прірва’ (ГГ, 78), ‘крутий схил гори’ (Мар., 228), ‘прірва; (у горах) обвал, обрив’ (Онишк., I, 284), ‘западина, обрив, урвище’ (Грінч., II, 88). Вона вказує на характер поверхні урочища, порізаного ярами зі зсувами.

Зарви², зарв; мн.; урвище; с. Саджавка Надв. р-ну: Зарви (1998, Мих., 189). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *зарва* (див. вище).

За Ріжниками¹; поле; с. Балинці Снят. р-ну: За Ріжниками (2012, НПС, 39). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що

складається з прийменника *за* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Ріжники* (див. далі), за якою розкинулося поле.

Заріка¹, -и; ж.; кутки; **1** с. Жураки Бог. р-ну: Заріка (2011, Експ.); **2** с. Монастирчани Бог. р-ну: Заріка (1985, ІГ, II, 392); **3** с. Пороги Бог. р-ну: Zarzeka (1935, МТ Porohy); Заріка (2011, УШ); **4** с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р: Заріка (1975, АСЗ, I, 696); Заріка (2003, СМЦ, 11); **5** с. Грабич Кол. р-ну: Заріка (2006, КВС, 41); **6** с. Княждвір Кол. р-ну: Заріка (1985, ІГ, II, 419); Заріка (2006, КВС, 64); **7** с. Шепарівці Кол. р-ну: Заріка (2006, КВС, 186); **8** смт Ланчин Надв. р-ну: Заріка (2011, Експ.); **9** с. Назавизів Надв. р-ну; вар. *Заріччя*: Заріччя (1947, АТП, 510), Заріка (1998, Мих., 189); Заріка (2010, Експ.); **10** с. Фитьків Надв. р-ну: Заріка (1998, Мих., 189); Заріка (2010, Експ.); **11** с. Новоселиця Снят. р-ну: Заріка (2006, ПС, 6); Заріка (2011, УШ); **12** с. Рудники Снят. р-ну: Заріка (2011, УШ); **13** с. Довге Тисм. р-ну: Заріка (2011, УШ); **14** м. Тисмениця; інша назва – *Тлумацьке передмістя* (див. далі): Заріка, або Тлумацьке передмістя (2008, Тисм.¹, 35). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *заріка* (діал.) ‘заріччя; місцевість за рікою’ (Худ.², 102). Вони вказують на місце розташування кутків.

Заріка², -и; ж.; урочище; с. Кривець Бог. р-ну: Заріка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заріка* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Заріка-Горішна, -и, -ої; ж.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Заріка-Горішна (1998, Мих., 189); Заріка-Горішна (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *заріка* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *горішна* ‘яка міститься або розташована зверху; верхня’ (ВТС, 237), що вказує на розташування кутка у верхній, горішній щодо гірського масиву частині селища, пор. *Заріка-Долішна*.

Заріка-Долішна, -и, -ої; ж.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Заріка-Долішна (2010,

Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *заріка* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *долішна* ‘яка міститься або розташована внизу; нижня’ (ВТС, 237), що вказує на розташування кутка в нижній, долішній щодо гірського масиву частині селища, пор. *Заріка-Горішна*.

За рікою¹; куток; м. Івано-Франківськ: Za Rzeką (1932, МТ S); За рікою (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *ріка* ‘водний потік, що живиться із джерела або стоком атмосферних опадів і тече по видо-вжених зниженнях рельєфу від верхів’я до гирла’ (ВТС, 1036) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування кутка *за рікою* Рудка (див. далі).

За рікою²; кутки; **1** с. Сопів Кол. р-ну: Za Rzeką (1900, SGG, 195); Зарікою (2011, УШ); **2** с. Кулачківці Снят. р-ну: За рікою (1988, КК, 696). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *ріка* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на розташування кутків відповідно *за ріками* Сопівка та Чорнява.

За рікою³; поле; с. Довге Тисм. р-ну: За рікою (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *ріка* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування поля *за рікою* Дністер.

Зарінки¹, -ів; мн.; урочища; **1** с. Кривець Бог. р-ну: Зарінки (2011, УШ); **2** с. Кричка Бог. р-ну: Зарінки (2011, УШ); **3** с. Шепарівці Кол. р-ну: Зарінки (2011, УШ); **4** с. Іллінці Снят. р-ну: Зарінки (2011, УШ); **5** м. Снятин: Зарінки (2011, УШ); Зарінки (2012, НПС, 22). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *зарінок* зі значеннями ‘не зарослі кущами кам’янисті береги річки, потоку; кам’янистий луг над

річкою' (Мар., 229), 'низина, луг біля річки (над річкою)' (Лісняк, 359), 'місце біля річки, устелене галькою; лука, пасовище біля річки' (ГГ, 78), 'місце біля річки, занесене камінням і поросле травою' (Онишк., I, 284), 'кам'яниста лука над рікою; не зарослі кущами береги річки чи потоку' (Нг., 52), 'пологий берег річки, вкритий рінню; рівне місце біля річки, поросле травою' (ВТС, 324). Вони вказують на розташування урочищ біля потоків і рік та на характер їх ґрунтів.

Зарінки², -ів; мн.; поля; **1**) с. Княже Снят. р-ну: Зарінки (2011, УШ); **2**) с. Драгомирчани Бог. р-ну: Зарінки (2008, РДХ, 357). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *зарінок* (див. вище). Вони вказують на місця розташування полів та на характер їх ґрунтів.

Зарінки³, -ів; мн.; куток; с. Рудники Снят. р-ну: Зарінки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *зарінок* (див. вище). Вона вказує на розташування кутка біля потоку та на характер його ґрунту.

Зарінок¹, -нка; ч.; кутки; **1**) с. Баб'янка Кол. р-ну: Зарінок (2006, КВС, 5); **2**) с. Кийданці Кол. р-ну: Зарінок (2007, КГЗ, 5); Зарінок (2011, УШ); **3**) с. Ковалівка Кол. р-ну: Зарінок (2008, Боєчко, 5); **4**) с. Джурів Снят. р-ну: Зарінок (2010, Експ.); **5**) смт Заболотів Снят. р-ну: Зарінок (2009, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *зарінок* (див. вище). Вони вказують на місця розташування кутків та на характер їх ґрунтів.

Зарінок², -нку; ч.; урочища; **1**) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Зарінок (1998, Мих., 189); **2**) с. Джурів Снят. р-ну: Зарінок (2011, УШ); **3**) с. Троїця Снят. р-ну: Зарінок (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *зарінок* (див. вище). Вони вказують на місця розташування урочищ та на характер їх ґрунтів.

Зарінок-Панський, -нку, -ого; ч.; пасовище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Зарінок-Панський (1998, Мих., 189). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним

компонентом є апелятив *зарінок* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *панський*, що вказує на належність пасовища в давнину *панові* чи *панам*.

Зарінь, -і; ж.; поле; с. Побережжя Тисм. р-ну: Зарінь (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *рінь* 'грубий пісок, гравій, галька і т. ін.' (ВТС, 1036), 'берег, покритий галькою; відкладення гальки; дрібні камінці' (Мар., 247), 'місцевість, укрита зернистим піском і гравієм, переважно над річкою' (Худ.², 217), 'прибережний пісок, гравій, галечник; берег ріки, вкритий піщано-галечниковими наносами' (Ляшук, ГН, 68), 'місця над річкою, покриті гравієм' (Онишк., II, 178). Вона вказує на місце розташування поля.

Заріцький, -ого; ч.; ліс; с. Рудники Снят. р-ну: Заріцький (2003, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *заріцький* 'який розташований, знаходиться за рікою (Рибницею)'

Зарічанка, -и; ж.; куток; с. Воскресинці Кол. р-ну: Зарічанка (1988, КК, 613); Зарічанка (2006, КВС, 26). – Назва утворена за допомогою конфікса *за-...-анк(а)* від апелятива *ріка* 'водний потік, що живиться із джерела або стоком атмосферних опадів і тече по видовжених зниженнях рельєфу від верхів'я до гирла' (ВТС, 1036). Вона вказує на розташування кутка *за рікою* Прут.

Зарічна, -ої; ж.; кутки (частини сіл); **1**) с. Грабич Кол. р-ну: Зарічна (2006, КВС, 41); **2**) с. Хом'яківка Снят. р-ну: Зарічна (2005, Дан., 8). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *зарічна* 'яка розташована, знаходиться за рікою'.

Заріччя¹, -я; с.; кутки; **1**) с. Пороги Бог. р-ну: Заріччя (2011, Експ.); **2**) кол. окреме село, тепер част. смт Солотвин Бог. р-ну: Zarzecze (1670, RRDZH, 56); Zarzecze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 86); Zarzyce (1855, АККГЛ, Bl. 44); Zarzecze (1895, SG, XIV, 434); Заріччя (1947, АТП, 516); Заріччя (2011, УШ); **3**) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Zarzyecze (1643, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 85, фас. 41); Zarzyce (1832, SCML,

82); Zarzycze (1880, KuK S); Zarzecze (1895, SG, XIV, 434); Zarzecze (1934, SDW, № 22, s. 243); х. Заріччя (1947, АТП, 499); Заріччя (2011, УШ); 4) с. Яблунька Бог. р-ну; давня назва – *Заріцька*: Zarzyska (1934, SDW, № 22, s. 237); х. Заріччя (1947, АТП, 516); Заріччя (1961, ІФ АТП¹, 79); 5) с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Заріччя (2008, УШ); 6) с. Струпків Кол. р-ну: Заріччя (2006, КВС, 165); Заріччя (2011, УШ); 7) кол. хутір, об'єдн. з с. Назавизів Надв. р-ну, тепер його куток: Заріччя (1947, АТП, 510); 8) с. Тисменичани Надв. р-ну; вар. *Зарічі*: Зарічі (1998, Мих., 189); Заріччя (2010, Експ.); 9) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Zarzecze (1895, SG, XIV, 434). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *заріччя* (< псл. **zarěčje*) ‘місцевість за рікою’ (СУМ, III, 233). Вони вказують на місця виникнення та розташування кутків.

Заріччя², -я; с.; пасовище; с. Саджавка Надв. р-ну; вар. *Зарічі*: Зарічі (1998, Мих., 189); Заріччя (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заріччя* (див. вище). Вона вказує на місце розташування пасовища. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, для якої характерні стягнення [ч:] у [ч] та закінчення -і в іменниках середнього роду другої відміни замість літературного -а.

За рóвом; пасовище; с. Яківка Тлум. р-ну: За ровом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *рів* ‘довга глибока канава, розмита водою або викопана в землі’ (ВТС, 1032) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Зáруб¹, -а; ч.; куток; с. Молодятин Кол. р-ну: Заруб (2006, КГ, 21); Заруб (2008, БГ, 14). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заруб* ‘місцевість, позначена зарубками або огорожена поваленими (зрубаними) деревами’ (Експ.), ‘у феодальні часи місцевість, земельний наділ, визначений способом “зарубування” його меж на якихось об’єктах рельєфу’ (Худ.², 102), ‘мала кошара для худоби; огорожа на полі від худоби; місце, де доїли корів перш, ніж вигнати

на пашу’ (Онишк., I, 285), пор. також *заруб* ‘засік; місце у stodолі, де складають снопи’ (Шило, 119, 124). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, межі якої були позначені зарубками на деревах або огорожею з повалених дерев.

Зáруб², -у; ч.; пасовище; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Заруб (1995, ТМН, 15); Заруб (2000, Ост., 9); Заруб (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заруб* (див. вище). Вона вказує на те, що пасовище колись було огорожене зрубаними деревами.

Зáруб³, -у; ч.; джерело; с. Антонівка Тлум. р-ну: Заруб (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заруб* (див. вище). Вона вказує на те, що джерело колись було огорожене зрубаними деревами.

Зáруба, -и; ж.; поле; с. Буківна Тлум. р-ну: Заруба (2009, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заруба* ‘т. с., що *заруб* (див. вище); огорожа з повалених (зрубаних) дерев’ (Експ.). Вона вказує на характер визначення меж поля в давнину.

Зáруби, -ів; мн.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: Заруби (2009, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *заруб* (див. вище). Вона вказує на характер визначення меж поля в давнину.

Зарудá¹, -и; ж.; урочище; с. Хвалибога Гор. р-ну: Zaruda (1933, МТ К). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування урочища *Руда* (див. далі), за яким розміщений цей топооб’єкт.

Зарудá², -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Грушка Тлум. р-ну: Zaruda (1900, SGG, 699). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування урочища *Руда* (див. далі), за яким розкинувся фільварок.

Зарудá³, -и; ж.; поле; смт Обертин Тлум. р-ну; давня назва – *За Рудами*: Za Rudami (1906 (1876), KuK K); Za Rudami (1933, МТ К); Заруда (2011, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище)

та мікротопоніма – найменування поля *Руди* (див. *Руда*) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. Сучасне його найменування виникло в результаті стягнення давнього словосполучення в одну лексему та її сингуляризації.

Зарудка, -и; ж.; куток; с. Підпечери Тисм. р-ну: Зарудка (1975, АСЗ, I, 724). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *рудка*, дем. від *руда* ‘іржаве болото; заболочена низовина’ (Мар., 248), ‘болото з домішком залізної руди’ (ГГ, 166), ‘іржаве багно; болотистий луг, болотистий берег’ (ЕСУМ, V, 134). Вона вказує на місце розташування кутка.

За Рудкою; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну; вар. *За Рудков*: За Рудков (2002, СНЧ, 38); За Рудкою (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потічка *Рудка* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища. Варіант назви з’явився під впливом місцевих говірок, у яких іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов*, *-ев* замість літературного *-ою*, *-єю*.

За Сабатом; горб; с. Колодіївка Тисм. р-ну: За Сабатом (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Сабат* в орудному відмінку, пор. п-ще *Сабат* (ІФД, 354). Вона вказує на розташування горба за садибою чоловіка з названим вище прізвищем.

За сáдом¹; куток (вулиця); с. Топорівці Гор. р-ну: За садом (2005, СМТ¹, 57). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За сáдом²; поле; с. Яківка Тлум. р-ну: За садом (2011, УШ). – Назва утворена спосо-

бом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *сад* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За Сáнцевим Потóком; поле; с. Космач Бог. р-ну: За Санцевим Потоком (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Санцевий Потік* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Заселó¹, -а, с.; куток; смт Чернелиця Гор. р-ну: Засело (1978, Гор., 470); Засело (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *село* ‘населений пункт (звичайно невеликий), жителі якого займаються переважно обробіткою землі’ (ВТС, 1113), діал. (гуц.) ‘центральна частина такого поселення’ (НП, 147), ‘заселене місце’ (Худ.², 226). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Заселó², -а, с.; куток; с. Закрівці Кол. р-ну: Засело (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування кутка *Село* (див. далі), за яким розкинувся цей топооб’єкт.

За селóм¹; урочище; с. Рашків Гор. р-ну: За селом (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *село* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За селóм²; кутки; 1) с. Семаківці Гор. р-ну: За селом (2012, Експ.); 2) с. Підвисоке Снят. р-ну: За селом (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *село* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування кутків.

За селóм³; поля; 1) с. Підвисоке Снят. р-ну: За селом (2011, УШ); 2) с. Хом’яківка

Снят. р-ну: За селом (2005, ХМ, 8); 3) с. Петрилів Тлум. р-ну: За селом (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *село* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місце розташування полів.

За Семелюком; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: За Семелюком (2004, Ром., 12). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Семелюк* в орудному відмінку, пор. п-ще *Семелюк* (ІФД, 359). Вона вказує на розташування поля за садибою чоловіка з названим вище прізвищем.

Засігла, -и; ж.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Засігла (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від мікротопоніма – найменування кутка *Сігла* (див. далі), за яким розкинувся цей топооб'єкт.

За сілосними ямами; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: За сілосними ямами (2004, Ром., 12); За сілосними ямами (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та словосполучення *сілосні ями* в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Засінне, -ого; с.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Засінне (2000, ЕКол., III, 38); Засінне (2006, КГ, 17). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *засінне* 'яке знаходиться, розташоване за *сіном* – сінокосом', пор. *сіно* (діал.) 'сінокіс' (Експ.).

За склядом; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: За складом (2004, Ром., 12); За складом (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *склад* 'відповідно обладнане місце, будівля або приміщення для зберігання чого-небудь (продуктів, матеріалів і т. ін.' (ВТС, 1136) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Заскоки, -ів; мн.; поле; с. Гвізд Надв. р-ну: Заскоки (1998, Мих., 189). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *заскок* з різними значеннями: а) 'захоплена кимсь земля', *заскік* 'частина ниви, що заходить у чужу' (Онишк., I, 286), пор. ст.-укр. *заскочити* 'захопити' (Тимч., I, 287); б) 'відхилення від норми' (СУМ, III, 315). Яке з цих значень стало мотивуючим для назви поля, встановити достеменно тепер неможливо.

За Слобідкою; поле; с. Побережжя Тисм. р-ну: За Слобідкою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кутка *Слобідка* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За сніцею; поле; с. Сілець Тисм. р-ну; вар. *За снісцев*: За снісцев (2002, СНЧ, 38); За сніцею (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та польського апелятива *śnieć* (бот.) 'спориш' (ПРС, 619) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування поля за місцевістю, де росте названа вище рослина. Варіант назви з'явився під впливом місцевих говірок, у яких іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов*, *-ев*.

За снбжев; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: За сножев (2008, РДХ, 356). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *сножа* (діал.) 'ніколи не орана земля між потоками, де вони зливаються; горбок в лісі між потоками', пор. *сноз* 'т. с.' (ЕСУМ, V, 337). Вона вказує на місце розташування поля. Форма назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов*, *-ев*.

Засови, -ів; мн.; урочище; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Засови (2006, КГ, 19). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *засов*, *засув* 'круча; місце,

де засунуло берег; провал' (ЕСУМ, V, 341–342), 'урвище, провалля' (Нг., 52). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Засови, -ів; мн.; поле; с. Ісаків Тлум. р-ну: Засови (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *засов*, *засув* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні поля.

Заспа, -и; ж.; урочище (поле); с. Довге Тисм. р-ну: Заспа (2011, Осташі). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заспа* 'насипи піску або снігу, піскові дюни, снігові замети, кучугури' (ЕСУМ, V, 239). Вона вказує на те, що на полі вітри взимку навівають кучугури снігу.

За спиртзаводом; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: За спиртзаводом (2004, Ром., 12); За спиртзаводом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *спиртзавод* 'підприємство, де виробляють спирт' (ВТС, 1189) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Застав, -у; ч.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: давня назва – *За ставом*: *Za stawem* (1906 (1876), КуК К); Застав (1998, От., 16); Застав (2006, КВС, 116); Застав (2011, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185), 'штучна чи природна водойма, мокра заболочена низина' (Лісняк, 361), 'місце, де раніше був став' (Мар., 250) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища. Сучасне його найменування виникло в результаті стягнення в одне слово давньої назви.

За ставами; урочища (поля); 1) с. Вербівці Гор. р-ну: За ставами (2008, УШ); 2) с. Корнів Гор. р-ну: За ставами (2008, УШ); 3) с. Задубрівці Снят. р-ну: За ставами (2011, УШ). – Назви утворені способом

лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *стави*, мн. від *став* (див. вище), в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування урочищ.

Заставі, -ів; мн.; урочища; 1) с. Рашків Гор. р-ну: Застави (2008, УШ); 2) с. Братислів Тлум. р-ну: Застави (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою префікса *за-* від апелятива *стави*, мн. від *став* (див. вище). Вони вказують на місця розташування урочищ.

Заставкі, -ів; мн.; горб; с. Серафінці Гор. р-ну: *Zastawki* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 68, арк. 35); Заставки (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *заставки* 'місцевість, горб *за ставками*'.

Заставна, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Закрівці Кол. р-ну: Заставна (2006, КВС, 54). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації прикметника *заставна* 'яка розташована, знаходиться *за ставом*'. Можливо також, що цей мікротопонім мотивований названим вище прикметником зі значенням 'яка віддається в заставу', пор. бойк. *застава* 'віддавання землі в заставу до часу повернення боргу' (Онишк., I, 287).

За переказами місцевих жителів, куток названий так тому, що тут жив один господар, якій відавав свої землі під заставу.

За ставом; куток; с. Торговиця Гор. р-ну: За ставом (2010, ТСІ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *став* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За стадіоном; куток; с. Тязів Тисм. р-ну: За стадіоном (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *стадіон* 'комплексна спортивна споруда, яка складається з футбольного поля, майданчиків, бігових доріжок, трибун для глядачів, допоміжних приміщень і при-

значена для тренувань і змагань з різних видів спорту' (ВТС, 1186) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За стайніями¹; урочище; с. Прикмище Гор. р-ну: За стайніями (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *стайні*, мн. від *стайня* 'спеціальне приміщення, будівля, де тримають худобу' (ВТС, 1186), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За стайніями²; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: За стайніями (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *стайні*, мн. від *стайня* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За Старім Током; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: За Старим Током (2004, Ром., 12); За Старим Током (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та ергоніма – найменування площадки для зберігання зерна *Старий Тік* в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. В основі ергоніма лежить апелятив *тік* 'розчищене місце, спеціально підготовлений майданчик надворі або в приміщенні для молотьби, очищення й прошушування зерна; скирти, стіжки, ожереди і т. ін., що стоять на такому місці' (ВТС, 1249), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *старий* 'який виник давно; який існує довгий час; давній' (ВТС, 1188), що вказує на час його облаштування.

За Стебником; урочища (поля); 1) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: За Стебником (2011, УШ); 2) с. Гаврилівка Надв. р-ну; вар. *За-стебник*: Застебник (1998, Мих., 189); За Стебником (2011, Бойко). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та гідронімів – найменувань потоків *Стебник*

(див. далі) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування урочищ. Варіант назви урочища в с. Гаврилівка є префіксальним утворенням на *за-* від названого вище гідроніма.

За суглукáми; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: За суглуками (2011, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *суглуки*, мн. від *суглук* (діал.) 'вузька дорога, стежка (50–60 см) між полями' (МП), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За Суходóлом; ліс; с. Долина Тлум. р-ну: За Суходолом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кутка *Суходіл* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування лісу.

За Тишківцями; болото; площа 1,1 га; с. Тишківці Гор. р-ну: За Тишківцями (1995, ПЗФ, 26); За Тишківцями (2000, ПЗТ, 255). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Тишківці* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування гідрооб'єкта, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 255).

Затúшна, -ої; ж.; печера; с. Одаїв Тлум. р-ну: Затишна (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *затишна* 'захищена від вітру; сповнена тиші, спокою' (ВТС, 334). Вона вказує на характер будови печери та враження від неї.

Зáтінь, -і; ж.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Затінь (2002, Рунг., 240). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *затінь* 'затінок' (ЕСУМ, V, 580), 'схил гори, не освітлений сонцем' (Мар., 229). Вона вказує на розміщення урочища в затемненому місці.

За Товмáчем; ліс; с. Красна Надв. р-ну: За Товмачем (2009, Експ.). – Назва утворена

способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Товмач* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування лісу.

Зато́ка, -и; ж.; луг; с. Ямниця Тисм. р-ну: Затока (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *затока* ‘частина річки, що врізається в суходіл; бухта’ (ВТС, 335). Вона вказує на те, що луг заливається водою під час кожної повені.

За Ту́ркою; урочище; смт Заболотів Снят. р-ну: За *Turka* (1906 (1876), КуК К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування річки *Турка* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За Феді́хою; поле; с. Добровляни Тисм. р-ну; вар. *За Федихов*: За Федихов (2009, БЛ², 180); За Федихою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та андроніма *Федиха* – найменування жінки за іменем чоловіка в орудному відмінку, пор. особове ім’я *Федь* < *Федір* (СУІ, 375). Вона вказує на розташування поля за садибою названої вище жінки. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов*, *-ев*.

Зафі́гура¹, -и; ж.; куток; с. Вікняни Тлум. р-ну: Зафігура (2007, Вікн., 25). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *фігура*, що позначає великий дерев’яний хрест, біля якого на Зелені свята проходить богослужіння, пор. *фігура* ‘хрест із зображенням розп’яття або статуя святого, що їх ставили на великих дорогах, перев. на роздоріжжі’ (ВТС, 1320). Вона вказує на місце розташування кутка.

Зафі́гура², -и; ж.; урочище; с. Ісаків Тлум. р-ну; давня назва – *За Фігурою*: За *Figura* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 3, арк. 20); За *Figura* (1820, ЛЦДІА, ф. 20,

оп. 11, спр. 82, арк. 20); Зафігура (2011, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *фігура* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування поля за статуєю Матері Божої, яку поставили колись поляки. Тут вони збиралися у святкові дні (свого костелу в селі не мали), молилися, співали. Сучасне найменування урочища з’явилося в результаті стягнення в одну лексему давньої назви.

За фі́гурою; поле; с. Виноград Гор. р-ну: За фігурою (1988, КК, 594). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *фігура* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За Філі́ним; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: За Філіним (2000, Марусик, 16). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Філін* в орудному відмінку, пор. п-ще *Філін* (СП, 363). Вона вказує на розташування урочища за садибою чоловіка з названим вище прізвищем.

Зафі́ліпці, -ів; мн.; поле; с. Стецева Снят. р-ну: Зафіліппи (2012, БЛ⁴, 202). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від групового антропоніма – найменування родини *Філіппи*, за обійстям якої розкинулося поле, пор. особове ім’я *Філіпп* < *Пилип* (СУІ, 296).

За Франчі́хов; пасовище; с. Прикмище Гор. р-ну: За Франчихов (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та андроніма *Франчиха* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, в орудному відмінку, пор. п-ще *Франко* (ІФД, 388). Вона вказує на розташування пасовища за садибою названої вище жінки. Форма назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов*, *-ев*.

Захарукі́, -ів; мн.; куток; с. Джурків Кол. р-ну: Захаруки (2007, ЕКол., V, 49); Захаруки (2012, БЛ⁴, 202). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток, пор. п-ще *Захарук* (СП, 152).

Захарючкóва, -ої; ж.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Захарючкова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від андроніма *Захарючка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, якій, очевидно, належало колись урочище, пор. п-ще *Захарюк* (Експ.).

За Хáщею¹; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: За Хашею (2012, НПС, 115). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Хаща* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За Хáщею²; поле; с. Хом'яківка Снят. р-ну: За Хашею (2005, ХМ, 8). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Хаща* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За́хідні Го́ни, -их, -ів; мн.; поле; с. Виноград Гор. р-ну: Західні Гони (1988, КК, 593). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гони*, мн. від *гін* 'смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів' (ВТС, 182, 191), 'міра поля і простір у довжину 60 саж' (Грінч., I, 307), а атрибутивним членом – прикметник *західні*, що вказує на розташування поля в західній частині села, пор. *Горішні Гони*, *Долішні Гони*, *Середні Гони*.

Захрéст, -а; ч.; куток; с. Острівець Гор. р-ну: Захрест (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *хрест* 'предмет і символ культу християнської релігії, який являє собою стрижень з однією або кількома поперечками у верхній половині (за євангельською легендою, на стовпці з перехрестям було розіп'яно Христа)' (ВТС, 1352). Вона вказує на місце розташування кутка.

За хрестóм; поле; с. Яківка Тлум. р-ну: *Za chrestom* (1906 (1876), КуК К); *За хрестом* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *хрест* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Зацві́нтар, -я; ч.; поле; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: *Зацвинтар* (1995, ТМН, 15); *Зацвинтар* (2000, Ост., 9); *Зацвинтар* (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *цвинтар* 'місце, відведене для поховання померлих; кладовище' (ВТС, 1359). Вона вказує на місце розташування поля.

За цві́нтарем¹; поля; 1) с. Топорівці Гор. р-ну: *За цвинтарем* (2005, СМТ¹, 51); 2) с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: *За цвинтарем* (1975, АСЗ, I, 717); 3) с. Підвисоке Снят. р-ну: *За цвинтарем* (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *цвинтар* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

За цві́нтарем²; горб; с. Колодіївка Тисм. р-ну: *За цвинтарем* (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *цвинтар* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування горба.

За цегóльнею; куток; с. Джурків Кол. р-ну: *За цегольнею* (2006, КВС, 46). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *цегольня* (діал.) 'цегельня; завод, що виробляє цеглу' (ВТС, 1359)

в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За церквою; урочище; с. Кривець Бог. р-ну: За церквою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *церква* ‘будівля, у якій відбувається християнське богослужіння’ (СУМ, XI, 202) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Зацбвдри, -ер; мн.; поле: с. Грушка Тлум. р-ну: Зацовдри (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від ороніма – найменування смуги гіпсових горбів *Цовдри* (див. далі), за якими розкинулося поле.

За Чагрім; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: За Чагром (2000, Марусик, 16). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Чагор* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За Чорним¹; урочище (поле); с. Гаврилівка Надв. р-ну: За Чорним (2011, Бойко). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Чорний* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За Чорним²; куток; с. Павлівка Тисм. р-ну: За Чорним (1997, Павл., 8). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Чорний* (див. *Чорний Ліс*) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Зачорно́ва, -ої; ж.; куток; смт Обертин Тлум. р-ну: Зачорнова (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від гідроніма – найменування річки *Чорнова* (див. *Чорнява*), за якою розкинувся куток.

За Чорнявою; куток; смт Заболотів Снят. р-ну: Za Czerniawą (1906 (1876), KuK K); Za

Czerniawą (1933, МТ К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та гідроніма – найменування річки *Чорнява* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За шляхом; урочище; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: За шляхом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *шлях* ‘смуза землі, призначена для їзди та ходіння; дорога’ (ВТС, 1401) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

За штрі́кою; куток; с. Прутівка Снят. р-ну: За штрикою (2007, КПС, 26). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *штрика* (діал.) ‘залізничне полотно’ (ЕСУМ, VI, 481) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Заялі́на, -и; ж.; поле; с. Молодків Надв. р-ну: Заялина (1998, Мих., 189). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *ялина* ‘ялиновий ліс, гай’ (ВТС, 1124). Вона вказує на місце розташування поля.

Заярі́, -ів; мн.; пасовище; с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Заярі*: Заярі (1998, Мих., 189); Заяри (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *за-* від апелятива *яри*, мн. від *яр* ‘глибока довга западина (перев. з крутими або прямовисними схилами), що утворилася внаслідок розмиву пухких порід тимчасовими потоками’ (ВТС, 1424). Вона вказує на місце розташування пасовища. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

За яром; куток; м. Снятин (куток Микулинці): За яром (1982, КС, 93); За яром (2012, НПС, 27). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та апелятива *яр* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

За Ясенівцем; куток: м. Снятин (куток Микулинці): За Ясенівцем (2012, НПС, 27). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *за* (див. вище) та мікротопоніма – найменування яру *Ясеновець* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування куртка.

Заяців Провал, -евого, -у; ч.; урочище (яр); с. Підвербці Тлум. р-ну: Заяців Провал (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *провал* 'провалля; глибокий яр' (Мар., 245), 'пропасть' (Лісняк, 360), 'долина ріки чи потоку; пропасть, яр' (Jurkowski, 121), 'обвал; місце, де зсунулася земля' (Онишк., II, 150), 'промийтий водою яр' (СПГ, 176), а атрибутивним членом – прикметник *заяців*, що вказує на наявність в яру *зайців*. Можливо також, що в основі атрибутивного члена лежить антропоніма *Заяць*, пор. п-ще *Заяць* (ІФД, 255).

Заячий, -ого; ч.; горб; с. Кулачківці Снят. р-ну: Заячий (2010, БЛ¹, 342). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-ий* від антропоніма *Заяць*, пор. п-ще *Заяць* (ІФД, 255); б) утворенням способом субстантивзації та онімізації прикметника *заячий* 'на якому водяться зайці'.

Збіч, збочу; ч.; урочище (схил гори); с. Стриганці Тисм. р-ну: Збіч (2010, СОНС, 44); Збіч (2011, Осташі). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *збіч* 'схил гори, височини, насипу; узбіччя' (Експ.), 'частина гори; схил гори' (Лісняк, 359).

Збóрів, -ова; ч.; кол. поселення біля с. Белелуя Снят. р-ну, тепер не ідент.: wsi ... Torogowce, Zborow... są wiszólki na gruncie byaloloiskim (1554–1571, ЖУР, VII, 1470; Zborow (1579, ŻDz, XVIII/I, 102). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Збор*, пор. давнє особове ім'я *Зборъ* (Мор., 88), ст.-п. *Zbor* (SSNO, IV, 286) < *Зборимиръ*, *Збориславъ* (Мор., 89).

Збрóди¹, -ів; мн.; урочище (болотиста долина шириною від 100 до 300 м, посередині

якої тече потік, що переходить у р. Тополівка); сс. Вербівці, Вікно, Глушків, Топорівці, Торговиця, Чернятин Гор. р-ну, Підвисоке Снят. р-ну: Zbrody (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 62, арк. 16); Zbrody (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 2, арк. 18); Zbrody (1880, КуК JCz.); Зброди (1960, Кобил., ДЛМ, 108); Зброди (1996, ІЧ, 18); Зброди (2005, СМТ¹, 49); Зброди (2008, УШ); Зброди (2012, НПС, 164). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *збрід* 'потолок – потолочена, пом'ята трава, хліб і т. ін.' (ЕСУМ, I, 253; ВТС, 904).

За поясненнями місцевих жителів, назва урочища пішла від того, що в цій зволоженій долині, багатій на джерела, люди випасали волів, корів та овець, а також заготовляли сіно. Худоба, пасучись, бродила урочищем, витоптуючи трави. Тому й навали його Збродами.

Збрóди², -ів; мн.; болото; площа 3,1 га; с. Торговиця Гор. р-ну: Зброди (1995, ПЗФ, 27); Зброди (2000, ПЗТ, 257); Зброди (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розташоване болото.

За поясненнями місцевих жителів, назва цього гідрооб'єкта походить від того, що тут були місця, де можна було перейти болото вбрід.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 256).

Зв'язки, -ів; мн.; урочище (схил гори Стінка); с. Ямниця Тисм. р-ну: Звали (2011, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *звал* 'обвалена скеля; насип, брила, грудка, купа' (Желех., 286), пор. *звалля* 'крутий схил гори; місце, до якого доходить вода при розлив' (Череп., 87), *звалище* 'купа гілок, лісового сміття' (СНГТВ, 39). Вона вказує на те, що в урочищі колись був повністю вирубаний ліс, від чого утворилися великі купи дерева та гілля.

Зв'язки, -ок; мн.; поле; с. Торговиця Кол. р-ну: Звалки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *звалка* 'звалисько, звалище – місце, куди звозять, скидають сміття, непотріб;

склад чого-небудь на відкритому місці; велика кількість чого-небудь, зваленого в одному місці' (ЕСУМ, I, 325; ВТС, 350). Вона вказує на те, що на поле колись звозили й зберігали сільськогосподарську продукцію.

Зва́лок, -лку; ч.; урочище (пасовище, ліс); с. Гвізд Надв. р-ну: Звалок (1998, Мих, 189). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *звалок*, дем. від *звал* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись були купи землі, брил каміння від розвалених скель і зсунутих горбів.

Звѣхорівка, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. П'ядики Кол. р-ну: Zwęchorówka (1900, SGG, 295). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ivk(a)* від антропоніма **Zvexor* (Бучко, 74), пор. ч. *Zviech* (Sv., 146). Очевидно, так звали засновника хутора.

Зві́р¹, -ору; ч.; потоки; 1) бас. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Росільна Бог. р-ну: Звір (1979, СГУ, 210); 2) л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Саджава Бог. р-ну: Звір (2003, Мороз, 6). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *звір*, *ізвір* (< псл. **jъzvorъ*) 'долина потоку чи ріки в горах; міжгір'я, ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля' (ГГ, 81; Нг., 53), 'яр, улоговина, видолинок' (Грінч., II, 132), 'провалля; великий непрохідний ліс з яругами й вертепами; водоспад між горами' (Онишк., I, 300). Вони вказують на характер місцевостей, через які протікають потоки.

Зві́р², -ору; ч.; урочище; с. Саджава Бог. р-ну: Звір (2003, Мороз, 6). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Зві́р³, -ору; ч.; урочище (яри); с. Гаврилівка Надв. р-ну; вар. *Звіри*: Звіри (1998, Мих., 189); Звір (2011, Бойко). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *звір*, *ізвір* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні урочища. Варіант назви є плюралістичною онімізованою формою від вихідного *звір*.

Зві́ринці, -ів; мн.; ліс; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Звіринці (1998, Мих., 190). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *звіринець*, *зворинець*, дем. від *звір* (див. вище). Вона вказує на особливості поверхні лісу, порізаного потоками та ярами.

З Вовкової, потічок; бас. Пруту л. Дунаю; с. Залуччя Кол. р-ну: З Вовкової (2006, КВС, 56). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *з*, який виражає просторові відношення, вказуючи на об'єкт, з поверхні якого що-небудь відходить, та ороніма – найменування гори *Вовкова* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце витoku потічка.

Зво́рини, -ин; мн.; поле; с. Глибоке Бог. р-ну: Зворини (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *зворина* 'яр' (Мар., 229). Вона вказує на те, що поле порізане великою кількістю ярів, утворених внаслідок вимивання ґрунту водою.

Зво́ринка, -и; ж.; гора; 892 м; с. Гута Бог. р-ну: Zworenka (1935, МТ Porohy); Зворинка (2006, ГЦСЧ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(a)* від апелятива *зворина* (див. вище). Вона вказує на те, що поверхня гори порізана потоками, ярами.

Зворова́, -ої; ж.; лісове урочище; с. Росільна Бог. р-ну: Zwogowa (1932, МТ S). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *зворова* 'яка має *звори* – долини, вузькі ущелини, потоки', пор. *звір*, *ізвір* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Зга́р, -у; ч.; лісове урочище; с. Саджавка Надв. р-ну: Згар (1975, АСЗ, I, 845). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зга́р* 'випалене або вигоріле місце в лісі' (ГГ, 81), 'сухий зруб для паші; попелище; спалений ліс' (Нг., 52), 'вигорілий ліс' (Шух., II, 239). Вона вказує на те, що в урочищі колись вигорів ліс.

Зга́ри¹, -ів; мн.; полонина; с. Гута Бог. р-ну: Zhary (1855, АККGL, Bl. 48); połon. Zhary (1935, МТ Porohy). – Назва утворена

способом плюралізації та онімізації апелятива *згар* (див. вище). Вона вказує на спосіб очищення полонини від кущів і дерев.

Про такий вид господарювання в Карпатах згадує В. Охримович: “Коли верховинець вирубає кусник ліса, тоді красні й здорові цівки смерекові обчісує на місці з галуззя і звозить їх возами на обісте, щоби мати на матеріал (раніше спалювали весь ліс). Коли вже на зрубі нема доброго дерева, лише ті галуззя та дрібне дерево, що його не оплатиться з ліса возити, тоді верховинець стягає це нездале дерево до купи, в стоси, і лишає ті купи в спокою, поки добре висохнуть. Тоді такий вирубаний кусник ліса зоветься *пасіка*; як пасіка висохне, підпалюють її і лісова земля покривається углем і попелом, і тоді вже пасіка зоветься також “*спаль*”, “*згар*”, “*погар*” або “*згарища*”. Потім перекопує верховинець спаль мотикою і сіє там жито або інше збіжжя, один або два роки. Тоді пасіка зоветься “*копань*”.

По роках, коли пні, що стирчать у землі, струпишіють, верховинець корчує і чистить пасіку, викопує пні й корчі, визбирує каміння і там, де колись був ліс, має ріллю або сіножать. Такий кавалок управної землі, добытий через вирубування і викорчовування, зоветься “*чертиж*” (Див. *Гошко*, с. 103).

Зґари², -ів; мн.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Згарі*: Згарі (1998, Мих., 190); Згари (2010, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *згар* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс виріс на місці колишнього згарища. Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок.

Зґарище, -а; с.; ліс; с. Хмелівка Бог. р-ну: Zharyszcze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 16, арк. 15); Zharyszcze (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 22, арк. 23); Згарище (2006, Бабій, 9). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *згарище* ‘місце, де була пожежа’ (СУМ, VI, 705). Вона вказує на те, що ліс виріс на вигорілій колись місцевості.

З Глибóкої, словосп.; потік; л. Гостилова п. Дністра; с. Гавриляк Тлум. р-ну: З Глибокої (2003, Експ.); З Глибокої (2008,

УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника з (див. *З Вовкової*) та мікротопоніма – найменування урочища *Глибока* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце витоку потоку.

Згорі́, невідм.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну: Згори (2006, Гач., 9). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прислівника *згори* ‘у напрямку вниз; з якого-небудь місця розташованого вгорі; з висоти’ (ВТС, 358). Вона вказує на протяжність поля з підвищення в долину.

Згорі́льці, -ів; мн.; ліс; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Згорі́льці (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *згорі́лець* ‘вигорі́ле місце’ (Експ.). Вона вказує на те, що ліс вигорів під час Другої світової війни.

Зелéна¹, -ої; ж.; куток; с. Ценява Кол. р-ну; інша назва – *Писарівка* (див. далі): Зелена, або Писарівка (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *зелена*, що вказує на колір території, на якій виник куток. Вона узгоджена в роді й числі з номенклатурним терміном *вулиця*.

Зелéна², -ої; ж.; урочище (нива, сади, пасіка); с. Гарасимів Тлум. р-ну: Zielona (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 199, арк. 20); Zielona (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 7, арк. 31); Зелена (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *зелена*, що вказує на колір території, на якій було облаштовано пасіку, сади та ниву.

Зелéна³, -ої; ж.; гора; с. Живачів Тлум. р-ну: Зелена (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *зелена*, що вказує на колір гори, зумовленої тим, що на її поверхню виходило багато джерел, у результаті чого рослини на ній не засихали.

Зелéна⁴, -ої; ж.; урочище (нива); с. Живачів Тлум. р-ну: niwa Zielona (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 199, с. 20); Zielona (1855, АККГЛ, Bl. 45); Zielona (1905 (1874), КуК ТТ). – Назва утворена способом суб-

стантивациї та онімізації прикметника *зелена*, що вказує на колір території, де була облаштована нива.

Зелéна⁵, -ої; ж.; кол. фільварок, корчма, нал. до с. Живачів Тлум. р-ну: Zielona (1895, SG, XIV, 598); folw. Zielona (1905 (1874), KuK TT); fw. Zielona (1914, GKK); fw. Zielona (1926, MT T); Zielona (1934, SDW, № 21, s. 219). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ниви (див. вище), на якій було засновано фільварок.

Зелéна⁶, -ої; ж.; кол. колонія, фільварок, нал. до с. Озеряни Тлум. р-ну: Zielona (1883, SG, II, 572; 1895, SG, XIV, 598); Zielona (1900, SGG, 701); koł. Zielona (1926, MT T); Zielona (1934, SDW, № 24, s. 294); Zielona (1938, SDW, № 5, s. 83). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *зелена*, що вказує на колір території, де була заснована колонія.

Зелéна⁷, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Красилівка Тисм. р-ну: Зелена (2010, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *зелена*, що вказує на колір кутка, зумовлений великою кількістю насаджених тут дерев.

Зелéна⁸, -ої; ж.; кол. корчма, хутір, нал. до с. Палагичі Тлум. р-ну: Zielona (1900, SGG, 701); Zielona (1934, SDW, № 24, s. 298). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *зелена*, що вказує на колір території, на якій було засновано корчму й хутір.

Зелéна Діброва, -ої, -и; ж.; куток; с. Тулуків Снят. р-ну: Зелена Діброва (2012, БЛ⁵, 241); Зелена Діброва (2012, НПС, 239). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища, біля якого розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *діброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' (ВТС, 226), 'дубовий ліс' (Ляшук, ГН, 67), 'низовина, заросла лісом; глибокий яр, зарослий лісом' (Мар., 226), 'дубовий ліс; невеликий ліс' (Череп., 70), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *зелена*, що вказує на колір урочища.

Зелéна Криніця, -ої, -і; ж.; джерело; с. Луквиця Бог. р-ну: Зелена Криниця (2004, НПЛ, 20). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* зі значенням 'джерело, обрамлене цямринами' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *зелена*, що вказує на колір території, на якій знаходиться цей топооб'єкт.

Зелéний, -ого; ч.; потік; л. Хотимирки п. Дністра; між сс. Жабокруки та Гарасимів Тлум. р-ну: Зелений (1984, ТК T); Зелений (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. *Зелена¹*), з якого витікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном. Можливо також, що назва вказує на відтінок води та колір глини потоку (див. Карпенко¹, 63).

Зелéний Клин, -ого, -а; ч.; кутки; 1) с. Чернятин Гор. р-ну: Зелений Клин (1996, ІЧ, 10); Зелений Клин (2008, УШ); 2) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Зелений Клин (2011, УШ); 3) с. Тростянка Кол. р-ну: Зелений Клин (2006, КВС, 167); 4) с. Трофанівка Снят. р-ну: Зелений Клин (2011, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *клин* 'частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за родом посіву тощо)' (ВТС, 433), 'площа землі клиноподібної форми' (СБГ, 209), а атрибутивними членами – прикметник *зелений*, що вказує на колір територій кутків.

Зеленівка¹, -и; ж.; урочище; смт Гвіздець Кол. р-ну: Зеленівка (2006, КВС, 32). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івка(a)* від прикметника *зелений*, що вказує на колір поверхні урочища. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Зелений*, пор. п-ще *Зелений* (ІФД, 256).

Зеленівка², -и; ж.; куток; смт Гвіздець Кол. р-ну: Зеленівка (2006, КВС, 29). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Зеленівка³, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Корнич Кол. р-ну: Zielonówka (1900, SGG, 297). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ivk(a)* від прикметника *зелений*, що вказує на колір території, на якій виник фільварок. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Зелений* (див. вище).

Зеленівка⁴, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Пужники Тлум. р-ну: Zielenówka (1900, SGG, 699). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ivk(a)* від прикметника *зелений*, що вказує на колір території, на якій виник хутір. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Зелений* (див. вище).

Зеленівка⁵, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Хотимир Тлум. р-ну: Wołoszczyzna auch Zielonówka (1900, SGG, 699); Зеленівка (1947, АТП, 511); Зеленівка (1961, ІФ АТП¹, 79). – Назва, очевидно, звалася спочатку *Волощина*, що є суфіксальним утворенням на *-ин(a)* від прикметника *волоський* 'який належить *волохам*'. Пізніше найменування хутора утворене за допомогою суфікса *-ivk(a)* від прикметника *зелений*, що вказує на колір місцевості, на якій він розкинувся. М. Л. Худаш виводить цю назву від антропоніма *Зелений* чи *Зелен* (Худ.¹, 125), що також можливо.

Зеленівці, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Zyelenyowcze (1475, AGZ, VI, 183). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива **зеленівці* 'люди, що оселилися на місцевості, де багато зелені'; б) семантичним утворенням від катойконіма *зеленівці* 'вихідці, переселенці з с. *Зелена*', пор. сс. *Зелена* Терн. і Черн. обл. (АТП, 556; 540; в) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за особовою назвою батька, родоначальника чи володаря, які заснували поселення, пор. п-ще *Зелений* (ІФД, 256).

Зелені Кирничкі, -их, -ок; мн.; поле; с. Чернятин Гор. р-ну: Зелені Кирнички (1996, ІЧ, 18). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – на-

йменування декількох обсаджених вербами кирничок (криничок), які є на полі.

Зеленське, -ого; с.; урочище (поле, пасовище); с. Молодків Надв. р-ну: Зеленське (1998, Мих., 190). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *зеленське* 'яке належить громаді чи окремим жителям с. *Зелена* Надв. р-ну'.

З Жолобів, потоки; 1) л. Ямгорова п. Дністра; с. Серафінці Гор. р-ну: З Жолобів (2001, Експ.); 2) пр. З Акації пр. Тополівки; с. Вербівці Гор. р-ну: З Жолобів (2008, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника з (див. *З Вовкової*) та мікротопонімів – найменувань урочищ *Жолоби* (див. вище) у родовому відмінку. Вони вказують на місця витоків потоків.

З Заставок, потік; л. Ямгорова п. Дністра; с. Серафінці Гор. р-ну: З Заставок (2001, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника з (див. вище) та мікротопоніма – найменування горба *Заставки* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце витоку потоку.

Зимненький, -ого; ч.; ставок; с. Яківка Тлум. р-ну: Зимненький (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *зимненький*, зменш.-пестл. до *зимний* 'який має низьку або відносно низьку температуру; холодний' (ВТС, 365). Вона вказує на температуру води в ставку.

Зібранівка¹, -и; ж.; поле; с. Вовчківці Снят. р-ну: Зібранівка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зібранівка* (діал.) 'сукупність чогось або когось, зібраного за певним принципом' (Експ.), пор. гуц. *зібранівка* 'отара овець, зібрана від різних господарів' (Експ.). Тут ідеться про дрібні земельні наділи, з яких було облаштовано поле.

Зібранівка², -и; ж.; село; Снят. р-н; нал. до Шевченківської с/р; віддаль до Снятина – 22 км, до Івано-Франківська – 87 км:

Zebranówka (1880, KuK Z); Собранówka (1886, ШДС, 46); Żebranówka, albo Zebranówka, także Sobranówka (1895, SG, XIV, 753); Zebranówka (1900, SGG, 603); Zebranówka (1910, ZSO, 198); Zebranówka (1926, МТ Н); Зібранівка (1947, АТП, 506); Зібранівка (2009, ІФ АТП¹, 160). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зібранівка* (див. вище). Тут ідеться про про людей, “зібраних”, переселених сюди з інших поселень. Д. Г. Бучко та М. Л. Худаш виводять назву від одного з антропонімів **Зебран*, **Зібран*, **Жебран*, **Собран* (Бучко, 75; ПКПН, 126–127), що непереконливо.

Про заснування села та походження його назви існує переказ у двох варіантах. У першому з них ідеться про те, що територія, на якій розкинулася сьогоднішня Зібранівка, колись була нічийним неораним степом. 1775 року австрійський уряд віддав цей степ у володіння панові Косаковському, тодішньому комендантові прикордонного замку в Кутах. Після смерті Косаковського його вдова подарувала цей степ людям з Кобак, Рибного, Рожнева, Кут та інших навколишніх сіл. Спочатку газди, які отримали тут землю, будували на своїх земельних наділах так звані колешні та зимарки, у яких жили з весни до осені, коли сіяли та збирали врожай. Згодом вони почали будувати хати, куди переселялися вже з родинами назавжди. Так виникло село, яке за характером його заселення назвали *Зібранівкою*.

За іншою версією, село заселяли людьми з різних сіл для охорони австрійсько-турецького кордону. Коли ж турки після поразки під Віднем відійшли, цісарський уряд віддав селянам як нагороду за вірну службу вільні землі, що простягалися від Келихова на схід до Альбінівки та від оleshківських берегів річки Чорнявої аж до балинецько-бучацьких полів. Наділи називали за найменуванням сіл, звідки прийшли їх власники. Ці назви збереглися до наших днів. Тому й маємо назви кутків Кобацьке, Кутське, Рибненське, Попельницьке, Слобідське, Джурівське, Троєцьке і т. ін.

Зіле, -я; с.; куток; с. Спас Кол. р-ну; вар. *Зілі*: Зілі (2006, КВС, 156); Зіле (2010,

Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зіле*, *зілі* (розм.) ‘зілля; різноманітні, здебільшого запашні трав’янисті рослини’ (ВТС, 366). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виник куток.

За переказами місцевих жителів, куток названий так тому, що тут проростає татарське зілля – трав’яниста болотна рослинність із довгим мечоподібним листям; використовується в медицині, парфумерії та лікерному виробництві (ВТС, 366).

З Криклівського, потічок; л. Ямгорова п. Дністра; с. Серафінці Гор. р-ну; З Криклевського (2001, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника з (див. *З Вовкової*) та мікротопоніма – найменування болота *Криклевське* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце витоку потоку.

Злота Горá¹, -ої, -и; ж.; горб; 255 м; с. Джурків Кол. р-ну; вар. *Золота Гора*: Злота гора (2007, ЕКол., V, 49); Золота Гора (2007, БК⁴, 160); Злота гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *злота* (перен.) ‘родюча; жовта за кольором’. Вона вказує на добрі врожаї колоскових, які, дозріваючи, робили її поверхню жовтою.

На думку письменника й фольклориста С. Пушика, гора в давнину була священним місцем, де праукраїнці молилися своїм богам. Золотий колір, на його думку, – це колір неділі, якою керує Сонце, а Сонце – Дажбог, тобто цей колір пов’язується з Дажбогом, прапредком русинів-українців. Але він присвячений не тільки богові Сонця, але й Джусові, бо ж у гаївках співається про те, що “в нашого Джусенька – золота рученька”. Очевидно, зауважує дослідник, у слов’янській міфології були й інші божества, з якими пов’язувалося золото, окрім Дажбога-Сонця, Перуна, у якого були золоті вуса, Джуса, Джури та ін. (БК⁴, 159–160).

Злота Горá², -ої, -и; ж.; куток; с. Джурків Кол. р-ну: Злота Гора (2006, КВС, 46). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся куток.

Знесення, -я; с.; горб; 340 м; сс. Джурів, Рудники Снят. р-ну; вар. *Знесіне*: Знесення (2007, БК⁴, 161); Знесіне (2011, УШ). – Назва, очевидно, мотивована найменуванням монастиря *Знесіння* (Вознесіння) Господнього, що був колись на горбі. Варіант його назви відбиває особливості місцевих говірок.

Письменник і фольклорист С. Пушик припускає, що тут колись було язичницьке святилище, яке *знесли* за християнських часів. Саме цей факт і відбився в назві гори (БК⁴, 161).

Зозулянка, -и; ж.; куток; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Зозулянка (2006, КВС, 88); Зозулянка (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-анк(а)* від апелятива *зозуля*, *зозулі*; у такому разі мікротопонім мотивувала ознака ‘місце, де водяться (кують) *зозулі*’; б) суфіксальним утворенням на *-к(а)* від групового антропоніма *зозуляни* ‘вихідці з с. *Зозулі* (суч. Львів. обл.)’; у такому разі первісна семантика назви ‘місцевість, де оселилися (де живуть) *зозуляни*’.

Золотá Долі́на, -ої, -и; ж.; підвищення; с. Росільна Бог. р-ну: Золота Долина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування улоговини, яка розміщена між горбами підвищення. В основі мікротопоніма лежить апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *золота* (перен.) ‘урожайна; сприятлива для проживання’ (Експ.).

Золотá Лі́па¹, -ої, -и; ж.; річка; л. Дністра; довжина – 128 км, у межах області – 2 км, площа басейну – 1440 км², у межах області – 5 км²; поч. біля с. Ремезівці Львів. обл., протікає територією Терн. обл., гирло між сс. Діброва й Новосілка Тлум. р-ну Івано-Франк. обл.; давня назва – *Липа*: на Липі (1272, ПСРЛ, II, 212); *Lipa Złota* (1884,

SG, V, 250); *Złota Lipa* (1905 (1877), KuK TT); *Złota Lipa* (1917, Машт., ДБ, 20); Золота Липа (1979, СГУ, 216); Золота Липа (2009, УШ). – Давня назва неоднозначна щодо походження. Дехто вважає її іллїрійською, що нібито має генетичний зв’язок з такими гідронімами, як *Липа* (бас. Ірпеня), *Łupawa*, *Łupia* (бас. Балтійського моря) та ін., і походить з і.-с. **leup-* // **loup-* // **lup-* ‘рвати, драти’ (ЕСЛНПР, 81). В. П. Шульгач та деякі інші дослідники безспідставно відносять цей гідронім до праслов’янських утворень, що пов’язується з **lipa* ‘ліпа’ й належить до ряду **Berza*, **Vьrba*, **Oľsa* (ПГФ, 155). На нашу думку, таке трактування етимології цього гідроніма є найбільш правдоподібним. Означення *золота*, що вживається в сучасній назві, може вказувати як на якість води та особливості території, де протікає річка, пор. річка *Гнила Липа* (ГІФ, 115–116), так і на жовтий колір її води.

Золотá Лі́па², -ої, -и; ж.; село; Тлум. р-н; нал. до Петрилівської с/р; віддаль до Тлумача – 25 км, до Івано-Франківська – 36 км; давня назва – *Липа*: **Lipa* (in villa Lippen, 1508, KDM, IV/1, 24); *Lipa* (1900, SGG, 699); *Lipa* (1905 (1877), KuK TT); *Petryłów z Lipą* (1910, ZSO, 122); *Lipa* (1926, MT T); *Złota Lipa* (1934, SDW, № 24, s. 296); Золота Липа (1947, АТП, 518); Золота Липа (2009, ІФ АТП⁷, 160). – І давня, і сучасна назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань річки (див. вище), на берегах якої виникло поселення.

Золотій¹, -ого; ч.; потік; п. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Слобода, Рунгури Кол. р-ну; інша назва – *Березівка* (див. вище): *Złoty* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 92, арк. 39); *Złoty* (1933, MT Kutu); Золотий (1979, СГУ, 216); *Złoty*, zwą...także *Berezówką* (2000, PBWCz., 202); Золотий (2006, КВС, 140); Золотий (2011, УШ). – Потік у давнину мав подвійну назву – *Золотий*, або *Ропний потік*. Обидві форми пов’язані з нафтою (діал. *ропою*), яка витікала з джерел і утворювала на поверхні води плями, що виблискували на сонці, наче *золото*, пор. також луг *Золотий*, куток села *Золотий Потік*, урочище

Золотий ліс. Не випадково село Слобода колись мало назву *Золотий*, або *Ропний Потік* (КВС, 147). За іншою версією, потік так назвали тому, що в його поточищі часто знаходили *золотий* пісок. Можливо також, що назва вказує або на *золотий* (жовтий) відтінок ґрунту поточища, або на жовті глинисті береги, або на яскраво-жовтий пісок. Уживання прикметника *золотий*, який не виратив зв'язку з металом *золото*, у ролі своєрідного еквівалента жовтого кольору є характерним для слов'янських мов (Карпенко¹, 62).

За переказом, що побутує в селі, назва потоку пов'язана не з самородками золота, а з подією, що сталася колись на його берегах. У давнину, ще за панщини, тут поселилися з сім'ями три газди з Поділля (Курдибан, Грижин та Решетівський), які втекли від жорстокого пана. Густі зарості та круті береги потоку так заховали житла втікачів, що пани й не здогадувалися про їх існування аж до відміни панщини. З тих пір цю місцину й сам потік почали називати *Золотим*, тобто дуже зручним і вигідним для проживання.

Золотій², -ого; ч.; кутки; **1**) с. Рунгури Кол. р-ну: Золотий (2002, Рунг., 240); Золотий (2006, КВС 140); Золотий (2011, УШ); **2**) с. Слобода Кол. р-ну: Золотий (2006, КВС, 147). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулися кутки.

Золотій³, -ого; ч.; лан; с. Нижнів Тлум. р-ну: Золотий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *золотий* зі значенням 'жовтий; кольору золота' (Експ.). Вона відображає кольорові особливості лану, який засівають переважно злаковими культурами.

Золотуха¹, -и; ж.; урочище; с. Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Золотушка*: *Zołotucha* (1904 (1877), KuK Kutu); *Zołotucha* (1933, MT Kutu); Золотуха (2005, ІМК, 12); Золотуха, Золотушка (2006, КГ, 19). – Назва неоднозначна щодо походження. І. М. Железняк, аналізуючи однозвучний гідронім басейну річки Рось, припускає, що в давнину на східнослов'янських землях міг існувати географічний термін **золотуха*, від якого

походить рос. діал. *золотушка*, що мав, очевидно, значення 'родюче поле, родюча ділянка землі' (Жел.³, 43). Можливо, і цей мікротопонім є семантичним утворенням від названого вище терміна.

Золотуха², -и; ж.; поточина; п. Большевої л. Ключівки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Золотушка*: *Zołotucha* (1893, SG, XIV, 660); *Zołotucha* (1904 (1877), KuK Kutu); *Zołotucha* (1933, MT Kutu); Золотуха (1999, Експ.); Золотуха (2005, ІМК, 12); Золотуха (Золотушка) (2005, ІМК, 12); Золотуха (2006, К КР). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), чере яке протікає поточина. Можливо також, що вона утворена за допомогою суфікса *-ух(а)* від прикметника *золотий* (див. вище) і вказує на відтінок води та ґрунту поточища, де є вкраплення золота й нафтових плям, які виблискують на сонці, ніби золото.

Золочівське, -ого; с.; поле; смт Солотвин Бог. р-ну: Золочівське (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська людини, яка володіла колись полем, пор. п-ще *Золочівський* (Редько, І, 404). Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Зомкла, -ої; ж.; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Зомкла (2011, Експ.). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелатива *зомкла*, що є фонетичним варіантом від *зомпля*, *зонкля* 'схил гори; узгір'я' (Онишк., І, 318). У такому разі вона вказує на місце розташування поля.

Зора́би, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: *Zoraby* (1447, AGZ, XII, 160). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала поселення, пор. особове ім'я *Зораб* < осет. *Зураб* (СЛИ, 31), .

Зруб¹, -у; ч.; лісові урочища; **1**) с. Виноград Кол. р-ну: Зруб (2011, УШ); **2**) с. Дебеславці Кол. р-ну: Зруб (2011, УШ); **3**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Зруб (1998,

Мих., 190); Зруб (2011, Бойко); 4) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Зруб (2012, Експ.); 5) с. Хотимир Тлум. р-ну: Зруб (1973, Кобил., 272). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *зруб* ‘місце, де було вирубано ліс’ (ВТС, 386), ‘пасовище в лісі, на місці вирубки’ (Онишк., I, 320). Вони вказують на те, що в урочищах колись були вирубані ліси.

Зруб², -а; ч.; кутки; 1) с. Ганнів Кол. р-ну: Зруб (2006, КВС, 28); 2) с. Ковалівка Кол. р-ну: Зруб (2006, КВС, 68); Зруб (2008, МС, 154); 3) с. Перерісль Надв. р-ну: Зруб (2009, ПН, 15). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *зруб* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де були вирубані ліси.

Зруб³, -у; ч.; урочища (пасовища, поля); 1) с. Торговиця Кол. р-ну: Зруб (2006, КВС, 170); Зруб (2011, УШ); 2) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Зруб (1998, Мих., 190); 3) с. Марківці Тисм. р-ну: Зруб (1982, АПП, 61); Зруб (1995, ТМН, 32); Зруб (2007, КМ, 13); 4) с. Козина Тисм. р-ну: Зруб (2012, Експ.); 5) с. Павлівка Тисм. р-ну: Зруб (1997, Павл., 8); 6) с. Слобідка Тисм. р-ну: Зруб (2012, СНІС, 8); 7) с. Колінці Тлум. р-ну: Zrąb (1905 (1874), KuK TT); Zrąb (1914, GKK). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *зруб* (див. вище). Вони вказують на спосіб очищення поверхонь урочищ від дерев і кущів.

Зруб⁴, -у; ч.; горб; с. Липівка Тисм. р-ну: Зруб (2002, Любчик, 5); Зруб (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зруб* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі колись було вирубано ліс.

Зруб⁵, -бця; ч.; поле; с. Уніж Гор. р-ну: Зруб⁵ (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зруб⁵*, дем. від *зруб* (див. вище). Вона вказує на те, що поле виникло на місці вирубаного колись ліска.

Зруб’єнське, -ого; с.; поле; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Зруб’єнське (1998, Мих., 190). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *зруб’єнське* ‘яке облаштоване на місці *зрубу* (див. вище)’.

Зруб¹, -ів; мн.; ліс; с. Глибоке Бог. р-ну: Зруби (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *зруб* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс виріс на місці вирубаних дерев.

Зруб², -ів; мн.; урочища; 1) с. Кривець Бог. р-ну: Зруби (2011, УШ); 2) с. Нивочин Бог. р-ну: Зруби (2011, УШ); 3) між сс. Нижній Вербіж та Грушів Кол. р-ну: Зруби (1995, НВ, вклад.); ур. Зруби (2011, КР). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *зруб* (див. вище). Вони вказують на те, що на місцях теперішніх урочищ колись вирубали ліси.

Зруб³, -ів; мн.; кутки; 1) с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Зруби (1998, Мих., 190); Зруби (2010, Експ.); 2) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Зруби (1998, Мих., 190); Зруби (2010, Експ.). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *зруб* (див. вище). Вони вказують на виникнення кутків на місцях вирубаних лісів.

Зруб⁴, -ів; мн.; урочище (центральный садово-парковий масив); с. Ямниця Тисм. р-ну: Зруби (2011, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *зруб* (див. вище). Вона вказує на те, що масив було облаштовано на місці вирубаних столітніх ясенів.

Зруб⁵, -бка; ч.; кутки; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Зруб⁵ (2006, КВС, 84); Зруб⁵ (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зруб⁵*, дем. від *зруб* (див. вище). Вона вказує на виникнення кутка на місці вирубаного лісу.

Зруб⁶, -бка; ч.; урочища; 1) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Зруб⁶ (2012, Експ.); 2) с. Клубівці Тисм. р-ну: Зруб⁶ (1995, ТМН, 22); Зруб⁶ (2005, Карпів, 10). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *зруб⁶* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись був вирубаний ліс.

Зруб⁷, -бка; ч.; ліс; с. Рошнів Тисм. р-ну: Зруб⁷ (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зруб⁷* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс проростає на місці вирубаного колись іншого лісу.

Зрубóк⁴, -бка; ч.; горб; с. Буківна Тлум. р-ну: Зрубок (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *зрубок* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі колись було вирубано ліс.

Зубрини, -ів; мн.; куток; с. Потічок Снят. р-ну: Зубрини (2011, УШ); Зубрини (2012, НПС, 179). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. поширене в селі п-ще *Зубрин* (НПС, 179).

Илува́те, -ого; с.; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: Илувате (2000, Марусик, 16). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *илувате* (діал.) ‘покрите подекуди *илом* – глиною, мулом’, пор. *ил* ‘глина, мул’ (ЕСУМ, II, 294). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Ильчу́шин, -ого; ч.; яр; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Ильчишин (1998, Мих.,

Зубрі́вка, -и; ж.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Зубрівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *зубри* ‘великі дикі ссавці родини бичачих’ (ВТС, 388). Вони вказують на вид диких тварин, які водилися колись в урочищі.

Зубря́нка, -и; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Зубрянкa (2004, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-янк(а)* (розм. *-’инк(а)*) від апелятива *зубр* чи *зубри* (див. вище). Вона вказує на те, що на горі колись випасалися ці дикі тварини.

И

190). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Ильчиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Илько* < *Ильо* < *Илля* (СУІ, 151).

Ицко́ве, -ого; с.; поле; с. Вербівці Гор. р-ну: Ицкове (2011, МП). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Ицко*, пор. особове ім’я *Ицко* < *Яцко* < *Яків* (Експ.).

І

Ива́н-гора́, -и; ж.; підвищення (горб); с. Черемхів Кол. р-ну; вар. *Іванівська*: Іван-гора (2006, КВС, 88); Іванівська, Іван-гора (2011, УШ). – Назва утворена способом поєднання в одне найменування особового імені *Іван* та географічного номенклатурного терміна *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191). Варіант назви є посесивним утворенням на *-івськ(а)* від названого вище особового імені.

Існує цікавий переказ про виникнення цієї назви. У ньому йдеться про те, що колись давно два пани, один з Черемхова, а другий з сусіднього Жукотина, з прислугою полювали на цій горі. Жукотинський пан випадково вбив сина черемхівського багатія, якого звали *Іван*. З того часу гору й назвали *Іван-гора* або *Іванівська*.

Івані́, -ів; мн.; куток; с. Перерісль Надв. р-ну: Івани (2009, ПН, 13). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного

групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток, пор. особове ім’я *Іван* (СУІ, 143), п-ще *Іван* (СП, 158).

За переказами місцевих жителів, назва кутка пішла від того, що тут мали городи газди на ім’я Іван.

Іваникі́вка, -и; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 15 км, до Івано-Франківська – 14 км: Iwanowka (?) (1660, LWR, III, 26); Iwanikowka (1675, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1, арк. 179) Iwanikowka (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Iwanikówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 29); Iwanikówka, ро rusku Iwanikiwka (1882, SG, III, 312); Іваниківка (1947, АТП, 510); Іваниківка (2009, ІФ АТП⁷, 160). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Іваник*, пор. давнє особове ім’я *Іваник* (Керста, 114), п-ще *Іваник* (ІФД, 258).

Івані́шин, -ого; ч.; берег (горб); с. Дзвиняч Бог. р-ну: Іванишин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроні-

ма *Іваниха* – найменуванням жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Іван* (СУГ, 143).

Іва́нів¹, -ового, ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; с. Іванівці Кол. р-ну: Іванів (2011, СГ, II, 86). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Іван*, пор. особове ім'я *Іван* (див. вище).

Іва́нів², -ового, ч.; потік; л. Сербина (Голишанки) п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 11 км, площа басейну – 11,5 км²; сс. Черемхів, Лісний Хлібичин Кол. р-ну; вар. *Іванів Потік*; інша назва – *Черемхівка* (див. далі): Iwanów (1855, AKKGL, Bl. 49); Iwanów (1880, SG, I, 789; 1882, SG, III, 101, 316); Iwanów (1906 (1876), KuK K); Івановь, Iwanów (1917, Машт., ДБ, 18); Іванів (1979, СГУ, 219); Іванів, або Черемхівка (2006, КВС, 88); Іванів Потік, або Черемхівка (2008, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ів* від ороніма – найменування підвищення *Іван-гора* (див. вище), з якого витікає потік.

Іва́нів³, -ового, ч.; кол. хутір, об'єдн. з с. Діброва Тлум. р-ну; давня назва – *Янів*: Janów (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, с. 140); Іванів (1947, АТП, 518); Іванів (1961, ІФ АТП¹, 79). – Давня назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Ян*, пор. пол. особове ім'я *Jan*. Сучасне найменування хутора є українським перекладом давньої польської назви.

Іва́нівка¹, -и; ж.; куток; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Іванівка (2005, УКС, 6); Іванівка (2012, БЛ⁵, 241). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Іван* (див. вище).

Іва́нівка², -и; ж.; поточина; п. Пруту л. Дунаю; довжина – 3,5 км; сс. Чорний Потік, Добротів Надв. р-ну: Iwanuwka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 141); Iwanówka (1882, SG, III, 320); Iwanówka (1906 (1880), KuK N); Iwanówka (1950, Нг., 150); Іванівка (1979, СГУ, 219); Іванівка (2002, ДІС, 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування присілка с. Чорний Потік, з якого витікає поточина, пор. присілок *Іванівка* (ТГГ, 221).

Іва́нів Клин¹, -ового, -у; ч.; урочище (поле); с. Вільхівці Гор. р-ну: Іванів Клин (1999, ТФП, 9); Іванів Клин (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* 'частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за родом посіву тощо); ділянка землі взагалі' (ВТС, 433), 'площа землі клиноподібної форми' (СБГ, 209), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Іванів*, що вказує на належність поля в давнину *Іванові*.

Іванів Клин², -ового, -у; ч.; куток; с. Вільхівці Гор. р-ну: Іванів Клин (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (поля) (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Іва́нівський Сад, -ого, -у; ч.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Іва́нівський Сад (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування саду, який ріс колись на місці теперішнього поля. В основі мікротопоніма лежить апелятив *сад* 'спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо' (ВТС, 1094), ускладнений означенням *Іва́нівський*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Іванові*.

Іва́нівці, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 15 км, до Івано-Франківська – 51 км; з 1946 по 2002 рр. – с. *Іванівка*: Iwanowcze (1469, ŻDz, 18/1, 33); Iwanowcze (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Iwanowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Iwanowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 79); Iwanowce (1855, AKKGL, Bl. 49); Iwanowce, po gusku Iwaniwci (1882, SG, III, 317); Іванівка (1947, АТП, 509); Іванівці (2009, ІФ АТП⁷, 160). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. ст.-укр. особове ім'я *Іванъ* (ССУМ, I, 419). В радянський період село мало назву *Іванівка*, що є суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від названого вище антропоніма.

За народними переказами, село було засноване ще в княжі часи, коли в сусідньому Княждворі галицький князь мав свій замок. На службі в нього були два молоді хлопці. Одного з них прозивали Товмачем, бо, хоч і був молодим, добре знав татарську та польську мови й перекладав з них. Другий, руський парубок, звався Іваном. Добре служили хлопці своєму господареві. І за це він нагородив їх землями. Товмачу дав великий наділ там, де згодом виникло село Товмачик, а Іванові виділив землі, вкриті лісом, на березі Пруту, на яких він оселився й дав початок селу, що зветься тепер за його іменем *Іванівці*.

Іва́нки, -ів; мн.; ліс; с. Копачинці Гор. р-ну: Іванки (2008, УШ); Іванки (2012, БЛ⁵, 241). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись лісом, пор. особове ім'я *Іванко* < *Іван* (СУІ, 144), п-ще *Іванко* (СП, 158).

Іва́нків¹, -ового; ч.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Іванків (2011, УШ); Іванків (2012, НПС, 227). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Іванко*, пор. особове ім'я *Іванко*, п-ще *Іванко* (див. вище).

Іва́нків², -ового; ч.; горб; 360,4 м; с. Троїця Снят. р-ну: Іванків (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), що розкинувся на схилах горба.

Іва́нків³, -ового; ч.; потік; пр. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Іванків (1997, Павл., 8). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Іванко* (див. вище). Можливо також, що цей гідронім мотивований однозвучним оронімом – найменуванням гори (див. *Іванкова*), з якої стікає потік.

Іва́нкова, -ої; ж.; гора; с. Павлівка Тисм. р-ну: Іванкова (1997, Павл., 8). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Іванко* (див. вище).

Іва́нкова Кри́нічка¹, -ої, -и; ж.; криничка; с. Гарасимів Тлум. р-ну: Іванкова Кри-

ничка (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криничка*, дем. від *криниця* 'глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь' (ВТС, 465), а атрибутивним членом – прикметник *Іванкова*, що вказує на найменування гідрооб'єкта на честь хлопчика *Іванка*, який загинув тут у повоєнний період, розбираючи артилерійський снаряд.

Іва́нкова Кри́нічка², -ої, -и; ж.; урочище; с. Гарасимів Тлум. р-ну: Іванкова Криничка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування кринички (див. вище), яка знаходиться в урочищі.

Іва́нкове, -ого; с.; лісове урочище; смт Ланчин Надв. р-ну: Іванкове (1998, Мих., 190). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Іванко* (див. вище).

Іва́нова Горá, -ої, -и; ж.; гора; с. Торговиця Гор. р-ну: Іванова Гора (2012, БЛ⁵, 241). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Іванова*, що вказує на належність землі на горі в давнину *Іванові*.

Іва́но-Франкі́вськ, -а; ч.; місто; обл. центр; м/р; до 1939 р. – *Станіславів*, з 1939 до 1962 рр. – *Станіслав*: Stanisławów (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Stanisławów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 1); Stanisławów (1890, SG, XI, 191); Stanisławów (1932, МТ S); Станіслав (1947, АТП, 496); Станіслав (1961, ІФ АТП¹, 71); Івано-Франківськ (1965, ІФ АТП², 7); Івано-Франківськ (2009, ІФ АТП⁷, 160). – Є декілька версій щодо походження давньої назви міста. Найбільш поширеною серед них є її інтерпретація як посесивного утворення на -ів (< -ов) від особового імені *Станіслав*, пол. *Stanisław*, яке мав найстарший син засновника міста Андрія Потоцького, на честь якого місто отримало таке найменування і який загинув 12 вересня 1683 року в битві

з турками під Віднем. За іншою версією, місто було назване так на честь Станіслава Ревери Потоцького, батька Андрія, дуже впливового в тогочасній Польщі вельможі, якому, на думку деяких дослідників, належить ідея заснування Станіславова. Про це, зокрема, ідеться в “Загальній енциклопедії людських знань” (Encyklopedia ogólna wiedzy ludzkiej. – Warszawa, 1876. Т. XI): “Первісне село Заболоття, від 1654 року місто, назване від імені власника Станіслава Ревери Потоцького”. Існує ще й інша версія: місто отримало таке найменування на честь популярного католицького святого Станіслава Костки, побожного юнака, до якого часто приходили видіння святих та матері Божої і який певний час уважався покровителем Львова. З приходом радянської влади місто почало називатися *Станіслав*, а 1962 року під час відзначення 300-ліття отримання ним магдебурзького права воно було перейменоване на честь видатного українського письменника Івана Франка на *Івано-Франківськ*.

Іванóчків, -ового; ч.; луг; с. Ямниця Тисм. р-ну: Іванóчків (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Іваночко*, пор. особове ім’я *Іваночко* < *Іван* (СУІ, 144), п-ще *Іваночко* (ІФД, 259).

Іванóчкова До́лина, -ої, -и; ж.; урочище; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Іванóчкова Долина (2012, БЛ⁵, 241). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Іванóчкова*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Іванóчкові*, пор. особове ім’я *Іваночко*, п-ще *Іваночко* (див. вище).

Іванóчкові, -их; мн.; поля; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Іванóчкові (2012, БЛ⁵, 241). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(і)* від антропоніма *Іваночко* (див. вище).

Іванусівка¹, -и; ж.; куток; с. Красна Надв. р-ну; вар. *Іваносівка*: Іваносівка (1998, Мих., 190); Іванусівка (2009, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Іванус*, пор. особове ім’я *Іванус*

< *Іван* (СУІ, 144), п-ще *Іванус* (ІФД, 259). Варіант назви з’явився під впливом розмовного мовлення.

Іванусівка², -и; ж.; горб; с. Красна Надв. р-ну: Іванусівка (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), що розкинувся на горбі.

Ів́анцева, -ої; ж.; поле (нива); с. Ганьківці Снят. р-ну: Іванцева (2005, СГГ, 8); Іванцева (2012, БЛ⁵, 241). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Іванець* чи *Іванцьо*, пор. особові імена *Іванець*, *Іванцьо* < *Іван* (СУІ, 144).

Ів́анцева Доро́га, -ої, -и; ж.; урочище (поле, пасовище); с. Гаврилівка Надв. р-ну: Іванцева Дорога (1998, Мих., 190). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування дороги, навколо якої розкинулося урочище. Ця дорога, очевидно, названа на честь якогось *Іванця*, що був ініціатором її прокладання чи володарем.

Ів́анцева Кі́рніці, -ої, -і; ж.; джерело, криниця; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Іванцева Кірниці (2006, КГ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірніці* ‘криниця’ (ГГ, 93), а атрибутивним членом – прикметник *Іванцева*, що вказує на належність гідрооб’єкта в давнину *Іванцеві*, пор. особові імена *Іванець*, *Іванцьо* (див. вище), п-ще *Іванцев* (ІФД, 259).

Ів́анцево, -ого; с.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Іванцево (2006, КГ, 18). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Іванець* чи *Іванцьо* (див. вище).

Ів́анців, -евого; ч.; ліс; с. Слобода Кол. р-ну: Іванців (2012, БЛ⁵, 241). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Іванець* чи *Іванцьо* (див. вище).

Ів́анчишина, -ої; ж.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Іванчишина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від андроніма *Іванчиха* – найменування жінки за особовим іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Іванко* < *Іван* (СУІ, 144), п-ще *Іванко* (СП, 158).

Іванькова Доліна, -ої, -и; ж.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Іванькова Долина (2002, СНЧ, 38); Іванькова Долина (2009, БЛ², 175). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Іванькова*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Іванькові*, пор. особове ім’я *Іванько* < *Іван* (СУІ, 144).

Івасєва, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Івасєва (2012, БЛ², 241). – Назва є посесивним утворенням на -*ев(а)* від антропоніма *Івась*, особове ім’я *Івась* < *Іван* (СУІ, 145), п-ще *Івась* (Редько, І, 412).

Івасєва Доліна, -ої, -и; ж.; поле; с. Палагичі Тлум. р-ну: Івасєва Долина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Івасєва*, що вказує на належність поля в давнину *Івасєві*, пор. особове ім’я *Івась*, п-ще *Івась* (див. вище).

Івасєва Полянка, -ої, -и; ж.; поляна; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Івасєва Полянка (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *полянка*, дем. від *поляна* ‘невеликий луг, звичайно на узліссі або серед лісу; галявина’ (ВТС, 853), а атрибутивним членом – прикметник *Івасєва*, що вказує на належність цього топооб’єкта в давнину *Івасєві*, пор. особове ім’я *Івась*, п-ще *Івась* (див. вище).

Івасів, -евого; ч.; горб; 360 м; між сс. Жуків та Гавриляк Тлум. р-ну: Iwassiów (1855, АККГЛ, Bl. 45); Iwasiów (1906 (1876), КуК К). – Назва є посесивним утворенням на -*ів* від антропоніма *Івась*, пор. особове ім’я *Івась*, п-ще *Івась* (див. вище).

Іваськів Пóтік, -ового, -оку; ч.; потік; пр. Грушева п. Пруту л. Дунаю; с. Грушів

Кол. р-ну: Іваськів Потік (2006, ЕКол., IV, 157). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Іваськів*, що вказує на належність гідрооб’єкта чи землі навколо нього *Іваськові*, пор. особове ім’я *Івасько* < *Іван* (СУІ, 146), п-ще *Івасько* (СП, 159).

Івасюків, -ового; ч.; куток; с. Угринів Тисм. р-ну: Івасюків (2012, БЛ², 242). – Назва є посесивним утворенням на -*ів* від антропоніма *Івасюк*, пор. п-ще *Івасюк* (ІФД, 260).

Івашєве, -ого; с.; вивіз; с. Грабовець Бог. р-ну: Івашєве (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ґрунту (поля), у якому розташований вивіз. В основі мікротопоніма лежить особове ім’я *Іваш* < *Іван* (СУІ, 145).

Ігнáтова Горá, -ої, -и; ж.; гора; с. Семаківці Гор. р-ну: Ігнáтова Гора (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Ігнáтова*, що вказує на проживання колись під горою родини *Ігнáта*, пор. особове ім’я *Ігнат* (СУІ, 90).

Ігриська, -ськ; мн.; кол. хутір, об’єдн. з с. Жабокруки Тлум. р-ну; вар. *Ігрища*: Ihrysza (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 15, арк. 6); Igrzyska (1900, SGG, 215); Igrzyska (1933, MT K); Igrzyska (1934, SDW, № 24, s. 294); Igrzyska (1938, SDW, № 5, s. 83); Ігриська (1947, АТП, 511); Ігриська (1961, ІФ АТП¹, 79). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ігрище*, *ігрисько* ‘місце, де відбувалися ігри’ (Експ.). Вона вказує на виникнення хутора на місцевості, де в давнину відбувалися ігри. Можлива також мотивація цього мікротопоніма

однозвучним оронімом – найменуванням горба (див. *Ігрища*), на схилах якого розкинувся куток.

Ігрища¹, -ищ; мн.; куток; с. Голосків Кол. р-ну; вар. *Ігрище*, давня назва – *Ігриська*: Igrzyska (1933, МТ К); Ігрище (2006, КВС, 38); Ігрище (2011, УШ); Ігрища (2012, БЛ⁵, 242). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *ігрище*, *ігрисько* (див. вище). Тут ідеться про ігри, які проводила молодь над потоком Сербин. Варіант назви є її сингулярною формою.

Ігрища², -ищ; мн.; горб; с. Хотимир Тлум. р-ну; давня назва – *Ігриська*, вар. *Єгриці*: Igryska (1933, МТ К); Ігрища (Єгриці) (1975, АСЗ, I, 936); Ігрища (2009, ЗФ, 8); Ігрища, Єгриці (2010, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *ігрище* ‘місце, де відбувалися ігри’. Очевидно, йдеться про ігри, які відбувалися тут ще в дохристиянський період. Підтвердженням цьому є гора *Триголоватка* (див. далі), що височіє неподалік і де в другій половині XIX ст. знайшли кам’яного ідола з трьома обличчями.

Ігровець, -івця; ч.; гора; 1804,3 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну: z grupy ...góř Ihrowcami zwanych (1880, SG, I, 508); Ihrowiec (1935, МТ Porohy); Ігровец (1976, ТК Б); Ігровець (2003, ДСК, 103); Ihriwies, ukr. Ігровець (2008, Gorgany, 282). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *ігровий* < *ігра* (див. вище). Вона вказує на те, що на горі колись відбувалися масові ігри.

Ігровище, -а; с.; хребет між рр. Бистриця-Солотвинська та Лімниця; сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну; вар. *Ігровища*: Ihrowiszczce (1882, SG, III, 249); Ihrowiszczce (1935, МТ Porohy); Igrowiszczce (2000, PBWG, 85); Ігровища (2003, ДСК, 212); Ігровище (2006, ГЦСЧ); Ihrowyszczce (2008, Gorgany, 282); Ігровище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ігровище* ‘місце, де відбувалися ігри’ (див. вище).

За народними переказами, назва хребта пішла від того, що тут в давнину в пору повного місяця танцювали й гралися душі померлих до хрещення дітей.

Ілаші, -ів; мн.; поле; с. Стецева Снят. р-ну: Ілаші (2012, БЛ⁵, 242). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись полем, пор. особове ім’я *Ілаш* < *Ілля* (СУІ, 151), п-ще *Ілаш* (СП, 160).

Ілева, -ої; ж.; болотиста місцевість; с. Топорівці Гор. р-ну: Ілева (2005, СМТ¹, 51). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Ілля*, пор. особове ім’я *Ілля* (СУІ, 151). Так звали колишнього володаря місцевості.

Іллінецький, -ого; ч.; ліс; с. Тулуків Снят. р-ну: Іллінецький (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *іллінецький* ‘який розташований з боку с. *Іллінци*, який належить громаді с. *Іллінци* (див. далі) або окремим його жителям’.

Іллінци, -ів; мн.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 28 км, до Івано-Франківська – 80 км: Ilincze (1392, ZDM, VI, 101); Pyncze (1475, AGZ, XII, 308); Pincze (1579, ŻDz, XVIII/I, 101); Pince (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, spr. 19, fasc. 4); Plińce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, spr. 22); Plińce (1855, АККГЛ, Bl. 49); Plińce, al. Plińce, po rusku Hynci (1882, SG, III, 259); Іллінци (1947, АТП, 506); Іллінци (2009, ІФ АТП⁷, 160). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. ст.-укр. особове ім’я *Ілья*, *Ільа* (ССУМ, I, 432).

Ільми, -ів; мн.; гора; с. Пороги Бог. р-ну: Ілму (1939, Rudn., 64). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ільми* ‘зарості ільму – в’язу шорсткого’ (Експ.), пор. *ільм* ‘в’яз шорсткий’ (ЕСУМ, II, 296). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Ільмівий, -ого; ч.; потік; л. Ріпної п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Пороги Бог. р-ну: Ілмowy (1855, АККГЛ, Bl. 48); Ілмowy (1935, МТ Porohy); Ілмowy (2000, PBWG, 146). – Назва творена способом субстантивації та онімізації прикметника *ільмовий* ‘із зарослями ільму;

вкритий *ільмом*’, пор. також *гора Ільми* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на берегах потоку.

Льні́ччина, -ої; ж.; куток; смт Обертин Тлум. р-ну: Льниччина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(a)* від андроніма *Льничка* – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, пор. п-ще *Ільник* (Експ.).

Іса́ків, -ова; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 20 км, до Івано-Франківська – 52 км: Iszakow (1437, AGZ, XII, 29); Iszakow (1446, AGZ, XII, 147); Isakow (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Isakow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Isaków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 3); Issaków (1855, АККГЛ, Bl. 45); Isaków, al. Issaków, po rusku Isakiw (1882, SG, III. 304); Ісаків (1947, АТП, 511); Ісаків (2009, ІФ АТП, 160). – Назва є посесивним утворенням на *-ів (< -овъ)* від антропоніма *Ісак*, пор. ст.-укр. особове ім’я *Ісак* (ССУМ, I, 449), суч. *Ісак < Ісакій* (СУІ, 158), п-ще *Ісак* (СП, 162).

Існує декілька переказів про походження цієї назви. В одному з них ідеться про те, що в сиву давнину землями над Дністром володів багатий пан. Він мав трьох синів: Ісаака, Петра та Гаврила. Помираючи, пан вирішив розділити свої володіння між синами. На тих землях, які отримав Ісаак був заснований *Ісаків*, а там, де мали свої наділи Петро та Гаврило, – *Петрів* та *Гавриляк*.

Інша народна версія пов’язана з монголо-татарами. Згідно з нею, назва села походить

від тюркського *ясак* ‘данина’, яку платили місцеві мешканці завойовникам, звозячи її на приймальний пункт, що нібито був на території нинішнього Ісакова. Тих, хто віз данину, часто запитували: “Куди прямує? – В ясак, – відповідали вони”. Тому й село назвали Ясаків. Ця назва потім трансформувалася в *Ісаків*.

Іса́рева, -ої; ж.; урочище (нива); с. Ганьківці Снят. р-ну: Ісарева (2005, СГТ, 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(a)* від антропоніма *Ісар*, пор. п-ще *Ісар* (СП, 163), рум. особове ім’я *Isar* (Const., 164).

Ісофі́шина, -ої; ж.; пасовище; с. Надорожна Тлум. р-ну: Ісофішина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(a)* від андроніма *Ісофиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Ісоф < Йосип* (Експ.).

Істеревичеве, -евого; с.; пасовище; с. Будзин Тлум. р-ну: Істеревичеве (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. далі), на схилах якого розкинулося пасовище. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Істеревичів, -евого; ч.; горб; с. Будзин Тлум. р-ну; інша назва – *Хати* (див. далі): Істеревичів, або Хати (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Істеревич*. Таке прізвисько мав польський пан, доктор з Городенки, маєток якого знаходився на схилі горба.

Й

Йосафа́това Доли́на, -ої, -и; ж.; куток; с. Серафінці Гор. р-ну: Йосафатова Долина (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Йосафатова*, що вказує на належність землі на кутку в давнину *Йосафату*, пор. особове ім’я *Йосафат* (СУІ, 160).

Йосипівка¹, -и; ж.; кол. хутір, об’єдн. з с. Королівка Кол. р-ну; давня назва – *Юзефівка*: Korolówka z Józefówką (1910, ZSO, 67), Йосипівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Йосип*, пор. особове ім’я *Йосип*, пол. *Juzef* (СУІ, 161).

Йосипівка², -и; ж.; кол. окреме село, тепер куток с. Товмачик Кол. р-ну; давні назви – *Святий Юзеф*, *Юзефівка*: Święty Józef (1900, SGG, 41); Święty Józef (1910, ZSO, 163); Święty Józef (1923, SMRP, 11); Święty Józef (1933, MT K); Święty Józef (1938, SDW,

№ 5, s. 75); Йосипівка (1947, АТП, 508); Йосипівка (1997, ІФАТП⁶, 120). – Назва має меморіальний характер. Вона містить у своїй основі ім'я *Святого Йосипа* Обручника (польською мовою – *Juzefa*), на честь якого було так назване село.

Йоськове, -ого; с.; поле; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Йоськове (2009, БЛ², 178). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Йосько*, пор. особове ім'я *Йосько* < *Йосип* (СУГ, 161).

К

Кабанка, -и; ж.; гора; с. Павлівка Тисм. р-ну: Кабанка (1997, Павл., 6). – Назва неоднозначна щодо походження. Можливо, вона утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *кабан* (перен.) 'гора продовгуватої форми', пор. *кабан* 'стіжок, скирта продовгуватої форми' (ЕСУМ, II, 330). У такому випадку вона вказує на форму гори. Однак ця назва може бути й zdeформованою формою, утвореною семантичним способом від апелятива *ковбанка* 'невелика впадина з водою' (Мар., 231), дем. від *ковбання* 'глибока яма, наповнена водою; глибока вибоїна, звичайно на дорозі, переважно з водою, болотом...' (СУМ, IV, 202), 'болото, калюжа; ямка, переважно на дорозі, наповнена дощовою водою; болото серед дороги', пор. зах.-пол. *кабаня* 'невеличкий ставок; місце в лісі, де купуються свині' (СЗПГ, I, 202). Враховуючи те, що через цю гору проходить багато доріг, на яких є чимало калюж, така мотивація її назви видається цілком вірогідною.

За твердженнями місцевих жителів, гора отримала таку назву через те, що тут раніше було багато диких кабанів. Та й зараз ці тварини дають газдам знати про себе.

Кабачі, -ів; мн.; пасовище; с. Раківчик Кол. р-ну: Кабачі (2012, БЛ², 242). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кабач* 'вибоїна (з водою або без води); заглибина' (ГГ, 88). Вона вказує на наявність на пасовищі заглибин з водою.

Кавний, -ого; ч.; кол. поле, тепер ліс; с. Монастирчани Бог. р-ну: pole Kawne (1820, ЛЦЦА, ф. 20, оп. 6, спр. 179, арк. 59); Кавний (2005, НМ, 7); Кавний (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому виріс ліс. В основі мікротопоніма лежить прикметник *кавне* < *кал(ь)не* 'болотисте, брудне' (зі зміною на україн-

ському мовному ґрунті давнього [л] на [в] у кінці складу), пор. бойк. *Кавне* 'с. *Кальне*' (Онишк., I, 33), *кавний* 'брудний' (ЕСУМ, II, 345), а також *кал* 'болото' (Грінч., II, 208), 'бруд' (Онишк., I, 335), 'болото, грязь' (СГТЗП, 221). Назва лісу узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Кагавá, -и; ж.; кол. хутір, тепер ліс; м. Тлумач: Kahawa (1934, SDW, № 24, s. 300); Кагава (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кагава*, що є фонетичним варіантом від *кагов* 'гора, що вся, крім вершини, заросла лісом' (Мар., 230).

Ка́гла, -и; ж.; куток; с. Острівець Гор. р-ну: Кагла (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кагла* (перен.) *'темне глухе місце; місце, де постійно дме вітер', пор. гуц. *кагла* 'отвір, через який дим із печі виходив у сіні' (ГГ, 89), 'горизонтальний димовий канал, який веде від комина в сіні; отвір для виходу диму з хати в сіні' (СГБТ, 525), 'комин' (Експ.), бойк. *кагла* 'димохід, доведений із жилого приміщення тільки до сіней' (Онишк., I, 334), пол. *kahla* 'комин'.

За розповідями місцевих жителів, назва кутка виникла через те, що тут сходяться дороги, як канали в печі.

Каглі́, -ів; мн.; поле; с. Саджавка Надв. р-ну: Кагли (1998, Мих., 190). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кагла* (див. вище). Вона вказує на розміщення поля в улоговині, де постійно дме вітер. Можливо також, що на полі колись були солеварні або сушарні для фруктів, після яких залишилися комини. Це й могло зумовити появу такої назви.

Каглі́ще, -а; с.; поле; с. Саджавка Надв. р-ну: Каглище (1998, Мих., 190). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *каглище* ‘місцевість, де була *кагла* (див. вище)’. Вона вказує на те, що на полі колись були сушарні для фруктів.

Кади́лина, -ої; ж.; поле (нива); с. Долина Тлум. р-ну; вар. *Кадилена*: Kadylena (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 189, арк. 9); Кадилена (2004, ІСД, 7); Кадиліна (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Кадила*, пор. п-ще *Кадило* (Редько, І, 423), п-сько *Кадило* (СПЗУ, II, 21). Її варіант відбиває особливості місцевої говірки, у якій ненаголошений [и] вимовляється як [e].

Каді́лщина, -и; ж.; куток; с. Перерісль Надв. р-ну: Кадилщина (2009, ПІН, 15). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кадилщина* ‘місце, де діяла *кадилшня* (гуральня)’. Вона вказує на те, що з гуральні постійно йшли чорні хмари диму, обволікаючи усе село своїм їдким запахом (ПІН, 15). Є й інша версія походження цієї назви. Вона пов’язана з проживанням тут євреїв. У вересні–жовтні їх сім’ї відзначали настання Нового року й свято Кучок. Традиційно в цей час вони пекли гамани (солодкі коржики) і пригощали ними місцеве населення, також споруджували з кукурудзиння шатра, у яких молилися й ночували. По завершенні свят євреї спалювали ці шатра, але вони довго тліли, породжуючи глибокий їдкого диму.

Ка́діб¹, -обу; ч.; урочище; с. Городниця Гор. р-ну: Kadlub (1880, KuK JCz.); Кадіб (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кадіб* (< псл. **kadylbъ*) ‘колодязний зруб з цілого пня; польова криниця’ (ЕСУМ, II, 338), ‘колода дерева з видовбаною серединою, яку ставили в джерело замість колодязного зрубу’ (Худ.², 113), ‘місцевість із багатьма джерелами води’ (Бойк., 181), ‘польова криниця; місцевість із багатьма джерелами води’ (СБГ, 181), ‘заглибина на полі або сіножаті; заглибина з водою’ (Лісняк, 359), пор. також зах.-пол. *кадовб* ‘криниця, викопана в полі або на попасі’ (СГТЗП, 221), вол. *кадлуб*

‘суха простора заглибина на полі або сіножаті’ (СНГТВ, 42). Вона вказує на наявність в урочищі криниці зі зрубом або з видовбаною колодою.

Ка́діб², -обу; ч.; поле; с. Загайпіль Кол. р-ну: Кадіб (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кадіб* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі є польова криниця з колодязним зрубом.

Ка́діб³, -оба; ч.; кол. фільварок, потім хутір, нал. до с. Грушка Тлум. р-ну; давні назви *Кадлуб*, *Кадлубиська*: Kadlub, czyli Kadlubiska (1882, SG, III, 659); Kadub (1900, SGG, 699); Кадіб (1975, АСЗ, І, 900); Кадіб (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кадіб*, пол. *kadlub* (див. вище). Вона вказує на те, що фільварок був започаткований на місцевості, де була польова криниця з колодязним зрубом. Варіант давньої назви мотивований апелятивом *кадлубиська* ‘місце, де були *кадлуби*’.

Ка́діб⁴, -обу; ч.; пасовище; смт Обертин Тлум. р-ну: Кадіб (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кадіб* (див. вище). Вона вказує на наявність на пасовищі польової криниці з колодязним зрубом.

Ка́длуб, -у; ч.; потік; л. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 5 км; сс. Слобідка, Хвалибога, Виноград Гор. р-ну; вар. *Кадлуби*: Kadluby (1855, AKKGL, Bl. 49); Kadluby (1880, SG, I, 657; 1882, SG, III, 661); Кадлуб (1963, WRG, II, 180); Кадлуб (1979, СГУ, 226). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кадлуб* (*кадіб*, *кадівб*, *кадуб*, пол. *kadlub*) (див. вище). Семантичний сенс гідроніма – ‘потік, що витікає з *кадлубів* – польових криниць зі зрубами’. Сучасна форма гідроніма є сингулярною формою давнього найменування.

Кадобе́цьке, -ого; с.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Кадобецьке (1975, АСЗ, І, 900). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *кадобецьке* ‘яке знаходиться, розташоване біля хутора *Кадіб* (див. вище)’.

Ка́дуб¹, -у; ч.; джерела; **1**) с. Кричка Бог. р-ну: Кадуб (2011, УШ); **2**) с. Потічок Снят.

р-ну: Кадуб (2003, УШ); **3** с. Рибне Тисм. р-ну: Кадуб (1997, Павл., 7); **4** с. Слобідка Тисм. р-ну: Кадуб (1995, ТМН, 47); Кадуб (2008, УШ); **5** с. Ісаків Тлум. р-ну: Кадуб (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кадуб* (див. вище). Вони вказують на те, що джерела обрамлені колодами з видовбаними серединами.

Ка́дуб², -а; ч.; куток; с. Воронів Гор. р-ну: Кадуб (2003, Левк., 11). – Назва утворена семантичним шляхом від апелятива *кадуб* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де була криниця, обрамлена колодою дерева з видовбаною серединою.

Ка́дуб³, -у; ч.; урочища; **1** с. Воронів Гор. р-ну: Кадуб (2003, СЗП, 11); Кадуб (2008, УШ); **2** с. Дубки Гор. р-ну; вар. *Кадовб*: Кадовб (1960, Кобил., ДЛМ, 107); Кадуб (2008, УШ); **3** с. Топорівці Гор. р-ну: Кадуб (2005, СМТ¹, 49); **4** смт Чернелиця Гор. р-ну: Kadłub (1880, KuK JCz); **5** с. Назірна Кол. р-ну: Кадуб (2006, КВС, 107); **6** с. Беле-люя Снят. р-ну; інша назва – *Коржівка* (див. далі): Kadub (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 120, арк. 9); Кадуб, Коржівка (2000, Марусик, 11, 16); **7** с. Підвисоке Снят. р-ну: Кадуб (2011, УШ); **8** с. Хом'яківка Снят. р-ну: Кадуб (2005, ХМ, 8); **9** с. Озеряни Тлум. р-ну: Кадуб (2011, УШ); **10** с. Підвербці Тлум. р-ну: Кадуб (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кадуб*, *кадовб* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись були джерела та польові криниці, обрамлені колодами з видовбаними серединами.

Ка́дуб⁴, -у; ч.; потік; п. Потічка л. Пру-ту л. Дунаю; с. Потічок Снят. р-ну: Кадуб (2003, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), з якого витікає потік.

Ка́дуб⁵, -у; ч.; став; с. Гавриляк Тлум. р-ну: Кадуб (2003, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кадуб* (див. вище). Вона вказує на те, що став живиться з джерела, яке обрамлене колодою з видовбаною серединою.

Ка́дуба, -и; ж.; урочище; с. Топорівці Гор. р-ну: Кадуба (2008, УШ). – Назва утво-

рена семантичним способом від апелятива *кадуба*, що є розмовним варіантом від *кадуб* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі джерел та колодязів.

За переказами місцевих жителів, в урочищі колись росли великі дуби, з яких наші предки видовбували корита та робили бочки.

Ка́дубець¹, -бця; ч.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну; давня назва – *Кадубці*: Kadubce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 115, арк. 10); Кадубець (2011, Експ.). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кадубець*, дем. від *кадуб* (див. вище). Вона вказує на наявність у давнину на полі криниць, обрамлених зрубами з пнів. Сучасне найменування є сингулярною формою давньої назви.

Ка́дубець², -бця; ч.; горб; с. Нижнів Тлум. р-ну: Kadłubiec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, арк. 110); Kadłubiec (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144, арк. 140); Кадубець (2008, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кадубець* (див. вище). Вона вказує на наявність у давнину на горбі польової криниці, обрамленої зрубом із пня.

За народними переказами, на горбі в давнину було джерело з дуже смачною водою. Тому сюди по воду постійно приходило багато людей. Неподальк джерела росла стара дуплава верба. Люди, порадившись, зрізали ту вербу й зробили з неї кадубець, який поклали на джерело. З тих пір і почали називати ту місцевість *Кадубцем*.

Ка́дубець³, -бця; ч.; хутір, нал. до с. Нижнів Тлум. р-ну: Kadłubiec (1934, SDW, № 24, s. 296); Кадубець (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся хутір.

Ка́дуби¹, -ів; мн.; куток; с. Будилів Снят. р-ну: Кадуби (2011, УШ); Кадуби (2012, НПС, 68). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кадуб* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку в давнину було декілька польових криниць, обрамлених колодами з видовбаними серединами.

Ка́дуби², -ів; мн.; джерело; с. Сілець Тисм. р-ну: Кадуби (2002, СНЧ, 39). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кадуб* (див. вище).

За народними переказами, назва джерела пішла від того, що колись воно мало два кадуби, у яких збиралася вода.

Ка́дуби³, -ів; мн.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: Кадуби (2002, СНЧ, 39). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), навколо якого розкинувся куток.

Казані́в, -ева; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Коршівської с/р; віддаль до Коломиї – 27 км, до Івано-Франківська – 48 км: Cazanow (1505, Proch., 153); opp. Korszow seu Kazanow (1670, RRDZH, 69); Казанѡв (1886, ШДС, 86); Казані́в (1947, АТП, 508); Казані́в (2009, ІФ АТП⁷, 160). – Назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Казан*, пор. давнє особове ім'я *Казань* (Туп., 227), ст.-п. Jakusz Kazan (SSNO, II, 556), п-ще *Казан* (СП, 165).

Казю́кі, -ів; мн.; поле; с. Прибилів Тлум. р-ну: Казюки (2012, БЛ⁵, 242). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись полем, пор. п-ще *Казюк* (ІФД, 262).

Кайди́чі, -ів; мн.; поле; с. Глушків Гор. р-ну: Кайдичі (2012, БЛ⁵, 242). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись полем, пор. п-ще *Кайдич* (Експ.).

Кайликова Кі́рніці¹, -ої, -і; ж.; джерело, криниця; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Кайликова Кірніці (2006, КГ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірніці* 'криниця' (ГГ, 93), а атрибутивним членом – прикметник *Кайликова*, що вказує на належність гідрооб'єкта в давнину *Кайлику*, пор. однокореневі п-ща *Кайла* (ПЗУ, 245), *Кайлов* (СП, 165), *Кайлюк* (ЗСР, 324).

Кайликова Кі́рніці², -ої, -і; ж.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Кайлико-

ва Кірніці (2012, БЛ⁵, 242). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Кайта́нівка, -и; ж.; куток; с. Росільна Бог. р-ну: Кайтанівка (1996, Рос., 3). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Кайтан*, пор. п-ще *Кайтан* (СП, 165).

Калаба́ня, -і; ж.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Калабана (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *калабана* 'калюжа; заглиблення на місці водойми; заглиблення на дорозі' (Мар., 230), 'калюжа' (ЕСУМ, II, 345), 'баюра' (Онишк., I, 335), 'місце, де вода збирається після дощів' (СНГТК, 87). Вона вказує на наявність на полі заглиблення, наповненого водою.

Калаву́ра, -и; ж.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Калавур (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *калавур*, *калавура* 'караул' (Грінч., II, 209), 'варта, стража' < тюрк. *karavul*, пор. тур. *karayul* 'сторожа' (ЕСУМ, III, 387). Очевидно, у давнину в урочищі був сторожовий пост, що й відбилося в його назві.

Каламі́тна¹, -ої; ж.; поточина; п. Потічка л. Пруту л. Дунаю; с. Потічок Снят. р-ну: Каламітна (2003, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *каламітна* 'каламутна; яка втратила прозорість; мутна, нечиста' (ВТС, 410), що вказує на якість води.

Каламі́тна², -ої; ж.; урочище; с. Потічок Снят. р-ну; вар. *Каламутка*: Kałamutna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 59, арк. 17); Каламутка (1982, КС, 99); Каламітна (2012, НПС, 182). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), навколо якої розкинулося урочище. Її варіант є суфіксальним утворенням на -к(а) від вихідного найменування.

Кала́шківці, -ів; мн.; куток; с. Русів Снят. р-ну: Калашківці (2012, НПС, 204). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем або

прізвищем батька, власника чи родоначальника, які заснували куток чи оселилися колись на ньому, пор. п-ще *Калаш* (ІФД, 262).

Калигірка, -и; ж.; горб; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Калигірка (2000, ЕКол., III, 38); Калигірка (2006, КГ, 18). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему словосполучення *кала гірка* ‘болотиста гірка; гірка, на поверхні якої є болота, калюжі’, пор. *кал* ‘болото, трясовина’ (ЕСУМ, III, 346), ‘бруд, болото, мул’ (Карпенко¹, 107), бойк. *кал* ‘бруд’ (Онишк., I, 335), поліс. *кал* ‘місце, де купуються дикі свині’ (СЗПГ, I, 205). Вона вказує на характер поверхні горба. Заміна закономірного сполучного голосного [о] на [и] в назві відбулася під впливом діалектного розмовного мовлення.

Калінішчі, -иш; мн.; поля; 1) с. Нижнів Тлум. р-ну; давня назва – *Калинище*: Kaliniszczе (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, арк. 47); Kałynyszczе (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144, арк. 68); Калинишчі (2011, УШ); 2) с. Прибилів Тлум. р-ну: Калинишчі (2012, БЛ⁴, 204). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *калинище* ‘місце, де росте (росла) калина’ (Експ.). Вони вказують на характер рослинності на полях у давнину. Давня назва поля в селі Нижнів є семантичним утворенням від названого вище апелятива.

Калінівка, -и; ж.; урочища; 1) с. Копачинці Гор. р-ну: Калинівка (2008, УШ); 2) с. Корнів Гор. р-ну: Калинівка (2008, УШ); 3) с. Ямниця Тисм. р-ну: Калинівка (1995, ТМН, 54). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *калина* ‘кущова рослина родини жемолостивих, що має білі квіти й червоні гіркі ягоди’ (ВТС, 411). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Калинівщина, -и; ж.; кол. хутір біля с. Богородичин Кол. р-ну; давня назва – *Калинівка*: Kalinowka (?) (1707, ODZH, 231); Kalinowszczyzna (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, зв. 169); Kalinowszczyzna (1900, SGG, 697). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Калина*, пор. особове ім’я *Калина* (СУІ, 163), п-ще *Калина* (ІФД, 263). Десь у середині

XVIII ст. у назві відбулася заміна суфікса *-івк(а)* на *-щин(а)*, у результаті чого утворилася форма *Калинівщина* з первісним значенням ‘масток, спадщина, відумерщина *Калини*’. Можливе також утворення цієї назви за допомогою суфікса *-ин(а)*, пол. *-uzn(a)*, від антропоніма *Калиновський*, пор. п-ще *Калиновський* (ІФД, 263).

Калинкú, -ок; мн.; куток; с. Серафінці Гор. р-ну: Калинки (2008, УШ); Калинки (2012, БЛ⁴, 204). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток чи проживала в ньому, пор. п-ще *Калинка* (СП, 166). Менш імовірно є мотивація цього мікротопоніма апелятивом *калинки*, мн. від *калінка* < *калина* (див. вище).

Калінікова Скала, -ої, -и; ж.; скеля; с. Чернятин Гор. р-ну: Калинкова Скала (1996, ІЧ, 19). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *скала* (заст.) ‘скеля’ (ВТС, 1131), а агрибутивним членом – прикметник *Калинкова*, що вказує на належність цього топооб’єкта в давнину *Калинці*, пор. п-ще *Калинка* (див. вище).

Калиннік¹, -а; ч.; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Калинник (2006, КВС, 125). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *калинник* ‘калинові зарості’ (Експ.), пор. типологічно споріднені *дубник* ‘дубовий ліс’, *липник* ‘липовий ліс’ (Онишк., I, 237, 240). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Калиннік², -а; ч.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Калинник (2006, КВС, 122); Калинник (2009, Експ.); Калинник (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Калинівч, -у; ч.; ліс; с. Хмелівка Бог. р-ну: Калинович (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника лісу, пор. п-ще *Калинович* (Редько, I, 428).

Калино́нька, -и; ж.; поле; с. Ямниця Тисм. р-ну: Калинонька (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *калінонька*, зменш.-пестл. від *калина* (див. вище). Вона вказує на те, що навколо поля проростають кущі цієї рослини.

Калі́нчин, -ого; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Калінчин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Калинка*, пор. особове ім'я *Калинка* < *Калина* (СУІ, 164), п-ще *Калинка* (СП, 166).

Кали́няк, -а; ч.; урочище (поле); с. Хотимир Тлум. р-ну; вар. *Каленек*: Kaliniak (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 196, арк. 18); Каленек, Калиняк (1973, Кобил., 272); Калиняк (2010, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська людини, якій належало колись поле, пор. поширене в районі п-ще *Калиняк* (ТД Тл., 50). Б. В. Кобилянський трактує цю назву як семантичне утворення від апелятива *каліняк* 'калинові зарості' (Кобил., 272).

Калі́цка, -ої; ж.; част. села Стебник Тисм. р-ну: Каліцка (2009, БЛ², 178). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *калі́цка*, *калі́цька* 'належна калікам; у якій проживають каліки' (Експ.).

Калю́жка, -и; ж.; лісове урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Калюжка (2006, Гач., 9); Калюжка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *калю́жка*, дем. від *калю́жа* (< псл. **kaluža*) 'заглибина в ґрунті, наповнена водою або іншою рідиною' (ВТС, 411), 'болотисте місце, bagno, грязь' (Експ.). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в урочищі та наявність у ньому ями з водою.

Калю́жки, -ок; мн.; куток; с. Ісаків Тлум. р-ну: Kałuszkі (1900, SGG, 215); Калюжки (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *калю́жка* (див. вище). Вона вказує на велику кількість наявних на кутку наповнених після дощу й танення снігу заглибин з водою.

Каменелі́ски, -ів; мн.; лісове урочище; с. Вікняни Тлум. р-ну; вар. *Кам'яні Ліски*: Каменеліски, Кам'яні Ліски (2007, Вікн., 24,

57); Каменеліски (2011, УШ). – Назва утворена способом поєднання основ слів *камені*, мн. від *камінь* 'кам'янистий ґрунт' (Експ.), 'місцевість, усіяна камінням' (Худ.², 115), та *ліски*, мн. від *лісок* < *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту в лісі.

Камені́ць, -нця; ч.; гора; с. Милування Тисм. р-ну; вар. *Камінець*: Камінець (2004, Експ.); Каменець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *каменіць* 'щебінь' (ЕСУМ, III, 359), 'місце, вкрите камінням' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту на горі.

Камені́сте¹, -ого; с.; поля; 1) с. Воскресинці Кол. р-ну: Каменисте (2012, БЛ⁵, 242); 2) с. Грушів Кол. р-ну: Каменисте (2012, БЛ⁵, 242). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *каменисте* 'на якому багато каміння' (ВТС, 413). Вони вказують на характер ґрунтів на полях.

Камені́сте², -ого; с.; лісове урочище; с. Гаврилівка Надв. р-ну; вар. *Камениста*, *Каменистий*: Kamienista (1855, АККGL, VI, 48); Каменистий (1998, Мих., 190); Каменисте (2011, Бойко). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *каменисте* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі. Варіант назви узгоджений у роді й числі з номенклатурним терміном *ліс*.

Камені́стий¹, -ого; ч.; ліс; с. Росільна Бог. р-ну: Каменистий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *каменистий* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в лісі.

За переказами, ліс названий так тому, що в ньому колись добували камінь, який перемелювали й використовували на місцевій гуті для виготовлення скла.

Камені́стий², -ого; ч.; потік; л. Куснику п. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Росільна, Хмелівка Бог. р-ну; вар. *Кам'янистий*: Каменистий (2011, УШ); Кам'янистий (2012, ХПЛ, 457); Каменистий (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного

мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому протікає потік.

Каменістий³, -ого; ч.; верх; сс. Слобода, Рунгури Кол. р-ну: *Kamienisty* (1932, PBW, II, 204); *Kamienisty Werch* (1933, MT Mik.); Каменистий (2000, ЕКол, III, 55); Каменистий (2002, Рунг., 240); Каменистий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *каменистий* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на верху.

Каменістий⁴, -ого; ч.; куток; с. Слобода Кол. р-ну: Каменистий (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування верху (див. вище), на схилах якого розкинувся куток.

Каменістий⁵, -ого; ч.; ліс; с. Слобода Кол. р-ну: Каменистий (2012, БЛ⁵, 242). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування верху (див. вище), на схилах якого росте ліс.

Каменістий⁶, -ого; ч.; потік; п. Опрашени п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Каменистий (2011, Бойко). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. *Каменисте*), у якому протікає потік.

Каменіще¹, -а; с.; пасовище; с. Гута Бог. р-ну: Каменище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *каменище* 'кам'яниста місцевість; місце, де багато каміння' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту пасовища.

Каменіще², -а; с.; ліс; с. Верхній Майдан Надв. р-ну; вар. *Каменищі*: *Kameniszczce* (1855, АККГЛ, Bl. 48); *las Kameniszczce* (1884, SG, V, 914); Камініщі (1998, Мих., 190). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *каменище* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в лісі. Варіант назви є онімізованою плюральною формою названого вище апелятива.

Каменіще³, -а; с.; поле; с. Камінне Надв. р-ну: Каменище (1998, Мих., 190). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *каменище* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Камініщі, -ищ; мн.; куток; с. Перерісль Надв. р-ну: Каменищі (2009, ПН, 14). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *каменище* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Каменярня, -і; ж.; куток; смт Чернелиця Гор. р-ну: Каменярня (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *каменярня*, *камінярня* 'родовище каменю, де його видобувають, розробляють; кар'єр; каменоломня' (ВТС, 412), 'родовище каменю' (ЕСУМ, II, 359). Вона вказує на те, що на кутку в давнину розробляли камінне родовище. Про це свідчить і той факт, що дорога тут вимощена вапняком.

Камерал, -у; ч.; ліс; с. Кубаївка Надв. р-ну: Камерал (1998, Мих., 191). – Назва утворена способом усічення та онімізації прикметника *камеральний* 'державний' (СУМ, IV, 82). Вона вказує на належність лісу в давнину державі.

Камеральне, -ого; с.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Камеральне (2008, БГ, 14). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *камеральне* (див. вище). Вона вказує на належність землі в урочищі в давнину державі.

Камеральський, -ого; ч.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Камеральські*: Камеральський (1998, Мих., 191); Камеральський (2010, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *камеральський* (розм.) 'т. с., що *камеральний* (див. вище)'. Вона вказує на належність лісу в давнину до державних маіностей.

Кам'єнкi, -ок; мн.; поле; с. Черніїв Тисм. р-ну: Кам'єнки (2012, БЛ⁵, 242). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *кам'янка* (розм. *кам'єнка*) 'кам'янистий ґрунт' (Експ.), 'кам'янистий берег' (СНГТК, 90). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Камініщі, -ищ; мн.; урочище; с. Копачинці Гор. р-ну: Камініщі (2008, УШ); Камініщі (2012, БЛ⁵, 242). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *камініще* 'кам'яниста місцевість; місце, де

багато каміння' (Експ.), 'збільш. до *камінь* – окремих шматок, брила твердої гірської породи у вигляді суцільної маси, що не кується й не розчиняється у воді' (ВТС, 412). Вона вказує на те, що в урочищі є чимало великих кам'яних брил.

Каміні¹, -ів; мн.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Каміні (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *каміні* (діал., збірн.) 'каміння' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Камінка¹, -и; ж.; пасовище; с. Торговиця Гор. р-ну: Камінка (2012, БЛ⁵, 242). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кам'янка* (розм. *камінка*) 'кам'янистий ґрунт' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту на пасовищі.

Камінка², -и; ж.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Камінка (1998, Мих., 191); Камінка (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кам'янка* (розм. *камінка*) (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту на кутку.

Камінка³, -и; ж.; поля; 1) с. Підвисоке Снят. р-ну: Камінка (2012, БЛ⁵, 242); 2) с. Русів Снят. р-ну: Камінка (2012, БЛ⁵, 242). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кам'янка* (розм. *камінка*) (див. вище). Вони вказують на кам'янистий характер ґрунтів на полях.

Камінковатий, -ого; ч.; хребет; с. Манява Бог. р-ну: Kaminkowaty (1935, MT N). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *камінковатий* 'вкритий подекуди *камінням*'. Вона вказує на характер ґрунту на хребті.

Камінна¹, -ої; ж.; поле; с. Белелуя Снят. р-ну: Kamenna (1906 (1876), KuK Sn.); Kamienna (1933, MT Sn.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *камінна* (< псл. **катеньна*) 'на якій є багато каміння', пор. *камінний* 'кам'яний' (Грінч., II, 213). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Камінна², -ої; ж.; гора; с. Хотимир Тлум. р-ну; вар. *Камінна Гора*: Kamienna Góra (1926, MT T); Камінна (1973, Кобил., 271). – Назва утворена способом субстантивації

та онімізації прикметника *камінна* 'утворена з каменю; на якій є багато каміння'. Вона вказує на характер ґрунту на горі. Варіант назви ускладнений номенклатурним терміном *гора*.

Камінна³, -ої; ж.; урочище (нива); с. Кунісівці Гор. р-ну: Камінна (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *камінна* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту на ниві.

Камінна Гора¹, -ої, -и; ж.; підвищення; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Камінна Гора (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *камінна* (див. вище), що вказує на кам'янистий характер ґрунту на підвищенні.

Камінна Гора², -ої, -и; ж.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Камінна Гора (1998, Мих., 191). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому проростає ліс.

Камінна Кирніці, -ої, -і; ж.; джерело; с. Стриганці Тисм. р-ну: Камінна Кирніці (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кирніці* (діал.) 'криниця' (ГГ, 93), а атрибутивним членом – прикметник *камінна* (див. вище), який вказує на те, що джерело обкладене камінням.

Камінне¹, -ого; с.; поле; с. Старуня Бог. р-ну: Камінне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *камінне* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту поля.

Камінне², -ого; с.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 18 км, до Івано-Франківська – 21 км; вар. *Камінна*: Kamyene (1373 (1416), AGZ, V, 39); Kamyonye (1439, AGZ, XII, 71); Kamyenne (1578, ŻDz, XVIII/1, 89); Kamienne (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19,

фас. 4); Kamienna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 39); Kamienna (1882, SG, III, 768); Кам'янка (1947, АТП, 509); Камінне (2009, ІФ АТП⁷, 161). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *камінне* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту місцевості, на якій виникло село. Форма *Камінна* з'явилася, очевидно, під впливом пол. номенклатурного терміна жін. роду *wieś* 'село'.

Камінне³, -ого; с.; куток; с. Павлівка Тисм. р-ну; вар. *Камніне*: Камінне, Камніне (1997, Павл., 8). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *камінне* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту місцевості, на якій виник куток. Форма *Камніне* з'явилася під впливом місцевих говірок.

Про назву місцеві жителі розповідають, що колись у селі жив багатий чоловік, який володів значними земельними наділами. З якихось причин він трагічно загинув і був похоронений на своїй землі. Могила його була висока, викладена з каміння. Тому це місце й назвали *Камінне*, або *Камніне*.

Камінний¹, -ого; ч.; потік; пр. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Камінний (1997, Павл., 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому протікає потік.

Камінниця¹, -і; ж.; горби; **1**) с. Котиківка Гор. р-ну: Камінниця (2012, БЛ⁵, 242); **2**) с. Стрільче Гор. р-ну: Камінниця (2012, БЛ⁵, 242); **3**) с. Кулачківці Снят. р-ну: Камінниця (2012, БЛ⁵, 242). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *камінниця* 'камінна гора' (Мар., 230), 'кам'яна гора' (Вербич, ГСД, 73). Вони вказують на характер ґрунтів на горах.

Каміння¹, -я; с.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Каміння (2012, НПС, 164). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *каміння* 'збірн. до *камінь*' (ВТС, 612), 'кам'янистий ґрунт' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Камінці¹, -ів; мн.; пасовище; с. Жуків Тлум. р-ну: Камінці (2011, УШ); Камінці (2012, БЛ⁵, 242). – Назва утворена способом

плуралізації та онімізації апелятива *камінець*, *камень* (< псл. **катепись*) 'щебінь' (ЕСУМ, II, 359), 'кам'янистий ґрунт; кам'яні брили' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту на пасовищі.

Камінчик¹, -у; ч.; ліс; с. Хмелівка Бог. р-ну: Kamieńczyk (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 16, арк. 15); Kamieńczyk (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 22, арк. 22); Kamieńczyk (1932, МТ S); Камінчик (2006, IX, 9); Камінчик (2012, БЛ⁵, 242). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *камінчик*, зменш.-пестл. до *камінець* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту в лісі.

Камінчин Клин¹, -ого, -у; ч.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Камінчин Клин (2012, БЛ⁵, 242). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* 'частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за родом посіву тощо)' (ВТС, 433), 'площа землі клиноподібної форми' (СБГ, 209), а атрибутивним членом – прикметник *Камінчин*, що вказує на належність поля в давнину *Камінці*, пор. п-сько *Камінка* (СПЗУ, II, 28).

Камінь¹, -еню; ч.; урочища; **1**) с. Вікно Гор. р-ну: Камінь (2008, УШ); **2**) с. Рогиня Гор. р-ну: Камінь (2008, УШ); **3**) с. Олешів Тлум. р-ну: Камінь (2008, УШ); **4**) с. Підвербці Тлум. р-ну: Камінь (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *камінь* 'окремий шматок, брила твердої гірської породи у вигляді суцільної маси, що не кується й не розчиняється у воді' (ВТС, 412), 'кам'яні брили, уламки каміння', 'кам'янистий ґрунт' (Експ.), 'місцевість, усіяна камінням' (Худ.², 115). Вони вказують на наявність в урочищах пісковиків, які використовували для будівельних робіт.

Камінь², -еню; ч.; горби; **1**) с. Братишів Тлум. р-ну: Камінь (2011, УШ); **2**) с. Сокирчин Тлум. р-ну; вар. *Камень*: Камінь, Камень (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *камінь* (див. вище). Вони вказують на кам'янистий характер ґрунтів на горбах.

Камінь³, -еню; ч.; потік; пр. Ставища п. Дністра; с. Братишів Тлум. р-ну: Камінь

(2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), з якого стікає потік.

Кам'яна́, -ої; ж.; річки; л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра, назва поширена лише в с. Камінне Надв. р-ну, у верхній та нижній течіях – річка *Стримба* (див. далі); вар. *Камінна*: Kamienna (1882, SG, III, 767); Кам'яна (1979, СГУ, 234). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *камінна*, *кам'яна* 'яка складається з каменю, яка має каміння'. Вона вказує на характер ґрунту поточища й навколишньої місцевості, пор. також село *Камінне* (див. вище), де протікає річка.

Кам'яне́¹, -ого; с.; поля; **1**) с. Гвізд Надв. р-ну; вар. *Кам'їне*: Кам'яне (1998, Мих., 191); Кам'їне (2011, УШ); **2**) с. Павлівка Тисм. р-ну: Кам'яне (2012, БЛ⁵, 242). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *кам'яне* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів на полях.

Кам'яне́², -ого; с.; лісове урочище; с. Сілець, смт Єзупіль Тисм. р-ну; вар. *Камінне*: Кам'яне (1982, АПП, 116); Кам'яне (1997, Єз., 188); Кам'яне, Камінне (2002, СНЧ, 39); Кам'яне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *камінне*, *кам'яне* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту в урочищі.

Дослідники історії с. Сілець Т. Цюцьмась, І. Драбчук, В. Цюцьмась припускають, що на місці теперішнього урочища колись було давнє поселення, яке мало оборонні *кам'яні* споруди. Звідси й така назва. Коли ж монголо-татари знищили центр цього поселення, що знаходився в теперішньому урочищі Городищі, люди покинули його й перемістилися в інше місце, до Чешибісів (суч. смт Єзупіль) та в с. Сілець. Через деякий час ця місцевість заросла лісом, але назва збереглася до наших днів (СНЧ, 39).

Кам'яне́³, -ого; с.; кол. фільварок, потім хутір, об'єдн. з с. Кутище Тлум. р-ну; засн. у XVIII ст. сином пана Хлібовича Фелі (SG, V, 6); давні назви – *Кам'янець*, *Камінна*: Kamieniec (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1,

спр. 286, 140 зв.); Kamienna (1884, SG, V, 6); Kamienna (1900, SGG, 701); Kamienna (1905 (1874), KuK TT); Kamienna (1914, GKK); Kamienna (1926, MT T); Kamienna (1934, SDW, № 24, s. 296); Кам'яне (1947, АТП, 517); Кам'яне (1961, ІФ АТП¹, 79). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *кам'янець* 'кам'янистий ґрунт' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту території, на якій було засновано фільварок. Сучасне найменування хутора є субстантивованим та онімізованим прикметником *кам'яне* (див. вище).

Кам'яне́ць, -нця; ч.; урочища; **1**) с. Молодятин Кол. р-ну: Кам'янець (2011, УШ); **2**) сс. Братишів, Вікняни Тлум. р-ну: Кам'янець (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кам'янець* (див. вище). Вони вказують на кам'янистий характер ґрунтів урочищ.

Кам'яне́цький Потік, -ого, -оку; ч.; потік; пр. Шибенки п. Пруту л. Дунаю; сс. Молодятин, Княждвір Кол. р-ну: Кам'янецький Потік (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *кам'янецький* 'який витікає з урочища *Кам'янець* (див. вище)'.

Кам'яній¹, -ого; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 6 км; с. Козина, смт Єзупіль Тисм. р-ну; вар. *Камінний*: Kamienny (1855, AKKGL, Bl. 39); Kamienny (1882, SG, III, 772); Kamienny (1906 (1874), KuK KH); Каменный, Kamienny (1917, Машт., ДБ, 17); Kamienny (1927, MT Hal.); Кам'яний (1979, СГУ, 234). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кам'яний* 'який складається з каменю; у якому є каміння' (ВТС, 413). Вона вказує на характер ґрунту поточища.

Кам'яній², -ого; ч.; горб; с. Братишів Тлум. р-ну: Кам'яний (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та оні-

мізації прикметника *кам'яний* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту на горбі.

Кам'яний Верх, -ого, -у; ч.; гора; 666 м; с. Слобода Кол. р-ну: Кам'яний Верх (2005, К КР); Кам'яний Верх (2011, КР). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* 'гора; вершина гори' (Мар., 218), а атрибутивним членом – прикметник *кам'яний* (див. вище), що вказує на кам'янистий характер ґрунту на цьому орооб'єкті.

Кам'яніста¹, -ої; ж.; височина; між сс. Задубрівці, Русів та Стецева Снят. р-ну: Кам'яніста (1982, КС, 66); Кам'яніста (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *кам'яніста* 'на якій багато каміння' (ВТС, 413). Вона вказує на характер ґрунту на височині.

Кам'яніста², -ої; ж.; поле; сс. Стецева, Русів Снят. р-ну: Кам'яніста (1982, КС, 199); Кам'яніста (2012, БЛ², 242). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування височини (див. вище), на якій розкинулося поле.

Кам'янка¹, -и; ж.; урочища; 1) с. Вербівці Гор. р-ну; вар. *Камнінка*: Камнінка (2011, МП); Кам'янка (2012, УШ); 2) між смт Печеніжин та с. Княздівр Кол. р-ну; вар. *Кам'інка*, *Кам'янки*: Kamionki (1906 (1876), КуК К); Kamionka (1933, МТ К); Кам'янки (1985, ІГ, ІІ, 419); Кам'інка (2006, КГ, 22); Кам'янка (2011, УШ); Кам'янка (2012, БЛ², 242); 3) с. Белелуя Снят. р-ну: Кам'янка (2000, Марусик, 12, 16). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кам'янка* (< псл. **катепъка*) 'кам'янистий ґрунт', пор. *кам'янка* (діал.) 'кам'яніста гора' (Мар., 230), рос. діал. *каменка* 'річка або потік з кам'янистим дном', н.-луж. *катенка* 'кам'янисте поле' тощо (ЭССЯ, 9, 133–134), блр. діал. *каменка* 'річка з твердим руслом, кам'янистим ґрунтом' (Яшкін, 336), ст.-укр. *камєни* 'кам'яний' (ССУМ, І, 468). Вони вказують на характер ґрунтів в урочищах. Варіанти назви з'явилися під впливом місцевого мовлення.

Кам'янка², -и; ж.; гори; 1) с. Хмелева Гор. р-ну; вар. *Кам'єнка*: Кам'янка (2008,

УШ); Кам'єнка (2012, Експ.); 2) с. Нижнів Тлум. р-ну: Kamianka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144, арк. 155); Кам'янка (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кам'янка* (див. вище). Вони вказують на кам'янистий характер ґрунтів на горах.

Кам'янка³, -и; ж.; давнє село, а потім місто на Коломийщині, тепер с. Велика Кам'янка Кол. р-ну (див. вище): Kamyonka (1438, AGZ, XII, 43); opp. (місто) Kamionki et villa (село) Kamionki (1450, ЖУР, V, 117); Camyonka (1485, AGZ, XIX, 199); Kamionki (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Kamionki (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кам'янка* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту місцевості, на якій виникло село.

Кам'янка⁴, -и; ж.; пасовище; с. Побережжя Тисм. р-ну: Кам'янка (2011, УШ); Кам'янка (2012, БЛ², 242). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кам'янка* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту пасовища.

Кам'янка⁵, -и; ж.; давнє село на Тлумаччині, тепер не ідент., можливо, це поле *Кам'янка* в с. Кутище Тлум. р-ну: Kamyonka (1438, AGZ, XII, 43); Kamionka ad Jakubowka (1707, ЛЦДІА, 5, опр. 2, спр. 1); niwa Kamienna (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 7, арк. 28); поле Кам'янка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кам'янка* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту місцевості, на якій виникло село і на якій тепер розкинулося поле.

Кам'янка⁶, -и; ж.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: Kamianka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, арк. 124); Кам'янка (2012, БЛ², 242). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Канада, -и; ж.; кутки; 1) м. Коломия: Канада (2009, Експ.); 2) смт Печеніжин Кол. р-ну: Канада (2006, КГ, 22); 3) с. Рунгури Кол. р-ну: Канада (2002, Рунг., 240); Канада

(2012, БЛ², 242); 4) с. Турка Кол. р-ну: Канада (2006, КВС, 173); Канада (2011, УШ); Канада (2012, БЛ², 242). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування країни в Північній Америці. Вони мають конотативне значення і вказують на значну віддаленість кутків від центрів населених пунктів, а також на проживання на них людей, які працювали колись як трудові емігранти в цій країні.

Канал, -у; ч.; куток; смт Обертин Тлум. р-ну: Канал (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *канал* 'наповнене водою штучне річище для судоплавного сполучення між водоймищами, зрошування ґрунтів, осушування боліт, відводу або стоку води' (ВТС, 413). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де було таке річище, призначене для осушування земельних ділянок та стоку з них води.

Каневе Болото, -ого, -а; с.; куток; с. Кийданці Кол. р-ну: Каневе болото (2006, КВС, 62); Каневе Болото (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гелоніма – найменування болотистої місцевості, на якій було засновано куток. В основі гелоніма лежить апелятив *болото* 'мокра заболочена низина; мокре місце між горбами' (Мар., 218), 'грузьке місце з надмірно зволуженим ґрунтом' (Лісняк, 360), 'розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою' (СБГ, 35–36), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Каневе*, що вказує або на належність в давнину землі на теперішньому кутку людині на прізвисько *Каня*, пор. *Каня* (Редько, I, 434; СПЗУ, II, 29), або на те, що тут колись водилися *кані* – хижі птахи родини яструбових, пор. *каня* 'хижий птах родини яструбових, схожий на шуліку; знищує гризунів' (ВТС, 414).

Кані, -ів; мн.; лісові урочища; 1) с. Моностирчани Бог. р-ну: Кані (2005, НМ, 7); Кані (2011, УШ); 2) смт Солотвин Бог. р-ну: Кані (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *каня* (див. вище). Вони вказують на вид птахів, які водилися колись в урочищах.

Канук, -а; ч.; потічок; пр. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістийки п. Пруту л. Дунаю; с. Слобода Кол. р-ну: Kanuk (2000, РВWCz., 201). – Назва передана в довіднику неправильно. Повинно бути *Канюк*, пор. *куток Канюк*, а також *верх Канюки* (див. далі), з якого витікає потічок. Вона є результатом трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка, у якому протікає потік. В основі мікротопоніма лежить апелятив *канюк*, *канюка* 'хижий птах родини яструбових, схожий на шуліку' (ВТС, 414). Можливо також, що мікротопонім мотивований однозвучним антропонімом, пор. п-ще *Канюк* (СП, 168).

Канчаківа, -ої; ж.; урочище; с. Джурів Снят. р-ну: Kanczakowa (1933, МТ Kuty). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Канчак*, пор. однокорінні п-ща *Канча*, *Канчій* (ПЗУ, 248), *Канчук* (СП, 168), блр. *Канчак* (Бір., 178).

Канюкі¹, -ів; мн.; верх; с. Слобода Кол. р-ну; вар. *Канюк*: Kanuk (1880, KuK KM); Kaniugi (1933, МТ Mik.); Канюки (2000, ЕКол., III, 55); Канюки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *канюка* 'хижий птах родини яструбових, схожий на шуліку' (ВТС, 414). Вона вказує на вид птахів, що водяться на верху. Можливою є також мотивація цього ороніма родинною назвою *Канюки*, пор. п-ще *Канюка* (СП, 168).

Канюкі², -ів; мн.; куток; с. Слобода Кол. р-ну: Канюки (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування верху (див. вище), на якому розкинувся куток.

Канюкі³, -ів; мн.; ліс; с. Слобода Кол. р-ну: Канюки (2012, БЛ², 242). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування верху (див. вище), на якому розкинувся ліс.

Канюковата, -ої; ж.; гора; с. Манява Бог. р-ну: Канюковата (1887, ICM, 38); Канюковата (1975, АСЗ, I, 742); Канюковата (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *канюковата* 'на якій водяться подекуди *канюки*

(див. вище)'. Вона вказує на вид птахів, що водяться на горі. Можливо також, що назва відбиває форму гори, подібну до *канюка*.

Каню́тчин, -ого; ч.; куток; с. Парище Надв. р-ну: Канютчин (1998, Мих., 191); Канютчин (2009, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Канютка*, пор. п-сько *Канютка* (Експ.).

Каню́чий Горб, -ого, -а; ч.; горб; с. Чортовець Гор. р-ну: Kaniuczy Gorb (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 6, арк. 35); Kaniuczy horb (1906 (1876), КуК К); Kaniuczy Horb (1933, МТ К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб*, а атрибутивним членом – прикметник *канючий*, що вказує на наявність на горбі птахів *канюків* (див. вище).

Капакóве, -ого; с.; земельна ділянка; с. Добротів Надв. р-ну: Капакове (2004, ДІС, 10). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Капак*, пор. п-ще *Капак* (ІФД, 264).

Капіта́нівка, -и; ж.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Капітанівка (2002, СНЧ, 39). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *капітан* 'офіцерське звання або чин в армії, що надається після звання старшого лейтенанта, а також особа, яка має це звання' (ВТС, 416). Таке звання мав відставний польський офіцер, якому влада Польщі надала тут земельну ділянку, де він збудував собі хатчину й жив сам, без сім'ї.

Капіта́нка, -и; ж.; урочище; с. Колінки Тлум. р-ну: Капітанка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *капітан* (див. вище). Таке звання мав австрійський офіцер, який проживав колись в урочищі.

Каплі́нські Обочі́, -их, -ів; мн.; пагорб; с. Княже Снят. р-ну: Каплинські Обочі (2011, КПЧ, 54). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування узвишшя *Обочі́* (див. далі), до складу якого входить пагорб, а атрибутивним членом – прикметник *Каплинські́*, що вказує на належність землі на пагорбі в дав-

нину *Каплинським*, пор. п-ще *Каплинський* (СП, 168).

Каплі́чка, -и; ж.; пасовище; м. Снятин: Капличка (2012, БЛ², 242). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *капличка*, дем. від *каплиця* 'у християн – невеличка споруда без вітваря для відправ і молитов' (ВТС, 415). Вона вказує на те, що на пасовищі була чи є така споруда.

Капо́ра, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Тарасівка Тлум. р-ну: Капора (1947, АТП, 518); Капора (1961, ІФ АТП¹, 79). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка могла започаткувати хутір і володіти ним, пор. похідне п-ще *Капорин* (СП, 168). Д. Г. Бучко припускає утворення цієї назви від апелятива *капор*, *капора* (діал.) 'пристрій, яким заганяють у землю палі' (Бучко, 77), що сумнівно. М. Л. Худаш вважає, що вона походить від однозвучного мікротопоніма – найменування ділянки землі, утвореного, у свою чергу, семантичним способом від апелятива *капора*, фонетичного варіанта зафіксованого на Бойківщині діал. апелятива *канура* 'потала' < пол. *kapures* 'згуба'. Мотивом номінації в такому разі міг послужити факт утрати кимсь цієї місцевості або втрати чогось на цій місцевості (Худ.², 116).

Каптарі́вка, -и; ж.; поле; с. Камінне Надв. р-ну: Каптарівка (1998, Мих., 191). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від рум. апелятива *captar* 'дашок, покрівля вулика' (Нг., 138). Очевидно, на полі колись був навіс для худоби або вулики для бджіл. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Kantap*, пор. рум. п-ще *Captar*, *Căptar* (Const., 303, 307).

Капу́сники, -ів; мн.; куток; с. Серафінці Гор. р-ну: Капусники (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей, які займалися вирощуванням *капусти* й проживали колись на кутку, пор. п-сько *Капусник* (СПЗУ, II, 32).

Капу́сті, -ст; мн.; поле; с. Глушків Гор. р-ну: Капусти (2012, БЛ², 242). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації

апелятива *капуста* 'городня рослина родини хрестоцвітних, листя якої використовують для виготовлення різних страв' (ВТС, 416). Вона вказує на те, що поле призначене для вирощування цієї рослинної культури.

Карака́йка, -и; ж.; куток; с. Підгайчики Кол. р-ну: Каракайка (2006, КВС, 126). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, яка, мабуть, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Каракай*, що походить з тюрк. *каракай* 'чорненький, чорнявий' (Редько, I, 437).

За переказами, на місці, де тепер куток, колись потопилися татарські вершники.

Карала́шка, -и; ж.; урочище (поле); с. Глушків Гор. р-ну: Каралашка (1978, Гор., 480). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від антропоніма *Каралаш*, пор. п-ще *Каралаш* (ІФД, 264). Можлива також мотивація цього мікротопоніма однозвучним андронімом – найменуванням жінки за прізвищем чоловіка, якій могло колись належати це поле.

Карасі́в, -евого; ч.; поле; с. Тишківці Гор. р-ну: Карасів (2010, БЛ¹, 342). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Карась*, пор. п-ще *Карась* (ІФД, 265).

Каратні́цька, -ої; ж.; гора; 457 м; с. Гринівка Бог. р-ну: Каратніцька (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка, очевидно, володіла колись землею на горі, пор. п-ще *Каратницький* (Редько, I, 439). Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Карату́ра, -и; ж.; горб; 356,1 м; між сс. Джурів та Рудники Снят. р-ну; інша назва – *Чорновище* (див. далі): Karatura (1855, AKKGL, Bl. 49); Haratura (зам. Karatura; 1889, SG, X, 60); Karatura (1904 (1877), KuK Kutu); Kieratura (1932, PBW, II, 258); Karatura (1933, MT Kutu); Каратура, Чорновище (1994, СБР, 6–7); Чорновище (2007, К ВжР). – Назва походить із тюркського *kara* 'чорна' (Карпенко¹, 126) + *tura* 'укріплене місце, поселення; фортеця' (СНГТ, 566). Вона вказує на те, що

на горі була колись чорна фортеця, така ж башта або чорне за кольором укріплення.

Каргані́вка, -и; ж.; кутки; **1** с. Семаківці Кол. р-ну: Карганівка (2006, КВС, 142); **2** с. Спас Кол. р-ну: Карганівка (2006, КВС, 156); Карганівка (2011, УШ). – Назви неоднозначні щодо походження. Вони можуть бути: а) суфіксальними утвореннями -івк(а) від антропоніма *Карган*, пор. п-сько *Карган* (Експ.); так називали на Прикарпатті смуглявих людей; б) такими ж утвореннями від апелятива *карган* 'лабаз; приймальний пункт для риби; холодильник' < тур. *karhane* 'льодовня, холодильник' (ЕСУМ, II, 389); якщо врахувати, що обидва села, у яких є кутки з такими назвами, розташовані на берегах відповідно Пруту та Пістиньки, де могли бути в давнину приймальні пункти для риби та холодильні, то мотивація цих мікротопонімів названим апелятивом виглядає цілком можливою; в) такими ж утвореннями від апелятива *карган* зі значенням 'кажан' (ЕСУМ, II, 389); у такому разі вони вказують на наявність на кутках у давнину цих тварин.

Ка́рлівка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Ганьківці Снят. р-ну, тепер не ідент.: Karłówka (1900, SGG, 613). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Карл*, пор. особове ім'я *Карл* (СУІ, 166), нім. *Karl* (KVB, 69).

Ка́рлівське, -ого; с.; поля; **1** с. Будилів Снят. р-ну: Карлівське (2011, УШ); **2** с. Русів Снят. р-ну: Карлівське (2012, БЛ², 242); **3** с. Устя Снят. р-ну: Карлівське (2012, БЛ⁴, 204). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *карлівське* 'яке належало колись громаді с. *Карлів* (тепер – *Прутівка*) або окремим його жителям'.

Ка́рлівський, -ого; ч.; ліс; с. Рудники Снят. р-ну: Karłowski las (1904 (1877), KuK Kutu); Карлівський ліс (1982, КС, 107); Карлівський (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *карлівський* 'який належав колись громаді с. *Карлів* (див. вище) або окремим його жителям'.

Ка́рлові Ду́би, -их, -ів; мн.; ліс; с. Липівка Тисм. р-ну: Карлові Дуби (2011,

Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *дуби* ‘дубовий ліс; дубові зарості’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Карлові*, що вказує на належність лісу в давнину *Карлові*, пор. особове ім’я *Карл* (див. вище).

Каролі́на, -и; ж.; гора; с. Грабовець Бог. р-ну: Кароліна (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – найменування жінки, яка, очевидно, проживала колись на горі, пор. особове ім’я *Кароліна* (СУІ, 167).

Ка́рпова Го́ра, -ої, -и; ж.; підвищення; с. Угорники Тисм. р-ну: Карпова Гора (2005, УКС, 7); Карпова Гора (2009, БЛ², 175). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Карпова*, що вказує на належність ґрунту на підвищенні в давнину *Карпові*, пор. особове ім’я *Карп* < *Карпо* (СУІ, 167), п-ще *Карп* (ІФД, 265).

Касі́нцеве, -ого; с.; поле; с. Цуцилів Надв. р-ну: Касінцеве (1998, Мих., 191). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(е)* від антропоніма *Касінець*, пор. п-ще *Касинець* (Редько, І, 444).

Каспе́рівка, -и; ж.; куток; між сс. Вовчинець Ів.-Франк. м/р та Княгинин, тепер част. міста Івано-Франківськ: Касперівка (1975, АСЗ, І, 606); Касперівка (2001, Петраш, 13). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Каспер*, пор. особові імена *Каспар* (СЛІ, 456), *Каспер* (ЕСУМ, II, 399), ст.-п. *Kasper* (SSNO, II, 543), п-ще *Каспер* (Редько, І, 444).

Ка́тері́на¹, -и; ж.; урочище; с. Тростянець Снят. р-ну: Kataryna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 31, арк. 29); Kataryna (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 13, спр. 75, арк. 18, 20); Kataryna (1933, МТ Kutу); Катерина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені жінки, якій, очевидно, належа-

ла колись земля в урочищі, пор. особове ім’я *Катерина* (СУІ, 169).

Ка́тері́на², -и; ж.; гора; с. Тростянець Снят. р-ну: Katarina (1855, АККGL, Bl. 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому височіє гора.

Катері́на³, -и; ж.; гора; 378 м; с. Майдан Тисм. р-ну: Katharina (1855, АККGL, Bl. 44); Katarzyna (1884, SG, V, 913). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені жінки, яка проживала колись на горі або володіла тут землею. Можливо також, що тут колись була статуя *Святої Катерини*, що й зумовило появу такої назви.

Катері́на⁴, -и; ж.; поле; с. Тязів Тисм. р-ну: Катерина (1995, ТМН, 48). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені жінки, якій, очевидно, належала колись земля в урочищі, пор. особове ім’я *Катерина* (див. вище).

За народними переказами, колись на полі стояла сторожова вишка, звідки повідомляли мешканців села про небезпеку. Дозорці, які тут чергували, при наближенні ворога запалювали смолоскипи. Одного разу з невідомих причин від смолоскипу на дівчині Катерині загорілася одяга й вона загинула. З тих пір поле на її честь назвали *Катериною*.

Катері́ніна Моги́ла, -ої, -и; ж.; гора; 416 м; с. Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Горб Святої Катерини*, *Катерина*, *Катеринина*: Katarzinina Mogiła (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 57, арк. 15); Katharina (1855, АККGL, Bl. 49); wzgórze św. Katarzyny (1883, SG, IV, 167); Sw. Katarzyna (1904 (1877), KuK Kutу); Mogiła Kateryny (1933, МТ Kutу); Могила, Катеринина Могила (2006, КГ, 20); Катеринина Могила (2011, УШ); Катеринина (2012, БЛ⁵, 242). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могила* ‘штучне земляне підвищення; курган; височина’ (Мар., 236–237), ‘високий земляний насип, штучне земляне підвищен-

ня' (Лісняк, 359), 'пагорб; купа чогось; насип на місці поховання' (ПЗУ, 393), а атрибутивним членом – прикметник *Катеринина*, що вказує на належність землі на горі в давнину якійсь *Катерині* або на поховання на горі жінки з таким іменем. Зважаючи на те, що гора мала колись назву *Горб Святої Катерини*, можемо припустити, що на ній була статуя цієї Святої або монастир її імені.

Катерінка, -и; ж.; горб; між сс. Сілець Тисм. р-ну та Вікторів Гал. р-ну: Katarzynka (1855, АККГЛ, ВІ. 39). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – найменування жінки чи дівчини, яка, мабуть, володіла колись землею, пор. особове ім'я *Катеринка* < *Катерина* (СУІ, 169). Можливо також, що колись давно так у народі називали церкву Святої Катерини, яка могла стояти на горбі й від якої пішла його назва.

Катерінчине, -ого; с.; лісове урочище; с. Молодків Надв. р-ну: Катеринчине (1998, Мих., 191). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(е)* від антропоніма *Катеринка*, пор. особове ім'я *Катеринка* < *Катерина* (див. вище).

Качіса, -и; ж.; куток; с. Ліски Кол. р-ну: Качіса (2006, КВС, 82). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська людини, яка могла започаткувати куток.

Качурénка, -и; ж.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну; вар. *Качурьинка*: Качуренка, Качурьинка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, якій, мабуть, належало колись урочище, пор. п-ще *Качур* (ІФД, 266), п-сько *Качура* (СПЗУ, II, 45). Її варіант відбиває особливості місцевої говірки.

Каші́ця, -і; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Кашиця (2006, КВС, 122); Кашиця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кашиця* 'стінка з дерева й каміння на ріці' (Ляшук, 166), 'дамба з колод; плетене укріплення берега й каміння на річці' (ІГ, 91), 'гать з дерева біля берега'

(Онишк., I, 344). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де була така споруда.

Кашу́би, -ів; мн.; куток; с. Грушка Тлум. р-ну: Кашуби (1975, АСЗ, I, 900). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала колись на ньому, пор. поширене в селі п-ще *Кашуба* (ТД Тл., 95).

Ква́дра, -и; ж.; поле; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Квадра (2012, БЛ², 242). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *квадра* 'чверть' (ЕСУМ, II, 413). Ідеться, очевидно, про певну міру площі, яка в місцевих говірках називається *чверткою* і позначає: а) міру площі, яку можна виорати за півдня (у гуцульських говірках); б) міру площі, що дорівнює 8 моргів (у наддністрянських говірках); в) міру площі в розмірі ¼ га, або 20–25 пражин чи ¼ морга або фалчі (у буковинських говірках). У СУМ *чвертка* є старовинною мірою земельної площі, що становить півтора десятини, тобто 1,635 га (НВГ, 47).

Квадрáти, -ів; мн.; поле; смт Обертин Тлум. р-ну: Квадрати (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *квадрат* 'рівнобічний прямокутник; що-небудь такої форми' (ВТС, 422). Вона вказує на те, що поле колись було поділене на частини вказаної вище форми.

Кварті́ючка, -и; ж.; урочище; с. Троїця Снят. р-ну: Квартючка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, яка, мабуть, володіла колись землею в урочищі або проживала в ньому, пор. п-ще *Квартюк* (Експ.), п-сько *Кварта* (СПЗУ, II, 46).

Квасне Пóле, -ого, -я; с.; урочище (луг, поле); с. Середній Майдан Надв. р-ну: Quasne pole (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Kwaśne pole (1906 (1880), KuK N). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* 'безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви' (ВТС, 846), а атрибутивним членом – при-

кметник *квасне* 'кисле' (ВТС, 423), що вказує на проростання в урочищі щавлю, пор. *квасок* (бот.) 'щавель' (ВТС, 423).

Кваснічка, -и; ж.; гора; 350 м; с. Буківна Тлум. р-ну; вар. *Кваснисько*: Kwasnisko (1855, AKKGL, Bl. 45); Kwaśniczka (1884, SG, V, 17); Kwaśniczka (1905 (1874), KuK TT); Kwaśnica (1913, GKK); Kwaśniczka (1926, MT T). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *квасниця* (бот.) 'щавель кислий' (Смик, 74). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Квасок, -ска; ч.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну: Квасок (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *квасок* (бот.) 'щавель' (ВТС, 423). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Квічкóвої, -ої; ж.; поле; с. Волосів Надв. р-ну: Квічкової (1998, Мих., 191). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма – прізвища *Квічкова*, яке мала жінка, що володіла колись полем.

Кедрик, -у; ч.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Кедрик (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кедрик* 'невеликі кедрові зарості' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Кейнівка, -и; ж.; гора; 327 м; с. Сороки Гор. р-ну: Keuniówka (1926, MT H). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма – прізвища німецького походження *Кейн* < нім. *Kein* < *Kein(er)* (FNB, 166), яке мав німецький колоніст, що володів землею на горі.

Кéлихів, -ова; ч.; село; Снят. р-н; нал. до Тулухівської с/р; віддаль до Снятина – 19 км, до Івано-Франківська – 84 км; давні назви – *Колюхів*, *Кілюхів*: Koluchow (1600, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 12, с. 265); Koluchow (1649, ЖУР, IV, 279); Kiluchow ad Zablotow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Koluchow (1707, ODZH, 219); Kielichów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 30); Kielichow (1790, KGL, 28); Kilichów (1855, AKKGL, Bl. 49); Кілюхів (1886, ШДС, 77); Kielichów (1933, MTS); Келихів (1947, АТП, 506); Келихів (2009, ІФ АТП⁷, 161). – Назва історично є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овь*) від антропо-

німа *Колюх*, пор. чеське особове ім'я *Koluch* (Sv., 274), похідні п-ща *Колюха* (Дов., I, 47), *Колюшко* (ІФД, 276). Форма *Келихів* є штучною, запровадженою, очевидно, під впливом асоціації назви з лексемою *келих*.

Кéлихівське, -ого; с.; поле; с. Тулуків Снят. р-ну: Келихівське (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *келихівське* 'яке належало громаді с. *Келихів* (див. вище) чи окремим його жителям'.

Кéлія¹, -ї; ж.; горб; 430 м; с. Середній Майдан Надв. р-ну; давня назва – *За келією*, вар. *Келій*: Za Keliu (1855, AKKGL, Bl. 48); Kelyi (1884, SG, V, 727); Kelyia (1906 (1880), KuK N); Kelja (1935, MT N); Келія (2008, ЛСМ, 14); Келія (2010, Експ.). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника за (див. вище) та апелятива *келія* 'житло ченця або черниці (окрема кімната в монастирі або будиночок); *перен., жарт.* невелика кімната самотньої людини' (ВТС, 424) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування горба за помешканням монахів-затворників. Сучасне його найменування є семантичним утворенням від названого вище апелятива. Варіант назви з'явився в результаті неправильного її написання.

Кéлія², -ї; ж.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Келія (1998, Мих., 191). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому росте ліс.

Кéлія³, -ї; ж.; куток; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Келія (1998, Мих., 191); Келія (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Кéмпа¹, -и; ж.; куток; с. Вікно Гор. р-ну: Кемпа (2012, БЛ², 242). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кемпа* 'гора, яка своєю формою нагадує підкову' (Мар., 231), пор. зах.-пол. *кемпа* 'невелике підняття на поверхні; горбок на болоті; високий пагорб' (СЗПГ, I, 219). Вона вказує на розміщення кутка на підвищенні

Кемпа², -и; ж.; підвищення; с. Колінці Тлум. р-ну: Кемпа (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кемпа* (див. вище).

Кендюх¹, -а; ч.; кол. хутір, об'єдн. з с. Чортовець Гор. р-ну: х. Кендюх (1947, АТП, 511); Кендюх (1961, ІФ АТП¹, 79). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника або власника хутора, пор. п-ща *Кендух*, *Кендюх* (ІФД, 267). Д. Г. Бучко пов'язує назву з апелятивом *кендюх* 'шлунок чотириногих тварин' (Бучко, 77), що непереконливо.

Кендюх², -у; ч.; криниця; с. Чортовець Гор. р-ну: Кендюх (1999, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка володіла колись криницею, пор. п-ща *Кендух*, *Кендюх* (див. вище). Можлива також її мотивація однозвучним мікротопонімом – найменування кол. хутора, тепер кутка (див. вище), у якому розміщена криниця.

Кептич, -а; ч.; кол. фільварок біля смт Заболотів Снят. р-ну: Кептич (1982, КС, 108); Кептич (2008, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього засновника фільварку, пор. п-ще *Кептич* (Експ.).

Кермин, -а; ч.; куток; с. Молодятин Кол. р-ну; вар. *Кирмин*: Кермин (2006, КВС, 105); Кермин (2008, БГ, 14); Кермин (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від тюрк. апелятива *kermen* 'замок, фортеця', пор. тур. *kermen* 'фортеця' (ТРС, 534). Вона вказує на те, що на кутку колись був укріплений панський замок.

Керниці, -иць; мн.; урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Керниці (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *керниця* (< псл. **kъrnica*) 'криниця, джерело' (НГТ, 408), пор. бойк. *керниця* 'джерело; джерело під горою; криниця в полі' (Онишк., I, 347). Вона вказує на наявність в урочищі джерел і криниць.

Керніця¹, -і; ж.; гора; 938,6 м; с. Манява Бог. р-ну: Kiernice (2000, PBWG, 140, 172);

Кернице (2003, ТК ЦГ); Керниця (2004, Експ.); Kiernyse (2006, GUG, тара 1); Керниця (2010, К РР). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *керниця* (див. вище). Вона вказує на наявність на горі джерел і криниць.

Керніця², -і; ж.; полонина; с. Манява Бог. р-ну: *połon Kiernice* (1935, МТ Porohy); Kiernica (2000, PBWG, 140); *połonina Kiernica* (2008, Gorgany, 253). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулася полонина.

Керніця³, -і; ж.; поле; с. Незвисько Гор. р-ну: Керниця (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *керниця* (див. вище). Вона вказує на наявність на полі джерела та криниці.

Керніця⁴, -і; ж.; поточина; л. Коломийки л. Пруту л. Дунаю; сс. Лісна Слобідка Кол. р-ну; інша назва – *Чорний потік*, *Чорний* (див. далі): Kiernica, Czarny Potok (1883, SG, IV, 46); Kiernica (1906 (1876), KuK K); Керниця (1979, СГУ, 245). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *керниця* (див. вище). Вона вказує на витік поточини з джерела.

Кернічка, -и; ж.; поточини; 1) пр. Потону п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну: Кернічка (2008, ЛГ, 21); 2) бас. Стримби л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Перерісль Надв. р-ну: Кернічка (1979, СГУ, 245). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кернічка*, дем. від *керниця* (див. вище). Вони вказують на витік потоків із джерел.

Керничкі¹, -ок; мн.; урочище; с. Кунисівці Гор. р-ну: Кернички (2009, ГСС, 12); Кернички (2012, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *кернічка*, дем. від *керниця* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі багатьох джерел.

Керничкі², -ок; мн.; поля; 1) с. Семенівка Гор. р-ну: Кернички (2012, Експ.); 2) між сс. Підгайчики та Старий Гвіздець Кол. р-ну: Kierniczki (1906 (1876), KuK K); Kiernyszki (1933, МТ K); 3) с. Перерісль Надв. р-ну;

вар. *Керничкы*: Керничкы (1998, Мих., 191); Кернички (2011, УШ); 4) м. Снятин: Кернички (1982, КС, 108); Кернички (2012, НПС, 22). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *керничка* (див. вище). Вони вказують на наявність на полях багатьох джерел. Варіант назви в селі Перерісль відбиває особливості місцевої говірки.

Керничку́³, -ок; мн.; кутки; 1) с. Верхній Майдан Надв. р-ну; вар. *Керничкы*: Керничкы (1998, Мих., 191); Кернички (2011, УШ); 2) смт Обертин Тлум. р-ну: Кернички (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *керничка* (див. вище). Вони вказують на наявність на кутках багатьох джерел. Варіант назви в с. Верхній Майдан відбиває особливості місцевої говірки.

Керничку́⁴, -ок; мн.; ліс; с. Молодків Надв. р-ну; вар. *Керничкы*: Керничкы (1998, Мих., 191); Кернички (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *керничка* (див. вище). Вона вказує на наявність у лісі багатьох джерел. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Керничку́⁵, -ок; мн.; горб; с. Нижнів Тлум. р-ну: Кернички (2008, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *керничка* (див. вище). Вона вказує на наявність на горбі джерел.

Керничку́⁶, -ок; мн.; хутір; нал. до с. Нижнів Тлум. р-ну: Кернички (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся хутір.

Керничку́⁷, -ок; мн.; кол. хутір, нал. до с. Тарасівка Тлум. р-ну: Kierniczki (1900, SGG, 709). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *керничка* (див. вище). Вона вказує на наявність на території, де виник хутір, багатьох джерел.

Керні́чний, -ого; ч.; урочище; с. Красна Надв. р-ну; вар. *Керничний*: Керничний (1998, Мих., 191). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметни-

ка *керничний* 'який має багато *керниць* –криниць'. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Кізи́рі, -ів; мн.; урочище; с. Ісаків Тлум. р-ну: Кизирі (2011, УШ). – Назва неясна щодо походження. Очевидно, вона є результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла володіти колись урочищем. Можливо також, що цей мікротопонім мотивований апелятивом *кизирі*, мн. від *кизир*, який є розмовною формою апелятива *кізівер* (із синкопою звуків [в] та [е]) 'круте узгір'я, яке можна орати згори вниз, вертаючись з плугом впорожні' (ЕСУМ, II, 443).

За свідченням місцевих жителів, *кизиром* тут називають розчинений у воді білий вапняковий камінь, який використовують для побілки хат.

Кийда́нці, -ів; мн.; село; Кол. р-н; нал. до Княздвірської с/р; віддаль до Коломиї – 7 км, до Івано-Франківська – 67 км: Coydancze (1444, AGZ, V, 130); Kuydancze (1487, AGZ, XIX, 211); Koydaniecz (1579, ŻDz, XVIII/I, 104); Kuydance (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kujdancze, Kujdańce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 248); Kujdańce (1855, AKKGL, Bl. 49); Kujdańce (1883, SG, IV, 852); Кийданці (1947, АТП, 513); Кийданці (2009, ІФ АТП⁷, 161). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи власника, які, очевидно, започаткували село, пор. давнє особове ім'я *Coydan* (AGZ, XI, 167), *Кайдан* (Чучка, Сл., 200), болг. *Койдана* (Илч., 262). Варіанти назви в записах кінця XVI–XIX ст. є наслідком передачі ненаголошеного [o] як [y]. Сучасна форма найменування з'явилася в результаті канцелярської народоетимологічної корекції колишньої назви *Кийданці* < *Койданці* за аналогією до слова *кидати*. М. Л. Худаш трактує цю назву як семантичне утворення від катойконіма *койданці* 'вихідці, переселенці з поселення *Койдани*' (ПКПН, 73), не вказуючи при цьому, де воно розташоване.

За народними переказами, назва села пов'язана з його розташуванням на бере-

зі Пруту, який часто змінював своє русло. У цей час його жителям доводилося покидати цю місцевість. Через це їх прозвали *Покиданці*. Із часом і село отримало назву *Киданці*, *Кийданці*.

Київка, -и; ж.; ліс; с. Палагичі Тлум. р-ну: Київка (2011, УШ); Київка (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса -к(а) від ойконіма – найменування міста *Київ*, столиці України. Що зумовило таку її мотивацію, встановити тепер достеменно практично неможливо.

Київці¹, -ів; мн.; кол. хутір, тепер куток; смт Єзупіль Тисм. р-н; давня назва – *Київець*: Kijowes (1855, AKKGL, ВІ. 39); Kijowies (1900, SGG, 623); Kijowies (1934, SDW, № 22, s. 244); Київці (1997, Єз., 190). – Давня назва утворена, очевидно, за допомогою деминутивного суфікса -ець від ойконіма – найменування міста *Київ*. Підставою для її виникнення послужило те, що хутір колись був спалений татарами. А коли його відновлювали, то церкву на ньому довірили побудувати киянам, які й назвали відбудоване поселення *Київець*, тобто ‘Малий Київ’. Сучасне найменування хутора було запроваджене адміністративним способом 1946 року, коли відбувалося т. з. ‘упорядкування’ назв населених пунктів Західної України. Воно є семантичним утворенням від катойконіма *київці* ‘жителі хутора *Київець*’.

Київці², -ів; мн.; куток; с. Побережжя Тисм. р-ну: Київці (1997, ІФАТП⁶, 120); Київці (2012, УШ). – Назва утворена семантичним способом від катойконіма *київці* (див. вище). Вона вказує на те, що куток заснували вихідці з хутора *Київець* (див. вище).

Кип’ячка¹, -и; ж.; джерела; 1) с. Корнів Гор. р-ну: Кип’ячка (2008, УШ); 2) с. Рашків Гор. р-ну: Кип’ячка (2008, УШ); 3) с. Чернолізці Тисм. р-ну: Кип’ячка (2008, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса -к(а) від дієприкметника *кп’яча* ‘вируюча’, пор. *кп’іти* (перен.) ‘бурхливо вирувати, бурхати, клекотіти (про холодні, не підігріті рідини)’ (ВТС, 426). Вони вказують на характер витoku води з джерел, яка, пробиваючись з-під землі та скель, бурлить, кипить.

Кип’ячка², -и; ж.; поточини; 1) пр. Ямгорова п. Дністра; між сс. Тишківці, Рашків Гор. р-ну, м. Городенка: Кип’ячка (1984, ТК Т); Кип’ячка (2009, ГСС, 90); 2) п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 2 км; с. Чернолізці Тисм. р-ну: Kiepieczka (1855, AKKGL, ВІ. 45); Kiepieczka (1883, SG, IV, 100); Kipiaczka (1905 (1874), KuK TT); Кип’ячка, Kipiaczka (1917, Машт., ДБ, 18); Кип’ячка (1979, СГУ, 246). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань джерел (див. вище), з яких починаються поточини.

Кип’ячка³, -и; ж.; болото; площа 6,0 га; м. Городенка: Кип’ячка (1995, ПЗФ, 23); Кип’ячка (2000, ПЗТ, 252). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), навколо якої розкинулось болото.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 252).

Кип’ячка⁴, -и; ж.; урочища; 1) м. Городенка: Кип’ячка (2009, ГСС, 90); 2) с. Корнів Гор. р-ну: Kipiaczka (1880, KuK JCz.); Кип’ячка (2008, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань джерел та поточин (див. вище), які пробиваються чи протікають в урочищах.

Кирилове, -ого; с.; поле; с. Липівка Тисм. р-ну: Кирилове (2002, Любчик 43). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Кирило*. Так звали сина заможного селянина Юстина Малецького, якому колись належало поле.

Кирлибага¹, -и; ж.; поточина; л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 8 км; сс. Великий Ключів, Мишин, Кол. р-ну; вар. *Кірли-Бага*, *Кирлибога*, *Кирлибава*: Kirlebawa (1880, SG, I, 809); Kirlebawa (1904 (1877), KuK Kutu); Кирлибага (1979, СГУ, 247); Кирлибага (2000, ЕКол., III, 38); Кирлибага (2006, К КР). – Назва не зовсім ясна щодо походження. Можливо, вона генетично пов’язана з рум. *cirlig* ‘гак, крюк’ (РУС, 87) та *băga* ‘вкладати, всувати, всилати (нитку в голку)’ (РУС, 49) і вказує на покручену форму поточини, яка, ніби нитка з голкою, протікає цією місцевістю.

За народними переказами, колись в урочищі Багна, що розкинулось коло потоку, місцеві жителі розбили татарський загін під орудою Кирли-аги. Сам ватажок був тяжко поранений. Воїни, щоб врятувати його, піднесли до потічка, де поїли водою, вигукуючи при цьому: “Кирли-ага, Кирли-ага”. Вони давали тим самим знати іншим воїнам про нещастя, яке спіткало їх командира. Але врятувати його татарам не вдалося. Той потік, з якого вони поїли свого ватажка, з тих пір почали називати *Кирлиагою*, що пізніше трансформувалося в *Кирлибагу*.

Кирлибага², -и; ж.; урочище; с. Мишин Кол. р-ну: Kierlybaha (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 11, спр. 136, арк. 45); Kierlybaha (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 22, арк. 22); Кирлибага (2000, ЕКол., III, 38). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), яка протікає через урочище. Можливо також, що ця назва є zdeформованою під впливом місцевих говірок формою перенесеного з Буковинської Гуцульщини найменування села *Кирлибаба* (ІГ, II, 237).

Кирниці¹, -иць; мн.; куток; с. Колінки Гор. р-ну: Кирниці (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кирниця* (діал.) ‘криниця’ (СБГ, 200; ГГ, 93). Вона вказує на те, що на кутку є багато джерел та колодязів.

Кирниці², -иць; мн.; урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: Кирниці (2005, Карпів, 10). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кирниця* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі є багато джерел та колодязів.

Кирнічка¹, -и; ж.; ліс; с. Красноставці Снят. р-ну: Кирничка (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кирничка*, дем. від *кирниця* (див. вище). Вона вказує на те, що в лісі є джерело.

Кирнічка², -и; ж.; джерело; с. Сокирчин Тлум. р-ну: Кирничка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кирничка* (див. вище).

Кирнічка під Буньковою Горіою, словосп.; криниця; с. Молодятин Кол. р-ну; вар.

Кирничка під Буньковов Горов: Кирничка під Буньковов Горов (2006, КГ, 21); Кирничка під Буньковою Горою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кирничка*, *кірничка* (див. вище), а атрибутивним членом – прийменниково-онімний комплекс *під Буньковою Горою*, що вказує на місце розташування гідрооб’єкта, пор. *Бунькова Гора* (див. вище). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов*, *-ев*.

Кирничкú¹, -ок; мн.; поля; 1) с. Далешеве Гор. р-ну: Кирнички (2012, БЛ⁵, 243); 2) с. Прикмище Гор. р-ну: Кирнички (2012, БЛ⁵, 243); 3) с. Чернятин Гор. р-ну: Кирнички (2012, БЛ⁵, 243); 4) с. Княже Снят. р-ну: Кирнички (2012, БЛ⁵, 243); 5) с. Колодівка Тисм. р-ну: Кирнички (2011, Експ.); (2012, БЛ⁵, 243). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кирничка* (див. вище). Вони вказують на наявність на полях джерел та криничок.

Кирничкú², -ок; мн.; урочища; 1) с. Копачинці Гор. р-ну: Кирнички (2008, УШ); 2) с. Рашків Гор. р-ну: Кирнички (2008, УШ); 3) с. Джурів Снят. р-ну: Кирнички (2012, НПС, 98); 4) с. Троїця Снят. р-ну: Кирнички (2011, УШ); 5) с. Єзупіль Тисм. р-ну: Кирнички (2012, Експ.); 6) с. Клубівці Тисм. р-ну: Кирнички (1995, ТМН, 21); 7) с. Павлівка Тисм. р-ну: Кирнички (1997, Павл., 8); 8) с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Кирнички (1995, ТМН, 10); 9) с. Сокирчин Тлум. р-ну: Кирнички (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кирничка* (див. вище). Вони вказують на наявність в урочищах багатьох джерел та криничок.

Кирничкú³, -ок; мн.; потік; п. Дністра; довжина – 1 км; с. Копачинці Гор. р-ну: Кирнички (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Кирничкú⁴, -ок; мн.; кутки; 1) с. Рашків Гор. р-ну: Кирнички (2008, УШ);

2) с. Корнич Кол. р-ну: Kierniczki (1934, SDW, № 20, s. 204); Кирнички (2006, КВС, 70); 3) с. П'ядики Кол. р-ну: Кирнички (2012, БЛ⁵, 243); 4) с. Спас Кол. р-ну: Кирнички (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кирничка* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де були джерела та криниці.

Кирничкі⁵, -ок; мн.; джерела, потоцини; 1) впадає в потік Млинівка п. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну: Кирнички (2006, УШ); 2) с. Клубівці Тисм. р-ну: Кирнички (1995, ТМН, 21); 3) с. Рошнів Тисм. р-ну: Кирнички (2012, БЛ⁵, 243). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кирничка* (див. вище).

Кирничкі⁶, -ок; мн.; ліс; сс. Бортники, Пужники Тлум. р-ну: Кирнички (2011, УШ); Кирнички (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кирничка* (див. вище). Вона вказує на наявність у лісі багатьох джерел і криничок.

Кирничкі⁷, -ок; мн.; ставок; с. Озеряни Тлум. р-ну: Кирнички (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кирничка* (див. вище). Вона вказує на те, що ставок живиться водою багатьох джерел.

Кирчінів¹, -евого; ч.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Кьирчинів*: Кирчинів (2006, КВС, 44); Кьирчинів (ЕКол., V, 19); Кирчинів (2012, БЛ⁵, 243). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Кирчин*, пор. п-ще *Кирча* (ПЗУ, 262). Варіант назви відбиває фонетичні особливості місцевих говірок.

Кирчінів², -евого; ч.; потік; л. Цуцилина п. Пруту л. Дунаю; довжина – 4 км; сс. Цуцулин Кос. р-ну, Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Кіrczynів*: Kirczynów (1855, AKKGL, Bl. 49); Kirczynów, Kirczynowy (1880, SG, I, 713; 1883, SG, IV, 103); Kirczynów (1904 (1877), KuK Kutu); Kirczynów (1933, MT Kutu); Кирчинов (1963, WRG, II, 331); Кирчинів (1979, СГУ, 247); Кирчинів (2003, Експ.); Кирчинів (2006, КВС, 44). – Назва

виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікає потік.

Кисиліччин, -ого; ч.; потік; бас. Дністра; довжина – 1 км; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Кисиличчин (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ин від антропоніма *Кисиличка* чи *Кисилиця*, пор. п-сько *Кисиличка* (Експ.), п-ще *Кисилиця* (СП, 175), а також *Кисиличчина Долина* (див. далі), де протікає потік.

Кисиліччина Доліна, -ої, -и; ж.; куток; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Кисиличчина Долина (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Кисиличчина*, що вказує на належність землі на кутку в давнину *Кисиличці* або *Кисилиці*, пор. п-сько *Кисиличка*, п-ще *Кисилиця* (див. вище).

Китай, -я; ч.; куток; с. Турка Кол. р-ну: Китай (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування країни у Східній Азії. Вона має конотативне значення і вказує на велику кількість дітей на кутку.

Кицеві Куті, -их, -ів; мн.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Кьицеві Кути*: Кицеві Кути (2006, КВС, 44); Кьицеві Кути (2007, ЕКол., V, 19). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кути*, мн. від *кут* 'далеке урочище', 'нависла гора чи відріг гори', (СНГТ, 322–323), 'присілок, хутір' (СГБТ, 527), 'частина якої-небудь території, місцевості' (СУМ, IV, 417), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Кицеві*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Кицю*, пор. п-ще *Киця* (СП, 175). Варіант назви відбиває фонетичні особливості місцевих говірок.

Кицкі, -ок; мн.; урочища; 1) с. Рашків Гор. р-ну: Кицки (2008, УШ); 2) с. Видинів

Снят. р-ну: Keczki (1906 (1876) KuK Sn.); Keskí (1933, MT Sn.). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *кичка* ‘груда землі з травою’ (ГГ, 94), ‘шмат землі разом з травою; дернина’ (Негрич, 79), ‘грудка; земля з травою, викопана у формі квадрата, яку клали на релігійне свято Юрія біля дверей, хвіртки, на рогах хати’ (СБГ, 201). Вони вказують на характер поверхонь урочищ, багатих на купини (кички).

Кічера¹, -и; ж.; гори; 1) с. Кричка Бог. р-ну: Кичера (2011, УШ); 2) 912,5 м; с. Манява Бог. р-ну: Kiczera (1935, MT N); Кичера (2003, ТК ЦГ); Кичера (2006, ГСК К); Кичера (2001, УШ); 3) сс. Марківка, Слобода Кол. р-ну: Кичера (2009, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кичера*, що має такі значення: ‘гора, вкрита лісом, крім вершини’ (Мар., 231), ‘гора; стрімка гора, поросла лісом (крім вершини)’ (ГГ, 94), ‘гора з круглим лісовим верхом’ (Кобил., ЛС, 47), ‘гора, у верху гладка, а в долині залісна’ (Шух., I, 99), ‘безлісний верх’ (Лом., ЗС, 228), ‘гора, заросла знизу лісом, і з голим верхом’ (Rudn., 24), ‘гора; горб; лісиста гора; місце, заросле корчами, де пасуть худобу’ (Онишк., I, 351), пор. болг. *кичер*, *кичера*, *кечере*, *кичара*, *кючур* ‘невеликий лісок на підвищеному місці’, болг. діал. *кичер* ‘молодий густий ліс; конусоподібна гірка; пагорб; крутий схил гори, вкритий густим молодим лісом; гай’, ‘пасмо волосся; гроно, кисть’, ч. *kyčera* ‘верх’, ‘кучерява голова’, слов. *kyčera*, *kyčer* ‘стрімка гола вершина’, с.-х. *kičer* ‘заросла вершина гори’, *kik* ‘горб’ (ЕСУМ, II, 440; СНГТ, 275); мор. *kyčera* ‘горб’, д.-луж. *kyčera* ‘wohl Berg’ (Куркина¹, 45; Кобил., ЛС, 47) < псл. * *kyčera*, похідне від **kyka* ‘жіноча зачіска, коса’ (ЕСУМ, II, 440), що сходить до і.-є. **keu-k-*, **kou-k* ‘згинати, викривляти; загнуте’.

Кічера², -и; ж.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Кичера (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся куток.

Кічера³, -и; ж.; поле; с. Слобода Кол. р-ну: Кичера (2011, УШ); Кичера (2012, БЛ⁵, 243). – Назва виникла в результаті транс-

онімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Кічери¹, -ер; мн.; горбисте підвищення; горби; с. Узин Тисм. р-ну: Кичері (2012, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *кичера* (див. вище).

Кічери², -ер; мн.; поле; с. Узин Тисм. р-ну; давня назва – *На Кичерах*: Na Kiczegach (1932, MT S); Кичері (2012, Експ.). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-апелятивного комплексу, що складається з приємника *на* (див. далі) та ороніма – найменування підвищення *Кичері* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. Сучасне найменування є результатом трансонімізації названого вище ороніма.

Кічур, -а; ч.; куток; с. Тишківці Гор. р-ну; вар. *Кичера*: Кичур (2008, УШ); Кичера (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кичур*, фонетичного варіанта апелятива *кичера* (див. вище). Вона вказує на розміщення кутка на підвищенні.

Кібák¹, -а; ч.; урочище; с. Тростянець Снят. р-ну: Кібак (2003, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника землі в урочищі, пор. п-ще *Кібак* (СП, 176).

Кібák², -а; ч.; став; с. Тростянець Снят. р-ну: Кібак (2012, БЛ⁵, 243). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому знаходиться став,

Кібák³, -а; ч.; потік; п. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Тростянець Снят. р-ну: Кібак (2003, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування ставу (див. вище), з якого витікає потік.

Кізярі, -ів; мн.; куток; с. Сокирчин Тлум. р-ну: Кізярі (2012, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, започаткувала

куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Кізар* (Експ.). Можливо також, що цей мікротопонім мотивований апелятивом *кізар*, що є фонетичним варіантом апелятива *кизир* (див. *Кизирі*).

Кіліянка, -и; ж.; куток; с. Маркова Бог. р-ну: *Kilianka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 97, арк. 15); *Kilianka* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 177, арк. 30); *Кіліянка* (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від антропоніма *Кіліян*, пор. п-ще *Кіліян* (Редько, I, 465). Можлива також мотивація цього мікротопоніма андронімом *Кіліянка* – найменуванням жінки за названим вище прізвиськом чоловіка.

Кімбок, -а; ч.; куток; с. Кулачківці Снят. р-ну: *Кімбок* (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, у результаті стягнення в одну лексему словосполучення *на тім боці* та його спрощення. Вона вказує на розміщення кутка на протилежному від центру села березі ріки.

Кіндратина, -ої; ж.; поле, поляна; с. Добротів Надв. р-ну; вар. *Кіндратине*: *Кіндратина* (1998, Мих., 191); *Кіндратине* (2004, ДІС, 10). – Назва є посесивним утворенням на -ин(-а, -е) від антропоніма *Кіндрат*, пор. особове ім'я *Кіндрат* (СУІ, 175), п-ще *Кіндрат* (ІФД, 268).

Кінець, кінця; ч.; куток; с. Стриганці Тисм. р-ну: *Кінець* (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кінець* (діал.) 'кінець; завершальна, остання частина села; його завершення, закінчення' (Експ.). Вона вказує на розташування кутка на краю села.

Кіно-Варшава, -и; ж.; куток; с. Довге Тисм. р-ну: *Кіно-Варшава* (2012, Експ.). – Назва утворена способом поєднання апелятива *кіно* 'т. с., що кінотеатр' (ВТС, 429) та ойконіма – найменування столиці Польщі *Варшава*. Вона має конотативне значення і вказує на місце, де колись за панської Польщі показували кінофільми й де тепер місцеві жителі обговорюють усі новини.

Кінська¹, -ої; ж.; кол. полонина, тепер урочище; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну; вар. *Кінське*: *Końskie* (1935, МТ Porohy); *Końska*

(2000, РВWG, 146); *Кінська* (2004, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кінська* 'яка призначена для випасу коней'.

Кінська², -ої; ж.; част. села Гарасимів Тлум. р-ну: *Кінська* (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кінська* (див. вище). Вона вказує на те, що в цій частині села колись було пасовище для коней.

Кінський¹, -ого; ч.; верх; 1026 м; с. Гута Бог. р-ну: *Kynski* (1855, АККGL, Bl. 48); *Koński* (1935, МТ Porohy); *Кінський* (2004, Експ.); *Кінський* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації мікротопоніма – найменування полонини *Кінська* (див. вище), що розкинулася на горі. Вона узгоджена в роді й числі з апелятивом *верх*.

Кінський², -ого; ч.; потік; п. Дощиної л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 4 км; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну: *Kynski* (1855, АККGL, Bl. 48); *Kiński* (1881, SG, II, 132; 1883, SG, IV, 100); *Kiński* (1914 (1894), KuK P); *Kiński* (1935, МТ Porohy); *Кинский* (1963, WRG, II, 324); *Кінський* (1979, СГУ, 251); *Koński* (2000, РВWG, 146); *Кінський* (2006, ГЦСЧ); *Кінський* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування верху (див. вище), з якого стікає потік.

Кінський Лан, -ого, -у; ч.; поле; смт Обертин Тлум. р-ну: *Кінський Лан* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* 'безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі' (СУМ, IV, 443), 'рівне поле' (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *кінський* (див. вище), що вказує на випас на полі в давнину коней.

Кінці, -ів; мн.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну: *Кінці* (1995, ТМН, 21). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кінець* 'крайній пункт, межа протягності предмета, площини тощо; а також те, що прилягає до такого пункту, межі' (ВТС,

429). Вона вказує на те, що поле розташоване на краю села.

Кіпці, -ів; мн.; урочище; с. Колінці Тлум. р-ну: Кіпці (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *копець* ‘горб; земляний насип; межовий знак’ (Мар., 232). Вона вказує на те, що в урочищі в давнину були межові знаки.

Кіркіловича, -а; ч.; урочище; с. П’ядики Кол. р-ну: Кіркіловича (2006, КВС, 134). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Кіркілович*, пор. п-ще *Кіркілович* (Експ.).

Кірничуна¹, -и; ж.; джерело, поточина; пр. Дзвинячу (Селового) л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 0,8 км; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Кірничина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кірничина*, дем. від *кірниця* (діал.) ‘криниця’ (СБГ, 200). Вона вказує на витік поточини з джерела.

Кірничуна², -и; ж.; долина; с. Сілець Тисм. р-ну: Кірничина (2002, СНЧ, 40). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кірничина* (див. вище). Вона вказує на те, що в долині є багато джерел, з яких бере початок потік, що протікає через село. Біля витоків потоку 1913 року були побудовані два водозбірники, з яких доставляли воду селу та гуральні.

Кірничку¹, -ок; мн.; пасовище; с. Гута Бог. р-ну: Кірнички (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кірничка*, дем. від *кірниця* (див. вище). Вона вказує на наявність на пасовищі багатьох джерел і криничок.

Кірничку², -ок; мн.; урочища; 1) с. Нивочин Бог. р-ну: Кірнички (2011, УШ); 2) с. Княже Снят. р-ну: Кірнички (2011, УШ); 3) с. Підвисоке Снят. р-ну: Кірнички (2011, УШ); 4) с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Кірнички (2006, МСП, 16). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кірничка* (див. вище). Вони вказують на наявність в урочищах багатьох джерел та криниць.

Кірничку³, -ок; мн.; кутки; 1) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Kierniczki (1933, МТ К);

Кірнички (2006, КВС, 84); Кірнички (2011, УШ); 2) с. Спас Кол. р-ну: Кірнички (2006, КВС, 156); 3) с. Перерісль Надв. р-ну: Кірнички (2009, ПН, 16). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кірничка* (див. вище). Вони вказують на наявність на кутках багатьох джерел і криничок.

Кітван¹, -у; ч.; ліс; с. Гринівка Бог. р-ну: Кітван (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка, очевидно, володіла колись лісом, пор. п-ще *Кітван* < *Кітлан* (ПЗУ, 265).

Кітван², -у; ч.; гора; 784,4 м; с. Космач Бог. р-ну: Kitwan (1932, МТ S); Кітван (1985, АСЗ, II, 736); Кітван (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка, очевидно, володіла колись землею на горі, пор. п-ще *Кітван* (див. вище).

Кітван³, -у; ч.; урочище; с. Саджава Бог. р-ну: Кітван (2003, Мороз, 6). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка, очевидно, володіла колись землею в урочищі, пор. п-ще *Кітван* (див. вище).

Кітвані, -ів; мн.; яр; с. Глибоке Бог. р-ну: Кітвани (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись землею навколо яру, пор. п-ще *Кітван* (див. вище).

Кітлі, -ів; мн.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Кітли (2002, Рунг., 240). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *котел* ‘котловина; долина на гірському пасовищі’ (Мар., 232). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Кітлб¹, -а; с.; поле; с. Делева Тлум. р-ну: Кітло (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кітло* (діал.) ‘котловина; западина на поверхні землі’ (Експ.). Вона вказує на рельєф поверхні поля.

Кітлб², -а; с.; урочище; с. Одаїв Тлум. р-ну: Кутло (2011, Експ.). – Назва утворена

семантичним способом від апелятива *кітло* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Кітловіни, -ин; мн.; урочище; с. Скопівка Кол. р-ну: Кітловини (2006, КВС, 145); Кітловини (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кітловина* ‘котловина; велика западина на поверхні землі’ (ВТС, 459), ‘долинка на гірському пасовищі’ (Нг., 40). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Кішкова, -ої; ж.; гора; с. Пороги Бог. р-ну: Кішкова (2004, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Кішко*, пор. п-ще *Кішко* (ПЗУ, 265).

Кладки, -ок; мн.; поле; с. Хотимир Тлум. р-ну: Кладки (1973, Кобил., 271). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кладка* ‘дошка або колода, покладена через річку, струмок, болото для переходу’ (ВТС, 431). Вона вказує на те, що на полі колись були обладнані переходи через струмки та болотисті місця.

Кладовіще, -а; с.; урочище; м. Тисмениця: Кладовище (2008, Тисм.¹, 32). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кладовище* ‘місце для поховання померлих; цвинтар, гробовище’ (ВТС, 431). Вона вказує на те, що в урочищі колись був цвинтар.

Клапачівка, -и; ж.; поле; смт Обертин Тлум. р-ну: Клапачівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Клапач*, пор. п-ще *Клапач* (Експ.).

Клебанівка, -и; ж.; поле; с. Тишківці Гор. р-ну: Клебанівка (2012, БЛ⁵, 243). – Назва може бути утвореною: а) семантичним способом від апелятива *клебанівка* ‘маєток *клебана* – парафіяльного священика’, пор. *клебан* ‘парафіяльний священик’ (ССУМ, I, 476); б) за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *клебан* (див. вище). В обох випадках вона вказує на належність поля в давнину парохів.

Клебанія, -ї; ж.; кутки; 1) м. Коломия; вар. *Клебаня*: Klebania (1900, SGG, 293); Клебаня (2004, ВМ, 34); 2) с. Рудники Снят.

р-ну: Клебанія (2011, УШ); Клебанія (2012, БЛ⁵, 243); 3) смт Єзупіль Тисм. р-н; вар. *Плебанія*: Клебанія (1975, АСЗ, I, 767); Клебанія, Плебанія (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *клебанія* ‘садиба *клебана* – пароха’, пор. *клебан* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли навколо садиб священиків.

Клебаня¹, -і; ж.; кутки; с. Устя Снят. р-ну: Клебаня (2012, НПС, 249). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *клебаня*, що є фонетичним варіантом від *клебанія* (див. вище). Вона вказує на те, що кутки розкинувся коло садиби священика.

Клебаня², -і; ж.; поле; с. Антонівка Тлум. р-ну: Клебаня (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *клебаня* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись була садиба пароха.

Клебаня³, -і; ж.; кол. хутір, об’єдн. з с. Жуків Тлум. р-ну, тепер урочище (пасовище): Клебаня (1947, АТП, 511); Клебаня (1961, ІФ АТП¹, 79); Клебаня (2004, ВМ, 33); Клебаня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *клебаня*, що є фонетичним варіантом від *клебанія* (див. вище). Вона вказує на те, що засновником хутора був *клебан*, який тут проживав.

Клівців Писок, -евого, -ску; ч.; урочище (поле); с. Топорівці Гор. р-ну: Клівців писок (2005, СМТ¹, 54); Клівців Писок (2008, УШ). – Назва, очевидно, має іронічний відтінок. Вона вказує на звужену в кінці форму поля, подібного до передньої частини (*писка*) молотка, *клевіця*, по-місцевому.

Клівчукі, -ів; мн.; болотисте урочище; с. Вікно Гор. р-ну; давня назва – *Клевчик*: Klewczuk (1880, KuK Z); Клевчуки (1995, ПЗФ, 26); Клевчуки (2000, ПЗТ, 255); Клевчуки (2008, УШ); Клевчуки (2012, БЛ⁵, 243). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, якому колись належала земля в урочищі, пор. п-ще *Клевчук* (СП, 177). Сучасне найменування мотивоване однозвучним груповим антропонімом – найменуванням родини названого вище чоловіка, який перейшла у власність земля в урочищі.

Урочище є заповідником місцевого значення (ПЗТ, 255).

Клембатівка, -и; ж.; урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Клембатівка (1997, Павл., 8). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Клембат*, пор. п-ща *Клемба* (Редько, I, 470), *Клембат* (Експ.).

Клендюкові Луги, -их, -ів; мн.; сіноко-си; с. Парище Надв. р-ну: Клендюкові Луги (1998, Мих., 191). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луги*, мн. від *луг* ‘заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать’, ‘низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість’ (Мар., 235), ‘низовина, на якій ростуть гарні трави’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Клендюкові*, що вказує на належність сінокосів у давнину *Клендюку*, пор. п-ще *Клендюк* (Мих., 98).

Клепкі, -ів; мн.; куток; с. Кропивище Кол. р-ну: Клепки (2006, КВС, 79); Клепки (2011, УШ). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток або проживала в ньому, пор. п-ще *Клепо* (СП, 177). Можливо також, що назва кутка пов’язана з виробництвом тут *клепок* – дощечок, з яких складається бочка, діжка й таке інше.

Кліва, -и; ж.; гори; **1** с. Бабче Бог. р-ну: Клива (2011, УШ); Клива (2012, БЛ⁵, 243); **2**) 869,8 м; сс. Космач, Кривець Бог. р-ну; вар. *Кривецька Клива*: Klywa (1855, AKKGL, Bl. 44); Klewa (1883, SG, IV, 464); Klewa (1913, GKS); Krzywiewska Klewa (1935, MT Poroży); Клева (1983, ТК П); Кльова (1998, УКД); Космацька Клива (1985, АСЗ, II, 591); Клива (2011, УШ); **3**) с. Кричка Бог. р-ну: Клива (2011, УШ); **4**) 835 м; між сс. Пороги Бог. р-ну та Ясень Рожн. р-ну: Klewa (1935, MT Poroży); **5**) смт Солотвин Бог. р-ну; вар. *Клива-Солотвинська*: Клива, Клива-Солотвинська (1985, АСЗ, II, 591); Клива (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *клива*, *клифа* ‘незаросла, гола вершина гори; камені в лісі’ (Мар., 231), ‘незалісна гора (вершина)’ (Ляшук,

165), ‘висока гора, поросла темним смерковим лісом; незаросла вершина; скеля в лісі; безодня, глибока яруга’ (Онишк., I, 357). Щодо походження апелятива, то існують різні погляди. Більшість дослідників виводять його з рум. *cliva* ‘кам’яниста безліса гора’ (СНГТ, 277), ‘узбіччя, стік’ (Нг., 40), ‘схил; стік’ (Юр., 196). Ф. Міклошич та Е. Калужницький пов’язують цей термін з лат. *clivus* ‘гора; каміння в лісі’ (Нг., 40). В. Жучкевич однозвучні білоруські гідроніми відносить до похідних від балтійського апелятива *kleva* ‘клен’. Однак сумнівно, що вони мають генетичні зв’язки з карпатськими *кливами*. Ю. О. Карпенко небезпідставно вважає цей апелятив слов’янським утворенням. Він виводить його з псл. **klīv-* : **klīv-*. До цього кореня сходять і дієслово *кловати* (ЕСУМ, II, 467–468). Етимологічний сенс праслов’янського терміна *клива* – ‘те, що проклонулося’ (тобто голий верх над лісом) або й ще давніший – ‘кривий’. Даний корінь сходять до і.-є- **kleu-* ‘кривий’ (Карп., ПВК, 162). Атрибутивні члени *космацька*, *кривецька*, *солотвинська*, що вживаються у варіантах наведених вище оронімів, вказують на розташування названих ними гір на територіях відповідно сіл Космач, Кривець та смт Солотвин.

Кліва-Тарничкова, -и, -ої; ж.; гора; 1070 м; с. Гута Бог. р-ну: Клива-Тарничкова (2006, ГСК К); Клива Тарничкова (2006, ГЦСЧ); Klewa Tarniczkowa (2008, Gorgany, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клива* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *тарничкова* ‘на якій розкинулася полонина *Тарнички* (див. далі)’.

Клівка¹, -и; ж.; горби, підвищення; **1** с. Княздівір Кол. р-ну: Кливка (2012, БЛ⁵, 243); **2** с. Красна Надв. р-ну: Кливка (1998, Мих., 192); **3** с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Кливка (2010, Експ.); **4** с. Цуцилів Надв. р-ну: Кливка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *клив-ка*, дем. від *клива* (див. вище).

Клівка², -и; ж.; поля; **1** с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Кливка (1998, Мих., 192);

2) с. Цуцилів Надв. р-ну: Кливка (1998, Мих., 192). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів та підвищень (див. вище), на яких розкинулися поля.

Кливчіна, -и; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Кливчина (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кливчина*, дем. від *клива* (див. вище).

Клим¹, -а; ч.; куток; с. Пороги Бог. р-ну: Клим (2011, УШ); Клим (2012, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені чи прізвища людини, яка започаткувала куток або проживала колись на ньому, пор. особове ім'я *Клим* (СВІ, 177), п-ще *Клим* (ІФД, 269).

Народний переказ про цю назву розповідає, що колись, дуже-дуже давно, у селі Пороги жив вродливий юнак на ім'я Клим. Він був привітний, доброзичливий та працьовитий. Полюбив Клим бідну дівчину Марусю. Полюбив її всім серцем, всією душею і мріяв про той день, коли Маруся стане його дружиною. Та батьки Кліма надумали оженити свого сина з багачкою Параскою. Покликали вони його до себе та й кажуть: “Ідемо, Климе, сватати Параску”. Юнак відповів: “Я кохаю дівчину Марусю й ніколи не піду женихатися до Параски”. У ті часи не можна було перечити батькам, але Клим насмілювався піти проти батьківської волі й тоді вони вигнали його з дому. Не мав куди подітися юнак і пішов до своєї коханої. Розповів дівчині про свою біду, і вона гірко заплакала. Довго сиділи Клим і Маруся й думали, що їм робити. У них не було ані хати, ані поля, одним словом – нічого. І тоді Клим запропонував Марусі йти жити в ліс. Вона так його любила, що наважилася піти за ним у лісові хащі.

Надворі було літо. Клим почав рубати в лісі дерева й будувати хатину, йому допомагала його вірна дружина Маруся. Так вони оселилися в хатині під лісом. З Божої ласки через кілька років у них було вже три сини й дві дочки. Клим не сидів без діла. Він тяжко працював і побудував ще кілька будиночків. Климіві батьки прийшли й помирилися з сином, почали вмовляти його повернутися

в село, та Клим з Марусею так прижилися до тієї місцини, що їм не хотілося покидати своєї домівки. Так вони й залишилися жити під лісом. Поблизу батьківської хати побудувалися Климіві сини й дочки, які виростили розумними, працьовитими та справедливими людьми. З того часу вниз до річки збудовано чимало будинків. Цю частину села почали називати за ім'ям юнака, який там колись оселився, *Клим*.

Минуло багато років з того часу, а горішню частину села, яка знаходиться за річкою, і по сьогодні називають *Клим*. У селі й тепер є багато прізвищ, пов'язаних з цим переказом, зокрема *Клим*, *Климів*, *Климків*, *Климович*.

За іншою версією, цей куток заснував багатий Клим, який володів тут значними земельними наділами.

Клим², -у; ч.; гора; 963,2 м; с. Пороги Бог. р-ну; давня назва – *Клин*: *Klin* (1887, SG, VIII, 823); *Klyn* (1914 (1894), KuK P); Клим (1983, ТК П); Клим (2002, ТК Кал.); Клим (2011, УШ). – Давня назва є, очевидно, семантичним утворенням від апелятива *клин* ‘частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою’ (ВТС, 433) < псл. **klim*, семантична палітра якого досить різноманітна (див. ЭССЯ, 10, 44–45). Серед його складових є й такі, що репрезентують просторові характеристики об'єкта і які, природно, могли онімізуватися: укр. діал. *клин* ‘розгалуження русла ріки; пропуск при оранці’, д.-р. *клинъ* ‘ділянка землі, частіше гостровидної форми’, брл. *клин* ‘ділянка землі, яка має трикутну форму’, слов. діал. *kl'in* ‘клин поля, ріллі’, ст.-ч. *klin* ‘т. с.’ (АК, 315; ПГФ, 119). Сучасне найменування гори – це вторинне утворення, що виникло народноетимологічним способом від однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), який розкинувся під горою.

Клим³, -у; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 5 км; с. Пороги Бог. р-ну; давня назва – *Клин*: *Klim* (1855, АККГЛ, Bl. 48); *Klyn*, *Klin* (1880, SG, I, 512; 1883, SG, IV, 153, 191); *Klyn* (1914 (1894), KuK P); *Клинъ*, *Klyn*, *Klin* (1917, Машт., ДБ, 19); *Клин* (1979, СГУ,

253); Kłum (2000, PBWG, 144); Клим (2011, УШ). – І давня, і сучасна назви виникли в результаті трансонімізації різних форм однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої стікає потік.

Клімова Пасіка, -ої, -и; ж.; поле; с. Делева Тлум. р-ну: Климова Пасіка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування пасіки, яка знаходилася колись на полі. В основі ергоніма лежить апелятив *пасіка* 'викорчувана ділянка лісу, призначена для розведення бджіл; пасіка; борть' (ЕСУМ, II, 127), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Климова*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Климові*, чоловікові, який розводив колись тут бджіл.

Климовець¹, -івця; ч.; ліс; с. Кричка Бог. р-ну: Климовець (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-овець* від антропоніма *Клим* (див. вище).

Климовець², -івця; ч.; яр; с. Кричка Бог. р-ну: Климовець (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому простягається яр.

Клімово¹, -ого; с.; урочище (пасовище); с. Маркова Бог. р-ну: Klimowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 97, арк. 18); Klimowa (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 177, арк. 36); Климово (2012, БЛ⁵, 243). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Клим* (див. вище).

Клімово², -ого; с.; гора; с. Маркова Бог. р-ну: Климово (2008, Експ.); Климово (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування пасовища (див. вище), що розкинулося на горі.

Клин¹, -у; ч.; урочища; **1** с. Вербівці Гор. р-ну: Клин (2011, МП); **2** с. Бучачки Снят. р-ну: Клин (2003, УШ); **3** с. Колінці Тлум. р-ну: Клин (2012, БЛ⁵, 243). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *клин* (< псл. **klinь*) 'частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за родом посіву тощо)' (ВТС, 433), 'площа землі

клиноподібної форми' (СБГ, 209), пор. також д.-р. *клинъ* 'ділянка землі, частіше гостровидної форми', брл. *клин* 'ділянка землі, яка має трикутну форму', слов. діал. *kl'in* 'клин поля, ріллі', ст.-ч. *klin* 'т. с.' (АК, 315; ПГФ, 119). Вони вказують на форми урочищ.

Клин², -у; ч.; поля; **1** с. Лука Гор. р-ну: Клин (2008, УШ); **2** с. Незвисько Гор. р-ну: Клин (2011, УШ); **3** с. Черемхів Кол. р-ну: Клин (2000, НІСЧ, 7); Клин (2011, УШ); **4** с. Цуцилів Надв. р-ну: Клин (1998, Мих., 192); **5** с. Любківці Снят. р-ну: Клин (2012, БЛ⁵, 243); **6** с. Петрів Тлум. р-ну: Клин (2012, Експ.); **7** с. Яківка Тлум. р-ну: Klin (1933, МТ К). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *клин* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь полів та їх форми.

Клин³, -у; ч.; пасовища; **1** с. Балинці Снят. р-ну: Клин (2012, БЛ⁵, 243); **2** с. Нижнів Тлум. р-ну: Клин (2012, БЛ⁵, 243). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *клин* (див. вище). Вони вказують на форми пасовищ.

Клин⁴, -а; ч.; куток; с. Будзин Тлум. р-ну: Клин (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *клин* (див. вище). Вона вказує на форму кутка.

Клин⁵, -у; ч.; ліс; с. Сокирчин Тлум. р-ну: Клин (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *клин* (див. вище). Вона вказує на форму лісу.

Клин в Пішнєчці, словосп.; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: Клин в Пішнєчці (2007, Вікн., 24); Клин в Пішнєчці (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* (див. вище), ускладнений прийменнико-онімним комплексом, що складається з прийменника *в*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта в середині іншого об'єкта, та мікротопоніма – найменування кутка *Пішнєчка* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кліни, -ів; мн.; поля; **1** с. Прикмише Гор. р-ну: Клини (2012, БЛ⁵, 243);

2) с. Княже Снят. р-ну: Клини (2011, УШ); 3) с. Стецева Снят. р-ну: Клини (2012, БЛ⁵, 243); 4) с. Клубівці Тисм. р-ну: Клини (1995, ТМН, 20); Клини (2005, Карпів, 10). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *клин* (див. вище). Вони вказують на форми полів, що нагадують різносторонні трикутники.

Кліні, -ів; мн.; урочище; с. Підгайчики Кол. р-ну: Kłiny (1906 (1876), KuK K); Клині (2006, КВС, 126). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *клин* (див. вище). Вона вказує на форму урочища.

Клин ко́ло то́ку, словосп.; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: Клин коло току (2007, Вікн., 24); Клин коло току (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* (див. вище), ускладнений прийменнико-апелятивним комплексом, що складається з прийменника *коло*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта біля іншого об'єкта, та апелятива *тік* 'розчищене місце, спеціально підготовлений майданчик надворі або в приміщенні для молотьби, очищення і просушування зерна; скирти, стіжки, ожереди й т. ін., що стоять на такому місці' (ВТС, 1249) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Клиновáння, -я; с.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Клиновання (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *клиновання* (діал.) 'місцевість, поділена на клини' (Експ.). Вона вказує на те, що поле в давнину було розілене на невеликі шматки.

Клі́нчик¹, -у; ч.; пасовище; с. Стецева Снят. р-ну: Клинчик (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *клинчик*, дем. від *клин* (див. вище). Вона вказує на розміри та форму пасовища.

Клі́нчик², -у; ч.; поле; с. Яківка Тлум. р-ну: Клинчик (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *клинчик*, дем. від *клин* (див. вище). Вона вказує на розміри та форму поля.

Клі́дова, -ої; ж.; част. села (куток); с. Палагичі Кол. р-ну: Клідова (2012, БЛ⁵, 243). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Клід*, пор. п-ще *Клід* (ІФД, 270).

Клі́ндірка, -и; ж.; пагорб; с. Старуня Бог. р-ну: Кліндірка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, мабуть, належала колись земля на пагорбі, пор. п-ще *Клінтер* < нім. *Klinger* (FNB, 166) < *Klinger* 'дзвонар; балакун'. Можливе також утворення цього ороніма за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Клінтер* (див. вище).

За інформацією місцевих жителів, землями на пагорбі у XIX ст. володів якийсь *Кліндер*, німець за національністю, хата якого була біля дороги на Ділок.

Клі́тичний, -ого; ч.; потік; л. Нивочинки л. Бистриці-Солотвинської пл. Бистриці п. Дністра; с. Нивочин Бог. р-ну: Kliticzny (1855, AKKGL, Bl. 44); Клітичний (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *клітичний* 'у якому ставлять кліті для ловлі риби та звірів' (Експ.).

Клі́ткі, -ок; мн.; пасовища; 1) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Клітки (1998, Мих., 192); 2) с. Перерісль Надв. р-ну: Клітки (1998, Мих., 192). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *клітка* 'літнє сезонне приміщення для худоби, найчастіше свиней' (Мих., 67). Вони вказують на те, що пасовища були розділені на невеликі шматки огорожами, де випасали й утримували худобу. О. І. Михальчук припускає, що ці назви можуть пояснюватися і як утворення від апелятива *клітка* зі значеннями 'заглиблення в ґрунті округлої форми; викопані на болоті для осушення великі ями, наповнені водою' (Мих., 67).

Клі́шєнський, -ого; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Кубаївка Надв. р-ну: Kliszeński (1884, SG, V, 914); fw. Kliszeński (1913, GKS). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника хутора, пор. п-ще *Клішенський* (Експ.).

Кло́пет, -а; ч.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну; вар. *Клопета*: Клопет, Клопета (2002, Рунг., 11); Клопета, Клопет (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена семантичним способом від рум. апелятива *clopot* ‘дзвін’ (РУС, 89). Вона вказує на те, що на кутку колись була сторожова вишка, з якої дзвоном подавали сигнали мешканцям села про наближення ворогів.

Клуб, -а; ч.; куток; с. Хом’яківка Тисм. р-ну: Клуб (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *клуб* ‘будинок, приміщення культурно-освітньої організації’ (ВТС, 435). Вона вказує на розміщення кутка навколо цієї установи.

Клубівецький, -ого; ч.; ліс; між сс. Клубівці Тисм. р-ну та Надорожна Тлум. р-ну: Клубівецький (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *клубівецький* ‘який проростає на території с. *Клубівці* (див. далі)’.

Клубівці, -ів; мн.; село; Тисм. р-н; віддаль до Тисмениці – 7 км, до Івано-Франківська – 17 км: Klubowcze (1511, MRPS, IV/1, 83); Klubowcze (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Klubowce ad Tysmienica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Klubowcze (1670, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 1, с. 71); Klubowce (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 48); Klubowce (1855, АККГЛ, Bl. 45); Klubowce (1883, SG, IV, 190); Клубівці (1947, АТП, 517); Клубівці (2009, ІФ АТП⁷, 161). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем або прізвищем їх батька, родоначальника чи володаря, які започаткували село, пор. п-ще *Клуб* (Богдан, 133; Дов., I, 387).

Клу́зів, -ова; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 15 км, до Івано-Франківська – 7 км: Kluzów (1855, АККГЛ, Bl. 44); Kluzów (1880, KuK S); Kłusów, al. Kluzów (1883, SG, IV, 191); Kluzów (1890, VOV, 424); Kluzów (1900, SGG, 627); Клузів (1947, АТП, 516); Клузів (2009, ІФ АТП⁷, 161). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Клуз*, що є, очевидно, фонетичним варіантом від *Клюс* або *Клус*, пор. ст.-укр. особова назва *Клюс* (Демч., 25),

ст.-п. *Klus* (SSNO, III, 24), п-ще *Клюс* (ІФД, 270), блр. п-ще *Клус* (Бір., 207), укр. *клус* ‘рись’ (Грінч., II, 253).

Клузів-Середній, -ова, -нього; ч.; куток; с. Клузів Тисм. р-ну: Клузів-Середній (2001, Проц., 109). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Клузів* (див. вище), частиною якого є куток, а атрибутивним членом – прикметник *середній*, що вказує на розташування кутка в центрі села.

Клузів-Угринівський, -ова, -ого; ч.; куток; с. Клузів Тисм. р-ну: Kłuzów (Uhrynów Dolny) (1934, SDW, № 22, s. 247); Клузів-Угринівський (2001, Проц., 109). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Клузів* (див. вище), частиною якого є куток, а атрибутивним членом – прикметник *угринівський*, що вказує на його розташування з боку с. *Угринів* (див. далі).

Клузів-Ямницький, -ова, -ого; ч.; куток; с. Клузів Тисм. р-ну: Kłuzów (Jamnica) (1934, SDW, № 22, s. 247); Клузів-Ямницький (2001, Проц., 109). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Клузів* (див. вище), частиною якого є куток, а атрибутивним членом – прикметник *ямницький*, що вказує на розташування кутка з боку с. *Ямниця* (див. далі).

Клю́чин, -ого; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Середній Майдан Надв. р-ну, тепер присілок с. Вишнівці Надв. р-ну: Kluczyn (1900, SGG, 413); Kluczyn (1934, SDW, № 22, s. 232); Kluczyn (1935, MT N); Ключин (2008, ЛСМ, 70). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом усічення антропоніма *Ключинський* – прізвища колишнього власника фільварку; б) посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Клюка*, пор. давня особова назва *Клюка* (Туп., 238), п-ще *Клюка* (ІФД, 270). Антропонім *Ключинський* може бути похідним від найменування фільварку.

Ключі¹, -ів; мн.; джерело; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Ключі (2012, БЛ², 243). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ключ* ‘джерело’ (СНГТК, 94).

Ключі², -ів; мн.; урочище; с. Угринів Тисм. р-ну: Ключі (2000, ІУ, 21). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ключ* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі багатьох джерел.

Ключів¹, -ева; ч.; давнє поселення на Коломийщині, тепер сс. Великий та Малий Ключеви Кол. р-ну: *villam Cluczow circa fluvium etiam Cliczow nuncupate* (1373 (1416), AGZ, V, 39); *Cluczow* (1475, AGZ, XII, 375); *Kliuczow* (1579, *ŻDz*, XVIII/I, 101). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. *Ключівка*), на берегах якого розкинулося поселення. Можлива також мотивація цього ойконіма антропонімом *Ключ*, пор. п-ща *Ключ*, *Ключа* (ПЗУ, 269), блр. *Ключ* (Бір., 208). Деся наприкінці XVI – поч. XVII ст. село розрослося й поділилося на два поселення – *Вишній* (пізніше – *Великий*) *Ключів* (див. вище) та *Нижній* (пізніше – *Малий*) *Ключів* (див. далі).

Згідно з переказом, поселення було назване так тому, що на його території було багато ключів – джерел солоної води.

Ключів², -ева; ч.; кол. поселення біля смт Гвіздець Кол. р-ну, тепер не ідент.: *Kluczow* (1707, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1, с. 216). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Ключ* (див. вище). Д. Г. Бучко, окрім такої інтерпретації походження цієї назви, припускає її мотивацію однозвучним гідронімом – найменуванням потоку, на березі якого розкинулося поселення (Бучко, 77).

Ключівка¹, -и; ж.; річка; п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 12 км, площа басейну – 30 км²; сс. Великий Ключів, Малий Ключів, смт Печеніжин Кол. р-ну; давня назва – *Ключів*: *fluvium ... Cliczow* (1373 (1416), AGZ, V, 39); *Kluczówka* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 87, арк. 12); *Kluczówka* (1883, SG, IV, 167); *Kluczówka* (1904 (1877), KuK Kutu);

Ключевка, *Ключивка* (1963, WRG, II, 357); *Ключівка* (1979, СГУ, 255); *Kluczówka* (2000, PBWCz., 197); *Ключівка* (2006, К КР). – Давня назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса -ів з топографічним значенням від апелятива *ключ* ‘крутий поворот (річки, потоку, гори)’ < псл. **kljuka* ‘закривлений дрюк; крюк’, що походить з і.-с. **(s)kleu-*: **klau-* ‘гак, крюк, ковінька; зачепити; заперти, замкнути’ (ЕСУМ, III, 468). Вона вказувала на форму річища. Сучасна форма гідроніма є суфіксальним утворенням на -к(а) від ойконіма – найменування села *Ключів* (суч. *Великий* і *Малий Ключів*), через яке протікає річка. Можливо також, що в основі ойконіма й гідроніма лежить особова назва *Ключ*, пор. п-ща *Ключ*, *Ключа* (див. вище).

Ключівка², -и; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: *Kluczówka* (1933, МТ Kutu); *Ключівка* (2006, КВС, 122). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), навколо якої розкинувся куток.

Ключівку¹, -ок; мн.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: *Ключівки* (2002, Рунг., 240); *Ключівки* (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації гідроніма – найменування річки *Ключівка* (див. вище), навколо якої розкинувся куток.

Ключівку², -ок; мн.; потік; пр. Сопівки п. Лючки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: *Ключівки* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому протікає потік.

Кляштор¹, -а; ч.; куток; м. Коломия: *Кляштор* (2009, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кляштор* ‘католицький монастир’ (ВТС, 436). Вона вказує на те, що куток виник біля цієї культової установи.

Кляштор², -у; ч.; джерело; м. Коломия: *Кляштор* (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому пробивається джерело.

Кляштор³, -у; ч.; урочище; с. Нижнів Тлум. р-ну: *Кляштор* (2003, Вуяно, 42). –

Назва утворена семантичним способом від апелятива *кляштор* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись стояв костел, а пізніше монастир Непорочного Зачаття Діви Марії, закритий у роки Другої світової війни.

Кнежпóтiк, -ока; ч.; куток; с. Балинці Снят. р-ну; вар. *Княжий*: Кнежпотік (2011, Експ.); Княжий (2012, БЛ⁵, 243). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – одного з варіантів найменування потоку *Княж* (див. далі), який протікає через куток.

Книшóри, -ів; мн.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну; вар. *Книшора*: Книшора (2002, Рунг., 240); Книшори (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись землею в урочищі. В основі антропоніма лежить особова назва *Книш*, пор. відоме на Коломийщині п-ще *Книш* (ТД КР, 81), ускладнена рум. закінченням множини *-uri*. Варіант назви є сингулярною формою від вихідного найменування.

Княгiнiн, -а; ч.; кол. окреме село, тепер част. міста Івано-Франківськ: Кпyhynino (1442, AGZ, XII, 101); Кпyhynyno (1450, AGZ, XII, 204); Knehinyn (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Knihynin (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Knihinin (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 2); Knihinin (1895, SG, XV/2, 93); Knihinin Wieś (1900, SGG, 626); Кнігинин (1938, ШКЕС¹, 139). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* // *-ин* від апелятива *княгиня* ‘дружина князя’ (ВТС, 436), пор. ст.-укр. *княгиня* (ССУМ, I, 479).

За одним із народних переказів, виникнення назви села пов’язано з тим, що на його території колись нібито були захоронені останки спаленої галицькими боярами княгині Настусі Чагрівни – позашлюбної дружини Ярослава Осмомисла. За іншою версією, цей ойконім мотивований названим вище апелятивом зі значенням ‘рід весняного хороводу з піснями’ (Грінч., II, 257) і пов’язаний з весняними забавами молоді на березі Бистриці-Солотвинської, біля якої виникло село.

Княгiнiн-Гiрка, -ин, -и; ж.; кол. куток с. Княгинин (див. вище), тепер част. міста Івано-Франківськ: Knihinin górka (1880, VOV, 375); Knihinin Górkа (1900, SGG, 627); Knihinin Górkа (1932, МТ S); Кнігинин-Гірка (1914, ШКЕС, 208); Княгинин-Гірка (2011, Експ.). – Назва утворена способом поєднання ойконіма – найменування села *Княгинин* (див. вище), частиною якого є цей куток, та ороніма – найменування підвищення *Гірка* (див. вище), на якому він розкинувся.

Княгiнiн-Колóнiя, -ин, -ї; ж.; кол. куток с. Княгинин (див. вище), тепер част. міста Івано-Франківськ; інша назва – *Майзлі* (див. далі): Knihinin Kolonia (1895, SG, XV/2, 57); Knihinin Kolonia (1900, SGG, 626); Кнігинин-Колонія (1914, ШКЕС, 208); Княгинин-Колонія, або Майзлі (1975, АСЗ, I, 700); Княгинин-Колонія (2010, Експ.). – Назва утворена способом поєднання ойконіма – найменування села *Княгинин* (див. вище), частиною якого є цей куток, та апелятива *колонія* ‘поселення переселенців з іншої країни, області’ (ВТС, 442), що вказує на заселення цієї частини села, а потім міста німецькими колоністами.

Княж, -у; ч.; потік; п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 4,5 км; сс. Малий Гвіздець Кол. р-ну, Балинці, Кулачківці Снят. р-ну; вар. *Княжий*, *Княжпотік*: Kniaz (1855, АККГЛ, Bl. 49); Kniāz (1880, SG, I, 819); Kniāz (1883, SG, IV, 193); Kniāz (1906 (1876), KuK K); Князь (1963, WRG, II, 363); Княж (1979, СГУ, 255); Княжий (2003, УШ), Княжпотік (2012, НПС, 39). – Назва історично є посесивним утворенням на *-*jъ* від апелятива *князь* зі значенням ‘солтис, війт (у селах з волоським правом)’ (ССУМ, I, 481). Варіант назви є субстантивованим та онімізованим прикметником *княжий* ‘який належить князеві; князівський’ (ВТС, 436).

За народними переказами, назва потоку пішла від того, що в ньому колись під час повені втопився князь.

Княждвiр¹, -ора; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 11 км, до Івано-Франківська – 70 км; 1946 року поселення було поділене на 2 села, які отримали назви *Нижнє* й *Верхнє*, з 11.06.1993 року – зно-

ву *Княждвір*: Knyeszydwor (1458, AGZ, VI, 184); Kniasdwor (1579, *ŻDz*, XVIII/I, 103); Kniazdwor (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kniażdwór (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 72); Kniażdwór (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Kniażdwór (1883, SG, IV, 193); Kniażdwór Dolny, Kniażdwór Górny (1938, SDW, № 5, s. 75); Верхнє, Нижнє (1947, АТП, 513); Верхнє, Нижнє (1985, ІФ АТП⁵, 55, 63); Княждвір (2009, ІФ АТП⁷, 161). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему словосполучення *княжий двір*. За припущеннями дослідників, на території села колись був замок галицького князя Романа Мстиславовича (ІМС ІФ, 342). У 1946 році село було розділене на два окремі населені пункти, які отримали за найменуваннями його частин назви *Верхнє* і *Нижнє*, що вказували на місця їх розташування щодо гірського масиву. Після проголошення незалежності України ці села знову були об'єднані в один населений пункт під давньою його назвою.

Княждвір², -ора; ч.; куток; с. Шепарівці Кол. р-ну: Княждвір (2006, КВС, 186). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), з боку якого розкинувся куток.

Княждвірка, -и; ж.; кол. село біля с. Княждвір Кол. р-ну, тепер, очевидно, куток *Верхній Княждвір* (див. вище): Kniazdworka (1643, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 85, с. 41); Kniazdworka (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від ойконіма – найменування села *Княждвір* (див. вище), на землях якого виникло поселення.

Княждвірське, -ого; с.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Kniażdwirskie (1933, МТ К); Княждвірське (2011, УШ); Княждвірське (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *княждвірське* 'належне громаді чи комусь із жителів с. *Княждвір* (див. вище)'.

За переказами місцевих жителів, поле назване так тому, що тут колись стояв княжий двір, спалений у XVI ст. татарами.

Княждвірський, -ого; ч.; ліс; с. Саджавка Надв. р-ну: Княждвірський (1998, Мих.,

192). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *княждвірський* 'який належить громаді чи комусь із жителів с. *Княждвір* (див. вище)'.

Княже¹, -ого; с.; полонина; с. Пороги Бог. р-ну: połon. Kniaże (1935, МТ Porohy). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *княже* 'належне князю'. Вона вказує на те, що полонина колись належала до князівських володінь. Однак можливо, що назва вказує на належність не голові роду, племен, союзу племен чи правителю князівства, а солтису, сільському війту, пор. *князь* 'війт, сільський староста, солтис у селах, що були на волосському праві (Гошко, 30–31).

Княже², -ого; с.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 9 км, до Івано-Франківська – 95 км: Knyasze (1405, MRPS, III/IV, 371); Xyasz (1471, AGZ, XII, 343), Knyasche (1502, MRPS, III, 39); Kniaze (1579, *ŻDz*, XVIII/I, 102); Kniaze ad Sniatyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kniaże (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 52); Kniaże (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Kniaże (1883, SG, IV, 195); Княже (1947, АТП, 515); Княже (2009, ІФ АТП⁷, 161). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *княже* 'належне князю'. Вона вказує на те, що село колись належало до князівських володінь. Однак можливо, що назва вказує на належність не голові роду, племен, союзу племен чи правителю князівства, а солтису, сільському війту, якого звали колись *князем* (див. вище).

Княжий, -ого; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Пороги Бог. р-ну: Knieży (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Knieży (1935, МТ Porohy); Княжий (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. *Княже*), з якої стікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Княжів, -евого; ч.; верх; 754,4 м; між сс. Слобода Кол. р-ну, Середній Березів, Лючки Кос. р-ну, Чорні Ослави Надв. р-ну; давня назва – *Княжель*, вар. *Княже*: Kniažel, Kniaże (1932, PBW, II, 203); Княже (1962, ІК,

56); Kniazel (2000, PBWCz., 203); Княжів (2004, ТСК, 23); Княже (2004, ТСК¹); Княжів (2008, Негрич, 208). – Давня назва утворена, очевидно, за допомогою рум. зменшувально-пестливого субстантивного суфікса *-el* від апелятива *князь* ‘голова роду, племені або союзу племен, що звичайно стояв на чолі військової дружини, а з розвитком феодалізму – вождь війська та правитель князівства’ (ВТС, 436). Можливо також, що назва гори пов’язана з іншим *князем* – солтисом (війтом). Саме так називали урядників у селах, що були на волоському праві (Гошко, 30–31). Про ймовірність такої мотивації ороніма свідчить і наявність у його складі східнороманського форманта. Таку версію підтверджує й відомий історик І. Крип’якевич, який пише: “Гора Княжа біля с. Лючки скоріше зветься від волоських князів, війтів, як від князів давньої галицької держави” (Крип., ЗГ, 125). Форма *Княжів* з’явилася внаслідок українізації давньої назви.

За народними переказами, на цій горі був колись княжий ловецький замок, куди руські князі приїжджали з гостями на лови зубрів (ІК, 55).

Князьке, -ого; с.; поля; 1) с. Видинів Снят. р-ну; вар. *Княже*: Князьке, Княже (2012, БЛ⁵, 243); 2) с. Залуччя Снят. р-ну: Князьке (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *князьке* (*княже*) ‘яке належало громаді с. *Княже* (див. вище) чи окремим його жителям’.

Кобацьке¹, -ого; с.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну; давня назва – *Кобаки*: Kobaki (1906, (1876), KuK Sn.); Kobackie (1900, SGG, 607); Kobackie (1916, GKSn.); Kobakie (1926, МТ Н); Кобацьке (2010, УШ); Кобацьке (2012, НПС, 284). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села, що на Косівщині (див. ТГГ, 254), жителі якого започаткували куток. Сучасне його найменування є субстантивованим та онімізованим прикметником *кобацьке* ‘яке заснували, на якому жили, яким володіли вихідці із с. *Кобаки*’.

Кобацьке², -ого; с.; урочище (поле); с. Олешків Снят. р-ну: Кобацьке (2011,

УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кобацьке* ‘яким володіли вихідці із с. *Кобаки* на Косівщині’.

Кобзарєва, -ої; ж.; гора; с. Милування Тисм. р-ну: Кобзарєва (2004, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від родинної назви *Кобзарі*. Так називають родину, що проживає на горі, пор. також п-ще *Кобзар* (СП, 166).

Кобула¹, -и; ж.; поточина; п. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Kobyła (1935, МТ Pogoń); Kobyła (2006, GUG, тара 1); Кобила (2006, ГЦСЧ); Kobyła (2008, Gorgany, 289). – Назва виникла в результаті трансонімізації опорного компонента ороніма – найменування гори *Велика Кобила*, з-під якої витікає потік, пор. *гора Велика Кобила* (НГФ, 43).

Кобула², -и; ж.; узвишся (горби); 1) с. Ковалівка Кол. р-ну: Кобила (2008, МС, 154); 2) 330 м; с. Вікняни Тлум. р-ну: Кобила (2011, УШ); 3) 257 м; с. Прибилів Тлум. р-ну: Кобила (2011, УШ). – Назви неоднозначні щодо етимологічної інтерпретації. Так, Я. Рудницький найменування такого типу відносив до семантичних утворень від апелятива *кобила* ‘самиця коня’ (Rudn., 78). С. Грабець та Б. Ф. Лящук виводять їх від *kobyła, kobyłyna* ‘верстат стельмаха’ (Нг., 134), ‘невеликий столярний станок’ (Лящук, 118). Але така етимологія є сумнівною, насамперед із семантичного боку. Дехто вважає, що в гуцулів апелятив *кобила* має значення ‘щось велике, значне’. С. О. Вербич трактує такі назви як утворення семантичним способом від апелятива *кобила* зі значенням ‘круглий або кубічний шматок глини’ (Грінч., II, 250) < *коб* < псл. **(s)kob-* ‘те, що має вигнуту, гачкоподібну форму’ (Вербич⁸, 9–10).

Можливо також, що в давнину цей апелятив мав в окремих регіонах і топографічне значення, тобто був загальною назвою округлої гори, пор. пол. *kobyła* ‘купа сіна, стіг’ (ЕСУМ, II, 477), а також семантично тотожні укр. ороніми *Стіг, Стіжок*. Невипадково назв із такою основою в Карпатах

є декілька, пор. *Біла Коби́ла*, *Велика Коби́ла*, *Кобилка*. Ю. О. Карпенко вважає, що такий географічний термін у слов'янських мовах відсутній, зате сама назва тварини *коби́ла* запозичена слов'янами від фракійців та означає буквально 'гірська', сходячи до і.-с. **keubh-*, **koubh-* 'вершина'. Тобто в лексемі *коби́ла* сенс 'гора' є давнішим за сенс 'самка коня'. Слов'яни нібито засвоїли лексему лише з тваринним значенням, але це доводить, що гірських *Кобил* залишили їм у спадок фракійці, які мали цю лексему як географічний термін, що законсервувався в давній карпатській оронімічній серії цих назв. Без цього фракійського підґрунтя, зазначає вчений, важко пояснити, чому в Карпатах їх так багато. А ось існування гір *Кобил*, їх збереження до наших днів уже підтримувалося у слов'ян, на його думку, добре знаним апелятивом *коби́ла* (Карп., ПФО, 25–26). Таке трактування етимології оронімів видається нам найбільш правдивим.

На думку С. Пушика, гори, у назвах яких є компонент *Коби́ла*, уособлюють земну іпостась коня *Громова Хмарка* язичницького бога Перуна, що став пізніше Довбушевим (БК¹, 285–286, 294).

Кобу́ла³, -и; ж.; поточина; пр. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Нова Липівка Тисм. р-ну: Коби́ла (2002, Любчик, 57). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного, не засвідченого сьогодні ороніма – найменування горба (див. вище), з якого стікала поточина.

Кобу́ла⁴, -и; ж.; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: Коби́ла (2007, Вікн., 24); Коби́ла (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Кобиле́ць¹, -льця; ч.; хребтик; с. Пороги Бог. р-ну: Kobylec (1855, AKKGL, Bl. 48); Kobylec (1935, MT Porohy). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кобиле́ць*, дем. від *коби́ла* зі значенням 'гора' (див. вище).

Кобиле́ць², -льця; ч.; поле (лан); с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: campis (поле) Kobylecz

(1400, ZDM, IV, 169); Кобиле́ць (2012, БЛ⁵, 243). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *коби́лиця* 'квасоля звичайна' (Смик, 77) (зі зміною роду під впливом номенклатурного терміна *лан*). Г. Гурнович розглядає аналогічний польський топонім як дериват від апелятива *kobyła* + суфікс *-(e)c* (Górniewicz, 16), а В. О. Яцій, досліджуючи ойконімію Коломийщини, припускає, що ця назва могла виникнути від апелятива **кобиле́ць*, який є словотвірним варіантом діал. (бойк.) *коби́лиця* 'невелика гать на річці' (Яцій, 157). Можливо також, що в основі цього мікротопоніма лежить апелятив *кобиле́ць*, дем. від *коби́ла* (див. вище).

Кобиле́ць³, -льця; ч.; потік; л. Турки л. Пруту л. Дунаю; довжина – понад 6 км; сс. Кобиле́ць, Назірна, смт Гвіздець Кол. р-ну; давня назва – *Кобильчик*: Kobylczyk (1635, ЛНБ ВР, ф. 9, спр. 701); Kobylec (1855, AKKGL, Bl. 49); Kobylec (1883, SG, IV, 214); Кобиле́ць (1979, СГУ, 256); Кобильчик (2006, КВС, 66). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-ик* від мікротопоніма – найменування поля *Кобиле́ць* (див. вище), через яке протікає потік. Сучасне його найменування є результатом трансонімізації названого вище мікротопоніма.

Кобиле́ць⁴, -льця; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Загайпільської с/р; віддаль до Коломиї – 18 км, до Івано-Франківська – 73 км: Kobylecz (1572, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 85, ф. 41); Kobylec (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kobylec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 11); Kobylec (1855, AKKGL, Bl. 49); Kobylec (1883, SG, IV, 214); х. Кобиле́ць (1947, АТП, 503); Кобиле́ць (2009, ІФ АТП⁷, 161). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого було засноване село.

Кобиле́ць⁵, -льця; ч.; хутір; с. Молодятин Кол. р-ну: Кобиле́ць (2006, КВС, 105). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому виник хутір. В основі мікротопоніма лежить апелятив *коби́лиця* 'квасоля звичайна' (Смик, 77).

Можливо також, що ця назва є видозміненою формою мікротопоніма – найменування лісового урочища *Кобильниця* (див. *Кобилиця*²), біля якого розкинувся хутір.

Кобу́лиця¹, -і; ж.; річка; п. Пруту л. Дунаю; довжина – 9 км; смт Ланчин, сс. Чорний Потік Надв. р-ну, Марківка, Молодятин Кол. р-ну; вар. *Кобильниця*: Kobilnica (1855, AKKGL, Bl. 48); Kobylica, Kobylnica (1883, SG, IV, 215; 1888, SG, IX, 108); Kobylnica (1906 (1880), KuK N); Kobylica (1935, MT N); Кобылица (1963, WRG, II, 366); Кобылиця (1979, СГУ, 256); Кобылиця (2006, KBC, 105). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кобилиця* ‘дерев’яна підпора та жолоби (ринви), по яких зливали солянку з різних криниць до збірника’ (СКДП, 84). Відомо, що навколо цієї річки колись були потужні соляні джерела, біля яких виникло і довгий час функціонувало чимало солеварень. Це й зумовило появу такої назви. С. Грабець виводить її від однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. далі), а В. О. Вербич – від апелятива *кобилиця* (бойк., діал.) ‘невеличка гать на річці’ (Вербич, Р., 222), що також імовірно.

Кобу́лиця², -і; ж.; лісове урочище; між с. Молодятин Кол. р-ну та смт Ланчин Надв. р-ну; вар. *Кобильниця*: Kobelica (1855, AKKGL, Bl. 48); las Kobylica (1884, SG, V, 583); nazwa gruntowa Kobylnica (Hr., 100); Кобылиця (1998, Мих., 192). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), навколо якої розкинувся ліс.

Кобу́лиця³, -і; ж.; гора; 525 м; між смт Ланчин Надв. р-ну та с. Марківка Кол. р-ну; вар. *Кобильниця*: Kobilica (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 89, арк. 7); Kobilnica (1855, AKKGL, Bl. 48); Kobylica (1884, SG, V, 583); Kobylnica (1932, PBW, II, 142); Kobylica (1935, MT N); Кобылиця (1998, Мих., 192). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), біля якої височіє гора.

Кобу́лівка, -и; ж.; куток; с. Камінне Надв. р-ну: Кобилівка (1998, Мих., 192); Ко-

билівка (2010, Експ.). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* від не засвідченого тепер ороніма *Кобила* – найменування горба, на схилах якого розкинувся куток. Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *кобилівка* ‘місце, де вирощують, випасають, утримують коней’ (Експ.).

Кобу́лка, -и; ж.; горб; с. Рунгури Кол. р-ну: Кобилка (2002, Рунг., 240). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *кобилка*, дем. від *кобила* (див. вище).

Кóбринова, -ої; ж.; поляна; с. Перерісль Надв. р-ну: Кобринова (2009, ППН, 18). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Кобрин*, пор. відоме в селі п-ще *Кобрин* (ТД Н, 78).

Ковалéва¹, -ої; ж.; криниця; с. Серафінці Гор. р-ну: Ковалева (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Коваль*, пор. п-ще *Коваль* (СП, 179).

Ковалéва², -ої; ж.; куток (вулиця); с. Вікняни Тлум. р-ну: Ковалева (2007, Вікн., 24). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Коваль*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище).

Ковалéва³, -ої; ж.; млака; с. Колінці Тлум. р-ну: Ковалева (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Коваль*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище).

Ковалéва Горá, -ої, -и; ж.; підвищення; с. Виноград Кол. р-ну: Ковалева Гора (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Ковалева*, що вказує на належність орооб’єкта в давнину *Ковалеві*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище).

Ковалéцький Жóлоб, -ого, -у; ч.; урочище; с. Турка Кол. р-ну: Ковалéцький Жолоб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення,

у якому опорним компонентом є апелятив *жолоб* 'глибока й вузька долина; долина між двома горами чи пригірками; долина потоку' (Мар., 227), 'вузька долина' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Ковалецький*, що вказує на належність урочища в давнину *Ковальцю*, пор. п-ще *Ковалець* (ІФД, 271).

Коваліна, -ої; ж.; поле; с. Колінки Гор. р-ну: Ковалина (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Коваль* (див. вище).

Ковалів Горб, -евого, -а; ч.; горб; с. Чехова Кол. р-ну: Ковалів Горб (2001, ЕКол., XII, 34). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Ковалів*, що вказує на належність орооб'єкта *Ковалю*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище).

Ковалівка¹, -и; ж.; кутки; **1** с. Кривець Бог. р-ну: Kowalówka (1855, AKKGL, Bl. 44); Kowalówka (1934, SDW, № 22, s. 238); Ковалівка (2011, УШ); **2** с. Голосків Кол. р-ну: Ковалівка (2006, КВС, 38); Ковалівка (2011, УШ); **3** смт Печеніжин Кол. р-ну: Ковалівка (2011, УШ); **4** с. Сілець Тисм. р-ну: Ковалівка (2002, СНЧ, 40). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Коваль*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище).

Дослідники історії с. Сілець Т. Цюцьмаць, І. Драбчук та В. Цюцьмаць припускають, що назва кутка цього села мотивована апелятивом *ковалі* зі значенням 'мурашки', яких колись тут могло бути доволі багато (СНЧ, 41).

Ковалівка², -и; ж.; ліс; с. Кричка Бог. р-ну: Ковалівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Коваль*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище).

Ковалівка³, -и; ж.; поточина; пр. Лукавцю л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Старуня Бог. р-ну: Ковалівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Коваль* (див. вище). Таке прізвисько мав чоловік, який

працював на кузні, біля якої починалася поточина.

Ковалівка⁴, -и; ж.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 14 км, до Івано-Франківська – 74 км: Kowalówka (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kowalówka (1670, ЛЦДІА, ф. 5, оп. 1, спр. 500, арк. 2); Kowalówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 268); Kowalówka (1883, SG, IV, 515); Ковалівка (1947, АТП, 519); Ковалівка (2009, ІФ АТП⁷, 161). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Коваль*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище), а також поширене в селі похідне *Ковальчук* (МС, 132).

За переказами, село заснувала десь наприкінці XIV – на початку XV ст. сім'я ковалів, вихідців з-під Умані: батько, шість синів, п'ятеро з яких також ковалювали, та заміжня дочка.

Ковалівка⁵, -и; ж.; поле; с. Милування Тисм. р-ну: Kowalówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 131, арк. 59); Kowalówka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 43, арк. 76); Ковалівка (2009, БЛ², 177). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Коваль*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище).

Ковалівка⁶, -и; ж.; поточина; пр. Коростильної п. Дністра; сс. Вільшаниця, Милування Тисм. р-ну: Ковалівка (1979, СГУ, 258). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), через яке протікає поточина.

Ковалівське, -ого; с.; поле; с. Жураки Бог. р-ну: Ковалівське (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Коваль*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище).

Ковалівський Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну: Ковалівський Кут (2010, УШ); Ковалівський Кут (2012, НПС, 284). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина якої-небудь території, місцевості' (ВТС, 475), у цьому разі – 'частина села' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Ковалівський*, що вказує на проживання

на кутку в давнину родини *Ковалюків*, вихідців із села Старі Кути Кос. р-ну.

Ковальська Горá, -ої, -и; ж; горб; с. Клубівці Тисм. р-ну: Ковальська гора (1995, ТМН, 21); Ковальська гора (2005, Карпів, 10); Ковальська Гора (2009, БЛ², 177). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Ковальська*, що вказує на належність орооб’єкта родині *Ковальських*, пор. п-ще *Ковальський* (ІФД, 272).

Ковалюкóва, -ої; ж.; урочище (нива); с. Задубрівці Снят. р-ну: Ковалюкова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Ковалюк*, пор. п-ще *Ковалюк* (ІФД, 272). Вона узгоджена в роді й числі з апелятивом *нива*.

Ковальянка, -и; ж.; гора; 568 м; у пасмі хребта Любінець (див. далі); смт Солотвин Бог. р-ну: Ковальянка (1985, АСЗ, II, 591); Коваленка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -янк(а) (розм. -єнк(а), -’инк(а)) від антропоніма *Коваль*, пор. п-ще *Коваль* (див. вище).

Ковáчина, -ої; ж.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Ковачина (1998, Мих., 192); Ковачина (2010, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Ковач*, пор. п-ще *Ковач* (ПЗУ, 271–272).

Ковбасі́нка, -и; ж.; річка; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 6,5 км; сс. Шевченкове, Орелєць Снят. р-ну; давні назви – *Корбасівка*, *Корбасинка*: *Korbasiuka* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Korbasiuka*, *Kowbasinka* (1883, SG, IV, 391; 1888, SG, IX, 198); *Ковбасинка* (1963, WRG, II, 372); *Ковбасинка* (1979, СГУ, 258); *Корбасинка* (1982, КС, 118). – Давня назва утворена за допомогою суфікса -ієнк(а) (-инк(а)) від антропоніма *Корбас*, що є, очевидно, фонетичним варіантом прізвища *Курбас* (Редько, I, 561) або рум. *Corbaci* (Const., 55). Сучасне найменування потоку з’явилося, мабуть, у результаті деформації

під впливом розмовного мовлення давньої назви. Можливо також, що воно відбиває вигнуту, звивисту форму річки, пор. поліс. *ковбаса* ‘слід, що залишається на шкірі в тварини від сильного удару батоном’ (СПГ, 87), блр. діал. *колбаса* ‘вузька й довга смуга сіножаті’ (Яшкін¹, 328), пол. *kielbasa* ‘ділянка ґрунту’ (NMP, IV, 434) < псл. **kьlba* / **kьlbь* *‘що-небудь зігнуте, опукле, округле’ (ПГФ, 143).

Ковбасівка, -и; ж.; куток; с. Корнів Гор. р-ну: Ковбасівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса -ієнк(а) від антропоніма *Ковбас*, пор. п-ще *Ковбас* (ІФД, 273).

Ковбáсний, -ого; ч.; ставок; с. Бортники Тлум. р-ну: Ковбасний (2003, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування цеху “*Ковбасний*”, біля якого розкинувся ставок. В основі ергоніма лежить прикметник *ковбасний* ‘який виробляє ковбаси’ (ВТС, 437).

Ковбі́р, -ора; ч.; куток; с. Залуччя Снят. р-ну: Ковбір (2004, Ром., 12); Ковбір (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ковбир*, *ковбір*, *ковбур* ‘яма у воді, вибита паданням останньої’ (Мар., 231), ‘глибока тиха вода; заросле болото; яма у воді, ковбаня; стрімка западина у воді; вікнина (у болоті)’ (ЕСУМ, II, 481). Вона вказує на розташування кутка на місцевості, де є чи була яма, наповнена водою.

Ковбулі́ха, -и; ж.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Ковбуліха (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чи прізвищем чоловіка, якій, мабуть, належала колись земля в урочищі, пор. п-сько *Ковбул* (Експ.).

Кóвбур¹, -а; ч.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Ковбур (2011, УШ); Ковбур (2012, НПС, 164). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ковбур* (див. *Ковбір*). Вона вказує на розміщення кутка на місцевості, де є яма, наповнена водою.

Кóвбур², -у; ч.; поле; с. Хом’яківка Снят. р-ну: Ковбур (2005, ХМ, 8). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ковбур* (див. вище). Вона вказує на наявність на полі ями, наповненої водою.

Ковбурі́, -ів; мн.; урочище; с. Завалля Снят. р-ну: Ковбури (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ковбір*, *ковбур* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі є ями, наповнені водою.

Ковцик, -а; ч.; куток; с. Цуцилів Надв. р-ну: Ковчик (1998, Мих., 192); Ковчик (1999, ІСЦ, 7). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська чоловіка, який, очевидно, започаткував куток, пор. п-сько *Ковчик* (Експ.).

Ковці́някове По́ле, -ого, -я; с.; поле, поляна; с. Молодятин Кол. р-ну: Ковцінякове Поле (2008, БГ, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *Ковцінякове*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину *Ковціняку*, пор. п-ще *Ковціняк* (ТД КР, 82).

Когуті́в, -ового; ч.; куток; с. Коршів Кол. р-ну: Когутів (2006, КВС, 75); Когутів (2010, Досин, 24). – Назва є посесивним утворення на -ів від антропоніма *Когут*, пор. п-ще *Когут* (СП, 180).

Когуті́вка, -и; ж.; кутки; **1** с. Загайпіль Кол. р-ну: Когутівка (2011, УШ); **2** с. Княждвір Кол. р-ну: Когутівка (1985, ІГ, II, 419); Когутівка (2006, КВС, 64); **3** с. Турка Кол. р-ну: Kohutówka (1900, SGG, 291); Когутівка (2006, КВС, 173); Когутівка (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Когут*, пор. п-ще *Когут*, яке відоме й у с. Турка (СП, 180; ТД КР, 189).

Коза́, -и; ж.; кол. поселення на Снятинщині, тепер не ідент.: Koza (1521, MRPS, IV/II, 252); villas Koza (!), Bialoloi (1566, MRPS, V/I, 194); Koza (1647, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 140, с. 605). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська засновника або володаря поселення, пор. Olecho *Koza*, Nikolaus *Koza* (SSNO, III, 117) – великі землевласники в XV ст. у Галичині.

Коза́к, -а; ч.; поле; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Козак (2012, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника поля, пор. п-ще *Козак* (ІФД, 274).

Козакі́¹, -ів; мн.; кутки; **1** с. Олешків Снят. р-ну: Kozaki (1933, МТ Kutu); Козаки (2011, УШ); **2** с. Тулуків Снят. р-ну: Kozaki (1933, МТ Kutu); Козаки (2012, НПС, 239). – Назви неоднозначні щодо походження. Вони можуть бути: а) результатом трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань родин, які могли започаткувати кутки, пор. п-ще *Козак* (див. вище); б) семантичними утвореннями від апелятива *козаки*, мн. від *козак* ‘в Україні у XV–XVIII ст. – вільна людина з кріпосних селян або міської бідноти, що втекла на південні землі України та брала участь у визвольній боротьбі проти татаро-турецьких і польських загарбників; нащадок такої людини’ (ВТС, 438).

За народним переказом, кутки заснували козаки, які оселилися в цих селах після знаменитої Хотинської битви.

Козакі́², -ів; мн.; урочище; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Козаки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись урочищем, пор. п-ще *Козак* (див. вище).

За відомостями жителів села, урочище назване так тому, що через його глибокий яр пролягав колись єдиний шлях, яким часто користувалися козаки, йдучи на ворогів.

Козакі́³, -ів; мн.; поле; с. Палагичі Тлум. р-ну: Козаки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись полем, пор. п-ще *Козак* (див. вище).

Козакі́вці, -ів; мн.; урочище (пасовище, ліс); с. Кричка Бог. р-ну: Козаківці (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись землею в урочищі або проживала в ньому, пор. п-ще *Козак* (див. вище).

Козакóва, -ої; ж.; поле; між с. Потічок Снят. р-ну та м. Снятин: Козакова (1982, КС, 116). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Козак* (див. вище).

За народними переказами, поле так назване тому, що тут колись таборували козаки.

Козакóва Доли́на, -ої, -и; ж.; лісове урочище; сс. Колодіївка, Сілець, Ямниця Тисм. р-ну; вар. *Козацька Долина*: Козакова Долина (1995, ТМН, 24); Козакова Долина, Козацька Долина (2002, СНЧ, 41); Козакова Долина (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травою; широка низина’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Козакова*, що вказує на належність урочища в давнину *Козакові*, пор. п-ще *Козак* (див. вище). У варіанті назви, який побутує серед серед місцевого населення, атрибутивний член *козацька* вказує, за народними переказами, на те, що в урочищі колись відбулася битва *козаків* з польськими загонами М. Потоцького. Тут також захоронені загиблі в цій битві захисники українських земель.

Козакóві Гру́нтi, -их, -ів; мн.; поле; с. Хмелівка Бог. р-ну: Козакóві Грунти (2012, БЛІ, 244). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *грунти*, мн. від *грунт* (діал.) ‘поле; земельний наділ’ (ГТ, 54), а атрибутивним членом – прикметник *Козакові*, що вказує на належність поля в давнину *Козаку*, пор. п-ще *Козак* (див. вище).

Козаре́ва Го́ра, -ої, -и; ж.; горб; с. Сілець Тисм. р-ну: Козарева Гора (2002, СНЧ, 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Козарева*, що вказує на належність ґрунтів на

горбі родині *Козаря*, пор. також п-ще *Козар* (СП, 180), рум. *Cozar* (Const., 325).

Козарі́в¹, -евого; ч.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Козарів (1998, Мих., 192). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Козар* (див. вище).

Козарі́в², -евого; ч.; пасовище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Козарів (1998, Мих., 192). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинулося пасовище.

Козарі́вка¹, -и; ж.; урочище; між сс. Черемхів та Коршів Кол. р-ну: Kozarówka (1933, МТ К). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *козарівка* (діал.) ‘місце, де випасають, утримують кіз’ (Експ.), пор. *коза́рка* ‘загін, хлів для кіз’ (ЕСУМ, II, 494); б) утворенням за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Козар* (див. вище).

Козарі́вка², -и; ж.; пасовище; с. Парище Надв. р-ну: Козарівка (2009, Експ.). – Назва може бути семантичним утворенням від апелятива *козарівка* (див. вище) або суфіксальним дериватом на -івк(а) від антропоніма *Козар* (див. вище).

За розповідями місцевих жителів, пасовище назване так тому, що дорогою, яка проходить через нього, люди йдуть в урочище Березина, де збирають гриби *козари*.

Козарі́вка³, -и; ж.; куток; с. Парище Надв. р-ну: Козарівка (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування пасовища (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Козарі́вське, -ого; с.; поле; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Козарівське (1998, Мих., 192). – Назва є посесивним утворенням на -івськ(е) від антропоніма *Козар* (див. вище).

Коза́цька, -ої; ж.; гора; с. Хмелівка Бог. р-ну: Козацька (2002, БК³, 327). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *козацька* ‘яка належить *козакам*, на якій були *козаки*; яку назвали на честь *козаків*’. На Прикарпатті *козаками* на-

звали не тільки запорожців, а й повстанців Семена Височана й навіть січових стрільців (ХПЛ, 17).

Козацька Моги́ла, -ої, -и; ж.; підвищення; с. Одаїв Тлум. р-ну: Козацька Могила (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могила* ‘штучне земляне підвищення; курган; височина’ (Мар., 236–237), ‘високий земляний насип, штучне земляне підвищення’ (Лісняк, 359), ‘пагорб; купа чогось; насип на місці поховання’ (ПЗУ, 393), а атрибутивним членом – прикметник *козацька*, що вказує на поховання в давнину на підвищенні козаків.

Козацьке¹, -ого; с.; поля; 1) с. Лесівка Бог. р-ну: Козацьке (2012, БЛ⁵, 244); 2) с. Хмелівка Бог. р-ну: Козацьке (2012, ХПЛ, 17). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *козацьке* (див. вище). Вони вказують на належність поля в давнину *козакам* чи *козакові*.

Козацьке², -ого; с.; куток; с. Лесівка Бог. р-ну: Козацьке (2002, Лес., 9); Козацьке (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), біля якого розкинувся куток, пор. “частина села, яка межувала з Чорним лісом, називалася *Козацьке*, бо і зараз збереглася назва цієї вже не заселеної території” (Лес., 9). В основі мікротопоніма лежить прикметник *козацьке* (див. вище).

Козацький Брі́д, -ого, броду; ч.; місце переходу через р. Дністер; с. Хмелева Гор. р-ну: Козацький Брі́д (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *брід* (< псл. **brodъ*) ‘мілке місце річки, озера або ставка, у якому можна переходити або переїжджати на інший бік’ (ВТС, 63), ‘мілина; мілина на річці чи потоці для переїзду кінями’ (Rudn., 18), а атрибутивним членом прикметник *козацький*, який вказує на те, що колись тут переправлялися козаки Богдана Хмельницького.

Козацький Луг¹, -ого, -у; ч.; урочище (луг); с. Діброва Тлум. р-ну; вар. *Козачий*

Луг: Козачий Луг (2011, УШ); Козацький Луг (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луг* ‘заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать’, ‘низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість’ (Мар., 235), ‘низовина, на якій ростуть гарні трави’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *козацький* (*козачий*), що вказує на належність ґрунту в урочищі в давнину *Козакові* чи *козакам*.

Козацький Луг², -ого, -у; ч.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну; вар. *Козачий Луг*: Козачий Луг (2011, УШ); Козацький Луг (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луг* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *козацький* (*козачий*), що вказує на належність поля в давнину *Козакові* чи *козакам*.

Коза́чий Бе́рег, -ого, -у; ч.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: Козачий Берег (2006, ЕКол., IV, 156). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* ‘круча, стрімкий схил; гористе місце, пасовисько’ (ГГ, 23), ‘зарослий лісом горб’ (ЕСУМ, 170), ‘підвищення; гора; стік гори’ (Нг., 32), а атрибутивним членом – прикметник *козачий*, що вказує на належність ґрунту в урочищі в давнину *Козакові* чи *козакам*.

Коза́ччино, -ого; с.; ставок; с. Бортники Тлум. р-ну: Козаччино (2003, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування земельної ділянки (ґрунту), на якій знаходиться ставок, пор. *ґрунт Козаччино* (УШ). В основі мікротопоніма лежить прізвисько *Козачка* (Експ.).

Козе́лів, -евого; ч.; потік; л. Бобрівки л. Хоросни л. Сербеня (Голишанки) п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 8 км; сс. Середній Майдан Надв. р-ну, Голосків, Молодилів Кол. р-ну: Kozelów (1880, SG, I, 632; 1882, SG, III, 101–102); Kozelów (1906 (1876), KuK K);

Козелев (1963, WRG, II, 383); Козелів (1979, СГУ, 361). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту), з якої витікає потік. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Козел*, пор. п-ще *Козел* (ПЗУ, 275), п-сько *Козел* (СПЗУ, II, 69).

Козина¹, -ої; ж.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 34 км, до Івано-Франківська – 23 км: *Kozina* (1577, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 3, с. 138); *Kozina* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Kozina* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 244); *Kozina* (1883, SG, IV, 553); *Козина* (1947, АТП, 505); *Козина* (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(a)* від антропоніма *Ко́за*, пор. давня особова назва *Ко́за* (ССУМ, I, 425), ст.-п. *Olechno Koza* (SSNO, III, 117), п-ще *Ко́за* (ІФД, 274).

Народний переказ розповідає, що за княжих часів, десь у XIII ст., боярин на прізвисько *Козин* одержав наділ землі на території сучасного села. Він тут оселився. Згодом до нього приєдналися й інші люди. Так виникло село, яке за найменуванням землевласника назвали *Козина*.

Козина², -ої; ж.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: *Козина* (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(a)* від антропоніма *Ко́за* (див. вище). Можлива також мотивація цього мікротопоніма прикметником *козина* 'призначена для випасу кіз' (Експ.).

Козінець¹, -нцю; ч.; урочища; 1) с. Топорівці Гор. р-ну: *Козинець* (2005, СМТ¹, 49); *Козинець* (2008, УШ); 2) с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: *Kozinieć* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 56, арк. 24); *Козинець* (2008, УШ); 3) с. Підвисоке Снят. р-ну: *Козинець* (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *козинець* 'сарай для кіз' (ЕСУМ, II, 494). Вони вказують на те, що в урочищах у давнину випасали кіз. Тут же були й загороди для них.

Козінець², -нця; ч.; кутки; 1) с. Грушів Кол. р-ну: *Kozenec* (1904 (1877), KuK Kutu); *Козинець* (2006, КВС, 43); 2) с. Залуччя Кол. р-ну: *Козинець* (2006, КВС, 56); 3) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: *Козинець* (2006, КВС,

88); *Козинець* (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. далі), на схилах яких розкинулися кутки.

Козінець³, -нцю; ч.; горби; 1) 340 м; сс. Матіївці, Дебеславці, Залуччя, Пилипи Кол. р-ну: *Kozinieć* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 262, арк. 22); *Kozenec* (1904 (1877), KuK Kutu); *Kozinieć* (1933, МТ Kutu); *Козинець* (1985, ІГ, II, 353); *Козинець* (2000, ЕКол., III, 55); *Козинець* (2006, КВС, 56); *Козинець* (2011, УШ); 2) 363 м; с. Лісний Хлібичин, Черемхів Кол. р-ну: *Kozinieć* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 213, арк. 5); *Kozinec* (1855, АККГЛ, Bl. 45); *wzgórza Kosińca* (1882, SG, III, 203); *Kosinieć* (1906 (1876), KuK K); *Kozynieć* (1933, МТ K); *Козинець* (2002, БК³, 347). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *козинець* (див. вище). Вони вказують на те, що в давнину на цих горбах випасали й утримували кіз.

Козінець⁴, -нцю; ч.; кол. село, знищене татарами, тепер поле; с. Стецева Снят. р-ну: *Kozienieć* (це село, відколи його дошенту зруйнував ворог, ще не заселене) (1661–1665, LWR, III, 92); *Kozinieć* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 47, арк. 19); *łaka Kozinieć* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 13, арк. 40); *Козинець* (2012, БЛ⁵, 244). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *козинець* (див. вище). Вона вказує на те, що на території, де виникло село, колись випасали й утримували кіз. Д. Г. Бучко припускає, що село називалося колись *Ко́за* (див. вище), а пізніше отримало назву *Козинець* (Бучко, 76–77).

Козинючка, -и; ж.; гора; 694 м; сс. Манява, Кричка, смт Солотвин Бог. р-ну; вар. *Ко́женячка*, *Козенючка*: *Kożeniaczka* (1885, SG, VI, 95); *Kożenioczka* (1906 (1880), KuK N); *Kożeniuczka* (1935, МТ N); *Козинючка* (1985, АСЗ, II, 591); *Korzeniuczka* (2000, PBWG, 132); *Козинючка* (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(a)* від антропоніма *Козинюк*, пор. п-ще *Козенюк* (СП, 180). Так називався колись газда, що проживав біля гори і мав на ній свої ґрунти. Варіанти назви виникли під впливом польської мови та місцевих говірок.

За переказами місцевих жителів, назва утворена від найменування колишньої полонини, що була колись на горі й на ній випасали кіз.

Козішине, -ого; с.; поле; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Козишине (1998, Мих., 192). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(е)* від андроніма *Козиха* – найменування жінки за прізвиськом чи прізвиськом чоловіка, пор. давня особова назва *Ко́за* (Демч., 163), п-ще *Ко́за* (ІФД, 274).

Козлówське, -ого; с.; кол. поселення (дворище) біля с. Підгір'я Бог. р-ну, тепер не ідент.: Coslowskye (1476, AGZ, XIX, 175). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-овськ(е)* від антропоніма *Козел*, пор. давнє особове ім'я *Козел* (Демч., 123), п-ще *Козел* (ІФД, 274).

Козубівка, -и; ж.; урочище; **1** с. Копачинці Гор. р-ну: Kozubówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 86, арк. 18); Козубівка (2008, УШ); **2** с. Павлівка Тисм. р-ну: Козубівка (1997, Павл., 8). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Козуб*, пор. п-ще *Козуб* (ІФД, 275).

Козяркú, -ок; мн.; урочище; між сс. Павлівка та Тязів Тисм. р-ну: Koziarki (1906 (1874), KuK KH); Koziarki (1927, MT Hal.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *козарка* (розм. – *козярка*) 'загін, хлів для кіз' (ЕСУМ, II, 494). Вона вказує на розміщення в урочищі в давнину загород, у яких утримували кіз.

Козятин¹, -а; ч.; урочище; с. Кубаївка Надв. р-ну: Козятин (1998, Мих., 192). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ин* від апелятива *козята* 'козенята'. Вона вказує на те, що в урочищі колись утримували й вигодовували цих тварин. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом **Козята*.

Козятин², -а; ч.; куток; с. Кубаївка Надв. р-ну: Козятин (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), на території якого розкинувся куток.

Козяча, -ої; ж.; кутки.; **1** с. Чортовець Гор. р-ну: Козяча (2009, Експ.); **2** м. Тис-

мениця; вар. *Козєча*: Козєча, Козяча (2011, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *козяча* 'у якій водяться (живуть) кози'. Вона вказує на те, що в багатьох господарствах кутків колись вирощували й утримували кіз. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Козячий Бєрег¹, -ого, -у; ч.; підвищення; с. Княждвір Кол. р-ну: Козячий Берег (2011, УШ); Козячий Берег (2012, БЛ⁵, 244). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* зі значенням 'невелике підвищення' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *козячий*, що вказує на випас у давнину на підвищенні кіз.

Козячий Бєрег², -ого, -а; ч.; куток; с. Княждвір Кол. р-ну: Козячий Берег (2006, КВС, 64). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Козячі Гóри, -их, гір; мн.; узвишся; с. Петрилів Тлум. р-ну: Козячі Гори (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гори*, мн. від *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *козячі*, що вказує на випас у давнину на узвишші кіз.

Козячка, -и; ж.; кутки; **1** с. Серафінці Гор. р-ну: Козячка (2012, БЛ⁵, 244); **2** с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Козячка (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *козячка* 'місце, вкрите чагарниками, де випасають кіз' (Експ.). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Козячкú, -ок; мн.; урочище; с. Серафінці Гор. р-ну: Козячки (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *козячка* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись випасали кіз.

Койляківщина, -и; ж.; куток; с. Семенівка Гор. р-ну; вар. *Койляківка*: Койляківщина (2008, УШ); Койляківка, Койляківщина

(2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ґрунту, на якому був зачаткований куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *койляківщина* ‘ґрунт, маєток, який належить *Койляку*’, пор. п-ще *Койляк* (ІФД, 275) і типологічно споріднені утворення *вітцівщина*, *дідівщина* тощо. У варіанті назви відбулася заміна суфікса *-івщин(а)* на *-івк(а)*, очевидно, під сильним впливом продуктивної моделі із цим формантом.

Кокільниця¹, -і; ж.; ліс; с. Троїця Снят. р-ну; вар. *Кокільниці*: Кокільниця, Кокільниці (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *кокільний* ‘із заростіми *кокілю* – *кукілю*’, пор. *кокіль* (бот.) ‘*кукіль*’ (Смик, 193). Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок, у яких іменники першої відміни з м’яким приголосним основи мають закінчення *-і* замість літературного *-а*.

Кокільниця², -і; ж.; куток; с. Троїця Снят. р-ну; вар. *Кокільниці*: Кокільниця (2011, УШ); Кокільниці (2012, НПС, 227). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Кокорське Передмістя, -ого, -я; с.; куток; м. Тисмениця: Кокорське Передмістя (2008, Тисм.¹, 34). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *передмістя* ‘житловий район, що прилягає до міста, але лежить за його межами’ (ВТС, 724), а атрибутивним членом – прикметник *кокорське*, що вказує на розміщення кутка біля колишньої церкви Перенесення Мошей Святого Отця Миколая, званої в народі як *Кокорна*, завдяки великій фундації на її будівництво місцевого заможного міщанина *Кокори*.

Кокулкú, -ок; мн.; кол. хутір, нал. до с. Слобідка Тлум. р-ну: *Kokółki* (1855, АККГЛ, ВІ. 45); *Kokółki* (1886, SG, VII, 425). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування польської родини, яка заснувала хутір, пор. пол. п-ще

Kukulka (RFE, 488) < *kukulka* ‘зозуля’ (ПРС, 230).

Колгóсп, -а; ч.; кутки; 1) смт Ланчин Надв. р-ну: Колгосп (2011, УШ); 2) с. Троїця Снят. р-ну: Колгосп (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *колгосп* (перен.) ‘місце, де знаходяться службові та господарські приміщення *колгоспу* – колективного господарства соціалістичної форми виробничого об’єднання трудящих селян для спільного ведення сільського господарства, що ґрунтується на успішній основних засобів виробництва’. Вони вказують на те, що кутки виникли біля колгоспних забудівель і приміщень.

Колгóспний, -ого; ч.; стави; 1) с. Королівка Тлум. р-ну: Колгоспний (2003, Експ.); Колгоспний (2008, УШ); 2) с. Бортники Тлум. р-ну: Колгоспний (2003, Експ.). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *колгоспний* ‘який належить *колгоспу*’.

Колгóспний Сад, -ого, -у; ч.; сади; 1) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Колгоспний Сад (2012, БЛ⁵, 244); 2) с. Серафінці Гор. р-ну: Колгоспний Сад (2012, БЛ⁵, 244); 3) с. Топорівці Гор. р-ну: Колгоспний Сад (2012, БЛ⁵, 244); 4) с. Торговиця Гор. р-ну: Колгоспний Сад (2012, БЛ⁵, 244). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094), а атрибутивними членами – прикметник *колгоспний*, що вказує на належність топооб’єктів у минулому *колгоспам*.

Колгóспний Садóк, -ого, -дка; ч.; сад; с. Красилівка Тисм. р-ну: Колгоспний Садок (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *садок*, дем. від *сад* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *колгоспний*, що вказує на належність топооб’єкта в минулому *колгоспові*.

Колібище, -а; с.; ліси; 1) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Колибище (1998, Мих.,

192); 2) с. Остриня Тлум. р-ну: Колибище (2012, БЛ⁵, 244). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *колибище* ‘місце, де були колись *колиби* – житла пастухів’, пор. *колиба* ‘житло пастухів на полонині; пастуший курінь’ (ТГП, 304).

Колінець, -нця; ч.; куток; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Колінець (1995, ТМН, 15); Колінець (2000, Ост., 9); Колінець (2008, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *колінець*, дем. від *коліно* (< псл. **kolěno*) ‘окрема частина чого-небудь, що має вигляд ламаної лінії, від одного згину чи повороту до іншого; поворот, загин (ріки, дороги і т. ін.)’ (ВТС, 441), ‘злам річки, її поворот, згин’ (Мурз., 128). Вона вказує на те, що вулиця на кутку має декілька поворотів, колін.

Колінкú, -ів; мн.; село; Гор. р-н; нал. до Далешівської с/р; віддаль до Городенки – 19 км, до Івано-Франківська – 79 км: Cholenky (1448, AGZ, XII, 169); Colenky (1449, AGZ, XII, 196); Kolynki (1578, ŽDz, XVIII/I, 87); Kolanki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 81); Kolaniki (1855, AKKGL, Bl. 45); Kolanki (1880, KuK JCz.); Kolanki (1883, SG, IV, 257); Колінки (1947, АТП, 518); Колінки (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Назва трактується дослідниками по-різному. Так, Н. А. Бойко пов’язує її з географічним терміном *коліно* ‘гострий, крутий вигин ріки, лука’ (ПГТ, 23). Д. Г. Бучко та М. Л. Худаш небезпідставно вважають, що вона виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду, родини чи підданих *Колінка* (Бучко, 79; Худ.¹, 153), які, очевидно, започаткували село, пор. п-ще *Колінко* (Богдан, 127; Редько, І, 492), ст.-п. *Kolanko* (SSNO, III, 48). Ця версія видається найбільш імовірною.

Коліно, -а; с.; урочище; с. Похівка Бог. р-ну: Коліно (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *коліно* зі значенням ‘поворот, згин дороги’ (ВТС, 441). Вона вказує на те, що в урочищі прокладена покручена, зі згинами дорога на Богородчани.

Колінці, -ів; мн.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 4 км, до Івано-Фран-

ківська – 36 км: Kolyncze (1487, AGZ, XIX, 206); Kolyncze (1578, ŽDz, XVIII/I, 91); Kolince (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kolińce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 209); Kolińce (1855, AKKGL, Bl. 45); Kolińce (1883, SG, IV, 263); Колінці (1947, АТП, 518); Колінці (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко вважає її результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду чи родини, яка започаткувала село (Бучко, 79). Очевидно, це були нащадки відомого на Прикарпатті Йоганеса *Кола* з Далейова, пор. *Johanes Kola de Daleow* (SSNO, III, 52). М. Л. Худаш, заперечуючи цю версію, трактує цей ойконім як семантичне утворення від катойконіма *колинци* ‘вихідці, переселенці з с. *Колінки* (див. вище)’ (Худ.¹, 154), а Н. А. Бойко пов’язує її з географічним терміном *коліно* ‘гострий, крутий вигин ріки, лука’ (ПГТ, 23)

За переказами місцевих жителів, засновником села був великий галицький магнат Ян Коля з Делейова.

Колінчанка, -и; ж.; куток; с. Тулуків Снят. р-ну: Колінчанка (2012, НПС, 239). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, яка проживала колись на кутку, пор. п-ще *Колінко* (Богдан, 127; Редько, І, 492). Можливо також, що в основі мікротопоніма лежить однозвучний антропонім – прізвище жінки чи катойконім *колінчанка* ‘переселенка з с. *Колінці* (див. вище)’.

Кόло А́вгуста; поле; с. Королівка Тлум. р-ну: Коло Августа (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта біля іншого об’єкта чи суб’єкта, пор. *коло* ‘біля, близько’ (Грінч., II, 270), та антропоніма – особового імені *Август* у родовому відмінку, пор. особове ім’я *Август* (СУІ, 16). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище іменем.

Кόло Андру́сички; пасовище; с. Ганьківці Снят. р-ну: Коло Андрусички (2012, БЛ⁴,

203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Андрусичка* – найменування жінки за іменем чоловіка в родовому відмінку, пор. особове ім'я *Андрусь* < *Андрій* (СУІ, 33–35). Вона вказує на розташування пасовища біля садиби названої вище жінки.

Кóло Ба́биного Хреста́; ліс; с. Рудники Снят. р-ну: Коло Бабиного Хреста (2012, БЛ⁵, 244). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та ороніма – найменування горба *Бабин Хрест* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування лісу.

Кóло Базька́; поле; с. Похівка Бог. р-ну; давня назва – *Помірки*: Коло Базька, давня назва – *Помірки* (2011, УШ). – Давня назва є утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *помірок* ‘шмат городу, поля, що є додатковим наділом; прирізок’ (ВТС, 856), ‘низина біля річки’ (СНГТВ, 75), ‘присадибна земля, яка щороку засівається; вимір землі’ (Грінч., III, 297), ‘міра землі (смуга землі) шириною 2 м; ділянка; поперечно орані смуги землі у місцях з'єднання наділів’ (Онишк., II, 110). Сучасне найменування утворене способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Базько* в родовому відмінку, пор. п-ще *Базько* (Редько, I, 22). Вона вказує на розташування поля біля садиби чоловіка з названим вище прізвищем.

Кóло ба́ків; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло баків (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *баки*, мн. від *бак* ‘велика закрита металева посуда для рідини’ (ВТС, 34) у родовому відмінку. Тут ідеться про ємкості для нафтопродуктів. Назва вказує на місце розташування поля.

Кóло Бато́жихи; ліс; с. Одаї Тисм. р-ну: Коло Батожиhi (2009, БЛ², 180). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Батожиhi* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в родовому відмінку, пор. п-ще *Батиг* (ІФД, 192). Вона вказує на розташування лісу біля садиби названої вище жінки.

Кóло Бе́жука; урочище; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Коло Бежука (2012, БЛ⁵, 244). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Бежук* у родовому відмінку, пор. п-ще *Бежук* (ТД КР, 55). Вона вказує на розташування урочища біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло бі́лого хреста́; урочище; с. Грабич Кол. р-ну: Коло білого хреста (2006, КВС, 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та словосполучення *білий хрест* у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Кóло бо́вдура; ліс; с. Стриганці Тисм. р-ну: Коло бовдура (2010, БЛ³, 27). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *бовдур* ‘скеля; великий камінь’ (ГЛЕ, 208) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування лісу.

Кóло Богда́на; брід; с. Росохач Гор. р-ну: Коло Богдана (2010, БЛ¹, 342). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені чи прізвища *Богдан* у родовому відмінку, пор. особове ім'я *Богдан* (СУІ, 50), п-ще *Богдан* (ІФД, 198). Вона вказує на розташування броду біля садиби господаря з названим вище іменем чи прізвищем.

Кóло Бóйків; куток; м. Снятин: Коло Бойків (2012, НПС, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації при-

йменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та групового антропоніма – найменування родини *Бойки* в родовому відмінку, пор. п-ще *Бойко* (ІФД, 200). Вона вказує на розташування кутка біля садиби чи садиб названої вище родини.

Кóло Бóйчука; криниця; с. Видинів Снят. р-ну: Коло Бойчука (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Бойчук* у родовому відмінку, пор. п-ще *Бойчук* (ІФД, 201). Вона вказує на розташування криниці біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло болóта; пасовище; с. Петрів Тлум. р-ну: Коло болота (2012, БЛ⁵, 244). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *болото* ‘мокра заболочена низина; мокре місце між горбами’ (Мар., 218), ‘грузьке місце з надмірно зволуженим ґрунтом’ (Лісняк, 360), ‘розгрузла земля, грязюка; багнiste місце з стоячою водою’ (СБГ, 35–36) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Кóло брóваря; куток; м. Снятин: Коло броваря (1982, КС, 116). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *бровар* (заст.) ‘пивоварня’ (ВТС, 63) у родовому відмінку. Вона вказує на розташування кутка навколо заснованого в 60-х роках ХІХ ст. пивоварного підприємства.

Кóло бóзька; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло бузька (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *бузьок* (діал.) ‘лелека’ (ВТС, 66) у родовому відмінку. Вона вказує на розташування поля біля стовпа, на якому звив собі гніздо цей птах.

Кóло буровóї; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло бурової (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *бурова* ‘вишка з комплексом обладнання для буріння свердловин’ (ВТС, 68) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло Варвáри; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Варвари (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Варвара* в родовому відмінку, пор. *Варвара* (СУІ, 57). Вона вказує на розташування кутка біля садиби жінки з названим вище іменем.

Кóло Вáшківського; поле; с. Ганьківці Снят. р-ну: Коло Вашківського (2012, БЛ⁵, 244). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Вашківське* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло вербóї; став; с. Гавриляк Тлум. р-ну: Коло верби (2003, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *верба* ‘дерево або кущ з гнучким гіллям, цілісними листками й зіібраними в сережки одностатевими квітками’ (ВТС, 82) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування ставу.

Кóло ветліка́рні; поле; с. Іллінці Снят. р-ну: Коло ветлікарні (2012, БЛ⁵, 244). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *ветлікарня* (ветеринарна лікарня) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло вікніни; поле; м. Снятин: Коло вікнини (2012, НПС, 27). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації при-

йменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *вiкнина* 'т. с., що *вiкно* (див. вище)', 'джерело', 'глибока яма, наповнена водою' (Експ.) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло Вiнтóнєчки; ліс; с. Жуків Тлум. р-ну: Коло Вiнтонєчки (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Вiнтонєчка* – найменуванням жінки за прізвищем чоловіка в родовому відмінку, пор. п-ще *Вiнтоняк* (ІФД, 212). Вона вказує на розташування лісу біля садиби названої вище жінки.

Кóло водокáчки¹; поле; с. Похiвка Бог. р-ну: Коло водокачки (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *водокачка* 'споруда з насосами для подання води у водогiн' (ВТС, 154) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло водокáчки²; став; смт Чернелиця Гор. р-ну: Коло водокачки (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *водокачка* (див. вище) в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування ставу.

Коловорóт, -у; ч.; потiк; л. Сопiвки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Слобода, Рунгури Кол. р-ну; iнша назва – *Слобiдка* (див. далi): *Słobódka* (1889, SG, X, 806); *Kołoworut* (1904 (1877), KuK Kutu); *Слобiдка* (1979, СГУ, 510); *Слобiдка* (2006, К КР). – Назва потоку, що вживалася наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст., утворена семантичним способом від апелятива *коловорот* (< псл. **kolovortъ*) 'місце в річці, де відбувається сильний обертальний рух води', 'місце в річці, де вирує вода' (СНГТВ, 45), пор. *коловорот* 'вир' (ЕСУМ, II, 516), 'сильний обертальний рух води в річках, морях і т. ін., а також місце, де відбувається цей рух' (ВТС, 441), рос. *коловорот* 'вир', блр.

калаворот 'глибоке місце в річці; вир', пол. *kołowrół* 'вир' (ПГФ, 122). Вона вказує на характер течії потоку.

Кóло вузлiв зáпуску; урочище; с. Похiвка Бог. р-ну: Коло вузлів запуску (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та словосполучення *вузли запуску* (компресорної станції) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Кóло Гаврилюкá; болото; с. Жуків Тлум. р-ну: Коло Гаврилюка (2012, БЛ⁵, 244). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Гаврилюк* у родовому відмінку, пор. п-ще *Гаврилюк* (ІФД, 217). Вона вказує на розташування болота біля садиби чоловіка з названим вище прізвищем.

Кóло Ганзюкá; урочище; с. Струпків Кол. р-ну: Коло Гандзюка (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Гандзюк* у родовому відмінку, пор. п-ще *Гандзюк* (ІФД, 220). Вона вказує на розташування урочища біля садиби чоловіка з названим вище прізвищем.

Кóло Галимéйка; куток; с. Вербiвці Гор. р-ну: Коло Галимейка (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Галимейко* в родовому відмінку, пор. п-сько *Галимейко* (Експ.). Вона вказує на розташування кутка біля садиби чоловіка з названим вище прізвищем.

Кóло Гáлі; поле; с. Стецева Снят. р-ну: Коло Галі (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Галя* в родово-

му відмінку, пор. особове ім'я *Галя* < *Галина* (СУІ, 80). Вона вказує на розташування поля біля садиби жінки з названим вище іменем.

Кóло Гарасімихи; криниця; с. Березівка Тисм. р-ну: Коло Гарасимихи (2009, БЛ², 180). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Гарасими* – найменування жінки за іменем чоловіка в родовому відмінку, пор. особове ім'я *Гарасим* (СУІ, 83). Вона вказує на розташування криниці біля садиби названої вище жінки.

Кóло Гарасимчук; пасовище; с. Королівка Тлум. р-ну: Коло Гарасимчука (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Гарасимчук* у родовому відмінку, пор. поширене на Тлумаччині п-ще *Гарасимчук* (ТД Тл., 42). Вона вказує на розташування пасовища біля садиби чоловіка з названим вище прізвищем.

Кóло Гардамáнихи; поле; с. Королівка Тлум. р-ну: Коло Гардаманихи (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Гардамани* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в родовому відмінку, пор. поширене на Тлумаччині п-ще *Гардаман* (ТД Тл., 42). Вона вказує на розташування поля біля садиби названої вище жінки.

Кóло Гельóна; яр; с. Незвисько Тлум. р-ну: Коло Гельона (2012, БЛ⁵, 244). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Гельон* у родовому відмінку, пор. п-ще *Гельон* (ІФД, 221). Вона вказує на розташування яру біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло Гіцля; куток; м. Снятин: Коло Гицля (1982, КС, 116). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приймен-

никово-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвиська *Гицель* < *гицель* 'людина, що виловлює собак' (ВТС, 180) у родовому відмінку Вона вказує на розташування кутка біля садиби людини з названим вище прізвиськом.

Кóло Грицині́цкого; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Грициніцкого (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Грициніцкий* у родовому відмінку. Вона вказує на розташування кутка біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло гробі́в; урочище; с. Корнів Гор. р-ну: Коло гробів (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та іменника *гроб* 'цвинтар' (Експ.) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Кóло ГРП; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло ГРП (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та ергоніма – аббревіаційного найменування газорозподільної підстанції (*ГРП*) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло Грудчи́хи; поле; м. Снятин: Коло Грудчихи (2012, НПС, 27). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Грудчиха* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, пор. п-ща *Грудик* (ІФ, 233), *Грудка* (Редько, І, 256), у родовому відмінку. Вона вказує на розташування поля біля садиби названої вище жінки.

Кóло грушóк; поле; с. Одаїв Тлум. р-ну: Коло грушок (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище)

та іменника *грушки*, мн. від *грушка* 'садове і лісове фруктове дерево з темно-зеленим цупким листям та плодами, що переважно мають форму заокругленого конуса' (ВТС, 200), у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло гуральні; джерело, потічок; пр. Потоку п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну: Коло гуральні (2008, ЛГ, 21). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *гуральня* 'горілочаний завод' (Грінч., I, 340) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування джерела.

Кóло Гушуватої; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Гушуватої (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища жінки *Гушувата* в родовому відмінку, пор. п-ще *Гушуватий* (СП, 110). Вона вказує на розташування кутка біля садиби названої вище жінки.

Колóда, -и; ж.; пасовище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Колода (1998, Мих., 193). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *колода* 'стовбур зрубаного дерева, очищений від гілля' (ВТС, 441). Очевидно, на пасовищі колись тривалий період лежало зрубане й очищене від гілок дерево, що й зумовило таке його найменування.

Кóло двора́; куток; с. Глушків Гор. р-ну: Коло двора (1978, Гор., 480). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *двір* 'господарська ділянка, на якій розміщено садибні будівлі, та місце біля них (часто відгороджене); присадибне господарство землевласника – поміщика, монастиря і т. ін.; маєток' (ВТС, 209) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кóло двох хрестів; поле; с. Раковець Гор. р-ну: Коло двох хрестів (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного ком-

плексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та словосполучення *два хрести* в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Колóддя, -я; с.; куток; с. Марківка Кол. р-ну; вар. *Колодьи*: Колоддя, Колодьи (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *колоддя* (розм. – *колодьи*) 'збірн. до *колода* – стовбур зрізаного дерева, очищений від гілля; обрубок товстої деревини, пристосований для різних потреб (у селянських господарствах, на кустарних промислах і т. ін.)' (ВТС, 441). Вона вказує на те, що на кутку колись збирали зрубані дерева для вивозу або для розпилювання на дошки та бруси.

Кóло Дечкóвої; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Дечкової (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Дечкова* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в родовому відмінку, пор. п-ще *Дячок* (розм. *Дечок*) (ІФД, 249). Вона вказує на розташування кутка біля садиби названої вище жінки.

Кóло Дже́ка; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Джека (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвиська жителя села *Джек*, якого глузливо називають так через те, що був колись у Канаді, у родовому відмінку. Вона вказує на розташування кутка біля садиби названого вище чоловіка.

Колоді́ївка¹, -и; ж.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 22 км, до Івано-Франківська – 8 км: Kolodzeiówka (1546, ЛЦДІА, опр. 1, спр. 2, с. 259); Kołodziejówka ad Tysmienica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kołodziejówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 126); Kołodziejówka (1883, SG, IV, 281); Колодіївка (1947, АТП, 516); Колодіївка (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ієв(а)* від антропоніма *Колодій*, пор. п-ще *Колодій* (ПЗУ, 277).

Колоді́ївка², -и; ж.; поточина; л. Вовчинця п. Дністра; с. Колодіївка Тисм. р-ну:

Kołodziejówka (1932, МТ S); Колодиевка (1983, ТК ИФ¹); Колодівка (2003, ТК ИФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), з території якого витікає поточина.

Колодний, -ого; ч.; потік; п. Млинівки п. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Стопчатів Кос. р-ну, Ковалівка Кол. р-ну: Kołodny (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 268, арк. 64); Kołodny (1884, SG, V, 795); Kołodny (1904 (1877), KuK Kutu); Колодний (1995, НПК, 71); Колодний (2006, КВС, 68); Колодний (2008, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, через яке протікає потік, пор. *Kolodne* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 268, арк. 64). В основі мікротопоніма лежить прикметник *колодне* ‘яке має чи мало *колоди*; у якому лежать *колоди*’. Гідронім узгоджений у роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Ќоло Довбушів; куток; с. Видинів Снят. р-ну: Коло Довбушів (2012, БЛ², 245). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та групового антропоніма – найменування родини *Довбушів* в родовому відмінку, пор. п-ще *Довбуш* (ІФД, 243). Вона вказує на розташування кутка біля садиби чи садиб названої вище родини.

Ќоло дуба; поле; с. Будзин Тлум. р-ну: Коло дуба (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *дуб* ‘багаторічне листяне дерево з твердою деревиною та плодами – жолудями’ (ВТС, 250) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Ќоло Дурного; поле; с. Будзин Тлум. р-ну: Коло Дурного (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвиська *Дурний* у родовому відмінку, пор. п-сько *Дурний* (Експ.). Вона вказує на місце розташування поля.

Ќоло електростанції; урочище (поле); с. Підвисоке Снят. р-ну: Коло електростанції (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *електростанція* ‘підприємство, де електрична енергія виробляється з інших видів енергії’ (ВТС, 261) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Ќоло Женьківського; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Коло Женьківського (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвиська *Женьківський* у родовому відмінку, пор. п-ще *Женьківський* (Експ.). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвиськом.

Ќоло жолоба; куток; м. Снятин: Коло жолоба (1982, КС, 116). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *жоліб* зі значенням ‘долина потоку’ (Мар., 227), ‘вузька долина’ (Лісняк, 359), ‘колишне русло річки’ (Дзендз., 139), ‘долина річки або потоку; корито; глибока вузька долина’ (Jurkowski¹, 123) у родовому відмінку. Вона вказує на розташування кутка біля потоку, що був штучно виритий до млина Филиповича.

Ќоло Зайців; куток; с. Видинів Снят. р-ну: Коло Зайців (2012, БЛ², 245). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та групового антропоніма – найменування родини *Зайців* в родовому відмінку, пор. п-ще *Заєць* (ІФД, 253). Вона вказує на розташування кутка біля садиби чи садиб названої вище родини.

Ќоло залізниці; урочище; с. Борщівська Турка Снят. р-ну: Коло залізниці (2012, НПС, 64). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *залізниця*

‘дорога з рейковою колією, призначена для пересування залізничного рухомого складу’ (ВТС, 308) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Кóло Захáрія; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Коло Захарія (1982, КС, 117); Коло Захарія (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Захарій* у родовому відмінку, пор. *Захарій* (СУІ, 138). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище іменем.

Кóло Ількá Корóпчукового; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Ілька Коропчукового (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені та прізвища *Ілько Коропчуків* у родовому відмінку, пор. особове ім’я *Ілько* (СУІ, 151), п-ще *Коропчук* (ІФД, 279). Вона вказує на розташування кутка біля садиби названого вище господаря.

Кóло Їóсипихи; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Коло Йосипихи (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Йосипиха* – найменування жінки за іменем чоловіка в родовому відмінку, пор. особове ім’я *Йосип* (СУІ, 161). Вона вказує на розташування поля біля садиби названої вище жінки.

Кóло Кáзя; поле; с. Одаї Тисм. р-ну: Коло Казя (2009, БЛ², 177); Коло Казя (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Казьо* в родовому відмінку, пор. особове ім’я *Казьо* < *Казимир* (СУІ, 162). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище іменем.

Кóло клóбу; куток; с. Торговиця Гор. р-ну: Коло клубу (2012, БЛ⁵, 245). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу,

що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *клуб* ‘культурно-освітня організація; будинок, приміщення таких організацій’ (ВТС, 435) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кóло корчмі; куток; с. Вербівці Гор. р-ну; інша назва – *Ринок* (див. далі): Коло корчми, або Ринок (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *корчма* ‘у дореволюційній Україні – шинок, заїзд, де продавалися спиртні напої’ (ВТС, 457) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кóло Кóстички; куток (місце розваг); с. Семаківці Гор. р-ну: Коло Костички (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Костичка* – найменування жінки за іменем чоловіка в родовому відмінку, пор. особове ім’я *Костик* < *Костянтин* (СУІ, 182). Вона вказує на розташування кутка біля садиби названої вище жінки.

Кóло костьóлу; куток; м. Коломия: Коло костьолу (2012, БЛ⁵, 245). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *костьол* ‘римо-католицький храм’ (ВТС, 458) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кóло Крижанóвського; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Крижановського (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Крижановський* у родовому відмінку, пор. поширене на Городенківщині п-ще *Крижанівський* (ТД Г, 60). Вона вказує на розташування кутка біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло Кринiчки; болото; площа 1,6 га; с. Якубівка Гор. р-ну: Коло Кринички (1995, ПЗФ, 25); Коло Кринички (2000, ПЗТ,

254). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Криничка* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування болота, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 254).

Кóло Крúглого; урочище (пасовище); с. Корнів Гор. р-ну: Коло Круглого (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та гідроніма – найменування болота *Кругле* в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Кóло кúзнi; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло кузнi (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *кузня* ‘майстерня (або цех), де обробляють метал куванням’ (ВТС, 471) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кóло Кúцєкового Хрєстá; поле; с. Парише Надв. р-ну: Коло Куцєкого Хрєста (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та реалоніма – найменування хрєста в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. За розповідями місцевих жителів, хрєст на полі поставив мешканець села Микола Куцєк, синів якого радянська влада заслала в Сибір.

Кóло Лалáчки; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Лалачки (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Лалачка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в родовому відмінку, пор. п-ще *Лалак* (ІФД, 293). Вона вказує на розташування кутка біля садиби названої вище жінки.

Кóло лип; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло лип (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації примен-

никово-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *липи* ‘липові насадження’ (Експ.) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

За народними переказами, 1848 року жителі села на честь скасування панщини висадили обабіч шляху на Богородчани чотири липи, а також встановили хрєст і скульптуру Матері Божої.

Кóло Манiлúчки; урочище; с. Іллiнцi Снят. р-ну: Коло Манилúчки (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Манилúчка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка в родовому відмінку, пор. п-ще *Манилúк* (СП, 226). Вона вказує на розташування урочища біля садиби названої вище жінки.

Кóло Мельника; пасовище; с. Космач Бог. р-ну: Коло Мельника (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Мельник* у родовому відмінку, пор. п-ще *Мельник* (ІФД, 310). Вона вказує на розташування пасовища біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло Мелáнчиних; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Меланчиних (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та групового антропоніма – найменування родини *Меланчинi* в родовому відмінку, пор. п-сько *Меланчин* (Експ.). Вона вказує на розташування кутка біля садиби названої вище родини.

Коломúйка¹, -и; ж.; джерело; с. Городниця Гор. р-ну: Коломийка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *коломийка*, дем. від *коломия* (діал.) ‘глибока вибоїна, наповнена водою’ (Грінч., II, 272) < псл. **kolomyja* ‘вибiiй, наповнений водою’, пор. пол. мн. *kolomyje* ‘т. с.’, с.-х. *kolomija* ‘колія’, словен. *kolomija* ‘т. с.; слiд від колiс’ (ЕСУМ, II, 519). Вона вказує на те,

що води джерела колись утворювали глибоку вибоїну, наповнену водою.

Коломійка², -и; ж.; річка; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 21 км, площа басейну – 25,2 км²; сс. Товмачик, Раківчик, Шепарівці Кол. р-ну, м. Коломия: Colomyka (1469, AGZ, XII, 325); Kołomeika (1855, AKKGL, Bl. 49); Kołomyjka (1883, SG, IV, 286); Kołomyjka (1906 (1876), KuK K); Коломыйка, Kołomejka (1917, Машт., ДБ, 26); Kołomyjka (1933, МТ К); Коломийка (1979, СГУ, 264); Коломийка (2000, ІТ, 6); Коломийка (2006, КВС, 168). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від ойконіма – найменування міста *Коломия* (див. далі), через яке протікає річка.

Коломийкú, -ок; мн.; урочище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Коломийки (1998, Мих., 193). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *коломийка*, дем. від *коломия* (див. вище). Вона вказує на особливості поверхні урочища, де є багато наповнених водою ям.

Коломійський, -ого; ч.; потоки; 1) л. Пруту л. Дунаю; утв. злиттям потоків Добровідка й Косачівка; довжина – 7,5 км; інша назва – *Добровідка* (див. вище), що вживається від витoku до м. Коломия; сс. Ценява, Корнич, Перерив Кол. р-ну, м. Коломия: Kołomyjski (1883, SG, IV, 286); Kołomyjski pot. z Kozaczowem (1888, SG, IX, 108); Kołomyjski (1906 (1876), KuK K); Kołomyjski (1933, МТ К); Коломійський (1979, СГУ, 264); Коломійський (2008, УШ); 2) л. Коломийки л. Пруту л. Дунаю; сс. Раківчик, Лісна Слобідка, м. Коломия: Коломійський (2011, КР). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *коломійський* 'який протікає через м. *Коломия* (див. далі)'.

Коломíя, -í; ж.; місто; р. ц.; м/р; віддаль до Івано-Франківська – 60 км: Коломыѡ (1240, ПСРЛ, II, 790); Коломыѡ (1395, ССУМ, I, 491); Kolomyia (1486, ПСРЛ, XXXII, 163); *Коломыѡ (Коломыѡ...звoевал; 1531, ПСРЛ, XXXII, 107); Kołomyja (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kołomyja (1787, ЛЦДА, ф. 19, оп. 6, спр. 260); Kolomea (1855, AKKGL, Bl. 49); Kołomyja (1883, SG, IV, 283); Коломия (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Існує багато версій про походження

цієї назви. Так, М. Балінський виводить її від лат. *colonia* 'поселення' (римське). І. Шараневич та деякі інші дослідники твердять, що Коломия є осадою *коло Мия*, тобто коло річки, адже давні слов'яни, за їх переконаннями, кожен річку, у тому числі й Прут, звали *Миєм* (SG, IV, 283; Никонов, 200; Янко, 79). Дехто пов'язує цю назву з галицьким королем угорського походження *Коломаном*, який нібито заклав це місто 1214 року (Вайгель, 15, 99; Волощук, 39). А. Петрушевич вважає, що в її основі лежить *Холомия*, тобто *холм* (горб) і *мия* (ріка), оскільки, на його думку, місто розташовувалося колись на Воскресинецькій горі вздовж берегів Пруту, які часто заливалися водою (див. Вайгель, 99). Є також припущення, що цей ойконім виник або із рум. *culmea* 'верх, пагорб' (Кордуба, № 5, 127), або від язичницького божка *Мия*, *коло* статуї якого з'явилося місто (Волощук, 39). В. Г. Фоменко трактує його як семантичне утворення від тюрк. *каламие*. Так на мові тюркомовних печенігів, які проживали колись у південній Русі, називався митний пост. Саме тут, на місці нинішньої *Коломиї*, на добре відомому "соляному" шляху, був, на його думку, пункт, де брали плату за сіль, яку вивозили (Фом., 99).

Однак найбільш імовірно, що в основі ойконіма лежить давній слов'янський апелятив *коломия* (див. *Коломийка*). Таким чином, первісно ця назва означала 'поселення, що виникло на місцевості, де була *коломия* – глибокий вибій, наповнений водою'. Про який саме вибій тут ідеться, встановити тепер практично неможливо. Не виключено, що він знаходився біля річки Прут або й у самій річці.

М. Л. Худаш сумнівається в такій етимології назви міста, насамперед з погляду номінації цього об'єкта. Тому, на його думку, назва міста виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку, який колись називався *Коломия*, оскільки в ньому можна було замочити, вимити колеса. Тепер цей потік називається *Коломийка*. Саме на берегах цього потоку було започатковане місто, яке й отримало його назву (Худ.², 332).

Відгідронімне походження цього ойконіма підтримує й С. Наливайко. Він вважає, що компонент *коло* в його складі – це трансформоване *кала* ‘чорний, темний’, а *мия* – ‘річка’, тобто *Коломия* первісно означала *Чорнорічка*. Ця назва спочатку була найменуванням лівої притоки Пруту, а потім стала називати місто, яке виросло на її берегах (Налив., 136).

Кóло Микúтинки; куток; с. Олеша Тлум. р-ну: Коло Микитинки (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Микитинка* – найменування жінки за прізвиськом чоловіка в родовому відмінку, пор. п-ще *Микитин* (ІФД, 313). Вона вказує на розташування кутка біля садиби названої вище жінки.

Кóло млина́¹; кутки; 1) с. Балинці Снят. р-ну: Коло млина (2012, НПС, 39); 2) с. Підвисоке Снят. р-ну: Коло млина (2011, УШ); 3) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Коло млина (2012, Експ.); 4) с. Сілець Тисм. р-ну: Коло млина (2002, СНЧ, 41). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменнико-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *млин* ‘споруда, що розмелює зерно на борошно за допомогою вітряної, водяної, парової та іншої енергії’ (ВТС, 533) у родовому відмінку. Вони вказують на розташування кутків біля мукомельних споруд.

Кóло млина́²; урочища (поля); 1) с. Олешків Снят. р-ну: Коло млина (2011, УШ); 2) с. Королівка Тлум. р-ну: Коло млина (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменнико-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *млин* (див. вище) у родовому відмінку. Вони вказують на розташування полів на місцевостях, де колись були мукомельні споруди.

Кóло млина́³; водойма; площа – 43 га; с. Королівка Тлум. р-ну: Коло млина (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *млин*

(див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на розташування водойми на місцевості, де колись була мукомельна споруда.

Кóло мочíла; урочище (поле); с. Вікняні Тлум. р-ну: Коло мочила (2007, Вікн., 24); Коло мочила (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *мочило* ‘місце (заглибина, ковбання й т. ін.) для мочіння конопель, льону тощо’ (ВТС, 542), ‘болотистий ставок; місце, де вода не висихає і де звичайно мочать коноплі’ (Онишк., I, 455), ‘яма для вимочування конопель, льону’ (ІГ, 105) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло Небóри; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло Небори (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвиська чоловіка *Небора* в родовому відмінку, пор. п-ще *Небора* (Експ.). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвиськом.

Колонія¹, -ї; ж.; кутки; 1) між с. Монастирчани та смт Солотвин Бог. р-ну: Колонія (2005, НМ, 7); Колонія (2011, УШ); 2) с. Колінки Гор. р-ну; вар. *Кольонія*: Колонія, Кольонія (2011, Експ.); 3) с. Корнів Гор. р-ну: Кольонія, Колонія (2008, УШ); 4) с. Кунисівці Гор. р-ну; вар. *Кольонія*: Кольонія, Колонія (2008, УШ); 5) с. Передівання Гор. р-ну: Колонія (2012, Експ.); 6) с. Поточище Гор. р-ну: Колонія (2008, УШ); 7) с. Сороки Гор. р-ну: Колонія (2008, УШ); 8) с. Стрільче Гор. р-ну; вар. *Кольонія*: Кольонія, Колонія (2008, УШ); 9) с. Богородичин Кол. р-ну; вар. *Кольонія*: Кольонія (1998, ЕКол., II, 75); Кольонія (2006, КВС, 9); Колонія (2009, УШ); 10) с. Мала Кам’янка Кол. р-ну: Колонія (2006, КВС, 92); 11) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Колонія (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *колонія* ‘поселення переселенців з іншої країни, області’ (ВТС, 442). Вони вказують про те, що кутки утворили переселенці з Польщі, Австрії, Німеччини чи з інших регіонів

України. У с. Поточище *Колонією* назвали куток, де були нові забудови. Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок, у яких, мабуть, під впливом польської мови, звук [л] вимовляється як [л'].

Колонія², -ї; ж.; поле; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Колонія (1998, Мих., 193). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *колонія* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись було польське поселення.

Колонія³, -ї; ж.; урочище (поле, ліс); с. Глинки Надв. р-ну: Колонія (1998, Мих., 193). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *колонія* (див. вище). Ідеться тут про колишнє німецьке поселення *Бредгайм* (див. вище), на території якого розкинулося теперішнє урочище.

Кóло О́дуда; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: Коло Одуда (2007, Вікн., 24); Коло Одуда (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Одуд* у родовому відмінку, пор. п-ще *Одуд* (ІФД, 325). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло па́на; куток; с. Уніж Гор. р-ну: Коло пана (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *пан* ‘поміщик у старих Польщі, Литві, дореволюційних Україні та Білорусії’ (ВТС, 701) у родовому відмінку. Вона вказує на розташування кутка біля садиби поміщика, який там колись проживав.

Кóло па́сики; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло пасіки (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *пасіка* зі значенням ‘місце, де розставлено вулики з бджолами та спеціальні будівлі’ (ВТС, 709) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Колопе́нні, -их; мн.; урочище (поля); с. Стриганці Тисм. р-ну; давня назва – *Ко-*

лопенне: *Kołopenne* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 116, арк. 50); Колопенні (2011, Осташі). – Давня назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *колопенне* ‘призначене для висіву *колопень* – конопель’, пор. діал. *колопні* ‘коноплі’ (СБГ, 219). Сучасне найменування, яке стосується декількох полів, є множинною формою давньої назви.

Кóло Пили́па; місцина; с. Клубівці Тисм. р-ну: Коло Пилипа (2009, БЛ², 175). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Пилип* у родовому відмінку однини, пор. особове ім’я *Пилип* (СУІ, 296). Вона вказує на розташування місцини біля садиби господаря з названим вище іменем.

Коло́пнища, -ищ; мн.; поле; с. Попельники Снят. р-ну: Колопнища (2008, Експ.); Колопнища (2012, НПС, 175). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *колопнище* (розм.) ‘коноплище; місце, де вирощують або вимочують коноплі’ (Експ.), ‘місце, з якого знято коноплі’ (Онишк., І, 368), пор. діал. *колопні* ‘коноплі’ (СБГ, 219). Вона вказує на те, що на полі колись вирощували коноплі.

Коло́пнище¹, -а; с.; поля; 1) с. Виноград Гор. р-ну: Колопнище (1988, КК, 594); 2) с. Вільхівці Гор. р-ну: Колопнище (1999, ТФП, 9); 3) с. Топорівці Гор. р-ну: Колопнище (2005, СМТ¹, 54); Колопнище (2008, УШ); 4) с. Виноград Кол. р-ну: Колопнище (2012, БЛ⁵, 246); 5) с. Потічок Снят. р-ну: Колопнище (2012, НПС, 179). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *колопнище* (див. вище). Вони вказують на те, що на полях колись вирощували коноплі.

Коло́пнище², -а; с.; куток; с. Потічок Снят. р-ну: Колопнище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *колопнище* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, на якій у давнину вирощували коноплі.

Коло́пниці, -ищ; мн.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Колопниці (2012, НПС,

164). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *колоннище* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись виросували коноплі.

Кóло Редчука; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Редчука (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Редчук* у родовому відмінку, пор. відоме в селі п-ще *Редчук* (ТД Г, 77). Вона вказує на розташування кутка біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло рогатки; куток; м. Снятин: Коло рогатки (1982, КС, 117). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *рогатка* ‘переносна загорожа у вигляді довгастого бруса, що тримається на зроблених навхрест стояках’ (ВТС, 1037) у родовому відмінку. Вона вказує на розташування кутка біля названої вище загорожі, що стояла колись при в’їзді в місто.

Кóло Ру́зика; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Рузика (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Рузик* у родовому відмінку, пор. п-ще *Рузик* (Експ.). Вона вказує на розташування кутка біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло Саверка; брід; с. Троїця Снят. р-ну: Коло Саверка (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Саверко* в родовому відмінку, пор. особове ім’я *Саверко* < *Саверій* (СУГ, 321). Вона вказує на розташування броду біля садиби господаря з названим вище іменем.

Кóло Свято́го Петра́; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Коло Святого Петра (1998, От., 16); Коло Святого Петра (2006, КВС, 116); Коло Святого Петра (2011, УШ). – На-

зва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та найменування статуй *Святого Петра* в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Кóло Сёнчака; пасовище; с. Космач Бог. р-ну: Коло Сенчака (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Сенчак* у родовому відмінку, пор. п-ще *Сенчак* (ІФД, 360). Вона вказує на розташування пасовища біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло Сидорчино́ї; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Сидорчиної (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища або прізвиська жінки *Сидорчина* в родовому відмінку, пор. п-ще *Сидорчин* (Експ.). Вона вказує на розташування кутка біля садиби названої вище жінки.

Кóло сорови́ці; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Коло соровиці (2006, КГ, 21). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *соровиця* ‘насичена солями вода, що витікає з гірських солоних джерел; джерело солоної води’ (Експ.) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Кóло Соробо́цького; поле; с. Вербівці Гор. р-ну: Коло Сороцького (2011, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Сороцьке* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло ста́ву; куток; с. Підгайчики Кол. р-ну: Коло ставу (2012, БЛ⁵, 246). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного ком-

плексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кóло таріфи; урочище (поле); с. Підвисоке Снят. р-ну: Коло тарифи (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *тарифа* (діал.) 'вивіска' (СБГ, 539) у родовому відмінку. Вона вказує на розташування поля біля вказівника назви села.

Кóло Тімкового; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло Тимкового (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Тимків* у родовому відмінку, пор. п-ще *Тимків* (ІФД, 377). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Колотівка, -и; ж.; куток; с. П'ядики Кол. р-ну: Колотівка (2006, КД, 134). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Колотій*, пор. п-ще *Колотій* (ІФД, 276).

Кóло тополі; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Коло тополі (1998, От., 16); Коло тополі (2006, КВС, 116); Коло тополі (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *тополя* 'дерево родини вербових з високим прямим стовбуром, глянсуватими листками різної форми та одностатевими квітками у вигляді повислих сережок' (ВТС, 1258) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Кóло тракторної бригади¹; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло тракторної бригади (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається

з прийменника *коло* (див. вище) та слово-сполучення *тракторна бригада* в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло тракторної бригади²; урочище; м. Снятин: Коло тракторної бригади (2003, Снятин, 24). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та слово-сполучення *тракторна бригада* в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Кóло Тульця; куток; с. Росохач Гор. р-ну: Коло Тульця (2012, БЛ³, 246). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Тулець* у родовому відмінку, пор. п-ще *Тулець* (Експ.). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Кóло Фігури; куток (роздоріжжя); с. Белелуя Снят. р-ну; вар. *Фігура*: Коло Фігури, або Фігура (2000, Марусик, 12). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та реалоніма – найменування знищеного більшовиками великого хреста під назвою *Фігура* в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка. В основі реалоніма лежить апелятив *фігура* 'хрест із зображенням розп'яття або статуя святого, що їх ставили на великих дорогах, перев. на роздоріжжі' (ВТС, 1320). Варіант назви виник у результаті трансонімізації однозвучного реалоніма.

Кóло фáкела; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло факела (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *факел* 'конусоподібне полум'я, що виникає від спалювання залишків газів на газокompресорній станції' (Експ.) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло хрестá¹; височина; с. Красноставці Снят. р-ну: Кóло chresta (1880, KuK Z); Кóло хреста (1982, КС, 118). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *хрест* ‘предмет і символ культу християнської релігії, який являє собою стрижень з однією або кількома поперечками у верхній половині (за євангельською легендою, на стовпці з перехрестям було розіп’яно Христа)’ (ВТС, 1352) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування височини.

Кóло хрестá²; урочища (поля); 1) с. Вербівці Гор. р-ну: Кóло хреста (2011, МП); 2) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Кóло хреста (1998, Мих., 193); Кóло хреста (2011, Бойко); 3) с. Підвисоке Снят. р-ну: Кóло хреста (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *хрест* (див. вище) у родовому відмінку. Вони вказують на розташування урочищ навколо цих пам’ятних фігур, встановлених на честь певних важливих подій, зокрема в с. Гаврилівка – на честь скасування панщини 1948 року.

Кóло цв́интаря¹; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Кóло цвинтаря (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *цвинтар* ‘місце, відведене для поховання померлих; кладовище’ (ВТС, 1359) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Кóло цв́интаря²; куток; с. Березівка Тисм. р-ну: Кóло цвинтаря (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *цвинтар* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кóло цегóльні; куток; с. Топорівці Гор. р-ну: Кóло цегольні (2012, БЛ⁵, 246). – Назва утворена способом лексикалізації та онімі-

зації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *цегольня* (діал.) ‘цегельня; завод, який виробляє цеглу’ (ВТС, 1359) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кóло цéркви; кутки; 1) с. Вербівці Гор. р-ну: Кóло церкви (2012, МП); 2) с. Прутівка Снят. р-ну: Кóло церкви (2007, КПС, 26); Кóло церкви (2011, УШ); 3) с. Березівка Тисм. р-ну: Кóло церкви (2012, Експ.); 4) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Кóло церкви (2012, Експ.); 5) с. Угринів Тисм. р-ну: Кóло церкви (2000, ІУ, 21). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *церква* ‘будівля, у якій відбувається християнське богослужіння’ (СУМ, XI, 202) у родовому відмінку. Вони вказують на місця розташування кутків.

Кóло чайки; куток; м. Снятин: Кóло чайки (1982, КС, 118); Кóло чайки (2012, НПС, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *чайка* зі значенням ‘пором’ (КС, 118) у родовому відмінку. Вона вказує на розташування кутка біля колишньої поромної переправи через Прут.

Кóло червóної крини́ці; куток; с. Орелець Снят. р-ну: Кóло червоної криниці (2012, НПС, 259). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та словосполучення *червона криниця* (пофарбована у червоний колір) у родовому відмінку. Вона вказує на те, що куток розкинувся навколо цього об’єкта.

Кóло читáльні; куток; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Кóло читальні (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *читальня* ‘бібліотека; спеціальне приміщення, де відвідувачі читають, працюють над книгами’ (Експ.) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Ќоло ч́орного хреста́; поле; с. Раковець Гор. р-ну: Коло чорного хреста (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та словосполучення *чорний хрест* у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Ќоло Ш́ипки; пасовище; с. Похівка Бог. р-ну: Коло Шипки (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Шипка* в родовому відмінку, пор. п-ще *Шипка* (Редько, II, 1203). Вона вказує на розташування пасовища біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Ќоло Ш́ирокого; урочище (поле); с. Корнів Гор. р-ну: Коло Широкого (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та гідроніма – найменування ставу *Широкий* (див. далі) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Ќоло шќоли; кутки; 1) с. Вербівці Гор. р-ну: Коло школи (2012, МП); 2) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Коло школи (2012, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *школа* в родовому відмінку. Вони вказують на місця розташування кутків.

Ќоло Ш́курато́вського; поле; с. Княже Снят. р-ну: Коло Шкуратовського (2012, БЛ⁵, 246). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Шкуратовський* у родовому відмінку, пор. п-ще *Шкуратівський* (ІФД, 404). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Ќоло Ю́раха; куток; с. Новоселиця Снят. р-ну: Коло Юраха (2006, ННР, 8); Коло Юраха (2011, УШ). – Назва утворена способом

лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені чи прізвища *Юрах* у родовому відмінку, пор. особове ім'я *Юрах* < *Юрій*, п-ще *Юрах* (СУІ, 408–409). Вона вказує на розташування кутка біля садиби господаря з названим вище прізвищем.

Ќоло Ю́рка́; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Коло Юрка (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Юрко* в родовому відмінку, пор. особове ім'я *Юрко* < *Юрій* (СУІ, 409). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище іменем.

Ќоло Ю́рчихи́; куток (місце розваг); с. Прикмище Гор. р-ну: Коло Юрчихи (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та андроніма *Юрчиха* – найменуванням жінки за іменем чоловіка в родовому відмінку, пор. особове ім'я *Юрко* (див. вище). Вона вказує на розташування кутка біля садиби жінки з названим вище найменуванням.

Ќоло я́вора; лісок; с. Лісна Велеснича Надв. р-ну: Коло явора (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та апелятива *явір* 'дерево родини кленових з великим п'ятилопатеvim листям' (СУМ, XI, 620) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування ліска.

Ќоло Я́на¹; поле; с. Одаї Тисм. р-ну: Коло Яна (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Ян* у родовому відмінку, пор. *Ян* – зах.-сл. варіант чол. особового імені *Іван* (СУІ, 415). Вона вказує на розташування поля біля садиби господаря з названим вище іменем.

Кóло Яна²; урочище (поле); смт Єзупіль Тисм. р-ну: Коло Яна (1997, Єз., 188). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *коло* (див. вище) та ергоніма – найменування каплички *Святого Яна* в родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Колуків, -ового; ч.; поле; с. Узин Тисм. р-ну: Колуків (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Колук*, пор. п-ще *Колук* (Експ.).

Колянківщина, -и; ж.; урочище; с. Жураки Бог. р-ну: Колянковщина (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Колянковський*, пор. п-ще *Колянковський* (Експ.). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *колянковщина* ‘маєток, власність *Колянковського*’.

Комарівка, -и; ж.; кол. хутір, об’єдн. з с. Королівка Тлум. р-ну: Комарівка (1947, АТП, 512); Комарівка (1961, ІФ АТП¹, 79). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Комар*, пор. п-ще *Комар* (ІФД, 276).

Комарів Рій, -ового, рою; ч.; поле; с. Будилів Снят. р-ну: Комарів Рій (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування пасіки, яка була колись на полі. В основі ергоніма лежить апелятив *рій* ‘сім’я бджіл, які з маткою утворюють окрему групу’ (ВТС, 1036), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Комарів*, що вказує на належність пасіки *Комарові*, пор. п-ще *Комар* (ІФД, 276).

Комарніки¹, -ів; мн.; полонина; с. Манява Бог. р-ну; вар. *Комарник*: Комарники (1985, ІГ, II, 55); *połonina Komarniki* (2000, RBWG, 140); *Комарник* (2003, ДСК, 323); *połonina Komarniki* (2006, GUG, мапа 1); *połonina Komarniki* (2008, Gorgany, 290). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *комарник* ‘пастуша колиба; вид куреня для вівчаря на полонині; тимчасовий хлів для овець на полонині; сарайчик на полонині, у якому роблять і зберігають сир’ (Грінч., II, 275; Онишк., I,

370; ЕСУМ, II, 531), ‘вид куреня для пастуха овець’ (Худ.², 123), ‘приміщення, навіс, де ночують пастухи і роблять сир; загорода для овець’ (Клепикова, 166), пор. рум. *comarnik* ‘повітка чабанів; плетінка для сушіння овечого сира (бринзи)’ (РУС, 94), гуц. *комарник* ‘приміщення у стаї, де зберігаються молочні продукти’ (ГГ, 100), ‘друге приміщення стаї’ (СГБТ, 527). Вона вказує на те, що на полонині колись були пастуші колиби.

Комарніки², -ів; мн.; гора; с. Манява Бог. р-ну: Комарники (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), яка розкинулася на горі.

Комарніцький, -ого; ч.; ліс; с. Буківна Тлум. р-ну: Комарніцький (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника лісу, пор. п-ще *Комарніцький* (ІФД, 276).

Комарово, -ого; с.; урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Комарово (1997, Павл., 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Комар*, пор. п-ще *Комар* (ІФД, 276).

Комарівщина, -и; ж.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Комаровщина (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма – прізвища *Комаровський*, яке мав, очевидно, колишній власник поля, пор. п-ще *Комаровський* (ІФД, 276). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *комаровщина* ‘маєток, ґрунт *Комара*’.

Кóмин, -у; ч.; гора; смт Солотвин Бог. р-ну; інша назва – *Писок*: Комин, інша назва *Писок* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *комин* (перен.) ‘гора з високим стрімким верхом’ (Експ.). Вона вказує на форму гори. Інша її назва також має конотативне значення. Вона вказує на те, що на схилі гори була незаліснена поляна, яка здалеку нагадувала рот, *писок* по-місцевому.

Комінчин Клин, -ого, -у; ч.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Комінчин Клин (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом лексикалі-

зації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* ‘частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за родом посіву тощо)’ (ВТС, 433), а атрибутивним членом – прикметник *Комінчин*, що вказує на належність поля в давнину *Комінці*, пор. п-ще *Комінка* (Експ.).

Комірку́, -ок; мн.; поле; с. Фитьків Надв. р-ну: Комірки (1998, Мих., 193). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *комірка*, дем. від *комора* ‘окрема будівля для зберігання зерна тощо’ (ВТС, 445). Вона вказує на те, що на полі колись були невеличкі приміщення для зберігання урожаю та сільськогосподарського реманенту.

Кондря́к, -а́; ч.; урочище; с. Колінки Гор. р-ну: Кондряк (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка, очевидно, володіла колись землею в урочищі або проживала там, пор. п-ще *Кондряк* (СП, 183).

Коневі́ Дубі́, -их; -ів; мн.; ліс; с. Ковалівка Кол. р-ну; вар. *Коневи дуби*: Коневі дуби (2008, МС, 154); Коневі Дуби (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *дуби* ‘дубовий ліс; дубові зарості’ (Експ.), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Коневі*, що вказує на належність лісу в давнину *Коню*, пор. п-ще *Кінь* (Редько, I, 466). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій збережено історичне закінчення *-еви* замість літературного *-еві*.

Конéц від по́ля, словосп.; куток; с. Одаїв Тлум. р-ну: Конец від поля (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *конець*, діал. від *кінець* ‘завершальна, остання частина села; його завершення, закінчення’ (Експ.), а атрибутивним членом – прийменниково-апелятивний комплекс *від поля*, що вказує на місце розташування кутка.

Кóникове, -ого; с.; урочище; с. Грабо-вець Бог. р-ну: Коникове (2011, УШ). – На-

зва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Коник*, пор. п-ще *Коник* (ІФД, 277).

Конні́чина, -и; ж.; урочище; с. Незвисько Гор. р-ну: Конничина (2002, Левкун, 21); Конничина (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *конничина* (діал.) ‘місце, де закопують здохлих коней’ (Експ.), пор. також лемк. *коничина* ‘конюшина’ (УГП, 66).

Конопéльне, -ого; с.; поле; с. Делева Тлум. р-ну: Конопельне (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *конопельне* ‘на якому вирощують *коноплі*; призначене для висіву *конопель*’ (Експ.).

Коно́плиця, -і; ж.; урочище; с. Гостів Тлум. р-ну: Коноплиця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *коноплиця* ‘місце, де висушували коноплі’ (Експ.). Вона вказує на призначення урочища в давнину.

Коно́плища, -ищ; мн.; урочище (поле); с. Глушків Гор. р-ну: Коноплиця (1978, Гор., 480); Коноплиця (2008, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *коноплище* ‘місце, де росли коноплі’ (Грінч., II, 278; ЕСУМ, II, 553). Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Коно́плище, -а; с.; гори, височини; 1) 301 м; на південь від с. Стецева Снят. р-ну: Konopliszcze (1880, KuK Z); Коноплице (1982, КС, 118); 2) с. Колінки Гор. р-ну: Konopliszcze (1880, KuK JCz.); Коноплице (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *коноплище* (див. вище). Вони вказують на те, що колись на горі й на височині вирощували коноплі.

Коно́плищі, -ищ; мн.; урочища; 1) с. Задубрівці Снят. р-ну: Коноплиці (2011, УШ); 2) с. Підвисоке Снят. р-ну: Коноплиці (2011, УШ); 3) с. Гостів Тлум. р-ну: Коноплиці (2009, НСГ, 9). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *коноплище* (див. вище). Вони вказують на те, що колись в урочищах вирощували коноплі.

Контрове́ць, -івця; ч.; урочища; 1) с. Вербівці Гор. р-ну: Контровець (2008, УШ);

Контровець (2011, МП); 2) с. Рогиня Гор. р-ну: Контровець (2008, УШ). – Назви утворені, очевидно, семантичним способом від апелятива *контровець*, що є розмовним фонетичним варіантом апелятива *контроверс*, *контроверса* 'т. с., що *контроверза* – суперечка, розбіжність, спірне питання' (ВТС, 451). Вони вказують на те, що належність урочищ у давнину було спірним, таким, що зумовлювало суперечки.

За розповідями жителів с. Вербівці, урочище назване так тому, що тут наприкінці XVIII ст. відбувалися гарячі суперечки за землю між селянами села та паном Чучавою, який за допомогою підкупів суддів і жандармів привласнив її собі. Обурені селяни подали скаргу австрійському уряду. Але урядовці, підкуплені паном, замість винести справедливе рішення й задовільнити скаргу селян, видали Чучаві документ-контракт на право користування землею. З того часу урочище називають *Контровець*.

Контровёрса, -и; ж.; урочище (пасовище); с. Кутище Тлум. р-ну: Контроверса (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *контроверс*, *контроверса* (див. вище). Вона вказує на те, що належність пасовища в давнину була спірною, такою, що зумовлювало суперечки.

Контровёрсія, -ї; ж.; урочище; с. Матіївці Кол. р-ну: Контроверсія (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *контроверсія*, 'т. с., що *контроверза* (див. вище)'. Вона вказує на те, що урочище колись було спірною територією.

Конюшіна, -и; ж.; поле; с. Пороги Бог. р-ну: Конюшина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *конюшина* 'багаторічна трав'яниста бобова кормова рослина, що має трійчасті листки й клітки кулястої форми' (ВТС, 452). Вона вказує на характер рослинності на полі.

Копальня, -ї; ж.; присілок; с. Слобода Кол. р-ну; інша назва – *Ропи* (див. далі): *Kopalnia* auch *Ropa* (1900, SGG, 454); *Копальня* (1986, ІГ, ІІІ, 139). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *копальня* 'система підземних споруд для видобування корисних копалин' (СУМ, ІV, 279). Вона вказує на те, що на присілку колись до-

бували ропу – нафту. Про це, зокрема, свідчить й інша назва цього топооб'єкта.

Кóпана¹, -ої; ж.; гори; 1) 467 м; с. Черемхів Кол. р-ну: Копана (2001, ЕКол., ІІ, 22); Копана (2011, УШ); 2) сс. Рудники, Джурів Снят. р-ну; інша назва – *Городище* (див. вище): Копана (1994, СБР, 6); Копана (2006, УШ); гора Копана, Городище (2011, СГ, ІІ, 42); 3) с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Копана (1995, ТМН, 10). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації дієприкметника *копана* 'яку копали'. Вони вказують на характер поверхонь гір. Очевидно, у давнину на цих горах викопували глину для будівельних робіт та з метою проїзду возами. *Копаними* називали також місця, на яких вирубали кущі й дерева та викопали пні, пор. *копана* 'очищена лісова ділянка під посів' (Мих., 68).

Кóпана², -ої; ж.; кутки; 1) с. Саджавка Надв. р-ну: Копана (2010, Експ.); 2) с. Вишнівці Надв. р-ну: Копана (1998, Мих., 193); Копана (2010, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації дієприкметника *копана* (див. вище). Можливо також, що ці назви мотивовані апелятивом *кóпана* зі значенням 'очищена лісова ділянка під посів' (див. вище).

Кóпане, -ого; с.; поле; с. Антонівка Тлум. р-ну: Копане (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації дієприкметника *копане* (див. вище). Вона вказує на спосіб обробітку поля в давнину.

Кóпанє, -я; с.; поле; с. Підпечари Тисм. р-ну: Копане (1995, ТМН, 36). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *копанє* (діал.) 'т. с., що *копань* (див. далі)'. Вона вказує на те, що поле облаштоване на місцевості, де були викопані й викорчовані кущі та дерева.

Копані¹, -ів; мн.; урочища (поля, пасовища); 1) с. Волосів Надв. р-ну: Копані (1998, Мих., 193); 2) с. Назавизів Надв. р-ну: Копані (1998, Мих., 193); 3) с. Фитьків Надв. р-ну: Копані (1998, Мих., 193); 4) с. Белелуя Снят. р-ну: Копані (2000, Марусик, 16); Копані (2012, НПС, 54); 5) с. Добровляни Тисм. р-ну: Копані (1787, ЛЦДІА, ф. 19,

оп. 6, спр. 127, арк. 5); Копаніе (1932, МТ S); 6) с. Довге Тисм. р-ну: Копані (2011, УШ); 7) с. Клубівці Тисм. р-ну: Копаніе (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 48, арк. 13); Копані (1995, ТМН, 21); Копані (2005, Карпів, 10); 8) с. Колодівка Тисм. р-ну: Копані (2011, УШ); 9) с. Марківці Тисм. р-ну: Копані (1995, ТМН, 32); Копані (2007, КМ, 13); 10) с. Стриганці Тисм. р-ну: Копані (2011, Осташі); 11) с. Петрів Тлум. р-ну: Копані (2006, Гач., 9); Копані (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *копань* (< псл. **kopany*) з такими значеннями: 'випалене й скопане під посів місце в лісі' (Rudn., 23), 'пасовище в лісі на зрубі' (ЕСУМ, II, 375; Онишк., I, 375), 'розчищене під посів місце в лісі, яке неможливо орати, а можна лише копати' (Грінч., II, 280), 'випалене місце в лісі, скопане для засіву збіжжя' (Rudn., 23), 'яма, наповнена водою' (Експ.), 'копанка, котлован' (ЕСУМ, II, 565), 'викопаний межовий знак' (ССУМ, I, 495), 'яма, наповнена водою' (Череп., 105), пор. також блр. діал. *копань* 'штучний ставок, сажавка; копана криниця; викопаний рів', рос. діал. *копань* 'неглибокий колодязь; джерело; штучний ставок' (ПГФ, 124). Вони вказують на характер обробітку полів чи наявність на них викопаних водойм або криниць.

Копані², -ів; мн.; куток; с. Камінне Надв. р-ну: Копані (1998, Мих., 193); Копані (2010, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *копань* (див. вище). Вона вказує на характер обробітку землі на місцевості, де виник куток, чи на наявність на ньому викопаних водойм або криниць.

Копані³, -ів; мн.; горб; 307,4 м; с. Довге Тисм. р-ну: Копані (1976, ТК Г); Копані (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *копань* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі колись були викорчувані кущі та дерева.

Копані⁴, -ів; мн.; ліси; 1) с. Добровляни Тисм. р-ну: Копаніе (1932, МТ S); Копані (2011, УШ); 2) с. Петрів Тлум. р-ну: Копані (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *копань* (див. вище). Вони вказують на те, що ліси вирости на розчищених колись місцях.

Копанка¹, -и; ж.; урочища; 1) с. Жураки Бог. р-ну: Копанка (2011, Експ.); 2) с. Старуня Бог. р-ну: Копанка (2011, УШ); 3) с. Корнів Гор. р-ну: Копанка (2008, УШ); 4) с. Довге Тисм. р-ну: Копанка (2011, УШ); Копанка (2012, БЛ⁵, 247); 5) с. Стриганці Тисм. р-ну: Копанка (2011, Осташі). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *копанка* (< псл. **kopanka*) з одним із таких значень: 'розчищене під посів місце в лісі, яке ще не можна орати, а лише копати' (Грінч., II, 280), 'глибока яма; викопана штучна впадина; маленький викопаний ставок; яма, вибита дощем' (Мар., 232), 'рів; ковбана з дощовою водою; дорога з ровами по боках' (ЕСУМ, II, 565), 'невелике водоймище з ґрунтовою водою, викопане для господарських потреб; сажавка; криниця без зрубу' (ВТС, 453), 'невелике водоймище з ґрунтовою водою, викопане для господарських потреб' (ГТЗП, 361), 'джерело, розкопане для зручності користування' (Карп., ТБ, 142), 'місце, де беруть будівельну глину', 'спеціально викопана яма в лісі для води' (СЗПГ, I, 241). Вони вказують на характер обробітку землі в урочищах у давнину чи на наявність тут викопаних водойм, криниць або ям.

Копанка², -и; ж.; куток (вулиця); с. Сопів Кол. р-ну: Копанка (2006, КВС, 151); Копанка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *копанка* (див. вище). Вона вказує на спосіб розчищення місцевості кутка в давнину чи на наявність тут штучної або природної водойми.

За розповідями місцевих жителів, куток називали так тому, що тут прокопували вулицю для проїзду пана.

Копанка³, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Кубаївка Надв. р-ну: Kopanka (1855, AKKGL, Bl. 48); Kopanka (1880, KuK N); Kopanka (1913, GKS); Kopanka (1935, MT N). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *копанка* (див. вище). Вона вказує на характер обробітку землі на місцевості, де виник хутір, чи на наявність на ній викопаних водойм або криниць.

Копанка⁴, -и; ж.; дорога; с. Перерісль Надв. р-ну: Копанка (2009, ПН, 14). – Назва утворена семантичним способом від апеля-

тива *копанка* зі значенням 'дорога, яку прокопували, облаштували на викорчуваному місці' (Експ.).

Копанка⁵, -и; ж.; поле; с. Чернів Тисм. р-ну: Копанка (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *копанка* зі значенням 'розчищене під посів місце в лісі, яке ще не можна орати, а лише копати' (Грінч., II, 280). Вона вказує на характер очищення поля від кущів і дерев.

Копанка⁶, -и; ж.; джерело; с. Остриня Тлум. р-ну: Копанка (2003, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *копанка* зі значенням 'викопана, розчищена криниця' (Експ.).

Копанки¹, -ок; мн.; урочища; 1) с. Підгайчики Кол. р-ну: Копанкі (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 285, арк. 25); Копанкі (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 103, арк. 5); Копанкі (1906 (1876), КуК К); Копанкі (1933, МТ К); Копанки (2006, КВС, 126); 2) с. Скопівка Кол. р-ну: Копанки (2006, КВС, 145). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *копанка* (див. вище). Вони вказують на характер обробітку ґрунту в урочищах у давнину або на наявність у них штучних чи природних водойм.

Копанки², -ок; мн.; куток; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Копанки (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *копанка* зі значенням 'місце, де беруть будівельну глину' (Експ.). Вона вказує на те, що на кутку викопували ґрунт для цегельного заводу.

Копань¹, -і; ж.; урочища (пасовище, поле); 1) с. Тростянець Снят. р-ну: Копань (2003, УШ); 2) с. Братишів Тлум. р-ну: Копань (2011, УШ); 3) с. Вікняни Тлум. р-ну: Корап (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 146, арк. 68); Копань (2007, Вікн., 24); Копань (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *копань* (< псл. **копань*) з такими значеннями: 'випалене й скопане під посів місце в лісі' (Rudn., 23), 'пасовище в лісі на зрубі' (ЕСУМ, II, 375; Онишк., I, 375), 'розчищене під посів місце в лісі, яке неможливо орати, а можна лише копати' (Грінч., II, 280), 'випалене місце

в лісі, скопане для засіву збіжжя' (Rudn., 23), 'яма, наповнена водою' (Експ.), 'копанка, котлован' (ЕСУМ, II, 565), 'викопаний межовий знак' (ССУМ, I, 495), 'яма, наповнена водою' (Череп., 105), пор. також блр. діал. *копань* 'штучний ставок, сажавка; копана криниця; викопаний рів', рос. діал. *копань* 'неглибокий колодязь; джерело; штучний ставок' (ПГФ, 124). Вони вказують на характер очищення урочищ від кущів і дерев, а також на наявність у них впадин з водою, викопаних криниць чи межових знаків.

Копань², -і; ж.; поле; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Копань (1997, Єз., 188). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *копань* зі значенням 'перекопана, перерита земля' (Експ.). Вона вказує на те, що поле було перерите окопами під час Першої світової війни.

Копань³, -і; ж.; кол. хутір, нал. до с. Петрів Тлум. р-ну: Корап (1900, SGG, 215). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *копань* зі значенням 'розчищене під посів місце в лісі, яке ще не можна орати, а лише копати' (Грінч., II, 280). Вона вказує на характер обробітку землі на місцевості, де виник хутір.

Копачинський, -ого; ч.; горб; с. Кунисівці Гор. р-ну: Копачинський (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *копачинський* 'який розташований з боку села Копачинці (див. далі)'.

Копачинці, -ів; мн.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 35 км, до Івано-Франківська – 79 км: Kupaczynce (1494, AGZ, XIX, 229); Kupaczynce (1515, ŻDz, XVIII/I, 172); Kupaczince (1578, ŻDz, XVIII/I, 88); Koraczynce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Корасуїнце (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 86); Корасуїнце (1855, АККГЛ, Bl. 45); Корасуїнце (1880, SG, I, 817; 1883, SG, IV, 369); Копачинці (1947, АТП, 518); Копачинці (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем, прізвищем їх батька, родоначальника чи володаря, пор. ст.-укр. особова назва *Копач*

(ССУМ, I, 496), п-ще *Копач* (ІФД, 277; СП, 184).

Копачівка, -и; ж.; кол. присілок с. Грабовець, з 20.06.1989 р. окреме село; Бог. р-н; нал. до Грабовецької с/р; віддаль до Богородчан – 16 км, до Івано-Франківська – 28 км: Корaczówka (1900, SGG, 41); Корaczówka (1934, SDW, № 22, s. 238); х. Копачівка (1947, АТП, 499); Копачівка (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Копач*, пор. п-ще *Копач* (див. вище).

За народними переказами, назва пішла від того, що тут на родючих ґрунтах люди змушені були важко працювати. Найтяжче давалося їм копати землю. Тому й назвали цей куток *Копачівкою*. За іншою версією, колись давно на цій території жив жив багатий чоловік, який володів значними земельними наділами. Він обкопав свої маєтки глибоким ровом, і за це люди прозвали його Копачем. Від його прізвища й утворена нібито назва поселення, що виникло на цих землях.

Коп'єнний, -ого; ч.; потік; л. Сухого л. Слобідки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Слобода, Рунгури Кол. р-ну; інша назва – *Малий Сухий* (див. далі): Korienny (1855, AKKGL, Bl. 49); Korienny, al. Mały Suchy (1889, SG, X, 806); Копенний, Малий Сухий (1979, СГУ, 269); Копенний, або Малий Сухий (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *копенний*, що, можливо, генетично пов'язаний з дієсловом *копати* 'робити заглиблення, виймаючи, відкидаючи землю заступом, лопатою тощо' (ВТС, 453). Ідеться про те, що в с. Слобода, звідки витікає потік, колись добували ручним способом (тобто копанням) нафту та озокерит.

Копистінське, -ого; с.; земельна ділянка; с. Королівка Тлум. р-ну: Копистинське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-е* від антропоніма *Копистинський*, пор. п-ще *Копистинський* (Редько, I, 506).

Копівначка¹, -и; ж.; куток; с. Чернятин Гор. р-ну: Копівначка (1996, ІЧ, 9); Копівначка (2008, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного

андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, яка проживала колись на кутку, пор. п-ще *Копівнак* (Експ.).

За переказами місцевих жителів, назва кутка пішла від того, що тут в давнину було викопано чотири ставки, або *копанки* (< *копати*), як їх називали. Урочище колись було улюбленим місцем відпочинку молоді.

Копівначка², -и; ж.; болото; площа – 3,1 га; с. Чернятин Гор. р-ну; вар. *Копівчанка*: Копівчанка (2000, ПЗТ, 252); Копівначка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому розміщене болото. Форма *Копівчанка* виникла, очевидно, унаслідок метатези приголосних [н] та [ч].

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 252).

Коптури, -ів; мн.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Коптури (2000, ЕКол., III, 38); Коптури (2006, КГ, 18). – Назва утворена семантичним способом від рум. апелятива *copturi* (мн.) 'гнояки, гної' (РУС, 103). Очевидно, вона пов'язана з тим, що в давнину в урочищі утримували худобу, у результаті чого тут було багато гною.

Кораб'ель, -бля; ч.; куток; м. Городенка: Корабель (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корабель* 'велике морське судно' (ВТС, 454). Вона має переносне, конотативне значення і вказує на те, що куток з висоти пташиного польоту нагадує цей транспортний засіб.

Корд'он, -у; ч.; урочище; с. Хотимир Тлум. р-ну: Кордон (2009, ЗФ, 10). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кордон* 'межа між чим-небудь; лісова сторожа й охорона заповідників' (ВТС, 454). Вона вказує на те, що урочище розташоване на межі з територією іншого села.

Кор'єнів, -євого; ч.; куток; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Коренів (2006, КВС, 88); Коренів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Корень*, пор. п-ще *Корень* (ТД КР, 84).

Кор'єя¹, -ї; ж.; кутки; 1) с. Глибоке Бог. р-ну: Кор'єя (2011, УШ); 2) с. Торговиця Гор.

р-ну: Корєя (2010, ТСІ, 18); Корєя (2012, БЛ⁵, 247); **3** с. Товмачик Кол. р-ну: Корєя (2012, БЛ⁵, 247); **4** с. Гаврилівка Надв. р-ну: Корєя (1998, Мих., 193); Корєя (2010, Експ.); **5** с. Попельники Снят. р-ну: Корєя (2012, НПС, 175). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування країни в Східній Азії. Вони мають конотативні значення і вказують на значну віддаленість кутків від центрів населених пунктів.

Корєя², -ї; ж.; поле; с. Рудники Снят. р-ну: Корєя (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування країни у Східній Азії. Вона має конотативне значення і вказує на значну віддаленість поля від села.

Коржівка¹, -и; ж.; кутки; **1** с. Незвисько Гор. р-ну: Коржівка (2011, Експ.); **2** с. Тишківці Гор. р-ну: Коржівка (2008, УШ); Коржівка (2010, БЛ¹, 342); **3** с. Хмелева Гор. р-ну; інша назва – *Попри церкву* (див. далі): Коржівка, або Попри церкву (2008, УШ); **4** с. Баб'янка Кол. р-ну: Коржівка (2006, КВС, 5); **5** с. Богородичин Кол. р-ну: Коржівка (1998, ЕКол., II, 75); Коржівка (2006, КВС, 8); **6** с. Струпків Кол. р-ну: Коржівка (2006, КВС, 165); Коржівка (2011, УШ); **7** с. Красноставці Снят. р-ну: Коржівка (2011, УШ); Коржівка (2012, НПС, 137). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Корж*, пор. п-ще *Корж* (СП, 185). Менш імовірною є мотивація цих мікротопонімів апелятивом *коржава* 'трясовина; іржаве болото' (Торч., 240).

Коржівка², -и; ж.; узвишшя; сс. Баб'янка, Струпків Кол. р-ну: Коржівка (2006, КВС, 165). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), що розкинувся на узвишші.

Коржівка³, -и; ж.; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну; інша назва – *Кадуб* (див. вище): Кадуб, Коржівка (2000, Марусик, 11, 16). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Корж* (див. вище).

Коркóватиця, -ї; ж.; куток; с. Липівка Тисм. р-ну: Коркóватиця (2011, Експ.). – На-

зва не цілком зрозуміла щодо походження. Можливо, вона є суфіксальним утворенням на *-иц(я)* від прикметника *коркóватий* 'наповнений пташиними криками', пор. *коркóтити, коркóтати* 'воркувати, бурчати; звуконаслідувальне утворення, що відображає крик деяких птахів' (ЕСУМ, III, 26).

Кормі́ліс, -у; ч.; ліс; с. Остриня Тлум. р-ну: Корміліс (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена способом композиції основ *кормити* 'бути джерелом для засобів існування' (ВТС, 188) та *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491). Вона вказує на те, що багатий на гриби та ягоди ліс дає можливість заробляти жителям села на своє прожиття.

Корі́тці, -ів; мн.; куток; с. Торговиця Кол. р-ну: Коритці (2006, КВС, 170). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *коритце*, дем. від *корито* 'довгаста дерев'яна посудина для годування або напування тварин' (ГГ, 101). Вона вказує на те, що на кутку в давнину були облаштовані місця для напування худоби.

Кормові́й Дво́рик, -ого, -у; ч.; болото; площа 1,4 га; с. Якубівка Гор. р-ну: Кормовий двірник (1995, ПЗФ, 25); Кормовий Двірник (2000, ПЗТ, 254). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма –найменування розташованого біля болота приміщення, у якому готували корм для відгодівлі колгоспної худоби.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 254).

Корнецькі Лб́зи, -их, лоз; мн.; урочище; с. Спас Кол. р-ну: Корнецькі Лози (2011, КР). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лози* 'зарості лози' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *корнецькі*, що вказує на розташування урочища в лісовому масиві *Корнеччина* (див. далі).

Корнеччина, -и; ж.; лісовий масив; сс. Спас, Кропивище Кол. р-ну: Корнеччина (2006, КВС, 161); Корнеччина (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)*

від прикметника *корницький* 'який належить пану Криштафовичу з с. *Корнич* (див. далі)'. Звук [e] в основі назви з'явився під впливом місцевих говірок, у яких ненаголошений [u] наближається у вимові до [e].

Корний, -ого; ч.; потік; п. Лукви п. Дністра; довжина – 6 км; сс. Хмелівка, Глибоке Бог. р-ну, Грабівка Кал. р-ну, Майдан Тисм. р-ну: Kornu (1855, AKKGL, Bl. 44); Kornu (1880, KuK S); Kornu (1883, SG, IV, 410); Kornu (1932, MT S); Корный (1963, WRG, II, 456); Корний (1979, СГУ, 272); Корний (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. *Корня*), з якого витікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном. Ю. О. Карпенко вважає, що *корний* – це 'малий, короткий' (Карп., ТБ, 143).

Корнілових, -их; мн.; урочище (нива); с. Бортники Тлум. р-ну: нива Корнілових (2011, УШ). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням групового антропоніма – найменування родини *Корнілові*, якій належала колись нива, пор. п-ще *Корнілов* (СП, 186).

Корнич, -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 7 км, до Івано-Франківська – 66 км; давні назви – *Корничі*, *Корничі*: Cornicze (1389, ZDM, VI, 73); Kornicze (1475, AGZ, XII, 380); Kornicze (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Kornce ad Kołomyja (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kornce pod Kołomyją (1765, ЛЦДІА, ф. 72, опр. 1, спр. 6, арк. 3 зв.); Kornicz (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 261); Kornicz (1855, AKKGL, Bl. 49); Kornicz (1883, SG, IV, 496); Корнич (1947, АТП, 507); Корнич (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду за іменем батька чи родоначальника, який, очевидно, започаткував село, пор. давній антропонім Nikolaus Korna (1442, AGZ, V, 89). Десь у XVII–XVIII ст. назва зазнала певних змін: спочатку перетворилася на *Корничі*, а потім – на *Корнич*.

Корнів¹, -ева; ч.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 25 км, до Івано-Фран-

ківська – 66 км: Corniow (1447, AGZ, XII, 161); Kornuow (1578, ŻDz, XVIII/I, 88); Corniow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Korniów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 84); Korniów (1855, AKKGL, Bl. 45); Korniów (1883, SG, IV, 409); Корнів (1947, АТП, 518); Корнів (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Корн*, пор. особове ім'я *Корн* < *Корней*, *Корний* (СЛИ, 425), рум. п-ще *Corn* (Const., 249).

Корнів², -ева; ч.; горб; 281,2 м; с. Грушів Кол. р-ну: Корнів (1982, АПП, 59); Корнів (2000, ЕКол., III, 55). – Назва неоднозначна щодо мотиваційних зв'язків. Вона може бути: а) посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Корн* (див. вище); б) суфіксальним дериватом на -ів від рум. апелятива *corn* 'ріг'; (бот.) *дерен*' (РВС, 104), пор. молд. *корн* 'дерен' (Еремия, 71), у такому разі назва вказує на характер рослинності на горбі; в) суфіксальним дериватом на -ів від давнього слов'янського прикметника **къръъ*(ъ) 'куций, короткий' (ПЗУ, 286), можливо, через антропонімну стадію.

Корнівка¹, -и; ж.; кол. хутір, тепер част. с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Корнівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою демінутивного суфікса -к(а) від ойконіма – найменування села *Корнів* (див. вище), з боку якого розкинувся хутір.

Корнівка², -и; ж.; кол. окреме село, філварок, тепер куток; с. Семенівка Гор. р-ну: Cornuowka (1467, AGZ, XII, 316); Kornuowka (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Korniówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 5, арк. 7); folw. Korniówka (1880, KuK JCz.); Korniówka (1900, SGG, 211); Korniówka (1914, GKK); Korniówka (1938, SDW, № 5, s. 73); Корнівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою демінутивного суфікса -к(а) від ойконіма – найменування села *Корнів* (див. вище), з боку якого розкинувся куток.

Корнівка³, -и; ж.; гора; між сс. Раковець, Семенівка Гор. р-ну: Корнівка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (тепер кутка) (див. вище), яке розкинулося на горі.

Корнівка⁴, -и; ж.; ліс; с. Раковець Гор. р-ну: Корнівка (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилі якого розкинувся ліс.

Корнівка⁵, -и; ж.; поле; с. Раковець Гор. р-ну: Korniówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 4, арк. 18); Korniówka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 105, арк. 13); Корнівка (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилі якого розкинулося поле.

Корнівка⁶, -и; ж.; сіножать; с. Семенівка Гор. р-ну: Корнівка (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилі якого розкинулася сіножать.

Корнівка⁷, -и; ж.; куток; с. Уніж Гор. р-ну: Корнівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою демінутивного суфікса -к(а) від ойконіма – найменування села *Корнів* (див. вище), з боку якого розкинувся куток.

Корня, -і; ж.; ліс; с. Хмелівка Бог. р-ну: Kornia (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 16, арк. 15); Kornia (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 22, арк. 22); ліс Корня (2006, Бабій, 9). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса -н(я) від давнього апелятива *корь, що відновлюється в колі численного слов'янського лексичного матеріалу, пор. д.-р. *корь* 'невеликий ліс, чагарник', д.-блр. *керь*, *скерь* 'пеньок, куц', болг. *кор* 'поле', діал. 'поле на підвищенні', словен. *kar*, *ker* 'скеля' (Вербич, Ф., 33). Вона вказує на характер рослинності в лісі. Можливо також, що в основі мікротопоніма лежить псл. **кърпъ*(*ъ*) з мотиваційною ознакою *'нерівний, кривий, випуклий' < і.-с. *(s)*ker*- 'гнути; крутити, вертати' з вокалізмом *о*-ряду в ступені редукції (ПГФ, 223), пор. у цьому зв'язку *корн* 'пік; гостра вершина гори' (СНГТ, 291). У такому разі назва відображає нерівний, горбистий характер поверхні лісу.

Коробін¹, -ого; ч.; урочище; між сс. Джурів та Рудники Снят. р-ну; давня назва – *Корабин*: Korabin (1787, ЛЦДІА, ф. 19,

оп. 10, спр. 35, спр. 21); Korabin (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 109, арк. 22); Korobin (1906 (1876), KuK Sn.); Korobin (1933, MT Sn.); Коробін, Корабін (1982, КС, 118); Коробин (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного румунського антропоніма – прізвища колишнього власника землі в урочищі, пор. рум. п-ще *Corobin* < *Corob* (Const., 249) + патронімний суфікс -in; б) посесивним утворенням на -in (розмовного варіанта суфікса -ин) від антропоніма **Короба* чи **Кораба*, пор. п-ще *Короб* (Експ.), блр. *Кораб* (Бір., 213), похідне п-ще *Коробенко* (СП, 187).

Коробін², -ого; ч.; горб; сс. Прутівка, Залуччя Снят. р-ну: Korabin (1890, SG, XI, 62); Коробин (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому височіє горб.

Коробін³, -ого; кутки; 1) с. Джурів Снят. р-ну: Коробін (2010, Експ.); 2) с. Рудники Снят. р-ну: Коробін (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), на території якого виникли кутки.

Короб'ячий Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Прутівка Снят. р-ну: Коров'ячий Кут (2007, КПС, 26). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина населеного пункту', 'певна частина (кінець) села' (ВТС, 475), а атрибутивним членом – прикметник *коров'ячий*, що вказує на виникнення кутка на колишньому пасовищі, де випасали корів.

Королéва, -ої; ж.; гора; с. Малий Ключів Кол. р-ну; інша назва – *Королівщина* (див. далі): Королева (2000, ЕКол., III, 55); Королева (2002, БК², 138); Королівщина або Королева (2006, КГ, 19). – Назва є посесивним утворенням на -ев(а) від антропоніма *Король*, пор. п-ще *Король* (ІФД, 279), або від апелятива *король*. Вона вказує на належність землі на горі в давнину або людині з названим вище прізвищем, або польському королю. Останнє твердження є більш імовірним,

зважаючи на існування варіанта *Королівщина*, який походить від апелятива *королівщина* 'земля, яка належить королю; королівська земля'.

Королёве, -ого; с.; лісове урочище; с. Делева Тлум. р-ну: Королеве (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ев(е) від антропоніма *Король*. Таке прізвисько мав лісник Михайло, на честь якого назвали ліс.

Королівка¹, -и; ж.; кутки; 1) с. Бабче Бог. р-ну: Королівка (2012, БЛ⁵, 247); 2) с. Княжд-вір Кол. р-ну: Королівка (1988, КК, 646); Королівка (2006, КВС, 64); 3) с. Товмачик Кол. р-ну: Королівка (2000, ІТ, 6); Королівка (2006, КВС, 168); Королівка (2011, УШ); 4) с. Узин Тисм. р-ну; вар. *Каролівка*: Каролівка, Королівка (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *королівка* (діал.) 'земля, яка належить королю; королівська земля' (Експ.). Вони вказують на те, що кутки виникли на колишніх королівських землях.

Королівка², -и; ж.; поле; с. Космач Бог. р-ну: Королівка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *королівка* (див. вище). Вона вказує на те, що поле колись належало до королівських земель.

Королівка³, -и; ж.; кол. фільварок, потім хутір, тепер урочище (поле); с. Незвисько Гор. р-ну: Korolówka (1900, SGG, 215); fw. Korolówka (1926, MT T); Korolówka (1934, SDW, № 21, s. 219); х. Королівка (1947, АТП, 511); Королівка (1961, ІФ АТП¹, 79); Королівка (2002, Левкун, 21); Королівка (2008, УШ); Королівка (2009, ГСС, 12). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *королівка* (див. вище). Вона вказує на те, що фільварок виник на королівських землях або був власністю польського короля.

Королівка⁴, -и; ж.; гора; 284 м; с. Незвисько Гор. р-ну: Королівка (2004, Експ.); Королівка (2012, БЛ⁵, 247). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування фільварку (див. вище), що розкинувся на горі.

За розповідями місцевих жителів, гора названа так тому, що в давнину на ній стояв

королівський палац, у якому жили польські пани (королі).

Королівка⁵, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: х. Королівка (1947, АТП, 504); Королівка (1961, ІФ АТП¹, 79). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *королівка* (див. вище). Вона вказує на те, що хутір виник на королівських землях або був власністю польського короля.

Королівка⁶, -и; ж.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 6 км, до Івано-Франківська – 65 км; перша згадка під назвою *Королівщина* 13 березня 1453 року (Миронюк, 3); давні назви – *Королівське Поле*, *Королівщина*: Kroliewskie Polie (1565–1566, ЖУР, I, 60); wies Kroliewskie Polie (1564–1566, ЖУР, I, 60); Kroliewskie Polie, alias Królewszczyna (1654, LWR, 34); we wsi Królewszczynie (1661–1665, LWR, 86); Korolówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 263); Korolówka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Korolówka (1933, SDW, № 5, 78); Korolówka Dolna, Korolówka Górna (1938, SDW, № 5, s. 75); Королів (1947, АТП, 507); Королівка (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Село в давнину називалося, очевидно, *Королівщина*, що є семантичним утворенням від апелятива *королівщина* 'жалувана королем земля' (ВТС¹, 576), 'земля, яка належить королю; королівська земля' (Експ.), пор. пол. *królewszczyna* 'majątek ziemski króla'. Десь наприкінці XV – на початку XVI ст. воно зникло, мабуть, було повністю знищене завойовниками. Відродившись, отримало за однозвучним мікротопонімом – найменуванням поля, на якому було засноване, назву *Королівське Поле*. В основі цієї назви лежав апелятив *поле* 'безліса рівнина; рівний великий простір; ділянка землі, що використовується під посіви' (ВТС, 846), ускладнений атрибутивним членом *королівське*, що вказував на належність топооб'єкта *королю*. У XVII–XVIII ст. найменування села було змінено спочатку знову на *Королівщина*, а пізніше – на *Королівка* < *королівка* з таким самим значенням. Обидві ці назви вказують на те, що село було особистою власністю польського короля або виникло на королівських землях.

Станіславський воєвода Ягодзінський своїм наказом від 1 вересня 1934 р. розділив Королівку на два окремі населені пункти – *Королівку-Долішню* та *Королівку-Горішню*.

У своїй книзі “Rys miasta Kołomyi” Л. Вайгель наводить уривок з актів за 13 березня 1453 р., у яких ідеться про те, що староста Галицький і Коломийський Ян де Ходеч, “помічаючи недоліки й бідність коломийського костелу, на той час свого власного, згідно зі спонуканням і проханням коломийського кс. плебана, йде на поступки, а саме: десятю міру різного збіжжя, що перемелюється в коломийських млинах, дає до парахіального Коломийського костелу й дозволяє десятину зі свого фільварку в селі, названому Королівщиною, яке належить до Коломийського староства...” (Вайгель, 106–107). Отже, із цього тексту можемо зробити висновок, що село існувало вже в першій половині XV ст.

Королівка⁷, -и; ж.; кол. фільварки, належали до: 1) с. Ганьківці Снят. р-ну: Karoluwka (1900, SGG, 603); Karolówka (1914, GKK); Korolówka (1926, MT H); 2) с. Драгомирчани Тисм. р-ну, тепер поле *Королівщина*: fw. Królówka (1932, MT S); Королівщина (2008, РДХ, 356). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *королівка* (див. вище). Вони вказують на те, що фільварки виникли на королівських землях або були власністю польського короля. Сучасне найменування поля в с. Драгомирчани є семантичним утворенням від апелятива *королівщина* (див. вище).

Королівка⁸, -и; ж.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 7 км, до Івано-Франківська – 38 км: Korolówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 208); Korolówka (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Korolówka (1883, SG, IV, 411); Королівка (1947, АТП, 512); Королівка (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *королівка* (див. вище). Вона вказує на те, що село було особистою власністю польського короля або виникло на королівських землях.

Королівка⁹, -и; ж.; поточина; л. Селятина п. Солонику л. Млинівки п. Тлумачу п. Дністра; довжина – 3 км; сс. Королівка, Бортни-

ки Тлум. р-ну: Korolówka (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Korolówka (1883, SG, IV, 411); Королівка (1979, СГУ, 272). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає поточина.

Королівська, -ої; ж.; долина; с. Семаківці Гор. р-ну: Королівська (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *королівська* ‘яка належить королю, до королівських земель’.

Королівське¹, -ого, с.; урочище; с. Маркова Бог. р-ну: Королівське (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *королівське* (див. вище). Вона вказує на належність урочища в давнину королевів.

Королівське², -ого, с.; куток; с. Кропивище Кол. р-ну: Королівське (2006, КВС, 79). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ґрунту, на якому розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить прикметник *королівське* (див. вище). Вона вказує на належність ґрунту в давнину до королівських земель.

Королівське³, -ого, с.; поле; с. Спас Кол. р-ну: Королівське (2006, КВС, 160); Королівське (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *королівське* (див. вище). Вона вказує на належність поля в давнину королевів.

Королівщина¹, -и; ж.; куток; с. Кропивище Кол. р-ну: Королівщина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *королівщина* ‘жалувана королем земля’ (ВТС¹, 576), ‘земля, яка належить королю; королівська земля’ (Експ.), пор. пол. *królewszczyzna* ‘majątek ziemski króla’. Вона вказує на належність місцевості, на якій виник куток, до королівських земель.

Королівщина², -и; ж.; гора; с. Малий Ключів Кол. р-ну; інша назва – *Королева* (див. вище): Королівщина, або Королева гора (2006, КГ, 19). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *королівщина* (див. вище). Вона вказує на те, що земля на горі в давнину належала *королю*.

Королівщина³, -и; ж.; куток; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Королівщина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся куток.

Королівщина⁴, -и; ж.; давнє село біля с. Братківці Тисм. р-ну, тепер, очевидно, вул. Королева: Kroliewszczizna (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Королева (2007, Гетьм., 18). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *королівщина* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на королівських землях і належало до маєтностей короля.

Корольова, -ої; ж.; куток; с. Грабич Кол. р-ну: Корольова (2006, КВС, 41). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Король*, пор. п-ще *Король* (СП, 187).

Коропець, -пця; ч.; став; м. Тлумач: Когорієс (1855, АККГЛ, Bl. 45). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від апелятива *короп* ‘прісноводна (перев. ставкова) костиста риба родини корошових, що має темно-золоту луску’ (ВТС, 456). Вона вказує на вид риб, яких розводили у ставу.

Коропецька, -ої; ж.; гора; с. Будзин Тлум. р-ну: Коропецька (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *коропецька* ‘розташована біля земель с. *Коропець* (Терн. обл.)’.

Коропецький, -ого; ч.; кол. хутір, фільварок, об’єдн. з м. Тлумач; вар. *Коропець*: Когорієскі (1855, АККГЛ, Bl. 45); Когорієскі (1883, SG, IV, 414); Когорієські (1900, SGG, 699); Когорієс (1905 (1874), КуК ТТ); На Коросці (1926, МТ Т); Когорієські (1934, SDW, № 24, s. 300); х. Коропецький (1947, АТП, 517); Коропецький (1961, ІФ АТП¹, 79). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *коропецький* ‘розташований біля ставу *Коропець* (див. вище)’. Її варіант є результатом трансонімізації названого вище гідроніма.

Коробст, -а; ч.; кол. поле, потім хутір; с. Ісаків Тлум. р-ну: pole Korost (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 3); Korost (1820,

ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 82, арк. 20); Корост (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корост*, *короста* ‘нерівне місце; купиння’ (СНГТ, 291). Вона вказує на рельєф місцевості, на якій було облаштоване поле, а потім виник хутір.

Коробастий Горб, -ого, -а; ч.; горб; 342 м; між сс. Кутище, Олеша та Одаї Тлум. р-ну: Korostawy Garb (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 110, арк. 85); Korostawy Garb (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 145, арк. 142); Korostawy horb (1905 (1874), КуК ТТ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), ‘підвищена поверхня землі’ (ЕСУМ, I, 561), ‘невисока похила гірка, пагорб’ (Грінч., I, 310), а атрибутивним членом – прикметник *коробастий* ‘купинуватий; який має купини’ (Експ.), пор. *короста* (див. вище).

Коробастий Лан, -ого, -у; ч.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Коробастий Лан (2011, УШ); Коробастий Лан (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *коробастий* (див. вище), що вказує на особливості поверхні поля.

Коробастивіші, -ищ; мн.; урочище; с. Олешів Тлум. р-ну: Коробастивіші (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *коробастивіще* ‘місце, де є *корости* – нерівні місця, купиння’, пор. *короста* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Корбсти¹, корост; мн.; ліс; між с. Молодятин Кол. р-ну та смт Ланчин Надв. р-ну: Корости (1998, Мих., 193); Корости (2008, БГ, 14). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *короста* (див. вище). Вона вказує на горбкуватий, купинуватий характер поверхні лісу.

Коробсти², корост; мн.; урвище; смт Ланчин Надв. р-ну: Корости (1998, Мих., 193). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому знаходиться урвище.

Коростилі¹, -ів; мн.; поле; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Коростилі (2012, БЛ⁵, 247). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла володіти колись полем, пор. п-ще *Коростіль* (ІФД, 279; Редько, І, 515); б) утворенням способом плюралізації та онімізації апелятива *коростіль* ‘деркач’ (ЕСУМ, III, 42); у такому разі вона вказує на вид птахів, які водилися колись на полі.

Коростільна¹, -ої; ж.; урочище (поле, земельна ділянка); с. Клубівці Тисм. р-ну; вар. *Коростівна*: Коростівна (1995, ТМН, 20); Коростільна (2005, Карпів, 10). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *коростільна* ‘у якій водиться *коростелі* – деркачі’, пор. *коростіль* (див. вище). Менш імовірною є мотивація цього мікротопоніма прізвищем *Коростіль* (див. вище). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій давній [л] у кінці складу перейшов у [в].

Коростільна², -ої; ж.; річка; п. Дністра; довжина – 10 км, площа басейну – 49 км²; сс. Клубівці, Вільшаниця, Милування, Стриганці, Довге Тисм. р-ну; вар. *Коростильна*, *Коросильна*: *przci pothoku gzezconim Koroszenskim* (1565, ЖУР, II, 149); *Korosilna* (1883, SG, IV, 415); *Korostilna* (1925, МТ М); *Коросільна* (1957, КРУ, 41); *Коростильна* (1979, СГУ, 273); *Коростільна* (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (земельної ділянки) (див. вище), з якої витікає річка. Варіанти назви є, очевидно, описками.

Коробтинче, -ого; с.; узвишся; між сс. Белелуя та Потічок Снят. р-ну; вар. *Коротинчи*: *Korotyńczy* (1906 (1876), KuK Sn.); *Korytyńcze* (1933, МТ Sn.); *Коротинчи* (1982, КС, 119). – Назва, очевидно, є посесивним

утворенням на -*je від антропоніма *Коротинець*, пор. п-ще *Коротин* (СП, 188). Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок, у яких ненаголошений [e] вимовляється як [u].

Коробтка, -ої; ж.; поле (нива); с. Кутище Тлум. р-ну: Коротка (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *коротка* ‘яка має малу довжину’ (ВТС, 456). Вона вказує на розміри поля.

Короткан¹, -у; ч.; гора; 1675,4 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Бистриця Надв. р-ну; давня назва – *Боярин*: *Bojaryn* (1935, МТ Porohy); *Короткан* (2003, ТК ЦГ); *Bojaryn, Korotkan* (2006, GUG, мапа 10); *Короткан* (2006, ГЦСЧ); *Bojaryn, Korotkan*, ukr. *Боярин, Короткан* (2008, Gorgany, 266); *Короткан* (2010, К РР). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта, до складу якого входить гора, пор. хребет *Боярин* (НГПФ, 35). В основі ороніма лежить антропонім *Бояра* або *Боярин*, пор. п-ща *Бояр* (ППС, 32), *Боярин* (СП, 55). Сучасне найменування гори утворене семантичним способом від апелятива (діал.) *короткан* ‘низький, невисокий об’єкт’ < *короткий* ‘невисокий, низький’ (ВТС, 456) + суф. -ан зі значенням ‘носій ознаки’. Вона вказує на нижчу, у порівнянні з іншими сусідніми орооб’єктами, вершину гори.

Короткан², -у; ч.; хребет; між сс. Гута Бог. р-ну та Бистриця Надв. р-ну: *Короткан* (2003, ДСК, 210). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), що підіймається над хребтом.

Коротканська, -ої; ж.; полонина; між сс. Гута Бог. р-ну та Бистриця Надв. р-ну; вар. *Короткан*: *połon. Korotkańska* (1935, МТ Porohy); *Короткан* (2003, ДСК, 159); *połonina Korotkańska* (2006, GUG, мапа 10); *połonina Korotkańska* (2008, Gorgany, 241); *пол. Коротканська* (2010, К РР). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *коротканська* ‘яка розміщена, розкинулася на горі *Короткан* (див. вище)’. Варіант назви є результатом трансонімізації названого вище ороніма.

Корóткє, -ого; с.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Короткє (2002, СНЧ, 41). – Назва утворена способом субстантиваци́ та онімізації прикметника *короткє* (див. вище). Вона вказує на розміри поля.

Корóткий Грунь, -ого, -я; ч.; хребет; с. Манява Бог. р-ну: Krótki Groń (1935, MT Rogoń). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *грунь* зі значенням ‘гірський хребет’ (Мар., 225), а атрибутивним членом – прикметник *короткий* (див. вище), що вказує на розміри хребта.

Корóткі Гóни, -их, -ів; мн.; поля; 1) с. Семаківці Гор. р-ну: Короткі Гони (2012, БЛ⁵, 247); 2) с. Стрільче Гор. р-ну: Короткі Гони (2012, БЛ⁵, 247). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гони*, мн. від *гін* ‘смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів’ (ВТС, 182, 191), а атрибутивними членами – прикметник *короткі* (див. вище), що вказує на розміри полів, пор. *Довгі Гони*, *Середні Гони*.

Кóротні, -ів; мн.; урочище; с. Кунисівці Гор. р-ну: Коротні (2008, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плюралізації та онімізації апелятива *коротень* ‘короткий об’єкт’ (Експ.). Вона вказує на розміри урочища.

Коротіóх, -у; ч.; поля; 1) с. Вербівці Гор. р-ну: Коротіох (2011, МП); 2) с. Підвербці Тлум. р-ну: Коротіох (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *коротіох*, *коротіох* ‘короткий гін’ (Бучко, 81), ‘короткий лан’ (Експ.). Вони вказують на розміри полів.

Коротіóх¹, -ів; мн.; урочища (поля); 1) с. Семаківці Гор. р-ну: Korotiuchi (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 294, арк. 25); Korotiuchy (1880, КуК JCz.); 2) смт Гвіздець Кол. р-ну: Korotiuchy (1906 (1876), КуК К); 3) с. Грабич Кол. р-ну: Коротіухи (2006, КВС, 41); 4) с. Підгайчики Кол. р-ну: Коротіухи (2006, КВС, 126); 5) с. Бучачки Снят. р-ну:

Коротіухи (2012, БЛ⁵, 247); 6) с. Гончарів Тлум. р-ну: pole Kogociuchi (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 216, арк. 6); Коротіухи (2011, УШ). – Назви утворені, очевидно, способом плюралізації та онімізації апелятива *коротіох* (див. вище). Вони вказують на розміри полів. Менш імовірною є мотивація цих топооб’єктів однозвучними родинними назвами, оскільки прізвища чи прізвиська *Коротіох* не засвідчені жодними відомим нам джерелами.

Коротіóх², -ів; мн.; пасовища; 1) Балинці Снят. р-ну: Коротіухи (2012, БЛ⁵, 247); 2) с. Красноставці Снят. р-ну: Коротіухи (2012, БЛ⁵, 247). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *коротіох* (див. вище). Вони вказують на розміри пасовищ.

Коротіóх³, -ів; мн.; кол. фільварок, нал. до с. Гончарів Тлум. р-ну: Korotiuchy (1900, SGG, 215). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), на якому було засновано хутір.

Кортіóх¹, -ів; мн.; поля; 1) с. Виноград Гор. р-ну: Кортіухи (1988, КК, 594); 2) с. Балинці Снят. р-ну; вар. *Коротіухи*; Korotiuchy (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 69, арк. 208); Korotiuchi (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 43, арк. 76); Кортіухи (2003, УШ); Коротіухи (2012, БЛ⁵, 247); Кортіухи (2012, НПС, 39); 3) с. Устя Снят. р-ну: Кортіухи (2012, НПС, 249). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *кортіох*, що є фонетичним варіантом від *коротіох* (див. вище). Вони вказують на розміри полів.

Кортіóх², -ів; мн.; куток; с. Залуччя Снят. р-ну: Кортіухи (2004, Ром., 12); Кортіухи (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому був започаткований куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *коротіухи*, *кортіухи* (див. вище).

Корча́ва, -ої; ж.; поточина; пр. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Ліски Кол. р-ну: Korczawa (1855, АККGL, Bl. 49); Korszawa (1884, SG, V, 312); Корчава (2011, УШ). –

Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *корчава* 'заросла *корчами* – кущами', пор. *корч* 'кущ' (ВТС, 457). Вона вказує на характер рослинності навколо поточини.

Корчіжне¹, -ого; с.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Корчижне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *корчижне* 'заросле *корчами* – кущами', пор. *корч* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Корчіжне², -ого; с.; потічок; пр. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Іллінці Снят. р-ну: Корчижне (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потічок.

Корчі¹, -ів; мн.; пасовище; с. Забережжя Бог. р-ну: Корчі (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *корч* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Корчі², -ів; мн.; лісові урочища; **1**) с. Жукотин Кол. р-ну: Корчі (2006, КВС, 49); **2**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Корчі (1998, Мих., 193). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *корч* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Корчі³, -ів; мн.; урочище над р. Бистриця-Надвірнянська; с. Березівка Тисм. р-ну: Корчі (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *корч* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Корчі⁴, -ів; мн.; куток; с. Гостів Тлум. р-ну: Корчі (2009, НСГ, 9). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *корч* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в давнину території, на якій виник куток.

Корчівка¹, -и; ж.; кутки; **1**) с. Кунисівці Гор. р-ну: Корчівка (2008, УШ); **2**) с. Скопівка Кол. р-ну: Корчівка (2006, КВС, 145); **3**) с. Балинці Снят. р-ну: Корчівка (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *корчівка* 'місце, де викорчувано ліс' (ВТС, 457). Вона вказує на те,

що кутки виникли на місцях, очищених від кущів і дерев.

Корчівка², -и; ж.; поля; **1**) с. Лука Гор. р-ну: Корчівка (2012, Експ.); **2**) с. Турка Кол. р-ну: Korczówka (1906 (1876), KuK K); Korczówka (1933, МТ К); **3**) с. Ісаків Тлум. р-ну: Корчівка (2012, Експ.); **4**) с. Петрилів Тлум. р-ну: Корчівка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *корчівка* (див. вище). Вони вказують на характер очищення полів у давнину від кущів і дерев.

Корчівка³, -и; ж.; гора; с. Кутище Тлум. р-ну: Корчівка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корчівка* (див. вище). Вона вказує на те, що гора колись була очищена від кущів і дерев.

Корчівка⁴, -и; ж.; ліс; с. Сокирчин Тлум. р-ну: Корчівка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корчівка* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс виріс на місці колишнього корчунку.

Корчівна, -ої; ж.; урочище; с. Чернятин Гор. р-ну: Корчівна (1996, ІЧ, 19); Корчівна (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *корчівна* 'викорчувана' (Експ.). Вона вказує на характер очищення поверхні урочища від кущів і дерев.

Корчма¹, -и; ж.; куток; с. Чернятин Гор. р-ну: Корчма (1996, ІЧ, 11). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корчма* 'у дореволюційній Україні – шинок, заїзд, де продавалися спиртні напої' (ВТС, 457). Вона вказує на те, що куток розкинувся на місцевості, де на початку ХХ ст. був шинок, який належав поміщику Кону.

Корчменська, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Рудники Снят. р-ну; вар. *Корчмарська*: Корчменська (2011, УШ); Корчмарська (2012, НПС, 196). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *корчменська*, *корчмарська* 'на якій є *корчма* – шинок, заїзд, де продавалися спиртні напої', пор. *корчма* (див. вище). Вона вказує на те, що на цій вулиці на початку ХХ ст. був єдиний на все село такий заклад.

Корчми, корчм; мн.; куток; с. Матеївці Кол. р-ну: Корчми (2011, УШ). – Назва

утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *корчма* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись стояли шинки єврея Хуни.

Корчмище, -а; с.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Коршмище*: Коршмище (2006, КГ, 18); Корчмище (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корчмище* (розм. – *коршмище*) ‘місце, де була *корчма*’ (Худ.², 125). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Корчовані, -я; с.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: Корчовані (2011, Осташі). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корчовані* (діал.) ‘корчунок; очищена від пнів і корчів ділянка, де колись були дерева й кущі’ (Експ.). Вона вказує на спосіб очищення поля від кущів і дерев.

Корчованка¹, -и; ж.; ліси; 1) с. Грабовець Бог. р-ну; вар. *Корчуванка*: Корчованка, Корчуванка (2011, УШ); 2) с. Олеша Тлум. р-ну: ліс Корчованка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *корчованка* (діал.) ‘корчунок; очищена від пнів і корчів ділянка, де колись були дерева, кущі’ (Експ.), пор. бойк. *корчовати* ‘корчувати’ (Онишк., I, 379), *корчувати* ‘очищати від пнів, корчів ділянку, де колись були дерева, кущі’ (ВТС, 457). Вони вказують на те, що ліси виросли на розкорчованих колись місцях.

Корчованка², -и; ж.; урочища (поля); 1) с. Хмелева Гор. р-ну: Корчованка (2008, УШ); 2) с. Бортники Тлум. р-ну; вар. *Корчуванка*: Корчованка, Корчуванка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *корчованка* (див. вище). Вони вказують на характер очищення полів від кущів і дерев.

Корчованка³, -и; ж.; кол. куток, тепер урочище; с. Гринівці Тлум. р-ну: Karczowanka (1926, МТ Т); Корчованка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корчованка* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на розкорчованому колись місці.

Корчованка⁴, -и; ж.; присілок; с. Олеша Тлум. р-ну: Karczowanka (1934, SDW, № 24,

s. 297); Корчованка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корчованка* (див. вище). Вона вказує на те, що присілок виник на розчищеній від пнів і корчів ділянці.

Корчованка⁵, -и; ж.; гора; с. Пужники Тлум. р-ну: Корчованка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корчованка* (див. вище). Вона вказує на характер очищення поверхні гори від кущів і дерев.

Корчовій, -ого; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 5 км; сс. Дзвиняч, Підгір’я Бог. р-ну; вар. *Корчавий*: Karczowy (1855, АККГЛ, Bl. 44); Karczowy (1880, KuK S); Karczowy potok (1880, SG, I, 512; 1883, SG, IV, 394); Корчовий, Karczowy (1917, Машт., ДБ, 19); Karczowy (1932, МТ S); Корчовий (1979, СГУ, 274); Karczawy (2000, РВWГ, 130). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *корчовий* ‘який протікає в *корчах* – у кущах; зарослий *корчами*’, пор. гуц. *корч* ‘кущ’ (МСГГ, 84). Вона вказує на природні особливості терену, з якого витікає потік.

Корчовій Кавалок, -ого, -лку; ч.; урочище; с. Боднарів Кол. р-ну: Корчовий Кавалок (1998, ЕКол., II, 78). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кавалок* (розм.) ‘те саме, що шматок’ (ВТС, 409), а атрибутивним членом – прикметник *корчовий* (див. вище), що вказує на характер рослинності в урочищі.

Корчуні, -ів; мн.; урочище; с. Пороги Бог. р-ну: Корчуни (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка проживала колись в урочищі, пор. п-ще *Корчун* (Редько, I, 518). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *корчун* (діал.) зі значенням ‘корчунок; місце, де викорчувано ліс’.

Корчунки, -ів; мн.; пасовище; с. Копачинці Гор. р-ну: Корчунки (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *корчунок* ‘очищена від пнів, корчів ділянка, де колись були дерева,

кущі' (Експ.), 'місце, де викорчувано ліс' (ЕСУМ, III, 45), 'викорчуване місце; корчівка' (Худ.², 126), зах.-пол. *корчунок* 'поле на місці викорчуваного лісу' (СЗПГ, I, 244), вол. *корчунок* 'випалене місце в лісі' (СНГТВ, 47). Вона вказує на характер очищення землі на пасовищі від кущів і дерев.

Корчунковий, -ого; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 1,5 км; с. Копачинці Гор. р-ну: Корчунковий (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *корчунковий* 'який витікає з пасовища *Корчунки* (див. вище)'.³

Корчунок¹, -нку; ч.; ліс; с. Хмелева Гор. р-ну: Корчунок (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *корчунок* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс виріс на викорчуваній колись місцевості.

Корчунок², -нку; ч.; урочища (поля); 1) с. Копачинці Гор. р-ну: Корчунок (2012, Експ.); 2) с. Казанів Кол. р-ну: Корчунок (2006, КВС, 61); 3) с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Корчунок (1995, ТМН, 15); Корчунок (2000, Ост., 9); 4) с. Козина Тисм. р-ну: Корчунок (1995, ТМН, 23); Корчунок (2012, Експ.); 5) с. Антонівка Тлум. р-ну: Корчунок (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *корчунок* (див. вище). Вони вказують на характер очищення поверхонь урочищ від кущів і дерев.

Коршів, -ева; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 35 км, до Івано-Франківська – 48 км: *Korssow (z... Korssowa, 1410, AGZ, VI, 336); Korsow (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Korszow seu Kazanow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Korszow villa (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Korszow seu Kazanow (1660, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 152, с. 17); Korszów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 184); Korszów (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Korszów, Nowy i Stary (1883, SG, IV, 424); Коршів (1947, АТП, 508); Коршів (2009, ІФ АТП⁷, 162). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* (< *-овъ*) від антропоніма *Корш*, пор. давнє особове ім'я *Коришъ* (Мор., 102), ст.-п. *Karsz* (Шульг., ОВ, 69), рос. п-ще *Корш* (Худ., 122). Цей антропонім походить, на думку М. Л. Худаша, від *Корсъ* (з чергуванням приголосних [с] // [ш]), що виник

у результаті скорочення первісного варіанта **Корисъ* < *Кориславъ* (Худ., 121–122).

Коршівка, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Коршів Кол. р-ну: Korzowka (1658, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4). – Назва утворена за допомогою демінутивного суфікса *-к(а)* від ойконіма – найменування села *Коршів* (див. вище), біля якого виник хутір.

Коршівщина, -и; ж.; ліс; між сс. Коршів та Лісна Слобідка Кол. р-ну; давня назва – *Коршовецький*, вар. *Коршівський*: Korszowszczyzna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 184, арк. 6); Korszowiecki (1933, МТ К); Коршівський (2010, Досин, 22); Коршівщина (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від прикметника *коршівський* 'який належить до с. *Коршів* (див. вище)'. Варіанти назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметників *коршовецький*, *коршівський* з таким самим значенням.

Коршмище, -а; с.; горб; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Коршмище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *коршмище* 'місце, де була *коршма*, *корчма*', пор. бойк. *коршма* 'корчма' (Онишк., I, 380). Вона вказує на те, що на горбі був колись такий заклад. Можливо також, що цей оронім є результатом трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. *Корчмище*), що розкинувся на схилі горба.

Косаків, -ового; ч.; куток, нал. до с. Милування Тисм. р-ну: Kosaków (1934, SDW, № 24, s. 300). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* від антропоніма *Косак*, пор. п-ще *Косак* (ІФД, 280).

Косачів¹, -евого; ч.; урочище (поле); с. Мала Кам'янка Кол. р-ну: Kosaczów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 274, арк. 14); поле Косачів (1877 (2008), Вайгель, 27); Kozaczówa (1933, МТ КоІ.), Косачів (2006, КВС, 92). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* від антропоніма *Косач*, пор. п-ще *Косач* (ПЗУ, 289; Богдан, 135).

Як стверджує Л. Вайгель, на полі Косачів 15 вересня 1485 року молдавський господар Стефан склав клятву вірності польському королю Казимирові Ягеллончику. На честь

цього тут 1877 року спільним коштом мешканців Коломиї та околиць був поставлений кам'яний пам'ятник у вигляді гострого стовпчика заввишки 4 м 32 см (14 стоп) з написом: "На цьому місці 1485 року Казимир Ягеллончик, польський король, В. Г. литовський, приймав клятву вірності у господаря Волохії і Мультан Стефана" (Вайгель, 27).

Косачів², -евого; ч.; кол. хутори, об'єдн. з: **1)** м. Коломия: Kozaczów (1900, SGG, 293); Косачів (1988, КК, 38); Косачів (2011, Експ.); **2)** с. П'ядики Кол. р-ну: Kozaczów (1900, SGG, 295); Kozaczów (1933, МТ К); Косачів (1961, ІФ АТП¹, 79). – Назви виникли, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – давнього найменування річки *Косачівка* (див. далі), на берегах якої розкинулися хутори.

Косачівка, -и; ж.; річка; п. Добровідки (Коломийського) л. Пруту л. Дунаю; довжина – 21,6 км, площа басейну – 34,5 км²; сс. Мала Кам'янка, П'ядики, м. Коломия; давні назви – *Косачів Потік*, *Косачів*: Kozaczów (1855, AKKGL, Bl. 49); Kozaczów potik (1881, SG, II, 79; 1883, SG, IV, 535); Kozaczów (1906 (1876), KuK K); Kozaczówka (1933, МТ Коґ.); Косачевка (1963, WRG, II, 470); Косачівка (1979, СГУ, 274–275); Косачівка (2006, КВС, 71). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – мікротопонім – найменування урочища *Косачів* (див. вище), з якого витікає річка. Форма *Косачів* з'явилася в результаті еліпсису опорного компонента давньої назви. Сучасне найменування річки є суфіксальним дериватом на -к(а) від вихідного *Косачів*.

Косиці, -иць; мн.; нива; с. Гута Бог. р-ну: Косиці (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *косиця* (діал.) 'квітка' (ГГ, 102), 'городня квітка, якою дівчата прикрашують волосся' (Онишк., I, 380). Вона вказує на те, що на ниві буйно ростуть квіти.

Косівка¹, -и; ж.; кол. хутір, нал. до смт Чернелиця Гор. р-ну: Kosówka (1880, SG, I, 817); Косівка (2001, Проц., 35). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Кос*, пор. давня особова назва *Косъ* (Мор., 103), п-ще *Кос* (ІФД, 279; СП, 188; ПЗУ, 289).

Косівка², -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Марківці Тисм. р-ну: folwark Kosówka (1934, SDW, № 24, s. 295). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Кос* (див. вище).

Космацьке, -ого; с.; пасовище; с. Росільна Бог. р-ну: Космацьке (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *космацьке* 'яке належить громаді с. *Космач* (див. далі) або окремим його жителям'.

Космач, -а; ч.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 22 км, до Івано-Франківська – 35 км: Markowka alub Kosmacz (1669, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); Kosmacz (1717, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); Kosmacz (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 14); Kosmacz (1883, SG, IV, 464); Космач (1947, АТП, 516); Космач (2009, ІФ АТП¹, 163). – Поселення в давнину називалося, очевидно, *Марківка*, що є суфіксальним утворенням на -івк(а) від антропоніма *Марко*, пор. особове ім'я *Марко* (СВІ, 216), п-ще *Марко* (СП, 228). Десь у XVII ст. ця назва була замінена на *Космач* за давнім найменуванням ближньої гори, що тепер зветься *Космачора* (див. далі), пор. pod horu Kosmacz" (1422, РА, 78). В. О. Яцій пов'язує цей ойконім з гідронімом – найменуванням потоку *Космач* (л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю), що сумнівно насамперед через значну віддаленість цих об'єктів один від одного. Він також розглядає його як метафоричне утворення від апелятива *космач* 'той, хто має розтріпане волосся' (Яцій², 150). Однак таке трактування підходить швидше для назви гори, ніж для найменування села.

Космачівка, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Космач Бог. р-ну, тепер його присілок: Kosmaczówka (1934, SDW, № 22, s. 238); Kosmaczówka (1935, МТ N); Космачівка (1947, АТП, 516); Космачівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від ойконіма – найменування села *Космач* (див. вище), біля якого виник хутір.

Космáчка, -и; ж.; гора; 782 м; між сс. Космач і Кривець Бог. р-ну: Kosmaczka (1883, SG, IV, 464); Kosmaczka (1906 (1880), KuK N); Kosmaczka (1913, GKS); Kosmaczka (1935, MT N); Клева (2002, ТК Кал.); Космачка (1985, АСЗ, II, 805). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від ойконіма – найменування села *Космач* (див. вище), біля якого височіє гора.

Космáчóра, -и; ж.; гора; 756,8 м; сс. Міжгір'я, Космач Бог. р-ну; давня назва – *Космач*: Kosmacz (1422, PA, 79); Kosmaczara (1855, AKKGL, Bl. 44); Kośmiczara (1882, SG, III, 726); Kośmiczara (1913, GKS); Космичара (1983, ТК П); Космачора (2003, Експ.); Космачора (2011, УШ). – Давня назва є, очевидно, семантичним утворенням від зниклого апелятива *kosmač*, що метафорично означав 'трава, ліс, рослинний покрив' (Жел., 29). У такому разі вона вказувала на характер рослинності на горі. Можливе також її утворення за допомогою посесивного суфікса *-*jь* від антропоніма *Космак* < *космак* 'той, хто має розтріпане волосся' (СЗПГ, I, 245), пор. також п-ще *Космач* (ІФД, 280). Сучасна форма ороніма утворена за допомогою рум. суфікса *-ior(a)* зі зменшувально-пестливим значенням від вихідного *Космач*.

Косовíще, -а; с.; поле; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Косовище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *косовище* 'місце, де косять траву' (Експ.). Вона вказує на призначення поля.

Косóвська Горá, -ої, -и; ж.; горб; між смт Отинія та с. Угорники Кол. р-ну: Косовська (гора) (1998, От., 16); Косовська Гора (2006, КВС, 116); Косовська Гора (2008, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Косовська*, що вказує на належність горба в давнину родині *Косовських*, пор. п-ще *Косовський* (СП, 189).

Косогі́р, -ору; ч.; горб; с. Милування Тисм. р-ну: Косогір (2004, Експ.). – Назва

утворена семантичним способом від апелятива *косогір* 'схил гори чи підвищення' (Мар., 232). Вона вказує на форму горба.

Косолóтвин, -а; ч.; кол. хутір, нал. до м. Тлумач: Kosolotwin (1855, AKKGL, Bl. 45). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма **Косолотва* (Бучко, 81). Можливо також, що вона виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища чи поля, на якому був започаткований хутір. В основі мікротопоніма в такому разі лежить давній прийменнико-апелятивний комплекс *къ солотвинь*, пор. ст.-укр. *солотвина* 'соляне джерело' (ССУМ, II, 368).

Косташу́кова, -ої; ж.; луг; с. Русів Снят. р-ну: Косташукова (2012, БЛ⁵, 247). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Костащук*, пор. п-ще *Костащук* (ІФД, 280).

Кóстева, -ої; ж.; пасовище; с. Русів Снят. р-ну: Костева (2012, БЛ⁵, 247). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Кость*, пор. пор. особове ім'я *Кость* < *Костянтин* (СУІ, 182).

Кóстева Лóтока, -ої, -и; ж.; поле; с. Діброва Тлум. р-ну: Костева Лотока (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лотока* (діал.) 'улоговина', пор. *лотік* 'відкритий жолоб для стікання води, зсипання чого-небудь; (мн.) канали на водяному млині, греблі тощо, якими тече вода' (ВТС, 496), а атрибутивним членом – прикметник *Костева*, що вказує на належність поля *Костеві*, пор. особове ім'я *Кость* (див. вище).

Кóстеви, -их; мн.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Костеви (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. особове ім'я *Кость* (див. вище).

Кóстево, -ого; с.; поля; **1**) с. Молодятин Кол. р-ну: Костево (2008, БГ, 14); **2**) с. Слобода Кол. р-ну: Костево (2012, БЛ⁵, 247). – Назви є посесивними утвореннями на *-ев(о)* від антропоніма *Кость* (див. вище).

Костинюкова Лева́да, -ої, -и; ж.; поле (сінокіс); с. Іллінці Снят. р-ну: Костинюкова Левада (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *левада* ‘присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами’ (ВТС, 482), ‘низовина, поросла травою (іноді біля річки)’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Костинюкова*, що вказує на належність поля в давнину *Костинюку*, пор. п-ще *Костинюк* (ІФД, 280).

Кості́шина Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Марківка Кол. р-ну: Костишина Гора (2006, КГ, 20). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Костишина*, що вказує на належність горба *Костіси*.

Кості́шино, -ого; с.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Костишино (2012, БЛ⁵, 247). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* від андроніма *Кости́ха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Кость* (див. вище).

Кóстів, -евого; ч.; яр; с. Кубаївка Надв. р-ну: Костів (1998, Мих., 193). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Кость*, пор. особове ім’я *Кость* (див. вище).

Кóстиве, -евого; с.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Костів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів(е)* від антропоніма *Кость* (див. вище).

Кóстів Зві́р, -евого, звору; ч.; яр; с. Кричка Бог. р-ну: Костів Звір (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *звір* ‘долина потоку чи ріки в горах; міжгір’я, ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля’ (ГГ, 81; Нг., 53), а атрибутивним членом – прикметник *Костів*, що вказує на

належність яру *Костеві*, пор. особове ім’я *Кость* (див. вище).

Кóстів Сад¹, -евого, -у; ч.; сад; с. Луквиця Бог. р-ну: Костів Сад (2004, НПЛ, 20). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094), а атрибутивним членом – прикметник *Костів*, який вказує на те, що цей топооб’єкт висадив *Кость*.

Кóстів Сад², -евого, -у; ч.; джерело; с. Луквиця Бог. р-ну: Костів Сад (2004, НПЛ, 20). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування саду (див. вище), у якому знаходиться джерело.

Про сад і джерело серед місцевих жителів побутує цікавий переказ. У ньому йдеться про те, що колись син багатого мельника Кость полюбив наймичку свого батька – ласкаву, як тихий літній день, Олесю. Три літа любилися молоді. Найчастіше зустрічалися вони біля джерела на схилі гори. Бачила те стара мельничиха та мовчала, бо нагледіла для сина багачку Магду.

Наче грім, прибила звістка Олесю про те, що сватає Кость дочку багатія, що весілля буде восени, що вже заручилися молоді. Не витримала Оlesia й кинулася з великої кручі у воду.

На руках виніс Кость свою кохану до джерельця. Там і поховав, а на могилі посадив яблуньку. Кожної весни саджав там дерева, аж поки на кручі не розрісся пишний сад, який назвали *Костевим*.

Уже й пнів не залишилося з того саду. Проте діти й внуки Костеві насаджували молоді дерева. І сад молодів, наливався плодами. Недавно помер і Костів правнук, теж Кость. А сад залишився у володінні дівчата, яка з весни до пізньої осені бавиться в ньому. Джерело ж несе свою воду в Лукву-ріку (НПЛ, 20).

Кості́вське, -ого; с.; лісове урочище; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Костівське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Кость* (див. вище).

Костільники, -ів; мн.; поле; с. Стриганці Тисм. р-ну: Костільники (2012, БЛ⁵, 247). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись полем, пор. п-ще *Костельник* (Редько, I, 521).

Кострєбина, -ої; ж.; урочище; між сс. Олеша та Тарасівка Тлум. р-ну: Kostrzebina (1905 (1877), KuK TT). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Костреба*, пор. п-ще *Костриба* (ІФД, 280).

Костьол, -а; ч.; куток; с. Турка Кол. р-ну: Костьол (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *костьол* ‘римо-католицький храм’ (ВТС, 458). Вона вказує на те, що куток розкинувся на місцевості, де була така культова споруда.

Костюкова Горá¹, -ої, -и; ж.; горб; с. Рошнів Тисм. р-ну: Костюкова Гора (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Костюкова*, що вказує на проживання на горбі родини *Костюка*, пор. п-ще *Костюк* (ІФД, 281).

Костюкова Горá², -ої, -и; ж.; куток; с. Рошнів Тисм. р-ну: Костюкова Гора (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Костюківий, -ого; ч.; яр; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Костюковий (1998, Мих., 193). – Назва є посесивним утворенням на -ов(ий) від антропоніма *Костюк* (див. вище).

Костянтинівка, -и; ж.; кол. село, пізніше нім. колонія, тепер хутір, об’єдн. із с. Терновиця Тисм. р-ну; давня назва – *Константинів*: Constantino(w) (1392, ZDM, VI, 101); Constantinow (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); Konstantinówka (1855, AKKGL, Bl. 45); kolonia Konstantynówka (1883, SG, IV,

364); Konstantinówka (1900, SGG, 695); Konstantinówka (1905 (1874), KuK TT); Konstantynówka (1926, MT T); х. Костянтинівка (1947, АТП, 512); Костянтинівка (1961, ІФ АТП¹, 79). – Давня назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Костянтин*, *Константин*, пор. ст.-укр. особова назва *Костантинъ* (ССУМ, I, 494). Сучасне найменування утворене за допомогою суфікса -к(а) від давньої назви.

Костячки, -ів; мн.; куток; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Костячки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка проживала колись на кутку, пор. п-сько *Костячко* (Експ.).

Косюбина, -ої; ж.; гора; с. Грабовець Бог. р-ну: Косюбина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Косюба*, фонетичного варіанта від *Коцюба*, пор. п-ще *Коцюба* (ІФД, 282).

Котел¹, кітла; ч.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Котел (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *котел* ‘заглиблення земної поверхні круглої форми; долина на гірському пасовищі; гірська впадина’ (Мар., 232). Вона вказує на рельєф поверхні поля.

Котел², кітла; ч.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Котел (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *котел* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні кутка.

Котел³, кітла; ч.; куток; с. Молодятин Кол. р-ну: Котел (2008, БГ, 14). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *котел* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Котиківка, -и; ж.; село; Гор. р-н; с/р; віддалі до Городенки – 1 км, до Івано-Франківська – 79 км; до 1939 року – куток міста Городенка; давня назва – *Котелківка*: Kotelkuwka (1773, ЛЦДІА, ф. 146, оп. 16, спр. 812, с. 1–15); Kotelkówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 1215, с. 62–63 зв.); Котиківка (1947, АТП, 503); Котиківка (2009, ІФАТП⁷, 163). – Давня назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням

за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Котелків*, пор. прізвищева назва *Kotelków*, що фіксується в селі в II пол. XVIII ст. (див. ЛЦДІА, ф. 146, оп. 16, спр. 812, с. 13 зв.); б) утворенням за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Котелко*, пор. поширене в цій місцевості п-ще *Котелко* (ТД Г, 59). Десь у I пол. XIX ст. назва трансформувалася, очевидно, під впливом якихось екстралінгвальних факторів у *Котиківка*, що є суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Котик*, пор. відоме в Городенці п-ще *Котик* (ТД Г, 59).

За розповідями місцевих жителів, село перейменували на *Котиківка* на честь зятя його засновника Котелка, який мав прізвище *Котик* і був дуже авторитетним серед селян.

Котикові Бучки, -их, -ів; мн.; урочище; с. Кричка Бог. р-ну: Котикові Бучки (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *бучки* ‘молодий буковий ліс; букові насадження’, пор. гуц. *бучка* ‘буковий ліс’ (ГЛЕ, 268–269), а атрибутивним членом – прикметник *Котикові*, що вказує або на належність землі в урочищі в давнину *Котику*, або на його тут проживання, пор. п-ще *Котик* (див. вище).

Котилебина, -и; ж.; пасовище; с. Долина Тлум. р-ну: Котилебина (2011, УШ); Котилебина (2012, БЛ⁵, 247). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *котилебина* ‘невелике заглиблення’ (Мар., 232). Вона вказує на рельєф поверхні пасовища.

Котіжка, -и; ж.; гора; с. Маркова Бог. р-ну: *Kotyszka* (1935, МТ N); Котіжка (2008, Експ.); Котіжка (2011, УШ). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Котега*, пор. п-сько *Котега* (Експ.).

Котільниця, -і; ж.; урочища; 1) с. Саджавка Надв. р-ну: Котільниця (1975, АСЗ, I, 845); Котільниця (1986, ІГ, III, 113); 2) с. Тростянець Снят. р-ну; вар. *Котільниці*: Котільниці, Котільниця (2011, УШ). – Назви неоднозначні щодо походження. Вони можуть бути: а) семантичними утвореннями від апелятива *котільниця* (розм. – *котільниці*) ‘місце, де паслися й котилися вівці’

(Експ.); б) суфіксальними утвореннями на *-иц(я)* від прикметника *котільний* ‘який має ями з водою; який має ґрунт, поритий дикими свинями; який має болотистий ґрунт’, пор. *котиль*, *котіль* ‘заглиблення в ґрунті від ніг худоби, в якому збирається вода; яма, заглиблення з водою; драговина; місце, порите дикими свинями; вим’яте кимось місце в житі’ (СЗПГ, I, 247); в) суфіксальними утвореннями на *-иц(я)* від прикметника *кокільний* (з характерною для місцевих говірок заміною м’якого [т] на пом’якшений [к]) ‘із заростями *кокілю* – *кукілю*’, пор. *кокіль* (бот.) ‘кукіль’ (Смик, 193). Які з цих лексем стали мотивуючими для цих назв, встановити достеменно тепер важко. Варіант назви в с. Тростянець відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни з м’яким приголосним основи мають закінчення *-і* замість літературного *-а*.

За народним переказом, назва урочища в с. Парище походить від того, що тут колись підірвали бункер боївки УПА. На його місці в результаті вибуху утворилася велика заглибина, подібна на котел. Місцеві жителі називали її котільницею.

Коті́ва, -ої; ж.; криниця; с. Хотимир Тлум. р-ну: Котова (1973, Кобил., 272). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Кім*, пор. п-ще *Кім* (ІФД, 269).

Котові́ця, -і; ж.; урочище; с. Хмелева Гор. р-ну: Котовиця (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *котовиця* (бот.) ‘конюшина польова’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Коту́р, -а; ч.; куток; с. Єзупіль Тисм. р-н: Котур (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, який започаткував куток або проживав колись на ньому, пор. п-ще *Котур* (ТСЛ, 342).

Кохманка, -и; ж.; дорога, що веде до с. Старуня; с. Монастирчани Бог. р-ну: Кохманка (2005, НМ, 7); Кохманка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма – прізвища *Кауфман*, яке мав німець, власник озекеритної компанії в Старуні, за наказом якого впорядкували

дорогу. Сучасне звучання назви з'явилося під впливом розмовного мовлення.

Кóхтин, -ого; ч.; ліс; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Кохтин (1998, Мих., 193). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Кохта*, пор. п-ще *Кохта* (ПЗУ, 296)

Коца́бина, -ої; ж.; кутки; **1** с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Коцабина (1965, ІФ АТП², 49); Коцабина (2006, КВС, 88); Коцабина (2011, УШ); **2** с. Станіславівка Кол. р-ну: Косабина (1933, МТ К). – Назви є посесивними утвореннями на *-ин(а)* від антропоніма *Коцаба*, пор. п-ще *Коцаба* (ТД КР, 85).

Коцанóва, -ої; ж.; урочище (млака); с. Колінці Тлум. р-ну: Коцанова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Коцан*, пор. п-ще *Коцан* (ІФД, 282), рум. *Coțan* (Const., 325).

Коцеба́лівка, -и; ж.; гора; 895 м; між допливами рр. Лукви й Лімниці, сс. Луквиця Бог. р-ну, Сливки Рожн. р-ну: Коцебалówka (1882, SG, III, 726; 1884, SG, V, 829); Коцебалówka (1914 (1894), KuK P); Коцебалówka (2000, PBWG, 76). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Коцебал*, пор. п-ще *Коцибала* (АЛ, 107).

Коцóрина, -ої; ж.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Коцорина (2011, УШ); Коцорина (2012, БЛ⁵, 247). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Коцора*, пор. п-ще *Коцора* (Експ.).

Коцю́би, -ів; мн.; куток; с. Саджава Бог. р-ну: Косіубу (1934, SDW, № 22, s. 243); Коцюби (2003, Мороз, 6). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток, пор. п-ще *Коцюба* (ІФД, 282).

Коцю́бино, -ого; с.; поле; с. Грабовець Бог. р-ну: Коцюбино (2012, БЛ⁵, 247). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* від антропоніма *Коцюба* (див. вище).

Кочерга́нка, -и; ж.; куток; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Кочерганка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Кочерган*, пор. п-ще *Кочерган* (СП, 191).

Кошакі́вка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Вільшаниця Тисм. р-ну; тепер поле: Koszakówka (1900, SGG, 703); Кошаківка (1960, Кобил., ДЛМ, 113). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Кошак*, пор. п-ще *Кошак* (Богдан, 135).

Коша́ри¹, -ар; мн.; балка; с. Глибоке Бог. р-ну; вар. *Кошери*: Кошари, Кошери (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кошара*, *коше́ра* 'тимчасово загороджене місце для овець' (ГТ, 103), '(тимчасова) загорода для овець, корів чи коней на полонині' (ТГП, 307), 'ого-роджене місце для овець на полонині; хлів для худоби за селом на хуторах' (Онишк., I, 383). Вона вказує на те, що в балці колись були загони для овець.

Коша́ри², -ар; мн.; кутки; **1** с. Рунгури Кол. р-ну; вар. *Кошери*: Кошери (2002, Рунг., 240); Кошари (2006, КВС, 140); Кошари (2011, УШ); **2** с. Спас Кол. р-ну; вар. *Кошіри*: Кошіри (2006, КВС, 156); Кошари (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кошара*, *коше́ра*, (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де колись були загорода для овець.

Кошаркú, -ок; мн.; полонина; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Великі Кошарки*: polon. Koszarki Wlk. (1935, МТ Porohy); Koszarki (2000, PBWG, 90); пол. Кошарки (2006 ГЦСЧ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кошарка*, дем. від *кошара* (див. вище). Вона вказує на те, що на полонині колись були загорода для овець. Варіант назви ускладнений прикметником *великі*, що вказує на розміри полонини, пор. *Малі Кошарки*.

Кошелéва, -ої; ж.; гора; 384 м; с. Княздівір Кол. р-ну: Koszelewa (1933, МТ К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. *Кошелів*), серед якого височіє гора. Оронім узгоджений у роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Кошелів¹, -евого; ч.; ліс; с. Княздівір Кол. р-ну: Koszeluw (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 72, арк. 3); Koszelew (1933, МТ К);

Кошелів (1985, ІГ, II, 419); Кошелів (1988, КК, 646); Кошелів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Кошель*, пор. п-ще *Кошель* (ІФД, 282).

Кошелів², -евого; ч.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Кошелівка*: Koszelew (1933, МТ К); Кошелів (2006, КВС, 122); Кошелівка (2012, БЛ⁵, 248). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (*-івк(а)*) від антропоніма *Кошель* (див. вище).

Кошелівка¹, -и; ж.; поточина; бас. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Голосків Кол. р-ну; давня назва – *Кошелів*; вар. *Кошилівка*: Koszełów (1855, АККGL, ВІ. 45); Кошилівка (2006, ЕКол., IV, 100); Кошелівка (2006, КВС, 38); Кошелівка (2011, УШ). – Давня назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому протікає потік. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Кошель*, пор. п-ще *Кошель* (див. вище). Сучасне найменування поточини є суфіксальним утворенням на *-к(а)* від давньої назви. Форма *Кошилівка* відбиває особливості місцевої говірки, у якій ненаголошений [e] вимовляється як [u].

Кошелівка², -и; ж.; куток; с. Княздвір Кол. р-ну: Кошелівка (1985, ІГ, II, 419); Кошелівка (1988, КК, 646). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від мікротопоніма – найменування урочища *Кошелів* (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Кошєріші¹, -иш; мн.; урочища (поля) 1) с. Кричка Бог. р-ну: Кошєриші (2011, УШ); 2) с. Вікняни Тлум. р-ну: Кошєриші (2007, Вікн., 24); Кошириші (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кошарище* (розм. – *кош'ирище*) 'місце, де була *кошара* – тимчасова загорода для овець' (ГГ, 103). Вони вказують на те, що на полях колись були стійла, загороди для овець.

Кошиківка, -и; ж.; кол. хутір, тепер ліс; с. Рошнів Тисм. р-ну: Koszykówka (1934, SDW, № 24, s. 300); Кошиківка (2011, Експ.); Кошиківка (2012, БЛ⁵, 248) – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Кошик*, пор. п-ще *Кошик* (ІФД, 282).

Кóшиково, -ого; с.; поле; с. Грабовець Бог. р-ну: Кошиково (2010, БЛ¹, 342). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Кошик*, пор. п-ще *Кошик* (див. вище).

Кошіцьке, -ого; с.; поле; с. Парище Надв. р-ну: Кошицьке (1998, Мих., 193). – Назва є посесивним утворенням на *-ськ(е)* від антропоніма *Кошик* або *Кошиць*, пор. п-ща *Кошик* (див. вище), *Кошиць* (Богдан, 136).

Кошірú, -ір; мн.; ліс; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Кошіри (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кошєра*, *кошара* 'тимчасово загороджене місце для овець' (ГГ, 103), '(тимчасова) загорода для овець, корів чи коней на полонині' (ТГП, 307). Вона вказує на те, що на території лісу колись були загороди для овець.

Кошіркú¹, -ок; мн.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Кошірки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. *Кошарки*), яка розкинулася на горі.

Кошіркú², -ок; мн.; урочища; 1) с. Жураки Бог. р-ну: Koszyrkie (1880, КуК N); Koszyrkie (1935, МТ N); 2) с. Молодятин Кол. р-ну: Кошірки (2008, БГ, 14). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кошарка*, *кошєрка* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись утримували й випасали овець.

Кошіркú³, -ок; мн.; потік; пр. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Кошірки (1997, Павл., 8). – Назва утворена семантичним способом від однозвучного мікротопоніма – найменування земельної ділянки, через яку протікає потік. В основі мікротопоніма лежить апелятив *кошарка*, *кошєрка* (див. вище).

Кравцєве, -ого; с.; озеро; с. Палагичі Тлум. р-ну: Кравцєве (2003, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-єв(е)* від антропоніма *Кравець*, пор. п-ще *Кравець* (СП, 192).

Кравчуків Пóтік, -ового, -оку; ч.; потік; бас. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю;

с. Мишин Кол. р-ну: Кравчуків Потік (2006, КГ, 21). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Кравчуків*, що вказує на належність гідрооб’єкта *Кравчуку*, пор. п-ще *Кравчук* (СП, 192).

Кра́йна Горá¹, -ої, -и; ж.; узвишшя; с. Торговиця Кол. р-ну: Крайна Гора (2006, КВС, 170). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *крайна* ‘яка міститься скраю, на межі; кінцева’ (ВТС, 460), що вказує на місце розташування орооб’єкта.

Кра́йна Горá², -ої, -и; ж.; куток; с. Торговиця Кол. р-ну: Крайна Гора (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишшя (див. вище), на якому розкинувся куток.

Кра́йники, -ів; мн.; кутки; 1) с. Топорівці Гор. р-ну; вар. *Краніки*: Краніки (2005, СМТ¹, 50); Краніки (2008, УШ); Крайники (2012, БЛ², 248); 2) с. Закрівці Кол. р-ну; давня назва – *Краяки*: Крајакі (1934, SDW, № 24, s. 300); Крайники (2006, КВС, 54). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань родин, які започаткували кутки, пор. п-ще *Крайник* (ТД КР, 190; ІФД, 283). Можлива також мотивація цих мікротопонімів апелятивом *крайники* ‘люди, що проживають на краю села’, пор. давню назву кутка в с. Закрівці. Варіант назви в селі Топорівці з’явився під впливом розмовного мовлення.

Кра́йній, -нього; ч.; потік; пр. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Крайній (2011, Бойко). – Назва утворена способом

субстантивації та онімізації прикметника *крайній* ‘який міститься скраю, на межі; кінцевий’ (ВТС, 460), ‘який розміщений, розташований скраю’ (Грінч., II, 298). Вона вказує на протікання потоку на межі із с. Перерісль.

Кра́йня Віскрівка, -ньої, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Далешеве Гор. р-ну: Krajna Wiskriwka (1880, KuK JCz.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування горба *Віскривка* (див. вище), під яким розкинувся хутір, а атрибутивним членом – прикметник *крайна*, що вказує на розташування топооб’єкта на краю села.

Крака́ня, -і; ж.; гора; с. Гвізд Надв. р-ну: Краканя (2010, Експ.). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ан(я)* від апелятива *краки* ‘ворони’, пор. *крак* (діал.) ‘ворон’ (ВТС, 461). Вона вказує на те, що на горі колись гніздилися багато ворон. Можлива також мотивація цього ороніма рум. антропонімом *Crăcană* (Const., 326).

За народним переказом, назва виникла тому, що на горі колись збиралися зграї ворон, які дуже каркали.

Кра́ки, -ів; мн.; урочище; с. Росільна Бог. р-ну: Kriaki (1932, MT S); Кракі (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плюралізації та онімізації апелятива *крак* ‘кущ’ (ЕСУМ, III, 115; Онишк., I, 384). У такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі. Можлива також мотивація цієї назви апелятивом *краки* зі значенням ‘ворони’ (див. вище).

Краківка, -и.; куток (вулиця); с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Краківка (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(a)* від апелятива *крак*, *краки* зі значенням ‘кущі’ (див. вище). У такому разі вона вказує на характер рослинності на кутку в давнину. Можлива також мотивація цієї назви цим же апелятивом з орнітологічним значенням ‘крячок чорний’ (ЕСУМ, III, 115).

Кра́кман¹, -у; ч.; ліс; с. Стриганці Тисм. р-ну: Krakman (1890, SG, XI, 427). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища

колишнього власника лісу, німця чи єврея за походженням, пор. нім. *Krake* 'каракатиця' (ВНУС, 389), що вживається й зі значенням 'незграбна, неоковирна, коротконога чи кривогона людина' (ВТС, 416) + *der Mann* 'чоловік' (ВНУС, 422).

Кра́кман², -у; ч.; горб; 327 м; с. Стриганці Тисм. р-ну: Krakman (1890, SG, XI, 427). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), серед якого височіє горб.

Кра́кман³, -у; ч.; узгір'я; висота сягає 350 м; простягається над правим берегом Дністра на території сіл Стриганці, Рошнів, Милування Тисм. р-ну, Буківна Тлум. р-ну: Krakman (1883, SG, IV, 586); Krakman (1905 (1874), KuK TT). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), який проростає на узвишші.

Красі́лівка, -и; ж.; село; Тисм. р-н; нал. до Старокривотульської с/р; віддаль до Тисмениці – 22 км, до Івано-Франківська – 25 км; давня назва – *Красилів*: Crasiejow (1418, ZDM, VII, 12); Kraszyłow (1578, ŻDz, XVIII/I, 85); Krasiejow ad Krzywotuly (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Krasilów (1735, RPPZH, 63 зв); Krasilówka (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, с. 168); Krasilówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 182); Krasilówka (1855, АККГЛ, Bl. 45); Krasilówka (1883, SG, IV, 615); Красилівка (1947, АТП, 512); Красилівка (2009, ІФ АТП⁷, 163). – Давня назва є посесивним утворенням на -овь (< -іє) від антропоніма *Красило*, пор. давнє особове ім'я *Красило* (Чучка, Сл., 208), серб. *Красило* (Грк., 113), п-сько *Красило* (Редько, I, 534). Цей антропонім є похідним суфіксальним утворенням на -ил(о) від вихідного *Крась*, гіпокористики, яка виникла в результаті усічення слов'янських автохтонних особових імен-комполітів типу *Красимирь*, *Красиславь* (Мор., 105), *Красомил*, *Красомисл* (Пач., 51). Десь у середині XVIII ст., очевидно, під сильним впливом продуктивних тоді ойконімних утворень на -івк(а), назва села була змінена на *Красилівка*, що є суфіксальним утворенням на -к(а) від вихідного *Красилів*.

За народним переказом, назва села утворена від прізвища заможного купця *Красила*, який заснував у першій половині XVI ст. майстерню для виготовлення барвників і був дуже відомий у всій окрузі завдяки її справній діяльності. За іншою версією, село було започатковане в урочищі *Красилів*, тому й одержало таку назву. Найменування ж урочища нібито пов'язане з річкою *Краса*, яка колись була лівою притокою Ворони, а тепер зникла. Назва річки відбивала чудову природу цієї місцевості.

Красі́лівський Горб, -ого, -а; ж.; гора; 349 м; сс. Красилівка, Старі та Нові Кривотули Тисм. р-ну; давня назва – *Красилівка*: Krasilówka (1905 (1874), KuK TT); Красилівський Горб (2011, УШ). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), біля якого височіє гора. Сучасне її найменування є лексикалізованим та онімізованим словосполученням, у якому в ролі опорного компонента вживається апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом виступає прикметник *красилівський*, що вказує на розташування орооб'єкта біля с. *Красилівка*.

Красна¹, -ої; ж.; гори; 1) сс. Старуня, Ластівці Бог. р-ну: Krasna (1906 (1880), KuK N); Krasna (1935, МТ N); Красна (2011, УШ); 2) 404 м; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Krasna (1933, МТ Kuty). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *красна* (< псл. **krasъna*) зі значенням 'дуже гарна' (ГГ, 104), 'красива, прекрасна, миловидна' (див. ЕССЯ, 12, 109). Вони вказують на зовнішні враження від гір та на добрі травостої на їх поверхах. Можлива також мотивація цих оронімів названим вище прикметником зі значенням 'червона', пор. бойк. *красний* 'червоний' (Онишк., I, 385). У такому разі вони вказують на колір ґрунтів гір.

Красна², -ої; ж.; кутки; 1) с. Старуня Бог. р-ну: Красна (1947, АТП, 516); 2) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Красна (2006, КВС, 95); Красна (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів

мів – найменувань гір (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Красна³, -ої; ж.; річка; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 14 км, площа басейну – 44,6 км²; сс. Лойова, Красна, смт Ланчин Надв. р-ну; давня назва – ?*Красниця*, вар. *Красний*, *Красник*: Crassniscza et silwano Ghrosno (1414, AGZ, V, 30); Krasna, Krasnik, Krasnyk (1883, SG, IV, 621; 1888, SG, IX, 108); Красная (1963, WRG, II, 503); Красна (1979, СГУ, 280); Красний (1985, ІГ, II, 318); Красна (2009, РІФ). – Річка в давнину називалася, очевидно, *Красниця*, що є суфіксальним утворенням на -иц(я) від прикметника *красна* зі значенням ‘червона’. Вона вказує на те, що в деяких місцях русло річки перетинає глиноносні шари земної поверхні червоного кольору. А це впливає на забарвлення її води. Пізніше найменування річки було трансформоване в *Красна*. Ця назва утворена способом субстантивації та онімізації названого вище прикметника. Форма *Красний* з’явилася відповідно до номенклатурного терміна *потік*, а *Красник* є суфіксальним дериватом на -ик від *Красний*.

Красна⁴, -ої; ж.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 12 км, до Івано-Франківська – 47 км: Krasna (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Krasna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 67); Krasna (1883, SG, IV, 621); Красна (1947, АТП, 510); Красна (2009, ІФАТІП⁷, 163). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на берегах якої розкинулося село. Менш імовірним є її утворення способом субстантивації та онімізації прикметника *красна* зі значенням ‘дуже гарна’ (ГГ, 104), що вказує на зовнішні враження від місцевості, на якій виникло село, та його вдале розташування.

Красна Горá¹, -ої, -и; ж.; гори; 1) с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Krasna góra (1905 (1874), KuK TT); Krasna Góra (1926, МТ Т); Красна Гора (2011, УШ); 2) с. Антонівка Тлум. р-ну: Красна Гора (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або

серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивними членами – прикметник *красна* зі значенням ‘червона’, що вказує на колір ґрунтів гір. Можливо також, що атрибутивні члени в цих назвах мають значення ‘дуже гарна’ (див. вище), що вказують на зовнішні враження від гір та високу якість їх ґрунтів.

Красна Горá², -ої, -и; ж.; поля; 1) с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Красна Гора (2011, УШ); 2) с. Антонівка Тлум. р-ну: Красна гора (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань гір (див. вище), на яких розкинулися поля.

Красненський Верх, -ого, -у; ч.; горб: 756 м; с. Красна Надв. р-ну: Красненський Верх (2007, ДІГД, 45). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* ‘гора; вершина гори’ (Мар., 219), а атрибутивним членом – прикметник *красненський*, що вказує на розташування орооб’єкта в с. *Красна* (див. вище).

Красний Верх¹, -ого, -у; ч.; горб, підвищення; с. Молодків Надв. р-ну: Красний Верх (2007, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *красний* (див. вище), що вказує на зовнішні враження від орооб’єкта чи на колір його ґрунту.

Красний Верх², -ого, -у; ч.; ліс; с. Молодків Надв. р-ну: Красний Верх (1998, Мих., 193). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся ліс.

Красний Пóтік, -ого, -ока; ч.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Krasny Potok (1675, ЛЦДІА, ф. 15, опр. 1, спр. 1, арк. 101). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування незасвідченого сьогодні потоку, на берегах якого розкинулося поселення. В основі гідроніма лежить апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою

течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), ускладнений атрибутивним членом *красний* (див. вище).

Красник¹, -у; ч.; узгір'я; найвища точка – 484 м; сс. Стопчатів, Уторопи, Кос. р-ну, Мишин Кол. р-ну: Kraśnik (1880, SG, I, 809); Krasnik (1904 (1877), KuK Kutu). – Назва утворена за допомогою суфікса -ик від прикметника *красний*, очевидно, зі значенням 'червоний'. У такому разі вона вказує на колір ґрунту узгір'я. Можлива також мотивація цього ороніма названим вище прикметником зі значенням 'дуже гарний' (див. вище), що відображає зовнішні враження від цього топооб'єкта.

Красник², -у; ч.; потік; л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; утв. злиттям потоків Синього й Корнівки; довжина – 3 км; сс. Стопчатів Кос. р-ну, Великий Ключів, Мишин, Ковалівка Кол. р-ну: Krasnik (1855, AKKGL, Bl. 49); Kraśnik (1883, SG, IV, 633); Krasnik (1904 (1877), KuK Kutu); Krasnik (1933, MT Kutu); Красник (1963, WRG, II, 505); Красник (1979, СГУ, 281); Красник (1995, НПК, 71); Красник (2004, ТСК¹). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узгір'я (див. вище), з якого стікає потік.

Красніця¹, -і; ж.; куток; с. Росохач Гор. р-ну: Красниця (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -иц(я) від прикметника *красний* (див. вище). Вона вказує на червонуватий колір ґрунту на кутку. Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *красниця* (< псл. **krasъnica*) зі значенням 'красиве місце', пор. в.-луж. *krasnica* 'красиве місце', с.-хорв. *krasniца* 'красуня' (ЕССЯ, 5, 106–107).

За переказом, назва пов'язана з великою пожежею, яка трапилася тут у XVIII ст., коли вигорів весь куток, від чого земля стала тут червоною.

Красніця², -і; ж.; кол. ліс, тепер урочище; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну; вар. *Красниці*: las Krasnica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 219, арк. 87); las Krasnica (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 32, арк. 101); Kraśnica (1906

(1876), KuK K); Красниці (2000, ЕКол., III, 26); Красниці (2006, КВС, 11); Красниця (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плюралізації та онімізації апелятива *красниця* (іхт.) 'краснопірка – риба родини коропових' (ЕСУМ, III, 77). Мабуть, в урочищі колись були стави, де розводили цю рибу. Про наявність тут водойми в давнину говорить і народний переказ про цю назву. Згідно з ним, у цій водоймі жінки вимочували копоплі, які 'мали бути красними', тобто гарними, якісними. Можливо також, що цей мікротопонім мотивований або апелятивом *красниця* зі значенням 'красиве місце' (див. вище), або прикметником *красний* 'червоний' (+ суфікс -иц(я)), який вказував на колір ґрунту урочища.

Красниця³, -і; ж.; урочище; с. Джурів Снят. р-ну: Красниця (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена за допомогою суфікса -иц(я) від прикметника *красний* (див. вище). Вона вказує на червонуватий колір ґрунту в урочищі.

Красниця⁴, -і; ж.; долина; с. Яківка Тлум. р-ну: Красниця (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена за допомогою суфікса -иц(я) від прикметника *красний* (див. вище). Вона вказує на червонуватий колір ґрунту долини.

Красноста́вська, -ої; ж.; гора; с. Задубрівці Снят. р-ну: Красноставська (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантизації та онімізації прикметника *красноставська* 'яка належить до сусіднього села *Красноставці*' (див. далі).

За народним переказом, один пан із Красноставців купив колись на горі землю. З того часу її назвали *Красноставською*.

Красноста́вці, -ів; мн.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 15 км, до Івано-Франківська – 90 км: Krasnostawcze (1545, ЖУР, VII, 147); Krasnostawcze (1565–1566, ЖУР, I, 32); Krasnostawcze wiesz zasiadła ad 25 annis (заснована 25 років тому; 1570–1571, ЖУР, VII, 147); Krasnostawcze (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Krasnostawce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Krasnostawce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 43); Krasnostawce (1855, AKKGL, Bl. 49); Krasnostawce (1883, SG, IV, 639); Красноставці (1947, АТП, 515); Красноставці (2009, ІФАТП⁷, 163). – Назва

утворена семантичним способом від катойконіма *красноставці* 'люди, які прибули на поселення з села *Красностав* (Вол., Жит., Черніг. обл.)' або 'люди які оселилися (проживають) біля *красних* (гарних) *ставів*'.

Красутчина, -ої; ж.; куток; с. Черемхів Кол. р-ну: Krasutczyna (1933, МТ К); Красутчина (1965, ІФ АТП², 66); Красутчина (2000, НІСЧ, 7); Красутчина (2006, КВС, 183); Красутчина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Красутка*, пор. п-сько *Красутка* (Експ.), особова назва *Красутка* < *Красимиръ* (Бучко, 82).

Краховіця, -і; ж.; урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: Краховиця (1995, ТМН, 21); Краховиця (2005, Карпів, 10). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-иц(я)* від усиченої форми антропоніма *Краховецький*, пор. п-ше *Краховецький* (СП, 192).

Крем'єнець, -нця; ч.; ліс; с. Петрів Тлум. р-ну: Крем'єнець (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *крем'янець* (розм. *крем'єнець*) 'гірська порода з кременем; кремін, кварцит та ін.' (ЕССЯ, 12, 116), 'кам'янистий ґрунт' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту в лісі.

Крем'єнка, -и; ж.; гора; с. Підвербці Тлум. р-ну: Крем'єнка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від прикметника *крем'єна*, *крем'яна* 'кремінна; кремениста; укрита, устелена камінням, кам'яниста' (ВТС, 463). Вона вказує на характер ґрунту на горі.

Кремінець¹, -нця; ч.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Кремінець (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кремінець*, що є розмовним фонетичним варіантом іменника *крем'янець* (< псл. **kremetъсь*) 'гірська порода з кременем; кремін, кварцит та ін.' (ЕССЯ, 12, 116), 'кам'янистий ґрунт' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Кремінець², -нця; ч.; лісове урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Кремінець (2006, Гач., 9); Кремінець (2011, УШ); Кремінець (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кремінець*, що є розмовним фонетичним варіантом іменника

крем'янець (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Кремінна¹, -ої; ж.; пасовище; с. Долина Тлум. р-ну: Кремінна (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кремінна*, *кременна* 'кремениста; укрита, устелена камінням, кам'яниста' (ВТС, 463). Вона вказує на характер ґрунту на пасовищі.

Кремінна², -ої; ж.; урочище; смт Обертин Тлум. р-ну: Кремінна (1996, МВН, 12). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кремінна*, *кременна* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Кремінне, -ого; с.; урочище; с. Вовчківці Снят. р-ну: Кремінне (2012, НПС, 77). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кремінне* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Кремінник, -у; ч.; урочище; с. Чортовець Гор. р-ну: Кремінник (2007, ССЧ, 9); Кремінник (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ик* від прикметника *кремінне* (див. вище). Вона вказує на кам'янистий характер ґрунту в урочищі.

Крем'янець, -нця; ч.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Крем'янець (2011, УШ); Крем'янець (2012, НПС, 227). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *крем'янець* 'гірська порода з кременем; кремін, кварцит та ін.' (ЕССЯ, 12, 116), 'кам'янистий ґрунт' (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Крепа, -и; ж.; гора; 715 м; сс. Манява, Маркова Бог. р-ну; вар. *Гнатова Крепа*: Кгепа (1885, SG, VI, 95); Кгепа (1906 (1880), KuK N); Кгепа (1935, МТ N); Кгепа (2000, PBWG, 135); Гнатова Крепа (2008, Експ.). – Давня назва, очевидно, генетично пов'язана з апелятивом *креп* 'міць, сила' (ЕСУМ, III, 84). Її внутрішня форма вказує в такому разі на значний об'єм гори в порівнянні із сусідніми вершинами. Можлива також мотивація цього ороніма рум. антропонімом *Cripa* (Const., 327). Дещо іншу його етимологію пропонує С. О. Вербич. Він припускає, що *Крепа* – це результат онімізації незасвідче-

ної в українських діалектах лексеми **крепа* з певним географічним значенням. Підставою для такого припущення йому слугують факти з інших слов'янських мов – словен. *krépa* 'груда (землі, снігу)', в.-луж. *krjepa* 'велика крапля' < псл. **krepa*, яке укладачі етимологічного словника слов'янських мов пов'язують із дієсловом **krepati* (семантичні континуанти в різних слов'янських мовах 'шити', 'в'язати', 'класти', 'дряпатися', 'звиватися' (ЕССЯ, 12, 123)). Відповідно *Крепа* – це 'велика гора' (Вербич⁴, 28). Можливо також, вважає дослідник, що назва гори – це метатезний варіант до **Керпа* < **керпа*, семантику якого у зв'язку з орооб'єктом можна тлумачити як **'гора з обрізаною, відколотою вершиною'* (Вербич⁴, 29). Сучасне найменування гори ускладнене присвійним прикметником *Гнатов*, що вказує на належність землі на горі в давнину *Гнатові*, пор. особове ім'я *Гнат* (СУІ, 90).

Крехівці, -ів; мн.; горб; 280 м; с. Крехівці Ів.-Франк. м/р: Krechowce (1855, АККГЛ, ВІ. 44). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма (див. *Крихівці*), на території якого височіє горб.

Креховецька Буда, -ої, -и; ж.; кол. поташня, тепер сінокіс; с. Посіч Тисм. р-ну: Krechowiecka buda (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Креховецька Буда (2012, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування поташні, на місці якої облаштований сінокіс. В основі ергоніма лежить апелятив *буда* 'курін'; поташний завод' (ЕСУМ, І, 277), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *креховецька*, що вказує на належність поташні громаді с. *Крихівці* (див. далі) або окремим його жителям.

Крива́¹, -ої; ж.; поля (ниви); **1** с. Вікно Гор. р-ну: Крива (2012, БЛ⁵, 248); **2** с. Хутір-Будилів Снят. р-ну; вар. *Криве*: Криве (1982, КС, 122); Крива (2011, УШ); **3** с. Петрилів Тлум. р-ну: Крива (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *крива* 'непряма, вигнута, покручена' (ВТС, 464). Вони вказують на форми полів.

Крива́², -ої; ж.; криниця (джерело); с. Кулачківці Снят. р-ну: Крива (2011, УШ). – На-

зва виникла в результаті трансонімізації гідроніма – найменування потоку *Кривий* (див. далі), що витікає з криниці. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Крива́вий, -ого; ч.; потоки; **1** п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 4 км; с. Прикмище Гор. р-ну: Кривавий (2008, УШ); **2** пр. Хотимирки п. Дністра; довжина – 4 км; смт Обертин Тлум. р-ну: Kgwawy (1880, SG, І, 601); Кривавий (1996, МВН, 26); Кривавий (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *кривавий* 'змішаний з кров'ю' (ВТС, 463). Їх виникнення пов'язано з битвами українців з турками, що відбулися колись біля потоків.

Крива́вий Потік, -ого, -оку; ч.; урочище; с. Чортовець Гор. р-ну: Kgwawy Potok (1933, МТ К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування безіменного тепер потоку, що протікає в урочищі. В основі гідроніма лежить апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *кривавий* (див. вище), що вказує на велику битву, яка відбулася колись на берегах потоку, від чого його вода була червоною.

Крива́ Дібро́ва, -ої, -и; ж.; ліс; с. Хмелева Гор. р-ну: Крива Діброва (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *діброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' (ВТС, 226), а атрибутивним членом – прикметник *крива* 'непряма, вигнута, покручена' (ВТС, 464), що вказує на рельєф поверхні лісу чи його форму.

Крива́ Доро́га, -ої, -и; ж.; ліс; с. Ісаків Тлум. р-ну: Крива Дорога (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування покрученої дороги, яка проходить через ліс.

Крива́ Ні́ва, -ої, -и; ж.; поле; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Крива Ніва (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *нива* ‘ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле’ (ВТС, 621), а атрибутивним членом – прикметник *крива* (див. вище), що вказує на рельєф поверхні поля та його форму.

Криве́¹, -ого; с.; поля; 1) с. Видинів Снят. р-ну: Kriwe (1906 (1876), KuK Sn.); 2) с. Русів Снят. р-ну: Криве (2012, БЛ⁵, 248). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *криве* ‘непряме, вигнуте, покручене’ (ВТС, 464). Вони вказують на форми полів.

Криве́², -ого; с.; лісове урочище; с. Паріще Надв. р-ну: Криве (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *криве* (див. вище). Вона вказує на форму урочища.

Криве́ Болото, -ого, -а; с.; куток; с. Липівка Тисм. р-ну: Криве Болото (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гелоніма – болотистої місцевості, на якій розкинувся куток. В основі гелоніма лежить апелятив *болото* ‘мокра заболочена низина; мокре місце між горбами’ (Мар., 218), ‘грузьке місце з надмірно зволоженим ґрунтом’ (Лісняк, 360), ‘розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою’ (СБГ, 35–36), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *криве* (див. вище), що вказує на форму топооб’єкта.

За твердженнями місцевих жителів, болото назване так тому, що через нього проходить покручена, крива дорога.

Кривеноса, -и; ж.; поточина; пр. Ключівки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Кривеноса (2006, КГ, 20); Кривеноса (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою рум. прикметникового суфікса *-os* від прикметника *крива* (див. вище) (з інтерфіксом *-ен-*). Вона вказує на форму поточини.

Криве́ньке, -ого; с.; болото; с. Виноград Кол. р-ну: Кривеньке (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кривеньке*, зменш.-пестл. від *криве* (див. вище). Вона вказує на форму болота.

Криве́ць¹, -вця; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Кривець Бог. р-ну: Кривець (1999, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кривець* (< псл. **krivьсь*) ‘кривизна’, ‘кривий, покручений, звивистий об’єкт’, пор. рос. діал. *кривец* ‘зігнута лінія берега ріки або озера’, болг. *кривецъ* ‘крива деталь плуга’, словен. *krivec* ‘кривоного людина’ тощо (ЕССЯ, 12, 174–175). Вона вказує на звивисту форму потоку.

Криве́ць², -вця; ч.; село; Бог. р-н.; с/р; віддаль до Богородчан – 36 км; до Івано-Франківська – 42 км: Krzywies ad Krasnopolie (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Krzywies (1669, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); Krzywies (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 92); Krywies (1855, АККГЛ, Bl. 44); Krzywies (1883, SG, 807); Кривець (1947, АТП, 516); Кривець (2009, ІФ АТП⁷, 163). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого було засноване село.

Криву́й, -ого; ч.; потоки; 1) п. Тополівки п. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; між сс. Сорочки, Торговиця та Слобідка-Пільна Гор. р-ну: Krewy (1855, АККГЛ, Bl. 49); Krzywy (1880, KuK Z); Krzywy, Krywuj (1883, SG, IV, 814); Krzywy (1926, МТ Н); Кривий (1979, СГУ, 286); 2) пр. Стебнику п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 5,25 км; сс. Нижня Велесниця, Струпків, Виноград Кол. р-ну: Krzywy (1855, АККГЛ, Bl. 44); Krzywy (1883, SG, IV, 814); Кривый (1963, WRG, II, 523); Кривий (1979, СГУ, 286); Кривий (2006, КВС, 112); 3) п. Цуцулина п. Пруту л. Дунаю; довжина – 4 км; інша назва – *Криволютка* (див. далі); сс. Кривоброди, Трач Кос. р-ну: Krzewolutka (1880, SG, I, 713); Krewolutka (1904, KuK Kuty); Krewolutka (1933, МТ Kuty); Криволютка (1979, СГУ, 287);

Кривий (2004, ТСК¹); Кривий (2006 К КР); 4) л. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; між сс. Кулачківці й Балинці Снят. р-ну: Кривий (2003, УШ); 5) пр. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; с. Белелуя Снят. р-ну: Krzyw, Krywuj (1883, SG, IV, 814; 1885, SG, VI, 549); Кривий (1963, WRG, II, 523); Кривий (1979, СГУ, 286); 6) пр. Рогізного п. Ставного л. Бистриці п. Дністра; інша назва – *Лучки* (див. далі); сс. Утринів, Ямниця Тисм. р-ну: Кривий, або Лучки (2000, ІУ, 23). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *кривий* (< псл. *krivъ(jь)) ‘непрямий, вигнутий, покручений’ (ВТС, 464). Вони вказують на форми поточищ.

Кривій Вівіз, -ого, -озу; ч.; лісове урочище; сс. Михальче, Семаківці Гор. р-ну: Кривий Вівіз (2008, УШ); Кривий Вівіз (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вивіз* ‘недовге, але круте підвищення на дорозі; підвищення’ (Мар., 220), ‘гірська ущелина; вузька доріжка’ (Нг., 51), ‘дорога, що йде вгору’ (Онишк., I, 97), а атрибутивним членом – прикметник *кривий* (див. вище), що вказує на форму урочища.

Кривій Горб, -ого, -а; ч.; горб; між сс. Задубрівці й Белелуя Снят. р-ну: Kryw horb (1880, KuK Z); Kryw Horb (1926, MT H); Кривий Горб (1982, КС, 122). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невисока полога гірка’ (Мар., 223), а атрибутивним членом – прикметник *кривий* (див. вище), що вказує на форму топоб’єкта.

Кривій Кінець, -ого, -нця; ч.; куток; с. Красилівка Тисм. р-ну: (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кінець* ‘завершальна, остання частина села; його завершення, закінчення’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *кривий* (див. вище), що вказує на форму кутка.

За народним переказом, колись давно на річці Ворона була велика повінь. Вона забрала життя багатьох красилівців, що жили на

її берегах. Урятувався лише один чоловік із сином, який оселився після того на території теперішнього кутка. І оскільки він був кривим на ногу, започаткований ним куток назвали *Кривим Кінцем*.

Кривій Лан, -ого, -у; ч.; поля; 1) с. Джурків Кол. р-ну: Кривий Лан (2011, УШ); 2) с. Стриганці Тисм. р-ну: Кривий Лан (2011, Осташі); 3) с. Кутище Тлум. р-ну: Кривий Лан (2012, БЛ⁵, 248). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), а атрибутивними членами – прикметник *кривий* (див. вище), що вказує на форму полів.

Кривій Ріг, -ого, рогу; ч.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Кривий Ріг (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ріг* ‘місце, де сходяться поля’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *кривий* (див. вище), що вказує на форму цього топооб’єкта.

Кривині, -ин; мн.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Кривини (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кривина* ‘непрямий, вигнутий, покручений об’єкт’ (ВТС, 464). Вона вказує на форму поля.

Криві Гони, -их, -ів; мн.; урочища (поля); 1) с. Белелуя Снят. р-ну: Криві Гони (1982, КС, 122); Криві Гони (2000, Марусик, 16); 2) с. Яківка Тлум. р-ну: Криві Гони (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гони*, мн. від *гін* ‘смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів’ (ВТС, 182, 191), а атрибутивними членами – прикметник *криві* (див. вище), що вказує на форму полів.

Криві Дорóги, -их, -іг; мн.; урочище; с. Троїця Снят. р-ну: Криві Дороги (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучних дромонімів – найме-

нувань покручених доріг, що ведуть через урочище.

Криві Ниви́, -их, нив; мн.; поле; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Криві Ниви (1995, ТМН, 15); Криві Ниви (2000, Ост., 9); Криві Ниви (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ниви*, мн. від *нива* ‘ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле’ (ВТС, 621), а атрибутивним членом – прикметник *криві* (див. вище), що вказує на нерівну, горбисту поверхню поля.

Кривка́, -и; ж.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Кривка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від прикметника *крива* (див. вище), пор. також *кривко́* ‘кривий’ (ЕСУМ, III, 88). Вона вказує на форму поля.

Кривобро́ди¹, -ів; мн.; потік; л. Цуцулина п. Пруту л. Дунаю; с. Кривоброди Кос. р-ну: Krewobrytki (1855, AKKGL, VI, 49); Кривоброди (2008 Експ.). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему словосполучення *криві броди*, що складається з апелятива *броди*, мн. від *брід* ‘мілке місце річки, озера або ставка, в якому можна переходити або переїжджати на інший бік’ (ВТС, 63), та прикметника *криві* (див. вище), що вказує на форму переходу чи переходів, які були на потоці.

Кривобро́ди², -ів; мн.; село; Кос. р-н, нал. до Трацької с/р; віддаль до Косова – 30 км, до Івано-Франківська – 83 км: прис. Кривоброди (1914, ШКЄС, 164); Кривоброди (1947, АТП, 507); Кривоброди (2009, ІФ АТП⁷, 163). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на якому було засноване село.

Кривобро́ди³, -ів; мн.; кол. хутір біля сс. Троїця Снят. р-ну, Семаківці Кол. р-ну: Krzywobródy Kułaczkowiecki (1900, SGG, 712); прис. Кривоброди коло с. Семаківці (1914, ШКЄС, 111); Кривоброди (2001, Проц., 104). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему словосполучення

криві броди (див. вище). Очевидно, ідеться тут про переходи, які були колись на річці Прут.

Кривові́чко, -а; ч.; гора; смт Солотвин Бог. р-ну: Кривовічко (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська людини, яка могла проживати колись на горі або володіла тут землею, пор. типологічно споріднені п-ща *Криворотько*, *Криворучко* (Редько, I, 540).

Криволу́тка, -и; ж.; поточина; л. Цуцулина п. Пруту л. Дунаю; довжина – 4 км; сс. Кривоброди, Трач Кос. р-ну; інша назва – *Кривий* (див. вище): Krzewolutka (1880, SG, I, 713; 1883, SG, IV, 668); Krewolutka (1904 (1877), KuK Kutu); Krewolutka (1933, MT Kutu); Криволутка (1979, СГУ, 287); Кривий (2004, ТСК¹); Кривий (2006, К КР). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему основ *крив-* та *лут-* (< *крива*, *лута*) та їх оформлення суфіксом *-к(а)*. Вона вказує на форму поточища та на лютий (бурхливий) характер течії поточини.

Кривосі́бка, -и; ж.; гора; ~ 390 м; смт Печеніжин, с. Молодятин Кол. р-ну: Krzywosibka (1932, PBW, II, 199); Кривосібка (1985, ІГ, III, 34). – Назва утворена способом поєднання в одне слово лексем *крива* (див. вище) й *осібна* ‘окрема’ (Експ.) та їх суфіксації формантом *-к(а)*.

Кривоту́ли, -ів; мн.; куток; с. Грушка Тлум. р-ну: Кривотули (1975, АСЗ, I, 900). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. *Старі Кривотули*), переселенці з якого започаткували куток; б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка колись першою оселилася на кутку або проживала на ньому, пор. особова назва *Кривотул* (Бучко, 97).

Кривоту́льський, -ого; ч.; ліс; між сс. Старі на Нові Кривотули Тисм. р-ну: Кривотульський (2009, БЛ², 178). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кривотульський* ‘роз-

ташований на території сс. *Нові* та *Старі Кривотули*’.

Криву́лі, -уль; мн.; поля; **1**) с. Семаківці Гор. р-ну: Кривулі (2012, БЛ⁵, 248); **2**) с. Сілець Тисм. р-ну: Кривулі (2008, СНЧ, 41). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *кривуля* (< псл. **krivul’a*) ‘непряма, покручена лінія; звивина, закрут’ (ВТС, 464), пор. укр. діал. *кривуля* ‘звивина ріки’ (НП, 88), ‘усе, що зігнуте у формі лука’ (Онишк., I, 387). Вони вказують на форми полів. Так, у с. Сілець поле облаштоване на місці старого покрученого річища Бистриці.

Криву́лька, -и; ж.; поточина; л. Потічка п. Пруту л. Дунаю; сс. Тучапи, Попельники Снят. р-ну: Krewulka (1855, АККГЛ, ВІ. 49). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кривулька*, дем. від *кривуля* (див. вище). Вона вказує на форму поточини.

Криву́ля¹, -і; ж.; гора; с. Маркова Бог. р-ну: Кривуля (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кривуля* (див. вище). Вона вказує на форму та особливості рельєфу гори.

Криву́ля², -і; ж.; поле; с. Торговиця Кол. р-ну: Кривуля (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кривуля* (див. вище). Вона вказує на форму поля.

Криву́ля³, -і; ж.; дороги; **1**) с. Красна Надв. р-ну; вар. *Кривулі*: Кривулі (1998, Мих., 194); Кривуля (2011, УШ); **2**) с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Кривулі*: Кривулі (1998, Мих., 194); Кривуля (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кривуля* (див. вище). Вони вказують на звивисту форму доріг. Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок, у яких іменники першої відміни з основою на м’який приголосний мають закінчення -і замість літературного -а.

Криву́ля⁴, -і; ж.; куток; с. Парище Надв. р-ну; вар. *Кривулі*: Кривуля, Кривулі (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кривуля* (див. вище). Вона вказує звивисту форму кутка, який розкинувся вздовж річки Велесниця. Варіант

назви відбиває особливості місцевої говірки (див. вище).

Криву́ля⁵, -і; ж.; урвище; с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Кривулі*: Кривулі (1998, Мих., 194); Кривуля (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кривуля* (див. вище). Вона вказує на форму урвища. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки (див. вище).

Криву́ля⁶, -і; ж.; стариця р. Черемош п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну; вар. *Кривулі*: Кривуля, Кривулі (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кривуля* (див. вище). Вона вказує на форму стариці. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки (див. вище).

Криву́ля⁷, -і; ж.; потік; пр. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; довжина – 10 км; с. Драгасимів Снят. р-ну: Кривуля (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кривуля* (див. вище). Вона вказує на форму потоку.

Криву́ля⁸, -і; ж.; куток; с. Єзупіль Тисм. р-н: Кривуля (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, в якому розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *кривуля* (див. вище).

Крив́цева¹, -ої; ж.; поле (нива); с. Вільхівці Гор. р-ну: Кривцева (1999, ТФП, 9); Кривцева (2009, ГСС, 13–14); Кривцева (2012, БЛ⁵, 248). – Назва є посесивним утворенням на -ев(а) від антропоніма *Кривець*, пор. п-ще *Кривець* (Редько, I, 538).

Крив́цева², -ої; ж.; поточина; п. Вільхівця п. Дністра; с. Вільховець Гор. р-ну: Krzywsewa (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Krywsewa (1886, SG, VII, 452). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), у якому протікає поточина.

Крив́ці¹, -ів; мн.; потік; л. Потоку л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Кривець Бог. р-ну: Кривці (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кривець* ‘кривизна’ (ЕССЯ, 12, 174–175). Вона вказує на форму потоку.

Кривці², -ів; мн.; урочище; с. Кривець Бог. р-ну: Krzywce (1914 (1894), KuK P); Кривці (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), біля якого розкинулося урочище.

Кривців, -евого; ч.; урочище; с. Кунисівці Гор. р-ну: Кривців (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Кривець*, пор. п-ще *Кривець* (Редько, I, 538).

Крижма, -и; ж.; поле; с. Підпечари Тисм. р-ну: Крижма (1995, ТМН, 36). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *крижма* ‘полотно або інша тканина як подарунок новонародженому від хрещеної матері’ (ВТС, 464), ‘полотно, яке хрещена мати дарує дитині під час хрестин’ (Онишк., I, 388). Вона вказує на те, що пан віддав поле як подарунок дитині, хрещеним батьком якої він став.

Крижувате, -ого; с.; болото; площа 13,7 га; с. Тишківці Гор. р-ну; вар. *Крижовате*: Krzyżowate (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 7, арк. 20); Kryżowate (1906 (1876), KuK K); Крижовате (1995, ПЗФ, 26); Крижовате (2000, ПЗТ, 255); Крижувате (2006, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *крижувате* ‘подекуди із зарослями *крижи* – калістефуса китайського, садової айстри китайської’, пор. *крижи* (бот.) ‘калістефус китайський; садова айстра китайська’ (Смик, 87; ЕСУМ, III, 90). Вона вказує на характер рослинності на болоті, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 255).

Крижуватий, -ого; ч.; горб; с. Чортовець Гор. р-ну: Krzyżowaty (1906 (1876), KuK K); Krzyżowa (1933, МТ К); Крижуватий (2008, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивзації та онімізації прикметника *крижуватий* ‘зарослий подекуди *крижем* (див. вище). У такому разі вона вказує на характер рослинності на горбі. Можлива також мотивація цього ороніма названим вище прикметником зі значенням ‘хрестоподібний’, пор. *криж* ‘хрест’, *крижуватися* ‘схрещуватися; розтягати руки так, що виникла форма хреста’ (ЕСУМ, III, 89), *крижовий*

‘хрестоподібний’ (ВТС, 464). У такому разі назва вказує на форму горба.

Криклівське, -ого; с.; болото; площа – 7,6 га; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Криклівське (2000, ПЗТ, 253). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -ськ(е) від антропоніма *Крикливий* чи *Крикливець*, пор. п-ща *Крикливий* (СП, 193), *Крикливець* (СП, 193).

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 253).

Крикунове, -ого; с.; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Крикунове (2012, БЛ⁵, 248). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Крикун*, пор. п-ще *Крикун* (ІФД, 284).

Крилова, -ої; ж.; урочище (нива); с. Михальче Гор. р-ну: Крилова (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Крило* чи *Криль*, пор. п-ща *Крило* (ППС, 145), *Криль* (ІФД, 284).

Криниця, -і; ж.; куток; с. Петрів Тлум. р-ну; вар. *Криниці*: Криниці (2008, Гач., 9); Криниця (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *криниця* (< псл. **kъrnica*) ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (ВТС, 465), ‘джерело, колодязь’ (ЕССЯ, 21, 156–157), ‘ключ, джерело’ (Торч., 254). Вона вказує на розташування кутка біля чи навколо колодязя. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни з м’яким приголосним основи та шиплячим мають закінчення -і замість літературного -а.

Криниця в Макарові, словосп.; криниця; с. Добротів Надв. р-ну: Криниця в Макарові (2004, ДІС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* (див. вище), а атрибутивним членом – прийменниково-онімний комплекс, що складається з прийменника *в*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта в середині іншого об’єкта, та мікротопоніма – найменування частини села *Макарове* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування гідрооб’єкта.

На думку деяких учених, існування багатьох українських гідронімів з назвою *Криниця* може бути пов'язане з однозвучною слов'янською богинею родючості та достатку, адже кринична вода вважається цілющою (ОУПТ, 129).

Криниця в Полінках, словосп.; криниця; с. Добротів Надв. р-ну: Криниця в Полінках (2004, ДІС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* (див. вище), а атрибутивним членом – приємниково-онімний комплекс, що складається з приємника *в* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Полінки* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування гідрооб'єкта.

Криниця на Капаківім, словосп.; криниця; с. Добротів Надв. р-ну: Криниця на Капаківім (2004, ДІС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* (див. вище), а атрибутивним членом – приємниково-онімний комплекс, що складається з приємника *на*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта на певній місцевості чи на іншому об'єкті, та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Капакове* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування гідрооб'єкта.

Криниця на Кіндратинім, словосп.; криниця; с. Добротів Надв. р-ну: Криниця на Кіндратинім (2004, ДІС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* (див. вище), а атрибутивним членом – приємниково-онімний комплекс, що складається з приємника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Кіндратине* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування гідрооб'єкта.

Вода в криниці має лікувальні властивості. Місцеві жителі лікують нею різноманітні хвороби, особливо запалення очей. Взимку вона не замерзає.

Криниця на Німцевім, словосп.; криниця; с. Добротів Надв. р-ну: Криниця на Німцевім (2004, ДІС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* (див. вище), а атрибутивним членом – приємниково-онімний комплекс, що складається з приємника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісового урочища *Німцеве* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування гідрооб'єкта.

Криниця на Циганськім, словосп.; криниця; с. Добротів Надв. р-ну: Криниця на Циганськім (2004, ДІС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* (див. вище), а атрибутивним членом – приємниково-онімний комплекс, що складається з приємника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Циганське* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування гідрооб'єкта.

Криниця Святого Духа, словосп.; криниця; с. Сілець Тисм. р-ну; інша назва – *Духова Криниця*: Криниця Святого Духа, Духова Криниця (1995, ТМН, 43–44). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* (див. вище), а атрибутивним членом – іменниково-прикметникове словосполучення *Святий Дух* у родовому відмінку однини. Назва пов'язана з народними віруваннями. Вважається, що вода в криниці має цілющі властивості, бо овіяна Божою благодаттю.

Про Криницю народ створив дуже багато легенд і переказів, які подає І. Драбчук (ДК, 7–11). За однією з них, джерело, з якого утворилася криниця, забило несподівано на свято Різдва Івана Христителя й виринали з надр фонтаном. Спочатку люди хотіли навіть засипати його, але, вражені незбагненою силою, схаменулися. За іншою, диво *Духової Криниці* вперше побачили купці, які по дорозі до Галича напередодні великого свята заночували в цій місцевості. Під ранок вони були зачаровані дивовижним ви-

довищем, коли під променями вранішнього сонця воду в криниці охопило яскраве саяво. Кажуть, що то небесний дух поселився в ній. І з того часу її почали називати *Духовою Криницею*, або *Криницею Святого Духа*.

Є й інший варіант цієї легенди. У ньому йдеться про те, що колись із Галича, столярного міста, виїхав караван купців. Вози були навантажені сіллю, а тому коням нелегко було долати круті дороги. Шлях зі столиці в той час ішов біля самої криниці. Коли доїхали до цього місця, а це від Галича зовсім недалеко, зламалися два вози. З купцями на схід ішов один священик. Коли ті ремонтували вози, священик підійшов до криниці й помолився на щасливу дорогу. Не відомо, для чого він опустив у воду образок Божої Матері, який мав із собою. У ту мить його засліпило яскраве саяво, що, мов сонце, виблискувало в криниці. На це диво збіглися і приїжджі купці, і місцеві мешканці. Один із купців хотів зачерпнути відром те саяво, що, мов куля, плавало по воді, але не зміг, бо був, очевидно, грішним. Тоді підійшов юнак і зачерпнув саячу кулю у відро, обніс нею весь караван, і після цього без проблем бадьорі й щасливі купці доїхали до місця призначення. Звістку про це диво передавали іншим мандрівникам, а тому всі купці, що прямували в Галич, обов'язково старалися їхати біля *Духової Криниці*, бо це благословенне місце віщувало їм удачу, а ласка Божа після окраплення водою зі святого джерела супроводжувала їх у дорозі.

Чимало легенд і переказів розповідають про чудодійні зіцлення хворих водою із Криниці. Так, в одній з них ідеться про те, що дуже давно жила в селі Сілець удова, у якої ріс син – вродливий та розумний юнак. Однак він був сліпим від народження. Жінка ревно молилася й благала Бога зглянутися над її дитиною. Якось, повертаючись під вечір з лісу, зупинилася вона біля джерела напиться води. Раптом їй почувся голос Матері Божої: “Якщо ти хочеш, щоб твій син бачив, приведи його вдосвіта на це місце й промий очі джерельною водою”. Дуже здивувалася жінка, проте наступного дня, а це було 7 липня, на свято Івана, поспішила із сином до джерела. До схід сонця набрала води,

умила сина, і той враз прозрів. Радості обох не було меж. Звістка про це швидко розійшлася навколо, і стали люди приходити до джерела вірячи, що його вода помічна.

В іншій легенді розповідається, що давно, коли на наш край нападали татари, люди ховалися в ровах Вишновця. Татари туди ніколи не добиралися. Але одного разу загін завойовників з'явився несподівано близько. Люди, почувши про наближення ворога, почали тікати в ліси. У паніці, утікаючи, одна сім'я залишила безпомічного сліпого хлопчика років трьох-чотирьох. Татари й на цей раз обминули долину, і хлопчик залишився живим. Довго кликав він батьків, врешті змучився й заснув. І побачив дивний сон. Хтось у ньому сказав, аби він дістався до джерела й умився. Хлопчик прокинувся й почув, що недалеко дзюрчить вода. Він підповз до джерела й умився, протираючи водою очі. В очах йому стало шаро (сіро), але він, змучений, знову заснув. І знову той голос сказав хлопчикові промити очі. Той пробудився й ще раз умився холодною водою. Коли ж відкрив очі, то сам не зрозумів, що з ним сталося: він прозрів. Батьки, які повернулися, не надіялись побачити свою дитину живою, а побачили зрячою! Про диво, що сталося, вони розповідали всім. І почали з'їжджатися до того джерела звідусіль хворі люди...

І ще багато див творилося там після того, про що розповідають інші легенди й перекази.

Криніченька, -и; ж.; куток; с. Старуня Бог. р-ну: Криниченька (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування кафе, навколо якого розкинувся куток. В основі ергоніма лежить апелятив *криниченька*, дем. від *криниця* (див. вище). Вона вказує на те, що кафе розташоване біля криниці з журавлем.

Кринічка¹, -и; ж.; джерело, струмок; пр. Потоків п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну: Криничка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *криничка*, дем. від *криниця* (див. вище), пор. також *криничка* ‘джерельна місцина; витік річки чи струмка’ (Торч., 254).

Кринічка², -и; ж.; урочище; с. Якубівка Гор. р-ну: Криничка (2008, УШ). – Назва

утворена семантичним способом від апелятива *криничка* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі джерела.

Криничка³, -и; ж.; поле; с. Ісаків Тлум. р-ну: Криничка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *криничка*, дем. від *криниця* (див. вище). Вона вказує на наявність на полі джерела.

Криничкі¹, -ок; мн.; урочища; **1**) с. Далешеве Гор. р-ну: Кринички (2008, УШ); **2**) с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Керничькы*: Кринички, Криничкы, Керничкы (1998, Мих., 194); **3**) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Кринички (2011, УШ); **4**) с. Гостів Тлум. р-ну: Кринички (2009, НСГ, 9). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *криничка*, дем. від *криниця*. Вони вказують на наявність в урочищах багатьох джерел та *криничок*. Варіант назви в Середньому Майдані відбиває особливості місцевих говірок.

Криничкі², -ок; мн.; куток (вулиця); с. Рогиця Гор. р-ну: Кринички (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *криничка* (див. вище). Вона вказує на наявність на кутку багатьох джерел та *криничок*, від чого тут завжди болотяно.

Криничкі³, -ок; мн.; болото; площа – 1,3 га; с. Семаківці Гор. р-ну: Кринички (1995, ПЗФ, 26); Кринички (2000, ПЗТ, 256). – Назва утворена семантичним способом від однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, в якому розкинулося болото. В основі мікротопоніма лежить апелятив *криничка*, дем. від *криниця* (див. вище).

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 255).

Криничкі⁴, -ок; мн.; село; Кол. р-н; нал. до Семаківської с/р; віддаль до Коломиї – 21 км, до Івано-Франківська – 74 км: Кринички (1965, ІФ АТП², 20); Кринички (2009, ІФ АТП⁷, 163). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому розкинулося село. В основі мікротопоніма лежить апелятив *кринички* (див. вище).

Криничкі⁵, -ок; мн.; кол. хутори, об'єдн. з: **1**) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Кринички

(1965, ІФ АТП², 66); **2**) с. Тарасівка Тлум. р-ну; вар. *Кернички*: Kierniczki (1883, SG, IV, 46); Kierniczki (1900, SGG, 709); Кринички (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань урочищ, у яких були засновані хутори. В основі мікротопонімів лежить апелятив *кринички* (див. вище). Варіант назви в селі Тарасівка є діалектною формою.

Кринів, -ового; ч.; горб; с. Нивочин Бог. р-ну: Krynów (1855, AKKGL, Bl. 44). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивзації та онімізації нечленного прикметника *кринів* 'покритий *крином* – лілією', пор. *крин* 'лілія' (ЕСУМ, III, 93). Вона вказує на характер рослинності на горбі. Можливо також, що в основі цього ороніма лежить давня основа **kьrn-* (з місцевою рефлексцією *ɣ > ʁ > -ur-* і метатезою *-ur-* > *-ri-*), що має значення 'нерівний, кривий, випуклий' < і.є. **(s)ker-* 'гнути; крутити, вертати' з вокалізмом *o*-ряду в ступені редукції (ПГФ, 223).

Кринка, -и; ж.; гора; с. Незвисько Гор. р-ну: Кринка (2011, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-к(a)* від давньої основи **kьrn-* (див. вище), яка відбиває ідею кривизни, випуклості, що, зрештою, і властиве цьому топооб'єкту; б) утворенням семантичним способом від апелятива *кринка* (< псл. **kьrnъка*) 'джерело, криниця', пор. поліс. *кринка* 'глибока кругла низовина' (Череп., 110), зах.-пол. *кринка* 'природне джерело; колодязь; криниця' (СЗПГ, I, 255), рос. діал. *крынка* 'яма, наповнена водою; грузьке місце біля лісових озер; невелике озеро біля річки' (ПГФ, 150). У такому разі вона вказує на наявність на горі природного джерела чи ями, наповненої водою.

Кринкі, -ок; мн.; куток; с. Нивочин Бог. р-ну: Krynki (1934, SDW, № 22, s. 243); Кринки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кринка* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де є природні джерела.

Кринівка, -и; ж.; горб; 327 м; с. Сороки Гор. р-ну: Krynówka (1926, МТ Н). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)*

від апелятива *крин* (бот.) 'лілія' (ЕСУМ, III, 93). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Крісина, -ої; ж.; урочище (нива); с. Вікняни Тлум. р-ну: Крисина (2007, Вікн., 24); Крисина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Криса*, пор. п-ще *Криса* (ІФД, 284).

Крісівка¹, -и; ж.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Крисівка (2011, УШ); Крисівка (2012, НПС, 227). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Криса* (див. вище).

Крісівка², -и; ж.; поточина; бас. Пруту л. Дунаю; смт Заболотів, кол. с. Демидче (див. вище) Снят. р-ну: Крисівка (1979, СГУ, 291). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Криса*, пор. п-ще *Криса* (див. вище). Можлива також мотивація цього гідроніма однозвучним мікротопонімом – найменуванням кутка с. Троїця (див. вище), з якого витікає поточина.

Крітий Тік¹, -ого, току; ч.; поле; с. Стари Богородчани Бог. р-ну: Критий Тік (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування критого зерносховища, розміщеного на полі. В основі ергоніма лежить апелятив *тік* 'розчищене місце, спеціально підготовлений майданчик надворі або в приміщенні для молотьби, очищення і просушування зерна' (ВТС, 1249), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *критий* 'який має дах, дашок, накриття' (ВТС, 465).

Крітий Тік², -ого, току; ч.; урочище; с. П'ядики Кол. р-ну: Критий Тік (2006, КВС, 134). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування критого зерносховища, розміщеного в урочищі. В основі ергоніма лежить апелятив *тік* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *критий* (див. вище).

Крихівці, -ів; мн.; село; нал. до Івано-Франківської м/р; с/р; віддаль до Івано-Франківська – 3 км; давня назва – *Крехівці*: *Krechowce* (1442, AGZ, XII, 101); *Krechowce* (1578, ŻDz, XVIII/I, 88); w Kre-

chowcach (1649, ЖУР, V, 87); *Krechowce* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Krechowce* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 8); *Krechowce* (1883, SG, IV, 659); *Krechowce* (1933, МТ S); Крихівці (1947, АТП, 510); Крихівці (2009, ІФ АТП⁷, 164). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які започаткували село, пор. давня особова назва *Крехь* (Мор., 105), що є відкомполітичним дериватом якогось давньослов'янського особового імені з елементом *Крес-*: *Кресимирь*, *Кресиславь*, *Кресомысль* (Мор., 105) та ін. (з чергуванням *х* // *с*). М. Л. Худаш припускає також утворення цього ойконіма семантичним способом від катойконіма *креховци* 'вихідці (переселенці) з с. *Крехів* (Львів. обл.)' (Худ., 124). Форма *Крихівці*, яка з'явилася під впливом розмовного мовлення, була запроваджена офіційно радянською владою в повоєнний період. Вона не відбиває історичної природи цього ойконіма.

Крихкєнка, -и; ж.; куток; с. Новоселиця Снят. р-ну: Крихкєнка (2006, ННР, 8); Крихкєнка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *крихкєнка* (діал.) 'розсипчата глина; глина, яка легко кришиться' (Експ.), пор. *крихкий* 'який легко кришиться, розсипається' (ВТС, 466). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Крицьке, -ого; с.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Крицьке (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *крицьке* 'яке належить до с. *Кричка* (див. далі)'.

Крічка, -и; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 36 км, до Івано-Франківська – 46 км: *Kryczka ad Krasnopole* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Kryczka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 89); *Kryczka* (1883, SG, IV, 745); Кричка (1947, АТП, 516); Кричка (2009, ІФ АТП⁷, 164). – М. Л. Худаш вважає цю назву неясною. Він припускає, що вона може бути: а) формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Кричко*, пор. п-ще *Кричко*, блр. *Крычко* (Бір., 223); б) результатом трансонімізації

однорічного топоніма-ороніма, утвореного від демінутивного суфіксального апелятива на *-к(а)* *кричка*, що походить від вихідного діалектного *криця* 'туга масна глина'. Таким чином, на його думку, ойконім *Кричка* є синонімом топоніма *Глинка* < *глинка* < *глина* (Худ², 174). Однак більш імовірно, що ця назва виникла в результаті трансонімізації однорічного мікротопоніма – найменування урочища, у якому було засноване село. В основі мікротопоніма лежить апелятив *кричка* 'невелике підвищення', пор. *крич* 'підвищення' (СНГТБ, 49).

За народними переказами, назва села з'явилася ще в часи монголо-татарської навали. Багато людей з низинних районів тікали тоді від загарбників у гори. Великий їх гурт зупинився в глибокому зарослому яру, який надійно заховав їх від песиголовців. Назвали те місце *Скритка*. З часом ця назва трансформувалася в *Кричка* й стала найменуванням села, яке тут виникло.

Кришкалівка, -и; ж.; куток; с. Торговиця Гор. р-ну: Кришкалівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Кришкаль*, що може бути розмовним фонетичним варіантом від *Криштал*, пор. п-ще *Криштал* (ІФД, 285).

За народними переказами, назва кутка пов'язана з тим, що пан колись давав тут бідним селянам невеликі земельні ділянки (тобто *кришку* землі) під будівництво хатин, пор. діал. *крішки* 'трошки' (ГГ, 105).

Криштафівича, -а; ч.; поле; с. Стрільче Гор. р-ну: Криштафівича (2012, БЛ⁵, 248). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Криштафович*, прізвища колишнього власника поля, пор. п-ще *Криштафович* (ІФД, 285).

Крізь лози; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Крізь лози (2008, РДХ, 356). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *крізь*, який виражає просторові відношення, вказуючи на об'єкт, через який щось або хтось проникає, проходить, та апелятива *лози* 'лозові зарості' (Експ.) у знахідному відмінку. Вона вказує на те, що колись на місці поля

були болота та мочарі, на яких люди випасали свиней, проганяючи їх через зарості лози.

Крікавєць, -вця; ч.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Крікавєць (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Можливо, що вона є викривленою під впливом розмовного мовлення формою від *Краківець*, утвореного за допомогою суфікса *-ець* від *краковий* 'вкритий кущами', пор. *крак* 'кущ' (ЕСУМ, III, 115). У такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі. Імовірно також її виникнення в результаті трансонімізації однорічного антропоніма – прізвиська людини, яка могла використовувати при ходьбі *кріки* – ходулі і яка володіла колись землею в урочищі, пор. *кріки* (діал.) 'ходулі' (Експ.). Не виключено також, що в основі найменування лежить апелятив *кріки* < *кряки* 'жаб'ячі кваки'. Останню версію підтверджує й характер ґрунту в урочищі, який колись був дуже вологий, болотистий, а, отже, тут могли водитися жаби.

Крішман, -у; ч.; поле; с. Хом'яківка Тисм. р-ну; вар. *Крічман*: Крішман (2011, УШ); Крічман (2012, БЛ⁵, 248); Крішман (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однорічного антропоніма – прізвища колишнього власника поля, пор. п-ще *Крішман* (Експ.), що походить, очевидно, з нім. *Krischmann* (FNB, 178). Варіант назви з'явився під впливом розмовного мовлення.

Кроп'єнкова, -ої; ж.; пасовище; с. Надорожна Тлум. р-ну: Кроп'єнкова (2011, УШ) – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-ов(а)* віж антропоніма *Кроп'єнко*, пор. п-сько *Кроп'янко* (Експ.).

Кропівєць, -вця; ч.; урочище; с. Молодтин Кол. р-ну; вар. *Кропівець*: Кропівець (2006, КГ, 21); Кропівєць (2008, БГ, 14). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *кропівєць* (діал.) 'зарості кропиви' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Кропівиське Пoble, -ого, -я; с.; поле; с. Грушів Кол. р-ну: Кропівиське Пoble (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення

ня, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* 'безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви' (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *кропивиське*, що вказує на належність поля в давнину громаді с. *Кропивище* (див. далі) чи окремим його жителям.

Кропівище, -а; с.; село; Кол. р-н; нал. до Пилипівської с/р; віддаль до Коломиї – 17 км, до Івано-Франківська – 78 км; давня назва – *Кропивиська*: Kropiwiszczka, Kropiwiska (1787, ЛЦДА, ф. 19, оп. 6, спр. 261); Kropiwiszczce (1820, ЛЦДА, ф. 20, оп. 11, спр. 34); Kropiwiszczce (1832, SCML, 123); Kropiwiszczce (1883, SG, IV, 696); Кропивище (1947, АТП, 507); Кропивище (2009, ІФ АТП⁷, 164). – Назва виникла в результаті транслімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому було започатковане село. В основі мікротопоніма лежить апелятив *кропивище* 'місце, де росте (або росла) кропива' (Бучко, 83).

За народним переказом, місцевість, де виникло село, належала колись поміщикаві Степану Криштафовичу, який жив у с. Корнич. Одного разу він за якусь велику провину вислав сюди, у ліс, у великі кропив'яні зарості, свого підлеглого, який повинен був тут жити та обробляти землю. Згодом до нього приєдналися й інші поселенці. Так утворилося село, яке за назвою місцевості, назвали *Кропивищем*. За іншим переказом, село на великій, зарослій кропивою поляні заснували втікачі зі Східної України.

Кропивці, -ів; мн.; гора; 641,2 м; с. Молодятин Кол. р-ну: między wzgórzami Kropiwcami (1880, SG, II, 955); Kropiwce (1883, SG, IV, 215); Kropiwce (1906 (1880), KuK N); Kropiwce (1935, MT N); Кропивцы (1976, ТК Н¹); Кропивцы (2002, ТК Н); Кропивці (2011, КР). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *кропивець* 'місце, де росте кропива' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Кроснів, -ового; ч.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Кроснів (2012, БЛ⁵, 248). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на -ів від антропоніма **Кросно*, якого М. Л. Худаш вважає польською неповно-

голосною формою на -ро- замість -оро- від *Коросно*, що походить, на його думку, із **Хорость* < **Хоронистань* (Худ., 163–167).

Кротівщина, -и; ж.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Кротівщина (2012, БЛ⁵, 248). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *кротівщина* 'масток, ґрунт *Крота*', пор. п-ще *Крім* (СП, 194). Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Кротівський* + суфікс -ин(а), пор. п-сько *Кротівський* (Експ.).

Кругі, -ів; мн.; урочище; с. Братківці Тисм. р-ну: Круги (2007, Гетьм., 21). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *круг* (< псл. **krugъ*) 'ділянка поля' (ВТС, 468).

Кругла, -ої; ж.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Кругла (1997, Єз., 188). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кругла* (< псл. **krugla*) 'яка має форму круга' (ВТС, 468). Вона вказує на форму урочища.

Кругла Млака, -ої, -и; ж.; поле; с. Красноставці Снят. р-ну: Кругла Млака (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *млака* 'заболочена низовина, трясовина' (Мар., 236; ВТС, 533), 'заболочена низина; bagno; трясовина', 'заболочена низина, трясовина' (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *кругла* (див. вище), що вказує на форму поля.

Кругла Мочара, -ої, -и; ж.; болото; смт Чернелиця Гор. р-ну: Кругла Мочара (2006, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *мочара* 'трясовина, заболочена місцевість' (ГГ, 124, 126), а атрибутивним членом – прикметник *кругла* (див. вище), що вказує на форму болота.

Кругле, -ого; с.; болото; смт Чернелиця Гор. р-ну: Кругле (1999, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кругле* 'яке має форму круга' (ВТС, 468), що вказує на форму болота.

Кругле Болото, -ого, -а; с.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Кругле Болото (2011,

УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *болото* ‘мокра заболочена низина; мокре місце між горбами’ (Мар., 218), а атрибутивним членом – прикметник *кругле* (див. вище), що вказує на форму поля.

Про походження назви поля серед місцевого населення побутує цікава легенда. У ній розповідається про те, що одного разу вночі якийсь музика, повертаючись із весілля додому, сів на цьому полі відпочити й загравав на скрипці. Раптом з’явилися чорти й почали танцювати круглий танець, кидаючи при цьому гроші у футляр. Коли заспівали перші півні, чорти зникли. Музика, прийшовши вранці додому, відкрив футляр і побачив там лише болото. З тих пір це поле й називають *Кругле Болото*.

Круглєнький, -ого; ч.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Круглєнький (2002, Рунг., 240); Круглєнький (2006, КВС 130); Круглєнький (2011, УШ); Круглєнький (2011, СГ, II, 222). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *круглєнький*, зменш.-пестливе до *круглий* (див. вище). Вона вказує на округлу місцину, у якій міститься куток.

Круглєк¹, -а; ч.; поля, урочища; 1) с. Рашків Гор. р-ну: Круглєк (2012, БЛ⁵, 248); 2) с. Росохач Гор. р-ну: Круглєк (2012, БЛ⁵, 248); 3) с. Тишківці Гор. р-ну: Круглєк (2012, БЛ⁵, 248); 4) с. Чернятин Гор. р-ну: Круглєк (1996, ІЧ, 17); 5) с. Ганьківці Снят. р-ну: Круглєк (2012, БЛ⁵, 248); 6) с. Княже Снят. р-ну: Круглєк (2012, БЛ⁵, 248); 7) с. Русів Снят. р-ну: Круглєк (2012, БЛ⁵, 248). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *круглєк*, що є діалектним фонетичним варіантом іменника *кругляк* ‘будь який предмет круглої форми’ (ВТС, 468), ‘ділянка якоїсь поверхні, формою схожа на круг (западина, ставок, вигін)’ (СБГ, 236), пор. також бойк. *кругляк* ‘кругла, неотесана колода’ (Онишк., I, 390), пол. *kraglak* ‘ліс округлої форми’ (Толстой, 120). Вони вказують на форми полів.

Круглєк², -а; ч.; ліси; 1) с. Колінки Гор. р-ну: Круглєк (2012, БЛ⁵, 248); 2) с. Антонівка Тлум. р-ну: Kruhak (1787, ЛЦДІА, ф. 19,

оп. 6, спр. 107, арк. 70); Круглєк (2011, УШ); 3) с. Гостів Тлум. р-ну: Круглєк (2011, УШ); 4) с. Прибилів Тлум. р-ну: Круглєк (2011, УШ); Круглєк (2012, БЛ⁵, 248). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *круглєк*, що може мати значення ‘округла ділянка землі, зайнята лісом’ або ‘ліс округлої форми’ (див. вище).

Круглєк³, -а; ч.; урочища; 1) с. Саджавка Надв. р-ну: Круглєк (1998, Мих., 194); 2) с. Підвисоке Снят. р-ну: Круглєк (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кругляк* зі значенням ‘округла ділянка землі’. Вони вказують на форми урочищ.

Круглий, -ого; ч.; лісове урочище; між сс. Угринів, Рибне та Павлівка Тисм. р-ну: Круглий (2000, ІУ, 29). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *круглий* ‘який має форму круга’ (ВТС, 468).

Круглий Гай, -ого, -ю; ч.; лісок; кол. с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: Круглий Гай (1975, АСЗ, I, 717). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гай* ‘невеликий, переважно листяний ліс’ (ВТС, 170), а атрибутивним членом – прикметник *круглий* (див. вище), що вказує на форму ліска.

Круглий Лан¹, -ого, -у; ч.; лан; с. Колінки Гор. р-ну: Круглий Лан (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘ділянка оброблюваної землі в межах 1–30 десятин як міра площини’ (Худ.², 134), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360; Онишк., I, 402), а атрибутивним членом – прикметник *круглий* (див. вище), що вказує на форму топооб’єкта.

Круглий Лан², -ого, -у; ч.; височина; с. Колінки Гор. р-ну: Круглий Лан (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лану (див. вище), що розкинувся на височині.

Круглик, -у; ч.; ліс; с. Гостів Тлум. р-ну: Круглик (2009, НСГ, 10). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *круглик* ‘об’єкт округлої форми’, пор. *круглик* ‘ліс округлої форми’ (СНГТК, 101). Вона вказує на форму лісу.

Круглики, -ів; мн.; поле; с. Стриганці Тисм. р-ну: Круглики (2001, Осташ², 76). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *круглик* (див. вище). Вона вказує на форму поля.

Круглі Груні¹, -их, -ів; мн.; узвишшя, горби; с. Кричка Бог. р-ну: Круглі Груні (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *груні*, мн. від *грунь* ‘вершина гори; гірський хребет; гора, вкрита лісом; пагорб’ (Мар., 225), ‘невисока гора з м’якими контурами, горбок’ (Ляшук, 165), а атрибутивним членом – прикметник *круглі* (див. вище), що вказує на форму горбів, які входять до складу узвишшя.

Круглі Груні², -их, -ів; мн.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Круглі Груні (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишшя (див. вище), на якому розкинулося поле.

Кругляк¹, -а; ч.; кутки; 1) с. Вікно Гор. р-ну: Кругляк (2012, БЛ⁵, 248); 2) с. Колінки Гор. р-ну: Кругляк (2008, УШ); 3) с. Рашків Гор. р-ну; вар. *Круглек*: Круглек, Кругляк (2008, УШ); 4) с. Семаківці Гор. р-ну; вар. *Круглек*: Круглек, Кругляк (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кругляк*, *круглек* ‘будь-який предмет круглої форми’ (ВТС, 468), ‘ділянка якоїсь поверхні, формою схожа на круг (западина, ставок, вигін)’ (СБГ, 236). Вони вказують на форми кутків. Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок.

Кругляк², -а; ч.; поля (лани); 1) с. Потоцище чи Городниця Гор. р-ну: Kraglak (1887, SG, VIII, 864); 2) с. Чортовець Гор. р-ну: Кругляк (2007, ССЧ, 29); 3) с. Драгасимів Снят. р-ну: Кругляк (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кругляк* (див. вище). Вони вказують на форми полів.

Кругляк³, -а; ч.; урочища (толоки); 1) с. Пробабин Гор. р-ну: Кругляк (1960, Кобил., ДЛМ, 110); Кругляк (2009, ГСС, 13); 2) с. Чернятин Гор. р-ну; вар. *Круглек*: Кругляк (1978, Гор., 477); Круглек (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кругляк* (див. вище). Вони вказують на форми урочищ.

Кругляк⁴, -а; ч.; став; смт Чернелиця Гор. р-ну: Кругляк (1999, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кругляк* (див. вище). Вона вказує на форму ставу.

Кругляк⁵, -а; ч.; ліс; с. Олеша Тлум. р-ну: Кругляк (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кругляк* (див. вище). Вона вказує на форму лісу. Можлива також мотивація мікротопоніма цим апелятивом зі значенням ‘ліс округлої форми’ (Толстой, 120).

Кругляк⁶, -ів; мн.; поле; с. Матеївці Кол. р-ну; давня назва – *Кругляк*: Kraglak (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 262, арк. 6); Kruhliki (1933, МТК); Кругляки (2011, УШ). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *кругляк* зі значенням ‘ділянка землі округлої форми’. Вона вказує на форму поля. Сучасне його найменування є множинною формою давньої назви.

Круголець, -льця; ч.; урочище; с. Городниця Гор. р-ну; вар. *Круголець*, *Крогулець*: Krohulec (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 79, арк. 26); Krogulec (1887, SG, VIII, 864); Круголець (2009, ГСС, 11); Крогулець (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка, очевидно, володіла колись урочищем або проживала в ньому, пор. особова назва *Крогулець* (Худ.¹, 175), що походить від апелятива *крогулець*, діал. варіанта від *крагулець* ‘яструб’ (СУМ, IV, 319).

Кругольня, -і; ж.; гора; с. Липівка Тисм. р-ну: Кругольня (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кругольня* (діал.) ‘гора округлої форми’ (Експ.).

Кружок¹, -жка; ч.; поле; с. Цуцилів Надв. р-ну: Кружок (1998, Мих., 194). – Назва

утворена семантичним способом від апелятива *кружок* 'ділянка будь-якої поверхні, формою схожа на круглу площину' (ВТС, 468), 'частина поля' (Грінч., II, 311), 'напів-кругла частина берега' (Толстой, 162). Вона вказує на форму поля.

Кружок², -жка; ч.; урочище; с. Підвербці Тлум. р-ну: Кружок (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кружок* (див. вище). Вона вказує на форму урочища.

Кру́зове, -ого; с.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Крузове (2012, БЛ⁵, 248). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Круз*, пор. п-ще *Круз* (Експ.).

Кру́пине, -ого; с.; пасовище; с. Делева Тлум. р-ну: Крупове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(е)* від антропоніма *Крупа*, пор. п-ще *Крупа* (ІФД, 285).

Крупóвичі, -ів; мн.; кол. хутір, нал. до с. Корнич Кол. р-ну: Krupowiszczе (1880, VOV, 342); Krupowicze (1883, SG, IV, 407). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала хутір або володіла ним, пор. п-ще *Крупович* < *Круп* (Богдан, 144).

Кру́тка¹, -и; ж.; гора; смт Чернелиця Гор. р-ну: Крутка (1978, Гор., 469); Крутка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від прикметника *крута* (див. вище) < псл. **krouť* 'стрімкий, крутий', що споріднене з пруським **krūt* 'падати' (ЕСУМ, III, 111), пор. також бойк. *крут* 'крутий' (Онишк., I, 391). Вона вказує на форму гори та на круті її схили.

Кру́тка², -и; ж.; куток; смт Чернелиця Гор. р-ну: Крутка (1978, Гор., 470). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся куток.

Кру́хи, -ів; мн.; кол. фільварок, нал. до с. Липівка, тепер поле *Круги* (див. вище); с. Братківці Тисм. р-ну; вар. *Круги*: Kruche (1934, SDW, № 24, s. 295); Круги (1995, ТМН, 12); Круги (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива

круги 'зарості *кругу* – крушини', пор. *крух* 'крушина ламка' (Смик, 88). Вона вказує на характер рослинності на місцевості, на якій було засновано хутір. Можливо також, що цей мікротопонім мотивований апелятивом *крух* (< псл. **kriхъ*) зі значенням 'скибка, грудка, брила' (ЕСУМ, III, 113). У такому разі назва вказує на глинястий, грудкуватий характер землі на цій місцевості. Форма *Круги* з'явилася, очевидно, у результаті неправильного написання назви.

Кру́цикова, -ої; ж.; гора; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Круцикова (2000, ЕКол., III, 55); Круцикова (2006, КГ, 18). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Круцик*, пор. п-ще *Круцик* (ІФД, 285).

Круші́на¹, -и; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Крушина (2006, КВС, 122); Крушина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *крушина* 'горобина' (Онишк., I, 391). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Круші́на², -и; ж.; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Крушина (2008, РДХ, 356). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *крушина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Крушні́к¹, -а; ч.; горб; сс. Стопчатів Кос. р-ну, Мишин Кол. р-ну: Крушник (1986, ІГ, III, 165); Крушник (2000, ІМ, 7). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *крушник* 'зарості *крушини* – горобини', пор. *крушина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Крушні́к², -а; ч.; куток; с. Мишин Кол. р-ну: Крушник (2006, КВС, 101); Крушник (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Ксавє́рівка, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Ksawerówka (1934, SDW, № 22, s. 247); Ksawerówka (1938, SDW, № 5, s. 81). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Ксавєр*, пор. особове ім'я *Ксавєр* < *Ксавєрій* (СУІ, 184).

Ксьондзева, -ої; ж.; поточина; п. Млинівки п. Солонику п. Тлумачу п. Дністра; с. Озеряни Тлум. р-ну: Ксьондзева (2003, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(a)* від апелятива *ксьондз* ‘католицький або греко-католицький священик’, пор. пол. *ksiądz* ‘священик’ (ПУС¹, 150).

Ксьондзева Левада, -ої, -и; ж.; урочище; с. Корнів Гор. р-ну: Ксьондзева Левада (2009, ГСС, 13). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *левада* ‘присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами’ (ВТС, 482), ‘низовина, поросла травою (іноді біля річки)’ (Лісняк, 359), ‘мокра низовина; лісок на низовині із кущів (особливо ліщини)’ (Мар., 234), ‘обкопане або обгороджене місце для сінокошу поблизу садиби’, ‘лука, оболонь, заплава, пасовисько’, ‘площа біля церкви’ (Торч., 270), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзева*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *ксьондзові* (див. вище).

Ксьондзів, -евого; ч.; потік; бас. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Ксьондзів (1997, Павл., 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від апелятива *ксьондз* (див. вище).

Ксьондзівка¹, -и; ж.; давнє село біля смт Лисець Тисм. р-ну, тепер не ідент.: *Xiędzówka* (1707, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1); *Księdzówka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 25); *Księdzówka* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 96); *Księdzówka* (1884, SG, V, 860); *Księdzówka* (1900, SGG, 41); *Księdzówka* (1934, SDW, № 22, s. 246). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від апелятива *ксьондз* (див. вище). Вона вказує на виникнення села на землях, які належали *ксьондзові*.

Ксьондзівка², -и; ж.; ліс; с. Пужники Тлум. р-ну: Ксьондзівка (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від апелятива *ксьондз* (див. вище). Вона вказує на належність лісу в давнину *ксьондзові*.

Ксьондзівка³, -и; ж.; куток; с. Хотимир Тлум. р-ну: Ксьондзівка (2012, БЛ⁵, 249). –

Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від апелятива *ксьондз* (див. вище). Вона вказує на належність землі на кутку в давнину *ксьондзові*.

Ксьондзів Кут, -евого, -а; ч.; куток; с. Милування Тисм. р-ну: Ксьондзів Кут (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина села’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзів*, що вказує на проживання колись на кутку священика.

Ксьондзів Лан, -евого, -у; ч.; поле; с. Павлівка Тисм. р-ну: Ксьондзів Лан (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзів*, що вказує на належність поля в давнину священикові.

Ксьондзівськє, -ого; с.; ліс; с. Цуціль Надв. р-ну: Ксьондзівське (1998, Мих., 194). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзівське* ‘яке належить *ксьондзові*’.

Ксьондзів Яр, -евого, -у; ч.; ліс; с. Росільна Бог. р-ну; інша назва – *Попів Звір* (див. далі): Попів Звір, або Ксьондзів Яр (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яр* ‘глибока довга западина (перев. з крутими або прямовисними схилами), що утворилася внаслідок розмиву пухких осадових порід тимчасовими потоками’ (ВТС, 1424), ‘балка; глибока балка, заросла лісом’ (Мар., 255), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзів*, що вказує на належність лісу в давнину *ксьондзові*.

За народними переказами, ліс названий так тому, що в ньому, у долині потоку, у зворі, ксьондз Іван Коритко зібрав 1648 року з місцевих добровольців велике селянське військо, яке потім спільно із загонами Семена Височана штурмувало Пнівський замок.

Ксьондзкова Близька, -ої, -ої; ж.; поле; с. Стецева Снят. р-ну: Ксьондзкова Близька

(2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є субстантивованій прикметник *близька* ‘земельна ділянка, що розкинулася неподалік, близько до села’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзкова*, що вказує на належність поля в давнину *ксьондзкові*.

Ксьондзкова Далéка, -ої, -ої; ж.; поле; с. Стецева Снят. р-ну: Ксьондзкова Далéка (2012, НПС, 209). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є субстантивованій прикметник *далека* ‘земельна ділянка, що розкинулася вдалині, далеко від села’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзкова*, що вказує на належність поля в давнину *ксьондзкові*.

Ксьондзова Долíна, -ої, -и; ж.; пасовище; с. Палагичі Тлум. р-ну: Ксьондзова Долина (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травой; широка низина’ (Мар., 226); ‘низина’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзова*, що вказує на належність пасовища в давнину *ксьондзові* або *ксьондзам* (див. вище).

Ксьондзова Царíнка, -ої, -и; ж.; урочище; с. Сопів Кол. р-ну: Ксьондзова Царинка (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *царинка*, дем. від *царина* ‘підвищене й відкрите місце’ (Мар., 253), ‘лан, орне поле; поле, на якому була конюшина; зелені посіви колоскових, озимина; давно не оране поле, пасовисько’ (СБГ, 618–619), ‘поле’ (Горбач¹, 354), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзова*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину священику.

Ксьондзове¹, -ого; с.; лісове урочище; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Ксьондзове (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзове*

(див. вище). Вона вказує на належність урочища в давнину священикові.

Ксьондзове², -ого; с.; поля; **1)** с. Стрільче Гор. р-ну: Ксьондзове (2012, БЛ⁵, 249); **2)** с. Угринів Ів.-Франк. м/р: Ксьондзове (2012, БЛ⁵, 249); **3)** с. Молодятин Кол. р-ну: Ксьондзове (2008, БГ, 14); **4)** смт Єзупіль Тисм. р-ну: Ксьондзове (1997, Єз., 188); **5)** с. Сілець Тисм. р-ну: Ксьондзове (2002, СНЧ, 42); **6)** с. Надорожна Тлум. р-ну: Ксьондзове (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзове* (див. вище). Вони вказують на належність полів у давнину священикам.

Ксьондзове³, -ого; с.; пасовища; **1)** с. Парище Надв. р-ну: Ксьондзове (1998, Мих., 194); **2)** с. Павлівка Тисм. р-ну: Ксьондзове (2012, БЛ⁵, 249). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзове* (див. вище). Вони вказують на належність пасовищ у давнину священикам.

Ксьондзове⁴, -ого; с.; куток; с. Павлівка Тисм. р-ну: Ксьондзове (1997, Павл., 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому було засновано куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *ксьондз* (див. вище).

Ксьондзькá¹, -ої; ж.; гори, горби, підвищення; **1)** с. Незвисько Гор. р-ну; вар. *Ксьондзова Гора*: Ксьондзька (2004, УШ); Ксьондзова Гора (2009, ГСС, 12); Ксьондзька (2011, Експ.); **2)** с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: Ксьондзька (2006, Експ.); **3)** с. Королівка Тлум. р-ну; вар. *Ксьондзька Гора*: Ксьондзька Гора (2012, БЛ⁵, 249); Ксьондзька (2012, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзька* (*ксьондзова*), що вказує на належність землі на горах у давнину *ксьондзам* (див. вище). Варіанти назв ускладнені номенклатурним терміном *гора*.

Ксьондзькá², -ої; ж.; урочища (ниви); **1)** с. Задубрівці Снят. р-ну: Ксьондзька (2011, УШ); **2)** с. Підвисоке Снят. р-ну: Ксьондзька (2011, УШ); **3)** с. Гарасимів Тлум. р-ну: Ксьондзька (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації при-

кметника *ксьондзька* 'належна ксьондзові або церкві'.

Ксьондзькѣ¹, -ого; с.; поля; **1** с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Ксьондзьке (2012, БЛ⁵, 249); **2** с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Ксьондзьке (2012, БЛ⁵, 249); **3** с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Ксьондзьке (2012, БЛ⁵, 249); **4** с. Іллінці Снят. р-ну: Ксьондзьке (2012, БЛ⁵, 249); **5** с. Русів Снят. р-ну: Ксьондзьке (2012, БЛ⁵, 249). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзьке* (див. вище). Вони вказують на належність полів у давнину священикам або церквам.

Ксьондзькѣ², -ого; с.; урочища; **1** с. Топорівці Гор. р-ну: Ксьондзьке (2005, СМТ¹, 49); Ксьондзьке (2008, УШ); **2** с. Раківчик Кол. р-ну: Ксьондзьке (2006, КВС, 138); **3** с. Струпків Кол. р-ну: Ксьондзьке (2011, УШ); **4** с. Черемхів Кол. р-ну: Ксьондзьке (2000, НІСЧ, 7); Ксьондзьке (2011, УШ); **5** с. Іллінці Снят. р-ну: Ксьондзьке (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзьке* (див. вище). Вони вказують на належність урочищ у давнину священикам або церквам.

Ксьондзький¹, -ого; ч.; видолинок (жоліб); с. Лука Гор. р-ну: Ксьондзький (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзький* (див. вище). Вона вказує на належність землі у видолинку в давнину *ксьондзові* (див. вище).

Ксьондзький², -ого; ч.; ліси; **1** с. Глинки Надв. р-ну: Ксьондзький (1998, Мих., 194); **2** с. Бортники Тлум. р-ну: Ксьондзький (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзький* (див. вище). Вони вказують на належність лісів у давнину *ксьондзам* (див. вище).

Ксьондзький³, -ого; ч.; ставок; с. Іллінці Снят. р-ну: Ксьондзький (1999, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *ксьондзький* (див. вище). Вона вказує на належність ставка в давнину *ксьондзові* (див. вище).

Ксьондзький Бѣрег, -ого, -а; ч.; куток; с. Корнич Кол. р-ну: Ксьондзький Берег

(2012, БЛ⁵, 249). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення, на якому розкинувся куток. В основі ороніма лежить апелятив *берег* зі значенням 'невелике підвищення' (Лісняк, 359), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *ксьондзький*, що вказує на належність землі на підвищенні в давнину *ксьондзові* або *ксьондзам* (див. вище).

Ксьондзький Вертіб, -ого, -еба; ч.; куток; с. Глушків Гор. р-ну: Ксьондзький Вертіб (2012, БЛ⁵, 249). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення, на якому розкинувся куток. В основі ороніма лежить апелятив *вертіб* зі значенням 'каміння, скали; печери', ускладнений атрибутивним членом – прикметником *ксьондзький*, що вказує на належність землі на підвищенні в давнину *ксьондзові* або *ксьондзам* (див. вище).

Ксьондзький Гай, -ого, -ю; ч.; ліс; с. Стриганці Тисм. р-ну: Ксьондзький Гай (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гай* 'невеликий, переважно листяний ліс' (ВТС, 170), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзький*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *ксьондзові* або *ксьондзам* (див. вище).

Ксьондзький Став¹, -ого, -у; ч.; ставок; с. Вербівці Гор. р-ну: Ксьондзький Став (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзький*, що вказує на належність гідрооб'єкта в давнину *ксьондзові* або *ксьондзам* (див. вище).

Ксьондзький Став², -ого, -у; ч.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: Ксьондзький Став (2008, УШ); Ксьондзький Став (2011, МП). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування ставка (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Ксьондзькі Помірки, -их, -ів; мн.; поле; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Ксьондзькі Помірки (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *помірки*, мн. від *помірок* ‘шмат городу, поля, що є додатковим наділом; прирізок’ (ВТС, 856), а атрибутивним членом – прикметник *ксьондзькі*, що вказує на належність поля в давнину *ксьондзові* або *ксьондзам* (див. вище).

Куба, -и; ж.; куток; с. Саджавка Надв. р-ну: Куба (1998, Мих., 194); Куба (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування острова та країни в Карибському морі. Вона має конотативне значення і вказує на значну віддаленість кутка від центру села. О. І. Михайлюк припускає, що ця назва, окрім того, є жартівливим зіставленням з найменуванням сусіднього села *Кубайвка* (див. далі), що зумовлено тією ж географічною ознакою (Мих., 117).

Кубайв, -євого; ч.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Кубайв (2006, КГ, 21); Кубайв (2008, БГ, 14). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Кубай*, пор. п-ще *Кубай* (СП, 195; Богдан, 147).

Кубайівка¹, -и; ж.; село; Надв. р-н; нал. до Саджавської с/р; віддаль до Надвірної – 26 км, до Івано-Франківська – 44 км: Kubajówka (1855, AKKGL, Bl. 48); Kubajówka (1884, SG, V, 914); Кубайівка (1947, АТП, 510); Кубайівка (2009, ІФ АТП⁷, 164). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Кубай* (див. вище).

Кубайівка², -и; ж.; урочище; між сс. Середній Майдан та Кубайівка Надв. р-ну: ур. Кубайівка (2011, КР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), біля якого розкинулося урочище.

Кубайівчина, -и; ж.; поточина; п. Біленької л. Рінистого пр. Баб’янки л. Сербеню п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Кубайівка Надв. р-ну, Боднарівка Кол. р-ну: Кубайівчина (2006, КВС, 10). – Назва утворена за допомогою

суфікса -ин(а) від ойконіма – найменування села *Кубайівка* (див. вище), з території якого витікає поточина.

Кубанський, -ого; ч.; потік; пр. Губеню л. Дзвинячу л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Кубанський (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *кубанський*, що є, очевидно, фонетичним варіантом від *ковбанський* ‘який витікає з *ковбані* – глибокої ями, заповненої водою або який має *ковбані* – ями’, пор. *ковбаня* ‘глибока яма, заповнена водою; яма в річці’ (Мар., 231), зах.-пол. *кубаня* ‘яма з водою, у якій перуть білизну; т. с., що купало; т. с., що водопій’ (СЗПГ, I, 260).

Кубань, -і; ж.; куток; с. Підгір’я Бог. р-ну: Кубань (2012, БЛ⁵, 249). – Назва, очевидно, утворена семантичним способом від апелятива *кубань*, що є фонетичним варіантом від *ковбані*, *ковбаня* (див. вище). Можливо також, що ця назва є результатом трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування природно-етнографічної зони півдня Росії й має конотативне значення, вказуючи на врожайну землю на кутку.

Кубаня, -і; ж.; сухе річище; с. Видинів Снят. р-ну: Кубаня (2012, БЛ⁵, 249). – Назва, очевидно, утворена семантичним способом від апелятива *кубаня*, що є фонетичним варіантом від *ковбаня* (див. вище). Вона вказує на наявність у річищі ям, наповнених водою.

Кубашин, -ого; ч.; ліс; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Kubaszyn (1935, MT Rogoju). – Назва є посесивним утворенням на -ин від антропоніма *Кубаш*, пор. п-ще *Кубаш* (Експ.), блр. *Кубаш* (Бір., 225), похідне *Кубашек* (Редько, I, 549).

Кубина, -ої; ж.; куток; с. Довге Тисм. р-ну: Кубина (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Куба*, пор. п-ще *Куба* (ІФД, 286).

Кубин Клин, -ого, -у; ч.; поле; с. Підвисоке Снят. р-ну: Кубин Клин (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* ‘частина земельного угіддя, що вирізняється

за певною ознакою (за родом посіву тощо)' (ВТС, 433), 'площа землі клиноподібної форми' (СБГ, 209), а атрибутивним членом – прикметник *Кубин*, що вказує на належність поля в давнину *Кубі*, пор. п-ще *Куба* (див. вище).

Кубіри, -ів; мн.; урочище; с. Рогиня Гор. р-ну: Кубори (2008, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плюралізації та онімізації апелятива *кубор*, що є фонетичним варіантом від *ковбир*, *ковбір*, *ковбур* 'глибока тиха вода; яма у воді, ковбаня; стрімка западина у воді; заросле болото; вікнина у болоті' (ЕСУМ, II, 481), 'яма у воді, утворена її падінням' (Мар., 231). Вона вказує на те, що в урочищі є ями, наповнені водою.

Кугутівка, -и; ж.; куток; с. Чернів Тисм. р-ну: Кугутівка (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Кугут*, пор. п-ще *Кугут* (СП, 195).

Кудлівське, -ого; с.; лісове урочище; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Кудлівське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Кудла*, пор. п-ще *Кудла* (ІФД, 286).

Кудярка, -и; ж.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Кудярка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, якій, мабуть, належало колись поле, пор. п-ще *Кудяр* (Експ.). Можливе також утворення цього мікротопоніма за допомогою суфікса *-к(а)* у посесивній функції від названого вище прізвища.

Кузенків Вівіз, -ового, -озу; ч.; дорога та пасовище навколо неї; с. Залуччя Снят. р-ну: Кузенків Вівіз (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вивіз* 'недовге, але круте підвищення на дорозі; підвищення' (Мар., 220), 'невеликий земляний насип' (Лісняк, 359), 'гірська ущелина; вузька доріжка' (Нг., 51), 'дорога, що йде вгору' (Онишк., I, 97), а атрибутивним членом – прикметник *Кузенків*, що вказує на належність землі навколо дороги в давнину *Кузенкові*, пор. п-ще *Кузенко* (ІФД, 286).

Кузикові Горобді, -их, -ів; мн.; поле; с. Попельники Снят. р-ну: Кузикові Горооди (2012, НПС, 175). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горооди*, мн. від *город* 'ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів' (ВТС, 192), 'земельний наділ, ділянка ґрунту' (Мих., 66), а атрибутивним членом – прикметник *Кузикові*, що вказує на належність поля *Кузикові*, пор. п-ще *Кузик* (ІФД, 286).

Кузів¹, -евого; ч.; горб; 435 м; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Кузів (2008, ЛСМ, 14). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Кузь*, пор. особове ім'я *Кузь* < *Кузьма* (СУІ, 185–186), п-ще *Кузь* (ІФД, 287).

Кузів², -евого; ч.; куток; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Кузів (1998, Мих., 194); Кузів (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Кузьмін¹, -ого; ч.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Kuźmin (1855, АККГЛ, ВІ. 48). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Кузьма*, пор. особове ім'я *Кузьма* (СУІ, 185), п-ще *Кузьма* (ІФД, 287).

Кузьмін², -ого; ч.; лан; с. Побережжя Тисм. р-ну: Кузьмин (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Кузьма* (див. вище).

Кузьминієць, -нцю; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Гута Бог. р-ну: Kuzmieniec (1914 (1894), КуК Р); Кузьминієць (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори, з якої стікає потік, пор. гора *Кузьминієць* (НГПФ, 200). В основі ороніма лежить, очевидно, антропонім *Кузьмин*, пор. п-ще *Кузьмин* (ІФД, 287).

Кузьминієцький Перевал, -ого, -у; ч.; перевал; між гт. Середня й Висока, сс. Гута Бог. р-ну, Осмолода Рожн. р-ну: przełęcz Kuźmieniecka (2000, PBWG, 83); przełęcz

Kuźmieniecka (2008, Gorgany, 292). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *перевал* ‘найнижче і найдоступніше для переходу місце в гірському хребті чи масиві’ (ВТС, 717), а атрибутивним членом – прикметник *кузьминецький*, що вказує на розташування топооб’єкта біля гори *Кузьминець* (див. вище).

Куклівка¹, -и; ж.; поле; с. Іллінці Снят. р-ну; вар. *Кукулівка*: Куклівка (2004, ТСК¹), Куклівка (2006, К КР); Кукулівка (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Кукла*, пор. п-ще *Кукла* (ПЗУ, 311); б) суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від псл. географічного терміна періоду слов’янських міграцій у гірські масиви **kukъla* ‘плато, гора, нерівна гора, гора, поросла лісом’ (Куркина¹, 43) < **kuka* ‘крюк, вигин, заворот’ (< і.-є. гнізда **keu-k-*, **kou-k-* ‘згинати, скривлювати; загнуте’ (ЕССЯ, 13, 86–87, 94–95); у такому разі вона вказує на рельєф поля; в) суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від апелятива *кукіль* (бот.) ‘бур’ян родини гвоздикових із темно-рожевими, зрідка білими квітками й отруйним насінням; росте серед хлібних злаків’ (ВТС, 471). Остання версія видається найбільш вірогідною. Очевидно, назва колись звучала як *Куклівка*, пізніше трансформувалася в *Куклівка* та *Кукулівка*.

Куклівка², -и; ж.; поточина; л. Дубівця п. Пруту; с. Іллінці Снят. р-ну: Куклівка (1999, Експ.); Куклівка (2004, ТСК¹); Куклівка (2006, К КР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), з якого витікає поточина.

Кулакóвського, -ого; ч.; пасовище; с. Волосів Надв. р-ну: Кулаковського (1998, Мих., 194). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Кулаковський*, пор. п-ще *Кулаковський* (Редько, I, 555).

Кулачин¹, -а; ч.; потік; п. Турецького л. Пруту л. Дунаю; довжина – 8 км; сс. Кулачин (тепер част. м. Снятин) Снят. р-ну, Оршівці Черн. обл.; давні назви – *Колочин*,

Колачин: Колочинь (1433, Р., 125); Колочинь (1445, ССУМ, I, 491); Colaczyn (поч. XVI ст., Карп., ТБ, 141); Кулачинь (1875, ЗРГО, II, 292, 305); Кулачин (1979, СГУ, 300); Кулачин (2012, НПС, 17). – Спираючись на давні фіксації назви, Ю. Карпенко виводить її від апелятива **колоча*, що походить із *колот*, *колотнеча* ‘сварка, бійка’ (Грінч., II, 272–273). Таке трактування відповідає історичним подіям, оскільки потік був межею між Польщею та Молдавією й на його берегах часто відбувалися збройні сутички. Сучасна форма гідроніма, що вживається десь з XVIII–XIX ст., виникла внаслідок чергувань голосних й асоціюється з апелятивом *кулак*. Д. Г. Бучко припускає, що назва потоку має відантропонімне походження, не пояснюючи при цьому, яким антропонімом вона мотивована (Бучко, 83). М. Л. Худаш вважає її посесивним утворенням на *-ин* від антропонімів *Колача* або *Колака*, що є похідними утвореннями на *-а* від *Колач* чи *Колакъ*, пор. п-ще *Колач* (Дов., I, 410), блр. *Калач* (Бір., 171), ст.-п. *Kolacz* (SSNO, III, 54), хорв. *Kolac* (Leks., 306). Що стосується названих вище антропонімів, то він виводить їх із *Кољ*, гіпокористики давніх імен типу *Колимир*, *Колослав*, *Коловрат* (Худ.¹, 183).

Кулачин², -а; ч.; кол. окреме село, від 25 серпня 1979 року част. міста Снятин: Colaczyn (1458, AGZ, VI, 39); Colaczyn (1503, MRPS, III, 65); w Kołaczynie (1734, АЮЗР, III/III, 103); Kułaczyn (1739, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 243, с. 1993); Kułaczyn (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 57); Kołaczyn, albo Kułaczyn (1883, SG, IV, 271); Kułaczyn (1933, MT Sn.); Кулачин (1947, АТП, 515); Кулачин (1961, ІФ АТП¹, 62); Кулачин (1975, ІФ АТП⁴, 54); Кулачин (2012, НПС, 17). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на березі якого розкинулося село.

За народним переказом, село заснували ковалі й стельмахи, які вміли добре робити возові колеса, тобто *чинити кола*. Від цього виразу нібито й утворена його назва.

Кулачківці¹, -ів; мн.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 33 км, до Івано-Фран-

ківська – 75 км; давня назва – *Колачківці*: Colaczkowce (1442, ЛЦДІА (у м. Києві), ф. 1, опр. 1, спр. 5, л. 383 зв.); Colaczkowce (1469, *ŽDz*, 18/1, 38); Kolaczkowce (1579, *ŽDz*, XVIII/I, 103); Kolaczkowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kułaczkowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 69); Kułaczkowce (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Kułaczkowce (1883, SG, IV, 869); Кулачківці (1947, АТП, 503); Кулачківці (2009, ІФ АТП⁷, 164). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які започаткували село, пор. давнє особове ім'я *Колачко* (Бучко, 83), п-ща *Колачко* (Дов., I, 410), *Кулачко* (Богдан, 149). Зміна ненаголошеного [o] в [y] в основі назви відбулася під впливом розмовного мовлення, для якого характерне “укання” – вимова голосного [o] в ненаголошеній позиції як [y].

Кулачківці², -ів; мн.; горб; с. Кулачківці Снят. р-ну: Kułaczkowce (1855, АККГЛ, ВІ. 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Кулачківці³, -ів; мн.; куток; с. Балинци Снят. р-ну: Кулачківці (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), з боку якого розкинувся куток. Можлива також мотивація цього мікротопоніма катойконімом *кулачківці* ‘вихідці (переселенці) з с. *Кулачківці* (див. вище)’.

Кулешівська, -ої; ж.; част. села (куток) Яблунька Бог. р-ну: Kuleszewska (1934, SDW, № 22, s. 237). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-евськ(a)* від антропоніма *Кулеш* чи *Кулеша*, пор. п-ща *Кулеш* (СП, 198), *Кулеша* (ІФД, 288). Можлива також мотивація цього мікротопоніма однозвучним антропонімом – прізвиськом жінки, що проживала колись на кутку.

Куликів, -ового; ч.; урочище (луг); с. Троїця Снят. р-ну: Kulików (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 258, арк. 25); Куликів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Кулик*, пор. п-ще *Кулик* (ІФД, 288).

Кулинюків Вертіб, -ового, -ебу; ч.; карстова воронка; с. Олеша Тлум. р-ну: Кулинюків Вертіб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вертіб* зі значенням ‘яма з водою на полі’ (ЕСУМ, I, 358), а атрибутивним членом – прикметник *Кулинюків*, що вказує на розташування воронки на полі, яке належало колись *Кулинюкові*, пор. п-ще *Кулинюк* (ІФД, 288).

Кульчицьківка, -и; ж.; кол. куток міста Коломия: Кульчицьківка (1988, КК, 38). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Кульчицький*, пор. поширене в місті п-ще *Кульчицький* (ТД КР, 87).

Кумá, -и; ж.; урочища (поля); 1) с. Ганківці Снят. р-ну: Кума (2005, СГГ, 8); Кума (2012, НПС, 83); 2) с. Задубрівці Снят. р-ну: Кума (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кума* ‘хрещена мати щодо до батьків хрещеника й до хрещеного батька; мати дитини щодо до хрещеного батька й хрещеної матері’ (ВТС, 472). Вона вказує на те, що колись ці поля пани віддали своїм кумам, що й зафіксовано в їх найменуваннях.

Кунісівці, -ів; мн.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 35 км, до Івано-Франківська – 78 км: Cunysowce (1461, AGZ, XII, 270); Kunyszowce (1578, *ŽDz*, XVIII/I, 88); Kuniszowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kunisowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 83); Kunisowce (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Kuniszowce, Kunisowce (1883, SG, IV, 879); Кунісівці (1947, АТП, 518); Кунісівці (2009, ІФ АТП⁷, 164). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи власника, які започаткували село, пор. давня особова назва **Кунис* (Бучко, 83), ст.-п. *Kunisz* (SSNO, III, 200) < *Кунис[лавъ]* (Грк., 116; Пач., 32).

Куницька Пасіка, -ої, -и; ж.; ліс; с. Стриганці Тисм. р-ну: Куницька Пасіка (2011, Осташі). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування розчищеної від кущів і дерев

ділянки, на якій виріс ліс. В основі мікротопоніма лежить апелятив *пасіка* 'викорчувана ділянка лісу, призначена для розведення бджіл; пасіка; борть' (ЕСУМ, II, 127), 'місце, де вирубано ліс; викорчувана ділянка; корчунок' (Нг., 90), 'вирубана ділянка лісу' (Онишк., II, 44), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Куніцька*, що вказує на належність ділянки в давнину *Куніцькому*, пор. п-ще *Куніцький* (ІФД, 289).

Купелів, -ева; ч.; село; Тлум. р-н; нал. до Нижнівської с/р; віддаль до Тлумача – 23 км, до Івано-Франківська – 29 км: *Kupylów* (1900, SGG, 699); *Kopelów* (1905 (1874), KuK TT); *Koryłów* (1914, GKK); *Kupilów* (1926, MT T); *Kupylów* (1934, SDW, № 24, s. 296); *Купелів* (2009, ІФ АТП⁷, 164). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування монастиря, на землях якого виникло село, пор. *monaster Cupilow* (1443, AGZ, XII, 117), *monaster Cypylow* (1445, AGZ, XII, 141). В основі ергоніма лежить, очевидно, антропонім *Купил*, що є фонетичним варіантом особової назви *Копил*, пор. ст.-п. *Huenusz Korpil* (SSNO, III, 76), п-ще *Копил* (Редько, I, 505).

Купиновата, -ої; ж.; присілок; с. Нивочин Бог. р-ну: *Купиновата* (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *купиновата* 'вкрита подекуди *купинами*' (Експ.). Вона вказує на характер місцевості, на якій виник присілок.

Купчаківка¹, -и; ж.; куток; смт Солотвин Бог. р-ну: *Купчаківка* (1976, ІФ АТП⁴, 76); *Купчаківка* (1997, ІФАТП⁶, 121); *Купчаківка* (2004, Терп., 16). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Купчак*, пор. поширене в селищі п-ще *Купчак* (Експ.).

Купчаківка², -и; ж.; горб; смт Солотвин Бог. р-ну: *Купчаківка* (2004, Терп., 16). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), який розкинувся на горбі.

Кургán, -у; ч.; горб; с. Михальче Гор. р-ну: *Курган* (2008, УШ). – Назва утворена

семантичним способом від апелятива *курган* (< псл. **kъrganъ*) 'насип над стародавньою могилою; у старі часи – високий земляний насип при дорозі, на кордоні і т. ін.; горб, гірка, що нагадують насип' (ВТС, 474), 'підвищення' (Мар., 234), 'високий земляний насип при дорозі; горб, гірка, що нагадують насип' (Лісняк, 359) < рос. *курган*, що є запозиченням з половецької (кипчацької) мови, пор. полов. *kurġan* 'твердиня; насипний вал, фортеця; висока могила', пов'язане з тюркським *kur-* 'спорудити, укріпити, зміцнити' < перського *gūrkhāne* від *gur* 'могила', *khane* 'дім' (ЕСУМ, III, 152).

Кургáни, -ів; мн.; поле; с. Семаківці Гор. р-ну: *Кургани* (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *курган* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні поля.

Курдибанів¹, -ового; ч.; куток; с. Слобода Кол. р-ну: *Курдибанів* (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Курдибан*, пор. поширене на Коломийщині п-ще *Курдибан* (ТД КР, 237).

Курдибанів², -ового; ч.; ліс; с. Слобода Кол. р-ну: *Курдибанів* (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Курдибан* (див. вище).

Курдибанів Пóтік, -ового, -оку; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: *Курдибанів Потік* (2006, КГ, 23). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Курдибанів*, що вказує на належність гідрооб'єкта в давнину *Курдибану*, пор. п-ще *Курдибан* (див. вище).

Курілівка, -и; ж.; джерело; пр. Турки л. Пруту л. Дунаю; с. Підгайчики Кол. р-ну: *Курилівка* (2006, КВС, 126). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування зниклого села, з території якого витікає джерело, пор. *село*

Кури́лівка (КВС, 126). В основі ойконіма лежить антропонім *Курило*, пор. особове ім'я *Курило* < *Кирило* (СУІ, 174), п-ще *Курило* (СП, 200).

Кури́лова, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Бортники Тлум. р-ну: Курилова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -*ов(а)* від антропоніма *Курило* (див. вище).

Курилю́ків, -ового; ч.; сад; с. Княже Снят. р-ну: Курилюків (2012, БЛ⁵, 249). – Назва є посесивним утворенням на -*ів* від антропоніма *Курилюк*, пор. п-ще *Курилюк* (ІФД, 289).

Курисі́вка, -и; ж.; куток; с. Вовчинець Ів.-Франк. мр: Курисівка (1975, АСЗ, I, 696). – Назва утворена за допомогою суфікса -*івк(а)* від антропоніма *Курис*, пор. п-ще *Кури́сь* (Редько, I, 563).

Кури́цьке, -ого; с.; урочище; с. Ковалівка Кол. р-ну: Курицьке (2006, КВС, 69); Курицьке (2008, Боєчко, 5); Курицьке (2012, БЛ⁵, 249). – Назва є посесивним утворенням на -*ськ(е)* від антропоніма *Курик*, пор. п-ще *Курик* (ІФ, 223).

Кури́цький, -ого; ч.; потік; л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Спас Кол. р-ну; вар. *Курацький*: Курицький (1995, НПК, 66); Курацький (2006, КВС, 156). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Ку́рів, -ова; ч.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Кигов (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, 169 зв.). – Назва є посесивним утворенням на -*ів* (< -*овъ*) від антропоніма *Кур*, пор. давнє особове ім'я *Кур* (Мор., 108).

Курі́тник, -у; ч.; поле; с. Загайпіль Кол. р-ну: Курітник (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *курі́тник* (діал.) 'т. с. що *курятник*; приміщення для курей' (ВТС, 475). Вона вказує на те, що на теперішньому полі колись утримували й відгодовували курей.

Курманю́кі, -ів; мн.; куток; с. Довге Тисм. р-ну: Курманюки (2012, Експ.). – На-

зва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ща *Курман* (ІФД, 290), *Курманюк* (Експ.).

Курмані́вкі, -ів; мн.; урочище (поле й ліс); с. Стриганці Тисм. р-ну: Курманівки (2011, Осташі). – Назва, очевидно, є здеформованою під впливом розмовного мовлення формою від *Курманюки*, що виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись урочищем, пор. п-ще *Курманюк* (див. вище). Можливе також утворення цього мікротопоніма за допомогою суфікса -*івк(у)* від антропоніма *Курман* (див. вище).

Курни́кі, -ів; мн.; поле; с. Радча Тисм. р-ну: Курники (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *курник* 'приміщення для курей' (ВТС, 474). Вона вказує на те, що на полі в давнину розводили й утримували курей.

Куртю́хі, -ів; мн.; урочище; с. Михалків Кол. р-ну: Куртюхи (2006, КВС, 100). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *куртюх*, що є фонетичним варіантом від *кортюх*, *коротюх* 'короткий гін' (Бучко, 81), 'короткий лан' (Експ.). Вона вказує на розміри урочища.

Курчэ́к, -а; ч.; поле; с. Тишківці Гор. р-ну: Курчєк (2012, БЛ⁵, 249). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника поля, пор. п-ще *Курчак* (ІФД, 290).

Куря́тник, -а; ч.; куток; с. Торговиця Гор. р-ну: Курятник (2012, БЛ⁵, 249). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *курятник* 'приміщення для курей' (ВТС, 475). Вона вказує на те, що на кутку колись розводили й утримували курей.

Кускови́ця, -і; ж.; урочища (ниви); 1) с. Далешеве Гор. р-ну: Кусковиця (2008, УШ); 2) с. Колінки Гор. р-ну: Кусковиця (2011, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кусковиця* 'розділена на куски земля' (Експ.).

Кў́сник¹, -у; ч.; поля; 1) с. Глибівка Бог. р-ну: Kusnyk (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6,

спр. 20, арк. 17, 26); Kusnik (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 11, арк. 19); Кусник (2011, УШ); 2) с. Росільна Бог. р-ну: Кусник (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кусник*, зменш. до *кусень* ‘частина, відділена, відбита і т. ін. від чого-небудь; шматок’ (ВТС, 475). Ідеться про те, що колись великі поля були розділені між селянами на невеликі шматки, кусники.

Кусник², -у; ч.; потік; л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 10 км, площа басейну – 23,4 км²; сс. Росільна, Хмелівка, Глибівка, Саджава Бог. р-ну; вар. *Хусник*: Chuśnik (1880, KuK S); Chusnik (1881, SG, II, 656); Хусникъ (1917, Машт., ДБ, 19); Chusnik (1932, МТ S); Хусник (1979, СГУ, 595); Кусник (1985, АСЗ, II, 667); Кусник (2003, Мороз, 5); Хусник (2009, РІФ). – Оскільки назва в писемних джерелах передана в різних формах – *Кусник* та *Хусник*, трактувати її однозначно важко. Можливо, вона є результатом трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), через яке протікає потік. Форма *Хусник* у такому разі є помилковою, допущеною, мабуть, іноземними картографами при нанесенні гідроніма на карти. Однак можливо, що ця форма є істинною, а *Кусник* – це вже народне її переключення. Що ж до походження назви *Хусник*, то найбільш імовірним є її трактування С. О. Вербичем, який вважає цей гідронім фонетично видозміненою формою від *Гусник* < *гусник* ‘чагарник’ (Вербич, ГСД, 175). Така точка зору знаходить підтримку й у топографічній характеристиці потоку, який протікає лісом та кушами.

Кусник³, -а; ч.; кутки (присілки); 1) с. Глибівка Бог. р-ну: Kusnyk (1934, SDW, № 22, s. 244); 2) с. Саджава Бог. р-ну: Kusnyk (1934, SDW, № 22, s. 246); Кусник (2010, Експ.); Кусник (2003, Мороз, 6); 3) с. Хмелівка Бог. р-ну; вар. *Хусник*: Chusnik (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 16, арк. 17); Kusnyk (1934, SDW, № 22, s. 244); Кусник (2006, Бабій, 9); Кусник (2012, БЛ⁵, 249). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулися кутки (присілки).

Кусник⁴, -у; ч.; ліс; с. Глибоке Бог. р-ну: Кусник (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинувся ліс.

Кусник⁵, -у; ч.; урочище; с. Хмелівка Бог. р-ну: Кусник (2012, ХПЛ, 450). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Кут¹, -а; ч.; урочища (поля); 1) с. Міжгір’я Бог. р-ну: Кут (2011, УШ); 2) с. Глушків Гор. р-ну: Кут (1978, Гор., 480); 3) с. Михальче Гор. р-ну: Кут (2008, УШ); 4) с. Корнів Гор. р-ну: Кут (2008, УШ); 5) с. Топорівці Гор. р-ну: Кат (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 44, арк. 2); Кат (1880, KuK Z); Кут (2005, СМТ¹, 49); Кут (2008, УШ); 6) с. Торговиця Кол. р-ну: Кут (2011, УШ); 7) с. Будзин Тлум. р-ну: Кут (2012, Експ.); 8) с. Колінці Тлум. р-ну: Кут (2011, УШ); 9) с. Петрів Тлум. р-ну: Кут (2006, Гач., 9); Кут (2011, УШ); 10) с. Хотимир Тлум. р-ну: Кут (1973, Кобил., 272); 11) с. Яківка Тлум. р-ну: Кут (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кут* (< псл. **kortь*) з одними із значень: ‘частина якої-небудь території, місцевості’ (СУМ, IV, 417), ‘далеке урочище’, ‘нависла гора чи відріг гори’, ‘хутір’, ‘тип поселення, у якому поселилися бідняки’ (СНГТ, 322–323), ‘присілок, хутір’ (СГБТ, 527), ‘мис на річці’ (Череп., 118), ‘ділянка клиноподібної форми; відособлене місце; закут’ (Яшкін, 102).

Кут², -а; ч.; кутки (вулиці); 1) с. Городниця Гор. р-ну: Кут (2012, Експ.); 2) с. Борщів Снят. р-ну: Кут (2011, УШ); 3) с. Красноставці Снят. р-ну: Кут (2011, УШ); Кут (2012, НПС, 137); 4) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Кут (2012, Експ.); 5) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Кут (1997, Єз., 190); 6) с. Вікняни Тлум. р-ну: Кут (2011, УШ); 7) с. Делева Тлум. р-ну: Кут (2011, УШ); 8) с. Кутище Тлум. р-ну: Кут (2012, БЛ⁵, 249); 9) с. Петрилів Тлум. р-ну: Кут (2011, УШ); 10) с. Петрів Тлум. р-ну: Кут (2012, Експ.); 11) с. Новосілка Тлум. р-ну: Кут (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кут* зі значенням ‘частина села’ (Експ.), ‘частина території села; закутина’ (Худ.², 24).

Кут від Вікна, словосп.; куток; с. Чернятин Гор. р-ну: Кут від Вікна (1978, Гор., 476). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* (див. вище), а атрибутивним членом – прийменниково-онімний комплекс, що складається з прийменника *від*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта біля іншого об'єкта чи суб'єкта або на його початок біля цього об'єкта, та ойконіма – найменування села *Вікно* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кут від Глушків, словосп.; куток; с. Чернятин Гор. р-ну: Кут від Глушкова (1978, Гор., 476). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* (див. вище), а атрибутивним членом – прийменниково-онімний комплекс, що складається з прийменника *від* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Глушків* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Кут-Долішній, -а, -нього; ч.; куток; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Кут-Долішній (1995, ТМН, 13). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, в якому опорним компонентом є апелятив *кут* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *долішній* 'який міститься або розташований внизу; нижній' (ВТС, 237).

Кутець, -тя; ч.; куток; с. Ямниця Тисм. р-ну: Кутець (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кутець*, дем. від *кут* (див. вище).

Куті¹, -ів; мн.; урочища (поля, пасовища, сінокоси; 1) с. Городниця Гор. р-ну: Kuty (1887, SG, VIII, 864); 2) с. Прикмище Гор. р-ну: Кути (2012, БЛ⁵, 249); 3) с. Микитинці Ів.-Франк. м/р: Kuty (1932, МТ S); 4) с. Богородичин Кол. р-ну: Kaṭy (1933, МТК); 5) с. Виноград Кол. р-ну: Кути (2012, БЛ⁵, 249); 6) смт Отинія Кол. р-ну: Кути (1998, От., 16); Кути (2006, КВС, 116); Кути (2011, УШ); 7) с. Раківчик Кол. р-ну: Кути (2006, КВС, 138); 8) с. Братківці Тисм. р-ну: Кути (1995, ТМН, 12); 9) с. Драгомирчани Тисм.

р-ну: Kaṭy (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 28, арк. 45); Кути (2008, РДХ, 356); 10) с. Красилівка Тисм. р-ну: Кути (2010, УШ); 11) с. Клубівці Тисм. р-ну: Кути (1995, ТМН, 21); Кути (2005, Карпів, 10); 12) с. Одаї Тисм. р-ну: Кути (2012, БЛ⁵, 249); 13) с. Сілець Тисм. р-ну: Кути (2002, СНЧ, 42). – Назви утворені способом плоралізації та онімізації апелятива *кут* (див. вище).

Куті², -ів; мн.; кутки; 1) с. Копачинці Гор. р-ну: Кути (2008, УШ); 2) с. Прикмище Гор. р-ну: Кути (2008, УШ); 3) с. Семаківці Кол. р-ну: Кути (2006, КВС, 142); 4) с. Тростянець Снят. р-ну: Kaṭy (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 13, спр. 75, арк. 18); Кути (2011, УШ). – Назви утворені способом плоралізації та онімізації апелятива *кут* (див. вище).

Куті³, -ів; мн.; ліс; с. Парище Надв. р-ну: Кути (1998, Мих., 194). – Назва утворена способом плоралізації та онімізації апелятива *кут* (див. вище).

Кутік, -у; ч.; поля; 1) с. Потічок Снят. р-ну: Кутік (2012, БЛ⁵, 249); 2) с. Загвіздя Тисм. р-ну: Кутік (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *кутик*, дем. від *кут* (див. вище).

Кутіще¹, -а; с.; с. Жураки Бог. р-ну: Кутіще (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кутище* зі значенням 'місце, де сходяться декілька доріг, що утворюють кути' (Експ.).

Кутіще², -а; с.; село; Тлум. р-н; с/р; віддалі до Тлумача – 12 км, до Івано-Франківська – 34 км; давні назви – *Кутищиці*, *Кутиська*: *Кутищи (межи Кутищи, 1419, Р., 91); Kutyszcz (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); Kutyska (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kutyska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 110); Kutyska (1855, АККГЛ, Bl. 45); Kutyska, ruskie Kutyszcz (1884, SG, V, 6); Кутіще (1947, АТП, 518); Кутіще (2009, ІФ АТП⁷, 164). – Давня назва утворена способом плоралізації та онімізації апелятива *кутище* 'місце, де був кут – мис на річці' (Бучко, 84). Вона вказує на те, що село виникло на місі, який утворював Дністер. Сучасне найменування села, офіційно введене в повоєнний період, є сингулярною формою давньої назви.

Кутіші, -иш; мн.; куток; с. Ластівці Бог. р-ну: Кутиші (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *кутище* зі значенням ‘місце кутоподібної форми’ (УШ). Вона вказує на те, що на кутку сходяться три дороги, які утворюють трикутні частини села.

Кутільниця, -і; ж.; пасовище; с. Парище Надв. р-ну; вар. *Кутільниці*: Кутільниці (1998, Мих., 194); Кутільниця (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кукільниця* (розм. *кутільниці*) (бот.) ‘в’язіль барвистий’, ‘смілка бобовидна’ (ЕСУМ, III, 128) (зі зміною на діалектному ґрунті [к] на [т] перед [і]). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Кутовé, -ого; с.; урочище; с. Стецівка Снят. р-ну: Кутове (2012, НПС, 220). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *кутове* ‘розташоване в куті вздовж річки’ (Експ.).

Кут Савіцького, -а, -ого; ч.; куток; с. Вільхівці Гор. р-ну: Кут Савіцького (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина населеного пункту’ (Експ.), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене антропонімом – прізвиськом поляка *Савіцький*, який започаткував куток, у родовому відмінку.

Кутське¹, -ого; с.; передмістя м. Коломия: Kutyer Vorst. (1855, AKKGL, Bl. 49); Kuckie (1880, VOV, 342); Kuckie (1900, SGG, 292); Кутське передмістя (2008 (1877), Вайгель, 69). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *кутське* ‘яке знаходиться, розташоване з боку смт *Кути*, що на Косівщині’.

Кутське², -ого; с.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну: Kutskie (1900, SGG, 607); Кутське (2008, Близнюк, 11); Кутське (2010, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *кутське* ‘яке заснували, на якому жили, яким володіли вихідці із смт *Кути* на Косівщині’.

Кутські Городи, -их, -ів; мн.; земельне угіддя; с. Тучапи Снят. р-ну: Кутські Города

(2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *города*, мн. від *город* ‘ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів’ (ВТС, (192), а атрибутивним членом – прикметник *кутські*, що вказує на належність угідь у давнину громаді чи окремим жителям смт *Кути* на Косівщині.

Кутузівка, -и; ж.; гора; с. Палагичі Тлум. р-ну: Кутузівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Кутузов*, пор. п-ще *Кутузов* (СП, 201).

Кутюкóва, -ої; ж.; поляна; с. Перерісль Надв. р-ну: Кутюкова (2009, ППН, 18). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Кутюк*, пор. п-ще *Кутюк* (СП, 202).

Кухарéнка, -а; ч.; ліс; с. Троїця Снят. р-ну: Кухаренка (2011, УШ). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Кухаренко*, пор. п-ще *Кухаренко* (СП, 202).

Кухéнька, -и; ж.; поле; с. Городниця Гор. р-ну: Кухенька (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кухенька*, зменш.-пестл. від *кухня* ‘спеціально пристосоване приміщення з піччю, плитою і т. ін. для готування їжі’ (ВТС, 475). Вона вказує на те, що колись на полі була невеличка кухня, на якій готували їжу для тих, хто збирав урожай.

Кўхня, -і; ж.; поле; між с. Підвисоке та Красноставці Снят. р-ну: Кухня (1982, КС, 126). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *кухня* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись готували їжу для селян, які тут працювали.

Кўций Клин, -ого, -у; ч.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: Куций Клин (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* ‘частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за родом посіву тощо)’ (ВТС, 433), ‘площа землі клиноподібної форми’ (СБГ, 209), а атрибутивним членом – прикметник *куций* ‘недостатньої довжини; короткий’ (ВТС, 476), що вказує на розміри поля.

Куційка, -и; ж.; урочище (нива, поле); с. Клубівці Тисм. р-ну: Куційка (1995, ТМН, 21); Куційка (2005, Карпів, 10). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, мабуть, належала колись земля в урочищі або вона тут проживала, пор. п-ще *Куцій* (ІФД, 290).

Кучугівський Бєрег¹, -ого, -у; ч.; горб, підвищення; с. Красна Надв. р-ну: Кучугівський Берег (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* ‘круча; невелике підвищення’ (Лісняк, 359), ‘круча, стрімкий схил; гористе місце, пасовисько’ (ІГ, 23), ‘зарослий лісом горб’ (ЕСУМ, I, 170), ‘підвищення; гора; стік гори’ (Нг., 32), а атрибутивним членом – прикметник *Кучугівський*, що вказує на належність горба в давнину

Кучугівському, пор. п-ще *Кучугівський* (Експ.).

Кучугівський Бєрег², -ого, -а; ч.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Кучугівський Берег (1998, Мих., 194); Кучугівський Берег (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Кушерівка, -и; ж.; кол. хутір біля с. Грушка Тлум. р-ну, тепер його куток: *Kuszerówka* (1900, SGG, 699); *Kuszerówka* (1926, МТ Т); Кушерівка (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Кушер*, пор. п-ще *Кушер* (Експ.), похідне *Кушеркін* (Бучко, 84).

Кушнірівка, -и; ж.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Кушнірівка (2003, УШ); Кушнірівка (2012, НПС, 234). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Кушнір*, пор. п-ще *Кушнір* (ІФД, 291).

Л

Лабин Горб¹, -ого, -а; ч.; горб; с. Стриганці Тисм. р-ну: Лабин Горб (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Лабин*, що вказує на належність орооб’єкта *Лабі*, пор. поширене в селі п-ще *Лаба* (Експ.; ТДТ, 154).

Лабин Горб², -ого, -а; ч.; поле; с. Стриганці Тисм. р-ну: Лабин Горб (2009, БЛ², 177). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Лáгодець, -дцю; ч.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну; вар. *Лагодиць*: Лагодиць (2002, СНЧ, 42); Лагодець (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від дієслівної основи *лагоди-ти* ‘готувати, приготувати’ (ВТС, 478). Тут ідеться про дрова, які заготовляли в лісі, на місці якого було облаштоване поле. Варіант назви з’явився під впливом місцевих говірок, у яких ненаголошений

[e] вимовляється як [u]. Можлива також мотивація найменування поля похідним однозвучним антропонімом – прізвиськом чи прізвиськом людини, яка володіла колись ним, пор. п-ще *Лагода* (Худ.¹, 197).

Лáдзева Горá¹, -ої, -и; ж.; горб; с. Олешів Тлум. р-ну: Ладзева Гора (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Ладзева*, що вказує на належність орооб’єкта *Ладзеві*, пор. особове ім’я *Ладзьо* < *Владзьо* < *Володимир* (СУІ, 74).

Лáдзева Горá², -ої, -и; ж.; поле; с. Олешів Тлум. р-ну: Ладзева Гора (2012, БЛ⁵, 250). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Ладілово Болото, -ого, -а; с.; болотисте урочище; с. Угорники Кол. р-ну: Ладилово Болото (2005, УКС, 7); Ладилово Болото

(2012, БЛ⁵, 250). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *болото* ‘мокра заболочена низина; мокре місце між горбами’ (Мар., 218), ‘грузьке місце з надмірно зволуженим ґрунтом’ (Лісняк, 360), ‘розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою’ (СБГ, 35–36), а атрибутивним членом – прикметник *Ладилото*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Ладилоті*, пор. особове ім’я *Ладило* < *Владислав* (СВІ, 75), п-ще *Ладілова* (ІФД, 292).

Ладівка¹, -и; ж.; горб; с. Чортовець Гор. р-ну: Ładułka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 6, арк. 37); Ładówka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 125, арк. 57); Ладівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ivk(a)* від антропоніма *Лада*, пор. особове ім’я *Лада* (СВІ, 189), що походить, на думку М. Л. Худаша, від *Ладъ* < *Ладимиръ*, *Ладиславъ* (Худ.¹, 197).

За розповідями місцевих жителів, так звали дівчину господаря, який жив недалеко від горба.

Ладівка², -и; ж.; поточина; пр. Чортівця п. Хотимирки п. Дністра; с. Чортовець Гор. р-ну: Ладівка (1979, СГУ, 308). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), з якого стікає поточина.

Лаз¹, -а; ч.; кутки; **1** с. Богрівка Бог. р-ну: Łaz (1935, МТ Pogoń); **2** с. Парище Надв. р-ну: Лаз (1998, Мих., 194); Лаз (2011, Експ.); **3** с. Троїця Снят. р-ну: Лаз (2011, УШ); Лаз (2012, НПС, 227); **4** с. Тростянець Снят. р-ну: Лаз (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лаз* ‘гірський луг; лісова галявина’ (Мар., 234), ‘лісова поляна’ (Лісняк, 361), ‘викорчувана ділянка лісу, призначена під пасовисько або під поле’ (ССУМ, I, 537), ‘сіножать, лука; пасовище’ (ГГ, 109), ‘мала ділянка поля в горах’, ‘поле, залишене під пасовище; поле під лісом: шматки землі між потоками або на верхах гір; поле далеко від села’ (Онишк., I, 402), пор. с.-х. *лаз* ‘стежка; мале поле в горах; корчунк лісу; лісовий бурелом’, макед. *лазиште* ‘розкорчоване міс-

це’, рум. *laz* ‘цілина; розчищене під рілля місце’ (Кобил., ЛС, 46) < псл. **lazъ* ‘місце, розчищене від лісу; лісова галявина’ (ЕСУМ, III, 182). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Лаз², -у; ч.; урочища (поля, пасовища); **1** с. Гута Бог. р-ну: Лаз (2011, УШ); **2** с. Слобода Кол. р-ну: Лаз (2012, БЛ⁵, 250); **3** с. Парище Надв. р-ну: Лаз (2009, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лаз* (див. вище).

Лаз³, -у; ч.; підвищення; с. Мишин Кол. р-ну: Лаз (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лаз* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі є гірський луг, галявина.

Лаз⁴, -а; ч.; куток; с. Мишин Кол. р-ну: Лаз (2006, КВС, 101). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Лаз⁵, -у; ч.; лісове урочище; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Лаз (2011, Бойко). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лаз* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс виріс на місці колишньої поляни.

Лазарева, -ої; ч.; поля; **1** с. Ганьківці Снят. р-ну; вар. *Лазерева*: Лазарева (2005, СГГ, 8); Лазарева (2012, БЛ⁴, 202); **2** с. Красноставці Снят. р-ну: Лазарева (2011, УШ). – Назви є посесивними утвореннями на *-ev(a, e)* від антропоніма *Лазар*, пор. особове ім’я *Лазар* (СВІ, 189), п-ще *Лазар* (ІФД, 292).

Лазарівське, -ого; с.; лісове урочище; с. Космач Бог. р-ну: Łazarzowskie (1855, АККGL, ВІ. 44). – Назва є посесивним утворенням на *-ivськ(e)* від антропоніма *Лазар* (див. вище).

Лазаруків, -ового; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Лазаруків (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* від антропоніма *Лазарук*, пор. п-ще *Лазарук* (ІФД, 292).

Лаз-Горішний, -а, -ого; ч.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Лаз-Горішний (1998, Мих., 194); Лаз-Горішний (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лаз* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *горіш-*

ний 'верхній; розташований на високому місці або на горі' (ВТС, 192), 'верхній' (Грінч., I, 312), що вказує на місце розташування кутка.

Лаз-Долішний, -у, -ого; ч.; ліс; с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Лаз-Долішний (1998, Мих., 194); Лаз-Долішний (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лаз* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *долішний* 'який міститься або розташований внизу; нижній' (ВТС, 237), що вказує на місце розташування лісу.

Лазу¹, -ів; мн.; лісові урочища; **1**) с. Глибоке Бог. р-ну: Łazy (1932, MT S); **2**) с. Гринівка Бог. р-ну: Лази (2011, УШ); **3**) с. Жураки Бог. р-ну: Лази (2011, УШ); **4**) с. Забережжя Бог. р-ну: Łazy (1855, AKKGL, Bl. 44); Łazy (1880, KuK S); Łazy (1932, MT S); **5**) с. Саджава Бог. р-ну: Лази (2003, Мороз, 5); Лази (2011, УШ); **6**) с. Виноград Кол. р-ну: Лази (2011, УШ); **7**) с. Ворона Кол. р-ну: Лази (2011, УШ); **8**) с. Спас Кол. р-ну: Лази (2011, УШ); **9**) с. Гвізд Надв. р-ну: Лази (1998, Мих., 194); **10**) с. Глинки Надв. р-ну: Лази (1998, Мих., 195); **11**) с. Камінне Надв. р-ну: Лази (1998, Мих., 195); **12**) с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Лази (1998, Мих., 195); **13**) с. Саджавка Надв. р-ну: Лази (1998, Мих., 195); **14**) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Лази (1998, Мих., 194); **15**) с. Березівка Тисм. р-ну: Лази (2012, БЛ⁵, 250); **16**) сс. Ганнусівка, Добровляни Тисм. р-ну: Лази (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *лаз* (див. вище). Вони вказують на те, що теперішні ліси з'явилися на місці колишніх полів і сіножатей.

Лазу², -ів; мн.; кутки; **1**) с. Жураки Бог. р-ну: Лази (2011, УШ); **2**) с. Забережжя Бог. р-ну: Лази (2011, УШ); **3**) с. Хмелівка Бог. р-ну: Łazy (1934, SDW, № 22, s. 244); Лази (2006, Бабій, 9); Лази (2012, БЛ⁵, 250); **4**) с. Дебеславці Кол. р-ну: Лази (2006, КВС, 44); Лази (2007, ЕКол., V, 19); **5**) с. Залуччя Кол. р-ну: Лази (2006, КВС, 55); **6**) с. Ковалівка Кол. р-ну: Лази (2008, МС, 154); **7**) с. Мишин Кол. р-ну: Лази (2006, КВС, 104); **8**) с. Молодятин Кол. р-ну: Лази (2008, БГ,

14); **9**) с. Спас Кол. р-ну: Лази (2011, УШ); **10**) с. Слобода Кол. р-ну: Лази (2006, КГ, 24); Лази (2006, КВС, 147); Лази (2011, УШ); **11**) с. Красна Надв. р-ну: Лази (2010, Експ.); **12**) смт Ланчин Надв. р-ну: Лази (2011, Експ.); **13**) с. Кубаївка Надв. р-ну: Лази (2010, Експ.); **14**) с. Новоселиця Снят. р-ну: Лази (2011, УШ); Лази (2012, НПС, 146). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *лаз* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Лазу³, -ів; мн.; ліси; **1**) с. Забережжя Бог. р-ну: Łazy (1882, SG, III, 131); Łazy (1932, MT S); **2**) с. Козина Тисм. р-ну: Лази (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *лаз* (див. вище). Вони вказують на те, що ліси проростають на колишніх галявинах.

Лазу⁴, -ів; мн.; урочища (поля, сінокося, пасовища); **1**) с. Кривець Бог. р-ну: Лази (2011, УШ); **2**) с. Маркова Бог. р-ну: Лази (2011, УШ); **3**) с. Хмелівка Бог. р-ну: Лази (2012, ХПЛ, 446); **4**) с. Хриплин Ів.-Франк. м/р: (1855, AKKGL, Bl. 44); **5**) с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: Łazy (1933, MT K); **6**) с. Корнич Кол. р-ну: Лази (2012, БЛ⁵, 250); **7**) с. Матеївці Кол. р-ну: Лази (1985, ІГ, II, 353); **8**) с. Мишин Кол. р-ну: Лази (2011, Експ.); **9**) смт Отинія Кол. р-ну: Łazy (1933, MT K); Лази (1998, От., 16); Лази (2006, КВС, 116); Лази (2011, УШ); **10**) с. Слобода Кол. р-ну: Лази (2006, КВС, 148); Лази (2011, УШ); **11**) с. Товмачик Кол. р-ну: Лази (2012, БЛ⁵, 250); **12**) с. Угорники Кол. р-ну: Лази (2012, БЛ⁵, 250); **13**) с. Глинки Надв. р-ну: Лази (1998, Мих., 195); **14**) с. Добротів Надв. р-ну: Лази (1998, Мих., 195); **15**) між сс. Лісна Тарновиця та Парище Надв. р-ну: Łazy (1855, AKKGL, Bl. 48); Лази (1998, Мих., 195); **16**) с. Молодків Надв. р-ну: Лази (1998, Мих., 194); **17**) с. Іллінці Снят. р-ну: Лази (2012, БЛ⁵, 250); **18**) с. Тростянець Снят. р-ну: Лази (2011, УШ); **19**) с. Березівка Тисм. р-ну: Łazy (1855, AKKGL, Bl. 44); **20**) с. Братківці Тисм. р-ну: Лази (1995, ТМН, 12); **21**) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Лази (2012, Експ.); **22**) смт Лисець Тисм. р-ну: Łazy (1932, MT S); **23**) с. Підлісся Тисм. р-ну: Łazy (1855, AKKGL, Bl. 44); **24**) с. Чернів

Тисм. р-ну: Лази (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *лаз* (див. вище).

Лазу́⁵, -ів; мн.; узвишшя; **1**) с. Маркова Бог. р-ну: Лази (2008, Експ.); **2**) 450 м; с. Мишин Кол. р-ну: Лази (2006, КВС, 102). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань урочищ (див. вище), які розкинулися на узвишшях.

Лазу́⁶, -ів; мн.; ліси; **1**) с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Лази (1995 НВ, 9); **2**) с. Березівка Тисм. р-ну: Лази (2012, Експ.). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *лаз* (див. вище). Вони вказують на проростання лісів на колишніх полянах і лугах.

Лазу́-Кушні́ревих, -ів, -их; мн.; куток; с. Сопів Кол. р-ну: Лази-Кушні́ревих (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полян, на яких розташований куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *лази*, мн. від *лаз* (див. вище), ускладнений неузгодженим атрибутивним членом – груповим антропонімом – найменуванням родини *Кушні́реві* в родовому відмінку, що вказує на належність полян у давнину цій родині, пор. поширене в селі родинне найменування *Кушні́рі*, *Кушні́реві* (УШ).

Лазку́¹, -ів; мн.; сіножать; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Лазки (1995, НВ, 9). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *лазок* (< псл. **lazъkъ*), дем. від *лаз* (див. вище).

Лазку́², -ів; мн.; кутки; **1**) с. Слобода Кол. р-ну; вар. *Ласки*: Лазки (2006, КГ, 24); Ласки (2006, КВС, 147); Ласки (2011, УШ); **2**) с. Спас Кол. р-ну; вар. *Ласки*: Ласки (2006, КВС, 156); Лазки (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *лазок*, дем. від *лаз* (див. вище). Вони вказують на характер місцевостей, на яких виникли кутки. Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок, у яких дзвінкі приголосні в середині слова перед глухими приголосними оглушуються.

Лазку́³, -ів; мн.; лісові урочища; **1**) с. Перерісль Надв. р-ну: Лазки (2009, ПН,

18); **2**) с. Рошнів Тисм. р-ну: Лазки (2011, Експ.). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *лазок* (див. вище). Вони вказують на те, що ліси виростили на колишніх полянах.

Лазку́⁴, -ів; мн.; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну; вар. *Ласки*: Лазки, Ласки (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *лазок* (див. вище). Вона вказує на місце облаштування поля. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки (див. вище).

Лаз-Маті́шин¹, -у, -ого; ч.; урочище; с. Красна Надв. р-ну: Лаз-Маті́шин (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лаз* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *Маті́шин*, що вказує на належність топооб'єкта *Маті́сі*.

Лаз-Маті́шин², -а, -ого; ч.; кол. хутір, тепер куток; с. Красна Надв. р-ну: Лаз-Маті́шин (1998, Мих., 195); Лаз-Маті́шин (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся хутір.

Лазкову́й, -ого; ч.; потік; л. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; с. Рудники Снят. р-ну; вар. *Ласковий*: Ласковий (2002, Експ); Лазковий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лазковий* 'який витікає з урочища *Лазок* (див. далі)'. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій дзвінкі приголосні перед глухими оглушуються.

Лазо́к¹, -зку; ч.; урочища; **1**) с. Раківчик Кол. р-ну: Лазок (2006, КВС, 138); **2**) с. Рудники Снят. р-ну: Лазок (2003, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лазок*, дем. від *лаз* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

Лазо́к², -зку; ч.; поля; **1**) с. Сопів Кол. р-ну: Лазок (2012, БЛ⁵, 250); **2**) с. Буківна Тлум. р-ну: Лазок (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лазок*, дем. від *лаз* (див. вище). Вони вказують на місця облаштування полів.

Лазо́к³, -зка; ч.; куток; с. Видинів Снят. р-ну: Лазок (2009, Експ.). – Назва утворена

семантичним способом від апелятива *лазок*, дем. від *лаз* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Лазб́ок⁴, -зку; ч.; ліс; с. Тязів Тисм. р-ну: Лазок (1995, ТМН, 49). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лазок*, дем. від *лаз* (див. вище). Вона вказує на проростання лісу на колишній поляні.

Лазчу́на¹, -и; ж.; урочище (пасовище, поле); с. Кричка Бог. р-ну: Лазчина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лазчина*, дем. від *лазок* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Лазчу́на², -и; ж.; поточина; бас. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Кричка Бог. р-ну: Лазчина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає поточина.

Лан¹, -у; ч.; урочища (поля); **1** с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Лан (2011, УШ); **2** с. Прикмище Гор. р-ну: Лан (2012, БЛ⁵, 250); **3** с. Кийданці Кол. р-ну: Лан (2012, БЛ⁵, 250); **4** с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Лан (2006, КВС, 88); Лан (2011, УШ); **5** с. Остапківці Кол. р-ну: Лан (2012, БЛ⁵, 250); **6** с. Гаврилівка Надв. р-ну: Лан (2011, Бойко); **7** с. Тисменичани Надв. р-ну: Лан (1998, Мих., 195); **8** с. Цуцилів Надв. р-ну: Лан (1998, Мих., 195); **9** с. Новоселиця Снят. р-ну: Лан (2011, УШ); **10** с. Русів Снят. р-ну: Лан (2012, БЛ⁵, 250); **11** с. Ганусівка Тисм. р-ну: Лан (2012, БЛ⁵, 250); **12** смт Єзупіль Тисм. р-ну: Лан (2011, УШ); **13** с. Побережжя Тисм. р-ну: Лан (2011, УШ); Лан (2012, БЛ⁵, 250); **14** с. Радча Тисм. р-ну: Лан (2012, БЛ⁵, 250); **15** м. Тисмениця: Лан (2008, Тисм.¹, 39 вклад.); **16** с. Антонівка Тлум. р-ну: Лан (2011, УШ); **17** с. Озеряни Тлум. р-ну: Лан (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘ділянка оброблюваної землі в межах 10–30 десятин як міра площини’ (Худ.², 134), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360; Онишк., I, 402).

У Речі Посполитій *ланом* називали й певну площу земельної ділянки (від 16,5 га до 25 га).

Лан², -а; ч.; кутки; **1** с. Балинці Снят. р-ну: Лан (2011, Експ.); **2** с. Павлівка Тисм. р-ну: Лан (1997, Павл., 8). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лан* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Лан Валовського, словосп.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Лан Валовського (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* (див. вище), а атрибутивним членом – антропонім *Валовський* у родовому відмінку, що вказує на належність поля в давнину, пор. відоме на Коломийщині п-ще *Валовський* (ТД КР, 60).

Лану́¹, -ів; мн.; урочища (поля); **1** с. Забережжя Бог. р-ну: Лани (2011, УШ); **2** с. Нивочин Бог. р-ну: Лани (2011, УШ); **3** с. Вербівці Гор. р-ну: Лани (2011, МП); **4** с. Стрільче Гор. р-ну: Лани (2012, БЛ⁵, 250); **5** с. Спас Кол. р-ну: Лани (2006, КВС, 156); Лани (2011, УШ); **6** с. Клубівці Тисм. р-ну: Лани (1995, ТМН, 20); **7** м. Тисмениця: Лани (2008, Тисм.¹, 33); **8** с. Олеша Тлум. р-ну: Лани (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *лан* (див. вище).

Лану́², -ів; мн.; кутки; **1** с. Манява Бог. р-ну: Лани (2011, УШ); **2** с. Росільна Бог. р-ну: Лани (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *лан* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Лану́³, -ів; мн.; кол. поле, потім хутір, об’єдн. із с. Старі Богородчани Бог. р-ну, тепер поле: Łany (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 11, арк. 122); Łany (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 10, арк. 136); Łany (1884, SG, V, 587); Łany (1900, SGG, 41); Łany (1932, MT S); Лани (1947, АТП, 499); Лани (1961, ІФ АТП¹, 80); поле Лани (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лан* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення хутора.

Лану́ще¹, -а; с.; поля; **1** с. Виноград Кол. р-ну: Ланище (2011, УШ); **2** с. За-

луччя Снят. р-ну: Ланище (2011, УШ); 3) с. Устя Снят. р-ну: Łanyszczce (1906 (1876), KuK Sn.); Łanyszczce (1933, MT Sn.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ланище* зі значенням ‘великий лан’ (Експ.). Вони вказують на розміри полів.

Ланіще², -а; с.; кутки; 1) с. Залуччя Снят. р-ну: Ланище (2004, Ром., 12); Ланище (2011, УШ); 2) с. Тростянець Снят. р-ну: Łanyszczce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 31, арк. 28); Łanyszczce (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 25, арк. 19); Ланище (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ланище* зі значенням ‘місце, де був лан’ (Експ.). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Ланіщі¹, -ищ; мн.; поля; 1) с. Прикмише Гор. р-ну: Ланищі (2012, БЛ⁵, 250); 2) с. Раковець Гор. р-ну: Łaniszczca (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 4, арк. 21); Ланищі (2012, БЛ⁵, 250); 3) с. Семаківці Гор. р-ну: Ланищі (2012, БЛ⁵, 250); 4) с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Ланищі (2011, УШ); Ланищі (2012, БЛ⁵, 250); 5) с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Ланищі (2012, БЛ⁵, 250); 6) с. Остриня Тлум. р-ну: Ланищі (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *ланище* зі значенням ‘великий лан’ (Експ.). Вони вказують на розміри полів.

Ланіщі², -ищ; мн.; куток; с. Перерісль Надв. р-ну: Ланищі (2009, ПН, 14). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ланище* зі значенням ‘місце, де був лан’ (Експ.). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Ланкі, -ок; мн.; поля; 1) с. Назавизів Надв. р-ну: Ланки (1998, Мих., 195); 2) с. Будилів Снят. р-ну: Ланки (2011, УШ); 3) с. Потічок Снят. р-ну: Ланки (2012, БЛ⁵, 250); 4) с. Добровляни Тисм. р-ну: Ланки (2012, БЛ⁵, 250); 5) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Ланки (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *ланка* чи *ланок*, дем. від *лан* (див. вище). Вони вказують на те, що поля в давнину були розділені на декілька великих шматків.

Ланок¹, -нка; ч.; поля; 1) с. Прикмише Гор. р-ну: Ланок (2012, БЛ⁵, 250); 2) с. По-

бережжя Тисм. р-ну: Ланок (2012, Експ.); 3) с. Стриганці Тисм. р-ну: Ланок (2011, Осташі); 3) с. Антонівка Тлум. р-ну: Ланок (2012, Експ.); 4) Буківна Тлум. р-ну: Ланок (2012, БЛ⁵, 250); 5) с. Петрів Тлум. р-ну: Ланок (2006, Гач., 9); Ланок (2012, Експ.); 6) с. Пужники Тлум. р-ну: Ланок (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ланок*, дем. від *лан* (див. вище).

Ланок², -нка; ч.; горб; с. Петрилів Тлум. р-ну: Ланок (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ланок* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі розкинулося невеликого розміру поле.

Ланчин, -а; ч.; селище міського типу; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 25 км, до Івано-Франківська – 49 км: Lanczin (1400, ZDM, VI, 169); Lanczin (1579, ŻDz, XVIII/I, 104); Lanczyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Lanczyn (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 68); Lanczyn (1884, SG, V, 583); Ланчин (1947, АТП, 509); Ланчин (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Ланка*, пор. *Ланка*, княгиня русская (Мор., 110), а також ст.-укр. особове ім’я *Ланка* (ССУМ, I, 538; Мор., 110) < *Ланкомір* (Мор., 110) або *Милан* (Бучко, 84).

За припущенням С. Г. Пушика, селище назване так на честь дружини засновника галицької династії князів Ростислава-Михайла Володимировича (1038–1067 рр.), дочки угорського короля Бели, яка називалася Ілоною (Оленою), Ланкою (1042–після 1076 рр.).

За народним переказом, польські пани, проїжджаючи цим краєм, бачили велике поле й запитували: “Лан чий?” Із цього виразу нібито й утворилася назва поселення, яке було започатковане на полі.

Лáпушин Бéрег, -ого, -у; ч.; горб, підвищення; с. Любківці Снят. р-ну: Лапушин Берег (2012, БЛ⁵, 250). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* ‘невелике підвищення’ (Лісняк, 359), ‘підвищення; гора’ (Нг., 32),

‘гора (невелика)’ (Janów, 9), а атрибутивним членом – прикметник *Лапушин*, що вказує на належність землі на підвищенні в давнину *Лапушиці*, пор. п-сько *Лапушка* (Експ.).

Ласівський, -ого; ч.; потік; п. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Спас Кол. р-ну: Ласівський (1995, НПК, 66); Ласівський (2006, КВС, 156). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту), з якого витікає потік. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Ласів*, пор. п-ще *Ласів* (Редько, I, 582).

Ласкі́, -ів; мн.; лісове урочище; с. Бортники Тлум. р-ну: Ласки (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *лазок*, дем. від *лаз* (див. вище) (з регресивною асиміляцією [з] і [к]). Вона вказує на те, що ліс виріс на місці колишніх полян.

Ласків, -ового; ч.; потік; л. Цуцулина п. Пруту л. Дунаю; с. Дебеславці Кол. р-ну: Łasków (1855, АККGL, Bl. 49); Ласків (1979, СГУ, 310); Ласків (2006, КВС, 44); Ласків (2007, ЕКол., V, 19); Ласків (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Ласко*, пор. особове ім’я *Ласко* < *Власко* < *Власій* (СУІ, 72–73), п-ще *Ласко* (ПЗУ, 327).

Ласківці, -ів; мн.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Ластівці*: Ластівці (2006, КВС, 44); Ласківці (2007, ЕКол., V, 19); Ласківці (2011, УШ). – Оскільки назва має різні фонетичні варіанти, трактувати її однозначно складно. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись урочищем, пор. особове ім’я *Ласко*, п-ще *Ласко* (див. вище), а також споріднене *Ласкович* (СП, 206); б) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *ластівець* (бот.) ‘ваточник сирійський; бавовна дика’ (Смик, 93) чи *ласкавець* ‘конюшина темно-коричнева’ (Онишк., I, 404); у такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Ластівецька Горá, -ої, -и; ж.; гора; сс. Старуня, Ластівці Бог. р-ну: Ластівецька Гора (2004, Експ.); Ластівецька Гора (2011,

УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *ластівецька*, що вказує на розташування гори на території с. *Ластівці* (див. далі).

Ластівці¹, -ів; мн.; село; Бог. р-н; нал. до Старунської с/р; віддаль до Богородчан – 18 км, до Івано-Франківська – 29 км; давня назва – *Красна*: Красна (1947, АТП, 516); Ластівці (1965, ІФ АТП², 48); Ластівці (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося село. Сучасне його найменування неоднозначне щодо походження. Воно може бути: а) семантичним утворенням від однозвучного катойконіма – найменування групи людей, які прибули (переселилися) із сіл **Ластів* чи *Ластівка*, пор. с. *Ластівка* Львів. обл. (АТП, 775); б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала село і яка, можливо, належала колись феодалам *Ластовецьким*, пор. п-ще *Ластовецький* (СП, 207); в) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятивів *ластівець* чи *ласкавець* (див. вище); у такому разі назва вказує на характер рослинності терену, на якому виникло село.

Ластівці², -ів; мн.; поле; с. Старуня Бог. р-ну: Ластівці (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Ластівці³, -ів; мн.; кол. сінокіс, тепер куток; с. Залуччя Кол. р-ну; давня назва – *Ласкавець*: Łaskawiec (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 30, арк. 23); Ластівці (2006, КВС, 56). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла колись урочищем, пор. особове ім’я *Ласко*, п-ще *Ласко* (див. вище), а також споріднене *Ласкович* (СП, 206); б) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *ласті-*

вець (бот.) 'ваточник сирійський; бавовна дика' (Смик, 93) чи *ласкавець* 'конюшина темно-коричнева' (Онишк., I, 404); у такому разі вона вказує на характер рослинності на сінокоші.

Латане Болото, -ого, -а; с.; болото; с. Стриганці Тисм. р-ну: Латане Болото (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *болото* 'мокра заболочена низина; мокре місце між горбами' (Мар., 218), 'грузьке місце з надмірно зволеним ґрунтом' (Лісняк, 360), 'розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою' (СБГ, 35–36), а атрибутивним членом – прикметник *латане* 'з накладеними дошками для переходу', пор. *латати* 'латувати; накладати дошки-лати на крокви' (ВТС, 481).

Лебедівка, -и; ж.; поточина; пр. Стримби л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Липівка Тисм. р-ну: Лебедівка (1999, ССР, 6). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *лебідь*, *лебеді*. Очевидно, у цій місцевості в давнину водилися ці птахи, що й зумовило появу такого найменування.

Левáда¹, -и; ж.; кутки; **1** с. Вербівці Гор. р-ну: Левада (2008, УШ); **2** с. Серафінці Гор. р-ну: Левада (2008, УШ); **3** с. Ковалівка Кол. р-ну: Левада (2006, КВС, 68); Левада (2008, МС, 154); **4** с. Кропивичі Кол. р-ну: Левада (2011, УШ); **5** с. Марківка Кол. р-ну: Левада (2009, Експ.); **6** с. Підгайчики Кол. р-ну: Lewada (1933, МТ К); Левада (2006, КВС, 126); **7** с. П'ядики Кол. р-ну: Левада (2006, КВС, 134); **8** с. Попельники Снят. р-ну: Левада (2012, НПС, 176); **9** с. Рудники Снят. р-ну: Левада (2011, УШ); **10** с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Lewada (1926, МТ Т); Lewada (1934, SDW, № 24, s. 299); **11** с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Левада (2012, Експ.); **12** с. Королівка Тлум. р-ну: Левада (2001, УШ); **13** с. Новосілка Тлум. р-ну: Левада (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *левада* 'присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами' (ВТС, 482), 'низовина, поросла травой (іно-

ді біля річки)' (Лісняк, 359), 'мокра низовина; лісок на низовині із кущів (особливо ліщини)' (Мар., 234), 'обкопане або обгороджене місце для сінокосу поблизу садиби', 'лука, оболонь, заплава, пасовисько', 'площа біля церкви' (Торч., 270), 'площа біля церкви' (Онишк., I, 405), пор. також гуц. *ливада*, *левада* 'поле, город; великий город коло хати; сіножать' (Нг., 42). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Левáда², -и; ж.; урочища (поля, пасовища); **1** с. Тишківці Гор. р-ну: Левада (2008, УШ); **2** с. Дебеславці Кол. р-ну: Левада (2012, БЛ⁵, 250); **3** смт Отинія Кол. р-ну: Левада (1998, От., 16); Левада (2006, КВС, 116); Левада (2011, УШ); **4** с. Белелуя Снят. р-ну: Левада (2000, Марусик, 16); **5** с. Джурів Снят. р-ну: Левада (2011, УШ); **6** с. Іллінці Снят. р-ну: Левада (2011, УШ); **7** с. Троїця Снят. р-ну: Левада (2011, УШ); **8** с. Тростянець Снят. р-ну: Левада (2011, УШ); **9** с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Левада (2008, РДХ, 352); **10** с. Слобідка Тисм. р-ну: Левада (2012, СНІС, 8); **11** с. Кутище Тлум. р-ну: Левада (2011, УШ); **12**; с. Палагичі Тлум. р-ну: Левада (2011, УШ); **13** с. Яківка Тлум. р-ну: Левада (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *левада* (див. вище).

Левáда³, -и; ж.; ліс; с. Бортники Тлум. р-ну: Левада (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *левада* (див. вище). Вона вказує на характер місцевості, де було висаджено колись ліс.

Левáді¹, -ад; мн.; урочища (поля); **1** с. Вільхівці Гор. р-ну: Левади (2012, Експ.); **2** с. Грушка Тлум. р-ну: Левади (1975, АСЗ, I, 900); **3** с. Надорожна Тлум. р-ну: Левади (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *левада* (див. вище).

Левáді², -ад; мн.; кутки; **1** с. Дебеславці Кол. р-ну: Левади (2006, КВС, 44); Левади (2007, ЕКол., V, 19); Левади (2011, УШ); **2** с. Королівка Кол. р-ну: Левади (2011, УШ); **3** с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Левади (1995, НВ, 8); Левади (2009, Експ.); Левади (2012, БЛ⁵, 250); **4** с. Балинці Снят. р-ну: Левади (2011, Експ.); **5** с. Княже Снят. р-ну:

Левади (2009, Експ.); Левади (2011, КПЧ, 21). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *левада* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Левонькове, -ого; -с.; поле; с. Стрільче Гор. р-ну: Левонькове (2012, БЛ⁵, 250). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Левонько*, пор. особове ім'я *Левонько* < *Лев* (СУІ, 191).

Лейбова Гора, -ої; -и; ж.; гори; 1) с. Жураки Бог. р-ну: Лейбова Гора (2011, Експ.); Лейбова Гора (2012, БЛ⁵, 250); 2) с. Виноград Кол. р-ну: Лейбова Гора (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивними членами – прикметник *Лейбова*, що вказує на належність землі на горах у давнину євреям *Лейбам*, пор. євр. особове ім'я *Лейб* (СЛІ, 38), *Лейба* (Сір., 55).

На горі в селі Жураки нещодавно побудований відпочинково-розважальний комплекс "Лейбова Гора". На його території встановлено бронзові пам'ятники Янушу Лейбі, якому колись належала тут земля, та козі, яка повинна символізувати тих, хто "любить водити козу".

Про гору в с. Виноград існує цікавий переказ. У ньому йдеться про те, що в середині XIX століття Австрійська імперія була на вершині своєї могутності. Її землі розкинулись від Венеції й Тіролю до Чернівців та Збруча. Галичина також була провінцією цієї великої центральноєвропейської монархії, на чолі якої вже три століття стояла династія Габсбургів.

Далекого вже 1855 року молодий двадцятип'ятирічний імператор Франц Йозеф Перший мандрував східними провінціями своєї неозорої імперії. Монарха супроводжували його юна дружина Елізабета (Сіссі) Баварська й щойно народжена нею кронпринцеса Софі. Найясніший цісар перебував у чудовому настрої, підкреслено демонструючи свою любов і ніжність до дружини. Найменша примха його "любої Сіссі" не-

гайно виконувалася. Не лише Франц Йозеф, але й усі його підданці любили Елізабету за шляхетну красу, лагідну вдачу, благодійність та милосердя до нещасливих світу сього. Дорогою поміж Коломисю й Станіславом, на схилі живописного пагорба, імператорський кортеж зупинився, щоб Елізабета змогла насолодитися величною панорамою Карпатських Горган. У цей момент молодший брат цісаря кронпринц Карл Людвиг (батько того самого Франца Фердинанда, якого потім вбили в Сараєво й тим спровокували Першу світову війну) побачив на дереві великі стиглі сливи. "Сіссі, дивись, дивись, які чудові сливи!" – гукнув він до імператриці. Та кинула погляд на дерево, потім на чоловіка, і найясніший цісар зрозумів, що він мусить просто зараз подарувати дружині кошик зі сливами. Не з будь-якими сливами, а саме із цими, величезними, важкими й синіми, які так щедро й звабливо висіли на високих гілках. Але в цілому кортежі, як на зло, не знайшлося драбини. Камер-офіцери безладно бігали під сливовим деревом, марно трусили його, а юна імператриця сумувала. Ситуація ставала критичною, коли раптом на дорозі з'явилася фіра, на якій поверталися до Коломиї виходець з Угорської Корони Янош Лейба та його дружина Дарця Никифорок. Подружжя, яке на той час вже мало десять дітей, очікувало появи одинадцятого спадкоємця. Воно їхало до тата Дарці, заможного коломийського селянина. Адже в тодішній Коломії послуги повитух були удвічі дешевшими, ніж за Карпатами.

Побачивши біганину камер-офіцерів, Лейба з першого погляду зрозумів, що відбувається, відчепив від фіри драбину й спритно поліз на дерево. За кілька хвилин Елізабета вже смакувала тільки-що зірваними сливками. А мудрий Лейба хитро подивився на імператрицю й побажав їй збільшення родини. І дійсно, невдовзі після цієї пригоди, "люба Сіссі" завагітніла майбутньою принцесою Гізелою фон Габсбург.

За кмітливість Франц Йозеф подарував Лейбі та його нащадкам живописний пагорб, який з того часу й до наших днів називається *Лейбовою Горою*. З нього й тепер люди полюбують дивитись на вічні Кар-

патські гори. А ще щедрий монарх дав щасливцеві сто золотих цехінів. Лейба невдовзі переїхав з дружиною й дванадцятьма дітьми у Відень і відкрив там приватну аптеку.

Лелеківка, -и; ж.; гора; понад 300 м; с. Тучапи Снят. р-ну; вар. *Леликівка*: Леликівка (2004, Експ.); Лелеківка (2011, УШ). – За твердженнями місцевих жителів, на горі часто зупиняються на відпочинок *лелеки*, відлітаючи у вирій. Тому цілком імовірно, що її назва може бути мотивованою апелятивом *лелеки*. Однак можливе її утворення й за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Лелик*, пор. п-ще *Лелик* (СП, 208).

Лемець, -мцю; ч.; потік; п. Дністра, довжина – 12 км, площа басейну – 168 км²; інші назви – *Ворчун* (див. вище), *Ямгорів* (див. далі), вар. *Лемниця*; поч. на пн.-сх. околиці с. Серафинці, гирло в с. Городниця Гор. р-ну: Lemitz (1855, AKKGL, Bl. 49); Lemic (1880, KuK Z); Lemnica (1884, SG, V, 136); Леміць, Lemic (помилк., 1917, Машт., ДБ, 22); Lemic (1927, МТ Н); Ворчун, або Лімець (2001, Експ.); Ямгорів (2008, УШ); Лемець (2009, РІФ). – Очевидно, основною формою назви потоку є *Лемець*. Усі інші її форми (*Лемець*, *Леміць*, *Леміц*, *Лемниця*, *Лімець*) з'явилися під впливом розмовного мовлення та неправильної передачі гідроніма іноземними картографами й укладачами словників. За походженням він є, як стверджує С. О. Вербич, суфіксальним утворенням на *-ець* (< *-ьсь*) від праслов'янської діалектної дієслівної основи **lem-iti* 'ламати'. Його первісна семантика – 'потік, який пробиває (проламає) собі русло' (Вербич, ГСД, 88). Подібну етимологію цього гідроніма пропонує й О. П. Карпенко, яка розглядає його в одному ряду з гідронімами *Лемля*, *Лемечина*, *Ломина*, *Ломака*, *Ломанка*, *Ломлення*, *Ломля*, які мотивовані праслов'янською дієслівною основою **lomiti* 'ламати, м'яти, гнути' (Карп., ГЦП, 122). В. П. Шульгач вважає його праслов'янською реліктовою формою, що розвинулася на основі праформи **Vьlтъсь* (< **vьlтъ* (бот. 'Ulmus; ільм') внаслідок утрати початкового *В-* й розвитку секундарних голосних у корені (Шульгач³, 55). У такому разі назва відбиває особливості

ті рослинного покриву території, якою протікає потік.

Лемешеве, -ого; с. поле; с. Русів Снят. р-ну: Лемешеве (2012, БЛ⁵, 250). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(е)* від антропоніма *Лемеш*, пор. п-ще *Лемеш* (ПЗУ, 333).

Лємишів, -евого; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; с. Потічок, м. Снятин Снят. р-ну; вар. *Лемисів*: Lemiszów (1820, ЛПЦІА, ф. 20, оп. 11, спр. 144, арк. 18); Lemisiu (1933, МТ Kuty). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Лемеш*, пор. п-ще *Лемеш* (див. вище). Можлива також мотивація цього гідроніма однозвучним мікротопонімом – найменуванням поля (див. вище), з якого витікає потік.

Лєнія¹, -ї; ж.; просіки в лісах; **1** сс. Великий Ключів, Нижній Вербіж Кол. р-ну: Ленія (2011, УШ); **2** с. Середній Майдан Надв. р-ну: Ленія (1998, Мих., 195). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ленія* 'межа між городами або ділянками лісу; вузька межева дорога між полями; мисливська стежка в лісі', 'межа; рівна дорога; просіка в лісі' (Онишк., I, 409), пор. пол. *lenija* 'лінія; просіка (в лісі); межа' (ЕСУМ, III, 221).

Лєнія², -ї; ж.; ліси; **1** сс. Великий Ключів, Нижній Вербіж Кол. р-ну: Ленія (2012, БЛ⁵, 250); **2** с. Середній Майдан Надв. р-ну: Ленія (1998, Мих. 195). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних дромонімів – найменувань просік (див. вище), які прокладені в лісах.

Лєнія Писанюка, -ї, -а; ж.; ліс; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Ленія Писанюка (2012, БЛ⁵, 250). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації незасвідченого тепер однозвучного дромоніма – найменування просіки, що була прокладена колись через ліс. В основі мікротопоніма лежить апелятив *ленія* (див. вище), ускладнена неузгодженим означенням *Писанюка*, що вказує, мабуть, на її облаштування якимось *Писанюком* або на належність людині з таким прізвиськом, пор. п-ще *Писанюк* (Редько, II, 819).

Леньківка, -ої; ж.; пасовище; с. Красноставці Снят. р-ну: Леньківка (2012, БЛ⁵,

250). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Ленько*, пор. особове ім'я *Ленько* < *Леон* (СУІ, 192), п-ще *Ленько* (СП, 208).

Лебнівка¹, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Виноград Гор. р-ну: *Leonówka* (1893, SG, XIII, 562). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Леон*, пор. особове ім'я *Леон* (СУІ, 192), пол. *Leon* (KIP, 71).

Лебнівка², -и; ж.; кол. куток м. Станіслава (суч. Івано-Франківськ), тепер не ідент.: *Leonówka* (1932, MT S). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Леон*, пор. особове ім'я *Леон* (див. вище).

Лесина Поточина, -ої, -и; ж.; яр; с. Парище Надв. р-ну: Лесина Поточина (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поточина* 'струмок; видолинок' (ЕСУМ, V, 537), 'потічок' (ГГ, 156), 'потік; долина потоку; малий потік' (Нг., 45), а атрибутивним членом – прикметник *Лесина*, що вказує на належність землі навколо яру *Лесі*, пор. особове ім'я *Леся* < *Олександра* (СУІ, 263).

За народним переказом, яр названий так тому, що тут колись заздрісні люди вбили дівчину на ім'я *Леся*, яка ходила сюди на побачення з коханим хлопцем. За іншою версією, це був хлопець *Лесь*, який загинув тут у роки війни.

Лесів, -евого; ч.; горб; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: *Лесів* (2012, БЛ⁵, 250). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Лесь*, пор. особове ім'я *Лесь* < *Олександр* або *Олексій* (СУІ, 261, 264), п-ще *Лесь* (ІФД, 295).

Лесівка¹, -и; ж.; село; Бог. р-н; нал. до Нивочинської с/р; віддаль до Богородчан – 15 км, до Івано-Франківська – 29 км: *Lesiówka* (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Łesiówka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 19); *Łesiówka*, ро rus. *Lesiówka* (1884, SG, V, 155); *Лесівка* (1947, АТП, 499); *Лесівка* (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Лесь*, пор. особове ім'я *Лесь*, п-ще *Лесь* (див. вище).

Лесівка², -и; ж.; горб; 482 м; с. Лесівка Бог. р-ну; вар. *Лесівська Гора*: *Lesiówka* (1855, АККGL, Bl. 44); *Lesiowska Góra* (1932, MT S); *Лесівка* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб. Варіант назви – це лексикалізоване та онімізоване словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *лесівська*, що вказує на розміщення орооб'єкта на території с. *Лесівка*.

Лесівка³, -и; ж.; кол. корчма, нал. до с. Черемхів Кол. р-ну: *karczma Łesiówka* (1884, SG, V, 155); *Lesiówka* (1906 (1876), KuK K); *Łesiówka* (1933, MT K). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Лесь* (див. вище). Вона вказує на особове ім'я засновника чи власника корчми.

Лесівка⁴, -и; ж.; гора; сс. Лісний Хлібичин, Черемхів Кол. р-ну; вар. *Лисівка*: *Лисівка* (2000, НІСЧ, 7); *Лесівка* (2002, БК³, 347); *Лесівка* (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування корчми (див. вище), яка знаходилася колись на горі.

Лесівський Ліс, -ого; -у; ч.; ліс; с. Лесівка Бог. р-ну: *Las Lesiowski* (1932, MT S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *лесівський*, що вказує на розташування топооб'єкта на території с. *Лесівка* (див. вище).

Летішин, -ого; ч.; ліс; с. Корнич Кол. р-ну: *Летишин* (2012, БЛ⁵, 250). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Летиха* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, пор. п-ща *Лет*, *Лета* (Експ.), а також похідне *Летенко* (ІФД, 295).

Летячка, -и; ж.; урочище; с. Вікняни Тлум. р-ну; вар. *Летєчка*: *Летєчка* (2007, Вікн., 25); *Летячка* (2009, УШ). – Назва, оче-

видно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, напевно, належала колись земля в урочищі, пор. п-ща *Летяк* (Експ.), *Летюк* (СП, 209). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Лефняк, -а; ч.; урочище; с. Тишківці Гор. р-ну: Лефняк (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника землі в урочищі, пор. п-ще *Лефняк* (Експ.).

Лехівщина, -и; ж.; кол. хутір, нал. до смт Обертин Тлум. р-ну: *Lechowszczyzna* (1900, SGG, 215). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Лехівський*, пор. п-ще *Лехівський* (Богдан, 160). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *лехівщина* ‘масток, земля *Лехівського*’.

Лешівка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Городниця Гор. р-ну, тепер урочище (поле): *Leszówka* (1887, SG, VIII, 864); *Leszówka* (1900, SGG, 213); Лешівка (2001, Проц., 31); Лешівка (2009, ГСС, 11); Лешівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Леш*, пор. ст.-укр. особова назва *Леш* (AGZ, XIV, 794), ст.-п. *Iwan alias Lesch* (SSNO, III, 248), особове ім’я *Леш* < *Олександр* або *Олексій* (СУІ, 261, 264).

Лещішино, -ого; с.; місцина; с. Жураки Бог. р-ну: Лещишино (2010, БЛ¹, 343). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* від андроніма *Лещиха* – найменування жінки за особовим іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Лешко* < *Олексій* (СУІ, 264).

Либаки́, -ів; мн.; поле; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Либаки (1997, Єз., 188). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись полем, пор. п-сько *Либак*, що є фонетичним варіантом від *Лейбак* < *Лейба*, пор. євр. особове ім’я *Лейб* (СЛИ, 38), *Лейба* (Сір., 55).

Лібина, -ої; ж.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Лебена*: *Lebena* (1933, МТ Kutу); Либина (2006, КВС, 14); Либина (2011, УШ). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма

Либа, пор. п-ща *Либа*, *Ліба* (ПЗУ, 337, 341). Звук [e] в корені та в суфіксі варіанта назви відбиває особливості місцевих говірок, у яких ненаголошений [u] наближається у вимові до [e].

Либині́ць, -нця; ч.; потік; л. Кирлибаги л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Великий Ключів Кол. р-ну; давня назва – *Лебена*: *Lebena* (1933, МТ Kutу); Либинець (1992, ІВК, 4); Либинець (2000, ЕКол., III, 38); Либинець (2011, УШ). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), з якого витікає потік. Сучасне його найменування є суфіксальним утворенням на *-ець* від давньої назви. Звук [e] в її корені та суфіксі відбиває особливості місцевих говірок (див. вище).

Лива́да¹, -и; ж.; урочище; с. Замулинці Кол. р-ну: Ливада (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *левада* ‘низинна місцевість, долина; обгороджене чи обкопане місце сінокоосу біля садиби’ (Мар., 234). Форма *Ливада* виникла під впливом місцевих говірок, у яких ненаголошений [e] наближається у вимові до [u].

Лива́да², -и; ж.; поточина; л. Пруту л. Дунаю; сс. Замулинці, Семаківці Кол. р-ну: Ливада (2006, КВС, 58, 142). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає поточина.

Лині́вка¹, -и; ж.; поточина; л. Рокитної л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Марківці Тисм. р-ну: *Linówka* (1855, АККGL, Bl. 44); *Linówka* (1888, SG, IX, 708); Линівка (1979, СГУ, 314). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *лин* ‘прісноводна риба родини коропових із товстим слизьким тілом’ (ВТС, 486). Вона вказує на вид риби, що водилася колись у поточині.

Лині́вка², -и; ж.; друга назва річки Рокитна л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Марківці Тисм. р-ну: *Rokitna*, al. *Linówka* (1888, SG, IX, 708). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), що впадає в річку.

Линчівшині Лугі, -их, -ів; мн.; пасовище; с. Парище Надв. р-ну: Линчишині Луги (1998, Мих., 195). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луги*, мн. від *луг* ‘заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать’, ‘низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість’ (Мар., 235), ‘низовина, на якій ростуть гарні трави’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Линчишині*, що вказує на належність пасовища в давнину *Линчиси*, пор. п-ще *Линко* (Богдан, 169).

Ліпи¹, лип; мн.; урочища; 1) с. Михалків Кол. р-ну: Липи (2006, КВС, 100); 2) с. Красна Надв. р-ну: Липи (1998, Мих., 195); 3) с. Гостів Тлум. р-ну: Ліпу (1905 (1874), КуК ТТ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *липи* ‘липові насадження; липовий ліс, гай’ (Експ.). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Ліпи², лип; мн.; узвишшя; с. Михалків Кол. р-ну: Липи (2006, КВС, 100). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), що розкинулося на узвишші.

Ліпи³, лип; мн.; куток; м. Тисмениця: Липи (2008, Тисм.¹, 35). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *липи* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку на початку XVIII с. був висаджений липовий гай.

Ліпівка¹, -и; ж.; кол. село, тепер куток с. Будилів Снят. р-ну: Lipowka (1599, ЛЦДІА, ф. 17, опр. 1, спр. 21, с. 1236); Lipowka (1658, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); pole Lipowka (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 46, арк. 17); Lipowka (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Lipowka (1892, SG, XII, 835); Ліпівка (1982, АПП, 26); Ліпівка (2011, УШ); Ліпівка (2012, НПС, 68). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ліпівка* ‘місцевість, де ростуть липи’ (Бучко, 84). Вона вказує на характер рослинності на кутку, де було багато таких дерев.

Ліпівка², -и; ж.; куток; с. Устя Снят. р-ну: Липівка (2012, БЛ⁵, 250). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ліпівка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Ліпівка³, -и; ж.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 16 км, до Івано-Франківська – 17 км; давні назви – *Лядське*, *Лядсько-Шляхетське* (з 60-х років XIX ст.), з червня 1946 р. – *Липівка*: Leczkuje (1437, AGZ, XII, 20), Laczke (1438, AGZ, XII, 40); Lyaczkie (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Ladzkie (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Ladzkie (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 31); Ladzkie-Szlacheckie, albo Ladzkie koło Tyśmienicy (1884, SG, V, 63); Лядзке Шляхоцке (1883, ШДС, 90); Ляцьке Шляхоцке (1914, ШКЕС, 228); Ляцко Шляхоцке (1938, ШКЕС¹, 150); Ліпівка (1947, АТП, 517); Ліпівка (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Давня назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лядське* ‘польське’, пор. *лядский* ‘польський’ (ССУМ, I, 569), *лах* ‘поляк’. Вона вказує на те, що засновниками села були вихідці з Польщі. У XIX ст. з метою диференціації з однозвучним ойконімом – найменуванням села на лівому березі Дністра, назва ускладнилася атрибутивним членом *шляхетське*, що вказував на належність поселення *шляхті* та на її проживання в селі. Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 7 червня 1946 р. село було перейменоване на *Липівку*. Підставою для цього послужили п’ять лип, які наші предки посадили в центрі села 1848 року на честь скасування панщини.

Ліпівка⁴, -и; ж.; лісове урочище; с. Липівка Тисм. р-ну: Lipowka (1932, МТ S). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ліпівка* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають в урочищі.

Ліпівка⁵, -и; ж.; поточина; л. Рокитної л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Липівка Тисм. р-ну: Lipówka (1884, SG, V, 63); Lipówka (1932, МТ S); Ліпівка (2006, КВС, 116); Ліпівка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікає поточина.

Ліпівка⁶, -и; ж.; поточина; пр. Опрашина п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; смт Отинія Кол. р-ну: Ліпівка (1998, От., 12); Ліпівка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *липівка* (див. вище). Вона вказує на природні особливості території, де протікає поточина.

Ліпівський, -ого; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; с. Будилів Снят. р-ну: Ліпівський (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *липівський* 'який протікає на кутку *Липівка* (див. вище)'.

Ліпівські Гори, -их, гір; мн.; узвишся; с. Петрилів Тлум. р-ну: Ліпівські Гори (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гори*, мн. від *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *липівські*, що вказує на розташування узвишся вздовж ріки Золота *Липа* (див. вище).

Липії, -їв; мн.; лісове урочище; с. Гостів Тлум. р-ну: Липії (2009, НСГ, 10). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла володіти колись урочищем, пор. п-ще *Липей* (Редько, I, 597).

Ліпків¹, -ок; мн.; урочища (поля); 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Липки (1999, ТФП, 9); 2) с. Корнів Гор. р-ну: Липки (2008, УШ); 3) с. Джурів Снят. р-ну: Липки (2011, УШ); 4) с. Петрів Тлум. р-ну: Липки (2006, Гач., 9); Липки (2011, УШ); 5) с. Хотимир Тлум. р-ну: Липки (1973, Кобил., 272). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *липки* 'молоді липові насадження' (Експ.). Вони вказують на характер рослинності в давнину в урочищах та навколо них.

Ліпки², -ок; мн.; лісові урочища; 1) с. Братишів Тлум. р-ну: Липки (2011, УШ); 2) с. Вікняни Тлум. р-ну: Липки (2007, Вікн., 24); Липки (2011, УШ); 3) с. Хотимир Тлум. р-ну: Липки (1960, Кобил., ДЛМ,

11). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *липки* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Липків³, -ок; мн.; кол. хутір, нал. до с. Жабокруки Тлум. р-ну: Lipki (1900, SGG, 215). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *липки* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на місцевості, де виник хутір.

Ліпківка, -и; ж.; куток; с. Кунисівці Гор. р-ну: Липківка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *липки* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Ліпнік¹, -у; ч.; лісові урочища; 1) с. Голосків Кол. р-ну: Lipnik (1933, МТ К); Липник (2006, КВС, 38); 2) с. Княздівр Кол. р-ну: Lipnik (1933, МТ К); 3) с. Перерісль Надв. р-ну: Липник (1998, Мих., 195); Липник (2009, ПІН, 14); 4) с. Вікняни Тлум. р-ну: Lipnik (1905 (1874), KuK ТТ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *липник* (< псл. **lipnīkь*) 'липовий ліс' (Грінч., II, 360), 'липовий гай' (СНГТ, 343), 'липовий ліс' (Онишк., I, 410), 'липовий гай; липовий ліс' (Грінч., II, 360). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Ліпник², -а; ч.; куток; с. Скопівка Кол. р-ну: Липник (2006, КВС, 145). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *липник* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Липніки¹, -ів; мн.; ліс; с. Забережжя Бог. р-ну; давня назва – *Липник*: Lipnik (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 53); Липники (2011, УШ). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *липник* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі. Сучасне його найменування є множинною формою давньої назви.

Липніки², -ів; мн.; гора; сс. Кричка, Пороги Бог. р-ну: Lipniki (1887, SG, VIII, 317); Lipniki (1914 (1894), KuK P); Lipniki (2000, PBWG, 143–144). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *липники* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Липні́ки³, -ів; мн.; урочища; **1**) с. Пороги Бог. р-ну: Lipniki (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Липники (2011, Експ.); **2**) с. Саджавка Надв. р-ну: Липники (1998, Мих., 195); **3**) с. Дебеславці Кол. р-ну: Lipniki (1933, МТ Kutу); Липники (2011, УШ); **4**) с. Беле-люя Снят. р-ну: Липники (2000, Марусик, 16); **5**) с. Іллінці Снят. р-ну: Lipniki (1933, МТ Kutу); Липники (2011, УШ). – Назви утворені способом плоралізації та онімізації апелятива *липник* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Липні́ки⁴, -ів; мн.; поля; **1**) с. Репужинці Гор. р-ну: Липники (2012, БЛ⁵, 250); **2**) с. Радча Тисм. р-ну: Липники (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені способом плоралізації та онімізації апелятива *липник* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на полях у давнину.

Лі́пники⁵, -ів; мн.; кол. хутір, нал. до с. Крихівці Ів.-Франк. м/р, тепер поле, яке належить до с. Драгомирчани: Lipniki (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Липники (2008, РДХ, 356). – Назва утворена способом плоралізації та онімізації апелятива *липник* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виник хутір.

Липни́ки⁶, -ів; мн.; село; нал. до Дебеславцівської с/р; віддаль до Коломиї – 20,5 км, до Івано-Франківська – 87 км: Lipniki (1788, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 11, спр. 31, арк. 5); Lipniki (1933, МТ Kutу); Липники (1965, ІФ АТП⁷, 19); Липники (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Назва утворена, очевидно, способом плоралізації та онімізації апелятива *липник* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виникло село. Можлива також мотивація цього ойконіма апелятивом *липники* зі значенням 'люди, що проживають біля липового гаю, лісу' (Експ.).

Липні́ки⁷, -ів; мн.; кутки; **1**) с. Княздівір Кол. р-ну: Lipniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 72, арк. 11); Липники (1985, ІГ, II, 419); Липники (2012, БЛ⁵, 250); **2**) с. Іллінці Снят. р-ну: Липники (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені способом плоралізації та онімізації апелятива *липник* (див. вище). Вони

вказують на характер рослинності теренів, на яких виникли кутки.

Лі́повий, -ого; ч.; горб; с. Ворона Кол. р-ну: Липовий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *липовий* 'вкритий липами' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Лі́повий Пла́й¹, -ого, -ю; ч.; урочище (поляна); с. Луквиця Бог. р-ну: Липовий Плай (2004, НПЛ, 19). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *плай* 'гірська стежка; дорога в горах' (ГГ, 150), 'ширша стежка на хребті гори; стежка в лісі між деревами; не огорожена плотом стежка для худоби і людей; дорога для кінної їзди' (Нг., 44), 'широка гірська стежка, якою худоба йде на полонину' (ТГП, 321), а атрибутивним членом – прикметник *липовий* (див. вище), що вказує на характер рослинності на поляні.

Лі́повий Пла́й², -ого, -ю; ч.; джерело; с. Луквиця Бог. р-ну: Липовий Плай (2004, НПЛ, 19). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому знаходиться джерело.

Лі́са¹, -ої; ж.; гори, горби; **1**) між сс. Кричка і Яблунька Бог. р-ну: Лиса (2002, БК³, 347); Лиса (2007, БК⁴, 183); Лиса (2011, УШ); **2**) с. Маркова Бог. р-ну: Лиса (2008, Експ.); **3**) с. Глушків Гор. р-ну: вар. *Лиса Гора*; Лиса Гора (1978, Гор., 480); Лиса (2007, БК⁴, 183); **4**) с. Городниця Гор. р-ну; Лиса (2012, Експ.); **5**) с. Кунисівці Гор. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Лиса (2008, УШ); Лиса Гора (2009, ГСС, 13); **6**) с. Острівець Гор. р-ну: Лиса (2008, УШ); **7**) с. Раковець Гор. р-ну: Лиса (2007, БК⁴, 183); Лиса (2008, УШ); **8**) с. Ворона Кол. р-ну: Лиса (2011, УШ); **9**) с. Голосків Кол. р-ну: Лиса (2011, УШ); **10**) 319 м; сс. Джурків, Пищаче Кол. р-ну; вар. *Лиса Гора*: *Łysa góra* (1906 (1876), KuK K); *Łysa Góra* (1933, МТ K); Лиса (2004, Експ.); Лиса (2007, БК⁴, 183); **11**) с. Закрівці Кол. р-ну: Лиса Гора (2011, Експ.); **12**) 441,4 м; с. Молодятин Кол. р-ну; вар. *Лиса Гора*: *Лысая* (2002, ТК Н); Лиса гора (2008, БГ, 5);

Лиса (2011, КР); **13** с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Лиса (2008, Експ.); Лиса (2011, УШ); **14** смт Отинія Кол. р-ну: Лиса (1998, От., 16); Лиса (2006, КВС, 116); Лиса (2011, УШ); **15** с. Турка Кол. р-ну: Лиса (2011, УШ); **16** сс. Балинці, Кулачківці Снят. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Łysa Góra (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 69, арк. 62); Лиса, Лиса Гора (2011, УШ); **17** с. Бучачки Снят. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Лиса, Лиса Гора (2011, УШ); **18** 326 м; с. Потічок Снят. р-ну: Лиса (2012, НПС, 182); **19** с. Стецева Снят. р-ну: Лиса (2007, БК⁴, 183); **20** 360,4 м; між сс. Троїця Снят. р-ну, Дебеславці Кол. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Lessina góra (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Łysa (1880, SG, I, 713); Łysa góra (1904 (1877), KuK Kutu); Łysa Góra (1933, MT Kutu); Лиса Гора (1982, КС, 127); **21** с. Рудники Снят. р-ну: Лиса (2011, УШ); **22** с. Тучапи Снят. р-ну: Лиса (2002, БК³, 345); **23** 330 м; сс. Сілець, Тянів Тисм. р-ну, Вікторів, Крилос Гал. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Лиса Гора (1985, АСЗ, II, 766); Лиса (1995, ТМН, 45); Лиса (2002, БК², 118); Лиса (2007, БК⁴); **25** 304 м; сс. Бортники, Прибилів Тлум. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Łysa (1885, SG, V, 856); Łysa góra (1905 (1874), KuK TT); Łysa Góra (1926, MT T); Лиса (2006, СНП, 27); Лиса Гора (2008, УШ); **26** с. Гарасимів Тлум. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Łysa Góra (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 199, арк. 20); Лиса (2000, ПЗТ, 248), Лиса Гора (2008, УШ), гора є ботанічною пам'яткою природи місцевого значення; **27** с. Грушка Тлум. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Лиса Гора (2011, УШ); **28** ~340 м; с. Гостів Тлум. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Лиса (2008, Експ.); Лиса Гора (2011, УШ); **29** 328 м; с. Жуків Тлум. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Łysa (1885, SG, V, 855); Łysa góra (1906 (1876), KuK K); Лиса Гора (2011, УШ); **30** с. Кутище Тлум. р-ну: Лиса (2006, Експ.); **31** 328 м; смт Обертин Тлум. р-ну: Łysa góra (1906 (1876), KuK K); **32** с. Озеряни Тлум. р-ну; вар. *Лиса Гора*: Лиса (2008, Експ.); Лиса Гора (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *лиса* 'позбавлена рослинності, гола' (ВТС, 486), 'гола; плішива' (ОУПТ, 141), 'місце, де нічого не росте' (Лісняк, 361), 'гора з тем-

ною й голою вершиною' (SG, III, 490), 'гора без рослинності' (СНГТВ, 53). Вони вказують на зовнішній вигляд гір. Варіанти назв мотивовані апелятивами *лисина*, *лисінка* 'ділянка землі, позбавлена рослинності' (ВТС, 486), тут – 'гора, позбавлена рослинності'.

У багатьох народних легендах і переказах *Лисі гори* мають погану репутацію, оскільки вважається, що на них відбуваються традиційні зібрання нечистої сили: відьом, бісів, чортів, перевертнів тощо (ОУПТ, 143). Не випадково Б. Грінченко до словникової статті *лис*, *лисий* подає словосполучення *лиса гора* й пропонує таке пояснення 'гора, непокрытая растительностью, – обыкновенно считается притоном ведьм' (Грінч., II, 361). На *Лисих горах* збиралися колись відьми на раду з чортами. Місця ті подекуди ще називали "відьминими гульбищами". Тут жінки сходилися ворожити, щоб легко дітей родити, щоб худібка велася, щоб земля родила (ГБ, 47). На думку багатьох дослідників, *Лисі гори* колись були місцем язичницьких святилищ. Саме таке святилище відкрив 1973 року на *Лисій горі*, поблизу сіл Новошин і Пшеничники Долинського району, письменник і фольклорист С. Пушик. Він пише, що "*лисими горами* називають не тільки верхи, але й підвищення, на яких чітко простежується присутність жриць, котрих називали відьмами" (СЛГ). *Лиса гора*, на його думку, – це могила першої людини, місце страт, відьомських шабашів з чортами, тобто місце проведення дохристиянських релігійних ритуалів, пов'язаних з худобою, що дає підставу говорити про ідею народжуваності (БК⁴, 162).

Ліса², -ої; ж.; кутки; **1** с. Раковець Гор. р-ну: Лиса (2008, УШ); **2** с. Ворона Кол. р-ну: Łysa (1934, SDW, № 24, s. 300). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Ліса³, -ої; ж.; ліс; с. Кунисівці Гор. р-ну: Лиса (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся ліс.

Ліса⁴, -ої; ж.; пасовище; с. Ворона Кол. р-ну: Лиса (2011, УШ). – Назва виникла

в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося пасовище.

Ліса Горá¹, -ої, -и; ж.; кутки; **1** с. Глушків Гор. р-ну: Ліса Гора (1978, Гор., 480); **2** с. Джурків Кол. р-ну: Ліса Гора (2011, УШ); **3** с. Балинці Снят. р-ну: Ліса Гора (2011, Експ.); **4** с. Кулачківці Снят. р-ну: Ліса Гора (1988, КК, 646). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. *Лиса*), на яких розкинулися кутки.

Ліса Горá², -ої, -и; ж.; урочища (поля); **1** с. Бучачки Снят. р-ну: Ліса Гора (2012, БЛ², 250); **2** с. Бортники Тлум. р-ну: Łysa Góra (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 192, арк. 12); Łysa Góra (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 150, арк. 17); Ліса Гора (2011, УШ); **3** с. Грушка Тлум. р-ну: Ліса Гора (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. *Лиса*), на яких розкинулися поля.

Ліса Горá³, -ої, -и; ж.; кол. хутір, тепер село; Тлум. р-н; нал. до Кутищенської с/р; віддаль до Тлумача – 14 км, до Івано-Франківська – 33 км: х. Ліса Гора (1947, АТП, 518); Ліса Гора (2009, ІФ АТП⁷, 165); Ліса Гора (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинулося село.

Ліса Горá⁴, -ої, -и; ж.; кол. фільварок, хутір, об'єдн. з с. Жуків Тлум. р-ну: folw. Łysa góra (1906 (1876), KuK K); Łysa Góra (1934, SDW, № 21, s. 220); Ліса Гора (1947, АТП, 511); Ліса Гора (1961, ІФ АТП¹, 80); Ліса Гора (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. *Лиса*), на схилах якої розкинувся хутір.

Лисáк¹, -а; ч.; горби; **1** с. Великий Ключів Кол. р-ну: Лисак (2000, ЕКол., III, 55); Лисак (2002, БК², 138); Лисак (2006, КГ, 18); Лисак (2007, БК⁴, 184); **2** 320 м; с. Дебеславці Кол. р-ну: Лисак (2000, ЕКол., III, 55); Лисак (2007, ЕКол., V, 19); Лисак (2007, БК⁴, 184); Лисак (2011, УШ); **3** с. Спас Кол. р-ну: Лисак (2011, УШ). – Назви утворені

семантичним способом від апелятива *лисак* 'голе підвищення' (Мар., 234), 'гора без рослинності' (СНГТБ, 54). Вони вказують на зовнішній вигляд горбів і відсутність на їх вершинах рослинного покриву.

Лисáк², -а; ч.; пасовище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Лисак (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося пасовище.

Лисáк³, -а; ч.; поле; с. Гвізд Надв. р-ну: Лисак (1998, Мих., 195). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лисак* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні поля.

Лисáня¹, -і; ж.; гора; 470 м; с. Молодятин, смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Лисані*: Лисані (2000, ЕКол., III, 55); Лисані (2006, КГ, 22); Лисаня (2008, БГ, 10); Лисаня (2002, БК², 138–139); Лисаня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лисаня* 'ліса гора' (Мар., 234), 'ліса, не покрита лісом гора' (Rudn., 25), 'гола гора; гора, без рослинності' (Лісняк, 361), 'ліса гора' (Онишк., I, 410). Вона вказує на зовнішній вигляд гори та відсутність на її вершині лісового покриву. Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок, у яких іменники першої відміни з м'яким приголосним основи мають закінчення -і замість літературного -а.

Лисáня², -і; ж.; кутки; **1** с. Молодятин Кол. р-ну: Лисаня (2008, БГ, 14); **2** смт Печеніжин Кол. р-ну: Лисаня (2006, КВС, 122). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинулися кутки.

Лисець, лисця; ч.; давнє містечко, тепер селище міського типу; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 26 км, до Івано-Франківська – 9 км; давні назви – *Мочар*, *Мочар-місто*: Moczar (1628, ЦДІА, ф. 134, оп. 2, спр. 44, с. 338); oppidum Lisiec (1649, ЖУР, IV, 269); Moczarmiaisto (1649, ЖУР, V, 89); Moczar (1649, ЖУР, IV, 270); Lisiec alias Moczar Miasto (1649, ЖУР, IV, 305); Moczarmiaisto (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19,

фас. 4); *Moczar seu Łysiec* (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *miasto Łysiec* (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Łysiec* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 25); *Łysiec* (1884, SG, V, 860); Лисець (1947, АТП, 510); Лисець (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища *Мочар* (тепер – *Мочари*), біля якого було засноване містечко. В основі мікротопоніма лежить апелятив *мочар* (< псл. **močarъ*) ‘те саме, що bagno; драговина, трясовина’ (ВТС, 542), ‘драговина, трясовина’ (Лісняк, 360), ‘трясовина, заболочена місцевість’ (ГГ, 124, 126), ‘мокра заболочена місцевість; трясовина; низовина з підґрунтовими водами; мокре місце між узгір’ями’ (Мар., 237), ‘bagno, трясовина, драговина’ (Онишк., I, 455), ‘трясовина; заросле й багнисте місце’ (Jurkowski, 154). Десь у середині XVII ст. (приблизно 1652 року) містечко почало називатися *Лисець* за найменуванням села, на землях якого воно виникло. Назва села ж була ускладнена атрибутивним членом *старий* (див. *Старий Лисець*).

Лисецький, -ого; ч.; ліс; між с. Радча та смт Лисець Тисм. р-ну: Лисецький (2009, БЛ², 178). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *лисецький* ‘розташований на території смт Лисець’ (див. вище); належний до смт *Лисець*’.

Лисецький Ліс, -ого, -у; ч.; ліс; с. Старий Лисець Тисм. р-ну: *Las Łysiecki* (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *лисецький*, що вказує на належність топооб’єкта до с. *Старий Лисець* (див. далі).

Лісий Бєріг, -ого, -егу; ч.; підвищення; 1) с. Монастирчани, смт Солотвин Бог. р-ну: Лісий Бєріг (2005, НМ, 7); Лісий Бєріг (2011, УШ); 2) с. Турка Кол. р-ну: Лісий Бєріг (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *бєріг* // *берег* ‘невелике підвищення’

(Лісняк, 359), ‘круча, стрімкий схил; гористе місце, пасовисько’ (ГГ, 23), ‘підвищення; гора’ (Нг., 32), ‘гора (невелика)’ (Janów, 9), а атрибутивними членами – прикметник *лисий* ‘позбавлений рослинності, голий’ (ВТС, 486), ‘голий; плішивий’ (ОУПТ, 141).

Жителі с. Монастирчани переказують, що на підвищенні колись не росло нічого, окрім височенного дуба, у який часто біла блискавка. Тому його вважали атрибутом язичницького бога Перуна, що своїми стрілами нищив нечисту силу, яка гніздилася на *Лисому Березі*.

Лісіина¹, -и; ж.; урочище (пасовище, поле); с. Кричка Бог. р-ну: Лісіина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лисіина* ‘ділянка землі, позбавлена рослинності’ (ВТС, 486). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Лісіина², -и; ж.; полонина; с. Пороги Бог. р-ну: *Łysina* (1935, МТ Porohy). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лисіина* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні полонини.

Лісіина³, -и; ж.; гори, горби; 1) с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Лісіина (2000, ЕКол., III, 55); Лісіина (2006, КВС, 18); Лісіина (2007, ІВВ, 12); 2) с. Пилипи Кол. р-ну: Лісіина (2000, ЕКол., III, 55); Лісіина (2007, БК⁴, 184); 3) с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Лісіина (2012, БЛ⁵, 250); 4) с. Побережжя Тисм. р-ну: Лісіина (2011, УШ); Лісіина (2012, БЛ⁵, 250). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лисіина* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь гір та горбів.

Лісіина⁴, -и; ж.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Лісіина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лисіина* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні місцевості в давнину, на якій виник куток.

Лісинки, -ок; мн.; поле; с. Буківна Тлум. р-ну: Лісинки (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лисинка*, дем. від *лисіина* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні поля.

Ліси́ця¹, -і; ж.; гори; 1) 907 м; с. Гута Бог. р-ну: Лісиця (2006, ГЦСЧ); 2) с. Пороги Бог.

р-ну: Лисиця (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лисиця* ‘гола вершина гори’ (ЕСУМ, III, 241), ‘місце без рослинності’ (Лісняк, 361).

Лисіця², -і; ж.; поле; с. Репужинці Гор. р-ну: Лисиця (2009, ГСС, 14). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лисиця* зі значенням ‘місце без рослинності’ (Лісняк, 361).

Лисичанка, -и; ж.; урочище; с. Новоселиця Снят. р-ну: Лисичанка (2006, ННР, 8); Лисичанка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-анк(а)* від апелятива *лисиця* чи *лисиці*. Вона вказує на те, що в урочищі колись водилися ці звірі.

Лисичники, -ів; мн.; поле; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Лисичники (2008, УШ); Лисичники (2012, БЛ⁵, 250). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лисичник* ‘місце, де водяться лисиці’ (Експ.). Менш імовірним є виникнення цього мікротопоніма в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла володіти колись землею в урочищі, пор. п-сько *Лисичник* (Худ.¹, 208).

Лисішин, -ого; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Лисішин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Лисиха* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, якій, очевидно, належав колись луг, пор. п-ще *Лис* (ІФД, 296).

Лисішник, -у; ч.; пасовище; с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Лисішник (2012, БЛ⁵, 250). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лисишник*, що є фонетичним варіантом від *лисичник* (див. вище). Вона вказує на те, що на пасовищі колись водилися лисиці.

Лісі Ямі, -их; ям; мн.; урочище; с. Марківці Тисм. р-ну: Лісі Ями (2007, КМ, 13). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ями*, мн. від *яма* ‘заглиблення в землі’ (СУМ, XI, 644), а атрибутивним членом – прикметник *лісі* (див. вище), що вказує на відсутність рослинності в земних заглибинах та в урочищі.

Лисогірка, -и; ж.; гора; 500 м; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Лисогірка (1995, НВ, 8);

Лисогірка (2006, КВС, 109). – Назва утворена способом онімізації та стягнення в одне слово словосполучення *лиса гірка* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні гори.

Лисці, -ів; мн.; пагорби; с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Лисці (1995, ТМН, 10); Лисці (2006, МС, 16). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лисець* (діал.) ‘лисий горб’ (МСП, 16). Вона вказує на характер поверхонь пагорбів.

Лисяк, -а; ч.; куток; с. Росільна Бог. р-ну: Лисяк (1996, Рос., 3). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лисяк*, що є фонетичним варіантом апелятива *лисак* ‘голе підвищення’ (Мар., 234). Вона вказує на характер поверхні місцевості, на якій виник куток.

Лісянка¹, -и; ж.; гора; сс. Антонівка, Нижнів Тлум. р-ну; вар. *Лисенка*: *Lesianka* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144, арк. 144); Лисянка, Лисенка (2011, УШ.). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-янк(а)* (розм. *-’инк(а)*, *-єнк(а)*) від прикметника *лиса* (див. вище). Вона вказує на зовнішній вигляд гори та відсутність на її вершині рослинного покриву.

Лісянка², -и; ж.; ліс; с. Антонівка Тлум. р-ну; вар. *Лисенка*: Лисянка, Лисенка (2011, УШ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся ліс.

Літва, -и; ж.; куток; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Литва (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування прибалтійської країни. Вона має переносне, конотативне значення і вказує на те, що на кутку колись проживали люди литовської національності, яких привіз сюди польський пан.

Литвінкова Криніця, -ої, -і; ж.; криніця; с. Товмачик Кол. р-ну: Литвинкова Криніця (2008, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криніця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі;

колодязь' (ВТС, 465), 'джерело, колодязь' (ЕССЯ, 21, 156–157), 'ключ, джерело' (Торч., 254), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Литвинкова*, що вказує на її належність *Литвинку*, пор. п-ще *Литвинко* (ТД Т, 157).

Ліщівка, -и; ж.; ліс; с. Добровляни Тисм. р-ну: Ліщівка (2009, БЛ², 175). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Лиць*, пор. особове ім'я *Лиць* < *Олексій* (Експ.).

Ліши́шник, -у; ч.; урочище; с. Красилівка Тисм. р-ну: Лішишник (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лишишник*, що є, очевидно, розмовним фонетичним варіантом апелятива *лиси́чник* 'місце, де водяться лисиці' (Експ.).

За переказами місцевих жителів, назва походить від того, що цю місцевість після ліквідації кріпосного права покинув, тобто *лишив* для громади місцевий поміщик.

Лі́ві Єзві́ни, -их, -ин; мн.; поле; с. Рудники Снят. р-ну: Лі́ві Єзвини (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *єзвини*, мн. від *єзвина*, *язвина* 'яр, провалля; долина вимита водою' (Мар., 254), 'нора, щілина, яр' (ВТС¹, 1646), а атрибутивним членом – прикметник *лі́ві*, що вказує на розташування поля зліва від дороги, пор. *Праві Єзвини*.

Лі́вниця, -і; ж.; пасовище; с. Новоселиця Снят. р-ну; вар. *Лімниця*: Лі́вниця, Лі́мниця (2006, ННР, 8–9); Лі́вниця (2011, УШ). – Назва, очевидно, є розмовним фонетичним варіантом від *Лімниця*, суфіксального утворення на *-иц(я)* від прикметника *лі́мний* (розм. *лівний*) < псл. **lomyъ(jь)* (< **lomiti*) 'ламанний, крутий, кам'янистий; слабкий, втомлений' (Шульгач, 179–180), пор. болг. *ломен* 'ламаний', схв. *ломан* 'слабкий, втомлений, кам'янистий; крутий' (ЕССЯ, 16, 32), що дає підстави виводити первісну семантику цього мікротопоніма як 'пасовище з нерівною, покрученою поверхнею'. Ю. О. Карпенко вбачає в назві *Лімниця* слов'янізований давньоевропейське, що походить з давнього фракійського **Alm-os*, який на слов'янському мовному ґрунті дав *Лом-*, ускладнений при-

метниковим суфіксом *-ьн-*, що спричинився після занепаду редукованого [ь] до переходу [о] в [і]. Слов'янізація цієї давньоевропейської назви завершилася приєднанням суфікса *-иц(я)* (Карп., ПДГ¹, 42–43).

Ліндерівка, -и; ж.; кол. нім. колонія, тепер урочище між сс. Рибне та Загвіздя Тисм. р-ну: *Linderówka* (1934, SDW, № 22, s. 247); Ліндерівка (2000, Качкан, 11). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Ліндер* < нім. *Linder*, пор. *Linde* 'липа' (ВНУС, 413). Таке прізвище мав німець, який започаткував колонію.

Лі́ниця¹, -і; ж.; горб; 357 м; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: *Lenica* (1906 (1876), KuK K); *Lenica* (1933, МТ К); Лі́ниця (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *лі́ниця*, *лі́ниці* 'відходи з льону після очищення' (Шило, 162). Очевидно, на горбі колись висівали й переробляли льон. Можливо також, що цей оронім генетично пов'язаний з бойк. *лі́нінка* 'гористий ґрунт' (Онишк., I, 414).

За переказами, назва пішла від того, що тут земля "лінувалася" добре родити.

Лі́ниця², -і; ж.; куток; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну; вар. *Лі́ниці*: Лі́ниці (2000, ЕКол., III, 26); Лі́ниця (2006, КВС, 11). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни з м'яким приголосним та шиплячим основи мають закінчення *-і* замість літературного *-а*.

Лі́скі¹, -ок; мн.; урочище; с. Городниця Гор. р-ну: Лі́ски (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лі́ски* 'зарості ліщини', пор. діал. *лі́ска* 'ліщина' (СУМ, IV, 523). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Лі́скі², -ок; мн.; село; Кол. р-н; нал. до Коршівської с/р; віддаль до Коломиї – 15 км, до Івано-Франківська – 51 км: *Liski* (1410, ZDM, VI, 336); *Lieski* (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); *Leski ad Korszow* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Liski* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 185); *Liski* (1883, SG, IV, 424; 1884, SG, V, 312); Лі́ски (1947, АТП,

508); Ліски (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *ліски* (див. вище); у такому разі вона вказує на характер рослинності терену, на якому виникло село; б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла започаткувати село або проживати в ньому, пор. п-ще *Ліско* (ТСЛ, 393). М. Л. Худаш, не заперечуючи в цілому мотивацію цього ойконіма груповим антропонімом, припускає, що він може бути вторинним утворенням, яке виникло від первинного **Лізки* внаслідок девокалізації дзвінкого приголосного [з] перед глухим приголосним [к]. В основі твірної основи ойконіма можуть, на його думку, лежати: а) мікротопонім – найменування урочища *Лізки* < *лізки* < *лоза*; б) апелятив *лізки* зі значенням ‘місцевість поросла *лізками* – *лозами*’, пор. *лізка* ‘зменш. від *лоза*; рослина *Salix aurita* (Грінч., II, 368)’. Окрім того, дослідник припускає й утворення назви села за допомогою демінутивного суфікса -к- від ойконіма *Лози* (Худ.¹, 213).

Ліскі́³, -ок; мн.; поле; с. Матеївці Кол. р-ну; давня назва – *Ліска*: *Liska* (1933, МТ К); Ліски (2011, УШ). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *ліска* зі значенням ‘зарості ліщини’ (Експ.). Вона вказує на те, що поле колись було обсажене кущами ліщини. Сучасне найменування поля є множинною формою давньої назви.

Ліскі́⁴, -ок; мн.; лісове урочище; с. Саджавка Надв. р-ну; Ліски (1975, АСЗ, I, 845); Ліски (1986, ІГ, III, 114). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лісок* ‘невеликий ліс’ (Череп., 124).

Лісна́ Велесни́ця, -ої, -і; ж.; село; Надв. р-н; нал. до Парищенської с/р; віддаль до Надвірної – 12 км, до Івано-Франківська – 41 км; засн. 1796 р.: *Weleśnica Lesna* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 103); *Weleśnica leśna*, al. *Weleśniczka*, *Weleśniczka leśna* (1884, SG, V, 914; 1893, SG, XIII, 197); *Weleśnica Leśna* (1923, SMRP, 11); Лісна Велесниця (1947, АТП, 510); Лісна Велесниця (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому

опорним компонентом є гідронім – найменування річки *Велесниця* (див. вище), на березі якої виникло село, а атрибутивним членом – прикметник *лісна* ‘яка знаходиться в лісі, розташована в ньому’ (ВТС, 491), що вказує на розміщення села серед лісів, пор. *Нижня Велесниця*.

Лісна́ Слобідка, -ої, -и; ж.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 15 км, до Івано-Франківська – 51 км; давня назва – *Слобідка*: *Slobudka* (1735, ЛЦДІА, ф. 134, опр. 2, спр. 10, с. 63); *Slobódka Lesna* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 273); *Slobódka leśna* (1855, АККGL, Bl. 49); *Slobódka Leśna z Puharami* (1889, SG, X, 807); Лісна Слобідка (1947, АТП, 508); Лісна Слобідка (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *слобідка*, дем. від *слобода* ‘поселення в Київській Русі, на Україні і в Росії в XI–XVIII ст., жителі яких тимчасово звільнилися від феодальних повинностей і податків; велике село, селище; відокремлена частина великого села’ (СУМ, IX, 365). Означення *лісна* (див. вище), що з’явилося в назві в II пол. XVIII ст., вказує на розташування села серед лісів, пор. *Слобідка-Пільна* (див. *Слобідка*).

Лісна́ Тарно́виця, -ої, -і; ж.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 10 км, до Івано-Франківська – 32 км; давні назви – *Тарновиця*, *Мала Тарновиця*: *Tarnawicze* (1417, ZDM, VI, 429); *Minor Tarnawicza* (1533, MRPS, IV/III, 464); *Tarnawica Leśna* (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); *Tarnowica Lesna* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Tarnowica Leśna* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 204); *Tarnowica*, albo *Tarnowica Leśna* (1892, SG, XII, 205); Лісна Тарновиця (1947, АТП, 510); Лісна Тарновиця (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *тарновиця* ‘місцевість, поросла терном’ (Бучко, 86) (зі зміною під впливом пол. мови [e] на [a], пор. пол. *tarnik* ‘терен’). Означення *мала* та *лісна*, що з’явилися в назві в XVI ст., вказують на розміри поселення та його розташування серед лісів на відміну від *Тарновиці-Великої* або *Пільної* (див. *Тарновиця*).

За переказами, село було колись розміщене на території сучасного урочища *Забереж*

(див. вище) й називалося за іменем засновника *Гринів*. Однак було повністю спалене татарами. Відродившись, воно отримало назву *Тарновиця*.

Лісній, -ого; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; сс. Іванівка, Товмачик Кол. р-ну: Lisny (1855, AKKGL, Bl. 49); Lisny (1884, SG, V, 319); Лісний (1979, СГУ, 320); Лісний (2000, IT, 6); Лісний (2006, КВС, 168). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лісний* (< псл. **lěsny(jь)*) ‘який протікає в лісі’ (Експ.).

Лісній Хлібичин, -ого, -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 25 км, до Івано-Франківська – 38 км; давня назва – *Хлібичин*: Chlebyczyn (1436, AGZ, XII, 8); Chlebiczin (1578, ŻDz, XVIII/I, 85); Chlebyczyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Chlebyczyn Leśny (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 213); Chlebiczin Leśny (1855, AKKGL, Bl. 45); Chlebiczin Leśny (1880, SG, I, 581); Лісний Хлібичин (1947, АТП, 508); Лісний Хлібичин (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Давня назва є посесивним утворення на -ин від антропоніма *Хлібич*, що є, очевидно, патронімом від давнього особового імені *Хлѣбъ* < *Хлѣбославъ* (Мор., 200), пор. д.-укр. *Хліб* (РІ, 225), п-ща *Хліб* (СП, 370), *Хлібик* (ТСЛ, 690), ст.-п. Michael *Chlebicza* (SSNO, I, 316). М. Л. Худаш припускає, що антропонім *Хлѣбъ* може бути фонетичним варіантом імені *Глѣбъ*, який виник внаслідок девокалізації дзвінкого приголосного [z] у глухий приголосний [x] (Худ.¹, 365). Означення *лісний*, що з’явилося в назві у XVIII ст., вказує на розташування села серед лісів на відміну від *Хлібичина-Пільного* (див. *Хлібичин*).

Лісничівка¹, -и; ж.; ліси; 1) с. Лесівка Бог. р-ну: Лісничівка (2011, УШ); 2) с. Манява Бог. р-ну: Лісничівка (2011, УШ); 3) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Лісничівка (1998, Мих., 196). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лісничівка* (діал.) ‘оселя лісного’ (ВТС, 491). Вони вказують на те, що ліси розкинулися навколо таких осель.

Лісничівка², -и; ж.; кол. хутори, фільварки, нал. до: 1) с. Нивочин Бог. р-ну: Leśniczówka (1934, SDW, № 22, s. 243);

2) с. Турка Кол. р-ну: Leśniczówka (1884, SG, V, 161); Leśniczówka (1900, SGG, 293); Leśniczówka (1933, МТ К); 3) с. Колодіївка Тисм. р-ну: Leśniczówka (1855, AKKGL, Bl. 45); 4) с. Узин Тисм. р-ну: Leśniczówka (1855, AKKGL, Bl. 45); Leśniczówka (1884, SG, V, 161); 5) с. Буківна Тлум. р-ну: Leśniczówka (1855, AKKGL, Bl. 45). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лісничівка* (див. вище). Вони вказують на те, що хутори й фільварки виникли на місцевостях, де були оселі лісничих.

Лісничівка³, -и; ж.; кутки; 1) смт Солотвин Бог. р-ну: Leśniczówka (1934, SDW, № 22, s. 238); 2) с. Поточище Гор. р-ну: Лісничівка (2008, УШ); 3) с. Вовчинець Івано-Франк. м/р: Leśniczówka (1855, AKKGL, Bl. 44); Leśniczówka, część Wołczyńca (1884, SG, V, 161–162); 4) с. Кубаївка Надв. р-ну: Лісничівка (1998, Мих., 196); Лісничівка (2010, Експ.); 5) с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Лісничівка (1998, Мих., 196); Лісничівка (2010, Експ.); 6) смт Єзупіль Тисм. р-н: Лісничівка (2011, Експ.); 7) с. Красилівка Тисм. р-ну: Лісничівка (2010, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лісничівка* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли біля лісу, де були оселі лісничих або лісників.

Лісничівка⁴, -и; ж.; урочище; с. Репужинці Гор. р-ну: Лісничівка (2009, ГСС, 14). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лісничівка* (див. вище). Вона вказує на наявність у урочищі в давнину оселі лісного або лісника.

Лісничівка⁵, -и; ж.; поля; 1) с. Кубаївка Надв. р-ну: Лісничівка (1998, Мих., 196); 2) смт Ланчин Надв. р-ну: Лісничівка (1998, Мих., 196). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лісничівка* (див. вище). Вони вказують на наявність на полях в давнину осель лісників.

Лісничівка⁶, -и; ж.; пагорб; с. Гостів Тлум. р-ну: Лісничівка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лісничівка* (див. вище). Вона вказує на те, що на пагорбі колись була оселя лісного Адама Калиновського.

Лісничівка⁷, -и; ж.; поле; с. Гостів Тлум. р-ну: Лісничівка (2011, УШ). – Назва виник-

ла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування пагорба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Лісова¹, -ої; ж.; долина; с. Сілець Тисм. р-ну: Лісова (2008, СНЧ, 42). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лісова* (< псл. **lěsova*) ‘яка знаходиться в лісі, розташована в ньому’ (ВТС, 491).

Лісова², -ої; ж.; куток (вулиця); с. Узин Тисм. р-ну: Лісова (2008, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лісова* (див. вище). Вона вказує на те, що куток розташований біля лісу.

Лісове¹, -ого; с.; озеро; с. Михалків Кол. р-ну: Лісове (1998, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лісове* (див. вище). Вона вказує на розташування озера в лісі.

Лісовець¹, -овця; ч.; потік; пр. Малогу Лукавця л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 2 км; с. Гвізд Надв. р-ну: Lasowec (1855, AKKGL, Bl. 48); Lasowiec (1884, SG, V, 92); Лісовець (1979, СГУ, 321). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *лісовий* (див. вище). Вона вказує на те, що потік протікає в лісі.

Лісок¹, -ска; ч.; кутки; **1** с. Топорівці Гор. р-ну: Лісок (2005, СМТ¹, 57); **2** с. Чехова Кол. р-ну: Лісок (2006, КВС, 185). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лісок*, дем. від *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами’ (ВТС, 491). Вони вказують на виникнення кутків на місцях невеликих ділянок, зарослих колись деревами й кущами.

Лісок², -ска; ч.; лісові урочища; **1** с. Саджавка Надв. р-ну: Лісок (1998, Мих., 196); **2** с. Озеряни Тлум. р-ну: Лісок (2011, УШ); **3** с. Хотимир Тлум. р-ну: Лісок (2009 (1874), ПЗАП, 11). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лісок*, дем. від *ліс* (див. вище).

Лісок³, -ска; ч.; пасовище; с. Грушка Тлум. р-ну: Лісок (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лісок*, дем. від *ліс* (див. вище). Вона вказує

на розміщення пасовища біля невеличкого лісу або в ньому.

Лісопункт¹, -а; ч.; куток; с. Пороги Бог. р-ну: Лісопункт (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лісопункт* ‘підприємство, яке веде заготівлю лісу’ (ВТС, 492). Вона вказує на те, що на кутку в давнину було таке підприємство.

Літівка¹, -и; ж.; горб; с. Попельники Снят. р-ну; вар. *Летівка*: Летівка (2001, Андрійчук, 3); Літівка (2009, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *літо* ‘найтепліша пора року між весною та осінню’ (ВТС, 493). Вона вказує на те, що горб призначений для випасу худоби *влітку*.

Літівка², -и; ж.; поле; с. Попельники Снят. р-ну; вар. *Летівка*: Летівка (2001, Андрійчук, 3); Літівка (2008, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Літків¹, -ового; ч.; ліс; с. Діброва Тлум. р-ну: Літків (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Літко*, пор. похідне п-ще *Літковець* (ТД Т, 158).

Літків², -ового; ч.; горб; с. Діброва Тлум. р-ну: Літків (2008, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), що розкинувся на горбі.

Ліщина¹, -и; ж.; кутки; **1** с. Перерісль Надв. р-ну: Łaszczyna (1855, AKKGL, Bl. 44); Ліщина (1998, Мих., 196); Ліщина (2009, ПН, 15); Ліщина (2010, Експ.); **2** с. Цуцилів Надв. р-ну: Ліщина (1999, ІСЦ, 7). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ліщина* (< псл. **lěščina*) ‘кущ родини березових з їстівними плодами – горіхами; чагарник з кущів цієї рослини’ (ВТС, 493), ‘ліщиновий ліс’ (СНГТВ, 55). Вони вказують на характер рослинності на кутках у давнину.

Ліщині¹, -ин; мн.; поле; с. Цуцилів Надв. р-ну: Ліщини (1998, Мих., 196). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ліщина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Ліщі¹, -ів; мн.; куток; с. Кривець Бог. р-ну: Ліщі (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно,

у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Лиц* (Експ.) та похідні *Лицук*, *Лиценко* (ІФД, 298).

Лоб, -у; ч.; урочище; с. Ісаків Тлум. р-ну: Лоб (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лоб* ‘підвищена відкрита кругла й безліса місцевість’ (Експ.), ‘підвищене й відкрите місце; підвищення’ (Мар., 235), ‘крутий схил гори; гола вершина; рівнина на підвищенні; невелика лісова галявина; крутий горб’ (ЕСУМ, III, 274), ‘опуклий виступ на схилі’ (СНГТВ, 55), ‘піщана гора, вільна від рослинності, вершина гори, горба, підвищення’ (СНГТК, 113), ‘виступ гори’ (СНГТ, 344). Вона вказує на круту голу поверхню урочища.

Лобі́, -ів; мн.; поля; **1** с. Камінне Надв. р-ну: Лоби (1998, Мих., 196); **2** с. Олеша Тлум. р-ну: Лоби (2012, БЛ⁵, 251). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *лоб* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь полів. Можлива також мотивація цих мікротопонімів однозвучними груповими антропонімами – найменуваннями родин, які могли володіти колись полями, пор. п-ще *Лоб* (Редько, I, 610).

Лобі́щи, -ищ; мн.; поля; **1** с. Цуцилів Надв. р-ну: Лобищи (1998, Мих., 196); **2** с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Лобищи (2012, БЛ⁵, 251). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *лобище* ‘місцевість, де є *лоб* – підвищене відкрите місце’, (Експ.), ‘підвищене голе місце на лузі; місце, де знаходяться круглі камені’ (ЕСУМ, III, 274), пор. *лоб* (див. вище). Вони вказують на рельєф поверхонь полів.

Лободерія́, -ї; ж.; ліс; с. Глинка Надв. р-ну: Лободерія (1998, Мих., 196). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лободерія* (жарт.) ‘густі зарості, де важко пройти, де можна *подерти лоба*’ (Експ.).

Лов’янка, -и; ж.; поле; с. Рудники Снят. р-ну; вар. *Лов’єнка*: Лов’єнка, Лов’янка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-янк(а)* (розм. *-єнк(а)*) від апелятива *лов*, *лови* ‘полювання’ (ВТС, 494).

Вона вказує на те, що на полі колись полювали на зайців, кабанів та інших звірів.

Лóги, -ів; мн.; поле; с. Княже Снят. р-ну: Логи (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лог* ‘заглиблення в рельєфі; яр з пологими зарослими схилами; широка низина; орна земля, яку перестали обробляти’ (ЕСУМ, III, 278), пор. також *логи* ‘заглиблення на місці водойми’ (Мар., 235). Вона вказує на характер поверхні поля.

Лозаківка, -и; ж.; урочище (пасовище); с. Стриганці Тисм. р-ну: Лозаківка (2011, Осташи). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Лозак*, пор. п-ща *Лоза*, *Лозан* (СП, 214).

Лоза́нівка, -и; ж.; річка; п. Дністра; довжина – понад 10 км; сс. Вільхівці, Олієво-Королівка, Семенівка, Раковець Гор. р-ну: Лозанівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *лозан* (заст.) ‘т. с., що *лоза* – народна назва деяких кущових порід верби’ (ВТС, 494; ЕСУМ, III, 281). Вона вказує на характер рослинності навколо потоку. Можлива також мотивація цього гідроніма антропонімом *Лозан*, пор. п-ще *Лозан* (див. вище).

Лóзи¹, ліз; мн.; урочища (поля, пасовища, лісові зарості); **1** с. Грабовець Бог. р-ну: Лози (2011, УШ); **2** с. Росохач Гор. р-ну: Лози (2008, УШ); **3** с. Чернятин Гор. р-ну: Лози (1996, ІЧ, 19); Лози (2008, УШ); **4** с. Виноград Кол. р-ну: Лози (2012, БЛ⁵, 251); **5** с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Łozy (1933, МТ К); **6** с. Назавизів Надв. р-ну: Лози (1998, Мих., 196); **7** с. Борщів Снят. р-ну: Łozy (1933, МТ Kuty); **8** с. Залуччя Снят. р-ну: Лози (2012, БЛ⁵, 251); **9** с. Хутір-Будилів Снят. р-ну: Лози (2011, УШ); **10** с. Красилівка Тисм. р-ну: Лози (2010, УШ); **11** сс. Старі Кривотули, Нові Кривотули Тисм. р-ну: Лози (2012, БЛ⁵, 251); **12** с. Ямниця Тисм. р-ну: Лози (1995, ТМН, 54); **13** с. Ісаків Тлум. р-ну: Лози (2011, УШ); **14** с. Яківка Тлум. р-ну: Лози (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лози* ‘зарості лози’ (Експ.). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Лѳзи², ліз; мн.; кол. хутір, нал. до с. Саджава Бог. р-ну: Sadżawa z Łozami (1910, ZSO, 146). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лози* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виник хутір.

Лѳзи³, ліз; мн.; куток; м. Коломия: Łozy (1900, SGG, 293). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лози* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виник куток.

Лѳзіна¹, -и; ж.; куток; с. Задубрівці Снят. р-ну: Лозина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лозина* (< псл. **lozina*) ‘зарості лози’ (BTC, 604–695). Вона вказує на характер рослинності на кутку в давнину.

Лѳзіна², -и; ж.; пасовище; с. Довге Тисм. р-ну: Лозина (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лозина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі в давнину.

Лѳзівка, -и; ж.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Лѳзівка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лѳзівка* (діал.) ‘місцевість, вкрита лозами; лозові зарості’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Лѳзівкѳ, -ок; мн.; урочище; с. Вільхівці Гор. р-ну: Лѳзівки (1999, ТФП, 9). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лѳзівка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Лѳзовѳ¹, -ої; ж.; урочище (лука); с. Грушів Кол. р-ну: Лозова (2006, ЕКол., IV, 156). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лозова* ‘вкрита лозою’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Лѳзовѳ², -ої; ж.; поле; с. Корнич Кол. р-ну: Лозова (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лозова* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Лѳзовѳне, -я; с.; поле; с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Лозоване (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ан(е)* від прикметника *лозовий* ‘із заростями лози’.

Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину. Можливо, що колись існував географічний термін **лозованя*, **лозоване* (діал.) зі значенням ‘місцевість, заросла лозами’, який міг мотивувати цей мікротопонім.

Лѳзовѳня¹, -і; ж.; пасовище; с. Бабче Бог. р-ну: Łozowania (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 95, арк. 88); Łozowanie (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 170, арк. 94); Лозованя (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ан(я)* від прикметника *лозовий* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі. Можлива також мотивація цього мікротопоніма географічним терміном **лозованя* (див. вище).

Лѳзовѳня², -і; ж.; гора; с. Пороги Бог. р-ну: Лозованя (2004, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ан(я)* від прикметника *лозова* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горі. Можлива також мотивація цього ороніма географічним терміном **лозованя* (див. вище).

Лѳзовѳня³, -і; ж.; полонина; між сс. Пороги Бог. р-ну та Гриньків Рожн. р-ну: роłop. Łozowanie (1935, МТ Rogoły); Лозованя (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулася полонина.

Лѳзовѳний, -ого; ч.; потік; п. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Łozowaty (1855, АККГЛ, ВІ. 48). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації апелятива *лозоватий* (< псл. **lozovatъ(jь)*) ‘вкритий подекуди лозами’ (Експ.).

Лѳзовѳе¹, -ого; с.; поле; с. Глибоке Бог. р-ну: Лозове (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лозове* ‘із заростями лози’ (Експ.). Вона вказує на те, що на полі колись росли лозові кущі, прутки з яких використовували для плетіння кошиків.

Лѳзовѳе², -ого; с.; пасовище; с. Лесівка Бог. р-ну: Лозове (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лозове* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Лозовіця¹, -і; ж.; урочище (болотиста місцевість); с. Дубки Гор. р-ну; вар. *Лозовиці*: Лозовиця (2008, УШ); Лозовиці (2012, БЛ², 251). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лозовиця* (< псл. *lozovica*) ‘місцевість, заросла лозою’ (Експ.), ‘місцевість, де росте лоза’ (Мих., 57). Вона вказує на характер рослинності в урочищі. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни з м’яким приголосним та шиплячим основи мають закінчення -і замість літературного -а.

Лозовіця², -і; ж.; пасовище; с. Гвізд Надв. р-ну; вар. *Лозовиці*: Лозовиці (1998, Мих., 196); Лозовиця (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лозовиця* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки (див. вище).

Локітка, -и; ж.; село; Тлум. р-н; нал. до Палагіцької с/р; віддаль до Тлумача – 3 км, до Івано-Франківська – 32 км; давня назва – *Локотки*: *Локотки (ко локотко(м), 1419, Р., 91); Lokyathky (1452, MRPS, IV/III, 398); Lokyathky (1523, MRPS, IV/I, 239); Łokutki (1787, ЛЦЦА, ф. 19, оп. 6, спр. 195); Łokutki (1884, SG, V, 690); Локутки (1886, ШДС, 88); Łokutki (1905 (1877), КуК ТТ); Łokutki (1926, МТ Т); Локітка (1947, АТП, 518); Локітка (2009, ІФ АТП⁷, 165). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, представники якої заснували село. В основі антропоніма лежить особова назва *Локотко*, демінутив на -к(о) від *Локоть*, пор. п-ще *Локоть* (ТСЛ, 398). Деся у XV ст., очевидно, під впливом ст.-п. особової назви *Lokyetko* (SSNO, III, 93) та розмовного мовлення ойконім перетворився спочатку на *Локетки*, а пізніше – на *Локитки* та *Локутки*. Сучасна сингулярна форма була введена 1946 року під час масового перейменування назв населених пунктів радянською адміністрацією.

Локотіха, -и; ж.; куток; с. Колінки Гор. р-ну; Локотиха (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізви-

щем чоловіка, яка, очевидно, проживала на кутку або започаткувала його, пор. п-ще *Локота* (Редько, I, 613).

Ломаджин¹, -ого; ч.; кол. хутір, нал. до с. Середній Майдан Надв. р-ну; з 1931 року – с. *Вишнівці* (див. вище): Łomadzyn (1880, VOV, 355); Łomadzyn albo Łomadzyna (1884, SG, V, 690); Łomadżyn (1900, SGG, 413); Łomadzyn (1930, МТ SC); Ломаджин (1975, АСЗ, I, 845); Ломадзин (1990, Бучко, 86); Ломаджин (1998, Мих., 196); Ломаджин (2008, ЛСМ, 39). – Назва є посесивним утворенням на -ин від антропоніма *Ломаджа*, пор. ст.-п. особова назва *Lomaszda* contra *Andrean Lomaszde* (SSNO, III, 381), п-ще *Ломадзе* (ТСЛ, 398). Дослідник історії села П. Левицький виводить цю назву від гуц. апелятива *ломаджі* ‘поламане дерево, хворост’ (ЛСМ, 39), що сумнівно насамперед з огляду на наявність у назві посесивного форманта -ин.

Ломаджин², -ого; ч.; горб; с. Середній Майдан Надв. р-ну; Ломаджин (2008, ЛСМ, 18). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування хутора (див. вище), що розкинувся на горбі.

Ломиніога, -и; ж.; урочище; між сс. Малий Гвіздець Кол. р-ну та Балинці Снят. р-ну; Łominoga (1933, МТ К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська чи прізвища людини, якій, очевидно, належала колись земля в урочищі, пор. п-ще *Ломинога* (Експ.).

Ломоватий, -ого; ч.; куток; с. Кричка Бог. р-ну; Ломоватий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *ломоватий* ‘із купами *лomu* – сухих гілок, хмизу, сучків’, пор. *лом* ‘сухе гілля, сучки дерев, що попадали на землю; сушняк, хмиз’ (ВТС, 495). Вона вказує на характер поверхні кутка в давнину.

Ломпасюкóве, -ого; с.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну; Ломпасюкове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Ломпасюк*, пор. п-ще *Ломпасюк* (Експ.).

Лонгунівка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Петрів Тлум. р-ну; Łonginówka (1926,

МТ Т). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Лонгин*, пор. особове ім'я *Лонгин* < лат. *Longinus* (СУІ, 197).

Лонки¹, -ок; мн.; куток; с. Гвізд Надв. р-ну: Лонки (1998, Мих., 196); Лонки (2010, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації польського за походженням апелятива *лонка* 'лука; низина, поросла травою' (СНГТВ, 64), 'низина, поросла травою' (Мар., 236). Вона вказує на рельєф поверхні терену, на якому виник куток.

Лонки², -ок; мн.; ліс; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Лонки (1998, Мих., 196). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лонка* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні лісу.

Лопата, -и; ж.; поле; с. Будилів Снят. р-ну: Лопата (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *лопата* 'народна міра площі поля, яку може перекопати копальник за один день', пор. гуц. *косарь* 'міра площі сіножаті, яку косар може викосити за один день' (НЛГ, 47). У такому разі вона вказує на розміри поля.

Лопати, -ат; мн.; гірське урочище; с. Гута Бог. р-ну; давня назва – *Лопата*: Łopata (1855, AKKGL, Bl. 48); Łopaty (1935, МТ Porohy); Лопати (2011, УШ). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *лопата* 'гола безліса гора' (Онишк., I, 417). Сучасне найменування є множинною формою давньої назви.

Лопатюкі, -ів; мн.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Лопатюки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Лопатюк* (ІФД, 299).

Лопушанка¹, -и; ж.; гора; с. Манява Бог. р-ну: Лопушанка (2008, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-анк(а)* (розм. *-'инк(а)*) від апелятива *лопух*, *лопухи*. Вона вказує на характер рослинності на горі.

Лопушанка², -и; ж.; річка; п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці

п. Дністра; довжина – 26 км, площа басейну – 23,5 км²; сс. Середній Майдан Надв. р-ну, Боднарів, Баб'янка, Струпків, Угорники, смт Отинія та інші Кол. р-ну; інша назва – *Опрашина* (див. далі): Łopuszanka, al. Opraszyna (1884, SG, V, 915); Opraszyna, Łopuszanka (1884, SG, V, 727); Лопушанка (1979, СГУ, 327); Опрашина (давня назва – Лопушанка) (1998, ЕКол., II, 11). – Назва утворена за допомогою продуктивного на Прикарпатті суфікса *-анк(а)* від апелятива *лопух*. Вона вказує на природні особливості терену, де протікає річка. С. О. Вербич припускає, що в давнину міг існувати географічний термін **лопушанка* < *лопушаний* (*-а*) + суфікс *-к(а)*, пор. *лопушаний* 'лопуховий' (Вербич, ГД, 47). Можлива також мотивація цього гідроніма однозвучними мікротопонімами – найменуваннями урочища та лісу (див. *Лопушенка*^{1,2}), з яких витікає річка.

Лопушенка¹, -и; ж.; урочище (сінокоси, пасовище); с. Середній Майдан Надв. р-ну: Лопушенка (1998, Мих., 196). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива **лопушанка* (розм. *лопушенка*) 'місцевість, заросла *лопухами*' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Лопушенка², -и; ж.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Лопушенка (1998, Мих., 196). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива **лопушанка* (розм. *лопушенка*) (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в лісі.

Лопушна¹, -ої; ж.; гора; 1694,6 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну; інша назва – *Близиця*: Łopuszna (1932, PBW, II, 480); Łopuszna (1935, МТ Porohy); Лопушна (1976, ТК Б); Łopuszna, Bliźnica, Blyznycia (2000, PBWG, 119); Łopuszna (2006, GUG, тара 9); Łopuszna (2008, Gorgany, 267); Лопушна (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *лопушна* 'вкрита *лопухами*; з *лопухами*', пор. *лопушник* 'лопух' (Грінч., II, 378), рос. *лопушный* 'лопуховий' (ЭСРЯ, I, 469), а також потік *Лопушна* (див. далі). За радянських часів *Лопушною* почали називати *Сивулю-Велику*, а гора, що височіє на Сивулянському хребті на віддалі 2 км на північний захід

від неї й до якої колись стосувалася ця назва, стала безіменною (ГСК, 30). Тому є необхідність відновити її найменування. *Близицею* цю гору називають тому, що її вершина дуже подібна до вершини *Сивулі*, гори, яка підноситься неподалік.

На схилах *Лопушиної* розкинулося заповідне урочище площею 17,6 га, у якому ростуть високопродуктивні букові насадження з участю ялиці й смереки віком понад 140 років. Тут росте й цінна лікарська рослина – тирлич жовтий, занесений у Червону книгу України.

Лопушна², -ої; ж.; річка; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 6,5 км; с. Гута Бог. р-ну; інша назва – *Боревчик* (див. вище): Łopuszna (1880, SG, I, 512; 1884, SG, V, 727, 729); Łopuszna (1914 (1894), KuK P); Łopuszna (1935, MT Porohy); Лопушна (1979, СГУ, 326); Borewczyk, zwany też Łopuszna (2000, PBWG, 119); Лопушна (2002, МЦГ К); potok Borewczyk, zwany również ... Łopuszną (2008, Gorgany, 267–268); Лопушна (2010, К РР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), зі схилів якої стікає річка.

Лопушна³, -ої; ж.; урочище; с. Гута Бог. р-ну: Łopuszna (1935, MT Porohy); Лопушна (2010, К РР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), у гирлі якого розкинулося урочище.

Лоп'янка, -и; ж.; поточина; л. Березівки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 4,5 км; між сс. Спас та Пилипи Кол. р-ну: Łopianka (1904 (1877), KuK Kuty); Łopianka (1916, GKSn.); Лоп'янка (1965, WRG, III, 116); Лоп'янка (1979, СГУ, 327). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-анк(а)* від дієслівної основи *лоп-* < *лопати* 'стукати, хляпати' (Грінч., II, 377), 'ударяти зі стуком' (Rudn., 40). Вона вказує на акустичні властивості води в поточині.

Лосівський, -ого; ч.; потік; пр. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 2 км; с. Спас Кол. р-ну: Лосівський (1979, СГУ, 327); Лосівський (2011, УШ). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-івськ(ий)*

від антропоніма *Лось*, пор. п-ще *Лось* (СП, 215).

Лотóки, -ів; мн.; місцина; с. Монастирчани Бог. р-ну: Лотоки (2005, НМ, 7); Лотоки (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *лотік* 'відкритий жолоб для стікання води, зсипання чого-небудь; (мн.) канали на водяному млині, греблі тощо, якими тече вода' (ВТС, 496), 'збиті під кутом 90° дошки для стікання води' (Онишк., I, 418). Вона вказує на те, що на місчині колись були канали, якими підводилася вода до млина.

Лоякóва Фóса, -ої, -и; ж.; поточина; бас. Млинівки п. Солонику п. Тлумачу п. Дністра; с. Озеряни Тлум. р-ну: Лоякова Фоса (2003, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *фоса* 'рів, яма' (Мар., 253), а атрибутивним членом – прикметник *Лоякова*, що вказує на належність гідрооб'єкта *Лояку*, пор. п-ще *Лояк* (ІФД, 299).

Лубище, -а; с.; поле; с. Тисменичани Надв. р-ну: Лубище (1998, Мих., 196). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лубище* 'місце, де з дерев здирали кору' (Мих., 69). Вона вказує на спосіб очищення поля від дерев у давнину.

Луг¹, -у; ч.; урочище; **1)** с. Жураки Бог. р-ну: Луг (2011, УШ); **2)** с. Вільхівці Гор. р-ну: Луг (2008, УШ); **3)** між сс. Городниця та Стрільче Гор. р-ну: Луг (2008, УШ); **4)** с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Луг (2006, УШ); **5)** с. Скопівка Кол. р-ну: Луг (2006, КВС, 145); **6)** с. Підвисоке Снят. р-ну: Луг (2011, УШ); **7)** с. Клубівці Тисм. р-ну: Луг (1995, ТМН, 21); **8)** с. Сілець Тисм. р-ну: Луг (2002, СНЧ, 43); **9)** с. Антонівка Тлум. р-ну: Луг (2011, УШ); **10)** с. Будзин Тлум. р-ну: Луг (2012, Експ.); **11)** с. Кутище Тлум. р-ну: Луг (2011, УШ); **12)** с. Петрилів Тлум. р-ну: Луг (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *луг* (< псл. **logъ*) 'заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать' (СУМ, IV, 552), 'низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість' (Мар., 235), 'низовина, на якій ростуть гарні трави' (Лісняк, 359), 'пасовисько біля річки'

(Онишк., I, 418), пор. пол. *lag, łęg* 'заплавна лука; заплава' (ПРС, 252, 253).

Луг², -а; ч.; кутки; **1**) с. Городниця Гор. р-ну: Луг (1978, Гор., 496); Луг (2012, Експ.); **2**) с. Стрільче Гор. р-ну: Луг (2008, УШ); **3**) с. Раковець Гор. р-ну: Луг (2008, УШ); Луг (2012, Експ.); **4**) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Луг (2012, БЛ⁵, 251); **5**) с. Скопівка Кол. р-ну: Луг (2006, КВС, 145); **6**) с. Товмачик Кол. р-ну: Луг (2000, ІТ, 6); Луг (2006, КВС, 168); Луг (2011, УШ); **7**) с. Підвисоке Снят. р-ну: Луг (2011, УШ); **8**) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Луг (2011, УШ); **9**) с. Делева Тлум. р-ну; давня назва – *Луги*: Łęgi (1900, SGG, 699); Łęgi (1910, ZSO, 34); Луг (2012, Експ.); **10**) с. Палагичі Тлум. р-ну: Луг (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *луг* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Луг³, -у; ч.; потік; п. Дністра; смт Чернелиця Гор. р-ну: Łęg (1880, KuK JCz.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, що розкинулося на протилежному від устя потоку боці Дністра, пор. *Łęg* (KuK JCz.). В основі мікротопоніма лежить апелятив *луг* (див. вище).

Луг⁴, -у; ч.; поля; **1**) с. Довге Тисм. р-ну: Луг (2011, УШ); **2**) с. Побережжя Тисм. р-ну: Луг (2012, Експ.); **3**) с. Нижнів Тлум. р-ну: Луг (2012, Експ.); **4**) с. Петрилів Тлум. р-ну: Луг (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *луг* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення полів.

Луг⁵, -а; ч.; село; Тлум. р-н; нал. до Делівської с/р: віддаль до Тлумача – 32 км, до Івано-Франківська – 56 км; давня назва – *Луги*: Łęgi (1900, SGG, 708); Łęgi (1910, ZSO, 34); Łęgi (1934, SDW, № 24, s. 297); х. Луг (1947, АТП, 518); Луг (2009, ІФ АТП⁷, 166). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *луг* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення села. Сучасна форма найменування, запроваджена в повенний період, є сингулярною формою давньої назви.

Луг-Горішній, -а, -нього; ч.; куток; с. Грушів Кол. р-ну: Луг-Горішній (2006, КВС, 43). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоні-

ма – найменування луки, на якій розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *луг* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *горішній*, що вказує на розташування топооб'єкта у верхній, горішній щодо центру частини села, пор. *Луг-Долішній*.

Луг-Долішній, -а, -нього; ч.; куток; с. Грушів Кол. р-ну: Луг-Долішній (2006, КВС, 43). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування луки, на якій розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *луг* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *долішній*, що вказує на розташування топооб'єкта в нижній, долішній щодо центру частини села, пор. *Луг-Горішній*.

Луг⁶, -ів; мн.; пасовища; **1**) с. Глибоке Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **2**) с. Космач Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **3**) с. Кричка Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **4**) с. Монастирчани Бог. р-ну; інша назва – *Красний Луг*: Łuhy (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 91, арк. 12); Łuhy (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 179, арк. 15); Луги, або Красний Луг (2005, НМ, 8); Луги, або Красний Луг (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *луг* (див. вище). Вони вказують на місця розташування пасовищ. Інша назва монастирчанського топооб'єкта є лексикалізованим та онімізованим словосполученням, у якому опорним компонентом є апелятив *луг* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *красний* 'дуже гарний' (ГГ, 104), що вказує на зовнішні враження від пасовища та на його якість.

Луг⁷, -ів; мн.; урочища (поля, пасовища); **1**) с. Грабовець Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **2**) с. Кривець Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **3**) с. Нивочин Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **4**) с. Пороги Бог. р-ну: Луги (2012, Експ.); **5**) с. Похівка Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **6**) с. Саджава Бог. р-ну: Луги (2003, Мороз, 6); **7**) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **8**) с. Хмелівка Бог. р-ну: Луги (2012, ХПЛ, 445); **9**) с. Поточище Гор. р-ну: Луги (2008, УШ); **10**) Хмелева Гор. р-ну: Луги (2008, УШ); **11**) с. Хриплин

Ів.-Франк. м/р: Луги (2012, БЛ⁵, 251); **12**) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Луги (2012, БЛ⁵, 251); **13**) с. Голосків Кол. р-ну: Луги (2006, ЕКол., IV, 100); **14**) с. Турка Кол. р-ну: Луги (2012, БЛ⁵, 251); **15**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Луги (2011, Бойко); **16**) с. Гвізд Надв. р-ну: Луги (1998, Мих., 196); **17**) с. Камінне Надв. р-ну: Луги (1998, Мих., 197); **18**) с. Саджавка Надв. р-ну: Луги (1998, Мих., 197); **19**) с. Фитків Надв. р-ну: Луги (1998, Мих., 196); **20**) між м. Снятин та с. Завалля Снят. р-ну: Луги (2011, УШ); **21**) с. Березівка Тисм. р-ну: Луги (2012, БЛ⁵, 251); **22**) Марківці Тисм. р-ну: Луги (2012, БЛ⁵, 251); **23**) с. Слобідка Тисм. р-ну: Луги (2012, СНІС, 8); **24**) с. Стриганці Тисм. р-ну: Луги (2012, БЛ⁵, 251). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *луг* (див. вище).

Лугі³, -ів; мн.; кутки; **1**) с. Забережжя Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **2**) с. Космач Бог. р-ну: Луги (2011, УШ); **3**) с. Росільна Бог. р-ну: Łuhu (1934, SDW, № 22, s. 238); Луги (2011, УШ); **4**) с. Поточище Гор. р-ну: Луги (2008, УШ); **5**) с. Семаківці Гор. р-ну: Луги (2008, УШ); **6**) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Łuhu (1933, MT Kutu); Луги (2007, КГЗ, 3); **7**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Луги (1998, Мих., 197); **8**) с. Добротів Надв. р-ну: Луги (1998, Мих., 197); Луги (2002, ДІС, 9); **9**) с. Молодків Надв. р-ну: Луги (1985, ІГ, II, 384); Луги (1998, Мих., 197); Луги (2010, Експ.); **10**) с. Фитків Надв. р-ну: Луги (2010, Експ.); **11**) с. Завалля Снят. р-ну: Луги (1997, ІЗ, 18); **12**) с. Марківці Тисм. р-ну: Луги (2007, КМ, 13). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *луг* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Лугі⁴, -ів; мн.; гора; 442 м; на правому березі р. Прут між сс. Саджавка Надв. р-ну та Іванівка Кол. р-ну: Ługi (1906 (1876), KuK K); Łęgi (1933, MT K). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *луг* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні гори.

Лужки¹, -ів; мн.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Лужки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апеля-

тива *лужок*, дем. від *луг* (див. вище). Вона вказує на місце облаштування поля.

Лужкі², -ів; мн.; пасовище; с. Молодків Надв. р-ну: Лужки (1998, Мих., 197). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лужок*, дем. від *луг* (див. вище).

Лужкі³, -ів; мн.; урочище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Лужки (1998, Мих., 197). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лужок*, дем. від *луг* (див. вище).

Лужківці, -ів; мн.; поле; с. Побережжя Тисм. р-ну: Лужківці (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лужківці* 'люди, що проживають на *лужку*'. Очевидно, цим людям належало колись поле.

Лужок¹, -жка; ч.; луг; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Лужок (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лужок*, дем. від *луг* (див. вище).

Лужок², -жка; ч.; поля; **1**) с. Побережжя Тисм. р-ну: Лужок (2011, УШ); Лужок (2012, БЛ⁵, 251); **2**) с. Петрилів Тлум. р-ну: Łužek (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 118, арк. 170); Лужок (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лужок*, дем. від *луг* (див. вище). Вони вказують на місця облаштування полів.

Лука¹, -и; ж.; поля; **1**) с. Далешеве Гор. р-ну: Лука (2012, БЛ⁵, 251); **2**) с. Репужинці Гор. р-ну: Лука (2012, БЛ⁵, 251). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лука* (< псл. **lōka*) 'вигин ріки, що утворює мис; закрут ріки; сінокісна низина у вигині ріки; крута зміна напрямку річки; проточний рукав річки; проточний водяний потік, що відійшов у бік від головного русла річки та інш.' (Жел., 32), 'заросла травною низина' (Мар., 236), 'низовина, на якій ростуть гарні трави' (Лісняк, 359), 'місце біля хати, де косять траву' (Онишк., I, 419), 'рівна місцевість, вкрита рослинністю, що розвивається протягом усього вегетаційного періоду' (Худ.², 145) < псл. **lōka* < і.-с. **len-k* з первісним значенням 'зігнутий; згин', пор. пол. *łękawa* 'те, що має форму лука; кривизна' (Корег., 59), д.-р. *лѣкавын* 'звивистий'

(ПГФ, 163). Вони вказують на облаштування полів на низинах, вкритих колись травною, або на їх конфігурацію.

Лука́², -и; ж.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 25 км, до Івано-Франківська – 56 км: Лука (1439, AGZ, XII, 69); Лука (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Лука (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Лука (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 198); Лука (1884, SG, V, 808); Лука (1947, АТП, 511); Лука (2009, ІФ АТП¹, 166). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лука* (див. вище). Вона вказує на виникнення села на місцевості, де ріка Дністер робить великий вигин.

У народному переказі про заснування цього села йдеться про те, що одного разу в темному дрімучому лісі заблукав молодий і дужий козак *Лука*. Довго ходив він лісом, якому не було ні кінця ні краю. Зупинився козак, прислухався й почув шум ріки. Попрямувавши в той бік, він зійшов на пагорб і побачив могутню ріку, береги якої були вкриті красивими полянами, порослими зеленими пахучими травами. Підійшов Лука до ріки, напився її свіжої цілющої води, сів на землю і вдихнув запах трав. “Отут і житиму”, – прошепотів він сам до себе. І поселився тут козак. Життя йому давали ліс, вода та родючі луки. Змайстрував Лука собі човна, почав рибалити. Придивившись, що Дністер робить біля місця, де він оселився, вигин у формі лука, подумав: “Береги ріки – розкішні луки. Дністер вигнувся тут у формі лука, я, першопоселенець цієї місцевості, звуся Лукою, то хай і місце це так називається”. Пройшли роки. Виросло тут село, яке люди не називали інакше, як *Лукою*.

Лука́³, -и; ж.; урочища; 1) смт Отинія Кол. р-ну: Лука (1998, От., 16); Лука (2006, КВС, 116); Лука (2011, УШ); 2) с. Будзин Тлум. р-ну: Лука (2011, УШ); 3) с. Нижнів Тлум. р-ну: Лука (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лука* (див. вище). Вони вказують на конфігурацію урочищ та на їх рослинність.

Лука́⁴, -и; ж.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Лука (2006, КВС, 156). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лука*

(див. вище). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Лука́⁵, -и; ж.; озеро; с. Нижнів Тлум. р-ну: Лука (1984, ТК Т). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лука* (див. вище). Вона вказує на конфігурацію озера.

Лука́ва, -ої; ж.; річка; п. Лімниці п. Дністра; с. Хмелівка Бог. р-ну; вар. *Луква*: Łukawa (1881, SG, II, 592); Лукава (1979, СГУ, 329); Лукава (2006, Бабій, 8); Луква (2011, УШ). – Таку назву в цьому селі має річка *Луква* (див. далі). Вона утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *лукава* ‘звивиста; крива, покручена’, пор. пол. *łękawa* ‘те, що має форму лука; кривизна’ (Корег., 59), д.-р. **лѣкавын** ‘звивистий’ (ПГФ, 163), псл. **lōkavъ(jь)* ‘вигнутий, викривлений’ (ЕССЯ, 16, 143–144). Вона вказує на форму річища.

Лу́кавець¹, -вцю; ч.; потоки; 1) л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 16 км, площа басейну – 25,8 км²; сс. Грабовець, Забережжя Бог. р-ну: Łukawiec (1855, AKKGL, Bl. 44); Łukawiec (1880, KuK S); Łukawica (1880, SG, I, 513); Łukawiec (1906 (1880), KuK N); Лукавець (1917, Машт., ДБ, 18); Łukawiec (1932, МТ S); Лукавець (1957, КРУ, 40); Лукавець (1979, СГУ, 329); Лукавец (2003, ТК ИФ); 2) л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 7 км; сс. Молодків, Бабче, Ластівці, Старуня Бог. р-ну, Гвізд, Фитків Надв. р-ну: Łukawiec (1855, AKKGL, Bl. 48); Łukawiec (1935, МТ N); Лукавец (2003, ТК ИФ); Лукавець (2008, УШ); 4) п. Стримби л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Камінне, Волосів Надв. р-ну: Лукавець (2005, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лукавець* (< псл. **lōkavъсь* < **lōkavъ(jь)* + суфікс *-сь*) ‘кривий, із вигинами потік’ (ПГФ, 163–164). Вони вказують на форми поточищ цих гідрооб’єктів.

Серед місцевого населення існує цікавий переказ про волосівський потік та його назву (див. *Волосів*).

Лу́кавець², -вцю; ч.; гора; 668 м; с. Бабче Бог. р-ну: Łukawiec (1935, МТ N); Лукавець

(2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), над яким височіє гора.

Лукавець³, -вця; ч.; кутки; 1) с. Бабче Бог. р-ну: Łukawiec (1934, SDW, № 22, s. 238); Лукавець (2011, УШ); 2) с. Камінне Надв. р-ну: Лукавець (1978, ЗП, 9); Лукавець (1998, Мих., 197); Лукавець (2010, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань потоків (див. вище), навколо яких розкинулися кутки.

Лукавець⁴, -вцю; ч.; пасовище; с. Забережжя Бог. р-ну: Лукавець (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), біля якого розкинулося пасовище.

Лукавець⁵, -вцю; ч.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Łukawiec (1913, GKS); Лукавець (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), біля якого розкинулося урочище.

Лукавиця, -і; ж.; пасовище; с. Молодків Надв. р-ну; вар. *Лукавиці*: Лукавиці (1998, Мих., 197); Лукавиця (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лукавиця* (< псл. **lōkavica*) 'кривий, з вигинами об'єкт', пор. пол. *łękawica* 'те, що має форму лука; кривизна' (Корег., 59), д.-р. *лѣкавын* 'звивистий' (ПГФ, 163). Вона вказує на форму пасовища. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни з м'яким приголосним основи мають закінчення *-i* замість літературного *-a*.

Лукач¹, -у; ч.; потік; л. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 8,5 км; витік біля с. Трофанівка, с. Зібранівка, гирло біля с. Вовчківці Снят. р-ну: Łukacz (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 38, арк. 27); Łukacz (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Łukacz (1880, SG, I, 819; 1884, SG, V, 810); Łukacz (1933, МТ Куту); Лукач (1979, СГУ, 330); Лукач (2011, УШ). – На думку І. М. Железняк, назва потоку є семантичним утворенням від незасвідченого географічного терміна **лу-*

кач (< псл. **lōkaśь*) 'потік із вигнутим, викривленим руслом', що походить від **lōka* (див. вище) + суф. *-aśь* (Жел., 32–33). Вона вказує на форму поточища. Менш імовірним є утворення цього гідроніма за допомогою суфікса *-ač* від апелятива *лука*, оскільки цей формант характерний здебільшого для апелятивів і майже не вживається для деривації онімів.

За народними переказами, назву потоку дав боснійський переселенець Гойко Цица, який оселився в селі в 20-х роках ХІХ ст. На березі потоку він побудував хату й назвав його на згадку про річку на своїй батьківщині *Лукашем* (з наголосом на першому складі). Згодом селяни почали вимовляти цю назву з наголосом на другому складі, замінивши при цьому звук [ш] на [ч].

Лукач², -у; ч.; яр; м. Снятин: Лукач (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лукач* (див. вище). Вона вказує на форму яру.

Лукашева Ленія¹, -ої, -ї; ж.; просіка; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Лукашева Ленія (1998, Мих., 197). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ленія* 'межа між городами або ділянками лісу; вузька межова дорога між полями; мисливська стежка в лісі' (ЕСУМ ІІІ, 221), а атрибутивним членом – прикметник *Лукашева*, що вказує на прокладання просіки якимсь *Лукашем*, пор. особове ім'я *Лукаш* (СУІ, 198), п-ще *Лукаш* (СП, 216).

Лукашева Ленія², -ої, -ї; ж.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Лукашева Ленія (1998, Мих., 197). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування просіки (див. вище), що прокладена через ліс.

Лукашівка, -и; ж.; куток; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Лукашівка (2006, КВС, 84); Лукашівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ivk(a)* від антропоніма *Лукаш*, пор. особове ім'я *Лукаш*, п-ще *Лукаш* (див. вище).

Луква¹, -и ж.; річка; п. Дністра; довжина – 72 км; площа басейну – 368 км²; поч. біля с. Луквиця Бог. р-ну, протікає селами Бог.,

Кал., Гал. р-нів, гирло біля м. Галич; давня назва – *Луків*: Łukew (1476, AGZ, XIX, 176); nad rzeką Lukwią (1565–1566, ЖУР, I, 96); Łukwa (1880, KuK S); Łukwa, Łukiew (1884, SG, V, 828); Łukiew (1906 (1874), KuK KH); Луква (1917, Машт., ДБ, 16); Łukiew (1927, МТ Наł.); Łukwa (1932, МТ S); Луква (1957, КРУ, 38); Луква (1979, СГУ, 330); Луква (2009, РІФ). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-ев-* (*-*ьвъ*) від апелятива *лук* ‘вигин, дуга’, пор. д.-р. *лукъ* ‘зброя; вигин у сидлі’, пол. *łęk* ‘дуга; вид зброї’, ч. *luk* ‘вид зброї; дуга’, слов. *luk* ‘вид зброї, вигин’ та ін. (ЕСУМ, III, 302). Сучасна форма гідроніма є суфіксальним дериватом на *-ьв(a)* від вихідного *лук*. Вона вказує на вигнуту, покручену форму річища. Ю. Удольф пов’язує цей гідронім з південнослов’янським гідротерміном *локва* (з давніх *ї*-основ) ‘калюжа, озеро, болото’. Перехід *локва* > *Луква* (< **Локьва*) він пояснює народною етимологією (зближенням з *лука*) або ж польською зміною [o] > [y] (Udolf, 514–519, 612). Такої ж точки зору дотримується і Ю. О. Карпенко. Перехід [o] > [y], [ŷ] (у нових закритих складах), як він зауважує, притаманний українським говіркам Карпатського регіону й мав раніше значно ширший ареал, аніж сьогодні (Карп., ПІГ, 39).

Луква², -и; ж.; ліс; с. Глибока Бог. р-ну: Łukwa (1855, AKKGL, Bl. 44); Łukwa (1880, KuK S); Łukwa (1913, GKS). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), біля якої розкинувся ліс.

Луква³, -и; ж.; кол. хутір (присілок), тепер част. с. Росільна Бог. р-ну: Łukwa (1913, GKS); Łukwa (1934, SDW, № 22, s. 238); Луква (1947, АТП, 516); Луква (1961, ІФ АТП¹, 80). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на берегах якої розкинувся хутір.

Луква⁴, -и; ж.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Луква (1998, Мих., 187); Луква (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ьв(a)* від апелятива *лук* (див. вище). Вона вказує на розміщення кутка на мисі, утвореному вигином річки Прут.

Лукві¹, луков; мн.; луг; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Лукви (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації гідроніма – найменування річки *Луква* (див. вище), біля якої розкинувся луг.

Лукві², луков; мн.; ліс; с. Росільна Бог. р-ну: Лукви (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації гідроніма – найменування річки *Луква* (див. вище), притоки якої протікають у лісі.

Лукві³, луков; мн.; горб; с. Росільна Бог. р-ну: Лукви (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), який покриває горб.

Луквиця¹, -і; ж.; річка; п. Лукви п. Дністра; довжина – 40 км; площа басейну – 121 км²; поч. у с. Луквиця Бог. р-ну, гирло біля с. Крилос Гал. р-ну, сс. Лесівка Бог. р-ну, Майдан Тисм. р-ну, Височанка, Вікторів, Комарів, Крилос Гал. р-ну; вар. *Луковиця*, *Лукавиця*: do riki Łukwycy (1422, PA, 78); Łukowica (1880, KuK S); Łukawica (1881, SG, II, 592); Łukawica, al. Łukowica (1884, SG, V, 813, 814); Łukowica (1927, МТ Наł.); Łukwica (1932, МТ S); Луквица (1965, WRG, III, 138); Луквиця (1979, СГУ, 330); Луквиця (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою демінутивного суфікса *-иц(я)* від гідроніма – найменування річки *Луква* (див. вище), у яку впадає цей гідрооб’єкт. Можливе також її утворення за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *луковий* ‘кривий’, пор. пол. *łękawa* ‘те, що має форму лука; кривизна’ (Корег., 59), д.-р. *лѣкавыи* ‘звивистий’ (ПГФ, 163).

Луквиця², -і; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 35 км, до Івано-Франківська – 44 км; засноване 1551 чи 1552 рр. (ЖУР, I, 96); давні назви – *Луквяни* (до 1559 р.), *Прислоп* (до 1946 р.): Łukwany (1565–1566, ЖУР, I, 96); Przyslop (1629, ЛНБ, ВР, ф. 9, спр. 247, с. 58); Przyslop (1661, ЛНБ ВР, ф. 5, спр. 4933); Przysłupie (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 159); Przyslop (1855, AKKGL, Bl. 44); Przysłup (1880, VOV, 339); Przysłup oder Łukwa (1900, SGG, 371); Przysłup (1910, ZSO, 135); Przysłup (1934,

SDW, № 22, s. 238); Луквиця (1947, АТП, 516); Луквиця (1997, ІФАТП⁶, 98). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *луквяни* ‘люди, які оселилися (проживають) на березі р. *Луква* (див. вище)’. Назва *Прислоп* є результатом трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. далі), біля якої було засноване село. Сучасне його найменування, запроваджене в повоєнний період, мотивоване назвою річки *Луквиця* (див. вище), що витікає з території села.

Луквиця³, -і; ж.; кол. монастир, потім хутір, нал. до с. Загвіздя Тисм. р-ну; давня назва – *Лукв’янський Монастир*: Monastyr Łukwiański (1724, ШДС, 148); монастир, фільворок Луквиця (1867, ШЧВВ, 148); Łukwica (1884, SG, V, 829); Łukwica (1900, SGG, 629); Łukwica (1932, MT S); Łukwica (1934, SDW, № 22, s. 247). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *монастир* ‘релігійна громада ченців або черниць, що з належними їй землями й капіталами становлять церковно-господарську організацію; члени цієї громади; церква, будівлі й територія, належні цій громаді’ (BTC, 538), а атрибутивним членом – прикметник *лукв’янський*, що вказує на розміщення топооб’єкта на березі річки *Луквиця* (див. вище). Пізніші найменування монастиря та хутора виникли в результаті трансонімізації названого вище однозвучного гідроніма.

Луки¹, лук; мн.; куток; с. Раківчик Кол. р-ну: Луки (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лука* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

Луки², лук; мн.; поля, луги; **1**) с. Гвізд Надв. р-ну: Луки (2012, БЛ⁵, 251); **2**) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Луки (1997, Єз., 189); **3**) с. Колодівка Тисм. р-ну: Луки (2011, Експ.); **4**) с. Сілець Тисм. р-ну: Łuki (1906 (1874), KuK KN); Łuki (1927, MT Hal.); Луки (2002, СНЧ, 43). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *лука* (див. вище). Вони вказують на форми полів та на їх рослинність у давнину.

Лукіно́во, -ого; с.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Лукіново (2012, БЛ⁵, 251). – Назва є посесивним утворенням на -ов(о) від антропоніма *Лукін*, пор. особове ім’я *Лукін* < *Лук’ян* (СУІ, 200).

Лу́ковиця¹, -і; ж.; урочище; с. Нижнів Тлум. р-ну: Луковиця (2003, Вуянко, 36). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *луковиця* ‘кривий, з вигинами об’єкт’, пор. пол. *łękawa* ‘те, що має форму лука; кривизна’ (Корег., 59), д.-р. **лѣкавын** ‘звивистий’ (ПГФ, 163). Вона вказує на форму урочища.

Лу́ковиця², -і; ж.; пагорб; с. Нижнів Тлум. р-ну: Луковиця (2003, Вуянко, 36). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому підноситься пагорб.

Лу́ковище, -а; с.; торфовище; с. Прикмище Гор. р-ну: Луковище (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *луковище* ‘вигнуте, дугоподібне місце’ (Експ.). Вона вказує на форму торфовища.

Лук’я́нів, -ового; ч.; кол. присілок с. Маркова Бог. р-ну, тепер не ідент.: Lukyanow (1487, AGZ, XIX, 210). – Назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Лук’ян*, пор. ст.-укр. особова назва *Лоукьянь* (ССУМ, I, 558), особове ім’я *Лук’ян* (СУІ, 200), п-ще *Лук’ян* (СП, 217).

Лу́паний Бéрег, -ого, -у; ч.; урочища (ниви); **1**) с. Джурів Снят. р-ну: Лупаний Бèрег (2011, УШ); **2**) с. Новоселиця Снят. р-ну: Лупаний Бèрег (2006, ННР, 8); Лупаний Бèрег (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *бèрег* ‘невелике підвищення’ (Лісняк, 359), а атрибутивними членами – дієприкметник *лупаний* ‘відбитий; виколупаний; видовбаний’, пор. *лупати* ‘відбивати частинами від цілого; колупати; віддирати, відокремлювати верхній шар чого-небудь’ (BTC, 497), ‘товкти; розбивати; колупати’ (Онишк., I, 419). Тут ідеться про будівельну глину, яку колись викопували в урочищах. Можливо також, що атрибутивні члени в цих назвах

мають значення 'розчищений від заростів', пор. діал. *лупити* 'розчищати від заростів' (БЛ, 133), 'обчищати, обдирати' (ЕСУМ, III, 308).

Лупані, -ей; мн.; урочище; с. Завалля Снят. р-ну: Лупані (1997, ІЗ, 18). – Назва, очевидно, утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лупань* 'ділянка землі, очищена від дерев способом обдирання їх кори', пор. *лупити* (див. вище).

Лупанка, -и; ж.; урочище (нива); с. Топорівці Гор. р-ну: Лупанка (2005, СМТ¹, 49); Лупанка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лупанка* 'розчищене від чагарника поле' (БЛ, 133). Можливо також, що *лупанка* тут має значення 'твердий ґрунт в урочищі, який важко надається для обробітку' (Експ.).

Лупейка¹, -и; ж.; урочища (поля); **1** с. Голосків Кол. р-ну: Лупейка (2006, КВС, 38); **2** с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Лупейка (1933, МТ К); Лупейка (2012, БЛ⁵, 251); **3** с. Торговиця Кол. р-ну: Лупейка (2006, КВС 171); Лупейка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *лупейка* зі значенням (діал.) 'місце, поле, розчищене від дерев способом обдирання їх кори', пор. *лупити* (див. вище).

Лупейка², -и; ж.; кол. хутір, тепер курток; с. Озеряни Тлум. р-ну: Лупейка (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Лупейка (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко припускає її мотивацію однозвучним гідронімом – незасвідченим найменуванням потоку, який колись протікав на території, де виник хутір. Назва потоку, на його думку, є або семантичним утворенням від апелятива *лупейка*, дем. від *лупа* 'річний нанос; молода мілина', або суфіксальним дериватом від дієслова *лупати* 'підмивати (берег); колупати, відлуплювати від цілого', пор. *лупак* 'колотий необтесаний камінь' (Бучко, 87). Окрім того, він наводить народне пояснення назви поселення, згідно з яким вона походить від дієслова *лупити* 'брати, встановлювати немірно велику плату, ціну', пор. *лупій* 'лихвар' (СУМ, IV, 557). Ідеться про те, що на місці хутора колись була корчма, власники якої нещадно екс-

плуатували місцевих селян. Однак таке пояснення є непереконливим. Більш імовірно, що назва хутора вказує на тверду землю цієї місцевості, яку, щоб обробити, доводиться лупати, колупати, віддирати, відбивати частинами, або на землю, розчищену від заростів (див. вище).

Лупейка³, -и; ж.; горб; 259 м; м. Тлумач: Лупейка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лупейка* зі значенням 'місце, розчищене від дерев способом обдирання їх кори' (Експ.). Вона вказує на характер очищення поверхні горба від дерев і чагарників.

Лупеніще, -а; с.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Лупеніще (2011, УШ). – Назва, очевидно, утворена семантичним способом від апелятива *лупеніще*, що є фонетичним варіантом від *лупанище* 'стара, обдерта, запущена хата' (ЕСУМ, III, 308). Можливо також, що цей апелятив уживався тут зі значенням 'місце, де є чи були обчищені від кори дерева', пор. *лупити* 'обчищати, обдирати' (ЕСУМ, III, 308). Цю версію підтверджує й народний переказ про назву. Згідно з ним, тут, в урочищі, колись росли липи, з яких лупили кору й робили мотузки (курмеї). Це нібито й зумовило таке його найменування.

Лупеня, -і; ж.; урочища (ліси); **1** с. Іллінці Снят. р-ну: Лупеня (2011, УШ); **2** с. Рудники Снят. р-ну: Лупеня (2011, УШ). – Назва, очевидно, утворена семантичним способом від апелятива *лупеня* (діал.) 'місце, розчищене від дерев способом обдирання їх кори'.

Лупиняк, -а; ч.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 3 км; с. Пороги Бог. р-ну: Лупиняк (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-няк* (розм. *-нек*) від дієслівної основи *лупи-ти* 'здирати (шкуру, шкурку, лузгу тощо)' (ВТС, 497). Вона вказує на характер течії потоку, який своєю бурхливою течією *обдирає* береги.

Лупінка, -и; ж.; урочище (поле); с. Спас Кол. р-ну: Лупінка (2006, КВС, 156); Лупінка (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *лупінь* (діал.) 'місце, де обдерли на деревах

кору для їх висихання' (Експ.). Вона вказує на спосіб облаштування поля.

Лупінь, -і; ж.; урочище; с. Джурів Снят. р-ну: Лупінь (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *лупінь* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись обдирали з дерев кору для їх висихання.

Лупове, -ого; с.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну: Лупове (2006, КВС, 44); Лупове (2007, ЕКол., V, 19). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Лулу*, пор. п-ще *Лулу* (СП, 217), ст.-укр. *Лоупе* (ССУМ, I, 559), рум. *Lupu* (Const., 386).

Луцеве, -ого; с.; поле; с. Кулачківці Снят. р-ну: Луцеве (2012, БЛ⁵, 251). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Луць*, пор. особове ім'я *Луць* < *Лук'ян* (СУГ, 200), п-ще *Луць* (ІФД, 300).

Луцевий, -ого; ч.; потік; п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Кулачківці Снят. р-ну: Луцевий (2012, БЛ⁵, 251). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), з якого витікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Луцітка, -и; ж.; кутки; 1) с. Ковалівка Кол. р-ну: Łuciatki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 137, арк. 60); Луцітка (2006, КВС, 68); Луцітка (2008, МС, 154); 2) с. Мишин Кол. р-ну: Луцітка (2006, КВС, 101); Луцітка (2011, УШ). – Назва неясна щодо походження. М. П. Лесюк виводить її від апелятива *лука* (МС, 154), що сумнівно.

Лучкі¹, -ок; мн.; урочище; с. Волосів Надв. р-ну: Лучки (1982, АПП, 61). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лучка*, дем. від *лука* 'вигин ріки, що утворює мис; закрут ріки; сінокісна низина у вигині ріки' (Жел., 35) (< псл. **lōka* < і.с. **len-k-*) з первісним значенням 'зігнутий; згин', пор. пол. *łękawa* 'вигин, кривизна', д.-р. *лѣкавыи* 'звивистий' (ПГФ, 163). Вона вказує на форму урочища.

Лучкі², -ок; мн.; поле; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Лучки (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена способом плуралізації та оніміза-

ції апелятива *лучка* (див. вище). Вона вказує на форму поля.

Лучкі³, -ок; мн.; потік; пр. Рогізного п. Ставного л. Бистриці п. Дністра; сс. Угринів, Ямниця Тисм. р-ну; інша назва – *Кривий* (див. вище: Кривий, або Лучки (2000, ІУ, 23). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *лучка* (див. вище). Вона вказує на форму потоку та його поточища.

Лучкі⁴, -ок; мн.; поле; с. Ямниця Тисм. р-ну: Лучки (1995, ТМН, 54). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося поле.

Лучків¹, -ового; ч.; кол. поле, тепер куток; с. Тишківці Гор. р-ну: Łuczków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 7, арк. 24); Łuczków (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 114, арк. 25, 26); Łuczkiew (1906 (1876), КуК К); Лучків (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Лучко*, пор. п-ще *Лучко* (ІФД, 300).

Лучків², -ового; ч.; горб; 313 м; с. Чортовець Гор. р-ну: Łuczków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 6, арк. 37); Łuczków (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 125, арк. 57); Łuczków (1933, МТ К); Лучків (2007, ССЧ, 10); Лучків (2012, БЛ⁵, 251). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Лучко* (див. вище).

Львів, львова; ч.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Львів (2006, КГ, 18); Львів (2001, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування міста в Західній Україні. Вона має переносне, конотативне значення і вказує на красиву забудову кутка.

Львівщина, -и; ж.; куток; с. Товмачик Кол. р-ну: Львівщина (2000, ІТ, 6); Львівщина (2006, КВС, 168); Львівщина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – неофіційного найменування Львівської області. Вона має переносне, конотативне значення і вказує на проживання колись на кутку вихідців зі Львівської землі.

Льніще, -а; с.; полонина; с. Пороги Бог. р-ну: Lniszcze (1935, МТ Porohy). – Назва

утворена семантичним способом від апелятива *льнище* ‘поле з-під льону’ (ЕСУМ, III, 346). Вона вказує на те, що на полонині колись висівали цю технічну культуру.

Льопкавка, -и; ж.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Льопкавка (1998, Мих., 197); Льопкавка (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *льо-п-кавка* ‘грязь, заболочене місце’, пор. *льо-пати* (діал.) ‘ляпати, хлюпати’, *ляпавиця* ‘негода, сльота’ (ЕСУМ, III, 341). Вона вказує на багатий характер ґрунту на кутку.

Любінець¹, -нця; ч.; хребет; сс. Манява, Кричка, смт Солотвин Бог. р-ну; вар. *Люблинець*: Lubiniec (1855, AKKGL, Bl. 48); Lubiniec (1885, SG, VI, 95); Lubiniec (1906 (1880), KuK N); Lubiniec (1913, GKS); Люблинець (1985, AC3, II, 591); Lubieniec (2000, PBWG, 134–135); Любінець (2004, УШ). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса *-ець* від апелятива *любін* (бот., діал.) ‘люпин’ (Онишк., I, 421). У такому разі вона вказує на характер рослинності на хребті. Можливо також, що в її основі може лежати поширений у цих краях антропонім *Любінець*, пор. п-ще *Любінець* (ІФД, 301).

З назвою хребта народний переказ пов’язує цікаву романтичну історію. У ній розповідається, що в одному із сіл, яке знаходилося біля підніжжя хребта, жила закохана пара: молода вродлива дівчина з багатой сім’ї та ставний красивий, але бідний легінь. Зустрічалися вони таємно, найчастіше на поляні під схилами хребта. Та недовго тривало їх щастя. Батько дівчини якимсь чином дізнався про кохання своєї дочки. Він був категорично проти їхнього шлюбу. Але щоб особливо не травмувати свою єдину втіху, таємно зробив усе можливе, аби простого селянського хлопця забрали на 25 років до війська. Довго тужила дівчина за своїм коханим, та все ж скорилася долі: вийшла заміж за багатого парубка, хоч дуже часто приходила вона на свою поляну й поливала її гіркими сльозами. З тих пір на честь великого кохання цю поляну й хребет люди почали називати *Любінець*. Сюди аж до сьогодні приходять закохані пари, тут часто проводяться молодіжні ігрища, тут святкують дні наро-

дження, а на Івана Купала запалюють великі вогнища.

Любінець², -нця; ч.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; смт Солотвин Бог. р-ну; вар. *Лубінець*, *Люблинчик*: Lubiniec (1855, AKKGL, Bl. 44); Lubiniec (1880, SG, I, 512); Любенець (1917, Машт., ДБ, 19); Lubieniec (1935, МТ N); Лубенець (1979, СГУ, 328); Люблинчик (1985, AC3, II, 591); Lubiniec (2000, PBWG, 132). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гірського хребта (див. вище), з якого стікає потік.

Любківці, -ів; мн.; село; Снят. р-н; нал. до Олешківської с/р; віддаль до Снятина – 18 км, до Івано-Франківська – 84 км: Lupkowcze (1450, AGZ, XII, 202); Lupkowcze (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Lubkowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Lubkowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 29); Lubkowce (1855, AKKGL, Bl. 49); Lubkowce, по rus. Lubkiwci (1884, SG, V, 419); Любківці (1947, АТП, 506); Любківці (2009, ІФ АТП, 166). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. давня особова назва *Любко* (ССУМ, I, 565), рос. *Любко* (Туп., 293), ст.-п. *Lubko* (SSNO, III, 282), що є похідним суфіксальним утворенням на *-к(о)* від вихідного *Любь*, гіпокористики давніх слов’янських автохтонних імен-комполітів типу *Любгость*, *Любивой*, *Любимирь*, *Любодрагь*, *Любомирь*, *Люборадь*, *Любославь* (Мор., 114–115).

Людінський, -ого; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Підлісся Тисм. р-ну: Ludyński (1932, МТ S). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-ськ(ий)* від антропоніма *Людін*, пор. п. н. *Людін* (ІФ, 231).

Людівщина, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Ісаків Тлум. р-ну: Ludowszczyzna (1900, SGG, 215). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Людоський*, пор. ст.-п. особова назва *Ludowsky* (SSNO, III, 294). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *людівщина* ‘маєток, земля *Людоського*’.

Льонга, -и; ж.; поточина; п. Лючки л. Пістиньки л. Дунаю; с. Ковалівка Кол. р-ну: Льонга (1979, СГУ, 333). – Назва, очевидно, є спотвореною формою гідроніма *Лунга*, що походить із рум. *lungă* ‘довга’ (РУС, 276). Вона вказує на розміри поточини.

Лютаків, -ового; ч.; ліс; с. Гута Бог. р-ну: Lutaków (1935, MT Porohy). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* від антропоніма *Лютак*, пор. п-ще *Лютак* (ІФД, 301).

Лютінський Сад, -ого, -у; ч.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Лютинський Сад (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування саду, що проростав колись в урочищі. В основі мікротопоніма лежить апелятив *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Лютинський*, що вказує на те, що він був висаджений за ініціативою пана *Лютин*, пор. п-ще *Лютин* (Експ.).

Лютніско, -а; с.; урочище; с. Грабич Кол. р-ну: Лютніско (2006, КВС, 41). – Назва утворена семантичним способом від пол. апелятива *lotnisko* ‘аеродром’ (ПУС, 162). Вона вказує на те, що в урочищі колись було летовище.

Лючка, -и; ж.; річка; л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 42 км, площа басейну – 397 км²; поч. у с. Лючки Кос. р-ну, гирло в с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Luczka (1786, 1788, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 167, 220); Luczka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Лючка (1899, Шух., I, 33); Luczka (1906 (1876), КуК К); Лючка (1979, СГУ, 334); Luczka (2000, РВWCz., 151); Лючка (2008, Нерич, 2008). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від ойконіма – найменування села *Люча*, через яке протікає річка. В основі найменування села лежить антропонім *Лютко* або *Лутець* < *Лютомиръ*, *Лютославъ*. В. О. Вербич вважає, що назва *Люча* мотивована особовим ім'ям **L'utja* < **l'utъjъ* (Вербич, Р., 222).

Люшковець, -івця; ч.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 4,5 км; с. Кричка Бог. р-ну: Luskowiec (1855, АККГЛ, Bl. 48); Luskowiec (1884,

SG, V, 485); Люшковец (1965, WRG, III, 169); Люшковець (1979, СГУ, 334). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від мікротопоніма – найменування урочища *Люшкове*, з якого витікає потік. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Люшко*, пор. п-ща *Люшко* (ТД Т, 161), *Люшкін* (СП, 220).

Лярково, -ого; с.; кол. поселення біля с. Підгір'я Бог. р-ну, тепер не ідент.: Larkowo (1476, AGZ, XIX, 175). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Лярко*, пор. ст.-п. особова назва *Larco* (SSNO, III, 227).

Ляуферів, -ового; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Ляуферів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* від антропоніма *Ляуфер*, прізвища німецького походження, пор. нім. *Läufer* ‘бігун, лижник, ковзаняр’ (ВНУС, 404).

Ляхівські Лазі, -их, -ів; мн.; лісове урочище, поля, пасовища; с. Підгір'я Бог. р-ну: Lachowskie Łazy (1932, MT S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лази*, мн. від *лаз* ‘гірський луг; лісова галявина’ (Мар., 234), ‘лісова поляна’ (Лісняк, 361), ‘сіножать, лука; пасовище’ (ГГ, 109), ‘мала ділянка поля в горах’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *ляхівські*, що вказує на належність полів до с. *Ляхівці* (тепер *Підгір'я*).

Ляхівці, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Lachowcze (1467, AGZ, XII, 246). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували поселення або проживали в ньому, пор. давня особова назва *Лях* (Мор., 117), ст.-укр. *Лѣхъ* (ССУМ, I, 569), п-ще *Лях* (ІФД, 301).

Ляхове¹, -ого; с.; болото; с. Дебеславці Кол. р-ну: Ляхове (2003, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Лях* (див. вище).

Ляхове², -ого; с.; кол. поселення на Покутті, пізніше урочище, тепер не ідент.: Lachowo (1431, ZDM, VII, 326); Lachowo

(1566, LWR, III, 91); uroczyszcze Lachowo (1661–1665, LWR, 91); Lachowa (1695, AGZ, X, 372). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Лях* (див. вище).

Ляшкú, -ів; мн.; куток; с. Петрів Тлум. р-ну: Ляшки (2012, Експ.). – Назва виникла

в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ща *Ляшок* (СП, 220), *Ляшко* (ППС, 169).

М

Магазúн, -а; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Турка Кол. р-ну, тепер куток; давня назва – *Турка-Магазин*: Magazyn (1900, SGG, 293); Turka-Magazyn (1933, МТ К); Магазин (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *магазин* ‘приміщення для роздрібно́ї торгівлі; крамниця’ (ВТС, 502), ‘магазин; склад; продовольчий склад’ (Онишк., I, 425). Вона вказує на те, що колись на фільварку, а пізніше на кутку була крамничка або склад. Компонент *Турка* в складі давньої назви вказує на належність фільварку до с. *Турка* (див. далі).

Магдачівка, -и; ж.; поле; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Магдачівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ієк(а)* від антропоніма *Магдач*, пор. п-ще *Магдач* (ІФД, 302).

Магунів, -ового; ч.; куток; с. Єзупіль Тисм. р-н: Магунів (1997, Єз., 190); Магунів (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Магун*, пор. п-ще *Магун* (ІФД, 302).

Márypa¹, -и; ж.; горби; **1** с. Гвізд Надв. р-ну: Магура (2011, УШ); **2** с. Драгасимів Снят. р-ну: Магура (2011, УШ); **3** с. Тучати Снят. р-ну: Магура (2011, УШ); **4** сс. Красилівка, Старі Кривотули Тисм. р-ну: Магура (2010, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *магура* ‘висока гора; висока окрема гора; гора’ (Грінч., II, 396; Мар., 236), ‘висока гора’ (Нг., 42), ‘висока відокремлена гора’ (Rudn., 25), ‘висока стрімка гора’ (Горбач¹, 302). Цей апелятив, як правило, виводять із рум. *măgură* ‘височина, високість, горб; могила, курган’ (РУС, 284), пор. також молд. *мэгурэ* ‘підвищення; гора; пагорб’ (Еремия, 64). Однак існують й інші його етимології. Так, сербський мовознавець П. Скок вважає, що цей апелятив має ілліро-фракійське походження. Він ніби-

то утворений способом поєднання дако-фракійського найменування богині-матері *Mā* та албанського *gur* ‘камінь’, пор. санскритське *guri* ‘важкий’, укр. *огурний* ‘важкий, неповоротливий, крутої вдачі, впертий’ (Кобил., 269). В. Кобилюх пов’язує його з санскритським *магура* ‘звучання руйнатора, крик нищителя’. Йдеться про постійний свист і гамір вітрів, котрі часто нагадують борвій, або нашість руйнаторів (ІГ, V, 39). Але найбільш імовірно, що апелятив *măgură* в румунській мові – це слов’янське запозичення, принесене волоськими пастухами в Карпати. Про це свідчить наявність топоніма *Магура* в Югославії. У його основі лежить давніше **magula*, що зводиться як запозичення до псл. **mogyla* ‘могила; купа’, пор. також алб. *magullë* ‘т. с.’ (див. ЕСУМ, III, 356, 491). Ю. О. Карпенко стверджує, що цей апелятив має доіндоєвропейське походження. На його думку, давнє **magūla* потрапило до праслов’янської мови ще до переходу *ū > y* (*ы*) й тому розвинулося в *могила*, а в Карпатах це слово прийшло до слов’ян (через фракійське посередництво) як орографічний термін уже після переходу *ū > y* й тому набуло форми *магура*. Кінцеве *-ра* (а не *-ла*) може бути румунським внеском або, швидше, впливом слова *гора*. Пізнішим, порівняно з *могилою*, проникненням *магури* до карпатських слов’ян пояснюється вокалізм [a]. Збереження ж, на його думку, проривного [r] зумовлене міцними позиціями цієї фонемі в карпатських говірках української мови (Карп., ПДО, 44–45). Ю. Удольф кваліфікує термін *магура* як древнє слов’янське утворення, що походить з і.-є. **meg(h)-* ‘великий’ + суф. *-ур* // *-ор* (Udolf SE, 529).

Márypa², -и; ж.; поля; **1** с. Гвізд Надв. р-ну: Магура (1998, Мих., 197); **2** с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Магура (2012, БЛ⁵,

251). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань гір (див. вище), на схилах яких розкинулися поля.

Мадзурі, -ів; мн.; куток; с. Лісна Велесниці Надв. р-ну; давня назва – *Мазури*: Mazury (1934, SDW, № 22, s. 232); Mazury (1935, MT N); Мадзури (1998, Мих., 197); Мадзури (2010, Експ.). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Мазур* (ІФД, 302). Можлива також мотивація цього мікротопоніма етнонімом *мазури* ‘представники великої етнічної групи поляків, що живе на північному сході Польщі й говорить одним із діалектів польської мови’ (ВТС, 504). Сучасна форма найменування є семантичним утворенням від апелятива *мадзури* ‘прізвиська українців, що сповідували католицьку віру’ (ЕСУМ, III, 360).

Мадії, -їв; мн.; урочище; с. Михалків Кол. р-ну; давня назва – *Мельницька Гора*: Мадії, колишня назва – Мельницька Гора (2006, КВС, 100). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Мельницька*, що вказує належність на ґрунту на горі *Мельникам*, пор. п-ще *Мельник* (ТД КР, 95). Сучасне найменування є, очевидно, результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій належала колись земля в урочищі, пор. п-ще *Мадії* (Експ.). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *мадія* (бот.) ‘*Madia sativa* Mol.’ (ЕСУМ, III, 357). У такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Мадяри, -ів; мн.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Мадяри (2006, КВС, 122); Мадяри (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини угорського походження, яка, очевидно, започат-

кувала куток або проживала в ньому, пор. *мадяр* ‘угорець’ (ВТС, 503), а також п-ще *Мадяр* (ТД КР, 92).

Мадя́рка, -и; ж.; поле; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Мадярка (2010, БЛ¹, 343). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *мадярка* ‘жінка угорської національності’; б) суфіксальним утворенням на -к(а) від антропоніма *Мадяр* – прізвиська людини, якій могло належати колись поле.

Мазилівка, -и; ж.; урвище; смт Ланчин Надв. р-ну: Мазилівка (1998, Мих., 197). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Мазило* чи *Мазиль*, пор. п-ща *Мазило*, *Мазиль* (СП, 221).

Мазлі¹, -ів; мн.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну; інша назва – *Чаплинці* (див. далі): Мазлі (Чаплинці) (2011, УШ). – Назва очевидно, звучала колись як *Майзлі* й під впливом розмовної мови перетворилася на *Мазлі*. Вона є результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка проживала колись в урочищі або володіла тут землею, пор. п-ще *Майзель* (СП, 221), блр. *Майзель* (Бір., 268), п-сько *Майзель* (Експ.), що походять з нім. п-ща *Meissel*, *Meisel* (FNB, 204) < *Meißel* ‘різець, зубило, долото’ (ВНУС, 428). *Майзлями* називали колись на Прикарпатті ковалів.

Мазлі², -ів; мн.; кутки (присілки); 1) с. Олеша Тлум. р-ну: Мазлі (2011, УШ); 2) с. Петрилів Тлум. р-ну: Мазлі (2011, УШ). – Назви, очевидно, звучали колись як *Майзлі* й під впливом розмовної мови перетворилися на *Мазлі*. Вони виникли в результаті трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань родин, які, мабуть, започаткували кутки або колись тут проживали, пор. п-ще *Майзель* (див. вище).

Мазурівка¹, -и; ж.; кол. поселення біля м. Івано-Франківськ, тепер не ідент.: Mazurowka (1669, RRDZH, 48). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Мазур*, пор. давня особова назва *Мазур* (Туп., 295), п-ще *Мазур* (див. вище). Можлива також мотивація цього мікротопоніма етнонімом *мазур* чи *мазури* ‘представники великої етнічної групи поляків, що

живе на північному сході Польщі й говорить одним із діалектів польської мови' (ВТС, 504).

Мазурівка², -и; ж.; кутки; **1**) с. Борщів Снят. р-ну: Мазурівка (2011, УШ); **2**) с. Радча Тисм. р-ну: Мазурівка (2012, БЛ⁵, 251); **3**) с. Гринівці Тлум. р-ну: Мазурівка (2012, БЛ⁵, 251). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від етноніма *мазури* (див. вище) або від антропоніма *Мазур* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки започаткували представники названого вище етносу або люди, які мали такі прізвища.

Мазурівка³, -и; ж.; ліс; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Мазурівка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Мазур* (див. вище) або від етноніма *мазур* чи *мазури* (див. вище).

Мазурова Скала⁴, -ої, -и; ж.; скеля; с. Острівець Гор. р-ну: Мазурова Скала (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *скала* (заст.) 'скеля' (ВТС, 1131), а атрибутивним членом – прикметник *Мазурова*, що вказує на розташування орооб'єкта біля поля, яке належало колись *Мазурові*, пор. п-ще *Мазур* (див. вище).

Мазурське, -ого; с.; поля; **1**) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Мазурське (1997, Єз., 189); **2**) с. Старий Лисець Тисм. р-ну; давня назва – *Мазури*: Mazury (1932, МТ S); Мазурське (1995, ТМН, 10); Мазурське (2006, МСП, 15). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *мазурське* 'яке належить *Мазурові* чи *мазурам* (див. вище)'. Давня назва поля в с. Старий Лисець виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись полем, пор. п-ще *Мазур* (див. вище). Можлива також її мотивація етнонімом *мазур* чи *мазури*.

Мазурський, -ого; ч.; сад; с. Семаківці Гор. р-ну: Мазурський (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *мазурський* (див. вище). Вона вказує на належність саду в давнину *Мазурові* чи *мазурам*.

Мазурські Гороби, -их, -ів; мн.; поле; смт Обертин Тлум. р-ну: Мазурські Города

(2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *города*, мн. від *город* 'ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів' (ВТС, 192), а атрибутивним членом – прикметник *мазурські*, що вказує на належність поля в давнину *мазурам*.

Мазурянка, -и; ж.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну; вар. *Мазуренка*, *Мазурьинка*: Мазурянка, Мазурьинка, Мазуренка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, якій, мабуть, належало колись пасовище, пор. п-ще *Мазур* (ІФД, 302). Можливе також її утворення за допомогою суфікса *-янк(а)* (розм. *-єнк(а)*, *-'инк(а)*) від названого вище антропоніма чи етноніма *мазур* або *мазури* (див. вище). Варіанти назви відбивають особливості місцевої говірки.

Мазяркi, -ок; мн.; куток; с. Станіславівка Кол. р-ну: Maziarki (1933, МТ К). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мазарка* (діал.) 'д'югтяря' (Експ.). Вона вказує на те, що на кутку колись виробляли д'юготь.

Майдан¹, -у; ч.; урочище; с. Раківчик Кол. р-ну: Майдан (2006, КВС, 138). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *майдан* (діал.) 'лісова оселя; місце в лісі, де женуть смолу, скипидар або д'юготь чи випалюють вугілля, роблять клепки' (Kondr., 119), 'смолярня' (ВТС, 504), пор. бойк. *майдан* 'галявина' (Онишк., I, 426), блр. *майдан* 'загороджене місце, де знаходяться промислові будови лісових або рибних промислів' (АКБ, 315). Вона вказує на вид промислів, якими займалися колись люди в урочищі.

Майдан², -у; ч.; пагорб; 555,4 м; с. Верхній Майдан Надв. р-ну; вар. *Майдан-Клинка*: Maydan (1855, АККGL, Bl. 48); Majdan (1884, SG, V, 914); Majdan (Klewka) (1906 (1880), KuK N); Majdan (Klewka) (1913, GKS); Majdan-Klewka (1932, PBW, II, 143); Майдан (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *майдан* (див. вище). Вона вказує на вид промислів, якими займалися люди колись на пагорбі.

Варіант назви ускладнений номенклатурним терміном *кливка*, дем. від *клива* 'незаросла, гола вершина гори; камені в лісі' (Мар., 231), 'незалісна гора (вершина)' (Ляшук, 165).

Майдан³, -а; ч.; кол. хутори, об'єдн.: 1) із с. Середній Майдан Надв. р-ну: Majdan (1906 (1876), KuK K); 2) із с. Старий Лисець Тисм. р-ну, тепер урочище с. Посіч: Majdan Łysiecki (1707, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1, с. 227); Majdan (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 27); Majdan (1790, KGL, 27); Majdan (1880, KuK S); Majdan (1884, SG, V, 912); Posiecz z Majdanem (1910, ZSO, 132); Majdan (1932, MT S); х. Майдан (1947, АТП, 510); урочище Майдан (2012, БЛ⁵, 251). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *майдан* (див. вище). Вони вказують на вид промислів, якими займалися колись люди на хуторах.

Майдан⁴, -а; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 35 км, до Івано-Франківська – 16 км: Maydan ad Halicz (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Majdan (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 16, спр. 236); Majdan, dawniej zwana Majdańcem (1884, SG, V, 913); Майдан (1947, АТП, 516); Майдан (2009, ІФ АТП⁷, 166). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *майдан* (див. вище). Вона вказує на вид промислів, якими займалися колись люди на місцевості, де виникло село.

Майданик¹, -а; ч.; кол. хутір, об'єдн. з с. Товмачик Кол. р-ну, тепер його куток: Майданик (1965, ІФАТП², 11); Майданик (2000, ІТ, 6); Майданик (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *майданик*, дем. від *майдан* (див. вище). Вона вказує на вид промислів, якими займалися колись люди на хуторі.

Майданик², -у; ч.; горб; 252 м; с. Товмачик Кол. р-ну: Майданик (2006, КВС, 168). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування хутора (див. вище), що розкинувся на горбі.

Майданище, -а; с.; кол. хутір біля с. Коршів Кол. р-ну; давня назва – *Майданища*: Maidaniszcz (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 184, арк. 21); Majdaniszcz (1906 (1876),

KuK K). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *майданище* 'місце, де був майдан (див. вище)'. Пізніше найменування є сингулярною формою давньої назви.

Майданський Ліс, -ого, -у; ч.; лісове урочище; с. Боднарів Кол. р-ну: Майданський Ліс (1998, ЕКол., II, 78). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *майданський*, що вказує на розташування урочища з боку с. Середній Майдан (див. далі).

Майданський Потік¹, -ого, -оку; ч.; потік; пр. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Нивочин Бог. р-ну: Майданський Потік (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *майданський*, що вказує на витік гідрооб'єкта з хутора Майдан (див. вище).

Майданський Потік², -ого, -оку; ч.; урочище; с. Нивочин Бог. р-ну: Майданський Потік (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Майдяків Потік¹, -ового, -оку; ч.; потік; пр. Грушевого п. Пруту л. Дунаю; сс. Грушів, Корнич Кол. р-ну: Майдяків Потік (2006, ЕКол., IV, 157). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* (див. вище), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Майдяків*, що вказує на належність гідрооб'єкта в давнину Майдякові, пор. подібні п-ща *Майда*, *Майдик*, *Майдич* (ПЗУ, 355).

Майдяків Потік², -ового, -оку; ч.; урочище (ліс, пасовище); с. Корнич Кол. р-ну:

Майдяків Потік (2012, БЛ⁵, 251). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Майзлі, -ів; мн.; кол. куток с. Княгинин, тепер част. м. Івано-Франківська; інша назва – *Княгинин-Колонія* (див. далі): Княгинин-Колонія, або Майзлі (1975, АСЗ, I, 700); Майзлі (2011, Експ.). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *майзлі* ‘ковалі, які робили долота’, пор. нім. *Meißel* ‘різець, зубило, долото’ (ВНУС, 428), бойк. *майзель* ‘зубило’ (Онишк., I, 426). Відомо, що цей куток заселявали за австрійських часів німецькі колоністи євангелицького (лютеранського) віровизнання. Вони працювали на будівництві залізниці Львів – Чернівці та в місцевих залізничних майстернях. Тому в народі їх прозивали майзлями. Від цього найменування й пішла назва кутка. За іншою версією, робітники, які працювали на будівництві залізниці та в залізничних майстернях, масово грали в карти “*Фербля*”. І оскільки в цій грі часто використовується слово *майзель*, то вони отримали таке прізвисько, яке нібито й мотивувало найменування кутка.

Маймурка, -и; ж.; поле; с. Колінки Гор. р-ну: Маймурка (2012, БЛ⁵, 251). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса -*к(а)* від апелятива *маймур* ‘мармур; брусок для бритви’ (ЕСУМ, III, 362, 399). Вона вказує на те, що на полі колись знаходили мармурові плити, з яких робили бруски для точіння бритв.

Майовське¹, -ого; с.; урочище (поле); с. Кубаївка Надв. р-ну: Майовське (1998, Мих., 197). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -*овськ(е)* від антропоніма *Май*, пор. п-ще *Май* (СП, 221), блр. *Май* (Бір., 268). Можлива також мотивація цього мікротопоніма прізвищем *Майовський* (з узгодженням у роді й числі з відповідним номенклатурним терміном), яке міг мати колишній власник поля, пор. п-ще *Майовський* (СП, 221).

Майовське², -ого; с.; ліс; с. Кубаївка Надв. р-ну: Майовське (1998, Мих., 197). – Назва виникла в результаті трансонімізації

однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), біля якого розкинувся ліс.

Макарéва, -ої; ж.; гора; с. Рудники Снят. р-ну: Макарева (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -*ев(а)* від антропоніма *Макар*, пор. особове ім’я та п-ще *Макар* (див. вище).

Макарів, -евого; ч.; ліс; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Макарів (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -*ів* від антропоніма *Макар*, пор. особове ім’я *Макар* (СУ1, 205), п-ще *Макар* (ІФД, 303).

Мака́рівка¹, -и; ж.; поле; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Макарівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -*івк(а)* від антропоніма *Макар*, пор. особове ім’я та п-ще *Макар* (див. вище).

Мака́рівка², -и; ж.; куток; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Макарівка (2005, УКС, 6); Макарівка (2007, ГР, 73); Макарівка (2009, БЛ², 175). – Назва утворена за допомогою суфікса -*івк(а)* від антропоніма *Макар* (див. вище).

Мака́рове, -ого; с.; куток; с. Добротів Надв. р-ну: Макарове (2004, ДІС, 10). – Назва є посесивним утворенням на -*ов(е)* від антропоніма *Макар* (див. вище).

Макаруку́, -ів; мн.; куток; смт Чернелиця Гор. р-ну: Макаруки (1978, Гор., 470); Макаруки (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток і проживала на ньому, пор. поширене в с-щі п-ще *Макарук* (Гор., 470).

Ма́ківка¹, -и; ж.; горб; с. Кунисівці Гор. р-ну: Маківка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *маківка* ‘вершина гори, пагорба’ (СНГТВ, 57), ‘вершина гори’ (ТОВ, 197), пор. також *маківка* ‘купол церкви’ (Клапчук, 505).

Ма́ківка², -и; ж.; поле; с. Кунисівці Гор. р-ну: Makówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 83, арк. 27); Маківка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Макіїва Поточіна, -ої, -и; ж.; поточина; бас. Пруту л. Дунаю; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Макіїва Поточина (2006, КГ, 180). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поточина* ‘струмок; видолинок’ (ЕСУМ, V, 537), ‘потічок’ (ГГ, 156), а атрибутивним членом – прикметник *Макіїва*, що вказує на належність гідрооб’єкта *Макіїву*, пор. особове ім’я (розм.) *Макій* < *Матвій* (СУГ, 221).

Макіїв Горб¹, -євого, -а; ч.; горб; с. Олеша Тлум. р-ну: Макіїв Горб (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Макіїв*, що вказує на належність землі на горбі в давнину *Макієві*, пор. особове ім’я *Макій* (див. вище).

Макіїв Горб², -євого, -а; ч.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Макіїв Горб (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Макіїшин, -ого; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Макіїшин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Макііха* – найменування жінки за іменем чоловіка, яка, очевидно, володіла колись лугом, пор. особове ім’я *Макій* (див. вище).

Макіїова Горá, -ої, -и; ж.; підвищення (горб); с. Рашків Гор. р-ну: Макіїова Гора (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Макіїова*, що вказує на належність гідрооб’єкта в давнину *Макію*, пор. особове ім’я *Макій* (див. вище).

Макіїовець, -івця; ч.; куток; с. Глибівка Бог. р-ну: Makijowec (1934, SDW, № 22, s. 244); Макіїовець (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – варіантного найменування

поток *Матіївка* (див. далі), що протікає на кутку.

Макітра, -и; ж.; ліс; с. Троїця Снят. р-ну: Макітра (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *макітра* ‘кітловина’ (Мар., 236). Вона вказує на рельєф поверхні лісу.

Макітрина, -и; ж.; урочище; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Макітрина (2006, КВС, 880); Макітрина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *макітрина* ‘кітловина; низина’ (Експ.). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Макішева, -ої; ж.; поле; с. Балинці Снят. р-ну: Макішева (2012, БЛ³, 251). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Макіш*, пор. особове ім’я *Макіш* < *Матій* (Експ.), похідне п-ще *Макішак* (СП, 222).

Макогін, -ону; ж.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Макогін (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, якій належало, мабуть, колись поле, пор. п-ще *Макогін* (ІФД, 303).

Максiмкова, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Колінці Тлум. р-ну: Максимкова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Максимко*, пор. особове ім’я *Максимко* < *Максим* (СУГ, 206).

Максимчуків Кут, -ового, -а; ч.; куток; с. Марківці Тисм. р-ну: Максимчуків Кут (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* зі значенням ‘частина території села; закутина’ (Худ.², 24), а атрибутивним членом – прикметник *Максимчуків*, що вказує на проживання на кутку родини *Максимчука*, пор. п-ще *Максимчук* (ІФД, 304).

Малá, -ої; ж.; урочище (поляна); с. Задубрівці Снят. р-ну: Мала (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *мала* ‘невелика розміром, незначна величиною’ (ВТС, 506), що вказує на розміри урочища, пор. *Велика*.

Малá Глубічка, -ої, -и; ж.; поточина; л. Глубічки л. Бистриці-Солотвинської

л. Бистриці п. Дністра; с. Яблунька Бог. р-ну: Hnubiczka Mł. (1935, МТ Pogoń). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування потоку *Глубічка* (див. вище), у який впадає ця поточина, а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб'єкта, пор. *Велика Глубічка*.

Малá Дібрóва¹, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Діброва Тлум. р-ну: Мала Діброва (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *діброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' (ВТС, 226), а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри урочища, пор. *Велика Діброва*.

Малá Дібрóва², -ої, -и; ж.; узвишшя; с. Діброва Тлум. р-ну: Мала Діброва (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), що розкинулося на узвишші.

Малá До́ліна, -ої, -и; ж.; урочище (поле); с. Потічок Снят. р-ну: Dolina Mała (1933, МТ Sn.); Мала Долина (1982, КС, 39). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ, I, 315), 'низина, заросла травою; широка низина' (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри поля.

Малá Ка́м'янка, -ої, -и; ж.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 10 км, до Івано-Франківська – 53 км: Kamionki małe (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kamionki małe lesne (1660, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 152, 352, арк. 17); Kamionki Małe, Kamionka Mała (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 274); Kamionka mała (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Kamionka mała (1880, SG, III, 791); Мала Кам'янка (1947, АТП, 507); Мала Кам'янка (2009, ІФ АТП⁷, 166). – Назва утворена способом лексикалізації та оні-

мізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього поселення *Кам'янка* (тепер – с. *Велика Кам'янка*), з якого виділилося це село, а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри населеного пункту, пор. *Велика Кам'янка*.

Малá Лопу́шна, -ої, -ої; ж.; поточина; л. Лопушної л. Бистриці-Солотвинської п. Бистриці п. Дністра; с. Гута Бог. р-ну: Мала Лопушна (2003, Експ.); Мала Лопушна (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування річки *Лопушна* (див. вище), у яку впадає поточина, а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб'єкта, пор. *Велика Лопушна*.

Малá Масько́ва¹, -ої, -ої; ж.; поточина; п. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; вар. *Маськова-Мала*; сс. Космач, Росільна Бог. р-ну: Maskowa Mł. (1932, МТ S); Мала Маськова (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування гори *Маськова* (див. далі), з якої витікає поточина, а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб'єкта, пор. *Велика Маськова*.

Малá Масько́ва², -ої, -ої; ж.; куток; с. Росільна Бог. р-ну; вар. *Маськова-Мала*: Маськова Мала (1996, Рос., 3); Мала Маськова (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), навколо якої розкинувся куток.

Малá Мошкова До́ліна, -ої, -ої, -и; ж.; урочище; с. Виноград Гор. р-ну: Мала Мошкова Долина (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), а атрибутивними членами – прикметники *Мошкова*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину євреєві *Мошкові*,

та *мала* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Велика Мошкова Долина*.

Маланчуків Кут, -ового, -а; ч.; урочище (поле); с. Бортники Тлум. р-ну: Маланчуків Кут (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина якої-небудь території, місцевості’ (СУМ, IV, 417), ‘ділянка клиноподібної форми’ (Яшкін, 102), а атрибутивним членом – прикметник *Маланчукові*, що вказує на належність поля в давнину *Маланчукові*, пор. п-ще *Маланчук* (ІФД, 304).

Маланюкóво, -ого; с.; куток; с. Угорники Ів.-Франк. м/р; вар. *Маланюкова*: Маланюкова (2005, УКС, 6); Маланюково (2010, БЛ¹, 343). – Назва є посесивним утворенням на -*ов(о)* (-*ов(а)*) від антропоніма *Маланюк*, пор. п-ще *Маланюк* (ІФД, 304).

Малá Кобúла, -ої, -и; ж.; гора; 1020 м; між с. Манява Бог. р-ну та смт Битків Надв. р-ну; вар. *Кобила-Мала*: *Koliba mała* (зам. *Kobyła mała*, 1880, SG, I, 431); *Kobyła Mała* (2000, PBWG, 160, 172); *Мала Кобила* (2005, Експ.); *Kobyła Mała* (2008, Gorgany, 289). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є основна частина ороніма – найменування сусідньої гори *Велика Кобила* (див. ТГТ, 77), а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри цього орооб’єкта, пор. *Велика Кобила* (див. вище). Форма *Мала Колиба* з’явилася, очевидно, унаслідок помилки під час набору словника в друкарні.

Малá Сиву́ля, -ої, -і; ж.; гора; 1818,5 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну; давня назва – *Сивуля*: *Sywula* (Siwula) МН. (1935, МТ Porohy); *Sywań, Siwula* (2000, PBWG, 77, 119); *Сивуля* (2003, ДСК, 173); *Сивуля-Мала* (2006, ГСК, 30); *Mała Sywula* (2008, Gorgany, 318); *Мала Сивуля* (2010, КРР). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є давнє найменування сусідньої гори *Велика Сивуля* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри гори, пор. *Велика Сивуля*.

Малá Сúгла, -ої, -и; ж.; ліс; с. Хмелівка Бог. р-ну: *Mała Sehła* (1855, АККGL, ВІ. 44). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування лісу *Сигла* (див. далі), біля якого розкинувся цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на його розміри.

Малá Слобúжниця, -ої, -і; ж.; поточина; пр. Слобiжницi л. Пруту л. Дунаю; сс. Ловева, Добротів Надв. р-ну: *Mała Szlobusznica* ((1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 61); *Мала Слобiжниця* (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування річки *Слобiжниця* (див. далі), у яку впадає ця поточина, а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб’єкта, пор. *Велика Слобiжниця* (див. *Слобiжниця*).

Малá Туловá, -ої, -и; ж.; куток; с. Прутівка Снят. р-ну: *Мала Тулова* (2007, КПС, 26). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування сусіднього села *Тулова* (див. далі), а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри кутка.

Малá Цáрина¹, -ої, -и; ж.; куток; с. Ліски Кол. р-ну: *Мала Царина* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації одностовного мікротопоніма – найменування поля, на якому був започаткований куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *царина* ‘підвищене й відкрите місце’ (Мар., 253), ‘лан, орне поле; поле, на якому була конюшина; зелені посіви колоскових, озимина; давно не оране поле, пасовисько’ (СБГ, 618–619), ‘поле’ (Горбач¹, 354), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *мала* (див. вище), що вказує на розміри кутка, пор. *Велика Царина*.

Малá Цáрина², -ої, -и; ж.; урочище (поле); с. Марківці Тисм. р-ну; вар. *Царина-Мала*: *Царина Мала* (2007, КМ, 13); *Мала Царина* (2001, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апе-

лятив *царина* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри поля, пор. *Велика Царина*.

Малá Царінка, -ої, -и; ж.; куток (вулиця); с. Стриганці Тисм. р-ну: Мала Царинка (2011, Осташі). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому був започаткований куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *царинка*, дем. від *царина* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *мала* (див. вище), що вказує на розміри кутка, пор. *Велика Царинка*.

Малá Цérква, -ої, -и; ж.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Мала Церква (2011). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування церкви, яка колись знаходилася на кутку й була знищена за радянської влади. Тепер на її місці побудована каплиця Святого Степана.

Малá Шíбенка¹, -ої, -и; ж.; потік; п. Шибенки п. Пруту л. Дунаю; сс. Молодятин, Княждвір Кол. р-ну: Szybienka mała (1855, AKKGL, ВІ. 49); Мала Шибенка (2008 (1877), Вайгель, 72). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування потоку *Шибенка* (див. далі), у який впадає цей гідрооб’єкт, а атрибутивним членом – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри потоку, пор. *Шибенка (Велика Шибенка)*, а також *урочище Шеблінка-Мала* в с. Молодятин (БГ, 14).

Малá Шíбенка², -ої, -и; ж.; ліс; смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Мала Шибленка*: Мала Шибенка, Мала Шибленка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинувся ліс. Варіант назви з’явився під впливом розмовного мовлення.

Малá Ялі́на, -ої, -и; ж.; ліс; с. Троїця Снят. р-ну: Мала Ялина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ялина* ‘ялиновий ліс’ (Експ.), а атрибутивним чле-

ном – прикметник *мала* (див. вище), що вказує на розміри дерев у лісі, пор. *Велика Ялина*.

Малé Лáнище, -ого, -а; с.; поле; с. Устя Снят. р-ну: Мале Ланище (2012, БЛ⁵, 250). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ланище* ‘місце, де був *лан*’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *мале* ‘невелике розміром, незначне величиною’ (ВТС, 506), що вказує на розміри поля, пор. *Велике Ланище*.

Малé Пи́щаче, -ого, -ого; с.; куток; с. Джурків Кол. р-ну: Мале Пищаче (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Пищаче* (див. далі), що розкинулося неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *мале* (див. вище), що вказує на розміри кутка в порівнянні з селом.

Малé Пóле, -ого, -я; с.; поле; с. Сороки Гор. р-ну: Мале Поле (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* ‘безліса рівнина; рівний великий простір; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *мале* (див. вище), що вказує на розміри топооб’єкта.

Малі́й, -ого; ч.; потік; пр. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Малий (1979, СГУ, 343). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *малий* ‘невеликий розміром, незначний величиною’ (ВТС, 506). Вона вказує на розміри потоку.

Малі́й Бі́к, -ого, боку; ч.; куток; с. Чортовець Гор. р-ну: Малий Бік (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *бік* ‘місце, місцевість, що знаходиться не посередині, а збоку чого-небудь’ (ВТС, 51), а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри кутка, пор. *Великий Бік*.

Малій Верх, -ого, -у; ч.; верх; 708,3 м; с. Космач Бог. р-ну; інші назви – *Зруби* (див. вище), *Штовб* (див. далі): Малий Верх, або Зруби (1975, АСЗ, I, 736); Штовб, або Малий Верх (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* ‘гора; вершина гори’ (Мар., 219), а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри цього орооб’єкта.

Малій Гвіздець, -ого, гвіздця; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Старогвіздецької с/р; віддаль до Коломиї – 20 км, до Івано-Франківська – 72 км: Malogozdecz (1475, AGZ, VI, 184); Gozdзец Minor (1494, AGZ, XIX, 229); Małogwozdziecz (1579, ŻDz, XVIII/I, 104); Gwozdziec Mały (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Gwoździec Mały (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 21); Gwozdziec mały (1855, АККГЛ, Bl. 49); Gwoździec Mały (1881, SG, II, 924); Малий Гвоздець (1947, АТП, 503); Малий Гвіздець (2009, ІФ АТП⁷, 167). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Гвіздець* (суч. с. *Старий Гвіздець*), на землях якого виникло це поселення, а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на його розміри.

Малій Горб¹, -ого, -а; ч.; горб; с. Топопівці Гор. р-ну: Малий Горб (2005, СМТ¹, 51). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри орооб’єкта, пор. *Великий Горб*.

Малій Горб², -ого, -а; ч.; лан; с. Топопівці Гор. р-ну: Малий Горб (2005, СМТ¹, 51). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся лан.

Малій Дривнич, -ого, -у; ч.; лісове урочище; с. Тязів Тисм. р-ну: Малий Дривнич (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення,

у якому в ролі опорного компонента вжитий мікротопонім – найменування урочища *Дривнич* (див. далі), частиною якого є цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Великий Дривнич*.

Малій Ключів, -ого, -ева; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 18 км, до Івано-Франківська – 72 км; давня назва – *Нижній Ключів*: *Kluczow Nizny (od... Kluczowa niznego, 1619, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 85, ф. 41); Kluczow Nizny (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Kluczowka, Kluczów Nizny (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 57); Kluczow Nizszy (1790, KGL, 27); Kluczów Mały (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 87); Kluczów Mały (1855, АККГЛ, Bl. 49); Kluczów mały (1883, SG, IV, 167); Малий Ключів (1947, АТП, 513); Малий Ключів (2009, ІФ АТП⁷, 167). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування старого села *Ключів* (див. вище), з якого виділилося це поселення, а атрибутивним членом – прикметник *нижній* ‘який міститься внизу, нижче інших подібних предметів; прот. верхній’ (ВТС, 621), що вказує на місце розташування цього населеного пункту щодо гірського масиву. Десь наприкінці XVIII ст. означення *нижній* було замінено на *малий* (див. вище), що вказує на розміри села, пор. *Великий Ключів*.

Малій Кузьминіць, -ого, -нця; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 5 км; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Кузьминець-Малий*: Kuźmieniec Mały (1884, SG, V, 9); Kuzmieniec mały (1914 (1894), KuK P); Кузьминець Малий, Kuźmieniec Mały (1917, Машт., ДБ, 19); Kuźmieniec Mł. (1935, МТ Porohy); Малий Кузьминець (1979, СГУ, 346); Кузьминець-Малий (2006, ГСК, 245); Малий Кузьминець (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування гори *Кузьминець*, з якої стікає потік, пор. гора *Кузьминець* (НГПФ, 200), а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб’єкта, пор. *Великий Кузьминець*.

Малій Кут, -ого, -а; ч.; кутки; 1) с. Чернятин Гор. р-ну: Малій Кут (1996, ІЧ, 7); 2) с. Пшеничники Тисм. р-ну: Малій Кут (1995, ТМН, 41). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кут* ‘частина села’ (Експ.), ‘частина території села; закутина’ (Худ.², 24), а атрибутивними членами – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри кутків, пор. *Великий Кут*.

Малій Лан, -ого, -у; ч.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Малій Лан Поле (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри поля.

Малій Луг, -ого, -у; ч.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: Малій Луг (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луг* ‘заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать’, ‘низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість’ (Мар., 235), а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри поля.

Малій Лукавець, -ого, -вцю; ч.; потік; л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 11 км; витікає з джерел під горами Велика й Мала Гига, сс. Молодків Бог. р-ну, Гвізд Надв. р-ну; вар. *Лукавець-Малий*: Łukawiec Mały (1884, SG, V, 865); Лукавець Малий, Łukawiec Mały (1917, Машт., ДБ, 18); Łukawiec Mały (1935, МТ N); Малий Лукавець (1979, СГУ, 346); Малий Лукавець (2006, ГЦСЧ); Łukawiec Mały (2008, Gorgany, 294). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування потоку *Лукавець* (див. вище), що протікає неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб’єкта, пор. *Великий Лукавець*.

Малій Осередок¹, -ого, -дка; ч.; куток; с. Красноставці Снят. р-ну: Малій Осередок (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування кутка *Осередок* (див. далі), а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри топооб’єкта, пор. *Осередок*.

Малій Осередок², -ого, -дку; ч.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Малій Осередок (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *осередок* ‘серединна, центральна частина чого-небудь, середина’ (ВТС, 682), що вказує на місце розташування поля, а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Великий Осередок*.

Малій Перевіз, -ого, -озу; ч.; брід через р. Дністер; с. Поточище Гор. р-ну: Малій Перевіз (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *перевіз* ‘місце, де переправляються через водну перепону (часто відповідно обладнане)’ (ВТС, 719), а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри броду, пор. *Великий Перевіз*.

Малій Раковець, -ого, -вцю; ч.; урочище; с. Марківці Тисм. р-ну; вар. *Раковець-Малий*: Раковець Малий (2007, КМ, 13); Малий Раковець (2001, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Раковець* (див. далі), частиною якого є цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Великий Раковець*.

Малій Рінок, -ого, -нка; ч.; куток; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Малий Рінок (1995, НВ, 8); Малий Рінок (2012, БЛ⁵, 252). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування базару, біля якого розкинувся куток. В основі ергоніма лежить апелятив *ри-*

нок 'місце роздрібного продажу продуктів харчування та інших товарів; базар' (ВТС, 1031), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *малий* (див. вище), що вказує на розміри базару.

Малій Сухій, -ого, -ого; ч.; потік; л. Слободи п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Слобода, Рунгури Кол. р-ну; інша назва – *Копенний* (див. вище): Mały Suchy (1880, KuK KM); Малий Сухий (1979, СГУ, 269); Копенний, або Малий Сухий (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування потоку *Сухий* (див. далі), що протікає неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *малий* (див. вище), що вказує на розміри гідрооб'єкта, пор. *Сухий*.

Малініші, -ів; мн.; урочища (поля); 1) с. Саджава Бог. р-ну: Малиніші (2012, БЛ^І, 252); 2) с. Старий Лисець Тисм. р-ну; давня назва – *Малинище*: Maleniszcz (1932, MT S); Малиніші (1995, ТМН, 10); Малиніші (2006, МСП, 15). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *малинище* 'місце, де росте *малина*; малиник' (Експ.). Вони вказують на те, що поля облаштовані на зрубках, де колись росла *малина*. Давня назва поля в с. Старий Лисець є семантичним утворенням від названого вище апелятива.

Малінівка¹, -и; ж.; куток; с. Тулуків Снят. р-ну: Малинівка (2012, НПС, 234). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *малина* 'багаторічна чагарникова ягідна рослина з кисло-солодкими запашними ягодами, звичайно темно-червоного кольору' (ВТС, 506). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Малінівка², -и; ж.; поля; 1) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Малинівка (2012, Експ.); 2) с. Угринів Тисм. р-ну: Малинівка (2000, ГУ, 24). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *малина* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності на полях у давнину.

Малиннік, -а; ч.; ліс; с. Глинки Надв. р-ну: Малинник (1998, Мих., 197). – Назва утворена семантичним способом від апеля-

тива *малинник* 'ділянка, де посаджено малину, а також зарості, кущі милини' (ВТС, 506). Вона вказує на характер рослинності в лісі.

Малино́вище¹, -а; с.; гори; 1) 1053 м; с. Манява Бог. р-ну: Malinowyszcz (1885, SG, VI, 93); Малиновище (2003, ТК ЦГ); Malinowyszcz (2006, GUG, мапа 1); Малиновище (2006, ГЦСЧ); Малиновище (2010, К РР); 2) сс. Побережжя, Ганнусівка Тисм. р-ну: Malinowiszcz (1906 (1874), KuK KH); Malinowiszcz (1927, MT Hal.); Малиновище (1982, АПП, 115). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *малиновище* 'місце де росте *малина*; малинник' (Експ.). Вони вказують на характер рослинності на горах.

Малино́вище², -а; с.; хребет; найвища точка – 1053 м; с. Манява Бог. р-ну: lesiste pasmo górskie Malinowyszcz (1885, SG, VI, 93); Malinowiszcz (1914 (1894), KuK P); grzbiet Malinowiszcz (2000, PBWG, 142); хр. Малиновище (2010, К РР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), що підіймається над хребтом.

Малино́вище³, -а; с.; полонина; с. Манява Бог. р-ну: połon. Malinowiszcz (1935, MT Porohy); Малиновище (2006, ГЦСЧ); połonina Malinowiszcz (2008, Gorgany, 254); Малиновище (2010, К РР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), на якій розкинулася полонина.

Малино́вище⁴, -а; с.; кол. хутір, тепер куток с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Малиновище (1995, ТМН, 14). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), під якою було засновано хутір.

Малича́нка, -и; ж.; куток; с. Ямниця Тисм. р-ну: Маличанка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-анк(а)* від групового антропоніма – найменування родини *Малики*, які започаткували куток і проживали на ньому, пор. п-ще *Малик* (ІФД, 305).

Малі, -их; мн.; поле; с. Підвисоке Снят. р-ну: Малі (2011, УШ). – Назва утворена

способом субстантивації та онімізації прикметника *малі* 'невеликі розміром, незначні величиною' (ВТС, 506). Вона вказує на те, що поле колись було розділене на невеликі земельні ділянки.

Малі Будішчі, -их, -иш; мн.; урочище; с. Чернятин Гор. р-ну: Малі Будишчі (1996, ГЧ, 15); Малі Будишчі (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Будишчі* (див. вище), до складу якого входить цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на розміри урочища, пор. *Великі Будишчі*.

Малі Віли, -их, вил; мн.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Малі Вили (2002, СНЧ, 32). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища (долини) *Вили* (див. далі), до складу якого входить цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Великі Вили*.

Малі Гони, -их, -ів; мн.; поле; с. Любківці Снят. р-ну: Малі Гони (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гони*, мн. від *гін* 'смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів' (ВТС, 182, 191), а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на розміри поля, пор. *Великі Гони*.

Малі Горбі¹, -их, -ів; мн.; підвищення, узвишся; **1**) с. Джурів Снят. р-ну: Малі Горби (2005, Експ.); Малі Горби (2011, УШ); **2**) с. Остриня Тлум. р-ну: Малі Горби (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *горби*, мн. від *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивними членами – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на розміри орооб'єктів, пор. *Великі Горби*.

Малі Горбі², -их, -ів; мн.; пасовище; с. Остриня Тлум. р-ну: Великі Горби (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишся (див. вище), на якому розкинулося пасовище.

Малі Кошаркі, -их, -ок; мн.; полонина с. Гута Бог. р-ну: Koszarki Мл. (1935, МТ Pogoń); Малі Кошарки (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування полонини *Кошарки* (див. вище), яка розкинулася неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на розміри полонини, пор. *Кошарки*, *Великі Кошарки*.

Малі Лазі, -их, -ів; мн.; ліс; с. Козина Тисм. р-ну: Малі Лази (1995, ТМН, 23). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому виріс ліс. В основі мікротопоніма лежить апелятив *лази*, мн. від *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'лісова поляна' (Лісняк, 361), 'сіножать, лука; пасовище' (ГГ, 109), 'мала ділянка поля в горах', ускладнений атрибутивним членом – прикметником *малі* (див. вище), що вказує на розмір урочища.

Малі Микулинці, -их, -ів; мн.; хутір; с. Потічок Снят. р-ну: Малі Микулинці (1965, ІФ АТП², 66); Малі Микулинці (1997, ІФАТП⁶, 121), Малі Микулинці (2012, НПС, 179). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села *Микулинці* (див. далі), частиною якого до 1951 р. був хутір, а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на розміри поселення, пор. *Микулинці*.

Малі Мостішчі, -их, -иш; мн.; куток; с. Делева Тлум. р-ну: Малі Мостишчі (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *мостишчі*, мн. від *мостище* 'місце, де був міст' (Грінч., II, 448), а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на розміри кутка, пор. *Великі Мостишчі*.

Малі Нівки, -их, -ок; мн.; поле; с. Хотимир Тлум. р-ну: Малі Нивки (1973, Кобил., 272). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *нивки*, мн. від *нивка*, дем. від *нива* ‘ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле’ (ВТС, 621), а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на розміри поля.

Малі Розсічки, -их, -ок; мн.; лісове урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Малі Розсічки (2002, СНЧ, 46). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування лісового масиву *Розсічки* (див. далі), до складу якого входить це урочище, а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на його розміри, пор. *Великі Розсічки*.

Малі Рудки, -их, -ок; мн.; пасовище; с. Дубки Гор. р-ну: Малі Рудки (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *рудки*, мн. від *рудка*, дем. від *руда* ‘іржаве болото; заболочена низовина’ (Мар., 248), ‘іржаве болото’ (Лісняк, 360), ‘іржаве болото, багністий луг, болотистий берег’ (ЕСУМ, V, 134), а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на розміри пасовища, пор. *Великі Рудки*.

Малі Ставиці, -их, -ищ; мн.; поле; с. Виноград Кол. р-ну: Малі Ставиці (2012, БЛ⁵, 225). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування пасовища *Ставиці* (див. далі), біля якого розкинулося поле, а атрибутивним членом – прикметник *малі* (див. вище), що вказує на розміри топооб’єкта, пор. *Великі Ставиці*.

Мальгава¹, -и; ж.; болотисті урочища; 1) сс. Богородичин, Грабич Кол. р-ну: Malhawa (1855, AKKGL, Bl. 45); Malhawa (1933, MT K); Мальгава (2011, УШ); 2) с. Гостів Тлум. р-ну: Мальгава (2009, НСГ, 9); Мальгава (2011, УШ). – Назви утворені се-

мантичним способом від апелятива *мальгава* ‘яруга’ (ЕСУМ, III, 375), ‘торфовище’, пор. гуц. *мальхова* ‘торфовище’ (Лом., ЗС, 228).

Мальгава², -и; ж.; поточина; п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 14 км; сс. Торговиця, Закрівці, Грабич, смт Отинія Кол. р-ну: Мальгава (1998, От., 12); Мальгава (1999, Експ.); Мальгава (2006, ЕКол., IV, 125); Мальгава (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування болотистого урочища (див. вище), з якого витікає поточина.

За розповідями місцевих жителів, колись в урочищі, звідки витікає поточина, були непрохідні болота. Ними люди лякали своїх дітей, промовляючи: “Тихо будьте – там *мала тава!*”. Тому урочище нібито й назвали *Мальгава*.

Мальгава³, -и; ж.; поточина; п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Росохач Гор. р-ну: Мальгава (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мальгава* (див. вище). Вона вказує на витік потоку з болотистої місцевості.

Мальгава⁴, -и; ж.; лісове урочище; с. Олеша Тлум. р-ну: Malhowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 188, арк. 16); Мальгава (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мальгава* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в урочищі.

Мальованка, -и; ж.; джерело, струмок; пр. Потоку п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну: Мальованка (2008, УШ); Мальованка (2008, ЛГ, 21). – Назва неоднозначна щодо походження. Місцеві жителі пояснюють її як результат трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому знаходяться джерело й струмок. В основі мікротопоніма лежить апелятив *мальованка* (перен.) ‘дуже гарна місцина, ніби намальована’, пор. *мальований* ‘дуже гарний’ (ВТС, 507), бойк. *мальованка* ‘спідниця з фарбованого полотна’ (Онишк., I, 428). Однак більш імовірно, що ці гідроніми мотивовані апелятивом *мальованка* ‘джерело, струмок’, який генетично пов’язаний, мабуть,

з російським *маляна* 'пережиток язичництва – звичай справляти жертвоприношення біля джерела або біля лісу' (ЕСУМ, III, 375).

Мальхівський, -ого; ч.; потік; л. Лукви п. Дністра; сс. Міжгір'я, Росільна Бог. р-ну: Malchowski (1929, МТ D); Мальхівський (1981, ТК П); Мальхівський (2002, ТК ИФ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *мальхівський* 'який стікає з гори *Мальхова* (див. далі)'.

Мальхова¹, -ої; ж.; лісове урочище; с. Міжгір'я Бог. р-ну: las Malchowa (1884, SG, V, 959); Malchowa (1908 (1877), KuK D); Мальхова (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мальхова* (діал.) 'торфовище', пор. гуц. *мальхова* 'т. с.' (Лом., ЗС, 228). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Мальхова², -ої; ж.; гора; 656 м; с. Міжгір'я Бог. р-ну: Malchowa (1884, SG, V, 959). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), у якому підноситься гора.

Малярів Кут, -евого, -а; ч.; ліс; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Малярів Кут (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* зі значенням 'частина якої-небудь території, місцевості' (СУМ, IV, 417), а атрибутивним членом – прикметник *Малярів*, що вказує на належність лісу в давнину *Маляреві*, пор. п-ще *Маляр* (ІФД, 305).

Мамичів¹, -евого; ч.; урочище; с. Тишківці Гор. р-ну: Мамичів (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Мамич*, пор. п-ще *Мамич* (Експ.).

Мамичів², -евого; ч.; озеро; с. Тишківці Гор. р-ну: Мамичів (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинулося озеро.

Мамчурівська Гора¹, -ої, -и; ж.; підвищення (горб); с. Орелець Снят. р-ну: Мамчурівська Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом

є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Мамчурівська*, що вказує на належність землі на підвищенні в давнину *Мамчуру*, пор. поширене в селі п-ще *Мамчур* (НПС, 259).

Мамчурівська Гора², -ої, -и; ж.; куток; с. Орелець Снят. р-ну: Мамчурівська Гора (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Мандаторія, -ї; ж.; куток; с. Корнич Кол. р-ну: Мандаторія (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мандаторія* (діал.) 'керівний орган, уповноважений державою', пор. *мандаторій* 'уповноважений; особа, держава, що одержала мандат' (СІС, 615). Вона вказує на те, що на кутку колись була сільська управа.

Манджугора, -и; ж.; гора; с. Олеша Тлум. р-ну: Манджигора (2012, БЛ⁵, 252). – Назва є спотвореною формою польського *Międzygórze*, що перекладається як *Межигора*. Вона утворена за допомогою префікса *межи-* (пол. *między-*) від апелятива *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359) і вказує на місце розташування цього орооб'єкта.

Мандзівка, -и; ж.; поле; с. Чортовець Гор. р-ну: Мандзівка (2007, ССЧ, 29). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Мандзя*, пор. п-сько *Мандзя* (Редько, I, 648).

Мандрики¹, -ів; мн.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Мандрики (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. поширене на Коломийщині п-ще *Мандрик* (ТД КР, 93).

Мандрики², -ів; мн.; гора; сс. Марківка, Рунгури Кол. р-ну: Мандрики (2002, Рунг., 240); Мандрики (2012, БЛ⁵, 252). – Назва ви-

никла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), що розкинувся на схилах гори.

Мандрикова Рудка, -ої, -и; ж.; поле; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Мандрикова Рудка (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *рудка*, дем. від *руда* ‘іржаве болото; заболочена низовина’ (Мар., 248), ‘іржаве болото’ (Лісняк, 360), ‘іржаве болото, багnistий луг, болотистий берег’ (ЕСУМ, V, 134), а атрибутивним членом – прикметник *Мандрикова*, що вказує на належність поля в давнину *Мандрикові*, пор. п-ще *Мандрик* (див. вище).

Мандріуцька, -ої; ж.; куток; с. Княждвір Кол. р-ну: Мандрицька (2006, КВС, 64). – Назва є посесивним утворенням на -*ськ(а)* від антропоніма *Мандрик*, пор. п-ще *Мандрик* (див. вище). Очевидно, підставою для виникнення такої назви послужив той факт, що на на кутку колись проживала родина *Мандриків*.

Маничів¹, -евого; ч.; ліс; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Маничів (2012, БЛ⁵, 252). – Назва є посесивним утворенням на -*ів* від антропоніма *Манич*, пор. п-ще *Манич* (Редько, I, 650).

Маничів², -евого; ч.; горб; сс. Турка, Старий Гвіздець Кол. р-ну: Маничів (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), який розкинувся на горбі.

Мантина, -ої; ж.; нива; с. Гарасимів Тлум. р-ну: Мантина (1960, Кобил., ДЛМ, 107). – Назва є посесивним утворенням на -*ин(а)* від антропоніма *Манта*, пор. похідне п-ще *Мантов* (СП, 226).

За розповідями місцевих жителів, на території, де розкинулася нива, колись було село.

Манява, -и; ж.; село, Бог. р-н, с/р; віддаль до Богородчан – 33 км, до Івано-Франківська – 44 км; перша згадка 1534 р. (Сір., ПП, 45); давня назва – *Маньова*: Maniowa (1556, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, с. 348); Maniowa (1658,

ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Maniawa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 96); Maniawa (1880, VOV, 316); Манява (1947, АТП, 516); Манява (1997, ІФАТП⁶, 99). – Давня назва є, очевидно, посесивним утворенням на -*ов(а)* від антропоніма *Мань*, пор. укр. *Манько* (Демч., 29), блр. *Мань* (Бір., 275), пол. *Mań* (SSNO, III, 391). Антропонім *Мань* – фонетичний варіант з м’яким кінцевим приголосним слов’янського відкомPOSITного особового імені *Мань*, яке виникло в результаті усичення постпозитивного компонента складного імені *Маниславь* (Мор., 118). Сучасна форма назви на -*ав(а)*, що вживається з XVIII ст., з’явилася внаслідок морфологічного вирівнювання до поширеної топодемії з цим суфіксом. Можливо також, що цей ойконім мотивований давньою назвою річки (див. *Манявка*), на берегах якої розкинулося поселення. Про первинність гідроніма щодо назви поселення свідчить певним чином і той факт, що найменування річки фіксується писемними джерелами значно раніше, ніж є відомості про цей населений пункт.

Дещо іншу етимологію цієї назви пропонує В. О. Яцій. Він вважає її віддієслівним дериватом на -*ав(а)*, в основі якого лежить дієслово *манити* ‘манити, заманювати, затягувати, обманювати’ (Яцій², 203). Із цієї версією перегукується й народний переказ, за яким назва села пішла від того, що воно було засновано в мальовничій долині, яка *манила* людей своєю красою.

Манявка, -и; ж.; річка; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 22 км, площа басейну – 64,8 км²; сс. Манява, Маркова, Монастирчани Бог. р-ну; давня назва – *Маньєва*: Maniewa (1452, AGZ, XII, 213); Maniawka (1855, AKKGL, Bl. 44); Maniawka (1882, SG, III, 257); Maniawka (1914 (1894), KuK P); Манявка, Maniawka (1917, Машт., ДБ, 15); Манявка (1965, WRG, III, 206); Манявка (1979, СГУ, 351); Maniawka (2008, Gorgany, 313); Манявка (2009, РІФ). – Серед дослідників прикарпатської онімії прийнято трактувати давню назву річки як результат трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає річка. Однак,

коли зважити на той факт, що в історичних джерелах вона фіксується значно раніше, ніж назва села, таке її походження видається проблематичним. Тому її часто пояснюють як посесивне утворення на *-ев(а)* від антропоніма *Мань* < *Маниславъ* (див. вище). Сучасна ж форма гідроніма у такому разі є вторинною щодо ойконіма. Проте існують й інші етимології цього гідроніма. Так, О. М. Трубачов пов'язує аналогічні назви з і.-є. **ton-*, **toni-* 'шия, грива' (Трубачев, 95–96), що може бути найменуванням території, з якої витікає річка, + суфікс *-авк(а)*, а Ю. Удольф виводить їх з давньоєвропейського кореня **tan* 'текти' + слов'янський гідроформант *-ав(а)*, який, як стверджує Ю. О. Карпенко, пізніше перетворився на *-яв(а)* (Карп., ДГК, 30). С. О. Вербич теоретично допускає мотивацію гідроніма апелятивом **tan'ava* (< **maniti*, укр. *манити* 'обманювати, заманювати' (Грінч., II, 404), + *-ava*) **'річка з мінливою (оманливою) швидкістю течії'*. У контексті цього він вважає, що ойконім *Манява* походить від найменування річки (Вербич, ГСД, 99).

Манявський Водоспад, -ого, -у; ч.; водоспад на річці Манявка (див. вище) за 7 км від с. Маняви Бог. р-ну; висота падіння води – 17 м: Манявський Водоспад (1995, ПЗФ, 16); Манявський Водоспад (2008, СРК, 120); wodospad Maniawski (2008, Gorgany, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *водоспад* 'падіння води на місці прямовисного уступу річища річки або потоку' (ВТС, 154), а атрибутивним членом – прикметник *манявський*, що вказує на розташування водоспаду в с. *Манява* на річці *Манявка*.

Водоспад є гідрологічною пам'яткою природи місцевого значення.

Манявський Водоспад Другий, -ого, -у, -ого; ч.; водоспад на річці Манявка (див. вище) за 30 м вище від першого водоспаду; висота падіння води – 4 м; с. Манява Бог. р-ну: wodospad Maniawski II (2008, Gorgany, 18); Манявський Водоспад Другий (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *водоспад*

(див. вище), а атрибутивними членами – прикметник *манявський*, що вказує на розташування водоспаду в с. *Манява* на річці *Манявка*, та числівник *другий*, що вказує на порядковий номер гідрооб'єкта.

Марі́на-Вільш́іна, -и, -и; ж.; урочище; с. Хмелівка Бог. р-ну: Марина-Вільшина (2011, УШ); Марина-Вільшина (2012, ХПЛ, 449). – Назва, можливо, звучала колись як *Маринина Вільшина*. У такому разі вона утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вільшина* 'вільховий гай' (ЕСУМ, I, 399–400), 'місце, де ростуть вільхи' (Лісняк, 362), 'вільховий ліс' (Онишк., I, 126), а атрибутивним членом – прикметник *Маринина*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Марині*, пор. особове ім'я *Марина* (СУІ, 210). Під впливом розмовного мовлення назва деформувалася в *Марина-Вільшина*.

За легендою, колись в урочищі була дуже низька церква. Одного разу на Великдень одна жінка, заходячи в церкву, вдарилася головою об одвірок. Від болю вона скрикнула: "Бодай ти затряслася!". І в той момент церква разом із людьми, які були на богослужінні, провалилася під землю. Та жінка звалася Мариною. З того часу й стали звати це урочище Марина-Вільшина. Ще й тепер уранці на Великдень, якщо притулитися до землі, можна почути дзвони.

Марисе́ївка, -и; ж.; куток; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Марисеївка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Марисей*, пор. особове ім'я *Марисей* < *Марій* (Експ.).

Марисе́ївські, -их; мн.; ниви (ораниці); с. Дзвиняч Бог. р-ну: Марисеївські (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(і)* від групового антропоніма – найменування родини *Марисей*, якій належали колись ниви, пор. п-ще *Марисей* (Експ.).

Марі́я¹, -ї; ж.; урочище; с. Росохач Гор. р-ну: Марія (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного реалоніма – найменування статуї Діви *Марії*, яка встановлена в урочищі.

Марія², -ї; ж.; гора; с. Олешів Тлум. р-ну: Марія (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного реалоніма – найменування статуї Діви *Марії*, яка колись була встановлена на горі.

Маріягільф¹, -а; ч.; кол. нім. колонія, засн. 1811 р. (НКГ, 64), потім хутір, нал. до міста Коломия: *Mariahilf* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Mariahilf* (1883, SG, IV, 283); *Marjahilf* (1900, SGG, 292); *Mariahilf* (1906 (1876), KuK K); *Mariahilf* (1914, GKK); *Маріягільф* (1988, КК, 38). – Назва є німецькою за походженням. Вона утворена способом поєднання в одне слово теоніма *Marja* та апелятива *Hilf* ‘допомога’ й має чітко виражений релігійний побажальний характер. Її значення – ‘Діво Маріє, допоможи!’ (Бучко, 88).

Маріягільф², -а; ч.; горб; м. Коломия: *Mariahilf* (1855, АККГЛ, Bl. 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування колонії (див. вище), біля якої височіє горб.

Маріянка¹, -и; ж.; урочище; сс. Лісна Слобідка, Раківчик Кол. р-ну; вар. *Мар’янка*: *Маріянка* (2011, УШ); *Мар’янка* (2011, КР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені жінки, якій належала колись земля в урочищі, пор. особове ім’я *Маріянка*, *Мар’янка* < *Мар’яна* (СУІ, 220).

Маріянка², -и; ж.; ліс; між сс. Лісна Слобідка та Станіславівка Кол. р-ну: *Marjanka* (1933, МТ К); *Маріянка* (2006, КВС, 86); *Маріянка* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), біля якого розкинувся ліс.

Мар’ївка, -и; ж.; кол. куток; м. Коломия: *Marjówka* (1933, МТ К). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ївк(а)* від антропоніма *Маря* або *Мар’я*, пор. особові імена *Маря*, *Мар’я* < *Марія* (СУІ, 213).

Марків, -ового; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: *Марків* (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Марко*, пор. особове ім’я *Марко* (СУІ, 216), п-ще *Марко* (ІФД, 306).

Марків Гай, -ового, -ю; ч.; кол. нім. колонія, тепер присілок; смт Отинія Кол. р-ну:

Markowy Gaj (1885, SG, VI, 131); *Markowy Gai* (1900, SGG, 697); *Marków Gaj* (1933, МТ К); *Марків Гай* (1998, От., 12); *Марків Гай* (2006, КВС, 116); *Марків Гай* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, біля якого було засновано колонію. В основі мікротопоніма лежить апелятив *гай* ‘невеликий, перев. листяний ліс’ (ВТС, 170), ускладнений атрибутивним членом *Марків*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину *Маркові*, пор. особове ім’я та п-ще *Марко* (див. вище).

Марківка¹, -и; ж.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 12 км, до Івано-Франківська – 76 км: *Markowka* (1669, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); *Markówka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 254); *Markówka* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Markówka*, po gusku *Markiówka* (1885, SG, 129); *Марківка* (1947, АТП, 513); *Марківка* (2009, ІФ АТП, 167). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ївк(а)* від антропоніма *Марко*, пор. особове ім’я та п-ще *Марко* (див. вище).

За переказами, село засноване запорізьким козаком Марком, від якого й отримало свою назву.

Марківка², -и; ж.; урочище (яр); с. Колодівка Тисм. р-ну: *Марківка* (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ївк(а)* від антропоніма *Марко*, пор. особове ім’я та п-ще *Марко* (див. вище).

Марківський, -ого; ч.; водоспад; на Потоці л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; висота – 8 м; с. Марківка Кол. р-ну: *Марківський* (2006, КВС, 97). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *марківський* ‘який розташований, знаходиться в с. *Марківка* (див. вище)’.

Марківські, -их; мн.; сінокоси; с. Молодків Надв. р-ну: *Марківські* (1998, Мих., 198). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *марківські* ‘які належать громаді чи жителям с. *Маркова* (див. далі)’.

Марківці, -ів; мн.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 10 км, до Іва-

но-Франківська – 16 км: Markowcze (1435, AGZ, XII, 2); Markowcze (1578, ŻDz, XVIII/I, 96); Markowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Markowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 34); Markowce, po rusku Markiwci (1885, SG, VI, 127); Марківці (1947, АТП, 517); Марківці (2009, ІФ АТП⁷, 167). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які започаткували село, пор. давнє особове ім'я *Марко* (ССУМ, I, 577).

Маркова¹, -ої; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 26 км, до Івано-Франківська – 38 км: Marcowo (1392, ZDM, VI, 101); Markowa (1460, AGZ, XII, 381); Markowa (1578, ŻDz, XVIII/I, 90); Markowa ad Halicz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Markowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 97); Markowa (1885, SG, VI, 126); Маркова (1947, АТП, 516); Маркова (2009, ІФ АТП⁷, 167). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Марко* (див. вище).

За переказами, назва походить від першого поселенця на цій місцевості якогось Марка. Він начебто цілий день орав тут землю й те, що виорав, люди почали називати *Маркова земля*. Згодом і село, яке тут виникло, назвали *Маркова*.

За іншим переказом, цю землю колись закупили два пани. Один з них організував солеварню, а другий мав два ставки, у яких розводив рибу. І оскільки звали його Марко, то й село, яке тут згодом виникло, назвали *Марково*.

Маркова², -ої; ж.; урочища (ниви, поля); 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Маркова (2008, УШ); 2) с. Надорожна Тлум. р-ну: Маркова (2011, УШ). – Назви є посесивними утвореннями на -ов(а) від антропоніма *Марко* (див. вище).

Маркова³, -ої; ж.; куток; с. Вільхівці Гор. р-ну: Маркова (2008, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Марко* (див. вище).

Маркове¹, -ого; с.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Маркови*: Markowe

(1933, МТ Kutu); Маркови (2006, КВС, 14); Маркови (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Марко* (див. вище). Варіант назви з'явився під впливом розмовного мовлення, у якому ненаголошений [е] вимовляється як [и].

Маркове², -ого; с.; поле; с. Делева Тлум. р-ну: Маркове (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Марко* (див. вище).

Марковецька Горá, -ої, -и; ж.; гора; с. Марківка Кол. р-ну: Марковецька Гора (1990, ДПЛ, 322). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *марковецька*, що вказує на розташування орооб'єкта на території с. *Марківка*.

Мартинішина, -ої; ж.; поле; с. Топорівці Гор. р-ну: Мартинішина (2005, СМТ¹, 52). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від андроніма *Мартиниха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Мартин* (СУІ, 217), п-ще *Мартин* (ІФД, 307).

Мартинівка, -и; ж.; куток; с. Мала Кам'янка Кол. р-ну: Мартинівка (2006, КВС, 92). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Мартин* (див. вище).

Марунина, -ої; ж.; гора; с. Клубівці Тисм. р-ну: Марунина (1995, ТМН, 21); Марунина (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Маруня*, пор. особове ім'я *Маруня* < *Марія* (СУІ, 213).

Марфінське, -ого; с.; урочище (пасовище); с. Тишківці Гор. р-ну: Марфінське (2008, УШ); Марфінське (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є посесивним утворенням на -инськ(е) від антропоніма *Марфа*, пор. особове ім'я *Марфа* (СУІ, 219).

Марчівка, -и; ж.; куток (вулиця); с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Марчівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івка від антропоніма *Марчак*. Таке прізвище мав господар, що започаткував куток і проживав на ньому разом зі своєю родиною.

Марчуччина, -ої; ж.; криниця; с. Семаківці Гор. р-ну: Марчуччина (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від андроніма *Марчучка* – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, пор. п-ще *Марчук* (ІФД, 308).

Мар'яникове, -ого; с.; болото; с. Русів Снят. р-ну: Мар'яникове (2000, ПЗТ, 268); Мар'яникове (2012, НПС, 203). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Мар'яник*, пор. особове ім'я *Мар'яник* < *Мар'ян* (СУІ, 220).

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 268).

Маскóва¹, -ої; ж.; урочище (долина); між сс. Космач та Росільна Бог. р-ну: Maskowa (1880, KuK S); Maskowa (1932, МТ S). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Маско*, пор. давнє особове ім'я *Маско* (Керста, 134), *Масько* < *Максим* (СУІ, 206), п-ща *Масков* (ТД Т, 166), *Маскін*, *Маскович* (ІФД, 308), гуц. п. н. *Maskow* (ББ ІПН).

Маскóва², -ої; ж.; гора; 455 м; с. Космач Бог. р-ну: Maskowa (1880, KuK S); Maskowa (1885, SG, VI, 163); Маскова (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікропоніма – найменування урочища (див. вище), у якому височіє гора.

Маслітина¹, -ої; ж.; гора; 425 м; с. Лесівка Бог. р-ну: Maslitena (1932, МТ S); Маслітина (2011, УШ). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Масліта*, пор. п-ще *Масліта* (Експ.).

Маслітина², -ої; ж.; поле; с. Глибоке Бог. р-ну: Маслітина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилі якої розкинулося поле.

Маснюків Горб¹, -ового, -а; ч.; горб; с. Гостів Тлум. р-ну: Маснюків Горб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Маснюків*, що вказує на належність орооб'єкта в давнину *Маснюкові*, пор. п-ще *Маснюк* (Редько, І, 663).

Маснюків Горб², -ового, -а; ч.; ліс; с. Гостів Тлум. р-ну: Маснюків Горб (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся ліс.

Масьóк¹, маська; ч.; болото; с. Острівець Гор. р-ну: Масьок (2008, УШ). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса -ок від апелятива *мась* (діал.) 'дъоготь' (Онишк., І, 432), що вказує на колір і густоту ґрунту болота.

Масьóк², маська; ч.; урочище; сс. Винograd, Острівець, Чортовець Гор. р-ну: Masiok (1933, МТ К); Масьок (1988, КК, 594); Масьок (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування болота (див. вище), що розкинулося в урочищі.

Масьóк³, маська; ч.; горб; с. Острівець Гор. р-ну: Масьок (2003, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування болота (див. вище), що розкинулося неподалік.

Горб входить до складу ботанічної пам'ятки природи загальнодержавного значення "Урочище Масьок". На його сухих гіпсових схилах збереглася степова та наскельна рослинність, характерна для унікальних придністровських степів. Вся його рослинність сягає до трьохсот видів рослин, багато з яких є ендемічними, реліктовими, рідкісними та зникаючими (ПЗТ, 98).

Матєвоші́вка, -и; ж.; урочище; с. Голосків Кол. р-ну: Матєвоші́вка (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Матєвош*, розмовного варіанта від *Матєуш*, пор. пол. особове ім'я *Mateusz* (KIP, 73).

Матєйві́ці, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 8 км, до Івано-Франківська – 69 км: Matheyowcze (1469, AGZ, XII, 328); Mathyowcze (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Matiwce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Matyjowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 262); Matijowce (1855, АККГЛ, Bl. 49); Matyjowce, al. Matiwce, po rusku Matijwci (1885, SG, VI, 177); Матєйві́ці (1947, АТП,

507); Матеївці (2009, ІФ АТП⁷, 167). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які започаткували село, пор. особове ім'я *Матей*, *Матей* (ССУМ, I, 579).

Л. Вайгель у своїй книзі "Rys miasta Kołomyi" (1877 р.) наводить грамоту польського короля Владислава Ягайла з жовтня 1405 року, у якій село згадується як таке, що з давніх-давен належить місту (Коломий) (Вайгель, 20).

Матієва, -ої; ж.; гора; с. Рашків Гор. р-ну; вар. *Макійова*: Матієва (2004, Експ.); Макійова (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ев(а) від антропоніма *Матій*, пор. особове ім'я *Матій* (розм. *Макій*) < *Матвій* (СУГ, 221).

Матієво, -ого; с.; поле; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Матієво (1997, Єз., 189). – Назва є посесивним утворенням на -ев(о) від антропоніма *Матій* (див. вище).

Матіїв Бєрег, -євого, -у; ч.; підвищення (горб); с. Великий Ключів Кол. р-ну: Матіїв Берг (УШ, 2011); Матіїв Берг (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* 'зарослий лісом горб' (ЕСУМ, 170), 'підвищення; гора; стік гори' (Нг., 32), а атрибутивним членом – прикметник *Матіїв*, що вказує на належність горба в давнину *Матіїву*, пор. особове ім'я *Матій* (див. вище).

Матіївка, -и; ж.; потік; п. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 8 км; поч. у с. Дзвиняч, протікає в с. Росільна, гирло в с. Глибівка Бог. р-ну; вар. *Макієвець*: Matyjówka (1880, KuK S); Matyjówka (1885, SG, VI, 177, 178); Матыевка, Matyjówka (1917, Машт., ДБ, 19); Matyjówka (1932, MT S); Матіївка (1979, СГУ, 355); Matyjówka (2000, PBWG, 130); Макієвець (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного варіанта мікротопоніма – найменування лісу (див. *Матіїовець*), з якого витікає потік.

Матіївці, -ів; мн.; куток; с. Дебеславці Кол. р-ну: Матіївці (2011, УШ). – Назва ви-

никла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), з боку якого розкинувся куток.

Матіїшин, -ого; куток; с. Красна Надв. р-ну: Matyjiszyn (1934, SDW, № 22, s. 231). – Назва є посесивним утворенням на -ин від андроніма *Матііха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Матій* (див. вище).

Матіїкове, -ого; с.; пасовище; с. Загайпіль Кол. р-ну: Матіїкове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Матійко*, пор. особове ім'я *Матійко* < *Матій* < *Матвій* (СУГ, 222).

Матіїкові Вільхи, -их, вільх; мн.; пасовище; с. Молодків Надв. р-ну: Матіїкові Вільхи (1998, Мих., 198). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вільхи* 'вільхові зарості' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Матіїкові*, що вказує на належність пасовища в минулому *Матійку*, пор. особове ім'я *Матійко* (див. вище).

Матіїовець¹, -вцю; ч.; ліс; с. Дзвиняч Бог. р-ну; вар. *Матіївка*: las Matyjowiec (1881, SG, II, 310); Matyjowka (1885, SG, IV, 178); Matyjowiec (1935, MT N); Макієвець (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -овець (вар. -івк(а)) від антропоніма *Матій* (див. вище).

Матіїовець², -вцю; ч.; горб; 466 м; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Matyjowiec (1881, SG, II, 310). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. *Матіївка*), що розкинувся на горбі.

Матківщина, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Ворона Кол. р-ну, тепер його куток: Matkowszczyzna (1855, AKKGL, Bl. 44); Matkowszczyzna (1880, KuK S); Matkowszczyzna (1884, SG, V, 63); Matkowszczyzna (1913, GKS); Матківщина (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена за допомогою суфікса -ин(а) (пол. -uzn(a)) від антропоніма *Матківський*, пор. п-ще *Матківський* (ІФД, 309). Вона вказує на те, що засновниками хутора були представники українського шляхетського роду *Матківських*, які проживали в селі Липівка.

Маткійщуків, -ового; ч.; ліс; с. Грабовець Бог. р-ну: Маткійщуків (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Маткійщук*, пор. п-ще *Маткійщук* (Експ.).

Матлашинка, -и; ж.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Матлашинка (2012, БЛ⁵, 252); Матлашинка (2012, НПС, 234). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Матлашин* (Експ.). Можливе також утворення цього мікротопоніма за допомогою суфікса *-к(а)* від названого вище прізвища.

Маточка¹, -и; ж.; озерце; с. Завалля Снят. р-ну: Маточка (2003, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *маточка*, дем. від *матка* ‘середина, основна частина річної течії; фарватер річки; місце, де одна річка вливається в іншу’ (ЕСУМ, III, 415). У цьому випадку *маточка* означає ‘джерело, яким живиться озерце’.

Маточка², -и; ж.; урочище; с. Долішне Залуччя Снят. р-ну: Маточка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування озера (див. вище), біля якого розкинулося урочище.

Мацуліна, -ої; ж.; поле; с. Красноставці Снят. р-ну: Мацуліна (2012, БЛ⁵, 252). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Мацула*, пор. п-ще *Мацула* (Редько, I, 671), блр. *Мацуль* (Бір., 281).

Мацьків, -ового; ч.; ліс; с. Милування Тисм. р-ну: Мацьків (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Мацько*, пор. особове ім'я *Мацько* < *Матвій* (СУІ, 221), п-ще *Мацько* (ІФД, 310).

Мацькова, -ої; ж.; гора; с. Милування Тисм. р-ну: Мацькова (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), що розкинувся на горі. Вона узгоджена в роді й числі з номенклатурним терміном *гора*.

Мацькова Доліна, -ої, -и; ж.; урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Мацькова Долина (2006, Гач., 9); Мацькова Долина (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травою; широка низина’ (Мар., 226), ‘низина’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Мацькова*, що вказує на належність урочища в давнину *Мацькові*, пор. особове ім'я, п-ще *Мацько* (див. вище).

Мацьково, -ого; с.; урочище; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Мацьково (2012, БЛ⁵, 252). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Мацько* (див. вище).

Медведик, -у; ч.; ліс; с. Молодків Надв. р-ну: Медведик (1998, Мих., 198). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *медведик*, дем. від *медвідь* (діал.) ‘ведмідь; великий хижий ссавець із незграбним масивним тілом, укритий густою шерстю’ (ВТС, 80). Вона вказує на те, що в лісі колись, очевидно, водилися ці звірі.

Медведіще¹, -а; с.; урочище; с. Марківці Тисм. р-ну: Nedwedyszczе (1885, SG, VI, 127); Nedwedyszczе (1905 (1877), KuK TT). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *медведище* ‘місце, у якому водяться медведі (ведмеді)’.

Медведіще², -а; с.; кол. фільварок, нал. до с. Марківці Тисм. р-ну: folw. Nedwedyszczе (1880, KuK S). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому був заснований хутір.

Медведівка, -и; ж.; урочище; м. Тисмениця: Медведівка (2008, Тисм.¹, 39 вклад.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *медвідь* чи *медведі* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі в давнину водилися ці звірі.

Медвідок, -дка; ч.; потік; л. Млинівки л. Ворони п. Бистриці п. Дністра; м. Тисмениця: Медвідок (2008, Тисм.¹, 34). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ок* від мі-

кратопоніма – найменування урочища *Медведівка* (див. вище), з якого витікає потік.

Межа¹, -і; ж.; гора; с. Раковець Гор. р-ну: Межа (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *межа* ‘лінія, що поділяє територію суміжних сіл’ (ВТС, 517). Вона вказує на те, що гора розділяє землі двох населених пунктів.

Межа², -і; ж.; куток; с. Новоселиця Снят. р-ну: Межа (2011, УШ); Межа (2012, НПС, 146). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *межа* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

Межа³, -і; ж.; ліс; с. Вікняни Тлум. р-ну: Межа (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *межа* (див. вище). Вона вказує на розташування лісу між двома населеними пунктами.

Меживорю́ки, -ів; мн.; ліс; с. Ланчин Надв. р-ну: Меживорюки (1998, Мих., 198). – Назва утворена за допомогою префікса *межи-* від апелятива *ворюки*, мн. від *ворюк* ‘криниця з солоною водою; огорожена яма, наповнена солоною водою’ (Мих., 51). Вона вказує на місце розташування лісу.

Мѣжи гороба́ми; куток; с. Будилів Снят. р-ну: Межи городами (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *межи*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування об’єкта посередині чогонебудь або між чим-небудь чи ким-небудь, та апелятива *городи*, мн. від *город* ‘ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів’ (ВТС, (192), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Межигороба́ди, -ів; мн.; кутки; **1** с. Скопівка Кол. р-ну: Межигороди (2006, КВС, 145); **2** смт Єзупіль Тисм. р-н: Межигороди (1975, АСЗ, I, 767); Межигороди (2012, Експ.). – Назви утворені за допомогою префікса *межи-* від апелятива *городи*, мн. від *город* (див. вище). Вони вказують на місця розташування кутків.

Межидорі́жки, -ок; мн.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну: Межидоріжки (2006, Гач., 9). – Назва утворена за допомогою префікса *межи-*

від апелятива *доріжки*, дем. від *дороги* < *дорога* ‘смуга землі, по якій їздять і ходять’ (ВТС, 241). Вона вказує на місце розташування поля.

Межидорі́жня, -і; ж.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Межидоріжня (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *межидоріжня* (діал.) ‘місцевість між дорогами’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування поля.

Мѣжи дороба́ми; поля; **1** с. Вербівці Гор. р-ну: Межи дорогами (2011, МП); **2** с. Матеївці Кол. р-ну: Межи дорогами (2011, УШ); **3** с. Рудники Снят. р-ну: Межи дорогами (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *межи* (див. вище) та апелятива *дороги*, мн. від *дорога* (див. вище), в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

Межидоро́ги¹, -іг; мн.; урочище; с. Браїшів Тлум. р-ну: Межидороги (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *межи-* від апелятива *дороги* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Межидоро́ги², -іг; мн.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну: Межидороги (2006, Гач., 9); Межидороги (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *межи-* від апелятива *дороги* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Межидуби́, -ів; мн.; поле; с. Старуня Бог. р-ну: Межидуби (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *межи-* від апелятива *дуби*, мн. від *дуб* ‘багаторічне листяне дерево з міцною деревиною та плодами – жолудями’ (ВТС, 250). Вона вказує на розташування поля між насадженнями цих дерев.

Мѣжи корчма́ми; куток; с. Матіївці Кол. р-ну: Межи корчмами (2012, БЛ⁵, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *межи* (див. вище) та апелятива *корчми*, мн. від *корчма* ‘шинок, заїзд, де продавалися спиртні напої’ (ВТС, 457), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Межилазкі, -ів; мн.; урочище; с. Скопівка Кол. р-ну: Межилазки (2006, КВС, 145). – Назва утворена за допомогою префікса *межи-* від апелятива *лазки*, мн. від *лазок* < *лаз* ‘гірський луг; лісова галявина’ (Мар., 234), ‘лісова поляна’ (Лісняк, 361), ‘викорчувана ділянка лісу, призначена під пасовисько або під поле’ (ССУМ, I, 537), ‘сіножать, лука; пасовище’ (ГГ, 109), ‘мала ділянка поля в горах’, ‘поле, залишене під пасовище; поле під лісом: шматки землі між потоками або на верхах гір; поле далеко від села’ (Онишк., I, 402). Вона вказує на місце розташування урочища.

Межі ланами, поле; с. Одаїв Тлум. р-ну: Межі ланами (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *межи* (див. вище) та апелятива *лани*, мн. від *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Межилані¹, -ів; мн.; куток; с. Поточище Гор. р-ну: Межилани (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *межи-* від апелятива *лани*, мн. від *лан* (див. вище). Вона вказує на виникнення кутка між колишніми панськими полями.

Межилані², -ів; мн.; кол. хутір, нал. до с. Озеряни Тлум. р-ну: Międzyłany (1934, SDW, № 24, s. 294) – Назва утворена за допомогою префікса *межи-* від апелятива *лани*, мн. від *лан* (див. вище). Вона вказує на місце розташування хутора.

Межі мостами, куток; с. Матеївці Кол. р-ну: Межі мостами (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *межи* (див. вище) та апелятива *мости*, мн. від *міст* ‘споруда для переїзду або переходу через річку, залізницю, автомагістраль і т. ін.’ (ВТС, 532), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Межиозір, -озору; ч.; поле; с. Стриганці Тисм. р-ну: Межиозір (2011, Осташі). – На-

зва утворена семантичним способом від апелятива *межиозір* (діал.) ‘місцевість між озерами’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування поля.

Межипотіччя, -я; с.; поле; с. Козина Тисм. р-ну: Межипотіччя (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *межипотіччя* ‘місцевість *межи* потоками’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування поля.

Межипотічки¹, -ів; мн.; урочище (яр); с. Кричка Бог. р-ну: Межипотоки (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *межипотоки* (діал.) ‘місцевість *межи* потоками’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування яру.

Межипотічки², -ів; мн.; ліс; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Межипотоки (1998, Мих., 198). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *межипотоки* (див. вище). Вона вказує на місце проростання лісу.

Межиріки¹, -ік; мн.; кол. полонина, тепер урочище; с. Гута Бог. р-ну: Meżeryki (1855, AKKGL, Bl. 48); połonina Meżeryki (1881, SG, II, 132); Meżeryki (1935, MT Porohy); Межиріки (2010, К РР). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *межиріки* ‘місцевість між ріками’ (Експ.), пор. також *межиріччя* ‘водорозділ’ (Грінч., II, 415). Вона вказує на розташування урочища між річкою Бистриця-Солотвинська й потоками Кінський, Плоский та Дощина.

Межиріки², -ік; мн.; острів на р. Прут; с. Добротів Надв. р-ну: Межиріки (1998, Мих., 198). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *межиріки* (див. вище). Вона вказує на розташування острова між двома рукавами річки Прут.

Межиріченка, -и; ж.; поле; с. Воскресинці Кол. р-ну: Межиріченка (2012, БЛ⁵, 253). – Назва утворена за допомогою конфікса *межи...-енк(а)* (розм. - ‘*инк(а)*’) від апелятива *ріки*, мн. від *ріка* ‘водний потік, що живиться із джерела або стоком атмосферних опадів і тече по видовжених зниженнях рельєфу від верхів’я до гирла’ (ВТС, 1036). Вона вказує на місце розташування поля.

Межі рудами, урочище (поле); с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Межі рудами

(1995, ТМН, 10); Межи рудами (2006, МСП, 16). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *межи* (див. вище) та апелятива *руди*, мн. від *руда* зі значенням ‘штучно виритий канал зі ржавою водою, прокладений для осушення болотистої місцевості’ (Експ.), в орудному відмінку. Вона вказує на розташування урочища між двома каналами.

Межиставі, -ів; мн.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Межистави (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *межи-* від апелятива *стави*, мн. від *став* ‘водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою’ (ВТС, 1185), ‘штучна чи природна водойма, мокра заболочена низина’ (Лісняк, 361), ‘місце, де раніше був став’ (Мар., 250). Вона вказує на місце розташування поля.

Мéжі¹, меж; мн.; горб; між сс. Семенивка й Раковець Гор. р-ну: Межі (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *межа* ‘лінія, що поділяє територію суміжних сіл’ (ВТС, 517). Вона вказує на те, що горб є межею сіл.

Мéжі², меж; мн.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: Межі (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *межа* (див. вище).

Мелешівка, -и; ж.; кутки; **1** с. Раковець Гор. р-ну: Мелешівка (2012, Експ.); **2** с. Семенивка Гор. р-ну: Мелешівка (2008, УШ); Мелешівка (2010, БЛ¹, 343); **3** с. Гарасимів Тлум. р-ну: Meleszówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 11, спр. 7, арк. 23); Meleszówka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 150, арк. 17); Мелешівка (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Мелеш*, пор. особове ім’я *Мелеш* < *Мелентій* (СУІ, 224), п-ще *Мелеш* (СП, 233).

Мельніки¹, -ів; мн.; присілки (кутки); **1** с. Кричка Бог. р-ну; вар. *Мелники*, інша назва – *Млиниці* (див. далі): Мельники, Мелники, або Млиниці (2011, УШ); **2** с. Верхній Вербіж Кол. р-ну; вар. *Мелники*: Мелники (2000, ЕКол., III, 55); Мелники (2006,

КГ, 19); Мельники (2011, УШ); **3** с. Ковалівка Кол. р-ну: Мельники (2012, БЛ⁵, 253); **4** с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Melnyki (1910, ZSO, 166); Mielniki (1933, МТ К); Мельники (2006, КВС, 88); Мельники (2011, УШ); **5** с. Остапківці Кол. р-ну: Мельники (2012, БЛ⁵, 253); **6** с. Камінне Надв. р-ну: Mielniki (1932, МТ S); Mielniki (1934, SDW, № 22, s. 238); Мельники (2010, Експ.); **7** с. Саджавка Надв. р-ну; інша назва – *Румунія* (див. далі): Мельники (1996, ІГ, III, 119); Мельники, або Румунія (1998, Мих., 198); Мельники (2010, Експ.); **8** с. Нова Липівка Тисм. р-ну: Мельники (2011, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань родин, які, очевидно, започаткували кутки й проживали на них, пор. п-ще *Мельник* (ІФД, 311; СП, 233). Варіанти назв з’явилися під впливом місцевих говірок, у яких м’який звук [л’] у позиції перед твердим приголосним часто реалізується у твердому [л].

Мельніки², -ів; мн.; поле; с. Загайпіль Кол. р-ну: Мельники (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, очевидно, належало колись поле або яка проживала на ньому, пор. п-ще *Мельник* (див. вище).

Мельніки³, -ів; мн.; кол. хутори, нал.: **1** до с. Торговиця Кол. р-ну: sianożęć Za Mielnikami (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 167, арк. 45); Mielniki (1900, SGG, 697); Melniki (1910, ZSO, 166); Melniki (1933, МТ К); **2** до с. Гвізд Надв. р-ну: Mielniki (1855, AKKGL, Bl. 48); Mielniki (1885, SG, VI, 348); Mielniki (1913, GKS); Mielniki (1935, МТ N); **3** до с. Жуків Тлум. р-ну: Mielniki (1855, AKKGL, Bl. 45); Mielniki (1885, SG, VI, 348). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань родин, які започаткували хутори й проживали в них, пор. п-ще *Мельник* (див. вище). Можлива також мотивація цих мікротопонімів апелятивами *мельники* ‘власники млинів або ті, хто працює в млині; мірошники’ (ВТС, 518).

Мельніки⁴, -ів; мн.; село; Тлум. р-н; нал. до Грушківської с/р; віддаль до Тлума-

ча – 6 км, до Івано-Франківська – 38 км; давні назви – *Мельниченків Млин, Мельниченки*: Mielniczenko Mühle (1855, AKKGL, Bl. 45); Mielniczeńki (1900, SGG, 699); Młynówka (1926, MT T); Mielniki (1934, SDW, № 24, s. 294); Мельники (1947, АТП, 512); Мельники (1965, ІФ АТП², 30); Мельники (2009, ІФ АТП⁷, 167). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування млина, навколо якого виникло поселення. В основі ергоніма лежить груповий антропонім – найменування родини *Мельниченки*, якій належав млин, пор. п-ще *Мельниченко* (ІФД, 312). Деся на початку ХХ ст. назва була змінена на *Мельники*, що також є результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма, пор. п-ще *Мельник* (див. вище).

Мельніки⁵, -ів; мн.; озерце; с. Королівка (в урочищі Коло млина) Тлум. р-ну: Мельники (2003, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка проживала біля озера, пор. п-ще *Мельник* (див. вище).

Мельникова, -ої; ж.; криниця; с. Торговиця Гор. р-ну: Мельникова (1999, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Мельник*, пор. п-ще *Мельник* (див. вище).

Мельникові, -их; мн.; куток; с. Узин Тисм. р-ну: Мельникові (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Мельників* (ІФД, 312).

Мельницька, -ої; ж.; гора; 263 м; між м. Тлумач та с. Мельники Тлум. р-ну: Мельницька (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *мельницька* 'яка височіє з боку с. Мельники' (див. вище)³.

Мельницьке, -ого; с.; земельна ділянка (грунт); с. Грушка Тлум. р-ну: Мельницьке (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *мельницьке* 'яке знаходиться, розташоване на території кол. присілка, тепер села Мельники' (див. вище)⁴.

Мельницький, -ого, ч.; потік; п. Ворони п. Бистриці-Надвіврянської п. Бистриці п. Дністра; м. Тисмениця: Мельницький (2002, Тисм., 35). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *мельницький* 'який протікає до мельниці'.

Мельничівка, -и; ж.; урочище; с. Михалків Кол. р-ну: Melniczówka (1933, MT K); Мельничівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Мельник*, пор. п-ще *Мельник* (ІФД, 311; СП, 233).

Мельничукове, -ого; с.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Мельничукове (2012, БЛ⁵, 253). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Мельничук*, пор. п-ще *Мельничук* (ІФД, 312).

Мелянів, -ового; ч.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: Melanów (1934, SDW, № 24, s. 294). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Мелян*, пор. п-ще *Мелян* (Редько, І, 677).

Меней, -ю; ч.; горб; с. Стрільче Гор. р-ну: Меней (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 79, арк. 24); Меней (2008, УШ); Меней (2009, ГСС, 13). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені людини, яка, очевидно, проживала колись на горбі або володіла тут землею, пор. особове ім'я *Меней* (СУІ, 226).

Мензаківка, -и; ж.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну: Мензаківка (2006, КВС, 44); Мензаківка (2007, ЕКол., V, 19). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Мензак*, пор. п-ще *Мензак* (СП, 234). Очевидно, так звали колись людину, яка проживала в урочищі чи володіла там землею.

Менчелик, -у; ч.; хребет; с. Гута Бог. р-ну: Menczelyk (1935, MT Porohy). – Назва утворена за допомогою демінутивного суфікса -ик від ороніма – найменування хребта *Менчіл* (див. *Мунчел*), біля якого височіє цей орооб'єкт.

Мєрва, -и; ж.; болото; с. Залуччя Снят. р-ну: Мерва (2012, БЛ⁵, 253). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мерва* 'засушений або перегнилий очерет,

трава', пор. гуц. *мерва* 'недоброякісне сіно; дрібне потерте сіно; перегнила солома' (ГГ, 122), бойк. *мерва* 'нерівна, стара солома, яку стелять під худобу' (Онишк., I, 436). Вона вказує на характер поверхні болота, де є багато перегнилої та засушеної болотної рослинності.

Мёрдухів Ліс, -ового, -у; ч.; лісок; с. Липівка Тисм. р-ну: Мёрдухів Ліс (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *Мердухів*, що вказує на належність ліска в давнину *Мердухові*, пор. п-ще *Мердух* (ІФД, 312).

Мёреково, -ого; ч.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Мереково (2003, УШ); Мереково (2012, НПС, 234). – Назва є посесивним утворенням на -ов(о) від антропоніма *Мерек*, що є розмовним фонетичним варіантом особового імені *Мирик* < *Мирон* (СУІ, 233), пор. пол. п-ще *Mirek* (RFE, 243).

Мерзуків, -ового; ч.; урочище; с. Гостів Тлум. р-ну: Мерзуків (2009, НСГ, 9). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Мерзук*, пор. п-ще *Мерзук* (Експ.).

Механіччин, -ого; ч.; видолинок (жоліб); с. Лука Гор. р-ну: Механіччин (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ин від андроніма *Механічка* – найменування жінки за професією чи прізвиськом чоловіка, пор. апелятив *механік* 'фахівець з механіки; той, хто стежить за роботою машин і механізмів, лагодить їх; той, хто управляє роботою деяких машин і механізмів, веде машину' (ВТС, 523), п-сько *Механік* (Експ.; СПЗУ, II, 237).

Мехканали, -ів; мн.; пасовище; с. Кривець Бог. р-ну: Мехканали (2011, УШ). – Назва утворена способом усічення та онімізації словосполучення *механічні канали* 'штучні канали, викопані для осушення болотистої місцевості'. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Микітина, -ої; ж.; криниця; с. Живачів Тлум. р-ну: Микитина (2012, БЛ⁴, 202 – 203). –

Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Микита*, пор. особове ім'я *Микита* (СУІ, 228), п-ще *Микита* (ІФД, 313).

Микітино, -ого; с.; пасовище; с. Маркова Бог. р-ну: Микитино (2012, БЛ⁵, 253). – Назва є посесивним утворенням на -ин(о) від антропоніма *Микита* (див. вище).

Микітинці, -ів; мн.; село; нал. до Івано-Франківської м/р; с/р; віддаль до Івано-Франківська – 7 км: *Mykytincze* (1511, MRPS, IV/II, 83); *Mykytincze* (1578, *ŻDz*, XVIII/I, 89); *Mikitynce ad Jamnica* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Mykietyńce* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 287); *Mikityńce*, al. *Mykietyńce* (1885, SG, VI, 394); *Микитинці* (1947, АТП, 517); *Микитинці* (2009, ІФ АТП⁷, 167). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. особове ім'я *Микита* (див. вище).

Микітишин Потік, -ого, -оку; ч.; потік; п. Дністра; с. Козина Тисм. р-ну: Микитишин Потік (1995, ТМН, 23); Микитишин Потік (2009, БЛ², 180). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Микитишин*, що вказує на належність гідрооб'єкта *Микитисі*.

Микиткі¹, -ів; мн.; кол. хутір, тепер куток; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Микитки (2011, УШ); Микитки (2012, БЛ⁴, 203). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала хутір. Так в селі називають родину Івана Мельника, пор. також особове ім'я *Микитка* < *Микита* (СУІ, 228), п-ще *Микитка* (ІФД, 313).

Микиткі², -ів; мн.; поле; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Микитки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування хутора (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Микітчина, -ої; ж.; урочище; с. Троїця Снят. р-ну: Микитчина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Микитка*, пор. особове ім'я *Микитка*, п-ще *Микитка* (див. вище).

Миклюків Звір, -ового, звору; ч.; урочище; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Миклюків Звір (2012, БЛ⁵, 253). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *звір* 'долина потоку чи ріки в горах; міжгір'я, ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля' (ГГ, 81; Нг., 53), 'яр, улоговина, видолінок' (Грінч., II, 132), а атрибутивним членом – прикметник *Миклюків*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Миклюкові*, пор. п-ще *Миклюк* (Експ.).

Миколаївський, -ого; ч.; куток; с. Видинів Снят. р-ну: Миколаївський (2009, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(ий)* від антропоніма *Миколай*, пор. особове ім'я *Миколай* (СУІ, 229).

Миколіне Пळे, -ого, -я; с.; поле; с. Молодятин Кол. р-ну: Миколіне Поле (2008, БГ, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* 'безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви' (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *Миколіне*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Миколі*, пор. особове ім'я *Микола* (СУІ, 229).

Миколінський Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Серафінці Гор. р-ну: Миколінський Кут (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина села' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Миколінський*, що вказує на розташування кутка навколо церкви Святого *Миколая*.

Микілінський, -ого; ч.; горб; м. Снятин: Микілінський (2012, БЛ⁵, 253). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *микілінський* 'який розташований, який підноситься на кутку *Микілінці* (див. далі)'.

Микілінці, -ів; мн.; кол. село, з 14 липня 1975 року част. міста Снятин: Mikulincze (1422, ZDM, VII, 102); Mikulincze (1579, ŽDz, XVIII/I, 103); Mikulince ad Sniatyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Mikulińce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 58); Mikulińce (1855, АККГЛ, Bl. 49); Mikulińce (1885, SG, VI, 414); Микілінці (1947, АТП, 515); Микілінці (1965, ІФ АТП², 66). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. давнє особове ім'я *Микоула*, *Микоула* < *Миколай* (ССУМ, I, 590), суч. особове ім'я *Микоула* (СУІ, 230), п-ще *Микоула* (ІФД, 313).

Микілишка, -и; ж.; урочище; с. Чернятин Гор. р-ну: Микілишка (2009, ГСС, 14). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за іменем чоловіка, яка, очевидно, проживала колись в урочищі або володіла тут землею, пор. особове ім'я *Микілиши* < *Микоула* (СУІ, 230). Можливе також її утворення за допомогою суфікса *-к(а)* від названого вище особового імені.

Микілівське, -ого, с.; нива; с. Гута Бог. р-ну: Микілівське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Микоула* (див. вище).

Микілчина, -ої; ж.; част. села Спас Кол. р-ну; вар. *Микучина*: Микучина (2006, КВС, 156); Микучина (2011, УШ); Микілчина (2012, БЛ⁵, 253). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Микіула*, дем. від *Микоула*, пор. особове ім'я *Микіула* (СУІ, 230), п-ще *Микіула* (Редько, I, 683). Форма *Микучина* є, очевидно, помилковою або такою, що виникла під впливом розмовного мовлення.

Микільське, -ого; с.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Микільське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ськ(е)* від антропоніма *Микоула*, пор. особове ім'я *Микоула*, п-ще *Микоула* (див. вище).

Мілівка, -и; ж.; присілок; с. Грушка Тлум. р-ну: Милівка (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)*

від антропоніма *Мил*, пор. давні особові назви *Миль* (Мор. 124), укр. *Mil* (Демч., 51), ч. *Mil* (Sv., 282) < *Милобратъ*, *Миловътъ*, *Милорадь* (Мор., 124), *Людимиль* (Мор., 115).

Мілівське, -ого; с.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Мілівське (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *милівське* ‘яке розташоване, знаходиться на присілку *Милівка* (див. вище)’.

Мілівці, -ів; мн.; поле; с. Підвербці Тлум. р-ну: Мілівці (2009, Бойцан, 10); Мілівці (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, володіли колись полем, пор. особова назва *Мил* (див. вище). Можлива також мотивація цього мікротопоніма катойконімом *милівці* ‘вихідці, переселенці із с. *Милів* (Терн. обл.)’.

За переказами місцевих жителів, поле назване так за однозвучним найменуванням давнього поселення, знищеного колись татарами.

Мілування, -я; с.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 14 км, до Івано-Франківська – 24 км: *Myłowanye* (1437, AGZ, XII, 16); *Myłowanye* (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); *Miłowanie ad Jamnica* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Miłowanie* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 131); *Miłowanie* (1855, АККГЛ, ВІ. 45); *Miłowanie* (1885, SG, VI, 442); *Милування* (1947, АТП, 517); *Милування* (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Назва є посесивним утворенням на *-*ja* // *-*je* від антропоніма *Милованъ*, пор. давня особова назва *Милованъ* (Купч., 70; Мор., 124) < **Миловидъ*, **Миловуй*, пор. пол. *Milowit*, *Milowuj* (Mal., 159).

Існує декілька переказів про походження цієї назви. В одному з них ідеться про те, що колись давно дочка Данила Галицького любила полювати разом із дружинниками батька в галицьких лісах. Одного разу мисливці добре втопилися й присіли на горбку відпочити. Коли з нього оглянули навколишню місцевість, то побачили неповторної

краси ліси та галявини. “Ой, як тут мило оку глянути, – сказала зачарована княжна. – Краще, ніж у самому Галичі. Най тут оселяться люди, а село, яке тут має започаткуватися, най Милування називається”. З тих пір і побутує тут така назва.

Мірне, -ого; с.; село; Надв. р-н; нал. до Назавизівської с/р; віддаль до Надвірної – 4 км, до Івано-Франківська – 35 км; давня назва – *Заріччя*: *Заріччя* (1947, АТП, 510); *Мирне* (1973, АТП¹, 197); *Мирне* (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *заріччя* ‘місцевість за рікою’ (СУМ, III, 233). Вона вказує на розташування села за рікою *Бистриця-Надвірнянська*. На початку 60-х років минулого століття поселення було перейменоване на *Мирне*, що є утворенням способом субстантивації та онімізації прикметника *мирне* ‘тихе, спокійне, наповнене злагодою та дружніми відносинами між поселенцями’.

Міронові Дуби, -их, -ів; мн.; ліс; с. Ковалівка Кол. р-ну; вар. *Миронови дуби*: *Миронови дуби* (2008, МС, 154); *Миронові Дуби* (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *дуби* ‘дубовий ліс’ (Експ.), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Миронові*, що вказує на належність лісу в давнину *Мирону*, пор. особове ім’я *Мирон* (СУІ, 233).

Міро́ська, -а; с.; поле; с. Узин Тисм. р-ну: *Миро́ська* (2009, БЛ², 175). – Назва є, очевидно, формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Миро́сько*, пор. особове ім’я *Миро́сько* < *Миро́сь* < *Миро́слав* (СУІ, 234–235). Можлива також мотивація цього мікротопоніма жіночим особовим іменем *Миро́ська* < *Миро́слава* (СУІ, 235).

Мирчішино, -ого; с.; куток; с. Саджава Бог. р-ну: *Мирчишино* (2003, Мороз, 6). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* від андроніма *Мирчиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Мирко* < *Мирон*, *Миро́слав* (СУІ, 233–234).

Мітники, -ів; мн.; кол. хутір, нал. до с. Жукотин Кол. р-ну: *Mytniki* (1900, SGG,

295); Mytniki (1914, GKK); Mytniki (1933, MT K). – Назва виникла, мабуть, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала хутір, пор. п-ще *Митник* (ІФД, 314). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *митники*, мн. від *митник* ‘службовець, який збирає мито’ (СУМ, IV, 721), ‘збирач мита’ (ССУМ, I, 625). Очевидно, у селі колись була митниця, про що свідчить найменування поля, яке фіксується у XVIII ст., пор. “*pole Mytnica*” (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 40, арк. 46).

Мітниця, -і; ж.; поле; с. Живачів Тлум. р-ну: Митниця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *митниця* ‘установа, що здійснює контроль за провозенням товарів через кордон і за оподаткуванням їх’ (ВТС, 526). Вона вказує на те, що колись на полі був пункт, де збирали мито.

Мітрикова, -ої; ж.; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Митрикова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Митрик*, пор. особове ім’я *Митрик* < *Дмитро* (СУІ, 107), п-ще *Митрик* (СП, 237).

Митрухівка, -и; ж.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Митрухівка (2006, КВС, 156). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Митрух*, пор. особове ім’я *Митрух* < *Дмитро* (СУІ, 108), п-ще *Митрух* (Експ.).

Михайлічино, -ого; с.; урочище; с. Раківчик Кол. р-ну: Михайличино (2006, КВС, 138). – Назва є посесивним утворенням на -ин(о) від антропоніма *Михайлич*, пор. п-ще *Михайлич* (СП, 238).

Михайлишина, -ої; ж.; нива; с. Лесівка Бог. р-ну: Михайлишина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від андроніма *Михайлиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім’я *Михайло* (СУІ, 237).

Михалків, -ова; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Жукотинської с/р; віддаль до Коломиї – 38 км, до Івано-Франківська – 43 км: Michalków (1695, AGZ, X, 372); Michalków (1787,

ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 213); Michalków (1855, AKKGL, Bl. 45); Michalków (1885, SG, VI, 298); Михалків (1947, АТП, 508); Михалків (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому було засноване село, пор. “*campum dictum* (поле назване) *Michalkowo*” (1448, AGZ, XII, 173). В основі мікротопоніма лежить антропонім *Михалко*, пор. особове ім’я *Михалко* < *Михайло* (СУІ, 237), п-ще *Михалко* (Редько, I, 692).

Михалків Гай, -ового, -ю; ч.; пасовище; с. Волосів Надв. р-ну: Михалків Гай (1998, Мих., 198). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорними компонентом є апелятив *гай* ‘невеликий, переважно листяний ліс’ (ВТС, 170), а атрибутивним членом – прикметник *Михалків*, що вказує на належність пасовища в давнину *Михалкові*, пор. особове ім’я *Михалко*, п-ще *Михалко* (див. вище).

Михалків Сад, -ового, -у; ч.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Михалків Сад (2012, БЛ⁵, 253). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорними компонентом є апелятив *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094), а атрибутивним членом – прикметник *Михалків*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину *Михалкові*, пор. особове ім’я *Михалко*, п-ще *Михалко* (див. вище).

Михальче, -ого; с.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 19 км, до Івано-Франківська – 83 км: Michalcze (1439, AGZ, V, 95); Michalcze (1579, ŻDz, XVIII/I, 101); Michalcz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Michalcze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 80); Michalcze (1855, AKKGL, Bl. 45); Michalcze (1885, SG, VI, 292); Михальче (1947, АТП, 518); Михальче (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Назва є посесивним утворенням на -*je від антропоніма *Михалко* чи *Михалець*, пор. ст.-укр. особові назви *Михалко* (ССУМ, I, 599), *Михалець* (АЮЗР, IV/VIII, 277), особові імена *Михалко*, *Михалець* (СУІ, 237), п-ща *Михалко* (Редько, I, 692), *Михалець* (Експ.).

Миханєва Криніця, -ої, -і; ж.; криниця; с. Добротів Навд. р-ну: Миханева криниця (2004, ДІС, 10); Миханева Криниця (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (ВТС, 465), ‘джерело, колодязь’ (ЕССЯ, 21, 156–157), ‘ключ, джерело’ (Торч., 254), а атрибутивним членом – прикметник *Миханева*, що вказує на належність гідрооб’єкта *Миханю*, пор. особове ім’я *Михань* < *Михайло* (СУІ, 237).

Мициківка, -и; ж.; колишнє поселення біля Коломиї, інша назва – *Мнихівка* (див. далі): Мисукowska seu Mnichowka (1658, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); Мисукowska seu Mnichowka (1670, RRDZH, 73). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Мицик*, пор. особове ім’я *Мицик* < *Миць* < *Михаиль* (Керста, 135).

За твердженням Л. Вайгеля, на місці цього села на початку XIX ст. виникла нім. колонія Багінсберг (див. вище) (Вайгель, 103).

Мишин, -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 12 км, до Івано-Франківська – 70 км: Miszin (1416 (1373), AGZ, V, 39); Myzyn (1515, ŻDz, XVIII/I, 173); Missin (1579, ŻDz, XVIII/I, 101); Myszyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Myszyn (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 270); Myszyn (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Myszyn (1885, SG, VI, 844); Мишин (1947, АТП, 513); Мишин (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Миша*, пор. давнє особове ім’я *Миша* < *Михаиль* (ССУМ, I, 601), ст.-п. *Mysza*, *Misza* (SSNO, III, 529). В. О. Яцій припускає, що цей антропонім має відапелятивне походження, наводячи при цьому рос. діал. *мыш* ‘про людину, невелику на зріст (прізвисько)’, словен. *тѣѡа*, яке, крім основного значення ‘миша’, означає ‘жінка, яка підглядає’, с.-хорв. *тйш* ‘слабка, ляклива людина; боягуз’ (Яцій⁶, 41–42).

З давніх-давен у селі побутує переказ, що біля Нижнього Вербіжа колись було місто Підлипки. Територія Підлипок, з якої добре

видно не лише навколишні села, але й Коломию, – це типова територія, яку заселяли слов’янські племена, що займалися хліборобством і скотарством з часів трипільської культури. Ці жителі, переходячи через річку, поступово освоювали й лівий берег – родючі зарінки. Спочатку засівали сільськогосподарські культури в найбільш намулистих місцях, які давали високі врожаї, хоч великої шкоди їм завдавали польові миші. Пізніше на зарінках стали будувати будівлі й переходили жити туди, де водилися миші. Тому й нововиникле село назвали *Мишином*.

В іншому переказі розповідається про те, що в північній частині села, поблизу Підлипок, відбулася велика битва, під час якої загинуло багато людей і були знищені майже всі будівлі. Все було перемішано так, що цю місцевість стали називати *Мишиною*, *Мишином*. Усе це відбувалося за річкою, на протилежному березі навпроти Підлипок. Ця територія тепер називається Долішній Кут.

Мишків, -ового; ч.; потік; л. Коростильної п. Дністра; довжина – 3,7 км; с. Рошнів Тисм. р-ну: Myszków (1883, SG, IV, 415; 1885, VI, 842); Myszków (1905 (1874), KuK TT); Мышковъ, Myczków (1917, Машт., ДБ, 19); Myszków (1926, МТ Т); Мышков (1965, WRG, III, 359); Мишків (1979, СГУ, 365). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від особового імені *Мишко* < *Михайло* (СУІ, 238).

Між водами; поле; с. Красноставці Снят. р-ну: Між водами (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *між*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування об’єкта посередині чогонебудь, та апелятива *води* зі значенням ‘ріки, потоки’ (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Міжводи, -ів; мн.; пасовище; м. Снятин: Міжводи (2012, БЛ⁵, 253). – Назва утворена за допомогою префікса *між-* від апелятива *води* (див. вище). Вона вказує на розташування пасовища між рукавами ріки Прут.

Міжгір'я, -я; с.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 26 км, до Івано-Фран-

ківська – 39 км; до 1963 р. – *Майдан*: Majdan (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 16, спр. 159); Maydan (1855, АККГЛ, Bl. 44); Majdan, al. Majdan w gorach (1884, SG, V, 913); Majdan (1934, SDW, № 22, s. 238); Майдан (1961, ІФ АТП¹, 63); Міжгір'я (1967, ІФ АТП², 49); Міжгір'я (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *майдан* (діал.) 'лісова оселя; місце в лісі, де женуть смоли, скипидар або дьоготь чи випалюють вугілля, роблять клепки' (Kondr., 119), пор. блр. *майдан* 'загороджене місце, де знаходяться промислові будови лісових або рибних промислів' (АКБ, 315). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де люди займалися названими вище промислами. Сучасне його найменування мотивоване апелятивом *міжгір'я* (< псл. **medjigorje*) 'місце, простір між горами' (СУМ, IV, 727).

Між зворами, урочище; с. Кривець Бог. р-ну: Між зворами (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *між* (див. вище) та апелятива *звори*, мн. від *звір* 'долина потоку чи ріки в горах; міжгір'я, ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля' (ГГ, 81; Нг., 53), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Міжлані, -ів; мн; поле; с. Озеряни Тлум. р-ну: Міжлани (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *між-* від апелятива *лани*, мн. від *лан* 'безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі' (СУМ, IV, 443), 'рівне поле' (Лісняк, 360). Вона вказує на місце розташування поля.

Міжлані, -ів; мн; потічок; бас. Млинівки п. Солоніку п. Тлумачу п. Дністра; с. Озеряни Тлум. р-ну: Міжлани (2003, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), з якого витікає потічок.

Міжозера, -ер; мн.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну: Міжозера (2011, Експ.). – Назва утво-

рена семантичним способом від апелятива *міжозера* 'місцевість між озерами' (Експ.). Вона вказує на місце розташування поля.

Мікульдсдорф, -а; ч.; нім. колонія; засн. 1840 року (Сір.², 76), тепер присілок смт Отинія Кол. р-ну; вар. *Микулова*: Mikulsdorf (1855, АККГЛ, Bl. 45); Mikulsdorf (1900, SGG, 697); Ottynia z Mikulsdorfem (1910, ZSO, 120); Mikulsdorf (1926, МТТ); Mikulowa (1930, МТ SC); Мікульдсдорф (1998, От., 12); Мікульдсдорф (2006, КВС, 116); Мікульдсдорф (2011, УШ). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему нім. апелятива *das Dorf* 'село' (ВНУС, 170) та антропоніма *Микула*, пор. особове ім'я *Микула* (СУГ, 230), п-ще *Микула* (ІФД, 313). Перекладається як 'Мікулине село'. Варіант *Микулова*, що є посесивною формою на -ов(а) від названого вище антропоніма, з'явився під впливом усного мовлення з метою адаптації назви до української мови.

Міліванове, -ого; с.; урочище; с. Ганнів Кол. р-ну: Міліванове (1982, АПП, 59). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Міліван*, пор. особове ім'я *Мілован* (СЛИ, 436).

Мілянів Гай, -ового, -ю; ч.; поле; с. Волосів Надв. р-ну: Мілянів Гай (1998, Мих., 198). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорними компонентом є апелятив *гай* 'невеликий, переважно листяний ліс' (ВТС, 170), а атрибутивним членом – прикметник *Мілянів*, що вказує на належність поля в давнину *Міляну*, пор. давнє особове ім'я *Мілян* (Чучка, Сл., 239), п-ще *Мілян* (Богдан, 185).

Міннік, -а; ч.; урочище; с. Черемхів Кол. р-ну: Міннік (2000, НІСЧ, 7); Міннік (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *мінник* (ент.) 'переливниця райдужна' (ЕСУМ, III, 479); у такому разі вона вказує на вид комах, які водилися колись на кутку; б) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, який володів колись землею в урочищі. Окрім того, враховуючи наявність у сусідньому селі Жукотин поля, яке колись називалося *Митниця*, пор.

pole Mytnica (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 40, арк. 46), а, отже, там могли збирати мито, можемо припустити мотивацію найменування урочища апелятивом *мінник* зі значенням 'обмінний пункт'.

Міняйлівка, -и; ж.; поточина; л. Пруту л. Дунаю; с. Товмачик Кол. р-ну: Міняйлівка (2000, ІТ, 6); Міняйлівка (2006, КВС, 168). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути утворена від апелятива *міняйлівка* (діал.) 'поточина, що міняє, змінює своє русло', або ж бути суфіксальним утворенням на *-ієк(а)* від особової назви *Міняйло*, пор. п-ще *Міняйло* (СП, 239).

Міри, мір; мн.; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Міри (2008, РДХ, 356). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *міра* 'одиниця виміру довжини від плеча на витягнуту руку (приблизно 80 см)' (НВГ, 46). Вона вказує на те, що поле колись вимірювали й ділили між власниками цією одиницею виміру.

Мірниці, -иць; мн.; урочище; м. Тисмениця: Мірниці (1932, МТ S); Мірниці (2008, Тисм.¹, 34). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *мірниця* (діал.) 'земельна ділянка, меншого ніж малий лан розміру; четверта частина великого лану' (Експ.), 'четвертик' (ЕСУМ, ІІІ, 481). Вона вказує на те, що в урочищі колись тисменичани володіли невеличкими ділянками землі.

Містечко¹, -а; с.; горб; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну; вар. *Містечок*: Містечко, Містечок (2000, ЕКол., ІІІ, 26); Містечко (2006, КВС, 12); Містечок (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *містечко*, дем. від *місто* 'місце, де відбувається базар' (ВТС, 532), 'головна частина поселення, де розташовані адміністративні та торгові споруди'. Колись на цьому горбі був центр міста Велика Кам'янка. До цього часу там збереглися оборонні споруди. Варіант назви виник, очевидно, з метою уникнення її омонімії з відповідним апелятивом та узгодження з номенклатурним терміном *горб*.

Містечко², -а; с.; куток; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Містечко (2006, КВС,

11). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Місткі, -ів; мн.; пасовище; с. Росільна Бог. р-ну: Містки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *місток*, дем. від *міст* 'споруда для переїзду чи переходу через річку, залізницю, автомагістраль, яр і т. ін.' (ВТС, 532). Вона вказує на наявність на пасовищі декількох таких споруд, які побудували колись робітники через річку для перевезення матеріалів зі складів біля старої гути (скловарні) до нової.

Місто, -а; с.; кутки; 1) смт Солотвин Бог. р-ну: Місто (2010, Експ.); 2) с. Раковець Гор. р-ну: Місто (2008, УШ); 3) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Місто (2006, КВС, 95); Місто (2011, УШ); 4) смт Печеніжин Кол. р-ну: Місто (2006, КГ, 22); Місто (2009, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *місто* (див. *Містечко¹*). Вони вказують на те, що теперішні кутки були колись центральними частинами міських поселень, до яких належали сучасні населені пункти.

Місто-центр, -а, -а; с.; дільниця; смт Отинія Кол. р-ну: Місто-центр (2006, КВС, 115–116); Місто-центр (2011, УШ). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему апелятивів *місто* (див. вище) та *центр* 'частина населеного пункту (перев. розташована в середині його), де містяться основні установи' (ВТС, 1360). Вона вказує на розташування дільниці в середині колишнього міста, тепер селища.

Міський Потік, -ового, -оку; ч.; яр; с. Ковалівка Кол. р-ну: Міський Потік (2012, БЛ⁵, 253). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорними компонентом є апелятив *потік* зі значенням 'видолинок; яр' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Міський*, що вказує на належність яру та землі навколо нього в давнину *Міському*, пор. особове ім'я *Місько* < *Михайло* (СУІ, 238).

Міська Доліна, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Рошнів Тисм. р-ну: Міська Доли-

на (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травою; широка низина’ (Мар., 226), ‘низина’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Миськова*, що вказує на належність урочища в давнину *Миськові*, пор. особове ім’я *Мисько* (див. вище).

Міхурівка, -и; ж.; поточина; впадає в Джурківський ставок; с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: Міхурівка (2000, ЕКол., III, 26); Міхурівка (2006, КВС, 11); Міхурівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Міхур*, пор. п-ще *Міхур* (ІФД, 316).

Мішанка¹, -и; ж.; ліс; с. Вікняни Тлум. р-ну; вар. *Мишенка*: Мішанка (2007, Вікн., 24); Мішенка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива (діал.) *мішанка* ‘ліс, що складається з дерев різних (змішаних) порід’ (Експ.), пор. *мішанка* ‘змішаний посів жита й пшениці чи ячменю’ (СЗП, I, 315). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Мішанка², -и; ж.; гора; с. Вікняни Тлум. р-ну: Мішанка (2007, Вікн., 24). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), що розкинувся на горі.

Мішани, -ів; мн.; куток; с. Балинці Снят. р-ну: Мішани (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мищани* ‘жителі міста’. Вона вказує на статус мешканців кутка, які проживають на території села, що була колись містом.

Мішанський Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Михальче Гор. р-ну: Мішанський Кут (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина села’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *мішанський*, що вказує на проживання на кутку *міщан*. Відомо, що Михальче з 1439 по 1622 рр. було містом. На кутку колись був замок, а також торговиця.

Млака¹, -и; ж.; потік; л. Похівки л. Горохолини л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 5 км; сс. Похівка, Іванківка Бог. р-ну, Радча Тисм. р-ну: Млака (1932, МТ S); Млака (1983, ТК ИФ¹); Млака (2007, УК ТК); Млака (2008, Н ОМ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *млака* (< псл. **molka* ‘болото’), ‘заболочена низовина, трясовина’ (Мар., 236; ВТС, 533), ‘заболочена низина; bagno; трясовина’, ‘заболочена низина, трясовина’ (Лісняк, 360), ‘вологе поле’ (Rudn., 26), ‘підмоклий луг’ (Нг.42), ‘болото, драговина; мокра сіножать’ (Онишк., I, 447), пол. *mlaka* ‘багнисте місце’, болг. *mlaka* ‘багнисте місце’, макед. *млака* ‘болото’, слов. *mlaka* ‘калюжа’ та інш. (ЕСУМ, III, 489). Вона вказує на характер ґрунту місцевості, з якої витікає потік

Млака², -и; ж.; кутки; 1) с. Воронів Гор. р-ну: Млака (2008, УШ); 2) с. Турка Кол. р-ну: Млака (2006, КВС, 173); Млака (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *млака* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на кутках.

Млака³, -и; ж.; поля; 1) с. Глушків Гор. р-ну: Млака (2012, БЛ⁵, 253); 2) с. Турка Кол. р-ну: (2012, БЛ⁵, 253); 3) с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Млака (2011, УШ); 4) с. Драгасимів Снят. р-ну: Млака (2012, БЛ⁵, 253); 5) с. Рошнів Тисм. р-ну: Млака (2011, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *млака* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на полях.

Млака⁴, -и; ж.; ліс; с. Рошнів Тисм. р-ну: Млака (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *млака* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в лісі.

Млаки¹, млак; мн.; урочища (заболочені місцевості, поля, пасовища); 1) с. Манява Бог. р-ну: Млаки (2009, Експ.); 2) с. Тишківці Гор. р-ну: Млаки (2008, УШ); 3) с. Вовчківці Снят. р-ну: Млаки (2012, БЛ⁵, 253); 4) с. Красноставці Снят. р-ну: Млаки (2011, УШ); 5) с. Добровляни Тисм. р-ну: Млаки (2012, БЛ⁵, 253); 6) с. Одаї Тисм. р-ну: Млаки (2012, БЛ⁵, 253); 7) с. Павлівка Тисм. р-ну:

Млаки (2012, БЛ⁵, 253); **8** с. Сілець Тисм. р-ну: Млаки (2002, СНЧ, 43); **9** с. Бортники Тлум. р-ну: Млаки (2011, УШ); **10** с. Грушка Тлум. р-ну: Млаки (1975, АСЗ, I, 899); Млаки (2011, УШ); **11** с. Олеша Тлум. р-ну: Млаки (2011, УШ); **12** с. Палагичі Тлум. р-ну: Млаки (2012, БЛ⁵, 253). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *млака* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів в урочищах.

Млаки², млак; мн.; потік; л. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра: с. Манява Бог. р-ну: Młaki (1935, MT Pogoń); Млаки (2006, ГЦСЧ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Млаки³, млак; мн.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Млаки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *млака* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Млачкі¹, -ок; мн.; пасовища; **1** с. Кричка Бог. р-ну: Млачки (2011, УШ); **2** с. Глибоке Бог. р-ну: Młaczki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 17, арк. 27); Млачки (2011, УШ); **3** с. Торговиця Гор. р-ну: Млачки (2012, БЛ⁵, 253); **4** с. Живачів Тлум. р-ну: Млачки (2012, БЛ⁵, 253). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *млачка*, дем. від *млака* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів в урочищах.

Млачкі², -ок; мн.; куток; с. Міжгір'я Бог. р-ну: Млачки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *млачка*, дем. від *млака* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Млачкі³, -ок; мн.; кол. хутір, нал. до с. Хотимир Тлум. р-ну, тепер пасовище: Młaczki (1934, SDW, № 24, s. 294); Млачки (2012, БЛ⁵, 253). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *млачка* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на місцевості, де виник хутір і де тепер пасовище.

Млачкі⁴, -ок; мн.; поля; **1** с. Озеряни Тлум. р-ну: Млачки (2011, УШ); **2** с. Хотимир

Тлум. р-ну: Млачки (1973, Кобил., 271). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *млачка*, дем. від *млака* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на полях.

Млин, -а; ч.; урочища; **1** с. Вікно Гор. р-ну: Млин (2012, БЛ⁵, 253); **2** смт Чернелиця Гор. р-ну: Млин (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *млин* 'споруда, що розмелює зерно на борошно за допомогою вітряної, водяної, парової та іншої енергії' (BTC, 533). Вони вказують на те, що в урочищах у минулому діяли водяні млини.

Млинець¹, -нця; ч.; кол. фільварок, тепер куток; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Młyniec, cześć wsi Słobódka leśna i folw. tamże (1885, SG, VI, 543); Młyniec (1900, SGG, 295); Młyniec (1906 (1876), KuK K); Słobódka leśna z Młyniec (1910, ZSO, 152); folw. Młyniec (1933, MT K); Млинець (2006, КВС, 84); Млинець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *млинець*, дем. від *млин* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку на однойменному потоці була колись така споруда, послугами якої користувалися не лише мешканці села, а й навколишніх поселень.

Млинець², -нця; ч.; потік; л. Чорного л. Пруту л. Дунаю; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Młyniec (1933, MT K). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування фільварку, тепер кутка (див. вище), через який протікає потік.

Млинецький, -ого; ч.; став; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Млинецький (2006, КВС, 84); Млинецький (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *млинецький* 'який розкинувся на потоці *Млинець* (див. вище)'.

Млині¹, -ів; мн.; урочище; с. Копачинці Гор. р-ну: Млини (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *млин* (див. вище). Вона вказує на наявність у давнину в урочищі трьох мукомельних споруд.

Млині², -ів; мн.; село; Надв. р-н; нал. до Гвіздської с/р; віддаль до Надвірної – 5 км,

до Івано-Франківська – 34 км: Млини (1961, ІФ АТП¹, 64); Млини (1998, Мих., 198); Млини (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *млин* (див. вище). Вона вказує на те, що в селі колись діяло декілька мукомельних споруд.

Млині³, -ів; мн.; куток; с. Назавизів Надв. р-ну: Млини (2010, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *млин* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись діяло декілька мукомельних споруд.

Млініще¹, -а; с.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Млинище (1998, От., 16); Млинище (2006, КВС, 116); Млинище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *млинище* 'місце, де колись стояв млин' (ВТС, 533). Вона вказує на місце розташування урочища.

Млініще², -а; с.; болото; с. Видинів Снят. р-ну: Млинище (1998, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *млинище* (див. вище). Вона вказує на місце розташування болота.

Млініще³, -а; с.; куток; с. Джурів Снят. р-ну: Млинище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *млинище* (див. вище). Вона вказує на те, що куток розкинувся на місцевості, де колись був старий млин.

Млініще⁴, -а; с.; потік; п. Дністра; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Млинище (1997, Єз., 189). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *млинище* (див. вище). Вона вказує на місце протікання потоку.

Млініщі¹, -ищ; мн.; урочища; 1) с. Бабче Бог. р-ну: Млинищі (2011, УШ); 2) с. Жураки Бог. р-ну: Млинищі (2011, Експ.); 3) с. Монастирчани Бог. р-ну: Млинищі (2005, НМ, 8); Млинищі (2011, УШ); 4) с. Хмелівка Бог. р-ну: Млинищі (2012, ХПЛ, 459). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *млинище* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись були млини, зокрема, у с. Монастирчани млин був двоповерховий. Сюди везли молоти збіжжя з усіх навколишніх сіл.

Млініщі², -ищ; мн.; кутки; 1) с. Кричка Бог. р-ну; інша назва – *Мельники* (див. вище): Мельники, або Млинищі (2011, УШ); 2) с. Палагичі Тлум. р-ну: Млинищі (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *млинище* (див. вище). Вони вказують на те, що на кутках колись були млини.

Млініщі³, -ищ; мн.; поля; 1) с. Марківці Тисм. р-ну: Млинищі (1995, ТМН, 31); Млинищі (2007, КМ, 13); 2) с. Сілець Тисм. р-ну: Млинищі (2002, СНЧ, 44). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *млинище* (див. вище). Вони вказують на те, що на теперішніх полях колись були млини.

За народними перказами, у с. Марківці на місці сучасного поля була панська садиба та млин, які спалили опришки.

Млінів, -ового; ч.; потік; л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Грабовець Бог. р-ну: Млінів (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ів* з топографічним значенням від апелятива *млин* (див. вище). Вона вказує на те, що вода потоку використовувалася колись для роботи млина.

Млінівка¹, -и; ж.; потоки; 1) п. рук. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; смт Солотвин, с. Монастирчани Бог. р-ну: Млінівка (1979, СГУ, 367); Млінівка (1985, ІГ, II, 392); Млінівка (2005, НМ, 8); Млінівка (2011, УШ); 2) п. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Млінівка (2011, УШ); 3) л. Вікна л. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; с. Глушків Гор. р-ну: Млінівка (2008, УШ); 4) л. Ямгорова (Лемця) п. Дністра; довжина – 14 км; інша назва – *Чернова* (див. далі); сс. Рашків, м. Городенка Гор. р-ну: Mleniówka (1855, AKKGL, VI, 49); Młynówka, Czernowa (1885, SG, VI, 548); Млінівка (1979, СГУ, 367); 5) середня течія Белелуї л. Пруту л. Дунаю; інша назва – *Тополівка* (див. далі); сс. Торговиця, Топорівці Гор. р-ну: Młynówka (1880, KuK Z); Młynówka, nazwa średniego biegu rz. Turołowki (1885, SG, VI, 549); 6) п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра;

сс. Микитинці, Угорники Ів.-Франк. м/р: Млинівка (2005, УКС, 6); Млинівка (2007, Експ.); 7) л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Опришівці Ів.-Франк. м/р: Млинівка (1998, Експ.); 8) л. Лючки п. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Млинівка (2011, УШ); 9) бас. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Виноград Кол. р-ну: Млинівка (2000, ЕКол., III, 121); 10) п. Пруту л. Дунаю; с. Ганнів Кол. р-ну: Млинівка (2006, ЕКол., IV, 29); 11) бас. Пруту л. Дунаю; с. Дебеславці Кол. р-ну: Млинівка (2007, ЕКол., V, 19); 12) пр. Турки л. Пруту л. Дунаю; с. Загайпіль Кол. р-ну: Млинівка (2006, КВС, 51); 13) п. Мальгави п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Закрівці Кол. р-ну: Млинівка (2006 КВС, 54); 14) п. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Ковалівка Кол. р-ну: Млинівка (2000, Експ.); 15) л. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; л. Пруту л. Дунаю; м. Коломия, сс. Воскресинці, Корнич, Перерив Кол. р-ну: Млинівка (1933, МТ К); Млинівка (2003, Експ.); Млинівка (2006, КВС, 26); Млинівка (2011, КР); 16) бас. Добровідки л. Пруту л. Дунаю; с. Коршів Кол. р-ну: Млинівка (1999, Експ.); 17) пр. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 4 км; с. Спас Кол. р-ну: Млинівка (2011, УШ); 18) л. Уняви л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Цуцилів Надв. р-ну: Млинівка (2011, Експ.); 19) л. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну: Млинівка (2011, УШ); 20) бас. Пруту л. Дунаю; с. Завалля Снят. р-ну: Млинівка (1997, ІЗ, 17); 21) п. Пруту л. Дунаю; інша назва – *Перевід* (див. далі); с. Іллінці Снят. р-ну: *Перевід*, або Млинівка (2003, УШ); 22) лівий рукав Черемошу п. Пруту л. Дунаю; інша назва – *Перевід* (див. далі); сс. Княже, Драгасимів, Залуччя Снят. р-ну: *Перевід*, або Млинівка (2011, КПЧ, 20); 23) л. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 6 км; сс. Кулачківці, Хом'яківка Снят. р-ну: Млинівка (1889, SG, VI, 548); Млинівка (1979, СГУ, 367); 24) п. Совиці л. Пруту л. Дунаю; довжина – 8 км; сс. Стецева Снят. р-ну, Малятинці Кіцм. р-ну Черн. обл.: Млинівка (1889, SG, VI, 548–549); Млинів-

ка (1979, СГУ, 367); 25) л. Пруту л. Дунаю; довжина – 14 км, площа басейну – 33,1 км²; інша назва – *Потічок* (див. далі); сс. Стецева, Потічок Снят. р-ну, м. Снятин: Potoczek, al. Młynówka (1887, SG, VIII, 863; 1888, SG, IX, 108); Потічок (1979, СГУ, 444); 26) л. Пруту л. Дунаю; с. Хлібичин Снят. р-ну: Млинівка (2003, УШ); 27) п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Березівка Тисм. р-ну; інша назва – *Джерельна* (див. вище): Млинівка (Джерельна) (2012, Експ.); 28) п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; смт Лисець, сс. Драгомирчани Тисм. р-ну, Крихівці Ів.-Франк. м/р, м. Івано-Франківськ: Млинівка (2003, Експ.); Млинівка (2008, РДХ, 349); 29) бас. Дністра; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Млинівка (2011, УШ); 30) бас. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Підлужжя Тисм. р-ну: Млинівка (1995, ТМН, 37); 31) л. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Млинівка (2011, Експ.); 32) пр. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; м. Тисмениця: Млинівка (1995, ТМН, 6); Млинівка (2008, Тисм.¹, 35); 33) пр. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Підпечари Тисм. р-ну: Млинівка (1995, ТМН, 36); 34) пр. Солонику п. Тлумачу п. Дністра; с. Бортники Тлум. р-ну: Млинівка (1985, АСЗ, II, 520); 35) п. Тлумачу п. Дністра; довжина – 12 км, площа басейну – 71,5 км²; с. Грушка, м. Тлумач Тлум. р-ну: Млинівка (1926, МТ Т); Млинівка (1957, КРУ, 41); Млинівка (1975, АСЗ, I, 899); Млинівка (1979, СГУ, 367); Млинівка (2003, УШ); 36) пр. Тлумачу п. Дністра; довжина – 2 км; сс. Антонівка, Нижнів Тлум. р-ну: Млинівка (2011, УШ); 37) п. Дністра; с. Одаїв Тлум. р-ну: Млинівка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *млинівка* ‘канал, яким іде вода з річки до млина’ (ВТС, 533).

Млинівка², -и; ж.; кутки; 1) с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Млинівка (2011, УШ); 2) с. Добротів Надв. р-ну: Млинівка (1998, Мих., 198); Млинівка (2010, Експ.); 3) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Млинівка (2012, Експ.); 4) с. Підлужжя Тисм. р-ну: Млинівка (1995,

ТМН, 36); 5) с. Підпечари Тисм. р-ну: Млинівка (1995, ТМН, 36); 6) с. Антонівка Тлум. р-ну: Млинівка (2012, Експ.); 7) с. Грушка Тлум. р-ну: Młynówka (1914, GKK). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань потоків (див. вище), навколо яких розкинулися кутки.

Млинівка³, -и; ж.; водоймище; смт Отинія Кол. р-ну: Млинівка (1998, От., 12). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *млинівка* (див. вище). Первісно вона стосувалася каналу, яким ішла вода з водоймища до млина, а пізніше перейшла й на саме водоймище.

Млинівка⁴, -и; ж.; урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Млинівка (1997, Павл., 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Млинівкú, -ок; мн.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: Млинівки (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *млинівка* (див. вище). Вона вказує на те, що біля поля колись були прокладені канали для водопостачання млинів.

Млинська¹, -ої; ж.; гора; 753 м; с. Манява Бог. р-ну: Młyńska (1935, MT N); Młyńska (2006, GUG, тара 1); Млинська (2008, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *млинська* ‘яка знаходиться, височіє біля млина’, пор. також *потік Млинський* (див. далі), який протікає під горою.

Млинська², -ої; ж.; част. села Раковець Бог. р-ну: Młyńska (1934, SDW, № 22, s. 238). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *млинська* зі значенням ‘розташована біля млина, навколо млина’.

Мліньське, -ого; с.; урочище (луг); с. Завалля Снят. р-ну: Млинське (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *млинське* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Мліньський, -ого; ч.; потік; пр. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці

п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Млинський (2009, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *млинський* ‘який протікає до млина й від нього’.

Мліньський Кут, -ого, -а; ч.; кутки; 1) с. Мишин Кол. р-ну: Млинський Кут (2011, УШ); 2) с. Новоселиця Снят. р-ну: Млинський Кут (2006, ННР, 8); Млинський Кут (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кут* ‘частина населеного пункту’ (Експ.), а атрибутивними членами – прикметник *млинський*, що вказує на наявність на кутках у давнину *млинів*.

Млинці, -ів; мн.; урочище; с. Ісаків Тлум. р-ну: Млинці (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *млинець*, дем. від *млин* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись були вітрові та водяні млини.

Млинюк, -а; ч.; горб; 324 м; між сс. Незвисько та Воронів Гор. р-ну: Mleniuk (1855, AKKGL, Bl. 45); Mlyniuk (1905 (1874), KuK TT); Mleniuk (1926, MT T). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка проживала колись на горбі або володіла тут землею, пор. подібне прізвище *Млинко* (ТДТ, 173).

Мніхівка, -и; ж.; кол. поселення біля м. Коломия, тепер його частина; інша назва – *Мициківка* (див. вище): Micykowka seu Mnichowka (1658, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); Micykowka seu Mnichowka (1670, RRDZH, 73); Mnichówka (1900, SGG, 293); Мнихівка (2004, ВМ, 35). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *мних* ‘монах’, пор. пол. *mnich* ‘монах, чернець’ (ПУС¹, 176).

Могáлиці, -і; ж.; куток; с. Прутівка Снят. р-ну: Могалиці (2007, КПС, 26); Могалиці (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *могалиця* (розм. *могалиці*), що є фонетичним варіантом від *могилиця* (діал.), дем. на *-иц(я)* від *могила* зі значенням ‘кладовище’ (Експ.). Вона вказує на те, що на кутку колись хоронили людей.

Могáлиця, -і; ж.; пасовище; с. Радча Тисм. р-ну: Могалиця (2012, БЛ⁵, 253). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *могалиця* (див. вище). Вона вказує на те, що на пасовищі колись хоронили людей.

Могúвка, -и; ж.; горб; с. Джурів Снят. р-ну: Могивка (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *могивка*, дем. від *могила* (зі зміною в закритому складі [л] на [в]) (< псл. **mogyla* ‘купа’ (ЕСУМ, III, 493) ‘штучне земляне підвищення; курган; височина’ (Мар., 236–237), ‘горб, окрема невисока гора’ (Янко, 98), ‘високий земляний насип, штучне земляне підвищення’ (Лісняк, 359), ‘пагорб; купа чогось; насип на місці поховання’ (ПЗУ, 393), ‘купа каміння’ (Rudn., 26), ‘місце поховання і насип, горбик на ньому’ (ВТС, 535).

За твердженнями польського археолога А. Г. Кіркора, який здійснював археологічні дослідження Покуття у II пол. XIX ст., на території цього регіону є велика кількість різної висоти та розмірів насипів. За формою вони майже всюди однакові – округлі, зі спадастими боками та плоскими верхів’ями. Ці насипи народ називає *могилами*. Більша їх частина виконувала сторожову функцію, щоб не допустити нападу татарви. Тягнуться ці насипи в кілька рядів від Обертину й Снятина аж до Бурштина й Дністра. Інколи вони перехрещувалися. Це справжні й досконалі телеграфи. Стоячи на одній могилі, бачиш перед собою другу, а позаду – третю. Їх і сьогодні можна використовувати для передачі сигналів (ПЗАП, 24–25).

Могúла¹, -и; ж.; гори, горби, підвищення; **1)** 304 м; с. Вікно Гор. р-ну: Могила (2004, Експ.); **2)** с. Вільхівці Гор. р-ну: Могила (1999, ТФП, 9); Могила (2008, УШ); **3)** між м. Городенка та с. Чернятин Гор. р-ну: Могила (2009, ГСС, 28); **4)** с. Городниця Гор. р-ну: Могила (2008, УШ); **5)** 244 м; с. Островець Гор. р-ну: Mogiła (1906 (1876), KuK K); Mogiła (1933, MT K); **6)** 330 м; с. Тишківці Гор. р-ну; давня назва – *Хрестова Могила*: Chrestowa Mogiła (1926, MT H); Могила (2004, Експ.); Могила (2008, УШ); **7)** с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Могила (2012, БЛ⁵, 254); **8)** с. Богородичин Кол. р-ну: Мо-

гила (2011, УШ); **9)** 324 м; с. Джурків Кол. р-ну: Могила (2011, УШ); **10)** с. Малий Ключів Кол. р-ну: Могила (2006, КВС, 95); **11)** 344 м; с. Торговиця Кол. р-ну: Могила (2011, УШ); **12)** с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Могила (2008, Експ.); **13)** 367 м; с. Турка Кол. р-ну: Могила (2011, УШ); **14)** с. Боршів Снят. р-ну: Могила (2006, Експ.); **15)** 361,7 м; с. Ганьківці Снят. р-ну: Могила (2001, ТК К); Могила (2005, СГГ, 8); **16)** с. Завалля Снят. р-ну: Mogiła (1933, MT Sn.); **17)** 355,2 м; с. Задубрівці Снят. р-ну: Могила (2011, УШ); **18)** 379,6 м; с. Троїця Снят. р-ну: Могила (2011, УШ); **19)** с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Могила (2012, Експ.); **20)** с. Колодіївка Тисм. р-ну: Могила (2011, Експ.); **21)** м. Тисмениця: Могила (2004, Експ.); Могила (2008, Тисм.¹, 32); **22)** с. Гостів Тлум. р-ну: Могила (2008, УШ); **23)** с. Одаїв Тлум. р-ну: Mogiła (1855, AKKGL, Bl. 45); Могила (2011, УШ); **24)** с. Озеряни Тлум. р-ну: Могила (2011, УШ); **25)** м. Тлумач: Mogiła (1905 (1874), KuK TT); **26)** 329,5 м; м. Тлумач; давня назва – *Тлумацька Могила*: Tłumaczka Mogiła (1855, AKKGL, Bl. 45); Tłumacka Mogiła (1905 (1874), KuK TT); Могила (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *могила* (див. вище).

За народними переказами, на городницькій горі похоронені загинілі в бою козаки. Їхні побратими, які залишилися після важкого бою живими, винесли їх сюди й шапками наносили землі, щоб засипати тіла в могилі.

Могúла², -и; ж.; урочища; **1)** с. Чортовець Гор. р-ну: Могила (2007, ССЧ, 10); Могила (2012, БЛ⁵, 254); **2)** с. Бучачки Снят. р-ну: Могила (2012, НПС, 48); **3)** с. Троїця Снят. р-ну: Могила (2012, БЛ⁵, 254); **4)** с. Загвіздя Тисм. р-ну: Могила (2012, БЛ⁵, 254); **5)** с. Будзин Тлум. р-ну: Могила (2012, Експ.); **6)** с. Гринівці Тлум. р-ну: Могила (2012, БЛ⁵, 254). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *могила* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись хоронили людей.

В урочищі в селі Бучачки польський дослідник Я. Богдан 1918 року досліджував курган.

Могúла³, -и; ж.; поля; **1)** с. Тишківці Гор. р-ну: Могила (2012, БЛ⁵, 254); **2)** с. Турка

Кол. р-ну: Могила (2012, БЛ⁵, 254); **3** с. Колодіївка Тисм. р-ну: Могила (2012, БЛ⁵, 254); **4** с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Могила (2012, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів та підвищень (див. вище), на яких розкинулися поля.

Могі́ла⁴, -и; ж.; кутки; **1** с. Богородичин Кол. р-ну: Mogiła (1855, AKKGL, Bl. 45); Mogiła albo Mohyla (1885, SG, VI, 591); **2** Малий Ключів Кол. р-ну: Могила (2006, KBC, 95); **3** с. Тарасівка Тлум. р-ну: Mogiła (1885, SG, VI, 591); Mogiła (1900, SGG, 701); Mogiła (1934, SDW, № 24, s. 300); **4** м. Тлумач: Mogiła (1885, SG, VI, 591). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Могі́ла⁵, -и; ж.; поточина; пр. Ключівки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Могила (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації опорного компонента ороніма – найменування гори Катеринина *Могила* (див. вище), з якої стікає поточина.

Могі́ла⁶, -и; ж.; кол. корчма; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Mogiła (1885, SG, VI, 591). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), під яким розташовувалася колись корчма.

Могі́ла⁷, -и; ж.; кол. нім. колонія, фільварок, засн. 1854 р. (Сір.², 77), нал. до с. Гостів Тлум. р-ну: Mogiła (1855, AKKGL, Bl. 45); Mogiła (1885, SG, VI, 591); Mogiła (1900, SGG, 695); Mogiła (1914, GKK); Mogiła (1926, MT T). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), біля якого розкинувся фільварок.

Могі́ла Оста́па Бу́льби, словосп.; курган; с. Нижнів Тлум. р-ну: Могила Остапа Бульби (2003, Вуянко, 38). – Назва має меморіальний характер. Вона вказує на те, що цей курган насипаний на честь Остапа, сина Тараса Бульби з однойменної повісті Миколи Гоголя.

Могі́ла Тара́са Бу́льби, словосп.; курган; с. Нижнів Тлум. р-ну: Могила Тараса

Бульби (2003, Вуянко, 38). – Назва має меморіальний характер. Вона вказує на те, що цей курган, висотою 15–20 м та діаметром близько 50 м насипаний на честь Тараса Бульби, якого, за народними переказами, саме тут схопили вороги.

Могиле́чки, -ок; мн.; горбисте урочище; с. Колодіївка Тисм. р-ну; давня назва – *Могилецьке*: Mohyleckie (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 126, арк. 22); Mohyleczki (1932, MT S); Могилечки (2011, УШ). – Давня назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *могилицьке* 'розміщене на могилах'. Сучасне найменування урочища є результатом плуралізації та онімізації апелятива *могилечка*, дем. від *могила* зі значенням 'місце поховання і насип, горбик на ньому' (BTC, 535). Вона вказує на те, що в урочищі колись хоронили людей.

Могі́ли¹, -ил; мн.; горби, підвищення; **1** м. Городенка: Могили (1978, Гор., 708); **2** між сс. Поточище та Стрільче Гор. р-ну: Могили (2007, УШ); **3** с. Загайпіль Кол. р-ну: Mogiły (1933, MT K); **4** с. Рошнів Тисм. р-ну: Могили (2004, Експ.); **5** 213 м; смт Обертин Тлум. р-ну: Могили (1996, MBH, 12); Могили (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *могила* зі значенням 'пагорб; високий земляний насип, штучне земляне підвищення' (Лісняк, 359).

За переказами, на підвищенні в м. Городенка в давнину був сторожовий пост, звідки подавали сигнал чорним димом, запалюючи бочку зі смолою, про наближення ворогів до міста (Гор., 708).

Могі́ли², -ил; мн.; урочища (поля, пасовища, місцини); **1** с. Вільхівці Гор. р-ну: Mogiły (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 9, арк. 14); Могили (2012, БЛ⁵, 254); **2** с. Поточище Гор. р-ну: Могили (2008, УШ); **3** с. Жукотин Кол. р-ну: Могили (2011, УШ); **4** с. Закрівці Кол. р-ну: Могили (2011, Експ.); **5** с. Підгайчики Кол. р-ну: Mohyły (1906 (1876), KuK K); Mohyły (1933, MT K); Могили (2006, KBC, 126); **6** с. Ганьківці Снят. р-ну: Mogiły (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 28, арк. 104); Могили (2012, НПС, 85); **7** с. Потічок Снят. р-ну: Mogiły

(1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 144, арк. 41); Mohiły (1906 (1876), KuK Sn.); Mohyły (1933, MT Sn.); Могили (1982, КС, 146); **8** с. Стецева Снят. р-ну: Могили (2011, УШ); **9** с. Загвіздя Тисм. р-ну: Могили (2012, Експ.); **10** с. Буківна Тлум. р-ну: Могили (2012, БЛ⁵, 254); **11** с. Жуків Тлум. р-ну: pole Mogiły (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 210, арк. 19); Могили (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *могила* (див. вище).

Могі́ли³, -ил; мн.; кутки; **1** с. Серафинці Гор. р-ну: Могили (2012, БЛ⁵, 254); **2** с. Закрівці Кол. р-ну: Могили (2006, КВС, 54). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *могила* зі значенням ‘місце поховання й насип, горбик на ньому’ (ВТС, 535). Вони вказують на те, що на кутках колись хоронили людей.

Могі́лиці³, -иць; мн.; урочища; **1** с. Іллінці Снят. р-ну: Могилиці (2011, УШ); **2** с. Троїця Снят. р-ну: Могилиці (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *могилиця* (діал.), дем. на *-иц(я)* від *могила* зі значенням ‘кладовище’ (Експ.). Вони вказують на те, що в урочищах колись хоронили людей.

За розповідями місцевих жителів, в урочищах похоронено багатьох захисників сіл, які загинули в боях з татарами.

Могі́лиця³, -і; ж.; поля; **1** с. Долина Тлум. р-ну: Mohylica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 189, арк. 7); Могилиця (2004, ІСД, 15); Могилиця (2011, УШ); **2** с. Кутище Тлум. р-ну: Mohilica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 110, арк. 61); Могилиця (2012, БЛ⁵, 254). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *могилиця* (див. вище). Вони вказують на те, що на полях колись були кладовища.

За народними переказами, на місці поля в селі Долина було колись село, знищене під час татарських нападів. Від нього залишилися лише могили.

Могі́лúщі³, -ищ; мн.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Могилищі (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *могилище* ‘місце, де була *могила*, *могили*’. Вона вказує на те, що на полі в давнину були захоронення людей.

Могі́лів³, -евого; ч.; потік; п. Млинівки л. Уняви л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Перерісль, Цуцилів Надв. р-ну: Могилів (1999, ІСЦ, 7); Могилів (2009, ППН, 10). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Могила*, пор. п-ще *Могила* (ПЗУ, 393). Характерно, що творення посесивів на *-ів* від імен І-ї відміни на *-а* є характерним для Галичини (Худ.¹, 27).

Могі́лка¹, -и; ж.; горби, підвищення, кургани; **1** с. Торговиця Гор. р-ну: Могилка (2008, УШ); **2** 317 м; с. Грабич Кол. р-ну: Mohilka (1885, SG, VI, 593); **3** 337 м; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Могилка (Бучко, 90); **4** 341 м; м. Тисмениця: Mohilka (1855, AKKGL, Bl. 45); Mohilka (1885, SG, VI, 593); Mohilka (1905, KuK TT); Mohilka (1914, GKK); Mohilka (1926, MT T); Могилка (2008, Тисм.¹, 32); **5** 380 м; с. Бортники Тлум. р-ну: Могилка (2011, УШ); **6** 314 м; с. Одаї Тлум. р-ну: Mogilka, al. Mohilka (1885, SG, VI, 591); Mohilka (1905 (1874), KuK TT); Mohilka (1926, MT T). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *могилка*, дем. від *могила* зі значеннями ‘штучне земляне підвищення; курган; височина’ (Мар., 236–237), ‘високий земляний насип, штучне земляне підвищення’ (Лісняк, 359), ‘пагорб; купа чогось; насип на місці поховання’ (ПЗУ, 393).

Могі́лка², -и; ж.; поля; **1** с. Джурів Кол. р-ну: Могилка (2012, БЛ⁵, 254); **2** с. Надорожна Тлум. р-ну: Могилка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *могилка*, дем. від *могила* зі значенням ‘місце поховання й насип, горбик на ньому’ (ВТС, 535). Вони вказують на те, що на полях у давнину були захоронення людей.

Могі́лкú¹, -ок; мн.; урочища (поля); **1** с. Вербівці Гор. р-ну: Могилки (2011, МП); **2** с. Глушків Гор. р-ну: Могилки (1978, Гор., 480); Могилки (2008, УШ); **3** с. Кунисівці Гор. р-ну: Mogilki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 83, арк. 25); Могилки (2012, Експ.); **4** с. Лука Гор. р-ну: Mohilki (1926, MT T); Могилки (1978, Гор., 35); **5** с. Раковець Гор. р-ну: Mogilki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 4, арк. 20); Могил-

ки (2012, БЛ⁵, 254); **6** с. Семаківці Гор. р-ну: Могилки (2012, БЛ⁵, 254); **7** с. Слобідка Гор. р-ну: Могилки (2012, БЛ⁵, 254); **8** с. Топорівці Гор. р-ну: Могилки (2005, СМТ¹, 52); **9** с. Чернятин Гор. р-ну: Могилки (1978, Гор., 476); **10** с. Чортовець Гор. р-ну: Могилки (2009 (1874), ПЗАП, 12); **11** с. Баб'янка Кол. р-ну: Могилки (2011, УШ); **12** с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Могилки (2000, ЕКол., III, 55); Могилки (2007, ІВВ, 12); **13** с. Корнич Кол. р-ну: Могилки (2012, БЛ⁵, 254); **14** с. Малий Ключів Кол. р-ну: Могилки (2011, УШ); **15** с. Цуцилів Надв. р-ну: Могилки (1998, Мих., 198); **16** с. Будилів Снят. р-ну: Mogilki (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 45); Mogilki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 67, арк. 9); Mohylki (1933, МТ Sn.); **17** с. Іллінці Снят. р-ну: Могилки (2011, УШ); **18** с. Потічок Снят. р-ну: Mogilki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 59, арк. 18); Могилки (2012, НПС, 179); **19** с. Устя Снят. р-ну: Mohylki (1933, МТ Sn.); Могилки (1982, АПП, 62); Могилки (2003, Снятин, 23); **20** с. Хлібичин Снят. р-ну: Могилки (2012, НПС, 64); **21** с. Братківці Тисм. р-ну: Могилки (2007, Гетьм., 21); Могилки (2012, БЛ⁵, 254); **22** с. Красилівка Тисм. р-ну: Могилки (2010, УШ); **23** с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Могилки (2011, УШ); **24** с. Рошнів Тисм. р-ну: Могилки (2011, Експ.); **25** с. Слобідка Тисм. р-ну: Могилки (2012, СНІС, 8); **26** с. Братишів Тлум. р-ну: Могилки (1995, ТМН, 12); Могилки (2011, УШ); **27** с. Гарасимів Тлум. р-ну: Могилки (2011, УШ); **28** с. Гончарів (прис. Балагурівка) Тлум. р-ну: Могилки (1960, Кобил., ДЛМ, 106); **29** с. Гостів Тлум. р-ну: Могилки (1975, АСЗ, I, 897); Могилки (2009, НСГ, 9); Могилки (2011, УШ); **30** с. Гринівці Тлум. р-ну: Mogilki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 41, арк. 12); Могилки (2012, БЛ⁵, 254); **32** с. Грушка Тлум. р-ну: Могилки (1975, АСЗ, I, 900); Могилки (2011, УШ); **33** с. Жабокруки Тлум. р-ну: Могилки (2012, БЛ⁵, 254); **34** с. Жуків Тлум. р-ну: Могилки (2011, УШ); **35** смт Обертин Тлум. р-ну: Могилки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *моги́лка* (див. вище).

За свідченням місцевих жителів, в урочищах колись хоронили людей, які загинули в боях з татарами та під час визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького.

Могі́лки², -ок; мн.; горби; **1** 244 м; с. Лука Гор. р-ну: Mohilki (1926, МТ Т); **2** с. Раковець Гор. р-ну: Могилки (2008, УШ); **3** 337 м; с. Слобідка Гор. р-ну: Mohylki (1880, KuK Z); Mogilki, al. Mohylki (1885, SG, VI, 592); Mohylki (1926, МТ Н); **4** с. Стрільче Гор. р-ну: Могилки (2012, БЛ⁵, 254); **5** с. Топорівці Гор. р-ну: Могилки (2005, СМТ, 52); **6** с. Іллінці Снят. р-ну: Могилки (2012, БЛ⁵, 254); **7** с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Могилки (2011, УШ); **8** с. Стриганці Тисм. р-ну: Могилки (2004, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *моги́лка* (див. вище).

За свідченням місцевих жителів, назва горба в с. Стриганці пішла від того, що під час Другої світової війни тут було заховано багато угорських вояків, а в с. Топорівці – від татарських заховань.

Могі́лки³, -ок; мн.; лісок; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Могилки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому росте лісок.

Могі́лки⁴, -ок; мн.; кутки; **1** с. Городниця Гор. р-ну: Могилки (2008, УШ); **2** с. Ліски Кол. р-ну: Могилки (2011, УШ); **3** с. Красилівка Тисм. р-ну: Могилки (2011, Експ.); **4** с. Озеряни Тлум. р-ну: Mogilki (1934, SDW, № 24, s. 294); Могилки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *моги́лка* (див. вище).

За свідченням місцевих жителів, на кутках колись хоронили людей, які загинули в боях з татарами.

Могі́лки⁵, -ок; мн.; куток; с. Іллінці Снят. р-ну: Могилки (2012, БЛ⁵, 254). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Могі́лки⁶, -ок; мн.; кол. хутори, об'єдн. із: **1** с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Могил-

ки (1947, АТП, 512); 2) с. Жуків Тлум. р-ну: Могііки (1900, SGG, 215); Могилки (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань горбів (див. вище), на яких розкинулися хутори.

Могилківий, -ого; ч.; ліс; сс. Старі Кривотули, Нові Кривотули, Красилівка Тисм. р-ну: Могилковий (1995, ТМН, 26); Могилковий (2010, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *могилковий* 'який росте в урочищі *Могилки* (див. вище)'.

За народними переказами, після скасування панщини жителі с. Старі Кривотули зібрали документи про кріпосництво й закопали в молодому ліску недалеко від Красилівки. На "могили" посадили догори корінням обкорований дубок. Говорили, що коли це дерево прийметься й ростиме знову, то панщина повернеться, а якщо ні – то люди назавжди будуть вільними. Зараз цього дуба немає, тільки в північно-західній частині лісу залишилася могила до одного метра заввишки й площею 8–10 кв. м. Від цієї могили нібито й пішла назва лісу.

За іншою версією, назва лісу пов'язана події визвольної війни 1648–1654 років. Під час цієї війни тут відбулася битва козацького загону з поляками. Сили були нерівні, і козаки героїчно полягли на полі бою, а населення навколишніх сіл поховало їх у братських могилах по обидві боки дороги, що проходить через лісок. З того часу лісок називається *Могилковим*.

Могільне, -ого; с.; урочище; с. Нижнів Тлум. р-ну: Могильне (1982, АПП, 123); Могильне (2003, Вуянко, 36). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *могильне* 'яке має *могили*; з *могилами*'. Вона вказує на те, що в урочищі колись хоронили людей.

Могільське, -ого; с.; гора; с. Нижнів Тлум. р-ну: Могільське (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, що розкинулося на горі. В основі мікротопоніма лежить прикметник *могільське* 'яке має *могили*; з *могилами*'.

Могівка¹, -и; ж.; курган; с. Сілець Тисм. р-ну: Могівка (2002, СНЧ, 43). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *могівка* (діал.) 'могилка, дем. від *могила* (див. вище)' (зі зміною в закритому складі [л] на [є]).

Могівка², -и; ж.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Могівка (2002, СНЧ, 43). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування кургану (див. вище), що височіє на полі.

Могівку, -ок; мн.; горб; с. Рошнів Тисм. р-ну: Могівки (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *могівка* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі колись хоронили людей.

Мойсево, -ого; с.; поле; с. Манява Бог. р-ну: Мойсево (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Мойса*, пор. особове ім'я *Мойса* < *Мойсей* (СУІ, 243), п-ще *Мойса* (СП, 240).

Мойсівка, -и; ж.; ліс; с. Мала Кам'янка Кол. р-ну: Mojsówka (1933, МТ К); Мойсівка (2011, КР). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Мойса* (див. вище).

Мойсове, -ого; с.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Мойсове (2012, БЛ⁵, 254). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Мойса* (див. вище).

Моканова, -ої; ж.; млака; с. Тучапи Снят. р-ну: Моканова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Мокан*, пор. п-ще *Мокань* (Редько, I, 702), рум. *Mocan* < *Moc* (Const., 398).

Мокра, -ої; ж.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Мокра (2009, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *мокра* (< псл. **mokra*) 'болотиста' (Експ.), 'просякнута водою' (ВТС, 536). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Мокра Поленка, -ої, -и; ж.; урочище; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Мокра Поленка (1998, Мих., 198). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поленка* 'гірська рівнина; пасо-вище' (Мар., 244), а атрибутивним членом –

прикметник *мокра* (див. вище), що вказує на характер ґрунту в урочищі.

Мокра Сігла¹, -ої, -и; ж.; ліс; с. Хмелівка Бог. р-ну: *Mokra Sehla* (1880, KuK S); *las Mokra Sehla* (1885, SG, VI, 633). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *сігла* ‘густий високий ліс; молодий, але високий ліс’ (Нг., 49), ‘високе рівне дерево (перев. смерекове); густий непрохідний ліс (перев. смерековий)’ (ГГ, 169–170), ‘луг на підвищенні; гірський ліс; густий (хвойний) ліс; мокруватий луг; болото’ (РЭФ, 116), а атрибутивним членом – прикметник *мокра* (див. вище), що вказує на характер ґрунту в лісі.

Мокра Сігла², -ої, -и; ж.; горб; 516,8 м; с. Хмелівка Бог. р-ну: *Mokra Sekla* (зам. *Sehla*, 1885, SG, VI, 633); *Мокра Сігла* (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), що розкинувся на горбі.

Мокре¹, -ого; с.; куток; с. Росільна Бог. р-ну: *Mokre* (1934, SDW, № 22, s. 238). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить прикметник *мокре* ‘болотисте’ (Експ.), ‘просякнуте водою’ (ВТС, 536).

Мокре², -ого; с.; присілок; смт Солотвин Бог. р-ну: *Мокре* (2001, Проц., 7). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому розкинувся присілок. В основі мікротопоніма лежить прикметник *мокре* (див. вище).

Мокре³, -ого; с.; урочище; між сс. Узин, Колодіївка та Підлужжя Тисм. р-ну: *Мокре* (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *мокре* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Мокрець, -я; ч.; урочище; між м. Тисмениця та с. Хриплин Ів.-Франк. м/р: *Mokrzec* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6 спр. 37, арк. 63); *Mokrec* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 223,

арк. 78); *Mokrzec* (1932, МТ S); *Мокрець* (2008, Тисм.¹, 34). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мокрець* (< псл. **mokrěsь*) ‘мокре, болотисте місце’ (Експ.), ‘мокре місце між узвишсями’ (Мар., 237). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Мокрий¹, -ого; ч.; ліс; між сс. Росільна та Хмелівка Бог. р-ну: *Мокрий* (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *мокий* (< псл. **mokrě(jь)*) ‘просякнутий водою’ (ВТС, 536). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в лісі.

Мокрий², -ого; ч.; кол. хутори (присілки), тепер кутки; 1) с. Росільна Бог. р-ну: *Мокрий* (1947, АТП, 516); *Мокрий* (1961, ІФ АТП¹, 80); *Мокрий* (2011, УШ); 2) с. Хмелівка Бог. р-ну: *Мокрий* (2011, УШ); *Мокрий* (2012, ХПЛ, 447). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому розташовані хутори.

Мокрі Різи, -их, риз; мн.; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: *Мокрі Ризи* (2007, Вікн., 24); *Мокрі Ризи* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ризи*, мн. від *риза* ‘міра поверхні ґрунту; розміряна частина поля на 3, 6 чи 20 моргів (залежно від місцевості); міра поля, частина ґрунту розміром в 4 морги’ (Нг., 47), а атрибутивним членом – прикметник *мокрі* ‘просякнуті водою’ (ВТС, 536), що вказує на болотистий характер ґрунту на полі.

Мокрушка, -и; ж.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: *Мокрушка* (2008, БГ, 14). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *мокруха* (бот.) ‘зозулинець салеповий’ (Смик, 108). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Мокрякі, -ів; мн.; урочище (поле); с. Росохач Гор. р-ну: *Mokrzaki* (1906 (1876), KuK K); *Мокряки* (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *мокряк* ‘мокре, болотисте місце’ (ЕСУМ, III, 499). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Молдавєць¹, -вця, ч.; кол. полонина, тепер урочище; с. Пороги Бог. р-ну: Mołdawiec (1855, AKKGL, Bl. 48); polon. Mołdawiec (1935, MT Pogoń); ур. Молдавєць (2006, ГЦСЧ); ур. Молдавєць (2010, К РР). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська колишнього власника полонини, пор. рум. п-ще *Moldova* (Const., 400). Однак можливо, що цей мікротопонім генетично пов'язаний з гідронімом *Молдова* (Львівська обл.), який В. Шульгач трактує як ад'єктив на -ov від **Mьlda* // **Mьldь* або як лексико-семантичне утворення від **mьldova*. Ці твірні основи реалізуються в ряді онімів, пор. *Молдва*, річка в кол. В'ятській губернії, озеро *Молдино* на Новгородщині, назва села *Молдино* і т. п. (ПГФ, 176). Вони є, на думку дослідника, залишками зруйнованого етимологічного гнізда, рефлексії якого проявляються й серед апелятивної лексики, пор. ч. діал. *mulda* (рідко) 'заглибина; канава; долина', *muldň'a* 'калюжа' (ПГФ, 177). У такому разі первісна семантика назви вказує на заболоченість полонини.

Молдавєць², -вця; ч.; гора; 913 м; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну: Молдавєць (2004, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), яка розкинулася на горі.

Молдавєць³, -вця; ч.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Пороги Бог. р-ну: Mołdawiec (1935, MT Pogoń); Молдавєць (2006, ГСК К); Молдавєць (2006, ГЦСЧ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої стікає потік.

Молодій Ліс, -ого, -у; ч.; лісове урочище; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Молодій Ліс (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *молодий* 'недавно висаджений; який почав недавно рости'.

Молоділів, -ова; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Сідлищенської с/р; віддаль до Коломиї –

28 км, до Івано-Франківська – 36 км: Mołodyłów (1669, RRDZH, 36); Mołodyłów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 177); Mołodyłów (1855, AKKGL, Bl. 49); Mołodyłów (1885, SG, VI, 649); Молодилів (1947, АТП, 512); Молодилів (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Назва є посесивним утворенням на -iv (< -овъ) від антропоніма **Молодило*, що може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *молодило* (бог.) 'багаторічна трав'яниста рослина родини товстолих' (СУМ, IV, 787); б) суфіксальним утворенням на -ил(о) від вихідного *Молодь* < *Молодимирь* (див. Худ.¹, 232–233).

Молодіжна, -ої; ж.; кутки; 1) с. Пороги Бог. р-ну: Молодіжна (2011, Експ.); 2) с. Турка Кол. р-ну: Молодіжна (2010, Експ.). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *молодіжна* зі значенням 'заселена молоддю, молодими сім'ями' (Експ.). Вони узгоджені в роді й числі з номенклатурним терміном *вулиця*.

Молодків, -ова; ч.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 15 км, до Івано-Франківська – 38 км: Młothkowa (1474, AGZ, XII, 355); Młodkowa ad Halicz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); miasteczko Mołotkowa alias Słoboda (1661–1665, LWR, III, 18); Mołodkowa, Mołotków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 94); Mołotków (1885, SG, VI, 651); Молодків (1947, АТП, 516); Молодків (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Назва є посесивним утворенням на -iv (< -овъ) від антропоніма *Молодко*, пор. давнє особове ім'я *Молодко* (Демч., 120), п-ще *Молодко* (Богдан, 188). Десь наприкінці XVI на початку XVII ст. на території села було засноване містечко, яке називалося *Слобода* або, можливо, *Молодкова Слобода*. В основі його назви лежить апелятив *слобода* 'поселення в Київській Русі, на Україні і в Росії XI–XVIII ст., жителі яких звільнялися від феодалних повинностей' (СУМ, IX, 365). Однак містечко проіснувало, очевидно, недовго, бо більше не згадується в писемних джерелах.

У народному переказі про заснування села розповідається, що колись давно пастух із сусідньої Старуні, шукаючи овець, яких загубив, натрапив у мальовничій доли-

ні між гір на джерело із солоною водою-сировицею. Виварювання солі було тоді дуже прибутковою справою. Тому кілька молодих сімей із цього старого села оселилися біля джерела сировиці й заснували село, яке називали *Молодків* – поселення *молодих* людей.

Молодіятин, -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 17 км, до Івано-Франківська – 76 км: Molodiatyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Molodziatyn (1669, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); Młodiatyn (1855, AKKGL, Bl. 49); Mołodiatyn (1885, SG, VI, 648); Молодіятин (1947, АТП, 513); Молодіятин (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Молодіята*, пор. давня особова назва *Молодіята* (Пач., 64; Бучко, 91).

За народним переказом, назва села походить від слова *молодіята*. Так називали колись молоду закохану пару, яка з якихось невідомих причин не захотіла жити в Дем'янівці й оселилася за її межами в теперішній горішній частині села, де є Барткова криниця. З часом біля них селилися й інші люди. Так виникло село, яке називали Молодіятином. За іншою народною версією, назва села походить від слів *молодь* і *тин*, що означали 'укріплення, які охороняла, обороняла від ворогів *молодь*'.

Молодіятинський, -ого; ч.; ліс; сс. Саджавка Надв. р-ну, Молодіятин Кол. р-ну; вар. *Молодетинський*: Молодетинський (1998, Мих., 199); Молодіятинський (2010, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *молодіятинський* (розм. – *молодетинський*) 'який лежить з боку с. *Молодіятин* (див. вище); який належить громаді с. *Молодіятин* або окремим їх жителям'.

Молочний Горб¹, -ого, -а; ч.; горб; с. Хотимир Тлум. р-ну: Mołoczny horb (1876, KuK K); Молочний Горб (1975, АСЗ, I, 936); Молочний Горб (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *молочний*, що вказує на пророс-

тання на горбі в минулому соковитих трав, які забезпечували добрі надрі від худоби, що тут випасалася.

Молочний Горб², -ого, -а; ч.; поле; с. Хотимир Тлум. р-ну: Молочний Горб (2012, БЛ⁵, 254). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Монаджіл, -у; ч.; урочище; с. Гостів Тлум. р-ну: Монаджіл (2009, НСГ, 9); Монаджіл (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника поля, що мав, очевидно, тюркське походження.

Монастур¹, -я; ч.; урочища; 1) с. Гута Бог. р-ну: Monastyr (1935, МТ Porohy); 2) с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Монастир (1995, ТМН, 10); Монастир (2006, МСП, 15). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *монастир* 'релігійна громада ченців або черниць, що з належними їй землями й капіталами становлять церковно-господарську організацію; члени цієї громади; церква, будівлі й територія, належні цій громаді' (ВТС, 538), ст.-укр. *монастирь* 'релігійна община монахів або монахинь' (ССУМ, I, 611). Вони вказують на те, що в давнину в урочищах були ці культові установи.

Монастур², -я; ч.; куток; с. Репужинці Гор. р-ну: Монастир (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастир* (див. вище). Вона вказує на те, що в давнину на кутку була ця культова установа.

Монастур³, -я; ч.; гора; 624 м; с. Спас Кол. р-ну: Монастир (2006, КВС, 156); Монастир (2011, УШ); Монастир (2011, СГ, I, 425). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастир* (див. вище). Вона вказує на те, що в давнину на горі була ця культова установа. Можливо, це був монастир Святого Спаса, від якого й отримало таку назву село.

Монастур⁴, -я; ч.; ліси; 1) с. Красна Надв. р-ну: Монастир (2004, ВМ, 37); 2) с. Клубівці Тисм. р-ну: Монастир (2004, ВМ, 37). – Назви утворені семантичним способом від

апелятива *монастѳр* (див. вище). Вони вказують на те, що ліси вирости на місцевостях, де колись були ці культові установи.

Монастѳр⁵, -я; ч.; горб; с. Довге Тисм. р-ну: Монастѳр (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастѳр* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі в давнину була ця культова установа.

Монастѳр⁶, -я; ч.; кол. поселення біля с. Загвіздя Тисм. р-ну, тепер урочище: Загвоздиє с манастиремъ (1396, Гр., 125); Monastir (1458, AGZ, XII, 258); Monastyr (1855, AKKGL, Bl. 44); Manaster (1880, KuK S); Manaster (1885, SG, VI, 86); Manaster (1932, MT S); Manaster (1934, SDW, № 22, s. 247); Монастѳр (2004, ВМ, 33); урочище Монастѳр (1995, ТМН, 18). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастѳр* (див. вище). Вона вказує на те, що поселення виникло на місцевості, де колись була ця культова установа.

Монастѳр⁷, -я; ч.; кол. куток, тепер ліс; с. Липівка Тисм. р-ну: Manaster (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 31); Manaster (1932, MT S); Монастѳр (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастѳр* (див. вище). Вона вказує на те, що на території теперішнього лісу в давнину була ця культова установа.

Монастѳр⁸, -я; ч.; скельний печерний комплекс; сс. Сілець, Ямниця Тисм. р-ну: Монастѳр (2001, БК³, 313); Монастѳр (2004, ВМ, 37); Монастѳр (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастѳр* (див. вище).

На думку дослідників, які вивчали комплекс, тут у давнину було стародавнє культове святилище – печерний монастѳр, у якому відправляли службу язичницькі жерці, а з прийняттям християнства в ньому деякий час проживали місіонери нової віри (Ідзьо, 11–13).

За народними переказами, тут дуже давно поселилися Велети, які так загордилися, що почали будувати до неба величезні сходи, аби Бога з неба вигнати, але були покарані потопом, який їх винищив. Уціліли лише два

Велети – старий і молодий, які врятувалися на найвищій горі. Але в їх родині не було жінок, і вони з часом вимерли. Після потопу сотворив Бог менших людей, таких, як теперішні. Ці люди довго залишалися під владою чортів і бісів, яких винищив святий Янек з домініканами. Тоді в лісі на Бійному, над Бистрицею (де знаходиться комплекс), він поставив монастѳр ченців. Але монахи з часом попали у великий гріх, і Бог покарав їх: монастѳр запався глибоко в землю. Залишилася тільки скала з печерами. На Івана Купала вночі з-під землі чути дзвони й співи тих монахів (БК³, 314).

Ще в XIX ст., як стверджують дослідники, місцеві жителі були глибоко переконані, що ходити по Бійному лісу вночі дуже небезпечно. Тут з усіх боків у цю пору показуються чорти й біси, які полюбують там збиратися й гарцювати. З печер Монастиря виповзає величезний полоз з людською головою або велика крилата змія, або чорний собака. Час від часу на місці святилища з'являється вночі знахар Волод. Це дух, який скликає різних звірів на нараду (БК³, 314).

Монастѳр⁹, -я; ч.; куток; м. Тисмениця: Монастѳр (2008, Тисм.¹, 39 вклад.); Монастѳр (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастѳр* (див. вище). Вона вказує на те, що на території теперішнього кутка колись була ця культова установа. Про це свідчить і церква Монастирська, яка тут розміщена.

Монастирець, -рця; ч.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну: Монастирець (2006, КВС, 44); Монастирець (2007, ЕКол., V, 19). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастирець*, дем. від *монастѳр* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись була така культова споруда.

Монастирецька¹, -ої; ж.; гора; 966 м; с. Манява Бог. р-ну: Monastyrecka (1855, AKKGL, Bl. 48); Monasterecka (1906 (1880), KuK N); Monastyrecka (2006, GUG, 107, map 1); Монастирецька (2008, УШ); Monastyrecka (2008, Gorgany, 289). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *монастирецька* 'на якій розташований, знаходиться *монастирець*'. Тут йдеться,

очевидно, про *монастирець* черниць, який існував при Манявському Скиті.

Монастирецька², -ої; ж.; полонина; с. Манява Бог. р-ну; вар. *Монастирська*: Монастирецька (1985, ІГ, II, 55); *połonina Monasterecka* (2000, PBWG, 140); Монастирська (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулася полонина.

Монастирецький Ліс, -ого, -у; ч.; ліс; с. Бабче Бог. р-ну: Монастирецький Ліс (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *монастирецький*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину громаді с. *Монастирчани* (див. далі) чи окремим його жителем.

Монастирик¹, -у; ч.; пагорб; с. Нижнів Тлум. р-ну: Монастирик (2004, ВМ, 35); Монастирик (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастирик*, дем. від *монастир* (див. вище). Вона вказує на те, що на пагорбі в давнину була така культова установа.

За припущеннями дослідників, на пагорбі в давнину було городище та невеликий монастир або монастирська церква (ВМ, 36–40).

Монастирик², -у; ч.; джерело; с. Нижнів Тлум. р-ну: Монастирик (2003, Вуяно, 37). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування пагорба (див. вище), у підніжжі якого пробивається джерело.

Монастирики, -ів; мн.; куток; с. Товмачик Кол. р-ну: *Manasteryki* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 41, арк. 43); Монастирики (2000, ІТ, 6); Монастирики (2006, КВС, 168); Монастирики (2011, УШ); Монастирики (2011, СГ, I, 428). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *монастирик* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку в давнину в різний період виникали

й зникали невеличкі монастирі (див. СГ, I, 428).

Монастиріще, -а; с.; горби, пагорби; 1) Спас Кол. р-ну: Монастирище (2011, УШ); 2) с. Хотимир Тлум. р-ну: Монастирище (1960, Кобил., ДЛМ, 112); Монастирище (1973, Кобил., 272); Монастирище (2004, ВМ, 38); Монастирище (2009 (1874), ПЗАП, 21); Монастирище (2009, 3Ф, 8). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *монастирище* ‘місце, де був монастир’, пор. *монастирсько* ‘місце, де стояв монастир’ (Онишк., I, 451). Вони вказують на те, що в давнину на пагорбах були такі культові установи, спалені, за повідомленнями місцевих жителів, татарами.

Монастирний Провал, -ого, -у; ч.; урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: Монастирний Провал (1995, ТМН, 20); Монастирний Провал (2005, Карпів, 11). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *провал* ‘провалля; глибокий яр’ (Мар., 245), ‘пропасть’ (Лісняк, 360), ‘долина ріки чи потоку; пропасть, яр’ (Jurkowski, 121), ‘пропасть’ (ГТЗП, 360), а атрибутивним членом – прикметник *монастирний*, що вказує на розташування урочища на території колишнього монастиря.

За народними переказами, в урочищі колись стояв монастир. Коли люди на Великдень пішли святити паску, монастир разом із ними провалився під землю. З того часу, якщо хто в це свято піде туди й прикладе вухом до землі, почує, як правиться Служба Божа в монастирі та як люди, що провалилися, співають під землею й дзвонять у дзвони. А місце, де це сталося, назвали Монастирним Провалом.

Колись у Монастирному Провалі було велике болото, трясовина. Коли хтось заходив у нього, то земля тряслася. Тому люди боялися туди ходити, щоб не провалитися під землю.

Дехто з дослідників історії краю вважає, що в урочищі колись було язичницьке святилище.

Монастирбк¹, -рка; ч.; урочища; 1) с. Далешеве Гор. р-ну: Монастирок (2008, УШ);

2) с. Копачинці Гор. р-ну: Монастирок (2008, УШ); 3) с. Рибне Тисм. р-ну: Монастирок (1995, ТМН, 42). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *монастирок* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись були невеличкі монастирі.

За переказами місцевих жителів, на окраїні села Далешеве був колись невеликий чоловічий монастир. Оскільки отці-монахи не хотіли прийняти унії, то за панування Польщі зазнавали великих утисків. А коли Галичина попала під владу Австрії, монастир був знищений. На цьому місці в радянські часи була побудована тваринницька ферма. І лише в назві цього урочища залишилася згадка про цю культову споруду.

Монастирб́ок², -рка; ч.; село; Гор. р-н; нал. до Луківської с/р; віддаль до Городенки – 32 км, до Івано-Франківська – 61 км; давня назва – *Монастир*: Monaster (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 198); Monaster (1855, АККГЛ, Bl. 45); Manaster, Monastyr (1885, SG, VI, 86); Monaster (1926, МТ Т); Monastyr (1934, SDW, № 21, s. 219); х. Монастирок (1947, АТП, 511); Монастирок (2009, ІФ АТП¹, 168). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *монастир* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло біля Василіанського монастиря, який існував з 1600 по 1789 рр. Сучасне найменування села є демінутивним утворенням на -ок від давньої назви.

Монастирок³, -рка; ч.; підвищення; 367 м; між с. Молодятин та смт Печеніжин Кол. р-ну; інша назва – *Городище* (див. вище): Horodyszcze (1883, SG, IV, 167); Horodyszcze (1933, МТ Kuty); Городище (2011, УШ); Городище, Монастирок (2011, СГ, I, 409). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастирок*, дем. від *монастир* (див. вище). Вона вказує на розміщення на підвищенні в давнину невеликого монастиря.

Монастирок⁴, -рка; ч.; присілок; с. Підвербці Тлум. р-ну: Монастирок (1978, Гор., 503). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *монастирок*, дем. від *монастир* (див. вище). Вона вказує на виникнення присілка біля цієї культової споруди.

Монасти́рська, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Княздвір Кол. р-ну: Монастирська (1985, ІГ, II, 419). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *монастирська* 'належна монастиреві'; яка веде до *монастиря*'.

Монасти́рська Горá, -ої, -и; ж.; підвищення; с. Мирне Надв. р-ну: Монастирська Гора (2011, СГ, II, 38). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191) 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *монастирська*, що вказує на розташування на підвищенні в давнину *монастиря*.

Монасти́рське Передмі́стя, -ого, -я; с.; куток; м. Тисмениця: Монастирське Передмістя (2008, Тисм.¹, 34). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *передмістя* 'житловий район, що прилягає до міста, але лежить за його межами' (ВТС, 724), 'місце або поселення перед містом' (Худ.², 178), а атрибутивним членом – прикметник *монастирське*, що вказує на розміщення кутка біля церкви Різдва Непорочної Діви Марії, яку заснували ченці чину святого Василя Великого (василіяни), що мали тут *монастир* у XVI ст.

Монасти́рський, -ого; ч.; кол. село, тепер куток міста Городенка; вар. *Монастирське*, *Монастирський Кут*, розмовна назва – *Монкут*: Монастирське (1947, АТП, 504); Монастирське (1961, ІФ АТП¹, 80); Монастирський, Монастирський Кут, Монкут (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *монастирський* 'який виник біля монастиря чину Св. Василя Великого, що розміщувався тут з 80-их рр. XVII ст. до 80-х рр. XVIII ст.'. На кутку, як відомо з історії, мали свої резиденції монаші чини – польський та український. Розмовний варіант назви утворений способом усічення атрибутивного члена складеного найменування *Монастирський Кут* та зрощення цих компонентів.

Монастирча́ни, -ан; мн.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 19 км, до

Івано-Франківська – 38 км: Monastirczani (1433, Proch., 73); Monasterczani (1578, *ŽDz*, XVIII/I, 89); Manastyrzany ad Krasnopol (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Monasterczany (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 91); Manasterczany (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Manasterczany, al. Monastyrzany (1884, V, 87); Монастирчани (1947, АТП, 516); Монастирчани (2009, ІФ АТП, 168). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко вважає, що вона утворена семантичним способом від апелятива *монастирчани* ‘люди, які проживали біля монастиря або належали до нього’ (очевидно, йдеться про монастир, який був колись в урочищі Чертежина на горі Погорілець) або ‘люди, які переселилися з Монастиря чи Монастирицьк’ (Бучко, 91). Цю версію заперечує М. Л. Худаш, який стверджує, що таке утворення назви села неможливе насамперед з фонетичного боку, оскільки тоді вона мала би звучати, відповідно, як *Монастиряни* або як *Монастирціани*, а не *Монастирчани*. Тому він розцінює її як семантичне утворення від катойконіма на *-(ч)ани*, що походить від назв поселень *Монастирець* або *Монастирок* (Худ.², 158).

Монахова, -ої; ж.; скеля, печера; с. Ісаків Тлум. р-ну: Монахова (2011, УШ); скала Монахова (2012, БЛ⁵, 254). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від апелятива *монах* ‘член релігійної громади, який прийняв постриг і дав обітницю вести аскетичне життя відповідно до монастирського статусу; чернець’ (ВТС, 538, 1376). Вона вказує на те, що в розміщеній у скелі печері жив колись монах.

Це було, за розповідями місцевих жителів, у 30-их роках минулого століття. Звідки він з’явився, як його звати, ніхто не знав. Знали лишень мешканці довколишніх сіл, що розуміється він на цілющих травах, які збирав, виготовляв з них ліки й допомагав хворим. До нього часто приходили люди зі своїми недугами. Багатьох із них виліковував. Розповідають також, що ходив монах завжди босоніж: і влітку, і взимку. Його помешкання в печері вражало своєю убогістю. Окрім наспіх змурованої з цегли й каміння низенької пічки та щось схожого на лежак,

там більше нічого не було. Зник монах так несподівано, як і прийшов. Згадка про нього залишилася лише в найменуванні печери.

Моничів¹, -евого; ч.; горб; 348 м; сс. Пищаче, Турка Кол. р-ну: Monyczów (1906 (1876), KuK K); Monyczów (1933, МТ К). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Монич*, пор. п-ще *Монич* (ІФД, 317).

Моничів², -евого; ч.; поле; с. Турка Кол. р-ну: Moniczów (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 22, арк. 5); Monyczów (1906 (1876), KuK K); Моничів (2012, БЛ⁵, 254). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Монкútське Пóле, -ого, -я; с.; урочище; м. Городенка: Монкútське Поле (2009, ГСС, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *монкútське*, що вказує на належність урочища до *Монастирського Кутка* (див. вище).

Мончúшине, -ого; с.; урочище; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Мончишине (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(е)* від андроніма *Мончиха* – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, очевидно, належала колись земля в урочищі, пор. п-сько *Монко* < *Моня* (Редько, I, 705).

Мóрва¹, -и; ж.; поле; с. Глибоке Бог. р-ну: Морва (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *морва* (діал.) ‘шовковиця’ (ВТС, 540). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

За переказами місцевих жителів, на полі колись ріс сад, де були кущі морви й смородини.

Мóрва², -и; ж.; урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: Морва (1995, ТМН, 22). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *морва* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Мóрви, -ев; мн.; поле; с. Узин Тисм. р-ну: Морви (2012, Експ.). – Назва утворена спо-

собою плюралізації та онімізації апелятива *морва* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі.

Морги¹, -ів; мн.; куток; с. Монастирчани Бог. р-ну; вар. *Морди*: Морти, Морти (2005, НМ, 8); Морти (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *морг* ‘у Польщі, Литві та на загарбаних ними українських землях у XVI–XVIII ст., а в Західній Україні – до 1939 року – міра землі, що дорівнює 0,56 га’ (ВТС, 540), ‘межева міра = 0,575 га’ (Грінч., II, 444), ‘міра землі, що дорівнює 0,57 га’ (ЕСУМ, III, 512). Вона вказує на те, що куток виник на полі, яке вимірювали колись такою одиницею міри. Варіант назви з’явився в результаті народнопоетичного переосмислення вихідного найменування.

Морги², -ів; мн.; урочище; с. Замулинці Кол. р-ну: Морти (2006, КВС, 58). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *морг* (див. вище). Вона вказує на розміри урочища.

Морги³, -ів; мн.; поля; 1) с. Будилів Снят. р-ну: Морти (2012, БЛ⁵, 254); 2) с. Завалля Снят. р-ну: Морти (2012, БЛ⁵, 254); 3) с. Попельники Снят. р-ну: Морти (2012, НПС, 176). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *морг* (див. вище). Вони вказують на розміри полів.

Мордасів, -евого; ч.; урочище; с. Петрилів Тлум. р-ну: Мордасів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Мордас*, пор. похідне п-ще *Мордасов* (СП, 240).

Морелі, -ей; мн.; урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Морелі (2006, Гач., 9). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *морелі* ‘абрикосові чи черешневі зарості’, пор. *морель* ‘сорт вишні; дрібний абрикос’ (ЕСУМ, III, 513). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Морічка¹, -и; ж.; луг; с. Мишин Кол. р-ну: Морічка (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *моріх* ‘цілина; поле, що декілька років лежить обголом’ (ЕСУМ, III, 514) (зі зміною під впливом розмовного мовлення закономірного [ж] на [ч]).

Морічка², -и; ж.; куток; с. Мишин Кол. р-ну: Могущка (1933, МТ Kutu); Морічка (2006, КВС, 101); Морічка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування луку (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Морозі, -ів; мн.; куток; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Морози (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток, пор. п-ще *Мороз* (ІФД, 317)

Морозівка, -и; ж.; куток; с. Колінки Гор. р-ну: Морозівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Мороз*, пор. поширене на Городенківщині п-ще *Мороз* (ТД Г, 52).

Морозівкí, -ок; мн.; горб; с. Іллінці Снят. р-ну: Морозівки (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *морозівка* (діал.) ‘земля на відкритому для вітрів місці, де часто вимерзають посіви’ (Експ.).

Морозова, -ої; ж.; гора; с. Ворона Кол. р-ну: Морозова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Мороз* (див. вище).

Москалева, -ої; ж.; криниця; с. Серафимці Гор. р-ну: Москалева (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Москаль*, пор. п-ще *Москаль* (Редько, I, 708; СП, 241), ст.-п. особова назва *Moskal* (SSNO, III, 558).

Москалева Ленія¹, -ої, -ї; ж.; просіка; с. Лесівка Бог. р-ну: Москалева Ленія (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ленія* ‘межа між городами або ділянками лісу; вузька межева дорога між полями; мисливська стежка в лісі’, ‘межа; рівна дорога; просіка в лісі’ (Онишк., I, 409), а атрибутивним членом – прикметник *Москалева*, що вказує на якийсь зв’язок просіки з людиною на прізвище *Москаль*.

Москалева Ленія², -ої, -ї; ж.; ліс; с. Лесівка Бог. р-ну: Москалева Ленія (2011,

УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування просіки (див. вище), прокладеної в лісі.

Москалів Гріб, -евого, гробу; ч.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: Москалів Гріб (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гріб* ‘те саме, що могила’ (ВТС, 198), а атрибутивним членом – прикметник *Москалів*, що вказує на поховання в урочищі *Москаля*.

Москалівка¹, -и; ж.; куток; с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Москалівка (2006, КВС, 112). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Москаль*, пор. п-ще *Москаль* (див. вище). Можливо також, що вона мотивована етнімімами *москаль* чи *москалі* ‘росіянин, росіяни’ (ВТС, 514). Очевидно, куток заснували чи проживали в ньому люди з названим вище прізвищем чи росіяни за національністю.

У народному переказі про цю назву розповідається про те, що 1848 року тут зупинилося на короточасний постій російське військо, мабуть, направляючись на допомогу австрійцям у боротьбі з угорськими повстанцями. Один солдат (москаль), родом з Дубно (а це Рівненщина, яка була тоді під москалями в складі Російської імперії), сподобав собі вдовичку. Та й жінка відчула до нього приязнь. Москаль пообіцяв їй утекти з війська, коли вони будуть повертатися з Угорщини, і прийти до неї жити. Так і зробив. Якийсь час він жив у жінки таємно. Одного разу москаль зробив їй для волів гарні різьблені ярма. Ці ярма побачив поміщик (пан). Вони йому дуже сподобалися й він почав з’ясовувати в жінки, де їх купила. Вона сказала, що в Станіславі на базарі. Пан відправив свого управителя (жонца) в неділю на базар. Однак виявилось, що подібних ярем ніхто ніколи не продавав. Тоді пан знову почав випитувати жінку про їх походження й вона призналася про свого постояльца. Надалі пан часто замовляв у нього різьбярські вироби, дуже його вполював і, коли ліквідували панщину та наділяли селян землею, виділив своєму улюбленцю ве-

ликий шмат землі (десь коло 80–100 моргів, тобто 46–58 гектарів). Надалі ця околиця отримала в людей назву Москалівка. Ця назва збереглася до нашого часу.

Москалівка², -и; ж.; урочище (яр, ліс); с. Колодіївка Тисм. р-ну: Москалівка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Москаль*, пор. п-ще *Москаль* (див. вище). Можливо також, що вона мотивована етнімімами *москаль* чи *москалі* (див. вище).

Москв́а, -и; ж.; урочище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Москва (1998, Мих., 199). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування столиці Російської Федерації. Вона має переносне, конотативне значення і вказує на значну віддаленість урочища від центру села.

Мості́ска, -иск; мн.; поле; с. Діброва Тлум. р-ну: Мостиска (2012, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мостиско*, *мостисько* ‘місце, де був міст’ (Грінч., II, 448). Вона вказує на розташування поля на місцевості, де колись була така споруда.

Мості́ще, -а; с.; село; Тлум. р-н; нал. до Будзинської с/р; віддаль до Тлумача – 30 км, до Івано-Франківська – 54 км; давня назва – *Мостиска*: *Mostyska* (1855, AKKGL, Bl. 45); *Mostyska* (1885, SG, VI, 722); *Mościska* (1900, SGG, 699); *Mościska* (1910, ZSO, 34); *Mościska* (1934, SDW, № 24, s. 297); х. Мостище (1947, АТП, 518); Мостище (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Давня назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мостиско*, *мостисько* (див. вище). Вона вказує на виникнення села на місцевості, де колись були такі споруди. Сучасне найменування села є семантичним утворенням від апелятива *мостище* (< псл. **mostišče*) з таким же значенням.

Мостоб́чний, -ого; ч.; потоки; 1) пр. Нивчинки л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Нивочин Бог. р-ну: Мосточний (2011, УШ); 2) пр. Сільського л. Бистриці п. Дністра; с. Угринів Тисм. р-ну; інша назва – *Вільшаний* (див.

вище): Вільшаний, або Мосточний (2000, ІУ, 24). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *мосточний* з первісним значенням ‘який має містки – гаті на поточищах та болотяних місцях, по яких можна переходити’, пор. псл. **mostьkь* < *mostь* < **mostiti* ‘будувати, настилати міст; робити гаті, поміст на болотяному місці; робити містки’. Вони пов’язані з тим, що через потоки були вимощені з круглого дерева мостики, по яких можна було пройти або проїхати.

Мотричівка, -и; ж.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Мотричівка (2006, КВС, 156). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Мотрич*, пор. п-ще *Мотрич* (Редько, І, 710; ІФД, 318).

Мобчар¹, -у; ч.; болотисті місцевості (урочища); **1** с. Жураки Бог. р-ну: Moczar (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 173, арк. 41); Мочар (2011, УШ); **2** с. Похівка Бог. р-ну: Мочар (2011, УШ); **3** с. Кийданці Кол. р-ну: Moczar (1906 (1876), KuK K); **4** с. Молодятин Кол. р-ну: Moczar (1935, МТ N); Мочар (2011, КР); **5** між сс. Мала Кам’янка та Годи-Добровідка Кол. р-ну: Moczar (1933, МТ K); **6** між сс. Парище, Перерісль, Волосів Надв. р-ну; вар. *Мочер*: Moczar (1906 (1880), KuK N); Мочер (1998, Мих., 199); Мочар (2011, УШ); **7** смт Єзупіль Тисм. р-ну: Мочар (2012, Експ.); **8** між смт Лисець Тисм. р-ну та смт Богородчани: Moczar (1855, AKKGL, Bl. 44); Moczar (1880, KuK S); Moczar (1932, МТ S). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *мочар* (< псл. **močarь*) ‘те саме, що багно; драговина, трясовина’ (ВТС, 542), ‘низовинна болотиста місцевість’ (Худ.², 159), ‘драговина, трясовина’ (Лісняк, 360), ‘трясовина, заболочена місцевість’ (ГТ, 124, 126), ‘мокра заболочена місцевість, трясовина; низовина з підґрунтовими водами; мокре місце між узгір’ями’ (Мар., 237), ‘багно, трясовина, драговина’ (Онишк., І, 455), ‘трясовина; заросле й багнисте місце’ (Jurkowski, 154).

Мобчар², -а; ч.; кутки; **1** с. Жураки Бог. р-ну: Мочар (2011, УШ); **2** с. Кийданці Кол. р-ну; вар. *Мочір*: Мочір (2006, КВС, 62); Мочар (2011, УШ); **3** смт Єзупіль Тисм. р-ну;

вар. *Мочер*: Мочер (1975, АСЗ, І, 767); Мочар (2012, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань урочищ (див. вище), біля яких розкинулися кутки.

Мобчар³, -а; ч.; кол. ліс, потім хутір, нал. до с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Moczar (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 10, арк. 111); Moczar (1855, AKKGL, Bl. 44); Moczar (1880, KuK S); Moczar (1885, SG, VI, 560); Moczar (1900, SGG, 41). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочар* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту місцевості, на якій виник хутір.

Мобчар⁴, -а; ч.; кол. лісничівка, потім куток, нал. до с. Коршів Кол. р-ну: Moczar (1885, SG, VI, 560); Moczar (1933, МТ K); Мочар (2010, Досин, 24). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочар* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту місцевості, на якій була побудована лісничівка, а потім виник куток.

Мобчара, -и; ж.; куток; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Мочара (1995, НВ, 9). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочара*, що є фонетичним варіантом від *мочар* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Мобчари¹, -ар; мн.; лісові урочища; **1** с. Іванківка Бог. р-ну: Мочари (2011, УШ); **2** с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Мочари (2011, УШ) – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *мочара* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів у лісах.

Мобчари², -ар; мн.; пасовище; с. Кривець Бог. р-ну: Мочари (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *мочара* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на пасовищі.

Мобчари³, -ар; мн.; болотисті урочища; **1** між сс. Мишин та Спас Кол. р-ну: Moczary (1904 (1877), KuK Kutu); Moczary (1933, МТ Kutu); Мочари (2011, КР); **2** с. Троїця Снят. р-ну: Moczary (1933, МТ Kutu); **3** с. Ценява Кол. р-ну: Мочари (1998, Експ.); Мочари (2008, УШ); **4** с. Гвізд Надв. р-ну: Мочари (2010, Експ.); **5** с. Назавизів Надв.

р-ну: Мoczary (1855, АККГЛ, ВІ. 48); **6** с. Тростянець Снят. р-ну: Мочари (2011, УШ); **7** с. Загвіздя Тисм. р-ну: Мочари (2012, БЛ⁵, 254); **8** с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Мочари (2006, МСП, 16); **9** с. Буківна Тлум. р-ну: Мочари (2012, БЛ⁵, 254). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *мочара* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів в урочищах.

Мочáри⁴, -ар; мн.; поля; **1**) кол. с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: Мочари (1975, АСЗ, І, 717); **2** с. Матеївці Кол. р-ну: Мочари (2011, УШ); **3** с. Княже Снят. р-ну: Мочари (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *мочара* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на полях.

Мочáриська, -ськ; мн.; болото; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Мочариська (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мочарисько* 'місце, де є мочари' (Експ.).

Мочарі¹, -ів; мн.; поля; **1**) с. Рудники Снят. р-ну: Мочарі (2012, БЛ⁵, 254); **2** с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Мочарі (2012, БЛ⁵, 254). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *мочар* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на полях.

Мочарі², -ів; мн.; урочище; с. Нижнів Тлум. р-ну: Мочарі (2003, Вуянко, 44). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мочар* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в урочищі.

Мóчкарка¹, -и; ж.; куток; **1**) с. Добротів Надв. р-ну; вар. *Мочерка*: Мoczarka (1934, SDW, № 22, s. 231); Мочерка (1998, Мих., 199); Мочарка (2002, ДІС, 9); Мочерка (2010, Експ.); **2**) смт Ланчин Надв. р-ну; вар. *Мочерка*: Мочерка (1998, Мих., 199); Мочерка (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *мочарка*, розм. *мочерка*, дем. від *мочара*, *мочера* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на кутках.

Мóчкарка², -и; ж.; ліс; с. Саджавка Надв. р-ну; вар. *Мочерка*: Мочерка (1998, Мих.,

199); Мочарка (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочарка*, розм. *мочерка* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в лісі.

Мóчкарка³, -и; ж.; поле; с. Загвіздя Тисм. р-ну; вар. *Мочерка*: Мочарка, Мочерка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочарка*, розм. *мочерка* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на полі.

Мочаркú, -ок; мн.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: Мочарки (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мочарка* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в урочищі.

Мочáрне, -ого; с.; пасовище; с. Кулачківці Снят. р-ну: Мочарне (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена способом субстантизації та онімізації *мочарне* 'яке розташоване, знаходиться на мочарі'. Вона вказує на болотистий характер ґрунту на пасовищі.

Мóчєра¹, -и; ж.; поле; с. Репужинці Гор. р-ну: Мочєра (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочєра*, розм. від *мочара* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на полі.

Мóчєра², -и; ж.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Мочєра (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочєра*, розм. від *мочара* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Мóчєрка, -и; ж.; куток; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Мочєрка (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочєрка*, дем. від *мочєра* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Мочíвні, -ень; мн.; поле; с. Стриганці Тисм. р-ну: Мочивня (2011, Осташі). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мочивня* (діал.) 'мочильна яма; мочило' (Експ.). Вона вказує на те, що на полі колись було мочило, де вимочували коноплі.

Мочíла¹, -ів; мн.; криниця, прало, водойма; с. Копачинці Гор. р-ну: Мочила (2008,

УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мочило* (< псл. **močidlo*) ‘місце (заглибина, ковбана й т. ін.) для мочіння конопель, льону тощо’ (ВТС, 542), ‘болотистий ставок; місце, де вода не висихає і де звичайно мочать коноплі’ (Онишк., I, 455), ‘яма для вимочування конопель, льону’ (ГГ, 105), пор. блр. *мачула* ‘природний ставок з трав’ю і лозняком, де вимочують льон’ (АК, 314).

За переказами місцевих жителів, колись тут вимочували коноплі.

Мочі́ла², -ів; мн.; урочище; с. Копачинці Гор. р-ну: Мочила (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трнасонімізації одновимовного гідроніма – найменування водойми (див. вище), розташованої в урочищі.

Мочі́лú, -ів; мн.; заболочена місцевість; с. Монастирчани Бог. р-ну: Мочили (2005, НМ, 9); Мочили (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мочило* (див. вище). Вона вказує на те, що на місці цієї заболоченої місцевості колись були водойми, у яких місцеві жителі вимочували коноплі.

Мочі́ло¹, -а; с.; потічок; п. Пруту л. Дунаю; с. Борщів Кол. р-ну: Мочило (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочило* (див. вище). Вона вказує на те, що в давнину в поточині вимочували льон або коноплі.

Мочі́ло², -а; с.; 1) озерце; с. Перерісль Надв. р-ну: Мочило (2009, ПН, 17); 2) багнiste озерце; с. Стриганці Тисм. р-ну: Мочило (2011, Осташі); 3) штучне водоймище; 160 м²; с. Братишів Тлум. р-ну: Мочило (2003, УШ); 4) ставок; с. Вікняни Тлум. р-ну: Мочило (2012, БЛ⁵, 254); 5) ставок; с. Хотимир Тлум. р-ну: Мочило (1973, Кобил., 272). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *мочило* (див. вище). Вони вказують на те, що в цих водоймах у давнину вимочували льон або коноплі.

Мочирі́, -ів; мн.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: Мочири (2011, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *мочир*, що є фонетичним розмовним варіантом апелятива *мочара* (див. вище).

Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Мочі́хвіст¹, -осту; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 7 км; сс. Товмачик, Шепарівці Кол. р-ну: Moczychwost (1788, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 146); Moczychwost (1885, SG, VI, 562); Moczychwost (1906 (1876), KuK K); Мочихвост (1965, WRG, III, 328); Мочихвіст (1979, СГУ, 377); Мочифіст (2000, IT, 6); Мочихвіст (2006, KBC, 168). – Назва утворена способом поєднання двох основ: *мочити* й *хвіст*. Вона має жаргівливий характер і вказує на те, що під час переправи через потік у коней дуже часто через його значну глибину й швидку течію *мокли хвости*.

Мочі́хвіст², -осту; ч.; болото; м. Тисмениця: Moczychwost (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 44, арк. 27); Мочихвіст (2008, Тисм.¹, 32). – Назва утворена способом поєднання двох основ: *мочити* й *хвіст*. Вона вказує на те, що тут, у болотистому ґрунті, дуже часто грузла худоба, тобто *мочила хвости*.

Мобі́р¹, -и; ж.; болотисті місцевості, поля, пасовища; 1) с. Гута Бог. р-ну: Мобір (2011, УШ); 2) с. Жураки Бог. р-ну: Мобір (2012, БЛ⁵, 254); 3) с. Монастирчани Бог. р-ну: Мобір (2005, НМ, 8); Мобір (2011, УШ); 4) с. Нивочин Бог. р-ну: Мобір (2011, УШ); 5) с. Пороги Бог. р-ну: Мобір (2011, УШ); 6) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Мобір (2011, Бойко); 7) с. Парище Надв. р-ну: Мобір (1998, Мих., 199); 8) с. Радча Тисм. р-ну: Мобір (2012, БЛ⁵, 254); 9) с. Сілець Тисм. р-ну: Мобір (1995, ТМН, 45); Мобір (2002, СНЧ, 43); 10) с. Тязів Тисм. р-ну: Мобір (1995, ТМН, 49). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *мобір* ‘мочар; те саме, що багно; драговина, трясовина’ (ВТС, 542), ‘драговина, трясовина’ (Лісняк, 360), ‘трясовина, заболочена місцевість’ (ГГ, 124, 126), ‘мокра заболочена місцевість; трясовина; низовина з підґрунтовими водами; мокре місце між узгір’ями’ (Мар., 237), ‘багно, трясовина, драговина’ (Онишк., I, 455), ‘трясовина; заросле й багнiste місце’ (Jurkowski, 154). Вони вказують на характер ґрунтів на місцевостях.

Мобі́р², -и; ж.; кутки; **1** с. Гута Бог. р-ну: Мобі́р (2011, УШ); **2** с. Сілець Тисм. р-ну: Мобі́р (2002, СНЧ, 43). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань заболочених місцевостей (низовин) (див. вище), на яких розкинулися кутки.

Мобі́р³, -и; ж.; ліс; с. Раківчик Кол. р-ну: Мобі́р (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочі́р* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в лісі.

Мобі́ра¹, -и; ж.; заболочені місцевості (урочища); **1** с. Рашків Гор. р-ну: Мобі́ра (2008, УШ); **2** с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Мобі́ра (2000, ЕКол., III, 55); Мобі́ра (2006, КГ, 19); Мобі́ра (2007, IBV, 12); **3** с. Матеївці Кол. р-ну: Мобі́ра (2011, УШ); **4** с. Мишин Кол. р-ну: Мочара (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 136, арк. 50); Мобі́ра (2011, УШ); **5** с. Молодятин Кол. р-ну: Мобі́ра (2008, БГ, 10); **6** с. Нижній Вербіж Кол. р-ну; вар. *Мочара*: Мочара (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 276, арк. 26); Мочара (1995, НВ, 8); Мобі́ра (2012, БЛ⁵, 254); **7** с. Слобода Кол. р-ну: Мобі́ра (2010, УШ); **8** с. Сопів Кол. р-ну: Мобі́ра (1994, ІСС, 5); **9** с. Іллінці Снят. р-ну: Мобі́ра (2011, УШ); **10** с. Троїця Снят. р-ну: Мобі́ра (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *мочі́ра* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів в урочищах.

Мобі́ра², -и; ж.; кутки; **1** с. Рашків Гор. р-ну: Мобі́ра (2008, УШ); **2** с. Матеївці Кол. р-ну: Мобі́ра (2011, УШ); **3** Мишин Кол. р-ну: Мобі́ра (2011, УШ); **4** с. Слобода Кол. р-ну: Мобі́ра (2006, КВС, 147); **5** с. Сопів Кол. р-ну: Мобі́ра (2006, КВС, 147); Мобі́ра (2011, УШ); **6** с. Троїця Снят. р-ну: Мобі́ра (2011, УШ); Мобі́ра (2012, НПС, 227). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань заболочених місцевостей (див. вище), у яких або біля яких розкинулися кутки.

Мобі́рú, -ів; мн.; пасовище; с. Загайпіль Кол. р-ну: Мобі́ри (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *мочі́ра* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на пасовищі.

Мочі́рка, -и; ж.; урочище (пасовище); с. Тростянець Снят. р-ну: Мочі́рка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочі́рка*, дем. від *мочі́ра* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в урочищі.

Мочі́ркú, -ок; мн.; пасовища; **1** с. Перерісль Надв. р-ну: Мочі́рки (1998, Мих., 199); **2** с. Рудники Снят. р-ну: Мочі́рки (2012, БЛ⁵, 254). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *мочі́рка* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на пасовищах.

Мочі́ро́к¹, -рка; ч.; болітце; с. Лука Гор. р-ну: Мочі́рок (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мочі́рок*, дем. від *мочі́р* (див. вище).

Мочі́ро́к², -рка; ч.; лісове урочище; с. Лука Гор. р-ну: Мочі́рок (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування боліття (див. вище), яке розташоване в урочищі.

Мочу́ла, -ів; мн.; поле; с. Репужинці Гор. р-ну: Мочу́ла (2012, БЛ⁵, 254). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *мочу́ло* (< псл. **močudlo*) 'т. с., що *мочило* – водойма, призначена для мочіння конопель або льону', пор. *мочило* 'місце (заглибина, ковбана й т. ін.) для мочіння конопель, льону тощо' (ВТС, 542), 'болотистий ставок; місце, де вода не висихає і де звичайно мочать коноплі' (Онишк., I, 455), 'яма для вимочування конопель, льону' (ГГ, 105).

Мочу́ло, -а; с.; потоки; **1** п. Млинівки л. Пруту л. Дунаю; сс. Хлібичин, Борщів Снят. р-ну; інша назва – *Крисівка*: Крисівка, у с. *Бориців* – Мочу́ло (2003, УШ); **2** л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; сс. Княже, Залуччя Снят. р-ну: Мочу́ло (2011, КПЧ, 21). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *мочу́ло* (див. вище). Вони вказують на те, що потоки колись використовувалися для мочіння конопель або льону. Інша назва потоку, що вживається у с. Хлібичин, є суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Криса*, пор. п-ще *Криса* (ІФД, 284).

Мобі́шків Провал, -ового, -у; ч.; яр; с. Семаківці Гор. р-ну: Мобі́шків Провал (2012,

БЛ⁵, 254). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *провал* ‘провалля; глибокий яр’ (Мар., 245), ‘пропасть’ (Лісняк, 360), ‘долина ріки чи потоку; пропасть, яр’ (Jurkowski, 121), ‘пропасть’ (ГТЗП, 360), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Мошків*, що вказує на належність яру та землі навколо нього в давнину *Мошку*, пор. єврейське особове ім’я *Мошко* < *Мойсей* (СУГ, 343).

Мошкова¹, -ої; ж.; гора; 239 м; м. Тлумач: Мошкова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Мошко* (див. вище).

Мошкова², -ої; ж.; криниця; с. Черніїв Тисм. р-ну: Мошкова (2009, БЛ⁵, 178). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Мошко* (див. вище).

Мошкова Долина, -ої, -и; ж.; поля; 1) с. Острівцеь Гор. р-ну: Мошкова Долина (2008, УШ); 2) с. Виноград Кол. р-ну: Moszkowa Dolina (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 169, арк. 4); Мошкова Долина (2012, БЛ⁵, 255). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивними членами – присвійний прикметник *Мошкова*, що вказує на належність полів у давнину євреям *Мошкам*.

Музіків Бєріг, -ового, -егу; ч.; підвищення; с. Турка Кол. р-ну: Музіків Бєріг (2012, БЛ⁵, 255). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *бєріг* зі значенням ‘горб, підвищення, гірка, пагорб’ (УЗГ, 167), ‘круча; невелике підвищення’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Музіків*, що вказує на належність землі в давнину на підвищенні *Музиці*, пор. п-ще *Музика* (ІФД, 319).

Муйштир, -у; ч.; поле; с. Вільхівці Гор. р-ну: Муйштир (1999, ТФП, 9); Муйштир (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника поля, пор. п-ще *Муйштир* (Експ.).

Мунчєл, -у; ч.; хребет; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Менчил*, *Менчїл*: Menczył (1935, МТ Porohy); Менчул (1976, ТК Б); Менчїл (2003, ДСК, 214); хр. Менчїл (2006, ГЦСЧ); Мунчел (2011, К РР). – Назва утворена семантичним способом від рум. апелятива *muncel* ‘горб’ (РУС, 303); пор. також рум. *munte* ‘гора’, франц. *moimt*, *montagne*; англ. *mount* ‘гора’, ісп. та італ. *monte* ‘гора’ < лат. *mons*, *montis* ‘гора; гірський ланцюг; гори’ (СНГТ, 380).

Муралів, -евого; ч.; урочище (кол. зруб); с. Чортовець Гор. р-ну: Muralów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 6, арк. 37); Murałów (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 125, арк. 57); Muralow (1933, МТ К). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Мураль*, пор. п-ще *Мураль* (СП, 242).

Муравський, -ого; ч.; урочище (поле); с. Лука Гор. р-ну: Муравський (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, який колись володів полем в урочищі, пор. п-ще *Муравський* (СП, 242).

Мурашівка, -и; ж.; урочище (поле); с. Пробабин Гор. р-ну: Мурашівка (1960, Кобил., ДІМ, 11); Мурашівка (2009, ГСС, 13). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *мурашівка* ‘місце, де водяться мурашки’ (Експ.).

Муріваниця¹, -ї; ж.; поле; с. Ганнусівка Тисм. р-ну; вар. *Мурованиці*: Мурованиця (1995, ТМН, 15); Мурованиці (2000, Ост., 9); Мурованиця (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *мурованиця* ‘вимуруваний з каміння чи цегли об’єкт’, пор. *мурованиця* ‘кам’яний дім’ (Грінч., II, 456). Це могла бути церква чи оборонна споруда – фортеця, яка стояла колись на теперішньому полі. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни з м’яким приголосним основи та шиплячим мають закінчення *-і* замість літературного *-а*.

За народним переказом, це була камінна церква. Одного разу з неї вийшла вагітна жінка. Їй було важко йти, і вона спересердя сказала, щоби та церква завалилася. Так

і сталося. Церква розвалилася, коли в ній було повно людей (ТМН, 15).

Муріваниця², -і; ж.; горб; с. Побережжя Тисм. р-ну; вар. *Мурованка*: Мурованиця (1975, АСЗ, I, 771); Мурованка (1982, АПП, 116). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мурованиця* (див. вище) або від *мурованка* ‘мурована кам’яна будівля’. Очевидно, йдеться тут про вимуровані оборонні споруди, які були колись на горбі.

Відомий археолог Я. Пастернак робив колись розкопки на цьому горбі й знайшов останки камінної округлої церкви-фортеці, яка датується XIII ст. (АСЗ, I, 771).

Муріванка¹, -и; ж.; криниця; с. Репушинці Гор. р-ну: Мурованка (2012, БЛ⁵,

255). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мурованка* зі значенням ‘мурована каменем криниця’ (Експ.).

Муріванка², -и; ж.; куток; с. Назавизів Надв. р-ну: Мурованка (1998, Мих., 199); Мурованка (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *мурованка* зі значенням ‘мурована кам’яна будівля’ (Експ.). Вона вказує на те, що куток виник навколо вимурованої колись будівлі.

Мушківське, -ого; с.; урочище (пасовище, поле); с. Молодків Надв. р-ну: Мушківське (1998, Мих., 199). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Мушко*, пор. особове ім’я *Мушко* < *Мусій* (СУІ, 244).

Н

На бáзі; поле; с. Палагичі Тлум. р-ну: На базі (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта на певній місцевості чи на іншому об’єкті, та апелятива *база* ‘склад, місце зберігання різних продуктів, товарів’ (ВТС, 33) у місцевому відмінку. Вона вказує на те, що поле розміщується на місцевості, де є чи був такий склад товарів.

На Бáлкax; горб; 325 м; с. Пилипи Кол. р-ну: *wzgórze Na Bálkach* (1880, SG, I, 144); *Na Bálkach* (1904 (1877), KuK Kutu). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Балки* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування горба.

На Бáришy; лісове урочище; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: На Баришу (1960, Кобил., ДЛМ, 113). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Бариш* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування цього топооб’єкта.

На Берегáх; хутір; с. Лука Гор. р-ну: *Na Brzegach* (1900, SGG, 215); *На Берегах* (2001, Проц., 31). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування узвишшя *Береги* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування хутора.

На́бережна, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Набережна (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *набережна* ‘вулиця на березі ріки’ (ВТС, 549). Вона вказує на місце розташування кутка.

На Болотáх; куток; с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: *Na Błotach* (1933, МТ К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Болота* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

На болотáх; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: *Na błotach* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 112, арк. 162); *На болотах* (2011, УШ) – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *болота*, мн.

від *болото* 'мокра заболочена низина; мокре місце між горбами' (Мар., 218), 'грузьке місце з надмірно зволуженим ґрунтом' (Лісняк, 360), 'розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою' (СБГ, 35–36) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На болоті́; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: На болоті (1998, От., 16); На болоті (2006, КВС, 116); На болоті (2011, УШ) – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *болото* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

На Босках; поле; с. Вікняни Тлум. р-ну: На Босках (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування колишнього поля, а пізніше фільварку *Боске* (див. вище) у місцевому відмінку множини. Вона вказує на місце розташування поля.

На Бочénках; полонина; с. Манява Бог. р-ну: Na Boczenkach (1874, EKG, II, 26); połonina "Na Boczenkach" (1880, SG, I, 66). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кутка *Боченки* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування полонини.

На брига́ді; куток; с. Баб'янка Кол. р-ну: На бригаді (2006, КВС, 5). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *бригада* 'місце, де знаходяться управлінські та господарські будівлі відділку колгоспу чи іншої сільськогосподарської артілі' (Експ.) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

На Бúковинках; поле; с. Горохолина Бог. р-ну: Na Bukowinkach (1932, MT S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації

ції прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Буковинки* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці колишнього букового лісу.

На Бурдéях; куток; с. Петрів Тлум. р-ну: Na Burdejach (1926, MT T). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування хутора *Бурдеї* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на те, що куток виник на землях названого вище хутора.

На бур'яна́х; куток; м. Тисмениця: На бур'янах (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *бур'яни*, мн. від *бур'ян* 'трав'яниста рослина, що не культивується людиною, але росте в посівах культурних рослин, а також на необроблюваних землях' (ВТС, 68), у місцевому відмінку. Вона вказує на місце виникнення кутка.

На валáх¹; кол. хутір, тепер куток; с. Лука Гор. р-ну: Na Wałach (1900, SGG, 215); Na wałach (1914, GKK); На валах (1982, АПП, 117). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *вали*, мн. від *вал* 'високий земляний насип навколо поселення, міста або фортеці для захисту від ворога' (ВТС, 73), у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

На валáх²; урочище; с. Хотимир Тлум. р-ну: На валах (1982, АПП, 124). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *вали*, мн. від *вал* (див. вище), у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

На валу́; куток; м. Снятин: На валу (1982, КС, 150). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-

во-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *вал* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

На Вашківськiм; криниця; с. Видинів Снят. р-ну: На Вашківськiм (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Вашківське* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування криниці.

На верх́ах; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну; вар. *На верх́ах*: На верх́ах (2006, КВС, 44); На верх́ах (2007, ЕКол., V, 19); На верх́ах (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *верхи* зі значенням ‘горби, підвищення’ в місцевому відмінку, пор. *верх* ‘гора; вершина гори’ (Мар., 218), ‘верхній край; гора, підвищення’ (Лісняк, 359). Вона вказує на місце розташування урочища. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

На Верх́ах; куток; с. Тязів Тисм. р-ну: На Верх́ах (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та ороніма – найменування узвишшя *Верхи* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

На вiвoзi; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: На вивoзi (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *вивіз* ‘недовге, але круте підвищення на дорозі; підвищення’ (Мар., 220), ‘невеликий земляний насип’ (Лісняк, 359), ‘гірська ущелина; вузька доріжка’ (Нг., 51), ‘дорога, що йде вгору’ (Онишк., I, 97) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

На Вiльшiнi; кол. хутір біля с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Na Wilczynie (1855,

AKKGL, Bl. 44). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісового урочища *Вiльшина* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування хутора.

На волóвнi; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: На волóвнi (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *воловя* ‘будівля для утримування волів’ (ВТС, 156) у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування кутка біля цієї будівлі.

Нага́йчикiв Пóтiк¹, -ового, -оку; ч.; потік; бас. Бистриці п. Дністра; с. Тязів Тисм. р-ну: Нагайчиків Потік (1995, ТМН, 49). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Нагайчиків*, що вказує на належність гідрооб’єкта та землі навколо нього в давнину *Нагайчикові*, пор. п-ща *Нагай* (ІФД, 320), *Нагайчик* (Експ.).

Нага́йчикiв Пóтiк², -ового, -оку; ч.; поле; с. Тязів Тисм. р-ну: Нагайчиків Потік (1995, ТМН, 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося поле.

На Гаю́; урочище; с. Лука Гор. р-ну: На Гаю (1978, Гор., 35). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісового урочища *Гай* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Нагвiзд, -озду; ч.; поле; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Нагвiзд (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *на-* від апе-

лятива *гвізд* 'ліс', 'ліс у гірській місцевості' (див. *Гвізд*). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці колишнього лісу.

Нагір'я¹, -я; с.; узвишшя; **1**) смт Солотвин Бог. р-ну: Нагір'я (2011, УШ); **2**) с. Палагичі Тлум. р-ну: Nagórze (1905 (1874), KuK TT); Нагір'я (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *нагір'я* 'гірська територія, для якої є характерним поєднання плоскогір'їв із гірськими хребтами' (ВТС, 555), 'рівнина на підвищенні' (СНГТК, 125).

Нагір'я², -я; с.; кол. присілок, тепер куток; смт Солотвин Надв. р-ну: Nagórze (1913, GKS); Nagórze (1935, MT N); przysiółek Nagórze (2000, PBWG, 132); Нагір'я (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишшя (див. вище), на якому розкинувся куток.

На горбі; поля; **1**) с. Монастирок Гор. р-ну: На горбі (2012, Експ.); **2**) с. Михальче Гор. р-ну: На горбі (2008, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191) у місцевому відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

На Горі; поле; с. Підгір'я Бог. р-ну: Na Górze (1880, KuK S); Na Górze (1932, MT S); На Горі (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та ороніма – найменування підвищення *Гора* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На горі¹; кутки; **1**) с. Виноград Гор. р-ну: На горі (1988, КК, 593); На горі (2008, УШ); **2**) м. Снятин: На горі (2012, НПС, 22). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС,

191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359) у місцевому відмінку. Вони вказують на розташування кутків на підвищених місцях, пор. куток *На долині*.

На горі²; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: На горі (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *гора* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування урочища на підвищеному місці.

Нагорінка, -и; ж.; кутки; **1**) с. Колінки Гор. р-ну: Нагорінка (2008, УШ); Нагорінка (2011, Експ.); **2**) с. Раковець Гор. р-ну: Нагорінка (2008, УШ); **3**) с. Хмелева Гор. р-ну: Нагорінка (2004, Експ.). – Назви утворені за допомогою суфікса *-к(а)* від прикметника *нагоряний* (розм. – *нагориний*) 'нагірний' (ЕСУМ, I, 562). Вони вказують на розташування кутків на підвищеннях.

Нагорянка, -и; ж.; горб; с. Колінки Гор. р-ну: Нагорянка (2004, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від прикметника *нагоряний* (див. вище). Вона вказує на розташування горба на підвищенні.

На грєблі; куток; с. Вербівці Гор. р-ну; інша назва – *На долині* (див. далі): На грєблі, інша назва – На долині (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *грєбля* 'гідротехнічна споруда, що перегороджує річку або інший водотік для створення водосховищ, одержання енергії і т. ін.' (ВТС, 197), 'загата; рів, вал, окіп; викопана або накидана стежка, ярок' (ЕСУМ, I, 589) у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування кутка на місцевості, де була колись така гідротехнічна споруда.

На Давідовім; пасовище; с. Тростянець Снят. р-ну: На Давидовім (2012, БЛ⁴, 202). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування ґрунту *Давидове* в місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування пасови-

ща. В основі мікротопоніма лежить особове ім'я *Давид* (СУІ, 98).

Надберезжя, -я; с.; кол. хутір, об'єдн. з с. Назавизів Надв. р-ну: х. Надбережжя (1947, АТП, 510); Надбережжя (1961, ІФ АТП¹, 80). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *надбережжя* 'смуга землі вздовж берега' (ВТС, 557). Вона вказує на місце розташування хутора.

Над берізка́ми; поле; с. Городниця Гор. р-ну: Над берісками (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта вище від іншого об'єкта чи суб'єкта, та апелятива *берізки* 'березові зарості; березовий ліс' (СНГТ, 24) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над болото́м; поле; с. Хом'яківка Снят. р-ну: Над болотом (2005, ХМ, 8). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *болото* 'мокра заболочена низина; мокре місце між горбами' (Мар., 218), 'грузьке місце з надмірно зволуженим ґрунтом' (Лісняк, 360), 'розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою' (СБГ, 35–36) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Надви́шновець, -івця; ч.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Надвишновець (2002, СНЧ, 44). – Назва утворена за допомогою префікса *над-* від мікротопоніма – найменування урочища *Вишновець* (див. вище), над яким розкинулося урочище.

Над вільшею; нива; с. Прибилів Тлум. р-ну: Над вільшею (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *вільша* 'вільхові зарості' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування ниви.

Надві́рна, -ої; ж.; місто; р. ц.; м/р; віддаль до Івано-Франківська – 35 км; Nadwórna

(1596, Horn., 281); Nadwórna (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Nadwórna (1711, AGZ, XXV, 108); Nadwórna (1787, ЛШДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 56); Nadwórna (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Nadwórna (1885, SG, VI, 866); Надвірна (1947, АТП, 506); Надвірна (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Місто виниклодесь у II половині XVI ст. як придвірне поселення, у якому жила челядь, що обслуговувала Пнівський замок відомих польських магнатів Куропатів. Його назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *надвірна*, який входив до складу словосполучення (пол.) *nadwórna wieś* 'придворне, двірське село' (ПУС, I, 592).

Надві́рнянське, -ого; с.; передмістя м. Коломия; вар. *Надвірнянське передмістя*: Nadwornauer Vorst. (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Nadwórnianśky (1880, VOV, 342); Nadwórnianśkie (1900, SGG, 292); Надвірнянське передмістя (2008 (1877), Вайгель, 69). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *надвірнянське* 'яке знаходиться, розташоване з боку м. *Надвірна* (див. вище)'. Варіант назви ускладнений відповідним номенклатурним терміном.

Над Гайко́м; поле; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Над Гайком (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Гайок* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування цього топооб'єкта.

Надга́йне, -ого; с.; поле; с. Будзин Тлум. р-ну: Надгайне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *надгайне* 'розташоване над *гаєм* – дубовим лісом, який проростав колись уздовж поля'.

Надглибо́ка, -ої; ж.; поле; с. Підвербці Тлум. р-ну: Надглибока (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *над-* від мікротопоніма – найменування долини *Глибока* (див. вище), над якою розкинулося поле.

Над Гло́ваком; ліс; с. Бортники Тлум. р-ну: Над Гловаком (2011, УШ). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та антропоніма – прізвища *Гловак* в орудному відмінку, пор. п-ще *Гловак* (ІФД, 223). Вона вказує на місце розташування лісу.

Над Гнило́хою; урочище; с. Делева Тлум. р-ну: Над Гнилохою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Гнилоха* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Над Горбо́ю¹; поле; с. Поточище Гор. р-ну: Над Горою (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та ороніма – найменування підвищення *Гора* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над Горбо́ю²; куток; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Над Горою (2005, УКС, 6). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та опорного компонента ороніма – найменування підвищення *Карпова Гора* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Над дубі́ною; поле; с. Одаїв Тлум. р-ну: Над дубиною (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *дубина* ‘місце, де ростуть дуби; дубовий ліс’ (Лісняк, 362) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Наджо́ліб, -обу; ч.; поле; с. Княже Снят. р-ну: Наджоліб (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *над-* від апелятива *жоліб* ‘глибока й вузька долина; долина між двома горами чи пригірками; долина потоку’ (Мар., 227), ‘вузька долина’ (Лісняк, 359). Вона вказує на розташування поля на горбі, що півколом оточує долину.

Наді́я, -ї; ж.; кол. хутір біля міста Станіславів (тепер – Івано-Франківськ): *Nadzieja* (1855, AKKGL, Bl. 44); *Nadzieja* (1880, KuK S). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *надія* ‘сподівання’ (СУМ, V, 70). Вона вказує на те, що засновники хутора сподівалися отримати з нього добрі прибутки. Можлива також мотивація цього мікротопоніма особовим ім’ям *Надія*, яке міг мати хтось із членів родини, яка заснувала хутір.

Над Ка́менем; урочище; с. Олешів Тлум. р-ну: *Nad Kamieniem* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 111, арк. 67); *Nad Kamieniem* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 192, арк. 63); *Nad Kamieniem* (1905 (1874), KuK TT). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Камінь* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування топооб’єкта.

Надка́мінна, -ої; ж.; гора; 314,9 м; смт Єзупіль, с. Козина Тисм. р-ну: Надкаменная (1976, ТК Г); Надкамінна (2003, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *над-* від гідроніма – найменування потоку *Камінний* (див. вище), над яким підноситься гора. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Надка́мінне, -ого; с.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Надкамінне (2002, СНЧ, 44). – Назва утворена за допомогою префікса *над-* від варіанта мікротопоніма – найменування лісового урочища *Камінне* (див. *Кам’яне*), над яким розкинувся цей топооб’єкт.

Над кана́лом; поле; с. Матеївці Кол. р-ну: Над каналом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *канал* ‘наповнене водою штучне річище між водоймищами для зрошування ґрунтів, осушування боліт або стоку води’ (ВТС, 413) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над Кузе́нковим Ві́возом; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Над Кузенковим Вивозом

(2004, Ром., 12); Над Кузенковим Вивозом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *над* (див. вище) та дромоніма – найменування дороги *Кузенків Вивіз* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над лавка́ми; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Над лавками (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-апелятивного комплексу, що складається з приємника *над* (див. вище) та апелятива *лавки*, мн. від *лавка* ‘дошка (або декілька дощечок) на стояках, на яку сідають або кладуть, ставлять що-небудь’ (ВТС, 477), ‘дошка, по якій переходять через потік або річку’ (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на те, що поле розташоване на місцевості, під якою є пристрій для сидіння або обладнані переходи через річку.

Над лева́дами; поле; с. Будилів Снят. р-ну: Nad Lewadami (1933, MT Sn.); Над левадами (1982, КС, 150). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-апелятивного комплексу, що складається з приємника *над* (див. вище) та апелятива *левади*, мн. від *левада* ‘присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами’ (ВТС, 482), ‘низовина, поросла травой (іноді біля річки)’ (Лісняк, 359), ‘мокра низовина; лісок на низовині із кущів (особливо ліщини)’ (Мар., 234), ‘обкопане або обгороджене місце для сінокосу поблизу садиби’, ‘лука, оболонь, заплава, пасовисько’, ‘площа біля церкви’ (Торч., 270), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Надлі́скі, -ів; мн.; поле; с. Княже Снят. р-ну: Надліски (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *над-* від апелятива *ліски*, мн. від *лісок* ‘невеликий ліс’ (Череп., 124). Вона вказує на розташування поля на підвищенні, на схилах якого проростають три ліски.

Над лóзами; урочище (поле); Над лозами (2007, Вікн., 24); Над лозами (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалі-

зації та онімізації приємниково-апелятивного комплексу, що складається з приємника *над* (див. вище) та апелятива *лози* ‘зарості лози – народної назви деяких кущових порід верби’ (ВТС, 494) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На Дмі́тровім; ставок; смт Чернелиця Гор. р-ну: На Дмитровім (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *на*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта на певній місцевості, та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Дмитрове* в місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування ставка. В основі мікротопоніма лежить особове ім’я *Дмитро* (СУІ, 107).

Над Мі́льком; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Над Мільком (2004, Ром., 12); Над Мільком (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *над* (див. вище) та антропоніма – особового імені *Мілько* < *Еміль* (СУІ, 116) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування поля над садибою чоловіка з названим вище іменем.

Над мла́кою; поле; с. Королівка Тлум. р-ну: Над млакою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-апелятивного комплексу, що складається з приємника *над* (див. вище) та апелятива *млака* ‘заболочена низовина, трясовина’ (Мар., 236; ВТС, 533), ‘заболочена низина; багно; трясовина’, ‘заболочена низина, трясовина’ (Лісняк, 360) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На Дóвгих¹; болото; с. Ганьківці Снят. р-ну: На Довгих (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *на*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта на певній місцевості, та мікротопоніма – найменування урочища *Довгі* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування болота.

На Дóвгих²; криниця; с. Ганьківці Снят. р-ну: На Довгих (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Довгі* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування криниці.

На До́лінах; поле; с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: На Долинах (1975, АСЗ, I, 717). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кутка *Долини* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На до́ліні; кутки; 1) с. Вербівці Гор. р-ну; інша назва – *На греблі* (див. вище); На долині, інша назва – *На греблі* (2012, МП); 2) с. Виноград Гор. р-ну: На долині (1988, КК, 593); На долині (2008, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *долина* зі значенням ‘низина’ (Лісняк, 359) у місцевому відмінку. Вони вказують на розташування кутків на знижених місцях, пор. куток *На горі*.

Надо́лінне, -ого; с.; урочище (поле); с. Лука Гор. р-ну: Надолинне (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *надолинне* ‘яке розташоване на долині’.

На До́лішнім Ку́ті; криниця; с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: На Долішнім Куті (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування частини села *Долішний Кут* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування криниці.

Надорóжна¹, -ої; ж.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 4 км, до Івано-Франківська – 36 км; давня назва – *Дорожне*: Drozno (1420, AGZ, VII, 48); Dorożne (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Dorazni ad Tłumacz (1658,

ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Dorozne ad Tłumacz (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Nadorożne (1707, ODZH, 230); Nadorożna (1735, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Nadorożna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 9, спр. 54); Nadorożna (1855, АККГЛ, Bl. 45); Nadorożna (1885, SG, VI, 861); Надорожна (1947, АТП, 518); Надорожна (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Давня назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *дорожне* ‘село, розташоване вздовж дороги’ (Худ.², 161). Ідеться про стару дорогу, яка вела з міста Тлумача до Тисмениці. Десь на початку XVIII ст. село почало називатися *Надорожна* < *надорожна* ‘яка розкинулася на дорозі’.

Надорóжна², -ої; ж.; гора; 386 м; с. Надорожна Тлум. р-ну: Nadorożna (1855, АККГЛ, Bl. 45); Nadorożna (1880, SG, I, 648); Nadorożna (1905 (1874), KuK TT); Надорожна (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє гора.

Над пото́ком; горб; с. Пужники Тлум. р-ну: Над потоком (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування горба.

Надра́гівські Нивині́, -их, -ин; мн.; урочище; с. Нивочин Бог. р-ну: Надрагівські Нивини (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *нивини*, мн. від *нивина*, дем. від *нива* ‘ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле’ (ВТС, 621), а атрибутивним членом – прикметник *Надрагівські*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Надразі*, пор. п-ще *Надрата* (ІФД, 320).

На Дра́невім; криниця; с. Ганьківці Снят. р-ну: На Драневім (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Дране́ве* в місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування криниці. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Дрань*, пор. п-ще *Дран* (ПЗУ, 208).

Надрі́ка, -и; ж.; куток; с. Золота Липа Тлум. р-ну: Надріка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *над-* від апелятива *рі́ка* ‘водний потік, що живиться із джерела або стоком атмосферних опадів і тече по видовженнях зниженнях рельєфу від верхів’я до гирла’ (ВТС, 1036). Вона вказує на розташування кутка над рікою *Золота Липа* (див. вище).

Над ріко́ю¹; поле; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Над рікою (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *рі́ка* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування поля над рікою Дністер.

Над ріко́ю²; куток; с. Будзин Тлум. р-ну: Над рікою (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *рі́ка* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Над са́дом; поле; с. Поточище Гор. р-ну: Над садом (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *са́д* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над сві́дником; поле; с. Ісаків Тлум. р-ну: Над свідником (2012, Експ.). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *свiдник* ‘зарості свиду’ (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над Сви́ніловом; поле; с. Одаїв Тлум. р-ну: Над Свиноголом (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та мікротопоніма – найменування колишнього хутора *Свинилів* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над селом¹; поле; с. Княже Снят. р-ну: Над селом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *се́ло* ‘населений пункт (звичайно невеликий), жителі якого займаються переважно обробіткою землі’ (ВТС, 1113) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування поля на підвищенні, що височіє над цим населеним пунктом.

Над селом²; урочище; с. Гостів Тлум. р-ну: Над селом (2009, НСГ, 9); Над селом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *се́ло* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Над Се́невом; лісове урочище; с. Стриганці Тисм. р-ну: Над Сеневом (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та антропоніма – особового ім’я *Сень* < *Семен* (СҮІ, 332) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Над скало́ю; поле; с. Жабокруки Тлум. р-ну: Над скалою (2009 (1874), ПЗАП, 13). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над*

(див. вище) та апелятива *скала* 'скеля' (ВТС, 1131) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування поля *над скалою* Петрунячка (див. далі).

Надста́в, -у; ч.; урочище; с. Колінці Тлум. р-ну: Надстав (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *над-* від апелятива *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185). Вона вказує на місце розташування урочища.

Над става́ми; поля; 1) с. Похівка Бог. р-ну: Над ставами (2011, УШ); 2) с. Вільхівці Гор. р-ну: Над ставами (1999, ТФП, 9); Над ставами (2012, Експ.); 3) с. Чортовець Гор. р-ну: Над ставами (2007, ССЧ, 29); 4) с. Борщівська Турка Снят. р-ну: Над ставами (2012, НПС, 63). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *стави*, мн. від *став* (див. вище), в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

Надставкú, -ів; мн.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: Надставки (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *над-* від мікротопоніма – найменування кутка *Ставки* (див. далі), над яким розкинулося урочище.

Над ставко́м; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Над ставком (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *ставок*, дем. від *став* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над ставо́м¹; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Над ставом (2004, Ром., 12); Над ставом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *став* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над ставо́м²; куток; с. Гостів Тлум. р-ну: Над ставом (2009, НСГ, 9). – Назва утворена

способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *став* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Над Ставо́м; урочище; с. Колінці Тлум. р-ну: Над Ставом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та мікротопоніма – найменування пасовища *Став* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Над стадіо́ном; лісове урочище; с. Вікняни Тлум. р-ну: Над стадіоном (2007, Вікн., 24); Над стадіоном (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *стадіон* 'комплексна спортивна споруда, яка складається з футбольного поля, майданчиків, бігових доріжок, трибун для глядачів, допоміжних приміщень і призначена для тренувань і змагань з різних видів спорту' (ВТС, 1186) в орудному відмінку. Вона вказує на місце проростання лісу.

Над ста́нами; болото; площа 2,9 га; смт Гвіздець Кол. р-ну: Над станами (1995, ПЗФ, 35); Над станами (2000, ПЗТ, 261). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *стани* 'місця тимчасового розташування польових, мисливських і т. ін. бригад у період сезонної роботи, промислу тощо' (ВТС, 1187) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування болота, яке є заповідним урочищем (ПЗТ, 261).

Над Сті́нками; урочище; смт Єзупілля Тисм. р-ну: Над Стінками (1997, Єз., 189). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та ороніма – найменування підвищення *Стінки* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Надстінюшна, -ої; ж.; урочище (нива); с. Стриганці Тисм. р-ну: Надстінюшна (2011, Осташі). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *надстінюшна* ‘розташована над горою й лісом *Стінки* (див. далі)’.

Надстінюшні, -іх; мн.; поля; с. Стриганці Тисм. р-ну: Надстінюшні (2001, Осташ², 76). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *надстінюшні* ‘розміщені над горою й лісом *Стінки* (див. далі)’.

Над Стінюю; поле; с. Будзин Тлум. р-ну: Над Стінюю (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Стіна* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над Терновицею; поле; с. Гостів Тлум. р-ну: Над Терновицею (2009, НСГ, 9). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Терновиця* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над Хашами; урочище; с. Потічок Снят. р-ну: Над Хашами (2012, НПС, 179). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Хаші* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Над церквою; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: Над церквою (2007, Вікн., 24); Над церквою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та апелятива *церква* ‘будівля, у якій відбувається християнське богослужіння (СУМ, XI, 202) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Над Черленою; поле; с. Городниця Гор. р-ну: Над Черленою (2012, Експ.). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *над* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Черлена* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На Елєвім; куток; с. Красна Надв. р-ну: На Елевім (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта певній місцевості, та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Елеве* (*Іллеве*) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце виникнення кутка. В основі мікротопоніма лежить особове ім’я *Ель* < *Ілля* (Експ.).

Назавізів¹, -ова; ч.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 4 км, до Івано-Франківська – 30 км: Nyezawazow (1447, AGZ, XII, 160), Nazawyazow (1469, ŻDz, 18/1, 299); Nazawiezow (1578, ŻDz, XVIII/1, 96); Nazawizów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 78); Nazawizów (1885, SG, VI, 943); Назавизів (1947, АТП, 510); Назавизів (2009, ІФ АТП⁷, 168). – Назва вживалася колись, як свідчать її фіксації в XV–XVI ст., у формі *Назавязовъ*, що є суфіксальним утворенням на *-овъ* з топографічним значенням від прийменникової конструкції *на зав’язі*, тобто на зав’язці, на початку, на вихідному пункті, пор. *зав’язъ* ‘зав’язка, початок, вихідний пункт’ (СУМ, III, 64). Вона вказувала на те, що село виникло на зав’язці доріг, які вели на Надвірну, Богородчани та на Тисменицю й Галич. Десь у XVII ст., очевидно, під впливом місцевих говірок, у яких звукосполучення [ja] після апострофа звучить як [ju, je], назва почала вимовлятися як *Назавіузів*, а на письмі передаватися як *Назавізів*. М. Л. Худаш зміну *-я-* на *-і-* в назві вбачає у впливі на неї слів *завіз*, *завізний*, *завізно* (ПКПН, 136). Д. Г. Бучко та М. Л. Худаш вважають цей ойконім посесивним утворенням на *-овъ* (> *-ів*) від антропоніма **Назавиз*, **Назав’язъ* (?) (Бучко, 92; ПКПН, 136), що є, на думку М. Л. Худаша, префіксальним дериватом, який виник від приймен-

никової конструкції *на зав'язь* у результаті її зрощення. Така особова назва могла бути побажальним побутовим народним іменем, даним новонародженому з певною містичною метою, з побажанням, наприклад, бути *“на зав'яз(ок)”* чогось (ПКПН, 136). Однак таке трактування етимології ойконіма видається сумнівним, насамперед з огляду на відсутність фіксацій серед слов'янських антропонімів таких особових імен та неясність їх структури.

Назавізів², -ова; ч.; горб; с. Назавізів Надв. р-ну: Nazawisow (1855, AKKGL, Bl. 48). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

На Закрівецькому; урочище; с. Грабич Кол. р-ну: На Закрівецькому (2006, КВС, 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Закрівецьке* в місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища. В основі мікротопоніма лежить прикметник *закрівецьке* ‘яке належить громаді с. *Закрівиці* (див. вище) або окремим його жителям’.

На зарінку; поле; с. Матеївці Кол. р-ну: На зарінку (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *зарінок* ‘не зарослі кущами кам'янисті береги річки, потоку; кам'янистий луг над річкою’ (Мар., 229), ‘низина, луг біля річки (над річкою)’ (Лісняк, 359), кам'яниста лука над рікою; не зарослі кущами береги річки чи потоку’ (Нг., 52), ‘пологий берег річки, вкритий рінню; рівне місце біля річки, поросле травою’ (ВТС, 324) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Назірна, -ої; ж.; село; Кол. р-н; с/р; нал. до Загайпільської с/р; віддаль до Коломиї – 16 км, до Івано-Франківська – 72 км: Nazurna (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Nazurna (w Nazurnej..., 1670, RRDZH, 57);

Nazurna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 275); Nazurna (1855, AKKGL, Bl. 49); Nazurna (1885, SG, VI, 943); Назірна (1947, АТП, 503); Назірна (2009, ІФ АТП⁷, 169). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного реалоніма – найменування сторожової вежі, з якої колись пильнували навколишню територію, повідомляючи мешканцям прилеглих населених пунктів про наближення ворога й біля якої було засноване село. В основі реалоніма лежить прикметник *назірна* < *надзірна* ‘оглядова’, пор. *надзір* (діал.) ‘нагляд’ (СУМ, V, 66).

На зрубі; поле; с. Стриганці Тисм. р-ну: На зрубі (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *зруб* ‘місце, де було вирубано ліс’ (ВТС, 386) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце облаштування поля.

На Ицковім; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: На Ицковім (2011, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Ицкове* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка

Найдішина, -ої; ж.; урочище (млака); с. Тучапи Снят. р-ну: Найдішина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(a)* від андроніма *Найдиха* – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, очевидно, належало колись урочище, пор. п-ще *Найда* (ІФД, 320).

На камені; урочище; с. Живачів Тлум. р-ну: На камені (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *камінь* зі значенням ‘кам'янистий ґрунт’ (Експ.) у місцевому відмінку. Вона вказує на характер ґрунту в урочищі, де під тонким шаром чорнозему залягає каміння.

На Козарáх; лісове урочище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Na kozarach (1855, AKKGL, Bl. 48). – Назва утворена способом

лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Козарів* (див. вище) у місцевому відмінку множини. Вона вказує на місце розташування урочища.

На копанях; поле; с. Задубрівці Снят. р-ну: На копанях (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *копані*, мн. від *копань* зі значенням ‘яма, наповнена водою’ (Експ.), у місцевому відмінку. Вона вказує на те, що на полі були ями, які утворилися в результаті забору глини на будівництво.

На Коневім; ставок; смт Чернелиця Гор. р-ну: На Коневім (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Коневе* в місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування ставка. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Кінь*, пор. п-ще *Кінь* (Редько, I, 466).

На Кутику; поле; с. Загвіздя Тисм. р-ну: На Кутику (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Кутик* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування цього топооб’єкта.

На Куті; поле; с. Городниця Гор. р-ну: На Куті (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування частини села *Кут* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На лазку; ліс; с. Надорожна Тлум. р-ну: На лазку (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *лазок*, дем. від *лаз* ‘гірський луг;

лісова галявина’ (Мар., 234), ‘лісова поляна’ (Лісняк, 361), ‘сіножать, лука; пасовище’ (ГГ, 109), у місцевому відмінку. Вона вказує на місце простання лісу.

Наливайчик, -у; ч.; верх; смт Солотвин Бог. р-ну: Наливайчик (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська людини, яка могла проживати колись на горі чи володіти тут землею, пор. п-ще *Наливайко* (ІФД, 320).

На лóзах; урочище; смт Заболотів Снят. р-ну: На łozach (1855, AKKGL, Bl. 49). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *лози* ‘зарості лози – народної назви деяких кущових порід верби’ (ВТС, 494) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища та на характер рослинності в ньому.

На Лугах; кол. фільварок, нал. до с. Хмелева Гор. р-ну: Na Łegach (1900, SGG, 213). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Луги* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування фільварку.

На мéжах; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: На межах (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *межі*, мн. від *межа* ‘лінія, що поділяє територію суміжних сіл’ (ВТС, 517), у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

На Мельницькім; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: На Мельницькім (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Мельницьке* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На Млиніщі; криниця; с. Видинів Снят. р-ну: На Млиніщі (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування земельної ділянки (грунту) *Млинище* в місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування криниці. В основі мікротопоніма лежить апелятив *млинище* ‘місце, де колись стояв млин’ (ВТС, 533).

На могiлах; куток; с. Цуцилів Надв. р-ну: На могилах (1982, АПП, 61). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *могили*, мн. від *могила* зі значенням ‘насип на місці поховання’ (ПЗУ, 393), у місцевому відмінку. Вона вказує на розміщення кутка на місцевості, де колись були поховання людей.

На Могiлі; поля; 1) с. Городниця Гор. р-ну: На Могили (2012, Експ.); 2) с. Озеряни Тлум. р-ну: На Могили (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника *на* (див. вище) та оронімів – найменувань горбів *Могила* (див. вище) у місцевому відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

На могiлках; куток; с. Чортовець Гор. р-ну: На могилках (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *могилки*, мн. від *могилка* < *могила* (див. вище), у місцевому відмінку. Вона вказує на розміщення кутка на місцевості, де колись були поховання загиблих у боях із турками й татарами.

На мочері; урочище; с. Корнів Гор. р-ну: На мочері (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *мочера* ‘те саме, що багно; драговина, трясовина’ (ВТС, 542), ‘трясовина, заболочена місцевість’ (ГГ, 124, 126), ‘мокра заболочена місцевість; трясовина; низовина

з підґрунтовими водами; мокре місце між узгір’ями’ (Мар., 237), ‘багно, трясовина, драговина’ (Онишк., I, 455), ‘трясовина; заросле і багнисте місце’ (Jurkowski, 154) у місцевому відмінку. Вона вказує на характер ґрунту в урочищі та на місце його розташування.

Намўлище, -а; с.; поле; м. Тлумач: Намулище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *намулище* ‘місце, вкрите *намулом* – шаром піску, землі, нанесеним водою’, пор. *намул* ‘осади на дні водоймищ із найдрібніших частинок мінеральних та органічних речовин; шар піску, землі, нанесений течією ріки і т. ін.’ (ВТС, 571). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Нани, -ів; мн.; пасовище; с. Тисменичани Надв. р-ну: Нани (1998, Мих., 199). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись пасовищем, пор. особове ім’я *Нань* < *Ананій* (СУІ, 30).

На осoці; урочище (поле); с. Корнів Гор. р-ну: На осoці (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *осока* ‘багаторічна болотна трава родини осокових із довгими гострими листками’ (ВТС, 685), ‘зарості з таких трав’ (Експ.) у місцевому відмінку. Вона вказує на те, що в урочищі колись проростало високе осокове дерево.

На пастiвникў; куток; м. Тисмениця: На пастівнику (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *пастівник* ‘відгороджена під пасовище ділянка землі без житла’ (Грінч., III, 191), ‘місце для пасовища поблизу села (перев. обгороджене)’ (ГГ, 145), ‘огороджене пасовище поблизу загороди’ (Нг., 44), ‘обгороджене пасовище біля хати; (рідко) пасовище в лісі’ (ТГП, 308), ‘пасовище’ (ВТС, 710) в місцевому відмінку. Вона вказує на місце виникнення кутка.

На печёрах; урочище; с. Корнів Гор. р-ну: На печерах (2008, УШ). – Назва утво-

рена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *печери*, мн. від *печера* 'утворена діями підземних вод або вулканічних процесів порожнина в земній корі чи гірському масиві, що має вихід назовні' (ВТС, 757), у місцевому відмінку. Вона вказує на кам'янистий ґрунт в урочищі, багатий на скали й підземні діри та отвори.

На Пиліпівці; ставок; с. Іллінці Снят. р-ну: На Пилипівці (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Пилипівка* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування ставка.

Напівріски, -ок; мн.; поле; смт Обертин Тлум. р-ну: Напівриски (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *напів-* від апелятива *риски*, мн. від *риска* 'незначна частинка, трошки, дуже мало чого-небудь' (ВТС, 1031). Вона вказує на те, що поле колись було розділене на невеличкі шматки.

На Плоскім; урочище; між сс. Вільшаниця та Узин Тисм. р-ну: Na płoskiem (1905 (1877), KuK TT); Na Płoskim (1926, MT T). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Плоске* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

На пліщі; урочище; с. Грабич Кол. р-ну: На площі (2006, КВС, 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *площа* 'поляна в лісі, поросла травою' (Череп., 169), 'яка-небудь ділянка поверхні землі, природно обмежена або спеціально виокремлена з якоюсь метою' (ВТС, 799), 'рівна поверхня' (Худ.², 202), 'рівнина' (Лісняк, 360) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

На Погорільцю; узгір'я; 345 м; с. Пилипи Кол. р-ну: Na Pohorelcu (1880, SG, I, 144);

Na Pohorelcu (1904 (1877), KuK Kutu). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та ороніма – найменування горба *Погорілець* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування узгір'я.

На Потόках; куток; м. Снятин: На Потоках (1982, КС, 150); На Потоках (2012, НПС, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та гідроніма – найменування потоку *Потоки* в місцевому відмінку. Так місцеві жителі називають потік *Потічок* (див. далі). Назва вказує на місце розташування кутка.

На ра́мпи; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: На рампі (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *рампа* 'товарна платформа; залізобенна споруда, з якої вантажать товари та матеріали' (Експ.) у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування кутка на місцевості, де є така споруда.

На Рудні́цькім; криниця; с. Іллінці Снят. р-ну: На Рудницькім (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Рудницьке* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування криниці.

На селі; кутки; 1) с. Корнів Гор. р-ну: На селі (2008, УШ); 2) с. Надорожна Тлум. р-ну: На селі (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *село* зі значенням 'центральна частина сільського поселення' (Експ.) у місцевому відмінку. Вони вказують на місце розташування кутків.

На Серєбрищі; криниця; с. Джурів Снят. р-ну: На Серебрищі (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що

складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Серебрище* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування криниці.

На сіножаті; урочища (поля); **1** с. Корнів Гор. р-ну: На сіножаті (2008, УШ); **2** с. Палагичі Тлум. р-ну: На сіножаті (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *сіножатъ* ‘місце, відведене для косіння трави на сіно’ (ВТС, 1129) у місцевому відмінку. Вони вказують на місця розташування урочищ.

На ставіщах; урочище; с. Рогиця Гор. р-ну: На ставищах (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *ставищі*, мн. від *ставище* ‘місцевість, де є чи був став, ставок’ у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

На Старому Цвинтарі; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: На Старому Цвинтарі (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кладовища *Старий Цвинтар* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Настасина Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Красноставці Снят. р-ну: Настасина Гора (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Настасина*, що вказує на належність землі на горбі в давнину *Настасі*, пор. особове ім’я *Настася* < *Анастасія* (СУІ, 31).

На Стражниці; кол. фільварок, нал. до с. Нижнів Тлум. р-ну; інша назва – *Елеонорів*: Eleonorów, także Na Strażnicy (1900, SGG, 701); Na Strażnicy (1926, МТТ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації

ції прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Стражниця* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування фільварку. Інша його назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Елеонора*, пор. особове ім’я *Елеонора* (СУІ, 115).

Натáлка, -и; ж.; криниця; с. Лука Гор. р-ну: Наталка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від однозвучного антропоніма – особового імені дівчини, яка колись, гуляючи з подругами в лісі, утопила-ся через необережність у цій криниці.

Натáльщина, -ої; ж.; поле (рілля); с. Вільхівці Гор. р-ну: Натальщина (1999, ТФП, 9); Натальщина (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Натальський*, пор. п-ще *Натальський* (Експ.).

На тім боці; куток; с. Борщів Снят. р-ну: На тім боці (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та словосполучення *той* (протилежний) *бік* ‘місце, місцевість, що знаходиться не посередині, а збоку чого-небудь’ (ВТС, 51) у місцевому відмінку. Вона вказує на те, що куток розташований за рікою Прут на острові.

Нáткове, -ого; с.; ліс; с. Саджавка Надв. р-ну: Наткове (1998, Мих., 199). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Натко*, пор. особове ім’я *Натко* < *Гнатко* < *Гнат* (Експ.).

На толоці; кутки; **1** с. Вербівці Гор. р-ну: На толоці (2012, МП); **2** с. Остапківці Кол. р-ну: На толоці (2006, КВС, 113). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *толока* ‘пасовисько (перев. обгороджене); земля, ніколи не орана’ (ГГ, 186), ‘пасовище поблизу села (перев. громадське)’ (ГП, 334), ‘залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби’ (ВТС, 1254) у місцевому відмінку. Вони вказують місця виникнення кутків.

На фільварку; ліс; с. Палагичі Тлум. р-ну: На фільварку (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *фільварок* ‘у феодальній Польщі, Литві, Білорусії та на Україні – комплекс земельних угідь, на яких феодал-поміщик вів власне господарство; у Польщі, Західній Україні та Західній Білорусії (до 1939 р.) – панський маєток із господарчими будівлями; (заст.) хутір або виселок’ (СУМ, X, 595–596) у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування лісу на місці колишнього фільварку.

Нафтобаза, -и; ж.; куток: м. Городенка: Нафтобаза (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування бази для зберігання нафтопродуктів, біля якої розкинувся куток.

На хатках; куток; м. Снятин (куток Микулинці): На хатках (2012, НПС, 27). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *хатки* (розм.) ‘будівлі колишнього панського двору’ (Експ.) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Нахміль, -ю; ч.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну; давня назва – *Нахмельова*: *Nachmielowa* (1934, SDW, № 22, s. 244); *Нахмель* (1997, Єз., 189). – Давня назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *нахмельова* ‘яка знаходиться, розташована на заростях *хмелю* – однорічної чи багаторічної виткої рослини родини шовковицевих, деякі види якої використовують у пивоварінні’, пор. *хмель*, *хміль* (бот.) ‘однорічна чи багаторічна витка рослина родини шовковицевих, деякі види якої використовують у пивоварінні’ (БТС, 1347). Вона вказує на те, що в урочищі колись росли кущі, оповиті цією рослиною. Сучасне найменування є префіксальним утворенням з префіксом *на-* від названого вище апелятива.

На Царинці; поле; смт Єзупіль Тисм. р-ну: На Царинці (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації

прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кутка *Царинка* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На цвинтарі; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: На цвинтарі (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *цвинтар* ‘місце, відведене для поховання померлих; кладовище’ (БТС, 1359) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

На Червоній; поле; с. Поточище Гор. р-ну: На Червоній (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Червона* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

На черезгоря; горб; с. Королівка Тлум. р-ну: На черезгора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *черезгора* (розм.) ‘місцевість, розташована за горою’ (Експ.) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування горба.

На Черленій; ліс; с. Городниця Гор. р-ну: На Черленій (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Черлена* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце проростання лісу.

Небілівська Середня, -ої, -ої; ж.; гора; 1504 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Небілів Рожн. р-ну: Небілівська Середня (2003, ДСК, 209); Небілівська Середня (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є оронім – найменування гори *Середня* (див. далі), що височіє поблизу, а атрибутивним значенням – прикметник *Небілівська*, що вказує на розташування гори зі сторони с. *Небілів* Рожн. р-ну.

Не́бо, -а; с.; пагорб; с. Нивочин Бог. р-ну: Небо (2005, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *небо* (перен., метафор.) ‘щось високе, недосяжне’. Вона вказує на високі розміри пагорба, який, коли дивитися на нього знизу, ніби сягає неба.

Невидівка¹, -и; ж.; гора; с. Незвисько Гор. р-ну: Невидівка (2004, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від зрощених частин слів *не видно, не видіти* < псл. **ne + *viděti*. Вона вказує на те, що гора захована за іншими орооб’єктами і її *не видно* із села.

Невидівка², -и; ж.; куток (вулиця); с. Гарасимів Тлум. р-ну: Невидівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-іvk(a)* від зрощених частин слів *не видно, не видіти* < псл. **ne + *viděti*. Вона вказує на значні розміри вулиці (кутка), при яких з одного кінця не видно іншого.

Не́грова¹, -ої; ж.; полонина; між сс. Гута Бог. р-ну та Зелена Надв. р-ну: Негрова (2003, ДСК, 180); полон. Негрова (2010, К РР). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Негру*, пор. рум. *Negru* (Нг., 172), ст.-укр. *Негра* (ССУМ, II, 34), п-ща *Негру* (СП, 246), *Негря* (ТД РР, 68).

Не́грова², -ої; ж.; гора; 1602,4 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Зелена Надв. р-ну: Negrowa (1788, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 157); Negrowa (1855, AKKGL, Bl. 48); Negrowa (1885, SG, VI, 947); Negrowa (1914 (1894), KuK P); Negrowa (1950, Нг., 172); Negrowa (2000, PBWG, 126); Негрова (2003, ТК ЦГ); Negrowa (2008, Gorgany, 266); Негрова (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), яка розкинулася на схилах гори.

Не́звисько, -а; с.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 24 км, до Івано-Франківська – 54 км: Nyeszweszc (1436, AGZ, XII, 7); Nyedzuyechszc (1446, AGZ, XII, 150); Nyedzwszcz (1449, AGZ, XII, 193); Nyezwszcza (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Niezwszcz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Niżwiska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 197); Niezwiska (1855, AKKGL, Bl. 45); Niezwiska, al. Nezwiszcz (1886, SG,

VII, 142); Незвисько (1947, АТП, 511); Незвисько (2009, ІФ АТП⁷, 169). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко виводить її від особової назви **Незвиско* (?) < *He + *Звеско* < *Звеслав* + суф. *-*je* (Бучко, 92–93). М. Л. Худаш, враховуючи давні фіксації цього ойконіма, вважає, що його сучасна плуральна форма усталилася в II пол. XVI ст. як похідна від давньоруського ще утворення **Незвѣцѣ*, посесива на *-*ьѣ* від особової назви **Незвѣсть* із закономірним чергуванням *-ст-* > *-цѣ-*. Що стосується твірного антропоніма, то дослідник трактує його як утворення із запереченням *He-*, що виникло як антонім до особової назви *Звѣсть* в опозиційній парі *Звѣсть* – *Незвѣсть*. Особова назва *Звѣсть*, на його думку, розвинулася з *Съвѣсть* шляхом переходу початкового глухого приголосного [с] у дзвінкий приголосний [з] внаслідок регресивної асиміляції після редукції *-ъ-*. Утворення ж *Съвѣсть* виникло способом усичення другого складу препозитивного компонента імені-комполита **Съ[бы]вѣсть* чи **Съ[дѣ]вѣсть* і зрощення неусичених частин (ПКПН, 142–143). На сьогодні ця гіпотеза є найбільш прийнятною.

Нем’ятиччі, -ів; мн.; давнє поселення на Покутті, тепер не ідент.: **Немѣтчичи* (ко *немѣтчичом*, 1419, Р., 91); Nyemyathycze (1452, MRPS, IV/III, 398 Supl.); Nyemyathycze (1523, MRPS, IV/I, 239). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду за іменем його родоначальника чи вождя. В основі антропоніма лежить особова назва **Немятко*, пор. *Немятой* (Туп., 329), що походить, очевидно з **Немъ* < *Неміль*, *Немиръ*, *Немысль* (Мор., 137).

Нетеча¹, -і; ж.; болота (заболочені, мокрі місцевості); 1) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Нетеча (2011, УШ); 2) с. Перерісль Надв. р-ну: Нетеча (2009, ПІН, 12); 3) с. Красилівка Тисм. р-ну: Нетеча (2010, УШ); 3) с. Сілець Тисм. р-ну: Нетеча (2002, СНЧ, 25). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *нетеча* (< псл. **neteča* < **netekja*) ‘стояча вода’ (ПГФ, 180). Вони вказують на характер поверхонь боліт, які мають непротічні води.

Нетеча², -і; ж.; кутки; **1)** с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Нетеча (2011, УШ); **2)** с. Перерісль Надв. р-ну: Нетеча (2009, ПН, 12). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань заболочених місцевостей (див. вище), у яких розкинулися кутки.

Нетеча³, -і; ж.; потоки; **1)** л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р: Нетеча (2011, УШ); **2)** п. Коломийки л. Пруту л. Дунаю; с. Раківчик Кол. р-ну: Нетеча (2006, КВС, 138); Нетеча (2011, УШ); **3)** пр. Стримби л. Ворони п. Бистриці п. Дністра; вар. *Нетечи*; с. Перерісль Надв. р-ну: Нетечі (1979, СГУ, 3); Нетеча (1999, Експ.); Нетеча (2009, ПН, 12). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *нетеча* зі значеннями 'невеликий потік; невелика річка' (Онишк, І. 486), 'потік з повільною течією води або зі стоячою водою' (Експ.). Вони вказують на характер течії гідрооб'єктів. Варіант назви поточини, що в с. Перерісль, виник під впливом місцевих говірок, у яких іменники першої відміни з м'яким приголосним основи та шиплячим мають закінчення *-i* замість літературного *-a*.

Нетеча⁴, -і; ж.; куток; с. Раківчик Кол. р-ну: Нетеча (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинувся куток.

Нетеча⁵, -і; ж.; урочища; **1)** смт Отинія Кол. р-ну: Нетеча (1998, От., 16); Нетеча (2006, КВС, 116); Нетеча (2011, УШ); **2)** смт Єзупіль Тисм. р-ну: Нетеча (1997, Єз., 189). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *нетеча* (див. вище). Вони вказують на наявність в урочищах водойм зі стоячою водою.

Нетеча⁶, -і; ж.; куток; смт Обертин Тлум. р-ну: Нетеча (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *нетеча* (див. вище). Вона вказує на наявність на кутку водойми зі стоячою водою.

Нетреб¹, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Молодків Надв. р-ну, тепер його куток *Нетребище*: Нетреба (1935, МТ N); Нетреба (1961, ІФ АТП¹, 80); Нетреба (1985, ІГ, II, 384); Не-

требище (1998, Мих., 199); Нетреба (2001, Проц., 78). – Назва неоднозначна щодо походження. М. Л. Худаш вважає її результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – давнього особового імені або прізвища людини, яка започаткувала куток або проживала на ньому, пор. давнє особове ім'я *Нетреба* (Чучка, Сл., 262; Туп., 331), п-ще *Нетреба* (СП, 248; Редько, II, 738). Цей антропонім він трактує як антонім із запереченням *Не-* до особової назви *Треба*, що є суфіксальним утворенням на *-a* від вихідного варіанта *Требъ*, утвореного способом усичення імен-комполітивів типу *Требимиръ*, *Требимысль*, *Требомысль* (ПКПН, 154). Можлива також мотивація цієї назви апелятивом *нетреба* (бот.) 'будяк' (Смик, 380). У такому разі вона вказує на характер рослинності території, на якій виник хутір. Останню версію підтверджує й сучасне найменування кутка, що асоціюється з апелятивом *нетребище* 'місце, де росте *нетреба*'. Дещо іншу етимологію таких назв пропонує С. О. Вербич. Він трактує їх як утворення із заперечним префіксом *не-* від основи *треб-*, що є фонетичним варіантом, зумовленим впливом польської мови, основи *тереб-* < *теребити* 'очищати поле від кущів і дерев'. Таким чином, внутрішня форма назви *Нетреба* < **Нетереба* йому уявляється як 'не розчищене від лісу (кущів, дерев) місце' (Вербич⁶, 55). Таке походження цієї назви також цілком можливе.

Нетреб², -и; ж.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Нетреба (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *нетреба* з одним із названих вище значень. Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину або на не очищену від кущів і дерев його територію.

Нетребівка, -и; ж.; кутки; **1)** с. Виноград Гор. р-ну: Нетребівка (1988, КК, 593); Нетребівка (2008, УШ); **2)** с. Острівцеь Гор. р-ну: Нетребівка (2008, УШ); **3)** кол. хутір, об'єдн. з смт Обертин Тлум. р-ну, тепер його куток: *Nietrzebówka* (1855, АККГЛ); *Netrebówka z Baworówka* (1886, SG, VII, 5); *Netrebówka* (1900, SGG, 215); *Nietrebówka* (1906 (1876), KuK K); *Obertyn z Netrebówką* (1910, ZSO,

115); Netrebówka (1933, МТ К); Нетребівка (1947, АТП, 511); Нетребівка (1961, ІФ АТП¹, 80); Нетребівка (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса *-ivk(a)* від антропоніма *Нетреба* (див. вище). Можлива також їх мотивація апелятивом *нетреба* з одним із названих вище значень У такому разі вони вказують на характер рослинності на кутках або на не очищену від кущів і дерев їх територію.

Ніва, -и; ж.; поля; **1**) с. Колодіївка Тисм. р-ну: Нива (2011, УШ); **2**) с. Узин Тисм. р-ну: Нива (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *нива* 'ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле' (ВТС, 621).

Ніву¹, нив; мн.; урочища (поля); **1**) с. Грабівка Бог. р-ну: Ниви (2011, УШ); **2**) с. Грабич Кол. р-ну: Ниви (2006, КВС, 41); **3**) с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Ниви (2006, КВС, 88); Ниви (2011, УШ); **4**) с. Красноставці Снят. р-ну: Ниви (2011, УШ); **5**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Ниви (1995, ТМН, 20); **6**) с. Братишів Тлум. р-ну: Ниви (2011, УШ). – Назви утворені способом плоралізації та онімізації апелятива *нива* (див. вище). Вони вказують на призначення урочищ.

Ніву², нив; мн.; поле; кол. с. Пасічна, тепер част. м. Івано-Франківськ: Ниви (1975, АСЗ, I, 717). – Назва утворена способом плоралізації та онімізації апелятива *нива* (див. вище).

Ніву³, нив; мн.; куток; кол. с. Пасічна, тепер част. м. Івано-Франківськ: Ниви (1975, АСЗ, I, 717). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), на частині якого розкинувся куток.

Нівку¹, -ок; мн.; поля, городи; **1**) с. Похівка Бог. р-ну: Нивки (2011, УШ); **2**) с. Голосків Кол. р-ну: Нивки (2011, УШ); **3**) с. Драгасимів Снят. р-ну: Нивки (2011, УШ); **4**) с. Княже Снят. р-ну: Нивки (2011, УШ); **5**) с. Марківці Тисм. р-ну: Нивки (2007, КМ, 13); **6**) с. Буківна Тлум. р-ну: Нивки (2012, Експ.). – Назви утворені способом плоралізації та онімізації апелятива *нивка*, дем. від *нива* (див. вище). Вони вказують на те, що

поля в давнину були розділені на невеликі шматки, де селяни вирощували городину.

Нівки², -ок; мн.; урочище; між с. Загвіздя Тисм. р-ну та м. Івано-Франківськ: Ніwki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 4, арк. 57); Ніwki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 58, арк. 57); Нивки (2011, Експ.). – Назва утворена способом плоралізації та онімізації апелятива *нивка* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись були людські городи.

Нівки³, -ок; мн.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: Нивки (2002, СНЧ, 44). – Назва утворена способом плоралізації та онімізації апелятива *нивка* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись були людські городи.

Нівочин¹, -а; ч.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 9 км, до Івано-Франківська – 22 км: Nowoczyna (1652, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 144, арк. 247); Ніwoczyna (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Niewoczyna, Niewoczyn (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 21); Niewoczyn (1886, SG, VII, 137); Нивочин (1947, АТП, 499); Нивочин (2009, ІФ АТП⁷, 169). – Дослідники прикарпатської ойконімії є одноставними в тому, що ця назва є відантропонічним посесивним утворенням на *-ин (-in(a))*. Однак його твірну основу, антропонім, вони трактують по-різному. Так, Д. Г. Бучко та М. Л. Худаш вважають, що в основі ойконіма лежить особова назва **Нівока* або **Невока*, яка виникла внаслідок афери́зи початкового [ɛ] із < Гнѣвока, усічено-суфіксального деривата від давнього композита Гнѣвомиръ (Бучко, 93; Худ., 152), а В. О. Яцій розглядає назву поселення як суфіксальне утворення від особової назви **Неока* зі вставним *-в-* (Яцій³, 205). С. О. Вербич кваліфікує її як фонетично видозмінену форму від **Невошин* (у результаті діалектної зміни ч/ш) < **Гневошин* (відпа́діння початкового ɛ) < антропоніма Гнѣвошь (Вербич, ГСД, 109).

Нівочин², -а; ч.; горб; 446 м; с. Нивочин Бог. р-ну: Ніwoczyn (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Niewoczyn (1932, МТ S). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Нівочинка, -и; ж.; річка; л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 11 км, площа басейну – 38,9 км²; вар. *Невочинка*; сс. Нивочин Бог. р-ну, Старий Лисець Тисм. р-ну: Niewoczynka (1932, МТ S); Невочинка (1957, КРУ, 39); Невочинка (1995, ТМН, 10); Невочинка (1979, СГУ, 384); Нивочинка (2009, ІФ); Нивочинка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від ойконіма – найменування села *Нивочин* (див. вище), через яке протікає річка. Форма *Невочинка* виникла під впливом місцевих говірок, у яких ненаголошений [и] наближається у вимові до [е].

Нівочинський Ліс, -ого; -у; ч.; ліс; с. Нивочин Бог. р-ну: Las Niewoczyński (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *нівочинський*, що вказує на розташування топооб’єкта на території с. *Нивочин* (див. вище).

Ніжнів, -ева; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 21 км, до Івано-Франківська – 31 км: Nisznów (1441, AGZ, XII, 92); Nyznow (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); Nizniów ad Jezupole (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Niżniów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107); Niżniów (1855, АККГЛ, Bl. 45); Niżniów (1886, SG, VII, 169); Ніжнів (1947, АТП, 518); Ніжнів (2009, ІФ АТП⁷, 169). – Назва за формою є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма **Ниженъ* // **Нижень* (Бучко, 93). Проте такого антропоніма, як зауважує М. Л. Худаш, слов’янська антропонімія не знає. Тому він припускає, що утворення *Ниженовъ* (> *Нижнів*) є вторинним варіантом, який виник від первісного **Нежновъ*, посесива від **Неженъ*. За структурою цей антропонім – похідне суфіксальне утворення на -ень від **Негъ*, фонетичного варіанта від первісного *Нѣгъ* (Мор., 140) < *Нѣгомиръ*, *Нѣгославъ* (Мор. 140) з рефлексованим -ѣ- в -е-, а не в закономірне для української мови -і- (Худ., 151–153).

За розповідями місцевих жителів, назва села походить від того, що воно розташоване *внизу*, у розлогій долині на правому березі Дністра.

Ніжнівське, -ого; с.; болото; площа – 53 га; с. Нижнів Тлум. р-ну: Нижнівське (2000, ПЗТ, 222). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *нижнівське* ‘розташоване на території села *Нижнів* (див. вище)’.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 222).

Ніжній Вербіж, -нього, -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 5 км, до Івано-Франківська – 70 км: Wierzbierz Nizny (1604, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 320, с. 1–4); Wierzbierz Nizny (1612, ЛНБ ВР, ф. 141, спр. 1750/2, арк. 6); Werbionz Nizny (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Werbiaż Nizny (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 276); Werzbiaz nizny (1855, АККГЛ, Bl. 49); Werzbiaz nizny (1893, SG, XIII, 214); Нижній Вербіж (1947, АТП, 513); Нижній Вербіж (2009, ІФ АТП⁷, 169). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села *Вербіж* (див. вище), з якого виділилося це поселення, а атрибутивним членом – прикметник *нижній* ‘який міститься внизу, нижче інших подібних предметів; прот. верхній’ (ВТС, 621), що вказує на місце розташування цього населеного пункту щодо гірського масиву, пор. *Верхній Вербіж*.

Ніжній Діл, -нього, дола; ч.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Нижній Діл (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування кутка *Діл* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *нижній* (див. вище), що вказує на місце розташування кутка щодо гірського масиву.

Ніжній Жоліб, -нього, -оба; ч.; куток; с. Топорівці Гор. р-ну: Нижній Жоліб (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *жоліб* ‘глибока й вузька долина; долина між двома

горами чи пригірками; долина потоку' (Мар., 227), а атрибутивним членом – прикметник *нижній* (див. вище), що вказує на розташування кутка в нижній, долішній щодо центру частині села, пор. *Верхній Жоліб*.

Ніжній Княздвір, -нього, -ора; ч.; куток; с. Княздвір Кол. р-ну; з 1946 р. по 11.06.1993 р – с. *Нижне*: Książdwór Dolny, Książdwór Górny (1938, SDW, № 5, s. 75); Нижне (1947, АТП, 513); Нижне (1985, ІФ АТП⁵, 55, 63); Нижній (Долішній) Княздвір (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села *Княздвір* (див. вище), частиною якого є куток, а атрибутивним членом – прикметник *нижній* (див. вище), що вказує на розташування кутка в нижній, долішній щодо центру частині села.

Ніжній Кут, -нього, -а; ч.; кутки; 1) с. Шевченкове Снят. р-ну: Нижній Кут (2012, НПС, 278); 2) с. Делева Тлум. р-ну: Нижній Кут (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кут* 'частина населеного пункту' (Експ.), а атрибутивними членами – прикметник *нижній* (див. вище), що вказує на розташування топооб'єктів у нижніх, долішніх частинах населених пунктів, пор. *Верхній Кут*.

Ніжній Лаз, -нього, -а; ч.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Нижній Лаз (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поляни, на якій розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'сіножать, лука; пасовище' (ГГ, 109), 'мала ділянка поля в горах', ускладнений атрибутивним членом – прикметником *нижній* (див. вище), що вказує на розташування поляни в нижній, долішній щодо центру частині села, пор. *Верхній Лаз*.

Ніжні Липники, -іх, -ів; мн.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну: Нижні Липники (2007, ЕКол, V, 19). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації слово-

сполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Липники* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *нижні* (див. вище), що вказує розташування урочища в нижній, долішній щодо центру частині села, пор. *Липники*.

Ніжня, -ньої; ж.; част. села Лука Гор. р-ну: Нижня (2008, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *нижня* 'яка міститься внизу, нижче інших подібних предметів; прот. верхня' (ВТС, 621). Вона вказує на розташування цього топооб'єкта в низинній частині села.

Ніжня Велесниця, -ньої, -і; ж.; село; Кол. р-н; нал. до Виноградської с/р; віддаль до Коломиї – 32 км, до Івано-Франківська – 29 км; давня назва – *Велесниця*: Vyelesnycza (1463, AGZ, XII, 283); Weleśnica (1648, AGZ, XXIV, 69); Welesnica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Weleśnica Dolna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 179); Weleśnica, Weleśnica dolna (1880, VOV, 355); Weleśnica Dolna (1893, SG, XIII, 197); Нижня Велесниця (1947, АТП, 510); Нижня Велесниця (2009, ІФ АТП⁷, 169). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки *Велесниця* (див. вище), на березі якої було започатковане поселення. Десь у XVIII ст. село розділилися на дві частини: *Велесницю-Долішню* та *Велесницю-Верхню* (*Гірну*). Атрибутивні члени в них вказують на місця розташування сіл щодо течії ріки. У 1946 році, у період так званого "впорядкування" назв населених пунктів, означення *Долішня* в назві було замінено на *Нижня*.

У народному переказі про це село розповідається, що колись давно жерці Бога Велеса, покровителя мистецтва, пастухів і волхвів, у лісі, який тепер називається Запуст, недалеко від річки Стебник, побудували його капище (святилище). Недалеко від нього з часом виникло поселення, яке отримало за іменем Бога найменування Велесниця. Одного разу на нього напали татари. Жителі поселення та жерці заховалися в лісі, поселення ж вороги спалили дощенту. Після цього люди перебралися жити на нове місце,

коло річки, яка тепер називається Велесницею. Там було побудовано нове святилище (кажуть, що статуя Бога Велеса стояла на одному з пагорбів на березі річки). Біля святилища виникло нове поселення, яке також назвали Велесницею. Це село збереглося до наших днів. Однак пізніше (може під натиском християн) жерці відійшли за течією ріки далі в гори й у її верхів'ї заснували нове капище. Коло нього виникло нове поселення, яке назвали Верхньою (Гірною) Велесницею. Давнє ж поселення стало *Долішньою Велесницею*.

Ніжня Гірка, -ньої, -и; ж.; горб; с. Стриганці Тисм. р-ну: Нижня Гірка (2004, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гірка*, дем. від *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *нижня* (див. вище), що вказує на розташування орооб'єкта в нижній, долішній щодо центру частині населеного пункту, пор. *Верхня Гірка*.

Ніжня Чорно́ва, -ньої, -ої; ж.; поле; с. Яківка Тлум. р-ну: Нижня Чорнова (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування річки *Чорнова* (див. *Чорнява*), а атрибутивним членом – прикметник *нижня* (див. вище), що вказує на розташування поля в нижній, долішній щодо центру частині населеного пункту, пор. *Верхня Чорнова*.

Ніжче Гологір; болото; площа – 1,3 га; с. Чернятин Гор. р-ну: Нижче Гологір (2000, ПЗТ, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прислівника *нижче*, ужитого в ролі прийменника, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування об'єкта під іншим об'єктом чи суб'єктом, та мікротопоніма – найменування підвищення *Гологори* (див. вище) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування болота, яке є заповідним урочищем (ПЗТ, 252).

Низ, -а; ч.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: Низ (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *низ* 'низька місцевість; низина' (ВТС, 621). Вона вказує на місце розташування кутка.

Никола́й Криво́го, -я, -ого; ч.; урочище (млака, луг); с. Тучапи Снят. р-ну: Николая Кривого (2011, УШ). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Николай Кривий*. Вона вказує на належність урочища в давнину людині з названими вище особовим іменем, прізвищем чи прізвищем, пор. п-ще *Кривий* (ІФД, 284).

Нико́лин Лаз, -ого; -у; ч.; урочище; с. Рибне Тисм. р-ну: Николин Лаз (1997, Павл., 7). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'лісова поляна' (Лісняк, 361), 'сіножать, лука; пасовище' (ГГ, 109), а атрибутивним членом – прикметник *Николин*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Николі*, пор. особове ім'я *Никола* < *Микола* (СУІ, 231).

Никю́лінка, -и; ж.; поле; с. Чернятин Гор. р-ну: Никулінка (2012, БЛ⁴, 203). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на -к(а) від антропоніма *Никулин*, пор. п-ще *Никулин* (СП, 249); б) суфіксальним утворенням на -инк(а) (розм. -инк(а)) від антропоніма *Никула*, пор. особове ім'я *Никула* (СУІ, 230); в) результатом трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за іменем чи прізвищем чоловіка, якій могло належати колись поле.

Нівра¹, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Олеша Тлум. р-ну, тепер його присілок: Niwra (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 187, арк. 22); Niwra (1934, SDW, № 24, s. 297); Нівра (1947, АТП, 518); Нівра (2011, УШ). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села в Борщівському районі Терн. обл., вихідці з якого могли заснувати хутір. Що стосується ойконіма, то його етимологія є незрозумілою. М. Л. Худаш припускає, що

він за походженням може бути посесивним утворенням на *-*ja* від антропоніма **Ніврѣ*, який розвинувся з давнього **Невѣръ* (Худ.¹, 241–242).

Нівра², -и; ж.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Нівта (1820, ЛШЦІА, ф. 20, оп. 6, спр. 207, арк. 22); Нівра (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування хутора (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Ніко́лін За́руб, -ого, -у; ч.; ліс; с. Антонівка Тлум. р-ну: Ніколін Заруб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *заруб* ‘ділянка лісу, позначена зарубками’ (Експ.), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Ніколін*, що вказує на належність лісової ділянки в давнину *Ніколі*, пор. особове ім’я *Нікола* < *Микола* (СУІ, 230).

Ніку́льчикова, -ої; ж.; криниця; с. Торговиця Гор. р-ну: Нікульчикова (1999, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Нікульчик*, пор. особове ім’я *Нікульчик* (СУІ, 230).

Німецька Колонія, -ої, -ї; ж.; куток; с. Вільхівці Гор. р-ну: Німецька Колонія (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *колонія* ‘поселення переселенців з іншої країни, області’ (ВТС, 442), а атрибутивним членом – прикметник *німецька*, що вказує на заснування кутка *німцями*.

Німецький Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Вільхівці Гор. р-ну: Німецький Кут (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина населеного пункту’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *німецький*, що вказує на проживання на кутку в давнину *німців*.

Німе́ччина, -и; ж.; куток; с. Пороги Бог. р-ну: Німе́ччина (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування країни в Центральній Європі. Вона має перенос-

не, конотативне значення і вказує на те, що в роки Другої світової війни *німці* мали тут свій табір.

Німо́го, -ого; ч.; пасовище; с. Бортники Тлум. р-ну: Німого (2011, УШ). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма – прізвища колишнього власника пасовища *Німий*, пор. п-ще *Німий* (ТСЛ, 478).

Німо́го Горб, -ого, -а; ч.; горб; с. Торговиця Кол. р-ну: Німого Горб (2006, КВС, 170). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невисока полога гірка’ (Мар., 223), а атрибутивним членом – антропонім *Німий* у родовому відмінку, пор. п-ще *Німий* (див. вище). Вона вказує на належність орооб’єкта в давнину.

Німцеве, -ого; с.; лісове урочище; с. Добротів Надв. р-ну: Німцеве (1998, Мих., 199); Німцеве (2004, ДІС, 10). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(e)* від антропоніма *Німець*, пор. п-ще *Німець* (СП, 251), або від етноніма *німець*.

Німців Горб, -евого, -а; ч.; горб; с. Клубівці Тисм. р-ну: Німців Горб (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невисока полога гірка’ (Мар., 223), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Німців*, що вказує на належність орооб’єкта *Німцєві*, пор. п-ще *Німець* (див. вище).

Нова́ Бодна́рівка, -ої, -и; ж.; куток; с. Бодна́рівка Кол. р-ну: Нова Бодна́рівка (2006, КВС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Бодна́рівка* (див. вище), до якого належить куток, а атрибутивним членом – прикметник *нова* ‘яка недавно виникла, з’явилася’ (ВТС, 629), що вказує на недавній, порівняно з іншим таким об’єктом, час заселення кутка, пор. *Стара Бодна́рівка*.

Нова́ Гута, -ої, -и; ж.; село; Тисм. р-н; нал. до Майданської с/р; віддаль до Тисме-

ниці – 30 км, до Івано-Франківська – 15 км; засн. 1767 р.: Nowa Huta (1767, ЛНБ, ВР, ф. Чоловських, спр. 2147/2, с. 71); Nowa Huta (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 236); Huta Nowa (1790, KGL, 27); Huta nowa (1855, АККГ, Bl. 44); Huta Nowa (1884, SG, V, 913); Huta Nowa (1900, SGG, 627); Nowa Huta (1932, МТ S); Нова Гута (1947, АТП, 517); Нова Гута (2009, ІФ АТП¹, 169). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є уже наявний ойконім – найменування села *Гута* (див. *Стара Гута*), а атрибутивним членом – прикметник *нова* (див. вище), що вказує на недавній, порівняно з іншим таким же об'єктом, час виникнення поселення.

Новá Міра, -ої, -и; ж.; горб; с. Підпечари Тисм. р-ну: Nowa Miara (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *міра* зі значенням 'мірвання' (ВТС, 531), а атрибутивним членом – прикметник *нова* (див. вище), що вказує на недавній, порівняно з іншими такими ж об'єктами, вимір горба, пор. *Стара Міра*.

Новá Липівка, -ої, -и; ж.; кол. нім. колонія, засн. 1820 р. (Сір.², 76), тепер село; Тисм. р-н; нал. до Липівської с/р; віддаль до Тисмениці – 20 км, до Івано-Франківська – 20 км; давні назви – *Сітанерівка*, *Лемки*: Sitanerówka (1855, АККГЛ, Bl. 44); Sitanerówka (1880, KuK S); Sitanerówka (1884, SG, V, 63); Sitanerówka (1900, SGG, 701); Сатинерівка (1914, ШКЄС, 228); Sitanerówka (Sienkiewiczówka) (1932, МТ S); Sitauerówka (1934, SDW, № 24, s. 296); Sitauerówka (1938, SDW, № 5, s. 83); Нова Липівка (1965, ІФ АТП², 193); Нова Липівка, Лемки (2002, Любчик, 57); Нова Липівка (2009, ІФ АТП¹, 169); колись Лемки, тепер Нова Липівка (2011, Експ.). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від прізвища німецького колоніста Готфріда де *Сіттауера*, який був одним із перших поселенців німецької колонії, великим землевласником. Йому вже в 1820 році належав панський двір колишнього власника Дмитра Шумлянського. Наприкінці 1939 р. усі німці

колонії виїхали до Німеччини, а сюди прибули переселенці з Лемківщини. Тому це поселення отримало найменування *Лемки*, що є семантичним утворенням від однозвучного етноніма, пор. *лемко* 'представник етнографічної групи українців у Карпатах' (ЕСУМ, III, 220). Десь у 60-их роках минулого століття його перейменовували на *Нова Липівка*. Ця назва є лексикалізованим та онімізованим словосполученням, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Липівка* (див. вище), на землях якого виникло це поселення, а атрибутивним членом – прикметник *нова* (див. вище), що вказує на недавній, порівняно з іншим таким же об'єктом, час його заснування.

Новé Гуті́сько, -ого, -а; с.; колишнє село, об'єдн. разом з с. *Старе Гутисько* в с. Гутиська Тисм. р-ну: Hucisko Nowe (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 236); Hucisko Nowe (1790, KGL, 27); Hucisko (1900, SGG, 627); Гутиська (1947, АТП, 517). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є уже наявний ойконім – найменування села *Гутисько* (див. *Старе Гутисько*), а атрибутивним членом – прикметник *нове* (див. вище), що вказує на недавній, порівняно з іншим таким же об'єктом, час виникнення поселення.

Новé Селó¹, -ого, -а; с.; хутір, кол. нім. колонія, засн. 1842 р. (Сір.², 76), об'єдн. з с. Струпків Кол. р-ну; давні назви – *Нойдорф*, *Нова Вєсь*: Neudorf (1855, АККГЛ, Bl. 45); Neudorf (1880, VOV, 355); Neudorf (1910, ZSO, 110); Neudorf (1913, GKS); Nowa Wieś (1934, SDW, № 24, s. 299); Nowa Wieś (1935, МТ N); Nowa Wieś (1938, SDW, № 5, s. 83); х. Нове Село (1947, АТП, 512); Нове Село (1961, ІФ АТП¹, 80). – Давня назва є німецькою за походженням. Вона утворена способом поєднання в одну лексему прикметника *neu* 'новий' (ВНУС, 453) та апелятива *das Dorf* 'село' (ВНУС, 170). Перекладається як 'Нове Село'. Найменування *Nowa Wieś* та *Нове Село* є, відповідно, польським та українським перекладом давньої назви.

Новé Селó², -ого, -а; с.; колишнє село на Тлумачині, тепер поле с. Гостів; інша на-

зва – *Timpiw* (див. *Dupriw Pomik*): Nowesyolo alias Titrow (1544, MRPS, IV/III, 215). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *село* ‘населений пункт (звичайно невеликий), жителі якого займаються переважно обробітком землі’ (ВТС, 1113), а атрибутивним членом – прикметник *нове* (див. вище), що вказує на недавній, порівняно з іншим таким же об’єктом, час виникнення поселення.

Новій Боднарчик, -ого, -а; ч.; кол. хутір, тепер дачна ділянка; с. Угринів Тисм. р-ну: Новий Боднарчик (2000, ІУ, 25). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є антропонім *Боднарчик* – прізвище колишнього засновника хутора, а атрибутивним членом – прикметник *новий* (див. вище), що вказує на недавній, порівняно з іншим таким же об’єктом, час виникнення хутора, пор. *Старий Боднарчик*.

Новій Двір, -ого, двора; ч.; куток; с. Слобідка Тисм. р-ну: Nowy Dwor (1934, SDW, № 24, s. 296). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування колишнього поміщицького маєтку, навколо якого розкинувся куток. В основі ергоніма лежить апелятив *двір* ‘маєток; присадибне господарство землевласника – поміщика, монастиря і т. ін.’ (СУМ, II, 218), ‘будинок, маєток’ (Грінч., I, 62), ускладнений антрибутивним членом – прикметником *новий* зі значенням ‘недавно побудований’.

Новій Кулачін, -ого, -а; ч.; куток; м. Снятин: Новий Кулачін (2012, НПС, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села, тепер кутка м. Снятин *Кулачін* (див. вище), частиною якого є цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – прикметник *новий* (див. вище), що вказує на недавній, порівняно з іншим таким же об’єктом, час виникнення кутка, пор. *Старий Кулачін*.

Новій Світ, -ого, -а; ч.; куток; с. Братківці Тисм. р-ну: Новий Світ (2007, Гетьм.,

18). – Назва має переносне, конотативне значення. Вона вказує на перших емігрантів до Америки (*Нового Світу*), які проживали колись на кутку (Гетьм., 19).

Новій Снятин, -ого, -а; ч.; кол. частина м. Снятин; інша назва – *Нове Місто*: въ Новомъ мѣстѣ Снятинѣ (1628, СГРЛ, 460); Sniatyn Nowy (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Nowe Miasto (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього міста *Снятин* (див. далі), частиною якого був куток, а атрибутивним членом – прикметник *новий* (див. вище), що вказує на недавній, порівняно з іншим таким же об’єктом, час виникнення частини міста.

Новина, -и; ж.; горб; с. Серафінці Гор. р-ну: Новина (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ниви, яка була облаштована колись на горбі на місці пасовища. В основі мікротопоніма лежить апелятив *новина* ‘нова нива’, ‘земля ніколи не орана або вперше зорана; цілина’ (ВТС, 625), ‘не орана раніше земля’ (СЗПГ, I, 349).

За народними переказами, горб названий так тому, що звідси вістуни принесли в село *новину* про перемогу місцевих жителів над турецькими ординцями.

Нові, -их; мн.; поля; с. Матеївці Кол. р-ну: Нові (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *нові* зі значенням ‘недавно облаштовані, оброблені’. Вона вказує на час виникнення полів.

Нові Кривотули, -их, -ів; мн.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 18 км, до Івано-Франківська – 28 км: Krzywotuly Nowe (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 180); Krzywotuly nowe (1855, АККГЛ, Bl. 45); Krzywotuly Nowe, a także Górne (1883, SG, IV, 812); Нові Кривотули (1947, АТП, 512); Нові Кривотули (2009, ІФ АТП, 170). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села *Кривотули* (див. *Старі Кривоту-*

ли), а атрибутивним членом – прикметник *нові* ‘які недавно виникли, з’явилися’ (ВТС, 624), що вказує на недавній, порівняно з іншим таким же об’єктом, час виникнення села, пор. *Старі Кривотули*.

За народним переказом, село заснували в середині XVII ст. вихідці з давнього села Кривотули, які потерпали внаслідок частих розливів річки Ворони. Тому вони перебралися на сусідню височину й заснували тут село, яке назвали *Нові, Горішні Кривотули*. Давнє ж село отримало назву *Старі (Долішні) Кривотули*.

Новобудова, -и; ж.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: Новобудова (2002, СНЧ, 44). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *новобудова* ‘новий будинок, нове селище’ (ВТС, 625). Вона вказує на те, що куток почав розбудовуватися в 60-х – 80-х роках минулого століття.

Новоселиця¹, -і; ж.; куток; с. Белелуя Снят. р-ну: Новоселиця (2012, НПС, 55). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *новоселиця* ‘новозаселене поселення’ (Бучко, 94), пор. *новоселець* ‘людина, що недавно поселилася де-небудь; новий поселенець’ (СУМ, V, 436). Вона вказує на час виникнення кутка.

Новоселиця², -і; ж.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 32 км, до Івано-Франківська – 91 км: Nowosielica (1562, ЛЦДІА, ф. 6, опр. 1, спр. 56, с. 11); Nowosielicza (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Nowosielica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 245); Nowosielica (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Nowosielica (1886, SG, VII, 275); Новоселиця (1947, АТП, 506); Новоселиця (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *новоселиця* (див. вище). Вона вказує на час виникнення поселення.

Новоселівка, -и; ж.; село; Гор. р-н; нал. до Олієво-Королівської с/р; віддаль до Городенки – 16 км, до Івано-Франківська – 65 км; давня назва – *Владиполь*: Владиполь (1965, АТП, 14); Новоселівка (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Давня назва утворена способом поєднання в одну лексему за допомогою сполучного [и] антропоніма – особового імені *Влад* < *Володимир* (СУІ, 74) та компонента *-поль*

< гр. *polis* ‘місто’. Первісне значення ойконіма – ‘місто, поселення *Влада*’. Сучасне найменування села є семантичним утворенням від апелятива *новоселівка* ‘новозасноване село’ (Експ.).

Новосівка, -и; ж.; кутки; 1) с. Глибоке Бог. р-ну: Новосівка (2011, УШ); 2) с. Росільна Бог. р-ну: Новосівка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *новосівка*, що є діалектним фонетичним варіантом від *новосілка* ‘новозасноване поселення’ (Бучко, 94). Вони вказують на час виникнення кутків.

Новосівки, -ок; мн.; куток; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Новосівки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *новосівка* (див. вище). Вона вказує на те, що куток почав заселятися недавно.

Новосівські Гіри¹, -их, гір; мн.; підвищення; сс. Петрилів та Новосілка Тлум. р-ну: Новосівські Гори (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гори*, мн. від *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *новосівські* < *новосільські*, що вказує на розташування підвищення біля села *Новосілка* (див. далі).

Новосівські Гіри², -их, гір; мн.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Новосівські Гори (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося поле.

Новосілка¹, -и; ж.; куток; с. Угорники Кол. р-ну: Nowosiółka (1934, SDW, № 24, s. 300). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *новосілка* ‘новозасноване поселення’ (Бучко, 94).

Новосілка², -и; ж.; село; Тлум. р-н; нал. до Петрилівської с/р; віддаль до Тлумача – 31 км, до Івано-Франківська – 38 км; давня назва – *Новосельці*: Nowossilcze (1423, ZDM, VII, 219); Nowosiołka (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); Nowosiółka ad Nizniow (1658, ЛНБ ВР,

ф. 145, спр. 19, фас. 4); Nowosiółka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 9, спр. 119); Nowosiółka (1855, АККГЛ, Bl. 45); Nowosiółka (1886, SG, VII, 276); Новосілка (1947, АТП, 518); Новосілка (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *новосельці* ‘люди, які недавно тут поселилися; нові поселенці’, ‘люди, які оселилися в новому селі’ (Худ.², 168), пор. *новоселець* ‘людина, що недавно поселилася де-небудь; новий поселенець’ (СУМ, V, 436). Десь наприкінці XV або на початку XVI ст. в назві відбулася заміна суфікса *-ц(i)* на *-к(a)*, очевидно, під впливом високої продуктивності останнього, і вона почала сприйматися як семантичне утворення від апелятива *новосілка* (див. вище).

Нбйгоф, -а; ч.; кол. нім. колонія-хутір біля с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Neuohof (1880, KuK S); Neuohof (1900, SGG, 41); Neuohof (1913, GKS). – Назва є німецькою за походженням. Вона утворена способом поєднання в одну лексему прикметника *nei* ‘новий’ (ВНУС, 453) + *der Hof* ‘двір’

Обежа, -і; ж.; кол. хутір, нал. до с. Радча Тисм. р-ну: Oberza (1855, АККГЛ, Bl. 44). – Назва утворена семантичним способом від пол. апелятива *oberza* ‘заїзд’ (ПУС, II, 5). Вона вказує на те, що хутір виник на місцевості, де був гостинний двір.

Обертін, -а; ч.; селище міського типу; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 28 км; до Івано-Франківська – 56 км: (?) Podmerthin (1373, (1416), AGZ, V, 39); Obertino (1422, ZDM, VII, 94); Obartin (1436, AGZ, XII, 30); Obertin (1438, AGZ, I, 26); Nikoltow (1552–1553, ЛНБ, ВР, ф. Оссолінських, спр. 2836/3, с. 110); Obertin (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); Obertyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Obertyn (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 212); Obertyn (1855, АККГЛ, Bl. 45); Obertyn (1886, SG, VII, 323); Обертин (1947, АТП, 511); Обертин (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Назва неоднозначна щодо походження. Так, А. Шнайдер трактує її як суфіксальне утворення на *-ин* від мікротопоніма – найменування поля *Обора* < *обора* ‘відгороджена

(ВНУС, 335). Перекладається як ‘Новий Двір’.

Нбри, нір; мн.; ліс; с. Молодьків Навр. р-ну: Нори (1998, Мих., 199). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *нора* ‘заглиблення в землі, вирите тваринами як житло; джерело’ (ВТС, 626). Вона вказує на те, що в лісі є багато таких заглиблень та джерел.

Норінка, -и; ж.; поточина; пр. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; с. Княже Снят. р-ну: Норинка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-инк(a)* від апелятива *нора* (див. вище). Вона вказує на витік поточини з джерела.

Нўтина кірніці, -ої, -і; ж.; джерело, криниця; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Нутина кірніці (2006, КГ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірніці*, *кирніці* ‘криниця’ (ГГ, 93), а атрибутивним членом – прикметник *Нутина*, що вказує на належність гідрооб’єкта в давнину *Нуті* (*Дануті*).

О

частина подвір’я для худоби; загорода, загін’, біля якого виникло селище (ЕКГ, II, 378). Д. Г. Бучко виводить її від особової назви **Обарда*, *Обард*, що виникла внаслідок метатеми *-рад-* і *-ард-* з д.-сл. *Обрадъ*, *Обрада* (Бучко, 94–95). Він також припускає її утворення семантичним способом від апелятива *обертин* (бот.) ‘козелець’ (там же). М. Л. Худаш вважає цю назву посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма **Оберта*, суфіксального деривата на *-а* від *Обертъ*, пор. ст.-п. *Oberth* (SSNO, I, 1), що розвинувся з нім. *Abart* (*Abarth*) < *Abhart*, пор. Jacussius *Abhart* (SSNO, I, 1) < нім. *Aberhard* < *Eberhardt* (ПКПН, 156–1570). Що стосується назви *Подмертин*, яку деякі дослідники приписують цьому населеному пункту, то М. Л. Худаш вважає це сумнівним, оскільки вже в 1435 році з’являється особова назва *Obardinsky* як свідчення того, що ойконіми *Обертинъ* чи *Обартинъ* виникли раніше (ПКПН, 156). Назва *Ніколтів*, що вживалася короткий період у XVI ст. як найменуван-

ня міста, є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма **Николт*, усічено-суфіксальної форми від *Николай*.

Народний переказ про походження Обертина розповідає про те, що в далекі часи селилися в цій місцевості люди, освоювали нові землі, вирубували ліси, засівали поля, обзаводились сім'ями, газдували й наживали добра. Оселилися вони й у видолінку біля річки, побудували хати й почали господарювати. Та надійшли лихі вісті, що насуваються орди печенігів, які палять села й убивають людей. Почали нові поселенці зводити високий частокіл навколо свого поселення. Обгородивши його, взялися готувати зброю: мечі кувати, луки та стріли виготовляти. Одного дня побачили жителі українського городища з валів кіннотників – це були печеніги. Обступили вороги поселення й почали вимагати, щоб його мешканці відкрили їм браму. Та цього не сталось, і почали печеніги бій, посилаючи на захисників хмари стріл, кидаючись з диким виттям протаранювати браму. Та мужньо оборонялися захисники, хоча й ріділи їхні ряди. Третій день тривала битва, але печеніги так і не змогли здобути городище. Зібралися молоді хлопці, порадилися і вночі непомітно підкрались до намету печенізького воєводи й закололи його мечами. У ворожому стані вчинився шум і гвалт, печеніги почали переслідувати сміливців, та захисники городища вчасно відкрили їм браму й сміливці заховалися за стінами укріплення. А ранком засурмили печеніги в труби, розібрали свої намети й повернули своє військо в інші краї. Після тої битви почали розказувати люди, як *обернули* печеніги біля цього поселення. Через деякий час назвали це поселення *Обертином*.

Обертінська Горá, -ої, -и; ж.; горб; 369 м; смт Обертин Тлум. р-ну; вар. *Обертин*: Obertyn (1855, AKKGL, Bl. 45); *Góra Obertyńska* (1886, SG, VII, 425). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (BTC, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним

членом – прикметник *обертинська*, що вказує на розташування орооб'єкта на території смт *Обертин* (див. вище). Варіант назви є результатом трансонімізації названого вище ойконіма.

Обертінське, -ого; с.; урочище; смт Обертин Тлум. р-ну: Обертинське (1996, MBH, 12). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *обертинське* 'яке розташоване, знаходиться на території смт *Обертин* (див. вище)'.

Обіч¹, обочу; ч.; гори, горби, схили гір, горбів; 1) 654 м; с. Манява Бог. р-ну: Obicz (1935, MT N); Obicz (2006, GUG, мапа 1); Обіч (2008, УШ); 2) 250 м; с. Кийданці Кол. р-ну: Обіч (2006, KBC, 62); 3) с. Раківчик Кол. р-ну: Обіч (2010, УШ); 4) 698 м; с. Слобода Кол. р-ну: Obicz (1880, KuK KM); Obicz (1932, PBW, II, 204); Обіч (2006, KГ, 24); 5) с. Саджавка Надв. р-ну: Обіч (1986, П, III, 120); Обіч (1998, Мих., 200); 6) 301 м; с. Іллінці Снят. р-ну: Obycz (1881, SG, II, 200); Obycz (1904 (1877), KuK Kutu); Obycz (1933, MT Kutu); Обич (1982, KC, 153); Обіч (2003, Експ.); 7) с. Тучапи Снят. р-ну: Обіч (2004, УШ); 8) с. Антонівка Тлум. р-ну: Обіч (2012, БЛ⁵, 258). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *обіч* 'схил гори; схил гори над водою; дорога по схилку гори' (Мар., 238), 'схил гори, стік' (Нг., 43), 'узбіччя' (Горбач¹, 311), 'схил гори' (Онишк., II, 7).

Обіч², обочу; ч.; урочища; 1) с. Маркова Бог. р-ну: Обіч (2011, УШ); 2) с. Михальче Гор. р-ну: Обіч (2008, УШ); 3) с. Незвисько Гор. р-ну: Обіч (2002, Левкун, 21). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *обіч* (див. вище). Вони вказують на розміщення урочищ на схилах гір та горбів.

Обіч³, обочу; ч.; урочище; с. Раківчик Кол. р-ну: Обіч (2012, БЛ⁵, 258). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилах якого розкинулося урочище.

Обіч⁴, обоча; ч.; кутки; 1) с. Слобода Кол. р-ну: Обіч (2006, KBC 147); Обіч (2011, УШ); 2) с. Троїця Снят. р-ну: Обіч (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансоні-

мізації однозвучних оронімів – найменувань гір (див. вище), на схилах яких розкинулися кутки.

Обіч⁵, обочу; ч.; ліс; с. Саджавка Надв. р-ну: Обіч (1998, Мих., 200). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій росте ліс.

Обіч⁶, обочу; ч.; пасовище; с. Іллінці Снят. р-ну: Обіч (2012, БЛ⁵, 258). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося пасовище.

Обіч⁷, обочу; ч.; ліс; с. Петрів Тлум. р-ну: Обіч (2006, Гач., 9); Обіч (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *обіч* (див. вище). Вона вказує на розміщення лісу на схилі підвищення.

Облаз¹, -у; ч.; крутий схил над р. Бистриця-Солотвинська; с. Гута Бог. р-ну: Облаз (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *облаз* 'обрив, урвище, круча; узбіччя гори; крутий схил гори; виступ гори на дорозі, невисокий, зарослий хребет гори' (Мар., 238), 'придорожна скала' (Шух., I, 105), 'кам'яне узбіччя, урвище, зсув; доріжка попід скалу чи круту гору над водою' (Горбач¹, 311), 'стрімка стежка в горах' (Онишк., II, 8). Вона вказує на характер поверхні схилу.

Облаз², -у; ч.; урочище; с. Жураки Бог. р-ну: Облаз (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *облаз* (див. вище). Вона вказує на обривистий характер поверхні урочища.

Облаз³, -у; ч.; поле; с. Іллінці Снят. р-ну: Облаз (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *облаз* (див. вище). Вона вказує на крутий рельєф поверхні поля.

Обліг, -огу; ч.; урочища (поля); 1) с. Белелуя Снят. р-ну: Обліг (2012, НПС, 54); 2) с. Русів Снят. р-ну: Обліг (1982, АПП, 61). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *обліг* 'протягом кількох років не оране, не оброблюване поле; переліг' (ВТС, 641), 'ніколи не орана земля; земля не орана декілька років' (Онишк., II, 8), пор. також *облог*

'долина, балка' (Лісняк, 359–360), гуц. *обліг* 'незагороджена частина пасовища поблизу стаї, яка слугує місцем відпочинку худоби або місцем ночівлі корів; *рідк.* тимчасовий загін для худоби на пасовищі' (ТГП, 316).

Обліжки¹, -ів; мн.; поле; с. Копачинці Гор. р-ну: Обліжки (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *обліжок*, дем. від *обліг* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні поля.

Обліжки², -ів; мн.; урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: Обліжки (1995, ТМН, 21); Обліжки (2005, Карпів, 10). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *обліжок*, дем. від *обліг* (див. вище). Вона вказує на характер місцевості в урочищі.

Облогі¹, -ів; мн.; урочище (поле); с. Торговиця Кол. р-ну: Облоги (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *обліг* (див. вище). Вона вказує на характер місцевості в урочищі.

Облогі², -ів; мн.; болото; площа 8,7 га; с. Торговиця Кол. р-ну: Облоги (1995, ПЗФ, 35); Облоги (2000, ПЗТ, 260). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинулося болото, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 260).

Обожище¹, -а; с.; урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: Обожище (2000, Марусик, 16). – Назва утворена семантичним способом від сполонізованого апелятива *оборище* 'місце, де була *обора* – загорода, загін для худоби', пор. *обора* 'відгороджена частина подвір'я для худоби; загорода, загін' (ЕСУМ, IV, 140), 'приміщення для худоби; хлів; загорода біля хліва для худоби' (ТГП, 316).

Обожище², -а; с.; гора; між сс. Ісаків та Підвербці Тлум. р-ну: Обожище (2009, (1874), ПЗАП, 23). – Назва утворена семантичним способом від сполонізованого апелятива *оборище* (див. вище). Вона вказує на те, що на горі колись були загороди для худоби.

Оболонє, -я; с.; луг; с. Хотимир Тлум. р-ну: Оболонє (1973, Кобил., 271). – Назва утворена семантичним способом від апеля-

тива *оболонє* (< псл. **bolnъje*) 'рівнина; пасовище; лугова низовина' (Мар., 238, 217), *оболонь* 'заплавні луки' (ВТС, 646), *оболоня* 'вигін, лужок' (Онишк., II, 10).

Оболонське, -ого; с.; урочище; с. Одаїв Тлум. р-ну: Оболонське (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *оболонське* 'яке розкинулося на *оболоні* – заплавній луці', пор. *оболонь* (див. вище).

Оболонь¹, -і; ж.; поля; **1** с. Грабовець Бог. р-ну: Оболонь (2012, БЛ⁵, 258); **2** с. Побережжя Тисм. р-ну: Оболонь (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *оболонь* (див. вище). Вони вказують на місця облаштування полів.

Оболонь², -і; ж.; кутки; **1** с. Балинци Снят. р-ну: Оболонь (2011, Експ.); **2** с. Побережжя Тисм. р-ну: Оболонь (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *оболонь* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Оболоня, -і; ж.; поля; **1** с. Побережжя Тисм. р-ну: Оболоня (2012, Експ.); **2** с. Сілець Тисм. р-ну; вар. *Оболоні*: Оболоні (2002, СНЧ, 44); Оболоня (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *оболоня* (див. вище). Вони вказують на місця облаштування полів. Варіант поля в с. Сілець відбиває особливості місцевої говірки.

Оборище¹, -а; с.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Оборище (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *оборище* 'місце, де була *обора* – загорода, загін для худоби', пор. *обора* 'відгороджена частина подвір'я для худоби; загорода, загін' (ЕСУМ, IV, 140), 'приміщення для худоби; хлів; загорода біля хліва для худоби' (ТПП, 316), 'конюшня' (СЗПГ, II, 5). Вона вказує на те, що на полі колись були загороди для худоби.

Оборище², -а; с.; ліс; с. Кутище Тлум. р-ну: Оборище (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), біля якого розкинувся ліс.

Обоча, -і; ж.; гора; с. Городниця Гор. р-ну: Обоча (2008, УШ). – Назва утворена

семантичним способом від апелятива *обоча*, фонетичного варіанта апелятива *обіч* 'схил гори; схил гори над водою; дорога по схилку гори' (Мар., 238), 'схил гори, стік' (Нг., 43), 'узбіччя' (Горбач¹, 311), 'схил гори' (Онишк., II, 7).

Обочі¹, -ів; мн.; ліс; с. Репужинці Гор. р-ну: Обочі (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *обіч* (див. вище). Вона вказує на розміщення лісу на схилі підвищення.

Обочі², -ів; мн.; гори, підвищення, схили гір; **1** с. Джурів Снят. р-ну: Обочі (2005, Експ.); Обочі (2011, УШ); **2** с. Княже Снят. р-ну: Обочі (2009, Експ.); Обочі (2011, КПЧ, 15); **3** с. Старий Лісець Тисм. р-ну: Обочі (2006, МСП, 16). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *обіч* (див. вище).

Обочі³, -ів; мн.; урочища (пасовище, сінокоси); **1** с. Добротів Надв. р-ну: Обочі (1998, Мих., 200); **2** смт Ланчин Надв. р-ну: Обочі (1998, Мих., 200). – Назви утворені способом плуралізації апелятива *обіч* (див. вище). Вони вказують на розташування урочищ на схилах гір і горбів.

Образі, -ів; мн.; гора; с. Рунгури Кол. р-ну: Образи (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *образ* 'живописне, мозаїчне або рельєфне зображення Бога чи святого, якому поклоняються віруючі; ікона' (ВТС, 395, 648). Вона вказує на те, що на горі колись була капличка з іконами.

Обрінок, -нку; ч.; поле; с. Клузів Тисм. р-ну: Обрінок (2001, Петраш, 13). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *обрінок* 'невеликий річковий острів, оточений рінною' (ЕСУМ, V, 96), 'місцевість біля ріні' (Експ.). Вона вказує на місце облаштування поля.

Обручі, -ів; мн.; урочище; с. Старий Лісець Тисм. р-ну: Обручі (1995, ТМН, 10). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *обруч* 'залізна, дерев'яна і т. ін. штаба, яку набивають на бочку, діжку і т. ін. для скріплення' (ВТС, 650). Вона має переносне, конотативне значення і вказує на

те, що в урочищі росли гарні кущі ліщини, з яких робили обручі для дерев'яних по-судин.

Обушівка, -и; ж.; поточина; п. Сверли-вцю п. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Іллінці Снят. р-ну: Обушівка (2003, УШ). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса *-ієк(а)* від антропоніма *Обуш*, пор. похідне п-ще *Обущак* (ІФД, 324; Редько, II, 750).

Обшіра, -и; ж.; поле; с. Ганусівці Тисм. р-ну: Обшира (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утво-рена семантичним способом від апелятива *обишира*, що є розмовним варіантом апеляти-ва *обишир* 'т. с., що простір; площа чого не-будь на земній поверхні' (ВТС, 656, 989).

Овадниця, -і; ж.; поле; с. Сопів Кол. р-ну: Owadnicy (1904 (1877), KuK Kutu); Овадниця (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *овад-ниця* 'місце, місцевість, де водиться комаш-ня', пор. *овад* 'овід; двокрила комаха, личин-ки якої паразитують в організмі різних тва-рин' (ВТС, 657), *овадня* 'комашня' (Онишк, II, 13).

Овіз, овозу; ч.; поле; с. Старі Богородча-ни Бог. р-ну: Овіз (2011, УШ). – Назва, оче-видно, утворена семантичним способом від апелятива *овіз*, що є розмовним фонетичним варіантом апелятива *обвіз* 'дія за знач. *обвез-ти*' (ВТС, 631). Вона вказує на те, що люди возили колись вантажі попри поле, оминаю-чи його.

Обчин, -ого; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Owczyn (1880, KuK S); Owczyn (1913, GKS). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антро-поніма *Овця*, пор. давня особова назва *Овца* (Туп., 341), ст.-п. *Owcz*a (SSNO, IV, 162).

Огрині, -ів; мн.; куток; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Огрини (2012, Експ.). – Назва ви-никла в результаті трансонімізації однозвуч-ного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Огрин* (Експ.), а також похідні *Огринчук* (ІФД, 324), *Огринюк* (СП, 255).

Огрітин, -ого; ч.; поле; с. Петрилів Тлум. р-ну: Огритин (2012, Експ.). – Назва є

посесивним утворенням на *-ин* від антропо-німа *Огрита*, пор. п-ще *Огрита* (Експ.).

Огород¹, -а; ч.; кутки; 1) с. Вербівці Гор. р-ну: Огород (2012, МП); 2) с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Огород (2000, ЕКол., III, 26); 3) с. Виноград Кол. р-ну: Огород (2011, УШ); 4) с. Бортники Тлум. р-ну: Огород (2011, УШ). – Назви утворені семантичним спо-собом від пол. апелятива *ogród* 'сад, город' (ПРС, 369). Вони вказують на виникнення кутків на територіях колишніх панських го-родів і садів.

Огород², -у; ч.; урочища; 1) с. Троїця Снят. р-ну: Огород (2011, УШ); 2) с. Острина Тлум. р-ну: Огород (2011, УШ); 3) с. Палагичі Тлум. р-ну: Огород (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від пол. апелятива *ogród* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись були панські двори, сади та городи.

Огруд, -а; ч.; кутки; 1) с. Михальче Гор. р-ну: Огруд (2008, УШ); 2) с. Незвисько Гор. р-ну: Огруд (2008, УШ); 3) с. Підви-соке Снят. р-ну: Огруд (2012, НПС, 164); 4) с. Петрів Тлум. р-ну: Огруд (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним спо-собом від пол. апелятива *ogród* (див. вище). За відомостями місцевих жителів, на кутках у давнину були панські сади та городи.

Одаї¹, -ів; мн.; урочища; 1) с. Підгай-чики Кол. р-ну: Odaie (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 103, арк. 21); Одаї (2006, КВС, 126); 2) с. Підвисоке Снят. р-ну: Одаї (2011, УШ). – Назви утворені способом плюраліза-ції та онімізації апелятива *одая* 'загін для ро-гатої худоби поза селом; ферма; хутір, дача; гурт, отара овець' (ЕСУМ, IV, 158), 'хутір, виселок; загорожа для овець на полі; гурт, отара овець' (СБГ, 361), пор. також *одай* 'за-гін для великої рогатої худоби' (Гонца, 88), рум. *odaie* (заст.) 'кошара, вівчарня' (РУС, 324), молд. *одае* 'кімната; загін для худоби, вівчарня' (ЕСУМ, IV, 158). Вони вказують на наявність у давнину в урочищах загород для овець чи худоби.

Одаї², -ів; мн.; село; Тисм. р-н; нал. до Марківцевої с/р; віддаль до Тисмениці – 12 км, до Івано-Франківська – 19 км: Odaie

(1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 183); Odaje (1855, AKKGL, Bl. 45); Odaje (1886, SG, VII, 374); Одаї (1947, АТП, 517); Одаї (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Назва, очевидно, утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *одая* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де були загороди для овець чи рогатої худоби. Д. Г. Бучко та М. Л. Худаш виводять цей ойконім від однозвучної родинної назви, мотивованої антропонімом *Одай*, пор. ст.-п. особова назва *Oday* (Бучко, 95; Худ.², 296).

За народним переказом, на території нинішнього села колись були великі ліси. Їх доглядав лісник на прізвисько Одай. Коли люди почали вирубувати тут дерева й будувати хати, то назвали нововиникле село за найменуванням родини його першопоселенця – лісника.

Одаїв, -єва; ч.; село; Тлум. р-н; нал. до Будзинської с/р; віддаль до Тлумача – 22 км, до Івано-Франківська – 44 км; давня назва – *Odaï*: Odaje (1855, AKKGL, Bl. 45); Odaje, al. Odaï (1886, SG, VII, 374); Odaje (1900, SGG, 699); Одаїв (1947, АТП, 518); Одаїв (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Давня назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *одая* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де були кошари, загороди для овець. Сучасна форма ойконіма з'явилася в повоєнний період під впливом поширеної в цій місцевості ойконімної моделі на -ів. М. Л. Худаш вважає цю назву посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Одай* (Худ.², 297).

Одаївські Говди, -их, говд; мн.; гора; с. Одаїв Тлум. р-ну: Одаївські Говди (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *говди*, мн. від *говда* 'гора' (Мар., 223), 'гора, підвищення' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *одаївські*, що вказує на розташування гори в с. *Одаїв* (див. вище).

Одая¹, -ї; ж.; поле; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Одая (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *одая* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись були кошари для овець або загороди для худоби.

Одая², -ї; ж.; кол. хутір, об'єдн. із с. Жуків Тлум. р-ну: Одаje (1934, SDW, № 21, s. 220); Одая (1947, АТП, 511); Одая (1961, ІФ АТП¹, 80). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *одая* (див. вище). Вона вказує на те, що хутір виник на місцевості, де були кошари для овець або загороди для худоби.

Ожерéb'є, -я; с.; урочище; с. Тростянець Снят. р-ну: Ожерєб'є (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ожереб'є* 'місце, де паслися й жеребилися кобили' (Експ.), пор. *ожеребитися* 'привести, народити лоша' (ВТС, 663).

Озєриша, -иш; мн.; хутір; с. Городниця Гор. р-ну; давня назва – *Озериська*: Jezierzyska (1882, SG, III, 573); Jezierzyska (1910, ZSO, 64); Озєриша (2001, Проц., 31). – Давня назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *озериско* 'місце, де було озеро' (ЕСУМ, IV, 166). Вона вказує на те, що хутір виник на місцевості, де були такі водойми. Сучасне найменування мотивовано апелятивом *озєрище* (< псл. **ezerišče* // **ozerišče*) з тим же значенням.

Озєрище, -а; с.; поле; с. Озеряни Тлум. р-ну: Озєрище (2009 (1874), ПЗАП, 10). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *озєрище* (див. вище). Вона вказує на те, що на теперішньому полі колись було озеро.

Озєрищі¹, -иш; мн.; болотисте урочище; с. Маркова Бог. р-ну: Озєрищі (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *озєрище* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі багатьох заглибин (озерець), наповнених водою.

Озєрищі², -иш; мн.; куток; с. Ворона Кол. р-ну; давня назва – *Озериська*: Jezierzyska (1900, SGG, 697); Jezierzyska (1910, ZSO, 64); Jezierzyska (1934, SDW, № 24, s. 300); Озєрищі (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *озєрисько*, *озєрище* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись були озера.

Озєрищі³, -иш; мн.; поле; с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Озєрищі (2012, БЛ⁵,

258). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *озерище* (див. вище). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місцевості, де колись були озера.

Озеряни, -ян; мн.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 11 км, до Івано-Франківська – 41 км: Jezerzani (1452, MRPS, IV/3, 398); Jezyerzany (1467, AGZ, XV, 67); Jezierzany (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Jezerzany (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Jezierzany (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 193); Jezerany (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Jezierzany (1882, SG, II, 571); Озеряни (1947, АТП, 512); Озеряни (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *озеряни* ‘люди, які оселилися біля озера’ (Худ.², 170). Можлива також мотивація найменування села катойконімом *озеряни* ‘вихідці (переселенці) з сс. *Озеро* (Терн. чи Львів. обл.)’.

Озерянський Лан, -ого, -у; ч.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Озерянський Лан (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *озерянський*, що вказує на належність поля в давнину громаді с. *Озеряни* (див. вище) або окремим його жителям.

Окільницько, -а; с.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну; вар. *Окольницько*: Окольницько (1978, Гор., 24); Окільницько (2011, УШ); Окільницько (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *окільницько* ‘місцевість, на якій є *окіл* – огорожа’, пор. *окіл* ‘кільцеподібна огорожа з кілків’ (ВТС, 666), гуц. *окіл* ‘загорода, куди заганяють овець для доїння’ (ГГ, 138), бук. *окіл*, *окил*, *оків* ‘загорожа для худоби’ (СБГ, 363), бойк. *окільниця* ‘об’їзд’ (Онишк., II, 17). Вона вказує на облаштування поля на місцевості, де колись були загороди для худоби.

Окіп¹, окопу; ч.; ліс; с. Лесівка Бог. р-ну: Окіп (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *okin* ‘рів

з валом’ (Мар., 239), ‘рів із земляним насипом, валом навколо чого-небудь’ (СУМ, V, 675). Вона вказує на те, що в лісі є така оборонна споруда.

Окіп², окопу; ч.; поле; с. Репужинці Гор. р-ну: Окіп (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *okin* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі був або є рів.

Окіп³, окопа; ч.; куток; с. Струпків Кол. р-ну: Окіп (2006, КВС, 164); Окіп (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *okin* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де є рів з валом, який залишився від укріплення двору шляхтича Івана Кміта, знищеного в часи визвольної війни 1648–1654 рр. селянськими загонами із сіл Монастирчани, Кричка, Пороги, Яблінка теперішнього Бог. р-ну та Струпкова.

Окіп⁴, окопу; ч.; урочище; між сс. Павлівка та Ямниця Тисм. р-ну: Окор (1906 (1874), КуК КН). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *okin* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись був викопаний рів.

Окіп⁵, окопу; ч.; потік; пр. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Окіп (1997, Павл., 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Окіп⁶, окопу; ч.; яр; с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Окіп (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *okin* (див. вище).

Окопи¹, -ів, мн.; горб; 350 м; с. Колінки Гор. р-ну: Окопи (2004, Експ.); Окопи (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *okin* (див. вище). Вона вказує на наявність на горбі великої кількості *ровів*, що залишилися після двох світових воєн.

Окопи², -ів, мн.; кол. хутір, нал. до с. Братківці Тисм. р-ну, тепер урочище: Окору (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Окору (1886, SG, VII, 432); Окопи (2007, Гетьм., 21); урочище Окопи (2012, БЛ⁵, 258). – Назва утво-

рена способом плуралізації та онімізації апелятива *okip* (див. вище). Вона вказує на характер місцевості, на якій виник хутір.

Окопи³, -ів, мн.; урочище; с. Делева Тлум. р-ну: Окопи (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *okip* (див. вище). Вона вказує на велику кількість траншей в урочищі, які викопали люди в роки Другої світової війни, щоб переховуватися під час боїв.

Окописько, -а; с.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Окописько (1996, От., 16); Окописько (2006, КВС, 116); Окописько (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *окописько* ‘окопище; місце, де є чи були *окопи*’.

Окопище¹, -а; с.; урочище; 1) смт Отинія Кол. р-ну: Окопище (1998, От., 16); Окопище (2006, КВС, 116); Окопище (2011, УШ); 2) с. Белелуя Снят. р-ну: Окопище (2000, Марусик, 16). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *окопище* ‘місце, де є чи були *окопи*’ (Онишк., II, 18).

Окопище², -а; с.; кутки; 1) смт Печеніжин Кол. р-ну: Окопище (2006, КГ, 22); Окопище (2011, УШ); 2) смт Обертин Тлум. р-ну: Окопище (2011, УШ); 3) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Окопище (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *окопище* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де в давнину були *окопи* й рови.

Окопище³, -а; с.; поле; смт Ланчин Надв. р-ну: Окопище (1998, Мих., 200). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *окопище* (див. вище). Вона вказує на те, що на місці нинішнього поля колись було єврейське кладовище, зруйноване в 70–80-х роках минулого століття.

Окопища, -ищ; мн.; кутки; смт Богородчани: Окопища (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *окопище* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись було єврейське кладовище, від якого залишилися ями й рови.

Оленіця¹, -і; ж.; гора; 1378 м; с. Гута Бог. р-ну: Olenica (1855, AKKGL, Bl. 48); Olenica (2000, PBWG, 146); Олениця (2003,

ДСК, 208); Olenica (2006, GUG, 107); Олениця (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *олениця* ‘самка оленя, сарна’ (МСГГ, 125). Вона вказує на те, що гора з хребтом (див. далі) за формою нагадують цю дику тварину. Можливо також, що на цій горі в давнину водилися *олениці* та олені, що й зумовило таку її назву. Характерно, що поруч височіє гора *Чербуль* (див. далі), назва якої могла бути мотивована рум. апелятивом *cerb* ‘олень’ (РУС, 77).

Оленіця², -і; ж.; хребет; с. Гута Бог. р-ну: lesistym działem Olenicą (1880, SG, I, 512); Olenica (1886, SG, VII 460); Olenica (1914 (1894), KuK P); Olenica (1935, MT Porohy). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), що височіє над хребтом.

Оленіця³, -і; ж.; кол. полонина, тепер урочище; с. Гута Бог. р-ну: połon. Olenica (1935, MT Porohy); ур. Олениця (2006, ГЦСЧ); ур. Олениця (2010, К РР). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), на якому розкинулася полонина.

Олєнчичі, -ів; мн.; кол. село на Покутті, тепер не ідент.: Olenczyce (королівські привілеї з 1415–1444 рр. та з 1484–1485 рр., 1547, MRPS, IV/III, 284). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду за іменем родоначальника, який, очевидно, започаткував село, пор. давнє особове ім’я *Оленка*, *Оленко*, пор. вь синовця... *Оленка* (AGZ, VII, 1), князь *Оленка* (Туп., 344), *Оленко* (Керста, 135).

Олесь, -ю; ч.; урочища (сінокоси); 1) с. Джурів Снят. р-ну: Олесь (2011, УШ); 2) с. Запругтя Снят. р-ну: Oleś (1906 (1876), KuK Sn.); Oleś (1933, MT Sn.); Олесь (1982, КС, 154); Олесь (2012, БЛ⁵, 258). – Назви виникли, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучних антропонімів – особових імен колишніх власників сінокосів, пор. особове ім’я *Олесь* < *Олександр* (СУІ, 261).

Олеський, -ого; ч.; ліс; сс. Озеряни, Олеша Тлум. р-ну: Олеський (2012, БЛ⁵, 258). –

Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *олеський* ‘розташований з боку с. *Олеша*, на території с. *Олеша* (див. далі)’.

Олесьове, -ого; с.; кол. хутір (маєток польського поміщика Олександра (Олеся) Левицького), потім село, знищене в роки війни німцями, тепер урочище (військовий полігон); с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Olesiów (1932, MT S); Olesiów (1934, SDW, № 22, 246); Olesiów (1938, SDW, № 5, s. 81); Олесів (1995, ТМН, 10); Олесьове (2006, МСП, 16). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Олесь* (див. вище).

В Олесьові колись був костел, готель, ресторан. Село було електрифіковане. Тут жили в основному пенсіонери, які купували в пана О. Левицького ділянки під забудову. Окрім того, село було місцем відпочинку як улітку, так і взимку. Воно приваблювало туристів тим, що тут було джерело мінеральної води, яке мало назву “Джерело Святого Мартина” (ТМН, 18–19).

Олеччина, -ої; ж.; урочище; сс. Виноград, Острівець Гор. р-ну: Олеччина (1982, АПП, 17); Олеччина (2008, УШ); Олеччина (2009, ГСС, 18). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Олечка*, пор. особове ім’я *Олечка* < *Ольга*, *Олена* (СУІ, 266, 268).

Олеша, -і; ж.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 16 км, до Івано-Франківська – 41 км; давня назва – *Олеше*: Oliesche (1423, ZDM, VII, 219); Olesze (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Olesze ad Tłumacz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Olesza (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 188); Olesza (1855, АККГЛ, Bl. 45); Olesza (1886, SG, 475); Олеша (1947, АТП, 518); Олеша (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Давня назва є посесивним утворенням на -*je від антропоніма *Олех*, пор. давня особова назва *Olech* Kmethone (AGZ, XIV, 16), що є скорочено-суфіксальною формою від *Олексій* чи *Олександр*. Форма *Олеша*, яка вживається десь з XVIII ст., з’явилася, мабуть, під впливом польського номенклатурного терміна жіночого роду *wieś* ‘село’. Дещо іншу етимологію цього ойконіма пропонує М. Л. Худаш, який вважає, що він

може бути: а) відапелятивним утворенням на -*ъja від *ольха* ‘вільха’ (у давньоруський період ця назва, згідно з цим припущенням, звучала як *Ольшьа* з первинним значенням ‘*Ольшьа* долина або інш.’, згодом, унаслідок вокалізації -ъ у сильній позиції в голосний -е- та ствердіння шиплячого приголосного -ш-, вона стала звучати як *Олеша*); б) результатом трансонімізації однозвучної особової назви, яка фіксується писемними джерелами, пор. давнє слов’янське *Олеша* (Мор., 143), укр. *Олеша* (Ук., 509); в) посесивним дериватом на -*ъja від антропоніма *Олешъ*, що виник унаслідок усичення початкового Г- від *Голешъ*, усичено-суфіксального деривата на -еш- від *Голиславъ* (Худ, 273).

Олешів, -ева; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 16 км, до Івано-Франківська – 22 км: Oleszow (1444, AGZ, XII, 122); Oleszow (1458, AGZ, XII, 254); Holeszow (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); Holeszow ad Nizniow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Oleszów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 111); Oleszów (1855, АККГЛ, Bl. 45); Oleszów (1886, SG, VII, 477); Олешів (1947, АТП, 518); Олешів (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Олех* (див. вище). Зважаючи на її фіксації у XVI–XVII ст. у формі *Голешів*, можемо припустити, що вона мотивована антропонімом *Голешъ* (див. вище) з аферезою початкового Г-.

Олешків, -ова; ч.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 20 км, до Івано-Франківська – 83 км: Oleschkow (1453, AGZ, XIX, 200); Oleschkow (1473, AGZ, XII, 353); Oleszkow (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Oleszkow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Oleszków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 28); Олешків (1947, АТП, 506); Oleszków (1855, АККГЛ, Bl. 49); Oleszków (1886, SG, VII, 476); Олешків (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Олешко*, пор. давня особова назва *Олешко* (ССУМ, II, 81), ст.-п. *Oleszko* (SSNO, IV, 117). Цей антропонім може мати двояке походження: а) бути скорочено-суфіксальним утворенням від церковно-християнських особових імен *Олекса* або *Олександр*; б) бути похідним суфіксаль-

ним утворенням на -к(о) від вихідного *Олех* чи *Голець* (див. вище).

Олещино, -ого; с.; село; Тлум. р-н; нал. до Жуківської с/р; віддаль до Тлумача – 36 км, до Івано-Франківська – 50 км; давня назва – *Олещин*: *Oleszyn (w Olekszynie, 1661–1665, LWR, 38); Олещин (1947, АТП, 511); Олещино (2009, ІФ АТП⁷, 170). – Назва є посесивним утворенням на -ин від антропоніма *Олешка*, пор. жін. особове ім'я *Олешка* від чол. *Олешко* (див. вище).

Олієва¹, -ої; ж.; кол. село, розділене у XVIII ст. на сс. Олієво-Корнів та Олієво-Королівка Гор. р-ну: Olejow (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Olejow (1670, RRDZH, 67); Oleiowa ad Czerlenica (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); villa Olejowa (1735, ЛЦДІА, ф. 134, оп. 2, спр. 10). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *oleyова* (діал.) ‘олійниця’, пор. пол. *olejowa* ‘т. с.’. М. Л. Худаш вважає цю назву посесивним утворенням на -ев(а) від антропоніма *Олѣй* (Худ.¹, 246–247).

Олієва², -ої; ж.; балка; п. Дністра; сс. Олієво-Королівка, Олієво-Корнів Гор. р-ну: Olejowa (1880, SG, I, 229); Олієва (1979, СГУ, 397). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування давнього села (див. вище), на території якого розташований цей топооб'єкт.

Олієва³, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Семівка Гор. р-ну: Олієва (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації опорного компонента ойконіма – найменування села *Олієво-Королівка* (див. далі), з якого веде вулиця, навколо якої розкинувся куток.

Олієво-Корнів, -ева; ч.; село; Гор. р-н; нал. до Олієво-Королівської с/р; віддаль до Городенки – 18 км, до Івано-Франківська – 66 км: Olejowa Korniewska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 85); Olejowa Korniów (1855, AKKGL, Bl. 45); Olejowa Szlachecka, albo Korniów (1886, SG, VII, 458); Олієво-Корнів (1947, АТП, 504); Олієво-Корнів (2009, ІФ АТП⁷, 171). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села

Олієва (див. вище), з якого виділилося у XVIII ст. це поселення, а атрибутивним членом – прикметник *корнівська* (пізніше – ойконім *Корнів*), що вказує на його належність у давнину до с. *Корнів* (див. вище). Означення *шляхетська*, що вживалося в назві села в XIX ст., вказувало на проживання в ньому шляхти.

Олієво-Королівка, -и; ж.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 16 км, до Івано-Франківська – 65 км: Olejowa Królówka, Olejowa Królewska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 10); Olejowa Korolówka (1855, AKKGL, Bl. 45); Olejowa Królewska albo Korolówka (1886, SG, VII, 458); Олієво-Королівка (1947, АТП, 504); Олієво-Королівка (2009, ІФ АТП⁷, 171). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села *Олієва* (див. вище), з якого виділилося у XVIII ст. це поселення, а атрибутивним членом – прикметник *королівська*, що вказує на його належність у давнину до королівських маєстностей. Десь наприкінці XVIII – на початку XIX ст. прикметник у назві був замінений апелятивом *королівка* (діал.) ‘земля, яка належить королю; королівська земля’ (Експ.).

Олійникові Городи, -их, -ів; мн.; урочище; с. Нивочин Бог. р-ну: Олійникові Городи (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування земельних наділів, які були колись в урочищі. В основі мікротопоніма лежить апелятив *городи*, мн. від *город* ‘ділянка землі при садібі, здебільшого для вирощування овочів’ (ВТС, (192), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Олійникові*, що вказує на належність земельних наділів у давнину *Олійникові*, пор. п-ще *Олійник* (ІФД, 326).

Олійнички¹, -ок; мн.; урочище; с. Новоселівка Гор. р-ну: Олійнички (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *олійничка*, дем. від *олійниця* ‘підприємство, де виготовляють олію’ (ВТС, 669). Вона вказує на те, що в урочищі колись виготовляли цю харчову речовину.

Олійнички², -ок; мн.; болото; площа 2,6 га; с. Новоселівка Гор. р-ну: Олійнички (1995, ПЗФ, 26); Олійнички (2000, ПЗТ, 254). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинулося болото, що є заповідною територією (ПЗТ, 254).

Омельків Протін, -ового, -у; ч.; просіка; с. Лесівка Бог. р-ну: Омельків Протин (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *протин* (діал.) ‘просіка, яка наскрізь перетинає ліс’ (Експ.), пор. *протинати* ‘перетинати яку-небудь місцевість, перехрещуватися з чимсь, проходити крізь що-небудь (про дорогу, річку і т. ін.)’ (ВТС, 992), а атрибутивним членом – прикметник *Омельків*, що вказує на якийсь зв’язок просіки з людиною на ім’я *Омелько*, пор. особове ім’я *Омелько* < *Омелян* (СУІ, 269).

Ониськів, -ового; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Ониськів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Онисько*, пор. особове ім’я *Онисько* (СУІ, 271), п-ще *Онисько* (ІФД, 326).

Онуфріїв, -євого; ч.; потік; п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; сс. Бучачки, Балинці Снят. р-ну: Онуфріїв (2003, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Онуфрій*, пор. особове ім’я *Онуфрій* (СУІ, 272).

Опади¹, -ів; мн.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Опади (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *опад* ‘низьке місце, западина’, пор. *опадка* ‘впадина, заглиблення’ (Мар., 239). Вона вказує на рельєф поверхні поля.

Опади², -ів; мн.; хутір; с. Грушка Тлум. р-ну: Опади (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), на якому виник хутір.

Опрашина¹, -и; ж.; кол. куток, тепер ліс; с. Глинки Надв. р-ну: Opraszyna (1855, AKKGL, Bl. 48); Opraszyna, część Majdanu Średniego (1885, SG, VI, 568), Opraszyna

(1900, SGG, 413); Opraszyna (1935, MT N); ліс Опрашина (1998, Мих., 200). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *опрашина* ‘окрема садиба, хутір’, пор. ст.-укр. *опрашьнина* ‘окреме володіння, уділ’, *опришь* ‘окремо’ (Срезн., II, 694). О. І. Михальчук пов’язує її з дієсловом *прашувати* ‘полоти, сапати’ (Грінч., III, 403). Отже, *опрашина*, згідно з її трактуванням, – це ‘оброблювана ділянка землі’ (Мих., 70).

Опрашина², -и; ж.; річка; п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 26 км, площа басейну – 235 км²; давня назва в сс. Струпків, Баб’янка, Угорники – *Баб’янка* (див. вище), у смт Отинія – *Отинійський Потік* (див. далі); інша назва – *Лопушанка* (див. вище); сс. Середній Майдан Надв. р-ну, Баб’янка, Струпків, Угорники, смт Отинія Кол. р-ну, Красилівка Тисм. р-ну: Opraszyna (1855, AKKGL, Bl. 45); Łopuszanka (1855, AKKGL, Bl. 48); Opraszyna (1880, SG, I, 67; 1884, SG, V, 727); Opraszyna, druga nazwa potoku Łopuszanki (1886, SG, VII, 568); Опрашина (1917, Машт., ДБ, 18); Obraszyna (1926, MT T); Opraszyna (1935, MT N); Опрашина (1979, СГУ, 400); Опрашина (1995, ТМН, 25); Опрашина (*давня назва* – Лопушанка) (1998, ЕКол., II, 11); Опрашина (2009, РІФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), з якого витікає річка.

Опрашина³, -и; ж.; урочище; с. Струпків Кол. р-ну: Opraszyna (1855, AKKGL, Bl. 48); Opraszyna (1906 (1880), KuK N); Opraszyna (1913, GKS); Opraszyna (1935, MT N); Опрашина (2011, УШ). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), яка протікає через урочище.

Опрішівці, -ів; мн.; кол. село, тепер част. міста Івано-Франківськ: Oprischowcze (1438, AGZ, XII, 39); Opriszowcze (1515, ŻDz, XVIII/I, 169); Apriszowcze (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Apriszowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Opryszowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 6); Opryszowce (1886, SG, VII, 568); Опришівці (1947, АТП,

510). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які започаткували село, пор. давня особова назва *Опришъ* (ССУМ, II, 89; Мор., 145) (про її походження див. Худ.¹, 248–249).

Опупільське, -ого; с.; урочище; с. Боднарів Кол. р-ну: Опупільське (1998, ЕКол., II, 78). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації польського прикметника *opólskie* ‘яке належить вихідцям із воєводства *Ополе* (Польща)’. Відомо, що в селі проживала колись велика польська громада.

Опуст, -у; ч.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Опуст (1998, От., 16); Опуст (2006, КВС, 116); Опуст (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *опуст* (діал.) ‘шлюз’ (ВТС, 678). Вона вказує на те, що в урочищі є гідротехнічна споруда, якою регулюють рівень води.

Ораниця¹, -і; ж.; поля; 1) кол. с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ; вар. *Ораниці*: Ораниці (1975, АСЗ, I, 717); Ораниця (2011, Експ.); 2) с. Тисменичани Надв. р-ну: Ораниця (1998, Мих., 200). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ораниця*, що має протилежні значення: а) ‘виоране поле’ (Грінч., III, 62), ‘земля, яку щорічно орють’ (СНГТВ, 65), ‘зоране поле’ (Онишк., II, 23); б) ‘земля, не орана декілька років’, ‘земля не орана один рік’, ‘неоране поле’, ‘колись оране поле, що його косять на траву’, ‘поле, яке треба орати’ (Онишк., II, 23). Які саме із цих значень стали мотивуючими для найменувань полів, встановити зараз практично неможливо. Варіант назви в с. Пасічна відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни на м’які приголосні та шиплячі мають закінчення -і замість літературного -а.

Ораниця², -і; ж.; горб; с. Кричка Бог. р-ну; вар. *Ораниці*: Ораниця, Ораниці (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ораниця* зі значенням ‘виоране поле’ (Грінч., III, 62). Вона вказує на характер поверхні горба. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки (див. вище).

Орелець¹, -льця; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 13 км, площа басейну – 31,2 км²; сс. Рожневі Поля, Ганьківці, Вовчківці, Орелець Снят. р-ну: Orelec (1855, АККГЛ, Bl. 49); Orelec (1906 (1876), KuK Sn.); Orelec (1933, МТ Kutу); Орелець (1957, КРУ, 25); Орелець (1979, СГУ, 400); Орелець (2004, УПР, 818). – Назва утворена за допомогою суфікса -ець від вихідного *Оріль* < *орель* < тюрк. *airili* ‘кривий, косий’, пор. турецьке *ayı* ‘розгалуження, розсоха, кут’ (Фасм., III, 151). Вона вказує на форму поточища.

Орелéць², -льця; ч.; село; Снят. р-н; нал. до Устянської с/р; віддаль до Снятина – 12 км, до Івано-Франківська – 89 км; вар. *Горелець*: Orzelec (1373 (1416), AGZ, V, 39); Orelec (1438, AGZ, I, 25); Horeliecz (1558, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 44, с. 1073); Horeliecz (1579, ŻDz, 18/1, 103); Orelec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 37); Orelec (1855, АККГЛ, Bl. 49); Orelec, dawnej Orzelec (1886, SG, VII, 578); Орелець (1947, АТП, 515); Орелець (2009, ІФ АТП⁷, 171). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого розкинулося село. Форма *Горелець* з’явилася в результаті появи протетичного [z].

За розповідями місцевих жителів, село назване так тому, що колись давно на стрімких скелях лівого берега Пруту гніздилися багато орлів.

Орелéць³, -льця; ч.; поле; с. Ганьківці Снят. р-ну: Орелець (2005, СГГ, 8); Орелець (2012, НПС, 83). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), що протікає через поле.

Орелéччина, -и; ж.; поле; с. Джурів Снят. р-ну: Орелеччина (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -ин(а) від антропоніма *Орелецький*. Таке прізвище мав пан, що проживав у с. *Орелець* і володів цим полем.

Оринюкóво, -ого; с.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Оринюково (2006, КГ, 18); Оринюково (2010, БЛ¹, 343). – Назва є посесивним утворенням на -ов(о) від

антропоніма *Оринюк*, пор. п-ща *Оринюк* (Експ.), *Ориняк* (ІФД, 327).

Осада, -и; ж.; кол. хутір, тепер куток; с. Одаї Тисм. р-ну: *Osada* (1934, SDW, № 24, s. 295); *Osada* (1938, SDW, № 5, s. 83); *Осада* (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осада* ‘поселення, садиба’ (Тимч., II, 51–52), ‘поселення, осада’ (Грінч., III, 64), (заст.) ‘поселення’ (СУМ, V, 852; ВТС, 681), ‘невеличкий населений пункт, який тільки почали розбудовувати й заселяти людьми’ (Осташ¹, 132).

Осади, осад; мн.; куток; с. Сілець Тисм. р-ну: *Осади* (1995, ТМН, 46), *Осади* (2002, СНЧ, 44); *Осади* (2011, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *осада* (див. вище).

Освальдівка, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Довге Тисм. р-ну: *Oswaldówka* (1934, SDW, № 24, s. 300). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Освальд*, пор. нім. особове ім’я *Oswald* (KVB, 80).

Освобідка, -и; ж.; куток; с. Довге Тисм. р-ну: *Освобідка* (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від *ОСВОД* – аббревіаційного найменування пункту рятування на воді, який російською мовою звучав як *Освобождение на воде*. Вона вказує на розташування кутка біля цього пункту. Можливо також, що ця назва є перекинутою формою давнього найменування *Освальдівка* (див. вище).

Осередки, -ів; мн.; лісове урочище; між сс. Дзвиняч та Підгір’я Бог. р-ну: *Oseredkie* (1880, KuK S); *Oseredkie* (1932, МТ S). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *осередок* ‘серединна, центральна частина чого-небудь, середина’ (ВТС, 682), ‘середина’ (Онишк., II, 25). Вона вказує на розміщення урочища посередині між річкою Бистриця-Солотвинська та потоком Корчовий.

Осередківий, -ого; ч.; потік; пр. Манявка п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява (куток Осередок) Бог. р-ну; інша назва – *Тимишівський* (див. далі): *Осередковий*, *Тимишівський* (1979, СГУ, 403). – Назва утворена способом субстан-

тивації та онімізації прикметника *осередковий* ‘який витікає з присілка *Осередок* (див. далі)’.

Осередок¹, -дка; ч.; кутки, присілки: **1**) с. Манява Бог. р-ну: *Осередок* (1976, ІФАТП⁴, 77); *Осередок* (1979, СГУ, 403); *Осередок* (2011, УШ); **2**) с. Вільхівці Гор. р-ну: *Осередок* (2008, УШ); **3**) с. Дубки Гор. р-ну: *Осередок* (2008, УШ); **4**) с. Корнів Гор. р-ну: *Осередок* (2008, УШ); **5**) с. Рогиня Гор. р-ну: *Осередок* (2008, УШ); **6**) с. Тишківці Гор. р-ну: *Осередок* (2008, УШ); *Осередок* (2009, ГСС, 36); **7**) смт Чернелиця Гор. р-ну: *Осередок* (1978, Гор., 470); *Осередок* (2008, УШ); **8**) с. Топорівці Гор. р-ну: *Осередок* (2005, СМТ¹, 56); *Осередок* (2008, УШ); **9**) с. Чортовець Гор. р-ну: *Осередок* (2007, ССЧ, 10); **10**) с. Богородичин Кол. р-ну: *Осередок* (1998, ЕКол., II, 75); *Осередок* (2006, КВС, 8); **11**) с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: *Oseredok* (1900, SGG, 195); *Осередок* (2000, ЕКол., III, 55); *Осередок* (2006, КВС, 14); **12**) с. Ворона Кол. р-ну: *Осередок* (2012, БЛ⁵, 259); **13**) с. Воскресинці Кол. р-ну: *Осередок* (1988, КК, 613); *Осередок* (2006, КВС, 26); **14**) с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: *Oseredok* (1900, SGG, 195); *Осередок* (1995, НВ, 8); *Осередок* (2006, КВС, 109); **15**) смт Печеніжин Кол. р-ну: *Осередок* (2009, Експ.); **16**) с. Слобода Кол. р-ну: *Осередок* (2006, КВС, 147); *Осередок* (2011, УШ); **17**) с. Сопів Кол. р-ну: *Осередок* (2006, КВС, 151); *Осередок* (2011, УШ); **18**) с. Турка Кол. р-ну: *Осередок* (2012, БЛ⁵, 259); **19**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: *Осередок* (2011, Бойко); **20**) с. Добротів Надв. р-ну: *Осередок* (1998, Мих., 200); *Осередок* (2002, ДІС, 8); **21**) с. Кубаївка Надв. р-ну: *Осередок* (1998, Мих., 200); *Осередок* (2010, Експ.); **22**) смт Ланчин Надв. р-ну: *Осередок* (1998, Мих., 200); *Осередок* (2010, Експ.); **23**) с. Саджавка Надв. р-ну: *Осередок* (1998, Мих., 200); *Осередок* (2010, Експ.); **24**) с. Середній Майдан Надв. р-ну: *Осередок* (2010, Експ.); **25**) с. Цуцилів Надв. р-ну: *Осередок* (1998, Мих., 200); *Осередок* (2010, Експ.); **26**) с. Будилів Снят. р-ну: *Осередок* (2011, УШ); *Осередок* (2012, НПС, 68); **27**) с. Вовчківці Снят. р-ну: *Осередок* (2012, БЛ⁵, 259);

28) с. Задубрівці Снят. р-ну: Осередок (2011, УШ); **29**) с. Красноставці Снят. р-ну: Осередок (2011, УШ); Осередок (2012, НПС, 137); **30**) с. Русів Снят. р-ну: Осередок (2012, БЛ⁵, 259); **31**) с. Троїця Снят. р-ну: Осередок (2011, УШ); Осередок (2012, НПС, 227); **32**) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Осередок (1995, ТМН, 13); Осередок (2012, Експ.); **33**) с. Красилівка Тисм. р-ну: Осередок (2010, УШ); **34**) с. Липівка Тисм. р-ну: Осередок (2011, Експ.); **35**) с. Милування Тисм. р-ну: Осередок (2012, БЛ⁵, 259); **36**) с. Підпечери Тисм. р-ну: Осередок (2012, Експ.); **37**) с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Осередок (1995, ТМН, 27); **38**) с. Чернолізці Тисм. р-ну: Осередок (2012, Експ.); **39**) с. Бортники Тлум. р-ну: Осередок (2011, УШ); **40**) с. Будзин Тлум. р-ну: Осередок (2012, Експ.); **41**) с. Суходіл Тлум. р-ну: Осередок (2012, БЛ⁵, 259); **42**) с. Хотимир Тлум. р-ну: Осередок (2012, БЛ⁵, 259). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *осередок* (див. вище), який у цих найменуваннях виражає значення 'центральна частина населеного пункту'.

Осередок², -дку; ч.; урочища; **1**) с. Чортовець Гор. р-ну: Осередок (2012, БЛ⁵, 259); **2**) с. Джурів Снят. р-ну: Осередок (2012, НПС, 100); **3**) с. Делева Тлум. р-ну: Осередок (2012, БЛ⁵, 259). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *осередок* (див. вище). Вони вказують на розміщення урочищ посередині між такими ж іншими об'єктами або в центрах населених пунктів.

Осередок³, -дку; ч.; горби; **1**) 462 м; с. Княждвір Кол. р-ну: Oseredok (1906 (1876), КуК К); Oseredok (1933, МТ К); **2**) с. Бортники Тлум. р-ну: Осередок (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *осередок* (див. вище). Вони вказують на розташування горбів серед лісу та в центральній частині села.

Осередок⁴, -дку; ч.; ліс; с. Княждвір Кол. р-ну: ліс Осередок (1985, ІГ, II, 419); Осередок (1988, КК, 646). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), що височіє в лісі.

Осередок⁵, -дку; ч.; потік; пр. Великої Шибенки п. Пруту л. Дунаю; с. Княждвір

Кол. р-ну: Осередок (1877 (2008), Вайгель, 72). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дрімоніма – найменування лісу (див. вище), з якого витікає потік.

Осічина¹, -и; ж.; ліси; **1**) с. Лесівка Бог. р-ну: Осичина (2011, УШ); **2**) с. Буківна Тлум. р-ну: Осичина (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *осичина* 'осиковий ліс або гай; осичняк' (СУМ, V, 673), 'місцевість, поросла осиками' (Худ.², 172), 'осиковий ліс' (Онишк., II, 26). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах.

Осічина², -и; ж.; пасовище; с. Лесівка Бог. р-ну: Осичина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинулося пасовище.

Осічина³, -и; ж.; поле; с. Добровляни Тисм. р-ну: Осичина (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осичина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Осічина⁴, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Буківна Тлум. р-ну: Osieczyna (1886, SG, VII, 626); Osieczyna (1900, SGG, 699). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осичина* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в давнину терену, на якому виник хутір.

Осіки, -ів; мн.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Осіки (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *осік* 'ліс (на горі)' (Мар., 239). Вона вказує на характер рослинності в урочищі. Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *осіки* < *осоки* 'осокові зарості' (Експ.).

Ослава, -и; ж.; річка; п. Пруту л. Дунаю; утворюється злиттям потоків Біла й Чорна Ослави; довжина – 15 км, площа басейну – 82,9 км²; вар. *Ославка*; сс. Білі Ослави, Добротів Надв. р-ну: Osslava (1518, AGZ, XIX, 687); Oslawa (1786, ЛЦДІА ф. 19, оп. 6, спр. 141); Oslawka (1786, ЛЦДІА ф. 19, оп. 6, спр. 143); Oslawa (1886, SG, VII, 642); Oslawa (1933, МТ Mik.); Ослава (1979, СГУ,

405); Ослава (2009, РІФ). – Назва виникла в результаті сингуляризації та трансонімізації ойконіма – найменування давнього села *Ослави* (див. ТГГ, 44), на території якого протікає річка. Про вторинність гідроніма щодо назви поселення свідчить і форма *Ославка*, засвідчена у XVIII ст. С. Грабець виводить назву річки від апелятива *осла* ‘точильний камінь’ (Нг., 829), що непереконливо.

Осла́вський, -ого; ч.; берег, горб; с. Рунгури Кол. р-ну: Ославський (2002, Рунг., 242). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування дороги, яка вела колись до сіл Білій Чорній Ослави Надв. р-ну. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Осла́нка, -и; ж.; поле; с. Стецева Снят. р-ну: Осланка (1982, КС, 160); Осланка (2012, НПС, 210). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Ослан*, пор. тюрк. особове ім’я *Ослан* < *Аслан* (СЛІ, 381), рум. *Aslan* (Const., 46).

Осо́ва, -ої; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Осова (2006, КВС, 122); Осова (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *осо́ва*, що є фонетичним варіантом від *осовня* ‘схил гори, повернутий до сонця; скальний зсув’ (Мар., 239), ‘земля, звернена до сонця, до півдня’ (Онишк., II, 27). Вона вказує на характер верхньої території кутка.

Осо́вець, -вця; ч.; куток; с. Липівка Тисм. р-ну: Osowiec (1932, MT S); Осовець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осовець* (< псл. **osovъсь*) ‘земля, що осипається по берегу, по косогуру, яру’, пор. д.-р. **осовыць** ‘т. с.’ (Срезн., II, 734), поліс. *осов* ‘підмита та відірвана частина берега’ (Череп., 152). Вона вказує на характер місцевості кутка.

Осо́вня¹, -і; ж.; гора; смт Солотвин Бог. р-ну: Осовня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осовня* (див. *Осова*). Вона вказує на те, що горб звернений своєю поверхнею до сонця.

Осо́вня², -і; ж.; урочища (поля); 1) с. Долина Тлум. р-ну: Осовня (2011, УШ); 2) с. Суходіл

Тлум. р-ну: Осовня (2012, БЛ⁵, 259). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *осовня* (див. вище). Вони вказують на те, що поля розміщені на сонячних схилах.

Осо́ка¹, -и; ж.; долина; с. Виноград Кол. р-ну: Осока (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осо́ка* ‘багаторічна болотна трава родини осокових із довгими гострими листками’ (ВТС, 685), ‘зарості з таких трав’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в долині.

Осо́ка², -и; ж.; кол. болото, тепер поле; с. Потічок Снят. р-ну: Осока (2003, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осо́ка* (див. вище). Вона вказує на те, що болото колись було заросле цією рослиною. Після проведених меліоративних робіт болото висохло й на ньому було облаштоване поле.

Осо́ки¹, осік; мн.; урочища (кол. болота); 1) с. Топорівці Гор. р-ну: Осоки (2005, СМТ¹, 49); Осоки (2008, УШ); 2) с. Белелуя Снят. р-ну: Осоки (2000, Марусик, 16). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *осо́ка* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах у давнину.

Осо́кі², осік; мн.; болото; площа 1,7 га; с. Торговиця Гор. р-ну: Осоки (1995, ПЗФ, 27); Осоки (2000, ПЗТ, 257). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *осо́ка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на болоті, яке є заповідним урочищем (ПЗТ, 257).

Осошдо́р, -у; ч.; урочище (придорожна смуга вздовж дороги Івано-Франківськ – Галич); с. Сілець Тисм. р-ну: Осошдор (2002, СНЧ, 44). – Назва утворена способом аббревіації словосполучення *обласна шосейна дорога*.

Оста́ль¹, -я; ч.; куток; с. Корнич Кол. р-ну: Осталь (2006, КВС, 70). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осталь* ‘залишена після розливу вода’ (БЛ, 98). Вона вказує на розміщення кутка на місцевості, де після повеней є залишки води.

Оста́ль², -ю; ч.; потік; п. Пруту л. Дунаю; с. Тростянка Кол. р-ну: Осталь (2006, КВС,

167). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осталь* (див. вище). Вона вказує на те, що потік протікає місцевістю, де залишається вода після повеней.

Осталь³, -ю; ч.; старе русло Пруту; с. Завалля Снят. р-ну: Осталь (1997, ІЗ, 282). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *осталь* (див. вище). Вона вказує на те, що в руслі є залишки води.

Остап'єнка, -и; ж.; горб; с. Троїця Снят. р-ну: Остап'єнка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-єнк(а)* (літ. *-янк(а)*) від антропоніма *Остап*, пор. особове ім'я *Остап* (СУІ, 275), п-ще *Остап* (СП, 260).

Остапківці, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 25 км, до Івано-Франківська – 72 км: Ostapkowcze (1373 (1416), AGZ, V, 39); Ostapkowcze (1579, ŻDz, XVIII/I, 101); Ostapkowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Ostapkowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 16); Ostapkowce (1855, АККГЛ, Bl. 49); Ostapkowce (1886, SG, VII 662); Остапківці (1947, АТП, 503); Остапківці (2009, ІФ АТП⁷, 171). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. ст.-укр. особове ім'я *Остапко* (ССУМ, II, 97).

Остафіїв, -євого; ч.; горб; с. Драгасимів Снят. р-ну: Остафіїв (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Остафій*, пор. особове ім'я *Остафій* < *Остап* (СУІ, 276), п-ще *Остафій* (ІФД, 328).

Осташі¹, -ів; мн.; куток; с. Грушів Кол. р-ну: Осташі (2006, ЕКол., IV, 156). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток, пор. п-ще *Оташ* (ІФД, 328).

Осташі², -ів; мн.; урочище (сінокіс, ліс); с. Корнич Кол. р-ну: Осташі (2012, БЛ⁴, 203). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно,

володіла колись урочищем або проживала в ньому.

Осташів, -євого; ч.; поле; с. Слобідка Тисм. р-ну: Осташів (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Оташ* (див. вище).

Осташівка, -и; ж.; урочище (поле й пасовисько); с. Стриганці Тисм. р-ну: Осташівка (2011, Осташі). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Оташ*, пор. поширене в селі п-ще *Оташ* (Експ.).

Остра¹, -ої; ж.; кол. корчма, тепер куток; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Ostra (1885, АККГЛ, Bl. 48); karczma Ostra (1886, SG, VII, 676); Остра (2001, Проц., 77). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. *Острий*), на якому була побудована корчма. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Остра², -ої; ж.; гора; с. Остриня Тлум. р-ну: Остра (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *остра* (заст., діал.) 'гостра; яка звужується, натягується на кінці' (ВТС, 194). Вона вказує на форму гори.

Остра³, -ої; ж.; присілок; с. Остриня Тлум. р-ну: Остра (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся присілок.

Остра Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Рогиня Гор. р-ну: Остра Гора (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *остра* (див. вище), що вказує на форму горба.

Остра Могіла, -ої, -и; ж.; горб; між сс. Росохач Гор. р-ну, Гончарів та смт Обертин Тлум. р-ну: Ostra mogiła (1906 (1876), KuK K); Ostra Mogiła (1933, МТ K); Остра Могила (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апе-

лятив *могила* 'штучне земляне підвищення; курган; височина' (Мар., 236–237), 'пагорб; купа чогось; насип на місці поховання' (ПЗУ, 393), а атрибутивним членом – прикметник *остра* (див. вище), що вказує на форму горба.

Остріе, -ого; с.; куток; с. Горохолина Бог. р-ну: Ostre (1906 (1880), KuK N); Ostre (1935, MT N). – Назва виникла в результаті трансонімізації варіанта ороніма – найменування горба *Острий* (див. далі), на якому розкинувся куток. Вона узгоджена в роді й числі з апелятивом *село*.

Острий, -ого; ч.; верхи, горби; **1**) 525 м; сс. Горохолин Ліс, Горохолина, Старуна Бог. р-ну; вар. *Острые*: Ostry (1855, AKKGL, Bl. 44); *zpod...Ostrego* (1882, SG, III, 131; 1884, SG, V, 815); Ostre (1906 (1880), KuK N); **2**) 555,4 м; с. Верхній Майдан Надв. р-ну; вар. *Остра*: Ostra (1855, AKKGL, Bl. 48); Ostra (1935, MT N); Острий (2004, Експ.); Острий (2007, ДІГД, 82). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *острий* (див. вище). Вони вказують на форми горбів.

Острий Верх, -ого, -у; ч.; гора; 875 м; між сс. Богрівка Бог. р-ну та Небилів Рожн. р-ну: Ostry Werch (1935, MT Porohy). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* 'гора; вершина гори' (Мар., 218), а атрибутивним членом – прикметник *острий* (див. вище), що вказує на форму гори.

Остриня, -і; ж.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 9 км, до Івано-Франківська – 20 км: Ostrin (1439, AGZ, XII, 58); Ostrynia (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Ostrynia (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Ostrynia (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 49); Ostrynia (1855, AKKLG, Bl. 45); Ostrynia (1886, SG, VII, 734); Остриня (1947, АТП, 518); Остриня (2009, ІФ АТП⁷, 71). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко вважає її результатом трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування безіменної тепер річки, яка протікає через село (Бучко, 97). М. Л. Худаш, не відкидаючи повністю відгідронімного походження

цього ойконіма, припускає також його утворення за допомогою посесивного суфікса *-*ja* від антропоніма **Остринь*, що є похідним суфіксальним дериватом на *-инь* від *Остр(a)*, препозитивного компонента давніх слов'янських імен-комполітів типу *Островой, Остробудь, Островодь* (Худ.¹, 254).

Острів¹, -ова; ч.; куток; с. Городниця Гор. р-ну: Острів (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *острів* (< псл. **ostrovъ*) зі значенням 'ділянка суходолу, оточена з усіх боків водою' (ВТС, 687), 'підвищене сухе місце на болоті' (Шульг., ОВ, 103). Вона вказує на розташування кутка між двома водними об'єктами: потоком Ямгорів та річкою Дністер.

Острів², -ову; ч.; горби; **1**) 326,8 м; с. Семенівка Гор. р-ну: Ostrów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 5, арк. 7); Остров (1984, ТК Т); Острів (2008, УШ); Острів (2009, ГСС, 14); **2**) с. Красна Надв. р-ну: Острів (1998, Мих., 200); **3**) с. Стецева Снят. р-ну: Острів (1982, АПП, 25); Острів (2012, НПС, 209). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *острів* зі значенням 'ділянка землі, що чітко вирізняється на тлі решти місцевості' (ВТС, 687). Вони вказують на те, що горби виділяються на фоні рівнинної місцевості.

Острів³, -ову; ч.; поля; **1**) с. Хмелева Гор. р-ну: Острів (2012, Експ.); **2**) с. Буківна Тлум. р-ну: Острів (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *острів* зі значенням 'ділянка суходолу, оточена з усіх боків водою' (ВТС, 687). Вони вказують на те, що поля омиваються водами Дністра.

Острів⁴, -ова; ч.; присілок; с. Ворона Кол. р-ну: Острів (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *острів* зі значенням 'ділянка землі, що чітко вирізняється на тлі решти місцевості' (ВТС, 687). Вона вказує на розташування присілка на місцевості, що виділяється на фоні іншої.

Острів⁵, -ову; ч.; поле; с. Красна Надв. р-ну: Острів (1998, Мих., 200). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Острів⁶, -ову; ч.; урочище; с. Будилів Снят. р-ну: Острів (2003, Снятин, 23). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *острів* зі значенням ‘ділянка суходолу, оточена з усіх боків водою’ (ВТС, 687). Вона вказує на розташування присілка на місцевості, що омивається водами Пруту.

Острів⁷, -ову; ч.; урочище; с. Нижнів Тлум. р-ну: Острів (2003, Вуяно, 38). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *острів* (див. вище). Вона вказує на те, що урочище з трьох боків омивається водами Дністра.

Острів⁸, -ова; ч.; кол. хутір, нал. до с. Нижнів Тлум. р-ну: Ostrów (1855, AKKLG, Bl. 45); Ostrów (1905 (1874), KuK TT); Острів (2001, Проц., 134). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розміщувався колись хутір.

Острівець¹, -івця; ч.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 28 км, до Івано-Франківська – 72 км: Ostrowiecz (1442, AGZ, XII, 98); Ostrowiec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 11, спр. 79); Ostrowiec (1855, AKKLG, Bl. 49); Ostrowiec (1886, SG, VII, 719); Островець (1947, АТП, 503); Острівець (2009, ІФ АТП⁷, 171). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *острівець* (< псл. **ostrovъсь*), дем. від *острів* зі значенням ‘ділянка суходолу, оточена з усіх боків водою’ (ВТС, 687). Вона вказує на те, що місцевість, на якій виникло поселення, омивалося колись водами.

За народними переказами, село виникло біля великого ставу, який починався від мосту, де тепер центральна вулиця, і впирався в теперішню греблю. Гребля з двох боків омивалася водою й скидалася на невеликий острів. Тут розміщувалися торговельні заклади й ремісничі майстерні. Тому й дотепер старші люди говорять про село: “На острові”.

Острівець², -івця; ч.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: Острівець (2006, ЕКол., IV, 156). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *острівець*, *островець*, дем. від *острів* (див. вище). Вона вказує на

те, що урочище омивається з різних боків потоками.

Острівець³, -івця; ч.; болото; с. Братківці Тисм. р-ну; вар. *Островець*: Островець (1995, ТМН, 12); Острівець (2007, Гетьм., 21). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *острівець*, *островець* зі значенням ‘ділянка землі, що чітко вирізняється на тлі решти місцевості’ (ВТС, 687).

Острівець⁴, -івця; ч.; поле; с. Довге Тисм. р-ну; вар. *Островець*: Островець, Острівець (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *острівець* *островець* зі значенням ‘ділянка суходолу, оточена з усіх боків водою’ (ВТС, 687). Вона вказує на те, що поле омивається під час повеней водами Дністра.

Острові, -ів; мн.; урочище; с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Острови (1995, ТМН, 27). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *острів* (див. вище). За розповідями місцевих жителів, у селі в давнину було велике озеро, на якому були острови. Озеро з часом висохло, а назва *Острови* залишилася.

Острогірка, -и; ж.; підвищення; с. Липівка Тисм. р-ну: Острогірка (1999, ССР, 9); Острогірка (2011, УШ). – Назва утворена способом стягнення в одну лексему словосполучення *остра гірка*. Вона вказує на форму підвищення.

Отелівці, -ів; мн.; поле; с. Милування Тисм. р-ну: Отелівці (2012, БЛ⁵, 259). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи володаря, які могли володіти колись землею в урочищі, пор. особове ім’я *Отелло* (СЛИ, 442).

Отинія, -ї; ж.; селище міського типу; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 32 км, до Івано-Франківська – 30 км; давні назви – *Вотнин* (*Вотнина*), *Балабанів*, *Корчаків*: *Вотьнинъ (Вотьнина (вотнина) держати; 1240, ПСРЛ, II, 1962, 790); *Отен’ѣю* (Отен’ѣю ...звоевал; 1531, ПСРЛ, XXXII, 107); *Baľabanow* (1606–1613, ЛНБ, ВР, ф. Оссолінських, спр. 2836/3); *Baľabanówka* (1610, Horn., 281); *Otenia* (1649,

ЖУР, V, 5); Korczakow seu Otenija (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Otenija alias Korczakow (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Korczakow seu Otenia (1670, RRDZH, 69); Otynia (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 167); Ottynia (1855, АККГЛ, Вл. 45); Ottynia (1886, SG, VII, 764); Отиня (1947, АТП, 511); Отинія (2009, ІФ АТП⁷, 171). – Традиційно цю назву вважають фонетичним варіантом від *Вотнин* (*Вотнина*), що є семантичним утворення від апелятива *отнина* (*вотнина*) ‘масток, успадкований по батькові на правах повної власності; батьківщина, вотчина’ (ССУМ, II, 106). Цю версію заперечує М. Л. Худаш, стверджуючи, що зіставляти літописну назву з теперішньою *Отинія* немає підстав. Він уважає, що цей ойконім є вторинним утворенням, яке виникло внаслідок морфологічного вирівнювання до топодемії на *-ія* від первісного варіанта **Отинья* – посесива на *-ья* від антропоніма *Отин*. За походженням цей антропонім – похідне суфіксальне утворення на *-инь* від *Ота*, пор. “староста рускої землі *ота* пилецкий” (Р., 10), *Ота* (Мор., 145), ст.-п. *Ota*, *Otta*, *Otha* (SSNO, IV, 159), суфіксальної гіпокористики на *-а* від вихідного *Отъ* < *Отмаръ*, *Отнятъ*, *Отрадъ* (Мор., 146). В. Г. Фоменко трактує цю назву як утворення від тюркського апелятива *отин* ‘дрова, паливо’, мотивуючи це тим, що на території сучасного селища колись нібито заготовляли дрова для солеварних бань, яких було чимало на Коломийщині (Фом., 100). Існує також версія, згідно з якою цей ойконім мотивований незасвідченим, але нібито існуючим у давнину апелятивом *отин* ‘невеликий замок, оточений валами’ (Янко, 110). Десь на початку XVI ст. поселенням оволодів Олександр *Балабан*, який назвав його на свою честь *Балабанів*. Згодом його відкупили польські магнати Понятовські, що належали до родини гербу *Корчаків*. Вони й дали поселенню назву *Корчаків*, але вона не прижилася (Ногн., 41–55). Місцеве населення відновило стару назву, яка вживається й тепер.

Існує багато народних переказів і трактувань про її походження. Так, в одному з них ідеться про те, що в цій місцевості колись зупинилися два брати-наддніпрянці, які

шукали зручного для проживання й ведення господарства місця. Облюбувавши собі територію біля річки Опрашини, старший із них на ймення Отин сказав, що залишається тут. Молодший на це відповів йому: “Залишаюся і я”. Так виникло поселення, яке назвали *Отинія* < *Отин* + *і я*.

Згідно з іншим переказом, колись давно між двома газдами, що проживали в цій місцевості, виникла суперечка за землю. Обидва вирішили шукати правду в суді. Але суд не задовільнив їхніх прохань. Один із газдів сказав спересердя: “От ні ти, ні я не виграли справи”. Із цього *о ти ні я* нібито й виникла назва місцевості *Отинія*.

Отинійський, -ого; ч.; потік; давня назва річки Баб’янка, Опрашина, (див. вище) у с-щі Отинія Кол. р-ну: *potok Ottyński* (1880, SG, I, 67); Отинійський (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *отинійський* ‘який протікає в селищі *Отинія* (див. вище)’.

Оха́ба¹, -и; ж.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну: Охаба (2007, ЕКол., V, 19). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *охаба* ‘калюжа, болото; старе русло річки; гнила колода’ (ЕСУМ, IV, 239), ‘прибережна частина течії річки, де рух води повільніший, ніж на середині річки’ (Дзендз.¹, 47). Вона вказує на болотистий характер місцевості в урочищі.

Оха́ба², -и; ж.; долина (пасовище); с. Побережжя Тисм. р-ну: Охаба (2011, УШ); Охаба (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *охаба* (див. вище). Вона вказує на те, що долина розкинулася на місці старого русла р. Дністер.

Оха́ба³, -и; ж.; куток; с. Побережжя Тисм. р-ну: Охаба (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування долини (див. вище), у якій розкинувся куток.

Оха́ба⁴, -и; ж.; озеро; с. Стриганці Тисм. р-ну: Охаба (2011, Осташі). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *охаба* (див. вище). Вона вказує на те, що озеро утворилося на місці старого русла р. Дністер.

Оха́ба⁵, -и; ж.; болото; с. Петрилів Тлум. р-ну: Охаба (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *охаба* (див. вище). Вона вказує на те, що болото утворилося на місці старого русла р. Дністер.

Охрúмівці, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Ochrymowcze (1579, *ŻDz*, 18/1, 102). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували поселення або проживали в ньому, пор. ст.-укр. особове ім'я *Охрѣмъ* < *Ефре́мъ* (ССУМ, II, 118).

Очерéт¹, -у; ч.; кол. присілок, тепер урочище; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну; давня назва – *Очерети*: Oczerety (1933, МТ К); Oczerety (1934, SDW, № 20, s. 190); Очерет (2006, КВС, 88); Очерет (2011, УШ). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *очерети* 'низина, поросла очеретом' (СНГТК, 137), 'зарості очерету' (Експ.), пор. *очерет* 'багаторічна водяна чи болотяна трав'яниста рослина родини злакових з високим стеблом і розлогою пірамідальною волоттю' (ВТС, 693). Вона вказує на характер рослинності в давнину терену, на якому виник присілок. Сучасне найменування урочища є сингулярною формою давньої назви.

Очерéт², -у; ч.; поле; с. Торговиця Кол. р-ну: Очерет (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *очерет* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Очерéти¹, -ів; мн.; кол. фільварок, тепер поле; с. Видинів Снят. р-ну; вар. *Очерет*: Oczered (1906 (1876), KuK Sn.); Oczerety (1933, МТ Sn.); Очеред (1982, КС, 160); Очерети (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *очерети* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в давнину терену, на якому було засновано фільварок. Варіант назви є сингулярною формою вихідного найменування.

Очерéти², -ів; мн.; пасовище; с. Бортники Тлум. р-ну: Очерети (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *очерети* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Ощéпівка, -и; ж.; кол. корчма, потім фільварок, хутір, нал. до с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Oszczepówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 10, арк. 10); Oszczepówka (1880, KuK JCz.); Oszczepówka (1886, SG, VII, 750); Oszczepówka (1900, SGG, 213). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Ощеп*, пор. п-ще *Ощеп* (Богдан, 210).

П

Павéлків, -ового; ч.; сад; с. Семаківці Гор. р-ну: Павелків (2012, БЛ⁵, 259). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Павелко*, пор. особове ім'я *Павелко* < *Павло* (СУІ, 278), п-ще *Павелко* (ІФД, 329).

Павликíв¹, -ового; ч.; куток; с. Слобода Кол. р-ну: Павликів (2006, КВС, 147); Павликів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Павлик*, пор. особове ім'я *Павлик* (СУІ, 278), п-ще *Павлик* (СП, 262).

Павликíв², -ового; ч.; ліс; с. Слобода Кол. р-ну: Павликів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Павлик* (див. вище).

Павликíвська, -ої; ж.; полонина; с. Пороги Бог. р-ну: Pawlikowska (1855, AKKGL, Bl. 48); Pawlikowska (1914 (1894), KuK P); połon. Pawlikowska (1935, МТ Porohy). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника полонини (з узгодженням в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном), пор. п-ще *Павликівський* (ІФД, 329); б) посесивним утворенням на *-івськ(а)* від антропоніма *Павлик* (див. вище).

Па́вликова, -ої; ж.; пасовище; с. Красноставці Снят. р-ну: Павликова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Павлик* (див. вище).

Павлішин, -ого; ч.; потік; п. Пруту л. Дунаю; с. Троїця Снят. р-ну: Павлишин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ин від андроніма *Павлиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, якій належала колись земля навколо потоку, пор. особове ім'я *Павло* (СУІ, 278).

Павлішина, -ої; ж.; поле; с. Стецева Снят. р-ну: Павлишина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від андроніма *Павлиха* – найменування жінки за іменем чоловіка *Павла* Вериги, якій належало колись поле.

Павлівка, -и; ж.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 25 км, до Івано-Франківська – 9 км; давня назва – *Павельче*: Pawelcze (1582, PL, 408); Pawelcze (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pawelcze, Pawelcze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 237); Pawelcze (1932, МТ S); Павлівка (1947, АТП, 517); Павлівка (2009, ІФ АТП⁷, 171). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому було засноване село, пор. *uroczysko Pawelcze* (1582, PL, 408). В основі мікротопоніма лежить антропонім *Павелко* або *Павелець* + суфікс -*je, пор. особові імена *Павелко*, *Павелець* < *Павло* (СУІ, 278), п-ща *Павелко* (ІФД, 329), *Павелець* (СП, 261). Сучасна форма ойконіма запроваджена в процесі масових перейменувань населених пунктів у червні 1946 року. Вона є суфіксальним дериватом на -івк(а) від антропоніма *Павло*.

Факт заснування цього населеного пункту засвідчений історичними джерелами. В одному з документів кінця XVI ст. йдеться про те, що Станіслав Влодек з Германова, кастелян кам'янецький, староста галицький, заснував 1582 року з дозволу короля Зігмунда III нове село на королівському ґрунті *Павельче* й довірив створення нової осаді трьом осадникам: братам Миколаєві, Ігнатові та Лазареві Турчанським. Окрім наданого їм привілею вольності на п'ятнадцять років, він зобов'язував братів заселявати в цьому урочищі хлопів, роздавати їм для обробітку поля й сіножаті, а також ставити халупи (PL, 408).

Павлівська, -ої; ж.; част. села (вулиця); с. Перерісль Надв. р-ну: Павлівська (2009, ПН, 13). – Назва є посесивним утворенням на -івськ(а) від антропоніма *Павло*, пор. особове ім'я *Павло* (див. вище).

Павлівське, -ого; с.; лісове урочище; с. Кричка Бог. р-ну: Павлівське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -івськ(е) від антропоніма *Павло* (див. вище).

Павлінське, -ого; с.; поле; с. Семаківці Гор. р-ну: Павлінське (2012, БЛ⁵, 259). – Назва є посесивним утворенням на -ськ(е) від антропоніма *Павліна*, пор. особове ім'я *Павліна* (СУІ, 278).

Павло́ва, -ої; ж.; поле; с. Задубрівці Снят. р-ну: Павлова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Павло* (див. вище).

Павло́во, -ого; с.; поле; смт Солотвин Бог. р-ну: Павлово (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(о) від антропоніма *Павло* (див. вище).

Павлуші́вка, -и; ж.; поле; с. Діброва Тлум. р-ну: Павлушівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Павлуш*, пор. особове ім'я *Павлуш* < *Павло* (СУІ, 279).

Па́гурок, -рку; ч.; горби; 1) с. Спас Кол. р-ну: Пагурок (2011, УШ); 2) с. Завалля Снят. р-ну: Пагурок (1997, ІЗ, 18); 3) 270 м; с. Колінці Тлум. р-ну: Пагурок (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пагурок* 'невисока гірка' (Мар., 239), 'пагорб' (СЗПГ, II, 21).

Паді́лове, -ого; с.; поле; с. Княже Снят. р-ну: Падиллове (2012, БЛ⁵, 259). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Падило*, пор. п-сько *Падило* (Експ.).

Пазиня́нка¹, -и; ж.; урочище; с. Пороги Бог. р-ну: Пазинянка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи -янк(а) від антропоніма *Пазин*, пор. п-ще *Пазин* (Редько, II, 783), а також похідні *Пазиняк* (Редько, II, 783), *Пазинюк* (ІФД, 330), *Пазинюк* (СП, 262).

Пазиня́нка², -и; ж.; поточина; пр. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дні-

стра; с. Пороги Бог. р-ну: Пазинянка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає поточина.

Пала́гицька Дорóга¹, -ої, -и; ж.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: Палагицька Дорога (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування шляху, навколо якого розкинулось урочище. В основі дромоніма лежить апелятив *дорога* ‘смуга землі, по якій їздять і ходять’ (ВТС, 241), ускладнений атрибутивним членом *палагицька*, який вказує на те, що цей шлях веде до с. *Палагичі* (див. далі).

Пала́гицька Дорóга², -ої, -и; ж.; куток; с. Братишів Тлум. р-ну: Палагицька Дорога (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Пала́гичі, -ів; мн.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 4 км, до Івано-Франківська – 28 км: *Полагичи (межи полагич), 1419, Р., 90); Palaicze ad Tysmienica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pałahicze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 194); Pałahicze (1855, АККГЛ, Bl. 45); Pałahicze (1886, SG, VII, 831); Палагичі (1947, АТП, 518); Палагичі (2009, ІФ АТП⁷, 171). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду, представники якого, очевидно, започаткували село, пор. особові імена *Палага* < *Пелагія* (ВТС¹, 1654), *Пелаг* (РІ, 156).

Палéнина, -и; ж.; поле; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Паленина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *паленина* ‘випалене місце в лісі’ (ЕСУМ, V, 265), ‘випалене місце’ (Нг., 215). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці колишнього згарища.

Пале́цька, -ої; ж.; гора; 1166 м; с. Гута Бог. р-ну: вар. *Полецька*: Polecka (1935, МТ Рогоху); Полецкая (1976, ТК Б); Палецька (2003, ДСК, 209). – Назва, очевидно, є спотвореною формою від *Паленська*, що утворена за допомогою суфікса *-ськ(а)* від при-

кметника *палена* ‘яка горіла; горіла’ (ВТС, 698). Варіант назви виник, мабуть, за співзвучністю до слова *поле*.

Палі́вози, -ів; мн.; поле; с. Стецева Снят. р-ну; давня назва – *Палигузи*: Palihuzy (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 47, арк. 18); Паливози (2011, УШ). – Давня назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій могло належати колись поле, пор. типологічно споріднені п-ща *Паливода*, *Палисвіт* (Редько, II, 785). У процесі історичного розвитку вона була трансформована у форму *Паливози*, що має таке ж походження.

За народним переказом, поле назване так тому, що тут колись колись місцеві захисники спалили турецькі вози, якими поневолювачі везли в гарем полонених дівчат.

Палі́єва, -ої; ж.; гора; с. Марківка Кол. р-ну: Палієва (2000, ЕКол., III, 55); Палієва (2006, КГ, 20). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Палій*, пор. п-ще *Палій* (ІФД, 331).

Палцáтова, -ої; ж.; поле; с. Гринівці Тлум. р-ну: Палцатова (2012, БЛ⁵, 259). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Палцат* або *Палцатий*, пор. п-ще *Палцат* (Редько, II, 786), п-сько *Палцатий* (Експ.).

Пальóне, -ого; с.; поле; с. Виноград Кол. р-ну: Пальоне (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивації та онімізації дієприкметника *пальоне* ‘вигоріле, спалене’. Вона вказує на те, що на полі колись вигорів урожай.

Палюхí, -ів; мн.; урочище; с. Гута Бог. р-ну: Paluchy (1935, МТ Рогоху). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись землею в урочищі чи проживала в ньому, пор. п-ще *Палюх* (СП, 264).

Палямаре́ва Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Голосків Кол. р-ну: Палямарева Гора (2006, ЕКол., IV, 100); Палямарева Гора (2007, ІСГ, 5). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому

опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *палямарева*, що вказує на належність гори *палямарю* (*паламарю*) – служителів православної церкви, що допомагає священику під час богослужіння, пор. *паламар* 'служитель православної церкви, що допомагає священику під час богослужіння; дячок, псаломщик, причетник' (ВТС, 698).

Палямарівка, -и; ж.; куток; с. Узин Тисм. р-ну: Палямарівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ієк(а)* від апелятива *палямар* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку в давнину жив цей церковний служитель.

Панацівка, -и; ж.; урочище (ліс, поле); с. Горохолина Бог. р-ну: Панацівка (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ієк(а)* від антропоніма *Панац*, пор. особове ім'я *Панац* < *Панас* (Експ.).

Панашівка, -и; ж.; гора; смт Чернелиця Гор. р-ну: Панашівка (1978, Гор., 470); Панашівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ієк(а)* від антропоніма *Панаш*, пор. особове ім'я *Панаша* < *Панас* (СУГ, 283).

Паніні Потілки, -их, -ів; мн.; яр; с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Паніні Потоки (1998, Мих., 200). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потоки*, мн. від *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'струмок, видолинок' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *паніні*, що вказує на належність яру в давнину *пані*.

Паничєва Левада, -ої, -и; ж.; долина; с. Марківка Кол. р-ну: Паничева Левада (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *левада* 'присадибна ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами' (ВТС, 482), 'низовина, поросла травою (іноді біля річки)' (Лісняк,

359), 'мокра низовина; лісок на низовині із кущів (особливо ліщини)' (Мар., 234), 'обкопане або обгороджене місце для сінокосу поблизу садиби', 'лука, оболонь, заплава, пасовисько', 'площа біля церкви' (Торч., 270), а атрибутивним членом – прикметник *паничева*, що вказує на належність долини в давнину *паничеві*.

Панків Яма, -ої, -и; ж.; урочище (яр); с. Клубівці Тисм. р-ну: Панкова Яма (1995, ТМН, 19); Панкова Яма (2005, Карпів, 9). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яма* 'долина потоку; долина, кітловина' (Мар., 255), а атрибутивним членом – прикметник *Панкова*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Панкові*, пор. особове ім'я *Панко* < *Пантелеймон* (СУГ, 285).

Місцеві жителі пов'язують атрибутивний член цієї назви з апелятивом *панок* (діал.) 'чорт' (Карпів, 9).

Пановиця, -і; ж.; урочище; м. Тисмениця: Пановиця (2008, Тисм., 32). – Назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *панове* 'належне панові, панам'.

За переказами, в урочищі колись були панські ловецькі тереми.

Панська¹, -ої; ж.; гора; с. Милування Тисм. р-ну: Панська (1995, ТМН, 33). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *панська* 'яка належить панові; яка певним чином пов'язана з паном'.

За переказами, на горі колись загинув *пан*, якого разом з бричкою затягнуло болото.

Панська², -ої; ж.; нива; с. Гостів Тлум. р-ну: Панська (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *панська* (див. вище). Вона вказує на належність ниви в давнину *панові* чи *панам*.

Панська Воля, -ої, -і; ж.; кол. хутір, тепер урочище (поле); с. Красилівка Тисм. р-ну; давня назва – *Польська Воля*: Polska Wola (1934, SDW, № 24, s. 299); Polska Wola (1938, SDW, № 5, s. 83); Радянська Воля (1947, АТП, 512); Радянська Воля (1961,

ІФ АТП¹, 82); Панська Воля (2010, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *воля* ‘поселення, жителі якого були звільнені від феодальних повинностей і податків’, пор. *воля* ‘тимчасове звільнення новосельців від феодальних повинностей і податків’ (ССУМ, I, 195–196), а атрибутивним членом – прикметник *польська*, що вказує на заснування хутора *поляками*. Після приєднання Західної України до СРСР атрибутивний член у назві був замінений на *Радянська*, а із здобуттям незалежності нашої держави – на *Панська*.

За розповідями місцевих жителів, хутір виник у XIX ст. й отримав назву на честь скасування кріпосного права в Австрійській імперії *Панська Воля*, що символізувало надання селянам вольностей з ініціативи панів, тобто держави. У часи панування на західноукраїнських землях Польщі його перейменували на *Польську Волю*.

Панська Вулиця, -ої, -і; ж.; кутки; 1) с. Серафінці Гор. р-ну: Панська Вулиця (2008, УШ); 2) с. Кропивище Кол. р-ну: Панська вулиця (2006, КВС, 79); Панська Вулиця (2011, УШ); 3) Малий Ключів Кол. р-ну: Панська вулиця (2006, КГ, 20); Панська Вулиця (2011, УШ); 4) с. Фатівці Кол. р-ну: Панська Вулиця (2006, КВС, 177); 5) с. Ценява Кол. р-ну: Панська Вулиця (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *вулиця* ‘два ряди будинків із проїздом, проходом між ними’ (ВТС, 166), пор. також гуц. *вулиця* ‘артерія комунікаційна, якою можна їхати возом і прогнати більше маржини’ (Шух., I, 102), а атрибутивними членами – прикметник *панська*, що вказує на добротну забудову кутків та проживання на них у давнину багатих людей.

Панська Долина, -ої, -и; ж.; ліс; с. Рудники Снят. р-ну: Панська Долина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування долини, у якій проростає ліс. В основі мікротопоніма лежить апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована

між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травою; широка низина’ (Мар., 226), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *панська*, що вказує на належність цього топооб’єкта в давнину *панові* чи *панам*.

Панська Дорога, -ої, -и; ж.; куток; с. Орелець Снят. р-ну: Панська Дорога (2012, НПС, 259). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування дороги (вулиці), навколо якої розкинувся куток. В основі дромоніма лежить апелятив *дорога* ‘смуга землі, по якій їздять і ходять’ (ВТС, 241), ускладнений атрибутивним членом *панська*, що вказує на облаштування цього об’єкта за наказом пана.

Панське¹, -ого; с.; урочища (поля, пасовища); 1) с. Вербівці Гор. р-ну: Панське (2012, БЛ⁵, 259); 2) с. Сороки Гор. р-ну: Панське (2012, БЛ⁵, 259); 3) с. Топорівці Гор. р-ну: Панське (2005, СМТ¹, 49); Панське (2008, УШ); 4) с. Торговиця Гор. р-ну: Панське (2012, БЛ⁵, 259); 5) с. Молодятин Кол. р-ну: Панське (2008, БГ, 14); 6) с. Фитьків Надв. р-ну: Панське (1998, Мих., 200); 7) с. Завалля Снят. р-ну: Панське (2012, БЛ⁵, 259); 8) смт Єзупіль, с. Сілець Тисм. р-ну: Панське (2002, СНЧ, 45); 9) м. Тисмениця: Панське (2008, Тисм.¹, 39 вклад.); 10) с. Діброва Тлум. р-ну: Панське (2012, БЛ⁵, 259); 11) с. Острина Тлум. р-ну: Панське (2012, БЛ⁵, 259); 12) с. Нижнів Тлум. р-ну: Панське (2012, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *панське* ‘належне панам чи сільським багатіям’.

За народними переказами, угіддя, що розкинулося між смт Єзупіль та с. Сілець, належали колись родині відомих багатіїв Дідушицьких.

Панське², -ого; с.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: Панське (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *панське* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на ґрунтах, належних колись *панам*.

Панське Пійло, -ого, -а; с.; місце водопою на р. Дністер; с. Хмелева Гор. р-ну:

Панське Пійло (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *пійло* (діал.) ‘місце водопою худоби’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *панське* (див. вище), що вказує на належність водопою в давнину *панам* чи *панові*.

Панське Пóле, -ого, -я; с.; урочище (ліс, чагарник); смт Ланчин Надв. р-ну: Панське Поле (1998, Мих., 200); Панське Поле (2011, СГ, II, 285). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля, на якому розкинулося теперішнє урочище. В основі мікротопоніма лежить апелятив *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *панське* (див. вище), що вказує на належність топооб’єкта в давнину *панам* чи *панові*.

Панський¹, -ого; ч.; видолинок (жоліб); с. Лука Гор. р-ну: Панський (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *панський* (див. вище). Вона вказує на належність видолинку в давнину *панам* чи *панові*.

Панський², -ого; ч.; ліси; 1) с. Виноград Кол. р-ну: Панський (2011, УШ); 2) с. Кубайка Надв. р-ну: Панський (1998, Мих., 200). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *панський* (див. вище). Вони вказують на належність лісів у давнину *панам*.

Панський³, -ого; ч.; куток; с. Камінне Надв. р-ну: Панський (1998, Мих., 200); Панський (2010, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *панський* (див. вище). Вона вказує на проживання на кутку в давнину багатих людей.

Панський⁴, -ого; ч.; ставки; 1) с. Видинів Снят. р-ну: Панський (1999, Експ.); 2) с. Рудники Снят. р-ну: Панський (1999, Експ.); 3) с. Озеряни Тлум. р-ну: Панський (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *панський* (див. вище). Вони вказують на

належність гідрооб’єктів у давнину *панові* чи *панам*.

Панський⁵, -ого; ч.; сад; с. Іллінці Снят. р-ну: Панський (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *панський* (див. вище). Вона вказує на те, що цей яблуневий сад був посаджений за велінням пана й належав йому.

Панський Виноград, -ого, -у; ч.; поле; с. Кулачківці Снят. р-ну: Панський Виноград (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *виноград* ‘виноградник’ (Грінч., I, 173), ‘місце, де росте або ріс виноград’ (Худ.², 36), а атрибутивним членом – прикметник *панський* (див. вище), що вказує на належність топооб’єкта в давнину *панові* чи *панам*.

Панський Двір, -ого, двора; ч.; кутки; 1) с. Підгайчики Кол. р-ну: Панський Двір (2012, БЛ⁵, 259); 2) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Панський Двір (2012, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних ергонімів – найменувань колишніх панських садіб, навколо яких розкинулися кутки. В основі ергонімів лежить апелятив *двір* ‘маєток; присадибне господарство землевласника – поміщика, монастиря і т. ін.’ (СУМ, II, 218), ускладнений атрибутивним членом *панський* (див. вище), що вказує на належність садіб *панам*.

Панський Лан, -ого, -у; ч.; поля; 1) с. Глинки Надв. р-ну: Панський Лан (1998, Мих., 200); 2) с. Угринів Тисм. р-ну: Панський Лан (2012, БЛ⁵, 259); 3) с. Хотимир Тлум. р-ну: Панський Лан (2012, БЛ⁵, 259). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360), а атрибутивними членами – прикметник *панський* (див. вище), що вказує на належність полів у давнину *панам*.

Панський Луг¹, -ого, -у; ч.; урочища; 1) с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Панський

Луг (2012, БЛ⁵, 259); 2) с. Русів Снят. р-ну: Панський Луг (2012, БЛ⁵, 259); 3) м. Снятин: Панський Луг (1995, ПЗФ, 67); Панський Луг (2012, НПС, 27); 4) с. Хутір-Будилів Снят. р-ну: Панський Луг (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *луг* ‘поросла травою й кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать’, ‘низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість’ (Мар., 235), а атрибутивними членами – прикметник *панський* (див. вище), що вказує на належність урочищ у давнину *панам*.

Панський Луг², -ого, -у; ч.; болото; 1,7 га; м. Снятин: Панський Луг (1995, ПЗФ, 69); Панський Луг (2000, ПЗТ, 268). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинулося болото, що є заповідним урочищем (ПЗТ, 268).

Панський Сад, -ого, -у; ч.; поля; 1) с. Торговиця Гор. р-ну: Панський Сад (2012, БЛ⁵, 259); 2) с. Видинів Снят. р-ну: Панський Сад (2012, БЛ⁵, 259); 3) с. Любківці Снят. р-ну: Панський Сад (2012, БЛ⁵, 259). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань садів, на місці яких були облаштовані поля. В основі мікротопонімів лежить апелятив *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *панський* (див. вище), що вказує на належність топооб’єктів у давнину *панам*.

Панський Садок, -ого, -дка; ч.; урочище; с. Довге Тисм. р-ну: Панський Садок (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування невеликого саду, на місці якого розкинулося урочище. В основі мікротопоніма лежить апелятив *садок*, дем. від *сад* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *панський* (див. вище), що вказує на належність топооб’єкта в давнину *панові*.

Панські Вербі, -их, верб; мн.; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Панські Вербі (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верби* ‘зарості верби; вербові насадження’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *панські* (див. вище), що вказує на належність землі на кутку в давнину панові, який забороняв селянам заходити у вербові насадження.

Панські Лози, -их, ліз; мн.; пасовище; с. Слобідка Гор. р-ну: Панські Лози (2012, БЛ⁵, 259). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лози* ‘зарості лози’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *панські* (див. вище), що вказує на належність пасовища в минулому *панам*.

Панські Мочіла, -их, -ил; мн.; ставки; с. Лука Гор. р-ну: Панські Мочила (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *мочила*, мн. від *мочило* ‘місце (заглибина, ковбаня й т. ін.) для мочіння конопель, льону тощо’ (ВТС, 542), ‘болотистий ставок; місце, де вода не висихає і де звичайно мочать коноплі’ (Онишк., I, 455), ‘яма для вимочування конопель, льону’ (ГГ, 105), а атрибутивним членом – прикметник *панські* (див. вище), що вказує на належність ставків у минулому *панам*.

Пантєла, -и; ж.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Пантєла (2002, Рунг., 240); Пантєла (2006, КВС, 130); Пантєла (2011, УШ). – Назва, очевидно, є східнороманською за походженням. Вона утворена за допомогою рум. прикметникового суфікса *-el* від апелятива *panță* ‘схил, спад, укіс, пологість, пологова площа’ (РУС, 335) і вказує на рельєф поверхні кутка. Можливо також, що цей мікротопонім мотивований однозвучним антропонімом, східнороманським за походженням, пор. п-ще *Пантєла* (СП, 264), а також похідне *Пантєлюк* (ТД КР, 103).

Пантеріш, -у; ч.; урочище; с. Мишин Кол. р-ну: Пантериш (2006, КГ, 21). – Назва

є східнороманською за походженням. Вона утворена за допомогою суфіксальної групи *-eriş* від апелятива *pantă* (див. вище) і вказує на конфігурацію урочища.

Панькі́, -ів; мн.; кол. хутір, тепер куток с. Пороги Бог. р-ну: Паньки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала хутір або проживала на ньому, пор. особове ім'я *Панько* < *Панас* (СУІ, 283), п-ще *Панько* (ІФД, 332).

Паньків Пóтік, -ового, -оку; ч.; потік; пр. Нивочинки л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Нивочин Бог. р-ну: Паньків Потік (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Паньків*, що вказує на належність гідрооб'єкта та землі навколо нього *Панькові*, пор. особове ім'я та п-ще *Панько* (див. вище).

Панькова Долі́на, -ої, -и; ж.; урочище (долина); с. Тулуків Снят. р-ну: Панькова Долина (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), 'низина' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Панькова*, що вказує на належність землі в урочищі *Панькові*.

Панькова Кі́рничка, -ої, -и; ж.; криниця; с. Молодятин Кол. р-ну: Панькова Кірничка (2008, БГ, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірничка*, дем. від *кірниця* (діал.) 'криниця' (СБГ, 200), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Панькова*, що вказує на належність криниці та землі навколо неї в давнину *Панькові*.

Панькова Шкі́лка, -ої, -и; ж.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Панькова Шкілка (2008, БГ, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *шкілка* 'ділянка, де вирощують саджанці деревних і кушових рослин; розсадник' (ВТС, 1398), а атрибутивним членом – прикметник *Панькова*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Панькові*.

Панькове́, -ого; с.; урочище; с. Колінці Тлум. р-ну: Панькове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Панько* (див. вище).

Па́пороті, -ей; мн.; урочище; с. Пороги Бог. р-ну: Папороті (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *папороті* 'зарості спорових безквіткових трав'янистих рослин з великим, дуже розсіченим листям, що росте в тінистих сирих місцях' (ВТС, 703). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Папст, -у; ч.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну; вар. *Паст*: Папст (1998, От., 16); Папст (2006, КВС, 116); Паст (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища німецького колоніста, який володів колись урочищем чи проживав у ньому, пор. нім. п-ще *Papst* (FNB, 220).

Параселя́нчина Горá¹, -ої, -и; ж.; гора; с. Козина Тисм. р-ну: Параселянчина Гора (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Параселянчина*, що вказує на належність землі на горі в давнину *Параселянці*, пор. п-сько *Параселянка* (Експ.), особове ім'я *Параселя* (СУІ, 287).

Параселя́нчина Горá², -ої, -и; ж.; поле; с. Козина Тисм. р-ну: Параселянчина Гора (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Паращиково, -ого; с.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Паращіково*: Парищіково (2010, БЛ¹, 343); Паращиково (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(о) від антропоніма *Паращик*, пор. п-ще *Паращик* (Експ.). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Паращина Нiва, -ої, -и; ж.; пасовище; с. Вікняни Тлум. р-ну: Паращина Нива (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *нива* ‘ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле’ (ВТС, 621), а атритутивним членом – прикметник *Паращина*, що вказує на належність цієї ділянки землі в минулому *Парасці*, пор. особове ім’я *Параска* (СУ1, 287).

Пáри, пар; мн.; гора; смт Солотвин Бог. р-ну: Пари (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *пара* ‘видиме скупчення найдрібніших краплинок води, що утворюються з повітря від чого-небудь вологого, при зіткненні теплого і холодного повітря і т. ін.’ (ВТС, 704). Вона вказує на те, що в дощову погоду гора часто огортається білим туманом.

Паріло, -а; с.; плесо; джерело з теплою водою; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Парило (1998, Мих., 201). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *парило* ‘водяна ковбана, наповнена природною теплою водою’ (Мих., 52).

Пáрини, -ин; мн.; поле; с. Виноград Кол. р-ну: Парини (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *парена* ‘пар (поле)’ (Грінч., III, 96), ‘залишена земля під паром’ (СУМ, V, 169), ‘необроблене поле’, ‘переорана стерня, на якій посохла трава чи зерно, що посипалося з колосків’, ‘поле, підготовлене для обробітку’ (СНГТВ, 67–68), ‘перший раз неглибоко зорана земля під картоплю’ (Онишк., II, 40).

Пáринка, -и; ж.; пасовище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Паринка (1998, Мих., 201). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *паринка*, дем. від *парена* (див. вище).

Паріще, -а; с.; село; Надв. р-н; с/р; від-даль до Надвірної – 14 км, до Івано-Франківська – 36 км: Paryszcze (1664, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 46, арк. 238); Paryszcze (1735, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Paryszcze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 33); Paryszcze (1886, SG, VII, 876); Парище (1947, АТП, 510); Парище (2009, ІФ АТП⁷, 171). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко вважає, що вона утворена семантичним способом від апелятива *паріще* ‘земля, яку часто залишали на пар’. Можлива також, на його думку, мотивація цього ойконіма фракійським апелятивом *para, phara* ‘поселення, село’ (Дуриданов, 78) + суфікс *-ище*. У такому разі *паріще* – ‘місце, де знаходилося поселення, селище’ (Бучко, 98). Ці версії відкидає М. Л. Худаш, справедливо зауважуючи, що, по-перше, сумнівно, аби селяни могли одну й ту ж ділянку орної землі часто залишати на пар, та й слово *паріще* не фіксується жодним відомим словником української літературної мови та словниками її діалектів, а, по-друге, важко навіть припустити, щоб фракійське слово *phara* могло якимось чином зберегтися в українській мові, ще й до того, як видно, як якийсь мовний раритет. Він запропонував іншу версію етимології цього ойконіма. На його думку, він є результатом трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, утвореного від первинного *опаріще* (з афезею початкового голосного [о]) ‘болотиста, моклякувата земля з випарми’ (Худ.², 175), пор. *опар* (діал.) ‘легенький туман, випари’, ‘місце на болоті, що ніколи не замерзає’ (СУМ, V, 175), пол. *oparzelisko* ‘незамерзаюче болото’ (ПУС, II, 85).

У народному переказі про цю назву розповідається про те, що її надали селу майстри, які виготовляли вози й сани. Для того, щоб вигнути окремі деталі для цих транспортних засобів, потрібно було добре пропарити заготовки. Тому над тим місцем, де працювали майстри, завжди підіймалася вгору пара, яку бачили навіть жителі навколишніх сіл. Майстри, працюючи із цими заготовками, часто кричали до своїх підручних: “Ще пари! Пари ще!” З останнього виразу нібито й пішла назва поселення, яке виросло навколо цього промислу.

Паріщи¹, -ів; мн.; куток; с. Лесівка Бог. р-ну: Парищі (2002, Лес., 10), Парищі (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *паріще* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на полі, яке залишали на пар або яке мало болотистий ґрунт.

Паріщи², -ів; мн.; урочище (поле); с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Парищі (1995, ТМН, 10); Парищі (2006, МСП, 17). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *паріще* (див. вище).

Парніни, -ин; мн.; поле; с. Яківка Тлум. р-ну: Парнини (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *парнина* (діал.) ‘земля, залишена на пар’ (Експ.).

Парцелі¹, -ель; мн.; куток; с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: Парцелі (2006, КВС, 33). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *парцела* ‘невеличка ділянка землі’ (ЕСУМ, IV, 301), ‘дуже маленька ділянка (звичайно землі)’ (ВТС, 708). Вона вказує на виникнення кутка на розпаяній колись землі.

За переказами місцевих жителів, назва кутка пов’язана з переселенням сюди вихідців з сіл Княздвір, Іванівці та Товмачик, які купували тут розпарцельовану (розділену на ділянки) землю.

Парцелі², -ель; мн.; лука; с. Завалля Снят. р-ну: Парцелі (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *парцела* (див. вище). Вона вказує на те, що лука в давнину була розділена на невеликі ділянки.

Парцелі³, -ель; мн.; поле; с. Кулачківці Снят. р-ну: Парцелі (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *парцела* (див. вище). Вона вказує на те, що поле в давнину було розділене на невеликі ділянки.

Парцеля, -і; ж.; поле; м. Снятин: Парцеля (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *парцеля*, що є фонетичним варіантом від *парцела* (див. вище). Вона вказує на те, що поле в давнину було розділене на невеликі ділянки.

Парцеляція¹, -ї; ж.; кутки; **1**) с. Ганнів Кол. р-ну: Парцеляція (2011, УШ); **2**) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Парцеляція (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *парцеляція* ‘місцевість, де земля поділена на дрібні ділянки – *парцелі* (див. вище)’, ‘земельна площа, розподілена на парцелі’ (Худ.², 176). Вони вказують на виникнення кутків на колись розділених землях.

Парцеляція², -ї; ж.; урочища (поля); **1**) с. Дебеславці Кол. р-ну: Парцеляція (1982, АПП, 60); Парцеляція (2007, ЕКол., V, 19); **2**) с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Парцеляція (2012, БЛ⁵, 260); **3**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Парцеляція (1995, ТМН, 22); Парцеляція (2005, Карпів, 10); **4**) с. Угринів Тисм. р-ну: Парцеляція (1995, ТМН, 50); Парцеляція (2000, ІУ, 22); **5**) с. Гринівці Тлум. р-ну: Парцеляція (2012, БЛ⁵, 260). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *парцеляція* (див. вище). Вони вказують на те, що урочища колись були розділені на невеликі ділянки.

Парцеляція³, -ї; ж.; ліс; с. Надорожна Тлум. р-ну: Парцеляція (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *парцеляція* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс колись був поділений на дрібні ділянки.

Паршівкú, -ок; мн.; куток; с. Дубки Гор. р-ну: Паршівки (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *паршівка* (діал.) ‘ділянка, на якій хворіють рослини’, пор. *парша* ‘захворювання сільськогосподарських рослин, що характеризується поверхневим ураженням тканин’ (ВТС, 708). Вона вказує на особливості поверхні місцевості, на якій виник куток. Можлива також мотивація цієї назви апелятивом *паршивка* (бот.) ‘повитиця льонова’ (ЕСУМ, IV, 302), що є, як відомо, шкідливою для суцідних рослин.

Пасіще, -а; с.; ліс; сс. Цуцилів, Перерісль Надв. р-ну; вар. *Пасищи*: Пасіще, Пасищі (1998, Мих., 201). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасище*, згруб. від *пас* ‘довга вузька смуга чого-небудь, на чомусь; те, що тягнеться довго

в просторі або часі' (СУМ, VI, 84). Вона вказує на форму лісу. Варіант назви є плуральною формою від вихідного найменування.

Пасіка¹, -и; ж.; гай; с. Пороги Бог. р-ну: Пасіка (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасіка* зі значенням 'місце, де розставлено вулики з бджолами та спеціальні будівлі' (ВТС, 709). Вона вказує на те, що в гаю колись розміщувалися вулики лісників.

Пасіка², -и; ж.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Пасіка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасіка* 'викорчувана ділянка лісу, призначена для розведення бджіл; пасіка; борть' (ЕСУМ, II, 127), 'місце, де вирубано ліс; викорчувана ділянка; корчунок' (Нг., 90), 'вирубана ділянка лісу' (Онишк., II, 44), 'місце, де розставлено вулики з бджолами та спеціальні будівлі' (ВТС, 709), ст.-укр. *пасика*, *пасека* 'викорчувана ділянка лісу, призначена для розведення бджіл' (ССУМ, II, 128). Вона вказує на спосіб очищення поля від кущів і дерев та розведення тут у давнину бджіл.

Пасіка³, -и; ж.; кутки; 1) с. Красна Надв. р-ну: Pasięka (1855, AKKGL, Bl. 48); Pasięka (1906 (1880), KuK N); Pasięka (1935, MT N); Пасіка (2001, Проц., 77); 2) с. Нижнів Тлум. р-ну: Paseka (1855, AKKGL, Bl. 45). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *пасіка* (див. вище). Вони вказують на виникнення кутків на колись розкорчованих ділянках.

Пасіка⁴, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Живачів Тлум. р-ну: folw. Pasięka (1914, GKK). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасіка* зі значенням 'місце, де розставлено вулики з бджолами та спеціальні будівлі' (ВТС, 709). Вона вказує на те, що на фільварку колись розводили бджіл.

Пасіка⁵, -и; ж.; урочище; с. Гостів Тлум. р-ну: Пасіка (2009 НСГ, 9); Пасіка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасіка* (див. вище). Вона вказує на те, що на території урочища, яке належало церкві, у давнину розводили бджіл.

Пасічінська, -ої; ж.; гора; с. Голосків Кол. р-ну: Пасічинська (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, якому колись належала земля на горі, пор. п-ще *Пасічинський* (СП, 266). Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Пасічіще¹, -а; с.; урочище; с. Іванівці Кол. р-ну: Пасічище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасічище* 'місце, де була *пасіка* (див. вище)'

Пасічіще², -а; с.; потік, п. Лісного л. Прутул. Дунаю; с. Іванівці Кол. р-ну: Pasieczyszcze (1882, SG, III, 352); Pasieczyszcze (1906 (1876), KuK K); Пасечище (1965, WRG, III, 589); Пасічище (1979, СГУ, 413). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Пасічна¹, -ої; ж.; кол. окреме село, тепер част. міста Івано-Франківськ; давня назва – *Пасічне*: Pasieczne (1373, MRPS, IV/III, 259 Supl.); Pasyeczne (1458, AGZ, XII, 256); Pasieczne (1475, AGZ, XII, 346); Pasieczne (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Pasiczne (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pasieczna (1787, ЛЦЦІА, ф. 19, оп. 6, спр. 3); Pasieczna (1886, SG, VII, 881); Пасічна (1947, АТП, 517); Пасічна (1961, ІФ АТП¹, 80). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *пасічне* 'яке виникло на місці *пасіки* – викорчованої ділянки лісу, призначеної для розведення бджіл', пор. *пасіка* (див. вище). Форма *Пасічна* з'явилася під впливом номенклатурного терміна ж. р. *весь*, пол. *wieś* 'село' або ж у результаті тенденції вирівнювання прикметникових назв до субстантивних утворень.

Пасічна², -ої; ж.; горби, підвищення; 1) с. Корнич Кол. р-ну: Пасічна (1982, АПП, 59); 2) 361 м; с. Грушів Кол. р-ну: Пасічна (2006, ЕКол., IV, 156). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *пасічна* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбах розкинулися ділянки, на яких колись викорчували ліс.

Пасічний, -ого; ч.; хребет; с. Гута Бог. р-ну: хр. Пасічний (2006, ГЦСЧ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *пасічний* (див. вище). Вона вказує на те, що хребет у давнину був розчищений від кущів і дерев.

Пасічні Луги, -их, -ів; мн.; пасовище; с. Довге Тисм. р-ну: Пасічні Луги (2012, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луги*, мн. *луг* 'поросла травною і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать', 'низовина, заросла травною; низовина, заросла лісом; низька місцевість' (Мар., 235), а атрибутивним членом – прикметник *пасічні*, що вказує на наявність на пасовищі в давнину *пасіки* чи *пасік*.

Пасіще, -а; с.; горб; с. Незвисько Гор. р-ну: Пасіще (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасіще* 'місце, де була *пасіка*'.

Пасовіська, -ськ; мн.; поля; 1) с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Пасовіська (1998, Мих., 201); 2) с. Кутище Тлум. р-ну: Пасовіська (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *пасовісько* 'т. с., що пасовище; ділянка землі з трав'янистою рослинністю, де пасеться худоба, птиця' (ВТС, 709). Вони вказують на використання полів у давнину для випасу худоби.

Пасовісько, -а; с.; горб; 509 м; сс. Бабче, Маркова Бог. р-ну: Pasowisko (1855, AKKGL, Bl. 48); Pasowisko (1885, SG, VI, 95, 126); Pasowisko (1906 (1880), KuK N); Pasowisko (1935, MT N); Pastwisko (2000, PBWG, 134); Пасовісько (2007, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасовісько* (див. вище). Вона вказує на використання поверхні горба для випасу худоби.

Пасовіще¹, -а; с.; куток; с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Pasowiszczе (1934, SDW, № 22, s. 238). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасовіще* 'т. с., що *пасовісько* (див. вище)'. Вона вказує на місце виникнення кутка.

Пасовіще², -а; с.; урочище; с. Устя Снят. р-ну; інша назва – *Стара Дорога* (див. далі):

Пасовище (Стара Дорога) (2012, НПС, 249). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пасовище* (див. вище). Вона вказує на призначення урочища.

Пастівнік¹, -а; ч.; урочища (пасовища); 1) с. Кричка Бог. р-ну: Пастівник (2011, УШ); 2) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Пастівник (2006, КГ, 20); 3) с. Марківка Кол. р-ну: Пастівник (2006, КГ, 20); 4) с. Красна Надв. р-ну: Пастівник (1998, Мих., 201); 5) м. Тисмениця: Пастівник (2008, Тисм.¹, 34); 6) с. Братишів Тлум. р-ну: Пастівник (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *пастівник* 'відгороджена під пасовище ділянка землі без житла' (Грінч., III, 191), 'місце для пасовища поблизу села (перев. обгороджене)' (ГГ, 145), 'огороджене пасовище поблизу загороди' (Нг., 44), 'обгороджене пасовище біля хати; (рідко) пасовище в лісі' (ТПП, 308), 'пасовище' (ВТС, 710), 'невеличка ділянка, де косять сіно, а потім випасають худобу' (Вербич, ГД, 58). Вони вказують на призначення урочищ.

Пастівнік², -а; ч.; кутки; 1) с. Перерісль Надв. р-ну: Пастівник (2009, ПН, 15); 2) с. Петрилів Тлум. р-ну: Пастівник (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *пастівник* (див. вище). Вони вказують на виникнення кутків на місці колишніх пасовищ.

Пашталево, -ого; с.; урочище (поле, ліс); с. Волосів Надв. р-ну: Пашталево (1998, Мих., 201). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Паицаль*, пор. п-ще *Паицаль* (Експ.).

Паячева Криніця, -ої, -і; ж.; джерело; с. Саджавка Надв. р-ну: Паячева Криніця (1998, Мих., 201); Паячева Криніця (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криніця* 'глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь' (ВТС, 465), 'джерело, колодязь' (ЕССЯ, 21, 156–157), а атрибутивним членом – прикметник *Паячева*, що вказує на належність джерела в давнину *Паячеві*, пор. п-ще *Паяч* (Експ.).

Пéколів, -ового; ч.; урочище (поле); с. Клубівці Тисм. р-ну: Пеколів (1995, ТМН, 19); Пеколів (2005, Карпів, 9). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Пекол*, що походить, очевидно із *Пекул* < *Пек*, пор. блр. *Пек*, ст.-п. *Pieka* (SSNO, IV, 225), хорв. *Рек* (Худ.¹, 264), п-ще *Пек* (СП, 268).

За розповідями місцевих жителів, на території сучасного поля колись було однойменне поселення, знищене 1520 року татарами. Його назва нібито пішла від *пекулів*, високих стовпів, облитих смолою, які запалювали при наближенні ворогів, пор. діал. *пекл* ‘смола’ (Карпів, 9–10).

Пелехáчка, -и; ж.; урочище; с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р: *Pelechaczka* (1932, МТ S). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, яка, мабуть, володіла колись землею в урочищі або проживала в ньому, пор. п-ще *Пелехатий* (ІФД, 334).

Пелешівкú, -ок; мн.; кол. ліс, тепер поле; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну; давня назва – *Пелешівка*: *las Peleszówka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 180, арк. 12); Пелешівки (2009, БЛ², 178). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Пелеш*, пор. п-ще *Пелеш* (АК, 114). Сучасне найменування є множинною формою давньої назви.

Пенькú¹, -ів; мн.; лісове урочище; с. Кричка Бог. р-ну: Пеньки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *пеньок*, дем. від *пень* ‘нижня частина стовбура дерева, яка залишилась на корені після того, як дерево зрубали, спиляли, зламали і т. ін.’ (ВТС, 714). Вона вказує на те, що в урочищі колись вирубали ліс, від якого залишилися пні.

Пенькú², -ів; мн.; кутки; 1) с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: *Pińki* (1900, SGG, 293); Пеньки (2000, ЕКол., III, 26); Пеньки (2006, КВС, 11); Пеньки (2011, УШ); 2) смт Отинія Кол. р-ну: *Peńki* (1855, АККGL, Bl. 45); Пеньки (1998, От., 12); Пеньки (2006, КВС, 116); Пеньки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апеля-

тива *пеньок* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місці зрубаних колись лісів, від яких залишилися *пеньки*. Тепер згадка про них збереглася лише в назвах.

Перевід, -оду; ч.; 1) потічок; л. Ямгорова п. Дністра; с. Серафинці Гор. р-ну: Перевід (2000, Експ.); 2) пересохле русло потоку, що впадав зліва в Рибницю п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну: Перевід (2011, УШ); 3) п. Пруту л. Дунаю; інша назва – *Млинівка* (див. вище); с. Іллінці Снят. р-ну: Перевід, або Млинівка (2003, УШ); 4) лівий рукав Черемошу п. Пруту л. Дунаю; інша назва – *Млинівка* (див. вище); сс. Княже, Драгасимів, Залуччя Снят. р-ну: Перевід, або Млинівка (2011, КПЧ, 20); 5) канал від р. Турка до р. Прут; с. Олешків Снят. р-ну: Перевід (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *перевід* ‘дія за знач. *переводити* – переміщати на інше місце; канал’. Вони вказують на те, що русла потоків були штучно змінені, спрямовані в інший бік.

Перевóди, -ів; мн.; куток; с. Завалля Снят. р-ну: Переводи (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *перевід* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку є канали, рукави, якими тече вода з Черемошу.

Перевóзи, -ів; мн.; куток; смт Єзупіль Тисм. р-ну: *Przewozy* (1900, SGG, 623); *Przewozy* (1934, SDW, № 22, s. 244). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *перевіз* ‘місце, де переправляються через водну перепону (часто відповідно обладнане)’ (ВТС, 719). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись була переправа через Дністер.

Перегінець, -нцю; ч.; потоки; 1) л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра, с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р: *Perehinec* (1880, SG, I, 512; 1886, SG, VII, 951); *Перехинець*, *Perehinec* (1917, Машт., ДБ, 19); *Перегонець* (1979, СГУ, 415); 2) л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Богрівка, Яблунька Бог. р-ну; вар. *Перегінчик*: *Perehinczyk* (1855, АККGL, Bl. 44); *Perehinec* (1914 (1894), KuK P); *Perehińczyk* (1935, МТ Porohy); *Perehinec* (2000, PBWG,

76); Перегінець (2002, ТК Кал.); Перегонець (2010, К РР). – Назви утворені за допомогою суфікса *-ець* від апелятива *перегін* ‘швидкий біг’ (ВТС, 720). Вони вказують на характер течії потоків. Можлива також мотивація цих гідронімів названим апелятивом зі значенням ‘мілина; місце перегону худоби на другий берег’ (Громко, 48). Форма *Перегінчик* є демінутивною формою на *-ик* від вихідного *Перегінець*.

Перегінові Ярі, -их, -ів; мн.; яри, видолінки; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Перегінові Яри (1998, Мих., 201); Перегінові Яри (2008, ЛСМ, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яри*, мн. від *яр* ‘глибока довга западина (перев. з крутими або прямовисними схилами), що утворилася внаслідок розмиву пухких осадових порід тимчасовими потоками’ (ВТС, 1424), ‘балка; глибока балка, заросла лісом’ (Мар., 255), а атрибутивним членом – прикметник *Перегінові*, що вказує на належність ярів у давнину *Перегінові*, пор. п-ще *Перегін* (Редько, II, 805).

Перегороба, -и; ж.; куток; с. Ліски Кол. р-ну: Перегорода (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перегорода* зі значенням ‘те, що переділяє простір, місцевість на частини’ (ВТС, 721). Вона вказує на виникнення кутка на перегородженій колись місцевості.

Перегудова, -ої; ж.; височина; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Перегудова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Перегуд*, пор. п-ще *Перегуд* (ІФД, 334).

Переда́тки, -ів; мн.; поле; с. Хриплин Ів.-Франк. м/р: Peredatki (1932, МТ S). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *передаток* ‘залишок землі після її продажу чи віддавання іншій особі’, пор. *передаток* ‘залишок після віддачі’ (Грінч., III, 115).

Передгуб’є, -я; с.; поле; с. Побережжя Тисм. р-ну: Передгуб’є (2011, УШ); Передгуб’є (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *передгуб’є* ‘місцевість *перед* *губою* – зато-

кою, яка глибоко вдається в суходіл’, пор. *губа* ‘поширена назва заток, які глибоко вдаються в суходіл’ (ВТС, 200). Вона вказує на місце розташування поля.

Переддолі́на, -и; ж.; поле; с. Сороки Гор. р-ну: Переддолина (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена за допомогою префікса *перед-* від апелятива *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травною; широка низина’ (Мар., 226), ‘низина’ (Лісняк, 359). Вона вказує на місце розташування поля.

Передерчи́на, -ої; ж.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну: Передерчина (1995, ТМН, 21); Передерчина (2005, Карпів, 10). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Передерка*, пор. п-ще *Передерко* (ІФД, 334). Й. Карпів пояснює її як семантичне утворення від діал. *передерчина* ‘погане зерно’, що вказує на низьку якість зернових, які проростали на цьому полі (ТМН, 21).

За народними переказами, поле назване так тому, що за нього тривалий час “дерлися”, тобто сварилися.

Передіва́ння, -я; с.; село; Гор. р-н; нал. до Городницької с/р; віддаль до Городенки – 15 км, до Івано-Франківська – 90 км; народна назва – *Передіваново*: Perediwanie (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 79); Peredywanie (1882, SG, III, 140); Perediwanie (1886, SG, VII, 951); Передівання (1947, АТП, 504); Передівання (Передіваново) (1960, Кобил., ДЛМ, 110); Передівання (2009, ІФ АТП, 171). – Назва утворена за допомогою конфікса *перед-* ...-**ьје* від опорного компонента ойконіма – найменування села *Івано-Золоте* (Терн. обл.), перед яким розкинулося це поселення.

Передні Го́ни, -их, -ів; мн.; поле; с. Тучапи Снят. р-ну: Передні Гони (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гони*, мн. від *гін* ‘смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною

від 60 до 120 сажнів' (ВТС, 182, 191), а атрибутивним членом – прикметник *передні* 'які містяться попереду інших таких самих предметів, на початку ряду однакових предметів' (ВТС, 724), що вказує на місце розташування поля щодо іншого подібного об'єкта, пор. *Задні Гони, Середні Гони*.

Передова́, -ої; ж.; куток (частина села); с. Острина Тлум. р-ну: Передова (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *передова* 'вища від інших рівнем свого розвитку' (ВТС, 724). Вона відображає якісну характеристику частини села в порівнянні з іншими його кутками.

Передсело́, -а; с.; кутки; 1) с. Видинів Снят. р-ну: Передсело (2012, БЛ⁵, 260); 2) с. Прутівка Снят. р-ну: Передсело (2007, КПС, 26). – Назви утворені за допомогою префікса *перед-* від апелятива *село* 'населений пункт (звичайно невеликий), жителі якого займаються переважно обробіткою землі' (ВТС, 1113), діал. (гуц.) 'центральна частина такого поселення' (НП, 147), 'заселене місце' (Худ.², 226). Вони вказують на місце розташування кутків.

Пéред селом́; поле; с. Топорівці Гор. р-ну: Перед селом (2005, СМТ¹, 53). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *перед*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта попереду іншого об'єкта, та апелятива *село* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Передхátки, -ок; мн.; куток; с. Сороки Гор. р-ну: Передхатки (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена за допомогою префікса *перед-* від апелятива *хатки*, мн. від *хатка* 'мала хата', 'змениш.-пестл. до хата' (ВТС, 1340). Вона вказує на місце розташування кутка.

Пере́йма, -и; ж.; кол. поле, тепер ліс; с. Антонівка Тлум. р-ну: Perejma (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, арк. 80); Perejma (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144, арк. 88); Перейма (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перейма*

(< псл. **perjъma*) 'місце, де що-небудь чи кого-небудь переймали, задержували' (Худ.², 179), пор. бойк. *перейма* 'затримка' (Онишк., II, 50), рос. *перейма* (діал.) 'протока; вузький рукав без течії, який з'єднує два озера; перешийок між двома озерами; низовина', пол. *przejma* 'вузька смуга води між двома озерами, тіснина' (див. ПГФ, 205). Отже, загальне значення цього апелятива – 'те, що з'єднує, злучає'. Очевидно, ідеться про те, що колишнє поле, а тепер ліс з'єднують дві розлогі долини. Можлива також мотивація цього мікротопоніма однозвучним антропонімом, пор. п-ще *Пере́йма* (Дов., II, 208).

Пере́кіпець, -пцю; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; с. Іванівці Кол. р-ну: Перекіпець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перекіпець*, дем. від *перекін* 'перекопане місце' (ВТС, 728; Мар., 240), 'викопана канава для стоку води; викопане нове русло річки' (Череп., 159), 'рів' (Онишк., II, 51). Вона вказує на те, що потік протікає викопаним (перекопаним) поточищем.

Переко́пи¹, -ів; мн.; підвищення; с. Копачинці Гор. р-ну; інша назва – *Городище* (див. вище): Перекопи, або Городище (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *перекін* (див. вище). Вона вказує на те, що на підвищенні в 1949–1953 роках проводилися археологічні розкопки, тобто перекопували його поверхню.

Переко́пи², -ів; мн.; урочище (сінокіс); смт Чернелиця Гор. р-ну: Перекопи (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *перекін* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись велися археологічні розкопки.

Перелáз, -а; ч.; куток; м. Снятин: Перелаз (2012, НПС, 22). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перелаз* 'певним чином обладнана частина огорожі; місце, де перелязять або переступають, перескакують і т. ін. через неї' (ВТС, 731), 'низький пліт у місці переходу' (Онишк., II, 61). Вона вказує на те, що куток розкинувся на місцевості, де є огорожа з обладнаним для переходу місцем.

Перелáзи, -ів; мн.; куток; с. Корнич Кол. р-ну: Перелазы (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *перелаз* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де в огорожі обладнані місця для переходів.

Перелáзник, -а; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Przełaznik (1900, SGG, 291). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська засновника фільварку, пор. п-сько *Перелазник* (Експ.).

Перелéга, -и; ж.; поле; с. Далешеве Гор. р-ну: Перелета (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перелета* (бот.) ‘лобода Доброго Генріха’ (Смик, 233). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Перелета*, пор. п-ще *Перелета* (ПЗУ, 437).

Перелéтів, -ового; ч.; сад; с. Репужинці Гор. р-ну: Перелетів (2012, БЛ⁵, 260). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Перелет*, пор. п-ще *Перелета* (див. вище). Менш імовірною, зважаючи на наявність у складі назви посесивного форманта, є її мотивація апелятивом *перелет* (див. вище).

Перелéвка, -и; ж.; урочище; с. Олешів Тлум. р-ну: Перелівка (2008, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на -івк(а) від антропоніма *Перел*, пор. євр. особове ім’я *Перел* (СЛИ, 41), п-ще *Перель* (СП, 270); б) семантичним утворенням від апелятива *перелівка*, що може бути перекрученою під впливом розмовного мовлення формою апелятива *перелійка* (бот.) ‘переломник північний’ (ЕСУМ, IV, 343). У такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Перелéски¹, -ів; мн.; урочище (сіножать); смт Обертин Тлум. р-ну: Переліски (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *перелісок* ‘невеликий, рідкий і т. ін. лісок; ділянка молодого лісу, звичайно серед старого, високого’ (ВТС, 732), ‘невеликий рідкий лісок’ (СУМ,

VII, 215), ‘лісок; ліс, що його перерізує дорога’ (Онишк., II, 52). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Перелéски², -ів; мн.; поле; між сс. Козина та Сілець Тисм. р-ну: Переліски (1995, ТМН, 23); Переліски (2002, СНЧ, 45); Переліски (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *перелісок* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Перелéсок¹, -ску; ч.; лісові урочища; 1) с. Нивочин Бог. р-ну: Перелісок (2011, УШ); 2) с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Перелісок (2011, УШ); 3) смт Печеніжин Кол. р-ну: Perelisok (1933, МТ К); Перелісок (2011, КР); 4) с. Княздвір Кол. р-ну: Перелісок (1985, ІГ, II, 419); Перелісок (1988, КК, 646); Перелісок (2012, БЛ⁵, 260); 5) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Перелісок (1998, Мих., 201); 6) с. Вікняни Тлум. р-ну: Перелісок (2007, Вікн., 24); Перелісок (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *перелісок* (див. вище).

Перелéсок², -ску; ч.; горби; 1) с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Перелісок (1995, НВ, 9); 2) 462,7 м; смт Печеніжин Кол. р-ну: Перелісок (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань лісових урочищ (див. вище), серед яких височіють горби.

Перелéсок³, -ску; ч.; поле; с. Рибне Тисм. р-ну: Перелісок (1995, ТМН, 42). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перелісок* (див. вище). Вона вказує на облаштування поля біля молодого ліска.

Перелéсок⁴, -ска; ч.; кол. хутір, об’єдн. із с. Олеша Тлум. р-ну, тепер його куток: х. Перелісок (1947, АТП, 518); Перелісок (1961, ІФ АТП¹, 81); Перелісок (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перелісок* (див. вище). Вона вказує на розташування хутора біля молодого ліска.

Перéлуч, -у; ч.; поля; 1) с. Бортники Тлум. р-ну: Perelucz (1787, ЛЦДА, ф. 19, оп. 6, спр. 192, арк. 13); Perelucz (1820, ЛЦДА, ф. 20, оп. 6, спр. 43, арк. 18); Перелуч (2011, УШ); 2) с. Прибилів Тлум. р-ну:

Перелуч (2012, БЛ⁵, 260). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *перелуч* ‘ущелина’ (Онишк., II, 52). Вона вказує на розміщення полів в улоговинах між горами.

Перенізька, -ої; ж.; гора; с. Манява Бог. р-ну: Перенизька (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *перенизька* ‘яка має *перенизь* – долину між двома невеликими горами’, пор. *перениз*, *перенизь* ‘долина між двома невеликими гірками’ (Мар., 240), ‘безводна долина між двома горами’ (Rudn., 27). Вона вказує на форму гори.

Переніс, -у; ч.; урочище (ліс, поле); с. Молодків Надв. р-ну: Перенис (1998, Мих., 201). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перенизь* (розм. *перенис*) (див. вище). Вона вказує на розташування урочища між двома горами.

Перерва¹, -и; ж.; потік; п. Лукавцю л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Старуня Бог. р-ну: Перерва (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перерва* (бот.) ‘вербозілля лучне’ (ЕСУМ, IV, 345), бойк. *перерва* (бот.) ‘вербозіль’ (Онишк., II, 54). Вона вказує на характер рослинності навколо потоку. Можлива також мотивація цього гідроніма названим вище апелятивом зі значенням ‘прорив у греблі; нове русло, утворене проривом води з водойми; розмите місце на дорозі; прорвана загата’ (див. ПГФ, 206).

Перерва², -и; ж.; заплава на п. Лукавець (див. вище); с. Старуня Бог. р-ну: Перерва (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), біля якого якого розкинулася заплава.

Перерва³, -и; ж.; кол. село біля м. Снятин: Przerwa (1790, KGL, 28); Przerwa (1886, SG, IX, 176); Przerwa (1900, SGG, 605); Przerwa (1906 (1876), KuK Sn.); Перерва (1982, КС, 160). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перерва* зі значенням ‘вербозіль’ (див. вище). Вона вказує на характер рослинності терену, на якому виникло село. Д. Г. Бучко вважає, що цей апелятив має зна-

чення ‘прорив у греблі’, а назва вказує на те, що село виникло коло розірваної колись греблі (Бучко, 98).

Перерів, -а; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Матеївецької с/р; віддаль до Коломиї – 7 км, до Івано-Франківська – 67 км; давня назва – *Перерів*: Przerow (1443, AGZ, XII, 118); Przerow (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Pererow ad Kolaczkowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pererów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 278); Pererow (1790, KGL, 28); Pererów (1855, AKKGL, Bl. 49); Pererów (1887, SG, VIII, 5); Перерив (1947, АТП, 508); Перерив (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перерів* (< псл. **prepow*) ‘рів, ковбаня; болото, трясовина, стояча вода’ (Бучко, 98). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де на березі Пруту була велика ковбаня, заповнена водою. Форма *Перерив* є штучною, запровадженою 1946 р. під час складання довідника адміністративно-територіального поділу України.

За народними переказами, у давні часи русло Пруту знаходилося південніше, а на місці теперішнього села й села Тростянка було велике поселення. Під час сильної повені Прут перервав його. Утворилося два села. Те, що опинилося на лівому березі, почало називатися *Перерів*.

Перерів, -ова; ч.; кол. окреме село, тепер присілок; с. Чортовець Гор. р-ну: Pererow (1648, ЖУР, IV, 10); Pererow ad Czortowiec (1661, ЛЦДІА, ф. 5, оп. 2, спр. 1, с. 15), Pererow (1765, ЛЦДІА, ф. 5, оп. 2, спр. 286, с. 169 зв.), Перерів (2001, Проц., 36). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перерів* (див. вище). Вона вказує на характер місцевості, на якій виникло село.

Перерівське, -ого; с.; поле; с. Перерив Кол. р-ну: Перерівське (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *перерівське* ‘належне до с. *Перерив* (див. вище)’.

Перерівщина, -и; ж.; куток; с. Кропивище Кол. р-ну: Pererowszczyna (1933, МТ Kutu); Перерівщина (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від прикметника *перерівський* ‘який належить

громаді с. *Перерив* (див. вище) або окремим його мешканцям'. Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, яка належала колись названим вище суб'єктам.

Перері́зка, -и; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Перері́зка (2004, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ізка(a)* від апелятива *переріз* 'місце перетину, розрізу чого-небудь' (ВТС, 742), тут *переріз* – 'місце перетину гірських хребтів'.

Перері́сь, -осля; ч.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 9 км, до Івано-Франківська – 29 км: Переросль (1424, Р., 106); Przerosl (1436, AGZ, XII, 13); Przerosl (1485, AGZ, XIX, 199); Pererosl (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Pererosl (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pererośl (1787, ЛЦЦА, ф. 19, оп. 6, спр. 174); Przerośl (1855, АККГЛ, Bl. 44); Przeróśl, al. Przerośl (1888, SG, IX, 176); Перері́сь (1947, АТП, 510); Перері́сь (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Назва є посесивним утворенням на *-*jь* від антропоніма *Переросль*, пор. давнє особове ім'я *Переросль* (Чучка, Сл., 275), що виникло способом субстантивзації нечленного прикметника, який походить із *перерослий* 'який виріс вище за інших або більше, ніж треба' (ВТС, 742). М. Л. Худаш вважає, що первісно це власне ім'я мало побажальний зміст "*перерости*", тобто *довго жити* (ПКПН, 173).

Пересні́п, -опа; ч.; куток; с. Молодятин Кол. р-ну: Пересні́п (2008, БГ, 14). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пересніп*, що є розмовним фонетичним варіантом апелятива *пересліп* 'долина між двома горами чи підвищеннями' (Мар., 245), 'полянка' (Нг., 44) < псл. **perslopъ*, пор. ст.-серб. *prěslopъ* 'сідловина', болг. *преслан* 'т. с.', слов. *prislop* 'т. с.' (Куркина¹, 44). Вона вказує на місце розташування кутка.

Переслі́п¹, -опу; ч.; горб; 498 м; с. Ланчин Надв. р-ну: Pereslup (1884, SG, V, 583; 1887, SG, VII, 8); Pereslup (1906 (1880), KuK N); Pereslip (1935, МТ N); Переслі́п (1998, Мих., 201); Переслі́п (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пересліп* (див. вище).

Переслі́п², -опу; ч.; урочища; 1) смт Ланчин Надв. р-ну: Переслі́п (2011, УШ);

2) с. Троїця Снят. р-ну: Переслі́п (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *пересліп* (див. вище). Вони вказують на розташування урочищ у сідловинах між горами.

Переслі́п³, -опа; ч.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Переслі́п (1998, Мих., 201); Переслі́п (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Переспі́л, -у; ч.; ліс; с. Троїця Снят. р-ну: Переспі́л (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *переспіл* 'старий, перезрілий ліс' (Експ.), пор. *переснілий* 'надміру спілий або зіпсований від надмірної спілості (про плоди, ягоди і т. ін.); перезрілий' (ВТС, 745). Вона вказує на вік лісу.

Передставі́, -ів; мн.; куток; с. Воскресинці Кол. р-ну: Передстави (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена за допомогою префікса *перед-* від апелятива *стави*, мн. від *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185), 'штучна чи природна водойма, мокра заболочена низина' (Лісняк, 361), 'місце, де раніше був став' (Мар., 250). Вона вказує на місце розташування кутка.

Перехі́д, -ода; ч.; куток; с. Колінки Гор. р-ну: Перехі́д (2008, УШ); Перехі́д (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перехід* 'місце, зручне або пристосоване для того, щоб переправлятися через що-небудь' (ВТС, 750). Вона вказує на те, що куток розміщений на місцевості, де через озеро був прокладений місток, який з'єднував дві частини села.

Перехо́ди, -ів; мн.; урочище; с. Гута Бог. р-ну: Pereschody (1935, МТ Porohy); ур. Переходи (2010, К РР). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *перехід* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі є місця, де можна перейти через потоки з однієї гори на іншу.

Перехр́сна, -ої; ж.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Перехресна (2011, УШ). –

Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *перехресна* 'яка лежить на перехресті доріг' (Експ.).

Перехрестя, -я; с.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Perechrescie (1935, МТ N); Перехрестя (2006, КВС, 107). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перехрестя* 'місце перетину шляхів, стежок, вулиць і т. ін.' (ВТС, 751). Вона вказує на те, що в урочищі перетинаються дороги.

Перещіп, -у; ч.; болотисте урочище; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Перещіп (2005, УКС, 7); Перещіп (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *перещіп* 'вузька місцина, затиснена між двома підвищеннями чи іншими об'єктами', пор. *перещіпувати* 'здавлювати, стискувати (горло, дихання і т. ін.)' (ВТС, 751, 753).

Перлова Долина, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Колінки Гор. р-ну: Перлова Долина (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування долини, у якій розкинулося урочище. В основі мікротопоніма лежить апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), 'низина' (Лісняк, 359), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Перлова*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Перлові*, пор. євр. особове ім'я *Перл* (СЛІ, 41).

Перунова Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Старуня Бог. р-ну: Перунова Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Перунова*, що вказує на належність землі на горі в давнину *Перунові*, пор. п-ще *Перун* (ІФД, 335).

За народним переказом, гора названа так тому, що колись там було капище дохристиянського бога наймогутніших сил неба й землі, блискавки та грому Перуна.

Перша Долина, -ої, -и; ж.; поле; м. Снятин: Перша Долина (2011, УШ). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* (див. вище), а атрибутивним членом – числівник *перша*, що вказує на порядковий номер поля, пор. *Друга Долина*, *Третя Долина*.

Перша Сосна, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Семаківці Гор. р-ну: Перша Сосна (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *сосна* 'сосновий ліс; соснові зарості' (Експ.), а атрибутивним членом – числівник *перша*, що вказує на порядковий номер урочища, пор. *Друга Сосна*.

Перший, -ого; ч.; горб; с. Лука Гор. р-ну: Перший (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації числівника *перший*, що вказує на порядковий номер горба в ряду таких же орооб'єктів, які тягнуться від села вздовж Дністра, пор. *Другий*, *Третій*, *Четвертий*, *П'ятий*, *Шостий*.

Перший Бéрег, -ого, -у; ч.; горб; с. Рунгури Кол. р-ну: Перший Берег (2002, Рунг., 241). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* зі значенням 'горб, підвищення, гірка, пагорб' (УЗГ, 167), а атрибутивним членом – числівник *перший*, що вказує на порядковий номер горба, пор. *Другий Берег*, *Третій Берег*, *Четвертий Берег*.

Перший Брід, -ого, броду; ч.; урочище; с. Попельники Снят. р-ну: Перший Брід (2001, Андрійчук, 4); Перший Брід (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування переходу через р. Черемош, що розташований в урочищі. В основі гідроніма лежить апелятив *брід* 'мілке місце річки, озера або ставка, у якому можна переходити або переїжджати на інший бік' (ВТС, 63), 'мілина; мілина на річці чи потоці для переїзду кінями' (Rudn., 18), ускладнений атрибутивним членом – числівником *перший*, що вказує на порядковий номер переходу, пор. *Другий Брід*.

Перший Горб, -ого, -а; ч.; пагорб; с. Вербівці Гор. р-ну: Перший Горб (2011, МП). – На-

зва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – числівник *перший*, що вказує на порядковий номер пагорба, пор. *Другий Горб*.

Перший Жболоб¹, -ого, -у; ч.; улоговина; с. Бортники Тлум. р-ну: Перший Жолоб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *жолоб*, *жоліб* 'глибока й вузька долина; долина між двома горами чи пригірками; долина потоку' (Мар., 227), 'вузька долина' (Лісняк, 359), 'колишне русло річки' (Дзендз., 139), 'долина річки або потоку; корито; глибока вузька долина' (Jurkowski¹, 123), а атрибутивним членом – числівник *перший*, що вказує на порядковий номер улоговини, пор. *Другий Жолоб*.

Перший Жболоб², -ого, -у; ч.; ліс; с. Бортники Тлум. р-ну: Перший Жолоб (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування улоговини (див. вище), у якій розкинувся ліс.

Перші Гони, -их, -ів; мн.; поле; с. Делева Тлум. р-ну: Перші Гони (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гони*, мн. від *гін* 'смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів' (ВТС, 182, 191), а атрибутивним членом – порядковий прикметник *перші*, що вказує на місце розташування поля щодо іншого подібного об'єкта, пор. *Другі Гони*.

Перші Пблони, -их, -ів; мн.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну: Перші Поломи (2009, ПІН, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Поломи* (див. далі), частиною якого є цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – числівник *перші*, що вказує на порядковий номер урочища, пор. *Другі Поломи*.

Перші Солонці, -их, -ів; мн.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Перші Солонці (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Солонці* (див. далі), частиною якого є цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – числівник *перші*, що вказує на порядковий номер урочища, пор. *Другі Солонці*.

Петлівкове, -ого; с.; поле; с. Глинки Надв. р-ну: Петлівкове (1998, Мих., 201). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Петліво*. Таке прізвисько мав колишній власник поля.

Петрикові, -их; мн.; поле; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Петрикові (1998, Мих., 201). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, мабуть, належало колись поле, пор. п-ще *Петриків* (Редько, II, 810).

Петру́лів¹, -ова; ч.; куток; с. Троїця Снят. р-ну; давня назва – *Петрили* чи *Петриле*: Petryle (1933, МТ Kutu); Петрилів (2011, УШ); Петрилів (2012, БЛ⁴, 203). – Куток у давнину, очевидно, мав назву *Петрили*, що виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, започаткувала куток, пор. давнє особове ім'я *Петрило* (Мор., 150) < *Петро* (СУІ, 293), рум. *Petril* (Const., 207). Сучасне найменування є посесивним утворенням на *-ів* від названого вище антропоніма.

Петру́лів², -ова; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 30 км, до Івано-Франківська – 41 км: Petrilow (1437, AGZ, XII, 14); Petrilow (1578, ŻDz, XVIII/1, 87); Petrylow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Petryłów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 118); Petryłów (1855, АККГЛ, Bl. 45); Petryłów (1887, SG, VIII, 30); Петрилів (1947, АТП, 518); Петрилів (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овь*) від антропоніма *Петрило* (див. вище).

Петру́скові Ярі́, -их, -ів; мн.; яри, ви долинки; с. Середній Майдан Надв. р-ну:

Петрискові Яри (2008, ЛСМ, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *яри*, мн. від *яр* ‘глибока довга западина (перев. з крутими або прямовисними схилами), що утворилася внаслідок розмиву пухких осадових порід тимчасовими потоками’ (ВТС, 1424), ‘балка; глибока балка, заросла лісом’ (Мар., 255), а атрибутивним членом – прикметник *Петрискові*, що вказує на належність видоліноків та землі навколо них у давнину *Петриску*, пор. особове ім’я *Петриско* < *Петро* (СУІ, 293).

Петріцьке, -ого; с.; поле; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Петрецьке*: Петрицьке, Петрецьке (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника поля, пор. п-ще *Петрицький* (ІФД, 335) (з узгодженням у роді й числі з відповідним номенклатурним терміном); б) посесивним утворенням на -ськ(е) від атропоніма – особового імені чи прізвища *Петрик*, пор. особове ім’я *Петрик* < *Петро* (СУІ, 293), п-ще *Петрик* (ІФД, 335).

Петріцький, -ого; ч.; кол. хутір (присілок), тепер част. с. Росільна Бог. р-ну; вар. *Петрецький*, *Петрецька*, *Петрецьке*: Petryckie (1900, SGG, 43); Petrecka (1932, MT S); Petreckie (1934, SDW, № 22, s. 238); Петрицький (1947, АТП, 516); Петрицький (1961, ІФ АТП¹, 80); Петрецьке (1996, Рос., 3); Петрецький (2004, ІСР, 7); Петрицький (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника хутора, пор. п-ще *Петрицький* (див. вище); б) посесивним утворенням на -ськ(ий, -а, -е) від атропоніма – особового імені чи прізвища *Петрик* (див. вище); в) результатом трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (грунту), у якому виник хутір.

Петричєва¹, -ої; ж.; поточина; п. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту; сс. Слобода, Рунгури, Великий Ключів Кол. р-ну, Люча Кос. р-ну; вар. *Петричева*, *Петричєва*: Petryczewa (1888, SG, IX,

744); Petriczewa (1904 (1877), KuK Kutu); Petryczewa (1933, MT Kutu); Петричева (1979, СГУ, 419); Petryczewa (2000, РВWСz., 202); Петричева (2006, К КР); Петричева (2006, КВС, 140); Петричєва (2011, УШ). – Назва, очевидно, є українізованою формою, утвореною семантичним способом від рум. апелятива *pietricele* ‘камінці, камінчики’ (РУС, 351). Вона вказує на характер ґрунту річища, повного каміння. Менш імовірною є мотивація назви поточини антропонімом *Петрич*, пор. п-ще *Петрич* (ІФД, 335). Варіанти назви з’явилися під впливом місцевих говірок.

Петричєва², -ої; ж.; урочище; сс. Великий Ключів, Рунгури Кол. р-ну; вар. *Петричєва*: Petryczewa (1933, MT Kutu); Петречєва (2000, ЕКол., III, 38); Петричєва (2006, КГ, 18); Петричева (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), що протікає в урочищі. Варіант назви з’явився під впливом місцевих говірок.

Петричєва³, -ої; ж.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну; вар. *Петричева*, *Петричєва*: Petryczewa, cześć Rungurów (1887, SG, VIII, 27); Петричєва (2002, Рунг., 240); Петричева (2006, КВС, 140); Петричєва (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток. Варіанти назви з’явилися під впливом місцевих говірок.

Петрічка, -и; ж.; куток (вулиця); с. Рожневі Поля Снят. р-ну: Петричка (2011, УШ); Петричка (2012, НПС, 285). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чи особовим іменем чоловіка, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. особове ім’я *Петричко* < *Петро* (СУІ, 293), п-ще *Петричко* (Редько, II, 811). Можливе також утворення цього мікротопоніма за допомогою суфікса -к(а) від атропоніма *Петрич*, пор. п-ще *Петрич* (ІФД, 335).

Петрічки, -ок; мн.; куток; с. Королівка Тлум. р-ну: Петрички (2012, БЛ⁴, 203). – На-

зва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Петричко* (див. вище).

Петрішина Горá, -ої, -и; ж.; гора; 647 м; с. Міжгір'я Бог. р-ну: Petryszyna góra (1884, SG, V, 829); Petryszyna góra (1908 (1877), KuK D); Петришина Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (BTC, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Петришина*, що вказує на належність землі на горі в давнину *Петрисі*.

Петрів, -ова; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 30 км, до Івано-Франківська – 58 км: Petrow (1438, AGZ, XII, 39); Piotrow (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); Piotrow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Piotrów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 1); Piotrów (1855, АККГЛ, Bl. 45); Piotrów (1887, SG, VIII, 212); Петрів (1947, АТП, 511); Петрів (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* (< *-овъ*) від антропоніма *Петро*, пор. ст.-укр. *Петръ*, *Петро* (ССУМ, II, 142), особове ім'я *Петро* (СУГ, 292).

За народним переказом, село заснував якийсь мандрівний рибалка Петро. Одного разу він у пошуках рибних місць прибував під скелі на те місце, де джерельна вода з шумом вливається в Дністер, і наловив там багато риби. Потім він часто приходив сюди. Якось він піднявся на гору й наткнувся на чисті джерела, які згодом назвав Криницями. Чиста джерельна вода – це життя. Тому, облюбивавши це місце, рибалка оселився біля джерел. Згодом сюди прибули й інші поселенці. Так виникло село, яке на честь його засновника назвали *Петровом*.

Петрівська, -ої; ж.; урочище; с. Ісаків Тлум. р-ну: Петрівська (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *петрівська* 'належна громаді с. *Петрів* (див. вище) чи окремим його жителям'.

Петрівці, -ів; мн.; нива; с. Малий Гвіздець Кол. р-ну: Петрівці (2012, БЛ⁵, 260). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись полем, пор. п-ще *Петровець* (СУГ, 294).

Петрінчики, -ів; мн.; ліс; с. Копачинці Гор. р-ну: Петрінчики (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись лісом, пор. особове ім'я *Петрінчик* < *Петро* (СУГ, 293).

Петрòва Долина, -ої, -и; ж.; урочище (поле, яр); с. Сороки Гор. р-ну: Петрова Долина (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (BTC, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), 'низина' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Петрова*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *Петрові*, пор. особове ім'я *Петро* (див. вище).

Петрòвечь¹, -івцю; ч.; урочище; між сс. Бучачки Снят. р-ну та Кобилець Кол. р-ну: Petrowec (1906 (1876), KuK K); Petrowec (1933, МТ К). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-овець* від антропоніма *Петро*, пор. особове ім'я *Петро* (див. вище). Можлива також мотивація цього мікротопоніма прізвищем *Петровець* (див. вище).

Петрòвечь², -івцю; ч.; потік; л. Турки л. Пруту л. Дунаю; сс. Турка, Кобилець Кол. р-ну: Petrowetz (1855, АККГЛ, Bl. 49); Petrowec (1891, SG, XII, 640); Petrowec (1906 (1876), KuK K); Петровець (1979, СГУ, 420). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікає потік.

Петрòвського, -ого; ч.; сад; с. Дубки Гор. р-ну: Петровського (2012, БЛ⁵, 260). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма – прізвища колишнього власника саду, пор. п-ще *Петровський* (ІФД, 336).

Петрівський Рінок, -ого, -нка; ч.; куток; с. Глибівка Бог. р-ну: Петровський Рінок (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування книжкового базару в місті Києві. Вона має переносне, конотативне значення і вказує на жваву торгівлю різними товарами на кутку.

Петрунячка¹, -и; ж.; поле; с. Жабокруки Тлум. р-ну: Петрунячка (2012, БЛ⁴, 203). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, очевидно, належало колись поле, пор. п-ще *Петруняк* (ІФД, 336).

Петрунячка², -и; ж.; скеля з печерою; с. Жабокруки Тлум. р-ну: Петрунячка (1978, Гор., 19); Петрунячка (2009 (1874), ПЗАП, 13). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), на якому розташована скеля з печерою.

Петруцяк¹, -ів; мн.; куток; с. Коршів Кол. р-ну: Петруцяки (2006, КВС, 75). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала там, пор. поширене в селі п-ще *Петруцяк* (ТД КР, 154).

Пехані¹, -ів; мн.; поле; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Пехані (2012, БЛ⁵, 260). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись полем, пор. п-ще *Пехань* (Експ.).

Пехані², -ів; мн.; урочище; сс. Старі Кривотули, Красилівка Тисм. р-ну: Пехані (1995, ТМН, 27); Пехані (2010, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись землею в урочищі, пор. п-ще *Пехань* (див. вище).

За переказами місцевих жителів, назва пов'язана з тим, що тут, на горбистих ділянках землі, у дощову погоду польові дороги стають дуже болотистими й по них важко проїхати. Тому вози доводиться пхати.

Печеніга¹, -и; ж.; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Peczeniha (1906 (1876),

KuK K). – Назва, виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – давнього особового імені людини, яка, мабуть, проживала колись в урочищі, пор. ***Печиньбъ** (ПКПН, 80–81). Можлива також мотивація цього мікротопоніма незасвідченим географічним апелятивом **печеніга* (< *печен*- < *печений* ‘надмірно нагрітий, палений’, пор. *пекти* ‘надмірно гріти, палити, обдавати жаром’ (ВТС, 713), + суфікс *-iga*), який міг мати значення ‘випалена сонцем чи пожежею, вигоріла земля’, пор. у цьому зв'язку блр. діал. *печанеж* ‘спека’ (Яшкін¹, 515).

Печеніга², -и; ж.; потік; л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Молодятин, смт Печеніжин Кол. р-ну: Peczeniha (1935, МТ N); Печеніга (1979, СГУ, 420); Peczeniha (2000, PBWCz., 199); Печеніга (2006, КВС, 123). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає потік.

Печеніжин, -а; ч.; селище міського типу; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 12 км, до Івано-Франківська – 72 км: Peczynisin (1443, AGZ, XII, 118); Pieczenizin (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Pezenizyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Peczeniżyn (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 252); Peczeniżyn (1855, АККГЛ, Bl. 49); Peczeniżyn (1886, SG, VII, 932); Печеніжин (1947, АТП, 513); Печеніжин (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Існує декілька версій щодо походження цієї назви. Так, дослідник історії селища В. В. Грабовецький пов'язує її з *печенігами* та з назвою річки *Печеніга*, на берегах якої розкинулося поселення (Граб, 35). Однак різні легенди про оселення в цій місцевості руськими князями полонених печенігів, як справедливо зауважує М. Л. Худаш, не мають під собою ні історичних, ні лінгвістичних підстав. Якщо б на місці розташування сучасного селища справді були поселені колись полонені печеніги, то від них його назва звучала б не *Печеніжин*, а *Печеніги* (аналогічно, як від *дулібів* – *Дуліби*, від *ятв'ягів* – *Ятв'яги* і т. п.). Лінгвістично безпідставно, на думку М. Л. Худаша, виво-

дити цю назву й від гідроніма *Печені́га*, бо східнослов'янські відгідронімі ойконіми закономірно творилися, як правило, у формі на *-ьскъ*, пор. *Пѣньскъ* < *Пѣна*. Згідно з цим, від гідроніма *Печенѣга* виник би ойконім **Печенѣжьскъ*. Тому дослідник підтримує висловлену ще М. Кордубою думку про те, що назва селища є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Печені́га*, суфіксального деривата на *-а* від **Печинѣзь*. Заміна [и] на [е] в основі ойконіма відбулася, на думку М. Л. Худаша, унаслідок його народноетимологічного зіставлення з етнонімом *печеніги* (ПКНП, 80–81). Сьогодні ця версія є науково найбільш обґрунтованою.

Печеніжинський, -ого; ч.; ліс; с. Саджавка Надв. р-ну: Печеніжинський (1998, Мих., 201). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *печеніжинський* 'який належить громаді смт *Печеніжин* (див. вище) або окремим його мешканцям'.

Печені́жне, -ого; с.; горб; 463 м; між с. Княждвір та смт Печеніжин Кол. р-ну: давня назва – *Печені́жин*: *Peczeniszyn* (1855, АККГЛ, ВІ. 49); *Peczeniżne* (1906 (1876), КуК К). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування селища (див. вище), на території якого височіє горб. В основі пізнішого найменування лежить прикметник *печені́жне* 'яке належить до смт *Печеніжин* (див. вище)'.

Печѣ́ри¹, -ер; мн.; підвищення, кальцієво-сульфатні (гіпсові) масиви скал; 1) с. Глушків Гор. р-ну: Печери (1978, Гор., 478); Печери (2008, УШ); 2) с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Печери (2008, УШ); 3) с. Гавриляк Тлум. р-ну: *Pieczary* (1933, МТ К). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *печера* 'утворена діянням підземних вод або вулканічних процесів порожнина в земній корі чи гірському масиві, що має вихід назовні' (ВТС, 757). Вони вказують на наявність таких порожнин у скальних масивах.

Печѣ́ри², -ер; мн.; куток; с. Глушків Гор. р-ну; вар. *Печѣ́ри*, *Печѣ́ра*: Печери, Печері, Печѣ́ра (1978, Гор., 478). – Назва виникла

в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Печѣ́ри³, -ер; мн.; урочище; с. Корнів Гор. р-ну: Печери (1982, АПП, 118). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *печѣ́ра* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні урочища, де є такі порожнини.

Печѣ́ркі, -ок; мн.; пасовище; с. Репужинці Гор. р-ну: Печѣ́рки (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *печѣ́рка*, дем. від *печѣ́ра* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні пасовища, де є такі порожнини.

Пѣ́чина Горá, -ої, -и; ж.; гора; с. Іллінці Снят. р-ну: Пѣ́чина Гора (1982, КС, 160). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Пѣ́чина*, що вказує на належність землі на горі в давнину *Пѣ́ці*, пор. п-ще *Пе́ка* (Експ.), ст.-п. *Pieka* (SSNO, IV, 225).

Пѣ́чркі¹, -ок; мн.; урочища; 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Пѣ́чрки (1999, ТФП, 9); Пѣ́чрки (2008, УШ); 2) с. Новоселівка Гор. р-ну: Пѣ́чрки (2008, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *пѣ́чрка*, дем. від *пѣ́чѣ́ра* (див. вище). Вони вказують на наявність в урочищах скельних утворень з тріщинами та норами.

Пѣ́чркі², -ок; мн.; куток; с. Вільхівці Гор. р-ну: Пѣ́чрки (2008, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Пѣ́чркі³, -ок; мн.; болото; площа 3,3 га; с. Новоселівка Гор. р-ну: Пѣ́чрки (1995, ПЗФ, 26). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище) у якому розташоване болото, що є заповідною територією (ПЗТ, 255).

Пѣ́чркі⁴, -ок; мн.; озеро; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Пѣ́чрки (2008, УШ). – Назва

утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *печірка* (див. вище). Вона вказує на те, що озеро утворилося на місці вимитих водою гіпсових гірських порід, тобто на місці невеликих печер.

Печір'я, -я; с.; кол. фільварок, хутір, об'єдн. із с. Чортовець Гор. р-ну; давня назва – *Печери*: Peczary (1900, SGG, 215); Peczeri (1934, SDW, № 21, s. 221); х. Печір'я (1947, АТП, 511); Печір'я (1961, ІФ АТП¹, 81). – Давня назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *печера* (див. вище). Вона вказує на виникнення фільварку на місцевості, де були порожнини в горбистій місцевості. Сучасне найменування хутора є семантичним утворенням від апелятива *печір'я* 'місце з наявними печерами' (Худ.², 181).

Печора, -и; ж.; гора; 332 м; між сс. Воронів і Семенівка Гор. р-ну: Печора (1984, ТК Т); Печора (2000, ТК Т¹). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *печора* (розм.) 'печера', пор. *печура* 'печера' (Мар., 240–241), рос. *печора* 'печера' (СНГТ, 435–436), блр. *пяхора* 'т. с.' (ЕСУМ, IV, 364). Вона вказує на наявність у горі отворів і порожнин.

Печорний, -ого; ч.; ліс; с. Підвербці Тлум. р-ну: Печорний (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *печорний* 'із печерами; який має *печери*', пор. *печора* (див. вище).

П'єдики, -ів; мн.; куток; с. Саджавка Надв. р-ну: П'єдики (1998, Мих., 201); П'єдики (2010, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним онімізованим утворенням від катойконіма *п'єдики* 'вихідці (переселенці) із с. П'ядики (розм. П'єдики) Кол. р-ну (див. далі)', які могли започаткувати куток; б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка колись проживала на кутку, пор. п-ще П'ядик (Редько, II, 874).

Піконева, -ої; ж.; куток (присілок); с. Трач Кос. р-ну; вар. *Пиконів*: Пиконева (1995, НПК, 74); Пиконів (1997, ІФАТП⁶, 122). – Назва є посесивним утворенням на -ев(а) (-іє) від антропоніма *Пикон*, пор.

п-ща *Пекун* (Редько, II, 802), *Пеконкін* (СП, 268).

Піконів, -ового; ч.; кол. село, тепер урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну: Пиконів (1961, ІФ АТП¹, 81); Пиконів (1982, АПП, 60); Пиконів (2006, КВС, 44); Пиконів (2007, ЕКол., V, 19). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Пикон* (див. вище).

Пилипів, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 12 км, до Івано-Франківська – 81 км: Piliy (1787–1788, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 278); Piliy (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 278); Piliy (1790, KGL, 28); Piliy (1855, AKKGL, Bl. 49); Piliy (1887, SG, VIII, 142); Пилипи (1947, АТП, 508); Пилипи (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала село, пор. особове ім'я *Пилип* (СУІ, 296), п-ще *Пилип* (СП, 272).

Пиліпів Гай, -ового, -ю; ч.; ліс; с. Стриганці Тисм. р-ну: Piliyiu Haj (1890, SG, XI, 427). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гай* 'невеликий, переважно листяний ліс' (ВТС, 170), а атрибутивним членом – прикметник *Пилипів*, що вказує на належність лісу в давнину *Пилипу*.

Пиліпівка¹, -и; ж.; куток; с. Богородичин Кол. р-ну: Пилипівка (1998, ЕКол., II, 75); Пилипівка (2006, КВС, 8). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Пилип* (див. вище).

Пиліпівка², -и; ж.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Пилипівка (2002, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Пилип* (див. вище).

Пиліпівка³, -и; ж.; ставок (водосховище); с. Іллінці Снят. р-ну: Пилипівка (2002, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся ставок.

Пиліпівка⁴, -и; ж.; криниця; с. Іллінці Снят. р-ну: Пилипівка (2002, УШ). – Назва

виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому знаходиться криниця.

Пиліпів Провал, -ового, -у; ч.; яр; сс. Нижнів Тлум. р-ну: Пилипів Провал (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *провал* ‘провалля; глибокий яр’ (Мар., 245), ‘пропасть’ (Лісняк, 360), ‘долина ріки чи потоку; пропасть, яр’ (Jurkowski, 121), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Пилипів*, що вказує на належність яру в давнину *Пилипу*.

Пиліпівці, -ів; мн.; кол. село на Снятинщині, тепер не ідент.: Pilipowcze (1521, ЛЦДІА, ф. 6, опр. 1, спр. 9, с. 442). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи власника, які започаткували село, пор. особове ім’я *Пилип* (див. вище).

Пиліпова Криниця, -ої, -і; ж.; криниця; с. Добротів Надв. р-ну: Пилипова Криниця (2004, ДІС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (ВТС, 465), ‘джерело, колодязь’ (ЕССЯ, 21, 156–157), а атрибутивним членом – прикметник *Пилипова*, що вказує на належність гідрооб’єкта *Пилипу*.

Пиліпова Круча, -ої, -і; ж.; гора-круча; с. Нижнів Тлум. р-ну: Пилипова Круча (2003, Вуяно, 38); Пилипова Круча (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *круча* ‘стрімкий схил гори; стрімкий берег; підвищення’ (Мар., 233), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Пилипова*.

За народними переказами, гору названо так на честь якогось козака *Пилипа*.

Пиліпове, -ого; с.; куток; с. Пилипи Кол. р-ну: Пилипове (2006, КВС, 131). – Назва виникла в результаті трансонімізації одно-

звучного мікротопоніма – найменування урочища (грунту), у якому розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Пилип* (див. вище).

Пилівщина, -и; ж.; кол. хутори, об’єдн.: 1) із м. Тлумач: Pilawszczyzna (1892, SG, XII, 348); Pilawszczyzna (1900, SGG, 699); Pilawszczyzna (1926, МТ Т); х. Пилівщина (1947, АТП, 517); Пилівщина (1961, ІФ АТП¹, 81); 2) із с. Тарасівка Тлум. р-ну: Пилівщина (1947, АТП, 518); Пилівщина (1961, ІФ АТП¹, 81). – Назви утворені за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Пилівський*, пор. п-ще *Пилівський* (ІФД, 337), ст.-п. особова назва *Pilawski* (SSNO, IV, 252).

Пінікова, -ої; ж.; куток; с. Угорники Кол. р-ну: Пінікова (2005, УКС, 6); Пінікова (2012, БЛ⁵, 260). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Пинік*, пор. п-ще *Пиник* (Експ.).

Пинцарівка¹, -и; ж.; куток; с. Скопівка Кол. р-ну: Пинцарівка (2006, КВС, 145). – Назва є посесивним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Пинцар*, пор. п-ща *Пинзар* (СП, 273), *Пинзур* (ПЗУ, 447).

Пинцарівка², -и; ж.; поточина; пр. Бобрівки п. Хоросної л. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Скопівка Кол. р-ну: Пинцарівка (2006, КВС, 145). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому протікає поточина.

Пинцарівка³, -и; ж.; поле; с. Скопівка Кол. р-ну: Пинцарівка (2012, БЛ⁵, 260). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), біля якої розкинулося поле.

Пирогів, -ового, ч.; урочище (поле); сс. Лісний Хлібичин, Черемхів Кол. р-ну: Пирогів (2000, НІСЧ, 7); Пирогів (2006, КВС, 88); Пирогів (2010, БЛ¹, 342); Пирогів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Пиріг*, пор. п-ще *Пиріг* (ТД КР, 105).

Писарівка, -и; ж.; куток; с. Ценява Кол. р-ну; інша назва – *Зелена* (див. вище): Зеле-

на, або Писарівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Писар*. Таке прізвисько мав один з небагатьох письменних у селі газдів, який проживав на кутку.

Пискавець¹, -вця; ч.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Pyskavec (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 92, арк. 21); Пискавець (2002, Рунг., 240); Пискавець (2006, КВС, 140); Пискавець (2011, УШ) – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *пискавець* (бот.) ‘ахирофорус п’ятнистий’ (Смик, 190). Вона вказує на характер рослинності на кутку. Можлива також мотивація цього мікротопоніма однозвучним антропонімом, пор. п-сько *Пискавець* (Експ.).

Пискавець², -вця; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Пискавець (2012, БЛ⁵, 260). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), з якого витікає потік.

Пискарів¹, -евого; ч.; горб; сс. Бортники, Пужники Тлум. р-ну: Piskorów (1933, МТ К); Пискарів (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Пискар*, пор. п-ще *Пискар* (СП, 273).

Пискарів², -евого; ч.; урочище (сінокіс); с. Бортники Тлум. р-ну: Piskarów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 192, арк. 36); Пискарів (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося урочище.

Пісок, -ску; ч.; урвище на лівому березі Рибниці; с. Джурів Снят. р-ну: Писок (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *писок* ‘мисок на річці’ (Мар., 241).

Пітлик, -у; ч.; урочище (поле); с. Лука Гор. р-ну: Питлик (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування млина, який знаходився колись на теперішньому полі і в якому *питлювали* (дуже дрібно розмолювали) муку, пор. *питель* ‘млин для дрібного помолу’ (ЕСУМ, IV, 379). Можлива також

мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Питлик*, пор. особове ім’я *Питлик* < *Петро* (СУГ, 294).

Пихані, -ів; мн.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Пихані (1998, От., 16); Пихані (2006, КВС, 115); Пихані (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій належало колись урочище або яка проживала в ньому, пор. п-сько *Пихань* (Експ.).

Пициківщина, -и; ж.; куток; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Пициківщина (2011, УШ). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Пициківський*, пор. п-ще *Пициківський* (Експ.).

За народними переказами, один місцевий газда випалював у печі снаряд. Коли він розігрівся, газда взяв снаряд руками й закричав: “Пеце! Тікай, стара, бо пеце (він не вимовляв звук [ч])”. Баба втекла, а йому вибухом випалило очі й розвалило піч. З тих пір газду почали називати *Пициком*, а куток, де він мешкав, *Пициківщиною*.

Пищачів, -евого; ч.; куток; с. Турка Кол. р-ну: Пищачів (2012, БЛ⁵, 260). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Пищак*, пор. п-ще *Пищак* (Богдан, 240); б) субстантивованим та онімизованим коротким прикметником *пищачів* ‘який належав колись до сусіднього села *Пищаче*’ (див. далі); заснований на землях с. *Пищаче*.

Пищаче, -ого; кол. фільварок, тепер село; Кол. р-н; нал. до Джурківської с/р; віддаль до Коломиї – 33 км, до Івано-Франківська – 66 км: Piszczacze (1900, SGG, 215); Piszczacze (1906 (1876), KuK K); Piszczacze (1933, МТ К); Пищаче (1947, АТП, 503); Пищаче (2009, ІФ АТП, 172). – Назва є посесивним утворенням на *-*je* від антропоніма *Пищак*, пор. п-ще *Пищак* (Богдан, 240).

За переказом, у XVIII ст. багато жителів с. Джурків захворіло на холеру. Щоб уберегти від зараження здорових людей, хворих вивозили за горб, за село, де вони від болю пищали й умирали. Часто рідні ходили туди, щоб похоронити померлих, а живих нагодувати. Коли вони поверталися в Джурків,

їх запитували: “Пищать ще? (пище ще?)”. З тих пір цю територію нібито й почали називати *Пищаче*.

Півмóрги, -ів; мн.; поле; с. Стрільче Гор. р-ну: Півмóрги (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *півморґ* ‘міра землі, що дорівнює приблизно 0,28 га’, пор. *морґ* ‘у Польщі, Литві та на загарбаних ними українських землях у XVI–XVIII ст., а в Західній Україні – до 1939 року – міра землі, що дорівнює 0,56 га’ (ВТС, 540), ‘межева міра = 0,575 га’ (Грінч., II, 444), ‘міра землі, що дорівнює 0,57 га’ (ЕСУМ, III, 512). Вона вказує на те, що поле було колись розділене на ділянки зазначених вище розмірів.

Півторáки, -ів; мн.; кол. хутір, об’єдн. із с. Живачів Тлум. р-ну, тепер урочище: Півтораки (1947, АТП, 511); Півтораки (1961, ІФ АТП¹, 81); урочище Півтораки (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті транслімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, заснувала хутір, пор. п-ще *Півторак* (ІФД, 337; СП, 274).

За твердженнями місцевих жителів, назва хутора пішла від того, що тут земельні наділи були в *півтора* рази більші, ніж на інших теренах села.

Пігова, -ої; ж.; нива (поле); с. Петрів Тлум. р-ну: Пігова (2012, БЛ⁵, 260). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Піга*, пор. п-ще *Піга* (Експ.). Приєднання суфікса *-ів* // *-ов* до основ на *-а* є характерною ознакою прикарпатської топонімії (Худ.¹, 377).

Підбáвка, -и; ж.; горб; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Підбавка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *бавка* ‘суха впадина; рівнина, долина в степу’ (Мар., 213), ‘суха долина; русло річки, що висохла’ (Лісняк, 359), пор. також *балка* ‘яр з пологими схилами’ (ВТС, 35), ‘русло висохлої річки’ (ЕСУМ, I, 126), ‘яр; яр, утворений течією ріки; степовий яр’ (Мар., 214–215). Вона вказує на місце розташування горба.

Під Бáвками; поле; с. Грушів Кол. р-ну: Під Бавками (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утво-

рена способом лексикалізації та онімізації приєднаниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта нижче від іншого об’єкта, та мікротопоніма – найменування урочища *Бавки* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підбáгна, -и; ж.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Підбавна (2006, КГ, 18). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування кутка *Багна* (див. вище), під яким розкинувся цей топооб’єкт.

Під Бáнею; куток; с. Сопів Кол. р-ну: Под Banią (1933, МТ К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєднаниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Баня* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Під бéрегом; куток; с. Струпків Кол. р-ну: Під берегом (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєднаниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *берег* зі значенням ‘підвищення, горб’ в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Підберéзина¹, -и; ж.; урочище; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Підберезина (2006, КВС, 88); Підберезина (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *березина* ‘березняк, березовий ліс’ (ЕСУМ, I, 171). Вона вказує на місце розташування урочища.

Підберéзина², -и; ж.; куток; с. Товмачик Кол. р-ну: Підберезина (2000, ІТ, 6); Підберезина (2006, КВС, 168); Підберезина (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісового урочища *Березина* (див. вище), під яким розкинувся куток.

Підберéзина³, -и; ж.; поля; 1) с. Парище Надв. р-ну: Підберезина (1998, Мих., 201); 2) с. Сілець Тисм. р-ну: Підберезина (2002,

СНЧ, 45); **3**) с. Узин Тисм. р-ну: Підберезина (2012, Експ.). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від мікротопонімів – найменування лісів *Березина* (див. вище), під якими розкинулися поля.

Під Березиною; пасовище; с. Турка Кол. р-ну: Під Березиною (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісового урочища *Березина* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Підберезник, -у; ч.; урочище (поле); с. Клубівці Тисм. р-ну: Підберезник (1995, ТМН, 22); Підберезник (2005, Карпів, 10). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *березник* 'березовий ліс, гай' (Лісник, 361). Вона вказує на місце розташування поля.

Під Берізками; поле; с. Бучачки Снят. р-ну: Під Берізками (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Берізки* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Бітою¹; долина; с. Белелуя Снят. р-ну: Під Битою (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Бита* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування долини.

Під Бітою²; пасовище; с. Русів Снят. р-ну: Під Битою (2012, БЛ⁵, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Бита* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Під Білим Хрестом; куток; с. Русів Снят. р-ну: Під Білим хрестом (1982, КС, 160); Під Білим Хрестом (2012, БЛ⁵, 261). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *під* (див. вище) та реалоніма – найменування культового об'єкта *Білий Хрест* в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Під Білою¹; присілок с. Олеша Тлум. р-ну: Під Білою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *під* (див. вище) та гідроніма – найменування поточини *Біла* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування присілка.

Під Білою²; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Під Білою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *під* (див. вище) та гідроніма – найменування поточини *Біла* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підборісова, -ої; ж.; урочище (поле, пасовище); сс. Братишів, Нижнів Тлум. р-ну; вар. *Підборисів*: Підборисів, Підборисова (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від атрибутивного члена ороніма – найменування гори *Борисів Горб*, під якою розкинулося урочище.

Під Борісовом; урочище; с. Підлужжя Тисм. р-ну: Pod Borysowem (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 193, арк. 106); Pod Borysowem (1932, МТ S); Під Борисовом (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Борисове* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Під Братовом; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Під Братовом (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приєменниково-онімного комплексу, що складається з приєменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Бра-*

тів (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підбуківець, -івцю; ч.; ліс; с. Джурів Снят. р-ну: Підбуківець (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *буковець* ‘місце, вкрите буковим лісом’ (СГБТ, 520). Вона вказує на місце проростання лісу.

Підбуківець-Другий, -івцю, -ого; ч.; потік; л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну: Підбуківець-Другий (2006, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним словом є мікротопонім – найменування лісу *Підбуківець* (див. вище), у якому протікає потік, а атрибутивним членом – числівник *другий*, що вказує на порядковий номер потоку, пор. *Підбуківець-Перший*, *Підбуківець-Третій*.

Підбуківець-Перший, -івцю, -ого; ч.; потік; л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну: Підбуківець-Перший (2006, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним словом є мікротопонім – найменування лісу *Підбуківець* (див. вище), у якому протікає потік, а атрибутивним членом – числівник *перший*, що вказує на порядковий номер потоку, пор. *Підбуківець-Другий*, *Підбуківець-Третій*.

Підбуківець-Третій, -івцю, -тього; ч.; потік; л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну: Підбуківець-Третій (2006, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним словом є мікротопонім – найменування лісу *Підбуківець* (див. вище), у якому протікає потік, а атрибутивним членом – числівник *третій*, що вказує на порядковий номер потоку, пор. *Підбуківець-Перший*, *Підбуківець-Другий*.

Підбуківці¹, -ів; мн.; урочище; с. Джурів Снят. р-ну: Підбуківці (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підбуківці* ‘люди, що проживають або проживали біля лісу *Підбуківець* (див. вище)’.

Підбуківці², -ів; мн.; криниця; с. Джурів Снят. р-ну: Підбуківці (1999, Експ.). – Назва

виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому знаходиться криниця.

Підбуковинка¹, -и; ж.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Підбуковинка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування горба *Буковинка* (див. вище), під яким розкинулося урочище.

Підбуковинка², -и; ж.; куток; с. Іллінці Снят. р-ну: Підбуковинка (2012, БЛ⁵, 261). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Під буртами; пасовище; с. Жуків Тлум. р-ну: Під буртами (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *бурти*, мн. від *бурт* ‘насип, бугор, купа’ (ЕСУМ, I, 304), ‘продовгувата купа картоплі, накрита й утеплена для її зберігання’ (Експ.), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Підбучніки, -ів; мн.; поле; с. Кривець Бог. р-ну: Підбучники (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування поля *Бучники* (див. вище), під яким розкинувся цей топооб’єкт.

Під Бучиною; урочище; с. Гостів Тлум. р-ну: Під Бучиною (2009, НСГ, 9); Під Бучиною (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Бучина* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Підбучки, -ів; мн.; пасовище; с. Гвізд Надв. р-ну: Підбучки (1998, Мих., 201). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *бучки* ‘зарості молодих буків’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування пасовища.

Під вербами; поле; с. Слобідка Тисм. р-ну: Під вербами (2012, БЛ⁵, 261). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *верби* 'вербові зарості' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підвєрби, -ів; мн.; урочище; с. Слобідка Тисм. р-ну: Підверби (2012, СНІС, 8). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *верби* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Підвєрбці, -ів; мн.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 24 км, до Івано-Франківська – 53 км: Podwirpcze (1424, AGZ, XI, 8); Pudwerbcze (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Podwerbci (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Podwerbce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 91); Podwerbce (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Podwerbce (1887, SG, VIII, 477); Підвербці (1947, АТП, 511); Підвербці (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підвербці* 'люди, які оселилися під вербою (вербами)' (Худ.², 183).

Підверпіль, -олю; ч.; урочище; с. Старуна Бог. р-ну: Підверпіль (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Верпіль* (див. вище), під яким розкинувся цей топооб'єкт.

Під Виноградом; куток; с. Остапківці Кол. р-ну: Під Виноградом (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Виноград* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Підвисо́ке, -ого; с.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 15 км, до Івано-Франківська – 92 км: Poduiszokye (1447, AGZ, XII, 157); Podwissokie (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Podwysokie (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Podwysokie, Podwysoka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 60); Podwysokie (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Podwysokie (1887, SG, VIII, 486); Підвисоке (1947, АТП, 515); Підвисоке (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Назва

утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування узгір'я *Високе*, під яким було засноване село. Вона вказує на місце розташування села. В основі ороніма лежить прикметник *високе* 'яке має висоту, більшу від звичайної, середньої' (ВТС, 112).

Підвисоцьке, -ого; с.; поле; с. Топорівці Гор. р-ну: Підвисоцьке (2005, СМТ¹, 54). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підвисоцьке* 'яке належало колись громаді с. *Підвисоке* (див. вище) або окремим його жителям'.

Підвишенькї, -ньок; мн.; поля; 1) с. Довге Тисм. р-ну: Підвишеньки (2012, Експ.); 2) с. Стриганці Тисм. р-ну: Підвишеньки (2011, Осташі). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *вишеньки*, мн. від *вишенька* < *вишня* 'плодове дерево (іноді кущ), звичайно з довгими тонкими гілочками, на яких визрівають ягоди, і цілісним темно-зеленим листям' (ВТС, 121). Вона вказує на те, що вздовж дороги, яка проходить через поля, колись росли ці фруктові дерева.

Підвіко́нське, -ого; с.; поле; с. Тишківці Гор. р-ну: Підвіконське (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підвіконське* 'яке розташоване, знаходиться під с. *Вікну* (див. вище)'.

Під Вілсом; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Під Вілсом (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища (сінокосу) *Олесь* (розм. *Вілс*) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підвільхї, -льх; мн.; кол. хутір, об'єдн. із смт Обертин Тлум. р-ну: Підвільхи (1947, АТП, 511); Підвільхи (1961, ІФ АТП¹, 81). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *вільхи* 'вільхові зарості', 'місце, де ростуть вільхи' (Лісняк, 362). Вона вказує на місце розташування хутора.

Підвўзьке, -ого; с.; пасовище; с. Добротів Надв. р-ну: Підвўзьке (1998, Мих., 202). – Назва утворена за допомогою префікса *під-*

від мікротопоніма – найменування урочища *Вузьке*, під яким розкинулося пасовище. В основі мікротопоніма лежить прикметник *вузьке* ‘яке має невелику ширину’ (ВТС, 166). При творенні назви відбулася також зміна наголосу.

Підгаврілівка, -и; ж.; куток; с. Парище Надв. р-ну: Підгаврилівка (1998, Мих, 202); Підгаврилівка (2009, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ойконіма – найменування села *Гаврилівка* (див. вище), з боку якого розкинувся куток.

Під гаєм; поле; с. Монастирок Гор. р-ну: Під гаєм (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *гай* ‘невеликий, переважно листяний ліс’ (ВТС, 170) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підгаєцьке, -ого; с.; пасовище; с. Загайпіль Кол. р-ну: Підгаєцьке (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *підгаєцьке* ‘належне громаді чи окремим жителям с. *Підгайчики* (див. далі)’.

Підгаєцький, -ого; ч.; ставок; с. Турка Кол. р-ну: Підгаєцький (1999, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *підгаєцький* (див. вище). Вона вказує на належність ставка в давнину громаді чи окремим жителям с. *Підгайчики* (див. далі).

Підгаї¹, -ів; мн.; урочища; **1** с. Копачинці Гор. р-ну: Підгаї (2008, УШ); **2** с. Березівка Тисм. р-ну: Підгаї (2012, Експ.). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *гаї*, мн. від *гай* ‘невеликий, перев. листяний ліс’ (ВТС, 170). Вони вказують на місце розташування урочищ.

Підгаї², -ів; мн.; кутки (присілки); **1** с. Волосів Надв. р-ну: Підгаї (1998, Мих., 202); Підгаї (2010, Експ.); **2** с. Олеша Тлум. р-ну: Підгаї (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *гаї*, мн. від *гай* (див. вище). Вони вказують на місце розташування кутків.

Підгаї¹, -ю; ч.; поля; **1** с. Копачинці Гор. р-ну: Підгаї (2012, БЛ⁵, 261); **2** с. Ганнусів-

ка Тисм. р-ну: Підгаї (2012, БЛ⁵, 261). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *гай* (див. вище). Вони вказують на місце розташування полів.

Підгаї², -я; ч.; кутки; **1** с. Угорники Кол. р-ну: Podhaj (1933, МТ К); **2** с. Прибилів Тлум. р-ну: Підгаї (2012, БЛ⁵, 261). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *гай* (див. вище). Вони вказують на місце розташування кутків.

Підгаї³, -ю; ч.; пасовище; с. Братишів Тлум. р-ну: Підгаї (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *гай* (див. вище). Вона вказує на місце розташування пасовища.

Підгаї⁴, -ю; ч.; урочище; с. Остриня Тлум. р-ну: Підгаї (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *гай* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Підгайки, -ів; мн.; поле; с. Узин Тисм. р-ну: Підгайки (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *гайки*, мн. від *гайок* < *гай* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Під гайком; поле; с. Надорожна Тлум. р-ну: Під гайком (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *гайок* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поле.

Під Гайком; сінокіс; с. Остриня Тлум. р-ну: Під Гайком (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісового урочища *Гайок* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування сінокосу.

Підгайбк, -йка; ч.; кол. хутір, об’єдн. із с. Палагичі Тлум. р-ну: Підгайок (1947, АТП, 518); Підгайок (1961, ІФ АТП¹, 81); Підгайок (1961, ІФ АТП¹, 81). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісового урочи-

ща *Гайок* (див. вище), під яким розкинувся хутір.

Підгайчик, -у; ч.; горб; с. Остриня Тлум. р-ну: Підгайчик (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою конфікса *під- ... -ик* від мікротопоніма – найменування хутора *Гайок* (див. вище), під яким розкинувся горб.

Підгайчики¹, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 12 км, до Івано-Франківська – 67 км; давня назва – *Підгайче*: Podhaysze (1457, AGZ, XII, 247); Podhaiczki (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Podhayszyki (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Podhajczyki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 285); Podhajczyki (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Podhajczyki (1887, SG, VIII, 389); Підгайчики (1947, АТП, 503); Підгайчики (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Давня назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підгайче* ‘яке розташоване, знаходиться *під гайком*’. Десь наприкінці XV – на початку XVI ст. село почало називатися *Підгайчики*, що є семантичним утворенням від апелятива *підгайчики* ‘люди, які оселилися (проживають) *під гайком*’. М. Л. Худаш, окрім названої версії етимології ойконіма, розглядає його як демінутивне утворення на -(ч)ики від *Підгайці*, найменування села на Тернопіллі, що утворене семантичним способом від однозвучного апелятива зі значенням ‘люди, що поселилися *під гаєм*’ (Худ.², 185).

За народним переказом, колись давно якийсь Кирило Сенік з-під Києва, утікаючи від монголо-татарських завойовників, поселився в цій місцевості з сім’єю. Його найстарший син, полюючи в лісі на дичину, натрапив на садибу Максима Далибога, що втік від свого пана. Там познайомився він з дочкою Максима, з якою незабаром одружився, виділився із сім’ї та став жити по сусідству з тестем. Так виник хутір, який називали Підгайцями, бо розміщувався він під дубовим гаєм. Згодом цей хутір переріс у село Підгайчики. На місці ж хутора залишилася лише криниця, яку й тепер називають *Далибоговою* (див. вище).

Підгайчики², -ів; мн.; горб; 326 м; с. Підгайчики Кол. р-ну: Podhayszyki (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Podhajczyki (1906 (1876),

КуК К). – Назва виникла в результаті транслонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Під Гаями¹; поле; с. Чернів Тисм. р-ну: Під Гаями (2012, БЛ², 261). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-онімного комплексу, що складається з применника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісового урочища *Гаї* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Гаями²; присілок; с. Олеша Тлум. р-ну: Під Гаями (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-онімного комплексу, що складається з применника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісового урочища *Гаї* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування присілка

Підгірка¹, -и; ж.; куток; с. Княже Снят. р-ну: Підгірка (2009, Експ.); Підгірка (2011, КПЧ, 21). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *гірка*, дем. від *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359). Вона вказує на місце розташування кутка.

Підгірка², -и; ж.; куток; с. Загвіздя Тисм. р-ну; давня назва – *Під Гіркою*: Pod Gorka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 4, арк. 59); Pod Gorka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 58, арк. 59); Підгірка (2012, Експ.). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-апелятивного комплексу, що складається з применника *під* та ороніма – найменування підвищення *Гірка* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка. Сучасне його найменування виникло в результаті стягнення в одне слово давнього словосполучення.

Підгірні, -их; мн.; куток; с. Узин Тисм. р-ну: Підгірні (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підгірні* ‘люди, які проживали під горою’. Вона вказує на засновників та жителів кутка за місцем їх проживання.

Підгір'я¹, -я; с.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 4 км, до Івано-Франківська – 21 км; до 1944 р. – *Ляхівці*, до 1963 р. – *Бистриця*: Lachowcze (1441, AGZ, XII, 93); Lyachowcze (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); Lachowce ad Bohorodczany (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Lachowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 22); Lachowce, po gusku Lachiwci (1884, SG, 54); Бистриця (1947, АТП, 499); Бистриця (1961, ІФ АТП¹, 52); Підгір'я (1965, ІФ АТП², 52); Підгір'я (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем чи прізвиськом їх батька, родоначальника або володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. давня особова назва *Лях* (Мор., 117), ст.-укр. *Лжхъ* (ССУМ, I, 569), п-ще *Лях* (ІФД, 301). В. О. Яцій вважає, що цей ойконім є формою множини від антропоніма **Ляхі(о)вець* (Яцій³, 205). Назву *Бистриця*, що вживалася з 1944 по 1963 рр., село отримало від опорного компонента найменування річки *Бистриця*-Солотвинська (див. вище), на березі якої воно розкинулося. Сучасне найменування населеного пункту є семантичним утворенням від апелятива *підгір'я* 'нижній схил гори, що переходить у рівнину; місцевість біля підніжжя гори, гір' (СУМ, VI, 414), 'місцевість під горою або під горами' (Худ.², 185), пор. д.-р. *подъгорье* 'місце біля гори, по схилу гори' (Срезн., II, 1054–1455). Воно вказує на розташування села в передгірській частині Прикарпаття.

Підгір'я², -я; с.; височина, найвища вершина сягає 308 м; на північ від с. Драгасимів Снят. р-ну: Podhiry (1933, МТ Sn.); Підгірі (1982, КС, 162); Підгір'я (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підгір'я* (див. вище). Вона вказує на розташування височини в передгірській частині Прикарпаття.

Підгір'я³, -я; с.; горб; 308 м; сс. Драгасимів, Княже Снят. р-ну: Podhirze (1890, SG, XI, 62); Pidhiri (1906 (1876), KuK Sn.); Podhury (1933, МТ Sn.); Підгірі (1982, КС, 162); Підгір'я (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучно-

го ороніма – найменування височини (див. вище), до складу якої входить горб.

Під Глибóким¹; поле; с. Саджава Бог. р-ну: Під Глибоким (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Глибоке* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Глибóким²; поле; с. Павлівка Тисм. р-ну: Під Глибоким (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Глибоке* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під гóвдями; поле; с. Задубрівці Снят. р-ну: Під говдями (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *говді*, мн. від *говдя* 'гора' (Мар., 223), 'гора, підвищення' (Лісняк, 359), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підгóла, -ої; ж.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну: Підгола (2006, Гач., 9); Підгола (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування гори *Гола* (див. вище), під якою розкинулося поле.

Підгора¹, -и; ж.; куток; смт Богородчани; інша назва – *Конюшні*: Підгора, інша назва – *Конюшні* (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359). Вона вказує на розміщення кутка під *горою* Замчище (див. вище). Інша назва кутка пов'язана з тим, що місцеві газди мали багато коней і тому тут стояли стайні, де їх утримували.

Підгора², -и; ж.; кутки; 1) с. Підгір'я Бог. р-ну: Гора (2012, БЛ⁵, 261); 2) с. Поточище Гор. р-ну: Підгора (2008, УШ); 3) с. Серафінці Гор. р-ну: Підгора (2008, УШ); 4) с. Корнич Кол. р-ну: Підгора (2006, КВС,

70); **5**) с. Матеївці Кол. р-ну: Підгора (2011, УШ); **6**) с. Довге Тисм. р-ну: Підгора (2012, Експ.); **7**) с. Олеша Тлум. р-ну: Підгора (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від оронімів – найменувань підвищень *Гора* (див. вище), під якими розкинулися кутки.

Підгора³, -и; ж.; урочища; **1**) с. Вербівці Гор. р-ну: Підгора (2008, УШ); **2**) с. Торговиця Гор. р-ну: Підгора (2010, ТСІ, 19); **3**) с. Іллінці Снят. р-ну: Підгора (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *гора* (див. вище). Вони вказують на місця розташування урочищ.

Підгора⁴, -и; ж.; урочище; с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Підгора (2000, ЕКол., III, 55); Підгора (2006, КВС, 18). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування кутка *Гора* (див. вище), від яким розкинулось урочище.

Підгора⁵, -и; ж.; поле; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Підгора (1998, Мих., 202). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування кутка *Гора* (див. вище), під яким розкинулось поле.

Підгора⁶, -и; ж.; кутки; **1**) с. Залуччя Снят. р-ну: Підгора (2004, Ром., 12); Підгора (2011, УШ); **2**) с. Новоселиця Снят. р-ну: Підгора (2006, ПС, 6); Підгора (2011, УШ); **3**) с. Олешків Снят. р-ну: Підгора (2011, УШ); **4**) с. Тулукив Снят. р-ну: Підгора (2012, НПС, 239); **5**) с. Рошнів Тисм. р-ну: Підгора (2011, Експ.); **6**) с. Стриганці Тисм. р-ну: Підгора (2011, Осташі); **7**) с. Узин Тисм. р-ну: Підгора (2008, Експ.); **8**) с. Вікняни Тлум. р-ну: Pod Gora (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 109, арк. 11); Підгора (2007, Вікн., 24); Підгора (2012, Експ.); **9**) с. Королівка Тлум. р-ну: Підгора (2001, УШ); **10**) с. Остриня Тлум. р-ну: Підгора (2008, УШ); **11**) с. Палагичі Тлум. р-ну: Підгора (2011, УШ); **12**) с. Петрів Тлум. р-ну: Підгора (2006, Гач., 9); Підгора (2012, Експ.). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *гора* (див. вище). Вони вказують на місця розташування кутків.

Під горами; пасовище; с. Торговиця Кол. р-ну: Під горами (2011, УШ). – Назва

утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *гори*, мн. від *гора* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Під Горами; горб; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Під Горами (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування підвищення *Гори* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування горба.

Підгорб¹, -ів; мн.; кутки; с. Монастирчани Бог. р-ну: Підгорби (2005, НМ, 6); Підгорби (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування підвищення *Горби* (див. вище), під яким розкинувся кутки.

Підгорб², -ів; мн.; урочище; с. Остриня Тлум. р-ну: Підгорби (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *горбки*, мн. від *горбок* 'малий горб' (Експ.). Вона вказує на місце розташування урочища.

Підгори, -ір; мн.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Підгори (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування підвищення *Гори* (див. вище), під яким розкинулось поле.

Підгорб³, -я; с.; урочище; с. Красилівка Тисм. р-ну: Підгороддя (2010, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *підгороддя* 'приміське село; передмістя' (Грінч., III, 163) (відомо, що Красилівка колись була містечком); б) конфіксальним утворенням на *під-* ... -*ja* від апелятива *городи*, мн. від *город* зі значенням 'ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів' (ВТС, 192), 'земельний наділ, ділянка ґрунту' (Мих., 66). Останню версію підтримують і місцеві жителі.

Під Городенкою; поле; с. Семаківці Гор. р-ну: Під Городенкою (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу.

су, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ойконіма – найменування міста *Городенка* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підгоро́ди, -ів; мн; урочище (пасовище); с. Будзин Тлум. р-ну: Підгороди (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *городи*, мн. від *город* ‘ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів’ (ВТС, (192), ‘земельний наділ, ділянка ґрунту’ (Мих., 66). Вона вказує на місце розташування пасовища.

Підгороді́цьке, -ого; с.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Підгородицьке (2002, СНЧ, 45). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *підгородицьке* ‘яке розташоване під *городищем* – давнім земляним укріпленням’, пор. *городище* ‘місце, де було укріплене поселення – *город*’ (див. вище), ‘давнє земляне укріплення’ (Грінч., I, 315), ‘поселення, укріплене валами й ровами’ (СУМ, II, 136).

Підгороді́ще¹, -а; с.; поле; с. Грабовець Бог. р-ну: Підгородище (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Городище* (див. вище), під яким розкинулося поле.

Підгороді́ще², -а; с.; куток; с. Грабовець Бог. р-ну: Підгородище (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Городище* (див. вище), під яким розкинувся куток.

Підгороді́ще³, -а; с.; урочище; с. Любківці Снят. р-ну: Підгородище (2012, НПС, 159). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування кутка *Городище* (див. вище), під яким розкинулося урочище.

Підгороді́ще⁴, -а; с.; урочище; с. Рудники Снят. р-ну: Підгородище (2012, НПС, 190). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування гори *Городище* (див. вище), під якою розкинулося урочище.

Підгоро́дна, -ої; ж.; річка; п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра;

інша назва – *Чернійка* (див. далі); сс. Чернів Тисм. р-ну, Хриплин Ів.-Франк. м/р: Чернійка (2002, УШ); Підгородна (2003, Експ.); Підгородна (2007, ІФ ПМ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *підгородна* ‘яка протікає під *городами* – земельними наділами, ділянками’, пор. *город* ‘ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів’ (ВТС, 192), ‘земельний наділ, ділянка ґрунту’ (Мих., 66).

Під Горохо́бною; поле; с. Похівка Бог. р-ну; вар. *Під Горохолинов*: Під Горохолиною (2011, УШ); Під Горохолинов (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Горохолина* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов*, *-ев*.

Під горбо́ю¹; куток; с. Роги́ня Гор. р-ну: Під горою (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка *під горою* Глиниці (див. вище).

Під горбо́ю²; болото; площа 2,7 га; смт Гвіздець Кол. р-ну: Під горою (1995, ПЗФ, 35); Під горою (2000, ПЗТ, 260). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *гора* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування болота, яке є заповідним урочищем (ПЗТ, 260).

Під Горбо́ю; кутки; 1) с. Будилів Снят. р-ну: Під Горою (2012, НПС, 68); 2) с. Новоселиця Снят. р-ну: Під Горою (2012, НПС, 146); 3) с. Олеша Тлум. р-ну: Pod Górá (1934,

SDW, № 24, s. 297). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника *під* (див. вище) та оронімів – найменувань підвищень *Гора* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місце розташування кутків.

Під гостінцем, урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Під гостинцем (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *гостинець* (діал.) ‘великий битий шлях; шосе’ (ВТС, 193) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування урочища під так званим *Галицьким гостинцем* – дорогою, що з’єднувала колись Буковину й Галичину.

Підграбіна, -и; ж.; куток; с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: Підграбина (2000, ЕКол., III, 26); Підграбина (2006, КВС, 11). – Назва утворена за допомогою префікса *під* від мікротопоніма – найменування лісу *Грабина* (див. вище), під яким розкинувся куток.

Підграбицьке, -ого; с.; поле; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Підграбицьке (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *підграбицьке* ‘яке розташоване, знаходиться під с. *Грабич* (див. вище)’.

Підгребля, -і; ж.; куток; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Підгребля (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під*- від апелятива *гребля* ‘гідротехнічна споруда, що перегороджує річку або інший водотік для створення водосховищ, одержання енергії і т. ін.’ (ВТС, 197). Вона вказує на розташування кутка в найнижчій точці села, за ставком. Їх розмежовує дорога й невелика гребля, яку вода часто прориває під час сильних дощів, і тоді куток затоплює.

Підгрібкі, -ів; мн.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Підгрібки (1998, Мих., 202); Підгрібки (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під*- від апелятива *грібки*, *гробки*, мн. від *гробок* < *гріб* ‘могила’ (ВТС, 198). Вона вказує на місце розташування кутка.

Підгрушіцьке, -ого; с.; поле; с. Пужники Тлум. р-ну: Підгрушицьке (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *підгрушицьке* ‘яке розташоване, знаходиться під територією села *Грушка* (див. вище).

Підгулейка, -и; ж.; лісове урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Пігулейка (2008, Гач., 8); Підгулейка (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, за допомогою префікса *під*- від андроніма *Гулейка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, якій могло колись належати урочище, пор. п-ще *Гулей* (ІФД, 233). Можлива також мотивація цього мікротопоніма названим вище прізвищем + суфікс -к(а).

Підгулівська, -ої; ж.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Підгулівська (2009, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська господаря, який проживав колись на кутку, пор. п-сько *Підгулівський* (Експ.). Вона узгоджена в роді й числі з апелятивом *вулиця*.

Підгулінкі, -ок; мн.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Підгулінки (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою конфікса *під*-...-інк(и) від ороніма – найменування горба *Гуля* (див. вище), під яким розкинулося урочище.

Підданчиця, -і; ж.; ліс; с. Ісаків Тлум. р-ну; давня назва – *Під Данчицею*: Pod Danczysą (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 82, арк. 17); Підданчиця (2012, Експ.). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* та ороніма – найменування гори *Данчиця* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування лісу. Сучасне його найменування виникло в результаті стягнення в одне слово давнього словосполучення.

Під двóром; куток; с. Стецева Снят. р-ну: Під двором (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *двір* ‘присадибне господарство землевласника – поміщика; маєток’ (ВТС,

209) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування кутка на території, що прилягала до двору пана Криштофовича.

Під Дёбрею; поле; с. Гринівка Бог. р-ну: Під Дёбрею (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Дебря* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Піддереніцький, -ого; ч.; потік; п. Дністра; с. Підвербці Тлум. р-ну: Піддереніцький (2009, Бойцан, 10). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *піддереніцький* 'який протікає в урочищі *Піддеренок* (див. далі)'.

Піддеренок, -нка; ч.; кол. хутір, тепер урочище; с. Підвербці Тлум. р-ну: Піддеренок (2009, Бойцан, 11); Піддеренок (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від гідроніма – найменування потоку *Деренок* (див. вище), біля якого було засновано хутір, а тепер розкинулося урочище.

Під Джурівським Лісом; пасовище; с. Іллінці Снят. р-ну: Під Джурівським Лісом (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Джурівський Ліс* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Піддіброва, -и; ж.; урочище; с. Кунисівці Гор. р-ну: Піддіброва (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісового урочища *Діброва* (див. вище), під яким розкинувся цей топооб'єкт.

Під дібровою; поле; с. Хмелева Гор. р-ну: Під дібровою (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *діброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' (ВТС, 226), 'дубовий ліс' (Ляшук, ГН, 67), 'дубовий ліс; невеликий ліс' (Череп., 70)

в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Дібровою²; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Під Дібровою (2006, КВС, 123); Під Дубровою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування пагорба *Діброва*, *Дуброва* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Підділ¹, -ола; ч.; куток; с. Марківка Кол. р-ну; давня назва – *Під Ділом*: Pod Diłom (1933, МТ Мик.); Підділ (2009, Експ.); Підділ (2012, БЛ⁵, 261). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* та ороніма – найменування хребта *Діл* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка. Сучасне його найменування виникло в результаті стягнення в одне слово давнього словосполучення.

Підділ², -олу; ч.; поле; с. Рунгури Кол. р-ну; давня назва – *Під Ділом*: Pod Dialem (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 92, арк. 18); Підділ (2012, БЛ⁵, 261). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* та ороніма – найменування хребта *Діл* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. Сучасне його найменування виникло в результаті стягнення в одне слово давнього словосполучення.

Підділки¹, -ів; мн.; куток; с. Молодків Надв. р-ну: Підділки (1998, Мих., 202); Підділки (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісу *Ділки* (див. вище), під яким розкинувся куток.

Підділки², -ів; мн.; поле; с. Молодків Надв. р-ну: Підділки (1998, Мих., 202). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісу *Ділки* (див. вище), під яким розкинулося поле.

Підділля, -я; с.; урочище; с. Джурів Снят. р-ну: Підділля (2007, УШ); Підділля (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена семантичним

способом від апелятива *підділля* 'місцевість під горбом *Діл* (див. вище)'. Вона вказує на місце розташування урочища.

Підділок, -лка; ч.; поляна; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Підділок (2001, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *ділок*, дем. від *діл* 'гірський хребет; вершина гори; гора, яка розділює два села, дві долини; горб, пригірок; вододіл' (Мар., 236), гуц. *діл* 'гірський ланцюг, хребет' (Куркина, 44), 'пагорб; гірський хребет; гірський ланцюг' (Нг., 35). Вона вказує на місце розташування поляни.

Підділочки, -ів; мн.; урочище (поле); с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Підділочки (2006, МСП, 16). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування поля *Ділочки* (див. вище), під яким розкинулося урочище.

Піддівга¹, -ої; ж.; болото; площа 1,6 м; м. Городенка: Піддовга (1995, ПЗФ, 24); Піддовга (2000, ПЗТ, 253). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (кол. ниви), у якому розкинулося болото. В основі мікротопоніма лежить прикметник *довга* 'яка має велику довжину' (ВТС, 231), що вказує на розміри ниви.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 260).

Піддівга², -ої; ж.; кол. село, тепер поле; с. Чернятин Гор. р-ну: Poddolhe (1453, AGZ, XIX, 199); Poddolhe (1485, AGZ, XIX, 201); Poddolha (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 67, арк. 27); Піддовга (1978, Гор., 476); Піддовга (1996, ІЧ, 20). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування ниви *Довга*, під якою розкинулося спочатку село, а потім поле.

За переказами місцевих жителів, село повністю спалили колись татари.

Піддівгі Гони, -их, -ів; мн.; поле; с. Белелуя Снят. р-ну: Піддовгі Гони (2012, БЛ⁵, 261). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування поля *Довгі Гони* (див. вище), під яким розкинувся цей топооб'єкт.

Під долиніами; куток; с. Фитьків Надв. р-ну: Під долинами (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *долини*, мн. від *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ, I, 315), 'низина, заросла травою; широка низина' (Мар., 226), 'низина' (Лісняк, 359), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Піддубіна, -и; ж.; поле; с. Хом'яківка Снят. р-ну: Піддубина (2005, ХМ, 8). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *дубина* 'місце, де ростуть дуби; дубовий ліс' (Лісняк, 362), 'місце, де ростуть або росли дуби; місце, поросле дубами' (Худ.², 79). Вона вказує на місце розташування поля.

Піддубіна, -и; ж.; кутки; 1) с. Бортники Тлум. р-ну: Піддубина (2011, УШ); 2) с. Прибилів Тлум. р-ну: Піддубина (2012, БЛ⁵, 261). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісового урочища *Дубина* (див. вище), під яким розкинулися кутки.

Під Дубіною; урочища (поля, пасовища, сінокоси); 1) с. Глушків Гор. р-ну: Під Дубиною (1978, Гор., 480); 2) с. Мишин Кол. р-ну: Під Дубиною (2012, БЛ⁵, 261). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника *під* (див. вище) та мікротопонімів – найменувань лісових урочищ *Дубина* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування урочищ.

Під дубками; став; с. Вербоivecь Кос. р-ну: Під дубками (1999, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *дубки* 'зарості молодих дубів' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування ставу.

Піддубніки, -ів; мн.; поле; с. Надорожна Тлум. р-ну: Піддубники (2011, УШ). – На-

зва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісу *Дубники* (див. вище), під яким розкинулося поле.

Піддубовий, -ого; ч.; горб; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Піддубовий (2000, ЕКол., III, 55); Піддубовий (2006, КГ, 18). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування хребта *Дубовий* (див. вище), під яким височіє горб.

Під дубрівками; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: Під дубрівками (2007, Вікн., 24); Під дубрівками (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *дубрівки*, мн. від *дубрівка* < *дуброва* 'листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб' (ВТС, 226), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під дубровами; урочище; с. Скопівка Кол. р-ну: Під дубровами (2006, КВС, 145). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *дуброви*, мн. від *дуброва* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Під Дубровою; поле; с. Гостів Тлум. р-ну: Під Дубровою (2009, НСГ, 9). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Дуброва* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Думкою; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Під Думкою (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування хутора *Думка* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Піддяче, -ого; с.; поле (город); с. Павлівка Тисм. р-ну: Піддяче (1997, Павл., 8). – Назва утворена за допомогою конфікса *під-* ...

-**је* від апелятива *дяк* 'служитель православної церкви, що допомагає священику під час богослужіння; псаломщик' (ВТС, 253). Вона вказує на розташування поля під маєтком названого вище служителя церкви.

Під Жабокруками; урочище; с. Гавриляк Тлум. р-ну: Під Жабокруками (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Жабокруки* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Підзабереж, -у; ч.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну: Підзабереж (2009, ПНН, 18). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Забереж* (див. вище), під яким розкинувся цей топооб'єкт.

Під Забережем; урочище (поле); с. Красна Надв. р-ну: Під Забережем (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування кутка *Забережі* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Заберезжю; поле; с. Похівка Бог. р-ну: Під Заберезжю (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Забережжя* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підзаберезжя, -я; с.; куток; с. Тисменичани Надв. р-ну: Podzabereże (1934, SDW, № 22, s. 243). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ойконіма – найменування села *Забережжя* (див. вище), під яким розкинувся куток.

Під Закрівцями; урочище; с. Грабич Кол. р-ну: Під Закрівцями (1006, КВС, 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника

під (див. вище) та ойконіма – найменування села *Закрівці* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Під замком; куток; с. Раковець Гор. р-ну: Під замком (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *замок* ‘укріплене житло доби середньовіччя з оборонними, господарськими, культовими і т. ін. будівлями, зазвичай оточеними високими кам’яними мурами із кількома вежами’ (ВТС, 226) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка. Тут ідеться про знаменитий Раковецький замок, пам’ятник архітектури середини XVII ст. (детальніше див. ГСС, 44–47).

Підзамче¹, -ого; с.; куток; с. Чернятин Гор. р-ну: Підзамче (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підзамче* ‘місцевість перед замком’ (ВТС, 769), ‘місце або поселення під замком’ (Худ.², 189). Вона вказує на місце розташування кутка.

Підзамче², -ого; с.; урочище; с. Олешків Снят. р-ну: Підзамче (2012, НПС, 154). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підзамче* (див. вище). Вона вказує на місце розташування урочища.

Підзамче³, -ого; с.; горб; м. Снятин: Підзамче (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підзамче* (див. вище). Вона вказує на місце розташування горба.

Підзамче⁴, -ого; с.; куток; м. Снятин: Підзамче (1982, КС, 162); Підзамче (2012, БЛ⁵, 262). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Підзамче⁵, -ого; с.; куток; с. Грушка Тлум. р-ну: Підзамче (1975, АСЗ, I, 899). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підзамче* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Підзамчійсько, -а; с.; урочища; 1) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Підзамчійсько (2011,

СГ, II, 132); 2) с. Сопів Кол. р-ну: Підзамчійсько (2011, СГ, II, 131). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *замчійсько* ‘місце, де стояв замок, а також розвалини замку’ (Грінч., II, 70). Вони вказують на місце розташування урочищ.

Підзамчіще, -а; с.; урочище; с. Воскресинці Кол. р-ну: Підзамчіще (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Замчіще* (див. вище), під яким розкинувся цей топооб’єкт.

В урочищі колись було озеро, що тепер перетворилося на болото, яке називається П’ятниця. За народними переказами, там колись стояла церква, мабуть, Святої П’ятниці, яка провалилася під землю. Враховуючи цей факт, дослідники припускають, що в урочищі колись було дохристиянське святилище.

Підзарванія, -і; ж.; поле; с. Хмелева Гор. р-ну: Підзарванія (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісового урочища *Зарванія* (див. вище), під яким розкинулося поле.

Підзв́алок, -лку; ч.; поле; с. Гвізд Надв. р-ну: Підзв́алок (1998, Мих., 202). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопонімів – найменувань пасовища й лісу *Звалок* (див. вище), під якими розкинулося поле.

Підзруб́ок, -бка; ч.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну: Підзруб́ок (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісу *Зруб́ок* (див. вище), під яким розкинулося поле.

Під Каменем¹; урочище; с. Вікно Гор. р-ну: Під Каменем (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Камінь* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування топооб’єкта.

Під Каменем²; кол. хутір біля с. Братишів Тлум. р-ну: Pod Kamieniem (1855, АККГЛ, Bl. 45); Pod Kamieniem (1887, SG, VIII, 497);

Pod kamieniem (1905 (1877), KuK TT); Pod Kamieniem (1926, MT T). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування горба *Камінь* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування хутора.

Під Каменем³; потік; л. Тлумачу п. Дністра; довжина – 5 км; інша назва – *Глизнак* (див. вище); сс. Остриня, Олешів Тлум. р-ну: Hližnik, także Potokiem pod Kamieniem zwany (1882, SG, III, 76); Pod Kamieniem (1887, SG, VIII, 407; 1893, SG, XII, 347); Pod kamieniem (1905 (1877), KuK TT); Під Каменем (1979, СГУ, 423); Під Каменем (2006, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Камінь* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце течії потоку.

Під Кіївкою; поле; с. Палагичі Тлум. р-ну: Pod Kijówką (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 194, арк. 26); Pod Kijówką (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 208, арк. 36); Під Кіївкою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Кіївка* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Кліном; урочище; с. Незвисько Гор. р-ну: Під Клином (2009, ГСС, 12). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Клин* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Підкопанки, -ок; мн.; урочище; с. Підгайчики Кол. р-ну: Підкопанки (2006, КВС, 126). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Копанки* (див. вище), під яким розкинувся цей топооб'єкт.

Підкорміліс, -у; ч.; урочище; с. Остриня Тлум. р-ну: Підкорміліс (2008, УШ). – Назва

виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка доглядала ліс та лісові насадження.

Підкоролівське, -ого; с.; поле; с. Тишківці Гор. р-ну: Підкоролівське (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підкоролівське* 'яке розташоване під с. Олієво-Королівка' (див. вище)'.

Підкрамничкі, -ок; мн.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Підкрамнички (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *крамнички*, мн. від *крамничка* < *крамниця* 'приміщення для роздрібно́ї торгівлі; магазин' (ВТС, 461). Вона вказує на місце розташування урочища.

Під Кру́гликом; поле; с. Гостів Тлум. р-ну: Під Кругликом (2009, НСГ, 9). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Круглик* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Кумо́ю; урочище (поле); с. Ганьківці Снят. р-ну: Під Кумою (2005, СГГ, 8); Під Кумою (2012, НПС, 83). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Кума* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування топооб'єкта.

Під купина́ми; горб; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Під купинами (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *купини*, мн. від *купина* 'невеликий земляний насип; штучна насипна гірка' (Мар., 234) в орудному відмінку. Вона вказує на розташування горба під місцевістю, де є купини. Можлива також мотивація цього ороніма цим же апелятивом зі значенням 'багаторічна рослина родини лілійних із схиленими квітками та довгим кореневищем' (ВТС, 473). У такому разі на-

зва вказує на характер рослинності на горбі в давнину.

Під Лабиним Горб'ом; озеро; с. Стриганці Тисм. р-ну: Під Лабиним Горбом (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування підвищення *Лабин Горб* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування озера.

Підлазі́, -ів; мн.; поле; с. Березівка Тисм. р-ну: Підлази (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *лази*, мн. від *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'лісова поляна' (Лісняк, 361), 'сіножать, лука; пасовище' (ГГ, 109). Вона вказує на місце розташування поля.

Підлазо́к, -зка; ч.; куток; с. Мишин Кол. р-ну: Підлазок (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *лазок*, дем. від *лаз* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

Підла́н¹, -а; ч.; куток; с. Озеряни Тлум. р-ну: Підлан (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування поля *Лан* (див. вище), під яким розкинувся куток.

Підла́н², -у; ч.; потік; впадає у ставок с. Озеряни Тлум. р-ну: Підлан (2003, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому протікає потік.

Підла́н³, -у; ч.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну; давня назва – *Підланє*: Podłanie (1933, MT Kutu); Підлан (2011, УШ). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *підланє* (діал.) 'місцевість, яка знаходиться, розташована *під ланом* – полем', пор. *лан* 'безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі' (СУМ, IV, 443), 'рівне поле' (Лісняк, 360). Сучасне найменування урочища є префіксальним утворенням з префіксом *під-* від названого вище апелятива.

Підлани́ші, -ищ; мн.; поле; с. Хом'яківка Снят. р-ну: Підланиші (2005, ХМ, 8). – На-

зва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *ланищі*, мн. від *ланище* 'місце, де був *лан*'. Вона вказує на місце розташування поля.

Під лева́дою; поле; с. Балинці Снят. р-ну: Під левадою (2012, НПС, 39). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *левада* 'низовина, поросла трав'ю (іноді біля річки)' (Лісняк, 359) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підлеме́шеве, -ого; с.; поле; с. Потічок Снят. р-ну: Підлемешеве (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування поля *Лемешеве* (див. вище), під яким розкинувся цей топооб'єкт.

Підлеті́чка, -и; ж.; куток (вулиця); с. Вікняни Тлум. р-ну: Підлетечка (2007, Вікн., 24). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Летячка*, *Летєчка* (див. вище), під яким розкинувся куток.

Підлі́пи, -ип; мн.; поле; с. Добровляни Тисм. р-ну; давня назва – *Під Липами*: Pod Lipami (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 127, арк. 10); Підлипи (2012, БЛ⁵, 262). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* та апелятива *липи* 'липові насадження; липовий гай' (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. Сучасне найменування поля є префіксальним утворенням з префіксом *під-* від названого вище апелятива.

Підлі́пки¹, -ок; мн.; підвищення; с. Мишин Кол. р-ну: Підлипки (2004, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Липки*, біля якого розкинулося підвищення. В основі мікротопоніма лежить апелятив *липки* 'липові насадження' (Експ.).

Підлі́пки², -ок; мн.; куток; с. Мишин Кол. р-ну: Підлипки (2006, КВС, 101); Підлипки (2011, УШ). – Назва виникла в ре-

зультаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Підліпки³, -ок; мн.; поле; с. Хотимир Тлум. р-ну: Podlipki (1906 (1876), KuK K); Podlipki (1934, SDW, № 22s. 294); Підлипки (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *липки* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Підліпник¹, -а; ч.; кол. хутір біля с. Горохолина Бог. р-ну: Podlipnik (1880, KuK S); Podlipnik (1887, SG, VIII, 428); Podlipnik (1913, GKS); Podlipnik (1930, MT SC); Podlipnik (1932, MT S). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *липник* 'липовий гай' (Онишк., I, 140; СНГТ, 343). Вона вказує на місце розташування хутора.

Підліпнік², -а; ч.; куток; с. Лісний Хлібчин Кол. р-ну: Підлипник (2006, КВС, 88); Підлипник (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *липник* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

Підлісець, -ся; ч.; поле; с. Радча Тисм. р-ну: Підлісець (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ойконіма – найменування смт *Лисець* (див. вище), під яким розкинулося поле.

Підліжне, -ого; с.; поле; с. Будилів Снят. р-ну: Підліжне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підліжне* 'яке розташоване, знаходиться *під логом* – яром з пологими схилами чи під широкою низиною', пор. *лог* 'заглиблення в рельєфі; яр з пологими зарослими схилами; широка низина; орна земля, яку перестали обробляти' (ЕСУМ, III, 278).

Підліс¹, -у; ч.; урочища (поля, пасовища); **1** с. Семаківці Гор. р-ну: Підліс (2012, БЛ⁵, 262); **2** с. Красна Надв. р-ну: Підліс (1998, Мих., 202); **3** с. Хом'яківка Тисм. р-ну: Підліс (2012, БЛ⁵, 262); **4** с. Остриня Тлум. р-ну: Підліс (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій пло-

щі' (ВТС, 491). Вони вказують на місця розташування урочищ.

Підліс², -а; ч.; кутки; **1** с. Лісний Хлібчин Кол. р-ну: Підліс (2006, КВС, 88); Підліс (2011, УШ); **2** с. П'ядики Кол. р-ну: Підліс (2006, КВС, 134); **3** с. Молодків Надв. р-ну: Підліс (1998, Мих., 202); Підліс (2010, Експ.); **4** с. Бортники Тлум. р-ну: Підліс (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *ліс* (див. вище). Вони вказують на місця розташування кутків.

Підлісі, -ів; мн.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну: Підліси (1995, ТМН, 21). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *ліси*, мн. від *ліс* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Під ліско́м¹; куток; с. Острівець Гор. р-ну: Під ліском (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *лісок*, дем. від *ліс* (див. вище), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Під ліско́м²; поля; **1** с. Підгайчики Кол. р-ну: Під ліском (2012, БЛ⁵, 262); **2** с. Остриня Тлум. р-ну: (2012, БЛ⁵, 262). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *лісок*, дем. від *ліс* (див. вище), в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

Підлісо́к, -ска; ч.; куток; м. Городенка: Підлісок (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *лісок* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

Під лісо́м¹; урочища; **1** с. Грабич Кол. р-ну: Під лісом (2006, КВС, 41); **2** с. П'ядики Кол. р-ну: Під лісом (2006, КВС, 134); **3** с. Гринівці Тлум. р-ну: Під лісом (2012, БЛ⁵, 262). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *ліс* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування урочищ.

Під лісом²; кутки; 1) с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Під лісом (2012, БЛ⁵, 262); 2) с. Гостів Тлум. р-ну: Під лісом (2009, НСГ, 9). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *ліс* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місце розташування кутків.

Під лісом³; поле; с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Під лісом (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *ліс* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підлісся¹, -я; с.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 23 км, до Івано-Франківська – 10 км; до 1963 р. – *Пациків*: Paczikow (1454, AGZ, XII, 346); Расуков (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Расуков (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 5); Расуков (1886, SG, VII, 811); Пациків (1947, АТП, 517); Пациків (1965, ІФ АТП¹, 66); Підлісся (1965, ІФ АТП², 9); Підлісся (2009, ІФ АТП⁷, 173). – Давня назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Пацик*, пор. давнє особове ім'я **Пацикъ*, що походить від *Паць* (Мор., 148), гіпокористики давнього слов'янського особового імені-композита **Патиславъ* (Худ., 160–161). Сучасне найменування села утворене семантичним способом від апелятива *підлісся* 'ділянка, що розташована біля лісу, поруч з лісом' (СУМ, VI, 450), 'місце або поселення під лісом' (Худ.², 192).

Підлісся², -я; с.; урочище; м. Тисмениця; Підлісся (2008, Тисм.¹, 33). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підлісся* (див. вище). Вона вказує на розташування урочища під лісом.

Підлісся³, -я; с.; поле; с. Остриня Тлум. р-ну: Підлісся (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підлісся* (див. вище). Вона вказує на розташування поля під лісом.

Підліська, -ої; ж.; част. села Пужники Тлум. р-ну: Підліська (2012 БЛ⁵, 262). – На-

зва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підліська* 'яка розташована, знаходиться під лісом'.

Підлітків, -ового; ч.; поле; с. Діброва Тлум. р-ну: Підлітків (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування горба *Літків* (див. вище), під яким розкинулося поле.

Підлоза¹, -и; ж.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: Підлоза (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *лоза* 'зарості лози; лозняк' (Експ.). Вона вказує на місце розташування урочища.

Підломинога, -и; ж.; урочище; с. Малий Гвіздець Кол. р-ну; давня назва – *Під Ломиногою*: Pod Łominogą (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 69, арк. 164); Pod Łominogą (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 43, арк. 79, 85); Підломинога (2006, КВС, 95). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* та мікротопоніма – найменування урочища *Ломинога* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування цього топооб'єкта. Сучасне найменування урочища виникло в результаті стягнення в одну префіксальну лексему давньої назви.

Підлуг¹, -а; ч.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: Підлуг (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *луг* 'заросла травою і кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать', 'низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість' (Мар., 235), 'низовина, на якій ростуть гарні трави' (Лісняк, 359). Вона вказує на місце розташування кутка.

Підлуг², -у; ч.; ліс; с. Делева Тлум. р-ну: Підлуг (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ойконіма – найменування села *Луг* (див. вище), під яким розкинувся ліс.

Під лугом; поле; с. Балинці Снят. р-ну: Під лугом (2012, НПС, 39). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що

складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *луг* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підлужжя¹, -я; с.; поля; **1**) с. Завалля Снят. р-ну; вар. *Підлужа*: Підлужа (1997, ІЗ, 18); Підлужжя (2011, УШ); **2**) с. Залуччя Снят. р-ну: Підлужжя (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *підлужжся* ‘місце, розташоване *під лугом* (*лугами*)’ (Бучко, 100). Вони вказують на місце розташування полів. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Підлужжя², -я; с.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 10 км, до Івано-Франківська – 9 км: Podlužje (1469, ŽDz, XVIII/I, 39 Supl.); Podlužje (1578, ŽDz, XVIII/I, 89); Podlužje ad Jamnica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Podlužje (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 45); Podlužje (1887, SG, VIII, 435); Підлужжя (1947, АТП, 517); Підлужжя (2009, ІФ АТП⁷, 173). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підлужжся* (див. вище). Вона вказує на місце заснування села.

Підлуки, -ук; мн.; урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Підлуки (2002, СНЧ, 45). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування поля *Луки* (див. вище), під яким розкинулося урочище.

Підляхичі, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Podlachycze (1452, MRPS, IV/III, 398). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *подляхичі* ‘люди, які походять із Підляшшя’.

Під Магурою; сад; с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Під Магурою (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування горба *Магура* (див. вище), під яким розкинувся сад.

Під Майдаником; ліс; с. Товмачик Кол. р-ну: Під Майдаником (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див.

вище) та ороніма – найменування горба *Майданик* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування лісу.

Під Маськом; куток; с. Острівець Гор. р-ну; вар. *Кут під Маськом*: Кут під Маськом (1982, АПП, 7); Під Маськом (2009, ГСС, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування горба *Масьок* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка. Варіант назви ускладнений номенклатурним терміном *кут* ‘частина населеного пункту’ (Експ.).

Під Менчеликом; урочище; с. Гута Бог. р-ну: Pod Mencylikiem (1935, МТ Porohy). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування хребта *Менчелик* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Під млинóm; урочище; с. Одаїв Тлум. р-ну: Під млином (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *млин* ‘споруда, що розмелює зерно на борошно за допомогою вітряної, водяної, парової та іншої енергії’ (ВТС, 533) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Підмогіла¹, -и; ж.; поле; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Підмогила (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування горба *Могила* (див. вище), під яким розкинулося поле.

Підмогіла², -и; ж.; урочище; с. Троїця Снят. р-ну: Підмогила (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування горба *Могила* (див. вище), під яким розкинулося урочище.

Підмогіла³, -и; ж.; поле; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Підмогила (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування поля *Мо-*

гила (див. вище), під яким розкинувся цей топооб'єкт.

Під Моги́лами; урочища; **1)** між сс. Жукотин Кол. р-ну та Яківка Тлум. р-ну: Pod Mogiłami (1933, МТ К); **2)** між с. Жуків та смт Обертин Тлум. р-ну: Pod Mogiłami (1933, МТ К). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника *під* (див. вище) та мікротопонімів – найменувань урочищ *Могили* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування урочищ.

Підмогі́ли, -ил; мн.; поле; с. Городниця Гор. р-ну: Підмогили (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Могили* (див. вище), під яким розкинулося поле.

Підмогі́лки, -ок; мн.; урочище; с. Підвербіч Тлум. р-ну: Підмогилки (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *могилки*, мн. від *моги́лка* < *моги́ла* 'штучне земляне підвищення; курган; височина' (Мар., 236–237), 'високий земляний насип, штучне земляне підвищення' (Лісняк, 359), 'пагорб; купа чоґось; насип на місці поховання' (ПЗУ, 393). Вона вказує на те, що урочище розкинулося під місцевістю, де колись хоронили людей або де були сторожові пости.

Під моги́лою; урочища; **1)** с. Вікно Гор. р-ну: Під могилою (2008, УШ); **2)** с. Семаківці Гор. р-ну: Під могилою (2008, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *моги́ла* (див. вище) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування урочищ.

За розповідями місцевих жителів, у с. Вікно це була козацька могила. Ще в XIX ст. на ній була плита з написом "Тут спочивають мої любі козаки". У с. Семаківці в могилі спочивали загиблі партизани Другої світової війни.

Підмогі́льне, -ого; с.; хутір; с. Нижнів Тлум. р-ну: Підмогильне (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *підмогиль-*

не 'яке розташоване під курганом *Могила* Тараса Бульби (див. вище)'.

Підмогі́льське, -ого; с.; лісове урочище; с. Смерклів Тлум. р-ну: Pod Mohylskie (1926, МТ Т); Підмогильське (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *підмогильське* 'яке розташоване під могилами Тараса Бульби та його сина Остапа (див. вище)'.

Під Мо́крим; поле; с. Узин Тисм. р-ну: Під Мокрим (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Мо́кре* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підмоча́ри, -ар; мн.; куток; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Podmoczary (1934, SDW, № 22, s. 243). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Моча́ри* (див. вище), під яким розкинувся куток.

Підмочі́р, -и; ж.; кутки; **1)** с. Добротів Надв. р-ну: Підмочір (1998, Мих., 202); Підмочір (2010, Експ.); **2)** смт Єзупіль Тисм. р-н: Підмочир (1997, Єз., 190); Підмочир (2011, Експ.). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *мочі́р* 'мочар; те саме, що багно; драговина, трясовина' (ВТС, 542), 'драговина, трясовина' (Лісняк, 360), 'трясовина, заболочена місцевість' (ГГ, 124, 126), 'мокра заболочена місцевість; трясовина; низовина з підґрунтовими водами; мокре місце між узгір'ями' (Мар., 237), 'багно, трясовина, драговина' (Онишк., I, 455), 'трясовина; заросле і багнисте місце' (Jurkowski, 154). Вони вказують на місця розташування кутків.

Підмочі́рки, -ок; мн.; поле; с. Перерісль Надв. р-ну: Підмочірки (2009, ПН, 14). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *мочі́рки*, мн. від *мочі́рка* < *мочі́р* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Підмочі́рки-Горішні, -ок, -іх; мн.; поле; с. Перерісль Надв. р-ну: Підмочірки-Горішні (2009, ПН, 14). – Назва утворена способом

лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування поля *Підмочірки* (див. вище), до складу якого входить цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *горішні*, що вказує на розташування поля у верхній частині названого вище топооб'єкта.

Підмочірки-Долішні, -ок, -іх; мн.; поле; с. Перерісль Надв. р-ну: Підмочірки-Долішні (2009, ПН, 14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування поля *Підмочірки* (див. вище), до складу якого входить цей топооб'єкт, а атрибутивним членом – прикметник *долішні*, що вказує на розташування поля в нижній частині названого вище топооб'єкта.

Під Мочірою; пасовище; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Під Мочірою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Мочіра* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Піднівки¹, -ок; мн.; ліс; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Піднівки (1995, ТМН, 13). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *нивки*, мн. від *нивка*, дем. від *нива* 'ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле' (ВТС, 621). Вона вказує на розташування лісу під колишніми панськими городами.

Піднівки², -ок; мн.; поле; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Піднівки (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *нивки*, мн. від *нивка* (див. вище). Вона вказує на розташування поля під колишніми панськими городами.

Піднівки³, -ок; мн.; млака; с. Колінці Тлум. р-ну: Піднівки (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *нивки*, мн. від *нивка* (див. вище). Вона вказує на місце розташування млаки.

Підни́зінська, -ої; ж.; кол. давнє село *Підни́зке*, тепер куток (вулиця); с. Новоселиця Снят. р-ну: Podnyskye (1451, AGZ, XII, 212); Підни́зинська (1990, Бучко, 100). – Давня назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Низьке*, під яким виникло село. В основі мікротопоніма лежить прикметник *низьке* 'яке розташоване нижче від навколишньої місцевості' (Експ.). Сучасне найменування кутка є суфіксальним утворенням на *-инськ(а)* від давнього ойконіма.

Під Новім Селом; урочище; с. Струпків Кол. р-ну: Під Новим Селом (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування хутора *Нове Село* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Підобіч¹, -оча; ч.; куток; с. Гута Бог. р-ну: Підобіч (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *обіч* 'схил гори; схил гори над водою; дорога по схилку гори' (Мар., 238), 'схил гори, стік' (Нг., 43), 'узбіччя' (Горбач¹, 311). Вона вказує на розташування кутка під схилом гори.

Підобіч², -очу; ч.; пасовище; с. Виноград Кол. р-ну: Підобіч (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *обіч* (див. вище). Вона вказує на місце розташування пасовища.

Підобічівка, -и; ж.; поле; с. Хмелева Гор. р-ну: Підобічівка (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, за допомогою конфікса *під-* ... *-івк(а)* від апелятива *обіч* (див. вище). Вона вказує на розташування поля під схилом горба.

Підбблаз, -а; ч.; куток; с. Жураки Бог. р-ну; давня назва – *Під Облазом*: Pod Obłazom (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 173, арк. 47); Підоблаз (2011, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* та мікротопоніма – найменування урочища *Облаз* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на

місце розташування кутка. Сучасне його найменування виникло в результаті стягнення в одне слово давнього словосполучення.

Під огр́одом; куток; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Під огр́одом (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та пол. апелятива *ogród* ‘сад, город’ (ПРС, 369) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Підóлесь, -я; ч.; урочище; між сс. Попельники та Джу́рів Снят. р-ну: Pod Oles (1904 (1877), KuK Kutu); Pod Oleś (1933, MT Kutu); Підолесь (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від антропоніма *Олесь* – особового імені господаря, під садибою якого розкинулося урочище.

Під О́лесьовом; урочище (поле); с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Під Олесьовом (1995, ТМН, 10); Під Олесьовом (2006 МСП, 16). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Олесьове* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підосі́ки, -ик; мн.; поле; с. Узин Тисм. р-ну: Підосіки (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *осіки* ‘осикові зарості; осиковий ліс’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування поля.

Підострове́цьке, -ого; с.; поле; с. Тишківці Гор. р-ну: Підостровецьке (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підостровецьке* ‘яке розкинулося, знаходиться біля території с. *Островець* (див. вище)’.

Підпа́сичі, -ів; мн.; кол. хутір, об’єдн. із с. Озеряни Тлум. р-ну: Podpasiecz (1934, SDW, № 24, s. 294); Підпасичі (1947, АТП, 512); Підпасичі (1961, ІФ АТП¹, 81). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала хутір, пор. п-сько *Підпасич* (Експ.) < *під-*

пасич ‘помічник пастуха’ (Грінч., III, 174). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *підпасичі* ‘люди, що проживали під хутором *Пасіка* (див. вище)’.

Підпа́сична, -ої; ж.; поточина; п. Солонику п. Тлумачу п. Дністра; с. Озеряни Тлум. р-ну: Підпасічна (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підпасічна* ‘яка протікає під хутором *Підпасичі* (див. вище)’.

Підпа́сиччя¹, -я; с.; поля; 1) с. Залуччя Снят. р-ну: Підпасіччя (2004, Ром., 12); Підпасіччя (2011, УШ); 2) с. Грушка Тлум. р-ну: Підпасіччя (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *підпасіччя* ‘місцевість під *пасікою* – викорчуваною ділянкою лісу, призначену для розведення бджіл’, пор. *пасіка* ‘викорчувана ділянка лісу, призначена для розведення бджіл; пасіка; борть’ (ЕСУМ, II, 127), ‘місце, де вирубано ліс; викорчувана ділянка; корчунок’ (Нг., 90), ‘вирубана ділянка лісу’ (Онишк., II, 44). Вони вказують на характер місцевостей у давнину, на яких розкинулися поля.

Підпа́сиччя², -я; с.; лісове урочище; с. Стриганці Тисм. р-ну; вар. *Підпасічі*: Підпасічі (2011, Осташі); Підпасіччя (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підпасіччя* (див. вище). Вона вказує на характер в давнину місцевості урочища.

Під Перелі́ском; поле; с. Вікняни Тлум. р-ну: Під Переліском (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Перелісок* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Печэра́ми¹; урочище (пасовище); с. Глушків Гор. р-ну: Під Печерами (1978, Гор., 480). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Печери* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Під Печэрамі²; куток; с. Глушків Гор. р-ну: Під Печерами (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Печери* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Підпечэрі¹, -ер; мн.; куток; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну; вар. *Під Печарами*: Підпечери, Під Печарами (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування підвищення (горба) *Печери* (див. вище), під яким розкинувся куток. Варіант назви є лексикалізованим та онімізованим прийменниково-онімним комплексом, що складається з прийменника *під* (див. вище) та названого вище ороніма в орудному відмінку.

Підпечэрі², -ер; мн.; село; Тисм. р-н; віддаль до Тисмениці – 5 км, до Івано-Франківська – 8 км: Podpieczari (1511, MRPS, 4/2, 83); Podpieczari (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Podpieczary (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Podpieczary (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 44); Podpieczary (1887, SG, VIII, 464); Підпечери (1947, АТП, 517); Підпечери (2009, ІФ АТП⁷, 173). – Назва виникла в результаті транслімізації однозвучного мікротопоніма – найменування місцевості, на якій було засноване село. В основі мікротопоніма лежить апелятив *підпечари* (*підпечери*) ‘місце під печерами (*печарами*)’.

Підпечір, -у; ч.; горб; с. Озеряни Тлум. р-ну: Підпечір (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *печір* (діал.) ‘печера’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування горба.

Підпечір’я, -я; с.; урочище; с. Хмелева Гор. р-ну; вар. *Підпичірі*: Підпечір’я, розм. Підпичірі (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підпечір’я* (розм. *підпичірі*) ‘місцевість під печерами’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування урочища.

Підпіло, -а; с.; пасовище; с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Підпіло (1998, Мих., 202). – Назва утворена за допомогою префікса *під-*

від мікротопоніма – найменування лісу *Піло* (див. далі), під яким розкинулося пасовище.

Підплітá, -и; ж.; ліс; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Підплита (2012, БЛ⁵, 262). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Плита* (див. далі), під яким розкинувся ліс.

Під плóщами; горб; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Під площами (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *плóщі*, мн. від *плóща* зі значенням ‘поляна в лісі, поросла травой’ (Череп., 169), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування горба.

Підпóвзя, -я; с.; куток; с. Рудники Снят. р-ну: Підповзя (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *повзя* (діал.) ‘місце, де осувається ґрунт’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування кутка.

Під Помірками; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Під Помірками (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Помірки* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підпомірки, -ів; мн.; поле; с. Радча Тисм. р-ну: Підпомірки (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування поля *Помірки* (див. далі), під яким розкинувся цей топооб’єкт.

Під пото́ком; куток; с. Баб’янка Кол. р-ну: Під потоком (2006, КВС, 5). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *поті́к* ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Під посадкою; болото; площа 0,6 га; с. Вікно Гор. р-ну: Під посадкою (1995, ПЗФ, 26); Під посадкою (2000, ПЗТ, 256). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *посадка* ‘ділянка, на якій посаджено дерева’ (ВТС, 889) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування болота.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 255).

Підраківці, -ів; мн.; урочище; с. Березівка Тисм. р-ну: Підраківці (2012, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *підраковець* ‘місцевість, розташована вздовж потоку *Раковець* (див. далі)’. Вона вказує на місце розташування урочища.

Під Рогінею; поле; с. Острівець Гор. р-ну: Під Рогінею (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Рогиня* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підрогінське, -ого; с.; поле; с. Тишківці Гор. р-ну: Підрогінське (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підрогінське* ‘яке знаходиться, розташоване під територією с. *Рогиня* (див. далі)’.

Підсадкі, -ів; мн.; куток; 1) с. Добротів Надв. р-ну: Podsadki (1935, МТ N); Підсадки (1998, Мих., 202); Підсадки (2002, ДІС, 9); 2) смт Ланчин Надв. р-ну: Підсадки (1998, Мих., 202); Підсадки (2010, Експ.). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісового урочища *Садки* (див. далі), під яким виникли кутки.

Під садом¹; урочище; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Під садом (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *сад* ‘спеціально відве-

дена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Під садом²; куток; м. Тисмениця: Під садом (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *сад* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Підсвінщина, -и; ж.; куток; с. Чортовець Гор. р-ну: Підсвинщина (2007, ССЧ, 10); Підсвинщина (2009, Експ.). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *підсвинщина* ‘місцевість, що розкинулася під горбом *Свинний* (див. далі)’.

Підсігла, -и; ж.; пасовище; смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Підцигла*: Підцигла (2006, КВС, 122); Підсігла (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісу *Сигла* (див. далі), під яким розкинувся куток. Форма *Підцигла* є розмовним фонетичним варіантом назви.

Підсігле, -ого; с.; куток; смт Солотвин Бог. р-ну: Podsyhle (1934, SDW, № 22, s. 238). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підсігле* ‘яке знаходиться, розташоване під лісом *Сигла* (див. далі)’.

Під Сіглою; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Під Сиглов*: Pod Syhłą (1933, МТ K); Під Сиглов (2006, КГ, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Сигла* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов*, *-ев*.

Під сіножатами; куток; с. Торговиця Гор. р-ну: Під сіножатами (2010, ТСІ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див.

вище) та апелятива *сіножаті*, мн. від *сіножать* 'місце, відведене для косіння трави на сіно' (ВТС, 1129), 'сінокіс' (Грінч., IV, 127), 'сіножать, низина, поросла травою' (Череп., 204), 'луг, де косять сіно' (Дан. 87), 'лука, поле для кошення трави на сіно' (Rudn., 30), в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Під Скало́ю; кол. присілок, нал. до с. Хотимир Тлум. р-ну: Pod Skalą (1934, SDW, № 24, s. 294). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Скала* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування присілка.

Під Слобідкою; поле; с. Хом'яківка Снят. р-ну; вар. *Під Слобідков*: Під Слобідков (2005, ХМ, 8); Під Слобідкою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *під* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Слобідка* Гор. р-ну (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок, у яких іменники першої відміни в орудному відмінку мають закінчення *-ов, -ев*.

Підсмеречина, -и; ж.; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Підсмеречина (2006, КГ, 22). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісового урочища *Смеречина* (див. далі), біля якого розкинувся цей топооб'єкт.

Підсо́бне¹, -ого; с.; куток; с. Черемхів Кол. р-ну: Підсобне (2000, НІСЧ, 7). – Назва утворена способом еліпсису опорного компонента ергоніма – найменування колгоспного відділку *Підсобне господарство*, який розміщувався колись на кутку. В основі ергоніма лежить апелятив *господарство* 'сільськогосподарська виробнича одиниця із знаряддями і засобами виробництва, з ділянкою землі, худобою і т. ін.' (ВТС, 193), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *підсобне* 'яке має другорядне, допоміжне значення до чого-небудь першорядного, головного' (ВТС, 782).

Підсо́бне², -ого; с.; поле; с. Одаї Тисм. р-ну: Підсобне (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підсобне* (див. вище). Вона вказує на те, що поле в сільськогосподарському виробництві мало допоміжне, додаткове значення.

Під Солонце́м; поле; с. Сороки Гор. р-ну: Під Солонцем (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *під* (див. вище) та ороніма – найменування узгір'я *Солонець* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Солотвиною; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Під Солотвиною (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування присілка *Солотвина* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Спа́сом; пасовище; с. Мишин Кол. р-ну: Під Спасом (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації приємниково-онімного комплексу, що складається з приємника *під* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Спас* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Підста́ві, -ів; мн.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: Підстави (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *стави*, мн. від *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185), 'штучна чи природна водойма, мокра заболочена низина' (Лісняк, 361), 'місце, де раніше був став' (Мар., 250). Вона вказує на місце розташування урочища.

Підста́рунське, -ого; с.; поле; с. Гвізд Надв. р-ну: Підстарунське (1998, Мих., 202). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підстарунське* 'розташоване під с. *Старуня* (див. далі)'.

Підста́я, -ї; ж.; кол. присілок, тепер куток; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Podstaie

(1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Podstaie (1660, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 152, с. 19); Podstaie (1790, KGL, 28); Podstaje (1880, VOV, 342); Podstaje, al. Podostaje (1887, SG, VIII, 470); Podstaje (1906 (1876), KuK K); Gwoździec z Podstajem (1910, ZSO, 51); Podstaje (1933, МТ К); Підстая (2006, KBC, 163). – Назва утворена за допомогою префікса *nid-* від апелятива *staja* ‘постійне або тимчасове житло на полонині, де живуть пастухи влітку й переробляють молочні продукти’ (ГГ, 177), ‘пастуша стоянка на пасовищу’ (Клепикова², 179), ‘пастуша стоянка; пасовище з будівлями’ (СНГТ, 519). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *staja* зі значенням ‘довге орне поле в 1 гектар’ (Онишк., II, 251). У такому разі вона вказує на виникнення кутка під довгим полем.

Під Стецівкою; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Під Стецівкою (2012, БЛГ, 263). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *nid* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Стецівка* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Під Стінкою; пасовище; с. Бортники Тлум. р-ну: Під Стінкою (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *nid* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Стінка* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Підстінка¹, -и; ж.; куток; с. Єзупіль Тисм. р-н: Підстінка (1997, Єз., 190); Підстінка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *nid-* від ороніма – найменування хребта *Стінка* (див. далі), під яким розкинувся куток.

Підстінка², -и; ж.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну; давня назва – *Під Стінкою*: Pod Scianką (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 190, арк. 8); Pod Scianką (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 92, арк. 18); Підстінка (1995, ТМН, 21). – Давня утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-

онімного комплексу, що складається з прийменника *nid* та ороніма – найменування гори *Стінка* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля. Сучасне найменування поля виникло в результаті стягнення в одну префіксальну лексему давньої назви.

Підстінка³, -и; ж.; урочище; с. Остриня Тлум. р-ну: Підстінка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *nid-* від ороніма – найменування гори *Стінка* (див. далі), під якою розкинулося урочище.

Підстінка⁴, -и; ж.; джерело; с. Остриня Тлум. р-ну: Підстінка (2003, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому міститься джерело.

Під Сторожною; поле; с. Ганьківці Снят. р-ну: Під Сторожною (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *nid* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Сторожна* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підтерні, -ів; мн.; поле; с. Антонівка Тлум. р-ну: Підтерні (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *nid-* від апелятива *терні* ‘зарості кущів терну’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування поля.

Під Терновицею; поле; с. Гостів Тлум. р-ну: Під Терновицею (2009, НСГ, 9). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *nid* (див. вище) та ойконіма – найменування села *Терновиця* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Тóвтрами; урочища (поля); 1) с. Чортовець Гор. р-ну: Під Товтрами (2007, ССЧ, 29); 2) с. Вікняни Тлум. р-ну; вар. *Під Товтрами*: Pod Tatrami (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 109, арк. 12); Під Товтрами (2007, Вікн., 24); Під Товтрами, Під Тотрами (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника

під (див. вище) та оронімів – найменувань підвищень *Товтри*, *Тотри* (див. далі) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування полів.

Підтоло́ка, -и; ж.; куток; с. Саджавка Надв. р-ну: Підтолока (1998, Мих., 202); Підтолока (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *толока* ‘пасовисько (перев. обгороджене); земля, ніколи не орана’ (ГГ, 186), ‘пасовище поблизу села (перев. громадське)’ (ТГП, 334), ‘залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби’ (ВТС, 1254). Вона вказує на місце розташування кутка.

Підтрихі́вка, -и; ж.; пасовище; с. Остриня Тлум. р-ну: Підтрихівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування горба *Трихівка* (див. далі), під яким розкинулося пасовище.

Підду́зинський, -ого; ч.; ліс; с. Рошнів Тисм. р-ну: Піддузинський (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *піддузинський* ‘який знаходиться, розташований під територією с. *Узин* (див. далі)’.

Під Ха́щею¹; кутки; **1** с. Балинці Снят. р-ну: Під Хащею (2012, НПС, 39); **2** с. Хом’яківка Снят. р-ну: Під Хащею (2012, НПС, 144). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімних комплексів, що складаються з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Хаща* (див. далі) в орудному відмінку. Вони вказують на місця розташування кутків.

Під Ха́щею²; урочище; с. Задубрівці Снят. р-ну: Під Хащею (2012, НПС, 115). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Хаща* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Підха́щів, -ева; ч.; куток; с. Трофанівка Снят. р-ну: Підхащів (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою конфікса *під-* ... *-ів* від мікротопоніма – найменування лісу *Хаща* (див. далі), під яким розкинувся куток.

Під Ху́бом; куток; с. Саджава Бог. р-ну: Під Хибом (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування поля *Хиб* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Під Хо́мою; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Під Хомою (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування горба *Хома* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Підхо́рнів, -евого; ч.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну: Підхорнів (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісу *Хорнів* (див. далі), під яким розкинулося поле.

Підцві́нтар, -я; ч.; кутки; **1** с. Красилівка Тисм. р-ну: Підцвинтар (2010, УШ); **2** смт Єзупіль Тисм. р-ну: Підцвинтар (1997, Єз., 190); Підцвинтар (2011, Експ.); **3** с. Сілець Тисм. р-ну: Підцвинтар (2002, СНЧ, 45). – Назви утворені за допомогою префікса *під-* від апелятива *цвинтар* ‘місце, відведене для поховання померлих; кладовище’ (ВТС, 1359). Вони вказують на місця розташування кутків.

Під цві́нтарем¹; поле; с. Грабовець Бог. р-ну: Під цвинтарем (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *цвинтар* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під цві́нтарем²; куток; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Під цвинтарем (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *цвинтар* (див. вище) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Підцвинта́рище¹, -а; с.; урочище; с. Луквиця Бог. р-ну: Підцвинтарище (2011,

УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *цвинтарище* 'місце, де був колись *цвинтар*' (Експ.). Вона вказує на місце розташування урочища.

За народними переказами, в урочищі колись стояла церква, яка провалилася під землю разом з людьми, що сховалися тут від татар.

Підцвинтаріще², -а; с.; джерело; с. Луквиця Бог. р-ну: Підцвинтарище (2004, НПЛ, 19). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому знаходиться джерело.

Підцвинтарне, -ого; с.; поле; с. Жураки Бог. р-ну: Підцвинтарне (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *підцвинтарне* 'яке розміщене, знаходиться *під цвинтарем* (див. вище)'.

Під цегольнею; пасовище; с. Русів Снят. р-ну: Під цегольнею (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та апелятива *цегольня* (діал.) 'цегельня; завод, який виробляє цеглу' (ВТС, 1359) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища

Підцеркв'я, -я; с.; куток; с. Побережжя Тисм. р-ну: Підцеркв'я (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *підцеркв'я* (діал.) 'місцевість навколо церкви' (Експ.). Вона вказує на місце розташування кутка.

Підцирнів, -ового; ч.; урочище (поле); с. Старий Лісець Тисм. р-ну: Підцирнів (2006, МСП, 16). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування кутка *Цирнів* (див. далі), біля якого розкинулося урочище.

Підчерлена, -ої; ж.; куток; с. Городниці Гор. р-ну: Підчерлена (2008, УШ); Підчерлена (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від ороніма – найменування гори *Черлена* (див. далі), під якою розкинувся куток.

Підчернецьке, -ого; с.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Підчернецьке (2011, УШ). – На-

зва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Чернецьке* (див. далі), під яким розкинулося поле.

Підчугор, -у; ч.; поле; с. Устя Снят. р-ну: Підчигор (2012, НПС, 249). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування лісового урочища *Чигор* (див. далі), під яким розкинулося поле.

Під Чігром; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: Під Чігром (2007, Вікн., 24); Під Чігром (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Чігор* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Чопою; урочище (поле); с. Красна Надв. р-ну: Під Чопою (2009, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та ороніма – найменування гори *Чона* (див. *Чена*) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Під Чорним Лісом; ліс; с. Підвербці Тлум. р-ну: Під Чорним Лісом (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *під* (див. вище) та мікротопоніма – найменування лісу *Чорний Ліс* (див. далі) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування топооб'єкта.

Підштефаниково, -ого; с.; урочище; с. Маркова Бог. р-ну: Підштефаниково (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування поля *Штефаниково* (див. далі), під яким розкинулося урочище.

Підштрика, -и; ж.; пасовище; смт Ланчин Надв. р-ну: Підштрика (1998, Мих., 83). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від апелятива *штрика* (діал.) 'залізничне полотно' (ЕСУМ, VI, 481). Вона вказує на місце розташування пасовища.

Під'яблінкі, -ок; мн.; куток; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Під'яблінки (2000,

ЕКол., III, 26); Під'яблінки (2006, КВС, 11). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування саду *Яблінки*, під яким розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *яблінки* (діал.) ‘яблуневий сад’ (Експ.).

Під'ярків, -ова; ч.; колишнє село на Подкарпатті, тепер не ідент.: Podyarkow (1453, AGZ, XIX, 200). – Назва утворена за допомогою префікса *під-* від мікротопоніма – найменування урочища *Ярків*, під яким розкинулося село. В основі мікротопоніма лежить антропонім *Ярко*, пор. давнє особове ім'я *Ярко* (Мор., 212), що походить із *Ярь* < *Ярогнѣвъ*, *Яромирь*, *Ярославъ* і под. (Худ¹, 414).

Пізній Потік, -нього, -оку; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; смт Печеніжин Кол. р-ну: Пізній Потік (2006, КГ, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *пізний*, що є, мабуть, фонетичним варіантом прикметника *пісний* (перен.) ‘маловодний; бідний на воду’, пор. *пісниця* ‘неврожайна земля’ (ЕСУМ, IV, 416).

Піків, -ового; ч.; потік; бас. Цуцулина п. Пруту л. Дунаю; с. Трач Кос. р-ну: Піків (1995, НПК, 74). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Пік*, пор. п-ще *Пік* (ТДТ, 191), блр. *Пэк*, пол. *Piek*, *Pieka*, хорв. *Рек* (Худ¹, 264).

Піло, -а; с.; ліс; с. Перерісль Надв. р-ну: Піло (1998, Мих., 202). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *піло* (діал.) ‘поле’ (Експ.). Вона вказує на проростання лісу на колишньому полі.

Пінево, -ого; с.; куток (присілок); с. Трач Кос. р-ну: Пінево (1995, НПК, 74). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Пінь*, пор. п-ща *Пінаєв*, *Піньков*, *Пінюк* (СП, 275–276).

Пірнакова Горá¹, -ої, -и; ж.; горб; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Пірнакова Гора

(2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Пірнакова*, що вказує на належність ґрунту на горбі в давнину *Пірнаку*, пор. п-ще *Пірнак* (ІФД, 338).

Пірнакова Горá², -ої, -и; ж.; куток; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Пірнакова Гора (1998, Мих., 202); Пірнакова Гора (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті транскрипції однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Пісиця, -і; ж.; гора; с. Троїця Снят. р-ну: Пісиця (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-иц(я)* від апелятива *пісок* ‘сипуча гірська порода, що складається з крупинок твердих мінералів, перев. кварцу; простори, ділянки землі, покриті великими масами цієї породи’ (ВТС, 790). Вона вказує на характер ґрунту на горі.

Піскі́, -ів; мн.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: Піски (2012, БЛ⁵, 263). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *пісок* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Пісковáня, -і; ж.; ліс; с. Манява Бог. р-ну: Піскованя (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *піскованя* (діал.) ‘піскувата земля; піщане місце’ (Експ.). Вона вказує на характер ґрунту в лісі.

Піскові́ння, -я; с.; куток; с. Стрільче Гор. р-ну: Пісковиння (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пісковиння* ‘піскувата земля; місце, де беруть, добувають пісок’ (Експ.).

Пісо́к¹, -ска; ч.; поля; **1**) с. Задубрівці Снят. р-ну: Пісок (2011, УШ); **2**) с. Петрилів Тлум. р-ну: Пісок (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *пісок* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунту на полях, на яких люди копали цей будівельний матеріал.

Пісок², -ска; ч.; куток; с. Петрилів Тлум. р-ну: Пісок (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пісок* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Пістинієць, -нця; ч.; кол. поселення біля смт Гвіздець Кол. р-ну, тепер не ідент.: Pistyniec (1660, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1, с. 22). – Назва утворена, очевидно, за допомогою демінутивного суфікса *-ець* від ойконіма – найменування села *Пістинь*, що на Косівщині. Мабуть, поселення заснували вихідці з цього села й дали йому звичне для себе найменування. В основі ойконіма лежить, імовірно, давня особова назва *Пѣста* < *Пѣстиславъ*, *Пѣстимиръ* (НП, 130).

Пістинька, -и; ж.; річка; п. Пруту л. Дунаю; довжина – 57 км, площа басейну – 661 км²; поч. з-під г. Грегит на висоті понад 700 м; утворюється злиттям Пістиньки-Космацької і Пістиньки-Брустурської біля с. Прокурава Кос. р-ну, гирло біля м. Коломия; давня назва – *Пістинь*, *Пістиня*: Pyestina (1416, AGZ, V, 30); Pistynka albo Pistynia (1883, SG, IV, 231); Пістинька (1899, Шух., I, 33); Пистинка, Пістинка (1957, КРУ, 24, 178); Пістинька (1979, СГУ, 426); Пістинька (2006, К КР). – Н. Драган пов'язує назву із рум. *pește* 'риба', виводячи її зі словосполучення *пестяна ріка* (Нг., 81). Проте більш імовірним є її трактування як давнього результату трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села *Пістинь* (див. вище), через яке протікає річка. Сучасна форма гідроніма ускладнена демінутивним суфіксом *-к(а)*.

З метою збереження й охорони річки та її прибережної смуги їй надано статус "Гідрологічний заказник місцевого значення" (ПЗТ, 138).

Пітерів Заруб, -евого, -у; ч.; ліс; с. Антонівка Тлум. р-ну: Пітерів Заруб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *заруб* 'ділянка лісу, позначена зарубками' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Пітерів*, що вказує на належність ділянки лісу в давнину *Пітеру*, пор. особове ім'я *Пітро* < *Петро* (СУІ, 294).

Пітрич, -а; ч.; кол. село, об'єдн. 1958 р. із с. Козина Тисм. р-ну, тепер його куток: *Pietrzycz (1405, ЛЦДІА, ф. 5, оп. 1, спр. 87, с. 129); Pietrycz (1649, ЖУР, V, 236); Pitrycz (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 269); Pitrycz (1880, VOV, 375); Pitrycz (1906 (1874), KuK KH); Pitrycz (1934, SDW, № 22, s. 244); Pitrycz (1938, SDW, № 5, s. 81); Пітрич (1997, ІФАТП⁶, 123); Пітрич (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на **-jъ* від антропоніма *Петриць*, пор. особове ім'я *Петриць* < *Петро* (СУІ, 292), п-ща *Петрицяк* (СП, 271), *Петрицюк* (СУІ, 294). Менш імовірною є мотивація цього ойконіма особою назвою *Петрикъ*, оскільки індивідуально-посесивний суфікс **-jъ* майже не приєднувався до антропонімних основ на *-к-* (Вербич, Рец., 390).

Пітушкú¹, -ів; мн.; ліс; с. Маркова Бог. р-ну: Пітушки (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *пітушки* (бот.) 'косарики черепичасті' (Смик, 271). Вона вказує на характер рослинності в лісі.

Пітушкú², -ів; мн.; озеро; с. Маркова Бог. р-ну: Пітушки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому знаходиться озеро.

Пітушівник, -у; ч.; потік; л. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Маркова Бог. р-ну: Пітушівник (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-івник* від мікротопоніма – найменування лісу *Пітушки* (див. вище), з якого витікає потік.

Піховське, -ого; с.; урочище; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Піховське (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища пані *Піховської*, яка володіла маєтком, що розміщувався колись у теперішньому урочищі. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Пічку¹, -ок; мн.; урочища; 1) с. Ісаків Тлум. р-ну: Пічки (2012, Експ.); 2) с. Підвербці Тлум. р-ну: Пічки (2009, Бойцан, 8); Пічки (2011, УШ). – Назви утворені, оче-

видно, способом плюралізації та онімізації апелятива *пічка*, дем. від *піч* 'печера' (СНГТ, 436). Вони вказують на те, що в урочищах є невеличкі підземні отвори – печірки.

За народними переказами, урочища названі так тому, що тут колись брали глину для підмазування печей.

Пічку², -ок; мн.; джерело; с. Підвербці Тлум. р-ну: Пічки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому пробивається джерело.

Пішнєчка¹, -и; ж.; кол. хутір, тепер куток; с. Вікняни Тлум. р-ну: Пішнєчка (2007, Вікн., 24); Пішнєчка (2011, УШ); Пічнєчка (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, яка, очевидно, започаткувала хутір або проживала на ньому, пор. п-ще *Пішняк* (Експ.).

Пішнєчка², -и; ж.; поле; с. Вікняни Тлум. р-ну: Пішнєчка (2007, Вікн., 24); Пішнєчка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Піщане, -ого; с.; поле; с. Прибилів Тлум. р-ну: Піщане (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *піщане* (< псл. **rěščane*) 'яке складається з піску; яке містить багато піску' (ВТС, 791). Вона вказує на характер ґрунту на полі.

Піщінки, -ок; мн.; поле; с. Попельники Снят. р-ну; вар. *Піщенка*: Піщенка (2008, Експ.); Піщинки (2012, НПС, 176). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-инк(и)* (розм. *-'инк(и)*, *-єнк(и)*) від прикметника *піщане* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на полі. Варіант назви є її сингулярною формою.

Плایк¹, -у; ч.; полонина; с. Гута Бог. р-ну: Płajek (1914 (1894), KuK P); połonina Płajek (2000, PBWG, 147); Плайк (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *плайк*, дем. від *плай* 'гірська стежка; дорога в горах' (ГГ, 150), 'ширша стежка на хребті гори; стежка в лісі між деревами;

не огорожена плотом стежка для худоби й людей; дорога для кінної їзди' (Нг., 44), 'широка гірська стежка, якою худоба йде на полонину' (ТГП, 321) < рум. *plai* 'полонина; плоскогір'я; поет. країна, край' (РУС, 355), що походить з лат. **plagijs (plaga)* 'країна, область' < гр. *πλάγιος* 'косий, боковий' (ЕСУМ, IV, 423).

Плайк², -у; ч.; верх; 1000 м; с. Гута Бог. р-ну: Płajak (1882, SG, III, 468); Płajek (1914 (1894), KuK P); Płajek (2000, PBWG, 147); Плайк (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), яка розкинулася на верху.

Плайк³, -у; ч.; потік; л. Кузьменця-Малого л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Гута Бог. р-ну: Плайк (2006, ГСК К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучних мікротопоніма та ороніма – найменувань верху та полонини (див. вище), з яких стікає потік, пор. також гора *Плайкова Клива* (див. далі), що височіє над потоком.

Плай, -я; ч.; куток; с. Кричка Бог. р-ну: Плай (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *плай* (див. вище). Вона вказує на те, що куток розкинувся навколо дороги, яка веде в гори.

Плайкова Клива, -ої, -и; ж.; гора; 1053 м; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Клива-Плаккова*: Płajekowa Klewa (1935, MT Porohy); Płajkowa Klewa (2000, PBWG, 147); Клива Плаккова (2006, ГСК К); Клива-Плаккова (2006, ГЦСЧ); Klewa Płajekowa (2008, Gorganu, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клива* 'незаросла гола вершина гори; камені в лісі' (Мар., 231), 'незалісна гора (вершина)' (Ляшук, 165), а атрибутивним членом – прикметник *плайкова*, що вказує на розташування орооб'єкта біля полонини *Плайк* (див. далі).

Пластівнік, -а; ч.; урочище (поле); с. Красна Надв. р-ну: Пластівник (2009, Експ.). – Назва, очевидно, є перекрученою формою від *Пастівник*. У такому разі вона

є семантичним утворенням від апелятива *пастівник* 'відгороджена під пасовище ділянка землі без житла' (Грінч., III, 191), 'місце для пасовища поблизу села (перев. обгороджене)' (ГГ, 145), 'огороджене пасовище поблизу загороди' (Нг., 44), 'обгороджене пасовище біля хати; (рідко) пасовище в лісі' (ТГП, 308), 'пасовище' (ВТС, 710).

Плáто, -а; с.; урочище; с. Городниця Гор. р-ну: Плато (2009, ГСС, 11). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *плато* 'підвищена рівнина, що підноситься над рівнем моря більш як на 200 м; плоскогір'я' (ВТС, 795). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Плебáнівка, -и; ж.; кол. поселення біля м. Снятин, тепер куток с. Будилів Снят. р-ну: Plebanowka (1670, RRDZH, 50); Плебанівка (2004, ВМ, 33). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *плебан*, *плебанъ* 'парафіяльний священик' (ССУМ, II, 152), пор. пол. *pleban* 'сільський парафіяльний священик' (ПУС, II, 172). Вона вказує на те, що первісно поселення було місцем проживання священика.

Плебáнія, -ї; ж.; кутки; **1** с. Ценява Кол. р-ну: Плебанія (2011, УШ); **2** с. Рудники Снят. р-ну: Плебанія (2012, НПС, 196). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *плебанія* 'садиба плебана – парафіяльного священика', пор. *плебан* (див. вище). Вони вказують на те, що на кутках колись були садиби священиків.

Плес, -у; ч.; поле; с. Пороги Бог. р-ну: Плес (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *плес* (діал.) 'поле в лісі', пор. *плесо* 'поле між лісами' (СБГ, 430).

Плеш¹, -у; ч.; урочище; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Плеш (1998, Мих., 203). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *плеш*, *пліш* 'позбавлене рослинності, вигоріле, вимокле і т. ін. місце серед поля, у лісі тощо' (ВТС, 798). Вона вказує на особливості поверхні урочища.

Плеш², -у; ч.; ліс; с. Гвізд Надв. р-ну вар. *Пліш*: Плеш (1998, Мих., 203); Пліш (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним спо-

собом від апелятива *плеш*, *пліш* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс виріс на місцевості, де колись поляки вирубали й викорчували ліс, і в результаті цього була велика прогалина.

Плеш³, -а; ч.; куток; с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Плеш (1998, Мих., 203). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *плеш*, *пліш* (див. вище). Вона вказує на виникнення кутка на очищеній від кущів і дерев місцевості.

Плеші, -ів; мн.; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Плеші (2006, КГ, 22). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *плеш*, *пліш* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Плешканів, -ового; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Плешканів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Плешкан*, пор. п-ще *Плешкан* (СП, 278).

Плещáтка, -и; ж.; потік; п. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 4,5 км; сс. Уторопи, Стопчатів Кос. р-ну, Ковалівка Кол. р-ну: Pleszatka (1884, SG, V, 795; 1887, SG, VIII, 251); Pleszatka (1904 (1877), KuK Kutu); Плешатка (1965, WRG, III, 682); Плешатка (1979, СГУ, 428); Плещатка (1986, ІГ, III, 189); Плішъйтка (2006, КВС, 68). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, з якого витікає потік, пор. *урочище Плещатка* (ТГГ, 417). В основі мікротопоніма лежить апелятив *плещітка* (бот.) 'очки гладенькі' (Смик, 130).

Плитá¹, -и; ж.; урочище; між сс. Підгайчики та Ценява Кол. р-ну: Plyta (1906 (1876), KuK K); Plyta (1933, МТ K); Плита (2006, КВС, 126). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *плита* (< псл. **plita*) 'великий плоский з гладенькою поверхнею шматок каменю' (ВТС, 797), 'осколок скали, що лежить окремо' (Мар., 242), пор. гуц. *плита* 'невеликий камінь (не обов'язково плоский)' (Нг., 45), 'камінь, скеля' (ГГ, 151). Мотивацією для такого найменування урочища послужило те, що колись під час меліоративних робіт тут викопали плити з червоного каменю. Очевидно, це залишки давніх поховань.

Плита², -и; ж.; урочище; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Плита (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *плита* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Плоска¹, -ої; ж.; гори; **1**) сс. Пороги, Яблунька, Кричка Бог. р-ну: Плоска (2004, Експ.); **2**) 326 м; с. Семаківці Гор. р-ну: Płoska (1880, KuK JCz.); Płoska (1887, SG, VIII, 317); **3**) 450 м; с. Троїця Снят. р-ну: Плоска (1982, КС, 162). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *плоска* ‘яка не має заглиблень і підвищень на поверхні; з рівною поверхнею’ (ВТС, 799). Вони вказують на рельєф поверхностей гір.

Плоска², -ої; ж.; присілок; об’єдн. із с. Кричка Бог. р-ну: Плоска (1947, АТП, 516); Плоска (1961, ІФ АТП¹, 81). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся присілок.

Плоска³, -ої; ж.; річка; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 10 км, площа басейну – 19,6 км²; сс. Кричка, Яблунька, Пороги Бог. р-ну: Płoska (1855, AKKGL, Bl. 48); Płoska (1880, SG, I, 512; 1887, SG, VIII, 317); Płoska (1914 (1894), KuK P); Плоска (1917, Машт., ДБ, 19); Płoska (1935, МТ Porohy); Плоска (1979, СГУ, 429); Płoska (2000, PBWG, 141); Плоска (2009, РІФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої стікає річка.

Плоска⁴, -ої; ж.; ліс; с. Пороги Бог. р-ну: Плоска (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій росте ліс.

Плоска⁵, -ої; ж.; узвишшя; найвища висота – 450 м; с. Троїця Снят. р-ну: Плоска (1982, КС, 162). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *плоска* (див. вище). Вона вказує на форму поверхні узвишшя.

Плоске¹, -ого; с.; кол. хутір, тепер урочище (поле); с. Грабич Кол. р-ну; вар. *Плоски*: Płoskie (1934, SDW, № 24, s. 299); Плоски

(2006, КВС, 41); Плоске (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *плоске* ‘яке не має заглиблень і підвищень на поверхні; з рівною поверхнею’ (ВТС, 799). Вона вказує на рельєф поверхності місцевості, на якій виник хутір. Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок, у яких ненаголошений [e] вимовляється як [u].

Плоске², -ого; с.; поле; с. Узин Тисм. р-ну: Płoskie (1932, МТ S); Плоске (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *плоске* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні поля.

Плоске³, -ого; с.; урочища; **1**) смт Отинія Кол. р-ну; вар. *Плоски*: Плоски (1998, От., 16); Плоски (2006, КВС, 116); Плоске (2011, УШ); **2**) с. Красилівка Тисм. р-ну: Плоске (2010, УШ). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *плоске* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочищ. Варіант назви відбиває особливості місцевих говірок (див. вище).

Плоский¹, -ого; ч.; підвищення, узвишшя; с. Тязів Тисм. р-ну: Płoski (1855, AKKGL, Bl. 44); Płoski (1906 (1874), KuK KH); Płoski (1927, МТ Hal.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *плоский* ‘який не має заглиблень і підвищень на поверхні; з рівною поверхнею’ (ВТС, 799). Вона вказує на рельєф поверхності узвишшя.

Плоский², -ого; ч.; потоки; **1**) л. Кінського п. Дощини п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 4 км; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Плоский Потік*: Płoski (1881, SG, II, 132); Płoski Potok (1887, SG, VIII, 318); Płoski (1914 (1894), KuK P); Płoski (1935, МТ Porohy); Плоский (1979, СГУ, 430); Płoski (2000, PBWG, 148); Плоский (2006, ГСК К); Плоский (2006, ГЦСЧ); **2**) пр. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Плоский (1997, Павл., 8). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань гори (див. *Плоска*) та горба (див. вище), з яких стікають потоки.

Площа¹, -і; ж.; ліси; **1**) с. Гринівка Бог. р-ну: Площа (2011, УШ); **2**) с. Гвізд Надв.

р-ну; вар. *Площі*: Площі (1998, Мих., 203); Площа (2011, УШ); **3**) між сс. Джурів і Рудники Снят. р-ну: Płoszcza (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 35, арк. 19); Płoszcza las (1904 (1877), КуК Kutу); Площа (1982, КС, 162); Площа (2011, УШ); **4**) с. Колодіївка Тисм. р-ну: Płoszcza (1932, МТ S). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *площа* (розм. *площі*) ‘поляна в лісі, поросла травою’ (Череп., 169), ‘яка-небудь ділянка поверхні землі, природно обмежена або спеціально виокремлена з якоюсь метою’ (ВТС, 799), ‘рівна поверхня’ (Худ., 202), ‘рівнина’ (Лісняк, 360). Вони вказують на те, що ліси займають великі ділянки земної поверхні, на яких є поляни.

Площа², -і; ж.; поля; **1**) с. Підгайчики Кол. р-ну: Płoszcze (1906 (1876), КуК K); **2**) с. Ценява Кол. р-ну: Płoszcze (1906 (1876), КуК K). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *площа* (див. вище).

Площа³, -і; ж.; поточина; л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Гвізд Надв. р-ну: Płoszcze (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Площа (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), з якого витікає поточина.

Площа⁴, -і; ж.; лази; с. Добротів Надв. р-ну; вар. *Площі*: Площі (1998, Мих., 203); Площа (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *площа* (розм. *площі*) (див. вище). Вона вказує на те, що лази займають значну рівну поверхню підвищення. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Площа⁵, -і; ж.; горб; між сс. Джурів і Рудники Снят. р-ну: Płoszcza (1932, РВВ, II, 258); Płoszcza (1933, МТ Kutу). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому височіє горб.

Площа⁶, -і; ж.; поле; с. Пужники Тлум. р-ну: Płoszcze (1905 (1874), КуК ТТ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *площа* (див. вище). Вона вказує на те, що поле займає значну рівну територію.

Площа з вікном, словосп.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Płoszcze z oknem (1905

(1874), КуК ТТ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, що складається з опорного компонента – апелятива *площа* (див. вище) та прийменниково-апелятивного комплексу, до складу якого входять прийменник з та апелятив *вікно* ‘джерело’ (Експ.) в орудному відмінку. Вона вказує на вказує на те, що поле займає значну рівну територію, на якій пробивається джерело.

Площівка, -и; ж.; поточина; п. Плоскої п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Яблунька Бог. р-ну: Płoszczówka (2000, РВВГ, 142). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від гідроніма – найменування потоку *Плоска* (див. вище), у який впадає поточина.

Плясківка, -и; ж.; куток; с. Стрільче Гор. р-ну: Плясківка (2008, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) суфіксальним утворенням на *-івк(a)* від zdeформованої форми апелятива *пляц* (діал.) ‘площа; місце, на якому стоїть хата з господарськими будівлями; господарство; город’ (Онишк., II, 83); б) суфіксальним утворенням на *-івк(a)* від антропоніма *Пляско*, пор. п-ще *Пляс* (ІФД, 339).

Пні, -ів; мн.; ліси; **1**) с. Росільна Бог. р-ну: Pnie (1932, МТ S); **2**) с. Спас Кол. р-ну: Пні (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *пень* ‘нижня частина стовбура дерева, яка залишилася на корені після того, як дерево зрубали, спалили, зламали і т. ін.’ (ВТС, 714). Вони вказують на те, що ліси вирости на місцях колишніх зрубів.

Пні, -ів; мн.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Пні (2008, БГ, 14). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *пень* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись вирубали ліс.

Пнів, пнева; ч.; с.; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 2 км, до Івано-Франківська – 40 км; давні назви – *Пнів’є*, *Пньове*: Pnyewe (1454, АГЗ, XII, 239); Pniowe (1482, АГЗ, XII, 957); Pnyewe (1515, ŻDz, XVIII/I, 169); Pnyewye (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Pniowie (1649, ЖУР, V, 84); Pniowie (1658, ЛНБ ВР,

ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pniowie (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 76); Pniów (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 136); Pniów (1887, SG, VIII, 337); Пнів (1947, АТП, 511); Пнів (ІФ АТП⁷, 173). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *пнів'є* (збірн.) ‘місце, де є багато пнів; зруб’ (Експ.). Вона вказувала на характер місцевості, на якій виникло село. У процесі свого функціонування назва трансформувалася спочатку в *Пньове*, що є субстантивованим та онімізованим прикметником з первісним значенням ‘село, на території якого багато пнів’, а пізніше, мабуть, під впливом продуктивної посесивної моделі на *-ів* – у *Пнів*.

Пнівське, -ого; с.; поле; с. Молодків Надв. р-ну: Пнівське (1998, Мих., 203). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *пнівське* ‘яке належить громаді с. *Пнів* (див. вище) або окремим його жителям’.

Пнівський Лісок, -ого, -ска; ч.; ліс; с. Гвізд Надв. р-ну: Пнівський Лісок (1998, Мих., 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лісок*, дем. від *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *пнівський*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину громаді с. *Пнів* (див. вище) або окремим його мешканцям.

Побережжя, -я; с.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 24 км, до Івано-Франківська – 15 км: Pobereze (1552, MRPS, V/I, 85); Pobereze (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Poberezie (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pobereže (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 129); Pobereže (1855, AKKGL, VI, 45); Pobereže (1887, SG, VIII, 339); Побережжя (1947, АТП, 505); Побережжя (2009, ІФ АТП⁷, 173). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *побережжя* ‘смуга землі, місцевість вздовж берега моря, озера і т. п.; узбережжя’ (СУМ, VI, 610). Вона вказує на те, що село виникло вздовж берега річки Дністер.

За народним переказом, село було започатковане в теперішньому урочищі Козакова

Долина (зі сторони Єзуполя). На нього дуже часто нападали турки й татари. Тому люди змушені були втікати з насиджених місць і поселятися уздовж ріки Дністер, береги якого були густо вкриті лісами й хащами. Згодом село, яке тут виникло, і назвали *Побережжям*.

Побойщина, -и; ж.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Побойщина (2008, БГ, 14). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *побойщина* ‘побойовище; місце битви; жорстока запекла бійка’ (Експ.). Вона вказує на те, що в урочищі в давнину відбулася жорстока битва між татарами та місцевими жителями.

Повітова, -ої; ж.; дорога в с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Повітова (2006, КВС, 109). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *повітова* ‘збудована на поч. ХХ ст. стараннями повітової влади’ (Експ.).

Пóгар¹, -у; ч.; гори, височини, горби; 1) с. Богрівка Бог. р-ну: Pohar (1935, МТ Rohu); Pohar (2007, УПА, 73); 2) с. Кричка Бог. р-ну: Pohar (2011, УШ); 3) 942 м; с. Манява Бог. р-ну: Pohar (1887, ІСМ, 38); Pohar (1935, МТ N); Pohar (2000, PBWG, 137); 4) 720 м; с. Слобода Кол. р-ну: Pohar (1932, PBW, II, 203); Pohar (2000, PBWCz., 203); 5) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Pohar (2011, Бойко). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *погар* (< псл. **pogarъ*) ‘згарище; місце, де була пожежа’ (СУМ, VI, 705), ‘місце, на якому вигорів ліс’ (Грінч., III, 231), ‘випалене вогнем чи сонцем місце’ (Rudn., 28), пор. діал. бук. *погарь* ‘місце, де згорів ліс’ (СБГ, 436), бойк. *погарь* ‘нижча гора від сусідньої “вижної”; згарище в лісі; поруб у лісі’ (Онишк., II, 91). *Погарем* на Івано-Франківщині йменували також ‘викорчуване місце, де залишали дерева з гіллями сохнути, а потім їх спалювали’ (ІК, 45).

Письменник і фольклорист С. Пушик вважає, що *погарами* звали місця, де в дохристиянські часи були язичницькі святилища, спалені в часи поширення Христової віри (СЛГ).

На горі в с. Богрівка збереглися залишки триповерхового півкруглого доту часів Пер-

шої світової війни, названого місцевими жителями Парламентом.

По́гар², -у; ч.; полонина; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну: Погар (2002, МЦГ, 20); Погар (2006, ПГГ, 91); Погар (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *погар* (див. вище). Вона вказує на характер очищення полонини від кущів і дерев.

По́гар³, -у; ч.; перевал; 1325 м; між територією сіл Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну; інша назва – *Боревка* (див. вище): *Przełęcz Borewka* (2006, GUG, 72, мапа 15); *Przełęcz Borewka (Pohar)* (2006, GUG, 94); *Przełęcz Borewka (Pohar)* (2008, Gorgany, 194). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), що розкинулася на перевалі.

По́гар⁴, -у; ч.; ліси; **1** с. Кривець Бог. р-ну: Погар (2011, УШ); **2** с. Кричка Бог. р-ну: Погар (2011, УШ); **3** с. Хмелівка Бог. р-ну: *Pohar* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 16, арк. 15); *Pohar* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 22, арк. 23); Погар (2006, Бабій, 9); **4** с. Молодків Надв. р-ну: Погар (1998, Мих., 203); **5** с. Середній Майдан Надв. р-ну; давня назва – *Пога́р'є*: *Poharze* (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Погар (1998, Мих., 203); **6** с. Саджавка Надв. р-ну: Погар (1998, Мих., 203); **7** с. Посіч Тисм. р-ну: *Pohar* (1855, АККГЛ, ВІ. 44). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *погар* (див. вище). Вони вказують на те, що ліси вирости на вигорілих колись місцях. Давня назва лісу в с. Середній Майдан є семантичним утворенням від апелятива *пога́р'є* (діал.) ‘місце, де була пожежа; згарище’ (Експ.).

По́гар⁵, -у; ч.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну: Погар (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося пасовище.

По́гар⁶, -у; ч.; поля; **1** с. Міжгір'я Бог. р-ну: Погар (2011, УШ); **2** с. Саджавка Надв. р-ну: Погар (1998, Мих., 203). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *погар* (див. вище). Вони вказують на

те, що поля облаштовані на місцях колишніх згарищ.

По́гар⁷, -а; ч.; куток; с. Красна Надв. р-ну: Погар (1998, Мих., 203); Погар (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *погар* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місці колишнього випаленого лісу.

По́гар⁸, -у; ч.; урочище; с. Рибне Тисм. р-ну: Погар (2000, Качкан, 11). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *погар* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись вигорів ліс.

Пога́р'є, -я; с.; горб; 456 м; с. Середній Майдан Надв. р-ну: *Poharze* (1884, SG, V, 915). – Назва виникла в результаті трансонімізації давнього однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. *Пога́р*), серед якого височіє горб.

Пога́рі¹, -ів; мн.; гори; **1** с. Гута Бог. р-ну: Пога́рі (2004, Експ.); **2** с. Старуня Бог. р-ну: Пога́рі (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *погар* (див. вище). Вони вказують на те, що на горах колись вигоріли ліси.

Пога́рі², -ів; мн.; урочище; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: *Puchary* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 11, арк. 145); Пога́рі (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *погар* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись вигорів ліс.

Пога́рі³, -ів; мн.; кутки; **1** с. Молодятин Кол. р-ну: *Pohary*, al. *Puhary* (1887, SG, VII, 515); Пога́рі (2008, БГ, 14); **2** смт Печеніжин Кол. р-ну: Пога́рі (2006, КВС, 122); Пога́рі (2011, УШ); **3** с. Раківчик Кол. р-ну: *Pohary* (1933, МТ К); Пога́рі (2006, КВС, 138); **4** с. Скопівка Кол. р-ну: Пога́рі (2006, КВС, 145); **5** с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: *Puhary albo Pohary* (1888, SG, IX, 227); *Słobódka Leśna z Puharami* (1889, SG, X, 607); *Puhary* (1900, SGG, 295); *Słobódka leśna z Puharami* (1910, ZSO, 152); *Pohary* (1933, МТ К); **6** с. Гаврилівка Надв. р-ну: Пога́рі (1998, Мих., 203); Пога́рі (2010, Експ.). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *погар* (див. вище). Вони вказують

на те, що кутки виникли на місцях колишніх випалених лісів і чагарників.

Погарі¹, -ів; мн.; поля; **1**) с. Раківчик Кол. р-ну: Pohary (1906 (1876), KuK K); Погарі (2011, УШ); **2**) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Погарі (1998, Мих., 203); Погарі (2010, УШ); **3**) смт Ланчин Надв. р-ну: Погарі (1998, Мих., 203). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *погар* (див. вище). Вони вказують на те, що поля облаштовані на місцях колишніх вигорілих лісів.

Погарці¹, -ів; мн.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Погарці (2002, Рунг., 241). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *погарець*, дем. від *погар* (див. вище). Вона вказує на характер очищення урочища від кущів і дерев.

Погарці², -ів; мн.; гора; с. Добротів Надв. р-ну: Погарці (2002, ДІС, 8). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *погарець* (див. вище). Вона вказує на характер очищення гори від кущів і дерев чи на пожежі, які охоплювали колись гору.

Погарці-Вищі, -ів, -их; мн.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Погарці-Вищі (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *погарці*, мн. від *погарець* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *вищі*, що вказує на розташування поля на підвищенні, пор. *Погарці-Нижчі*.

Погарці-Нижчі, -ів, -их; мн.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Погарці-Нижчі (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *погарці*, мн. від *погарець* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *нижчі*, що вказує на розташування поля в низинному місці, пор. *Погарці-Вищі*.

Погарчун, -у; ч.; верх; 701 м; с. Слобода Кол. р-ну: Poharczyn (1933, MT Mik.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *погарчин*, *погарчина* 'т. с., що невеликий *погар* – згарище; місце, де була пожежа; місце, де випалено ліс', пор. *погарчина*, дем. від *погарця* 'малий погар' (Rudn., 28). Вона вказує на те, що на верху колись вигорів ліс.

Погарчуна¹, -и; ж.; гори; **1**) с. Кричка Бог. р-ну: Погарчина (2011, УШ); **2**) 1066 м; с. Манява Бог. р-ну: Poharczyna (1935, MT Porohy); Poharczyna (2006, GUG, тара 1); Poharczyna (2008, Gorgany, 253). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *погарчина* (див. вище). Вони вказують на те, що на горах в давнину були згарища.

Погарчинна², -и; ж.; урочища; **1**) с. Пороги Бог. р-ну: Погарчина (2011, Експ.); **2**) с. Слобода Кол. р-ну: Poharczyna (1933, MT Mik.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *погарчина* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах у давнину були пожежі.

Погубла¹, -ої; ж.; урочище (поле); с. Вовчківці Снят. р-ну: Pohybła (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 38, арк. 28); Pohybła (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 4, арк. 27); Погибла (1982, КС, 41); Погибла (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації дієприкметника *погибла* зі значенням 'яка має трясовину, де провалюється ґрунт', пор. укр. діал. *погибло* (< псл. **rogublo*) 'трясовина, де провалюється ґрунт' (ПГФ, 216). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

За народними переказами, урочище називається так тому, що в ньому колись хоронили людей, які померли (погибли) від холери. Тут стояла церква, яка потім нібито провалилася під землю. На її місці виникло озеро, яке з часом замулилося. Тепер там болотиста місцевість.

Погубла², -ої; ж.; гора; на південному сході від с. Шевченкове Снят. р-ну: Pohybła (1880, KuK Z); Погибла (1982, КС, 163). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації дієприкметника *погибла* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на горі.

За народним переказом, гора названа так тому, що тут у давнину загинуло в битві проти турків і татар багато людей.

Погублиця, -і; ж.; урочища (поля); **1**) с. Стецева Снят. р-ну: Погиблиця (2003, Снятин, 47); Погиблиця (2011, УШ); Погиблиця (2012, НПС, 210); **2**) смт Обертин Тлум. р-ну: Погиблиця (2011, УШ). – Назви

утворені за допомогою суфікса *-иц(я)* від дієприкметника *погибла* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів в урочищах.

За народними переказами, виникнення цих назв пов'язане з кривавими битвами з турками й татарами, які відбувалися на полях і в яких загинуло багато людей. Так, у с. Стецева, за розповідями місцевих жителів, така битва відбулася восени 1621 року.

Погоня, -і; ж.; село; Тисм. р-н; нал. до Пшеничниківської с/р; віддаль до м. Тисмениця – 7 км, до Івано-Франківська – 14 км: *Погоня (до ... Погони; 1663, АЮЗР, I/II, 586); *Pohonia* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 43); *Pohonia* (1855, АККГЛ, ВІ. 45); *Pohonia* (1887, SG, VIII, 515); Погоня (1947, АТП, 517); Погоня (2009, ІФ АТП⁷, 173). – Назва трактується дослідниками по-різному. Так, Д. Г. Бучко виводить цей ойконім від апелятива *погон* 'обов'язок замкових слуг або "путних" розвозити листи, пакети тощо за наказом старости' (Бучко, 103). Цю версію заперечує М. Л. Худаш, справедливо вважаючи, що важко припустити виникнення назви села від обов'язку замкових слуг або "путних", оскільки вона фіксується вперше у XVIII ст., коли тут ніяких замків і, відповідно, замкових слуг чи "путних" не було. Та й де орудував тут староста? Тому він трактує її як результат трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська людини, яка проживала тут або володіла колись селом. У свою чергу антропонім *Погоня* він пов'язує з досить поширеним у середньовічній Польщі шляхетським гербом *Pogonia* (Худ.², 203). На нашу думку, назва села мотивована однозвучним мікротопонімом – найменуванням урочища, у якому воно було засноване. В основі мікротопоніма лежить апелятив *погоня* 'заболочена місцевість', пор. укр. діал. *погоня* 'болото' (ПГФ, 216), вол. *погоня* 'заболочений ліс' (СНГТВ, 74), блр. *пагоня* 'низький заболочений луг' (Емел., 90), 'невелике болото; низовина; болотиста долина' (ПГФ, 216).

За народними переказами, назву населеного пункту пов'язують з далекими княжими часами, коли наш народ боровся з монголо-татарською ордою. У XIII ст. прийшов на

покутські землі хан Буняк, проти якого виступив воєвода Роман (імовірно, син Данила Галицького). Разом зі своїм нечисленним військом він виступив проти ординців. Перед боєм наші воїни окопалися трьома валами в полі й стали чекати ворогів. Стривожений і втомлений воєвода Роман незчувся, як заснув. Аж раптом у сні почув голос Миколая Чудотворця: "Не бійся, сміливий воїне, Пресвята Богородиця допоможе вам здолати бусурман, але на місці перемоги збудуєш величаву церкву й назвеш її ім'ям Марії!" І сталося так, як було сказано. Русичі, підбадьорені воєводою, кинулися за ворогами й, наздогнавши їх поблизу Тисмениці, розбили вщент. Відтоді ця місцевість називається *Погонею*, а церква, збудована Романом, дістала назву Успіння Пресвятої Богородиці.

Існує й інша цікава легенда про цю назву. У ній розповідається про те, що під час одного з боїв русичів з монголо-татарами було стято голову монголо-татарського воєводи на прізвисько Буньо. Стята голова впала й запалала: котилася й палила все на своєму шляху. І стали козаки думати, що робити їм із цієї головою. Вирішили наздогнати й знищити. У перший раз наздогнали голову на широкому вапняному роздоріжжі, але вона повернулася й покотилася в іншу сторону, спалюючи все довкола. Вдруге наздогнали голову на горі, яка була чорною від попелу й диму. Знищити її знову не вдалося. Втретє наздогнали в мальовничій долині, яку з усіх боків оточував ліс. Голова крутилася навколо маленької кринички. Здавалося, що й цього разу нічого не вийде, але сталося диво: криничка виплеснула свою воду, від якої палаюча голова погасла й зупинилася. Козаки невимовно зраділи й встромили в голову вили, підняли її догори. Піднята на вилах голова востаннє відкрила очі, погляд яких був направлений у бік Пшеничниківського монастиря. Від цього погляду монастир умить провалився під землю. На місці, де до цього часу існував монастир, утворилася трясовина й багато криничок, з яких сочилася вода й час від часу випливали ікони. Ці ікони підбирали люди. Кажуть, що тривалий час з-під землі було чути гул дзвонів.

На місці, де вдалося зупинити палаючу голову, було засновано поселення, яке на честь завершення погоні за головою було назване *Погонею*, а криничку, яка зупинила голову, – *Буневою*. Пізніше до Буневої криниці люди знесли ікони, які випливали з Пшеничницького монастиря, що пішов під землю, та заснували новий монастир у селі Погоня. Поле, на якому існував у Пшеничниках старий монастир, до цих пір носить назву *Підмонастир*. Гора, на якій козаки вдруге наздогнали голову, і в цей час має назву *Чорна* або *Лиса Гора*. На вапняковому роздоріжжі, де вперше наздогнали голову, було засновано поселення, яке отримало назву *Надорожна*. На місці, де козаки зібралися на раду й почали тлумачити, що робити з головою, було засновано велике поселення, яке назвали *Тлумачем*.

Погорілівка, -и; ж.; куток; с. Прутівка Снят. р-ну: Погорилівка (2007, КПС, 26). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *погорилівка* (діал.) ‘місце, випалене пожежею’ (Експ.). Вона вказує на те, що на кутку колись вогнем було спалено декілька садіб.

Погоріла, -ої; ж.; лісова місцина; с. Петрилів Тлум. р-ну: Погоріла (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації дієприкметника *погоріла* ‘яка зазнала дії вогню; згоріла’ (ВТС, 819). Вона вказує на те, що на місцині в давнину була пожежа.

Погоріле¹, -ого; с.; лісове урочище; с. Гута Бог. р-ну: Погоріле (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації дієприкметника *погоріле* ‘яка зазнала дії вогню; згоріла’ (ВТС, 819). Вона вказує на те, що в лісі колись була велика пожежа, після якої з’явилося велике вигоріле місце.

Погоріле², -ого; с.; урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: Погоріле (1995, ТМН, 22); Погоріле (2005, Карпів, 10). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації дієприкметника *погоріле* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі в давнину була пожежа.

Погорілець¹, -льцю; ч.; гора, 1638,7 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн.

р-ну; інша назва – *Середня* (див. далі): Seredna, Pohorilec (1935, МТ Porohy); Seredna, od strony Porohów zwany Pohorylcem (2000, PBWG, 85); Погорілець (2008, НКР, 24); Seredna, Pohorylec (2008, Gorgany, 314); Погорілець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *погорілець* ‘випалене місце; згарище’, ‘вигоріле місце’ (Rudn., 112). Вона вказує на те, що гора в давнину зазнала пожежі, вигоріла.

На думку деяких дослідників, на горах з назвами *Погорілець*, *Погорілий* колись були язичницькі святилища, спалені із запровадженням християнства.

Погорілець², -льцю; ч.; ліси; 1) с. Монастирчани Бог. р-ну: Pohorilec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 91, арк. 24); Pohorilec (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 179, арк. 26); Погорілець (2011, УШ); 2) смт Солотвин Бог. р-ну: Погорілець (2009, Експ.); 3) с. Старуня Бог. р-ну: Погорілець (2011, УШ); 4) між сс. Малий Ключів та Верхній Вербіж Кол. р-ну: Pohorylec (1933, МТ Kutu); 5) с. Пилипи Кол. р-ну: Pohorylec las (1904 (1877), KuK Kutu); Погорілець (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *погорілець* (див. вище). Вони вказують на те, що ліси в давнину зазнали пожежі, вигоріли.

Погорілець³, -льцю; ч.; горби; 1) 483 м; сс. Монастирчани, Маркова Бог. р-ну: Pohorylec (1885, SG, VI, 87); Pohorylec (1906 (1880), KuK N); Pohorylec (1935, МТ N); Погорілець (2005, НМ, 9); Погорілець (2008, УШ); 2) 345 м; с. Пилипи Кол. р-ну: Погорілець (2000, ЕКол., III, 55); Погорілець (2006, КВС, 131). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань лісів (див. вище), які проростають на горбах.

За народними переказами, на горбі в с. Монастирчани колись були стайні, де монахи місцевого монастиря тримали худобу. Їх спалили татари, а згодом на згарищі виріс ліс, який люди називали *Погорільцем*. Від його найменування й пішла назва горба.

Погорілець⁴, -льцю; ч.; поле; с. Пороги Бог. р-ну: Погорілець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апеля-

тива *погорілець* (див. вище). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці вигорілого лісу.

Погорілець⁵, -льця; ч.; куток; с. Пилипи Кол. р-ну: Погорілець (2006, КВС, 131). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Погорілівка, -и; ж.; куток; с. Топорівці Гор. р-ну; вар. *Погорилівка*: Погорилівка (2005, СМТ¹, 57); Погорілівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від дісприкметника *погорілий* 'який зазнав дії вогню; вигорілий' (ВТС, 819). Вона вказує на те, що на кутку колись була велика пожежа, під час якої згоріло декілька хат. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Погорільці¹, -ів; мн.; кутки; **1** с. Вербівці Гор. р-ну: Погорільці (2008, УШ); Погорільці (2012, МП); **2** с. Великий Ключів Кол. р-ну: Погорільці (2006, КГ, 18); **3** с. Березівка Тисм. р-ну: Погорільці (2009, БЛ², 179); Погорільці (2011, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань сімей, родин чи груп людей, майно яких згоріло під час пожежі, пор. п-ще *Погорілець* (СП, 279), апелятив *погорілець* 'людина, яка втратила житло, майно під час пожежі' (ВТС, 819).

За розповідями жителів с. Вербівці, 1930 року вигоріла частина села. Держава видала всім погорільцям страхові виплати, за які вони відбудувалися, покривши свої нові хати бляхою. Усі інші будівлі села були вкриті соломою.

У с. Березівка на кутку селилися люди, хати яких погоріли.

Погорільці², -ів; мн.; поля; **1** с. Великий Ключів Кол. р-ну: Погорільці (2000, ЕКол., III, 38); Погорільці (2006, КГ, 18); Погорільці (2011, УШ); **2** с. Тисменичани Надв. р-ну: Погорільці (1998, Мих., 203). – Назви виникли, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучних групових антропонімів – найменувань родин, які, мабуть, володіли колись полями, пор. п-ще *Погорілець* (див. вище). Можлива також мотивація цих мікротопонімів апелятивом *погорілець* 'ви-

палене місце; згарище', 'вигоріле місце' (Rudn., 112). У такому разі вони вказують на те, що поля облаштовані на місцях колишніх згарищ.

Погорільці³, -ів; мн.; урочище; с. Сопів Кол. р-ну: Погорільці (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись землею в урочищі, пор. п-ще *Погорілець* (див. вище). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *погорільці* (див. вище).

За переказами місцевих жителів, на місці теперішнього урочища було колись село Терів, яке згоріло під час монголо-татарської навали.

Пограбівисько, -а; с.; пасовище; с. Антонівка Тлум. р-ну: Пограбовисько (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пограбовисько* 'місце, де колись розбійники грабували подорожніх', пор. *пограбувати* 'розбійницьким нападом відняти що-небудь у когось, викрасти щось' (ВТС, 819).

Погір, -ора; ч.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Подір*: Погир (2006, КГ, 18); Погир (2011, УШ); Подір (2012, БЛ⁵, 264). – Назва утворена семантичним способом від рум. апелятива *pogor* 'спуск з гори' (Нг., 138). Вона вказує на те, що куток виник на схилі підвищення. Г. Гансьоровський вважає, що *погир* – це 'старий зруб' (РВWCz., 17). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій [ɾ] вимовляється як [d].

Поди, -ів; мн.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Поди (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *під* (діал.) 'рівне узгір'я; верхня рівна частина гори' (Експ.), пор. *під* 'низинне місце; западина' (ВТС, 763), а також гуц. *під* 'горище (над хатою)' (ГГ, 149). Вона вказує на характер поверхні гори.

Підбін, -у; ч.; урочище; с. Монастирчани Бог. р-ну: Подин (2005, НМ, 9); Подин (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *подин*, *подина* (діал.) 'низина; рівне місце в горах' (ВТС, 822),

‘рівне місце, сідловина на схилі гори’ (ГГ, 152), ‘рівне місце в горах, низина’ (МСГГ, 145), ‘яр, долина’ (Нг., 45), ‘місце для копиці’ (ЕСУМ, IV, 387), пор. також рум. *pódina* ‘підлога, долівка, діл, поміст; дошка’ (РУС, 360). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Подо́йна¹, -и; ж.; гори; **1** с. Гута Бог. р-ну: Подина (2011, УШ); **2** с. Кривець Бог. р-ну: Подина (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *подина* (див. вище). Вони вказують на форми гір, які мають на схилах рівні місця, сідловини.

Подо́йна², -и; ж.; урочища, пасовища; **1** с. Кричка Бог. р-ну: Подина (2011, УШ); **2** с. Слобода Кол. р-ну: Подина (2006, КГ, 24). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *подина* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь пасовищ, розташованих на рівних місцях у горах або на сідловинах.

Подиші́р¹, -ору; ч.; урочище; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Подишір (2011, Бойко). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від рум. апелятива *podişuri*, мн. від *podiş* ‘плато, плоскогір’я’ (РУС, 360); у такому разі назва вказує на особливості поверхні урочища; б) семантичним утворенням від апелятива *подишор*, *подушер*, *подішар* (діал.) ‘полиця в будинку, де лежить сир; горище (переважно над хлівом, полиця в хліві); ложе пастуха’, який Г. П. Клепикова вважає типовим карпатизмом, що відноситься до розряду пастушої лексики (Клепикова, 165); у такому разі семантичний сенс мікротопоніма – ‘місцевість, де були ложа пастухів, пастуші колиби’.

Подиші́р², -ору; ч.; потік; бас. Велесниці п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Гаврилівка Надв. р-ну, Нижня Велесниця Кол. р-ну: Подишір (2006, КВС, 112). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Подовж́на, -ої; ж.; поле; с. Остриня Тлум. р-ну: Подовжна (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації

прикметника *подовжна* ‘яка розміщується по довжині, вздовж чого-небудь; довгаста’ (ВТС, 623). Вона вказує на форму та розташування поля вздовж дороги.

Подобжора́, -и; ж.; урочище; с. Матеївці Кол. р-ну: Подожгора (2011, УШ). – Назва утворена способом поєднання в одне лексему прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *подовж* (з синкопою приголосного [в]), який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта уздовж іншого об’єкта, та апелятива *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Пожáрище, -а; с.; поле; с. Антонівка Тлум. р-ну: Пожарище (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пожарище* ‘місце, де була пожежа’ (ВТС, 826). Вона вказує на те, що поле колись облаштовували способом випалювання кущів і дерев.

Пожáрниця¹, -і; ж.; урочища (поля, пасовища); **1** с. Забережжя Бог. р-ну; вар. *Пожєрниця*: Пожерниця, Пожарниця (2011, УШ); **2** с. Кривець Бог. р-ну; вар. *Пожєрниця*: Пожерниця, Пожарниця (2011, УШ); **3** с. Хмелева Гор. р-ну: Пожарниця (2008, УШ); **4** смт Отинія Кол. р-ну; вар. *Пожєрниця*, *Пожєрниця*: Пожерниця (1998, От., 16); Пожерниця (2006, КВС, 116); Пожарниця (2011, УШ); **5** с. П’ядики Кол. р-ну: Пожарниця (2006, КВС, 134); **6** с. Завалля Снят. р-ну: Пожарниця (1997, ІЗ, 18); **7** с. Клубівці Тисм. р-ну: Пожарниця (2005, Карпів, 10); **8** с. Колодівка Тисм. р-ну: Пожарниця (1995, ТМН, 23); Пожарниця (2011, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *пожерниця*, *пожєрниця*, *пожарниця* (діал.) ‘випалене місце’, пор. вол. *пожєрниця* ‘випалене місце на болоті’ (СНГТВ, 74). Вони вказують на те, що в урочищах колись були пожежі або їх розчищали способом випалювання кущів і дерев. Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок.

Пожáрниця², -і; ж.; ліси; **1** с. Княздвір Кол. р-ну: Пожарниця (1985, ІГ, II, 419);

2) між с. Хом'яківка Тисм. р-ну та м. Тисмениця: las Pożarnica (1905 (1877), KuK TT); 3) с. Хотимир Тлум. р-ну; вар. *Пожарниці, Пужерниці*: Пожарниці (говірково Пужерниці) (1960, Кобил., ДІМ, 112); Пожарниця (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *пожарниця* (див. вище). Вони вказують на те, що ліси виростили на випалених місцях. Варіанти назви в с. Хотимир відбивають особливості місцевих говірок.

Піза бєрдом; потік; л. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; с. Красноставці Снят. р-ну: Піза бердом (2003, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *поза*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта за іншим об'єктом, та апелятива *бердо* 'глибоке урвище' (Мар., 216) в орудному відмінку. Вона вказує на місце протікання потоку.

Позагороди, -ів; мн.; куток; с. Устя Снят. р-ну: Позагороди (2012, НПС, 249). – Назва утворена за допомогою префікса *поза*- від апелятива *городи*, мн. від *город* 'ділянка землі при садибі, здебільшого для вирощування овочів' (ВТС, (192). Вона вказує на місце розташування кутка.

Піза мостом; став; с. Красноставці Снят. р-ну: Піза мостом (2003, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *поза* (див. вище) та апелятива *міст* 'споруда для переїзду чи переходу через річку, залізницю, автомагістраль, яр і т. ін.' (ВТС, 532) в орудному відмінку. Вона вказує на місце розташування ставу.

Позитрбн, -а; ч.; мікрорайон м. Івано-Франківська: Позитрон (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування заводу електронних виробів, біля якого розбудувався мікрорайон. В основі ергоніма лежить апелятив *позитрон* (фіз.) 'найлегша елементарна частинка речовини з найменшим позитивним електричним зарядом; "позитивний електрон"' (ВТС, 835).

Покр́ова, -и; ж.; горб; 316 м; сс. Ганнів, Дебеславці Кол. р-ну; вар. *гора Святої Покрови*: Pokrowa (1880, SG, I, 713); Sw. Pokrowa (1904 (1877), KuK Kutu); гора св. Покрови (1929, Крип., ЗІ, 126); Покрова (2012, БЛ⁵, 264). – Назва, очевидно, пов'язана з найменуванням церкви або монастиря *Покрови* Пресвятої Богородиці, що знаходилися колись на горі.

Покўтьсько-Басара́бська Височина́, -ої, -и; ж.; височина; тягнеться від рр. Бистриця й Ворона на території Івано-Франківщини до м. Хотин Чернівецької області: Покутьсько-Басарабська Височина (1982, КС, 165). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *височина* 'підвищена частина суходолу (від 200 до 600 м), що має подекуди рівну, а частіше хвилясту поверхню, розчленовану долинами, балками, ярами' (ВТС, 113), а атрибутивним членом – прикметник *покутьсько-басарабська*, що вказує на розташування орооб'єкта на території *Покуття* й Північної *Басарабії*.

Покўття, -я; с.; історико-етнографічний регіон України, розташований в Івано-Франківській області, охоплює територію сучасних Городенківського, Коломийського, Снятинського, Тлумачького, більшу частину Тисменицького та, частково, Богородчанського й Надвірнянського районів: и о покутее (1395, DM, II, 610); покутьскую землю (1411, Р., 77); Pocutia (1650, КБ); Pokucie (1887, SG, VIII, 550); Покуття (2012, Експ.). – Існує багато версій щодо походження цієї назви. Їх детально проаналізував у своєму дослідженні Д. Г. Бучко (Бучко, 7–8). Однак, зважаючи на той факт, що воно практично зараз є недоступним для більшості дослідників та ономастів, наводимо текст цього аналізу майже дослівно. Згідно з ним, походження назви Покуття залишається остаточно не вирішеним. Запропоноване Я. Головацьким пояснення цієї назви від найменування населеного пункту Кути (на Черемоші), "по місто ... Кути ... по Кути" (Голов., I, 280–281), не може бути, на думку дослідника, прийнятним, оскільки ні в українській, ні в слов'янській топонімії немає аналогічних

утворень, які були б назвами певних регіонів і походили від назв населених пунктів (за допомогою префікса *по-* та суфікса *-ьje*). До того ж ойконім *Кути* фіксується в пам'ятках значно пізніше за макротопонім *Покуття*. Не витримують жодної критики, за твердженнями Д. Г. Бучка, пояснення цієї назви, запропоновані польськими дослідниками А. Бельовським, О. Кольбергом та ін., що це був “останній кут, окраїна Польщі” (Bieł., 654; Kolb., I, 31).

Розкриваючи етимологію назви *Покуття*, дослідники, як зауважує Д. Г. Бучко, найчастіше пов'язують її з “кутом”, який нібито утворює територія між Дністром і Карпатами (Б. В. Кобилянський), між Прутом і Черемошем (Е. М. Мурзаєв, М. Янко), між зближеними тут ріками Дністер і Прут (СНГТ, 446; Янко, 117; Паньків, 103). Подібних “кутів” на карті України чимало, але жоден із них не був названий Покуттям.

М. Л. Худаш схильний виводити цю назву від апелятива “кут”, який, на його думку, у староукраїнській мові означав ‘частину суші на крутому згині ріки або при зливі двох річок; ... на Покутті ... річки Дністер, Прут і Черемош з їхніми притоками утворюють численні своєрідні кути’ (Худ³., 153). М. Клапчук назву Покуття пов'язує з апелятивом “кут”, що означав на цій території певний тип раннього поселення (Клапчук).

Певним кроком, як справедливо зауважує Д. Г. Бучко, до встановлення реальної етимології будь-якого топоніма мусить бути визначення його місця в ряду подібних утворень. Таким для оніма *Покуття* є ряд, який утворюють назви *Поділля*, *Полісся*, *Пониззя* тощо. Подібно, як твірною основою топоніма *Поділля* є лексема *діл* чи *поділ* (пор. д.-р. *подоль* ‘місця, розташовані в долині річки’ (Кочин, 246), укр. *поділ* ‘низько розташована місцевість, низина’), для *Полісся* – відповідно *ліс*, а для *Пониззя* – *низ*, так і твірною основою топоніма Покуття є апелятив *кут*. Лексема *кут* в українській мові означає ‘простір землі в куті, утвореному при злитті двох рік’ (Грінч., II, 382). Е. М. Мурзаєв наводить ще такі значення географічного терміна *кут*: 1) ‘виступаюча гора, або віднога гори’; 2) ‘хутір’; 3) ‘тип поселення,

де будувалася біднота’; 4) (на Дону) ‘півострів, який помітно вдається в ріку; хутір; частина поселення; станиця, яка формувалася в процесі росту населеного пункту’; 5) (у Костромській області, в минулому) ‘священне місце, огорожена молільня в лісі’; 6) (у Воронезькій області) ‘ліс у закрутах (колінах) ріки’ (СНГТ, 322).

При вивченні географічного середовища Покуття, а також при експедиційному дослідженні топонімії цього краю Д. Г. Бучко відзначив велику кількість згинів, закрутів, які роблять тут русла Дністра й Пруту. У цих закрутах у минулому росли ліси. Тут існували ідеальні умови для виникнення давніх поселень.

Суфікс **-bj(e)*, який дослідник виділяє в топонімах *Поділля*, *Полісся*, *Пониззя*, має значення збірності, пор.: *дуб'я* ‘збірн. до дуб’ (СУМ, II, 311), діал. *луб'є* ‘збірн. до луб’ (Онишк., I. 418). Те ж значення частково зберігається й у виділених географічних назвах, а префікс *по-* відбиває просторове значення, пор.: д.-р. *побожье* ‘місцевість понад Південним Бугом’, *подесьньє* ‘область понад Десною’ (ЕСЛНПР, 102–103).

Таким чином, у назві *Покуття* афікси *по-* та **-bj(e)* теж вказують на збірність та просторовість. Якщо назва *Поділля* первісно означала ‘низинну місцевість, пересічену долами’, *Полісся* – ‘рівнинну місцевість, пересічену лісами та болотами’, *Пониззя* – ‘місцевість, що знаходиться нижче іншої, гористої’ (пор. д.-р. *понизье* ‘територія по середній течії Дністра та притоках Ушиці, Смотричу, Збруча й Серету’ (ЕСЛНПР, 107), то назва *Покуття* первісно означала ‘місцевість коло (вздовж) *кутів* Дністра і Пруту’. Отже, топонім Покуття, як вважає Д. Г. Бучко, утворився префіксально-суфіксальним способом від апелятива *кут* з одним чи кількома названими вище значеннями за допомогою префікса *по-* та суфікса **-bj(e)* (Бучко, 8).

Таке трактування походження цієї назви є, на нашу думку, досить переконливим.

Піле-Бійкове, -я, -ого; с.; поляна; с. Гута Бог. р-ну: Поле-Бойкове (2006, ГСК, 258). – Назва утворена способом лексикалі-

зації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* 'безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви' (ВТС, 846), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Бойкове*, що вказує на належність поляни в давнину *Бойкові*, пор. п-ще *Бойко* (СП, 51).

Пі́ле Чуде́с, -я, -ес; с.; кутки; **1**) м. Городенка: Поле Чудес (2011, Експ.); **2**) м. Коломия: Поле Чудес (2009, Експ.); **3**) м. Тисмениця: Поле Чудес (2011, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації найменування однозвучної телевізійної гри. Вони мають переносне, конотативне значення. Так, у містах Коломії й Тисмениці вони вказують на місця, де розміщені найбагатші та найбільші приватні будинки, у місті Городенка – на болотистий характер ґрунту кутка, де виникає багато проблем.

Полі́гна, -и; ж.; поле; с. Буківна Тлум. р-ну: Полегна (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені жінки, яка володіла колись полем і проживала біля нього, пор. особове ім'я *Полегна* < *Пелагея* (Експ.).

Полі́нка¹, -и; ж.; урочище; с. Корнів Гор. р-ну; вар. *Полинка*: Поленка (2008, УШ); Полинка (2009, ГСС, 13). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поленка*, *полюнка* (розм.) 'гірська рівнина; пасовище' (Мар., 244), 'полянка' (Експ.).

Полі́нка², -и; ж.; куток; с. Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Полюнка*: Полюнка (2006, КГ, 20); Поленка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поленка*, *полюнка* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Полі́к¹, -а; ч.; кол. хутір, нал. до с. Грабовець Бог. р-ну, тепер його частина: Połyk (1887, SG, VIII, 735); Połyk (1910, ZSO, 49); Połyk (1935, MT N); Полик (1947, АТП, 499); Полик (1961, ІФ АТП¹, 81); Полик (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко трактує її як утворення семантичним способом від апелятива *полик* 'місця, які заливаються весняними водами' (Бучко, 102). О. І. Михальчук вважає, що така аргументація є недостатньо вмотивова-

ною з огляду на фізично-географічні особливості місцевості, на якій виник хутір. Ураховуючи те, що апелятив *полик* засвідчений у південно-західному наріччі зі значенням 'знак, символ, сигнал' (Желех., 689), вона припускає, що первісно назва могла означати 'місцевість, позначена певним знаком (символом), ознакою' або ж 'місце, звідки подавався сигнал про небезпеку' (Мих., 84). Однак точно встановити, якими насправді були мотиваційні зв'язки цієї назви, тепер практично неможливо.

Полі́к², -а; ч.; кутки; **1**) с. Камінне Надв. р-ну: Полик (1998, Мих., 204); Полик (2010, Експ.); **2**) с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Полик (1998, Мих., 204); Полик (2010, Експ.); **3**) тепер поле; с. Цуцилів Надв. р-ну: Połyk (1855, AKKGL, Bl. 44); Połyk (1880, VOV, 355); Połyk (1887, SG, VIII, 735); Połyk (1910, ZSO, 28); Połyk (1935, MT N); Полик (1998, Мих., 204); Полик (2001, Проц., 80). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *полик* (див. вище).

Поли́ку¹, -ів; мн.; урочища (поля); **1**) с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Полики (2000, ЕКол., III, 55); Полики (2006, КГ, 19); **2**) с. Спас Кол. р-ну: Полики (2006, КВС 156); Полики (2011, УШ); **3**) с. Джурів Снят. р-ну: Полики (2008, УШ); Полики (2012, НПС, 98). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *полик* (див. вище).

Поли́ку², -ів; мн.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Полики (2006, КВС 156). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Поли́ку³, -ів; мн.; горб; с. Джурів Снят. р-ну: Полики (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому височіє горб.

Поліго́н, -у; ч.; луг; с. Сороки Гор. р-ну: Полігон (2012, БЛ², 264). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *полігон* 'ділянка місцевості, обладнана спеціальними допоміжними спорудами та приладами для проведення навчальної, перев.

артилерійської стрільби, а також для випробовування різних видів озброєння' (ВТС, 848). Вона вказує на те, що луг у 1940–1941 рр. був майданчиком, на якому проводили навчальні стрільби та бомбометання льотчики авіачастини, що базувалися в сусідньому с. Чернятин.

Полімське, -ого; с.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну: Полімське (1998, Мих., 204). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. *Полімський*), навколо якого розкинулося урочище. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Полімський¹, -ого; ч.; потік; л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 23 км, площа басейну – 24,8 км²; м. Надвірна, сс. Лісна Тарновиця, Перерісль, Волосів Гаврилівка Надв. р-ну, Виноград, Ворона Кол. р-ну; інша назва – *Ворониця* (див. вище): Polimski (1880, KuK S); Polimski (1906 (1880), KuK N); Polimski (Woronica) (1932, MT S); Polimski (Woronica) (1935, MT N); Полімський (1985, АСЗ, II, 681); Ворониця (2000, ЕКол., III, 224); Ворониця (2006, КВС, 24); Полімський (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *полімський* 'який витікає з урочища *Поломи* (див. далі)'.

Полімський², -ого; ч.; ліс; с. Цуцилів Надв. р-ну: Полімський (1998, Мих., 204). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинувся ліс.

Поліна¹, -и; ж.; урочища (поляни, пасовища, поля); **1** с. Гута Бог. р-ну: Поліна (2011, УШ); **2** с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Поліна (2011, УШ); **3** с. Воскресинці Кол. р-ну: Поліна (2012, БЛ⁵, 264); **4** с. Марківка Кол. р-ну: Поліна (2012, БЛ⁵, 264); **5** с. Рунгури Кол. р-ну: Поліна (2012, БЛ⁵, 264); **6** с. Середній Майдан Надв. р-ну: Поліна (1998, Мих., 204); **7** с. Фитьків Надв. р-ну: Поліна (1998, Мих., 204); **8** с. Цуцилів Надв. р-ну: Поліна (1998, Мих., 204); **9** с. Видинів Снят. р-ну: Polina (1906 (1876),

KuK Sn.); Поліна (2012, БЛ⁵, 264); **10** с. Клубівці Тисм. р-ну: Поліна (1995, ТМН, 21); **11** с. Рошнів Тисм. р-ну: Поліна (2011, Експ.); **12** с. Сілець Тисм. р-ну: Поліна (2002, СНЧ, 45); **13** с. Кутище Тлум. р-ну: Поліна (2012, БЛ⁵, 264). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *поліна* (діал.) 'галявина, поляна', пор. ст.-укр. *полѣна*, *полена* 'поляна' (ССУМ, II, 188).

Поліна², -и; ж.; ліс; с. Раковець Гор. р-ну: Поліна (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поліна* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс виріс на місці колишньої поляни.

Поліна³, -и; ж.; кутки; **1** с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Поліна (2000, ЕКол., III, 26); Поліна (2006, КВС, 11); Поліна (2011, УШ); **2** с. Великий Ключів Кол. р-ну: Поліна (2000, ЕКол., III, 38); Поліна (2006, КГ, 18); Поліна (2012, БЛ⁵, 264); **3** с. Цуцилів Надв. р-ну: Поліна (1998, Мих., 204); Поліна (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *поліна* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на колишніх полянах.

Полін Заруб, -ого, -у; ч.; ліс; с. Антонівка Тлум. р-ну: Полін Заруб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *заруб* 'ділянка лісу, позначена зарубками' (Експ.), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Полін*, що вказує на належність ділянки лісу в давнину *Полі*, пор. особове ім'я *Поля* < *Поліна* (СУІ, 301).

Поліни¹, -ін; ж.; хутір; с. Долина Тлум. р-ну: Поліни (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *поліна* (див. вище). Вона вказує на виникнення хутора на колишніх полянах.

Поліни², -ін; ж.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Поліни (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *поліна* (див. вище). Вона вказує на виникнення кутка на колишніх полянах.

Полінку¹, -ок; мн.; куток; с. Ворона Кол. р-ну: Полінки (2012, БЛ⁵, 264). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації

апелятива *полінка* (розм. – *пол'инка*), дем. від *поліна* (див. вище). Вона вказує на виникнення кутка на колишніх полянках.

Полінку², -ок; мн.; урочища; **1**) с. Раківчик Кол. р-ну: Полінки (2006, КВС, 128); **2**) с. Добротів Надв. р-ну: Полінки (2004, ДІС, 10). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *полінка* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь урочищ.

Полінку³, -ок; мн.; поля; **1**) с. Молодків Надв. р-ну: Полінки (1998, Мих., 204); **2**) с. Парище Надв. р-ну: Полінки (1998, Мих., 204); **3**) с. Сілець Тисм. р-ну: Полінки (2012, БЛ⁵, 264). – Назва утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *полінка* (див. вище). Вони вказують на облаштування полів на місці колишніх полянок.

Поліціянтів, -ового; ч.; підвищення, берег; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Поліціянтів (1998, Мих., 204). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Поліціант*, пор. п-сько *Поліціант* (Експ.) < *поліціант* (розм.) 'поліцай'.

Половік, -а; ч.; поле; с. Грабовець Бог. р-ну; давня назва – *Половики*: *Połowiki* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 4, арк. 27); *Половик* (2011, УШ). – Давня назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій могло належати колись поле, пор. п-ще *Половик* (СП, 283). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *половик* (орн.) 'різновид яструба; звичайний боривітер; шуліка' (ЕСУМ, IV, 497). Мотивуючою ознакою назви поля в такому разі було те, що ці птахи постійно літали над полем. Сучасне його найменування є сингулярною формою давньої назви.

Половинку¹, -ок; мн.; поле; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Половинки (2012, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *половинка*, дем. від *половина* 'одна з двох рівних частин чого-небудь' (ВТС, 650). Вона вказує на те, що поле колись було розділене на дві рівні частини.

Поло́ге, -ого; с.; урочище (поле); с. Жукотин Кол. р-ну: *Połohé* (1933, МТ К). – Назва

утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *пологе* 'яке знижується поступово, не стрімко; спадисте' (ВТС, 850). Вона вказує на рельєф поля.

Поло́ги¹, -ів; мн.; урочище; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: *Połogi* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 219, арк. 110); *Połogi* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 32, арк. 122); *Połogi* (1906 (1876), КуК К); *Połogi* (1933, МТ К); *Пологи* (2000, ЕКол., III, 26); *Пологи* (2006, МРС, 71). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пологи* 'низинна рівнина на лівому березі ріки' (Мар., 243), 'степова рівнина, низовина, що полого, поступово спускається до берега річки' (ВТС, 850), 'рівнина' (Експ.). Вона вказує на рельєф урочища.

Поло́ги², -ів; мн.; куток; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: *Пологи* (2006, КВС, 11). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Полонінська, -ої; ж.; криничка; с. Малий Ключів Кол. р-ну: *Полонинська* (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *полонинська* 'яка міститься, знаходиться на *полонині*'.

Побломи¹, -ів; мн.; лісове урочище; с. Перерісль Надв. р-ну; вар. *Полуми*: *Полуми* (1998, Мих., 204); *Поломи* (2009, ППН, 18). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *полом* 'залом; дерева, повалені вітром, бурєю' (Експ.), 'повалені бурєю дерева' (СНГТБ, 75). Вона вказує на характер місцевості урочища в давнину. Варіант назви з'явився під впливом польської мови.

Побломи², -ів; мн.; урочища (поля, пасовище); **1**) с. Волосів Надв. р-ну: *Поломи* (1998, Мих., 204); **2**) с. Назавизів Надв. р-ну: *Поломи* (1998, Мих., 204). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *полом* (див. вище). Вони вказують на те, що поля й пасовища виникли на місцевостях, де колись були повалені дерева.

Побломи³, -ів; мн.; куток; с. Волосів Надв. р-ну: *Поломи* (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного

мікротопоніма – найменування поля (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Поблѣми⁴, -ів; мн.; поле; с. Волосів Надв. р-ну: Поломи (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинулося поле.

Поблѣна, -и; ж.; урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Полон (1997, Павл., 8). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *полон*, що є діалектним фонетичним варіантом від *полон* (< псл. **polnъ*) ‘чисте, вільне для пасовища чи сінокоси місце’ (СНГТ, 451). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Полонівський, -ого; ч.; кол. хутір, об’єдн. із с. Діброва Тлум. р-ну: Полонівський (1947, АТП, 518); Полонівський (1961, ІФ АТП¹, 81). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка заснувала хутір; б) посесивним утворенням на *-івськ(ий)* від антропоніма *Полон*, що походить, імовірно, від чол. особового імені *Аполлон* (ПЗУ, 460).

Полубічок, -чку; ч.; берег, підвищення; с. Добротів Надв. р-ну: Полубічок (1998, Мих., 204). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *полубічок* (перен.) ‘берег округлої форми’ (Мих., 40). Вона вказує на форму підвищення.

Полупи, -ів; мн.; кол. хутір, об’єдн. із с. Волосів Надв. р-ну: Полупи (1947, АТП, 509); Полупи (1961, ІФ АТП¹, 81). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала хутір, пор. похідні п-ща *Полупко*, *Полупка* (Богдан, 230).

Поблѣна, -ої; ж.; урочище; с. Рошнів Тисм. р-ну: Польна (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *поблѣна* ‘польова; яка знаходиться, міститься на полі’ (Експ.).

Польська, -ої; ж.; куток; с. Загайпіль Кол. р-ну: Польська (2006, КВС, 51); Польська (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопо-

німа – найменування вулиці, що є на кутку. В основі мікротопоніма лежить прикметник *польська* ‘на якій проживають поляки; яку облаштували поляки’.

Польська Вулиця, -ої, -ї; ж.; куток; с. Княждвір Кол. р-ну: Польська Вулиця (2006, КВС, 64). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вулиця* ‘два ряди будинків із проїздом, проходом між ними’ (ВТС, 166), пор. також гуц. *вулиця* ‘артерія комунікаційна, якою можна їхати возом і прогнати більше маржини’ (Шух., I, 102), а атрибутивним членом – прикметник *польська*, що вказує на проживання на кутку в давнину польських родин.

Польська Резиденція, -ої, -ї; ж.; куток; с. Волосів Надв. р-ну: Польська Резиденція (1998, Мих., 204); Польська Резиденція (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування будинку польського священика, навколо якого розкинувся куток, пор. *польська резиденція* (діал.) ‘будинок католицького (польського) священика’ (Мих., 87).

Польське, -ого; с.; поле; с. Хмелева Гор. р-ну: Польське (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *польське* ‘яке належало колись полякам’.

Польський Дім, -ого, дому; ч.; куток; с. Будзин Тлум. р-ну: Польський Дім (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування будинку, в якому жили колись поляки й навколо якого розкинувся куток.

Польський Кут, -ого, -а; ч.; кутки; 1) с. Будилів Снят. р-ну: Польський Кут (2012, БЛ⁵, 264); 2) с. Устя Снят. р-ну: Польський Кут (2012, НПС, 249). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорними компонентами є апелятив *кут* ‘частина населеного пункту’ (Експ.), а атрибутивними членами – прикметник *польський*, що вказує на проживання на кутках у довоєнний період *поляків*.

Польський Цвѣнтар, -ого, -ю; ч.; лісове урочище; с. Парище Надв. р-ну: Польський

Цвинтар (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування розміщеного в урочищі старого кладовища, де колись хоронили поляків.

Поля́на¹, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Хмелева Гор. р-ну: Polana (1880, KuK JCz.); Polana (1900, SGG, 211). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поляна* ‘невеликий луг, звичайно на узліссі або серед лісу; галявина’ (ВТС, 853). Вона вказує на місце виникнення фільварку.

Поля́на², -и; ж.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Polana (1904 (1877), KuK Kutu); Polana (1933, MT Kutu); Польина (2006, КГ, 23); Поляна (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поляна* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Поля́на³, -и; ж.; горб; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Поляна (2007, ДІГД, 87). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поляна* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні горба.

Поля́ни, -ян; мн.; кол. хутір, об’єдн. із с. Делева Тлум. р-ну; давні назви – *На Полянах*, *Поляна*: Na Polanach (1900, SGG, 699); Поляна (1914, ШКЄС, 216); Polany (1934, SDW, № 24, s. 297); Поляни (1947, АТП, 518), Поляни (1961, ІФ АТП¹, 81). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *на* (див. вище) та апелятива *поляни*, мн. від *поляна* (див. вище), у місцевому відмінку. Вона вказує на місце виникнення хутора. Сучасне його найменування є семантичним утворенням від названого вище апелятива.

Поля́нка¹, -и; ж.; куток; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Полянка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *полянка*, дем. від *поляна* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Поля́нка², -и; ж.; урочище; с. Тростянець Снят. р-ну: Полянка (2003, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *полянка* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Поля́нкú, -ок; мн.; кутки; **1**) с. с. Луквиця Бог. р-ну: Polenki (1935, MT PoroHy); **2**) с. Манява Бог. р-ну: Polenki (1935, MT PoroHy). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *полянка* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Поля́нчин Бе́рег, -ого, -у; ч.; горб; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Польинчин Берег*: Полянчин Берег (УШ, 2011); Польинчин Берег (2012, БЛ⁴, 203); Полянчин Берег (2012, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* ‘зарослий лісом горб’ (ЕСУМ, 170), ‘підвищення; гора; стік гори’ (Нг., 32), а атрибутивним членом – прикметник *Полянчин*, що вказує на належність горба в давнину *Полянці*, пор. п-ще *Полянко* (СП, 283). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Помі́рки¹, -ів; мн.; урочища (поля, пасовища); **1**) с. Грабовець Бог. р-ну: Pomirarki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 10, арк. 44); Pomirarki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 14, арк. 70); Помірки (2011, УШ); **2**) с. Дзвиняч Бог. р-ну: Помірки (2011, УШ); **3**) с. Нивочин Бог. р-ну: Помірки (2011, УШ); **4**) с. Похівка Бог. р-ну: Помірки (2011, УШ); **5**) с. Колінки Гор. р-ну; вар. *Помнярки*: Помірки, Помнярки (2012, Експ.); **6**) с. Котиківка Гор. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **7**) кол. с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: Помірки (1975, АСЗ, I, 717); **8**) с. Ворона Кол. р-ну: Помірки (2006, КВС, 24); **9**) с. Корнич Кол. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **10**) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Pomirarki (1933, MT Kutu); **11**) с. Підгайчики Кол. р-ну: Pomirarki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 285, арк. 26); Помірки (2006, КВС, 126); **12**) с. Раківчик Кол. р-ну: Pomirarki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 69, арк. 26); Pomirarki (1906 (1876), KuK K); Pomirarki (1933, MT K); Помірки (2006, КВС, 138); **13**) с. Камінне Надв. р-ну: Помірки (1982, АПП, 61); Помірки (1998, Мих., 204); **14**) с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Pomirarki (1855, АККGL, Bl. 48); Помірки (1998, Мих., 204); **15**) с. Молодків Надв. р-ну: Помірки (1998, Мих., 204); **16**) с. Ви-

динів Снят. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **17**) с. Джурів Снят. р-ну: Помірки (2011, УШ); **18**) с. Завалля Снят. р-ну: Помірки (1997, ІЗ, 18); **19**) с. Кулачківці Снят. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **20**) с. Попельники Снят. р-ну: Pomirki (1933, MT Sn.); Помірки (2012, НПС, 176); **21**) с. Рудники Снят. р-ну: Помірки (2011, УШ); **22**) м. Снятин: Помірки (2012, НПС, 22); **23**) с. Тучапи Снят. р-ну: Помірки (2011, УШ); **24**) с. Березівка Тисм. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **25**) с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Помірки (2008, РДХ, 356); **26**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Помірки (1995, ТМН, 22); Помірки (2005, Карпів, 10); **27**) смт Лисець Тисм. р-ну: Pomirki (1932, MT S); **28**) с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **29**) с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **30**) с. Стриганці Тисм. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **31**) с. Угринів Тисм. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **32**) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Помірки (2012, Експ.); **33**) с. Ямниця Тисм. р-ну: Pomirki (1932, MT S); Помірки (2011, Експ.); **34**) с. Буківна Тлум. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **35**) с. Грушка Тлум. р-ну: Помірки (1975, АСЗ, I, 900). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *помірок* (із широким спектром значень): ‘шмат городу, поля, що є додатковим наділом; прирізок’ (ВТС, 856), ‘низина біля річки’ (СНГТВ, 75), ‘присадибна земля, яка щороку засівається; вимір землі’ (Грінч., III, 297), ‘міра землі (смуга землі) шириною 2 м; ділянка; поперечно орані смуги землі в місцях з’єднання наділів’ (Онишк., II, 110), пор. пол. *potiar* ‘обмір, вимір’ (ПРС, 436). Якими конкретно були мотиваційні ознаки для кожного з названих тут об’єктів, встановити тепер у більшості випадків неможливо. Форма *Помнярки* з’явилася під впливом польської мови та відбиває особливості місцевих говірок.

Помірки², -ів; мн.; ліси; **1**) с. Колінки Гор. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **2**) с. Виноград Кол. р-ну: Помірки (2011, УШ); **3**) с. Камінне Надв. р-ну: Помірки (1998, Мих., 204); **4**) с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Помірки (1998, Мих., 204). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апеля-

тива *помірок* (див. вище). Вона вказує на те, що ліси в давнину були розподілені на шматки, очевидно, для продажу.

Помірки³, -ів; мн.; кол. хутір, нал. до с. Семаківці Гор. р-ну: Pomirki (1934, SDW, № 21, s. 221); Pomirki (1938, SDW, № 5, s. 73). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *помірок* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення хутора.

Помірки⁴, -ів; мн.; кутки; **1**) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **2**) Ворона Кол. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **3**) с. Княждвір Кол. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **4**) с. Підгайчики Кол. р-ну: Помірки (2006, КВС, 126); **5**) с. Семаківці Кол. р-ну: Помірки (2006, КВС, 142); **6**) с. Красноставці Снят. р-ну: Помірки (2012, БЛ⁵, 264); **7**) с. Рудники Снят. р-ну: Помірки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *помірок* (див. вище). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Помірки⁵, -ів; мн.; потік л. Пруту л. Дунаю; с. Семаківці Кол. р-ну: Помірки (2006, КВС, 142). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), з якого витікає потік.

Помірок¹, -рку; ч.; поля; **1**) с. Виноград Кол. р-ну: Помірок (2011, УШ); **2**) Хом’яківка Тисм. р-ну: Помірок (2012, БЛ⁵, 264); **3**) с. Буківна Тлум. р-ну: Помірок (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *помірок* (див. вище). Вони вказують на те, що поля колись були розділені між мешканцями села або були додатковими наділами для селян.

Помірок², -рка; ч.; кутки; **1**) с. Слобода Кол. р-ну: Помірок (2006, КГ, 24); Помірок (2006, КВС, 147); Помірок (2011, УШ); **2**) с. Парище Надв. р-ну: Помірок (2009, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *помірок* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, які колись були додатковими наділами для селян.

Понад ріку; пасовище; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Понад ріку (2012, БЛ⁵, 264). – На-

зва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *понад*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта вище від іншого об'єкта, та апелятива *ріка* 'водний потік, що живиться із джерела або стоком атмосферних опадів і тече по видовжених зниженнях рельєфу від верхів'я до гирла' (ВТС, 1036) у знахідному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Понад став, урочище; м. Снятин: Понад став (2012, НПС, 27). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *понад* (див. вище) та апелятива *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185) у знахідному відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Поні́кла, -ої; ж.; гора; с. Чортовець Гор. р-ну; вар. *Пониква*: Ponikwa (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 125, арк. 57); Ponegła (1906 (1876), KuK K); Ponekła (1933, МТ К); Пониква (2007, ССЧ, 29). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути утворена способом субстантивзації та онімізації дієприкметника *поникла* (розм. – *пониква*) зі значенням 'на якій є місця, де просочується вода в землю, чи потік, який пропадає під землю, у bagno', пор. давній географічний номенклатурний термін **поникъ* 'потік, що пропадає під землю, у bagno; місце, де вода просочується в землю' (ПГФ, 219). Таке трактування походження ороніма є цілком імовірним, оскільки в цій місцевості є чимало карстових порожнин та болотистих місць, у які може пропадати вода. Можливо також, що він мотивований цим же дієприкметником зі значенням 'похилена; яка має похмурий вигляд' (ВТС, 862). У такій разі він вказує на форму гори та зовнішні враження від неї.

Попелів, -ева; ч.; село; Тлум. р-н; нал. до Палагицької с/р; віддаль до Тлумача – 5 км, до Івано-Франківська – 33 км: *Попелєвъ (подли попелева, 1419, Р., 90–91); pole Popielów

(1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 109, арк. 24); Popielów (1900, SGG, 699); Popielów (1926, МТ Т); Попелів (1947, АТП, 518); Попелів (2009, ІФ АТП⁷, 172). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* (< *-ovъ*) від антропоніма *Попел* чи *Попель*, пор. давня особова назва *Попель* (Мор., 154), ст.-п. *Popiel* (SSNO, IV, 328), ч. *Popel* (Sv., 290), п-ще *Попель* (Редько, II, 848).

Попельники, -ів; мн.; село; Снят р-н; с/р; віддаль до Снятина – 25 км, до Івано-Франківська – 90 км: Popielniki (1497, ЛЦДІА (у м. Києві), ф. 1, опр. 1, спр. 5, л. 383); Popielnyk(i) (1514, MRPS, IV/I, 132); Popielniki (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Popielniki (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Popielniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 11, спр. 104); Popielniki (1887, SG, VIII, 787); Попельники (1947, АТП, 506); Попельники (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Назва неоднозначна щодо походження, а тому дослідники трактують її по-різному. Так, М. Л. Худаш пояснює її як результат трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала село, наводячи при цьому п-ще *Попельнюк*, яке, на його думку, походить від *Попельник* (Худ.¹, 278). Д. Г. Бучко, окрім такої етимології назви села, розглядає її як семантичне утворення від апелятива **попельники* 'люди, які виробляли попіл' (Бучко, 102). Існує також версія, згідно з якою цей ойконім мотивований апелятивом **попельники* зі значенням 'люди, які працювали на випалюванні лісів для підготовки територій під сільськогосподарські угіддя'.

За народним переказом, колись на території нинішнього села стояла фортеця, яку доценту спалили турки й татари. Від неї залишився лише попіл. Тому село, яке виникло на цьому місці, назвали Попельнею. Згодом ця назва була трансформована в *Попельники*. За іншою народною версією, село виникло на межі між лісом та полями, які тягнулися до гирла Черемошу. У народі це місце звалось *попільне*, тобто розміщене на полях. Тому й село, яке було тут започатковане, назвали *Попільне*. Згодом ця назва перетворилася в *Попільники*, а з часом – у *Попельники*.

Попельницьке¹, -ого; с.; поля; 1) с. Вовчківці Снят. р-ну: Попельницьке (2011, УШ); 2) с. Рожневі Поля Снят. р-ну: Попельницьке (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *попельницьке* 'яке належало колись громаді с. *Попельники* (див. вище) або окремим його жителям'.

Попельницьке², -ого; с.; кутки; 1) с. Зібранівка Снят. р-ну: Попельницьке (2008, Близнюк, 11); Попельницьке (2010, УШ); 2) с. Шевченкове Снят. р-ну: Попельницьке (2012, НПС, 278). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *попельницьке* 'яке заснували, на якому жили, яким володіли вихідці із с. *Попельники* (див. вище)'.

Поперечина, -и; ж.; куток (вулиця); с. Колінці Тлум. р-ну: Popereczyna (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 42, арк. 8); Поперечина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поперечина* 'вулиця, прокладена впоперек села' (Експ.).

Поперечки, -ок; мн.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну: Поперечки (2006, Гач., 9); Поперечки (2011, УШ); Поперечки (2012, БЛ⁵, 264). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *поперечка* 'круча; схил підвищення, що ореться впоперек; поперечно ораний схил' (СНГТК, 157).

Поперечне, -ого; с.; поля; 1) с. Русів Снят. р-ну: Поперечне (2012, БЛ⁵, 264); 2) с. Острина Тлум. р-ну: Поперечне (2012, БЛ⁵, 264). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *поперечне* 'розташоване впоперек чого-небудь' (ВТС, 869), тут – впоперек схилів.

Поперечний, -ого; ч.; потік; пр. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 7 км; с. Спас Кол. р-ну: Поперечний (1995, НПК, 66); Поперечний (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *поперечний* 'який тече впоперек села', пор. *поперечний* 'який рухається в напрямі поперек чого-небудь' (ВТС, 869). Вона вказує на напрям течії потоку.

Поперечні Гони, -их, -ів; мн.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Поперечні Гони (2012,

Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гони*, мн. від *гін* 'смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів' (ВТС, 182, 191), а атрибутивним членом – прикметник *поперечні* (див. вище), що вказує на спосіб розташування поля щодо інших подібних об'єктів.

Попик, -у; ч.; горб; с. Спас Кол. р-ну: Papek (1933, МТ Kuty); Попик (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *попик*, дем. від *пін* 'духовне звання у православній церкві, середнє між єпископом і дияконом; служитель релігійного культу, який має це звання й здійснює богослужіння' (ВТС, 789). Вона вказує на належність землі на горбі в давнину священикові невеликого зросту. Можлива також мотивація цього ороніма антропонімом *Попик*, пор. відоме на Коломийщині п-ще *Попик* (ТД КР, 106).

Попів Верх, -ового, -у; ч.; горб; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Попів Верх (2006, КГ, 20); Попів Верх (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* 'гора; вершина гори' (Мар., 219), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *попів*, що вказує на належність горба в минулому *попові* (див. вище).

Попів Горб, -ового, -а; ч.; урочище (горб, підвищення); с. Дебеславці Кол. р-ну: Попів горб (2006, КВС, 44); Попів Горб (2007, ЕКол., V, 19). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *попів*, що вказує на належність урочища (підвищення) у давнину *попові* (див. вище).

Попів Звір, -ового, звору; ч.; ліс; с. Росільна Бог. р-ну; інша назва – *Ксьондзів Яр* (див. вище): Попів Звір, або Ксьондзів Яр (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення,

у якому опорним компонентом є апелятив *звір* 'долина потоку чи ріки в горах; міжгір'я, ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля' (ГГ, 81; Нг., 53), а атрибутивним членом – прикметник *попів*, що вказує на належність лісу в давнину *попові* (див. вище).

За народними переказами, ліс названий так тому, що в ньому, у долині потоку, у зворі, отець (піп) Іван Коритко зібрав 1648 року з місцевих добровольців велике селянське військо, яке брало участь спільно із загонами Семена Височана в штурмі Пнівського замку.

Попівка¹, -и; ж.; куток; с. Вікно Гор. р-ну: Попівка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *попівка* (діал.) 'попова садиба, попів масток' (Експ.). Вона вказує на те, що на кутку є чи була резиденція священників.

Попівка², -и; ж.; джерело; с. Коршів Кол. р-ну: Попівка (2010, Досин, 22). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного, але не засвідченого тепер мікротопоніма – найменування урочища, у якому пробивається джерело. В основі мікротопоніма лежить апелятив *попівка* (див. вище).

Попів Клин, -ового, -у; ч.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Попів Клин (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* 'частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за родом посіву тощо)' (ВТС, 433), а атрибутивним членом – прикметник *попів*, що вказує на належність поля в давнину *попові* (див. вище).

Попів Кут¹, -ого, -а; ч.; кол. присілок; нал. до с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Rorow kanth (1437, AGZ, XII, 27). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина якої-небудь території, місцевості' (СУМ, IV, 417), 'частина села' (Експ.), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *попів*, що вказує на проживання на кутку в давнину *попа* (див. вище) та на належність тут йому землі.

Попів Кут², -ого, -а; ч.; ліс; с. Делева Тлум. р-ну: Попів Кут (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* зі значенням 'частина якої-небудь території, місцевості' (СУМ, IV, 417), а атрибутивним членом – прикметник *попів*, що вказує на належність лісу в давнину *попові* (див. вище).

Попів Лаз, -ого, -у; ч.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Попів Лаз (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'лісова поляна' (Лісняк, 361), 'викорчувана ділянка лісу, призначена під пасовисько або під поле' (ССУМ, I, 537), 'сіножать, лука; пасовище' (ГГ, 109), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *попів*, що вказує на належність урочища в давнину *попові* (див. вище).

Попівська, -ої; ж.; нива; с. Кутище Тлум. р-ну: Попівська (2012, БЛ⁵, 264). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *попівська* 'належна попові' (ВТС, 870).

Попівська Доліна, -ої, -и; ж.; пасовище; с. Сороки Гор. р-ну: Попівська Долина (2012, БЛ⁵, 264). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), 'низина' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *попівська* (див. вище), що вказує на належність пасовища в давнину *попові*.

Попівське, -ого; с.; поля; **1**) с. Грабовець Бог. р-ну: Попівське (2011, УШ); **2**) с. Молодятин Кол. р-ну: Попівське (2008, БГ, 14); **3**) с. Діброва Тлум. р-ну: Попівське (2012, БЛ⁵, 264). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *попівське* (див. вище). Вони вказують на належність полів у давнину попам.

Попів Хрест, -ового, -а; ч.; урочище; с. Михальче Гор. р-ну: Попів Хрест (2008,

УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного реалоніма – найменування *хреста*, поставленого колись в урочищі *попом*.

Попівці, -ів; мн.; куток; с. Побережжя Тисм. р-ну: Попівці (2011, УШ); Попівці (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *попівці* ‘піддані *попа*’ (Худ.², 298), ‘родина *попа*’ (Експ.). Вона вказує на належність людей, які започаткували куток.

Попівщина, -и; ж.; поле; с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Попівщина (2008, РДХ, 356). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *попівщина* ‘маєток, садиба *попа*’ (ВТС, 870).

Попід ліс; пасовище; с. Репужинці Гор. р-ну: Попід ліс (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *попід*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта нижче від іншого об’єкта, та апелятива *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491) у знахідному відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

Попова, -ої; ж.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Попова (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *попова* ‘яка належить чи належала *попу*’ (Експ.).

Попова Горá, -ої, -и; ж.; гора; с. Княздівір Кол. р-ну: Ророва Góra (1932, RBW, II, 146); Попова Гора (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *попова*, що вказує на певне відношення орооб’єкта до *попа*.

За народними переказами, назва гори пішла від того, що колись тут татари відтяли *попу* голову. Після цього пішла під землю дзвіниця. Її дзвони оживають лише на Великдень та на Зелені свята.

Попова Долі́на, -ої, -и; ж.; урочища (поля); 1) с. Топорівці Гор. р-ну; вар. *Попова*: Попова (2005, СМТ¹, 49); Попова Долина (2008, УШ); 2) с. Підпечари Тисм. р-ну: Попова Долина (2012, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивними членами – прикметник *попова*, що вказує на належність урочищ у давнину *попам*.

Попова Кри́ниця, -ої, -і; ж.; криниця; с. Добротів Надв. р-ну: Попова Криниця (2004, ДІС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криниця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (ВТС, 465), ‘джерело, колодязь’ (ЕССЯ, 21, 156–157), а атрибутивним членом – прикметник *попова*, що вказує на належність гідрооб’єкта в давнину *попові*.

Попова Лева́да, -ої, -и; ж.; пасовище; с. Русів Снят. р-ну: Попова Левада (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *левада* зі значенням ‘лука, пасовисько’ (Торч., 270), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *попова*, що вказує на належність пасовища в давнину *попові*.

Попова Полéнка, -ої, -и; ж.; поляна; с. Саджавка Надв. р-ну: Попова Поленка (1998, Мих., 204). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поленка* ‘гірська рівнина; пасовище’ (Мар., 244), а атрибутивним членом – прикметник *попова*, що вказує на належність поляни в давнину *попові*.

Попова Сага́, -ої, -и; ж.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Попова Сага (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування поточини *Сага* (див. далі), на березі якої розки-

нулося поле, а атрибутивним членом – прикметник *попова*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину *попові*.

Попове¹, -ого; с.; лісове урочище; с. Добротів Надв. р-ну: Попове (1998, Мих., 205). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *попове* 'яке належить чи належало *попу*' (Експ.).

Попове², -ого; с.; поля; **1)** с. Бортники Тлум. р-ну: Попове (2011, УШ); **2)** с. Олеша Тлум. р-ну: Попове (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *попове* (див. вище). Вони вказують на належність полів у давнину.

Попове Болото, -ого, -а; с.; болотисте урочище; площа 0,5 га; с. Вільхівці Гор. р-ну; вар. *Попове*: Попове (1995, ПЗФ, 24); Попове Болото (1999, ТФП, 9); Попове Болото (2000, ПЗТ, 252). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *болото* 'мокра заболочена низина; мокре місце між горбами' (Мар., 218), 'грузьке місце з надмірно зволженим ґрунтом' (Лісняк, 360), 'розгрузла земля, грязюка; багнисте місце з стоячою водою' (СБГ, 35–36), а атрибутивним членом – прикметник *попове*, що вказує на належність урочища в давнину *попові*. Варіант назви з'явився в результаті еліпсису опорного компонента складеного мікротопоніма.

Болото є пам'яткою природи місцевого значення.

Поповиця, -і; ж.; урочище (пасовище); с. Рашків Гор. р-ну: Поповиця (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *поповий* 'належний попові' (ВТС, 870). Вона вказує на те, що урочище колись належало до церковних (попових) земель.

Поповичі, -ів; мн.; ліс; с. Хмелева Гор. р-ну: Поповичі (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, очевидно, належав колись ліс, пор. п-ще *Попович* (ІФД, 342).

Попово, -ого; с.; урочище (пасовище); с. Маркова Бог. р-ну: Попово (2011, УШ). –

Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *попово* 'яке належить чи належало *попу*' (Експ.).

Попри ліс; поле; с. Городниця Гор. р-ну: Попри ліс (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *попри*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта вздовж іншого об'єкта, та апелятива *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491) у знахідному відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Попри церкву; куток (вулиця); с. Хмелева Гор. р-ну; інша назва – *Коржівка* (див. вище): Коржівка, або Попри церкву (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *попри* (див. вище) та апелятива *церква* 'будівля, у якій відбувається християнське богослужіння', (СУМ, XI, 202) у знахідному відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

Поріги, -ів; мн.; село, Бог. р-н, с/р; віддалі до Богородчан – 34 км, до Івано-Франківська – 62 км; перша згадка 1596 р. (Сір., ПП, 45): Porohy (1649, ЖУР, V, 27); Porohy (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 93); Porohy (1880, VOV, 316); Пороги (1947, АТП, 516); Пороги (1997, ІФАТГ⁶, 103). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому було засноване село. В основі мікротопоніма лежить апелятив *пороги*, мн. *поріг* 'кам'яне мілководдя в руслі ріки, виходи гірських порід на її дні; поперечний виступ, невеликий водоспад' (СНГТ, 149), 'кам'яниста ділянка русла річки, де спадає вода' (СНГТК, 158). Тут ідеться про річище Бистриці-Солотвинської, на берегах якої розкинулося урочище.

Серед місцевого населення існує декілька переказів про цю назву. В одному з них розповідається про те, що її виникнення пов'язане з нападом татар на ці землі. Якось їх великий загін зайшов у гори й хотів пе-

реправитися через швидкоплинну ріку. Але великі кам'яні брили (пороги) в її річищі завадили йому це зробити. Тому вороги змушені були повернутися назад. Згодом у цій місцевості виникло село, яке через оті кам'яні брили, що врятували горян від чужоземних зайд, назвали *Порогами*.

В іншому переказі йдеться про те, що в сусідньому селі Гута була скловарня. А це село було своєрідним порогом (перешкодою) для тих, хто намагався її зруйнувати.

Пóростинь, -і, ж.; гора; 496,4 м; смт Ланчин Надв. р-ну: Porostyn (1855, AKKGL, Bl. 48); Porostyn (1906 (1880), KuK N); Porostyn (1935, MT N); Поростынь (1976, ТК Н¹); Поростынь (2002, ТК Н); Поростинь (2011, КР). – Назва утворена за допомогою суфікса *-инь* від апелятива *поріст*, *порость* 'молодий або низькорослий ліс, чагарник' (ВСТ, 881). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Порохівня, -і; ж.; урочище; с. Ямниця Тисм. р-ну: Порохівня (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *порохівня* (діал.) 'склад пороху, зброї, військової амуніції' (Експ.), 'пороховий склад' (ВТС, 886). Вона вказує на те, що колись в урочищі були військові склади, ліквідовані після здобуття Україною незалежності.

Пóрташ, -у; ч.; поле; с. Міжгір'я Бог. р-ну: Порташ (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська людини, яка, очевидно, володіла колись полем, пор. п-ще *Порташ* < угор. *pórtaş* 'швейцар; сторож' (ПЗУ, 464). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *пор-таш* (діал.) 'склад дерева, звезеного з лісу й пригволеного для вантаження у вагони' (Онишк., II, 117).

За розповідями місцевих жителів, колись на полі був склад деревини. Сторожа, який його охороняв, називали *Порташем*.

Пóртки, -ів; мн.; урочище; с. Стрільче Гор. р-ну: Портки (2009, ГСС, 13). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *порткі* (діал.) 'штани' (Шило, 214). Вона вказує на розгалужену форму

урочища, пор. *штани* 'розгалужений об'єкт' (Експ.), 'розгалуження річки' (СНГТК, 205).

Пóруб¹, -а; ч.; куток; с. Парище Надв. р-ну: Поруб (1998, Мих., 205); Поруб (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поруб* (< псл. **porobъ*) 'місце, ділянка, де вирубано ліс' (ВТС, 887), 'місце, де повирубано дерева' (Грінч., III, 325), 'місце, де проводяться лісорозробки з повальним зрізуванням дерев; місце в лісі, де зрубані дерева' (Мих., 72), пор. також лемк. *поруба* 'зруб, випалений ліс, згарище лісу' (КСЛГ, 246). Вона вказує на те, що куток виник на місці вирубаного лісу.

Пóруб², -у; ч.; гора; с. Нижнів Тлум. р-ну: Поруб (2008, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поруб* (див. вище). Вона вказує на те, що на горі в давнину був вирубаний ліс.

Пóруб³, -а; ч.; хутір, нал. до с. Нижнів Тлум. р-ну: Поруб (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся хутір.

Порубі́, -ів; мн.; пасовище; с. Братишів Тлум. р-ну: Поруби (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *поруб* (див. вище). Вона вказує на характер очищення пасовища від кущів і дерев.

Порубі́ші, -ищ; мн.; урочище (пасовище, поле); с. Кричка Бог. р-ну: Порубиші (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *порубище* 'місце, де був *поруб* (див. вище)'. Вона вказує на характер очищення урочища від кущів і дерев.

Поса́дка, -и; ж.; ліси; **1**) с. Видинів Снят. р-ну: Посадка (2012, БЛ⁵, 265); **2**) с. Троїця Снят. р-ну: Посадка (2011, УШ); **3**) с. Колодіївка Тисм. р-ну: Посадка (2012, БЛ⁵, 265). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *посадка* 'ділянка, на якій посаджено дерева' (ВТС, 889), 'молодий ліс' (СНГТВ, 76).

Поселю́жники, -ів; мн.; кол фільварок, хутір, об'єдн. із смт Гвіздець Кол. р-ну: Gwoździec z Poszeląźnikami (1910, ZSO, 51); fw. Poszeląźniki (1933, MT K); Поселюжни-

ки (1947, АТП, 503); Поселюжники (1961, ІФ АТП¹, 81). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала фільварок або проживала на ньому, пор. п-сько *Поселюжник* < *поселюжник* ‘людина, яка любить ходити по селу від хати до хати’ (Експ.); б) семантичним утворенням від апелятива *поселюжники*, мн. від *поселюжник* (див. вище).

Посіч¹, -а; ч.; куток; с. Кривець Бог. р-ну: Posiecz (1934, SDW, № 22, s. 238); Посіч (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *посіч* ‘пасіка; ділянка вирубаного лісу; викорчуване місце’ (Rudn., 28). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Посіч², -у; ч.; пасовище; с. Кривець Бог. р-ну: Посіч (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *посіч* (див. вище). Вона вказує на те, що пасовище виникло на місці вирубаного, викорчуваного лісу.

Посіч³, -у; ч.; ліс; с. Козина Тисм. р-ну: Посіч (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *посіч* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс виріс на очищеній від кущів і дерев ділянці.

Посіч⁴, -а; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 32 км, до Івано-Франківська – 13 км: Posiecz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Posiecz (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 27); Posiecz (1790, KGL, 27); Posiecz (1887, SG, VIII, 843); Posiecz (1932, МТ S); Посіч (1947, АТП, 510); Посіч (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *посіч* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місці вирубаного й викорчуваного лісу.

Посіч⁵, -у; ч.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Посіч, Старий Лисець Тисм. р-ну: Posiecz (1932, МТ S); Посіч (2003, ТК ИФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає потік.

Посіч⁶, -у; ч.; кол. хутір, тепер поле; с. Прибилів Тлум. р-ну: Posiecz (1934, SDW,

№ 24, s. 300); Посіч (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *посіч* (див. вище). Вона вказує на виникнення хутора на місці вирубаного та викорчуваного лісу.

Посічанка, -и; ж.; річка; л. Посічу л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Посіч Тисм. р-ну: Posieczanka (1932, МТ S); Посечанка (1983, ТК ИФ¹); Посічанка (1995, ТМН, 10). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-анк(а)* від ойконіма – найменування села *Посіч* (див. вище), через яке протікає річка.

Посічанський Ліс, -ого, -у; ч.; ліс; с. Посіч Тисм. р-ну: Las Posieczanski (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *посічанський*, що вказує на належність топооб’єкта до села *Посіч* (див. вище).

Посічки, -ок; мн.; поле; с. Тисменичани Надв. р-ну: Посічки (1998, Мих., 205). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *посічка*, дем. від *посіч* (див. вище). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці, де колись вирубали дерева й викорчували пні.

Посувайлів Протін, -ового, -у; ч.; просіка; с. Лесівка Бог. р-ну: Посувайлів Протин (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *протин* (діал.) ‘просіка, яка наскрізь перетинає ліс’, пор. *протинати* ‘перетинати яку-небудь місцевість, перехрещуватися з чимсь, проходити крізь що-небудь (про дорогу, річку і т. ін.)’ (ВТС, 992), а атрибутивним членом – прикметник *Посувайлів*, що вказує на якийсь зв’язок просіки з людиною на прізвище *Посувайло*, пор. п-ще *Посувайло* (Редько, П, 853).

Посьболок, -лка; ч.; кутки; 1) м. Городенка: Посьолок (2011, Експ.); 2) с. Ковалівка Кол. р-ну: Посьолок (2012, БЛ⁵, 265). – На-

зви утворені семантичним способом від рос. апелятива *посёлок* 'селище' (РУС¹, 560).

Поташня, -і; ж.; куток; с. Серафінці Гор. р-ну: Поташня (2012, БЛ⁵ 265). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поташня* 'поташний завод' (ВТС, 902). Вона вказує на виникнення кутка на місцевості, де виробляли поташ.

Потік¹, -оку; ч.; потоки; **1**) л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Кривець Бог. р-ну: Потік (2011, УШ); **2**) пр. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Потік (1979, СГУ, 442); **3**) л. Пруту л. Дунаю; сс. Корнич, Перерив Кол. р-ну: Потік (2003, Експ.); **4**) п. Дністра; с. Вільхівці Гор. р-ну; довжина – 2,5 км; інша назва – *Вільховець* (див. вище); Вільховець, або Потік (2008, УШ); **5**) п. Дністра; с. Поточище Гор. р-ну: Потік (2008, ЛГ, 21); **6**) л. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; с. Рудники Снят. р-ну: Потік (2003, Експ.); **7**) л. Тлумачу п. Дністра; с. Остриня Тлум. р-ну: Потік (2003, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *potik* (< псл. **potokъ* 'струмок, видолінок' < і.-с. **tek-* 'бігти' (ЕСУМ, V, 537) 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія' (Онишк., II, 125), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), пор. рос. *поток* 'низьке болотисте місце, яке висихає літом', болг. *поток* 'діл; струмок, річечка', серб. *поток* 'водний потік', пол. *potok* 'потік, струмок, течія' (ПГФ, 221).

Потік², -ока; ч.; кутки; **1**) кол. с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: Потік (1975, АСЗ, I, 717); **2**) с. Великий Ключів Кол. р-ну Потік (2011, УШ); **3**) с. Красна Надв. р-ну: Потік (1998, Мих., 205); Потік (2010, Експ.); **4**) Молодків Надв. р-ну: Potok (1900, SGG, 43); Потік (1985, ІГ, II, 384); **5**) с. Підвисоке Снят. р-ну: Потік (2011, УШ); Потік (2012, НПС, 164). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *potik* (див. вище). Вони вказують на виникнення кутків на місцевостях, де протікають гідрооб'єкти такого типу.

Потік з Колоддя, словосп.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Марківка Кол. р-ну; вар. *Потік з Колодьи*: Потік з Колодьи (2006, КГ, 20); Потік з Колоддя (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *potik* (див. вище), а атрибутивним членом – мікротопонім – найменування кутка *Колоддя* (див. вище) у родовому відмінку з прийменником *з*, який виражає просторові відношення, вказуючи на місце, звідки починається гідрооб'єкт. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Потік з-за Бані, словосп.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Молодятин Кол. р-ну: Потік з-за Бані (2006, КГ, 21). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *potik* (див. вище), а атрибутивним членом – мікротопонім – найменування урочища *Баня* (див. вище) у родовому відмінку з прийменником *з-за*, який виражає просторові відношення, вказуючи на місце, де починається гідрооб'єкт.

Потік з-під Гавришевого Верха, словосп.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Потік з-під Гавришевого Верха (2002, Рунг., 248). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *potik* (див. вище), а атрибутивним членом – оронім – найменування гори *Гавришів Верх* (див. вище) у родовому відмінку з прийменником *з-під*, який виражає просторові відношення, вказуючи на місце, звідки починається гідрооб'єкт.

Потік на Засінні, словосп.; потік; пр. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Потік на Засінні (2000, ЕКол., III, 38). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *potik* (див. вище), а атрибутивним членом – мікротопонім – найменування урочища *Засіння* (див. вище) у місцевому відмінку з прийменником *на*, який виражає

просторові відношення, вказуючи на місце розташування гідрооб'єкта.

Потік Романовича, -оку, -а; словосп.; потік; л. Потічка л. Пруту л. Дунаю; с. Потічок Снят. р-ну: Потік Романовича (2003, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* (див. вище), а атрибутивним членом – прізвище *Романович* у родовому відмінку, яке вказує на належність гідрооб'єкта.

Потіцька Горá, -ої, -и; ж.; гора; с. Палагичі Тлум. р-ну: Потіцька Гора (2000, ПЗТ, 247). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *потіцька*, що вказує на розташування орооб'єкта біля потоку.

Гора є ботанічною пам'яткою природи місцевого значення.

Потіцьке, -ого; с.; поле; с. Підвисоке Снят. р-ну: Потіцьке (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *потіцьке* 'яке належало громаді чи окремим жителям с. *Потічок* (див. далі)'.

Потіцький¹, -ого; ч.; яр; с. Джурів Снят. р-ну: Потіцький (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *потіцький* 'у якому протікає потік'.

Потіцький², -ого; ч.; потік; л. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; сс. Новоселиця, Джурів Снят. р-ну: Потіцький (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування яру (див. вище), у якому протікає потік.

Потіцький³, -ого; ч.; куток; с. Джурів Снят. р-ну: Potuskie (1933, МТ Kutu); Потіцький (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Потіцький Б́ерег, -ого, -у; ч.; урочище; с. Новоселиця Снят. р-ну: Потіцький Бе-

рег (2006, ННР, 8); Потіцький Берег (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* зі значенням 'невелике підвищення' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *потіцький*, що вказує на розташування урочища біля потоку *Потіцький* (див. вище).

Поті́чкі, -ів; мн.; пасовища; **1**) смт Ланчин Надв. р-ну: Потічки (1998, Мих., 205); **2**) с. Долина Тлум. р-ну: Потічки (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *потічок*, дем. від *потік* (див. вище). Вони вказують на велику кількість таких гідрооб'єктів на пасовищах.

Потічо́к¹, -чка; ч.; потоки; **1**) п. Дністра; сс. Семенівка, Раковець Гор. р-ну: Потічок (2008, УШ); **2**) л. Пруту л. Дунаю; довжина – 14 км, площа басейну – 33,1 км²; інша назва – *Млинівка* (див. вище); сс. Стецева, Потічок Снят. р-ну, м. Снятин: Potoczek, Mleniówka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Potoczek, al. Młynówka (1887, SG, VIII, 863; 1888, SG, IX, 108); Potoczek (1906 (1876), KuK Sn.); Потічок, або Млинівка (1982, КС, 178); Потічок (1979, СГУ, 444); **3**) п. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; с. Белелуя Снят. р-ну: Потічок (2000, Марусик, 14); **4**) п. Черемому л. Пруту л. Дунаю; с. Попельники Снят. р-ну: Потічок (2009, Експ.); **5**) п. Пруту л. Дунаю; сс. Тучапи, Драгасимів Снят. р-ну: Potoczek (1855, АККГЛ, Bl. 49). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *потічок* (див. вище).

Потічо́к², -чка; ч.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 5 км, до Івано-Франківська – 99 км: Potoczek (1469, ŻDz, XVIII/I, 39); Potoczek (1477, ЛЦДІА, ф. 6, опр. 1, спр. 51, с. 942); Potoczek (1564–1566, ЖУР, I, 73); Potok (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Potok ad Sniatyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Potoczek (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Potoczek (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 59); Potoczek (1855, АККГЛ, Bl. 49); Potoczek (1887, SG, VIII, 863); Потічок (1947, АТП, 515); Потічок (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого розкинулося село.

Поті́чок³, -чка; ч.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: Потічок (2001, Проц., 102). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *потічок* (див. вище). Вона вказує на розташування кутка біля невеликого струмка.

Поті́чок⁴, -чка; ч.; урочище (поле); с. Попельники Снят. р-ну: Потічок (2001, Андрійчук, 3); Потічок (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Поті́чок з Вовкової, словосп.; потічок; п. Березівки п. Пруту л. Дунаю; с. Залуччя Кол. р-ну: Потічок з Вовкової (2006, КВС, 56). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потічок* (див. вище), а атрибутивним членом – оронім – найменування гори *Вовкова* (див. вище) у родовому відмінку з прийменником *з*, який виражає просторові відношення, вказуючи на місце, звідки починається гідрооб'єкт.

Пото́ки¹, -ів; мн.; кутки; **1** с. Глибівка Бог. р-ну: Потоки (2011, УШ); **2** с. Слобода Кол. р-ну: Потоки (2006, КГ, 24); Потоки (2006, КВС, 147); Потоки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *потік* (див. вище). Вони вказують розташування на кутків на місцевостях, де є багато струмків та невеликих річечок.

Пото́ки², -ів; мн.; яри; **1** с. Глибоке Бог. р-ну: Потоки (2011, УШ); **2** с. Саджавка Надв. р-ну: Потоки (1998, Мих., 205). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *потік* (див. вище). Вони вказують на протікання в ярах багатьох потічків.

Пото́ки³, -ів; мн.; урочища; **1** с. Кривець Бог. р-ну: Потоки (2011, УШ); **2** с. Рунгури Кол. р-ну: Потоки (2002, Рунг., 241); **3** м. Снятин: Потоки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *потік* (див. вище). Вони вказують на наявність в урочищах струмків та невеликих річечок.

Пото́ки⁴, -ів; мн.; ліс; с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Потоки (2011, УШ). – Назва

утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *потік* (див. вище). Вона вказує на наявність у лісі багатьох струмків і річечок.

Пото́ки⁵, -ів; мн.; пасовище; с. Товмачик Кол. р-ну: Потоки (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *потік* (див. вище). Вона вказує на розміщення пасовища на місцевості, де протікають струмки та річечки.

Пото́ки⁶, -ів; мн.; поля; **1** с. Іллінці Снят. р-ну: Потоки (2012, БЛ⁵, 265); **2** с. Остриня Тлум. р-ну: Потоки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *потік* (див. вище). Вони вказують на розміщення полів на територіях, де є струмки та невеликі річечки.

Пото́кові, -их; мн.; поля; с. Стриганці Тисм. р-ну: Потокові (2001, Осташ², 76); Потокові (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *потокові* 'які розміщені в потоках'.

Поті́чина¹, -и; ж.; поточина; л. Потоку л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Кривець Бог. р-ну: Поточина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поточина* 'струмок; видолинок' (ЕСУМ, V, 537), 'потічок' (ГГ, 156), 'потік; долина потоку; малий потік' (Нг., 45).

Поті́чина², -и; ж.; яр; с. Кричка Бог. р-ну: Поточина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поточина* зі значенням 'долина потоку' (Нг., 45).

Поті́чина³, -и; ж.; поле; с. Лесівка Бог. р-ну: Поточина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поточина* (див. вище). Вона вказує на те, що поле розкинулося біля невеликого потічка.

Поті́чина⁴, -и; ж.; кутки; **1** с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Поточина (2006, КВС, 88); Поточина (2011, УШ); **2** с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Поточина (1998, Мих., 205); Поточина (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *поточина* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де протікають потічки.

Поточина⁵, -и; ж.; урочище; с. Скопівка Кол. р-ну: Поточина (2006, КВС, 145). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поточина* (див. вище). Вона вказує на те, що урочище розкинулося біля невеликого потічка.

Поточина⁶, -и; ж.; улоговина; с. Козина Тисм. р-ну: Поточина (1995, ТМН, 23). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *поточина* (див. вище). Вона вказує на те, що в улоговині протікає невеликий потічок.

Поточиська, -ськ; мн.; горб; 334 м; с. Поточище Гор. р-ну: Potoczyska (1926, МТ Н). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села *Поточиська*, суч. *Поточище* (див. далі), на території якого височіє горб.

Поточище, -а; с.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 18 км, до Івано-Франківська – 86 км; давні назви – *Поточища*, *Поточиська*: Potoczyszcz (1658, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); Potoczyszcz (1660, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 152, с. 28); Potoczyska (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Potoczyska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 78); Potoczyska (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Potoczyska (1887, SG, VIII, 804); Поточище (1947, АТП, 518); Поточище (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Давні назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *поточисько*, *поточище* ‘старе русло потоку’ (Бучко, 103). Вони вказують на заснування села на місцевості, порізаний потоками. Сучасна форма найменування є семантичним утворенням від апелятива *поточище* (див. вище).

За народним переказом, назва села пішла від прізвища колишнього польського шляхтича Потоцького, який, будучи великим грішником, за покуту вибудував у Городенці церкву та костел і був колись власником поточищенського двору.

Поточищі, -ищ; мн.; поле; с. Копачинці Гор. р-ну: Поточищі (2012, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *поточище* (див. вище). Вона вказує на облаштування поля на місцевості, де були старі русла потоків.

Похіле, -ого; с.; поле; с. Діброва Тлум. р-ну: Похиле (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *похиле* ‘яке знижується поступово, не круто; спадисте’ (ВТС, 908). Вона вказує на характер поверхні поля.

Похільня, -і; ж.; урочище з печерами, прокладеними людьми під час видобутку бурого вугілля; с. Джурів Снят. р-ну: Похильня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *похильня* (діал.) ‘похиле місце’, пор. *похильний* ‘який знижується поступово, не круто; спадистий’ (ВТС, 908). Вона вказує на похилість печер, що є в урочищі.

Похівка¹, -и; ж.; куток; с. Гута Бог. р-ну: Похівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Пох*, пор. п-ще *Пох* (СП, 286), хорв. особова назва *Poh* (Худ.¹, 280).

Похівка², -и; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 6 км, до Івано-Франківська – 20 км: Pochowka (1645, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 138, с. 645) Puchowka (1707, ODZH, 228); Pochowka (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pochówka (1887, SG, VIII, 349); Похівка (1947, АТП, 499); Похівка (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Пох* (див. вище).

За переказами, село заснував колись дідич на прізвище Пухович, який облюбував собі цю місцевість. Він збудував тут хату й запрошував на осідок людей з інших сіл. Так виникло поселення, яке спочатку називали на його честь *Пухівкою*. З часом ця назва перетворилася на *Похівку*.

Похівка³, -и; ж.; потік; л. Горохолини л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 16 км, площа басейну – 28,6 км²; сс. Горохолина, Похівка, Іванківка Бог. р-ну, Радча, Чукалівка Тисм. р-ну: Puchowka, Pochowka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 23); Pochówka (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Pochówka (1880, KuK S); Pochówka (1880, SG, I, 513); Pochówka (1932, МТ S); Поховка (1983, ТК ИФ¹); Похівка (1979, СГУ, 445); Похівка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації

однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), з якого витікає потік.

Поховець¹, -івця; ч.; горб; с. Малий Ключів Кол. р-ну; вар. *Поховец*: Поховец (2000, ЕКол., III, 55); Поховец (2006, КГ, 18); Поховець (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-овець* від антропоніма *Пох* (див. вище). Її варіант відбиває особливості місцевих говірок, у яких м'яка фонема [ч'] реалізується в кінці слова в твердому приголосному [ц].

Поховець², -івця; ч.; кутки; 1) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Поховец (2000, ЕКол., III, 37); Поховець (2011, УШ); 2) смт Печеніжин Кол. р-ну: Поховець (2009, Експ.); Поховець (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилах якого розкинулися кутки.

Починкí, -ів; мн.; хутір; с. Бабче Бог. р-ну: Починки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала хутір, пор. п-ще *Починок* (Редько, II, 855).

Поше́дова, -ої; ж.; гора; с. Грушка Тлум. р-ну: Пошедова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Пошед*, пор. поширене на Тлумаччині п-ще *Пошедів* (ТД Тл., 66).

Поштóве, -ого; с.; поле; м. Снятин: Поштове (1982, КС, 165); Поштове (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *поштове* 'належне пошти'.

Пояні́ця, -і; ж.; поляни; 1) Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Пояниці*: Пояниці (2006, КГ, 18); Пояниця (2011, УШ); 2) с. Марківка Кол. р-ну; вар. *Пояниці*: Пояниця (2011, УШ); Пояниці (2012, БЛ⁵, 265); 3) смт Печеніжин Кол. р-ну: Пояниці (2006, КГ, 22); Пояниця (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою демінутивного суфікса *-иц(я)* від апелятива *пояна* 'поляна в лісі' (СНГТК, 159), пор. рум. *roiána* 'поляна, галява, галявина, лужок' (РУС, 360), молд. *поянэ* 'поляна, лужок' (Еремия, 72). Варіанти назв відбивають особливості місцевих

говірок, у яких іменники першої відміни на м'який приголосний мають закінчення *-і* замість літературного *-а*.

Праві Єзві́ни, -их, -ин; мн.; поле; с. Рудники Снят. р-ну: Праві Єзвини (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *єзвини*, мн. від *єзвина*, *язвина* 'яр, провалля; долина вимита водою' (Мар., 254), 'нора, щілина, яр' (ВТС¹, 1646), а агрибутивним членом – прикметник *праві*, що вказує на розташування поля справа від дороги, пор. *Ліві Єзвини*.

Пра́ло, -а; с.; джерело, водойми; 1) с. Антонівка Тлум. р-ну: Прало (2012, Експ.); 2) с. Гостів Тлум. р-ну: Прало (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *прало* 'місце на річці (озері і т. ін.), де перуть білизну' (ВТС, 918).

За народними переказами, джерело й водойма в с. Гостів виникли на місці церкви, яка провалилася під землю. Сюди колись люди з усього села ходили прати білизну.

Пра́чка¹, -и; ж.; джерело; с. Буківна Тлум. р-ну: Прачка (2009, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *прачка* (діал.) 'місце, де перуть білизну' (Експ.). Вона вказує на те, що джерело в давнину використовувалося для прання білизни, а тепер з нього беруть цілющу воду для пиття, приготування сумішей для харчування дітей та розведення спирту.

Пра́чка², -и; ж.; урочище; с. Буківна Тлум. р-ну: Прачка (2009, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), яке пробивається в урочищі.

Пра́чка³, -и; ж.; куток; с. Глушків Гор. р-ну: Прачка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *прачка* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись прали білизну.

Прей́сів, -ового; ч.; потік; пр. Солоник п. Тлумачу п. Дністра; довжина – 0,7 км; с. Озеряни Тлум. р-ну: Прейсів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Прейс*, пор. п-ще *Прейс* (Експ.) < нім. *Preiss*, *Preiß* (FNB, 230).

Прéлуки, -ук; мн.; куток; с. Раківчик Кол. р-ну: Прелуки (2006, КВС, 138). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *прелука* ‘сіножать, лука; полянка серед лісу; царинка, поле в лісі, поляна’ (Нр., 45). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Прі́булів¹, -ова; ч.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 12 км, до Івано-Франківська – 36 км: Przibilowo (1390, ZDM, VI, 87); Przybylow (1475, AGZ, XII, 374); Przibilow (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Przybylow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Przybyłów (1788, ЛЦДА, ф. 19, опр. 6, спр. 205); Przybyłów (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Przybyłów (1888, SG, IX, 201); Прибилів (1947, АТП, 512); Прибилів (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*, *-ов(о)*) від антропоніма *Прибил*, *Прибил(о)*, пор. давні особові назви *Прибила*, *Прибиль* (Чучка, Сл., 289; Мор., 157), ст.-п. *Przybyło* (SSNO, IV, 382), п-ща *Прибило* (Редько, II, 857), *Прибил*, *Прибила* (СП, 288), блр. *Прыбыл* (Бір., 334), ч. *Přibyl* (Sv., 292), хорв. *Pribil*, *Pribilo* (Leks., 532). Цей антропонім за походженням є, очевидно, похідним суфіксальним утворенням на *-ил* чи *-ил(о)* від вихідного **Прибъ*, що виник у результаті усічення постпозитивних компонентів давніх слов’янських автохтонних імен-комполітів типу *Прибеславъ*, *Приби-вой*, *Прибигнѣвъ*, *Прибирадъ*, *Прибиславъ*, *Прибихвалъ* (Мор., 157) і под. Можливо також, що він є усіченою формою давнього імені-комполіта *Прибил[ють]*, пор. ст.-п. *Przybylut* (SSNO, IV, 382).

Прі́булів², -ова; ч.; потік; п. Дутрова п. Тлумачу п. Дністра; с. Прибилів Тлум. р-ну: Przybyłów (1926, МТ Т); Прибылев (1983, ТК ИФ¹); Прибилів (2003, ТК ИФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), у якому протікає потік.

При́булівська Горá, -ої, -и; ж.; гора; 381 м; сс. Прибилів, Бортники Тлум. р-ну; вар. *Прибулівська*, *Прибилів*: Przybyłów (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Przybyłowska góra (1889, SG, X, 423); Przybyłowska (1905 (1874), КуК ТТ); Прибулівська (2006, СНП, 27);

Прибулівська Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *прибулівська*, що вказує на розташування орооб’єкта на землях с. *Прибулів* (див. вище). Варіанти назви виникли відповідно внаслідок еліпсису опорного компонента словосполучення та в результаті трансонімізації названого вище ойконіма.

При́булівський, -ого; ч.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: Прибулівський (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилах якої розкинувся куток. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Привáтницьке, -ого; с.; урочище; с. Грабич Кол. р-ну: Приватницьке (2006, КВС, 41). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *приватницьке* ‘яке належить *приватникам* – людям, які не належали до колгоспу чи іншого сільськогосподарського об’єднання’.

Пригíд, -оду; ч.; поле; смт Печеніжин Кол. р-ну: Пригíд (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пригíд* ‘т. с., що *пригоддя* – роздолля’, пор. *пригоддя* ‘роздолля’ (ЕСУМ, I, 544). Вона вказує на значні розміри поля. Можлива також мотивація цього мікротопоніма названим вище апелятивом зі значенням ‘поле, придатне для обробітку та вирощування сільськогосподарських культур’, пор. *пригíдний* (розм.) ‘придатний’ (ВТС, 928).

Прі́горо́а, -и; ж.; поле; с. Сокирчин Тлум. р-ну: Пригоро́а (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пригоро́а* ‘т. с., що *пригірок* – невеликий горб; пагорок’ (ВТС, 928, 929). Вона вказує на місце розташування поля.

Прі́города¹, -и; ж.; пасовище; с. Глибоке Бог. р-ну: Пригорода (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пригорода* ‘гребля’ (ЕСУМ, I, 571),

‘огорожене місце, що прилягає до села’ (Експ.). *Пригородами* в давнину називали також поселення, що виникали біля *градів*, *городів* – оборонних осад, де люди жили й боронилися від нападів (ПЗАП, 19).

Пригорода², -и; ж.; урочище; с. Колінці Тлум. р-ну: Пригорода (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пригорода* (див. вище).

Пригороди, -од; мн.; горб; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Пригороди (2011, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *пригорода* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі колись були огорожені місця.

Пригородок, -дку; ч.; поле; с. Чернолізці Тисм. р-ну: Пригородок (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пригородок*, дем. від *пригорода* (див. вище). Вона вказує на те, що поле колись було огорожене.

Придністрівське Поділля, -ого, я; с.; височина; вар. *Придністровське Опілля*; простягається з лівого боку р. Дністер, а також між рр. Бистриця й Тлумач; складається з плосковершинних видовжених горбів, порізаних глибокими долинами річок, у багатьох випадках крутих і навіть скелястих; найвища точка – г. Глинна (426 м): Придністровське Поділля або Опілля (1992, ГФП, 13); Придністровське Поділля (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є хоронім – найменування історико-географічної зони України *Поділля* (вар. *Опілля*), а атрибутивним членом – прикметник *придністровське*, що вказує на розташування височини біля р. Дністер.

Прийма¹, -и; ж.; поля; 1) кол. село Княгинин, тепер част. м. Івано-Франківськ: Прийма (2001, Петраш, 13); 2) с. Марківка Кол. р-ну: Прийма (2006, КГ, 20); 3) с. Волосів Надв. р-ну: Прийма (1998, Мих., 205); 4) с. Сілець Тисм. р-ну: Прийма (2002, СНЧ, 46). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *прийма* ‘земля, поле, одержані в спадок’ (Мих., 84).

Прийма², -и; ж.; пасовище; с. Побережжя Тисм. р-ну: Прийма (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *прийма* (див. вище).

Приймаків¹, -ового; ч.; луг; с. Ямниця Тисм. р-ну: Приймаків (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Приймак*, пор п-ще *Приймак* (ІФД, 343).

Приймаків², -ового; ч.; потік; л. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Приймаків (1997, Павл., 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації одностовного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), через яке протікає потік.

Приймаково, -ого; с.; урочище; с. Марківка Кол. р-ну: Приймаково (2006, КГ, 20). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Приймак* (див. вище).

Прикмище, -а; с.; село; Гор. р-н; нал. до Росохацької с/р; віддаль до Городенки – 31 км, до Івано-Франківська – 69 км: Prachnioszno (1462, AGZ, XII, 280), Prokhmoszno, Prokmoschno (1472, AGZ, XII, 348); Prokmoszna (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Prokmyszno (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pruchniszcze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 18); Pruchniszcze (1790, KGL, 28); Pruchniszcze (1855, АККГЛ, Bl. 49); Pruchniszcze (1880, VOV, 342); Pruchniszcze, al. Pruchniska, rus. Prykmysznye (1888, SG, IX, 70); Pruchniszcze lub Pruchniska (1910, ZSO, 134); Прикмище (1947, АТП, 503); Прикмище (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Назва утворена, мабуть, семантичним способом від апелятива *прухницьке*, *прухницько* (діал.) ‘місце, де була гниль, труха’, пор. пол. *próchno* ‘гниль, труха’ (ПРС, 467). Очевидно, йдеться тут про болотисту, гнилу місцевість, на якій виникло село. Сучасна форма назви з’явилася під впливом розмовного мовлення.

Прикмиське, -ого; с.; поле; с. Чехова Кол. р-ну: Прикмиське (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *прикмиське* ‘яке належить (належало) громаді с. Прикмище (див. вище) або окремим його жителям’.

Прикопище, -а; с.; урочище (поле); с. Ганьківці Снят. р-ну: Прикопище (2005,

СГГ, 8). – Назва утворена за допомогою префікса *при-* від апелятива *копище* ‘місце, де був невеликий стіжок соломи, сіна тощо’, пор. *копа* ‘стіжок із 60 снопів хліба, складених колоссям усередину й прикритих одним снопом зверху; копиця’ (ВТС, 453). Вона вказує на місце розташування урочища.

Прікрє, -ого; с.; урочища; **1)** с. Горохолина Бог. р-ну: Прикрє (2012, БЛ⁵, 265); **2)** с. Молодків Надв. р-ну: Рукрє (1935, МТ N). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *прикрє* ‘тяжке своєю складністю, недоступністю; круте’ (ВТС, 926). Вони вказують на особливості поверхонь урочищ.

Пріліпка, -и; ж.; кутки; **1)** с. Залуччя Снят. р-ну: Приліпка (2003, УШ); **2)** м. Снятин (куток Микулинці): Приліпка (1982, КС, 178); Приліпка (2011, УШ); Приліпка (2012, НПС, 27). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *приліпка* ‘те, що розташоване біля чогось, притулене до чогось’ (ВТС, 937). Ідеться про кутки, що притулилися відповідно до села й міста.

Пріліски, -ів; мн.; горб; сс. Княже та Прутівка Снят. р-ну: Приліски (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *прилісок* ‘зменш. до *приліс* – гай, узлісся’ (ВТС, 937). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Пріпір¹, -ора; ч.; куток; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Припір (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива від *припір* ‘крутий схил’ (ЕСУМ, IV, 355), ‘крутий схил гори; крута дорога’ (Мар., 244). Вона вказує на місце розташування кутка.

Пріпір², -ору; ч.; схил гори; с. Слобода Кол. р-ну: Припір (2006, КГ, 24); Припір (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива від *припір* (див. вище).

Пріпір³, -ору; ч.; ліс; с. Слобода Кол. р-ну: Припір (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування схилу (див. вище), на якому розкинувся ліс.

Припірці, -ів; мн.; урочище (пасовище, поле); с. Кричка Бог. р-ну: Припірці (2011,

УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *припорєць*, дем. від *припір* (див. вище). Вона вказує рельєф поверхні урочища.

Присаді, -ів; мн.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Присади (2006, КВС 156). – Назва утворена за допомогою префікса *при-* від апелятива *сади*, мн. від *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094). Вона вказує на місце розташування кутка. Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *присада* ‘садиба’ (ВТС, 946).

Прісілок, -лку; ч.; урочище; с. Будзин Тлум. р-ну: Прісілок (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *прісілок* ‘невелике село, розташоване поблизу більшого, або частина великого села’ (ВТС, 947), ‘поселення при селі, тобто біля села; хутір’ (Худ.², 211). Вона вказує на те, що урочищі колись було поселення людей.

Пріслопи, -ів; мн.; урочище; с. Кривець Бог. р-ну: Пріслопи (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *прісліп*, *пріслон* ‘долина між двома горами чи підвищеннями’ (Мар., 245), ‘долина, з двох боків заслонена горами’ (Шух., I, 99), ‘поле між лісом; перевал’ (МСГГ, 156). Вона вказує на те, що урочище розміщене між двома підвищеннями.

Пристайня, -і; ж.; кол. хутір біля смт Ланчин Надв. р-ну, ліквідований після 1947 року, тепер поле, сінокоси; вар. *Пристойна*, *Пристайні*: Przystajna (1934, SDW, № 22, s. 231); Przystajnia (1935, МТ N); Пристойне (1947, АТП, 509); Пристойна (1961, ІФ АТП¹, 82); Пристайни (1998, Мих., 205); Пристайня (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою префікса *при-* від апелятива *стайня* ‘спеціальне приміщення, будівля, де тримають коней; конюшня’ (ВТС, 1186), ‘хлів, де стоїть худоба; хлів, де корови’ (Горбач, 81). Вона вказує на те, що хутір виник біля приміщення, де утримували коней чи рогату худобу. Варіант *Пристайни* відбиває особливості місцевих говірок, у яких форма іменників жіночого роду I відміни має в міс-

цевому відмінку закінчення *-и*. Форма *Пристойна* з'явилася в результаті неправильного написання назви під час укладання довідників адміністративного поділу в повоєнний період.

Пристань, *-і; ж.*; урочище; с. Копачинці Гор. р-ну: Пристань (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пристань* 'спеціально обладнане місце на березі водойми з плавучою чи береговою спорудою для причалювання і стоянки суден, їх навантажування й розвантажування, посадки й висадки пасажирів' (ВТС, 950). Вона вказує на те, що в давнину в урочищі, на березі Дністра, було таке місце.

Прицаринок, *-нка; ч.*; куток; с. Баб'янка Кол. р-ну: Прицаринок (2006, КВС, 5); Прицаринок (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою префікса *при-* від апелятива *царинок*, дем. від *царина* 'підвищене і відкрите місце' (Мар., 253), 'лан, орне поле; поле, на якому була конюшина; зелені посіви колоскових, озимина; давно не оране поле, пасовисько' (СБГ, 618–619). Вона вказує на місце розташування кутка.

Причинкі, *-ів; мн.*; урочище (поле, сінокоси); смт Ланчин Надв. р-ну: Причинки (1998, Мих., 205). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *причинок* 'додаток до земельної ділянки власнику для користування' (Мих., 73), пор. *причинок* 'додаток' (ЕСУМ, IV, 583), бойк. *причинок* 'додаток' (Онишк., II, 143).

Причіл¹, *-олу; ч.*; гора; 972 м; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну; вар. *Причол*: Pruszcół (1914 (1894), KuK P); Pruszcół (1935, MT Pogoń); Pruszcół (2000, PBWG, 145); Причіл (2004, Експ.); Pruszcóla (2006, GUG, 105). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *причіл* 'крутий схил вершини гори; край гори, вершини; вершина гори', пор. *прочіл*, *прочолок* 'вершина гори' (Мар., 246), *прочіл* 'вершина гори' (ЕСУМ, VI, 338), *причілок* 'бокова стіна будинку; бокова частина даху; перен. край, кінець чогонебудь' (ВТС, 958).

Причіл², *-олу; ч.*; пасовище; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Причів*: Причіл, Причів (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансоні-

мізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на схилі якої розкинулося пасовище. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій голосний [л] в кінці слова вимовляється як [в].

Причіл³, *-олу; ч.*; поле; с. Пороги Бог. р-ну: Причіл (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Прищипка, *-и; ж.*; куток; с. Залуччя Снят. р-ну: Прищипка (2004, Ром., 12); Прищипка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *прищипка* 'долучений, прищеплений до села куток' (Експ.).

Прірва¹, *-и; ж.*; куток; с. Залуччя Кол. р-ну: Прірва (2006, КВС, 56). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *прірва* (< псл. **prorǫva*) 'нове річище; нове русло ріки' (ТО, 80), 'глибока прірва; стрімкий схил гори; глибока яма, болоті; яма в річці' (Мар., 245), 'безодня; місце, де розірвана гребля' (ЕСУМ, V, 36). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де Прут змінив своє русло й де були глибокі ями або де колись була розірвана гребля.

Прірва², *-и; ж.*; поля; 1) с. Завалля Снят. р-ну: Прірва (1982, КС, 178); Прірва (1997, ІЗ, 18); 2) с. Нижнів Тлум. р-ну: Прірва (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *прірва* (див. вище). Вони вказують на те, що поля виникли на місцях колишніх річищ відповідно Пруту та Дністра, які змінили свої русла.

Прірва³, *-и; ж.*; урочище; с. Попельники Снят. р-ну: Прірва (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *прірва* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі є вибиті водою глибокі ями.

Пріски¹, *-ів; с.*; поля; 1) с. Городниця Гор. р-ну; вар. *Пріське*, *Пріске*, інша назва – *Прісне*: Przyski (1880, KuK Z); Priskie (1887, SG, VIII, 864); Прісне (1960, Кобил., ДЛМ, 107); Пріске (1978, Гор., 11); Пріське (2009, ГСС, 11); Пріски (2009, УШ); 2) с. Завалля Снят. р-ну: Пріски (1997, ІЗ, 18). – Назви неоднозначні щодо походження. Вони можуть бути: а) утвореннями способом плу-

реалізації та онімізації від апелятива *приск* 'жар' (ЕСУМ, IV, 576); у такому разі назви вказують на те, що в давнину на полях були пожежі або ж вони дуже вигорають під час спеки; б) такими же утворенням від апелятива *пріска* 'пріснище; просянище; нива, з якої знято просо' (Грінч., III, 455), що характеризує поля за фітомними ознаками. Інша назва поля в с. Городниця утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *прісне* зі значенням 'маловрожайне через низький вміст солей та мінералів' (Експ.), пор. *прісний* 'позбавлений певного смаку через відсутність або незначний вміст солі' (ВТС, 959). Однак можливо, що вона є її помилковим написанням.

Пріски², -ів; мн.; кутки; **1**) с. Іллінці Снят. р-ну: Пріски (2012, БЛ⁵, 265); **2**) с. Надорожна Тлум. р-ну: Пріски (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *приск* чи *пріска* (див. вище). Вони вказують, що кутки виникли на вигорілих колись місцевостях або на полях, де сіяли просо.

Проба́бин, -а; ч.; село; Гор. р-н; нал. до Стрільченської с/р; віддаль до Городенки – 14 км, до Івано-Франківська – 86 км: Probabin (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, 311); Probabin (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 72); Probabin (1855, АККГЛ, Bl. 50); Probabin (1888, SG, IX, 41); Пробабин (1947, АТП, 504); Пробабин (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Д. Г. Бучко припускає, що цей ойконім може бути посесивним утворенням на *-ин* від незасвідченого антропоніма **Пробаба* < **Прабаба* (Бучко, 103). Однак більш імовірно, що він утворений за допомогою лат. префікса *pro-* 'перед-' від ойконіма – найменування сусіднього села *Бабин* Черн. обл., пор. *Babin* (SG, IX, 41). Таким чином, його первісна семантика – 'поселення, розташоване перед селом *Бабин*'.

Прова́л¹, -у; ч.; урочища; **1**) с. Білка Гор. р-ну: Провал (2008, УШ); **2**) с. Черемхів Кол. р-ну: Провал (2000, НІСЧ, 7); Провал (2011, УШ); **3**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Провал (2011, Експ.); **4**) с. Петрилів Тлум. р-ну: Провал (2012, БЛ⁵, 265). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *про-*

вал (< псл. **provalъ*) 'провалля; глибокий яр' (Мар., 245), 'пропасть' (Лісняк, 360), 'долина ріки чи потоку; пропасть, яр' (Jurkowski, 121), 'обвал; місце, де зсунулася земля' (Онишк., II, 150), 'промийтий водою яр' (СПГ, 176). Вони вказують на рельєф та характер поверхонь урочищ.

Прова́л², -у; ч.; яри; **1**) с. Дубки Гор. р-ну: Провал (2012, БЛ⁵, 265); **2**) с. Репужинці Гор. р-ну: Провал (2012, БЛ⁵, 265). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *провал* (див. вище).

Прова́л³, -у; ч.; потоки; **1**) п. Дністра; довжина – 3 км; с. Копачинці Гор. р-ну: Провал (2008, УШ); **2**) п. Дністра; смт Чернелиця Гор. р-ну: Провал (1978, Гор., 473); Провал (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *провал* (див. вище). Вони вказують на характер місцевостей, де протікають потоки.

Прова́л⁴, -у; ч.; поле; с. Делева Тлум. р-ну: Провал (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *провал* (див. вище). Вона вказує на рельєф та характер поверхні поля.

Провальці¹, -ів; мн.; пасовище; с. Долина Тлум. р-ну: Провальці (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *провалець*, дем. від *провал* (див. вище). Вона вказує на рельєф місцевості, на якій розташоване пасовище.

Прова́л Ясіньського, -у, -ого; ч.; яр; с. Семаківці Гор. р-ну: Провал Ясіньського (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *провал* (див. вище), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене антропонімом – прізвиськом *Ясіньський* у родовому відмінку, пор. п-ще *Ясіньський* (ІФД, 412).

Прогі́н, -она; ч.; куток (вулиця); с. Назавизів Надв. р-ну: Прогін (1998, Мих., 205). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *прогін* (< псл. **progony*) 'місце, де пасеться худоба; яр, вигін; вулиця, якою виганяють худобу на пашу' (Онишк., II, 151), 'дорога, якою гонять худобу або птицю на пасовисько, водопій і т. ін.' (СУМ, XVIII, 150).

Продане, -ого; с.; урочище; с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Продане (2009, ГСС, 14). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації дієприкметника *продане* ‘віддане за гроші у володіння іншій особі’ (ВТС, 968).

Проданів, -ового; ч.; сад; с. Репужинці Гор. р-ну: Проданів (2012, БЛ⁵, 265). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Продан*, пор. п-ще *Продан* (ІФД, 344).

Прокопівка, -и; ж.; поле; с. Чортовець Гор. р-ну: Прокопівка (2007, ССЧ, 29). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ієк(а)* від антропоніма *Прокіп*, пор. особове ім’я *Прокіп* (СУ1, 304).

Прокопів Кут, -ового, -а; ч.; урочище; с. Братківці Тисм. р-ну: Прокопів Кут (2009, БЛ², 175). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, в якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина якої-небудь території, місцевості’ (ВТС, 475), а атрибутивним членом – прикметник *Прокопів*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Прокопові*, пор. особове ім’я *Прокіп* (див. вище).

Прокіпчина, -а; ч.; ліс; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Прокіпчина (2012, БЛ⁵, 265). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням прізвища колишнього власника лісу *Прокіпчин*, пор. п-ще *Прокіпчин* (ІФД, 344).

Пролазна¹, -ої; ж.; гора; 293 м; с. Чортовець Гор. р-ну: Prołazna (1906 (1876), KuK K); Prołazna (1933, MT K). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *пролазна* ‘на якій можна навшпиньках або повзком влізати у вузькі печерні карстові отвори, порожнини, що є на горі’, пор. *пролазити* ‘навшпиньках або повзком влізати в середину чого-небудь крізь вузький прохід, пролом, отвір, насилу пробиратися по під чимсь, через щось і т. ін.’ (ВТС, 975).

Пролазна², -ої; ж.; поле; с. Чортовець Гор. р-ну: pole Prołazna (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 10, спр. 6, арк. 36); pole Prołazna (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 125, арк. 56); Пролазна (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Пролемішно, -ого; с.; кол. село на Покутті (Снят. або Гор. р-н), тепер не ідент.: Prolemiszno (1648, ЖУР, IV, 10). – Назва неясна щодо походження.

Пронори, -ів; мн.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Пронори (2002, Рунг., 241). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *пронір* (діал.) ‘нора’ (ЕСУМ, IV, 111). Вона вказує на те, що в урочищі є багато підземних отворів і нір.

Пробади¹, -ів; мн.; карстові озерця; с. Вікно Гор. р-ну: Пропади (2001, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *пропад* (< псл. **propadъ*) ‘пропасть; погибель, падіння’ (ЕСУМ, IV, 310). Вона вказує на те, що вода в озерцях періодично зникає, а потім появляється знову.

Пробади², -ів; мн.; болото, пасовище; с. Тишківці Гор. р-ну: Пропади (2006, Експ.); Пропади (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *пропад* (див. вище). Вона вказує на наявність на болоті небезпечних глибоких місць.

Пропастіші, -ищ; мн.; поле; с. Семаківці Гор. р-ну: Пропастіші (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *пропастище* ‘місце, де є *пропасть* – крутий стрімкий берег, провалля, безодня’, пор. *пропасть* ‘безодня, прірва; крутий стрімкий берег’ (Мар., 246), ‘прірва’ (ЕСУМ, IV, 310), ‘крутий відвісний берег; прірва’ (СНГТК, 166). Вона вказує на рельєф поверхні поля.

Пробасть, -і; ж.; урочище; с. Дубки Гор. р-ну: Пробасть (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пропасть* (див. вище). Вона вказує на рельєф місцевості в урочищі.

Серед місцевих жителів побутує легенда про цю назву. У ній ідеться про те, що якось перед Великодніми святами, в останній тиждень Великого посту, один чоловік орав поле, біля якого знаходилася церква. Раптом земля здригнулася, розкрилася, і чоловік разом із волами й усім, що було поблизу, зник (пропав) під землею. З того часу цю місцевість і називають *Пробасть*.

Проріз, -а; ч.; куток; с. Торговиця Гор. р-ну: Проріз (2008, УШ); Проріз (2010, ТСІ, 18). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *проріз* ‘вкопана канава на болотистому місці, по якій стікає вода; осушувальний канал’ (Експ.), пор. *проріз* ‘штучно або природно утворений прохід у чому-небудь, через щось’ (ВТС, 984). Вона вказує на те, що куток виник на низинній місцевості між горами, де були осушувальні канали.

Просвітське¹, -ого; с.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Просвітське (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *просвітське* ‘яке належало колись товариству “Просвіта”’.

За народним переказом, це урочище віддав товариству місцевий пан Княгинський.

Просвітське², -ого; с.; поле; с. Милування Тисм. р-ну: Просвітське (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *просвітське* (див. вище). Вона вказує на належність поля в давнину станіславському товариству “Просвіта”.

Проскурникова, -ої; ж.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Проскурникова (2010, БЛ¹, 343). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Проскурник*, пор. п-ще *Проскурник* (ПЗУ, 469).

Проти церкви; урочище; с. Чортовець Гор. р-ну: Проти церкви (2012, БЛ⁵, 265). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *проти*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування об’єкта прямо перед іншим об’єктом, та апелятива *церква* ‘будівля, у якій відбувається християнське богослужіння’ (СУМ, XI, 202) у родовому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Протівчак¹, -ів; мн.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Протівчаки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Протівчак* (Експ.).

Професорове, -ого; с.; поле; с. Козина Тисм. р-ну: Професорове (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від апелятива *професор* (зах.) ‘учитель, викладач’ (ВТС, 995). Вона вказує на належність поля в давнину викладачеві гімназії.

Проходи, -ів; мн.; куток; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Проходи (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *прохід* ‘місце, де можна проходити між кимсь або між чимсь’. Вона вказує на те, що на кутку, де сходиться декілька вулиць, можна перейти в іншу частину села.

Проценки, -ів; мн.; присілок; с. Красна Надв. р-ну; давня назва – *Проценка*: Proценка (1855, AKKGL, Bl. 48); Procenki (1906 (1880), KuK N); Procenki (1913, GKS); Procenki (1935, MT N); Проценки (2001, Проц., 77). – Давня назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма – прізвища *Проценко*, яке мав засновник присілка, пор. п-ще *Проценко* (ІФД, 345). Сучасне найменування виникло в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини засновника присілка, яка проживала в ньому.

Процево, -ого; с.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну: Процево (1995, ТМН, 21); Процево (2005, Карпів, 10); Процево (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на -ов(о) від антропоніма *Проць*, пор. особове ім’я *Проць* < *Прокіп* (СУІ, 305), п-ще *Проць* (ІФД, 345).

Процішині Зворі, -их, -ів; мн.; ліс; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Процішині Звори (2012, БЛ⁵, 265). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування місцевості з вузькими ущелинами, у якій розвинувся ліс. В основі мікротопоніма лежить апелятив *звори*, мн. від *звір* ‘долина потоку чи ріки в горах; міжгір’я, ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля’ (ГГ, 81; Нг., 53), ‘яр, улоговина, видолінок’ (Грінч., II, 132), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *Процішині*, що вказує на належність місцевості в давнину *Процісі*.

Процькове, -ого; с.; поле; с. Яківка Тлум. р-ну: Процькове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Процько* < *Проць* < *Прокіп* (див. вище).

Пробчерт, -у; ч.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Прочерт (2002, Рунг., 241). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *прочерт*, *прочертъ* ‘корчунок; поляна в лісі; сіножать’ (Нг., 45), ‘прогалина, галява’ (ВТС, 997). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Прут, -у; ч.; ріка; л. Дунаю; бере початок біля г. Говерла на висоті близько 1800 м, довжина – 967 км, у тому числі в межах області – 167 км; площа басейну – 27 540 км², у межах області – 4868 км²; на території Івано-Франківщини протікає через м. Яремче, села Яремч. м/р, Надв., Кол., Снят. р-нів: Пората (V ст. до н. е., Геродот); ... и Проута, ко Пруту (1229, ПСРЛ, II, 759); Pruth (1416, AGZ, V, 30); Pruth (1473, AGZ, XII, 353); Prut (1485, AGZ, XIX, 197); Проут (1499, ССУМ, II, 269); у реки Прута (1686, Величко, II, 549); Pruth (1855, АККГЛ, Bl. 49); Prut (1888, SG, IX, 107); Прут (1979, СГУ, 451); Прут (2005, К ЯВ). – Існує декілька гіпотез щодо походження назви (див. ЕСЛНПР, 112; Карп., ТБ, 170–171).

Дехто з дослідників виводить Геродотове *Пората* з ірансько-скіфського, а за О. Брюкнером, сарматського джерела: скіфське *Пората*, авестинське *pərətu-* ‘брі́д, пере́хід’, або *pərədu* ‘широкий’ (Фасмер, III, 390; Карп., ТБ, 170; Ник., 344 та ін.). В. П. Петров залучає для етимологізування назви *Прут* < *Пората* грецьке *πορος* ‘переправа, перевіз, брі́д’ (Петров, ГУ, 136–139). Заміна *Пората* на *Прут* сталася на слов’янському мовному ґрунті. В. І. Георгієв вважає, що ця перебудова сталася під впливом сх.-сл. *пруд* ‘швидка течія’, пор. укр. *прудкий*.

Ю. О. Карпенко розглядає цю назву як фракійську. Вона нібито за структурою подібна до ороніма *Карпати*, пор. *Карп-ат-и* ‘скелясті’, *Пор-ат-а* ‘бродувата; яка має подекуди броди’. Перебудова фракійської форми на сучасне найменування відбулася, на його думку, на слов’янському мовному ґрунті. При цьому маємо не просто звукову

перебудову, а переосмислення, народну етимологію назви. Але Ю. О. Карпенко заперечує можливість такого переосмислення на основі кореня *пруд*, як вважає В. І. Георгієв, оскільки в такому разі є незрозумілим оглушення кінцевого дзвінкого приголосного. Тому він підтримує О. С. Мельничука, який пов’язав перебудову *Пората* в *Прут* з коренем *прит-*, що реалізується в таких словах, як укр. *спритний*, рос. *прить*, та альтернативою типу *навик* – *наука*, *рыхлий* – *рушити*, за якою стоїть праслов’янське чергування **и* – **oi*. Тобто корінь **prut* (> *прит-*) дає закономірне **prout* > *Прут*, що значить ‘швидкий, стрибаючий’. Отже, тут відбулася, на думку вченого, така ситуація: фракійська назва зазнала іранської перебудови на півдні, але слов’янської – на півночі (в Карпатах?). Сама ж перебудова *Пората* на *Прут* відбулася за законами ряду внаслідок утягування в ряд гідронімів з кінцевим *-ут*, куди належали *Словута* та *Онут* – істинна та гіпотетична слов’янські назви Дніпра (Карп., ФГК, 14–15).

О. Шапошников вважає, що скіфське *Porata*, *Пората*, входить у словотвірний ряд *Алутат*, *Карпати*, *Худат*, тобто похідних із посл. суфіксом *-ат*, який приєднався до гомогенного і.-с. кореня **por-*, **per-*, **perə-* ‘текти’ (ОШ, 80).

В. П. Шульгач гідронім *Прут*, що називає ліву притоку Горині, пов’язує з праслов’янським апелятивом **protъ*, похідним якого, крім значення ‘різка, палиця, жертка, вітка, спиця і под.’, властива й вторинна семантика, як про це свідчать укр. діал. *прут* ‘міра земельної площі’ (Онишк., II, 158), ‘земля, що дорівнює двом жердям, тобто земля шириною в 4 м 20 см та різної довжини’ (ПГФ, 227–228), ‘пряма течія на болоті’ (Пура, 55). Останнє значення (метафора), ймовірно, відображене, на думку В. П. Шульгача, в досліджуваній назві. Як порівняння він наводить похідне укр. діал. *прутити* ‘швидко йти’ (ПГФ, 227–228).

Про цю річку існує багато легенд і переказів. Ось одна з них. В одному з гірських селищ жив собі легінь Прут. За що його так прозвали, уже ніхто не пам’ятав. Може, що мав високий гнучкий стан, чи вже дуже

спритний був до роботи. Якось забарився Прут, працюючи в горах, і вирішив не повертатися додому, а заночувати в лісі. Стара смерека гостинно простелила ковдру із зеленого моху й вкрила його своїм пахучим убранням. Утомлений хлопець швидко заснув. І якийсь дивний сон йому привидівся. Ніби біля нього сидить дівчина, уся в зеленому, у неї зелені очі й довга, до самого долу, коса. Дівчина лагідно й сумно дивиться на Прута, тихенько гладить його волосся й щось стиха наспівує.

Прут ніяк не міг надивитися на лісову красуню. Та коли простягнув руку, щоб торкнутися її, дівчина зeszла. Прокинувся Прут. Тихо-тихо. Тільки зірки виблискують у далекому небі. Аж дивиться – повисло щось на смерековій гілці й світиться дивним зеленим вогником. Підійшов, узяв у руки. А воно й далі світиться. Так тихо й ласкаво.

Між тим зникли зірки й зажеврилося небо на сході. У променях ранішого сонця зблищала роса. Десь здалеку долетів перший несміливий спів пташини.

А трохи згодом уже весь ліс ожив... Величезне сонце підіймалося із-за гір. Задивившись на всю ту красу, Прут забув про свою дивовижну знахідку. А коли глянув, то побачив: у руці лежала звичайна зелена стрічка. Вона вже не світилася: мабуть, згасла в перших променях сонця. Заховав ту стрічку Прут, а про себе вирішив будь-що відшукати красуню-дівчину.

Наступного вечора Прут знову не пішов додому. Сховавшись за велику смереку, він чекав на лісову красуню.

Розтанули гори в нічній темряві, повисихали зірки на небі... Раптово, наче з-під землі, з'явилася дівчина. Вона, тихесенько відхилиючи віти, йшла до старої смереки. Дівчина присіла на шершаве коріння, що повпиналося в землю, і заспівала. Спочатку тиха, а потім все гучніша пісня полетіла між гори. Далека луна підспівувала дівчині. Захоплена піснею, вона не відчула, як збоку підкрався Прут. Міцно схопив і пригорнув її до себе. Довга зелена коса змією обвила їх. Прут задивився в ясні очі, і йому здалося, що вся краса й велич Карпатських гір відбилася в них, глибоких і чарівних. Дівчина все ще перелякано тремтіла в його руках. "Хто

ти?" – спитав юнак. Ніби неживі, до цього часу злякані вуста ледь-ледь розпустилися в посмішці, але мовчали. "Хто ти?" – знову спитав Прут. Вона трохи схилила голову набік, посміхнулася: "Говерла". "Говерла, Говерла...", – прошепотів вітер. "Говерла, Говерла...", – полетіло ген-ген у долину й загло.

З того часу Прут майже не приходив додому. Цілими ночами разом з Говерлою блукав у горах. Кохання, велике й щире, переповнювало їх серця. Неосяжне, як те синє небо над горами, воно кликало за собою.

Але потроху перша радість кохання стала затуманюватися. У Прута в долині жила старенька мати. А Говерла не могла піти до людей без дозволу батька, гірського царя.

Почувши про любов Говерли до Прута, батько розгнівався й прокляв свою доньку. Задрижали гори, загуркотіло, обсипаючись, каміння, застогнали в шаленому вітрі, затремтіли проліски. Пішов гомін по горах: "Прокля-ав, про-кля-ав!"

Прибігла Говерла до старої смереки, придулилася до неї й залила слізьми: "Смереко-матінко, нема мені долі: занапастив батько. Не пустять мене гори з прокляттям до людей. А без Прута я загину. Навчи, любя, що робити?". Обняла смерека зеленим гіллям дівчину й щось зашепотіла. "Добре, – мовила Говерла. – Прощай, смереко, прощайте гори, прощай, мій голубе Пруте. Як не належатиму тобі, то й не буде мені життя тут", – і ступила на край прірви.

Ніби земля розверзлася, – так загуло навкруги. Страшенна злива поприпинала дерева. Вітер, мов скажений, виламував усе на своєму шляху. Він з розгону вдарявся об гору, виривав, гнав далі каміння й летів до сусідньої гори, одним подихом зрушуючи в долину кам'яні брили. Блискавка на мить освітлювала спотворені гори. Поламані дерева, що стогнали під сильними поривами вітру, скидалися на страхіття. Вони простягували до вітру свої повикручені коряві лапи й благали: "Перестань, пер-рр-еста-ань".

Аж на ранок вчухла буря. Велике сонце піднялося оглянути Карпати – і здивувалося. На місці старої долини виросла гора. Вона

сягала аж до хмар і вітала сонце білою вершиною. А на долині стояли люди й дивувалися новій красуні-горі.

Тільки в Прута щось тривожно на серці. Побіг він на гору. “Говерло, Говерло, де ти?” – “Це я, – каже гора. І біла ромашка, всміхаючись, зроняє кришталеву сльозинку росинку, – Так, так, це я, Пруте”.

Не повернувся Прут до людей. Залишився біля гори. А трохи згодом побігла межі гір гомінка річка. Вона проклала собі шлях в ущелинах, спадала зі стрімких скель і бігла далі, чиста, як сльоза. Бігла швидко, ніби боялася, що не встигне розповісти щось тим величним вічнозеленим горам.

І прозвали люди ту річку *Прутом*, а височенну гору, біля ніг якої в’ється Прут, – *Говерло* (СН, 113–116).

Прутки́, -ів; мн.; кол. хутір, тепер курток; с. Радча Тисм. р-ну: Prutki (1934, SDW, № 22, s. 246); Прудки (2009, Експ.). – Оскільки назва передана у різних формах, встановити достеменно її походження важко. Вона може бути: а) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *прудок*, дем. від *пруд* ‘став’ (СНГТК, 167); у такому разі назва вказує на наявність на хуторі в давнину таких водойм; б) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *пруток*, дем. від *прут* ‘загін поля шириною в 4 м; 2,5 морга землі; 4 морги землі; ділянка землі шириною в 9 м, що тягнеться з одного кінця села до другого; поле, що тягнеться від хати в протилежному напрямі від дороги’ (Онишк., II, 158); у такому разі назва вказує на розміри полів, на яких виник хутір.

Прутівка, -и; ж.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 9 км, до Івано-Франківська – 96 км; до 1946 р. – с. *Карлів*: Карловъ (1451, DM, 2, 82); *Карловъ (оу карловъ, 1458, Р., 169) Karlow (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Karłów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 46); Karłów (1855, АККГЛ, Bl. 49); Karłów (1882, SG, III, 845); Прутівка (1947, АТП, 515); Прутівка (2009, ІФ АТП, 174). – Давня назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Карл*, пор. особове ім’я *Карл* (СВІ, 166) < нім. *Karl* (KVB, 69). Сучасне найменування села утворено за допо-

могою суфікса -івк(а) від гідроніма – найменування річки *Прут* (див. вище), на березі якої воно розкинулося.

Прутсько-Дністрівська Височина́, -ої, -и; ж.; височина; простягається між р. Тлумач на півночі до р. Прут на півдні та р. Дністер на сході; складається з плосковершинних продовгуватих горбів висотою 350–390 м, вкритих здебільшого товщею жовто-бурих глин, лесовидних суглинків, карпатських галечників, а також гіпсами тортонського віку. Для височини характерні карстові утворення – лійки, печери, провали та угловини: Прутсько-Дністровська Височина (1992, ГФП, 13–14). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *височина* ‘підвищена частина суходолу (від 200 до 600 м), що має подекуди рівну, частіше хвилясту поверхню, розчленовану долинами, балками, ярами’ (ВТС, 113), а атрибутивним членом – прикметник *прутсько-дністровська*, що вказує на розташування орооб’єкта між ріками *Прут* і *Дністер*.

Прутсько-Черемоська Височина́, -ої, -и; ж.; височина; розташована між долиною нижньої течії ріки Черемош та рікою Прут; Кол., Кос., Снят. р-ни; складається з горбів і підвищень висотою 300 – 780 м: Прутсько-Черемоська Височина (1992, ГФП, 15). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *височина* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *прутсько-черемоська*, що вказує на розташування орооб’єкта між ріками *Прут* і *Черемош*.

Псінку́, -ок; мн.; пасовище; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Псінки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *псєнка* (бот.) ‘біловус (*трава*)’ (ГТ, 159), *псянка* ‘вид гострої трави, яку худоба не хоче їсти’ (Онишк., II, 159). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Пугачівка, -и; ж.; височина; с. Гарасимів Тлум. р-ну: Пугачівка (2000, ПЗТ, 98); Пугачівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від апелятива

пугач 'хижий нічний птах роду совоподібних, який живиться дрібними гризунами' (ВТС, 1003). Вона вказує на вид птахів, що водяться у цій місцевості.

На схилах гарасимівської гори розкинувся ботанічний заказник місцевого значення "Пугачівка" з реліктовими зарослями осоки низької, сеслерії Хейфлерової, ковили волосистої та пірчастої, які занесені в Червону книгу України (ПЗТ, 233).

Пужники, -ів; мн.; село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 13 км, до Івано-Франківська – 44 км: Puszniaki (1448, AGZ, XII, 174); Puznyki, Puzniki (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Puzniki (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pużniki, Pużniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 206); Pużniki (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Pużniki (1888, SG, IX, 325); Пужники (1947, АТП, 512); Пужники (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, започаткувала село, пор. п-ще *Пужник* (Богдан, 238), що походить, імовірно, від апелятива *пужник* (бот.) 'рослина *Turritis Dill.*' (ЕСУМ, IV, 628). Можлива також мотивація цього ойконіма апелятивом **пужники* 'феодално залежні селяни, які займалися гонінням звірів під час князівських полювань', пор. укр. *пужати* 'лякати' (СУМ, VIII, 385). Можемо припустити також, що назва села звучала колись як *Пушники* (див. першу фіксацію) і є за походженням семантичним утворенням від апелятива **пушники* 'феодално залежні селяни, які займалися заготівлею пушнини'. Форма *Пужники* могла з'явитися в результаті асиміляції за дзвінкостю приголосного звуку [ш] до [п]

Пужницька, -ої; ж.; гора; 385 м; між сс. Хотимир, Пужники, Бортники Тлум. р-ну; вар. *Пужники*: Pużniki (1855, АККГЛ, ВІ. 45); w okr. wzgórze Pużnicką zwanego (1880, SG, I, 601); Pużnicka (1889, SG, X, 423); Pużnicka (1905 (1874), KuK TT); Pużnicka (1926, MT T); Пужницька (2006, СНП, 27). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *пужницька* 'розміщена на території села *Пужники* (див. вище)'. Варіант назви є результатом

трансонімізації названого вище однозвучного ойконіма.

Пужницьке, -ого; с.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Пужницьке (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *пужницьке* 'яке належить громаді с. *Пужники* (див. вище) або окремим його жителям'.

Пунчева¹, -ої; ж.; потік; п. Печеніги л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 6,75 м; с. Марківка, смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Пунчавка*: Punczewa (1888, SG, IX, 300; 1890, SG, XI, 80); Punczewa (1906 (1876), KuK K); Punczewa (1933, MT K); Пунчева (1965, WRG, III, 815); Пунчева (1979, СГУ, 452); Пунчева (1985, ІГ, II, 349); Пунчавка, Пунчева (2006, КВС, 105, 123). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Пунч*, пор. болг. *Пунчо* (ПЗУ, 473), укр. п-ща *Пунченко* (СП, 292), *Пунчак* (Редько, II, 871). Можливо, що первісно назва стосувалася хутора (див. далі), а потім перейшла й на гідрооб'єкт.

Пунчева², -ої; ж.; кол. хутір; нал. до с. Молодятин Кол. р-ну, тепер його куток; вар. *Пуньчева*, *Пунчыва*: Пунчыва (2006, КГ, 21); Пуньчева (2008, БГ, 14); Пунчева (2009, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на березі якого розкинувся хутір. Можливо також, що назва хутора була первинною щодо однойменного гідроніма. У такому разі вона є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Пунч* (див. вище). Варіанти назви з'явилися під впливом розмовного мовлення.

Пустоварка, -и; ж.; урочище (нива); с. Корнич Кол. р-ну: Пустоварка (2006, КВС, 73); Пустоварка (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-к(а)* від антропоніма *Пустовар*, пор. п-ще *Пустовар* (Редько, II, 871). Так, мабуть, звали людину, якій належала колись земельна ділянка в урочищі.

Пусте Поле, -ого, -я; с.; урочище; с. Рибне Тисм. р-ну: Puste Pole (1930, MT SC). – Назва утворена способом лексикалізації

та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* 'безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви' (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *пусте* зі значенням 'непридатне для обробітку, нічим не засаджене'.

Пустошак¹, -у; ч.; пасовище; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Пустошак (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пустошак* 'пuste голе поле; неродючий ґрунт' (Експ.), 'цілина, пустиня' (ЕСУМ, IV, 638). Вона вказує на характер ґрунту та природні особливості поверхні пасовища.

Пустошак², -у; ч.; ліс; с. Ворона Кол. р-ну: Пустошак (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *пустошак* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту та природні особливості поверхні лісу.

Путка, -и; ж.; поточина; пр. Пруту л. Дунаю; с. Матейвіці Кол. р-ну: Путка (1985, ІГ, II, 353). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса -к(а) від апелятива *путь* 'дорога', пор. лемк. *пут* 'дорога в поле' (УГП, 69, 423). Вона вказує на те, що поточина протікала колись дорогою.

Пұхова, -ої; ж.; поле (нива); с. Антонівка Тлум. р-ну: Пұхова 92012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Пух*, пор. п-ще *Пух* (СП, 293).

Пшеничанка, -и; ж.; поле; с. Петрів Тлум. р-ну; вар. *Пшенич'инка*: Пшеничанка, Пшенич'инка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи -анк(а) (розм. -'инк(а)) від апелятива *пшениця*. Вона вказує на вид зернової культури, яку висівали колись на полі, оскільки воно давало тут добрі врожаї.

Пшенічна Гора¹, -ої, -и; ж.; гора; с. Олеша Тлум. р-ну: Пшенична Гора (1975, АСЗ, I, 915). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *пшенична*,

що вказує на використання полів на горі для вирощування *пшениці*.

Пшенічна Гора², -ої, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Олеша Тлум. р-ну, тепер його куток: Пшенична Гора (1947, АТП, 518); Пшенична Гора (1961, ІФ АТП¹, 82); Пшенична Гора (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся хутір.

Пшенічники, -ів; мн.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 5 км, до Івано-Франківська – 15 км: Pschenyczki (1511, MRPS, IV/II, 83); Pszenicznyky (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Pszeniczniki ad Jamnica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Pszeniczniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 43); Pszeniczniki (1855, АККГЛ, Bl. 45); Przeniczniki (1888, SG, IX, 173); Пшеничники (1947, АТП, 517); Пшеничники (2009, ІФ АТП⁷, 174). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала село, пор. п-ща *Пшеничник* (Худ.¹, 284), *Пшеничникова* (Дов., II, 269), блр. *Пшанічник* (Бір., 340).

У народному переказі про це село розповідається, що точної дати його заснування ніхто не знає. Але відомо, що воно було засноване на лівому березі річки Ворона в урочищі, яке тепер називається Облоги, і одними з перших поселенців були члени родини Кавецьких. У той час на село часто нападали турки й татари. Окрім того, воно потерпало й від повеней. Тому старшинами села було прийнято рішення перенести його на правий берег річки Ворони. Там воно було б краще захищене як від нападів ворогів, оскільки перепорою була річка, так і від затоплень. Дуже скоро під мальовничим вишневим горбом виросло нове поселення. І назвали його Пшенішнікі, тобто Перенесники. Це вже в наш час ми називаємо його просто *Пшеничники*.

За іншою версією, село назвали так тому, що його заснували *пшеничники* – панські слуги, які охороняли панські поля від розкрадання та помсти кріпаків.

Пшеничниківський, -ого; ч.; ліс; між сс. Пшеничники Тисм. р-ну та Надорож-

на Тлум. р-ну: Пшеничниківський (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *пшеничниківський* 'який проростає на території с. Пшеничники (див. вище)'.

Пшеничниківський Бік, -ого, -оку; ч.; урочище; м. Тисмениця: Пшеничниківський Бік (2008, Тисм.¹, 39 вклад.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *бік* 'місце, місцевість, що знаходиться не посередині, а збоку чого-небудь' (ВТС, 51), а атрибутивним членом – прикметник *пшеничниківський*, що вказує на розташування урочища зі сторони с. *Пшеничники* (див. вище).

Пшікова Гора¹, -ої, -и; ж.; горб; с. Рошнів Тисм. р-ну: Пшікова Гора (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Пшікова*, що вказує на проживання на горбі родини *Пшіка*, пор. п-ще *Пшик* (ІФД, 346), а також відоме в селі п-сько *Пшик* (Експ.).

Пшікова Гора², -ої, -и; ж.; куток; с. Рошнів Тисм. р-ну: Пшікова Гора (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Пшінець, -нця; ч.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: Пшінець (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від пол. апелятива *pszeniec* (бот.) 'перестріч' (ЕСУМ, IV, 648). Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Пшібна Гора¹, -ої, -и; ж.; гора; між сс. Хотимир та Гавриляк Тлум. р-ну: Pszenna Góra (1933, МТ К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк,

359), а атрибутивним членом – прикметник *пшібна*, що вказує на використання полів на горі для вирощування зернових культур.

П'ядики¹, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 5 км, до Івано-Франківська – 65 км; давня назва – *П'ядикивці*: Pyedykowcze (1482, AGZ, XIX, 188); Piediki (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Piadyki (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Piadyki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 250); Piadyki (1855, АККГЛ, Bl. 49); Piadyki (1887, SG, VIII, 42); П'ядики (1947, АТП, 508); П'ядики (2009, ІФ АТП¹, 173). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи власника, які, очевидно, започаткували село, пор. п-ще *П'ядик* (Редько, II, 874). Десь наприкінці XV або на початку XVI ст. село, мабуть, було спустошене турками й татарами. Відродившись воно отримало назву *П'ядики*, що також є результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, що могла залишитися живою під час знищення села й відновити його.

У народному переказі про виникнення цього села розповідається, що колись давно в лісах під Коломиєю оселилися п'ять чоловіків. Вони викорчувували тут ліс і займалися сільським господарством. Ось саме від цих перших п'ятьох поселенців і пішла нібито назва села. Є ще й інші версії її походження. Так, в одній із них ідеться про те, що цей край був багатий в давнину на різного звіра. Князі та вельможі часто влаштовували в місцевих лісах полювання. Одного разу мисливці натрапили на стадо диких свиней, їм вдалося вполювати п'ять із них. Незабаром у цю місцевість пан-вельможа поселив свого сина Семена, який започаткував на місці вдалого полювання поселення й назвав його за це П'ядиками. Ще в іншій версії виникнення назви села пов'язують з п'ятьма джерелами дуже смачної води, біля яких воно зародилося.

П'ядики², -ів; мн.; горб; с. П'ядики Кол. р-ну: Piadyki (1855, АККГЛ, Bl. 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації

однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

П'ядицьке, -ого; с.; урочище; с. Пилипи Кол. р-ну: П'ядицьке (1982, АПП, 59). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *п'ядицьке* 'яке належить громаді с. *П'ядики* (див. вище) чи окремим його жителям'.

П'ядицький, -ого; ч.; ліс; с. П'ядики Кол. р-ну: П'ядицький (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *п'ядицький* 'який належить до с. *П'ядики* (див. вище)'.

Рáвликів Горб, -ового, -а; ч.; підвищення, пагорб; с. Підвисоке Снят. р-ну: Равликів Горб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* 'невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок' (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Равликів*, що вказує на належність землі на пагорбі в давнину *Равликові*, пор. п-ще *Равлик* (СП, 294).

Раді́лівка¹, -и; ж.; урочище; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Радилівка (2008 (1877), Вайгель, 73). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Ради́ло*, пор. п-ще *Ради́ло* (ПЗУ, 476), давнє укр. особове ім'я *Ради́ло* (Чучка, Сл., 295), с.-х. *Ради́ло* (Жел.², 73), які є похідними суфіксальними утвореннями на *-ил(о)* від *Радь* (Мор., 164; Чучка, Сл., 298), гіпокористики давніх слов'янських особових імен-комполітів типу *Радимирь*, *Радославь* (Мор., 163, 164), *Радиславь*, *Радивой* (Демч., 63, 79–80).

Раді́лівка², -и; ж.; потік; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 9 км; сс. Лісна Слобідка, Воскресинці, Корнич, Королівка, Перерив Кол. р-ну, м. Коломия; вар. *Ридилівка*, *Рудилівка*: *Rydyłówka* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Rugyłówka*, *Rydyłówka* (1888, SG, IX, 108, 947); *Rydyłówka* (1899, SG, X, 84); Радилівка (1979, СГУ, 455); Радилівка (2000, ЕКол., III, 228); Радилівка (2006, КВС, 71). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвуч-

П'ятий, -ого; ч.; горб; с. Лука Гор. р-ну: П'ятый (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації числівника *п'ятий*, що вказує на порядковий номер горба в ряду таких же орооб'єктів, які тягнуться від села вздовж Дністра, пор. *Перший*, *Другий*, *Третій*, *Четвертий*, *Шостий*.

П'ятка, -и; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: П'ятка (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ділянки лісу (обходу), що розкинулася на горі. В основі мікротопоніма лежить іменник *п'ятка* (діал.) 'п'ятірка' (Експ.), що означає номер обходу.

Р

ного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Раді́лівка³, -и; ж.; куток; м. Коломия: *Rydelówka* (1900, SGG, 293); Радилівка (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого розкинувся куток.

Раді́чина, -ої; ж.; кол. хутір, нал. до с. Крехівці Ів.-Франк. м/р: *Radyczyna* (1855, АККГЛ, Bl. 44); *Radyczyna* (1880, КуК S). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* (пол. *-uzna*) від антропоніма *Ради́к*, пор. п-ще *Ради́к* (ІФД, 346), давнє особове ім'я *Ради́к* (Чучка, Сл., 294), *Ради́кь* (Мор., 162), що походить із *Радь* (див. *Радилівка*).

Раді́вка, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. із с. Олеша Тлум. р-ну, тепер його куток: Радівка (1947, АТП, 518); Радівка (1961, ІФ АТП¹, 82); Радівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Рад*, пор. п-ще *Рад* (ПЗУ, 475), давнє особове ім'я *Радь* (див. *Радилівка*).

Рáдова Долі́на, -ої, -и; ж.; лісове урочище; с. Олеша Тлум. р-ну: Радова Долина (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ,

I, 315), 'низина, заросла травою; широка низина' (Мар., 226); 'низина' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Радова*, що вказує на належність урочища в давнину *Радові*, пор. особове ім'я *Рад* (див. вище).

Радутів¹, -ового; ч.; кол. фільварок, тепер куток; с. Ганнів Кол. р-ну: Redutów (1900, SGG, 297); fw. Radutów (1933, MT Kutu); Радутів (2006, КВС, 28). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Радут*, пор. подібні п-ща *Рад*, *Радко*, *Радь* (АЛ, 116), *Радул* (СП, 295; ПЗУ, 476), що походять від давнього чол. імені *Радиславъ* (Демч., 79–80).

Радутів², -ового; ч.; урочище; с. Троїця Снят. р-ну: Радутів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Радут* (див. вище).

Радча¹, -ої; ж.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 26 км, до Івано-Франківська – 19 км; вар. *Радче*: Radcza (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Radcze (1661, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1, с. 883); Radcze ad Łysiec (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Radcza (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 30); Radcza, al. Radcze, al. Radczyna (1888, SG, VIII, 378); Радча (1947, АТП, 510); Радча (2009, ІФ АТП⁷, 175). – Назва є посесивним утворенням на *-*ja* (*-*je*) від давньої особової назви *Радець* (ОКІУМ), ст.-п. *Radziec* (SSNO, IV, 429), чи *Радко* (Мор., 163; Демч., 79), що є суфіксальними утвореннями відповідно на *-ець* та *-к(о)* від *Радь*, про походження якого див. *Радилівка*.

Радча², -ої; ж.; горб; 304 м; с. Радча Тисм. р-ну: Radcza (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Radcza (1932, МТ S). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села, на території якого височіє горб.

Радчанка, -и; ж.; річка; п. Рудки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 21 км, площа басейну – 451,7 км²; протікає між смт Богородчани та с. Похівка Бог. р-ну, с. Радча та смт Лисець Тисм. р-ну, гірло в с. Дрогомирчани Тисм. р-ну; вар. *Радча*: Radczanka (1880, KuK S);

Radczanka (1888, SG, IX, 378, 913); Радчанка (1917, Машт., ДБ, 19); Radczanka (1932, МТ S); Радча (1983, ТК ИФ¹); Радчанка (1979, СГУ, 455); Радча (2004, УПР, 820); Радчанка (2007, ІФ ПМ); Радча (2009, ІФ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-анк(a)* від ойконіма – найменування села *Радча* (див. вище), територією якого протікає річка. Варіант назви є результатом трансонімізації названого вище ойконіма.

Радчанська Буда, -ої, -и; ж.; кол. поташня, тепер сінокіс; с. Посіч Тисм. р-ну: Radczyńska buda (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Радчанська Буда (2012, БЛ⁵, 266). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування поташні, на місці якої облаштований сінокіс. В основі ергоніма лежить апелятив *буда* 'курін'; поташний завод' (ЕСУМ, I, 277), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *радчанська*, що вказує на належність поташні в давнину громаді с. *Радча* (див. вище) або окремим його жителям.

Рай, -я; ч.; куток; с. Грушка Тлум. р-ну: Рай (1975, АСЗ, I, 900). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рай* (перен.) 'прекрасне для проживання місце'.

Раків Потік, -ового, -оку; ч.; потоки; 1) бас. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Космач Бог. р-ну: Раків Потік (2011, УШ); 2) бас. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Кричка Бог. р-ну: Раків Потік (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'струмок, ви долинок', а атрибутивними членами – прикметник *раків*, що вказує на наявність у потоках у давнину цих прісноводних тварин. Можливо також, що в основі атрибутивних членів цих гідронімів лежить антропонім *Рак*, пор. п-ще *Рак* (ІФД, 347).

Раківчик¹, -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 11 км, до Івано-Франківська – 48 км: Rakowczyk (1735, ЛЦДІА, ф. 134, опр. 2, спр. 10, 62 зв.); Rakowczyk (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 69); Ra-

kowczyk (1855, AKKGL, Bl. 49); Rakowczyk (1888, SG, IX, 513); Раківчик (1947, АТП, 508); Раківчик (2009, ІФ АТП⁷, 175). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ик* від незасвідченого гідроніма – найменування потоку *Раковець*, на берегах якого виникло село.

Цю версію підтверджує й народний переказ про цю назву. Згідно з ним, село виникло в часи Хмельниччини. Коли козацькі війська проходили територією Коломийщини, один зі старшин послав козака подивитися, чи є в річці, що протікала поблизу, риба. Повернувшись, той доповів, що є дуже багато раків. Тому й річку назвали *Раковець*, а село, яке виникло навколо неї, – *Раківчик*.

Раківчик², -а; ч.; кол. поле, потім хутір, тепер куток; с. Дзвиняч Бог. р-ну: pole Rakowczyk (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 15, арк. 17); Раківчик (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ик* від гідроніма – найменування потоку *Раковець* (див. далі), на берегах якого виник хутір.

Раківчицький Ліс, -ого, -у; ч.; лісове урочище; між сс. Раківчик та Лісна Слобідка Кол. р-ну: Раківчицький Ліс (2011, КР). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *раківчицький*, що вказує на розташування лісу на території с. *Раківчик* (див. вище).

Раковець¹, -івцю; ч.; потоки; 1) л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 12 км, площа басейну – 19,6 км²; сс. Кривець, Раковець, Дзвиняч, смт Солотвин Бог. р-ну; вар. *Раковий*, *Раківчик*: Rakowiec (1855, AKKGL, Bl. 44); Rakowy (1880, KuK S); Rakowy (1880, SG, I, 511); Rakowiec (1888, SG, IX, 519); Раковець (1917, Машт., ДБ, 19); Rakowy (1935, МТ N); Раковець (1979, СГУ, 456); Rakowy (2000, РВWG, 132); Раківчик (2008, УШ); Раковець (2009, РІФ); 2) л. Стримби л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Братківці, Марківці Тисм. р-ну: Раковець (1995, ТМН, 12, 32); Раковець (2007,

КМ, 11). – Назви утворені за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *раковий* ‘такий, у якому водяться *раки*’. Можлива також їх мотивація географічним апелятивом **раковець* ‘потік, де водяться раки’ (Карп., ТБ, 172–173). В обох випадках вони вказують на вид прісноводних тварин, що водилися колись у потоках. В. П. Шульгач та Ю. О. Карпенко вбачають у таких назвах праслов’янський гідротермін **raka* ‘яма; глибоке місце в річці’, що походить з давньоевропейського гідронімного кореня **er-* // **or-* ‘рухатися, текти’, ускладненого суфіксом **-k-*. Таке поєднання давало **ork-*, що перетворилося пізніше на **rak-*. Отже, на думку Ю. О. Карпенка, прикарпатські назви *Раковець* мають давньоевропейську природу, що зазнала пізнішої стандартної слов’янізації (Карп., ПДГ¹, 43).

Раковець², -івця; ч.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 21 км, до Івано-Франківська – 40 км: Rakowiec (1648, ЖУР, IV, 10); Rakowiec ad Krasnopole (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rakowiec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 90); Rakowiec (1855, AKKGL, Bl. 44); Rakowiec (1888, SG, IX, 515); Раковець (1947, АТП, 516); Раковець (2009, ІФ АТП⁷, 175). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого розкинулося село.

Раковець³, -івця; ч.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 20 км, до Івано-Франківська – 63 км: Rakowycz (1433, ZDM, VII, 382); Rakowiec (1578, ŻDz, XVIII/1, 95); Rakowiec (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rakowiec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 4); Rakowiec (1855, AKKGL, Bl. 45); Rakowiec (1888, SG, IX, 515); Раковець (1947, АТП, 511); Раковець (2009, ІФ АТП⁷, 175). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку, правої притоки Дністра, який протікає через село й називається тепер *Потічок* (див. вище).

Раковець⁴, -івцю; ч.; болотисте урочище; с. Марківці Тисм. р-ну: Раковець (2007, КМ, 13). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменуван-

ня потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Раковеччина, -и; ж.; урочище; с. Раківчик Кол. р-ну: Раковеччина (2006, КВС, 138). – Назва утворена за допомогою суфікса -ин(а) від антропоніма *Раковецький*, пор. п-ще *Раковецький* (ІФД, 347; ПЗУ, 477).

Рамлерівка, -и; ж.; кол. куток міста Коломия: Рамлерівка (1988, КК, 38). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Рамлер*, що є, очевидно, розмовним фонетичним варіантом п-ща *Раумлер*, пор. нім. *der Räumer* ‘прибиральник; підсобний робітник’ (ВНУС, 493).

Ранкова Гора, -ої, -и; ж.; горб; між сс. Угринів, Павлівка та Ямниця Тисм. р-ну: *Jatrena góra* (1855, АККГЛ, Bl. 44); *Jutrena góra* (1880, KuK S); *Jutrena góra* (1913, GKS); *Jutrena Góra* (1932, MT S); Ранкова Гора (2012, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *ранкова* (перен.), який вказує на те, що перші промені сонця падають на цю гору найшвидше порівняно з іншими навколишніми підвищеннями.

Рачкова, -ої; ж.; урочище (пасовище); с. Долина Тлум. р-ну: Рачкова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Рачко* чи *Рачок*, пор. п-ща *Рачко* (Редько, II, 882), *Рачок* (СП, 297).

Рашків¹, -ова; ч.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 12 км, до Івано-Франківська – 70 км: *Raszkow* (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, с. 180); *Raszków* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 75); *Raszków* (1855, АККГЛ, Bl. 45); *Raszków* (1888, SG, IX, 534); Рашків (1947, АТП, 504); Рашків (2009, ІФ АТП⁷, 175). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Рашко*, пор. п-ще *Рашко* (СП, 297), давнє слов’янське особове ім’я *Рашко* (Мор., 167), укр. *Рашко* (Ук., 598), рос. *Рашко* (Туп., 392), блр. *Рашко* (Бір., 351), ст.-п. *Raszko* (Tasz., 119). Цей антропонім є похідним суфіксальним утво-

ренням на -к(о) від *Рахъ* (з чергуванням [x] з [u]), що походить від давніх слов’янських особових імен-комполітів з компонентом *Ра-* типу *Радивой*, *Радиградь*, *Радимиръ*, *Радобудъ* (Мор., 162–163), *Раножиръ*, *Татиборъ* і под.

За переказами, село виникло в XV ст. і називалося тоді Антонівкою. У XVIII ст. новий його власник запровадив сучасну назву.

Рашків², -ова; ч.; хутір; с. Ісаків Тлум. р-ну: Рашків (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Рашко* (див. вище).

Рашковецький Горб, -ого, -а; ч.; горб; с. Рашків Гор. р-ну: Рашковецький Горб (1999, ТФП, 9). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *рашковецький*, що вказує на розташування орооб’єкта на території с. *Рашків* (див. вище).

За переказами, на горбі колись стояла сторожова вишка, звідки повідомляли жителів навколишніх сіл про наближення ворогів.

Рєбрин, -ого; ч.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: *Rebryn* (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 107, арк. 66); *Rebryn* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144, арк. 88); Рєбрин (2012, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на -ин від антропоніма *Ребра*, пор. п-сько *Ребра* (Експ.); б) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника поля, пор. п-ще *Ребрин* (ТСЛ, 560).

Ребрó, -а; с.; гора; сс. Бушкалик, Кутище Тлум. р-ну: Ребро (2000, ТК Т). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ребро* ‘схил гори, кручі, скали’ (Мар., 246), пор. також бойк. *ребро* ‘гірський хребет’ (Онишк., II, 170). Вона вказує на характер поверхні гори, на якій є багато круч і скель.

Ренешівка, -и; ж.; урочище; с. Рашків Гор. р-ну: Ренешівка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Ренеш* < *Рейнеш*. Таке прізвище

мав єврей, садиба якого до Другої світової війни розміщувалася на місці теперішнього урочища.

Резина¹, -ої; ж.; гора; 338 м; між сс. Іллінці та Рудники Снят. р-ну; вар. *Резіна гора*, *Резіна*: Rezina (1882, SG, III, 260); Rezina góra (1904 (1877), KuK Kutu); Резіна (1982, КС, 182); Резина (2011, УШ). – Найбільш імовірно, що назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Реза*. Про його потенційність в українському антропоніміконі свідчать споріднені прізвища *Резанов*, *Резун* (СП, 298). Можливо також, що цей оронім мотивований рум. п-щем *Răzina* (Const., 434).

Резина², -ої; ж.; ліс; с. Іллінці Снят. р-ну: Резіна (1982, КС, 182). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся ліс.

Реньківка, -и; ж.; урочище; с. Рашків Гор. р-ну: Реньківка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Ренько*, пор. особове ім'я *Ренько* < *Ренат* (Експ.).

Репужинці, -ів; мн.; село; Гор. р-н; нал. до Далешівської с/р; віддаль до Городенки – 26 км, до Івано-Франківська – 77 км: Rpuzencze (1439, AGZ, V, 95), Ripuszincze (1448, AGZ, XII, 169); Ripuzincze (1578, ŻDz, XVIII/I, 87); Rypuzynce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rепуżyńce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 77); Rепуżyńce, rus. Rепуżyńci (1888, SG, IX, 621); Репужинці (1947, АТП, 519); Репужинці (2009, ІФ АТП⁷, 175). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем чи прізвиськом їх батька, родоначальника або володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. особова назва *Репуга* (Бучко, 105).

Рета, -ої; ж.; гора; 306 м; с. Чортовець Гор. р-ну: Ritta (1855, АККGL, Bl. 49); Reta (1880, SG, I, 876); Reta (1906 (1876), KuK K). – Назва, очевидно, є zdeформованою формою від *Рита*. У такому разі вона є за походженням субстантивованим та онімізованим нечленним дієприкметником минулого часу

**ryť (-a) < *ry-ti* 'рити'. Можливо також, що вона генетично пов'язана з апелятивом *pet* 'рівне поле, болотисте поле, мокра земля' (ЕСУМ, V, 65), пор. укр. діал. *pet*, *put* 'рівне поле; болотисте поле; заболочена низовина' та ін. (див. Жел., ПС, 77), угор. *rét* 'лука, луг' (УУС, 612), або з основою **rьť*, що вживається як з вихідним значенням 'виступ частини предмета', пор. д.-рус. *rьť* 'лезо', ч. *ret* 'губа', так і на позначення височини, діал. *put* 'ділянка горбистої землі' (Бевка, 113), словен. *ít* 'вершина гори', *rtina* 'гірська вершина', болг. *рът* 'горб, підвищення' (Куркина, 53). І. М. Железняк, враховуючи семантичні характеристики багатьох слов'янських топонімів з основою **ret-*, зокрема їх використання для позначення різних видів водойм та підвищеного рельєфу, відносить цю псл. основу до складу апофонічного *e*-ряду **reu-*: **rou-*: **rū-*: **rŭ-* (Жел., ПС, 77).

Решетів¹, -ового; ч.; куток; с. Рунгури Кол. р-ну: Решетів (2002, Рунг., 241); Решетів (2006, КВС, 140); Решетів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Решето*, пор. п-сько *Решето* (Редько, II, 888), п-ще *Решетов* (СП, 300). Можливе також утворення цього мікротопоніма способом десуфіксації антропоніма *Решетівський* чи *Решетовський*, пор. п-ще *Решетівський* (Редько, II, 888).

За народним переказом, назва кутка пішла від того, що тут колись оселився втікач із Поділля, якийсь *Решетовський*.

Решетів², -ового; ч.; потік; л. Сухого л. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Reszetów (1933, МТ Mik.); Решетів (2006, К КР); Решетів (2006, КВС, 140). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому протікає потік.

Решетівка, -и; ж.; ліс; с. Рунгури Кол. р-ну: Решетівка (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від гідроніма – найменування потоку *Решетів* (див. вище), навколо якого розкинувся ліс.

Рибаківка, -и; ж.; хутір, нал. до с. Нижнів Тлум. р-ну: Рибаківка (2003, Вуянко,

39); Рибаківка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Рибак*, пор. п-ще *Рибак* (ІФД, 348).

Рибарукова, -ої; ж.; поляна; с. Перерісль Надв. р-ну: Рибарукова (2009, ПИН, 18). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Рибарук*, пор. відоме в селі п-ще *Рибарук* (ТД Н, 162).

Рібне¹, -ого; с.; озеро; с. Пороги Бог. р-ну: Рібне (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рибне* ‘багате на рибу’ (ВТС, 1029). Вона вказує на те, що в озері колись займалися промисловим виловлюванням та виловом риби.

Рібне², -ого; с.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 27 км, до Івано-Франківська – 10 км: Rybna (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rybne, Rybno (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 4); Рібне (1947, АТП, 517); Рібне (2009, ІФ АТП⁷, 175). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рибне* (див. вище). Вона вказує на те, що в селі колись було багато ставків, у яких розводили рибу.

Рібне³, -ого; с.; колишній куток, тепер урочище с. Рібне Тисм. р-ну: Рібне (1995, ТМН, 42). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рибне* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись розводили рибу.

Рібненське, -ого; с.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну: Rybeńskie (1900, SGG, 607); Рібненське (2010, УШ); Рібненське (2012, НПС, 284). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рибненське* ‘яке заснували, на якому жили, яким володіли вихідці із с. *Рібне* на Косівщині’.

Рібний, -ого; ч.; потік; пр. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Рібне Тисм. р-ну: Рібний (2000, Качкан, 10). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рибний* ‘який має рибу; зарибнений’, ‘багатий на рибу’ (ВТС, 1029).

Рібниця, -і; ж.; річка; п. Пруту л. Дунаю; довжина – 56 км, площа басейну – 291 км²; поч. на схилах гір Ігрець та Писаний Камінь, сс. Буковець Верх. р-ну, Яворів Кос. р-ну,

впадає в р. Прут біля с. Вовчківці Снят. р-ну: на рібниці (1424, Р., 99); in fluvio Rybnicza (1465, AGZ, XII, 302); Ribnicza (1564, ЖУР, I, 42); Rybnica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 213); Rybnica (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Рибниця (1899, Шух., I, 31); Рибниця (1979, СГУ, 461); Рибниця (1997, ППК, 47). – Назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *рибна* ‘багата на рибу’ (ВТС, 1029). Про це свідчить і відомий народний переказ про заснування с. Старий Косів.

У ньому йдеться про давні часи, коли в Галичі панував останній з українських князів Юрій. Зусібіч нападали тоді на наш край загарбники – то ляхи, то угри, то татари. Мав князь хоробру дружину, яка вірно боронила рідну землю. У її лавах воював і дружинник, якого звали Косом. Був тоді звичай надавати воїнам імена звірів і птахів. Отож у князівській дружині були й Вовк, і Тур, і Медвідь, і Орел, і Сокіл... Імена все войовничі. А молодого дружинника родом з-над Пруту називали Косом – за вміння гарно свистіти. Він охоче висвистував мелодії пісень, улюблених і серед простих людей, і серед міщан, і серед бояр та дружинників. Залюбки слухали його свист і під час відпочинку, і в трудному поході.

Той Кос був відважним і вірним князеві. В одному бою він заступив собою князя, на якого кинувся з мечем ворожий вершник. Князя свого Кос урятував, але його самого було так тяжко поранено, що далі він уже не міг служити в княжій дружині.

– Відпускаю тебе, вірний вою. Якої винагороди просиш ти за службу? – мовив йому князь, коли воїн трохи одужав.

– Не за винагороду служив я тобі, княже, – відповів Кос. – Але мені нема куди податися, бо сирота я. Тож наділи мене землею, де я б збудував свою оселю та господарював.

– Добре, – відповів князь. – Іди в свої рідні сторони і займи ту землю з моїх володінь, яка тобі сподобається, а я дам тобі на неї грамоту.

Кос осідлав свого вороного та й подався в бік гір, що голубіли на виднокрузі. Їхав день, другий рівниною, на якій перемежувалися гаї, що готові були зеленіти, бо надходила весна, і ниви родючої, аж чорної

землі. Та все це мало вже своїх господарів – бояр, дружинників, яких князь наділював мастностями за службу. Довелося Косу перебратися через бурхливий Прут і посуватися далі в бік гір, що ставали все виразнішими. На четвертий день перебрів не дуже велику, але бистроводну річку, що аж кипіла від риби (виділення наше – М. Г.), і незабаром, рухаючись вздовж річки проти течії, зупинився на нічліг неподалік від води, на поляні, оточеній дібровою. Стомлений, швидко заснув. Ранком його розбудив дзвіноколосий пташиний хор. У ньому найголосніше звучав мелодійний свист косів, яких звали ще шпаками. Вони саме повернулися з вирію й раділи від зустрічі з рідним лісом. Оглянувся Кос навкруги – і не міг намілюватися місциною. Річка пливла широкою долиною, обабіч якої тяглися невисокі, вкриті лісом горби. Оддалік серед лісу виднілися стрімкі білі скелясті урвища, а ще далі небокрай закривали гори – не дуже високі, одні з довгими, ледь вигнутими хребтами, інші – з популястими вершинами. Не видно було слідів людських осель. Отож земля не займана!

– Я – Кос, і коси тут мене розбудили своїм свистом! То, певно, знак для мене! Тут маю оселитися! – подумав колишній дружинник, перехрестився, помолився до Сонця, що підіймалося на блакитному небі, поснідав і взявся до роботи...

Минув рік-два, і над річкою, яку Кос назвав *Рибницею*, постала оселя. Новий господар розкорчував ліс і став сіяти жито, яке добре вродило на щедрій землі. Через деякий час з'явилася в нього й жона – помічниця, яку він привіз із-за Пруту, а далі й діти одне за одним підросали, власні хати будували й поля розорювали. Місце, де оселився Кос, стали називати *Косове поле*, а коли з'явилося декілька хат – *Косове село*, а згодом просто – *Косово*. Через багато років, після смерті засновника, неподалік села, біля соляних джерел, виникло нове поселення, яке також назвали Косовом. Воно з часом переросло в містечко, а те Косово, що його заснував хоробрий і працьовитий дружинник Кос, так і залишилося селом, а щоб не плутали його з містом, стали називати Старим Косовом... (МНР, 8–10).

Для забезпечення охорони природних комплексів річки та її прибережної смуги, збереження чистоти води їй надано статус "Гідрологічний заказник місцевого значення" (ПЗТ, 137).

Рібчишин, -ого; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Рибчишин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Рибчиха* – найменування жінки за прізвиськом чоловіка, якій, очевидно, належав колись луг, пор. п-ща *Рибка* (СП, 300), *Рибко* (Редько, II, 890).

Рібчуково, -ого; с.; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Рибчуково (2006, КГ, 22). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Рибчук*, пор. п-ще *Рибчук* (ТД КР, 108).

Риженькова, -ої; ж.; поле; с. Тисменичани Надв. р-ну: Риженькова (1998, Мих., 205). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Риженько*, пор. п-ще *Риженко* (Редько, II, 891).

Різи, -ів; мн.; урочища; 1) с. Городниця Гор. р-ну: Ризи (2012, Експ.); 2) смт Отинія Кол. р-ну: Rzyu (1934, SDW, № 24, s. 300); Ризи (1998, От., 16); Ризи (2006, КВС, 116); Ризи (2011, УШ); 3) с. Підвисоке Снят. р-ну: Ризи (2011, УШ). – Назви утворені, очевидно, способом плюралізації та онімізації апелятива *риза* 'міра поверхні ґрунту; розміряна частина поля на 3, 6 чи 20 моргів (залежно від місцевості); міра поля, частина ґрунту розміром в 4 морги' (Нг., 47). Вони вказують на те, що поверхні урочищ були поділені на частини. Можливо також, що ці мікротопоніми мотивовані названим апелятивом зі значенням 'жолоб з колод, по якому спускають згори зрубаний ліс' (ГГ, 163), який міг мати подекуди значення *'уловина, заглиблення на схилах гори, яке тягнеться зверху донизу'.

Рільського, -ого; ч.; ліс; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Рильського (2012, БЛ⁵, 266). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Рильський*, пор. п-ще *Рильський* (ІФД, 349).

Ріндзин Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Хотимир Тлум. р-ну: Ryndzin Kut (1914, GKK);

Ryndzyn Kał (1934, SDW, № 24, s. 294). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* зі значенням ‘частина населеного пункту’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Риндзин*, що вказує на проживання тут у давнину *Риндзі*, пор. п-сько *Риндзя* (Редько, II, 892).

Рінок, -нка; ч.; кутки; **1**) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Ринок (2011, УШ); **2**) с. Вербівці Гор. р-ну; інша назва – *Коло Корчми* (див. вище): Коло Корчми, або Ринок (2012, МП); **3**) с. Торговиця Гор. р-ну: Ринок (2010, ТCI, 18); **4**) м. Коломия: Рупек (1880, VOV, 342); **5**) с. Коршів Кол. р-ну: Ринок (2010, Досин, 24); **6**) с. Гостів Тлум. р-ну: Ринок (2009, НСГ, 9); **7**) с. Грушка Тлум. р-ну: Ринок (1975, АСЗ, I, 900). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ринок* ‘місце роздрібного продажу продуктів харчування та інших товарів; базар’ (ВТС, 1031). Вони вказують на розташування кутків на місцевостях, де колись були чи є базари.

Ринчище, -а; с.; урочище; м. Тисмениця, с. Підпечари Тисм. р-ну: Ринчище (1995, ТМН, 37); Ринчище (2008, Тисм.¹, 32). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ринчище* ‘місце, де колись був *ринок*’ (Експ.).

Ріпа¹, -и; ж.; поточина; л. Ямгорова п. Дністра; с. Рашків, м. Городенка Гор. р-ну: Рипа (2006, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, з якого витікає потік. В основі мікротопоніма лежить апелятив *рипа* ‘крутий стрімчастий берег; урвище; обривиста скала’ (Мар., 246), ‘високий стрімкий берег, урвище’ (ЕСУМ, V, 79), ‘стрімкий схил гори; зсув; ущелина, урвище; стрімка кам’яниста дорога; кам’янистий ґрунт’ (ГГ, 163), ‘круча; яр; урвище’ (Онишк., II, 174), пор. рум. *rîpă* ‘обрив, пропасть, провалля’ (РУС, 402), лат. *rîpa* ‘берег ріки’ (ЕСУМ, V, 79).

Ріпа², -и; ж.; кутки (вулиці); **1**) с. Топорівці Гор. р-ну: Рипа (2005, СМТ¹, 56); Рипа (2008, УШ); **2**) с. Турка Кол. р-ну: Рипа (2006, КВС, 173); Рипа (2011, УШ). – Назви

утворені семантичним способом від апелятива *рипа* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь кутків.

За народними переказами, куток (вулиця) в с. Топорівці названий так тому, що дорога, яка тут проходила, не мала для людей великого значення й тому рідко ремонтувалася. Була вся у великих вибоїнах. Тому візники, які під’їжджали до неї, часто говорили: “Зараз почнеться рипа”.

Ріпа³, -и; ж.; гори; **1**) 374 м; с. Дебеславці Кол. р-ну: Рупа (1904 (1877), КуК Kuty); Рипа (2006, КВС, 44); Рипа (2007, ЕКол., V, 19); **2**) 379 м; с. Троїця Снят. р-ну: Рупа (1889, SG, X, 107); Рипа (2006, К КР). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *рипа* (див. вище). Вони вказують на стрімкий, покручений характер схилів гір.

Ріпа⁴, -и; ж.; урочища; **1**) с. Підгайчики Кол. р-ну: Рипа (2006, КВС, 126); **2**) Рунгури Кол. р-ну: Рипа (2002, Рунг., 241); **3**) смт Ланчин Надв. р-ну: Рипа (1998, Мих., 205). – Назва утворені семантичним способом від апелятива *рипа* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь урочищ.

Рипі, рип; мн.; урочища; **1**) с. Троїця Снят. р-ну: Рипи (2011, УШ); **2**) с. Устя Снят. р-ну: Рипи (2012, НПС, 249). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *рипа* (див. вище). Вони вказують на особливості поверхонь урочищ.

Ріпка, -и; ж.; куток; с. Будилів Снят. р-ну: Рипка (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рипка*, дем. від *рипа* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні кутка.

Рипна¹, -ої; ж.; гора; 1212,6 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Зелена Надв. р-ну; вар. *Ріпна*: z pod Rypnej (1880, SG, I, 632); Rypna (1889, SG, X, 111); Rypna (1914 (1894), КуК Р); Рипна (1976, ТК Б); Ріпна (2003, ДСК, 207); Ріпна (2006, ГЦСЧ); Рипна (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *рипна* ‘яка має *рипи* – урвища, стрімкі береги, провалля’, пор. *рипа* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні гори. Форма *Ріпна* з’явилася в радянський період у результаті помилкової передачі назви гори на картах.

Рипна², -ої; ж.; полонина; сс. Гута Бог. р-ну, Зелена Надв. р-ну; вар. *Ripna*: Ріпна (2003, ДСК К); Ріпна (2006, ГСК К); пл. Ріпна (2006, ГЦСЧ); Рипна (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулася полонина.

Рипна³, -ої; ж.; річка; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 8,5 км; с. Пороги Бог. р-ну; вар. *Ripna*: Рупна (1889, SG, X, 111); Рупна (1914 (1894), КуК Р); Рупна (1917, Машт., ДБ, 19); Рупна (1935, МТ Porohy); Ріпна (1979, СГУ, 464); Ріпна (2006, ГСК, 247); Рупна (2008, Gorgany, 313). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої стікає потік. Звук [i] на місці [u] в основі назви з'явився під впливом місцевих говірок.

Рисенське, -ого; с.; урочище (балка); сс. Глибівка, Саджава, Старі Богородчани Бог. р-ну; вар. *Rysen'ska*: Ryseński (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 20, арк. 17); Ryseńskie (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 11, арк. 12); балка Рисенська (1985, АСЗ, II, 668); Рисенське (2003, Мороз, 6); Рисенське (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рисенське* 'у якому водяться риці'.

Рисенський, -ого; ч.; потік; п. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Саджава Бог. р-ну: Ryseński (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 20, арк. 17); Ryseński (1932, МТ S); Рисенський (1985, АСЗ, II, 667). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування балки (див. вище), у якій протікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Рифчине, -ого; с.; поле; с. Гвізд Надв. р-ну: Рифчине (1998, Мих., 206). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(е)* від антропоніма *Рифка*, пор. особове ім'я *Рифка* < *Рифа* (Експ.).

Рихайлівка, -и; ж.; куток; смт Печенижин Кол. р-ну: Рихайлівка (2006, КВС, 122). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Рихайло*, пор. п-сько *Рихайло* (Експ.).

Риштока, -и; ж.; джерело; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Риштока (2005, УКС, 7). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *риштока*, що є фонетичним варіантом від *риштік* 'риштак; невеликий струмок' (ЕСУМ, V, 86).

Рівенька, -и; ж.; урочище; с. Городниця Гор. р-ну: Рівенька (2009, ГСС, 11). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рівенька*, *ровенька*, дем. від *рівень*, *ровень* 'рівнина' (ВТС, 1037), 'рівне поле або рівна сіножать у горах біля річки або потоку' (Онишк., II, 179). Вона вказує на характер поверхні урочища.

Рівна, -ої; ж.; поле (нива); с. Устя Снят. р-ну: Рівна (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рівна* 'яка не має западин і підвищень; місцевість, місце без западин і підвищень' (ВТС, 1032). Вона вказує на характер поверхні поля.

Рівне, -ого; с.; урочища (поля); 1) с. Виноград Гор. р-ну: Рівне (1988, КК, 594); 2) с. Тишківці Гор. р-ну: Rowne (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 114, арк. 25); Рівне (2008, УШ); 3) с. Топорівці Гор. р-ну: Рівне (2005, СМТ¹, 53); 4) с. Торговиця Гор. р-ну: Рівне (2008, УШ); 5) с. Стрільче Гор. р-ну: Рівне (2012, БЛ⁵, 266); 6) с. Чернятин Гор. р-ну: Рівне (1996, ІЧ, 17); Рівне (2008, УШ); 7) с. Виноград Кол. р-ну: Рівне (2011, УШ); 8) с. Белелуя Снят. р-ну: Рівне (2000, Марусик, 16); 9) с. Красноставці Снят. р-ну: Рівне (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *рівне* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь полів.

На полі с. Чернятин у 1940–1941 рр. був військовий аеродром.

Рівний, -ого; ч.; горб; 306 м; між сс. Острівець та Чортовець Гор. р-ну: Równij (1933, МТ К). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рівний* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні горба.

Рівний Горб, -ого, -а; ч.; горб; 281 м; с. Чортовець Гор. р-ну: Równy Garb (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 6, арк. 36); Równy

Garb (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 125, арк. 56); Równy Horb (1906 (1876), KuK K); Równy Horb (1933, MT K). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (BTC, 191), а атрибутивним членом – прикметник *рівний* (див. вище), що вказує на відсутність на його схилах підвищень та западин.

Рівніни, -ин; мн.; кол. фільварок, нал. до смт Лисець Тисм. р-ну; потім урочище між сс. Старий Лисець та Підлісся Тисм. р-ну; вар. *Рівнина*: Równiny (1888, SG, IX, 825); Równina (1900, SGG, 41); Równiny (1932, MT S); Równiny (1934, SDW, № 22, s. 246). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *рівнина* ‘рівнина; низовина біля річки’ (Мар., 247), ‘досить велика ділянка земної поверхні без істотних западин і підвищень’ (BTC, 1032). Вона вказує на форму місцевості, на якій виник фільварок. Варіант назви є сингулярною формою давнього найменування.

Рівня¹, -і; ж.; кутки; 1) с. Маркова Бог. р-ну; вар. *Рівні*: Рівні, Рівня (2011, УШ); 2) с. Троїця Снят. р-ну: Рівня (2011, УШ); Рівня (2012, НПС, 227). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *рівня* ‘рівнина’ (Мар., 247), ‘рівне місце; рівнина’ (Худ.², 217). Вони вказують на характер поверхонь кутків. Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій іменники першої відміни на м’який приголосний в основі мають закінчення -і замість літературного -а.

Рівня², -і; ж.; поля; 1) с. Торговиця Гор. р-ну: Рівня (2010, ТСІ, 19); 2) с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Рівня (2012, БЛ³, 266); 3) с. Чортовець Гор. р-ну: Рівня (2007, ССЧ, 9); 4) с. Красноставці Снят. р-ну: Рівня (2012, БЛ³, 266). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *рівня* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь полів.

Ріг, -огу; ч.; гора; 1658 м; с. Гута Бог. р-ну: *zwie się Rogem* (1882, SG, III, 249); Róg (1914 (1894), KuK P); Róg (1935, MT Porohy); Róg (2000, PBWG, 86); Róg (2004, Експ.); Róg (2008, Gorgany, 317); Róg (2011, УШ). – Назва

утворена семантичним способом від апелятива *ріг* (< псл. *rogъ) ‘гостра вершина’ (Мар., 247). Вона вказує на форму гори.

Рідке, -ого; с.; поле; с. Хмелева Гор. р-ну: Рідке (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рідке* зі значенням ‘болотисте; на якому є прогалини в посівах’ (Експ.).

Ріжники¹, -ів; мн.; поле; с. Балинці Снят. р-ну: Rozniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 69, арк. 198); Rożniki (1933, MT K). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *ріжник*, *рожник* (бот.) ‘кушир занурений’ (ЕСУМ, V, 91); у такому разі вона вказує на характер рослинності на полі в давнину; б) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, що володіла колись полем. В основі антропоніма може лежати прізвище чи прізвисько *Ріжник*, що є фонетичним варіантом від *Ріжник*, пор. п-ще *Ріжник* (ІФД, 349), або семантичним утворенням від апелятива *ріжник* (див. вище).

Ріжники², -ів; мн.; горб; 302 м; сс. Бучачки, Балинці Снят. р-ну: Rożniki (1933, MT K). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), що розкинулося на горбі.

Ріжники³, -ів; мн.; потік; п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Бучачки Снят. р-ну: Ріжники (2003, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), з якого стікає потік.

За народними переказами, колись давно тут, на берегах потоку, відбувалися криваві сутички між мешкацями навколишніх сіл, які поверталися з базару, і розбійниками, що їх грабували. Якщо люди чинили розбійникам опір, то вони їх убивали, різали. Саме з останнім словом нібито й пов’язана назва потоку.

Ріжок¹, ріжка; ч.; урочище; с. Колінки Гор. р-ну: Ріжок (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рі-*

жок, дем. від *rig* (перен.) 'вигнутий вузький об'єкт, подібний до рога тварини' (Експ.). Вона вказує на форму урочища.

Ріжок², ріжка; ч.; пасовище; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Rožek (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 273, арк. 14); Rožek (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 110, арк. 18); Ріжок (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ріжок* (див. вище). Вона вказує на вигнуту, покручену форму пасовища.

Ріжок³, ріжка; ч.; кол. фільварок, потім хутір, об'єдн. із с. Гостів Тлум. р-ну, тепер урочище; вар. *Рожен*: folw. Rožek (1888, SG, IX, 859); folw. Rožek (1905 (1874), KuK TT); Rožek (1926, MT T); Рожен (1947, АТП, 512); Рожен (1961, ІФ АТП¹, 82); Ріжок (2010, НСГ, 9); урочище Рожок, Ріжок (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *рожок*, *ріжок*, дем. від *rig* (див. вище); у такому разі вона вказує на вигнуту форму місцевості, на якій виник хутір; б) результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника чи власника фільварку, пор. п-ще *Рожок* (Редько, II, 899). Форма *Рожен*, що фіксується довідниками адміністративного поділу, є помилковим написанням найменування хутора.

Ріжник¹, -у; ч.; урочище; між м. Коломия та с. Лісна Слобідка Кол. р-ну; давня назва – *Розенгек* (див. далі): Розенгек, по-народному Розник (1988, КК, 38); ур. Ріжник (2011, УШ). – Назва є викривленою під впливом розмовного мовлення формою мікротопоніма – найменування колишньої нім. колонії *Розенгек*, що розміщувалася на території теперішнього урочища. В основі мікротопоніма лежить нім. апелятив *Rozenheck* 'живопліт з трояндових кущів', пор. нім. *die Rose* 'троянда' (ВНУС, 508) та *die Hecke* 'чагарник; живопліт' (ВНУС, 313).

Ріжник², -у; ч.; потік; л. Коломийки л. Пруту, л. Дунаю с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Ріжник (2006, КВС, 84); Ріжник (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає потік.

Ріка¹, -и; ж.; річка, можливо, це народна назва Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Монастирчани Бог. р-ну: Ріка (1979, СГУ, 461). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ріка* 'водний потік, що живиться із джерела або стоком атмосферних опадів і тече по видовжених зниженнях рельєфу від верхів'я до гирла' (ВТС, 1036) < псл. **rēka* (<**roika*), що пов'язане з чергуванням голосних з *rei-* (*rinoti*) 'текти, струмувати' < і.-є. **rei-* / **ri-* 'ряд, смуга, дряпина' (ЕСУМ, V, 95).

Ріка², -и; ж.; куток; с. Єзупіль Тисм. р-ну: Ріка (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ріка* (див. вище). Вона вказує на те, що куток розкинувся на місці старого річища Бистриці.

Ріллі, -ей; мн.; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Ріллі (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *рілля* 'виоране поле; зораний шар ґрунту' (ВТС, 1036). Вона вказує на характер верхніх поля.

Ріністий, -ого; ч.; потік; п. Біленької л. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 3,75 км; сс. Середній Майдан Надв. р-ну, Боднарів Кол. р-ну: Rynnisty (1880, SG, I, 67; 1889, SG, X, 105); Rynnisty (1906 (1880), KuK N); Риннистий, Rinnisty (1917, Машт., ДБ, 18); Rynnisty (1935, MT N); Ріністий (1979, СГУ, 464); Ріністий (1998, ЕКол., II, 78). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *ріністий* 'який складається з грубого піску, гравію, гальки і т. ін.' (ВТС, 1036), пор. *ринь*, *рінь* 'грубий пісок, гравій, галька і т. ін.' (ВТС, 1036), 'берег, покритий галькою; відкладення гальки; дрібні камінці' (Мар., 247), 'місцевість, укрита зернистим піском і гравієм, переважно над річкою' (Худ.², 217), 'прибережний пісок, гравій, галечник; берег ріки, вкритий піщано-галечниковими наносами' (Ляшук, ГН, 68), 'місця над річкою, покриті гравієм' (Онишк., II, 178), рос. *рень* 'мілина', д.-р. *рѣнь* 'обмілина, низький берег', схв. *ріна* 'пісок' (ЕСУМ, V, 95). Вона вказує на характер ґрунту поточища.

Рінь¹, -і; ж.; кол. окреме село, тепер част. міста Івано-Франківськ; вар. *Ринь*: Rín

(1932, МТ S); Рунь (1934, SDW, № 22, 248); Рунь (1938, SDW, № 5, s. 81); Рінь (1947, АТП, 517); Ринь (1961, ІФ АТП¹, 82). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ринь*, *рінь* (див. вище). Вона вказує на те, що куток розкинувся на піщаній землі вздовж річки Бистриця-Надвірнянська.

Рінь², -і; ж.; куток; кол. с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: Рінь (1975, АСЗ, I, 717). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ринь* (див. вище). Вона вказує на те, що куток розкинувся на піщаній землі вздовж річки Бистриця-Солотвинська.

Рінь³, -і; ж.; урочища, місцини; **1**) с. Угорники Івано-Франк м/р: Рінь (2005, УКС, 7); Рінь (2012, БЛ⁵, 266); **2**) с. Черніїв Тисм. р-ну: Рінь (2012, БЛ⁵, 266). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ринь* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів в урочищах.

Ріпак, -а; ч.; поле; с. Черніїв Тисм. р-ну: Ріпак (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ріпак* (бот.) ‘трав’яниста однорічна олійна та кормова рослина родини хрестоцвітних із сизувато-зеленим листям і жовтими квітками’ (ВТС, 1036). Вона вказує на характер рослинності на полі.

Ріпнє, -ого; с.; урочище (толока, поле); с. Старуня Бог. р-ну: Ріпне (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *ріпне* ‘яке має *ропу* – нафту; у якому проявляється *ропа* – нафта’, пор. діал. *ропа* ‘нафта’ (ГТ, 165). Вона вказує на те, що в урочищі є поклади цього мінералу.

Ріпники, -ів; мн.; куток; с. Петрилів Тлум. р-ну: Ріпники (2011, УШ); Ріпники (2012, БЛ⁵, 266). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала куток, пор. подібне п-ще *Ріпняк* (СП, 302). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *ріпники* зі значеннями ‘люди, що вирощують *ріпу* – картоплю’, пор. *ріпа* ‘картопля’ (ЕСУМ, V, 96; Онишк., II, 178), або ‘робіт-

ники, які видобували нафтову *ропу*’, пор. *ріпник* ‘робітник, який видобував нафтову *ропу*’ (ЕСУМ, V, 122).

Річище, -а; с.; куток; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Річище (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *річище* ‘найнижча ділянка дна річкової долини, по якій тече або текла вода; заглиблення у ґрунті, де тече водяний потік’ (ВТС, 1036). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де в давнину протікала ріка.

Річка, -и; ж.; кол. присілок с. Перерісль Надв. р-ну, тепер урочище: Ryczka (1855, AKKGL, Bl. 44); Ryczka (1880, KuK N); Ryczka (1913, GKS); Ryczka (1935, МТ N); Річка (2009, ПН, 15). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *річка*, дем. від *ріка* ‘водний потік, що живиться із джерела або стоком атмосферних опадів і тече по видовжених зниженнях рельєфу від верхів’я до гирла’ (ВТС, 1036). Тут ідеться про ріку Стримбу, на березі якої виник присілок.

Річку¹, -ок; мн.; урочище; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Річки (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *річка* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі зливаються два потоки.

Річку², -ок; мн.; поля; **1**) с. Назавизів Надв. р-ну: Річки (1998, Мих., 206); **2**) с. Перерісль Надв. р-ну: Річки (1998, Мих., 206). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *річка* (див. вище). Вона вказує на те, що поля знаходяться між річками Стримба та Ворона.

Річна, -ої; ж.; куток; с. Хом’яківка Снят. р-ну: Річна (2005, Дан., 8). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *річна* ‘яка простягається біля ріки’ (Експ.). Вона вказує на те, що куток розміщений на березі ріки Прут. Назва узгоджена в роді й числі з апелятивом *вулиця*.

Ровénки, -ів; мн.; хутір, об’єдн. із с. Грушка Тлум. р-ну; давня назва – *Ровенків Млин*: Rowenki Mühle (1855, AKKGL, Bl. 45); Rowenko (młyn) (1888, SG, IX, 815); Rowenki (1900, SGG, 699); Młyn Rowenka (1905 (1874), KuK TT); Rowenki (1914, GKK);

Roweńki (1926, МТ Т); Róweńki (1934, SDW, № 24, s. 294); Ровеньки (1947, АТП, 512); Ровенки (1975, АСЗ, I, 900); Ровеньки (1961, ІФ АТП¹, 82). – Давня назва утворена способом субстантивзації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *млин* ‘споруда, що розмелює зерно на борошно за допомогою вітряної, водяної, парової та іншої енергії’ (ВТС, 533), а атрибутивним членом – прикметник *Ровенків*, що вказує на належність цієї споруди *Ровенкові*, пор. поширене в селі п-ще *Ровенко* (ТД Тл., 96). Сучасне найменування хутора виникло в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка володіла млином і започаткувала хутір.

Рівенька, -и; ж.; урочище; с. Горохолова Бог. р-ну: Ровенька (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ровенька*, дем. від *ровінь* ‘рівнина’ (ВТС, 1037), ‘рівне поле або рівна сіножать у горах біля річки або потоку; рівнина’ (Онишк., II, 179). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Рові, -ів; мн.; куток (роздоріжжя); с. Белелуя Снят. р-ну: Рови (2000, Марусик, 11). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *рів* ‘довга глибока канава, розмита водою або викопана в землі’ (ВТС, 1032). Вона вказує на те, що в минулому тут були глибокі канали, які в наш час ледве прослідковуються.

Ровінь, -ені; ж.; куток; с. Довге Тисм. р-ну: Ровінь (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ровінь* ‘рівнина’ (ВТС, 1037), ‘рівне поле або рівна сіножать у горах біля річки або потоку; рівнина’ (Онишк., II, 179). Вона вказує на особливості поверхні кутка.

Рогатка¹, -и; ж.; лісові урочища; 1) сс. Гринівка, Лесівка Бог. р-ну: Рогатка (2011, УШ); 2) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Рогатка (2012, БЛ⁵, 266). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *рогатка* ‘переносна загорожа у вигляді довгастого бруса, що тримається на зроблених нахрест стояках’ (ВТС, 1037), ‘пристосування для затримки руху на дорозі’ (ЕСУМ, V, 88). Вони

вказують на те, що при в’їзді в урочища колись стояли такі пристосування.

Рогатка², -и; ж.; роздоріжжя; м. Снятин: Рогатка (2012, НПС, 27). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рогатка* (див. вище). Вона вказує на те, що при в’їзді в місто колись стояла така загорожа.

Рогатка³, -и; ж.; кутки; 1) с. Тростянець Снят. р-ну: Рогатка (2012, НПС, 234); 2) с. Сілець Тисм. р-ну: Рогатка (2002, СНЧ, 46). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *рогатка* (див. вище). Вони вказують на те, що на кутках колись стояли огорожі, біля яких збирали мито чи плату за проїзд. Так, у с. Сілець вона стояла на дорозі, що вела зі Станіслава до Галича.

Рогатка⁴, -и; ж.; урочище, місцина; с. Клубівці Тисм. р-ну: Рогатка (1995, ТМН, 22). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рогатка* (див. вище). Вона вказує на те, що при в’їзді на поле стояла така загорожа.

Рогатка⁵, -и; ж.; сінокіс; с. Посіч Тисм. р-ну: Рогатка (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рогатка* (див. вище). Вона вказує на те, що сінокіс розкинувся навколо дороги, на якій була така загорода.

Рогатки, -ок; мн.; лісове урочище; між сс. Коршів та Лісна Слобідка Кол. р-ну: Rogatki (1933, МТ К). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *рогатка* (див. вище). Вона вказує на те, що урочище розкинулося навколо дороги, на якій були такі загороди.

Рогі, -ів; мн.; лісове урочище; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Роги (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ріг* (перен.) ‘вигнутий вузький об’єкт, подібний до рога тварини’ (Експ.). Вона має конотативне значення і вказує на форму урочища, що простягається двома смугами на південь та південний захід, наче роги у тварини.

Рогіня, -і; ж.; село; Гор. р-н; нал. до Острівської с/р; віддаль до Городенки – 17 км, до Івано-Франківська – 75 км: Rohin (1373 (1416), AGZ, V, 39); Rohina (1658, ЛНБ ВР,

ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rohynia (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 64); Rohynia (1855, АККГЛ, ВІ. 439); Rohynia, al. Rochynia (1888, SG, IX, 698); Рогиня (1947, АТП, 503); Рогиня (2009, ІФ АТП⁷, 176). – Назва за структурою є посесивним утворенням на *-*ьja* від антропоніма **Рогинь* (Бучко, 105), похідного суфіксального утворенням на *-инь* від **Рога* < *Рогъ*, пор. давнє особове ім'я *Рогъ* (Мор., 168), блр. *Рог* (Бір., 351), ст.-п. *Rog* (SSNO, IV, 470), ч. *Roh* (Sv., 295), що походить із давніх слов'янських імен-композицій типу *Рог[о]владъ*, *Рогинѣдъ* (Мор., 168).

За народними переказами, назва села виникла в зв'язку з тим, що воно мало форму рога. За іншою версією, вона зумовлена тим, що село розташоване за кутом (рогом) від с. Вікно.

Рогіньське, -ого; с.; поле; с. Вербівці Гор. р-ну: Рогинське (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *рогинське* 'яке належало громаді с. Рогиня (див. вище) чи окремим його жителям'.

Рогізний¹, -ого; ч.; кол. мочар, болото, тепер поле; с. Угринів Тисм. р-ну; інші назви – *Млаки*, *Млаковина*: Рогізний, Млаки, або Млаковина (2000, ІУ, 23). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *рогізний* (< псл. **rogozьny(jь)*) 'вкритий *рогозою*; із зарослями *рогози* – півників болотних', пор. *рогоза* 'півники болотні' (Смик, 143), 'очерет' (Грінч., IV, 27). Вона вказує на характер рослинності на болоті. Інші його назви є семантичними утвореннями відповідно від апелятивів *млаки*, мн. від *млака* 'заболочена низовина, трясовина' (Мар., 236) та *млаковина* 'трясовина, заливний луг' (Мар., 236).

Рогізний², -ого; ч.; потік; п. Ставного л. Бистриці п. Дністра; с. Угринів Тисм. р-ну: Рогізний (2000, ІУ, 23). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного геоніма – найменування болота (див. вище), з якого витікає потік.

Рогова, -ої; ж.; поле (нива); с. Ісаків Тлум. р-ну: Rohowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 3, арк. 21); Rohowa (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 82, арк. 22); Rogowa (1905

(1874), KuK TT); Рогова (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Ріг*, пор. п-ще *Ріг* (Редько, II, 894).

Рогулєць, -льця; ч.; куток; с. Вікно Гор. р-ну: Рогулєць (2008, УШ); Рогулєць (2010, БЛ¹, 342). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, яка започаткувала куток, або проживала в ньому, пор. подібне п-ще *Рогуля* (Редько, II, 898).

Роганове, -ого; с.; поле; с. Волосів Надв. р-ну: Роганове (1998, Мих., 206). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Роган*, пор. п-ща *Роган* (Богдан, 245), *Роган* (Редько, II, 896).

Родівське, -ого; с.; поле; с. Манява Бог. р-ну: Родівське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Рода*, пор. п-ще *Рода* (ІФД, 350).

Родниківка, -и; ж.; кол. село, об'єдн. з м. Городенка, тепер куток; до 1946 р. та з 60-х рр. XX ст. – *Фільварковий Кут* (див. далі): с. Родниківка (1947, АТП, 504); Родниківка (1961, ІФ АТП¹, 82); Фільварковий Кут (2008, УШ); Фільварковий Кут (2009, ГСС, 55). – Стара назва *Фільварковий Кут* 1946 р. була перейменована на *Родниківку*, що є суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від апелятива *родник* 'джерело' (Бучко, 105).

Рожанівка, -и; ж.; хутір, нал. до м. Коломия: Rożanówka (1933, МТ К). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-к(а)* від усіченої форми антропоніма *Рожановський*, пор. п-ще *Рожановський* (Редько, II, 899).

Рожневі Поля, -их, -ів; мн.; село; Снят. р-н; нал. до Шевченківської с/р; віддаль до Снятина – 23 км, до Івано-Франківська – 87 км: Rożnowi Pola (1900, SGG, 603); Рожневі Поля (1947, АТП, 506); Рожневі Поля (2009, ІФ АТП⁷, 176). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полів, які належали колись громаді та окремим жителям с. *Рожнів* Кос. р-ну.

Рожнівське, -ого; с.; кол. куток с. Зібранівка, тепер поле с. Рожневі Поля Снят.

р-ну: Rożnowskie (1900, SGG, 607); Рожнівське (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивациі та онімізації прикметника *рожнівське* ‘яке належало колись громаді чи окремим жителям с. *Рожнів* Кос. р-ну’.

Рóздане, -ого; с.; поле; с. Вовчківці Снят. р-ну: Роздане (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивациі та онімізації дієприкметника *роздане* ‘віддане частинами різним особам, розподілене між багатьма’, пор. *роздавати* ‘віддавати щось частинами різним особам, розподіляти між усіма чи багатьма’ (BTC, 1048). Вона вказує на те, що поле колись було віддане паном частинами місцевим жителям.

Роздорі́жжя, -я; с.; куток; с. Глибоке Бог. р-ну: Роздоріжжя (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *роздоріжжя* ‘місце, звідки розходяться або куди сходяться дві чи кілька доріг; розпуття’ (BTC, 1049). Вона вказує на місце розташування кутка.

Рóзенгек, -а; ч.; кол. нім. колонія біля міста Коломия, засн. 1866 р. (Сір.², 77), тепер куток *Степ* (див. далі) с. Раківчик та урочище *Різник* (див. вище) с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Rozenheck, także Step (1900, SGG, 293); Розенгек, по-народному Розник (1988, КК, 38). – Назва є німецькою за походженням. Вона утворена семантичним способом від апелятива *Rosenheck* ‘живопліт з трояндових кущів’, пор. нім. *die Rose* ‘троянда’ (ВНУС, 508) та *die Hecke* ‘чагарник; живопліт’ (ВНУС, 313).

Розмѐтанки, -ок; мн.; кол. куток, тепер урочище; с. Похівка Бог. р-ну: Розметанки (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *розметанки* (діал.) ‘хати, розкидані (розметані) на місцевості’ (Експ.). Вона вказує на характер розселення людей на кутку.

Розмѐтенці, -ів; мн.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Розметенці (1998, От., 16); Розметенці (2006, КВС, 116); Розметенці (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *розметенці* ‘люди, що проживали в розкиданих по місцевості хатах’, або ‘люди, що прибирали певну територію чи розвалювали будівлі’,

пор. *розмітати* ‘метучи в різні боки, прибирати що-небудь, розчищати, звільняти якусь поверхню (від снігу, пилу, сміття і т. ін.); змітати що-небудь в різні боки (сніг, пил, сміття і т. ін.); роздувати, розносити в різні боки; розвивати; розібрати, рознести, розграбувати’ (BTC, 1062).

Розсі́шний, -ого; ч.; ліс; с. Джурів Снят. р-ну: Rosiczny las (1904 (1877), KuK Kutu); las Rosiczna (1933, MT Kutu); Розсічний (1982, КС, 186); Розсішний (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивациі та онімізації прикметника *розсішний* ‘який розкинувся в *розсоші* – у розгалуженні чи злитті двох річок’, пор. *розсіш*, *росіш* ‘розгалуження, місце злиття двох річок’ (Карп., ТБ, 177).

Розсі́чки¹, -ок; мн.; поле; с. Клубівці Тисм. р-ну: Розсічки (1995, ТМН, 19); Розсічки (2005, Карпів, 9). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *розсічка*, дем. від *розсока* ‘місце, де щось роздвоюється, розсікається, переділяється’, пор. *розсікати* ‘переділяти на частини’ (BTC, 1074). Тут ідеться про поле, прорізане, розділене п’ятьма потоками.

Розсі́чки², -ок; мн.; лісовий масив на Лисій Горі; с. Сілець Тисм. р-ну: Розсічки (2002, СНЧ, 46). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *розсічка*, дем. від *розсока* (див. вище). Вона вказує на велику кількість ярів, потоків, що перетинають масив.

Розсох́аня, -і; ж.; гора; с. Гута Бог. р-ну: Rosochana (1855, AKKGL, Bl. 48); Розсоханя (2004, Експ.); Розсоханя (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ан(я)* від апелятива *розсоха* (< псл. **orzsoxa*) ‘роздвоєна, з двома вершками гора’, пор. *розсоха* ‘розвилка; місце, де щось роздвоюється’ (Мар., 248), ‘розгалуження русла річки’ (Череп., 198), ‘місце розгалуження русла річки’ (Дзендз., 137), ‘місце, де розходяться дві дороги, два гірські пасма, дві ріки і т. ін.’ (Rudn., 31), *розсохатий* ‘розгалужений’ (Онишк., II, 187), а також *розсоханя* (орн.) ‘шуліка рудий, що має розсохуватий хвіст’ (ЕСУМ, V, 113). Вона вказує на форму гори.

Розті́к, -оку; ч.; потік; л. Глибокої л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Би-

стриці п. Дністра; с. Глибоке Бог. р-ну: Розтік (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *розтік, розтока* (< псл. **orzтока*) ‘місце роздвоєння основного русла річки; водяний потік, що відокремився від основного русла; місце розгалуження або перетину доріг, вулиць; роздоріжжя, перехрестя’ (ВТС, 1077), ‘місце розгалуження русла річки’ (Дзендз., 133), ‘місце, де ріка ділиться на рамена’ (Кордуба, ч. 3, с. 34), *росток* ‘місце, де потік ділиться на два рукави; заросле місце, з якого бере початок декілька потоків’ (Онишк., II, 193). Вона вказує на форму потоку.

Розто́ка, -и; ж.; потоки; 1) пр. Манявк п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Roztoka, ukr. Розтока (2008, Gorgany, 313); 2) рук. Пруту л. Дунаю; с. Воскресинці Кол. р-ну: Розтока (1979, СГУ, 472); 2) бас. Пруту л. Дунаю; с. Завалля Снят. р-ну: Розтока (1997, ІЗ, 17); 3) лівий рукав Черемошу п. Пруту л. Дунаю; довжина – 6 км; с. Горішне Залуччя Снят. р-ну: Розтока (2011, УШ); 4) лівий рукав Черемошу п. Пруту л. Дунаю; довжина – 8 км; сс. Попельники, Тучапи Снят. р-ну: Rostoka (1855, AKKGL, Bl. 49); Rostoka (1888, SG, IX, 802). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *розтока* (див. вище). Вони вказують на форми потоків та поточищ.

Розто́ки¹, -ік; мн.; хребет; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну: Roztoki (1914 (1894), KuK P); Roztoki (1935, MT N); Розтоки (2006, ГЦСЧ); Розтоки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *розтока* зі значенням ‘місце, де розходяться потоки; вододіл’ (Експ.). Вона вказує на те, що хребет розділяє потоки басейнів рік Бистриця-Солотвинська та Бистриця-Надвірнянська.

Розто́ки², -ік; мн.; потік; л. Ріпної п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну; вар. *Розтока*: Roztoki (1935, MT Porohy); Roztoki (2000, PBWG, 146); Розтоки (2006, ГЦСЧ); Roztoka, ukr. Розтока (2008, Gorgany, 313). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), з якого стікає потік.

Розто́ки³, -ік; мн.; кол. куток с. Манява Бог. р-ну: Roztoki (1934, SDW, № 22, s. 238). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *розтока* зі значенням ‘місцевість, де зливаються декілька потоків’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування кутка.

Розто́ки⁴, -ік; мн.; урочище; с. Олешків Снят. р-ну: Розтоки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *розтока* зі значенням ‘місце роздвоєння основного русла річки; водяний потік, що відокремився від основного русла’ (ВТС, 1077). Вона вказує на те, що в урочищі роздвоюється русло Пруту.

Розто́ки⁵, -ік; мн.; куток; с. Олешків Снят. р-ну: Розтоки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Розто́ки⁶, -ік; мн.; потік; пр. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Розтоки (1997, Павл., 8). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *розтока* (див. вище). Вона вказує на форму потоку, який роздвоюється.

Рої́кова, -ої; ж.; долина; с. Колінки Гор. р-ну: Роїкова (2012, БЛ⁵, 266). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Роїк*, пор. п-ще *Роїк* (ІФД, 350).

Рокі́та¹, -и; ж.; урочище; між сс. Матіївці, Замулинці, Назірна Кол. р-ну та Борщівська Турка Снят. р-ну: Rokieta (1906 (1876), KuK K); Rokieta (1933, MT K). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рокита* (< псл. **orkyta*) ‘мокра заболочена низина; низина в полі, залита водою; болото на відкритому місці; болото, заросле хашами’ (Череп., 199), ‘верба козяча’ (Смик, 145). Вона вказує на характер рослинності в урочищі та на болотистий характер його ґрунту.

Рокі́та², -и; ж.; ліс; с. Будилів Снят. р-ну: Рокита (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рокита* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, що проростають у лісі, та на болотистий характер його ґрунту.

Рокі́та³, -и; ж.; горб; с. Ганьківці Снят. р-ну: Рокита (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утво-

рена семантичним способом від апелятива *рокита* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горбі та на особливості його ґрунту.

Рокі́та⁴, -и; ж.; поле; с. Ганьківці Снят. р-ну: Рокита (2005, СГГ, 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Рокі́тів, -ового; ч.; болотисте урочище; с. Чортовець Гор. р-ну; давня назва – *Рокиття*: Rokicie (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 6, арк. 36); Rokietów (1933, МТ К); Рокитів (2007, ССЧ, 29). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *рокиття* (діал.) ‘зарості рокити’ (Експ.). Сучасне найменування, оформлене суфіксом *-ів* з топографічним значенням, з’явилося, мабуть, під сильним впливом топонімних моделей із цим топоформантом.

Рокиткú, -ок; мн.; поле; с. Задубрівці Снят. р-ну: Рокитки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *рокитка*, дем. від *рокита* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

За розповідями місцевих жителів, поле назване так тому, що з нього чувся рик косуль під час їх парування.

Рокі́тна¹, -ої; ж.; річка; л. Ворони л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 31 км, площа басейну – 45,8 км²; сс. Ворона Кол. р-ну, Липівка, Одаї, Марківці, Хом’яківка Тисм. р-ну, гирло між сс. Пшеничники і Чорнолізці Тисм. р-ну; інша назва – *Линівка* (див. вище): Rokuthna (зам. Rokythna, 1439, AGZ, XII, 61); Rokitna (1855, AKKGL, Bl. 44); Rokitna (1880, KuK S); Rokitna, al. Linówka (1888, SG, IX, 702); Ракитна (1917, Машт., ДБ, 18); Rokitna (1926, МТ Т); Рокитна (1979, СГУ, 472); Рокитна (2006, КВС, 24); Рокитна (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивізації та онімізації прикметника *рокитна* (< псл. **orkytna*) ‘яка протікає заболоченою місцевістю в заростях *рокити* – верби козячої’, пор. *рокита* (див. вище). Вона вказує на природні особливості терену, де протікає річка.

Рокі́тна², -ої; ж.; куток; с. Ворона Кол. р-ну: Рокитна (2012, БЛ⁵, 266). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), навколо якої розкинувся куток.

Рокі́тна³, -ої; ж.; урочища; 1) с. Липівка Тисм. р-ну: Rokitna (1855, AKKGL, Bl. 44); Рокитна (2002, Любчик, 15); 2) с. Марківці Тис. р-ну: Рокитна (2007, КМ, 134); 3) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Рокитна (2011, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), навколо якої розкинулися урочища.

Рокі́тна⁴, -ої; ж.; поле; с. Марківці Тисм. р-ну: Рокитна (2012, БЛ⁵, 266). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), навколо якої розкинулося поле.

Романі́шин¹, -ого; ч.; берег (горб); с. Дзвиняч Бог. р-ну: Романишин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Романиха* – найменування жінки за іменем чи прізвищем чоловіка, якій, очевидно, належав колись горб, пор. особове ім’я *Роман* (СВІ, 315), п-ще *Роман* (СП, 304).

Романі́шин², -ого; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Романишин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Романиха* – найменування жінки за іменем чи прізвищем чоловіка, якій, очевидно, належав колись луг, пор. особове ім’я *Роман*, п-ще *Роман* (див. вище).

Романі́вка¹, -и; ж.; хутір, об’єдн. із с. Нивочин Бог. р-ну; давня назва – *Романівці*: Romanowcze (1444, AGZ, XII, 131); Romanówka (1934, SDW, № 22, s. 243); Романівка (1947, АТП, 499); Романівка (1961, ІФ АТП¹, 82); Романівка (2011, УШ). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, пор. ст.-укр. особове ім’я *Романъ*, *Романъ*, *Роман* (ССУМ, II, 302). Сучасне найменування є суфіксальним утворенням на *-івк(a)* від названого вище антропоніма.

Романівка², -и; ж.; поле; с. Вільхівці Гор. р-ну: Романówka (1788, ЛЦДА, ф. 19, опр. 10, спр. 9, арк. 14); Романівка (1999, ТФП, 9); Романівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Роман* (див. вище).

Романівка³, -и; ж.; урочище; с. Корнів Гор. р-ну: Романівка (2008, УШ); Романівка (2009, ГСС, 13). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Роман* (див. вище).

Романівка⁴, -и; ж.; куток; с. Воскресинці Кол. р-ну; інша назва – *Горішній Кут* (див. вище): Горішній Кут, або Романівка (1988, КК, 613); Романівка (2012, БЛ⁵, 266). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Роман* (див. вище).

Романівка⁵, -и; ж.; куток; с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Романівка (2006, МСП, 10). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Роман* (див. вище).

Романівське, -ого; с.; лісове урочище; с. Кричка Бог. р-ну: Романівське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Роман* (див. вище).

Романівщина, -и; ж.; куток; с. Петрів Тлум. р-ну: Романівщина (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Романівський*, пор. п-ще *Романівський* (ІФД, 351).

Романова, -ої; ж.; долини; 1) с. Іванківка Бог. р-ну: Романова (2010, БЛ¹, 343); 2) с. Клубівці Тисм. р-ну; вар. *Романова Долина*: Романова (ТМН, 21); Романова (2005, Карпів, 10); Романова Долина (2009, БЛ², 175). – Назви є посесивними утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Роман* (див. вище). Варіант назви в селі Клубівці ускладнений номенклатурним терміном *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травой; широка низина’ (Мар., 226), ‘низина’ (Лісняк, 359).

Романове, -ого; с.; поле; с. Слобідка Гор. р-ну: Романове (2012, БЛ⁵, 266). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Роман* (див. вище).

Романовича¹, -а; ч.; джерело; витік п. Романовича (див. далі); с. Потічок Снят р-ну: Романовича (2003, УШ). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Романович*. Таке прізвище мав господар, який ще в XIX ст. жив біля джерела й володів ним та землею навколо нього.

Романовича², -а; ч.; потік; л. Потічка л. Пруту л. Дунаю; с. Потічок Снят р-ну: Романовича (2003, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), з якого витікає потік.

Романово, -ого; с.; нива; с. Гута Бог. р-ну: Романово (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Роман* (див. вище).

Романюкóве, -ого; с.; поле; с. Русів Снят р-ну: Романюкове (2012, БЛ⁵, 266). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Романюк*, пор. п-ще *Романюк* (ІФД, 351).

Ромасю́чка¹, -и; ж.; поле; с. Грабовець Бог. р-ну: Ромасючка (2012, БЛ⁴, 203). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного андроніма – найменування жінки за прізвищем чоловіка, яка, очевидно, володіла колись полем, пор. п-ще *Ромасюк* (ІФД, 351).

Ромасю́чка², -и; ж.; дорога, вивіз; с. Грабовець Бог. р-ну: Ромасючка (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), через яке проходить дорога.

Ромкóво, -ого; с.; куток; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Ромково (2005, УКС, 7); Ромково (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Ромко*, пор. особове ім'я *Ромко* < *Роман* (СУІ, 315).

Ропá¹, -и; ж.; урочище; с. Слобода Кол. р-ну: Рора (1933, МТ Mik.); Ропа (2011, КР). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ропа* ‘нафта’ (ЕСУМ, V, 122; ГГ, 165). Відомо, що на території урочища нафту добували, починаючи з II пол. XIX ст.

Ропá², -и; ж.; куток; с. Слобода Кол. р-ну; інша назва – *Копальня*: Рора (1889, SG,

Х, 802); Kopalnia, także Ropa (1900, SGG, 454); Ropa (1914, ШКЕС, 167); Ropa (1933, МТ Мик.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому був заснований куток. Тут колись добували нафту й жили нафтовики. Інша назва є семантичним утворенням від апелятива *копальня* ‘гірниче підприємство, де видобувають корисні копалини’ (ВТС, 453). Що саме видобували тут вказує наведена вище назва кутка.

Ропарénка, -и; ж.; урочище; с. Кричка Бог. р-ну: Ропаренка (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-енк(а)* від апелятива *ропарі*, мн. від *ропар* (діал.) ‘людина, що працює на нафтовій копальні’ (Експ.), пор. *ропа* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись проживали робітники, які працювали на видобутку нафти.

Рóпи, роп; мн.; урочище; с. Міжгір’я Бог. р-ну: Ропи (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ропа* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі нафти, яку добували тут за Австро-Угорщини й Польщі.

Ропіська, -ськ; мн.; куток; с. Молодків Надв. р-ну: Ropiska (1900, SGG, 43). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *рописько* ‘місце, де виступає на поверхню *ропа* – нафта; місце, де добувають *ропу*’, пор. *ропа* ‘нафта’ (див. вище).

Ропінний, -ого; ч.; потік; п. Малого Сухого л. Сухого л. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 5 км; с. Слобода Кол. р-ну; інша назва – *Сухий* (див. далі), вар. *Роп’яний*: Ropienny (1855, АККГЛ, Bl. 49); Ropienny (1888, SG, IX, 745); Ropinny (1906 (1876), KuK K); Ropienny (1933, МТ Мик); Ропінний (1979, СГУ, 474); Сухий (Роп’яний) (2006, К КР); Сухий (Роп’яний) (2006, КВС, 147); Роп’яний (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *ропінний* (*роп’яний*) ‘насичений *ропою* – нафтою; у якому проявляється *ропа*’, пор. *ропа* ‘нафта’ (див. вище). Про наявність нафти в цій місцевості свідчить і наймену-

вання урочища *Рона* (див. вище), з якого витікає потік. Гідронім *Сухий*, що вживається як найменування цього потоку на сучасній карті, стосується гідрооб’єкта, у який він впадає (див. далі).

Рóпша¹, -і; ж.; урочища; 1) с. Княздівр Кол. р-ну: Robsza (1933, МТ К); 2) смт Отинія Кол. р-ну; вар. *Ропші*: Ропші (1998, От., 16); Ропша (2006, КВС, 116); Ропші (2011, УШ); 3) с. П’ядики Кол. р-ну: ур. Ропша (2011, КР); 4) с. Раківчик Кол. р-ну; вар. *Ропші*: Ропша, Ропші (2006, КВС, 138); 5) смт Ланчин Надв. р-ну: Ропша (1998, Мих., 206). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ропша* ‘торф, сфанг’ (ЕСУМ, V, 123). Вони вказують на болотистий характер ґрунту в урочищах. Варіанти назв відбивають фонетичні особливості місцевих говірок, у яких іменники першої відміни з м’яким приголосним основи та шиплячим мають закінчення *-і* замість літературного *-а*.

Рóпша², -і; ж.; куток; с. П’ядики Кол. р-ну: Ропша (2006, КВС, 134). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Рóпша³, -і; ж.; поле, пасовище; смт Ланчин Надв. р-ну: Ропша (1998, Мих., 206). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ропша* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на полі й пасовищі.

Рóпші¹, ропш; мн.; ліси; 1) між сс. Баб’янка, Струпків та Нижня Велесниці, Винograd Кол. р-ну: Ropsze (1855, АККГЛ, Bl. 44); Ropsze (1906 (1880), KuK N); Ropsze (1935, МТ N); Ропші (2011, УШ); 2) смт Печеніжин Кол. р-ну: Ропші (2011, УШ); 3) с. Глинки Надв. р-ну; вар. *Рупші*: Рупші (1998, Мих., 206); Ропші (2010, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *ропша* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів у лісах. Варіант *Рупші* з’явився під впливом польської мови.

Рóпші², ропш; мн.; пасовище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Ропші (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та оніміза-

ції апелятива *ропша* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту пасовища.

Рóпші³, ропш; мн.; урочище (поле, ліс); с. Марківці Тисм. р-ну: Ропші (2007, КМ, 13). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ропша* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Росéньське, -ого; с.; лісове урочище; с. Глибівка Бог. р-ну: Roseńskie (1932, МТ S); Росенське (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивації та онімізації прикметника *росенське*, видозміненої під впливом розмовного мовлення форми від *росіленьське* ‘яке належить громаді с. Росільна (див. далі) чи окремим його мешканцям’.

Росéньський, -ого; ч.; потік; п. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 8 км; між сс. Росільна й Глибівка Бог. р-ну: Roseński (1880, SG I, 511; 1888, SG, IX, 754); Розенскій (1917, Машт., ДБ, 19); Roseński (1932, МТ S); Росенський (1979, СГУ, 474). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Рóсівці, -ів; мн.; кол. млин, тартак, фільварок, нал. до с. Семенівка Гор. р-ну: Rosowce (1900, SGG, 215). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька чи родоначальника, які заснували фільварок, пор. особова назва *Рос*, ч. *Ros* (Sv., 107) < *Ростимиръ*, *Rostislav* (Mor., 169; Sv., 84).

Росільна, -ої; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 19 км, до Івано-Франківська – 54 км: Rosolna (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rosulna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 12); Rosólna (1888, SG, IX, 766); Росільна (1947, АТП, 516); Росільна (2009, ІФ АТП⁷, 175). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *росільна* ‘яка має джерела дуже соленої води – *росолу*’, пор. *росіл* ‘дуже насичена сіллю природна вода’ (СУМ, VIII,

808, 882). Вона вказує на природні особливості терену, на якому виникло село. Можливо також, що первісно назва стосувалася долини, у якій було започатковане поселення. Про це свідчить вживання ойконіма у формі жіночого роду.

Про назву села серед місцевого населення побутує цікавий переказ. У ньому йдеться про випадок, який стався колись під час несподіваного нападу татар. Більшість людей села, рятуючись від небезпеки, утекла в ліси. Ті, хто не встиг цього зробити, шукав порятунку в закутках своїх осель. Серед них була й жінка Василина. Вона довго шукала свою дитину, яка забилася під лаву, і тому не зміла піти з усіма. Дорогу їй відрізали татарські вершники. Надії на порятунок майже не залишилося. Смерть або полон – вибір був невеликий. Забившись у кутку комори за сусіком, Василина прислухалася до кожного шороху. Татари галайкували на подвір’ї. Раптом до хати ввійшов один із них, невеликого зросту, у заяложеному кафтані, у собачій шапці на голові. Його руки, оголені по лікті, були в крові. У жінки оніміли від страху руки й ноги. Татарин же, побродивши по хаті й не знайшовши нічого цікавого для себе, вийшов у сні. Тут він побачив велику бочку зі свіжоквашеною капустою. Її запах викликав у песиголовця інтерес. Мабуть, подумав, що там вино. Не знайшовши нічого, чим можна було зачерпнути, він перегнувся через краї бочки й почав, чавкаючи, хлєптати рідину, ніби собака. Його ноги повисли в повітрі. Василина, переборюючи страх, кулею кинулася до бочки, захопила обома руками татарчука за ноги, підняла їх і тримала так доти, аж поки не закінчилися останні його конвульсії. Потім вона опустила бездиханне тіло в бочку, накрила веретою й заховалася на старому місці в коморі. Коли татари покинули село, Василина оповіла цю історію своїм односельцям, які повернулися. З тих пір село, у якому загинув у розсолі татарин, почали називати *Росільною*.

За іншим переказом, теперішнє село *Росільна* носило колись поетичну назву *Золота Долина* й було відомим завдяки солеварній бані. Почалося все з того, що мисливці вистежили диких звірів, які збиралися біля

джерела в Горішньому лісі. З джерела по пагорбу стікалася соровиця, а сіль кристалізувалася на схилах. Лизати цю сіль і приходили дикі звірі. Перша письмова згадка “про соляне вікно” в Росільні міститься в “Галицьких городських книгах” за 1646 рік. Згодом у селі збудували солеварню, у якій почали варити сіль. Ще й до цього часу центр села називають *Банею*.

Росіш¹, -оші; ж.; урочища (поля, пасовища); **1**) с. Великий Ключів Кол. р-ну: Росіш (2000, ЕКол., III, 38); Росіш (2006, КГ, 18); **2**) с. Вікняни Тлум. р-ну: Росіш (2007, Вікн., 24); Росіш (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *розсіш*, *росіш* ‘розгалуження, місце злиття двох річок’ (Карп., ТБ, 177), ‘розгалуження русла річки’ (Вербич, ГСД, 130). Вони вказують на те, що в урочищах зливаються чи розходяться потоки.

Росіш², -оші; ж.; куток; с. Раківчик Кол. р-ну: Росіш (2006, КВС, 138); Росіш (2012, БЛ², 266). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *росіш* (див. вище). Вона вказує на розташування кутка на місцевості, де є розгалуження потоків.

Росіш³, -оші; ж.; потік; п. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Тростянець Снят. р-ну: Росіш (2003, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *росіш* (див. вище). Вона вказує на форму потоку.

Росіш⁴, -оші; ж.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Росіш (2011, УШ); Росіш (2012, НПС, 234). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинувся куток.

Росішна, -ої; ж.; криниця; с. Іллінці Снят. р-ну: Росішна (1999, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *росішна* ‘яка знаходиться в *росоші*, тобто в розгалуженні двох річок’, пор. *росіш* (див. вище).

Росолóтвин, -а; ч.; кол. хутір, тепер присілок; с. Красна Надв. р-ну: Roszólótwín (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Росолотвин (2001, Проц., 77). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма **Росолотва*.

Росóхацька Горá, -ої, -и; ж.; гора; 331,6 м; с. Росохач Гор. р-ну: Rosochacka góra (1906 (1876), КуК К); Росохацька Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *росохацька*, що вказує на розташування орооб’єкта на території села *Росохач* (див. далі).

Росóхáч, -а; ч.; село; Гор. р-н: с/р; віддаль до Городенки – 27 км, до Івано-Франківська – 67 км; давня назва – *Росохачець*: Rosochaczec (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Rosochacz ad Kolaczkowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rosochacz (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 14); Rosochacz (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Rosochacz (1888, SG, IX, 761); Росохач (1947, АТП, 503); Росохач (2009, ІФ АТП, 176). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від апелятива *росохач* (діал.) ‘місце, на якому є розгалуження дорога’ або ‘місце, де є розгалужене дерево (дуб)’ (Бучко, 106), пор. *розсоха* ‘розвилок, рогатина’ (СНГТ, 478). Вона вказує на те, що село було засноване на розвилці доріг. Сучасне найменування є семантичним утворенням від названого вище апелятива.

Росóхáчка, -и; ж.; яр; с. Кричка Бог. р-ну: Росохачка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *росохачка*, дем. від *росохач* (див. вище). Вона вказує на форму яру.

Рбсоші, -ів; мн.; урочище; с. Раківчик Кол. р-ну: Росоші (2006, КВС, 138). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *росіш* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі місць розгалужень та злиття потоків.

Ростóки, -ік; мн.; підвищення, берег; с. Добротів Надв. р-ну: Ростокі (1998, Мих., 206). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ростока* ‘місце, де потік ділиться на два рукави; заросле місце, з якого бере початок декілька потоків’ (Онишк., П, 193).

Рóшкова Горá¹, -ої, -и; ж.; горб, підвищення; с. Нивочин Бог. р-ну: Рошкова Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Рошкова*, що вказує на належність землі в давнину на підвищенні *Рошкови*, пор. п-ще *Рошко* (ІФД, 352).

Рóшкова Горá², -ої, -и; ж.; поле; с. Нивочин Бог. р-ну: Рошкова Гора (2012, БЛ⁵, 267). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Рóшнів, -ева; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 17 км, Івано-Франківська – 25 км: Rosznyow (1434, AGZ, XVII, 75); Roszniow (1578, ŻDz, XVIII/I, 91); Roszniow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Roszniów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 115); Rožniów (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Rožniów (1888, SG, IX, 867); Рошнів (1947, АТП, 517); Рошнів (2009, ІФ АТП⁷, 176). – Назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Рошен*, пор. давнє укр. особове ім’я *Roschen* (1445, AGZ, XIV, 1514), хорв. *Rošen* (Худ., 178), що є похідним суфіксальним утворенням на -ень від вихідного *Рошъ*, фонетичного варіанта від *Росъ* < *Росовидъ*, *Росогодъ* (Мор., 169), *Рославъ* < *Рос[ти]славъ* (Худ., 178–179).

Рóшнівська Доліна, -ої, -и; ж.; урочище (поле); с. Стриганці Тисм. р-ну: Рошнівська Долина (2011, Осташі); Рошнівська Долина (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *рошнівська*, що вказує на розміщення поля біля с. *Рошнів* (див. вище).

Рўбанове, -ого; с.; урочище; с. П’ядики Кол. р-ну: Рубанове (2006, КВС, 134). – На-

зва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Рубан*, пор. п-ще *Рубан* (СП, 306).

Рўбань¹, -і; ж.; горб; с. Маркова Бог. р-ну: Rubań (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 97, арк. 16); Рубань (2008, Експ.); Рубань (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рубань* ‘купа дров; поле серед лісу’ (ЕСУМ, V, 130), ‘зруб; пасіка’ (Онишк., II, 194). Вона вказує на характер очищення поверхні горба від дерев і кущів.

Рўбань², -і; ж.; ліси; 1) с. Нивочин Бог. р-ну: Рубань (2011, УШ); 2) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Рубань (2006, КГ, 20); Рубань (2011, УШ); 3) с. Посіч Тисм. р-ну: Rubań (1932, МТ S). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *рубань* (див. вище). Вони вказують на те, що ліси виросли на місцях колишніх зрубів.

Рўбань³, -і; ж.; присілки; 1) с. Росільна Бог. р-ну: Rubań (1932, МТ S); Rubań (1934, SDW, № 22, s. 238); Рубань (1997, ІФАТП⁶, 123); Рубань (2004, ІСР, 7); Рубань (2011, УШ); Рубань (2012, ХПЛ, 450); 2) с. Іванівці Кол. р-ну: Rubany (1888, SG, IX, 876); Rubań (1906 (1876), KuK K); Rubań (1900, SGG, 293); Rubań (1933, МТ K); Рубань (2006, КВС, 60). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *рубань* (див. вище). Вони вказують на те, що присілки виникли на місцях колишніх зрубів.

За переказами місцевих жителів, поява присілка в с. Росільна пов’язана зі скляною гutoю. Для виготовлення скла потрібні були попіл та деревне вугілля. Їх добували, вирубуючи та спалюючи навколишній ліс. Згодом робітники на вирубаних й очищених ділянках почали будувати власні оселі. Так з’явився присілок із назвою *Рубань*.

Рўбиш, -у; ч.; потік; л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту; с. Мишин Кол. р-ну: Rubysz (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Рубиш (2006, КГ, 21). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника землі навколо потоку, пор. п-ще *Рубіш* (Редько, II, 908).

Рўбчини, -ів; мн.; лісок; с. Братківці Тисм. р-ну: Рубчини (1995, ТМН, 12). – На-

зва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, мабуть, належав колись лісок, пор. п-ща *Рубчин* (Експ.), *Рубчинський* (Редько, II, 908).

Рубчікі, -ів; мн. ліс; с. Братківці Тисм. р-ну: Рубчікі (1995, ТМН, 12). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, очевидно, належав колись ліс, пор. п-ще *Рубчак* (Редько, II, 908).

Ругова, -ої; ж.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Ругова (2000, ЕКол., III, 38); Ругова (2006, КГ, 18). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -ов(а) від рум. антропоніма *Rug*, пор. п-ще *Rug* (Const., 438). Менш імовірною є мотивація цього мікротопоніма прикметником румунського походження *ругова* ‘згоріла; яка зазнала дії вогню, вигоріла’, пор. рум. *rug* ‘вогнище’ (РУС, 405).

Рудá¹, -и; ж.; урочище; с. Хвалибога Гор. р-ну: Ruda (1933, МТ К). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *руда* (< псл. **ruda*) ‘іржаве болото; заболочена низовина’ (Мар., 248), ‘болото з домішком залізної руди’ (ГГ, 166), ‘мокра заболочена низовина; місця, що заливаються весняною водою; заросле озеро’ (Череп., 200), ‘іржаве багно; болотистий луг, болотистий берег’ (ЕСУМ, V, 134). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в урочищі.

Рудá², -и; ж.; кол. корчма в с. Хвалибога Гор. р-ну: Ruda (1888, SG, IX, 893); Ruda (1900, SGG, 291); Ruda (1906 (1876) KuK K). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому була побудована корчма.

Рудá³, -и; ж.; куток; с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: Ruda (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 219, арк. 18); Ruda (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 32, арк. 27); Ruda (2000, ЕКол., III, 26); Ruda (2006, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *руда* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку в давнину.

За переказами місцевих жителів, на кутку в давнину був замок графині Софії Гло-

говської. На одному зі схилів кутка часто вигорала трава й робилася рудою. Тому й назвали так куток. Окрім того, тут були колись великі запаси торфу.

Рудá⁴, -и; ж.; болото; с. Турка Кол. р-ну: Руда (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *руда* (див. вище).

Рудá⁵, -и; ж.; поля; 1) с. Драгомирчани Тисм. р-ну: Руда (2008, РДХ, 356); 2) смт Обертин Тлум. р-ну; давня назва – *Руди*: Руда, колись – *Руди* (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *руда* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на полях. Давня назва поля в смт Обертин є утворенням способом плуралізації та онімізації названого вище апелятива.

Рудá⁶, -и; ж.; пасовища; 1) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Ruda (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 118, арк. 32); Руда (2012, Експ.); 2) с. Яківка Тлум. р-ну: Руда (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *руда* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів на пасовищах.

Рудá⁷, -и; ж.; потоки; 1) л. Тлумачу п. Дністра; довжина – 5,5 км; сс. Нові Кривотули, Чорнолізці Тисм. р-ну, Гринівці Тлум. р-ну: Ruda (1855, AKKGL, Bl. 45); Ruda (1888, SG, IX, 891); Ruda (1905 (1874), KuK TT); 2) л. Тлумачу п. Дністра; довжина – 4,5 км; с. Надорожна Тлум. р-ну, м. Тлумач: Ruda (1888, SG, IX, 891; 1891, SG, XII, 347); Ruda (1905 (1874), KuK TT); Ruda (1917, Машт., ДБ, 20); Руда (1979, СГУ, 476). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *руда* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів територій, з яких витікають потоки.

Рудá⁸, -и; ж.; урочища; 1) с. Грушка Тлум. р-ну: Руда (2012, БЛ⁵, 267); 2) с. Острина Тлум. р-ну: Руда (2012, БЛ⁵, 267). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *руда* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів в урочищах.

Руди, -руд; мн.; поле; с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Руди (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена

способом плюралізації та онімізації апелятива *руда* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на полі.

Рудій, -ого; ч.; горб; с. Незвисько Гор. р-ну: Рудий (2004, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *рудий* ‘червоно-жовтий’ (ВТС, 1088), що вказує на колір схилів горба.

Рудинюків Верх, -ого, -у; ч.; горб; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Рудинюків Верх*: Рудинюків Верх (2000, ЕКол., III, 55); Рудинюків Верх (2006, КГ, 18); Рудинюків Верх (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* ‘гора; вершина гори’ (Мар., 219), а атрибутивним членом – прикметник *Рудинюків*, що вказує на належність горба *Рудинюку*, пор. п-ще *Руденюк* (СП, 306). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки, у якій твердий приголосний [р] у кінці складу чи слова реалізується в пом’якшеному [р’].

Рудка¹, -и; ж.; потоки; **1**) п. Дністра; довжина – 4,5 км; сс. Острівець, Чортовець, Рогиня Гор. р-ну: Rudka (1855, AKKGL, Bl. 49); Rudka (1888, SG, IX, 913); Рудка (1979, СГУ, 478); Рудка (2008, УШ); **2**) л. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; м. Івано-Франківськ: Rudka (1932, МТ S); Рудка (1975, АСЗ, I, 700); **3**) пр. Косачівки п. Добровідки (Коломийського) л. Пруту л. Дунаю; с. П’ядики Кол. р-ну: Рудка (2006, КВС, 134); **4**) л. Пруту л. Дунаю; довжина – 19 км, площа басейну – 30,5 км²; впливає з полів між сс. Ценява, Підгайчики, протікає повз с. Матіївці, через с. Семаківці Кол. р-ну; вар. *Рудецький*: Rudka (1465, AGZ, XII, 301); Rutka (1855, AKKGL, Bl. 49); Rudecki potok, Rutka, Rudka (1888, SG, IX, 908); Rudecki (1906 (1876), KuK K); Rudecki (1933, МТ K); Рудецький (1979, СГУ, 477); Рудка (2006, КВС, 71, 142); Рудка (2011, УШ); **5**) п. рукав Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 13 км; сс. Стебник, Крихівці, смт Лисець Тисм. р-ну, м. Івано-Франківськ: Rudka (1855, AKKGL, Bl. 44); Rudka (1884, SG, V, 860; 1888, SG, IX, 913); Рудка (1979, СГУ, 478);

6) бас. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Марківці Тисм. р-ну: Рудка (1995, ТМН, 32); **7**) бас. Дністра; с. Сілець Тисм. р-ну: Рудка (2011, УШ); **8**) п. Дністра, між сс. Підвербці й Гарасимів Тлум. р-ну: Rudka (1888, SG, IX, 913); Рудка (1979, СГУ, 478); **9**) п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 2 км; с. Яківка Тлум. р-ну: Рудка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *рудка*, дем. від *руда* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер місцевостей, з яких витікають потоки. Варіант назви потоку, що протікає в Кол. р-ні, є суфіксальним утворенням на *-ськ(ий)* від вихідного *Рудка*.

Рудка², -и; ж.; урочища; **1**) с. Вербівці Гор. р-ну: Rudka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 62, арк. 12); Rudka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 2, арк. 19); Рудка (2008, УШ); **2**) с. Рашків Гор. р-ну: Рудка (2008, УШ); **3**) смт Отинія Кол. р-ну: Рудка (1998, От., 16); Рудка (2006, КВС, 116); Рудка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *рудка* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів в урочищах.

Рудка³, -и; ж.; поле; с. Раковець Гор. р-ну: (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 4, арк. 21); Рудка (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рудка* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на полі.

Рудка⁴, -и; ж.; гора; між сс. Незвисько Гор. р-ну та Гарасимів Тлум. р-ну: Рудка (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рудка* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на горі.

Рудка⁵, -и; ж.; поля; **1**) с. Корнич Кол. р-ну: Rudka (1906 (1876), KuK K); Rudka (1933, МТ K); Рудка (2012, БЛ⁵, 267); **2**) с. Підвербці Тлум. р-ну: Рудка (2012, БЛ⁵, 267). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань потоків (див. вище), навколо яких розкинулися поля.

Рудка⁶, -и; ж.; куток; с. П’ядики Кол. р-ну: Рудка (2006, КВС, 134). – Назва вини-

кла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинувся куток.

Рудка⁷, -и; ж.; куток; с. Побережжя Тисм. р-ну: Рудка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рудка* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на кутку.

Рудку¹, -ок; мн.; урочища (поля); **1** с. Виноград Гор. р-ну: Рудки (1988, КК, 594); **2** с. Колінки Гор. р-ну: Rudki (1880, KuK JCz.); Рудки (2012, БЛ⁵, 267); **3** с. Росохач Гор. р-ну: Rudki (1906 (1876) KuK K); Rudki (1933, МТ К); Рудки (2008, УШ); **4** с. Кутище Тлум. р-ну: Рудки (2011, УШ); **5** с. Братківці Тисм. р-ну: Рудки (1995, ТМН, 12); Рудки (2007, Гетьм., 21); **6** смт Обертин Тлум. р-ну: Rudki (1933, МТ К). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *рудка* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрунтів в урочищах.

Рудку², -ок; мн.; потік; л. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Виноград Гор. р-ну: Рудки (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Рудку³, -ок; мн.; болота; **1** с. Чернелиця Гор. р-ну: Рудки (2006, Експ.); **2** с. Клубівці Тисм. р-ну; вар. *Рудка*: Рудки (1995, ТМН, 20); Рудка (2005, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *рудка* (див. вище). Варіант назви болота в с. Клубівці є семантичним утворенням від названого вище апелятива.

Рудку⁴, -ок; мн.; луг; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Рудки (2011, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *рудка* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту на лузі.

Рудна Горá, -ої, -и; ж.; горб; 297 м; с. Хвалибога Гор. р-ну: Rudna góra (1906 (1876), KuK K). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підви-

шень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *рудна* ‘яка має в собі *руду* – гірську породу або мінеральне утворення, що містить метали та їх сполуки, чи іржаве багно’, пор. *руда* ‘гірська порода або мінеральне утворення, що містить метали та їх сполуки; іржаве багно, болото’ (ВТС, 1088).

Рудники¹, -ів; мн.; поле; с. Виноград Гор. р-ну: Рудники (1988, КК, 594). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рудники*, очевидно, зі значенням ‘місцевість, де є рудні ями, де добувають болотну руду’.

Рудники², -ів; мн.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 25 км, до Івано-Франківська – 85 км: Rudnyky (1465, AGZ, XII, 302); Rudniki (1579, ŽDz, XVIII/I, 101); Rudniki (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rudniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 35); Rudniki (1855, АККГЛ, Bl. 49); Rudniki (1888, SG, IX, 938); Рудники (1947, АТП, 506); Рудники (2009, ІФ АТП⁷, 176). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рудники* зі значенням ‘люди, які займалися видобуванням болотної залізної руди’ (Худ.², 222).

Рудницьке, -ого; с.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Рудницьке (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *рудницьке* ‘яке належало колись громаді с. Рудники (див. вище) чи окремим його мешканцям’.

Рудницький, -ого; ч.; ліс; сс. Рудники, Тулухів Снят. р-ну: Рудницький (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *рудницький* ‘розташований на території с. Рудники, з боку с. Рудники (див. вище)’.

Руднівський, -ого; ч.; ставок; с. Хвалибога Гор. р-ну: Руднівський (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *руднівський* ‘розташований у с. Руднівка’. Таку назву мало колись теперішнє село Хвалибога.

Рудовець, -івця; ч.; потік; п. Петрівця-Великого л. Лукви п. Дністра; довжина – 12 км, площа басейну – 22,8 км²; протікає у Чорному лісі на межі Рожн., Бог. і Кал.

р-нів, с. Грабівка Кал. р-ну: Rudowiec (1932, MT S); Рудовець (1998, УКД); Rudowiec (2000, PBWG, тара); Рудовець (2007, УК ТК); Рудовець (2008, НКР, 28). – Назва утворена за допомогою суфікса *-овець* від апелятива *руда* (див. вище). Вона вказує на місце витоку потоку – з *руди*, тобто з іржавого болота й заболоченої низовини.

Рудчина Кемпа, -ої, -и; ж.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Рудчина Кемпа (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кемпа* ‘острів у річці’ (ЕСУМ, II, 422), ‘рінь, острівець на річці’ (Вербич, ГД, 37), а атрибутивним членом – прикметник *рудчина*, що вказує на розташування урочища на *рудці*, тобто на болотистій місцевості.

Рузина Кірниця, -ої, -і; ж.; джерело, струмок; пр. Стримби л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Марківці Тисм. р-ну: Рузина Кірниця (2007, КМ, 11). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірниця* (діал.) ‘криниця’ (СБГ, 200), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Рузина*, що вказує на належність гідрооб’єкта *Рузі*, пор. особове ім’я *Рузя* < *Розалії* (СУІ, 314).

Рузин Потік, -ого, -оку; ч.; потік; бас. Сопівки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Рузин Потік (2002, Рунг., 241); Рузин Потік (2012, БЛ⁴, 203) – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Рузин*, що вказує на належність землі навколо цього гідрооб’єкта *Рузі*, пор. особове ім’я *Рузя* (див. вище).

Румунія, -ї; ж.; куток; с. Саджавка Надв. р-ну; інша назва – *Мельники* (див. вище); Мельники, або Румунія (1998, Мих., 198); Румунія (1998, Мих., 206). – Назва виникла

в результаті трансонімізації однозвучного топоніма – найменування країни, розташованої у Східній Європі. Вона вказує на те, що на кутку колись проживали люди румунської національності.

Рунгури, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 17 км, до Івано-Франківська – 73 км; з червня 1946 р. до 11. 06. 1993 р. – с. *Новомарківка*: Runguri (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Rungory (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rungury (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 256); Rungury (1855, АККГЛ, Bl. 49); Rungury (1889, SG, X, 13); Ново-Марківка (1947, АТП, 513); Новомарківка (1985, ІФ АТП⁵, 63); Рунгури (2009, ІФ АТП⁷, 176). – Назва утворена семантичним способом від рум. апелятива *runcuri*, мн. від *runс* ‘поляна, пасічна, вирубана ділянка лісу під пасовище’ (РУС, 406). Вона вказує на характер очищення місцевості, на якій виникло село. Назва *Новомарківка*, що була запроваджена в радянський період, є композитом, утвореним способом поєнання ойконіма – найменування сусіднього села *Марківка* (див. вище) та прикметника *нова* ‘яка недавно виникла, з’явилася’ (ВТС, 629).

Руниш¹, -а; ч.; куток; с. Товмачик Кол. р-ну; вар. *Рунишівка*: Рунишівка (2000, ІТ, 6); Руниш (2006, КВС, 168); Руниш (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від румунського за походженням апелятива *руниш*, що є утворенням з суфіксом *-іш* зі значенням збірності від *runс* ‘терebin, корчунок, вирубка лісу під пасовище’ (РУС, 406). Вона вказує на характер очищення території кутка від дерев і кущів. Варіант назви є суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від вихідного *Руниш*.

Руниш², -у; ч.; потік; бас. Пруту л. Дунаю; с. Товмачик Кол. р-ну: Руниш (2000, ІТ, 6); Руниш (2006, КВС, 168). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), у якому протікає потік.

Рунки, -ів; мн.; урочище; с. Жураки Бог. р-ну: Рунки (2011, Експ.). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *рунок* (діал.) ‘викорчувана ділянка лісу, призначена для сільськогосподарських

потреб' (Експ.), пор. рум. *runc* (див. вище). Вона вказує на те, що урочище колись очищували від кущів і дерев.

Рұпа, -и; ж.; гора; 374 м; с. Троїця Снят. р-ну: Рупа (1982, КС, 189). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *рупа* 'печера; кїтлина в горах' (СНГТ, 486), пор. болг. *рупа* 'ямка, улоговина', мак. *рупа* 'улоговина', с.-х. *рупа* 'дїрка, отвір, нора' (ЕСУМ, V, 144), бойк. *рупа* 'яма для картоплї, вкрита соломомою та землею' (Онишк., II, 197). Очевидно, цей апелятив мав й інше значення – 'обрив, схил', яке не засвідчене писемними джерелами, пор. рум. дієслово *rupe* 'рвати, розривати; ламати, розбивати, розколювати' (РУС, 406). Вона вказує на обривистий рельєф поверхні гори чи на те, що в давнину на горі були печери, від чого й пішла її назва. Можлива також мотивація цього оронїма однозвучним східнороманським антропонїмом, пор. рум. п-ща *Rupe, Rupa* (Const., 438).

Руптура¹, -и; ж.; урочище; сс. Рунгури, Слобода Кол. р-ну; вар. *Роптура*: Роптура (2002, Рунг., 241); Роптура (2006, КГ, 23); Руптура (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від рум. апелятива *ruptură* 'дїра, дїрка; розірване місце; обрив, схил' (РУС, 406). Вона, очевидно, вказує на наявність в урочищі великої кількості викопаних ям і свердловин, з яких вручну та механічним способом добували, починаючи з II пол. XIX ст, нафту (ропу), або на обривистий характер його поверхні. Можлива також мотивація цього мікротопонїма однозвучним східнороманським антропонїмом, пор. рум. п-ще *Ruptură* (Const., 438).

Руптура², -и; ж.; куток; с. Слобода Кол. р-ну; вар. *Роптура*: Роптура (2006, КВС, 147); Роптура (2006, КГ, 24); Руптура (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонїмізації однозвучного мікротопонїма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Рұпша, -ї; ж.; ліс; с. Глинки Надв. р-ну: Рупша (1998, Мих., 41). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *рупша*, що є фонетичним варіантом від *ропша* 'торф, сфанг' (ЕСУМ, V, 123). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в лісі.

Рұсів, -ова; ч.; село; Снят. р-н; с/р; віддалє до Снятина – 9 км, до Івано-Франківська – 93 км: Uruszow (1443, AGZ, XII, 157), Russzow (1444, AGZ, XII, 125); Urossow (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Urusow ad Sniatyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Rusów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 48); Russów (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Russów (1889, SG, X, 34); Русів (1947, АТП, 515); Русів (2009, ІФ АТП⁷, 176). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овь*) від антропонїма *Урус*, *Рус*, пор. давнє особове ім'я *Рус* (ССУМ, II, 309), *Русь* (Мор., 170), ст.-п. *Rus* (Tasz., 119), що є скороченою формою від *Русмирь* (Мор., 170).

За переказами місцевих жителів, село так назване на честь ватажка Руса, який разом зі своїми побратимами Микулою та Стецьком, очолюючи загони воїнів і жителів навколишніх сіл, зробив багато, аби розбити загони монголів, якими командував Луй. Це місце в народі отримало назву *Бита*, а село, де вбили Луя – *Белелуя*. За хоробрість і героїзм Микула, Рус і Стецько отримали великі земельні надїли, на яких заснували села, що були названі *Микулинці*, *Русів* і *Стецева*.

Рұсівська Хаща¹, -ої, -ї; ж.; ліс; с. Русів Снят. р-ну: Русівська Хаща (2012, НПС, 203). – Назва утворена способом лексикалізації та онїмізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *хаща* 'густий непрохідний ліс, чагарник; густі зарості яких-небудь дерев, кущів, трав і т. ін.' (ВТС, 1340), а атрибутивним членом – прикметник *русівська*, що вказує на розташування лісу на території с. *Русів* (див. вище).

Рұсівська Хаща², -ої, -ї; ж.; поле; с. Белелуя Снят. р-ну: Русівська Хаща (2012, БЛ⁴, 204). – Назва виникла в результаті трансонїмізації однозвучного мікротопонїма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Рұсівське, -ого; с.; болото; площа 2,7 га; с. Русів Снят. р-ну: Русівське (1995, ПЗФ, 69); Русівське (2000, ПЗТ, 268); Русівське (2012, НПС, 203). – Назва утворена способом субстантивації та онїмізації прикметника *русівське* 'розташоване в с. *Русів* (див. вище)'.

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 268).

Рущина, -ої; ж.; поле; с. Закрівці Кол. р-ну: Рущина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Рущка* < *Руща* < *Розалія* (СУІ, 314).

Рущине, -ого; с.; урочище; с. Колінки Гор. р-ну: Рущине (2008, УШ). – Назва є по-

сесивним утворенням на *-ин(е)* від антропоніма *Рущка* (див. вище).

Рябичівка, -и; ж.; хутір; с. Нижнів Тлум. р-ну: Рябичівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Рябич*, пор. п-ще *Рябич* (Редько, П, 914).

С

Саварінові Луги, -их, -ів; мн.; пасовище; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Саварінові Луги (1998, Мих., 206). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луги*, мн. від *луг* 'заросла травою й кущами лука, що використовуються як пасовисько та сіножать', 'низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість' (Мар., 235), 'низовина, на якій ростуть гарні трави' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Саварінові*, що вказує на належність пасовища в давнину *Саварину*, пор. п-ще *Саварин* (СУІ, 329).

Савин, -ого; ч.; горб; 292 м; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Sawin (1933, МТ К). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Сава*, пор. особове ім'я *Сава* (СУІ, 319), п-ще *Сава* (ІФД, 354).

Савків, -ового; ч.; ліс; с. Нивочин Бог. р-ну: Савків (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Савко*, пор. особове ім'я *Савко* (СУІ, 319), п-ще *Савко* (ІФД, 354).

Савків Потік¹, -ового, -оку; ч.; потік; пр. Нивочинки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Нивочин Бог. р-ну: Савків Потік (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Савків*, що вказує на належність у давнину гідрооб'єкта та землі навколо нього *Савко-*

ві, пор. особове ім'я *Савко*, п-ще *Савко* (див. вище).

Савків Потік², -ового, -оку; ч.; куток; с. Нивочин Бог. р-ну: Савків Потік (2012, БЛ⁵, 267). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинувся куток.

Савська, -ої; ж.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: Савська (2012, Експ.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишньої власниці поля, пор. п-ще *Савська* (Експ.).

Савчак, -а; ч.; потік; л. Іванового л. Сербина п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 2,25 км; с. Черемхів Кол. р-ну: Sawczak (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Sawczak (1889, SG, X, 342); Савчак (1979, СГУ, 482). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, якій належав потік або земля навколо нього, пор. п-ще *Савчак* (СП, 309). Можливо також, що первісно вона звучала як *Совчик*, що є суфіксальним утворенням на *-ик* від апелятива *совець* < *осовець* 'земля, що осипається по берегу, по косогору, яру', пор. д.-р. *осовьць* 'т. с.' (Срезн., II, 734), поліс. *осов* 'підмита та відірвана частина берега' (Череп., 152). Таким чином, семантичний сенс гідроніма може бути 'потік, у якого осипається земля його берегів', що є характерним для гірських гідрооб'єктів. Форма *Савчак* є, очевидно, помилковим написанням.

Савчуків, -ового; ч.; потік; л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Спас Кол. р-ну: Sawczukiw (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Савчуків (1985, ІГ, II, 157). – Назва є посесивним

утворенням на *-iv* від антропоніма *Савчук*, пор. п-ще *Савчук* (ІФД, 355).

Савчуків Потік, -ового, -оку; ч.; потік; л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; с. Джурів Снят. р-ну: Савчуків Потік (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* ‘річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією’ (ВТС, 903), ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ (СНГТВ, 76), ‘струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина’ (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *Савчуків*, що вказує на належність гідрооб’єкта та землі навколо нього *Савчукові*, пор. п-ще *Савчук* (див. вище).

Сага́, -и; ж.; потоки; 1) л. Пруту л. Дунаю; сс. Долішне Залуччя, Завалля Снят. р-ну: Сага (1979, СГУ, 482); Сага (1997, ІЗ, 17); Сага (2008, УШ); 2) п. Хотимирки п. Дністра; довжина – 22 км, площа басейну – 97 км²; сс. Чортовець Гор. р-ну, Гарасимів Тлум. р-ну; інша назва – *Чортовець* (див. далі): Сага, або Чортовець (2008, УШ); 3) п. Дністра; с. Хмелева Гор. р-ну: Сага (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива тюркського походження *сага* із широким спектром значень: ‘річковий намул; болото, трясовина; річковий залив’ (Мар., 248), ‘болотиста низина із стоячою водою’ (Лісняк, 360), ‘затока річки, протока, стариця; озеро або болото в заплаві річки; болотисте, поросле очеретом місце в плавнях’ (ЕСУМ, V, 161), ‘залив’, ‘невелика затока від річки та ставка, а також невелике озерце, ставок тощо’, ‘місце в плавні, де росте очерет’, ‘заглибина з природною водою, де водиться риба’ та ін. (див. ОУЕСС, 13; Дзендз.², 36), пор. також рос. діал. *сага* ‘мілина’, турецьке *saha* ‘площадка, пологий вигін над річкою’, казахське *сага* ‘гирло річки’ (Стрижак, 60), гуц. *сага* ‘багато снігу; багато болота’ (ГГ, 167). Вони вказують на особливості територій, де протікають потоки, хоч встановити достеменно, які з цих значень мотивували назви гідрооб’єктів, тепер практично неможливо.

Сад¹, -а; ч.; куток; с. Іванівка Бог. р-ну: Сад (2011, УШ). – Назва утворена семантич-

ним способом від апелятива *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094). Вона вказує на те, що куток виник на місці колишнього панського саду, викорчуваного наприкінці 70-х років минулого століття.

Сад², -у; ч.; урочища; 1) с. Молодятин Кол. р-ну: Сад (2008, БГ, 10); 2) с. Пилипи Кол. р-ну: Сад (2006, КВС, 133). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сад* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Сад³, -у; ч.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Сад (2002, СНЧ, 46–47). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сад* (див. вище). Вона вказує на те, що на місці сучасного поля був колись великий сад, вирубаний у середині 70-х років минулого століття.

Саджа́ва, -и; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддале до Богородчан – 8 км, до Івано-Франківська – 26 км: Sadzawa (1492, AGZ, XII, 222); Sadzawa ad Bohorodczany (1652, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 144, анк. 247); Sadzawa ad Bohorodczany (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Sadzawa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 18); Sadzawa (1889, SG, X, 208); Саджава (1947, АТП, 499); Саджава (2009, ІФ АТП, 176). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сadjжава* (< псл. **sadjava*) ‘копанка; невелике водоймище, де розводять рибу чи вимочують коноплю’ (Грінч., IV, 93), ‘ставок, копанка для розведення риби’ (ЕСУМ, V, 162), пор. також *сadjжавка* ‘рибний ставок’ (Грінч., IV, 95), блр. *сажаўка* ‘яма, у якій розводять рибу’, н.-л. *sajżawka* ‘рибний садок, сажавка’, пол. *sadzawka* ‘заглибина в воді; малий став’ (ПГФ, 239). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де колись у ставках розводили рибу та вимочували коноплі.

Саджавецький, -ого; ч.; лісок; с. Саджавка Надв. р-ну: lasok Sadzawiecki (1935, МТ N); Саджавецький (1998, Мих., 206). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *сadjжавецький* ‘розташований на території с. *Саджавка* (див. далі)’.

Саджавка¹, -и; ж.; потік; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 28 км, площа басейну – 161 км²; сс. Космач, Росільна, Глибівка, Саджава, Старі Богородчани Бог. р-ну, гірло в с. Старий Лисець Тисм. р-ну; вар. *Саджава*: Sadczaŭka (1855, AKKGL, Bl. 44); Sadzawa (1880, KuK S); Sadczaŭka, Sadczaŭka (1889, SG, X, 208); Саджавка (1979, СГУ, 483); Саджавка (2009, РІФ). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від ойконіма – найменування села *Саджава* (див. вище), через яке протікає потік. Можлива також мотивація цього гідроніма апелятивом *саджавка* (< псл. **sadjavъka*), дем. від *саджава* (див. вище).

Саджавка², -и; ж.; куток; с. Джурків Кол. р-ну: Саджавка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *саджавка*, дем. від *саджава* (див. вище). Вона вказує на те, що на місцевості, на якій розкинувся куток, була водойма, у якій розводили рибу або вимочували коноплі.

За переказами місцевих жителів, на кутку був колись двір та ставок пана Тіша.

Саджавка³, -и; ж.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 21 км, до Івано-Франківська – 49 км: Sadczaŭka (1400, ZDM, VI, 169); Sadczaŭka (1579, ŻDz, XVIII/I, 104); Sadczaŭka (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Sadczaŭka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 257); Sadczaŭka (1855, AKKGL, Bl. 49); Sadczaŭka (1884, SG, V, 583); Саджава (1947, АТП, 510); Саджавка (2009, ІФ АТП⁷, 176). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *саджавка*, дем. від *саджава* (див. вище). Вона вказує на те, що на місцевості, на якій виникло село, колись були водойми, у яких розводили рибу або вимочували коноплі.

За народним переказом, перші поселенці на цій території появилися в XIV ст. Це були жителі Рогатинщини та Снятинщини, які втікали від турків і татар по ріці Прут углиб у Карпати в непрохідні ліси. Прут у ті часи був повноводний і часто розливався, затоплюючи навколишні поля. Тому поселятися на його берегах було не вигідно. А невеликі його притоки створювали вигідні умови для проживання. Річка, яка починалася під Ді-

ками, була нешвидкою, робила багато поворотів, вибиваючи після дощу великі й глибокі ями, де перші мисливці в цих плесах встановлювали плетені з лози сажі для вирощування риби. Майже кожен житель поселення мав свій саж. Тому річку за ці плетені сажі й назвали *Саджавочкою*, а село – *Саджавкою*.

Саджавочка, -и; ж.; поточина; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 11 км, площа басейну – 13,9 км²; сс. Саджавка Надв. р-ну, Іванівці Кол. р-ну; вар. *Саджавка*: Саджавочка (1986, ІГ, III, 117); Саджавочка (2008, УШ); Саджавка (2009, РІФ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи -очк(а) від ойконіма – найменування села *Саджавка* (див. вище), у якому протікає поточина. Варіант назви є результатом трансонімізації названого вище ойконіма.

Саджавська Гора⁴, -ої, -и; ж.; гора; сс. Старі Богородчани, Саджава Бог. р-ну: Саджавська Гора (2004, Експ.); Саджавська Гора (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (БТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *саджавська*, що вказує на розташування орооб'єкта біля с. *Саджави*.

На горі в давнину був замок польських магнатів Потоцьких, який знищив 1744 року Олекса Довбуш зі своїми побратимами.

Саджавський, -ого; ч.; ліс; с. Глибівка Бог. р-ну: Саджавський (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *саджавський* 'який належав колись громаді с. *Саджава* (див. вище) чи окремим його жителям'.

Саджівка¹, -и; ж.; криниця; смт Чернелиця Гор. р-ну: Саджівка (1999, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *саджівка*, розмовного фонетичного варіанта від *саджавка* (див. вище).

Саджівка², -и; ж.; куток; с. Залуччя Снят. р-ну; вар. *Сажівка*: Сажівка (2004, Ром., 12); Саджівка (2011, УШ). – Назва утворена се-

мантичним способом від апелятива *саджівка* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку колись була водойма, у якій розводили рибу або вимочували коноплі.

Саджівка³, -и; ж.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Саджівка (2002, СНЧ, 47). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *саджівка* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись був ставок, у якому розводили рибу.

Саджівка⁴, -и; ж.; пасовище; смт Обертин Тлум. р-ну: Саджівка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *саджівка* (див. вище). Вона вказує на наявність на пасовищі водойми, де вимочували коноплі або розводили рибу.

Саджівки¹, -ок; мн.; кутки; **1** с. Космач Бог. р-ну; давня назва – *Саджавка*: Sadzawka (1934, SDW, № 22, s. 238); Саджівки (2011, УШ); **2** с. Росільна Бог. р-ну: Sadzawki (1934, SDW, № 22, s. 238); Саджівки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *саджівка* (див. вище). Вони вказують на наявність на кутках копанок та водойм для розведення риби. Варіант назви в с. Космач є семантичним утворенням від названого вище апелятива.

Саджівки², -ок; мн.; пасовище; с. Космач Бог. р-ну: Саджівки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *саджівка* (див. вище). Вона вказує на наявність на пасовищі копанок та водойм для розведення риби.

Саджівки³, -ок; мн.; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну: Саджівки (2007, Вікн., 24); Саджівки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *саджівка* (див. вище). Вона вказує на наявність на полі в давнину копанок та водойм, у яких розводили рибу.

Саді¹, -ів; мн.; урочища; **1** с. Грабовець Бог. р-ну: Сади (2011, УШ); **2** с. Михальче Гор. р-ну: Сади (2008, УШ); **3** с. Красна Надв. р-ну: Сади (1998, Мих., 206). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Саді², -ів; мн.; поля; **1** с. Манява Бог. р-ну: Сади (2011, УШ); **2** с. Буківна Тлум. р-ну: Сади (2012, БЛ³, 267). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *сад* (див. вище). Вони вказують на те, що поля облаштовані на місцях колишніх ділянок, де росли плодові дерева.

Саді³, -ів; мн.; куток; с. Гвізд Надв. р-ну: Сади (1998, Мих., 206); Сади (2010, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сад* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Садіще, -а; с.; пасовище; смт Обертин Тлум. р-ну: Садіще (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *садіще* ‘місце, де був сад’ (Експ.). Вона вказує на місце розташування пасовища.

Садкі¹, -ів; мн.; лісове урочище; с. Добротів, смт Ланчин Надв. р-ну: Sadki (1855, AKKGL, Bl. 48); Sadki (1906 (1880), KuK N); Sadki (1935, MT N); Садки (1985, ІГ, II, 318); Садки (1998, Мих., 206); Садки (2002, ДІС, 9); Садки (2011, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *садок*, дем. від *сад* зі значенням ‘лісові насадження’ (Експ.). Вона вказує на те, що ліс в урочищі був висаджений.

Садкі², -ів; мн.; поля; **1** с. Саджавка Надв. р-ну: Садки (1998, Мих., 206); **2** с. Загвіздя Тисм. р-ну: Sadki (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 4, арк. 51, 54); Sadki (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 58, арк. 51, 54); Садки (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *садок*, дем. від *сад* зі значенням ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094). Вони вказують на те, що поля облаштовані на територіях ділянок, де колись росли фруктові дерева.

Сад у Гропілах, словосп.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Сад у Гропілах (2010, БЛ³, 28). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування саду, навколо якого розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *сад* (див. вище), ускладнений атри-

бутивним членом – неузгодженим означенням, вираженим мікротопонімом – найменуванням урочища (балки) *Гропiли* (див. вище) у місцевому відмінку з прийменником у, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб'єкта в середині іншого об'єкта.

Сажениці, -иць; мн.; ліс; с. Видинів Снят. р-ну: Сажениці (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сажениця* 'саджанець, розсада' (ЕСУМ, V, 162). Вона вказує на те, що цей ліс виріс із висадженої колись розсади.

Саївка, -и; ж.; поле; с. Репужинці Гор. р-ну: Саївка (1960, Кобил., ДЛМ, 110). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Сай*, пор. особове ім'я *Сай* < *Ісай* (СУІ, 158), п-ще *Сай* (Редько, II, 922).

Сайково, -ого; с.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Сайково (1998, От., 16); Сайково (2006, КВС, 116); Сайково (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Сайко*, пор. п-ще *Сайко* (СП, 310).

Сайми, -ів; мн.; куток; с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р: Сайми (2003, СМЦ, 11). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сайм*, що є розмовним фонетичним варіантом апелятива *сейм* 'у деяких державах Східної Європи – центральний станово-представницький орган; збори станових або інших високих представників' (ВТС, 1111). Вона вказує на те, що на кутку колись старші люди сходилися на раду, а молодь – на забави.

Саковська, -ої; ж.; гора; 310 м; с. Чернолізці Тисм. р-ну: Саковська (2008, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації групового антропоніма – найменування родини *Саковські*, які проживали колись на горі й володіли тут землею, пор. поширене в селі п-ще *Саковський* (Експ.). Вона узгоджена в роді й числі з номенклатурним терміном *гора*.

Саліїв, -євого; ч.; потік; бас. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Саліїв (1997, Павл., 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Салій*, пор. п-ще *Салій* (ІФД, 356).

Самаківщина, -и; ж.; урочище (поле, ліс); с. Троїця Снят. р-ну: Самаківщина (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Самаківський*, *Самаковський*, пор. п-ще *Самаковський* (Редько, II, 924). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *самаківщина* 'маєток *Самаківського*'.

Саманіво, -ого; с.; урочище; с. Монастирчани Бог. р-ну: Саманіво (2005, НМ, 9); Саманіво (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Саман*, пор. похідні п-ща *Саманик* (СП, 311), *Саманів* (ІФД, 356).

Самарянка¹, -и; ж.; криниця; с. Ковалівка Кол. р-ну: Самарянка (2008, Боєчко, 6). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-янк(а)* (розм. *-'инк(а)*) від антропоніма *Самара*, пор. п-ще *Самара* (СП, 311), рум. особове ім'я *Samara* (Const., 217).

За народними переказами, саме біля цієї криниці поселилася сім'я ковалів, що започаткувала Ковалівку. На честь цього їй нібито й дали біблійне найменування.

Самарянка², -и; ж.; лісове урочище; с. Ковалівка Кол. р-ну; інша назва – *Стара Ковалівка* (див. далі): Самарянка, або Стара Ковалівка (2008, Боєчко, 6). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування криниці (див. вище), що знаходиться в урочищі.

Самолівське, -ого; с.; поле; с. Прибилів Тлум. р-ну: Самолівське (2012, БЛ⁵, 267). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Самоло*, пор. особове ім'я *Самоло* < *Самійло* (СУІ, 323).

Санців Потік, -євого, -оку; ч.; потік; бас. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Космач Бог. р-ну: Санців Потік (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'струмок, видолинок' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Санців*, що вказує на належність гідрооб'єкта в давнину *Сан-*

цеві, пор. особове ім'я *Санець* < *Олександр* (Експ.).

Саранівська, -ої; ж.; част. села (куток); с. Орелець Снят. р-ну: Саранівська (2012, БЛ⁵, 267). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-івськ(a)* від антропоніма *Сарана*, пор. п-ще *Сарана* (СП, 313).

Саранчуків Провал, -ого; -у; ч.; яр; с. Семаківці Гор. р-ну: Саранчуків Провал (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятива *провал* 'провалля; глибокий яр' (Мар., 245), 'пропасть' (Лісняк, 360), 'долина ріки чи потоку; пропасть, яр' (Jurkowski, 121), а атрибутивним членом – прикметник *Саранчуків*, що вказує на належність землі в яру й навколо нього в давнину *Саранчукові*, пор. п-ще *Саранчук* (ІФД, 357).

Сасанівка, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Горохолина Бог. р-ну; давня назва – *Сасенюк*: Saseniuk (1855, AKKGL, Bl. 44); Saseniówka (1880, KuK N); Saseniówka (1889, SG, X, 330); Sasaniówka (1900, SGG, 41); Saseniówka (1935, MT N); Сасанівка (1947, АТП, 499); Сасанівка (1961, ІФ АТП¹, 82). – Давня назва є результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника хутора, пор. п-ще *Сасенюк*, що є фонетичним варіантом від *Сасинюк* (ІФД, 357), а також п-ща *Сасин* (Редько, II, 931), блр. *Sasin* (Бір., 366), ст.-п. особова назва *Sasin* (SSNO, V, 18). Десь у II пол. XIX ст. патронічний суфікс *-юк* у назві був замінений на посесивний формант *-івк(a)*, очевидно, за аналогією до продуктивної топодемії з цим суфіксом. Перетворення *Сасенівки* на *Сасанівку* відбулося, мабуть, під впливом головного [а] першого складу.

Сафáтів Кут, -ового, -а; ч.; куток; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Сафатів кут (2006, КВС, 109); Сафатів Кут (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина села' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Сафатів*, що вказує на проживання на кутку родин *Сафатів*, пор. поширене в селі родинне п-сько *Сафато-*

ві (КВС, 110), а також особове ім'я *Сафат* < *Йосафат* (СУІ, 160).

За народним переказом, так звали опришківського нащадка, який проживав колись на кутку.

Сафáтова Долі́на, -ої, -и; ж.; кутки; 1) с. Спас Кол. р-ну: Сафатова Долина (2006, КВС, 156); 2) с. Вовчківці Снят. р-ну: Сафатова Долина (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань долин, у яких розкинулися кутки. В основі мікротопонімів лежить апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), ускладнений присвійним прикметником *Сафатова*, що вказує на належність топооб'єктів у давнину *Сафатам*, пор. особове ім'я *Сафат* (див. вище).

Сафрónівка, -и; ж.; куток; с. Ямниця Тисм. р-ну: Сафронівка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від групового антропоніма – найменування родини *Сафрони*, які започаткували куток і проживали на ньому, пор. особове ім'я *Сафрон* (СУІ, 345).

Са́харів Пóтік, -евого, -оку; ч.; долина; с. Козина Тисм. р-ну: Сахарів Потік (1995, ТМН, 23). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'струмок, видолінок' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Сахарів*, що вказує на належність долини в давнину *Сахару*, пор. похідне п-ще *Сахарук* (ІФД, 357).

Свєргів, -ового; ч.; горб; с. Чортовець Гор. р-ну: Swyrhów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 6, арк. 33); Swiergów (1933, МТ К). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-ов*) від антропоніма **Сверг*, пор. похідне п-ще *Свергун* (Редько, II, 933).

Свєргова Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Гарасимів Тлум. р-ну: Swyrhowa Hora (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 6, арк. 33); Swyrhowa Hora (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 7, арк. 30); Свєргова Гора (2011, УШ). –

Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Свергова*, що вказує на належність землі на горбі в давнину **Свергу* (див. вище).

Сверлівець, -вцю; ч.; потік; п. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Іллінці Снят. р-ну: Сверливець (2003, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *сверливий* 'т. с., що *свердловий* – такий, що стосується *свердла*' (зі спрощенням групи приголосних *-рдл-* у *-рл-*). Вона вказує на характер течії потоку, який, наче *свердло*, пробиває собі дорогу в ґрунті.

Свідів, -ового; ч.; урочище; смт Єзупіль Тисм. р-ну: Свидів (2012, Експ.). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивзації та онімізації короткого прикметника *свидів* 'свидовий; із заростями *свиду* – свидини криваво-червоної (*Thelocrania* (*Cornus*) *sanguinea* L.)', пор. *буків* < *буковий*, *берестів* < *берестовий* та ін. (Вербич, Рец., 389). Вона вказує на вид дерев, які проростають в урочищі. Менш імовірною є мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Свид*, оскільки таке прізвище не фіксується відомими нам джерелами.

Свідник¹, -у; ч.; ліс; с. Ісаків Тлум. р-ну: Свидник (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *свидник* 'місцевість, де росте *свид* (див. вище)', пор. типологічно споріднені утворення *дубник* (бойк.) 'дубовий ліс', *липник* 'липовий ліс' (Онишк., I, 237, 240). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Свідник², -у; ч.; горб; с. Ісаків Тлум. р-ну: Свидник (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), який проростає на горбі.

Свидовець, -івця; ч.; болото; с. Сілець Тисм. р-ну: Свидовець (2002, СНЧ, 26). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *свидовий* 'вкритий свидом;

із свидовими заростями'. Вона вказує на характер рослинності на болоті.

Свина́рка, -и; ж.; куток; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Свинарка (1998, Мих., 207); Свинарка (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *свинарка* 'місце, на якому знаходяться приміщення для свиней на літній період' (Мих., 73), пор. *свинірка* 'земля для свиней' (Желех., II, 854). Вона вказує на те, що на кутку колись вирощували й утримували свиней.

Свина́рник, -а; ч.; куток; с. Липівка Тисм. р-ну: Свинарник (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *свинарник* 'приміщення для свиней' (ВТС, 1106). Вона вказує на те, що на території кутка біля панського маєтку колись утримували свиней.

Свині́лів, -ова; ч.; кол. хутір, об'єдн. із с. Соколівка Тлум. р-ну: Świnilów (1934, SDW, № 24, s. 298); Свинилів (1947, АТП, 518); Свинилів (1997, ІФАТП⁶, 123), Свинилів (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма **Свинило*, похідного, на думку М. Л. Худаша, суфіксального утворення на *-ил(о)* від *Свинь* < *Свиномирь* (Худ., 182).

Свині́ця, -і; ж.; потік; л. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; довжина – 1,5 км; с. Новоселиця Снят. р-ну: Свиниця (2006, ННР, 7); Свиниця (2011, УШ). – Назва, очевидно, утворена семантичним способом від апелятива *свини́ця* (бот.) 'біловус стиснутий, мичка' (ЕСУМ, V, 191). Вона вказує на характер рослинності навколо потоку. Можливо також, що вона утворена за допомогою гідронічного суфікса *-иц(я)* від лексеми **свинь* 'звивина річки; кривизна' (див. *Свинний*) і вказує на форму поточища.

Сви́нка, -и; ж.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Свинка (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, від апелятива *свинка* (бот.) 'нетреба' (Експ.), пор. *свинки* 'нетреба' (ЕСУМ, V, 191). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Свинний Горб, -ого, -а; ч.; горб; між сс. Чортовець Гор. р-ну та Гарасимів Тлум. р-ну: Świnny horb (1906 (1876), KuK K);

Świnny Horb (1933, МТ К). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *свинний* (див. вище), що вказує на випасання та утримування колись на горбі свиней.

Свинний Провал, -ого, -у; ч.; урочище (яр); с. Михальче Гор. р-ну: Свинний Провал (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *провал* (< псл. **provalъ*) ‘провалля; глибокий яр’ (Мар., 245), ‘долина ріки чи потоку; пропасть, яр’ (Jurkowski, 121), ‘пропасть’ (ГТЗП, 360), а атрибутивним членом – прикметник *свинний*, що вказує на вид диких тварин, які водилися в давнину в яру. Можливо також, що атрибутивний член назви генетично пов’язаний зі **свинний*, який походить від дієслівної основи *свин-* < **svin-* < псл. **svinoti*(se). Значення ад’єктива **svinъ*(jъ) допомагають відновити лексеми **свинъ* ‘звивина річки; кривизна’ < псл. **vinoti*(se) ‘звиватися, скручуватися’ (Шульгач¹, 153; Вербич, Р., 224), бойк. *свинарь* ‘приспособлення, за допомогою якого намотують пряжу на воротило’, *свинка* ‘стара суха трава, скошена на підстилку для худоби’ (Онишк., II, 207). Таким чином, семантику мікротопонімної основи *Свин-* могла мотивувати ознака ‘кривизна’ (див. ПГФ, 275–279; Вербич, ГД, 68).

Свинська́, -ої; ж.; част. села Стари Богородчани Бог. р-ну: Свинська (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *свинська* ‘на якій розводили й вирощували свиней’ (Експ.).

Свинське́, -ого; с.; поле; с. Задубрівці Снят. р-ну: Свинське (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *свинське* ‘призначене для випасу свиней’. Вона вказує на те, що на полі колись випасали панських свиней.

Свиня́нка, -и; ж.; кол. хутір, тепер присілок смт Отинія Кол. р-ну; давня назва – *Свинячка*: Świniaczka (1906 (1874), KuK К);

Свинянка (1998, От., 12); Свинянка (2006, КВС, 116); Свинянка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятивів *свинячка*, *свинянка* *‘місце, де утримують (вигодовують) свиней’. Очевидно, колись цих тварин вирощували на хуторі, що й зумовило таку його назву.

Свиня́ркі, -ок; мн.; лісове урочище; між сс. Космач, Росільна, Міжгір’я Бог. р-ну: Swiniarki (1855, AKKGL, Bl. 44). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *свинярка*, *свинарка* ‘місце, на якому знаходяться приміщення для свиней на літній період’ (Мих., 73), пор. *свинірка* ‘земля для свиней’ (Желех., II, 854). Вона вказує на те, що в урочищі колись утримували й відгодовували свиней.

Свиня́чка, -и; ж.; горб; між с. Струпків та смт Отинія Кол. р-ну: Swiniaczka (1855, AKKGL, Bl. 45). – Назва виникла в результаті трансонімізації давнього мікротопоніма – найменування колишнього хутора, а тепер присілка смт Отинія (див. *Свинянка*), до якого прилягає горб.

Сви́щів, -евого; ч.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Свищів (2002, Рунг., 241). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Свищ*, пор. п-ще *Свищ* (ТД КР, 111).

Сві́чкова, -ої; ж.; височина; с. Михальче Гор. р-ну: Свічкова (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Свічка*, пор. п-ще *Свічка* (ПЗУ, 506).

Свя́тій Ян, -ого, -а; ч.; кол. присілок, нал. до м. Коломий: Św. Jan (1933, МТ К). – Назва має меморіальний характер. Вона містить у своїй основі ім’я *Святого Яна*, на честь якого названо присілок. Можливо, там колись була статуя цього Святого.

Свя́щенникова, -ої; ж.; нива; с. Лесівка Бог. р-ну: Священникова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(а) від апелятива *священик* ‘служитель культу православної церкви, за саном середній між дяконом і єпископом, а також особа, що має цей сан; служитель культу, що відправляє церковну службу; ієрей’ (ВТС, 1110).

Севері́нівка, -и; ж.; кол. нім. колонія, потім присілок с. Мала Кам’янка Кол. р-ну:

Sewerynówka (1900, SGG, 293); Kamionka mała z Sewerynówką (1910, ZSO, 67); Sewerynówka (1933, MT K); Sewerynówka (1934, SDW, № 20, s. 190). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ivk(a)* від антропоніма *Северин*, пор. особове ім'я *Северин* (СУІ, 329), п-ще *Северин* (СП, 315).

Северинівська Горá¹, -ої, -и; ж.; горб; сс. Вовчківці, Орелець Снят. р-ну: Северинівська Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (BTC, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Северинівська*, що вказує на належність орооб'єкта в давнину родині *Северинів*, пор. особове ім'я *Северин*, п-ще *Северин* (див. вище).

Северинівська Горá², -ої, -и; ж.; куток; с. Орелець Снят. р-ну: Северинівська Гора (2011, УШ); Северинівська Гора (2012, НПС, 259). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Северінове, -ого; с.; поле; с. Красоставці Снят. р-ну: Северінове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ov(e)* від антропоніма *Северин* (див. вище).

Седмерки, -ок; мн.; куток; с. Джурів Кол. р-ну; вар. *Седмарки*: Седмерки (2006, КВС, 46); Седмарки (2007, ЕКол., V, 49); Седмерки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації пол. апелятива *siedmiórka* 'семірка'. Вона вказує, очевидно, на номер ділянки, на якій виник куток.

Сей Кут, сего, -а; ч.; кутки; **1**) с. Сороки Гор. р-ну: Сей Кут (2012, БЛ⁵, 267); **2**) с. Живачів Тлум. р-ну: Сей Кут (2012, БЛ⁵, 267). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина населеного пункту' (Експ.), а атрибутивним членом – вказівний займенник *сей*, що виражає близькість топооб'єкта до центру села, пор. *Той Кут*.

Секатúра¹, -и; ж.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Сикатура*, *Сикитура*, *Сікитура*: Сикитура (2000, ЕКол., III, 38); Сікитура (2006, КГ, 18); Секатура, Сикитура (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від рум. апелятива *săcatuire* 'виснаження, вичерпання, зморення, знесилення' (РУС, 419). Тут вона має значення 'суха, пуста, виснажена земля', пор. рум. *secat* 'осушений, висушений; виснажений' (РУС, 419). Варіанти найменування поля з'явилися під впливом місцевого розмовного мовлення.

Секатúра², -и; ж.; куток; с. Пилипи Кол. р-ну; вар. *Сакатура*: Сакатура (2006, КВС, 131); Секатура (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від рум. апелятива *săcatuire* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Селіська, -иськ; мн.; присілок; с. Середній Майдан Надв. р-ну; заснований 1799 р.: Siedliska (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 104). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *селисько* 'поселення; місце, де колись було село' (Худ.², 226).

Сéлища¹, -ищ, мн.; поле; с. Завалля Снят. р-ну; давня назва – *Селище*: Seliszcz (1933, MT Sn.); Селища (1997, ІЗ, 18). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *селище* 'поселення; місце, де було село' (Грінч., IV, 112). Вона вказує на те, що на полі колись було поселення. Сучасне найменування поля є множинною формою давньої назви.

Сéлища², -ищ, мн.; горб; с. Побережжя Тисм. р-ну: Селища (1975, АСЗ, I, 771); Селища (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *селище* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі в давнину розмішувалося теперішнє село.

Сéлище¹, -а; с.; кутки; **1**) с. Стрільче Гор. р-ну: Селище (2008, УШ); **2**) с. Жукотин Кол. р-ну: Sieliszcz (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 211, арк. 6); Селище (2006, КВС, 49); **3**) с. Закрівці Кол. р-ну; давня назва – *Селиська*: Siedliska (1934, SDW, № 24, s. 300); Селище (2011, Експ.); **4**) с. Пилипи Кол.

р-ну: Селище (2006, КВС, 131); **5** с. Вовчківці Снят. р-ну: Селище (2011, УШ); Селище (2012, НПС, 77); **6** с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Селище (1995, ТМН, 27); **7** с. Грушка Тлум. р-ну: Селище (2012, БЛ⁵, 267). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *селище* (див. вище).

Селище², -а; с.; горб; с. Будзин Тлум. р-ну: Селище (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *селище* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі колись було поселення.

Селищі¹, -ищ; мн.; кол. куток, тепер поле; с. Красилівка Тисм. р-ну: Селищі (2010, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *селище* (див. вище). Вона вказує на те, що з кутка розпочалося заселення села. Однак ця місцевість розташована близько біля річки Ворони, і тому під час повеней вона затоплювалася. Через це люди змушені були переселитись на підвищені ділянки, а їх попереднє місце проживання запустило й обезлюдніло.

Селищі², -ищ; мн.; поля; **1** с. Побережжя Тисм. р-ну: Селищі (2012, БЛ⁵, 267); **2** с. Загвіздя Тисм. р-ну: Селищі (2012, Експ.); **3** с. Старі Кривотули Тисм. р-ну: Селищі (2012, БЛ⁵, 267). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *селище* (див. вище). Вони вказують на те, що поля виникли на місцях, де колись були поселення.

Селó, -а; с.; кутки; **1** с. Старуна Бог. р-ну: Село (2011, УШ); **2** с. Закрівці Кол. р-ну: Село (2006, КВС, 54); **3** с. Княздівр Кол. р-ну: Село (1985, ІГ, II, 419); Село (1988, КК, 646); **4** с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Село (2006, КВС, 88); Село (2011, УШ); **5** с. Мишин Кол. р-ну: Село (2006, КГ, 21); Село (2011, УШ); **6** с. Скопівка Кол. р-ну: Село (2006, КВС, 145); **7** с. Торговиця Кол. р-ну: Село (2011, УШ); **8** с. Балинці Снят. р-ну: Село (2011, Експ.); **9** с. Палагичі Тлум. р-ну: Село (2012, БЛ⁵, 267). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *село* зі значенням 'центральна частина сільського поселення' (Експ.).

Селовий, -ого; ч.; потік; довжина – 4,5 км; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистри-

ці п. Дністра; с. Дзвиняч Бог. р-ну; давня назва – *Дзвиняч* (див. вище); Селовий (2011, УШ). – Назва, очевидно, утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *селовий*, що є, мабуть, діалектним фонетичним варіантом від *селевий* 'на якому буває сіль' – кородкочасний бурхливий паводок на гірських річках з великим вмістом намулу та уламків гірських порід' (ВТС, 1113). У такому разі вона вказує на характер течії потоку в негоду. Менш імовірним є утворення цього гідроніма від прикметника *селовий* зі значенням 'який протікає через село', як це стверджують місцеві жителі.

Селя́нка, -и; ж.; річка; п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Тисменичани Надв. р-ну: Селянка (1996, СМТ, 4). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *селянка* (перен.) 'річка, що протікає в селі', пор. *селянка* 'жителька села, основним заняттям якої є обробіток землі', *селянський* 'сільський' (Грінч., IV, 113).

Селя́нський Кут, -ого, -а; ч.; куток; смт Чернелиця Гор. р-ну: Селянський Кут (1978, Гор., 470); Селянський Кут (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина населеного пункту' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *селянський*, що вказує на проживання в цій частині колишнього містечка Чернелиця *селян*.

Селя́тин¹, -а; ч.; лука; с. Бортники Тлум. р-ну: *łąka Seletyn* (1889, SG, X, 423). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Селята*, пор. ст.-п. особова назва *Sielata* (Rymut, II, 418), рос. п-ще *Селята* (Весел., 284), що виникло в результаті трансонімізації давнього патроніма на *-ят(а)* від особового імені *Сель* < *Селиборъ*, *Селимиръ*, *Селиславъ* (Мор., 176).

Селя́тин², -а; ч.; потік; п. Солонику л. Млинівки п. Тлумачу п. Дністра; довжина – 10 км; сс. Бортники, Королівка Тлум. р-ну; вар. *Селетин*: *Seletyn* (1855, AKKGL, Bl. 45); *Seletyn*, *Selatyn* (1889, SG, X, 423); *Seletyn* (1905 (1874), KuK TT); *Селетинъ* (1917, Машт., ДБ, 20); *Seletyn* (1926, МТ Т); *Селятин* (1979, СГУ, 494); *Селятин* (2006,

СНП, 27). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування луки (див. вище), з якої випливає потік.

Семаківці¹, -ів; мн.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 11 км, до Івано-Франківська – 82 км: Siemakowce (1435, AGZ, XII, 2); Szemakowce (1449, AGZ, XII, 196); Siemakowce (1579, ŻDz, XVIII/I, 101); Siemakowce ad Michalcz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Siemakowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 73); Siemakowce (1855, АККГЛ, Bl. 45); Siemakowce (1889, SG, X, 538); Семаківці (1947, АТП, 519); Семаківці (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем або прізвиськом їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. ст.-укр. особова назва *Semak* (ЖУР, V, 247), п-ще *Семак* (ІФД, 358). Можлива також її мотивація катойконімом *семаківці* < *семаковци* 'вихідці, переселенці із с. *Семаки* (тепер. Львів. чи Черн. обл.)'.

Семаківці², -ів; мн.; горб; с. Семаківці Гор. р-ну: Siemakowce (1855, АККГЛ, Bl. 45). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Семаківці³, -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 14 км, до Івано-Франківська – 73 км: Szymakowce (1480, AGZ, XIX, 184); Siemakowce (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Siemakowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Siemakowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 294); Siemakowce (1855, АККГЛ, Bl. 49); Siemakowce nad Prutem (1889, SG, X, 539); Семаківці (1947, АТП, 508); Семаківці (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем або прізвиськом їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. ст.-укр. особова назва *Semak*, п-ще *Семак* (див. вище). Можлива також мотивація цього ойконіма катойконімом *семаківці*

< *семаковци* 'вихідці, переселенці із с. *Семаки* (див. вище)'.

Семаківці⁴, -ів; мн.; кол. село біля смт Гвіздець Кол. р-ну, тепер не ідент.: Semakowcze (1660–1661, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 152, с. 19). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем або прізвиськом їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. ст.-укр. особова назва *Semak*, п-ще *Семак* (див. вище).

Семанівка, -и; ж.; куток; с. Угринів Тисм. р-ну: Семанівка (2000, ІУ, 23). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Семан*, пор. давнє особове ім'я *Семанъ* (Мор., 176), суч. особове ім'я *Семан* < *Семен* (СУІ, 331), рум. *Seman* (Const., 219).

Семён, -у; ч.; поле; с. Виноград Кол. р-ну: Семен (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – особового імені місцевого газди Перегінця, який жив на полі біля лісу й допомагав українським партизанам. За це енкаведисти спалили його хату.

Семёндин, -а; ч.; потік; п. Ріпної п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Гута Бог. р-ну: Semendyn (2000, PBWG, 146). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного реалоніма – найменування лісової сторожки, що знаходилася колись біля потоку, пор. *gajówka* (лісова сторожка) *Semendyn* (PBWG, 146). В основі реалоніма лежить антропонім *Семенда*, пор. п-ща *Семенда* (СУІ, 332; Редько, II, 939), *Семендюк* (СП, 316), гуц. п. н. *Semedyn* (ББ ІПН).

Семёнишин, -ого; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Семенишин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Семениха* – найменування жінки за іменем чоловіка, якій, очевидно, належав колись луг, пор. особове ім'я *Семен* (СУІ, 331), п-ще *Семен* (ІФД, 359).

Семенішин Верх, -ого, -у; ч.; гора; сс. Рунгури, Марківка Кол. р-ну; давня назва – *Семенішин*, вар. *Семенішин Вєрьх*: Semionyszyn (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11,

спр. 89, арк. 7); Семенишин Верх (2002, Рунг., 241); Семенишин Верх (2006, КГ, 23). – Давня назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Семениха* (див. вище). Сучасне найменування орооб'єкта ускладнене номенклатурним терміном *верх* 'гора, вершина гори' (Мар., 219). Варіант його назви відбиває особливості місцевої говірки.

Семєнів¹, -ового; ч.; берег (горб); с. Дзвиняч Бог. р-ну: Семенів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Семен* (див. вище).

Семєнів², -ового; ч.; урочище (лан); с. Чортовець Гор. р-ну: Semenów (1933, МТ К); Семенів (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Семен* (див. вище).

Семенівка¹, -и; ж.; село; Гор. р-н; нал. до Раковецької с/р; віддаль до Городенки – 26 км, до Івано-Франківська – 63 км: Siemienówka (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Siemienówka (1659, AGZ, XXIV, 154); Semenówka (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Siemianówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 5); Semenówka (1889, SG, X, 428); Семенівка (1947, АТП, 511); Семенівка (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Семен*, пор. ст.-укр. *Семень* (ССУМ, II, 337), особове ім'я, п-ще *Семен* (див. вище).

Семенівка², -и; ж.; гора; 323 м; с. Семенівка Гор. р-ну: Semenówka (1905 (1874), KuK TT). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє гора.

Семенівка³, -и; ж.; річка; п. Дністра; довжина – 16 км, площа басейну – 73,5 км²; сс. Тишківці, Воронів, Семенівка, Раковець Гор. р-ну; інша назва – *Гостилів* (див. вище): Semenówka (1905 (1874), KuK TT); Hostylów (1906 (1876), KuK K); Гостыловъ, Hostylów (1917, Машт., ДБ, 21); Гостылов (1960, WRG, I, 508); Гостилів (1979, СГУ, 151); Гостылов (1984, ТК Т); Семенівка (2009, РІФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає річка.

Семєнівка⁴, -и; ж.; кутки; 1) с. Хмелева Гор. р-ну: Семенівка (2008, УШ); Семенівка (2012, Експ.); 2) с. П'ядики Кол. р-ну: Семенівка (2006, КВС, 134). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Семен* (див. вище).

Семєнівка⁵, -и; ж.; урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: Семенівка (2005, Карпів, 10). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Семен* (див. вище).

Семєнова Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Рунгури Кол. р-ну: Семенова Гора (2002, Рунг., 240). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Семенова*, що вказує на належність орооб'єкта в давнину *Семенові*.

Семенюкова, -ої; ж.; криниця; с. Іллінці Снят. р-ну: Семенюкова (1999, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Семенюк*, пор. п-ще *Семенюк* (СП, 316).

Семків, -ового; ч.; потік; п. Іванового л. Сербина (Голишанки) п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; сс. Черемхів, Коршів Кол. р-ну: Semkiw (1855, AKKGL, Bl. 49); Semkiw, Semków (1889, SG, X, 430); Семків (1979, СГУ, 495). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Семко*, пор. п-ще *Семко* (СП, 317), особове ім'я *Семко* (СУІ, 331).

Семкова, -ої; ж.; гора; с. Пороги Бог. р-ну: Semkowa (1935, МТ Porohy); Semkowa (1939, Rudn., 71). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Семко*, пор. п-ще та особове ім'я *Семко* (див. вище).

Семкова Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Пшенічники Тисм. р-ну: Семкова Гора (1995, ТМН, 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359),

а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Семкова*, що вказує на належність землі на горбі в давнину *Семкові*, пор. особове ім'я, п-ще *Семко* (див. вище).

Семчішин, -ого; ч.; видолинок (жоліб); с. Лука Гор. р-ну: Семчишин (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропіма *Семчиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, яка проживала колись на краю видолинка, пор. особове ім'я, п-ще *Семко* (див. вище).

Сем'ятин¹, -ого; ч.; потік; п. Бистриці-Солотвинської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 3 км, з Ріпною – 10 км, площа басейну – 22,1 км²; с. Гута Бог. р-ру; вар. *Семнятин*: Semniatyn (1855, AKKGL, Bl. 48); Semniatyn (1889, SG, X, 111, 430); Semniatyn (1914 (1894), KuK P); Семнятинъ (1917, Машт., ДБ, 19); Siemiatyn (1935, MT Porohy); Семнятин (1979, СГУ, 495); Сем'ятин (2006, ГСК, 249); Сем'ятин (2006, ГЦСЧ); Сем'ятин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропіма *Сем'ята*, пор. особове ім'я *Сем'ята* < *Семен* (СУІ, 331), пол. особове ім'я *Siemiat* (Rymut, II, 418). Варіант назви з'явився під впливом місцевих говірок, у яких після губного носового [м] перед *я, ю, є, ї* замість [j] вимовляється м'який [н'].

Сем'ятин², -ого; ч.; урочище (поле); с. Старий Лисець Тисм. р-ну: Сем'ятин (1995, ТМН, 10); Сем'ятин (2006, МСП, 16). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропіма *Сем'ята*, пор. особове ім'я *Сем'ята* (див. вище). Таке ім'я, за народними переказами, мав господар, який проживав колись в урочищі.

Сенева, -ої; ж.; гора; с. Хотимир Тлум. р-ну: Сенева (1973, Кобил., 272). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропіма *Сень* < *Семен* (СУІ, 332).

Сенево¹, -ого; с.; поле; с. Озеряни Тлум. р-ну: Сенево (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропіма *Сень* (див. вище).

Сенево², -ого; с.; горб; с. Озеряни Тлум. р-ну: Сенево (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного

мікротопоніма – найменування поля (див. вище), яке розкинулося на горбі.

Сеничкú, -ок; мн.; куток; с. Нивочин Бог. р-ну: Сенички (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропіма – найменування родини, яка проживала колись на кутку, пор. п-сько *Сеничка*. Так називали в селі селянина *Сенича*, який започаткував цю родину.

Сенúччин, -ого; ч.; потік; пр. Нивочинки л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Нивочин Бог. р-ну: Сениччин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропіма *Сеничка* (див. вище).

Серафинець, -нця; ч.; потік; п. Дністра; сс. Серафінці Гор. р-ну, Бабин Заст. р-ну Черн. обл.: Серафинець (1642, Карп., ТБ, 181); Serafinecz (1872, Карп., ТБ, 181); Серафинець (1979, СГУ, 495). – Назва неоднозначна щодо походження. Ю. О. Карпенко, враховуючи той факт, що потік тривалий час був межею між Молдавією й Польщею, виводить її від апелятива *серафинець* 'поселення, де був обмінний валютний пункт', пор. молд. *зараф, сараф* 'мінйало, лихвар, скарбник', рум. *zaraf* 'мінйало, лихвар' (Карп., ТБ, 181–182). Однак можливо, що цей гідронім є результатом трансонімізації однозвучного антропіма – прізвиська чи особового імені людини, якій належав колись потік та земля навколо нього, пор. особове ім'я *Серафинець* < *Серафин* < *Серафим* (СУІ, 334).

Серафинецький Кли́н, -ого, -у; ч.; поле; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Серафинецький Кли́н (2012, БЛ⁵, 267). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* 'частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за родом посіву тощо)' (ВТС, 433), 'площа землі клиноподібної форми' (СБГ, 209), а атрибутивним членом – прикметник *серафинецький*, що вказує на належність поля в давнину громаді с. *Серафінці* (див. далі) чи окремим його жителям.

Серафінці¹, -ів; мн.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 6 км, до Іва-

но-Франківська – 82 км: Serafince (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Serafince (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 68); Serafince (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Serafince (1889, SG, X, 435); Серафинці (1947, АТП, 504); Серафинці (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувати село або проживати колись у ньому, пор. особове ім'я *Серафинець* (див. вище), п-ща *Серафин* (ІФД, 361; Редько, II, 946), *Сарафин* (ПЗУ, 503); б) семантичним утворенням від апелятива *серафинці*, мн. від *серафинець* зі значеннями 'мінйло' чи 'обмінний пункт' (див. *Серафинець*). Можливо також, що твірний для ойконіма апелятив мав значення 'люди, які оселилися (проживають) навколо потоку *Серафинець*' (див. вище)'

За народним переказом, село заснували визволені з татарського полону бранці. А сталося це в ті страшні часи, коли набіги ординців на наші землі були звичним явищем. Під час одного такого набігу татарський загін награвував багато здобичі. Обтяжений цим добром, він із групою бранців повертався у свої краї. Біля одного з потоків, що трапився їм на шляху, втомлені татари зупинилися, щоб перепочити й напоїти коней. І в цей час на них несподівано напав загін козаків під орудою сотника Серафима. Під час короткої, але жорстокої битви вороги були розбиті. Козаки визволили всіх бранців. Щасливі парубки й дівчата щиро дякували своїм визволителям, а особливо сотникові Серафимові.

Козаки розпрощалися зі своїми визволеними братами й подалися на Січ. Бранці порадилися й вирішили не повертатися до своїх спалених і зруйнованих сіл. Очевидно, їм було однаково, де розпочинати будівництво нових домівок. А оскільки їм припала до вподоби зелена долина з річкою, де буйно росли верболози й верби, які можна було використати для будівництва, вони вирішили залишитися на тому місці. Почали будувати хати, одружуватися, народжувати дітей, розводити господарства. Так виникло на березі потоку село, яке назвали на честь свого ви-

зволителя, козака Серафима, *Серафинцями* (За ЛГ, 26).

Існує також переказ, що назву села Ямгорів колишній його власник граф Потоцький змінив на Серафинець на честь своєї любовниці Серафимки, яка походила із цього села (Гор., 32–33).

Сера́фінці², -ів; мн.; гора; 308,9 м; с. Серафинці Гор. р-ну: Серафинцы (1977, ТК Сн.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), біля якого височіє гора.

Сера́фінці³, -ів; мн.; кол. хутір с. Княже Снят. р-ну, з 1930 року окреме село Черн. обл.; Serafince (1735, ЛЦДІА, ф. 134, пор. 2, спр. 10, с. 66); Serafince, domy Kniazu (1889, SG, X, 435); Serafince (1900, SGG, 603); Serafince (1933, МТ Сн.); Serafince (1934, SDW, № 21, s. 222). – Назва неоднозначна щодо походження. Можливо, вона виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла колись проживати в селі, пор. особове ім'я *Серафин*, п-ща *Серафин*, *Сарафин* (див. вище), чи є утворенням способом плуралізації та онімізації апелятива *серафинець* (див. вище).

Сера́фінці⁴, -ів; мн.; кол. присілок с. Залуччя Снят. р-ну, тепер куток с. Видинів Снят. р-ну; вар. *Серафинець*: Серафинець (2008, УШ); Серафинці (2011, КПЧ, 52). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, проживала колись на присілку або заснувала його, пор. особове ім'я *Серафин*, п-ща *Серафин*, *Сарафин* (див. вище). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *серафинці* (див. вище). Варіант назви є сингулярною формою від множинного утворення.

Сѐрбин, -а; ч.; потік; п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 10,8 км; сс. Лісний Хлібичин, Голосків, Угорники, Отинія Кол. р-ну; вар. *Сербень*, інша назва – *Голишанка* (див. вище): Serbin (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Serbin, Holiszanka (1889, SG, X, 436); Сѐр-

бень, Serbeń, Holiszanka (1917, Машт., ДБ, 18); Szerbeń (1933, МТ К); Сербин (1979, СГУ, 95); Сербин (2006, КВС, 116). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ин* (вар. *-ень*) від антропоніма *Серба*, пор. п-ще *Серба* (Редько, II, 946; СП, 317) < *серб*. Можливо, що цей гідронім вказує на представника тих *сербів* (чи одного з них), які проходили тут на шляху до т. з. *Білої Сербії* й, за словами візантійського імператора X ст. Константина Багрянорідного, тривалий час (принаймні до VII ст.) жили в країні *Бойки* (ОУЕСС, 49). Інше небезпідставне трактування етимології цього гідроніма висловив С. О. Вербич. Він припускає, що первинно гідронім міг мати форму **Сербень* як лексико-семантичний дериват від незасвідченого географічного номена **сербень*, похідного із суфіксом *-ень* від *сёрбати* ‘хлебтати, пити; сьорбати’ (Онишк., II, 210). Семантичний сенс назви в такому разі пов’язаний з акустичними особливостями течії (Вербич, Р., 224; Вербич³, 417).

Серебриця, -і; ж.; поле; с. Волосів Надв. р-ну; вар. *Серебриці*: Серебриці (1998, Мих., 206); Серебриця (2010, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-иц(я)* від *серебриий* ‘срібний’, пор. *серебро* (заст.) ‘срібло’ (ВТС, 116). Ідеться тут, напевно, про кольористичну ознаку поля, пов’язану з проростанням на ньому певних культур.

Серебрище, -а; с.; урочище (горб, поле); с. Джурів Снят. р-ну: Серебрище (2007, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути утворенням семантичним способом від апелятива *серебрище* ‘місце, де знаходили *срібло* чи *срібні вироби*’, пор. *серебро* (заст.) ‘срібло’ (ЕСУМ, V, 387). Можливо також, що цей мікротопонім мотивований названим вище апелятивом зі значенням ‘місце, де росте *серебрane* – лох, маслинка вузьколиста’, пор. *серебрane* (*дерево*) (бот.) ‘лох, маслинка вузьколиста’ (ЕСУМ, V, 218). У такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Середуна¹, -и; ж.; кутки; **1** с. Глибівка Бог. р-ну: Середуна (2012, БЛ⁵, 268); **2** с. Забережжя Бог. р-ну: Середуна (2012, БЛ⁵, 268); **3** с. Кричка Бог. р-ну: Середуна (2011,

УШ); **4** с. Колінки Гор. р-ну: Середуна (2008, УШ); **5** с. Торговиця Кол. р-ну: Середуна (2006, КВС, 170); **5** с. Красна Надв. р-ну: Середуна (2009, Експ.); **7** с. Завалля Снят. р-ну: Середуна (1997, ІЗ, 18); **8** с. Залуччя Снят. р-ну: Середуна (2004, Ром., 12); Середуна (2011, УШ); **9** с. Колодівка Тисм. р-ну: Середуна (1975, АСЗ, I, 712); Середуна (2011, Експ.); **10** с. Павлівка Тисм. р-ну: Середуна (1997, Павл., 8); **11** с. Радча Тисм. р-ну: Середуна (2009, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *середуна* ‘місце, однаково віддалене від кінців, країв чого-небудь; внутрішня частина чого-небудь; простір в обгородженому місці, в приміщенні’ (ВТС, 1116). Вони вказують на розташування кутків у центрах населених пунктів.

Середуна², -и; ж.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Середуна (2002, СНЧ, 47). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *середуна* (див. вище). Вона вказує на розташування поля посередині між гостинцем з Єзуполя на Івано-Франківськ і Тязівською дорогою.

Середмістя, -я; с.; **1** част. міста Коломия: Śródmiście (1900, SGG, 292); Середмістя (1988, КК, 37); **2** част. міста Станіславова (тепер Івано-Франківськ): Śródmiście (1900, SGG, 628). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *середмістя* ‘центральна частина міста’ (ВТС, 1116).

Середуна¹, -ої; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Олієво-Корнів Гор. р-ну: Seredna (1900, SGG, 213). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *середна* ‘яка лежить посередині’ (Вербич, ГД, 70), ‘яка міститься, знаходиться в середині, між двома предметами, об’єктами’ (ВТС, 1116). Вона узгоджена в роді й числі з апелятивом *осада*.

Середуна², -ої; ж.; част. сіл (кутки, вулиці); **1** с. Слобідка Гор. р-ну: Середуна (2012, БЛ⁵, 268); **2** с. Драгасимів Снят. р-ну: Середуна (2012, БЛ⁵, 268); **3** с. Залуччя Снят. р-ну: Середуна (2012, БЛ⁵, 268). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *середна* (див. вище). Вони вказують на розташування вулиць та кутків у центральних частинах населених пунктів.

Середна³, -ої; ж.; гора; сс. Підлужжя, Підпечари Тисм. р-ну: Seredna (1855, AKKGL, Bl. 44). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *середна* (див. вище). Вона вказує на розташування гори посередині, між іншими такими ж орооб'єктами.

Середна Вулиця, -ої, -ї; ж.; куток; с. Джурів Снят. р-ну: Середна Вулиця (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вулиця* 'два ряди будинків із проїздом, проходом між ними' (ВТС, 166), а атрибутивним членом – прикметник *середна* (див. вище), що вказує на розташування кутка посередині між іншими такими ж об'єктами.

Середна Горá¹, -ої, -и; ж.; узвишшя (горб); с. Торговиця Кол. р-ну: Середна Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* 'значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень' (ВТС, 191), 'підвищене місце' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *середна* (див. вище), що вказує на розташування узвишшя (горба) посередині між іншими такими ж об'єктами, пор. *Країна Гора*.

Середна Горá², -ої, -и; ж.; поле; с. Козина Тисм. р-ну: Середна Гора (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Середне, -ого; с.; урочища (поля); 1) с. Саджава Бог. р-ну: Середне (2003, Мороз, 6); 2) с. Глушків Гор. р-ну: Середне (1978, Гор., 480); 3) с. Турка Кол. р-ну: Середне (2012, БЛ⁵, 268); 3) с. Будилів Снят. р-ну: Середне (2012, БЛ⁵, 268); 4) с. Ганьківці Снят. р-ну: Середне (2012, БЛ⁵, 268); 5) с. Залуччя Снят. р-ну: Середне (2012, БЛ⁵, 268); 6) с. Зібранівка Снят. р-ну: Seredne (1933, МТ Sn.); 7) с. Устя Снят. р-ну: Seredne (1904 (1877), KuK Sn.); Seredne (1933, МТ Sn.); Середне (2012, БЛ⁵, 268); 8) с. Делева Тлум. р-ну: Середне (2012, Експ.); 9) с. Сокирчин Тлум. р-ну: Середне (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації

прикметника *середне* 'яке лежить посередині' (Вербич, ГД, 70), 'яке міститься, знаходиться в середині, між двома предметами, об'єктами' (ВТС, 1116).

Середне Селó, -ого, -а; с.; куток; с. Підгайчики Кол. р-ну: Середне Село (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *село* 'центральна частина сільського поселення' (НП, 147), 'заселене місце' (Худ.², 226), а атрибутивним членом – прикметник *середне* (див. вище), що вказує на розташування кутка в центральній частині населеного пункту.

Середне¹, -нього; с.; урочища (поля); 1) с. Старуя Бог. р-ну: Середне (2011, УШ); 2) с. Лука Гор. р-ну: Середне (2012, Експ.); 3) с. Уніж Гор. р-ну: Середне (1960, Кобил., ДЛМ, 11); 4) с. Ганьківці Снят. р-ну: Середне (2005, СГГ, 8); 5) між сс. Іллінці та Троїця Снят. р-ну: Serednie (1933, МТ Kuty); 6) с. Русів Снят. р-ну: Середне (2012, БЛ⁵, 268); 7) с. Ісаків Тлум. р-ну: Середне (2012, Експ.); 8) с. Петрів Тлум. р-ну: Середне (2006, Гач., 9); Середне (2011, УШ); 9) с. Підвербці Тлум. р-ну: Середне (2012, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *середне* (див. вище). Вони вказують на місця розташування урочищ.

Середне², -нього; с.; хутір; с. Долина Тлум. р-ну: Середне (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому було закладено хутір. В основі мікротопоніма лежить прикметник *середне* (див. вище).

Середнєнка, -и; ж.; куток; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Середненка (1998, Мих., 207); Середненка (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *середненка* (діал.) 'т. с., що середняк; середина частина населеного пункту' (Експ.).

Середний, -ого; ч.; урочище; с. Гарасимів Тлум. р-ну: Середний (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *середний* (див. вище). Вона вказує на розташування урочища посередині між іншими такими ж об'єктами.

Середні, -іх; мн.; урочища (поля); **1** с. Далешеве Гор. р-ну: Середні (2012, БЛ⁵, 268); **2** с. Лука Гор. р-ну: Середні (2008, УШ); **3** с. Рашків Гор. р-ну: Середні (2012, БЛ⁵, 268); **4** с. Репужинці Гор. р-ну: Середні (2012, БЛ⁵, 268); **5** с. Русів Снят. р-ну: Середні (2012, БЛ⁵, 268); **6** с. Остриня Тлум. р-ну: Середні (2012, БЛ⁵, 268); **7** с. Петрилів Тлум. р-ну: Середні (2012, БЛ⁵, 268). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *середні* ‘які лежать посередині’ (Вербич, ГД, 70), ‘які містяться, знаходяться в середині, між двома предметами, об’єктами’ (ВТС, 1116), що вказує на місця розташування полів щодо інших таких же топооб’єктів.

Середні¹, -ів; мн.; куток; с. Саджавка Надв. р-ну: Середні (1998, Мих., 207); Середні (2010, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *середень* (діал.) ‘місце, що знаходиться посередині, між іншими такими ж об’єктами’ (Експ.).

Середні², -ів; мн.; поле; с. Підвисоке Снят. р-ну: Середні (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *середень* (див. вище). Вона вказує на місце розташування поля.

Середні Вертеби, -іх, -ів; мн.; поле; с. Виноград Кол. р-ну: Середні Вертеби (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вертеби*, мн. від *вертеб* ‘печера; яр; провалля, круча; глибокий курутий яр; непрохідні скали’ (Мар., 219), ‘долина, урвище; глибокий крутий яр’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *середні* (див. вище), що вказує на розташування поля посередині між іншими такими ж об’єктами.

Середні Гони, -іх, -ів; мн.; поля; **1** с. Виноград Гор. р-ну: Середні Гони (1988, КК, 593); **2** с. Дубки Гор. р-ну: Середні Гони (2012, БЛ⁵, 268); **3** с. Семаківці Гор. р-ну: Середні Гони (2012, БЛ⁵, 268); **4** с. Стрільче Гор. р-ну: Середні Гони (2012, БЛ⁵, 268); **5** с. Уніж Гор. р-ну: Середні Гони (2012, Експ.); **6** с. Тучапи Снят. р-ну: Середні Гони (2011, УШ); **7** с. Живачів Тлум. р-ну: Серед-

ні Гони (2012, БЛ⁵, 268); **8** с. Хотимир Тлум. р-ну: Середні Гони (2012, БЛ⁵, 268). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гони*, мн. від *гін* ‘смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів’ (ВТС, 182, 191), а атрибутивними членами – прикметник *середні* (див. вище), що вказує на місця розташування полів щодо інших подібних об’єктів, пор. *Передні Гони*, *Задні Гони*.

Середній¹, -нього; ч.; потоки; **1** л. Дзвинячу (Селового) п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 3,75 км; с. Дзвиняч Бог. р-ну: *Seredny* (1855, AKKGL, Bl. 44); *Seredny* (1889, SG, X, 440); Середній (1979, СГУ, 496); Середній (2008, УШ); **2** п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; сс. Бучачки, Балинці Снят. р-ну: Середній (2003, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *середній* ‘який лежить посередині’ (Вербич, ГД, 70), ‘який міститься, знаходиться в середині, між двома предметами, об’єктами’ (ВТС, 1116), у цих випадках – між двома потоками. Так, потік у сс. Балинці та Бучачки протікає між потоками Дяковий та Онуфріїв.

Середній², -нього; ч.; луг; с. Сороки Гор. р-ну: Середній (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *середній* (див. вище). Вона вказує на розташування луку посередині між іншими такими ж об’єктами.

Середній³, -нього; ч.; брід; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Середній (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *середній* (див. вище). Вона вказує на розташування броду посередині між іншими такими ж об’єктами.

Середній⁴, -нього; ч.; лан, поле; с. Палагичі Тлум. р-ну: Середній (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *середній* (див. вище). Вона вказує на розташування поля посередині між іншими такими ж об’єктами.

Середній Горб¹, -нього, -а; ч.; горби; **1**) 302 м; с. Рашків Гор. р-ну: *Sredny Horb*

(1926, МТ Н); **2)** с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Середній Горб (2006, КВС, 88); Середній Горб (2011, УШ); **3)** с. Підгайчики Кол. р-ну: Середній Горб (2006, КВС, 126); **4)** с. Турка Кол. р-ну: *Seredny Horb* (1906 (1876), KuK K); Середній Горб (2006, КВС, 173); **5)** с. Ценява Кол. р-ну: *Seredny horb* (1906 (1876), KuK K); Середній Горб (2011, УШ); **6)** 287 м; між сс. Будилів і Потічок Снят. р-ну; вар. *Середній*: Середній Горб (1982, КС, 197); Середній (2012, БЛ⁵, 268); **7)** 312 м; с. Колодіївка Тисм. р-ну: *Średni Horb* (1932, МТ S); Середній Горб (2011, Експ.); **8)** 311 м; с. Підлужжя Тисм. р-ну: *Średni Garb* (1880, KuK S); *Średni Garb* (1890, SG, XI, 156); *Średni Horb* (1932, МТ S); Середній Горб (2011, Експ.); **9)** 320 м; сс. Довге, Стриганці Тисм. р-ну: *Seredni horb* (1855, AKKGL, Bl. 45); *Seredny horb* (1883, SG, IV, 586); *Seredny horb* (1914, GKK); *Seredny Horb* (1925, МТ М); Средний Горб (2002, ТК Кал.); Середній Горб (2011, Осташі); **10)** с. Рошнів Тисм. р-ну: Середній Горб (2011, Експ.); **11)** с. Гринівці Тлум. р-ну; вар. *Середній*: *Sredni Garb* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 41, арк. 31); Середній Горб (2011, УШ); Середній (2012, БЛ⁵, 268). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивними членами – прикметник *середній* (див. вище), що вказує на розташування горбів посередині між іншими такими ж об’єктами. Варіанти назв з’явилися в результаті еліпсису опорних компонентів складених найменувань.

Середній Горб², -нього, -а; ч.; куток; с. Турка Кол. р-ну: Середній Горб (2006, КВС, 173); Середній Горб (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Середній Горб³, -нього, -а; ч.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну: Середній Горб (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Середній Діл, -нього, долу; ч.; підвищення; с. Саджавка Надв. р-ну: Середній Діл (2010, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *діл* ‘гірський хребет; вершина гори; гора, яка розділює два села, дві долини; горб, пригірок; вододіл’ (Мар., 236), гуц. *діл* ‘гірський ланцюг, хребет’ (Куркина, 44), ‘пагорб; гірський хребет; гірський ланцюг’ (Нг., 35), а атрибутивним членом – прикметник *середній* (див. вище), що вказує на розташування підвищення посередині між такими ж іншими топооб’єктами, пор. *Нижній Діл*.

Середній Жоліб, -нього, -обу; ч.; поле; с. Красноставці Снят. р-ну: Середній Жоліб (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *жоліб* ‘глибока й вузька долина; долина між двома горами чи пригірками; долина потоку’ (Мар., 227), ‘вузька долина’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *середній* (див. вище), що вказує на розташування поля посередині між такими ж іншими топооб’єктами, пор. *Нижній Жоліб*.

Середній Кут, -нього, -а; ч.; куток; с. Прутівка Снят. р-ну: Середній Кут (2007, КПС, 26). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина населеного пункту’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *середній* (див. вище), що вказує на розташування кутка в центрі села, пор. *Нижній Кут*.

Середній Лан, -нього, -у; ч.; поля; **1)** с. Торговиця Кол. р-ну: Середній Лан (2009, НСГ, 11); **2)** с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Середній Лан (2012, БЛ⁵, 268). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360), а атрибутивними членами – прикметник *середній* (див. вище), що вказує на розташування полів посередині між іншими такими ж топооб’єктами.

Середній Майдан, -нього, -а; ч.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 24 км, до Івано-Франківська – 42 км; давні назви – *Майдан*, *Старий Майдан*: Majdan (1669, RRDZH, 48); Majdan Stary, Majdan Średni (1786, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 176); Majdan Średni, Majdan Serednyj (1884, SG, V, 914); Середній Майдан (1947, АТП, 510); Середній Майдан (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *майдан* (діал.) ‘лісова оселя; місце в лісі, де женуть смолу, скипидар або дьоготь чи випалюють вугілля, роблять клепки’ (Kondr., 119). Інші найменування села ускладнені атрибутивними членами – прикметниками *старий* ‘який виник давно; який існує довгий час; давній’ (BTC, 1188) та *середній* (див. вище), що вказують відповідно на час виникнення та місце розташування поселення, пор. *Майдан*, *Верхній Майдан*.

Середній Млин, -нього, -а; ч.; кол. хутір, нал. до с. Липівка Тисм. р-ну: Średni Młyn (1855, AKKGL, Bl. 44). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування млина, що знаходився колись у середній частині села. В основі ергоніма лежить апелятив *млин* ‘споруда, що розмелює зерно на борошно за допомогою вітряної, водяної, парової та іншої енергії’ (BTC, 533), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *середній* (див. вище), що вказує на місце розташування цієї споруди щодо інших таких же об’єктів, пор. *Долішній Млин*.

Середня¹, -ньої; ж.; част. сіл (кутки, вулиці); **1**) с. Горохолина Бог. р-ну: Середня (2012, БЛ⁵, 268); **2**) с. Лука Гор. р-ну: Середня (2008, УШ); **3**) с. Назірна Кол. р-ну: Середня (2006, КВС, 107); **4**) с. Семаківці Кол. р-ну: Середня (2006, КВС, 142); **5**) с. Видинів Снят. р-ну: Середня (2009, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *середня* ‘яка знаходиться в середині, між двома іншими об’єктами’ (BTC, 1116). Вони вказують на місця розташування кутків (вулиць), пор. *Горішня*, *Долішня*.

Середня², -ньої; ж.; гори; **1**) 1638,7 м; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн.

р-ну; інша назва – *Погорілець* (див. вище): Seredna (1914 (1894), KuK P); Seredna, Pohorylec (1935, MT Porohy); Seredna, od strony Porohów zwany Pohorylcem (2000, PBWG, 85); Погорілець (2008, НКР, 24); Seredna, Pohorylec (2008, Gorgany, 314); Середня (2011, УШ); **2**) с. Петрилів Тлум. р-ну: Середня (2012, БЛ⁵, 268). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *середня* (див. вище). Вони вказують на місця розташування гір щодо інших таких же об’єктів, пор. *Дальня*.

Середня³, -ньої; ж.; полонина; між сс. Гута Бог. р-ну та Осмолода Рожн. р-ну: polon. Seredna (1935, MT Porohy); polonina Średnia (2000, PBWG, 85); polonina Seredna (2006, GUG, мапа 11); Середня (2006, ГСК К); polonina Seredna (2008, Gorgany, 314); Середня (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулася полонина.

Середня⁴, -ньої; ж.; урочище; с. Петрилів Тлум. р-ну: Середня (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося урочище.

Середня Горá, -ньої, -и; ж.; гори; **1**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Середня Гора (2008, УШ); **2**) с. Козина Тисм. р-ну: Середня Гора (1995, ТМН, 23); Середня Гора (2012, Експ.). **3**) с. Озеряни Тлум. р-ну: Srednia góra (1905 (1874), KuK TT); Середня Гора (2008, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (BTC, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивними членами – прикметник *середня* (див. вище), що вказує на місця розташування гір щодо інших таких же топооб’єктів.

Середня Дороба, -ньої, -и; ж.; лісове урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Середня Дорога (2006, Гач., 9); Середня Дорога (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування дороги, яка прокладена через ліс. В основі дромоніма лежить апелятив *дорога*

‘смуга землі, по якій їздять і ходять; місце для проходу, проїзду’ (ВТС, 241), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *середня* (див. вище), що вказує на місце розташування цієї смуги щодо інших таких же топооб’єктів.

Середняк, -а; ч.; куток; с. Бабче Бог. р-ну: Середняк (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *середняк* ‘куток, розміщений у середній частині населеного пункту’ (Експ.).

Середня Млака, -ньої, -и; ж.; урочище; с. Видинів Снят. р-ну: Середня Млака (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *млака* ‘заболочена низовина, трясовина’ (Мар., 236; ВТС, 533), ‘заболочена низина; багно; трясовина’, ‘заболочена низина, трясовина’ (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *середня* (див. вище), що вказує на місце розташування урочища щодо інших таких же топооб’єктів.

Середня Норінка, -ньої, -и; ж.; поточина; л. Черемошу п. Пруту л. Дунаю; с. Княже Снят. р-ну: Середня Норінка (2011, КПЧ, 20). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування поточини *Норінка* (див. вище), що протікає неподалік, а атрибутивним членом – прикметник *середня* (див. вище), який вказує на місце розташування поточини щодо інших таких же топооб’єктів, пор. *Норінка*, *Горішня Норінка*.

Середня Фоса, -ньої, -и; ж.; потік; п. Мальгави п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Закрівці Кол. р-ну: Середня Фоса (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *фоса* ‘рів, яма; рівчак, викопаний для стікання води з озерця’ (Мар., 253), ‘канава, рів, рівчак’ (ВТС, 1330), а атрибутивним членом – прикметник *середня* (див. вище), що вказує на місце розташування поточини щодо інших таких же топооб’єктів.

Серілівка, -и; ж.; куток; с. Годи-Добровідка Кол. р-ну: Серілівка (2006, КВС, 33). –

Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Серило*, пор. похідні п-ща *Серилко*, *Серияк* (АЛ, 118).

Серідковий Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Воскресинці Кол. р-ну: Серідковий Кут (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина населеного пункту’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *серідковий* (діал.) ‘середній, серединний’ (Експ.), що вказує на розташування кутка в центрі села.

Серлівець, -ивцю; ч.; потоки; 1) п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Малий Гвіздець, смт Гвіздець Кол. р-ну; вар. *Сирливець*: Серлівець (1999, Експ.); Сирливець (2003, УШ); 2) л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; протікає в с. Сопів та між сс. Верхній і Нижній Вербіж Кол. р-ну; вар. *Сирливець*: Сирлівець, Серлівець (2006, КВС, 17, 151). – Назви утворені за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *серливий* (діал., перен.) ‘поганий, непридатний для користування’. Вони вказують на смакові якості води. Можливо також, що ці гідроніми генетично пов’язані з ускладненою суфіксом *-л-* і.-є. основою **ser-*, що проявляється в гідронімі *Серет*, який є назвою лівої притоки Дністра і якого В. П. Шульгач виводить з псл. **sertь* – похідного з *t*-розширювачем від і.-є. **ser-* з досить строкатим семантичним спектром, зокрема ‘текти, струїтися’, ‘плести, зв’язувати’, ‘серп, гачок’ (тобто ‘що-небудь зігнуте, криве’). Таким чином, назви можуть відбивати ідею руху води та конфігурацію об’єктів (‘кривий, зігнутий’) (див. ПГФ, 239). Варіанти назв відбувають особливості місцевих говірок, у яких ненаголошений [e] вимовляється як [и].

Серлівка, -и; ж.; куток; с. Вовчківці Снят. р-ну: Серлівка (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації незасвідченого однозвучного гідроніма – найменування поточини, яка протікає на кутку. В основі гідроніма лежить прикметник *серлива* (див. вище) + суфікс *-к(а)*.

Сёрльова, -ої; ж.; поточина; л. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Іллінці Снят. р-ну:

Serlowa (1933, МТ Kutу). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Серльо*. Очевидно, таке прізвисько мав господар, через масток якого протікала поточина.

Серлю́га, -и; ж.; куток; смт Ланчин Надв. р-ну: Серлюга (1998, Мих., 207); Серлюга (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська чоловіка, який жив колись на кутку, пор. подібне п-сько *Серліга* (СПЗУ, III, 57).

Серме́рти¹, -ів; мн.; урочище; між сс. Незвисько та Раковець Гор. р-ну: Сермерти (2007, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись землею в урочищі.

Серме́рти², -ів; мн.; гора; між сс. Незвисько та Раковець Гор. р-ну: Сермерти (2007, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому височіє гора.

Сибі́р¹, -а; ч.; кутки; **1)** с. Семаківці Гор. р-ну: Сибір (2012, БЛ⁵, 268); **2)** с. Семенівка Гор. р-ну: Сибір (2008, УШ); **3)** с. Угорники Ів.-Франк. м/р; інша назва – *Хрунівка* (див. далі): Хрунівка (зараз цю частину села називають ще Сибір) (2005, УКС, 6); **4)** с. Тисменичани Надв. р-ну: Сибір (1998, Мих., 207); Сибір (2010, Експ.). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування частини Російської Федерації. Вони мають переносне, конотативне значення й указують на значну віддаленість кутків від центрів сіл.

Сибі́р², -у; ч.; урочище; с. Воронів Гор. р-ну: Сибір (2003, Левк., 11). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування частини Російської Федерації. Вона має переносне, конотативне значення й указує на значну віддаленість урочища від центру села та на його прохолодність.

Сі́ва, -ої; ж.; урочище (нива); с. Ганьківці Снят. р-ну: Сива (2005, СГГ, 8). – Назва

утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сива* ‘сіра із синюватим або голубуватим відтінком; сірувато-біла, біляста’ (ВТС, 1118). Вона вказує на колір ґрунту урочища.

Сі́ва Кри́ниця¹, -ої, -і; ж.; криниці; **1)** с. Ганьківці Снят. р-ну: Сива Криниця (2005, СГГ, 10); **2)** с. Джурів Снят. р-ну; вар. *Сива Кирниця*: Сива Криниця (1994, СБР, 9); Сива Кирниця (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *криниця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (ВТС, 465), ‘джерело, колодязь’ (ЕССЯ, 21, 156–157), а атрибутивними членами – прикметник *сива* (див. вище), що вказує на колір води в криницях. Варіант назви в с. Джурів відбиває особливості місцевої говірки.

Сі́ва Кри́ниця², -ої, -і; ж.; урочище; с. Джурів Снят. р-ну: Сива Криниця (2012, БЛ⁵, 268). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування криниці (див. вище), навколо якої розкинулося урочище.

Сивачі́в, -евого; ч.; поле (лан); с. Хом’яківка Снят. р-ну: Сивачів (2005, ХМ, 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Сивач*, пор. п-ща *Сивач* (Експ.), похідне *Сивачук* (ІФД, 361).

Сі́ві Корчі́, -их, -ів; мн.; урочище; с. Попельники Снят. р-ну: Сиві Корчі (2001, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *корчі* ‘кущі’, пор. *корч* ‘кущ’ (ВТС, 457), а атрибутивним членом – прикметник *сиві* (див. вище), що вказує на колір заростей урочища.

Сиву́лька¹, -и; ж.; куток; с. Незвисько Гор. р-ну: Сивулька (2002, Левкун, 68); Сивулька (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *сивулька* ‘голубінка’ (Шило, 237), ‘сіра сиріжечка’ (СБГ, 483), ‘вид грибів; мухомор’ (ЕСУМ, V, 224). Вона вказує на вид грибів, які проростали колись на території кутка.

Можливо також, що твірний для мікротопоніма апелятив має значення 'сірий (сивий) об'єкт', вказуючи на колір ґрунту на кутку чи його рослинності.

За розповідями місцевих жителів, куток назвали так тому, що тут колись варили самогонку (сивуху). За іншим переказом, колись давно в цій місцевості стояв козацький табір. Командував козаками отаман Сірко. Його побратим Сивулька щодня вчив молодих козаків військовим премудростям. Згодом те поле, де вчилися козаки, назвали на його честь *Сивулькою*.

Сивулька², -и; ж.; пасовище; с. Красноставці Снят. р-ну: Сивулька (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сивулька* (див. вище). Вона вказує чи то на вид грибів, які проростають на пасовищі, чи то на колір його ґрунту.

Сивулька³, -и; ж.; урочище; с. Гавриляк Тлум. р-ну: Сивулька (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сивулька* (див. вище). Вона вказує чи то на вид грибів, які проростають в урочищі, чи то на колір його ґрунту.

Сивулькú, -ок; мн.; куток; с. Келихів Снят. р-ну: Сивульки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сивулька* зі значенням 'об'єкт сірого кольору'. Тут ідеться про густий сивий туман, який часто покриває куток, що розташований біля річки.

Сивуля, -і; ж.; хребет; між сс. Гута Бог. р-ну, Осмолода Рожн. р-ну, Зелена Надв. р-ну; вар. *Сивульський хребет*, *Сивулянський хребет*, *Сивульське пасмо*: Сивульський хребет (2000, Рожн., 149); Сивуля (2003, ТК ЦГ); *pasmo Siwulskie* (2000, PBWG, 74); Сивулянський хребет (2003, ДСК, 215); хр. Сивуля (2006, ГЦСЧ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. *Велика Сивуля*), що підіймається над хребтом. Варіанти найменування хребта є суфіксальними дериватами на *-ськ(ий)*, *-янськ(ий)* від вихідного *Сивуля*.

Вершини хребта нашаровані хаотичними нагромадженнями пісковиків, схили їх нагадують справжні кам'яні моря й ріки, що течуть до лісового поясу. Значні площі

кам'яних розсипів голі. Всі брили з освітленого боку покриті світло-зеленим і сірим лишайником.

Хребтом проходить один з найцікавіших пішохідних туристських маршрутів (див. ДСК, 246).

Сігла¹, -и; ж.; ліси; 1) між сс. Дзвиняч, Жураки та смт Солотвин Бог. р-ну: Syhla (1935, МТ N); Syhla (2000, PBWG, 2) с. Монастирчани Бог. р-ну: Сигла (2005, НМ); Сигла (2011, УШ); 3) смт Солотвин Бог. р-ну: Сигла (2011, УШ); 4) сс. Хмелівка, Глибоке Бог. р-ну: Sehla (1855, AKKGL, Bl. 44); 5) між с. Марківка та смт Печеніжин Кол. р-ну: Syhla (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 264, арк. 14); Sychla (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 84, арк. 17); Сигла (2006, КГ, 20); 6) між сс. Верхній Майдан та м. Надвірна: Syhla (1935, МТ N); 7) між сс. Глинки та Парище Надв. р-ну: Syhla (1906 (1880), KuK N); Syhla (1935, МТ N); 8) с. Посіч Тисм. р-ну: Syhla (1855, AKKGL, Bl. 44); 9) між сс. Рибне та Гутиська Тисм. р-ну: Syhla (1932, МТ S). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сігла* 'густих високий ліс; молодий, але високий ліс' (Нг., 49), 'густих ліс, тяжкий для переходу' (Лом., ЗС, 228), 'високе рівне дерево (перев. смерекове); густий непрохідний ліс (перев. смерековий)' (ГГ, 169–170), 'гірський ліс, смерека; багно; невеликий гарний ліс; болото, трясовина' (ЕСУМ, V, 225), 'луг на підвищенні, гірський ліс; густий (хвойний) ліс; мокруватий луг; болото' (РЭФ, 116), 'густих ліс; гірський ліс; ліс, звичайно смерековий, що з'єднується з іншим лісом вузькою косою; багно в лісі; мокра трава' (Онишк., II, 212–213), пор. пол. *syhla*, *sigla* 'мокрый луг; болото на лісистій горі; ліс на горі', слов. *sihla* 'молоде хвойне дерево', с.-х. *siglina* 'великий хвойний ліс; молоде хвойне дерево; мокрий луг; болото в лісі; дрібний дощ; імла' (РЭФ, 116–117), рум. *sihlă* 'густих молодий лісок' (РУС, 426). На думку деяких дослідників, цей апелятив у слов'янських і романських мовах є балтійським запозиченням, утвореним від основи *sikl-* 'малий, дрібний' < i.-e. **sēk-* // **se(n)k-* 'малий, дрібний; вологий, низинний' (РЭФ, 117–118). Дещо іншу етимологію цього апе-

лятива подає Ю. Удольф, який реконструював його праслов'янську форму **sigъla*, що походить з і.-с. **sei-* // **soi-*; **si-* // **sī-* 'текти; мокрий', далі **seik^u-* + слов'янський суфікс *-ъла* (Udolf, 388–393). Таке трактування підтримали Г. Борець, В. Шмідт та Ю. Карпенко. Воно свідчить про те, що за походженням термін *сигла* не гірський, а водний, і що цей термін – типовий карпатизм, який відбив у своїй семантиці локальну специфіку 'багнистий ліс' > 'гірський ліс (початково – з наявністю вологих місць)' > 'гора' (Карп., ЕІУК, 66).

Сігла², -и; ж.; поля; 1) с. Бабче Бог. р-ну: Сигла (2011, УШ); 2) с. Лесівка Бог. р-ну: Сигла (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сигла* (див. вище). Вони вказують на те, що поля облаштовані на місцях колишніх лісів.

Сігла³, -и; ж.; куток; с. Глибоке Бог. р-ну: Сигла (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Сігла⁴, -и; ж.; урочища; 1) с. Кричка Бог. р-ну: Сигла (2011, УШ); 2) с. Красна Надв. р-ну: Сигла (1998, Мих., 207). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сигла* (див. вище). Вони вказують на те, що урочища розкинулися на місцях колишніх лісів.

Сігла⁵, -и; ж.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Сигла (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сигла* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місці колишнього лісу.

Сігла⁶, -и; ж.; пасовище; с. Молодків Надв. р-ну: Сигла (1998, Мих., 207). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сигла* (див. вище). Вона вказує на те, що пасовище виникло на місці колишнього лісу.

Сігла-Паціківська, -и; -ої; ж.; ліс; с. Підлісся Тисм. р-ну: Syhła Pasykowska (1932, MT S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *сигла* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *паціківська*, що вказує на

належність лісу до с. *Паціків* (тепер с. *Підлісся*).

Сигл¹, -ол; мн.; урочища; 1) с. Монастирчани Бог. р-ну: Сигли (2005, НМ, 9); Сигли (2011, УШ); 2) с. Старуня Бог. р-ну: Сигли (2011, УШ). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *сигла* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись проростали ліси.

Сигл², -ол; мн.; ліс; с. Молодків Надв. р-ну: Сигли (1998, Мих., 58). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *сигла* (див. вище).

Сигл³, -ол; мн.; куток; с. Молодків Надв. р-ну: Сигли (1998, Мих., 207); Сигли (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Сігол¹, -и; ж.; гора; с. Манява Бог. р-ну: Sycholka (1855, AKKGL, Bl. 48). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сиголка*, дем. від *сигла* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Сігол², -и; ж.; поле; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Сиголка (2011, Бойко). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сиголка*, дем. від *сигла* (див. вище). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці викорчуваного лісу.

Сігол³, -и; ж.; ліс; с. Парище Надв. р-ну: Сиголка (1998, Мих., 207). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сиголка*, дем. від *сигла* (див. вище).

Сігол⁴, -и; ж.; куток; с. Парище Надв. р-ну: Сиголка (1998, Мих., 207); Сиголка (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Сідорів Грунь¹, -ового, -я; ч.; горб, підвищення; с. Кричка Бог. р-ну: Сидорів Грунь (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *грунь* 'вершина гори; гірський хребет; гора, вкрита лісом; пагорб' (Мар., 225), 'невисока гора з м'якими контурами, горбок' (Ляшук,

165), а атрибутивним членом – прикметник *Сидорів*, що вказує на належність ґрунту на горбі в давнину *Сидору*, пор. особове ім'я *Сидір* (СУІ, 336).

Сідорів Ґрунь², -ового, -я; ч.; поле; с. Кричка Бог. р-ну: Сидорів Ґрунь (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Сінє Око, -нього, -а; с.; джерело, поточина; п. Сивиці п. Бебелуї л. Пруту п. Дунаю; с. Задубрівці Снят. р-ну: Сінє Око (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *око* зі значенням 'джерело' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *сінє*, що вказує на забарвлення води в джерелі та поточині.

Синіловець¹, -івцю; ч.; ліс; с. Парище Надв. р-ну: Синіловець (1998, Мих., 207). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *синіловець* 'квітка, волошка' (Онишк., II, 214). Вона вказує на характер рослинності в лісі.

Синіловець², -івцю; ч.; урочище (долина, яр); сс. Парище, Гаврилівка Надв. р-ну: Синіловець (1998, Мих., 207); Синіловець (2011, Бойко). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *синіловець* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Синіловець³, -івцю; ч.; потік; л. Велесниці п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Гаврилівка Надв. р-ну: Синіловець (2011, Бойко). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому протікає потік.

Синічин, -ого; ч.; поле; с. Павлівка Тисм. р-ну: Синічин (2009, БЛ², 177). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Синиця*, пор. п-ще *Синиця* (ІФД, 362).

Сініва, -и; ж.; озеро; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Сініва (2005, УКС, 7). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *синіва*, що є розмовним фонетичним

варіантом від *синява* 'синь; глибина' (ЕСУМ, V, 236). Вона вказує на колір води в озері, зумовлений його великою глибиною.

Синівка, -и; ж.; урочище; с. Красна Надв. р-ну: Синівка (1998, Мих., 207). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *син* 'особа чоловічої статі щодо своїх батьків' (ВТС, 1122). Вона вказує на те, що земля в урочищі належить за спадком синові або синам.

Синівське¹, -ого; с.; поля; 1) с. Довге Тисм. р-ну: Синівське (2012, Експ.); 2) с. Стриганці Тисм. р-ну: Синівське (2009, БЛ², 177). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *синівське* 'яке належить синові або синам'. Л. Білінська трактує їх як утворення з присвійним суфіксом *-івськ(е)* від антропоніма *Син* (БЛ², 177).

Сіній, -нього; ч.; потік; л. Краснику л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 4,5 км; сс. Великий Ключів Кол. р-ну, Стопчатів Кос. р-ну; давня назва – *Синій Потік*: Siny, Siny Potok (1883, SG, IV, 409; 1889, SG, X, 622); Siny (1904 (1877), KuK Kuty); Сіній (1979, СГУ, 501). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *синій* 'який має забарвлення одного з основних кольорів спектра – середній між голубим і фіолетовим' (ВТС, 1123), що вказує на колір води. Сучасне найменування з'явилося в результаті еліпсису опорного компонента давнього словосполучення.

Синіюське¹, -ого; с.; поле; сс. Стриганці, Довге Тисм. р-ну: Синіюське (2004, Експ.). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-е* від антропоніма *Синіюсько*, пор. п-сько *Синіюсько* та подібні особове ім'я й п-ще *Синіюшко* < *Семен* (СУІ, 332–333).

Синіюське², -ого; с.; горб; сс. Стриганці, Довге Тисм. р-ну: Синіюське (2004, Експ.). –

Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), що розкинулось на горбі.

Синячкі́, -ок; мн.; поле; с. Гута Бог. р-ну: Синячки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *синячка* (діал.) ‘вид гриба’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на полі.

Сип’юків Сад, -ового, -у; ч.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Сип’юків Сад (2006, КГ, 18). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування колишнього саду, що належав *Сип’юкові*, пор. п-ще *Сип’як* (Редько, II, 956). Вона вказує на те, що поле було облаштоване на місці названого вище топооб’єкта.

Си́рій, -ого; ч.; потік; бас. Велесниці п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Сирий (2006, КВС, 112). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *сирий* ‘заболочений, з великим вмістом ґрунтової вологи’ (ВТС, 1125). Вона вказує на характер ґрунту навколо потоку.

Сиротюкові Стави́, -их, -ів; мн.; пасовище; с. Саджавка Надв. р-ну: Сиротюкові Стави (1998, Мих., 207). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменувань ставів, які були колись на пасовищі. В основі гідронімів лежить апелятив *стави*, мн. від *став* ‘водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою’ (ВТС, 1185), ‘штучна чи природна водойма, мокра заболочена низина’ (Лісняк, 361), а атрибутивним членом – прикметник *Сиротюкові*, що вказує на належність гідрооб’єктів у давнину *Сиротюку*, пор. п-ще *Сиротюк* (ІФД, 362).

Сирові́ця¹, -і; ж.; соляна криниця; с. Марківка Кол. р-ну: Соровиця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сировиця* (діал.) ‘насичена солями вода, що витікає з гірських солоних джерел’ (ГГ, 170). Вона вказує на смакові якості води в криниці.

Сирові́ця², -і; ж.; долина; с. Княздівр Кол. р-ну: Сировиця (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сировиця* (див. вище). Вона вказує на те, що в долині є джерело чи джерела солоної води.

Сідачів, -евого; ч.; поле; між м. Снятин та с. Стецева Снят. р-ну: Сідачів (1982, КС, 197). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Сідач*, пор. подібні п-ща *Сідак*, *Сідаш* (Редько, II, 950).

Сідли́ще, -а; с.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 24 км, до Івано-Франківська – 38 км; давня назва – *Сідлиська*: w Siedliskach (1727–1731, ЛНБ, ВР, ф. Яблоновського, № 70, 20 зв.); Siedliska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 104); Siedliska (1855, АККГЛ, Bl. 49); Siedliska (1889, SG, X, 512); Siedliska (1923, SMRP, 11); Сідлище (1947, АТП, 508); Сідлище (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *селісько* (пол. *siedlisko*) ‘оселя’ (ПРС, 560). У повоєнний період суфікс -и́ськ(а) в назві був замінений на -и́щ(е).

Сідло́, -а; с.; улоговина між г. Козинючка та Комин; смт Солотвин Бог. р-ну: Сідло (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сідло* ‘довга западина, неглибока виїмка між височинами гірського хребта’ (ВТС, 1128).

Сікане́, -я; с.; урочище; с. Павлівка Тисм. р-ну: Сікане (1997, Павл., 8). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сікане* (діал.) ‘місце, де вирубано (висічено) куші й дерева’ (Експ.).

За народним переказом, ця назва пов’язана з трагічною подією козацької доби. Одного разу під час війни з поляками тут отаборився на ніч невеликий козацький загін. Стомлені довгим переходом козаки швидко поснули. А польські шляхтичі тим часом підступно оточили їх. Зав’язалася нерівна січ. Козаки билися завзято, до останньої краплі крові. Полягли всі... Коли вранці зійшло сонце, місцеві жителі вжахнулися від побаченого: козацькі тіла були посічені, а трава аж червоніла від крові. З тих пір урочище й почали називати *Сікане*.

Сіко́рщина, -и; ж.; кол. хутір, тепер куток с. Черемхів Кол. р-ну: Сікорщина (2000,

НІСЧ, 7); Сікорщина (2006, КВС, 183); Сікорщина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Сікорський*, пор. п-ще *Сікорський* (ТД КР, 113). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *сікорщина* ‘масток, садиба Сікорського’.

Сілець, -льця; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 30 км, до Івано-Франківська – 16 км; давня назва – *Сельце*: Selcze (1438, AGZ, XII, 49); Szielcze (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Sielec ad Jezupole (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Sielec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 133); Сілець (1947, АТП, 505); Сілець (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *сельце*, ‘невелика село; присілок’, пор. ст.-укр. *сельце* ‘т. с.’ (ССУМ, II, 335). Сучасна форма найменування села виникла, очевидно, внаслідок чергування [e] з [i] в утвореннях *Сельце* → *Сільце* → *сілецький* → *Сілець* (Худ.², 228).

Сілецьке, -ого; с.; болото; площа – 10 га; с. Сілець Тисм. р-ну: Сілецьке (2000, ПЗТ, 269). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сілецьке* ‘яке розміщене, знаходиться на території села *Сілець*’ (див. вище)’.
Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 269).

Сільське, -ого; с.; урочище; с. Загвіздя Тисм. р-ну: Сільське (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сільське* зі значенням ‘яке належить громаді *села*’ (Експ.).

Сільський, -ого; ч.; потоки; 1) пр. Великої Маськової п. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Космач Бог. р-ну: Сільський (2011, УШ); 2) бас. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Кричка Бог. р-ну: Сільський (2011, УШ); 3) л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Угринів Тисм. р-ну: Сільський (2000, ІУ, 24). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *сільський* ‘який міститься (тече) на території села’ (СУМ, IX, 221).

Сільцє¹, -я; с.; кол. присілок, тепер урочище (поле); с. Хотимир Тлум. р-ну: Sielce

(1880, SG, I, 600); Сільце (1960, Кобил., ДЛМ, 113); Сільце (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сільце* ‘зменш. до село’ (ВТС, 1128), ст.-укр. *сельце*, *сельцо* ‘невелике село, присілок’ (ССУМ, II, 337–338), пор. також рос. *сельцо* ‘село, у якому не було церковного приходу’ (ТО, 125). Вона вказує на те, що на полі колись розміщувалося невеличке поселення, спалене, за переказами, татарами.

Сільцє², -я; с.; джерело; с. Хотимир Тлум. р-ну: Сільце (1973, Кобил., 272). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), на якому пробивається джерело.

Сімдесятий, -ого; ч.; горб; с. Гута Бог. р-ну: Сімдесятий (2004, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового обходу, що розкинувся на горбі. В основі мікротопоніма лежить порядковий числівник *сімдесятий*.

Сіножата, -и; ж.; урочища; 1) с. Корнич Кол. р-ну: Sianożęcia (1906 (1876), KuK K); Sianożęcia (1933, МТ K); 2) Гостів Тлум. р-ну: Сіножата (2009, НСГ, 9); Сіножата (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сіножата* (діал.) ‘сіножать; місце, відведене для косіння трави на сіно’ (ВТС, 1129). Вони вказують на призначення урочищ.

Сіножати¹, -ей; мн.; урочища; 1) с. Вербівці Гор. р-ну: Сіножати (2011, МП); 2) с. Вільхівці Гор. р-ну; вар. *Сіножати*: Сіножати (1999, ТФП, 9); Сіножати (2008, УШ); 3) с. Тишківці Гор. р-ну: Сіножати (2008, УШ); (2009, ГСС, 91); 4) с. Раківчик Кол. р-ну: Сіножати (2011, УШ); 5) с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Сіножати (2006, КВС, 163); 6) с. Завалля Снят. р-ну: Sianożęcie (1906 (1876), KuK Sn.); Sianożęcie (1933, МТ Sn.); Сіножати (1982, КС, 197); Сіножати (1997, ІЗ, 28); 7) с. Залуччя Снят. р-ну: Сіножати (1982, КС, 197); 8) с. Новоселиця Снят. р-ну: Сіножати (1982, КС, 198); 9) с. Рудники Снят. р-ну: Сіножати (1982, КС, 198); 10) с. Русів Снят. р-ну: Сіножати (1982, КС, 198); 11) м. Снятин: Сіножати (2012, НПС, 27); 12) с. Стецева Снят. р-ну: Сіножати (1982, КС, 198); 13) с. Бортники

Тлум. р-ну: Сіножати (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *сіножать* ‘місце, відведене для косіння трави на сіно’ (ВТС, 1129), ‘сіно-кіс’ (Грінч., IV, 127), ‘сіножать; низина, поросла травою’ (Череп., 204), ‘луг, де косять сіно’ (СНГТВ, 87), ‘лука, поле для кошення трави на сіно’ (Rudn., 30). Вони вказують на призначення урочищ.

Сіножати², -ей; мн.; болото; площа 1,8 га; с. Корнів Гор. р-ну: Сіножати (1995, ПЗФ, 27); Сіножати (2000, ПЗТ, 257). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сіножатъ* (див. вище). Вона вказує на призначення болота, яке є заповідним урочищем (ПЗТ, 256).

Сіножати³, -ей; мн.; куток; с. Ковалівка Кол. р-ну: Сіножати (2006, КВС, 68). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сіножатъ* (див. вище). Вона вказує на наявність на кутку ділянок, де косять траву.

Сіножати⁴, -ей; мн.; кол. хутір, об’єдн. із с. Палагичі Тлум. р-ну: Сіножати (1947, АТП, 518); Сіножати (1961, ІФ АТП¹, 82). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сіножатъ* (див. вище). Вона вказує на те, що хутір виник на місцевості, де колись косили траву.

Сіножатка, -и; ж.; луг; с. Петрів Тлум. р-ну: Сіножатка (2006, Гач., 9); Сіножатка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сіножатка*, дем. від *сіножатъ* (див. вище). Вона вказує на те, що луг призначений для вирощування трави та її косіння на сіно.

Сіножатки, -ок; мн.; поля; 1) с. Гута Бог. р-ну: Сіножатки (2011, УШ); 2) с. Братківці Тисм. р-ну: Сіножатки (2007, Гетьм., 21); 3) с. Одаїв Тлум. р-ну: Сіножатки (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *сіножатка*, дем. від *сіножатъ* (див. вище). Вони вказують на те, що поля використовуються для вирощування трави та її косіння на сіно.

Сіножати¹, -і; ж.; поля; 1) с. Гута Бог. р-ну: Сіножати (2011, УШ); 2) с. Вербівці Гор. р-ну: Сіножати (2008, УШ); 3) с. Ко-

зина Тисм. р-ну: Сіножати (2012, Експ.); 4) с. Буківна Тлум. р-ну: Сіножати (2012, Експ.); 5) с. Петрилів Тлум. р-ну: Сіножати (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сіножатъ* (див. вище). Вони вказують на те, що на полях колись косили сіно.

Сіножати², -і; ж.; урочища; 1) с. Старуня Бог. р-ну: Сіножати (2011, УШ); 2) с. Вербівці Гор. р-ну: Сіножати (2008, УШ); 3) с. Глушків Гор. р-ну: Сіножати (1978, Гор., 480); 4) с. Рогиця Гор. р-ну: Sianożęcie (1906 (1876), KuK K); Сіножати (2008, УШ); 5) с. Торговиця Гор. р-ну: Сіножати (2010, ТСІ, 19); 6) с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Сіножати (2008, УШ); 7) між сс. П’ядики та Годи-Добровідка Кол. р-ну: ур. Сіножати (2011, КР); 8) с. Раківчик Кол. р-ну: Сіножати (2006, КВС, 138); 9) с. Фитьків Надв. р-ну; вар. *Сіножеть*: Сіножеть (1998, Мих., 207); Сіножати (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сіножатъ* (розм. *сіножеть*) (див. вище). Вони вказують на те, що урочища призначені для вирощування трави та її косіння на сіно.

Сіножати³, -і; ж.; пагорб; с. Вербівці Гор. р-ну: Сіножати (2008, УШ) – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), що розкинулося на пагорбі.

Сіножати⁴, -і; ж.; кутки; 1) с. Торговиця Гор. р-ну: Сіножати (2008, УШ); 2) с. Раківчик Кол. р-ну: Сіножати (2006, КВС, 138). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань урочищ (див. вище), біля яких розкинулися кутки.

Сіножіти, -и; ж.; урочища (поля); 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Sianożęta (1880, KuK JCz.); 2) с. Уніж Гор. р-ну: Сіножіти (2012, Експ.); 3) с. Вікняни Тлум. р-ну: Сіножіти (2007, Вікн., 24); Сіножіти (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сіножіте* (діал.) ‘т. с., що *сіножатъ* (див. вище)’. Вони вказують на те, що на полях колись косили траву на сіно.

Сіножіти, -ів; мн.; поле; с. Тисменичани Надв. р-ну: Сіножіти (1998, Мих., 207). –

Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сіножать* (розм. *сіно-жеть*) (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись косили траву на сіно.

Сіркова Криніця, -ої, -і; ж.; копальня; с. Старуня Бог. р-ну: Сіркова Криница (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криница* ‘глибока викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водонесних шарів землі чи інших мінералів’ (ВТС, 465), а атрибутивним членом – прикметник *сіркова*, що вказує на видобування з криниці в 30-х роках ХХ ст. *сірки*.

Сірко́ва Моги́ла, -ої, -и; ж.; підвищення (гора); 325 м; між сс. Чортовець, Воронів і Незвисько Гор. р-ну; давня назва – *Сірко́ва*: Sirkowa (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 279, арк. 35); Sirkowa (1855, АККГЛ, Bl. 45); Sirkowa (1906 (1976), КуК К); Sirkowa (1933, МТ К); Сіркова Могила (1978, Гор., 528); Сіркова Могила (2008, УШ). – Давня назва є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Сірко*, пор. п-ще *Сірко* (СП, 323). Сучасне найменування ускладнене номенклатурним терміном *могила* ‘штучне земляне підвищення; курган; височина’ (Мар., 236–237), ‘горб, окрема невисока гора’ (Янко, 98), ‘високий земляний насип, штучне земляне підвищення’ (Лісняк, 359), ‘пагорб; купа чогось; насип на місці поховання’ (ПЗУ, 393).

За переказами, гора названа так тому, що на ній похоронений козацький отаман *Сірко*.

Сітні́ки, -ів; мн.; куток; с. Слобода Кол. р-ну: Сітники (2006, КВС, 147); Сітники (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сітник* (бот.) ‘*Yuncus* L.’ (Меркулова, 45), (діал.) ‘болотяна трава’, ‘зарості на озері; пересихаюче озеро’ (Череп., 203), ‘ситник’ (Онишк., II, 220), пор. *ситник* ‘трав’яниста багаторічна рослина з волотистим або гроноподібним суцвіттям, яка росте на вологих місцях’ (СУМ, IX, 207), пол. *sit*, *sitnik* ‘iunkus’ (Нр., 146). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Січ, -і; ж.; поле; с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Січ (2011, УШ). – Назва утворена

семантичним способом від апелятива *січ* зі значенням ‘посіч; очищене (висічене) від кущів і дерев місце’ (Експ.). Вона вказує на характер очищення поверхні поля.

Січене Болото, -ого, -а; с.; урочище; с. Чернятин Гор. р-ну: Січене Болото (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *болото* ‘мокра заболочена низина; мокре місце між горбами’ (Мар., 218), ‘грузьке місце з надмірно зволуженим ґрунтом’ (Лісняк, 360), ‘розгрузла земля, грязюка; багнiste місце з стоячою водою’ (СБГ, 35–36), а атрибутивним членом – дієприкметник *січене* ‘у якому вирубані, висічені болотяні рослини’ (Експ.).

Ска́ла¹, -и; ж.; кам’янисті урвища; 1) с. Старуня Бог. р-ну; Скала (2011, УШ); 2) на г. Стінка; с. Стриганці Тисм. р-ну: Скала (2010, СОНС, 44). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *скала* (діал., заст.) ‘камінна гора з відкритими виступами; крутий прямовисний берег’ (Мар., 249), ‘скеля; обвал; зсунута земля’ (Онишк., II, 221).

Ска́ла², -и; ж.; скелі; 1) с. Гавриляк Тлум. р-ну: Скала (2002, БК², 120); 2) с. Петрилів Тлум. р-ну: Скала (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *скала* (див. вище).

Ска́ла³, -и; ж.; ліс; с. Петрилів Тлум. р-ну: Скала (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування скелі (див. вище), розташованої в лісі.

Ска́ли, скал; мн.; урвище висотою понад 10 м; с. Монастирчани Бог. р-ну: Скали (2005, НМ, 9); Скали (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *скала* (див. вище).

Ска́рбище, -а; с.; куток; с. Джурків Кол. р-ну: Skarbiszcze (1933, МТ К); Скарбище (2006, КВС, 46); Скарбище (2007, ЕКол., V, 49); Скарбище (2011, УШ). – Назва, очевидно, утворена семантичним способом від апелятива *скарбище* ‘місце, де знайдено *скарб*’ (Експ.).

За відомостями жителів села, скарб тут викопав при будівництві хати один із місцевих господарів.

Скарбóва Горá¹, -ої, -и; ж.; гора; с. Гвізд Надв. р-ну: Скарбова Гора (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *скарбова* ‘яка належить до *скарбу* – державної казни, держави (за часів Австро-Угорщини)’, пор. ст.-укр. *скарбъ* ‘казна, казначейство’ (Тимч., II, 322), бойк. *скарб* ‘казна’ (Онишк., II, 221).

Скарбóва Горá², -ої, -и; ж.; ліс; с. Гвізд Надв. р-ну: Скарбова Гора (1998, Мих., 208). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій проростає ліс.

Скарбóве, -ого; с.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Скарбове (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *скарбове* ‘належне до *скарбу* (див. вище)’. Вона вказує на належність урочища в давнину до державних земель.

Скарбóві Хаті, -их, хат; мн.; куток; с. Клубівці Тисм. р-ну: Скарбові Хати (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *хати*, мн. від *хата* ‘сільський одноповерховий житловий будинок’ (ВТС, 1340), а атрибутивним членом – прикметник *скарбові* (див. вище), що вказує на наявність на кутку в давнину державних (*скарбових*) жител, у яких жили переселенці з інших країв.

Скарбóвий, -ого; ч.; ліс; с. Назавизів Надв. р-ну: Скарбовий (1998, Мих. 208). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *скарбовий* (див. вище). Вона вказує на належність лісу в давнину до державних маєтностей.

Скарбóво, -ого; с.; поле; с. Лесівка Бог. р-ну: Скарбово (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *скарбово* (див. вище). Вона вказує на належність поля в давнину до державних земель.

Скарб-Чернечий, -у, -ого; ч.; поле; с. Грабовець Бог. р-ну: Скарб-Чернечий (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *скарб* зі значенням ‘майно; володіння; маєток’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *чернечий*, що вказує на належність поля в давнину ченцям.

Скарбщина¹, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Черемхів Кол. р-ну: Skarbszczyzna (1900, SGG, 295). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *скарбщина* (діал.) ‘маєток, що належав до державної скарбниці’ (Бучко, 109), пор. пол. *skarbszczyzna* ‘т. с.’

Скарбщина², -и; ж.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Скарбщина (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *скарбщина* (див. вище). Вона вказує на належність поля в давнину до державних земель.

Скі́гли, -ол; мн.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: Скигли (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *скигла*, що є фонетичним варіантом від *стігла*, *стігло* ‘місце відпочинку, стоянки стада худоби; стійло’ (Грінч., IV, 205). Вона вказує на те, що на кутку в давнину були загороди та стоянки для худоби.

Скит, -у; ч.; гора; 754 м; с. Манява Бог. р-ну; вар. *Скитик*: Skit (1880, SG, I, 229); Skit (2000, PBWG, 139); Скит (2003, ТК ЦГ); Скитик (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування православного монастиря *Скит*-Манявський, що знаходиться під горою. В основі ергоніма лежить апелятив *скит* ‘у православних монастирях – невелике житло ченців-самітників, розташоване віддалік від основних монастирських будівель; старообрядницький монастир або невелике поселення монастирського типу в безлюдній місцевості’ (ВТС, 1135). Варіант назви є демінутивним утворенням на *-ик* від вихідного *Скит*.

Скитéць, -тця; ч.; потік; п. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 3 км; с. Манява Бог.

р-ну; інша назва – *Батерс* (див. вище): Батерс, Скитець (1975, АСЗ, I, 741); Батирс, або Скитець (1999, Експ.); *Batorsa potok, ...nazwa miejscowa Skities* (2008, Gorgany, 265). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від найменування монастиря Манявський *Скит* (див. вище), біля якого протікає потік.

Склепарів Огруд, -евого, -у; ч.; урочище (невеликий сад та лісок); с. Стриганці Тисм. р-ну: Склепарів Огруд (2011, Осташі). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *огруд* < пол. *ogród* ‘сад, город’ (ПРС, 369), а атрибутивним членом – прикметник *Слепарів*, що вказує на належність землі в урочищі *Склепарю*, пор. п-сько *Склепар* < *склепар* ‘продавець skleпу – сільської крамниці’ (Осташі).

Склеповий, -ого; ч.; урочище; с. Підпечери Тисм. р-ну: Склеповий (1982, АПП, 120). – Назва утворена способом субстантизації та онімізації прикметника *склеповий* ‘зі склепами; який має склепи’. Вона вказує на те, що в урочищі є видовбані в печерах склепи, у яких ховалися люди під час татарських набігів.

Скобичівка, -и; ж.; село; Бог. р-н; нал. до Старобородчанської с/р; віддаль до Богородчан – 3 км, до Івано-Франківська – 16 км: Скобичівка (1886, ШДС, 2); *Skubyczówka* (1889, SG, X, 735); *Skobyczówka* (1900, SGG, 41); *Skobyczówka* (1934, SDW, № 22, s. 243); х. Скобичівка (1947, АТП, 499); Скобичівка (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма **Скобич*, що є суфіксальним патронімним утворенням на *-ич* від *Скоба*, пор. п-ще *Скоба* (Редько, II, 968).

Сков'ятинка, -и; ж.; урочище; с. Вовківці Снят. р-ну: *Skowiatynka* (1906 (1876), KuK Sn.); *Skowiatynka* (1933, MT Sn.); Сков'ятинка (1982, КС, 199). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) демінутивним утворенням на *-к(a)* від ойконіма – найменування села *Сков'ятин* Борщівського р-ну Терн. обл., представники якої могли принести назву на ці терени; б) суфіксальним утворенням на *-к(a)* від

антропоніма *Сков'ятин* < **Сков'ята*, яке М. Л. Худаш вважає вторинним утворенням від первісного **Скоб'ята* < *Скоба* + патронімний суфікс *-ят(a)* (Худ.¹, 312).

Сколодністий, -ого; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: Сколодністий (2002, Рунг., 248); Сколодністий (2006, КГ, 23). – Назва утворена способом субстантизації та онімізації прикметника *сколодністий* ‘який витікає з урочища *Колодністий*’. В основі найменування урочища лежить прикметник *колодністий* ‘який має колоди’.

Сколупенка, -и; ж.; гора; 371 м; сс. Новоселиця, Тростянець Снят. р-ну; давні назви – *Скапуленка*, *Скопуленка*: *Skapulenska* (1855, AKKGL, Bl. 49); *Skopulenska* (1881, SG, II, 200); *Skapuleńka* (1889, SG, X, 648); *Skapuleńka* (1904 (1877), KuK Kutu); Сколупенка (2001, ТК К). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-енк(a)* (розм. *-'инк(a)*) від антропоніма *Скопул*, пор. п-ще *Скоп* (СП, 324). Сучасна форма ороніма виникла внаслідок метатези приголосних *[n]* і *[l]*.

Скопище, -а; с.; поле; с. Стецева Снят. р-ну: Скопище (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *скопище* ‘велика кількість чого-небудь, нагромадженого в одному місці’ (ВТС, 1140). Вона вказує на те, що на поле колись звозили солому для скиртування.

Скопівка, -и; ж.; село; Кол. р-н; нал. до Ліснохлібичинської с/р; віддаль до Коломиї – 28 км, до Івано-Франківська – 37 км: *Skopowka ad Otenia* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, spr. 19, fas. 4); *Skopówka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, spr. 177); *Skopówka* (1855, AKKGL, Bl. 49); *Skopówka* (1889, SG, X, 695); Скопівка (1947, АТП, 512); Скопівка (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Скоп*, пор. давня особова назва *Скоп* (Туп., 411), п-ще *Скоп* (СП, 324).

За переказами, назва села походить від прізвища *Скоповецька*, яке мала польська пані, що володіла землями в цій місцевості.

Скорух, -у; ч.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Скорух (2011, УШ). – Назва утворена

семантичним способом від апелятива *скорух* (бот.) 'горобина звичайна' (ЕСУМ, V, 283). Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Скрєгіт, -оту; ч.; гора; с. Манява Бог. р-ну: Скрєгіт (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *скрегіт* 'різкі скрипучі звуки, що утворюються тертям кам'яних, металевих та інших предметів' (ВТС, 1142). Ідеться тут про дрібне сипуче каміння, яке покриває гору. Можливо також, що назва гори є zdeформованою формою від *грегит* 'кам'янисте поле; скалиста гора' (ЕСУМ, I, 591).

Скріпцева, -ої; ж.; гора; с. Діброва Тлум. р-ну: Скрипцева (2012, БЛ⁵, 268). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Скрипець*, пор. п-ще *Скрипець* (ІФД, 364).

Скрутлівка, -и; ж.; поля; 1) с. Милуваня Тисм. р-ну: Скрутлівка (2012, БЛ⁵, 268); 2) с. Рошнів Тисм. р-ну: Скрутлівка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від дієприкметника *скрутий* 'крутий, стрімкий; вигнутий, покручений', пор. *скрут* 'поворот, петля' (ЕСУМ, II, 112). Вона вказує на особливості поверхонь полів.

Скупів, -ового; ч.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Скупів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Скуп*, пор. похідне п-ще *Скупов* (СП, 326).

Славкові Гони, -их, -ів; мн.; поле; с. Копачинці Гор. р-ну: *Ślawkowe Hony* (1880, KuK JCz.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гони*, мн. від *гін* 'смуга поля, що обробляється машиною, знаряддям в один захват (загін); українська старовинна народна міра довжиною від 60 до 120 сажнів' (ВТС, 182, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Славкові*, що вказує на належність поля, пор. особове ім'я *Славко* < *Ярослав* (СУІ, 419).

Славна, -ої; ж.; присілок; с. Рожневі Поля Снят. р-ну: Славна (2011, УШ); Славна (2012, НПС, 285). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *славна* 'гарна' (ВТС, 1147). Вона вказує

на зовнішні враження від місцевості, де був започаткований присілок.

Славці, -ів; мн.; кол. нім. колонія в місті Коломия; заснована 1827 року (Вайгель, 54), тепер не ідент.: *Slawitz, Ślawce* (1900, SGG, 293); Славці (1988, КК, 38). – Назва, очевидно, первісно звучала як *Slawitz*, що є результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – особової назви чи прізвища засновника або одного з перших поселенців колонії, пор. давня особова назва *Slawecz* (1408, AGZ, III, 6). Сучасне найменування є адаптованою до українського мовного ґрунту формою і сприймається як утворення від однозвучного групового антропоніма – найменування родини чи жителів колонії за особовою назвою чи прізвищем засновника або одного з перших поселенців.

Сладенка, -и; ж.; хребет; с. Гута Бог. р-ну: *Śladdenka* (1914 (1894), KuK P); Сладенка (2003, ТК ЦГ; ДСК, 214); хр. Сладенка (2006, ГЦСЧ). – Назва, очевидно, є спотвореною формою від *Слатинка*, що утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від апелятива *слатина* 'насичена солями вода, що витікає з гірських солоних джерел' (ГГ, 170), 'солена вода' (Горбач¹, 338). Саме таких джерел є чимало на схилах хребта.

Слівкова, -ої; ж.; нива; с. Топорівці Гор. р-ну: Сливкова (2005, СМТ¹, 53). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Сливко*, пор. п-ще *Сливко* (Редько, II, 976), а також поширене в селі похідне *Сливчук* (ТД Г, 118). Менш імовірною є мотивація цього мікротопоніма прикметником *сливкова* 'заросла сливками', як це стверджує дослідник історії села Д. Мохорук (СМТ¹, 53).

Слівкове Болото, -ого, -а; с.; заболочене поле; с. Корнів Гор. р-ну: Сливкове Болото (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *болото* 'мокра заболочена низина; мокре місце між горбами' (Мар., 218), 'грузьке місце з надмірно зволуженим ґрунтом' (Лісняк, 360), 'розгрузла земля, грязюка; багністе місце з стоячою водою' (СБГ, 35–36), а атрибутивним членом – присвійний прикметник

Сливкове, що вказує на належність поля *Сливкові*, пор. п-ше *Сливко* (див. вище).

Сліпá, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Топорівці Гор. р-ну: Сліпа (2005, СМТ¹, 55). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *сли́па* (перен.) ‘тупикова; яка не має виходу на головну вулицю’ (Експ.).

Слобiдка¹, -и; ж.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 22 км, до Івано-Франківська – 79 км; давня назва – *Слобiдка-Пiльна*: Słobódka Polna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 17); Słobódka polna (1855, АККГЛ, Bl. 49); Słobódka Polna (1889, SG, X, 807); Słobódka polna (1910, ZSO, 152); Слобiдка (1947, АТП, 503); Слобiдка (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобiдка*, дем. від *слобода* ‘поселення в Київській Русі, на Україні і в Росії XI–XVIII ст., жителі яких звільнялися від феодалних повинностей’ (СУМ, IX, 365), а атрибутивним членом – прикметник *пiльна*, що вказує на розміщення села серед *полів*, пор. *Лiсна Слобiдка*. Сучасне його найменування з’явилося в результаті еліпсису атрибутивного члена давньої назви.

Слобiдка², -и; ж.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 18 км, до Івано-Франківська – 22 км: Słobodka (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Słobódka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 183); Słobódka (1855, АККГЛ, Bl. 45); Słobódka (1889, SG, X, 807); Słobódka koło Odajów (1910, ZSO, 152); Слобiдка (1947, АТП, 517); Слобiдка (2009, ІФ АТП⁷, 177). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *слобiдка* (див. вище). Вона вказує на характер заселення села.

Слобiдка³, -и; ж.; кутки; 1) с. Сороки Гор. р-ну: Слобiдка (2012, БЛ⁵, 268); 2) с. Слобода Кол. р-ну: Слобiдка (2006, КГ, 24); 3) с. Побережжя Тисм. р-ну: Слобiдка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *слобiдка*, дем. від *слобода* (див. вище). Вони вказують на характер заселення кутків.

Слобiдка⁴, -и; ж.; потік; витік Сопівки л. Лючки л. Пістийки п. Пруту л. Дунаю; сс. Слобода, Рунгури Кол. р-ну; інша назва – *Коловорот* (див. вище): Słobodka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Słobódka (1889, SG, X, 806); Kołoworut (1904 (1877), KuK Kutu); Слобiдка (1979, СГУ, 510); Слобiдка (2006, К КР); Слобiдка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від ойконіма – найменування села *Слобода* (див. далі), з якого витікає потік.

Слобiдка⁵, -и; ж.; кол. село, об’єдн. із с. Гончарівка Тлум. р-ну, тепер його частина: Słobodka (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, с. 162); Słobódka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 195); Słobódka (1855, АККГЛ, Bl. 45); Słobódka koło Tłumacza (1889, SG, X, 808); Słobódka koło Tłumacza (1910, ZSO, 153); Słobódka (ad Tłumacz) (1926, МТ Т); с. Слобiдка (1947, АТП, 518); Слобiдка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *слобiдка*, дем. від *слобода* (див. вище). Вона вказує на характер заселення села.

Слобiдське⁶, -ого; с.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну: Słobudzkie (1900, SGG, 607); Слобiдське (2008, Близнюк, 11); Слобiдське (2010, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *слобiдське* ‘яке заснували, на якому жили, яким володіли вихідці із с. *Слобiдка* на Косівщині’.

Слобiдчина, -и; ж.; кол. хутори, об’єдн. 1) із с. Жуків Тлум. р-ну; вар. *Слобудчина*: Słobódczyna (1934, SDW, № 21, s. 220); Слобiдчина (1947, АТП, 511); Слобiдчина (1961, ІФ АТП¹, 82); Слобудчина (2011, УШ); 2) із с. Яківка Тлум. р-ну: Słoboda (1900, SGG, 215); Słobódczyna (1933, МТ К); Слобiдчина (1947, АТП, 511); Слобiдчина (1961, ІФ АТП¹, 82); Слобiдчина (2001, Проц., 125). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *слобiдчина*, дем. від *слобiдка* (див. вище). Вони вказують на характер заселення хуторів.

Слобiжниця¹, -і; ж.; присілок; с. Добротів Надв. р-ну: Słobożnice (1855, АККГЛ, Bl. 48); Słobożnice, al. Słobożnice (1889, SG, X, 811); Słobożnia (1913, GKS); Słobusznica (1935, МТ N); Слобoжниця (2001, Проц.,

76). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *слобожниця*, *слобіжниця* ‘т. с., що *слобода*’ (див. вище). Вона вказує на характер заселення присілка.

Слобіжниця², -і; ж.; річка; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 12,5 км; сс. Лоева, Добротів, Красна, смт Ланчин Надв. р-ну; вар. *Велика Слобіжниця*: Szlobusznica, Szlobusznica Wielka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 61); Słobożnica, Słobożnica (1883, SG, IV, 621; 1888, SG, IX, 198; 1889, SG, X, 810); Słobożnica (1906 (1880), KuK N); Слобіжниця (1979, СГУ, 510). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування присілка с. Добротів (див. вище), через який протікає річка. Атрибутивний член *велика*, що вживався колись у назві, вказував на розміри річки, пор. *Мала Слобіжниця*. Можливо також, що гідронім є суфіксальним утворенням на *-иц(я)* від прикметника *слобіжний* (діал.) ‘слобідський; який витікає із слободи’.

Слобода¹, -и; ж.; кол. хутори, тепер частини; **1**) м. Коломия: Słoboda (1900, SGG, 293); Слобода (1988, KK, 37); **2**) м. Тисмениця: Słoboda Podpieczarska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 41); Słoboda (1855, AKKGL, Bl. 45); Słoboda (1889, SG, X, 800); Słoboda (1926, MT T); Слобода (1995, ТМН, 6); Слобода (2008, Тисм¹, 32); **3**) смт Обертин Тлум. р-ну: Słoboda (1900, SGG, 215). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *слобода* (див. вище). Вони вказують на характер заселення хуторів.

Слобода², -и; ж.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 20 км, до Івано-Франківська – 70 км; давні назви – *Золотий*, або *Ропний Потік*, *Слобода-Рунгурська*: Słoboda Rungurska (1717, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Potok Złoty, albo Słoboda (1722, ЛНБ ВР, фонд архіву Бурштинського замку, одиниця зберігання № 76, арк. 1–2); Słoboda Rungurska (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 255); Słoboda Rungurska (1855, AKKGL, Bl. 49); Słoboda Rungurska (1889, SG, X, 802); Słoboda Rungurska (1933, MT Mik.); Слобода (1947, АТП, 513); Слобода (2009, ІФ АТП⁷, 178). – Село в давнину називалося *Золотий*, або *Ропний Потік*, що є результатом транс-

онімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого виникло поселення. Десять наприкінці XVII – на початку XVIII ст. воно отримало назву *Слобода-Рунгурська*, яка утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобода* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *рунгурська*, що вказує на розташування поселення біля с. *Рунгури*. З червня 1946 року село має назву *Слобода*.

Слобода³, -и; ж.; кол. село, тепер част. с. Лісна Тарновиця Надв. р-ну: Słoboda (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *слобода* (див. вище). Вона вказує на характер заселення села.

Слобода⁴, -и; ж.; куток; с. Молодків Надв. р-ну: Слобода (1985, ІГ, II, 384); Слобода (1998, Мих., 208); Слобода (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *слобода* (див. вище). Вона вказує на характер заселення кутка.

Слобода-Волосівська, -и, -ої; ж.; присілок; с. Волосів Надв. р-ну: Słoboda Wołosowska (1649, ЖУР, V, 15); Słoboda (1670, RRDZH, 79); Слобода Волосівська (2001, Проц., 75). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобода*, а атрибутивним членом – прикметник *волосівська*, що вказує на належність присілка до с. *Волосів* (див. вище).

Слобода-Волоська, -и, -ої; ж.; колишнє поселення на Покутті, тепер не ідент.: Słoboda Włoska (1675, ЛЦДІА, ф. 5, оп. 1, спр. 152, с. 98). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобода* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *волоська*, що вказує на заснування поселення *волохами*.

Слобода-Княжа, -и, -ої; ж.; колишнє поселення біля с. Княже Снят. р-ну: Słoboda Kniaza (1660, LWR, 92). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом

є апелятив *слобода* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *княжа*, що вказує на розміщення поселення біля с. *Княже* (див. вище).

Слобода при Гончарові, словосп.; колишнє поселення біля с. Гончарів Тлум. р-ну, тепер не ідент.: *Słoboda przy Hanczarowie* (1646, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 85, ф. 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобода* (див. вище), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене прийменниково-онімним комплексом, що складається з прийменника *при*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування об'єкта поблизу іншого об'єкта, та ойконіма – найменування села *Гончарів* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поселення.

Слобода при Тўрці, словосп.; колишнє поселення біля с. Турка Кол. р-ну, тепер не ідент.: *Słoboda przy Turka* (1646, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 85, ф. 41). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобода* (див. вище), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене прийменниково-онімним комплексом, що складається з прийменника *при*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування об'єкта поблизу іншого об'єкта, та ойконіма – найменування села *Турка* (див. далі) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поселення.

Слобода-Франківська, -и, -ої; ж.; хутір; с. Белелуя Снят. р-ну: *Słoboda Frankowska* (1660, LWR, 92). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *слобода* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *франківська*, що вказує на належність хутора в давнину до поселення *Франківці* (див. далі).

Словче, -ого; с.; хутір; с. Козина Тисм. р-ну: *Словче* (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-*je* від антропоніма *Словець*, суфіксального похідного на *-ець* від давньої особової назви **Словъ*, пор. *Словикъ* (Мор., 180), ст.-укр. *Словикъ* (Туп., 417).

Сльозки, -ок; мн.; поле; с. Підгайчики Кол. р-ну; вар. *Сльозки*: *Сльозки* (2006, КВС, 126); *Слюзки* (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *слюзка*, дем. від *слюз* 'слиз; слизкий в'язкий наліт на поверхні чого-небудь, що виникає від вогкості й бруду' (ЕСУМ, V, 312; ВТС, 1147). Вона вказує на вологу поверхню ґрунту на полі, що робить його слизким. Варіант назви з'явився під впливом розмовного мовлення.

Слюсарівка, -и; ж.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: *Слюсарівка* (2008, БГ, 14). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Слюсар*, пор. п-ще *Слюсар* (ІФД, 366).

Смердікути, -ів; мн.; куток; с. Глушків Гор. р-ну; інша назва – *За двором* (див. вище): *Смердикути*, або *За двором* (2008, УШ). – Назва утворена способом композиції основ *смерди-* < *смердить* 'погано пахне' (ВТС, 1152) та *кути*, мн. від *кут* 'частина якої-небудь території, місцевості' (СУМ, IV, 417), тут – 'частина села'. Вона вказує на постійний поганий запах на цьому кутку, що йде від недалеко розміщених тваринницьких ферм.

Смере́ки, -ік; мн.; лісове урочище; с. Кричка Бог. р-ну: *Смереки* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *смереки* 'смерековий ліс; смерекові насадження' (Експ.). Вона вказує на вид дерев, які проростають в урочищі.

Смере́чина, -и; ж.; лісові урочища; 1) с. Жураки Бог. р-ну: *Смеречина* (2012, БЛ⁵, 268); 2) смт Печеніжин Кол. р-ну: *Смеречина* (2006, КГ, 22); 3) с. Станіславівка Кол. р-ну: *Smereczyna* (1933, МТ К); *Смеречина* (2012, БЛ⁵, 268). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *смеречина* 'смерекові зарості; смерековий ліс' (ВТС, 1153), 'смерековий ліс' (Онишк., II, 231). Вони вказують на вид дерев, які проростають у лісах.

Смерклів, -ова; ч.; село; Тлум. р-н; нал. до Нижнівської с/р; віддаль до Тлумача – 27 км, до Івано-Франківська – 35 км: *Smerków* (1900, SGG, 669); *Smerków* (1914, GKK); *Smerków* (1926, МТ Т); *Smierków* (1934, SDW, № 24, s. 296); *Смерклів* (1947,

АТП, 518); Смерклів (2009, ІФ АТП⁷, 178). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* (< *-овь*) від антропоніма *Смеркло*, пор. давнє п-сько *Smirklo* (AGZ, XII, 11), п-ще *Смеркло* (ІФД, 366).

Смерклівський, -ого; ч.; ліс; с. Нижнів Тлум. р-ну: Смерклівський (2012, БЛ⁵, 268). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *смерклівський* 'який розташований з боку с. *Смерклів* (див. вище)'.

Сміків, -ового; ч.; ліс; с. Милування Тисм. р-ну: Смиків (2012, БЛ⁵, 268). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* від антропоніма *Смик*, пор. п-ще *Смик* (ІФД, 366), ст.-п. особова назва *Smyk* (SSNO, V, 132).

Смінда, -и; ч.; куток; м. Тисмениця: Сминда (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища польського пана, який проживав колись на кутку, пор. пол. п-ще *Smenda* (КТК, 336).

Смолá, -и; ж.; куток; с. Мишин Кол. р-ну: Смола (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *смола* 'темна в'язка з неприємним запахом органічна речовина' (ВТС, 1154). Вона вказує на те, що, починаючи з 1961 року, тут діяла установка, яка підігрівала смолу для проведення ремонту асфальтних доріг.

Смóликове, -ого; с.; куток; с. Марківка Кол. р-ну: Смоликове (2012, БЛ⁵, 268). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* від антропоніма *Смолик*, пор. п-ще *Смолек* (СП, 328).

Смóльники, -ів; мн.; урочище; с. Запрудтя Снят. р-ну: Smolniki (1933, МТ Sn.). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, мабуть, володіла колись землею в урочищі або проживала в ньому, пор. п-ще *Смольник* (Експ.). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *смольники* зі значенням 'шевці', пор. *смольник* 'швець' (ЕСУМ, V, 326).

Смолякі, -ів; мн.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Смоляки (2012, БЛ⁵,

268). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, проживала колись в урочищі або володіла тут землею, пор. п-ще *Смоляк* (ІФД, 366). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *смоляки* 'смолисті дерева', пор. *смоляк* 'смолисте дерево' (ЕСУМ, V, 326). У такому разі вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Смолярня, -і; ж.; ліс; с. Глибоке Бог. р-ну: Смолярня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *смолярня* 'приміщення для смолокуріння' (ВТС, 1155). Вона вказує на те, що в лісі колись збирали й викурювали смолу.

Смóрідник, -у; ч.; потік; п. Ждимирі л. Вовчинця п. Дністра; с. Узин Тисм. р-ну: Smorodnik (1932, МТ S); Смородник (1983, ТК ИФ¹); Смóрідник (1999, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ик* від прикметника *смóрідний* 'наповнений смородом; смердючий' (ЕСУМ, V, 317). Вона вказує на якість води в потоці.

Смóрódина, -и; ж.; поле; с. Парище Надв. р-ну: Смородина (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *смородина* 'багаторічна чагарникова ягідна рослина родини ломикаменевих з чорними, білими, червоними або жовтими ягодами; сукупність таких рослин' (ВТС, 1155). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці колишнього смородиного саду, знищеного за радянської влади.

Смóтрич¹, -у; ч.; підвищення; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Смотрич (2009, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива **смотрич* 'спостережний пункт' < *смотреть* 'доглядати, пильнувати' (ГГ, 174), 'дивитись; шукати; дізнаватись; берегти' (Грінч., IV, 160). На горах та підвищеннях з такими назвами розташовувалися сторожові пости, звідки попереджали про наближення ворогів. Не випадково подібних назв у Карпатах та на Прикарпатті є декілька.

Смóтрич², -у; ч.; потік; пр. Велесниці п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Верхній Майдан Надв.

р-ну: Смотрич (2009, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), з якого витікає потік.

Смóтрич³, -у; ч.; пагорб; с. Новоселиця Снят. р-ну: Смотрич (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива **смотрич* (див. вище). Вона вказує на те, що на пагорбі колись був сторожовий пост.

Смóтрич⁴, -а; ч.; давнє поселення на Покутті, тепер не ідент.: Smothricz (1417, ZDM, VI, 429). – Назва утворена семантичним способом від апелятива **смотрич* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де був сторожовий пост. Можливо також, що воно розміщувалося на пагорбі *Смотрич* (див. вище), а його назва є результатом трансонімізації названого вище ороніма.

Сніз, снозу; ч.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Сніз (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сніз*, *сноза* ‘невелике підвищення між долинами’ (Мар., 249), ‘горбок у лісі між потоками’ (ЕСУМ, V, 337), ‘узвишся між долинами, зворами’ (Rudn., 30), бойк. *сніс* ‘ніколи не орана земля між річками або потоками, заросла корчами та деревами; кут між потоками в місці, де вони зливаються; горбок у лісі між потоками’ (Онишк., II, 233). Вона вказує на рельєф та характер поверхні поля.

Сно́зина, -и; ж.; горб; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Снозина (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *снозина*, дем. від *сніз* (див. вище).

Сню́ччин, -ого; ч.; ліс; с. Надорожна Тлум. р-ну: Снюччин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Снючка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, пор. п-сько *Снюка* (Експ.).

Сня́тин, -а; ч.; місто; р. ц.; м/р; віддаль до Івано-Франківська – 98 км: Sniatin (1379, ЛЦДІА, ф. 364, опр. 1, сп. 104, с. 67); о *Снятинѣ* (1395, DM, 2, 610); у *Снятинѣ* (1424, Р., 100); Sniatin (1579, ŽDz, XVIII/I, 102); Sniatyn (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Śniatyn (1787, ЛЦДІА,

ф. 19, оп. 10, спр. 40); Sniatyn (1855, AKKGL, Bl. 49); Sniatyn (1895, SG, XV/2, 600); Снятин (1947, АТП, 515); Снятин (2009, ІФ АТП⁷, 178). – Традиційно цю назву виводять від особового імені *Къснята*, *Коснята* (СМ, 8), яке нібито мав засновник і власник міста Сірославич, відомий воєначальник і впливовий боярин при дворі князя Ярослава Осмомисла. Однак така її етимологія, як справедливо зауважує Д. Г. Бучко, є не цілком прийнятною. Найбільш імовірно, що цей ойконім є посесивним утворенням на *-инь* від давньої слов’янської відкомполитної особової назви *Сънѣта* < *Сънь* < *Съновидь*, пор. д.-р. *Сновидь* (Жел.⁴, 45–46), укр. *Сновид* (Чучка, СЛ., 325), ст.-п. *Snouid* (SSNO, V, 134).

За народним переказом, назва міста походить від слова *стипати*, бо під час одного з набігів на ці землі татари *постинали* голови всім його мешканцям.

Сня́тинська, -ої; ж.; гора; між с. Белелуя Снят. р-ну та м. Снятин: Снятинська (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *снятинська* ‘яка височіє біля м. Снятин’ (див. вище)’.

Сня́тинська Кру́ча, -ої, -і; ж.; підвищення (горб); м. Снятин: Снятинська Круча (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *круча* ‘крутий схил гори; прірва; підвищення’ (Мар., 233), а атрибутивним членом – прикметник *снятинська*, що вказує на розміщення горба на території м. Снятин (див. вище).

Сня́тинське, -ого; с.; передмістя м. Коломиї: Sniatyner Vorst. (1855, AKKGL, Bl. 49); Śniatyńskie (1880, VOV, 342); Śniatyńskie (1900, SGG, 292). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *снятинське* ‘яке знаходиться, розташоване з боку м. Снятин’ (див. вище).

Соболівка, -и; ж.; куток; с. Русів Снят. р-ну: Соболівка (2012, БЛ⁵, 269); Соболівка (2012, НПС, 204). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Соболь*, пор. п-ще *Соболь* (ІФД, 367).

Совіця, -і; ж.; річка; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 30 км, площа басейну – 253 км²; сс. Красноставці, Белелуя Снят. р-ну; інші назви – *Белелуя*, *Белелуйка* (див. вище), *Вікно* (див. вище): *Belelujā* (1880, SG, I, 128; 1888, SG, IX, 108); *Белелуя* (1957, КРУ, 25); *Белелуя*, *Белелуйка* (1979, СГУ, 38); *Совиця* (1982, КС, 208); *Совиця*, або *Белелуйка* (2000, Марусик, 10); *Белелуя*, *Вікно* (2004, УПР, 818); *Белелуйка* (Совиця) (2008, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути суфіксальним утворенням на *-иц(я)* від дієслівної основи *сов-ати* ‘рухаючи щось, поміщати його куди-небудь’ (ВТС, 1157). Ідеться про зміну русла внаслідок розмиву її берегів. Дехто виводить цю назву від апелятива *сова*, що не переконливо. Ю. О. Карпенко вважає її залишком фракійського чи іллірійського субстрату (див. Карп., ТБ, 186; Карп., ДГК, 30).

Сокі́рчин, -а; ч.; село; Тлум. р-н; нал. до Петрівської с/р; віддаль до Тлумача – 35 км, до Івано-Франківська – 57 км: *Siekirczyn* (1453, AGZ, XII, 368); *Siekirczin* (1578, ŻDz, XVIII/I, 86); *Siekirczyn* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Siekieczyn* (1855, АККГЛ, ВІ. 45); *Siekieczyn* (1889, SG, X, 519); *Сокирчин* (1947, АТП, 511); *Сокирчин* (2009, ІФ АТП, 178). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Сокирка*, пор. давня особова назва *Секирка* (Мор., 171), *Sekurka* (AGZ, XII, 7), п-ще *Сокирка* (ІФД, 367).

Сокі́вна, -и; ж.; куток; с. Устя Снят. р-ну; давня назва – *Сокільна*: *Sokulna* (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 10, спр. 41, арк. 4); *Sokulna* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 119, арк. 10); *Соківна* (2012, НПС, 249). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *сокільна*, *сокільня* (діал.) ‘місце, де розводять та утримують соколів – ловчих птахів, яких використовують на полюванні’, пор. *сокольник* ‘той, хто доглядав ловчих птахів, навчав їх і полював з ними’ (ВТС, 1158), а також *сокільна* ‘соколиня’ (ЕСУМ, V, 345). Вона вказує на те, що на кутку в давнину розводили цих птахів. Сучасне найменування з’явилося під впливом місцевого розмовного мовлення, у якому звук [л] у кінці складу чи слова вимовляється як [в].

Сокі́вня, -і; ж.; куток; с. Задубрівці Снят. р-ну: *Соківня* (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від *соківня*, розмовного фонетичного варіанта від *сокільня* (див. вище); б) суфіксальним утворенням на *-івн(а)* від дієслівної основи *сок-іти* ‘сочитися’ (ЕСУМ, V, 251). Ідеться про ґрунтові води, які підходять близько до поверхні й сочать із землі. Невипадково, що цей куток дуже заболочений.

Сокі́лна¹, -и; ж.; куток; с. Белелуя Снят. р-ну; вар. *Соківна*: *Сокільна* (2000, Марусик, 11); *Соківна* (2012, НПС, 54); *Сокільна* (2012, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сокільна*, *соківна* (див. вище). Вона вказує на те, що на кутку в давнину розводили соколів.

Сокі́лна², -и; ж.; урочища; 1) с. Матіївці Кол. р-ну: *Sokolnia* (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 262, арк. 5); *Sokolne* (1933, МТ К); *Сокільна* (2011, УШ); 2) с. Корнич Кол. р-ну; вар. *Сокільне*: *Sokilnie* (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 261, арк. 20); *Sokolne* (1906 (1876), КуК К); *Sokolne* (1933, МТ К); *Сокільна* (2012, БЛ⁵, 269). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сокільна* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах розводили колись соколів або вони тут гніздилися.

Сокі́льник, -у; ч.; потік; л. Белелуї л. Пруту л. Дунаю; с. Белелуя Снят. р-ну: *Сокільник* (2000, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ик* від мікротопоніма – найменування кутка *Сокільна* (див. вище), з якого витікає потік.

Сокі́льня, -і; ж.; урочище; с. Замулинці Кол. р-ну: *Сокільня* (2006, КВС, 58). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сокільня* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись розводили соколів.

Сокові́ця¹, -і; ж.; урочище; сс. Рошнів, Стриганці Тисм. р-ну: *Соковиця* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *соковиця* (діал.) ‘місце, де добувають березовий сік’ (Експ.).

Сокові́ця², -і; ж.; кутки; 1) с. Рошнів Тисм. р-ну; інша назва – *Зацєрква*: *Соковиця*

(1995, ТМН, 42); Соковиця, інша назва – Зацкерква (2011, Експ.); 2) с. Стриганці Тисм. р-ну: Соковиця (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), на території якого розкинулися кутки. Інша назва кутка в с. Рошнів є утворенням за допомогою префікса *за-* від апелятива *церква* ‘будівля, у якій відбувається християнське богослужіння (СУМ, XI, 202). Вона вказує на місце його розташування.

Сокóблики, -ів; мн.; поле; с. Нижнів Тлум. р-ну: Соколики (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, володіла колись полем, пор. п-ще *Соколик* (ІФД, 367).

Соколíнець, -нцю; ч.; горб; 341 м; м. Тисмениця: Соколинець (2004, Експ.); Соколинець (2008, Тисм.¹, 32). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від прикметника *соколинний* ‘на якому гніздяться соколи’ (Експ.).

Соколівка¹, -и; ж.; село; Тлум. р-н; нал. до Олешанської с/р; віддадь до Тлумача – 17 км, до Івано-Франківська – 41 км; давня назва – *Соколів*: Sokolow (1462, AGZ, XII, 278); Sokolow (?) (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Sokółów (1905 (1874), KuK TT); Sokołów (1934, SDW, № 24, s. 298); х. Соколова (1947, АТП, 518); Соколівка (2009, ІФ АТП⁷, 178). – Давня назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма *Сокол*, пор. давнє особове ім’я *Соколь* (Мор., 162), ст.-п. *Sokol* (Tasz., 123), п-ще *Сокол* (ІФД, 367; Редько, II, 989). Сучасне найменування села, запроваджене в радянський період, є суфіксальним утворенням на *-к(а)* від давньої назви.

Соколівка², -и; ж.; куток; с. Яківка Тлум. р-ну: Соколівка (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Сокол*, пор. п-ще *Сокол* (див. вище).

Сокольóва, -ої; ж.; гора; с. Городниця Гор. р-ну: Сокольова (2012, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Соколь*, що є розмовним фо-

нетичним варіантом від *Сокол* (див. вище); б) утворенням способом субстантивації та онімізації прикметника *сокольова* ‘на якій живуть, гніздяться соколи’.

Солі́горá, -и; ж.; гора; с. Городниця Гор. р-ну: Солигора (2012, Експ.). – Назва утворена способом поєднання основ *соли-* < *соли-ти* ‘засолювати’ (ВТС, 1159) та *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359). Вона вказує на наявність на горі соляних джерел і соляних пластів, які роблять її поверхню солоною.

Сóлище¹, -а; с.; горб; с. Рудники Снят. р-ну: Солище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *солище* ‘місцевість, де добували сіль і де були соляні джерела’ (ТСТ, 115), пор. також *солище* ‘місце на полонині, де худобі дають лизати сіль’ (ТГП, 330). Вона вказує на те, що на горбі є поклади соляної руди.

Сóлище², -а; с.; куток; с. Рудники Снят. р-ну: Солище (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилах якого розкинувся куток.

Солі́нки, -ок; мн.; куток; с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Солінки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *солінка*, дем. від *соліна* (діал.) ‘соляна копальня’, пор. пол. *salina* ‘соляна копальня; солеварня’ (ПРС, 551). Вона вказує на те, що на кутку колись добували сіль.

Солóмин, -ого; ч.; горб; 259 м; на північ від сс. Княже, Залуччя Снят. р-ну: Sołomin, al. Sołomyn (1890, SG, XI, 62); Sołomyn (1906 (1876), KuK Sn.); Sołomyn (1933, MT Sn.); Соломин (1982, КС, 208). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Солома*, пор. п-ще *Солома* (ПЗУ, 529).

Солонá, -ої; ж.; криниця; с. Сороки Гор. р-ну: Солона (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *солонá* ‘яка містить сіль і має характерний смак, що його надає сіль’ (ВТС, 1160). Вона вказує на смакові якості води в криниці.

Солоніць¹, -нця; ч.; потоки; **1**) пр. Раківцю л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 600 м; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Солоніць (2011, УШ); **2**) п. Млинівки п. рукав Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Монастирчани, смт Солотвин Бог. р-ну: Солоніць (1979, СГУ, 519); Солоніць (2011, УШ); **3**) бас. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Кричка Бог. р-ну: Солоніць (2011, УШ); **4**) п. Великого Лукавцю п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Старуня Бог. р-ну: Солоніць (2003, Експ.); Солоніць (2011, УШ); **5**) п. Грушки л. Ставища п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 3 км; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Solonetz (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Sołoniec (1890, SG, XI, 63); Солоніць (2006, КВС, 11); Солоніць (2011, УШ); **6**) п. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; сс. Стопчатів Кос. р-ну, Ковалівка Кол. р-ну: Солоніць (1979, СГУ, 518); Солоніць (2008, УШ); **7**) л. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; с. Новоселиця Снят. р-ну: Солоніць (2006, ННР, 7); Солоніць (2011, УШ); **8**) пр. Селятина л. Млинівки п. Тлумачу п. Дністра; с. Бортники Тлум. р-ну: Солоніць (2006, СНП, 26); **9**) л. Хотимирки п. Дністра; між сс. Хотимир, Жабокруки Тлум. р-ну: Sołoniec (1926, МТ Т). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *солоніць* 'озеро або джерело з солоною водою' (ВТС, 1160), 'солоне джерело' (Карп., ТБ, 188), 'солончак, трава на солончаку; озеро або джерело із солоною водою; ґрунт, що містить солі натрію' (ЕСУМ, V, 252), 'малородючий ґрунт з підвищеною мінералізацією солей' (СНГТ, 513), 'солоний ґрунт, солончак' (Грінч., IV, 167), 'джерело мінеральної солоної води' (Грицак, 37), бойк. *солоніць* 'місце з соляною ропою, яку худоба охоче лиже' (Онишк., II, 236). Вони вказують на смакові якості води та особливості ґрунтів місцевостей, де протікають потоки.

Солоніць², -нця; ч.; урочища; **1**) с. Саджава Бог. р-ну: Солоніць (2003, Мороз, 6); **2**) с. Вікно Гор. р-ну: Sołoniec (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 10, спр. 66, арк. 12); Солоніць (1982, АПП, 24); Солоніць (2008, УШ); Солоніць (2009, ГСС, 13); **3**) с. Рогиня Гор. р-ну: Солоніць (2008, УШ); **4**) с. Топорів-

ці Гор. р-ну: Sołoniec (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 10, спр. 44, арк. 2); Солоніць (2005, СМТ¹, 54); Солоніць (2008, УШ); Солоніць (2012, БЛ⁵, 269); **5**) смт Отинія Кол. р-ну: Солоніць (1998, От., 16); Солоніць (2006, КВС, 116); Солоніць (2011, УШ); **6**) с. Добротів Надв. р-ну: Солоніць (1998, Мих., 208); **7**) с. Задубрівці Снят. р-ну: Солоніць (2011, УШ); **8**) с. Бортники Тлум. р-ну: Sołoniec (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 192, арк. 13); Sołoniec (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 202, арк. 18); Солоніць (2011, УШ); **9**) смт Обертин Тлум. р-ну: Sołoniec (1906 (1876), КуК К); Sołoniec (1933, МТ К). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *солоніць* зі значенням 'малородючий ґрунт з підвищеною мінералізацією солей' (СНГТ, 513), 'солоний ґрунт, солончак' (Грінч., IV, 167), 'ґрунт, що утворився із солончаку в результаті вимивання верхніх шарів водорозчинних солей' (СУМ, IX, 450), 'місцевість із солоними джерелами' (Желех., II, 895). Вони вказують на характер ґрунтів в урочищах.

Солоніць³, -нця; ч.; урочище; с. Старуня Бог. р-ну: Солоніць (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Солоніць⁴, -нця; ч.; джерела, криниці; **1**) с. Вікно Гор. р-ну: (2012, БЛ⁵, 269); **2**) с. Марківка Кол. р-ну: Солоніць (2006, КВС, 96); **3**) с. Ісаків Тлум. р-ну: Солоніць (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *солоніць* зі значенням 'солоне джерело' (Карп., ТБ, 188). Вони вказують на смакові якості води джерел.

Солоніць⁵, -нця; ч.; поля; **1**) с. Слобідка Гор. р-ну: Солоніць (2012, БЛ⁵, 269); **2**) с. Малий Ключів Кол. р-ну: Солоніць (2012, БЛ⁵, 269); **3**) с. Парище Надв. р-ну: Солоніць (1998, Мих., 208). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *солоніць* зі значенням 'малородючий ґрунт з підвищеною мінералізацією солей' (СНГТ, 513), 'солоний ґрунт, солончак' (Грінч., IV, 167), 'ґрунт, що утворився із солончаку в результаті вимивання верхніх шарів водорозчинних солей' (СУМ, IX, 450). Вони вказують на характер ґрунтів на полях.

Солоніць⁶, -нця; ч.; узгір'я; с. Сороки Гор. р-ну: Soloniec (1880, KuK Z); Soloniec (1883, SG, IV, 814). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *солонець* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на узгір'ї.

Солоніць⁷, -нця; ч.; кутки; 1) с. Стрільче Гор. р-ну: Солонець (2008, УШ); 2) с. Фатівці Кол. р-ну: Солонець (2006, KBC, 177). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *солонець* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів на кутках.

За народними переказами, на стрільченському кутку колись потопилися чумаки, які везли сіль.

Солоніць⁸, -нця; ч.; кутки; 1) с. Велика Кам'янка Кол. р-ну; вар. *Солонець*: Solniec (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 219, арк. 87); Soloniec (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 32, арк. 80); Солонец (2000, ЕКол, III, 26); Солонець (2006, KBC, 11); 2) с. Марківка Кол. р-ну: Солонець (2006, KBC, 97); Солонець (2011, СГ, II, 213). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – найменування відповідно потоку (див. вище), що витікає з кутка, та криниці (див. вище). Варіант назви в с. Велика Кам'янка відбиває особливості місцевих говірок, у яких фонема [ц] в кінці слова реалізується у твердому передньоязиковому зубному свистячому приголосному [ц].

Солоніцьке¹, -ого; с.; болото; с. Сороки Гор. р-ну: Солоніцьке (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *солоніцьке* 'яке розкинулося на узгір'ї *Солонець* (див. вище)'.

Солоніцьке², -ого; с.; поле; с. Бортники Тлум. р-ну: Солоніцьке (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *солоніцьке* 'яке розкинулося біля потоку *Солонець* (див. вище)'.

Солоник, -у; ч.; потік; л. Млинівки п. Тлумачу п. Дністра; сс. Бортники, Мельники, Королівка Тлум. р-ну: Solonik (1926, МТ Т); Солоник (2001, УК ТК). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ик* від прикметника *солоний* (див. вище). Вона вказує на смакові якості води в потоці, пор. також укр. діал. *солонка* 'джерело мінеральної

води' (Грицак, 37), 'соляне джерело' (ЕСУМ, V, 252).

Солоніця¹, -і; ж.; куток; с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Солоніця (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *солоніця* 'соляне джерело' (ЕСУМ, V, 252). Вона вказує на виникнення кутка біля джерела солоної води.

Солоніця², -і; ж.; поточина; джерело; с. Добровляни Тисм. р-ну: Солоніця (2009, БЛ², 179). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *солоніця* (див. вище). Вона вказує на смакові якості води джерела.

Солоніця³, -і; ж.; поле; с. Добровляни Тисм. р-ну: Солоніця (2009, БЛ², 179). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), яке пробивається на полі.

Солоніця⁴, -і; ж.; поточина; п. Тлумачу п. Дністра; довжина – 3 км; м. Тлумач: Солоніця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *солоніця* (див. вище). Вона вказує на витік поточини із соляного джерела.

Солоніця⁵, -і; ж.; урочище; с. Яківка Тлум. р-ну: Solonica (1855, AKKGL, Bl. 45); Solonica (1906 (1876), KuK K). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *солоніця* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі джерела із солоною водою.

Солонці¹, -ів; мн.; урочище; с. Міжгір'я Бог. р-ну: Солонці (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *солонець* 'місцевість із солоними джерелами' (Желех., II, 895), бойк. *солонець* 'місце із соляною ропою' (Онишк., II, 236). Вона вказує на наявність в урочищі джерел із солоною водою.

Солонці², -ів; мн.; яр; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Солонці (2010, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *солонець* (див. вище). Вона вказує на наявність у яру джерел із солоною водою.

Солонці³, -ів; мн.; куток; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Солонці (1998, Мих., 208). – Назва виникла в результаті транс-

онімізації однозвучного мікротопоніма – найменування яру (див. вище), навколо якого розкинувся куток.

Солонці⁴, -ів; мн.; ліс; с. Добротів Надв. р-ну: Солонці (1998, Мих., 208); Солонці (2011, СГ, II, 186). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *солонець* (див. вище). Вона вказує на наявність в лісі джерел із солоною водою та на малородючий ґрунт з підвищеною мінералізацією солей.

Солонці⁵, -ів; мн.; урочища (поля); 1) с. Добротів Надв. р-ну: Солонці (1998, Мих., 208); 2) с. Підвисоке Снят. р-ну: Солонці (2011, УШ); 3) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Солонці (2012, БЛ⁵, 269). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *солонець* (див. вище). Вони вказують на малородючі ґрунти з підвищеною мінералізацією солей в урочищах та на наявність тут джерел з солоною водою.

Солотвин, -а; ч.; селище міського типу; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 20 км, до Івано-Франківська – 35 км; давня назва – *Краснополе*: Krasnopole (1641, ЛЦДІА, ф. 5, оп. 1, спр. 134, с. 402); Solotwina (1649, ЖУР, V, 27); Krasnopole seu Solotwina (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Krasnopole seu Slotwina (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Solotwina (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 86); Solotwina (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Solotwina, dawniej Krasnopol (1890, СГ, XI, 65); Солотвин (1947, АТП, 516); Солотвин (2009, ІФ АТП⁷, 178). – Поселення, очевидно, виникло як містечко й отримало назву *Краснопіль*, *Краснополе* (див. СГ, XI, 66), що є композитним утворенням від основ *красне* ‘дуже гарне’, пор. гуц. *красний* ‘дуже гарний’ (ГГ, 104), та гр. *polis* ‘місто’. Тобто, первісне значення назви – ‘гарне, красиве місто’. Однак вона чомусь не прижилася й поселення почали іменувати *Солотвина* за назвою однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому воно було засноване. В основі мікротопоніма лежить апелятив *солотвина* (< псл. **soltvina*) ‘багнувате місце; багновище, мочарі’ (ГГ, 175; ПГФ, 252–253), ‘багнувате місце’ (ЕСУМ, V, 351; Онишк., II, 236), ‘соляне джерело’

(ССУМ, II, 386), ‘джерело з солоною водою; солоне болото’ (Лящук, 166), що вказує на характер ґрунту місцевості, на якій виникло поселення, та наявність тут солоних джерел. Форма *Солотвин* є штучною, запровадженою в радянські часи, очевидно, з метою узгодження з російським географічним терміном *посёлок*. Дещо поіншому пояснює етимологію цього ойконіма В. О. Яцій. Він припускає його утворення від однозвучних назв річок у Долинському районі (Яцій³, 208). Однак таке трактування є, на нашу думку, безпідставним, оскільки ці географічні об’єкти знаходяться на значній відстані одні від одного, а тому важко пояснити, як гідроніми могли мотивувати в такому разі назву поселення. Сумнівним є також його трактування назви селища як посесивного утворення на *-ин* від антропоніма *Солотва* (там же).

Солотвина¹, -и; ж.; лісове урочище; с. Хмелівка Бог. р-ну; вар. *Солотвинське*: las Solotwina (1890, СГ, XI, 65); Солотвинське (2012, БЛ⁴, 204); Солотвина (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *солотвина* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в лісі та наявність у ньому солоних джерел, у т. ч. глибокої (близько 20–25 м) соляної криниці. Варіант назви є субстантивованим та онімізованим прикметником *солотвинське* ‘яке має солотвину’ (див. вище)’.

Солотвина², -и; ж.; потік; л. Куснику л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Хмелівка, Глибоке Бог. р-ну: Solotwina (1932, МТ S); Солотвина (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), з якого витікає потік.

Солотвина³, -и; ж.; поля; 1) с. Грушка Тлум. р-ну: Солотвина (1975, АСЗ, I, 900); 2) с. Олеша Тлум. р-ну: Solotwina (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 188, арк. 15); Solotwina (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 207, арк. 22); Солотвина (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *солотвина* (див. вище). Вони вказують на болотистий характер ґрун-

тів на полях та наявність на них джерел соленої води.

Солотвина⁴, -и; ж.; присілок; с. Олеша Тлум. р-ну: Солотвина (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), на якому розкинувся присілок.

Солотвинське, -ого; с.; куток; с. Хмелівка Бог. р-ну: Solotwyńskie (1934, SDW, № 22, s. 244); Солотвинське (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *солотвинське* 'яке розташоване, знаходиться біля лісу Солотвина (див. вище)'.

Солотвинський, -ого; ч.; потік; л. Куснику л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Росільна, Хмелівка Бог. р-ну; давня назва – *Солотвинський Потік*: Solotwiński Potok (1787, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 16, арк. 6); Solotwiński Potok (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 22, арк. 9); Solotwiński (1932, МТ S); Солотвинський (2011, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *солотвинський*, що вказує на витік гідрооб'єкта з лісового урочища *Солотвина* (див. вище). Сучасне найменування потоку з'явилося в результаті еліпсису опорного компонента давньої назви.

Сольник¹, -у; ч.; урочище; с. Яцівка Тлум. р-ну: Solnik (1905 (1874), KuK TT). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сільник* 'соляне джерело' (Бучко, 108). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *сольник* зі значенням (бот.) 'курай' (ЕСУМ, V, 349). У такому разі назва вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Сольник², -а; ч.; кол. хутір, нал. до с. Яцівка Тлум. р-ну: Solnik (1905 (1874),

KuK TT). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся хутір.

Солянка, -и; ж.; соляне джерело; с. Малий Ключів Кол. р-ну: зг. Solanka (1933, МТ Kutu). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *солянка* (діал.) 'соляне джерело' (ЕСУМ, V, 253).

Соників Бєрег, -ового; -а; ч.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Соників Берег (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* 'круча; невелике підвищення' (Лісняк, 359), 'круча, стрімкий схил; гористе місце, пасовисько' (ГГ, 23), 'зарослий лісом горб' (ЕСУМ, 170), 'підвищення; гора; стік гори' (Нр., 32), а атрибутивним членом – прикметник *Соників*, що вказує на належність землі на кутку в давнину *Соникові*, пор. п-ще *Соник* (Експ.).

Сопів, -ова; ч.; село; Кол. р-н; с/р: віддаль до Коломиї – 4 км, до Івано-Франківська – 65 км: Sopow (1389, AGZ, VI, 73); Sopow (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Sopów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 247); Sopów (1855, АККГЛ, Bl. 49); Sopów (1890, SG, XI, 80); Сопів (1947, АТП, 513); Сопів (2009, ІФ АТП⁷, 178). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма **Сопъ*. Про його існування в давнину свідчать такі похідні антропоніми, як особові імена *Сопко* (Мор., 182), *Сопко*, *Соп'ян* (СУІ, 345), хорв. *Sopek*, п-ща *Соник*, *Сопко* (СП, 331–332). Дослідники по-різному трактують походження антропоніма **Сопъ*. Так, Д. Г. Бучко виводить його від церковно-християнського імені *Сопрон* < *Сопроній* (Бучко, 110). М. Л. Худаш сумнівається в такій етимології цього антропоніма, вважаючи, що широкі слов'янське поширення особових назв з твірною основою *Соп-* при рідкісному все-таки вживанні варіанта *Сопрон* і абсолютній перевазі тут його конкурента *Софрон*, а в Україні в побуті *Супрун*, свідчить про інший його генезис. Тому він пояснює антропонім **Сопъ* як фонетичний варіант первісного *Собъ*, що є гіпокористикою, яка

виникла в результаті усічення імен-комполітів з препозитивним компонентом *Соб-* (*e, u*) типу *Собеборъ, Собебордъ, Собемышль* (Худ.¹, 319).

Існує декілька переказів про походження назви села. В одному з них ідеться про те, що таку назву село отримало від найменування річки, яка протікає його територією. Колись на її берегах люди пасли худобу й вигравали на сопілках. Річка теж вигравала, як сопілка. Тому й назвали її Сопілка, Сопівка, а від неї й село Сопів.

В іншому переказі розповідається, що колись давно в село прийшла чума. Багато людей вимерло. Їх хоронили в одному місці коло Леній. Навіть тепер видно тут подовгуватий горбик. Хто захворів, їх також вивозили й клали біля ями. Коли вони помирали, їх скидали в неї. Але один хворий чоловік не помер, а видужав і повернувся в село. Усі, хто був живий і здоровий, разом із священником вийшли йому назустріч і тішилися, що він повернувся практично з того світу. Чоловік потім усе життя важко дихав, тобто сопів. Тому й село, де він жив, назвали Соповом.

Сопівка, -и; ж.; річка; л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 25 км, без Слобідки – 18 км, площа басейну – 140 км²; сс. Рунгури, Сопів, Нижній Вербіж, смт Печеніжин Кол. р-ну: Sopiowka (1790, KGL, 27); Sopówka (1855, AKKGL, Bl. 49); Sopówka, Sopiuka (1890, SG, XI, 80); Сопівка (1979, СГУ, 521); Сопівка (2009, РІФ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(a)* від ойконіма – найменування села *Coniv* (див. вище), через яке протікає річка.

Сопівська Гора, -ої, -и; ж.; горб; сс. Сопів, Нижній Вербіж Кол. р-ну: Сопівська Гора (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *сopівська*, що вказує на розташування орооб’єкта на території с. *Coniv* (див. вище).

Сопівське¹, -ого; с.; лісове урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Сопівське

(2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сopівське* ‘яке належало колись громаді с. *Coniv* (див. вище) або окремим його жителям’.

Сопівське², -ого; с.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Сопівське (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сopівське* (див. вище)³.

Сопівський Ліс, -ого, -у; ч.; ліс; с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Сопівський Ліс (2000, ЕКол., III, 55); Сопівський Ліс (2006, КГ, 19). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі’ (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *сopівський*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину громаді с. *Coniv* (див. вище) чи окремим його жителям.

Сороку, -ів; мн.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 19 км, до Івано-Франківська – 79 км: Sroky (1427, ZDM, VII, 228); Soroiki (1578, ZDz, XVIII/I, 87); Soroiki ad Gwozdziec (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Soroiki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 63); Soroiki (1855, AKKGL, Bl. 49); Soroiki (1890, SG, XI, 84); Сороки (1947, АТП, 503); Сороки (2009, ІФ АТП⁷, 179). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала село, пор. п-ще *Сорока* (СП, 332), ст.-п. особова назва *Sroka* (SSNO, V, 161).

Сорок Моргів, -а, -ів; мн.; поле; с. Залуччя Снят. р-ну: Сорок Моргів (2004, Ром., 12); Сорок Моргів (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від словосполучення *сорок моргів*, що вказує на розміри поля, пор. *морг* ‘у Польщі, Литві та на загарбаних ними українських землях у XVI–XVIII ст., а в Західній Україні – до 1939 року – міра землі, що дорівнює 0,56 га’ (ВТС, 540).

Сороханівка, -и; ж.; куток (вулиця); с. Назірна Кол. р-ну: Сороханівка (2006, КВС, 107). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Сорохан*, пор. п-ще *Сорохан* (ТД КР, 115).

Сорохánка, -и; ж.; поле; с. Підгайчики Кол. р-ну: Sorochanka (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 103, арк. 28); Сороханка (2006, КВС, 126.). – Назва утворена за допомогою суфікса -к(а) від антропоніма *Сорохан* (див. вище). Можлива також мотивація цього мікротопоніма однозвучним андронімом – найменуванням жінки за прізвищем чоловіка.

Сорóцьке, -ого; с.; поле; с. Сороки Гор. р-ну: Сорóцьке (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сороцьке* ‘яке розташоване, знаходиться на території с. *Сороки* (див. вище)’.

Сорóцький, -ого; ч.; став; с. Сороки Гор. р-ну: Сорóцький (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сороцький* (див. вище). Вона вказує на розташування ставу в селі *Сороки* (див. вище).

Сорочánка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до м. Снятин: Soroczanka (1900, SGG, 605); Sorocanka (1906 (1876), KuK Sn.); Soroszanka (1916, GKSn.); Soroszanka (1933, MT Sn.); Сорочанка (1982, КС, 208). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса -к(а) від антропоніма *Сорочан*, пор. п-ще *Сорочан* (Богдан, 284).

Сорóчий, -ого; ч.; кол. фільварок, нал. до м. Тлумач: folw. Sroczy (1905 (1874), KuK TT). – Назва є посесивним утворенням на -ий від антропоніма *Сорока* (СП, 332).

Сорóчина, -ої; ж.; поточина; л. Опрашени п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; смт Отинія Кол. р-ну: Сорочина (1998, От., 12); Сорочина (2006, КВС, 116); Сорочина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ин(а) від антропоніма *Сорока*, пор. п-ще *Сорока* (див. вище).

Сóсни¹, сосен; мн.; лісові урочища; 1) с. Кричка Бог. р-ну: Сосни (2011, УШ); 2) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Сосни (2011, Бойко); 3) с. Вікняни Тлум. р-ну: Сосни (2007, Вікн., 24); Сосни (2011, УШ); 4) с. Одаїв Тлум. р-ну: Сосни (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сосни* ‘місце, де ростуть сосни, сосновий ліс’ (Лісняк, 362), ‘сосно-

вий ліс; соснові зарості’ (Експ.). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Сóсни², сосен; мн.; гора; с. Пороги Бог. р-ну: Сосни (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сосни* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горі.

Сóсни³, сосен; мн.; гора; с. Вікняни Тлум. р-ну: Сосни (2007, Вікн., 24). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісового урочища (див. вище), який розкинувся на горі.

Сóсни⁴, сосен; мн.; кол. хутір, об’єдн. із с. Тарасівка Тлум. р-ну: Сосни (1947, АТП, 518); Сосни (1961, ІФ АТП¹, 82). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сосни* (див. вище). Вона вказує на виникнення хутора на місцевості, де були соснові зарості.

Сосні́на, -и; ж.; лісові урочища; 1) с. Кривець Бог. р-ну: Соснина (2011, УШ); 2) с. Нивочин Бог. р-ну: Соснина (2011, УШ); 3) с. Лука Гор. р-ну: Соснина (2008, УШ); 4) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Соснина (1998, Мих., 208); 5) с. Узин Тисм. р-ну: Соснина (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *соснина* (< псл. **sosnina*) ‘сосновий гай, ліс; сосняк’ (ВТС, 1163), ‘місце, де ростуть сосни, сосновий ліс’ (Лісняк, 362). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Сосні́вка, -и; ж.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Соснівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від апелятива *сосни* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі. Можливо, що колись існував географічний термін **сосні́вка* зі значенням *‘соснові зарості; сосновий ліс, гай’, який і мотивував цей мікротопонім.

Соснóвий, -ого; ч.; ліс; с. Пужники Тлум. р-ну: Сосновий (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сосновий* ‘який складається із *сосен*; у якому ростуть *сосни*’ (Експ.). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Софіївка¹, -и; ж.; кол. окреме село, тепер част. міста Івано-Франківськ: Zofjówka (1934, SDW, № 22, s. 247); Zofiówka (1938, SDW, № 5, s. 81); Софіївка (1947, АТП, 517); Софіївка (1961, ІФ АТП¹, 82). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Софія*, пор. особове ім'я *Софія* (СУІ, 344), пол. *Zofia* (KIP, 104).

Софіївка², -и; ж.; кол. присілки; 1) с. Глушків Гор. р-ну: Głuszków z Zofijówka (1910, ZSO, 46); 2) с. Угринів Тисм. р-ну: Zofiówka (1855, AKKGL, Bl. 44); Zofiówka (1880, KuK S); Zofiówka (1913, GKS); Zofiówka (1932, MT S). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Софія*, пор. особове ім'я *Софія* (див. вище).

Софіївка³, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Загвіздя Тисм. р-ну, знищений 1939 року: Софіївка (1995, ТМН, 19). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Софія* (див. вище). Таке ім'я мала дружина пана Олександра Левицького, на честь якої названо хутір.

Софіїна Доліна, -ої, -и; ж.; урочище (долина); с. Топорівці Гор. р-ну: Софіїна Долина (2005, СМТ¹, 49); Софіїна Долина (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Софіїна*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Софії*.

Софіякова Скала, -ої, -и; ж.; скеля; с. Мишин Кол. р-ну: Софіякова Скала (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *скала* (діал.) 'скеля' (ВТС,), а атрибутивним членом – прикметник *Софіякова*, що вказує на належність землі навколо скелі *Софіяку*, пор. п-ще *Софіяк* (Експ.).

Сочет, -у; ч.; горб; 624 м; сс. Рунгури, Великий Ключів Кол. р-ну, Люча Кос. р-ну: Soczet (1932, PBW, II, 210); Сочет (2000, Екол., III, 55); Сочет (2002, Рунг., 241); Сочет (2006, КВС, 140); Сочет (2006, КГ, 18). – Назва утворена семантичним спосо-

бом від рум. апелятива *socet* 'бузняк, зарості бузини', пор. *soc* 'бузина' (РУС, 431) + суфікс *-et* зі збірним значенням. Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Сочівка¹, -и; ж.; поточина; л. Ключівки п. Сопівки л. Лючки п. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; довжина – 2,5 км; сс. Малий Ключів, Великий Ключів Кол. р-ну: Soczywka (1883, SG, IV, 167); Soczywka (1904 (1877), KuK Kut); Soczywka (1933, MT Kut); Сочівка (2000, Екол., III, 38); Сочівка (2006, К КР). – Назва, очевидно, утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від дієслівної основи *соч-ити* 'падати, текти дрібними краплями, тонким струменем' (ВТС, 1164). У такому разі вона вказує на характер течії поточини. Можлива також її мотивація оронімом – найменуванням горба *Сочет* (див. вище), з якого стікає потік (із синкопою під впливом розмовного мовлення складу *-et-*).

Сочівка², -и; ж.; долина; с. Малий Ключів Кол. р-ну: na doline nazwana Soczowka (1619, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 85, фас. 41); Сочівка (2006, КГ, 20); Сочівка (2012, БЛ⁵, 269). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), яка протікає долиною.

Спалéна¹, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Закрівці Кол. р-ну: Спалена (2006, КВС, 54). – Назва утворена способом субстантивациі та онімізації дієприкметника *спалена* 'яка зазнала дії вогню, сонця і т. ін; обпалена, погоріла, висухла від спеки' (СУМ, IX, 486). Вона вказує на те, що на кутку колись була велика пожежа, яка знищила багато будівель.

Спалéна², -ої; ж.; поле; с. Торговиця Кол. р-ну: Спалена (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивациі та онімізації дієприкметника *спалена* (див. вище). Вона вказує на те, що поле вигоріло колись під час пожежі.

Спáленка, -и; ж.; поляна; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Спаленка (1998, Мих., 208). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від дієприкметника *спалена* (див. вище). Вона вказує на те, що нинішня поляна виникла на місці колишнього згарища.

Спас, -а; с.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 7 км, до Івано-Франківська – 62 км; давня назва – *Спас*, з II пол. XVI ст. до 1940 р. – *Іспас*, у 1940–1941, 1944–1946 рр. – *Іспас-Горішній* та *Іспас-Долішній*, з 1947 по 1990 рр. – сс. *Гірське* й *Долішнє*: Spas (1462, AGZ, XII, 280); Spas, Ispas (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Ispas (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 269); Ispas (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Ispas (1882, SG, III, 306); Горішній Іспас (1914, ШКСС, 161); Долішній Іспас (1947, АТП, 900); Гірське (1961, ІФ АТП¹, 56); Долішнє (1961, ІФ АТП¹, 58); Гірське (1985, ІФ АТП⁵, 56); Долішнє (1985, ІФ АТП⁵, 58); Спас (1995, ІФ АТП⁶, 107); Спас (2009, ІФ АТП⁷, 179). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації опорного компонента ергоніма – найменування церкви чи монастиря Святого *Спаса*, біля якого розкинулося село. Десь у II пол. XVI ст. у його назві з'явився протетичний *І-*. Зі встановленням радянської влади село було розділене на два поселення *Іспас-Горішній* та *Іспас-Долішній*. Атрибутивні члени в цих назвах указували на місця розташування цих топооб'єктів щодо течії ріки Пістинька, навколо якої вони розкинулися. 1946 року села були перейменовані відповідно на *Гірське* та *Долішнє*. І лише 1990 року село знову об'єднали й повернули йому давню назву.

Існує декілька народних переказів про походження цієї назви. В одному з них ідеться про те, що колись давно група людей, утікаючи від монголо-татарських орд, перейшла річку й заховалася в кущах. Коли вороги наблизилися до річки, вона почала раптово наповнюватися водою й вийшла з берегів. Вороги довго ходили вздовж неї, але переходу не знайшли й відступили. Люди, які врятувалися, зрозуміли: вони спаслися з волі Всевишнього. Тому й село, яке вони заснували біля річки, назвали на честь Ісуса-Спасителя *Спасом*.

В іншому переказі говориться, що коли вороги наблизилися до поселення, отець Іван, настоятель місцевого монастиря, зазвонив у церковний дзвін. І хоч це було вночі, його мешканці піднялися й сховалися в хашах. Так отець Іван спас людей. І на його честь назвали село *Іспасом*. “І” – пер-

ша літера імені *Іван*, друга частина – *Спас* – це скорочення від *Спаситель*.

Є й такий переказ. П'ять козаків, утікаючи від монголо-татар, перебрали річку й заховалися в непрохідних хашах. Згодом заснували там село. Звали цих козаків Іваном, Гаврилом, Гояном, Лавром та Пігулем. Село назвали *Спас*, бо спаслися вони тут (За КВС, 155–156).

Спаси, -ів; мн.; поля, пасовища; 1) с. Берзівка Тисм. р-ну: Спаси (2012, Експ.); 2) с. Черніїв Тисм. р-ну: Спаси (2012, БЛ⁵, 269). – Назви виникли, очевидно, у результаті трансонімізації опорних компонентів ергонімів – найменувань церкви й монастиря Святого *Спаса*, які розміщувалися колись на полях або володіли цими об'єктами.

Спасове, -ого; с.; озерце; с. Березівка Тисм. р-ну: Спасове (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(е)* від антропоніма *Спас*, пор. п-ще *Спас* (ІФД, 369), болг. особове ім'я *Спас* < *Спасимир* (Ілч., 459–460). Можлива також мотивація цього гідроніма найменуванням церкви або монастиря Святого *Спаса*, яким могло належати колись озерце.

Спаська¹, -ої; ж.; дорога; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Спаська (2006, КВС, 109). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *спаська* ‘яка веде до *Спас* (див. вище)’.

Спаська², -ої; ж.; гора; 348 м; між сс. Милування, Стриганці Тисм. р-ну, Буківна Тлум. р-ну: Spaszka (1883, SG, IV, 586); Спаська (2004, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *спаська*, що вказує на належність у давнину гори церкві Святого *Спаса*. Можливо, що колись ця церква була на цій горі.

Спаська³, -ої; ж.; ліс; між сс. Милування, Стриганці Тисм. р-ну, Буківна Тлум. р-ну: Спаська (2012, БЛ⁵, 269). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся ліс.

Спаське¹, -ого; с.; куток (присілок); с. Трач Кос. р-ну: Спаське (1995, НПК, 74). – Назва утворена способом субстантивації

та онімізації прикметника *спаське*, що вказує на розташування кутка біля с. *Спас* або на належність у давнину землі на кутку громаді с. *Спас* чи окремим його жителям.

Спаське², -ого; с.; урочище; с. Буківна Тлум. р-ну: Спаське (2009, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *спаське* 'яке розкинулося на горі *Спаська* (див. вище)'. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Спаський Потік, -ого, -оку; ч.; потік; п. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Мишин Кол. р-ну: Спаський Потік (2006, КГ, 21). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *спаський* 'який витікає з території села *Спас* (див. вище)'.

Спаські Хаші, -их, хаш; мн.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: Спаські Хаші (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування урочища *Хаші* (див. далі), а атрибутивним членом – прикметник *спаські*, що вказує на розміщення топооб'єкта з боку с. *Спас* (див. вище).

Спиртзавод, -а; ч.; куток; м. Городенка: Спиртзавод (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування заводу з виробництва спирту, біля якого розкинувся куток.

Спіжі, -ів; мн.; лісове урочище в ярах; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Спіжі (1998, Мих., 208); Спіжі (2008, ЛСМ, 14). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *спиже*, *спіже*, мн. *спижі* 'стрімкі неглибокі перепади висот з урвищами; береги у вигляді хребта' (Мих., 42). Вона вказує на особливості поверхні лісу.

Сповз¹, -у; ч.; горб; сс. Княздівр, Товмачик Кол. р-ну; вар. *Сповзь*: Spust (1906

(1876), KuK K); Spouz (1933, МТ К); Сповзь (1985, ІГ, II, 419); Сповзь (2001, ІЛС, 30); Спауза (2008 (1877), Вайгель, 69); Сповз, Сповзь (2008, УШ). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *сповз* 'зсув', пор. *сповзати* 'осуватися, осідати під дією ґрунтових вод, дощів і т. ін.' (ВТС, 1174). Вона вказує на характер схилів горба, на яких осідається, осувається ґрунт.

Сповз², -у; ч.; ліс; с. Княздівр Кол. р-ну; вар. *Сповзь*: Сповзь (1988, КК, 646); Сповз (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся ліс.

Сповзє, -я; с.; урочище; між смт Печеніжин, сс. Княздівр, Сопів Кол. р-ну: Spousie (1933, МТ К). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сповзє*, що розмовним фонетичним варіантом апелятива *сповз* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі зсувів ґрунту.

Сповзі, -ів; мн.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Сповзі (2008, БГ, 10). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сповз* (див. вище). Вона вказує на характер поверхні урочища, де є зсуви.

Спузілі, -ів; мн.; урочище; с. Красилівка Тисм. р-ну: Спузілі (2010, УШ). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива *спузьель*, що є фонетичним варіантом апелятива *сповзьель* < *сповз* (див. вище).

Місцеві жителі пов'язують назву з дієсловом *спузувати* 'вирубувати, очищати від чагарників (лози) землю для її розорення та використання для обробітку під посіви'.

Срайкова Доліна, -ої, -и; ж.; урочище; між с. Рашків Гор. р-ну та м. Городенка: Srajkowa dolina (1880, KuK JCz.); Srajkowa Dolina (1927, МТ Н). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ, I, 315), 'низина, заросла травою; широка низина' (Мар., 226), а атрибутивним

членом – прикметник *Срайкова*, що вказує на належність урочища в давнину *Срайкові*, пор. п-ще *Срайко* (ТД Г, 93).

Срайкові Вѣрби, -их, верб; мн.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: Срайкові Вербі (2011, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верби* ‘вербовий ліс; вербові зарості’ (Експ.), ‘зарослі верби’ (СНГТК, 36), а атрибутивним членом – прикметник *Срайкові*, що вказує на належність урочища в давнину *Срайкові*, пор. п-ще *Срайко* (див. вище).

Средунѣва, -ої; ж.; ліс; с. Сопів Кол. р-ну: Средунева (2012, БЛ⁵, 269). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Средун*, пор. п-ще *Средун* (Експ.).

Сру́лів, -евого; ч.; куток; с. Джу́рів Снят. р-ну: Срулів (2012, БЛ⁵, 269). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Сруль*, пор. євр. особове ім'я *Сруль* (СЛИ, 39).

Став¹, -у; ч.; ставки; **1)** с. Далешеве Гор. р-ну: Став (2012, БЛ⁵, 269); **2)** с. Рашків Гор. р-ну: Став (2012, БЛ⁵, 269); **3)** с. Грабич Кол. р-ну: Став (1999, Експ.); **4)** с. Турка Кол. р-ну: Став (1999, Експ.); **5)** смт Отинія Кол. р-ну: Став (1998, От., 12); Став (2006, КВС, 116); **6)** с. Вікняни Тлум. р-ну: Став (2012, БЛ⁵, 269). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *став* (< псл. *stavъ) ‘водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою’ (ВТС, 1185), ‘штучна чи природна водойма, мокра заболочена низина’ (Лісняк, 361), ‘місце, де раніше був став’ (Мар., 250).

Став², -у; ч.; пасовища; **1)** с. Торговиця Кол. р-ну: Став (2011, УШ); **2)** с. Грушка Тлум. р-ну: Став (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *став* (див. вище). Вони вказують на розміщення пасовищ біля водойм.

Став³, -у; ч.; урочища (поля); **1)** с. Попельники Снят. р-ну: Став (2001, Андрійчук, 4); Став (2011, УШ); **2)** с. Колінці Тлум. р-ну: Став (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *став* (див.

вище). Вони вказують на наявність в урочищах водойм.

Став¹, -ів, мн.; болото; с. Грабич Кол. р-ну: Стави (1999, Експ.); Стави (2003, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *став* (див. вище). Вона вказує на те, що болото виникло на місці колишніх природних або штучних водойм.

Став², -ів, мн.; пасовища; **1)** с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Стави (1998, Мих., 208); **2)** с. Середній Майдан Надв. р-ну: Стави (1998, Мих., 208); **3)** с. Парище Надв. р-ну: Стави (1998, Мих., 208); **4)** с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Стави (2012, БЛ⁵, 269). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *став* (див. вище). Вони вказують на наявність на пасовищах водойм.

Став³, -ів, мн.; поля; **1)** с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Стави (1998, Мих., 208); Стави (2011, УШ); **2)** с. Марківці Тисм. р-ну: Стави (2007, КМ, 13); **3)** с. Слобідка Тисм. р-ну: Стави (2012, БЛ⁵, 269). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *став* (див. вище). Вони вказують на наявність на полях водойм.

Став⁴, -ів, мн.; ліс; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Стави (1998, Мих., 208). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *став* (див. вище). Вона вказує на наявність у лісі водойм.

Став⁵, -ів, мн.; сінокоси; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Стави (1998, Мих., 208). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *став* (див. вище). Вона вказує на наявність на сінокосах водойм.

Став⁶, -ів, мн.; кол. окреме село, тепер част. с. Красилівка Тисм. р-ну: (Nowa) Stawy (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Stawy ad Krzywotuly (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Стави (2010, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *став* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де були такі водойми.

За народними переказами, назва походить від того, що місцевість, на якій виникло село, здавна була дуже багата на підземні

води, і тому тут існували в давнину невеликі за розмірами численні ставки та озера. Під час проведення меліоративних робіт у 60–70-ті рр. XX ст. ці землі було осушено, так що слідів від колишніх ставків не збереглося.

Ставі́7, -ів; мн.; урочище; с. Слобідка Тисм. р-ну: Стави (2012, СНІС, 8). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *став* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі в давнину водойм.

Стави́ська, -ськ; с.; кол. фільварок, нал. до с. Одаї Тисм. р-ну: Stawiska (1934, SDW, № 24, s. 295). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *стависько* 'ставище; місце, де був став'. Вона вказує на те, що фільварок виник на місцевості, де колись були стави.

Стави́ща1, -ищ; мн.; сінокіс; с. Белелуя Снят. р-ну; вар. *Ставищи*: Ставища (2012, БЛ⁵, 269); Ставищі (2012, НПС, 54). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ставище* (< псл. **stavišče*) 'місце, де був ставок' (ВТС, 1186; Лісник, 361), 'місце, де був став' (Грінч., IV, 195), 'висохлий ставок; місце, де був ставок' (Онишк., II, 247). Вона вказує на наявність на сінокоші в давнину водойм.

Стави́ща2, -ищ; мн.; урочище; м. Тисмениця: Ставища (2008, Тисм.¹, 33). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *ставище* (див. вище). Вона вказує на наявність в урочищі в давнину багатьох штучних і природних ставків, у яких розводили рибу.

Стави́ще1, -а; с.; потоки; 1) п. Велико-го Лукавцю п. Бистриці-Солотвинської п. Бистриці п. Дністра; с. Бабче Бог. р-ну: Stawyszcze (1935, МТ N); Stawyszcze (2008, Gorgan, 264); 2) бас. Чортівця п. Хотимирки п. Дністра; с. Чортовець Гор. р-ну: Ставище (1979, СГУ, 524); 3) п. Грушки п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; довжина – 10 км, площа басейну – 29,3 км²; с. Джурків Кол. р-ну: Ставище (1977, ТК К¹); Ставище (1999, Експ.); Ставище (2006, КВС, 46); Ставище (2011, УШ); 4) бас. Цуцулина п. Пруту л. Дунаю; с. Трач Кос. р-ну: Ставище (1995, НПК, 74). – Назви утворені семантичним спосо-

бом від апелятива *ставище* (див. вище). Вони вказують на місця витоків потоків.

Стави́ще2, -а; с.; горб; с. Вербівці Гор. р-ну: Ставище (2008, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ставище* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі був колись став.

Стави́ще3, -а; с.; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: Ставище (2008, Експ.); Ставище (2012, МП). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся куток.

Стави́ще4, -а; с.; кутки; 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Ставище (1999, ТФП, 9); Ставище (2008, Експ.); 2) с. Колінки Гор. р-ну: Ставище (2011, Експ.); Ставище (2012, БЛ⁵, 269); 3) с. Росохач Гор. р-ну: Ставище (2008, УШ); 4) с. Торговиця Гор. р-ну: Ставище (2008, УШ); Ставище (2010, ТСІ, 18); 5) с. Велика Кам'янка Кол. р-ну; давня назва – *Стависько*: Stawisko (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 219, арк. 90); Ставище (2000, ЕКол., III, 26); Ставище (2006, КВС, 11); Ставище (2011, УШ); 6) с. Цуцилів Надв. р-ну: Ставище (1998, Мих., 208); Ставище (2010, Експ.); 7) с. Зібранівка Снят. р-ну: Ставище (2010, УШ); Ставище (2012, НПС, 284); 8) с. Келихів Снят. р-ну: Ставище (2011, УШ); 9) с. Підвисоке Снят. р-ну: Ставище (2011, УШ); 10) смт Єзупіль Тисм. р-н: Ставище (2011, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ставище* (див. вище). Вони вказують на виникнення кутків на місцевостях, де колись були стави.

Стави́ще5, -а; с.; урочища (поля); 1) с. Вільхівці Гор. р-ну: Ставище (2008, УШ); 2) с. Тишківці Гор. р-ну: Ставище (2008, УШ); 3) с. Топорівці Гор. р-ну: Ставище (2005, СМТ¹, 49); Ставище (2008, УШ); 4) с. Турка Кол. р-ну: Ставище (2012, БЛ⁵, 269); 5) с. Белелуя Снят. р-ну: Ставище (1982, АПП, 122); 6) с. Іллінці Снят. р-ну: Ставище (2012, БЛ⁵, 269); 7) с. Любківці Снят. р-ну: Ставище (2012, БЛ⁵, 269); 8) с. Олешків Снят. р-ну: Ставище (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ставище* (див. вище).

Вони вказують на наявність у давнину на полях ставків.

Стави́ще⁶, -а; с.; пасовища; **1**) с. Топо-ривці Гор. р-ну: Ставище (2012, БЛ⁵, 269); **2**) с. Хвалибога Гор. р-ну: Ставище (2012, БЛ⁵, 269). – Назви утворені утворені семантичним способом від апелятива *ставище* (див. вище). Вони вказують на наявність в давнину на пасовищах ставків.

Стави́ще⁷, -а; с.; дубовий ліс; с. Коршів Кол. р-ну: Ставище (2008 (1877), Вайгель, 110). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ставище* (див. вище). Вона вказує на те, що в лісі є став, з якого витікає річка Турка (див. далі).

Стави́щі¹, -ищ; мн.; урочища; **1**) с. Монастирчани Бог. р-ну: Ставищі (2005, НМ, 10); Ставищі (2011, УШ); **2**) с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р: Ставищі (2003, СМЦ, 8); **3**) с. Голосків Кол. р-ну: Ставищі (2011, УШ); **4**) с. Черемхів Кол. р-ну: Ставищі (2000, НІСЧ, 7); Ставищі (2011, УШ); **4**) с. Парище Надв. р-ну: Ставищі (1998, Мих., 208); **6**) с. Перерісль Надв. р-ну: Ставищі (2009, ПН, 10); **7**) с. Рибне Тисм. р-ну: Ставищі (2000, Качкан, 9); **8**) с. Королівка Тлум. р-ну: Ставищі (2011, УШ); **9**) смт Обертин Тлум. р-ну: Ставищі (2011, УШ); **10**) с. Підвербці Тлум. р-ну: Ставищі (2011, УШ). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *ставище* (див. вище). Вони вказують на наявність в урочищах у давнину ставків.

Стави́щі², -ищ; мн.; пасовища; **1**) с. Старуня Бог. р-ну: Ставищі (2011, УШ); **2**) с. Росохач Гор. р-ну: Ставищі (2012, БЛ⁵, 269); **3**) с. Виноград Кол. р-ну: Ставищі (2012, БЛ⁵, 269); **4**) с. Палагичі Тлум. р-ну: Ставищі (2012, БЛ⁵, 269). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *ставище* (див. вище). Вони вказують на наявність на пасовищах у давнину ставків.

Стави́щі³, -ищ; мн.; кутки; **1**) с. Виноград Гор. р-ну: Ставищі (2008, УШ); **2**) с. Колінки Гор. р-ну: Ставищі (2008, УШ); **3**) с. Незвисько Гор. р-ну: Ставищі (2011, Експ.); **4**) с. Раковець Гор. р-ну: Ставищі (2008, УШ); Ставищі (2012, БЛ⁵, 269);

5) с. Росохач Гор. р-ну: Ставищі (2012, БЛ⁵, 269); **6**) с. Сороки Гор. р-ну: Ставищі (2012, БЛ⁵, 269); **7**) с. Спас Кол. р-ну: Ставищі (2006, КВС, 159). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *ставище* (див. вище). Вони вказують на виникнення кутків на місцевостях, де колись були стави.

Стави́щі⁴, -ищ; мн.; поля; **1**) с. Росохач Гор. р-ну: Ставищі (2012, БЛ⁵, 269); **2**) с. Хом'яківка Тисм. р-ну: Ставищі (2012, БЛ⁵, 269); **3**) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Ставищі (2012, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *ставище* (див. вище). Вони вказують на наявність на полях у давнину ставків.

Стави́йська, -ої; ж.; криниця; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Ставійська (1999, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *ставійська* 'яка знаходиться у ставиську – місці, де був ставок'.

Ставкú¹, -ів; мн.; урочища (поля, пасовища); **1**) с. Кривець Бог. р-ну: Ставки (2011, УШ); **2**) с. Лесівка Бог. р-ну: Ставки (2011, УШ); **3**) с. Семаківці Гор. р-ну: Ставки (2012, БЛ⁵, 269); **4**) с. Хвалибога Гор. р-ну: Ставки (2012, БЛ⁵, 269); **5**) с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Ставки (2000, ЕКол., III, 55); Ставки (2006, КГ, 19); **6**) с. Рудники Снят. р-ну: Ставки (2011, УШ); **7**) с. Клубівці Тисм. р-ну: Ставки (1995, ТМН, 21); Ставки (2005, Карпів, 10); **8**) с. Ісаків Тлум. р-ну: Ставки (2011, УШ); **9**) с. Прибилів Тлум. р-ну: (2012, БЛ⁵, 269). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *ставок* (< псл. *stavъкъ), дем. від *став* (див. вище), пор. також діал. *ставок* 'штучна водойма' (ПГФ, 257). Вони вказує на наявність в урочищах природних і штучних водойм, окремі з яких утворюються після дощів.

Ставкú², -ів; мн.; кутки; **1**) с. Вербівці Гор. р-ну: Ставки (2008, УШ); **2**) с. Вільшаниця Тисм. р-ну: Ставки (1995, ТМН, 13). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *ставок*, дем. від *став* (див. вище). Вони вказують на розташування кутків на місцевостях, де є чи були такі водойми.

Ставкú³, -ів; мн.; горб; с. Семенівка Гор. р-ну: Ставки (2008, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *ставок* (див. вище). Вона вказує на наявність у давнину на горбі декількох таких водних об'єктів.

Ставкóві, -их; мн.; урочище (ниви); с. Кунісівці Гор. р-ну; вар. *Ставкове*: Ставкові (2008, УШ); Ставкове (2009, ГСС, 12). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *ставкові* 'які мають *ставки*'. Назва узгоджена в числі з географічним терміном *ниви*.

Ставн́ий, -ого; ч.; потік; л. Бистриці п. Дністра; с. Угринів Тисм. р-ну: Ставний (2000, ІУ, 23). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *ставний* 'який витікає зі ставу'.

Ставóк, -вка; ч.; кутки; **1** с. Гута Бог. р-ну: Ставок (2011, УШ); **2** с. Поточище Гор. р-ну: Ставок (2008, УШ); **3** с. Рашків Гор. р-ну: Ставок (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ставок*, дем. від *став* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де є або були такі водні об'єкти.

Ставóчок, -чка; ч.; кутки; **1** с. Рашків Гор. р-ну: Ставочок (2012, БЛ⁵, 269); **2** с. Топорівці Гор. р-ну: Ставочок (2012, БЛ⁵, 269). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *ставочок*, дем. від *став* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцевостях, де були чи є такі об'єкти.

Ставч́ище, -а; с.; потік; п. Дністра; сс. Братишів, Кутище Тлум. р-ну: Ставчище (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ставчище* 'місце, де був *ставок*' (Експ.). Вона вказує на те, що потік протікає місцевістю, де був ставок чи ставки.

Стада́рка, -и; ж.; урочище; с. Раківчик Кол. р-ну: Стадарка (2006, КВС, 138). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стадарка* 'стайня' (ВТС, 1186). Вона вказує на розміщення в урочищі приміщення для худоби.

Стадіóн, -у; ч.; нива; с. Лесівка Бог. р-ну: Стадіон (2011, УШ). – Назва утворена се-

мантичним способом від апелятива *стадіон* (перен.) 'футбольне поле' (Експ.). Вона вказує на те, що нива була облаштована на місці колишнього футбольного поля.

Ста́дники, -ів; мн.; поле; с. Слобода Кол. р-ну: Стадники (2012, БЛ⁵, 269). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, мабуть, належало колись поле, пор. п-ще *Стадник* (ІФД, 269).

Ста́дниця, -і; ж.; поля; **1** с. Слобода Кол. р-ну; вар. *Стадниці*: Стадниці (2006, КГ, 24); Стадниця (2011, УШ); **2** с. Саджавка Надв. р-ну; вар. *Стадниці*: Стадниці, Стадниця (1998, Мих., 209); **3** с. Олеша Тлум. р-ну; вар. *Стадниці*: Стадниці, Стадниця (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *стадниця* (розм. *стадниці*) 'стайня' (СУМ, IX, 636), 'місце для стада; стайня' (Худ.², 238). Вони вказують на те, що на полях колись були приміщення для худоби. Варіанти назв відбивають особливості місцевих говірок.

Ста́йкú, -йок; мн.; лісове урочище; між сс. Молодятин та Княздівір Кол. р-ну: Stajki (1933, МТ К); Стайки (1985, ІГ, II, 419); Стайки (1988, КК, 646); Стайки (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *стайка*, дем. від *стая* 'постійне або тимчасове житло на полонині, де живуть пастухи влітку і переробляють молочні продукти' (ІГ, 177), 'пастуше житло на полонині' (Худ.², 239). Вона вказує на те, що в урочищі колись випасали худобу й тому побудували тут приміщення для проживання пастухів.

Ста́йнище, -а; с.; урочище; м. Тисмениця: Стайнище (2008, Тисм.¹, 35). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стайнище* 'місце, де була *стайня*' (Експ.). Ідеться про конюшню, у якій тримали коней австрійські улани, що перебували на початку ХХ ст. на постою в Тисмениці.

Ста́йнí¹, -снь; мн.; куток; с. Маркова Бог. р-ну: Стайні (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *стайня* 'спеціальне приміщення, будів-

ля, де тримають худобу³ (ВТС, 1186). Вона вказує на те, що на кутку колись були приміщення для колгоспної худоби.

Стайні², -єнь; мн.; сінокіс; с. Посіч Тисм. р-ну: Стайні (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *стайня* (див. вище). Вона вказує на те, що на сінокоші колись були приміщення для худоби.

Сталіще, -а; с.; поле; с. Попельники Снят. р-ну: Сталіще (2001, Андрійчук, 3); Сталіще (2012, НПС, 176). – Назва, очевидно, звучала колись як *Стальнище*, що під впливом розмовного мовлення перетворилася на *Сталіще*. Вона є семантичним утворенням від апелятива *стальнище* ‘місце, де росте *стальник* – вовчуг польовий’, пор. *стальник* (бот.) ‘вовчуг польовий’ (Смик, 159). Таким чином, назва вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Станімір¹, -у; ч.; полонина; між сс. Пороги Бог. р-ну та Зелена Надв. р-ну: Stanimir (1935, МТ Pogoń); Станімір (2003, ДСК, 325); Станімір (2006, ГЦСЧ). – Назва, очевидно, історично є посесивним утворенням на *-*jъ* від антропоніма *Станіміръ*, пор. давня особова назва *Станіміръ* (Мор., 184).

Станімір², -у; ч.; хребет; довжина – 9 км, найвища точка – 1546,3 м; між сс. Пороги Бог. р-ну та Зелена Надв. р-ну: Stanimir, a. Stanomir (1890, SG, XI, 184); Станімір (2003, ДСК, 210); хр. Станімір (2006, ГЦСЧ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування полонини (див. вище), яка розкинулася на хребті.

Станімір³, -у; ч.; гора; 1546,3 м; між сс. Пороги Бог. р-ну та Зелена Надв. р-ну: Stanimir (1788, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 157); Stanimir, Stanimir a. Stanomir (1880, SG, 1513; 1890, SG, XI, 184); Станімір (2003, ТК ЦГ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), найвищою вершиною якого є гора.

Станіславівка¹, -и; ж.; поле; с. Лісний Хлібичин Кол. р-ну: Станіславівка (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена за допомогою

суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Станіслав*, пор. особове ім'я *Станіслав* (СУІ, 347).

Станіславівка², -и; ж.; село; Кол. р-н; нал. до Сідлищенської с/р; віддаль до Коломиї – 20 км, до Івано-Франківська – 60 км; давня назва – *Святий Станіслав*: Stanisiaw Śwety (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 267); Św. Stanisław (1933, МТ К); Śwety Stanisiaw (1938, SDW, № 5, s. 75); Станіславівка (1947, АТП, 508); Станіславівка (2009, ІФ АТП⁷, 179). – Давня назва має меморіальний характер. В її основі лежить найменування одного з перших польських святих – *Святого Станіслава*. У радянські часи село було перейменоване на *Станіславівка*, що є суфіксальним утворенням на *-івк(a)* від опорного компонента давньої назви.

Станіславівка³, -и; ж.; урочище; с. Шепарівці Кол. р-ну: Станіславівка (2012, БЛ⁵, 269). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Станіслав*, пор. особове ім'я *Станіслав* (див. вище).

Станіславівське, -ого; с.; передмістя 1) м. Коломиї; вар. *Станіславівська*: Stanislauer Vorst. (1855, АККГЛ, Bl. 49); Stanisławowska (1880, VOV, 342); Stanisławowskie (1900, SGG, 292); Станіславське передмістя (2008 (1877), Вайгель, 69); 2) м. Тисмениці: Stanisławowskie (1900, SGG, 703). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *станіславівське* ‘яке знаходиться, розташоване з боку м. *Станіслава* (суч. Івано-Франківськ)’.

Станіславівська Горá, -ої, -и; ж.; підвищення; найбільша висота – 297 м; с. Утринів Тисм. р-ну, м. Івано-Франківськ: Stanisławowska Góra (1932, МТ S). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *станіславівська*, що вказує на розташування гори біля м. *Станіслава*, тепер Івано-Франківська.

Станьківка, -ої; ж.; кол. присілок с. Дубки Гор. р-ну: Dąbki ze Stańkową (1910, SZO,

32). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Станько*, що є фонетичним варіантом від *Станко*, пор. давнє особове ім'я *Станко* (Чучка, Сл., 329; Мор., 185), п-ще *Станко* (ІФД, 369).

Стапова, -ої; ж.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Стапова (2012, БЛ⁵, 269). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Стан*, пор. особове ім'я *Стан* < *Остан* (СУІ, 276).

Стап'янка, -и; ж.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну; вар. *Стапова*, *Стап'єнка*: Стап'янка (2008, УШ); Стап'єнка (2011, МП); Стапова, Стап'янка (2012, БЛ⁴, 203). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-янк(а)* (розм. *-єнк(а)*) від антропоніма *Стан*, пор. особове ім'я *Стан* (див. вище). Варіант назви є посесивним утворенням на *-ов(а)* від названого вище антропоніма.

Старá Бóднарівка, -ої, -и; ж.; куток; с. Боднарівка Кол. р-ну: Стара Боднарівка (2006, КВС, 10). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Боднарівка* (див. вище), до якого належить куток, а атрибутивним членом – прикметник *стара* 'яка виникла давно; яка існує довгий час; давня' (ВТС, 1188), що вказує на час заселення кутка, пор. *Нова Боднарівка*.

Старá Бúда, -ої, -и; ж.; гора; 344,4 м; між сс. Рошнів Тисм. р-ну та Буківна Тлум. р-ну: Старая Буда (1983, ТК ИФ¹); Стара Буда (2003, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування поташні, яка була колись на горі. В основі ергоніма лежить апелятив *буда* 'поташний завод' (ЕСУМ, I, 277), блр. *буда* 'населений пункт в лісі, жителі якого займаються виробництвом дьогтю, поташу' (АКБ, 315), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *стара* (див. вище), що вказує на час виникнення цього топооб'єкта.

Старá Гúта¹, -ої, -и; ж.; кол. окреме село, тепер част. с. Гута Бог. р-ну; давні назви – *Айзенталь* (див. вище), *Гута*: Eisenthal (1790, KGL, 27); Porohy z Huta (1887, SG, VIII, 823); Huta (1900, SGG, 43); Huta (1914,

(1894), KuK P); Гута (1947, АТП, 516); Стара Гута (1961, ІФ АТП¹, 71); Стара Гута (2009, ІФ АТП⁷, 179). – Село, очевидно, було заснованедесь наприкінці XVIII ст. німецькими колоністами, які назвали його *Eisenthal*, що дослівно означає 'Залізна Долина', пор. нім. *das Eisen* 'залізо' (ВНУС, 198) + *das Tal* 'долина' (ВНУС, 598). Ця назва, мабуть, відображає природні особливості місцевості, зокрема, наявність тут болотної руди, з якої можна було виплавляти залізо. Однак, чи була тут побудована металоплавильна піч, чи ні, встановити тепер неможливо. Зате достеменно відомо, що на території села була колись скловарня. Саме вона зумовила появу назви *Гута*, що є семантичним утворенням від апелятива *гута* 'скляний завод; хата, курінь, навіс, де виготовляють скло, скляний посуд та інші речі зі скла' (ЕСУМ, I, 628) < нім. *die Hütte* 'металургійний чи склоплавильний завод' (ВНУС, 340). Десь у середині XX ст. село розрослося й було поділене на два окремі населені пункти. Давня його частина отримала назву *Стара Гута*, а нова – просто *Гута* (див. вище). У наш час ці два поселення практично знову об'єдналися.

Старá Гúта², -ої, -и; ж.; колишнє село, потім хутір, об'єднане в 50-х роках XX ст. з с. Майдан Тисм. р-ну; давня назва – *Гута*, з 1670 р. – *Стара Гута*: Huta (1565–1566, ЖУР, I, 97); Huta (1669, ПРГ, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Stara Huta (1767, ЛНБ, ВР, ф. Чоловських, спр. 2147 // II); Huta Stara (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 16, спр. 236); Huta Stara (1790, KGL, 27); Huta stara (1855, AKKG, Bl. 44); Huta Stara (1884, SG, V, 913); Huta Stara (1900, SGG, 627); Стара Гута (1947, АТП, 517). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *гута* (див. вище). Сучасне найменування ускладнене атрибутивним членом – прикметником *стара* (див. вище), що вказує на час виникнення поселення, пор. *Нова Гута*.

Старá Дорóга, -ої, -и; ж.; урочище; с. Устя Снят. р-ну; інша назва – *Пасовище* (див. вище): Пасовище (Стара Дорога) (2012, НПС, 249). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного дромоніма – найменування шляху, прокладеного

в урочищі. В основі дромоніма лежить апелятив *дорога* 'смуга землі, по якій їздять і ходять; місце для проходу, проїзду' (BTC, 241), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *стара* (див. вище), що вказує на час виникнення цього топооб'єкта.

Старá Ковалівка, -ої, -и; ж.; кол. куток, тепер лісове урочище; с. Ковалівка Кол. р-ну; інша назва – *Самарянка* (див. вище): Самарянка, або Стара Ковалівка (2008, Бочко, 6–7). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Ковалівка* (див. вище), на території якого розкинувся колишній куток, а атрибутивним членом – прикметник *стара* (див. вище), що вказує на час його виникнення.

Старá Корчма́, -ої, -и; ж.; куток; с. Кунисівці Гор. р-ну: Стара Корчма (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування давнього закладу харчування, який був колись на кутку. В основі ергоніма лежить апелятив *корчма* 'у дореволюційній Україні – шинок, заїзд, де продавалися спиртні напої' (BTC, 457), ускладнений атрибутивним членом *стара* (див. вище), що вказує на час виникнення закладу.

Старá Міра, -ої, -и; ж.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Стара Міра (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *міра* зі значенням 'міряння' (BTC, 531), а атрибутивним членом – прикметник *стара* (див. вище), що вказує на давній, порівняно з іншими об'єктами, вимір горба, пор. *Нова Міра*.

Старé Гуті́сько, -ого, -а; с.; кол. присілок, об'єдн. у с. Гутісько, що було ліквідоване під час репресій 1950–1951 рр.: Hucisko Stare (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 236); Hucasko Stare (1790, KGL, 27); Hucisko (1855, AKKG, Bl. 44); Hucisko (1900, SGG, 627); Гутіська (1947, АТП, 517). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гутісько* 'місце, де була *гута* (див. вище)', а атрибутивним членом – при-

кметник *старе* (див. вище), що вказує на час виникнення поселення, пор. *Нове Гутісько*.

Старé Місто, -ого, -а; с.; куток; с. Стари Богородчани Бог. р-ну: Stare Miasto (1934, SDW, № 22, s. 243). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *місто* 'великий населений пункт; місце, де відбувається базар' (BTC, 532), 'головна частина поселення, де розташовані адміністративні та торгові споруди' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *старе* (див. вище), що вказує на час виникнення поселення, яке колись було міським.

Старé Пóле, -ого, -я; с.; земельні ділянки; 1) між сс. Княже та Драгасимів Снят. р-ну: Stare Pole (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 53, арк. 11); Stare Pole (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 140, арк. 124); Stare Pole (1906 (1876), KuK Sn.); Stare Pole (1933, MT Sn.); Старе Поле (1982, КС, 210); Старе Поле (2011, УШ); 2) с. Королівка Тлум. р-ну: Старе Поле (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *поле* 'безліса рівнина; рівний великий простір; ділянка землі, що використовується під посіви' (BTC, 846), а атрибутивними членами – прикметник *старе* (див. вище), що вказує на час обробітку земельних ділянок.

Старé Селó, -ого, -а; с.; куток; с. Саджавка Надв. р-ну: Старе Село (1998, Мих., 209); Старе Село (2010, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *село* 'населений пункт (звичайно невеликий), жителі якого займаються переважно обробітком землі' (BTC, 1113), діал. (гуц.) 'центральна частина такого поселення' (НП, 147), 'заселене місце' (Худ.², 226), а атрибутивним членом – прикметник *старе* (див. вище), що вказує на розміщення кутка там, де колись було започатковане нинішнє поселення.

Старій Боднарчик, -ого, -а; ч.; кол. хутір, тепер поле; с. Угринів Тисм. р-ну: Старий Боднарчик (2000, ІУ, 25). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації

словосполучення, у якому опорним компонентом є антропонім *Боднарчик* – прізвище колишнього засновника хутора, а атрибутивним членом – прикметник *старий* (див. вище), що вказує на час виникнення хутора, пор. *Новий Боднарчик*.

Старій Вітряк, -ого, -у; ч.; горб; 304 м; с. Хотимир Тлум. р-ну: Stary wytrak (1855, AKKGL, Bl. 45); Stary witrzak (1905 (1874), KuK TT). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування вітряного млина, що стояв колись на горбі. В основі ергоніма лежить апелятив *вітряк* ‘вітряний млин’ (BTC, 149), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *старий* (див. вище), що вказує на час побудови млина.

Старій Гай, -ого, -ю; ч.; ліс; с. Олеша Тлум. р-ну: Stary Gaj (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 188, арк. 16); Stary gaj (1905 (1874), KuK TT). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гай* ‘невеликий, переважно листяний ліс’ (BTC, 170), а атрибутивним членом – прикметник *старий* (див. вище), що вказує на час виникнення лісу.

Старій Гвіздець, -ого, -дця; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 25 км, до Івано-Франківська – 80 км; давня назва – *Гвіздець*: Choszdзец (1373, AGZ, V, 9); Gwozdziecz Vetus (1579, ŻDz, XVIII/I, 101); Gwozdziec Stary (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Gwoździec Stary (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 22); Gwozdziec stary (1855, AKKGL, Bl. 49); Gwoździec stary (1881, SG, II, 925); Старий Гвоздець (1947, АТП, 503); Старий Гвіздець (2009, ІФ АТП⁷, 179). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *гвіздець*, дем. від *гвізд* ‘ліс’ < псл.* *gvozdъ*, пор. ст.-п. *gwozd* ‘ліс у гірській місцевості’, ст.-ч. *hvozd* ‘лісисті гори’, ст.-схв. *gvozod* ‘ліс’, словен. *gòzd* ‘ліс’ (ЕСУМ, I, 486). Вона вказує на характер рослинності в давнину на місцевості, де виникло село. Можливо також, цей ойконім мотивований однозвучним мікротопонімом – найменуванням лісу, біля якого розкинулося село, пор. las *Gwozdziec* (1933,

МТ К). Пізніше на його землях було засноване містечко з такою ж самою назвою (тепер – смт *Гвіздець*). Після цього найменування села ускладнилося атрибутивним членом *старий* (див. вище), що вказує на час виникнення цього поселення.

За народним переказом, на ці землі колись напав великий татарський загін. Але хоробрі русичі завзято боронили свою землю, і їх воєвода направив польському королю листа, де писав, що тримається з усіх сил, стоїть як гвізд, тобто міцно, як цвях у твердому дереві. З тих пір село, яке тут виникло, почали нібито називати Гвіздцем. За іншою народною версією, назва села походить від пнів, які залишилися тут, наче цвяхи, стирчати після вирубки лісу під поселення.

Старій Дністёр, -ого, -стра; ч.; старе русло Дністра; с. Стриганці Тисм. р-ну: Старий Дністер (1979, СГУ, 527). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування ріки *Дністер* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *старий* (див. вище), що вказує на давнє річище гідрооб’єкта.

Старій Косів, -ого, -ова; ч.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Старий Косів (2006, КВС 156); Старий Косів (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села в Косівському районі, пор. село *Старий Косів* (ІФ АТП⁷, 179), вихідці з якого, очевидно, заснували куток і дали йому таку назву.

Старій Кўлачин, -ого, -а; ч.; куток; м. Снятин: Старий Кулачин (2012, БЛ⁵, 270); Старий Кулачин (2012, НПС, 22). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування давнього села, тепер кутка міста Снятин *Кулачин* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *старий* (див. вище), що вказує на час виникнення топооб’єкта, пор. *Новий Кулачин*.

Старій Кут, -ого, -а; ч.; куток; с. Тростянець Снят. р-ну: Старий Кут (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому

опорним компонентом є апелятив *кут* 'частина населеного пункту' (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *старий* (див. вище), що вказує на час виникнення кутка.

За розповідями місцевих жителів, саме звідси починалося село.

Старий Лисець, -ого, -ся; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 15 км, до Івано-Франківська – 11 км; давня назва – *Лисець*: *Liszyecz* (1439, AGZ, XII, 56); *Lisiecz* (1578, ŻDz, XVIII/I, 91); *Łysiec Stary* (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Łysiec Stary* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 26); *Lysiec Stary* (1884, SG, V, 860); *Старий Лисець* (1947, АТП, 510); *Старий Лисець* (2009, ІФ АТП, 179). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *лисець* (діал.) 'лисий горб, на якому влітку вигорає трава' (МСП, 16). Вона вказує на характер місцевості, на якій виникло село. Цю версію підтверджує й народний переказ про назву села. Десь у середині XVII ст. на території села було засновано містечко *Мочар*, яке пізніше отримало назву *Лисець* (див. вище). Тому найменування давнього поселення деякий час уживалося з номенклатурним терміном *село* (лат. *villa*), а пізніше ускладнилося атрибутивним членом *старий* (див. вище), що вказує на час його виникнення. Д. Г. Бучко виводить назву села від однозвучного мікротопоніма – найменування лісу, біля якого виникло село, пор. *in silvis* (у лісах) *Lichszecz* (1446, AGZ, XII, 150) (Бучко, 111). Він також припускає її мотивацію особовою назвою *Лис* + посесивний суфікс *-ець* (там же).

Старий Ліс, -ого, -у; ч.; лісові урочища; 1) між сс. Іллінці та Троїця Снят. р-ну: *Stary las* (1904 (1877), KuK Kutu); *Старий Ліс* (1982, КС, 210); 2) с. Узин Тисм. р-ну: *Старий Ліс* (2012, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивними членами – прикметник *старий* (див. вище), що вказує на час проростання лісів.

Старий Прут, -ого, -у; ч.; старе русло Пруту л. Дунаю; с. Завалля Снят. р-ну: Ста-

рий Прут (1979, СГУ, 527). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування ріки *Прут* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *старий* (див. вище), що вказує на давнє річище гідрооб'єкта.

Старий Став, -ого, -у; ч.; ставок; с. Топорівці Гор. р-ну: *Старий Став* (2012, БЛІ, 270). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185), 'штучна чи природна водойма, мокра заболочена низина' (Лісняк, 361), а атрибутивним членом – прикметник *старий* (див. вище), що вказує на час виникнення гідрооб'єкта.

Старий Цвинтар¹, -ого, -ю; ч.; урочище (кол. кладовище); с. Вербівці Гор. р-ну: *Старий Цвинтар* (2011, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *цвинтар* 'місце, відведене для поховання померлих; кладовище' (ВТС, 1359), а атрибутивним членом – прикметник *старий* (див. вище), що вказує на час виникнення кладовища.

Старий Цвинтар², -ого, -я; ч.; куток; с. Підвисоке Снят. р-ну: *Старий Цвинтар* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування старого кладовища, біля якого розкинувся куток. В основі мікротопоніма лежить апелятив *цвинтар* (див. вище), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *старий* (див. вище), що вказує на давній час виникнення кладовища.

Старіця, -і; ж.; старе русло Пруту л. Дунаю; с. Троїця Снят. р-ну: *Стариця* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стариця* 'старе русло ріки' (Мар., 250), 'старе річище річки, ділянка старого русла річки' (Смол., 190), 'колишнє русло річки' (Смал., 146), 'старе русло річки' (СНГТВ, 91).

Старі, -их; мн.; урочище (поле); с. Підвисоке Снят. р-ну: *Старі* (2011, УШ). – Назва

утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *старі* зі значенням 'давні' (Експ.). Ідеться про земельні ділянки на полі, які обробляються з давніх-давен.

Старі Богородчани, -их, -ан; мн.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 4 км, до Івано-Франківська – 20 км; давня назва – *Богородчани*: Bohorodziczani (1441, AGZ, XII, 93); Bohorodczany (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Bohorodiczany villa (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Starobohorodczany (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, арк. 393); Bohorodczany Stare (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 11); Bohorodczany stare (1880, SG, I, 287); Старі Богородчани (1947, АТП, 499); Старі Богородчани (2009, ІФ АТП⁷, 179). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *богородичани* 'парафіяни церкви чи монастиря Святої Богородиці'. Вона вказує на засновників села. Десь у середині XVII ст. біля села виникло містечко, яке назвали спочатку *Межиріччям*, а потім *Богородчанами* (див. вище). Тому найменування села деякий час вживалося з відповідним номенклатурним терміном (*село*, лат. *villa*), а потім ускладнилося атрибутивним членом *старі* 'які виникли давно; які існують довгий час; давні' (ВТС, 1188), що вказує на час виникнення поселення.

Про назву села існує цікавий переказ. У ньому йдеться про те, що колись давно на лівому березі річки, яка сьогодні називається Бистрицею-Солотвинською, на неприступній горі, серед густого лісу, побудував замок галицький боярин Гремислав. Неспокійні то були часи, заздрісні завойовники звідусіль зазіхали на щедрій прикарпатський край. Нелегка була боярська служба: боронити землю від набігів татаро-монгольських орд та полчищ грабіжників-сусідів, ласих на живу. Йому доводилось зі зброєю в руках захищати свою землю й вирушати на війну. Залишивши якось у замку молоду дружину й двоє діточок, боярин вирушив у похід, пообіцявши, що скоро повернеться. Та в сутичках, боях і походах минали дні, тижні, місяці, а про повернення додому й мріяти не міг, бо рідна земля все ще була в небезпеці. Піс-

ля трьох чи чотирьох років розлуки нарешті випала нагода повернутися. Боярин примчав до замку пізно вночі. Він скочив із сідла й мерщій кинувся в спальню до дружини. Та так спішив вхопити її в обійми, що навіть не переодягнувся й не зняв зброю. І ця його квапливість привела до трагедії. Дружина, раптово пробуджена зі сну поспішними кроками мужа, у тремтливому світлі лампади, що горіла перед іконою Божої Матері, не впізнала його. Їй здалося, що озброєний бородатий воїн, який удерся до її спальні – це ворог, який хоче полонити її. Смертельно перелякана, вона вискочила з ліжка й вистрибнула через відчинене вікно. Боярин скипів, майнула думка, що дружина зрадила його й боїться розплати. Не роздумуючи, він кинувся за нею, наздогнав і махнув мечем – жінка впала мертва. Убігши до замку, боярин наказав слугам вигнати його дітей з дому. Оторопілі, не посміли вони й слова сказати на захист дітей, винесли їх, нещасних, і залишили напризволяще за брамою замку.

Довго сидів боярин у розпуці, зачинившись у кімнаті і не бажаючи бачити нікого. Та поволі минав гнів, а в душу закрадався сумнів: а що, коли дружина невинна? На третій день він, нарешті, вийшов до людей, почав розпитувати слуг про поведінку дружини під час його відсутності. Усі підтвердили: дружина була йому вірною. Зрозумівши, що став жертвою сліпих ревнощів і вчинив важкий злочин, боярин негайно зібрав слуг і кинувся розшукувати вигнаних дітей. Знайшли їх не скоро в гущавині лісу. Знесилені діточки залізли в куші спілої малини, де сяк-так вгамували голод і спрагу.

У спальні дружини боярин щиро дякував Божій Матері за врятування його діточок, бо ж ліс кипів від хижих звірів, каявся за вбивство невинної дружини. Він вирішив назвати оселю, яка тільки що виникла біля підніжжя гори Саджавки (її руїни збереглися дотепер), *Богородчанами*, щоб люди ніколи не забували про ласку й щедроти Богородиці.

Старі Кривотули, -их, -ів; мн.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 20 км, до Івано-Франківська – 24 км; давня назва – *Кривотули*: Kriwotuli (1436, AGZ,

XII, 9); Krzywotuły (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Krzywotuli (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Krzywotuły Stare (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 181); Krzywotuły stare (1855, АККГЛ, Bl. 45); Krzywotuły Stare, a także Dolne (1883, SG, IV, 812); Старі Кривотули (1947, АТП, 512); Старі Кривотули (2009, ІФ АТП⁷, 179). – Давня назва неоднозначна щодо походження. Найбільш імовірно, що вона виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування роду чи родини, яка, очевидно, започаткувала село, пор. особова назва *Кривотул* (Бучко, 97) та подібні за структурою давнє пол. особове ім'я *Samotul* (Мор., 171), п-ща *Кривобок*, *Криволап* (Богдан, 146), *Кривошей* (Туп., 265). Проте існують й інші версії етимології цього ойконіма. Так, відомий історик І. П. Крип'якевич трактує його як службову назву, утворену семантичним способом від апелятива *кривотули* 'зброярі, які виготовляли криву за формою зброю – сагайдаки' (Крип., 19). М. Л. Худаш вважає таке походження цієї назви малоімовірним, оскільки воно не вписується в топомодель творення службових назв за допомогою суфіксів, що вказують на рід занять. Згідно з цією моделлю, як назва людини, що виготовляє *кривотули*, закономірно повинно було б виникнути утворення *кривотульникъ*, пор. д.-р. *тульникъ* (Срезн., III, 1037), а від нього й назва населеного пункту **Кривотульники*. Виходячи з припущення чеського дослідника Я. Спяля, який пов'язує слов'янські ойконіми з компонентом *-tul* р з певними переселенськими актами, видами чи способами оселень селян, він убачає в композиті **Кривотулъ* первісне значення 'той, що несправедливо скрився' < *криво-* 'несправедливо' (Срезн., I, 132) та *туль* від *тулити* 'скривати' (Срезн., III, 1036). Враховуючи це, М. Л. Худаш тлумачить ойконім *Кривотули* як колективну назву з первісним значенням 'люди, які несправедливо скрилися', а точніше, у ширшій інтерпретації 'люди, які притулилися, знайшли собі притулок, сховище кривим, несправедливим шляхом' (можливо, наприклад, поселилися, насильно захопивши чужі землі). Від цього апелятива семантичним способом нібито й виникла на-

зва населеного пункту (ПКПН, 75–76). Подібну версію походження цього ойконіма висуває і Й. Карпів, який виводить його з географічного номенклатурного терміна *тули*, мн. від *тула* 'скрите недоступне місце', пор. рос. *тула* 'т. с.' (СНГТ, 563), *тулить* 'ховати, приховувати', блр. *туліць* 'приховувати', болг. *ту́ля* 'ховати; прикривати', н.-луж. *tuliś* 'гнути; ховати' < псл. *tuliti* 'притискати; тулити; ховати' (ЕСУМ, VI, 672), ускладненого компонентом *криві* 'горбисті'. Як аргумент він висуває твердження про те, що село колись розміщувалося на березі річки Ворони на лісистих горбах, доступ до яких з півдня й заходу захищали дві річки та болота (ТМН, 25). Таким чином, згідно з його гіпотезою, первісна семантика назви – 'поселення, розміщене на горбистій (кривій) місцевості в скритому недоступному місці'. Враховуючи характер рослинності цієї місцевості в давнину, а також її рельєф, така етимологія назви села також імовірна. Десь у XVIII ст. на землях села було засноване нове поселення, яке назвали *Нові Кривотули*, давнє ж отримало в своїй назві атрибутивний член *старі* (див. вище), що вказує на час його виникнення. Означення *довгі*, що вживалося в назві в XIX ст., указувало на розміри й форму села.

Існує декілька переказів про походження цієї назви. В одному з них ідеться про те, що село було засноване на рівнинній місцевості. Кожен господар будував собі оселю на власному ґрунті, де і як хотів. То ж усі будівлі в селі були криво тулені, тобто криво поставлені, а не в ряд, як будували німці чи поляки. В іншому розповідається, що колись давно річкою Вороною, яка була повноводною, люди спавляли ліс. Одного разу бурхлива вода розірвала дараби й майже всі, хто ними керував, загинули. Урятувалися лише один чоловік і його син, які й оселилися в цій місцевості. Оскільки чоловік був кривий і старий, то його назвали Кривотулом, тобто таким, хто має криві тули, боки. З часом й село, яке вони започаткували, почали іменувати *Кривотулами*.

Старову́сте, -я; с.; куток; с. Устя Снят. р-ну; давня назва – *Старе Устя*: Stare Uście

(1855, AKKGL, Bl. 49); Старовусте (2012, БЛ⁵, 270). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Устя* (див. далі), частиною якого є куток, а атрибутивним членом – прикметник *старе* (див. вище), що вказує на час його виникнення. Очевидно, саме звідси почалося заселення села. Сучасне найменування кутка з'явилося в результаті стягнення в одну лексему давньої назви.

Старогвіздець, -здя; ч.; поле; с. Підгайчики Кол. р-ну: Старогвіздець (2012, БЛ⁵, 270). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему за допомогою сполучного [о] словосполучення *Старий Гвіздець*, що є найменуванням села (див. вище), з боку якого розкинулося поле.

Стародубів, -ового; ч.; урочище; с. Іллінці Сняг. р-ну: Стародубів (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Стародуб*, пор. п-ще *Стародуб* (СП, 335); б) суфіксальним утворенням на *-ів* (з топографічним значенням) від апелятива *стародуб* (бот.) 'копитняк європейський' (Смик, 205–206); у такому разі назва вказує на характер рослинності в урочищі; в) композитним утворенням від словосполучення *старі дуби*, ускладненим суфіксом *-ів* з топографічним значенням. Останню версію підтверджує й народне трактування назви.

Старокутський, -ого; ч.; потік; п. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Тростянець Сняг. р-ну: Старокутський (2003, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *старокутський* 'який протікає на кутку *Старий Кут* (див. вище).'

Стару́ня, -і; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 16 км, до Івано-Франківська – 34 км: Старуня (1378, ЗНТШ, LI, 45); Starunia (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Starunia (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Starunia (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 54); Starunia (1855, AKKGL, Bl. 44); Starunia (1890, SG, XI, 267); Старуня (1947, АТП, 516); Старуня (2009, ІФ АТП⁷, 179). – Назву дослідники прикарпатської ойконімії трактують по-різному. Так, Д. Г. Бучко ви-

водить її від апелятива *старуня* 'старе село, колишнє поселення', зіставляючи цей апелятив з апелятивом *старина* 'городище, руїна; колишнє поселення у Тамбовській області' (Бучко, 112). Цю версію заперечує М. Л. Худаш, який вважає трактування Д. Г. Бучка дуже слабким, оскільки, по-перше, апелятив *старуня* із названим вище значенням ніде не фіксується і є, мабуть, творінням самого автора, а, по-друге, проти цієї концепції промовляє й той факт, що в слов'янській ойконімії старі населені пункти щодо нових завжди так і називалися *старими* типу укр. *Старі Кути*, *Старий Самбір* і под. Тому, на думку М. Л. Худаша, назву села *Старуня* слід розглядати як посесивне утворення на *-*ъja* від антропоніма *Старунь*, пор. укр. п-ще *Старун* (Дов., II, 380), рос. особова назва *Старунь* (Туп., 429), блр. п-ще *Старун* (Бір., 390). За походженням цей антропонім є суфіксальним утворенням на *-ун* від вихідного *Старь*, гіпокористики, яка виникла способом усічення слов'янських імен-композитів з препозитивним компонентом *Стар-* типу наведеного Я. Слободою *Staroslaw* (Худ.¹, 324–325). Ця версія видається нам найбільш прийнятною.

Стасенка, -и; ж.; пасовище; с. Парище Надв. р-ну: Стасенка (1998, Мих., 209); Стасенка (2011, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-енк(а)* від антропоніма *Стас*, пор. особове ім'я *Стас*, *Стась* < *Станіслав* чи *Євстахій* (СУІ, 125, 347).

Стасева, -ої; ж.; поточина; довжина – 350 м; пр. Раківцю л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Стасева (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Стась*, пор. особове ім'я *Стас*, *Стась* (див. вище).

Стасин, -ого; ч.; кол. хутір, нал. до с. П'ядики Кол. р-ну: Stasin (1890, SG, XI, 284); Stasiń (1900, SGG, 295); Stasin (1934, SDW, № 20, s. 190). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Стася*, пор. особове ім'я *Стася* < *Станіслава* (СУІ, 347).

Стасюків, -ового; ч.; потік; л. Далешівського п. Дністра; довжина – 2 км; с. Колін-

ки Гор. р-ну: Стасюків (2008, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Стасюк*, пор. п-ще *Стасюк* (ІФД, 370).

Стасюків Горб¹, -ового, -а; ч.; підвищення (пагорб); с. Бортники Тлум. р-ну: Стасюків Горб (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *горб* ‘невелике округле підвищення на площині; бугор, пагорок’ (ВТС, 191), а атрибутивним членом – прикметник *Стасюків*, що вказує на належність землі на підвищенні в минулому *Стасюкові*, пор. п-ще *Стасюк* (див. вище).

Стасюків Горб², -ового, -а; ч.; куток; с. Бортники Тлум. р-ну: Стасюків Горб (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Стафійчукова, -ої; ж.; криниця; с. Русів Снят. р-ну: Стафійчукова (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Стафійчук*, пор. п-ще *Стафійчук* (СП, 335).

Сташівка, -и; ж.; куток; с. Кунисівці Гор. р-ну: Сташівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Сташ* або *Стах*, пор. особові імена *Сташ*, *Стах* < *Євстахій* (СУІ, 125).

Стéбник¹, -у; ч.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 13 км, площа басейну – 27,1 км²; смт Богородчани Бог. р-ну, с. Стебник Тисм. р-ну: Stebnik (1880, KuK S); Stebnik (1890, SG, XI, 312); Стебникъ (1917, Машт., ДБ, 19); Stebnik (1932, МТ S); Стебник (1979, СГУ, 529); Стебник (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. далі), через яке протікає потік.

Стéбник², -у; ч.; урочища; 1) смт Отинія Кол. р-ну: Стебник (1998, От., 16); Стебник (2006, КВС, 116); Стебник (2011, УШ); 2) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Stebnik (1906 (1880), Kuk N); Stebnik (1935, МТ N); Стебник (2011, Бойко). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *стебник*

‘омшаник; приміщення для зберігання вуликів з бджолами зимою’ (Грінч., III, 54). Вони вказують на те, що в давнину в урочищах були обладнані місця, де зберігали бджіл.

Стéбник³, -у; ч.; потоки; 1) п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 11 км, площа басейну – 17 км²; сс. Гаврилівка Надв. р-ну, Нижня Велесниця, Виноград, Ворона Кол. р-ну: Stebnik (1890, SG, XI, 312); Стебникъ (1917, Машт., ДБ, 18); Stebnik (1935, МТ N); Стебник (1979, СГУ, 529); Стебник (2006, КВС, 21); Стебник (2011, УШ); 2) л. Опрашени п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; смт Отинія Кол. р-ну: Стебник (1998, От., 14). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань урочищ (див. вище), через які протікають потоки.

Стéбник⁴, -у; ч.; ліс; с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Стебник (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), який протікає через ліс.

Стéбник⁵, -а; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 28 км, до Івано-Франківська – 12 км: *Stebnik (ze wsi Stebnika; 1949, ЖУР, V, 89); Stebnik (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Stebnik (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 25); Stebnik (1890, SG, XI, 312); Стебник (1947, АТП, 510); Стебник (2009, ІФ АТП⁷, 179). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стебник* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де були обладнані приміщення для зберігання бджіл.

Стéжечне, -ого; с.; джерело; с. Луквиця Бог. р-ну: Стежечне (2004, НПЛ, 19). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *стежечне* ‘яке знаходиться, розміщене біля *стежки*’.

Степ¹, -а; ч.; кол. куток міста Коломия, тепер куток с. Раківчик Кол. р-ну; інша назва – *Розенгек* (див. вище): Step (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 6, арк. 273, арк. 21); Rozenheck, takže Step (1900, SGG, 293); Step (1933, МТ K); Степ (2006, КВС, 138); Степ (2011, УШ). – Назва утворена семантичним

способом від апелятива *стен* 'великий безлісий, вкритий трав'янистою рослинністю, рівнинний простір у зоні сухого клімату' (ВТС, 1193). Вона вказує на місце виникнення кутка.

Степ², -у; ч.; ліс; с. Буківна Тлум. р-ну: Степ (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стен*, можливо, зі значенням 'непрохідне місце на горі' (Онишк., II, 252). У такому разі вона вказує на характер поверхні лісу.

Стєпич¹, -у; ч.; урочище; с. Іванківка Бог. р-ну; давня назва – *Стєпиче*: *Stepycze* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 23, арк. 15); *Stepycze* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 20, арк. 19); *Стєпич* (2011, УШ). – Давня назва є посесивним утворенням на -е від антропоніма *Стєпич*, пор. похідне п-ще *Стєпичев* (СП, 335). Сучасне найменування виникло в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, якій, мабуть, належала колись земля в урочищі.

Стєпич², -у; ч.; потік; пр. Радчанки п. Рудки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Похівка, Іванківка Бог. р-ну: *Stepycz* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 20, арк. 29); *Стєпич* (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікає потік.

Стервінець, -нцю; ч.; яр; с. Кричка Бог. р-ну: *Стервінець* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стервінець* (діал.) 'місце, де закопують падаль' (Експ.), пор. бойк. *стерво* 'падло', *стервовиско* 'місце, де закопують падло' (Онишк., II, 252). Вона вказує на те, що в яру колись закопували здохлу худобу.

Стєфанішин, -ого; ч.; ставок; с. Іллінці Снят. р-ну: *Стєфанишин* (1998, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на -ин від андроніма *Стєфаниха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Стєфан* < *Стєпан* (СУІ, 348).

Стєфанівка, -и; ж.; поточина; пр. Цуцулина п. Пруту л. Дунаю; с. Цуцулин Кос. р-ну: *Стєфанівка* (1982, КС, 210). – Назва

утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Стєфан* (див. вище).

Стєфанівський Потік, -ого, -оку; ч.; потік; бас. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Рунгури Кол. р-ну: *Стєфанівський потік* (2002, Рунг., 248); *Стєфанівський Потік* (2006, КГ, 23). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Стєфанівський*, що вказує на належність гідрооб'єкта *Стєфанівському* або *Стєфанові*, пор. п-ще *Стєфанівський* (ІФД, 371), особове ім'я *Стєфан* (див. вище).

Стєфіна, -ої; ж.; пасовища; 1) с. Росохач Гор. р-ну: *Sztyfina* (1933, МТ К); *Стєфіна* (2012, БЛ⁵, 270); 2) с. Стрільче Гор. р-ну: *Стєфіна* (2012, БЛ⁵, 270); 3) с. Клубівці Тисм. р-ну: *Стєфіна* (2012, БЛ⁴, 203). – Назви є посесивними утвореннями на -ин(а) від антропоніма *Стєфа*, пор. особове ім'я *Стєфа* < *Стєфанія* (СУІ, 351).

Стєфів Верх, -ового, -у; ч.; горб; 333 м; сс. Ганнів, Залуччя Кол. р-ну: *między wzgórzami Stefowym Wierchem* (1880, SG, I, 713); *Stefów werch* (1904 (1877), KuK Kutu); *Стєфів Верх* (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *верх* 'гора; вершина гори' (Мар., 219), а атрибутивним членом – приметник *Стєфів*, що вказує на належність орооб'єкта *Стєфу*, пор. рум. особове ім'я *Ştefu* (Нр., 167).

Стєфорівка¹, -и; ж.; кол. хутір, нал. до с. Трач Кос. р-ну: *Stefarówka* (1855, AKKGL, Bl. 49); *Stefarówka, zagroda w Debesławcach* (1890, SG, XI, 319). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Стєфор*, пор. особове ім'я *Стєфор* < *Стєпан* (СУІ, 349).

Стєфорівка², -и; ж.; потік; п. Криволютки л. Цуцилина п. Пруту л. Дунаю; с. Трач

Кос. р-ну: Steforówka (1883, SG, IV, 668; 1890, SG, XI, 319); Steforówka (1904 (1877), KuK Kuty); Стефорівка (1979, СГУ, 529). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування хутора (див. вище), з території якого витікає потік.

Стецева́, -ої; ж.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 10 км, до Івано-Франківська – 93 км: Staczewa (1472, AGZ, XII, 348); Steczowa (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Stecowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 47); Stecowa (1855, АККГЛ, Bl. 49); Stecowa, al. Steciowa (1890, SG, XI, 314); Стецева (1947, АТП, 515); Стецева (2009, ІФ АТП⁷, 180). – Назва є посесивним утворенням на -ев(а) від антропоніма *Стаць* // *Стець*, пор. особові імена *Стаць* < *Стець* < *Степан* (СУІ, 349).

Стецівка, -и; ж.; кол. нім. колонія, засн. 1880 року (Сір.², 77), тепер село; Снят. р-н; нал. до Стецівської с/р; віддаль до Снятина – 14 км, до Івано-Франківська – 90 км; до 1929 р. – *Рудольфсдорф* (Сір., 49): Rudolfsdorf (1890, VOV, 421); Rudolfsdorf (1900, SGG, 604); Rudolfsdorf (1926, МТ Н); Stecówka (1930, МТ SC); Stecówka (1934, SDW, № 20, s. 222); Стецівка (1947, АТП, 515); Стецівка (2009, ІФ АТП⁷, 180). – Давня назва є німецькою за походженням. Вона утворена способом поєднання в одну лексему особового імені *Rudolf* (KVB, 87) та апелятива *das Dorf* ‘село’ (ВНУС, 170). Перекладається як ‘Село Рудольфа’. Сучасне найменування є суфіксальним утворенням на -к(а) від ойконіма – найменування села *Стецева* (див. вище), на землях якого виникла колонія.

Стецівське́, -ого; с; поле; між сс. Стецева та Потічок Снят. р-ну: Стецівське (1982, КС, 216). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *стецівське* ‘яке належить громаді с. *Стецева* (див. вище) або окремим його мешканцям’.

Стецівський Клин, -ого, -у; ч.; поле; с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Стецівський Клин (2012, БЛ⁵, 270). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клин* ‘частина земельного угіддя, що вирізняється за певною ознакою (за ро-

дом посіву тощо)’ (ВТС, 433), ‘площа землі клиноподібної форми’ (СБГ, 209), а атрибутивним членом – прикметник *стецівський*, що вказує на належність поля в давнину громаді с. *Стецева* (див. вище) чи окремим його жителям.

Стирі́¹, -ів, мн.; гора; 685,5 м; між сс. Слобода Кол. р-ну та с. Середній Березів Кос. р-ну; вар. *Стыр*: Styr (1932, PBW, 201); Стирі (1995, НПК); Стирі (2004, ТСК¹); Стирі (2008, Нерич, 208); Стирі (2011, КР). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *стыр* ‘стерня після жита, пшениці, вівса’ (Онишк., II, 253). Вона вказує на характер поверхні гори, на схилах якої колись сіяли зернові. А коли їх скошували, гора врилася жовтими плямами, що контрастувало на фоні навколишньої зелені.

За народними переказами, через цю гору проходив колись Татарський шлях, що вів з Коломиї на Закарпаття. Цим шляхом постійно їздили вози. Колеса в них були одноцільними, випиляними з грубого дуба й мали дірку посередині. А оскільки гора є дуже стрімкою й кам’янистою, то під час з’їзду з неї необхідно було гальмувати. Для цього робили спеціальну підкладку, яку називали жабою. Але й колеса, і підкладка від їзди по горі дуже швидко стиралися. Тому й гору названо *Стирі*, тобто гора, де швидко *стираються* колеса.

Стирі́², -ів, мн.; перевал; між сс. Слобода Кол. р-ну та Середній Березів Кос. р-ну; вар. *Стыр*: przel. Styr (1933, МТ Mik.); перевал. Стирі (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій міститься перевал.

Сті́рки, -ів; мн.; куток; с. Маркова Бог. р-ну: Стирки (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка започаткувала куток або проживала на ньому, пор. п-ще *Стирко* (Експ.), а також похідне *Стирчак* (АЛ, 119). Можлива також мотивація цього мікротопоніма апелятивом *стирка*, дем. від *стыр* ‘стерня після жита, пшениці, вівса’ (Онишк.,

II, 253). У такому разі назва вказує на місце виникнення кутка.

Стірочник, -у; ч.; потік; п. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Маркова Бог. р-ну: Стирочник (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ик* від прикметника *стирочний* ‘який протікає на кутку *Стирки*’ (див. вище).

Стічин Ставók¹, -ого, -вка; ч.; кол. ставок; с. Живачів Тлум. р-ну: Стичин Ставок (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ставок*, дем. від *став* ‘водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою’ (ВТС, 1185), ‘штучна чи природна водойма, мокра заболочена низина’ (Лісняк, 361), ‘місце, де раніше був став’ (Мар., 250), а атрибутивним членом – прикметник *Стичин*, що вказує на належність гідрооб’єкта *Стиці*, пор. п-ська *Стика* (Експ.), *Стичка* (Редько, II, 1014), п-ще *Стикін* (СП, 336). Можливо також, що атрибутивний член гідроніма – це усічена форма від прізвища *Стичинський*.

За розповідями місцевих жителів, він названий так тому, що в нього стікалися (стичувалися) води зі східних полів.

Стічин Ставók², -ого, -вка; ч.; кол. хутір, об’єдн. із с. Живачів Тлум. р-ну, тепер урочище *Стичин*; давня назва – *Стичиньство*: *Styczyństwo* (1900, SGG, 215); Стичин Ставок (1947, АТП, 511); Стичин Ставок (1961, ІФ АТП¹, 82); Стичин (2011, УШ). – Давня назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *стичиньство* (діал.) ‘маєток *Стики* чи *Стичинського*’. Найменування хутора *Стичин Ставок* виникло в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування ставка (див. вище), біля якого він розкинувся. Сучасна назва урочища з’явилася внаслідок еліпсису опорного компонента давнього словосполучення.

Стігла¹, -и; ж.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну: Стігла (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сті-*

гла, *стігло* ‘місце відпочинку, стоянки стада худоби; стійло’ (Грінч., IV, 205). Вона вказує на те, що на полі в давнину були загороди для худоби.

Стігла², -и; ж.; урочище; с. Братишів Тлум. р-ну: Стігла (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стігла*, *стігло* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі в давнину були загороди для худоби.

Стігло¹, -а; с.; куток; с. Топорівці Гор. р-ну: Стігло (2005, СМТ¹, 55); Стігло (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стігло* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись були загороди для худоби.

Стігло², -а; с.; кол. хутір, тепер урочище; с. Петрів Тлум. р-ну: Стігло (2006, Гач., 9); Стігло (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стігло* (див. вище). Вона вказує на те, що хутір виник на місцевості, де колись були загороди для худоби.

Стіглище, -а; с.; урочище; с. Старий Лисець Тисм. р-ну; вар. *Скіглище*: Скіглище (2006, МСП, 16); Стіглище (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стіглище* ‘місце, де було *стігло* (див. вище)’. Вона вказує на те, що в урочищі колись були стійла для худоби. Варіант назви з’явився під впливом місцевих говірок, у яких м’який приголосний [т] вимовляється як [к].

Стіна, -и; ж.; ліс; с. Будзин Тлум. р-ну: Стіна (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стіна* ‘крутий схил гори; круте урвище’ (Мар., 250). Вона вказує на рельєф місцевості, де проростає ліс.

Стіна-Вішча, -и, -ої; ж.; берег; с. Одаїв Тлум. р-ну: Стіна-Вища (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *стіна* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *вишча*, що вказує на розміри берегу, пор. *Стіна-Нижча*.

Стіна-Ніжча, -и, -ої; ж.; берег; с. Одаїв Тлум. р-ну: Стіна-Нижча (2012, Експ.). – На-

зва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *стіна* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *нижча*, що вказує на розміри берегу, пор. *Стіна-Вища*.

Стінка¹, -и; ж.; ліси; **1**) с. Раковець Гор. р-ну: Стінка (2012, Експ.); **2**) с. Бортники Тлум. р-ну: Стінка (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *стінка* 'крутий схил гори; крутий прямовисний берег; горб, вкритий гаєм; частина скали, що стоїть окремо' (Мар., 250), 'укіс гори або крутий берег ріки, порослий лісом; гай на схилі гори над водою' (Грінч., IV, 207), 'підвищення, що покрите лісом' (Лісняк, 359), 'стрімка гора, круча, обрив' (Rudn., 31), 'стрімка гора; круча, обрив; стрімкий берег ріки, порослий лісом; зарості на такому березі' (див. Редька, 149), пор. також рум. *stîncă* 'скаля, стрімчак, бескид' (РУС, 442), молд. *стинкэ* 'стрімкий кам'янистий берег' (Еремия, 84). Вони вказують на рельєф місцевостей, на яких ростуть ліси.

Стінка², -и; ж.; скаля-урвище; с. Саджавка Надв. р-ну: Стінка (1975, АСЗ, I, 845); Стінка (1986, ІГ, III, 120); Стінка (1998, Мих., 209). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стінка* (див. вище).

Стінка³, -и; ж.; гори; **1**) сс. Клубівці Тисм. р-ну, Остриня Тлум. р-ну: Стінка (1995, ТМН, 21); **2**) сс. Стриганці, Довге Тисм. р-ну: Стінка (2010, СОНС, 45); **3**) с. Ямниця Тисм. р-ну: Стінка (1995, ТМН, 53); **4**) с. Петрилів Тлум. р-ну: Стінка (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *стінка* (див. вище). Вони вказують на характер схилів гір.

Стінка⁴, -и; ж.; хребет; с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р, сс. Колодіївка, Ямниця, Сілець, смт Єзупіль Тисм. р-ну: *Ścianka* (1880, KuK S); *Ścianka* (1932, MT S); Стінка (2007, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стінка* (див. вище).

Стінка⁵, -и; ж.; ліс; с. Вовчинець Ів.-Франк. м/р, сс. Колодіївка, Ямниця Тисм. р-ну: *las Ścianka* (1893, SG, XIII, 868); *las Ścianka* (1932, MT S); Стінка (2007, Експ.). – Назва виникла в результаті транс-

онімізації однозвучного ороніма – найменування хребта (див. вище), на якому росте ліс.

Стінка⁶, -и; ж.; урочище; с. Прибилів Тлум. р-ну: Стінка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стінка* (див. вище). Вона вказує на рельєф поверхні урочища.

Стінки¹, -ок; мн.; узвишся (горбиста місцевість); **1**) між сс. Манява та Кричка Бог. р-ну: Стінки (2008, УШ); **2**) смт Єзупіль Тисм. р-ну: Стінки (2011, УШ); **3**) с. Стриганці Тисм. р-ну: Стінки (2011, Експ.). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *стінка* (див. вище).

Стінку², -ок; мн.; ліс; с. Стриганці Тисм. р-ну: Стінки (2001, Осташ², 76); Стінки (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування узвишся (див. вище), на якому проростає ліс.

Стівпа, -и; ж.; куток; с. Хом'яківка Снят. р-ну: Стівпа (2012, НПС, 144). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма *Стівп*, пор. похідне п-ща *Стівпюк* (ІФД, 372); б) утворенням за допомогою суфікса-флексії *-а* від апелятива *стівп* 'колода або товстий брус, установлені вертикально' (ВТС, 1198); у такому разі вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де була установлена така колода.

Стігова, -ої; ж.; гора; с. Манява Бог. р-ну: *Stochowa* (1935, MT Rogoży). – Назва утворена, очевидно, способом субстантивзації та онімізації членного прикметника *стігова* 'подібна на стіг' (Експ.). Вона вказує на форму гори.

Столярчуків, -ового; ч.; потік; бас. Ямничанки л. Бистриці п. Дністра; с. Павлівка Тисм. р-ну: Столярчуків (1997, Павл., 8). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Столярчук*, пор. п-ще *Столярчук* (ІФД, 272).

Сторбжа, -і; ж.; підвищення, урочище; с. Белелуя Снят. р-ну: Сторожа (2000, Марусик, 16, 35). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сторожа* (заст.)

‘загін, група людей (перев. озброєних), що охороняють кого-, що-небудь; варта’ (ВТС, 1200). Вона вказує на те, що в урочищі колись була варта зі сторожовою вишкою та смолоскипом, яка охороняла село від нападів ворогів.

Сторожна¹, -ої; ж.; гори, підвищення; **1)** 321 м; с. Ганьківці Снят. р-ну: Storožna (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 8, арк. 138); Storožna (1880, KuK Z); Storožna (1926, МТ Н); Сторожна (2011, Експ.); **2)** с. Підвербці Тлум. р-ну: (2011, Експ.). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *сторожна* ‘на якій стоїть чи стояла *сторожа*, *сторожовий* пост (див. вище)’.

Сторожна², -ої; ж.; урочища (ниви); **1)** с. Ганьківці Снят. р-ну: Сторожна (2005, СГГ, 8); **2)** с. Підверці Тлум. р-ну: Сторожна (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучних оронімів – найменувань гір (див. вище), на яких розкинулися урочища.

Сторониця¹, -і; ж.; гора; сс. Вікняни, Кутище Тлум. р-ну; давня назва – *Сторожниця*: Storožnica (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 145, арк. 120); Сторониця (2011, УШ). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *сторожна* (див. вище). Вона вказує на те, що на горі колись був сторожовий пост. Сучасне найменування є zdeформованою під впливом розмовного мовлення формою давньої назви.

Сторониця², -і; ж.; лісове урочище; с. Вікняни Тлум. р-ну: Сторониця (2007, Вікн., 24); Сторониця (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося урочище.

Сторониця³, -і; ж.; поле; с. Вікняни Тлум. р-ну: Сторониця (2007, Вікн., 24); Сторониця (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулося поле.

Сторчак¹, -ів; мн.; горб; с. Стриганці Тисм. р-ну: Сторчаки (2004, Експ.). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сторчак* ‘пеньок’ (СПГ, 205).

Сторчак², -ів; мн.; поле; с. Стриганці Тисм. р-ну: Сторчаки (2001, Осташ², 76). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Стохід, -оду; ч.; озеро; с. Ямниця Тисм. р-ну: Стохід (2011, Експ.). – Назва утворена способом композиції основ *сто* та *хід* (вихід) зі значенням ‘рух звідки-небудь назовні’ (ВТС, 118). Вона вказує на те, що озеро живиться водою з великої кількості джерел.

Стравінський, -ого; ч.; ліс; с. Буківна Тлум. р-ну: Стравінський (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника лісу, пор. п-ще *Стравінський* (Експ.).

Стражниця, -і; ж.; гори; **1)** с. Грабовець Бог. р-ну: Стражниця (2011, УШ); **2)** між м. Городенка й с. Стрільче Гор. р-ну: Stražnica (1880, KuK Z); Стражниця (2008, УШ); **3)** 356 м; с. Колінки Гор. р-ну: Стражниця (2008, УШ); **4)** смт Отинія Кол. р-ну: Стражниця (1998, От., 16); Стражниця (2006, КВС, 116); Стражниця (2011, УШ); **5)** смт Печеніжин Кол. р-ну; вар. *Стражници*: Стражници (2006, КГ, 23); Стражниця (2011, УШ); **6)** с. Нижнів Тлум. р-ну: Stražnica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 107, арк. 84); Stražnica (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 144, арк. 329); Стражниця (2008, УШ); Стражниця (2012, Експ.); **7)** с. Палагичі Тлум. р-ну: Stražnica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 194, арк. 21); Stražnica (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 208, арк. 45); Стражниця (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *стражниця* ‘приміщення для сторожа або військових вартових’ (ВТС, 1202). Вони вказують на те, що на горах колись були сторожові пости.

Страченець, -нцю; ч.; острів на р. Дністер; с. Кутище Тлум. р-ну: Страченець (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від дієприкметника *страчений*, *страчені* ‘позбавлений (-і) життя’. Ідеться, очевидно, про людей, яких страчували тут турки й татари під час набігів на ці землі.

Стрельбище, -а; с.; поле; с. Одаї Тисм. р-ну: Стрельбище (2012, БЛ², 270). – Назва

утворена семантичним способом від апелятива *стрельбище*, фонетичного варіанта від *стрільбище* ‘спеціально обладнане місце для проведення стрільб’ (ВТС, 1206). Вона вказує на те, на полі колись відбувалися стрільби воїнів розташованої недалеко в лісі військової частини.

Стреміно́са, -и; ж.; гора; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Стреміноса (2000, ЕКол., III, 55); Стреміноса (2005, ІМК, 11); Стресіноса (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою рум. прикметникового суфікса *-os* від апелятива *стремено* ‘провалля, прірва; крутий схил’ (Мар., 250), ‘урвище’ (ЕСУМ, V, 437). Вона вказує на стрімкий, крутий характер поверхні гори.

Стригави́ця, -і; ж.; болото; с. Середній Майдан Надв. р-ну; вар. *Стреґавиці*: Стригавиці (1998, Мих., 209); Стригавиця (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стригавиця* (розм. *стреґавиці*) ‘багно, мочар; мокрий ґрунт, що потопав’, пор. бойк. *стригавець* ‘багно, мочар’ (Онишк., II, 158).

Стрі́ганці, -ів; мн.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 20 км, Івано-Франківська – 22 км: Stryance (1649, ЖУР, V, 207), Stryhance (1661, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 152, с. 890); Stryhance (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Stryhańce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 116); Stryhańce (1855, АККГЛ, Bl. 45); Stryhańce (1890, SG, XI, 427); Стриганці (1947, АТП, 517); Стриганці (2009, ІФ АТП⁷, 180). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко вважає її результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала село, пор. п-ща *Стрига* (Туп., 430; Редько, II, 1018), *Стриганин* (Редько, II, 1018), *Стриганюк* (ІФД, 372). В основі групового антропоніма лежить особова назва *Стриганець*, що походить від *стрига* ‘низько пострижена людина’ (Бучко, 112). М. Л. Худаш, не заперечуючи в цілому цю версію, пропонує розглядати цей ойконім і як семантичне утворення від апелятива *стриганці* ‘люди, що оселилися біля *стриганки*, тобто біля болота, трясовини’, пор. *стриганка* ‘трясовина’ (Худ.², 242; Грінч., IV, 215).

Стригані́вка, -и; ж.; урочище; смт Печеніжин Кол. р-ну: Стриганівка (2006, КГ, 23). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Стриган*, пор. п-сько *Стригань* (Редько, II, 1018).

Стрі́йків Жоло́б, -ового, -у; ч.; поле; с. Живачів Тлум. р-ну: Стрийків Жолоб (2012, БЛ⁵, 270). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *жолоб* ‘глибока й вузька долина; долина між двома горами чи пригірками; долина потоку’ (Мар., 227), ‘вузька долина’ (Лісняк, 359), ‘колишнє русло річки’ (Дзендз., 139), ‘долина річки або потоку; корито; глибока вузька долина’ (Jurkowski¹, 123), а атрибутивним членом – прикметник *стрийків*, що вказує на належність поля в давнину *стрийкові*, дятькові по батьку, пор. *стрийко*, дем. від *стрий* ‘дятько по батькові, брат батька та чоловік батькової сестри’ (ВТС, 1205).

Стрі́мба¹, -и; ж.; гора; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Стримба (2006, КГ, 18). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стримба* (гуц.) ‘стрімка гора’ (МСГГ, 184), пор. рум. *strîmb* ‘кривий, зігнутий’ (РУС, 444).

Стрі́мба², -и; ж.; куток; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Стримба (2006, КВС, 14); Стримба (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся куток.

Стрі́мба³, -и; ж.; річка; л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 45 км, площа басейну – 130 км²; сс. Стримба, Лісна Тарновиця, Перерісль, Волосів, Камінне Надв. р-ну, Липівка, Марківці, Хом’яківка Тисм. р-ну, м. Тисмениця; утворюється злиттям Великої і Малої Стримб у м. Надвірна: Potok Strymba (1788, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 142); Strymba (1790, KGL, 27); Strymba (1880, KuK S); Strymba (1890, SG, XI, 442); Стримба (1899, Шух., I, 34); Strymba (1926, МТ Т); Стримба (1979, СГУ, 532); Стримба (1995, ТМН, 6); Стримба (2007, ІФ ПМ); Стримба (2008, Тисм.¹, 35). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування

гори, з якої стікає річка, пор. *гора Стримба* (НГПФ, 368). В основі ороніма лежить апелятив *стримба* (див. вище).

Стрімба⁴, -и; ж.; урочище; с. Побережжя Тисм. р-ну: Стримба (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стримба* зі значенням ‘круте, стрімке місце’. Вона вказує на рельєф поверхності урочища.

Стрівків, -ового; ч.; ліс; с. Остриня Тлум. р-ну: Стрівків (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Стрівко*, що розвинувся, очевидно, під впливом розмовної мови, у якій [л] у кінці складу переходить у [в], із *Стрілко*, пор. п-ще *Стрілько* (СП, 338).

Стріговиця, -і; ж.; болото; с. Грушів Кол. р-ну: Стріговиця (2012, БЛ⁵, 270). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *стріговиця* ‘трясовина’ (СБГ, 527), пор. також бойк. *стригавець* ‘багно, мочар’ (Онишк., II, 158).

Стріланів, -ового; ч.; потік; пр. Середнього л. Дзвинячу (Селового) п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Дзвиняч Бог. р-ну: Стріланів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Стрілан*, пор. п-ще *Стрілан* (Редько, II, 1019).

Стрілівка, -и; ж.; урочище (луг); с. Іллінці Снят. р-ну: Стрілівка (2011, УШ). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса -івк(а) від антропоніма *Стріл*, пор. давнє особове ім’я *Стрѣль* (Худ., 198), ст.-п. *Strzał* (SSNO, V, 228).

Стрілкі, -ів; мн.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Strzelki (1469, *ŽDz*, XVIII/I, 36 Supl.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала поселення або проживала в ньому, пор. давня особова назва *Стрѣлко* (Туп., 432).

Стрілова, -ої; ж.; пасовище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Стрілова (2000, ЕКол., III, 38); Стрілова (2006, КГ, 18); Стрілова (2011, УШ). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Стріл*, пор.

давнє особове ім’я *Стрѣль* (Худ., 198), ст.-п. *Strzał* (SSNO, V, 228). Можливе також утворення цього мікротопоніма способом субстантивації та онімізації прикметника *стрілова* ‘на якій відбуваються *стріли* (стрільби)’. У такому разі вона вказує на те, що на пасовищі в давнину міг бути бій чи тут відбувалися полювання або масові ігри зі стрільбою.

Стрільче, -ого; с.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 5 км, до Івано-Франківська – 83 км: Strzelcze (1377, AGZ, III, 51); Strzelcze (1440, AGZ, XII, 86); Strylcze (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Strzylcze (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 71); Strylcze (1855, АККГЛ, Bl. 45); Strzylcze, al. Strylcze (1890, SG, XI, 483); Стрільче (1947, АТП, 504); Стрільче (2009, ІФ АТП⁷, 180). – Назва є посесивним утворенням на -*je від антропоніма *Стрілець* чи *Стрілько*, пор. давня особова назва *Стрѣлко* (див. вище), п-ща *Стрілько* (СП, 338), *Стрілець* (ІФД, 373).

Стрімка¹, -ої; ж.; гора; с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Стрімка (1995, НВ, 9); Стрімка (2005, УШ); Стрімка (2006, КГ, 22). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *стрімка* ‘дуже крута, майже прямовисна’ (ВТС, 1206). Вона вказує на характер схилів гори.

Стрімка², -ої; ж.; печера; с. Одаїв Тлум. р-ну: Стрімка (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *стрімка* (див. вище). Вона вказує на характер будови печери.

Стрійка, -и; ж.; куток; смт Солотвин Бог. р-ну: Стрійка (2010, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від рос. апелятива *стройка* ‘місце, де здійснюється будівництво’ (СРЯ, 712). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де в 60-х роках минулого століття були побудовані виробничі приміщення й житлові будинки для працівників управління бурових робіт та дільниці технологічного транспорту.

Струкове, -ого; с.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну: Струкове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ов(е) від антропоніма *Струк*, пор. п-ще *Струк* (ІФД, 373).

Струпків, -ова; ч.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 40 км, до Івано-Франківська – 35 км: Stropkow (1443, AGZ, XI, 219); Strupkow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Strupków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 170); Strupków (1855, AKKGL, Bl. 45); Strupków (1890, SG, XI, 421); Струпків (1947, АТП, 512); Струпків (2009, ІФ АТП⁷, 180). – Назва є посесивним утворенням на *-iv* (< *-овъ*) від антропоніма *Струпко* чи *Струпок*, пор. ст.-п. *Johanes Strupk* (SSNO, V, 226), п-ща *Струпок* (ТСЛ, 636), *Струпа* (ПЗУ, 538).

Студена¹, -ої; ж.; джерело (криниця); с. Красна Надв. р-ну: Студена (2009, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *студена* ‘дуже холодна’ (BTC, 1209). Вона вказує на температуру води джерела.

Студена², -ої; ж.; урочище; с. Красна Надв. р-ну: Студена (2009, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування джерела (див. вище), яке пробивається в урочищі.

Студена Долина, -ої, -и; ж.; урочище (сіножать); смт Обертин Тлум. р-ну: Студена Долина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (BTC, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), ‘низина’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *студена* (див. вище), що вказує на температуру повітря в урочищі.

Студена Кринічка, -ої, -и; ж.; джерело; с. Ганнусівка Тисм. р-ну: Студена Кринічка (2004, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криничка*, дем. від *криниця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (BTC, 465), а атрибутивним членом – прикметник *студена* (див. вище), що вказує на температуру води в джерелі.

Студене¹, -ого; с.; джерело; с. Ямниця Тисм. р-ну: Студене (2011, Експ.). – Назва

утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *студене* ‘дуже холодне’ (BTC, 1209). Вона вказує на температуру води в джерелі.

Студене², -ого; с.; поле; с. Делева Тлум. р-ну: Студене (2012, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *студене* (див. вище). Вона вказує на холодну температуру на полі через постійні вітри.

Студенець¹, -нця; ч.; потік; л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 8 км; сс. Чернів, Хриплин, Микитинці, Угорники, Підпечари Тисм. р-ну, м. Тисмениця: Studeniec (1880, KuK S); Studeniec, al. Studzieniec (1890, SG, XI, 494); Studzieniec (1932, MT S); Студинець (1979, СГУ, 535); Студенець (2008, Тисм.¹, 35). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *студинець* (< псл. **studъньсь*) ‘джерело’ (Онишк., II, 262), ‘джерело з холодною водою’ (Експ.). Вона вказує на температуру води потоку.

Студенець², -нця; ч.; поля; **1**) с. Марківці Тисм. р-ну: Студенець (2007, КМ, 13); **2**) с. Чернів Тисм. р-ну: Студенець (2012, БЛ⁵, 270). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого розкинулися поля.

Студенець³, -нця; ч.; село; Тисм. р-н; нал. до Липівської с/р; віддаль до Тисмениці – 10 км, до Івано-Франківська – 21 км: Studzenyecz (1460, AGZ, XII, 380); Studzieniec (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Studeniec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 31); Studeniec (1855, AKKGL, Bl. 45); Studziniec (1884, SG, V, 63); Studzieniec (1900, SGG, 701); Studzieniec (1932, MT S); Студенець (2009, ІФ АТП⁷, 180). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *студинець* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де були холодні джерела та криниці.

За розповідями місцевих жителів, на території, де виникло село, колись було 12 джерел, з яких витікала студениця.

Студений¹, -ого; ч.; потоки; **1**) л. Раківцю л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці

п. Дністра; сс. Космач, Раковець Бог. р-ну; вар. *Студений Потік*: Studeny (1855, AKKGL, Bl. 44); Studeny Potok (1888, SG, IX, 519; 1890, SG, XI, 495); Студений (1979, СГУ, 536); 2) пр. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Саджава Бог. р-ну: Студений (1985, АСЗ, II, 667); Студений (2003, Мороз, 5). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *студений* ‘дуже холодний’ (ВТС, 1209). Вони вказують на температуру води потоків. Варіант назви в с. Космач ускладнений відповідним номенклатурним терміном.

Студений², -ого; ч.; хребет; найвища точка – 1406 м; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Студенка*: Studenka (1855, AKKGL, Bl. 48); lesistym działem Studenką (1880, SG, I, 512); Studenka (2000, PBWG, 148); Студений (2003, ДСК, 214). – Назва виникла в результаті трансонімізації атрбутивного члена ороніма – найменування гори *Верх-Студений* (див. вище), що підіймається над хребтом. Варіант назви є суфіксальним дериватом на -к(а) від названого вище ороніма.

Студінка, -и; ж.; поточина; л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Гута Бог. р-ну; вар. *Студенка*: Studenka (1935, МТ Pogoń); Студінка (2006, ГСК К); Студінка (2006, ГЦСЧ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного варіанта ороніма – найменування хребта (див. *Студений*), з-під якого витікає поточина.

Студлів¹, -ова; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Турківської с/р; віддаль до Коломиї – 16 км, до Івано-Франківська – 60 км: Studlow (1855, AKKGL, Bl. 49); Studłów (1900, SGG, 291); Studłów (1906 (1876), KuK K); Studłów (1933, МТ К); Студлів (2009, ІФ АТП, 180). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма **Студло*, пор. ст.-ч. особове ім’я *Studl* (Sv., 168).

Студлів², -ова; ч.; поле; с. Турка Кол. р-ну: Студлів (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма **Студло* (див. вище).

За переказами місцевих жителів, урочище назване так тому, що тут б’ють з-під землі два потужних джерела.

Студня, -і; ж.; криниця; с. Виноград Кол. р-ну: Студня (2012, БЛ⁵, 270). – Назва утво-

рена семантичним способом від апелятива *студня* (діал.) ‘криниця без зрубу’ (ВТС, 1209).

Ступкі, -ів; мн.; поле; с. Задубрівці Снят. р-ну: Ступки (2011, УШ). – Назва, очевидно, виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма найменування родини, яка, мабуть, володіла колись полем, пор. п-ще *Ступка* (Редько, II, 1023).

За розповідями місцевих жителів, поле назвали так тому, що воно розташоване близько від села, тобто до нього було “ступінь ходу”, як говорили старі люди.

Стусова Долина, -ої, -и; ж.; урочище; с. Михальче Гор. р-ну: Стусова Долина (2008, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘низовина біля річки’ (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *Стусова*, що вказує на належність землі в урочищі в давнину *Стусу*, пор. п-ще *Стус* (СП, 239).

Сулима, -и; ж.; горб; с. Торговиця Кол. р-ну: Сулима (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чоловіка, який, очевидно, проживав на горбі або володів тут землею, пор. поширене на Коломийщині п-ще *Сулима* (ТД КР, 117).

Суволока¹, -и; ж.; поле; с. Корнич Кол. р-ну: Суволока (2012, БЛ⁵, 270). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *суволока*, що є, очевидно, розмовним варіантом апелятива *суголовка* ‘вузька дорога між полями’ (СБГ, 531), ‘межа, стик у кінці нив’ (Кобил., ДЛМ, 57), пор. також бойк. *суговолок* ‘поперечна смужка землі вздовж зораних загонів’ (Онишк., II, 264). Вона вказує на те, що поле розміщується на межі біля польової дороги або є поперечною смугою вздовж зораних інших полів.

Суволока², -и; ж.; куток; с. Корнич Кол. р-ну: Суволока (2012, БЛ⁵, 270). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Сумáрин¹, -ого; ч.; куток; с. Пороги Бог. р-ну: Sumaryn (1855, AKKGL, Bl. 48); Sumaryn, grupa domow w Porohach (1891, SG, XI, 584), Sumaryn (1934, SDW, № 22, s. 235); Сумарин (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ин від антропоніма *Сумара*, пор. п-ще *Сумара* (ІФД, 374), пол. особова назва *Sumara* (Rymut, II, 508).

Сумáрин², -ого; ч.; потік; п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Гута, Пороги Бог. р-ну: Sumaryn (1890, SG, XI, 584); Sumaryn (1914 (1894), KuK P); Сумарынъ, Sumaryń (1917, Машт., ДБ, 19); Sumaryn (1935, MT Porohy); Сумарин (1979, СГУ, 539); Сумарин (2006, ГЦСЧ); Сумарин (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), через який протікає потік. В. О. Вербич пов'язує назву з архаїчним псл. **sъrmara*, з якого утворилося укр. діал. *сумара* 'струмок із весняною післядошовою водою', 'устя ріки', 'старе річище' > *самара* < *сърмара* (з абсорбованим кореневим *p*) < **sъrma*, **sъrmtъ* 'течія' (Вербич, ГСД, 155).

Сумків, -ового; ч.; кол. поселення на Покутті, тепер не ідент.: Sumkow (1469, ŽDz, XVIII/I, 30 Supl.). – Назва є посесивним утворенням на -ів (< -овъ) від антропоніма *Сумко*, пор. давня особова назва *Сумко* < *Сумратъ* (Мор., 490).

Сúрин, -ого; ч.; берег; с. Малий Ключів Кол. р-ну: Сурин (2012, БЛ⁵, 270). – Назва є посесивним утворенням на -ів від антропоніма *Сура*, пор. п-ще *Сура* (Редько, II, 1026), рум. *Sura* (Const., 452).

Сусець, -сця; ч.; потік; л. Тлумачу п. Дністра, протікає між сс. Палагичі, Остриня Тлум. р-ну: Susiec (1934, SDW, № 24, s. 300); Сусець (2003, Експ.). – Назва неясна щодо походження. Можливо, вона мотивована спотвореною формою апелятива *сусак* (бот.) 'Butomus umbellatus' (ЕСУМ, V, 482). У такому разі гідронім вказує на характер рослинності навколо потоку. Не виключено також, що в основі назви гідрооб'єкта лежить польський апелятив *sus* 'стрибок' (ПРС, 599), а сама вона вказує на характер течії потоку.

Сúтич, -а; ч.; куток; с. Корнич Кол. р-ну: Сутич (2012, БЛ⁵, 270). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сутич* 'місце, де сходяться плоти, вулиці; смітник', пор. гуц. *сутич* 'місце, де сходяться плоти, смуги лісу тощо; стик' (ГГ, 179), бук. *сутичь* 'вузьенька стежка; яр, куди вивозять сміття' (СБГ, 534), бойк. *сутеч* 'місце, куди викидають непотрібні речі, черепки, сміття тощо; смітник' (Онишк., II, 267).

Сутичкú, -ок; мн.; куток; с. Завалля Снят. р-ну: Сутички (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *суточки* (діал.) 'вузьенькі вулички, проходи', пор. бук. *суточки* 'вузьенькі невеличкі вулички' (СБГ, 534), гуц. *сутки* 'вузький прохід між двома будинками, потоками тощо' (ГГ, 179), бойк. *сутка* 'вуличка' (Онишк., II, 267). Вона вказує на характер побудови кутка.

Суткú¹, -ів; мн.; урочища; **1**) с. Хмелева Гор. р-ну: Сутки (2008, УШ); **2**) смт Отинія Кол. р-ну: Сутки (1998, От., 16); Судки (2006, КВС, 116); Сутки (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *сутки* 'вузький прохід' (ВТС, 1218). Вона вказує на розміри урочищ.

Суткú², -ів; мн.; куток; с. Джурів Снят. р-ну: Сутки (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сутки* (див. вище). Вона вказує вузькі розміри кутка, який з'єднує рівнинну та горбисту частини села.

Суткú³, -ів; мн.; куток; м. Снятин: Сутки (2012, НПС, 22). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *сутки* (див. вище). Вона вказує вузькі розміри кутка.

Сухá Бáлка, -ої, -и; ж.; горб; с. Котиківка Гор. р-ну: Суха Балка (2012, БЛ⁵, 270). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *балка* зі значенням 'невелике підвищення' (БЛ⁵, 73), а атрибутивним членом – прикметник *суха* 'з невеликою кількістю ґрунтової вологи, яка має невелику вологість' (ВТС, 1219), що вказує на характер ґрунту на горбі.

Сухá Горá, -ої, -и; ж.; гора; 507 м; між смт Ланчин Надв. р-ну та Молодятин Кол.

р-ну, на вододілі рік Кобильниця й Печенига: Sucha góra (1906 (1880), KuK N); Sucha góra (1913, GKS); Sucha Góra (2000, PBWCz., 143); Суха Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (BTC, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *суха* (див. вище), що вказує на характер ґрунту на горі.

Су́хà Лі́щина¹, -ої, -и; ж.; урочище; с. Майдан Тисм. р-ну: Суха Ліщина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліщина* ‘кущ родини березових з їстівними плодами – горіхами; чагарник із кущів цієї рослини’ (BTC, 493), а атрибутивним членом – прикметник *суха* (див. вище), що вказує на стан кущів в урочищі.

Су́хà Лі́щина², -ої, -и; ж.; куток; с. Майдан Тисм. р-ну: Sucha Leszczyna (1934, SDW, № 22, s. 241); Суха Ліщина (2001, Проц., 111). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Су́харі́в¹, -евого; ч.; горб; с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: Сухарів (2006, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування ниви, що розкинулася на горбі, пор. *niwa* Sucharowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 219, арк. 86); *niwa* Sucharowa (1820, ЛЦДІА, ф. 20, опр. 6, спр. 32, арк. 80). В основі мікротопоніма лежить особова назва *Сухар*, пор. п-ще *Сухар* (ПЗУ, 541). Оронім узгоджений у роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

За народними переказами, назва ниви пішла від того, що тут суха земля й дуже низькими були врожаї. Тому люди висадили сад, але й він не плодоносив.

Су́харі́в², -евого; ч.; кол. фільварок, тепер куток с. Велика Кам’янка Кол. р-ну: folw. Sucharów (1890, SG, XI, 531); Sucharów (1900, SGG, 293); Sucharów (1906 (1876),

KuK K); Sucharów (1914, GKK); Sucharów (1933, МТ К); Сухарів (2000, ЕКол., III, 26); Сухарів (2006, КВС, 11). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинувся спочатку фільварок, а потім куток.

Су́хà Рудка, -ої, -и; ж.; поле; с. Корнич Кол. р-ну: Sucha Rudka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 261, арк. 27); Суха Рудка (2012, БЛ², 270). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є мікротопонім – найменування поля *Рудка* (див. вище), біля якого розкинувся цей топооб’єкт, а атрибутивним членом – прикметник *суха* (див. вище), що вказує на характер ґрунту на полі.

Су́хé, -ого; с.; болото; с. Гостів Тлум. р-ну: Сухе (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сухе* ‘з невеликою кількістю ґрунтової вологи, яке має невелику вологість’ (BTC, 1219), ‘пересохле’ (Експ.). Вона вказує на внутрішні якості болота.

Су́хуй¹, -ого; ч.; потоки; 1) п. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; довжина – 4 км; с. Манява Бог. р-ну: Suchy (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Сухий (2011, УШ); 2) п. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Ковалівка Кол. р-ну: Сухий (2008, МС, 153); 3) бас. Велесниці п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Нижня Велесниця Кол. р-ну: Сухий (2006, КВС, 112); 4) л. Слобідки л. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; с. Слобода Кол. р-ну; інша назва – *Ропінний* (*Роп’яний*) (див. вище): Suchy (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 92, арк. 41); Сухий (1979, СГУ, 546); Сухий (Роп’яний) (2006, К КР); Сухий (Роп’яний) (2006, КВС, 147). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *сухий* зі значенням ‘висохлий, пересохлий’ (BTC, 1219), що вказує на маловодність гідрооб’єктів, особливо в літню пору.

Су́хуй², -ого; ч.; урочище; с. Ковалівка Кол. р-ну: Сухий (2008, Боєчко, 5). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку

(див. вище), навколо якого розкинулося урочище.

Сухій³, -ого; ч.; горб; 628 м; сс. Рунгури, Слобода Кол. р-ну: Suchy (1933, МТ Мик.); Сухий (2002, Рунг., 241); Сухий (2006, КГ, 23); Сухий (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *сухий* зі значенням 'з невеликою кількістю ґрунтової вологи, який має невелику вологість' (ВТС, 1219), що вказує на характер ґрунту на горбі.

Сухій⁴, -ого; ч.; кутки; **1**) с. Рунгури Кол. р-ну: Сухий (2002, Рунг., 240); Сухий (2006, КВС, 140); Сухий (2011, УШ); **2**) с. Слобода Кол. р-ну: Сухий (2006, КВС, 147); Сухий (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на схилах якого розкинулися кутки.

Сухій Вєрх, -ого, -у; ч.; горби; **1**) смт Солотвин Бог. р-ну: Сухий Верх (2011, УШ); **2**) с. Новоселиця Снят. р-ну: Сухий Верх (2006, ННР, 8); Сухий Верх (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *верх* 'гора; вершина гори' (Мар., 219), а атрибутивними членами – прикметник *сухий* (див. вище), що вказує на характер ґрунтів на горбах.

Сухій Дуб, -ого, -а; ч.; долина; с. Княздівр Кол. р-ну: Сухий Дуб (2012, БЛ⁵, 270). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного фітоніма – найменування висохлого дуба, що ріс колись в урочищі.

Сухій Пóтік¹, -ого, -оку; ч.; потік; л. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну: Suchy Potok (1890, SG, XI, 545); Сухий Потік (1979, СГУ, 548). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* 'річка, переважно невелика, струмок із стрімкою течією' (ВТС, 903), 'невелика водна артерія, менша, ніж річка' (СНГТВ, 76), 'струмок, джерело; долина потоку; глибока вузька долина' (СНГТК, 158–159), а атрибутивним членом – прикметник *сухий* (див. вище), що вказує на маловодність гідрооб'єкта.

Сухій Пóтік², -ого, -оку; ч.; яр; с. Гордниця Гор. р-ну: Сухий Потік (1978, Гор., 24); Сухий Потік (2009, ГСС, 23). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *потік* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *сухий* (див. вище), що вказує на відсутність води в яру.

Сухій Став¹, -ого, -у; ч.; поле; с. Одаї Тисм. р-ну: Сухий Став (2012, БЛ⁵, 270). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування ставу, що знаходився колись на полі. В основі гідроніма лежить апелятив *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185), 'штучна чи природна водойма, мокра заболочена низина' (Лісняк, 361), 'місце, де раніше був став' (Мар., 250), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *сухий* (див. вище), що вказує на відсутність води в гідрооб'єкті.

Сухій Став², -ого, -у; ч.; кол. хутір, тепер куток; с. Ворона Кол. р-ну: Suchy staw (1855, АККГЛ, Bl. 45); Suchy Staw (1900, SGG, 697); Suchy Staw (1934, SDW, № 24, s. 295); х. Сухий Став (1947, АТП, 512); Сухий Став (1961, ІФ АТП¹, 82); Сухий Став (2006, КВС, 24). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), біля якого виник хутір.

Сухій Яр, -ого, -у; ч.; яри (улоговини); **1**) с. Кунисівці Гор. р-ну: Сухий Яр (1978, Гор., 19); Сухий Яр (2009, ГСС, 20); **2**) с. Уніж Гор. р-ну: Сухий Яр (1960, Кобил., ДЛМ, 11). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *яр* 'глибока довга западина (перев. з крутими або прямовисними схилами), що утворилася внаслідок розмиву пухких осадових порід тимчасовими потоками' (ВТС, 1424), 'балка; глибока балка, заросла лісом' (Мар., 255), а атрибутивними членами – прикметник *сухий* (див. вище), що вказує на відсутність води в улоговинах.

Суходіл¹, -ола; ч.; кутки; **1**) с. Ковалівка Кол. р-ну: Суходіл (2006, КВС, 68); **2**) с. Долина Тлум. р-ну: Suchodoł (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 189, арк. 8); Suchodoł (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 204, арк. 40); Suchodoł (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Суходіл (1997, ІФАТП⁶, 124); Суходіл (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *суходіл* зі значенням ‘підвищена місцевість, більш суха, ніж оточуюча її низинна рівнина’ (СНГТ, 532–533). Вони вказують на характер ґрунтів місцевостей, на яких виникли кутки.

Суходіл², -олу; ч.; яр; с. Іллінці Снят. р-ну: Суходіл (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *суходіл* зі значенням ‘безводна долина, яку зволожують тільки дощові та снігові води’ (ВТС, 1219).

Суходіл³, -олу; ч.; потік; пр. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; с. Іллінці Снят. р-ну: Суходіл (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування яру (див. вище), з якого витікає потік.

Суходіл⁴, -олу; ч.; урочища; **1**) м. Снятин: Суходіл (2012, НПС, 22); **2**) с. Долина Тлум. р-ну: Суходіл (2004, ІСД, 15). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *суходіл* зі значенням ‘підвищена місцевість, більш суха, ніж оточуюча її низинна рівнина’ (СНГТ, 532–533). Вони вказують на характер ґрунтів в урочищах.

Суходіл⁵, -олу; ч.; ліс; с. Долина Тлум. р-ну: Суходіл 92004, ІСД, 15). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся ліс.

Суходіл⁶, -ола; ч.; село; Тлум. р-н; нал. до Будзинської с/р; віддаль до Тлумача – 30 км, до Івано-Франківська – 50 км: Suchodoł (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Suchodoł (1905, (1877), КуК ТТ); Suchodoł (1934, SDW, № 24, s. 297); х. Суходіл (1947, АТП, 518); Суходіл (2009, ІФ АТП⁷, 180). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *суходіл* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту місцевості, на якій виникло село.

Суходіл⁷, -ола; ч.; кол. хутори, об’єдн. із: **1**) с. Діброва Тлум. р-ну: Suchodoł (1934, SDW, № 24, s. 296); Суходіл (1947, АТП, 518); Суходіл (1961, ІФ АТП¹, 82); **2**) с. Кутище Тлум. р-ну: Suchodoł (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 110, арк. 13); Suchodoł (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 145, арк. 20); Suchodoł (1884, SG, V, 6; 1890, SG, XI, 344); Suchodoł (1905 (1874), КуК ТТ); Kutyska z Suchodolem (1910, ZSO, 67); Suchodoł (1934, SDW, № 24, s. 296); х. Суходіл (1947, АТП, 518); Суходіл (1961, ІФ АТП¹, 82); Суходіл (2011, УШ); **3**) с. Одаїв Тлум. р-ну: Suchodoł (1890, SG, XI, 536); Suchodoł (1900, SGG, 708); Суходіл (1947, АТП, 518); Суходіл (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *суходіл* (див. вище). Вони вказують на характер ґрунтів місцевостей, у яких виникли хутори.

Суходіл⁸, -олу; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 15 км, площа басейну – 53,1 км²; інша назва – *Будзин* (див. вище); сс. Долина, Суходіл, Будзин Тлум. р-ну: Suchodoł (1905 (1877), КуК ТТ); Suchodoł (1926, МТ Т); Суходіл (1979, СГУ, 550); Будзин (2001, УК ТК); Будзин, Суходіл (2004, УПР, 820); Будзин (2009, РІФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), через яке протікає потік.

Суходóли¹, -ів; мн.; гора; с. Грабовець Бог. р-ну: Суходоли (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *суходіл* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту на горі.

Суходóли², -ів; мн.; ліс; с. Камінне Надв. р-ну: Суходоли (1998, Мих., 209). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *суходіл* (див. вище). Вона вказує на характер ґрунту в лісі.

Сушарні, -ень; мн.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: Сушарні (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *сушарня* ‘приміщення, призначене для сушіння чого-небудь’ (ВТС, 1220). Вона вказує на те, що на полі в давнину сушили зерно або фрукти.

Сушénка, -и; ж.; урочище (толока); с. Чернятин Гор. р-ну; вар. *Сушинка*: Су-

шинка (1978, Гор., 477); Сушенка (1996, ГЧ, 7); Сушенка (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-инк(а)* (розм. *-єнк(а)*, *-'инк(а)*) від дієслівної основи *суш-ити* ‘позбавляти вологи, робити щонебудь сухим, помістивши його на повітрі, в теплому місці, біля вогню, на сонці; позбавляючи вологи, робити сухішим, сухим’ (ВТС, 1220). Ідеться тут про сушіння домотканого полотна, яке білили тут колись на сонці. За іншою версією, назва пішла від того, що ставок, який є в урочищі, пересихає в сонячну погоду.

Сюльків, -ового; ч.; став; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Сюльків (2006, КВС, 84). – Назва є посесивним утворенням на *-ів*

від анторопоніма *Сюлько*, що є пестливо-скороченою формою від *Василько*.

Сьобстрин Сад, -ого, -у; ч.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Сьобстрин Сад (1998, От., 16); Сьобстрин Сад (2006, КВС, 116); Сьобстрин Сад (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування саду, який проростає в урочищі. В основі мікротопоніма лежить апелятив *сад* ‘спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо’ (ВТС, 1094), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *сьобстрин* < рос. *сёстрин* ‘сестрин’, що вказує на належність топооб’єкта в давнину чийсь *сестрі*.

Т

Таборіська¹, -ськ; мн.; лісове урочище; с. Глибоке Бог. р-ну: Taboryska (1932, МТ S). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *таборисько* ‘таборище; місце, де розташований або де був колись *табір*’ (ВТС, 1227). Вона вказує на те, що в урочищі колись була чиясь стоянка.

Таборіська², -ськ; мн.; кол. куток с. Остриня Тлум. р-ну: grupa domów Taborzyska (1892, SG, XII, 138). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *таборисько* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись таборували чийсь військові загони.

Таборіще¹, -а; с.; лісове урочище; с. Хмелівка Бог. р-ну: Таборище (2006, Бабій, 9); Таборище (2011, УШ); Таборище (2012, ХПЛ, 17). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *таборище* ‘місце, де розташований або де був колись *табір*’ (ВТС, 1227). Вона вказує на те, що в лісі колись, у часи нападу татар, таборували жителі села.

Таборіще², -а; с.; урочища (поля, чагарники); 1) с. Луквиця Бог. р-ну: Таборище (2004, НПЛ, 18); 2) с. Незвисько Гор. р-ну: Таборище (2002, Левкун, 68); Таборище (2007, ССЧ, 15); Таборище (2008, УШ); 3) с. Камінне Надв. р-ну: Таборище (1998,

Мих., 209). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *таборище* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись були якісь табори, очевидно, татарські, як стверджують місцеві жителі.

Таборіще³, -а; с.; джерело; с. Луквиця Бог. р-ну: Таборище (2004, НПЛ, 18). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому знаходиться джерело.

Таборіще⁴, -а; с.; кутки (частини сіл); 1) с. Чортовець Гор. р-ну: łan w Taboryszczu (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 6, арк. 7); Taborestie (1906 (1876) KuK K); Taboresti (1933, МТ K); Таборище (2008, УШ); 2) с. Добротів Надв. р-ну: Taboryszcze (1914, ГKK); Таборище (2001, Проц., 76). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *таборище* (див. вище). Вони вказують на те, що на кутках колись були військові чи якісь інші табори.

За переказами, на кутку в с. Чортовець понад 400 років тому розташовувалися табором волохи під час війни з поляками.

Таборішчі, -ів; мн.; присілок; с. Клубівці Тисм. р-ну; давні назви – *Таборище*, *Табориська*: Taboryszcze (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 6, арк. 7); Taborzyska

(1855, АККГЛ, Bl. 45); Taboryska (1883, SG, IV, 190); Taborzyska (1892, SG, XII, 138); Taborzyska (1900, SGG, 703); Taborzyska (1926, MT T); Taborzyska (1934, SDW, № 24, s. 300); Таборищі (1995, ТМН, 20); Таборищі (2005, Карпів, 10). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *таборище* (див. вище). Сучасне найменування є множинною формою давньої назви.

Про походження цієї назви існує декілька переказів. В одному з них ідеться про те, що за часів Галицького князівства купці, переганяючи худобу з Буковини та Молдавії до Галича, зупинялися тут і отаборювалися на ночівлі. За іншою, – тут, на роздоріжжі, часто ставали табором турки й татари, коли нападали на прикарпатські села й міста. А в часи визвольної війни 1648–1654 рр. тут нібито стояли війська Богдана Хмельницького.

Та Горá, тої, -и; ж.; куток; с. Богородичин Кол. р-ну: Та Гора (1998, ЕКол., II, 75); Та Гора (2006, КВС, 8). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, що складається з апелятива *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359) та вказівного займенника *та*. Вона вказує на розташування кутка на горі, більш віддаленій від центру села, ніж інший подібний орооб’єкт.

Тайва́нь, -ю; ч.; урочище; с. Іванківка Бог. р-ну: Тайвань (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного топоніма – найменування острова в Східно-Китайському морі. Вона має переносне, конотативне значення і вказує на значну віддаленість урочища від центру села.

Та́кса, -и; ж.; куток; с. Боднарів Кол. р-ну: Такса (1998, ЕКол., II, 78). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *такса* ‘оцінка чого-небудь; оцінка заподіяної шкоди в полі або лісі’ (Онишк., II, 278). Вона вказує на те, земля, на якій виник куток, колись була протаксована, тобто оцінена для продажу.

Танасу́шина, -ої; ж.; урочище (млака); с. Тучапи Снят. р-ну: Танасишина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(a)* від андроніма *Танасиха* – найменування жінки за іменем чи прізвиськом чоловіка, пор. особове ім’я *Танас* < *Панас* (СУІ, 283), п-ще *Танас* (СП, 341).

Танáсівка, -и; ж.; куток; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Танасівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Танас*, пор. особове ім’я *Танас*, п-ще *Танас* (див. вище).

Танáсково, -ого; с.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Танасково (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(o)* від антропоніма *Танаско*, пор. особове ім’я *Танаско* < *Панас* (СУІ, 283).

Танасюко́ва, -ої; ж.; поле (нива); с. Прибилів Тлум. р-ну: Танасюкова (2012, БЛ⁵, 270). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Танасюк*, пор. п-ще *Танасюк* (СП, 342).

Тану́тинська, -ої; ж.; гора; с. Діброва Тлум. р-ну: Танутинська (2000, ПЗТ, 62). – Назва є посесивним утворенням на *-инськ(a)* від антропоніма *Танута*, пор. особове ім’я *Танута* < *Тетяна* (Експ.).

Тарасе́нка, -и; ж.; ліс; с. Молодків Надв. р-ну: Тарасенка (1998, Мих., 209). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-єнк(a)* від антропоніма *Тарас*, пор. особове ім’я *Тарас* (СУІ, 355), п-ще *Тарас* (ІФД, 375). Однак можливо, що назва колись звучала як *Тересенка*, що є суфіксальним утворенням від апелятива *терес* (бот.) ‘жостір проносний’ (Смик, 336). У такому разі вона вказує на характер рослинності в лісі. Сучасна ж форма могла з’явитися за співзвучністю твірної основи з названим вище антропонімом.

Тарáсівка¹, -и; ж.; куток; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Тарасівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Тарас*, пор. особове ім’я *Тарас* (СУІ, 355), п-ще *Тарас* (ІФД, 375).

За народним переказом, куток заснувала родина Тарасів. Це були зайшли поміщики,

які скупили значну частину частину земель села.

Тарасівка², -и; ж.; поле; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну Тарасівка (2009, БЛ², 175). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), біля якого розкинулося поле.

Тарасівка³, -и; ж.; кол. фільварок, тепер село; Тлум. р-н; с/р; віддаль до Тлумача – 5 км, до Івано-Франківська – 38 км; до 1946 р. – *Яківка*: Jackówka (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Jackówka (1882, SG, III, 357); Jackówka (1910, ZSO, 60); Jackówka (1926, МТ Т); Тарасівка (1947, АТП, 518); Тарасівка (2009, ІФ АТП⁷, 180). – Давня назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Яцько*, пор. особове ім'я *Яцько* < *Яків* (СУІ, 413), пол. *Jacek* (КІР, 68). Так звали поляка Чеховича, який наприкінці ХVІІІ ст., придбавши частину поселення Шиндибалівка, заснував фільварок і назвав його *Яківкою*. У повоєнний період під час масових перейменувань населених пунктів село отримало на честь Тараса Григоровича Шевченка назву *Тарасівка*.

Тарниця¹, -і; ж.; куток; с. Слобода Кол. р-ну; вар. *Тарниці*: Тарниці (2006, КГ, 24); Тарниця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тарниця* (розм. *тарниці*) 'сідловина між двома горами, вершинами' (Мар., 251), пор. також гуц. діал. *тарниця* 'дерев'яне сідло' (ГГ, 181), рум. *tarniță* 'дерев'яне сідло; в'ючне сідло; сідловина' (РУС, 461). Вона вказує на рельєф місцевості, на якій розкинувся куток.

Тарниця², -і; ж.; ліс; с. Слобода Кол. р-ну: Тарниця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тарниця* (див. вище). Вона вказує на рельєф місцевості, у якій проростає ліс.

Тарнички¹, -ок; мн.; гора; 1070 м; с. Гута Бог. р-ну; давня назва – *Тарничка*: Tarniczka (1882, SG, III, 249); Tarniczka (1914 (1894), КуК Р); Тарнички (2011, УШ). – Давня назва утворена семантичним способом від апелятива *тарничка*, дем. від *тарниця* (див. вище). Вона вказує на форму гори, яка має

сідловину. Сучасне найменування є множинною формою давньої назви.

Тарнички², -ок; мн.; полонина; с. Гута Бог. р-ну: Tarniczki (1855, АККГЛ, ВІ. 48); polon. Tarniczki (1935, МТ Porohy); Тарнички (2001, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинулася полонина.

Тарничкова Кліва, -ої, -и; ж.; гора; 1063 м; с. Гута Бог. р-ну: Tarniczkowa Klewa (1935, МТ Porohy). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *клива* 'незаросла гола вершина гори; камені в лісі' (Мар., 231), 'незалісна гора (вершина)' (Ляшук, 165), а атрибутивним членом – прикметник *тарничкова*, що вказує на розташування орооб'єкта біля полонини *Тарнички* (див. вище).

Тарничок, -чка; ч.; урочище; між сс. Підгайчики та Малий Гвіздець Кол. р-ну: Tarniczek (1906 (1876), КуК К); Tarniczok (1933, МТ К). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тарничок*, дем. чол. роду від *тарниця* (див. вище). Вона вказує на форму урочища, що розкинулося між двома підвищеннями. Можливо також, що в основі мікротопоніма лежить апелятив *тарничок*, польський фонетичний варіант апелятива *терничок* 'зарості терну' (Експ.), пор. пол. *tarnina* 'терен' (ПУС¹, 328). У такому разі назва вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

Тарнівкí, -ок; мн.; поле; с. Прибилів Тлум. р-ну: Тарнівки (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *тарнівка* (бот.) 'тернослив' (ВТС, 1242). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Татáрівка, -и; ж.; урочище; с. Луквиця Бог. р-ну: Татарівка (2004, НПЛ, 18). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від етноніма *татари*. Очевидно, йдеться тут про бій, який відбувся колись між жителями села й татарськими наїзниками.

За народними переказами, урочище назване так тому, що тут колись місцеві жінки

вбили двох татар: одного втопили в бочці з капостою, а іншого роздерли.

Татарка, -и; ж.; горби; **1**) с. Городниця Гор. р-ну: Татарка (2008, УШ); **2**) сс. Красилівка, Нові Кривотули Тисм. р-ну: Татарка (2009, БЛ², 178); Татарка (2010, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса *-к(а)* від етноніма *татари*.

Серед жителів с. Городниця існує переказ про цю назву горба. У ньому йдеться про те, що одного разу під час нападу татар на село люди заховалися в печеру. Проте одну жінку з маленькою дитиною туди не пустили: вони боялися, що плач дитини приверне увагу ворогів. Тоді жінка зі злості виказала схованку.

Вхід у печеру був дуже вузьким. Туди могла пролізти лише одна людина. Тому татари не змогли вигнати з неї людей. Вони розклали біля входу вогонь, і всі люди задихнулися. З того часу гору називають *Татаркою*.

Про кривотульський горб розказують, що одного разу під час набігу татар люди залишили село й поховалися в навколишніх лісах. Лише одна хвора жінка не змогла втекти. У її хату зайшла татарка й захотіла напиться. Хвора показала на діжку, де були квашені огірки. Коли татарка нагнулася, господиня перекинула її в діжку й втопила її там. Непрохану гостю поховали на горбі біля сільського кладовища. З тих пір цей горб іменують *Татаркою*.

Татарняк, -а; ч.; гора; с. Луквиця Бог. р-ну: Татарняк (1989, ГБ, 321). – Назва утворена за допомогою суфікса *-няк* (розм. *-н'ик*) від етноніма *татари*.

За переказами, тут колись був розгромлений великий татарський загін.

Татарова Криніця, -ої, -і; ж.; лісове урочище; між сс. Черемхів та Коршів Кол. р-ну: Tatarowa Krynica (1933, МТ К). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування лісової криниці, навколо якої розкинулося урочище. В основі гідроніма лежить апелятив *криниця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (ВТС, 465), ‘джерело, колодязь’ (ЕССЯ, 21, 156–157), ‘ключ, джерело’ (Торч., 254),

ускладнений атрибутивним членом *Татарова*, що вказує на якийсь зв’язок гідрооб’єкта з людиною на прізвисько чи прізвище *Татар*, пор. п-сько *Татар* (СПЗУ, III, 129), п-ще *Татар* (СП, 343).

Татарська Горá, -ої, -и; ж.; горб; с. Вовчківці Снят. р-ну: Татарська Гора (1982, КС, 41); Татарська Гора (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *гора* ‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ (ВТС, 191), ‘підвищене місце’ (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *татарська*, що вказує на певний зв’язок гори та її найменування з *тата́рами*. Характерно, що в селі проживають мешканці, яких називають *Татарчуки*. Очевидно, це нащадки колишніх заводників.

За народними переказами, на горі колись стояла сторожова вишка, з якої повідомляли жителів навколишніх сіл про наближення ворогів, насамперед татар.

Татарська Моги́ла¹, -ої, -и; ж.; урочище; с. Кричка Бог. р-ну: Татарська Могила (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могила* зі значенням ‘насип на місці поховання’ (ПЗУ, 393), а атрибутивним членом – прикметник *татарська*, що вказує на поховання в урочищі в давнину *татарина* чи *татар*.

За народним переказом, колись у давнину на горі Клива відбувся кривавий бій між місцевими жителями й татарами, у якому загинуло багато ворогів. Їх похоронили у величезній ямі в урочищі. З того часу воно й зветься Татарська Могила.

Татарська Моги́ла², -ої, -и; ж.; горб; с. Голосків Кол. р-ну: Татарська Могила (2006, ЕКол., IV, 100); Татарська Могила (2006, КВС, 38). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могила* зі значенням ‘курган; височина’ (Мар., 236–237), ‘пагорб’ (ПЗУ, 393), а атрибутивним членом – прикметник *татарська*, що вказує на певний зв’язок горба та його найменування з *тата́рами*.

За народним переказом, одного разу в березовому лісі, що за кілометр на захід від села, стояв табором загін княжого війська. Уночі вартовий біля дзвона побачив палаючу бочку смоли, що стояла на полі Лупейка на схід від села, і вдарив на сполох. Невеликий княжий загін вступив у нерівний бій з переважаючими силами татар, які зненацька напали на село, і був майже повністю розбитий. Вороги спалили церкву й більшість селянських хат, а людей, які не встигли заховатися, забрали в неволю. Удень у Тростяному лісі вони святкували перемогу, попиваючи вино. Одному з княжих воїнів, що залишився живим, удалося замаскуватися неподалік на дубі. Всі татари були одягнені однаково й стрілець не міг розпізнати, де прості воїни, а де їх командири. Тільки помітив при відблиску сонячних променів, що один татарин п'є вино з золотої чаші. Влучним пострілом із лука стрілець убив татарського воєначальника. Похоронили його татари на кутку Ігрище й насипали високу могилу, яка дотепер зветься *Татарською*.

Татарська Стайня, -ої, -і; ж.; ущелина; с. Петрів Тлум. р-ну: Татарська Стайня (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування приміщення, що знаходилося колись в ущелині. В основі ергоніма лежить апелятив *стайня* 'спеціальне приміщення, будівля, де тримають худобу' (ВТС, 1186), ускладнений прикметником *татарська*, що вказує, за народними переказами, на утримування тут татарами в давнину своїх коней.

Татарський Вивіз, -ого, -озу; ч.; дорога; с. Стецева Снят. р-ну: Татарський Вивіз (2012, БЛ², 271); Татарський Вивіз (2012, НПС, 210). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вивіз* 'недовге, але круте підвищення на дорозі; підвищення' (Мар., 220), 'невеликий земляний насип' (Лісняк, 359), 'гірська ущелина; вузька доріжка' (Нг., 51), 'дорога, що йде вгору' (Онишк., I, 97), а атрибутивним членом – прикметник *татарський*, що вказує на певний зв'язок дороги та її найменування з *тата́рами*.

За переказами місцевих жителів, цією дорогою, що веде із с. Хлівище Черн. обл., користувалися колись татари для нападів на Галичину.

Татарські Звори¹, -их, -ів; мн.; урочище; сс. Рунгури, Слобода Кол. р-ну: Татарські Звори (2002, Рунг., 241); Татарські Звори (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *звори*, мн. від *звір*, *ізвір* 'долина потоку чи ріки в горах; міжгір'я; ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля' (ГГ, 81; Нг., 53), а атрибутивним членом – прикметник *татарські*, що вказує на певний зв'язок урочища та його назви з *тата́рами*, пор. також *Татарська дорога*, або *Татарський шлях*, яка проходила колись у цих місцях. За твердженнями І. Кузича-Березовського, це була найкоротша дорога з Коломиї в Карпати та далі в Європу. Цим шляхом кочували гуни, авари, мадари, а пізніше – *татари Бурундая* (ІК, 68–69). Очевидно, саме з ними й пов'язана назва цього урочища.

За народним переказом, урочище назване так тому, що колись давно місцеві жителі заманили сюди великий татарський загін і повністю його знищили. Живим залишився лише один хлопчик, якого взяла на виховання мешканка села. Цей хлопчик, якого звали Татарчуком, дав початок великій родині, яка й тепер проживає в селі.

Татарські Звори², -их, -ів; мн.; верх; с. Слобода Кол. р-ну: Татарські Звори (2000, ЕКол., III, 55); Татарські Звори (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), яке розкинулося на схилі верху.

Татомірівка, -и; ж.; кол. корчма, нал. до с. Ісаків Тлум. р-ну: Tatomirówka (1881, SG, III, 303; 1891, SG, XII, 229). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Татомир*, пор. давнє особове ім'я *Татомир* (Туп., 444), *Татомиръ* (Мор., 191).

Татри¹, -ів; мн.; гіпсове підвищення, вкрите степовою рослинністю; сс. Вікняни, Кутище Тлум. р-ну: Tatry (1787, ЛЦДІА,

ф. 19, оп. 6, спр. 110, арк. 80); Tatry (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 145, арк. 136); Татри (2000, ПЗТ, 247–248). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *тапра* ‘скала’ (Мар., 251), ‘скеля; прірва, безодня’, ‘скала на найвищих горах’ (Rudn., 32), пор. бойк. *тапра* ‘прірва; безодня; скеля на найвищих горах’, *тапри* ‘високі гори; скелі’ (Онишк., II, 281), пол. *tatra* ‘висока гора’ (ЕСУМ, V, 527), фрак. *tertre* ‘бугор; пагорб; підгірок’, баск. *tutur* ‘вершина’ (ТО, 106). Ю. О. Карпенко припускає, що цей орографічний термін походить від найменування найвищого в Карпатах гірського масиву – *Tatpiv*. Назву ж цього масиву він пов’язує з псл. **tǣtr-* ‘скеля; камінь’ > пол. **Tartr-* > *Tatry* (із спрощенням *rtr* > *tr*) (Карп., ННК, 5).

Підвищення є ботанічною пам’яткою природи місцевого значення.

Татри², -ів; мн.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Татри (2012, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося поле.

Твердохлівський Погар, -ого, -у; ч.; узвишся; сс. Бабче, Манява Бог. р-ну: Twardochlewski Pohar (1874, ЕКГ, II, 25); pod Twardochlewskim Poharem (1880, SG, I, 66); Твердохлівський Погар (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *погар* ‘згарище; місце, де була пожежа’ (СУМ, VI, 705), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Твердохлівський*, що вказує на належність узвишся *Твердохліву* або, можливо, *Твердохлібу*, пор. п-ще *Твердохліб* (ІФД, 376).

Творівка, -и; ж.; урочище; с. Вербівці Гор. р-ну: Творівка (2008, УШ); Творівка (2011, МП). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Твір*, пор. п-сько *Твір* (Експ.).

Телефушина, -и; ж.; кол. фільварок, хутір, нал. до с. Богородичин Кол. р-ну: Telefuszczynna (1891, SG, XII, 282); Telefonszczynna (1900, SGG, 697). – Назва утворена за допомогою суфікса *-щин(а)* від

антропоніма *Телефус*. Таке прізвисько мав великий польський землевласник, який володів великими маєтностями на Поділлі та на Покутті (Бучко, 114), пор. “Niegdyś familia Telefusów, ze Szląska przybyła, dobra na Podolu ... od Władysława Jagiełły za opustoszone w Szląsku darem otrzymała” (SG, V, 860). Очевидно, один із представників його родини був засновником фільварку.

Теляцька, -ої; ж.; гора; між сс. Іллінці та Троїця Снят. р-ну; вар. *Телички*: Tellaczki (1855, АККГЛ, Bl. 49); Tellaczki (1882, SG, III, 260); Telacka (1904 (1877), KuK Kutry); Телячки (1982, КС, 219); Телички (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *теляцька* ‘призначена для випасу *телят*’. Вона вказує на те, що на горі колись випасали молодняк великої рогатої худоби. Сучасне звучання назви з’явилося під впливом розмовного мовлення.

Теляче, -ого; с.; кол. хутір, нал. до с. Олієво-Королівка Гор. р-ну: Telacze (1891, SG, XII, 281); Telacze (1900, SGG, 213); Теляче (2001, Проц., 32). – Назва, очевидно, є посесивним утворенням на *-*je* від антропоніма *Телякъ*, пор. п-ще *Теляк* (Крас., 148). Менш імовірним є утворення цього мікротопоніма способом субстантивзації та онімізації прикметника *теляче* ‘призначене для утримання або випасу *телят*’.

Тёмна, -ої; ж.; кутки (вулиці); **1** с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Темна (2012, БЛ⁵, 271); **2** с. Тисменичани Надв. р-ну: Темна (1996, Кост., 7–8); **3** с. Русів Снят. р-ну: Темна (2012, БЛ⁵, 271); Темна (2012, НПС, 204). – Назви утворені способом субстантивзації та онімізації прикметника *темна* ‘позбавлена світла, погано освітлена’ (ВТС, 1238).

Тёмрява, -и; ж.; урочище; с. Клузів Тисм. р-ну: Temrywa (1932, МТ S). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *темрява* ‘темне, неосвітлене або погано освітлене місце; неосвітлений простір’ (ВТС, 1238). Вона вказує на особливості урочища, вкритого густими заростями, через які погано проникає світло.

Теодорівка, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Грушка Тлум. р-ну: Teodorówka (1900,

SGG, 699). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ivk(a)* від антропоніма *Теодор*, пор. особове ім'я *Теодор* (СУІ, 357) < нім. *Theodor* (KVB, 92).

Тепені, -ів; мн.; поле; с. Озеряни Тлум. р-ну: Тепені (2011, УШ). – Назва утворена способом плоралізації та онімізації апелятива *тепінь* 'вологий теплий вітер; відлига' (ЕСУМ, V, 547). Вона вказує на те, що на полі найшвидше, порівняно з навколишньою місцевістю, тане сніг.

Тепінь, -і; ж.; болото; с. Монастирчани Бог. р-ну: Тепінь (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тепінь* (див. вище). Вона вказує на те, що болото не замерзає й тому тут навіть у сніжну пору є проталини.

Тепліці, -иць; мн.; урочище (поле); с. Вербівці Гор. р-ну: Теплиці (2008, УШ); Теплиці (2012, БЛ², 271). – Назва утворена способом плоралізації та онімізації апелятива *теплиця* зі значенням 'засклене опалювальне приміщення для вирощування в закритому ґрунті ранніх або південних рослин, а також розсади; оранжерея' (ВТС, 1239). Вона вказує на наявність в урочищі таких приміщень.

Тепліця¹, -і; ж.; потоки; 1) п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Пороги Бог. р-ну: Теплиця (2011, УШ); 2) п. Пруту л. Дунаю; с. Княздівр Кол. р-ну: Теплиця (1985, ІГ, II, 419); Теплиця (2006, КВС, 64); Теплиця (2008, УШ); 3) пр. Рибниці п. Пруту л. Дунаю; с. Драгасимів Снят. р-ну: Теплиця (2011, УШ); 4) бас. Пруту л. Дунаю; с. Завалля Снят. р-ну: Теплиця (1997, ІЗ, 17). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *теплиця* зі значенням 'природне джерело, у якому вода не замерзає' (ГГ, 182), 'місце, де вода не замерзає' (ЕСУМ, V, 547), 'джерело, що не замерзає взимку' (Карп., ТБ, 193), 'потік, який не замерзає взимку' (Rudn., 32), пор. також бойк. *тепличка* 'місце у водоймі, де вода ніколи не замерзає' (Онишк., II, 284). Вони вказують на природні особливості води в потоках.

Тепліця², -і; ж.; криниця; с. Торговиця Гор. р-ну: Теплиця (2008, УШ). – Назва утво-

рена семантичним способом від апелятива *теплиця* (див. вище). Вона вказує на природні особливості води в криниці.

Тепліця³, -і; ж.; урочище; с. Торговиця Гор. р-ну: Теплиця (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування криниці (див. вище), навколо якої розкинулося урочище.

Теплічина, -и; ж.; джерело; с. Одаїв Тлум. р-ну: Тепличина (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тепличина*, дем. від *теплиця* (див. вище). Вона вказує на природні особливості води джерела.

Теребєжі¹, -ів; мн.; урочища; 1) між с. Велика Кам'янка Кол. р-ну та Яківка Тлум. р-ну: Terebiže (1900, SGG, 293); Terebiży (1933, МТ К); 2) с. Потічок Снят. р-ну: Terebicze (1880, KuK Z); Terebiže (1906 (1876), KuK Sn.); Terebiže (1933, МТ Sn.); Теребєжі (1982, КС, 219); 3) с. Троїця Снят. р-ну: Теребєжі (2011, УШ). – Назви утворені способом плоралізації та онімізації апелятива *теребіж* (< псл. **terbežь*) 'витереблене, тобто очищене від дерев і кущів місце під сільськогосподарське угіддя' (Худ.², 246), 'ділянка лісу, очищена від чагарників' (ГГ, 183), 'місце, очищене від кущів' (ЕСУМ, V, 549), 'ділянка лісу з обдертою корою на деревах, які сохнуть 2–3 роки для спалювання й очищення землі під посів' (Експ.), 'витереблена місцевість' (Редьква¹, 89), пор. блр. *церабеж* 'місце, де викорчуваний ліс', болг. *требеж* 'місце викорчуваного лісу', пол. *trzebież* 'новина' (ПГФ, 292). Вони вказують на те, що урочища колись були очищені від кущів і дерев.

Теребєжі², -ів; мн.; височина; с. Джурів Снят. р-ну: Теребєжі (2011, УШ). – Назва утворена способом плоралізації та онімізації апелятива *теребіж* (див. вище). Вона вказує на те, що на височина колись була очищена від кущів і дерев.

Теребєжі³, -ів; мн.; куток; с. Троїця Снят. р-ну: Теребєжі (2012, НПС, 227). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Теребіська, -иськ; мн.; колишнє село на Покутті, тепер не ідент.; інша назва – *Новий Острів*: Terebiska alias Nowi Ostrow (1570, ЖУР, VII, 171). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *теребісько* ‘місцевість, очищена від кущів і дерев під сільськогосподарське угіддя’ (Експ.). Вона вказує на місце виникнення поселення. Інша його назва є лексикалізованим та онімізованим словосполученням, у якому опорним компонентом виступає апелятив *острів* зі значенням ‘ділянка землі, що чітко вирізняється на тлі решти місцевості’ (ВТС, 687), ускладнений атрибутивним членом *новий* ‘який недавно виник, з’явився’ (ВТС, 629), що вказує на час виникнення поселення.

Теребіж¹, -ежу; ч.; урочища (поля, пасовища); 1) с. Грушів Кол. р-ну: Теребіж (2006, ЕКол., IV, 156); 2) с. Спас Кол. р-ну: Теребіж (2011, УШ); Теребіж (2011, КР); 3) с. Новоселиця Снят. р-ну: Теребіж (2006, ННР, 9); Теребіж (2011, УШ); 4) с. Тростянець Снят. р-ну: Теребіж (2012, НПС, 234); 5) с. Делева Тлум. р-ну: Terebiz (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 83, арк. 29); Теребіж (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *теребіж* (див. вище). Вона вказує на те, що урочища в давнину були очищені від кущів і дерев.

Теребіж², -ежа; ч.; кутки; 1) с. Нижній Вербіж Кол. р-ну: Теребіж (1995, НВ, 8); Теребіж (2009, Експ.); 2) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Теребіж (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *теребіж* (див. вище). Вони вказують на характер очищення територій, на яких виникли кутки, від кущів і дерев.

Теребіж³, -ежу; ч.; гора; 412 м; сс. Спас, Грушів Кол. р-ну; давня назва – *Теребежі*: Terebizi (1855, АККГЛ, Bl. 49); Terebiz (1916, GKSn.); Terebiz (1933, МТ Kutу); Теребіж (2006, КВС, 156). – Давня назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *теребіж* (див. вище). Вона вказує на характер очищення гори в давнину від кущів і дерев. Сучасне найменування є сингулярною формою давньої назви, пор. також куток *Теребіж*, масив сінокосів *Теребіж* у с. Спас.

Теребіж⁴, -ежу; ч.; ліс; с. Спас Кол. р-ну: Теребіж (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), на якій розкинувся ліс.

Теребіж⁵, -ежу; ч.; яр; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Теребіж (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *теребіж* (див. вище). Вона вказує на характер очищення яру від кущів і дерев.

Теребіж⁶, -ежу; ч.; заболочена урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Теребіж (2000, Експ.); Теребіж (2002, СНЧ, 47). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *теребіж* (див. вище). Вона вказує на характер очищення території урочища в давнину від кущів і дерев.

Теремчище¹, -а; с.; горб; с. Тязів Тисм. р-ну: Теремчище (1975, АСЗ, I, 775). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *теремчище* ‘місце, де був *теремець* – боярський або князівський будиночок’, пор. *терем* ‘у Київській Русі та феодальній Росії – високий боярський або князівський будинок у вигляді башти; житлове приміщення в такому будинку; багатий поміщицький будинок’ (ВТС, 1241).

За переказами, на горбі колись стояв літній замок (*теремець*) галицьких князів.

Теремчище², -а; с.; потік; л. Бистриці п. Дністра; с. Тязів Тисм. р-ну: Теремчище (1979, СГУ, 558); Теремчище (1995, ТМН, 49). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), з якого стікає потік.

Терентієве, -ого; с.; поле; м. Городенка: Терентієве (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(е)* від антропоніма *Терентій*, пор. особове ім’я *Терентій* (СВІ, 258).

Терешкове, -ого; с.; поле; с. Гвізд Надв. р-ну: Терешкове (1998, Мих., 209). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Терешко*, пор. особове ім’я *Терешко* < *Терентій* (СВІ, 358), п-ще *Терешко* (ІФД, 376).

Терла, -ів; мн.; поле; с. Рошнів Тисм. р-ну: Терла (2011, Експ.). – Назва утворена

способом плуралізації та онімізації апелятива *терло* 'тік, де молотять хліб катком або возячи по хлібу візок з тягарем; хліб розкладений на току для такої молотьби' (ЕСУМ, V, 553–554). Вона вказує на те, що на полі колись молотили хліб таким способом. Можлива також мотивація цього мікротопоніма названим вище апелятивом зі значенням 'місце для відпочинку худоби, найчастіше біля водопою; вибите, витолочене ким-небудь місце; лігво, кубло звірів; *заст.* місце тимчасового поселення' (ВТС, 1241, 1246). У такому разі назва вказує на те, що на полі колись були місця для відпочинку худоби або тимчасові житла пастухів.

Тёрне, -я; с.; поле; с. Колінки Гор. р-ну: Терне (2012, БЛ², 271). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *терне* (діал.) 'терен' (СБГ, 544), 'терня, терновий куш' (ЕСУМ, V, 550), 'зарості терену' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Терні́, -ів; мн.; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Терни (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *терни* 'зарості колючих рослин; місце, заросле колючими кущами' (ВТС, 1242). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Терні́на, -и; ж.; поле, пасовище; с. Моностричани Бог. р-ну: Тернина (2005, НМ, 10); Тернина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тернина* 'зарості терну' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Терничо́к, -чка; ч.; поле; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Терничок (2012, БЛ², 271). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *терничок*, дем. від *терник* 'зарості терну' (ВТС, 1242). Вона вказує на характер рослинності на полі.

Терні́вське, -ого; с.; поле; с. Верхній Майдан Надв. р-ну: Тернівське (1998, Мих., 209). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *тернівське* 'вкрите терном' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на полі.

Терно́виця, -і; ж.; село; Тисм. р-н; нал. до Новокривотульської с/р; віддаль до

Тисмениці – 23 км, до Івано-Франківська – 32 км; вар. *Тарновиця*, *Тарновиця-Пільна*: Tarnawycza (1515, ŻDz, XVIII/I, 170); Major Tarnawycza (1533, MRPS, IV/3, 464); Tarnawica Polna (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Tarnowica Polna (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Tarniwica Polna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 203); Tarnowica polna (1855, AKKGL. Bl. 45); Tarnowica Polna (1992, SG, XII, 205); Терновиця (1947, АТП, 512); Терновиця (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища, у якому було започатковане село. В основі мікротопоніма лежить апелятив *терновиця* 'місцевість, поросла терном, терниною' (Худ.², 247). Форма *Тарновиця* з'явилася під впливом польської мови, пор. пол. *tarnina* 'терен' (ПУС¹, 328). Означення *пільна*, що вживалося в назві до 40-х років ХХ ст., вказувало на розташування села серед *полів*, на відміну від села *Лісна Терновиця* (див. вище), що виникло серед *лісів*.

Тёрня, -я; с.; поле; с. Антонівка Тлум. р-ну: Терня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *терня* 'терновий куш' (ЕСУМ, V, 550), 'зарості терену' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Тёртиці́, -иць; мн.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну: Тertiці (2010, УШ); Тertiці (2012, НПС, 284). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *тертиця* 'тонка дошка' (ГГ, 183), 'дошка, різана трацькою пилою або на пилорамі' (СГБТ, 534), 'різана дошка або рейка' (Онишк., II, 286). Вона вказує на те, що на кутку колись була трачка або пилорама, де різали дошки.

За переказами місцевих жителів, куток названий так тому, що колись жінки *терли* тут коноплі.

Тетянин Луг, -ого, -у; ч.; урочище (поле); с. Клубівці Тисм. р-ну: Тетянин луг (1995, ТМН, 21); Тетяний луг (2005, Карпів, 10); Тетянин Луг (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *луг* 'заросла тра-

вою й кущами лука, що використовується як пасовисько та сіножать', 'низовина, заросла травою; низовина, заросла лісом; низька місцевість' (Мар., 235), 'низовина, на якій ростуть гарні трави' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Тетянин*, що вказує на належність у давнину поля *Тетяні*, пор. особове ім'я *Тетяна* (СУІ, 359).

Тетяніно, -ого; с.; урочище; с. Ковалівка Кол. р-ну; вар. *Тетьїнино*: Тетянино (2008, МС, 154); Тетянино (2010, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(о)* від антропоніма *Тетяна* (розм. *Тетьїна*), пор. особове ім'я *Тетяна* (див. вище). Варіант назви відбиває особливості місцевої говірки.

Тиканівка, -и; ж.; куток; с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Тиканівка (2007, ГР, 73). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Тикан*, пор. п-ще *Тикан* (СП, 345).

Тикірія, -і; ж.; урочище; с. Стецева Снят. р-ну; давня назва – *Тетирна*: Teturna (1788, ЛЦДА, ф. 19, опр. 10, спр. 47, арк. 16); Тикірія (2011, УШ). – Назва не цілком ясна щодо походження. Можливо, вона утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *тетерна* 'у якій водяться тетері' (зі змінами під впливом розмовного мовлення його форми).

Тимишівський, -ого; ч.; потік; пр. Манявки п. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Манява Бог. р-ну; інша назва – *Осередковий* (див. вище): Тимишівський, Осередковий (1979, СГУ, 563). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(ий)* від антропоніма *Тимиш* (розм. *Тимиши*) < *Тимофій* (СУІ, 361).

Тимкова Кірніці, -ої; -і; ж.; джерело (криниця); с. Великий Ключів Кол. р-ну: Тимкова Кірніці (2006, КГ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кірніці*, *кирніці* 'криниця' (ГГ, 93), а атрибутивним членом – прикметник *Тимкова*, що вказує на належність гідрооб'єкта *Тимку*, пор. особове ім'я *Тимко* < *Тимофій* (СУІ, 361).

Тимкове, -ого; с.; урочище; с. Молодятин Кол. р-ну: Тимкове (2008, БГ, 14). – На-

зва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Тимко* (див. вище).

Тимофієва, -ої; ж.; пасовище; с. Русів Снят. р-ну: Тимофієва (2012, БЛ⁵, 271). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Тимофій*, пор. особове ім'я *Тимофій* (СУІ, 360).

Тимошєва, -ої; ж.; нива; с. Вовчківці Снят. р-ну: Тимошева (2012, БЛ⁵, 271). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Тимош*, *Тимиш* < *Тимофій* (СУІ, 361).

Тимощукова, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Олешків Снят. р-ну: Тимощукова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Тимошук*. Таке прізвище мали жителі цього кутка.

Тимчішина, -ої; ж.; урочище (млака); с. Колінці Тлум. р-ну: Тимчишина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-н(а)* від андроніма *Тимчиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Тимко* (див. вище).

Тимчуків, -ового; ч.; сад; с. Дубки Гор. р-ну: Тимчуків (2012, БЛ⁵, 271). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Тимчук*, пор. п-ще *Тимчук* (ІФД, 378).

Тимчуків Лісок, -ового, -ска; ч.; ліс; с. Репужинці Гор. р-ну: Тимчуків Лісок (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лісок*, дем. від *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *Тимчуків*, що вказує на належність лісу в давнину *Тимчукові*, пор. п-ще *Тимчук* (див. вище).

Тісмениця¹, -і; ж.; поточина; пр. Бобрівки п. Хоросни л. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Скопівка Кол. р-ну: Тісмениця (2006, КВС, 145). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути утвореною за допомогою суфікса *-иц(я)* від давнього слов'янського апелятива *тъсьмѣн* 'болотисте місце', реконструйованого на основі н.-л. *tšmen* 'т. с.' (Бучко¹, 251), або від апелятива

**тесмень* 'межа, порубіжжя' < і.-є. **teks-* > слов. **teks-* > *tes-*, що репрезентований у таких словах, як д.-р. *тесати*, *тесъ* 'зарубка на деревах для обозначения межи', + суф. *-men'* (Жел., Гідр., 91). Дехто виводить її від і.-є. *téús-* 'тихий' + суф. *-men-* та *-ica*, що дослівно означає 'тиха, спокійна річка' (Rozw., 300). Інші пов'язують гідронім з основою *Тисьмен-*, де *-мен-* – давньослов'янський суфікс, що приєднувався до дієслівних коренів. Що стосується морфеми *Тис'-*, то її виводять від протослов'янського **tei-s-men*, де **tei-* 'зникати, танути, текти', або ж розглядають її у зв'язку з гідронімом *Тясмин* < **těskmenъ* // **těsmeň*: *těsknъ(jь)* 'тісний' (див.: Вербич, ГД, 82). Можливо також, що назва перенесена сюди переселенцями з території м. Тисмениці або суч. Дрогобиччини, де є річка з таким же найменуванням.

Тисмениця², -і; ж.; куток; с. Скопівка Кол. р-ну: Тисмениця (2006, КВС, 145). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), яка протікає на кутку.

Тисмениця³, -і; ж.; місто; р. ц.; м/р; віддаль до Івано-Франківська – 11 км: Тисмжничж (в Тисмжничю (тисмянницю) на ловы; 1144, ПСРЛ, II, 316); *Тисменица (Тисменицу ... звоевал; 1531, ПСРЛ, XXXII, 107); *Thiszmyenycza* (1578, *ŽDz*, XVIII/I, 84); *Tysmienica* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Tyśmienica* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 41); *Tyśmienica* (1892, SG, XII, 722); Тисмениця (1947, АТП, 517); Тисмениця (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку, правої притоки річки Ворона, на берегах якого розкинулося місто і який тепер називається *Мельницький* (Бучко, 114). Про походження гідроніма див. вище.

Тисменицька Вишинá, -ої, -и; ж.; узвишся висотою до 600 м; вар. *Вишина-Тисменицька*; м. Тисмениця: *Wyżyna tyśmienicka* (1893, SG, XIII, 947); Тисменицька Вишина (2006, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вишина* 'т. с., що висота' (ВТС, 121), а атри-

бутивним членом – прикметник *тисменицька*, що вказує на розташування узвишся біля м. *Тисмениця* (див. вище).

Тисменицький, -ого; ч.; ліси; 1) між с. Хом'яківка Тисм. р-ну та м. Тисмениця: Тисменицький (2009, БЛ², 178); 2) між с. Надорожна Тлум. р-ну та м. Тисмениця: Тисменицький (2011, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *тисменицький* 'належний до м. *Тисмениця* (див. вище)', 'який проростає з боку м. *Тисмениця*'.

Тисменичáни, -ан; мн.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 19 км, до Івано-Франківська – 18 км: *Tyssmyenyczany* (1377, MRPS, IV/III, 360 Supl.); Тисмжчаны (1404, Р., 67–68); *Tiszmyenyczani* (1578, *ŽDz*, XVIII/I, 88); *Tysmieniczany* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Tyśmieniczany* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 50); *Tyśmieniczany* (1892, SG, XII, 724); Тисменичани (1947, АТП, 510); Тисменичани (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва утворена семантичним способом від катойконіма *тисменичани* 'вихідці (переселенці) з м. *Тисмениця* (див. вище)'. Вона вказує на людей, які започаткували село й проживали в ньому.

Тисменичáнський Ліс, -ого, -у; ч.; лісок; с. Забережжя Бог. р-ну: Тисменичанський Ліс (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *тисменичанський*, що вказує на належність топооб'єкта в давнину громаді с. *Тисменичани* (див. вище) або окремим його мешканцям.

Тисниковáтий, -ого; ч.; хребет; сс. Манява Бог. р-ну, смт Битків Надв. р-ну: *Tysnykowaty* (1914 (1894), KuK P); *grzbiet Tysnykowaty* (2000, PBWG, 139). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *тисниковатий* 'подекуди вкритий тисником – заростями тису', пор. подібні за структурою утворення *дубник* 'дубовий ліс' (ЕСУМ, II, 137), 'місце, де ростуть дуби; дубовий ліс' (Лісняк, 362), *грабник* 'місце,

де росте граб³ (ЕСУМ, I, 579), 'місце, поросле грабами; грабовий гай' (Худ.², 63) і т. п. Вона вказує на характер рослинності на хребті.

Тисовець¹, -вцю; ч.; ліс; с. Посіч Тисм. р-ну: Тисовець (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тисовець* 'тисовий ліс', 'місце, поросле тисами' (Худ.², 355), пор. типологічно однорідний *буковець* 'місце, вкрите буковим лісом' (СГБТ, 520), 'буковий ліс' (Горбач¹, 254). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Тисовець², -вцю; ч.; потік; бас. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Посіч Тисм. р-ну: Тисовець (2012, БЛ⁵, 271). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), з якого витікає потік.

Титяниного Полянка, -ого, -и; ж.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну; вар. *Тикьининого Полянка*, *Титьининого Полянка*: Тикьининого Полянка (2006, КГ, 18); Титьининого Полянка (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *полянка* (розм. *польника*), дем. від *поляна* 'невеликий луг, звичайно на узліссі або серед лісу; галявина' (ВТС, 853), а атрибутивним членом – неузгоджене означення, виражене антропонімом *Тетянин* (розм. *Тикьинин*, *Титьинин*) у родовому відмінку, що вказує на належність топооб'єкта. Варіанти назви відбивають особливості місцевої говірки.

Титущина, -ої; ж.; нива; с. Русів Снят. р-ну: Титущина (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від андроніма *Титушка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, пор. п-ще *Титух* (Редько, II, 1053).

Тихунівське, -ого; с.; пасовище; с. Гута Бог. р-ну: Тихунівське (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Тихун*, пор. особове ім'я *Тихун* < *Тихон* (СУІ, 363), п-ще *Тихун* (ІФД, 378).

Тішківці, -ів; мн.; село; Гор. р-н; с/р; відаль до Городенки – 14 км, до Івано-Фран-

ківська – 68 км: *Thiszcowcze* (1448, AGZ, XII, 172); *Tyszkowcze* (1578, *ŻDz*, XVIII/I, 94); *Tyszkowce* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Tyszkowce* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 7); *Tyszkowce* (1855, АККГЛ, ВІ. 45); *Tyszkowce* (1892, SG, XII, 726); Тишківці (1947, АТП, 504); Тишківці (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. давнє особове ім'я *Тишко* (Мор., 193), ст.-укр. *Thiszko* (AGZ, V, 511), що може бути як відкомполітичним суфіксальним дериватом якогось давньослов'янського імені з елементом *Тих-* чи *Тиш-* типу *Тихославъ*, *Тѣшемысль*, *Тѣшивлъдъ* (Мор., 193), так і скорочено-суфіксальною формою календарного імені *Тихон*, пор. *Тишко* < *Тихон* (СУІ, 363).

Тік, току; ч.; поле; с. Діброва Тлум. р-ну: Тік (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тік* 'розчищене місце, спеціально підготовлений майданчик надворі або в приміщенні для молотби, очищення і просушування зерна; скирти, стіжки, ожереди й т. ін., що стоять на такому місці' (ВТС, 1249). Вона вказує на те, що на полі колись був облаштований майданчик, де очищували й просушували зерно.

Тімбок, -а; ч.; кутки; 1) с. Бучачки Снят. р-ну: Тімбок (2011, Експ.); 2) с. Балинці Снят. р-ну: Тімбок (2011, Експ.). – Назви утворені способом поєднання в одній лексемі словосполучення *на тому боці* (ріки) та її спрощення.

Ткачєва, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Вікняни Тлум. р-ну: Ткачєва (2007, Вікн., 24); Ткачєва (2012, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-єв(а)* від антропоніма *Ткач*, пор. п-ще *Ткач* (ІФД, 378).

Ткачєві, -их; мн.; урочища (луги); с. Тучапи Снят. р-ну: Ткачєві (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-єв(і)* від антропоніма *Ткач*, пор. п-ще *Ткач* (див. вище).

Ткачикова, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Угорники Кол. р-ну; Ткачикова (2005,

УКС, 6); Ткачикова (2012, БЛ⁵, 271). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Ткачик*, пор. п-ще *Ткачик* (ІФД, 378).

Ткачівський, -ого; ч.; лісок; с. Жураки Бог. р-ну: Ткачівський (2011, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(ий)* від антропоніма *Ткач*, пор. п-ще *Ткач* (див. вище).

Ткачуків, -ої; ж.; криниця; с. Іллінці Снят. р-ну: Ткачукова (1999, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Ткачук*, пор. п-ще *Ткачук* (СП, 347).

Тлумацька, -ої; ж.; гора; 334 м; м. Тлумач, с. Яківка Тлум. р-ну; давня назва – *Тлумацька Могила*, інша назва – *Могила*: *Tłumaczka Mogiła* (1855, AKKGL, Bl. 45); *Tłumacka (Mogiła)* (1905 (1874), KuK TT); *Тлумацька* (2011, УШ). – Давня назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могила* зі значенням ‘курган; височина’ (Мар., 236–237), ‘пагорб’ (ПЗУ, 393), а атрибутивним членом – прикметник *тлумацька*, що вказує на розташування гори на території міста *Тлумач*. Назви *Могила* та *Тлумацька* з’явилися внаслідок еліпсису відповідно атрибутивного та опорного компонентів давньої назви.

Тлумацьке, -ого; с.; поле; с. Суходіл Тлум. р-ну: Тлумацьке (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *тлумацьке* ‘яке належало громаді м. *Тлумач* (див. далі) чи окремим його жителям’.

Тлумацькі Поля, -их, -ів; мн.; поля; м. Тлумач: *Tłumackie pola* (1905 (1874), KuK TT). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поля*, мн. від *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *тлумацькі*, що вказує на належність топооб’єкта до міста *Тлумач* (див. далі).

Тлумацьке Передмістя, -ого, -я; с.; куток; м. Тисмениця; інша назва – *Заріка* (див.

вище): *Tłumackie* (1900, SGG, 703); *Заріка*, або *Тлумацьке Передмістя* (2008, Тисм.¹, 35). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *передмістя* ‘житловий район, що прилягає до міста, але лежить за його межами’ (ВТС, 724), ‘місце або поселення перед містом’ (Худ.², 178), а атрибутивним членом – прикметник *тлумацьке*, що вказує на розміщення кутка з боку міста *Тлумач* (див. далі), навколо шляху, що веде до цього міста.

Тлумаць, -а; ч.; місто; р. ц.; м/р; віддаль до Івано-Франківська – 32 км; давні назви – *Толмач*, *Товмач*: *Тълъмачъ (проти́в Толмачю, 1213, ПСРЛ, II, 734); Тольмачъ (1308, Р., 57); *Tholmacz* (1459, MRPS, I, 27); *Tłumacz* (1578, ŻDz, XVIII/I, 84); Толмач (*Tłumacz*) Гнилой (1650, СГРЛ, 529); *Tłumacz* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Tłumacz* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 187); *Tłumacz* (1855, AKKGL, Bl. 45); *Tłumacz*, ро rus. *Tolmacz*, *Towmacz* (1892, SG, XII, 348); Тлумач (1947, АТП, 517); Тлумач (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва неоднозначна щодо походження. Так, Д. Г. Бучко безспідставно вважає її присвійноприкметниковим утворенням на *-*jъ* від давнього особового імені *Тол[о]макъ*, що розвинувся через стадії *Тольмакъ* < *Толимакъ* < *Толимъ* із слов’янського автохтонного імені-комполита *Толимиръ* (Бучко, 115). М. Л. Худаш, не відкидаючи цієї етимології, припускає виникнення назви міста в результаті трансонімізації антропоніма **Толмач* < **Толимач*, пор. у цьому зв’язку п-ще *Толмач* (СП, 349), який є похідним суфіксальним утворенням на *-ач* від вихідного *Толимъ* < *Толимиръ* (Худ., 284). Л. Т. Масенко припускає, що цей ойконім може походити від давньоруського апелятива *тъл(ъ)мачъ* ‘перекладач’, можливо через антропонімну стадію (ЕСЛНПР, 161), пор. також ст.-укр. *тольмачъ* ‘перекладач, товмач’ (ССУМ, II, 436). М. Фасмер виводить його від тюркського етніміма *Tolmač* (Фасм., IV, 72), що досить непереконливо, оскільки існування такого племені науково не доведено. Дещо іншу етимологію пропонує В. Лучик. Він трактує назву міста як результат трансоні-

мізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. далі), що тут протікає. Гідронім, на його думку, є суфіксальним дериватом на *-аѣ* від праслов'янської основи **tьlm-* зі значеннями 'тупокутне місце (клин, долина, лука тощо) в згині річки, де скупчувалися люди, худоба і т. ін.' (Лучик, 137–139) та 'битися; товпитися; тиснутися, купчитися' (Лучик¹, 168), пор. із цього приводу зах.-укр. *тлумити* 'розбивати, бити, руйнувати' (Желех., II, 969) < *толмити*. У такому разі *Тлумач* < *Тьлмачь* < **tьлмаць* *'потік, що пробиває, торує собі шлях' (Вербич, ГСД, 164). Існує також думка, що твірна для гідроніма основа **tьlm-* має ще й іншу внутрішню форму й означає *'щось опукле, округле' < і.-е. **tel-* 'набухати' (ПГФ, 305–306). У такому разі назва первісно могла стосуватися горба (див. далі), під яким було засноване поселення. Яке з цих тлумачень є істинним, установити тепер практично неможливо.

Форма *Тлумач* з'явилася десь у XVI ст. під впливом польської мови, пор. пол. *thumacz* 'перекладач' (ПУС¹, 332).

За народним переказом, місто виникло в XII ст. За князювання Ярослава Осмомисла недалеко від Дністра, поблизу важливих торгових шляхів, що йшли з Галича на схід, було засновано поселення, у якому жили князівські люди, що несли митну службу. Вони оформляли торговельні справи князівського двору, були перекладачами (товмачами) під час переговорів з представниками іноземних держав. Саме цим і пояснюється назва поселення *Товмач* (польською мовою – *Тлумач*).

Тлума́ч², -у; ч.; горб; між с. Колінці та м. Тлумач Тлум. р-ну: *Thumacz* (1855, AKKGL, Bl. 45). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування міста (див. вище), біля якого височіє горб.

Тлума́ч³, -у; ч.; потік; п. Дністра; довжина – 35 км, площа басейну – 254 км²; сс. Локітка, Палагичі, Гостів, Гринівці, Олешів, Нижнів, м. Тлумач Тлум. р-ну; вар. *Тлумачик*, *Тлумацький*: *Thumacz* (1447, AGZ, XII, 153); *Thumacz*, *Thumacki* (1886, SG, VII, 831); *Thumaczek* (1917, Машт., ДБ, 20); *Thumacz* (1926, МТ Т); Тлумач (1979, СГУ, 566);

Тлумачик (2004, УПР, 820); Тлумач (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування міста (див. вище), через яке протікає потік. Можливі й інші способи утворення цього гідроніма (див. *Тлумач¹*). Варіанти назви є суфіксальними дериватами відповідно на *-ик* та *-ськ(ий)* від ойконіма *Тлумач*.

Товма́цьке, -ого; с.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Товмацьке (2011, УШ); Товмацьке (2012, БЛ⁴, 204). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *товмацьке* 'належне громаді чи комусь із жителів с. *Товмачик*, кол. *Товмач-Лісний* (див. далі)'.

За переказами місцевих жителів, поле назване так тому, що колись тут було поселення Толмачі, знищене татарами.

Товма́ч¹, -у; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; сс. Верхній і Середній Майдан, Кубаївка Надв. р-ну, Іванівці, Товмачик Кол. р-ну; вар. *Толмач*, *Тлумач*: *Thumacz* (1855, AKKGL, Bl. 48); *Thumacz* (1892, SG, XII, 352); *Thumacz* (1906 (1880), KuK N); *Thumacz* (1935, МТ N); Толмач (1976, ТК Н¹); Товмач (1985, ПГ, II, 419); Тлумач (2002, ТК Н); Товмач (2008, СМ, 15) Товмач (2006, КВС, 168). – Назва виникла в результаті трансонімізації опорного компонента ойконіма – найменування села *Тлумач-Лісний*, *Толмач* (*Thumacz*) *Лѣсной* (1650, СГРЛ, 529) (суч. с. *Товмачик*), територією якого протікає потік. Форма *Тлумач* з'явилася під впливом польської мови.

Товма́ч², -у; ч.; ліс; с. Красна Надв. р-ну: Товмач (1998, Мих., 209). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – давнього найменування потоку *Товмачик* (див. далі), навколо якого розкинувся ліс.

Товма́чик¹, -а; ч.; село; Кол. р-н; с/р; відаль до Коломиї – 12 км, до Івано-Франківська – 47 км; давні назви – *Толмач*, *Толмач-Лісний*, *Тлумач*: *Thumacz* (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); *Толмачикъ или Толмачъ *Лѣсной* (1650, СГРЛ, 529); *Thumaczyk* (1658, ЛНБ, ВР, ф. 145, спр. 19, ф. 4); *Thumaczek* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 41); *Thumaczyk* (1855, AKKGL, Bl. 49); *Thumaczyk*, al. *Thumacz Leśny* (1892, SG, XII, 352); Товмачик

(1947, АТП, 508); Товмачик (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва неоднозначна щодо походження. Д. Г. Бучко припускає, що засновниками села були вихідці з міста *Тлумач* (див. вище), які й дали йому звичне для себе найменування. Підтвердженням цього, на його думку, є вживання назви, починаючи з XVII ст., у демінутивній формі з суфіксом *-ик* та її ускладнення атрибутивним членом *Лісний*, що вказує на розташування села серед лісів (Бучко, 116). Однак можливо, що обидва ці ойконіми виникли незалежно один від одного, хоч і можуть мати тотожне походження (див. *Тлумач*). Очевидно, у давнину село, як і місто, мало назву *Толмач* (**Тъльмачъ*). Проте вже в XVI ст. під впливом польської мови воно почало іменуватися *Тлумачем*. Пізніше воно стало *Тлумачиком* або *Лісним Тлумачем*. 1946 року село отримало назву *Товмачик*.

Згідно з народним переказом, село виникло ще в X–XI ст., коли галицькі князі на правому березі Пруту в передгір'ї Карпат побудували свій замок, який назвали Княждвір. Недалеко від нього були зведені приміщення для охорони та надвірної челяді, серед якої були й перекладачі – товмачі, потодішньому. Вони служили князям під час прийомів іноземних послів, гостей та купців. Одного разу під час повені Прут змінив своє русло (що в Карпатах буває часто), і житла товмачів опинилися на лівому його березі. З того часу цю місцевість, а пізніше й село, яке тут виникло, місцеві люди почали називати *Товмачем*, а поляки, що захопили ці землі, – *Тлумачем*. Щоб відрізнити його від міста на Придністров'ї, до назви почали додавати означення *Лісний* на протигагу *Гнилому Тлумачу*. З часом атрибутивний член був замінений в назві села на демінутивний суфікс *-ик*.

Цікаве припущення про походження назви села зробив поет, письменник, фольклорист та вчений С. Г. Пушик. Він вважає, що десь після 1067 року, тобто після смерті князя Ростислава-Михайла Володимировича, який змушений був жити в Тматорокані, де й помер, його дружина Ланка, дочка угорського короля Бели І, разом зі своїми дітьми

повернулася в Галичину. Очевидно, припускає дослідник, вона спершу поселилася з дітьми в княжому дворі на Прутом, тобто в сучасному Княждворі. Однак їй, угорці за походженням, яка певний період жила в Тматорокані, важко було швидко опанувати мову галичин. Тому Ланка користувалася послугами товмача-перекладача, який жив за рікою Прут у селі, що називалося за його професією *Товмачем*.

Товмáчик², -у; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 25 км, площа басейну – 115 км²; сс. Красна, Середній Майдан, Кубайка Надв. р-ну, Іванівці, Товмачик Кол. р-ну: *Tłumaczyk* (1855, AKKGL, Bl. 48); *Tłumaczyk* (1892, SG, XII, 352); *Tłumaczyk* (1906 (1880), KuK N); *Tłumaczyk* (1933, MT K); Толмачик (1976, ТК Н¹); Тлумачик (1979, СГУ, 566); Товмачик (2004, УПР, 817); Товмачик (2008, ЛСМ, 15); Товмачик (2008, ЛСМ, 15). – Очевидно, у давнину потік називався *Товмач*, пізніше – *Тлумач*, а десь з XVII ст. – *Тлумачик*, *Товмачик*. Його назва є результатом трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села *Товмачик* (кол. *Товмач*, *Тлумач*, *Тлумачик*) (див. вище), через яке він протікає. Можливі й інші етимології цього гідроніма (див. *Тлумач¹*, *Тлумач³*).

Товмáчик-Дру́гий, -у, -ого; ч.; потік; п. Товмачу-Першого л. Тлумачику л. Пруту л. Дунаю л. Пруту л. Дунаю; давня назва – *Тлумач*; сс. Верхній Майдан, Вишнівці, Середній Майдан Надв. р-ну: *Tłumacz* (1906 (1880), KuK N); *Tłumacz* (1935, MT N); Товмачик II (2008, ЛСМ, 15); Товмачик-Другий (2009, УШ). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – колишнього найменування потоку *Товмачик* (див. вище), до басейну якого входить цей гідрооб'єкт. Сучасне його найменування є лексикалізованим та онімізованим словосполученням, що складається з опорного компонента – названого вище гідроніма та атрибутивного члена – числівника *другий*, який вказує на порядковий номер гідрооб'єкта, пор. *Товмачик-Перший*, *Товмачик-Третій*.

Товмáчик-Пéрший, -у, -ого; ч.; потік; л. Товмачику л. Пруту л. Дунаю; сс. Верх-

ній Майдан, Середній Майдан, Кубаївка Надв. р-ну; давня назва – *Тлумач*: *Tłumacz* (1906 (1880), KuK N); *Tłumacz* (1935, MT N); Товмачик I (2008, ЛСМ, 15); Товмачик-Перший (2009, УШ). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – колишнього найменування потоку *Товмачик* (див. вище), притокою якого є цей гідрооб'єкт. Сучасне його найменування є лексикалізованим та онімізованим словосполученням, що складається з опорного компонента – названого вище гідроніма та атрибутивного члена – числівника *перший*, який вказує на порядковий номер гідрооб'єкта, пор. *Товмачик-Другий*, *Товмачик-Третій*.

Товмачик-Третій, -у, -тього; ч.; потік; л. Товмачику л. Пруту л. Дунаю; с. Середній Майдан Надв. р-ну; інші назви – *Копанки*, *Ключин*: Товмачик III (Копанки, Ключин) (2008, ЛСМ, 15); Товмачик-Третій (2009, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування потоку *Товмачик* (див. вище), а атрибутивним членом – числівник *третій*, що вказує на порядковий номер гідрооб'єкта, пор. *Товмачик-Другий*, *Товмачик-Перший*. Інші назви потоку, що вживаються спорадично в с. Середній Майдан, є результатом трансонімізації однозвучних мікротопонімів – найменувань колишнього фільварку *Ключин* (див. вище) та хутора *Копанки* (див. вище), біля яких протікає потік.

Товмачі¹, -ів; мн.; зруб; с. Саджавка Надв. р-ну; Товмачі (1998, Мих., 210). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучних гідронімів – давніх найменувань потоків *Товмачик-Перший* та *Товмачик* (див. вище), біля злиття яких розкинувся зруб.

Товмачі², -ів; мн.; урочище (поле й пасовище); с. Остриня Тлум. р-ну; вар. *Тумачі*: Тумачі (2011, УШ); Товмачі (2012, БЛ⁵, –271). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій, мабуть, належала колись земля в урочищі, пор. п-сько *Товмач* (Експ.). Її варіант з'явився під впливом розмовного мовлення.

Можливо також, що так звали переселенців з м. *Товмач*, суч. *Тлумач* (див. вище).

Товтри¹, -ів; мн.; підвищення; 1) с. Воронів Гор. р-ну: Товтри (2003, Левк., 11); Товтри (2004, Експ.); 2) с. Пробабин Гор. р-ну: Товтри (2009, ГСС, 13); 3) с. Серафінці Гор. р-ну: *Towtry* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 68, арк. 34); Товтри (2004, Експ.); 4) с. Чортовець Гор. р-ну: *Towtry* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 6, арк. 33); Товтри (2007, ССЧ, 10); Товтри (2008, УШ); Товтри (2009, ГСС, 14); 5) с. Вікняни Тлум. р-ну; вар. *Тотри*: Товтри, Тотри (2008, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *товтри*, *тотри* 'вапнякові пасма, що являють собою залишки рифів та атолів морів далеких геологічних епох; скелясті горби; скелясті розчленовані пасма на Подільській височині' (ЕСУМ, V, 589–590), 'вапнякові горби' (Худ.², 249), 'скелясті гори' (Лісняк, 359), пор. також *товтра* 'підвищення; гора, не вкрита рослинністю' (Мар., НР, 295), 'скелясте підвищення' (Мар., 251). Ю. О. Карпенко припускає, що апелятив *товтри* є фонетичним варіантом оротерміна *татри* (див. вище). Обидва ці слова він виводить від відповідних оронімів, що походять з псл. **trtr-* > укр. **Толтр-* (з асиміляцією р – р > л – р) > *Товтри* і пол. **Tartr-* > *Tatry* (зі спрощенням *rtr* > *tr*) (Карп., ННК, 5).

Товтри², -ів; мн.; урочище (поле); с. Вікняни Тлум. р-ну; вар. *Тотри*: Тотри (2007, Вікн., 24); Товтри, Тотри (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулося поле.

Товтри, -ів; мн.; лісове урочище; с. Вікняни Тлум. р-ну; вар. *Тотри*: Тотри (2007, Вікн., 24); Тотри, Товтри (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся ліс.

Тодорівка, -и; ж.; куток; с. Грушка Тлум. р-ну: Тодорівка (1975, АСЗ, I, 899). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івка(a)* від антропоніма *Тодор*, пор. особове ім'я *Тодор* (СУІ, 357), п-ще *Тодер* (ІФД, 379).

Тодосіїв, -євого; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Тодосіїв (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Тодосій*, пор. особове ім'я *Тодосій* < *Феодосій* (СУІ, 381), п-ще *Тодосій* (СП, 348).

Той Бік, того, боку; ч.; кутки; **1** с. Росохач Гор. р-ну: Той Бік (2009, Експ.); **2** с. Бучачки Снят. р-ну: Той Бік (2012, БЛ⁵, 271); **3** с. Любківці Снят. р-ну: Той Бік (2012, БЛ⁵, 271); **4** с. Березівка Тисм. р-ну: Той Бік (2012, БЛ⁵, 271). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, що складаються із вказівного займенника *той*, який вказує на більш віддалений у просторі об'єкт, та іменника *бік* 'місце, місцевість, що знаходиться не посередині, а збоку чого-небудь' (ВТС, 51) у називному відмінку. Вони вказують на те, що кутки лежать за потоками чи іншими об'єктами.

Той Кінець, того, -нця; ч.; кутки; **1** с. Добровляни Тисм. р-ну: Той Кінець (2012, БЛ⁵, 271); **2** с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: Той Кінець (2011, УШ); **3** с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Той Кінець (2012, Експ.). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, що складаються з вказівного займенника *той* (див. вище) та іменника *кінець* 'завершальна, остання частина села; його завершення, закінчення' (Експ.) у називному відмінку. Вони вказують на те, що кутки лежать у певному напрямку від центрів сіл.

Той Кут, того, -а; ч.; кутки; **1** с. Копачинці Гор. р-ну: Той Кут (2008, УШ); **2** с. Сороки Гор. р-ну: Той Кут (2012, БЛ⁵, 271); **3** с. Тишківці Гор. р-ну: Той Кут (2012, БЛ⁵, 271); **4** с. Топорівці Гор. р-ну: Той Кут (2012, БЛ⁵, 271); **5** с. Загайпіль Кол. р-ну: Той кут (2006, КВС, 51); Той Кут (2011, УШ); **6** с. Кийданці Кол. р-ну: Той Кут (2012, БЛ⁵, 271); **7** с. Матеївці Кол. р-ну: Той Кут (2011, УШ); **8** с. Молодків Надв. р-ну: Той Кут (1985, ІГ, II, 384); **9** с. Гостів Тлум. р-ну: Той Кут (2009, НСГ, 9). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, що складаються з вказівного займенника *той* (див. вище) та іменника *кут* 'частина села' (Експ.) у називному відмінку. Вони вказують на те, що кутки лежать на

значній віддалі від центрів сіл, найчастіше за ріками чи потоками, пор. *Цей Кут*.

Токáрика, -а; ч.; сад; с. Котиківка Гор. р-ну: Токарика (2012, БЛ⁵, 271). – Назва є формою родового відмінка з присвійним значенням антропоніма – прізвища власника саду *Токарик*, пор. п-ще *Токарик* (ІФД, 379).

Токú, -ів; мн.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну: Токи (2008, Близнюк, 11); Токи (2010, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *тік* 'розчищене місце, спеціально підготовлений майданчик надворі або в приміщенні для молотби, очищення і просушування зерна; скирти, стіжки, ожереди і т. ін., що стоять на такому місці' (ВТС, 1249). Вона вказує на те, що на кутку колись селяни молотили й просушували зерно. Таких майданчиків було 12.

Толі́ця, -і; ж.; ліс; с. Гвізд Надв. р-ну; вар. *Толиці*: Толиці (1998, Мих., 210); Толиця (2010, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *толиця* (розм. *толиці*) 'місцевість, де випалюють дерево на попіл для добрив; частина лісу, заростей, яку оброблюють випалюванням для придатності в сільськогосподарських роботах' (Мих., 74).

Толі́чка, -и; ж.; кутки; **1** с. Саджавка Надв. р-ну: Толічка (1975, АСЗ, I, 845); Толічка (1986, ІГ, III, 113); **2** с. Белелуя Снят. р-ну: Толічка (2000, Марусик, 11). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *толічка*, дем. від *толока* 'пасовисько (перев. обгороджене); земля, ніколи не орана' (ІГ, 186), 'пасовище, вигін для худоби' (Худ.², 250), 'пасовище поблизу села (перев. громадське)' (ТГП, 334), 'залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби' (ВТС, 1254), пор. також молд. *толоакэ* 'вигін, пасовище' (Еремия, 72). Вони вказують на місця виникнення кутків.

Толі́чки¹, -ок; мн.; поле; с. Котиківка Гор. р-ну: Толічки (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *толічка* (див. вище). Вона вказує на те, що поле облаштоване на колишньому пасовищі.

Толі́чки², -ок; мн.; урочища; **1** с. Завалля Снят. р-ну: Толічки (1997, ІЗ, 18);

2) м. Снятин: Толічки (2012, НПС, 22). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *толічка* (див. вище). Вони вказують на призначення урочищ.

Толіччина, -и; ж.; пасовища; 1) с. Джурів Снят. р-ну: Толіччина (2011, УШ); 2) с. Новоселиця Снят. р-ну: Толіччина (2006, ННР, 8); Толіччина (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *толіччина*, дем. від *толічка* (див. вище).

Толóка¹, -и; ж.; кутки; 1) смт Богородчани: Толока (2011, УШ); 2) с. Вербівці Гор. р-ну: Толока (2008, УШ); 3) с. Ясенів-Пільний Гор. р-ну: Толока (2008, УШ); 4) с. Верхній Вербіж Кол. р-ну: Толока (1900, SGG, 195); Толока (2000, ЕКол., III, 55); Толока (2006, КВС, 17); 5) смт Гвіздець Кол. р-ну: Толока (2006, КВС, 29); 6) с. Казанів Кол. р-ну: Толока (2006, КВС, 61); 7) с. Коршів Кол. р-ну: Толока (2006, КВС, 75); 8) с. П'ядики Кол. р-ну: Толока (2006, КВС, 134); 9) с. Тростянка Кол. р-ну: Толока (2006, КВС, 167); 10) с. Ценява Кол. р-ну: Толока (2011, УШ); 11) с. Середній Майдан Надв. р-ну: Тлока (1900, SGG, 413); Толока (1998, Мих., 210); Толока (2010, Експ.); 12) с. Балинці Снят. р-ну: Толока (2011, Експ.); 13) с. Ганьківці Снят. р-ну (2012, НПС, 83); 14) с. Орелець Снят. р-ну: Толока (2012, НПС, 259); 15) м. Тисмениця: Толока (2011, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *толока* (див. вище). Вони вказують на характер у давнину місцевостей, на яких виникли кутки.

Толóка², -и; ж.; урочища (поля, пасовища); 1) с. Баб'янка Кол. р-ну: Толока (2010, УШ); 2) с. Жукотин Кол. р-ну: Толока (2006, КВС, 51); 3) с. Казанів Кол. р-ну: Толока (2006, КВС, 61); 4) с. Коршів Кол. р-ну: Толока (2006, КВС, 75); Толока (2010, Досин, 23); 5) с. Михалків Кол. р-ну: Толока (2009, КВС, 100); 6) с. Рунгури Кол. р-ну: Толока (2002, Рунг., 241); 7) с. Спас Кол. р-ну: Толока (2006, КВС, 156); Толока (2011, УШ); 8) с. Гаврилівка Надв. р-ну: Толока (2011, Бойко); 9) с. Глинки Надв. р-ну: Толока (1998, Мих., 210); 10) с. Камінне Надв. р-ну: Толока (1998, Мих., 210); 11) с. Саджавка Надв. р-ну: Толока (1986, ІГ, III, 113);

12) с. Белелуя Снят. р-ну: Толока (2000, Марусик, 16); 13) с. Джурів Снят. р-ну: Толока (2011, УШ); 14) с. Іллінці Снят. р-ну: Толока (2011, УШ); 15) м. Снятин: Толока (2011, УШ); Толока (2012, НПС, 22); 16) с. Тростянець Снят. р-ну: Толока (2011, УШ); 17) с. Тулова Снят. р-ну: Толока (2012, НПС, 269); 18) с. Рошнів Тисм. р-ну: Толока (2011, Експ.); 19) с. Узин Тисм. р-ну: Толока (2012, Експ.); 20) с. Буківна Тлум. р-ну: Толока (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *толока* (див. вище).

Толóка³, -и; ж.; болото; площа 6,9 га; смт Гвіздець Кол. р-ну: Толока (1995, ПЗФ, 35); Толока (2000, ПЗТ, 261). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *толока* (див. вище).

Болото є заповідним урочищем (ПЗТ, 261).

Толóка⁴, -и; ж.; кол. фільварок, нал. до с. Перерив Кол. р-ну: Тлока (1892, SG, XII, 344). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *толока* (див. вище). Вона вказує на місце виникнення фільварку.

Толóка⁵, -и; ж.; ліс; с. Глинки Надв. р-ну: Толока (1998, Мих., 210). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *толока* (див. вище). Вона вказує на місце проростання лісу.

Толóки¹, -ік; мн.; урочища (поля, пасовища); 1) с. Росільна Бог. р-ну: Тлокі (1932, МТ S); Толоки (2011, УШ); 2) с. Назавізів Надв. р-ну: Толоки (1998, Мих., 210); 3) с. Завалля Снят. р-ну: Толоки (1977, ІЗ, 18). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *толока* (див. вище). Вони вказують на призначення урочищ.

Толóки², -ік; мн.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Толоки (1995, НПК, 66). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *толока* (див. вище). Вона вказує на місце розташування кутка.

Толóчіна, -и; ж.; урочища; 1) смт Отинія Кол. р-ну: Толочина (1998, От., 16); Толочина (2006, КВС, 116); Толочина (2011, УШ); 2) с. Красилівка Тисм. р-ну: Толочина (2010, УШ). – Назви утворені семантичним спосо-

бом від апелятива *толочина*, дем. від *толока* (див. вище). Вони вказують на характер та призначення урочищ.

Толочінський Лан, -ого, -у; ч.; поле; с. Вільхівці Гор. р-ну; вар. *Толочний Лан*: *Płoczny Łan* (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 9, арк. 14); *Tołoczny łan* (1880, КуК JCz.); *Толочинський Лан* (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* ‘безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі’ (СУМ, IV, 443), ‘рівне поле’ (Лісняк, 360), а атрибутивним членом – прикметник *толочинський* (*толочний*), що вказує на облаштування поля на колишній *толоці*.

Томасівщина, -и; ж.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: *Томасівщина* (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ин(а)* від антропоніма *Томасівський*, пор. п-ще *Томасівський* (Експ.).

Томашівка¹, -и; ж.; пасовище, поле; с. Нові Кривотули Тисм. р-ну: *Томашівка* (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Томаш*, пор. особове ім’я *Томаш* < *Тома*, *Хома* (СУІ, 400), п-ще *Томаш* (СП, 349).

Томашівка², -и; ж.; куток; с. Колінці Тлум. р-ну: *Томашівка* (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Томаш* (див. вище).

Томенків Лаз, -ового, -у; ч.; лісове урочище; с. Сопів Кол. р-ну: *Томенків Лаз* (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лаз* ‘гірський луг; лісова галявина’ (Мар., 234), ‘лісова поляна’ (Лісняк, 361), ‘сіножать, лука; пасовище’ (ГГ, 109), ‘мала ділянка поля в горах’, а атрибутивним членом – прикметник *Томенків*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину *Томенкові*, пор. поширене в селі п-ще *Томенко* (ТД КР, 185).

Томілівська, -ої; ж.; урочище; с. Ісаків Тлум. р-ну: *Томілівська* (2012, Експ.). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на *-івськ(ий)* від антропоніма *Томило*, пор. дав-

нє особове ім’я *Томило* (Чучка, Сл., 342), п-ще *Томило* (ППС, 276). Можлива також мотивація цього мікротопоніма однозвучним антропонімом, пор. п-ще *Томілівський* (СП, 349).

Томків Кут, -ового, -а; ч.; куток; с. Раківчик Кол. р-ну: *Томків Кут* (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *кут* ‘частина села’ (Експ.), а атрибутивним членом – прикметник *Томків*, що вказує на першопоселенця чи жителя кутка, пор. особове ім’я *Томко* < *Фома* < *Хома* (СУІ, 400).

Тополіна, -ої; ж.; урочище (нива); с. Лука Гор. р-ну: *Тополина* (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *тополина* ‘обсаджена *тополями*’ (Експ.), пор. *тополя* ‘дерево родини вербових з високим прямим стовбуром, глянуватими листками різної форми та одностатевими квітками у вигляді повислих сережок’ (ВТС, 1258). Вона вказує на характер рослинності навколо ниви.

Тополі¹, -оль; мн.; куток; с. Ценява Кол. р-ну: *Тополі* (2006, КВС, 181); *Тополі* (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тополі* ‘тополині насадження; зарості тополь’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Тополі², -оль; мн.; урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: *Тополі* (1995, ТМН, 22). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тополі* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Тополівка¹, -и; ж.; поточина; впадає в став, що між сс. Вербівці та Торговиця Гор. р-ну: *Тополівка* (2008, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *тополі* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності навколо поточини.

Тополівка², -и; ж.; урочища; 1) с. Топорівці Гор. р-ну: *Тополівка* (2005, СМТ, 54); *Тополівка* (2008, УШ); 2) с. Задубрівці Снят. р-ну: *Тополівка* (2011, УШ). – Назви утворені за допомогою суфікса *-івк(а)* від апелятива *тополя* чи *тополі* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах у давнину.

Тополівка³, -и; ж.; поточина; п. Белелуї (Тополівки) л. Пруту л. Дунаю; довжина – 10 км; сс. Сороки, Торговиця, Топорівці Гор. р-ну: Topolówka (1880, KuK Z); Topolówka (1926, MT H); Тополівка (2005, СМТ¹, 19); Тополівка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), через яке протікає поточина.

Тополівка⁴, -и; ж.; річка; середня течія Белелуї л. Пруту л. Дунаю; сс. Торговиця, Топорівці Гор. р-ну; інша назва – *Млинівка* (див. вище): Topolówka, Młynówka (1880, KuK Z); Młynówka, nazwa średniego biegu rz. Topolówki (1885, SG, VI, 549); Topolówka (1926, MT H); Тополівка (1979, СГУ, 286). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування поточини (див. вище), що впадає в річку.

Тополівця, -і; ж.; лісове урочище; с. Красноставці Снят. р-ну: Тополовиця (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-иц(я)* від прикметника *тополове* ‘вкриті тополями; із тополіни ми заростями’ (Експ.). Вона вказує на те, що в урочищі проростають дерева цього виду.

Топольки, -ок; мн.; урочище; м. Снятин (2012, НПС, 22). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *топольки* ‘тополеві насадження; зарості молодих тополь’ (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Тополья, -і; ж.; куток; с. Старуня Бог. р-ну: Тополя (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тополя* (див. вище). Вона вказує на те, що колись тут, біля автобусної зупинки, посадили декілька цих дерев.

Топорівське, -ого; с.; поля; 1) с. Глушків Гор. р-ну: Топорівське (2012, БЛ⁴, 204); 2) між сс. Торговиця та Топорівці Гор. р-ну: Топорівське (2005, СМТ¹, 55); Топорівське (2008, УШ). – Назви утворені способом субстантивації та онімізації прикметника *топорівське* ‘розташоване з боку села Топорівці’ (див. далі).

Топорівський, -ого; ч.; горб; с. Топорівці Гор. р-ну: Топорівський (2005, СМТ¹, 55). –

Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *топорівський* ‘розташований на території с. Топорівці’ (див. далі).

Топорівці, -ів; мн.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 21 км, до Івано-Франківська – 89 км: Toporowcze (1564–1565, ЖУР, I, 33); Toporowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Toporowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 44); Toporowce (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Toporowce (1892, SG, XII, 400); Топорівці (1947, АТП, 504); Топорівці (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. давня особова назва *Топорь* (ССУМ, II, 438), *Топор* (РІ, 216), ст.-п. *Топор* (SSNO, V, 460), п-ще *Топор* (Редько, II, 1063).

Торгівське Пoble, -ого, -я; с.; поле; с. Топорівці Гор. р-ну: Торгівське Поле (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *поле* ‘безліса рівнина; ділянка землі, що використовується під посіви’ (ВТС, 846), а атрибутивним членом – прикметник *торгівське*, що вказує на належність топооб’єкта в давнину громаді с. Торговиця (див. далі) чи окремим його жителям.

Торгова, -ої; ж.; поточина; п. Сербина (Голишанки) п. Опрашини п. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 16 км, площа басейну – 58,3 км²; сс. Торговиця, Грабич, смт Отинія Кол. р-ну; вар. Торговиця: Targowa (1892, SG, XII, 168, 172); Targowa (1906 (1876), KuK K); Таргова (1917, Машт., ДБ, 18); Торгова (1979, СГУ, 569); Торговиця (1982, АПП, 25); Торгова (2009, РІФ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування частини села, де протікає поточина. В основі мікротопоніма лежить прикметник *торгова* ‘торговельна; яка пов’язана з торгівлею, призначена для торгівлі; у якій зосереджено торгівлю’ (ВТС, 1257). Вона вказує на те, що потік витікає з місця, де колись відбувався

торг. Варіант назви є семантичним утворенням від апелятива *торговиця* 'місце, де проходить торгівля скотом; торгівля, базар' (Грінч., IV, 275), 'місце, де продавали тільки худобу, свині, коні, вівці, телята, кози' (КС, 258), 'місце, де відбувалися торги, ярмарки' (Худ.², 250).

Торговицьке, -ого; с.; поле; с. Топорівці Гор. р-ну: Торговицьке (2005, СМТ¹, 54). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *торговицьке* 'яке належало колись громаді с. *Торговиця* (див. далі) або окремим його жителям'.

Торговицький, -ого; ч.; горб; між сс. Торговиця та Топорівці Гор. р-ну: Торговицький (2005, СМТ¹, 55). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *торговицький* 'розташований на території с. *Торговиці* (див. далі)'.

Торговиця¹, -і; ж.; урочище; с. Грабовець Бог. р-ну: Торговиця (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *торговиця* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись торгували худобою та всяким крапом.

Торговиця², -і; ж.; село; Гор. р-н; с/р; віддаль до Городенки – 18 км, до Івано-Франківська – 86 км: Targowicza (1435, AGZ, XII, 3); Torchowicza (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Torchowica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Targowica Polna (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 61); Targowica (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Targowica Polna (1892, SG, XII, 172); Торговиця (1947, АТП, 504); Торговиця (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *торговиця* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де колись торгували худобою або де був базар. Означення *пільна*, що вживалося в назві в XVIII–XIX ст., вказувало на розміщення села серед *полів*.

Торговиця³, -і; ж.; кутки; 1) смт Гвіздець Кол. р-ну: Торговиця (2006, КВС, 29); 2) смт Печеніжин Кол. р-ну: Торговиця (2011, УШ); 3) м. Коломия: Торговиця (2009, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *торговиця* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцях, де колись торгували худобою й де були базари.

Торговиця⁴, -і; ж.; село; Кол. р-н; с/р; давні назви – *Торговиця-Пільна*, *Торговиця-Лісна*; віддаль до Коломиї – 41 км, до Івано-Франківська – 37 км: *Торговиця (ис *торговицѣ*; 1404, Р., 68); Torhowycza (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Torchowica Polna (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Targowica Lesna (1758–1765, АЮЗР, І/IV, 556); Targowica Polna, Targowica (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 215); Targowica Polna (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Targowica (1892, SG, XII, 172); Targowica-polna (1906 (1876), КуК К); Торговиця (1947, АТП, 512); Торговиця (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *торговиця* (див. вище). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де колись торгували худобою або де був базар. Означення *пільна*, що вживалося в назві в XVII–XIX ст., вказувало на розміщення села серед *полів*. Це означення у XVIII ст. було замінено на *лісна* 'розташована в лісі, біля лісу', можливо, з метою розрізнення цього поселення з селом на Городенківщині (див. вище). Однак цей компонент у назві чомусь не прижився й вона продовжувала вживатися з попереднім означенням.

Торговиця⁵, -і; ж.; горб; 349 м; с. Торговиця Кол. р-ну; вар. *Торговиця-Пільна*: Targowica polna (1855, АККГЛ, ВІ. 45); Targowica (1892, SG, XII, 172); Targowica (1906 (1876), КуК К). – Назва виникла в результаті транслімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого підіймається горб.

Торфівська, -ськ; мн.; урочище; с. Рашків Гор. р-ну: Торфівська (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *торфівсько* 'торфове болото' (ЕСУМ, V, 609). Вона вказує на характер ґрунту в урочищі.

Торфівське¹, -а; с.; куток; с. Залуччя Кол. р-ну: Торфівське (2006, КВС, 56). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *торфівське* 'поклади торфу, торфове болото; місце, де видобували торф' (ВТС, 1258), 'торфове болото' (ЕСУМ, V, 609). Вона вказує на характер ґрунту на кутку.

Торфівське², -а; с.; болото; на межі земель сс. Королівка й Грушка Тлум. р-ну:

Торфовище (2003, Експ.); Торфовище (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *торфовище* (див. вище).

Тр́авка¹, -и; ж.; урочище (лан); с. Лука Гор. р-ну: Травка (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *травка*, дем. від *трава* ‘рослина з однорічними зеленими м’якими пагінцями, які не дерев’яніють; зелений покрив землі з таких рослин’ (ВТС, 1259). Вона вказує на характер рослинності в урочищі в давнину.

За розповідями жителів села, на лану колись висівали травку й тут літував його власник, місцевий пан.

Тр́авка², -и; ж.; поле; с. Торговиця Гор. р-ну: Травка (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *травка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Тр́авка³, -и; ж.; пасовище; с. Загайпіль Кол. р-ну: Травка (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *травка* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Трач, -а; ч.; кол. присілок с. Дебеславці Кол. р-ну, тепер село; Кос. р-н; с/р; віддаль до Косова – 30 км, до Івано-Франківська – 82 км; інша давня назва – *Михайлівка*: Michałówka czyli Tracz (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 31, арк. 67); Tracz (1880, SG, I, 946); Tracze (1887, SG, VIII, 331); Tracz, al. Michałówka (1892, SG, XII, 441); Трач (1947, АТП, 508); Трач (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Присілок, очевидно, у давнину називався *Михайлівка*, що є суфіксальним утворенням на *-івк(а)* від антропоніма *Михайло*, пор. особове ім’я *Михайло* (СУІ, 236). Десь на початку XIX ст. він отримав назву *Трач*, яка утворена семантичним способом від апелятива *трач* ‘тартак, лісопильня’ (Грінч., IV, 280), ‘пристрій для різання колод на дошки’ (Онишк., II, 299). Вона вказує на те, що колись на присілку була лісопильня.

Тр́ачка, -и; ж.; лісове урочище; с. Клубівці Тисм. р-ну: Тр́ачка (1995, ТМН, 22); Тр́ачка (2005, Карпів, 10). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трачка* ‘т. с., що *трач* (див. вище); лісопильня;

тартак; пристрій, на якому розпилюють вручну колоди на дошки, козли’ (ГГ, 188), ‘козли, на яких ріжуть дошки’ (Онишк., II, 299). Вона вказує на те, що в лісі колись розпилювали колоди.

Тремб́у, -ів; мн.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Тремби (198, От., 13); Тремби (2006, КВС, 116); Тремби (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка проживала колись в урочищі або володіла тут землею, пор. п-ще *Тремба* (Редько, II, 1066).

Трепéти, -ет; мн.; урочище; с. Красна Надв. р-ну: Трепети (1998, Мих., 210). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трепети* ‘*трепетовий* (осиковий) ліс, зарості’, пор. *трепета* ‘осика’ (ЕСУМ, V, 630; ГГ, 188). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Трепéтина¹, -и; ж.; поле; с. Нивочин Бог. р-ну: Трепетина (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трепетина* ‘осика’ (ЕСУМ, V, 630), ‘осикові зарості, осиковий ліс’ (Експ.). Вона вказує на те, що поле облаштоване на місці колишнього осикового лісу.

Трепéтина², -и; ж.; ліс; сс. Парище, Лісна Велесниця Надв. р-ну: Трепетина (1998, Мих., 210); Трепетина (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трепетина* (див. вище). Вона вказує на вид дерев, які проростають у лісі.

Трепéтнік, -а; ч.; урочище; с. Рунгури Кол. р-ну: Трепітнік (2006, КГ, 23); Трепітнік (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трепітнік* ‘місце, заросле трепетами (осиками)’ (Онишк., II, 300). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Трепéтнікú, -ів; мн.; пасовище; с. Кричка Бог. р-ну: Трепітніки (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *трепітнік* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Треті́ни, -ин; мн.; ліс; с. Побережжя Тисм. р-ну: Третини (2012, БЛ⁵, 271). – Назва утворена способом плуралізації та оніміза-

ції апелятива *третина* 'одна з трьох рівних частин чого-небудь' (ВТС, 1265). Вона вказує на те, що ліс колись був поділений на три рівні частини.

Третій, -тього; ч.; горб; с. Лука Гор. р-ну: Третій (2008, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації числівника *третій*, що вказує на порядковий номер горба в ряду таких же орооб'єктів, які тягнуться від села вздовж Дністра, пор. *Перший, Другий, Четвертий, П'ятий, Шостий*.

Третій Бєрег, -тього, -у; ч.; горб; с. Рунгури Кол. р-ну: Третій Берег (2002, Рунг., 241). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* зі значенням 'горб, підвищення, гірка, пагорб' (УЗГ, 167), а атрибутивним членом – порядковий числівник *третій*, що вказує на номер горба, пор. *Другий Берег, Перший Берег, Четвертий Берег*.

Третій Тік, -тього, току; ч.; поле; с. Олеша Тлум. р-ну: Третій Тік (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування площадки для обмолоту зерна, що знаходилася колись на полі. В основі ергоніма лежить апелятив *тік* 'розчищене місце, спеціально підготовлений майданчик надворі або в приміщенні для молотьби, очищення і просушування зерна; скирти, стіжки, ожереди і т. ін., що стоять на такому місці' (ВТС, 1249), ускладнений атрибутивним членом – числівником *третій*, що вказує на порядковий номер топооб'єкта.

Третья Долина, -тьої, -и; ж.; поле; м. Снятин: Третья Долина (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'низовина біля річки' (Мар., 226), 'низина' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – числівник *третья*, що вказує порядковий номер поля, пор. *Перша Долина, Друга Долина*.

Триголова́тка, -и; ж.; гора; с. Хотимир Тлум. р-ну; вар. *Триголова, Триголовка*: Триголова, або Триголоватка (2009 (1874),

ПЗАП, 11); Триголоватка (2002, БК³, 348); Триголоватка (2009, ЗФ, 8); Триголовка, Триголоватка (2010, УШ). – Назва утворена способом поєднання в одне слово словосполучення *три голови* та його суфіксації формантом *-атк(а)*. Вона вказує на форму гори, яка має *три вершки*, пор. "гора з трьома верхами" (Кобил., ДЛМ, 113).

На думку деяких дослідників, на горі колись було язичницьке святилище, де стояла скульптура *Триголова* (Трояна) – владики неба, землі та підземного царства, минулого, теперішнього і майбутнього. Її знайшли тут у другій половині XIX ст. Це була трохи розбита кам'яна фігура з трьома обличчями (АСЗ, I, 936). Можливо, цей факт і послужив приводом для найменування гори.

Трикіпці, -ів; мн.; ліс; с. Глинка Надв. р-ну: Трикіпці (1998, Мих., 210). – Назва утворена способом поєднання в одну лексему словосполучення *три кіпці* 'три межових знаки', пор. *копець* 'горб; земляний насип; межовий знак' (Мар., 232). Вона вказує на наявність у лісі таких знаків.

Триндельня, -і; ж.; урочище; смт Отинія Кол. р-ну: Триндельня (1998, От., 16); Триндельня (2006, КВС, 116); Триндельня (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *триндельня* (розм.) 'місце, де часто збираються люди, щоб обговорити новини чи просто поговорити, погомоніти', пор. *триндіти* (діал.) 'балакати, базікати, вести безпредметну розмову' (Експ.).

Триліски, -ів; мн.; урочище; с. Княже Снят. р-ну: Триліски (2011, КПЧ, 20). – Назва утворена способом стягнення в одну лексему словосполучення *три ліски* < *лісок*, дем. від *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491). Вона вказує на те, що в урочищі розміщені лісові насадження різної породи.

Три мості, трьох, -ів; мн.; куток; м. Горденка: Три мости (2011, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *мости*, мн. від *міст* 'споруда для переїзду чи переходу через річку, залізницю, автомагістраль, яр і т. ін.' (ВТС,

532), а атрибутивним членом – числівник *три*, що вказує на кількість таких об'єктів на місцевості, на якій розкинувся куток.

Тринькове, -ого; с.; урочище (пасовище, ліс); с. Середній Майдан Надв. р-ну: Тринькове (1998, Мих., 210). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Тринек*, пор. п-ще *Триняк* (СП, 352).

Трихівка, -и; ж.; горб; с. Остриня Тлум. р-ну: Трихівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Трих*, пор. особове ім'я *Трих* < *Трихон* < *Трифон* (Експ.).

Трісяниці, -і; ж.; болото; с. Палагичі Тлум. р-ну: Трісяниця (2003, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трісяниця* (діал.) 'трясовиця; дуже глибоке болото, поросле яскраво-зеленою травою і мохом, що утворилося на місці колишньої водойми' (ВТС, 1273), 'трясовина; глибоке болото, де трясеться, колишеться земля' (Експ.).

Троїцьке¹, -ого; с.; куток; с. Зібранівка Снят. р-ну; вар. *Троєцьке*: Троєцьке (2008, Близнюк, 11); Троїцьке (2010, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *троїцьке* 'яке заснували, на якому жили, яким володіли вихідці з с. *Троїця* (див. далі)'.

Троїцьке², -ого; с.; урочище; с. Іллінці Снят. р-ну: Троїцьке (2012, БЛГ, 271). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *троїцьке* 'яке належало громаді с. *Троїця* (див. далі) або окремим його жителям'.

Троїця, -і; ж.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 27 км, до Івано-Франківська – 83 км: Троуса (1548, MRPS, IV/1, 484); Troysa (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Troysa (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Trójca (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 258); Trójca (1855, АККГЛ, ВІ. 49); Trójca (1892, SG, XII, 484); Троїця (1947, АТП, 506); Троїця (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування церкви (монастиря) Святої *Троїці*, біля якої було засноване село.

За народним переказом, село заснували *троє* братів, які втекли сюди з Центральної України від татар. Це нібито й зумовило появу такої назви.

Тростілля, -и; ж.; урочище; с. Волохів Надв. р-ну: Тростілля (1998, Мих., 210). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тростілля* 'місце, де є *тростильник* – очерет' (Експ.). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Тростяне, -ого; с.; урочище; с. Скопівка Кол. р-ну: Тростяне (2006, КВС, 145). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *тростяне* 'із заростями тростини, очерету', пор. *тростяний* 'очеретовий' (Грінч., IV, 287). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Тростянець¹, -ця; ч.; горб; 277,3 м; с. Чортовець Гор. р-ну: wzgórzami... Trostyńcem (1880, SG, I, 876); Trostyniec (1906 (1876), KuK K); Trostyniec (1933, MT K). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тростянець* (< псл. **trъstenъcъ*) 'місцевість, поросла *тростиною* – очеретом' (Бучко, 116), пор. *тростина* 'очерет' (ЕСУМ, V, 650), *тростяний* 'очеретовий' (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на горбі.

Тростянець², -ця; ч.; потік; п. Дубівця п. Пруту л. Дунаю; довжина – 5 км; сс. Тростянець, Іллінці Снят. р-ну: Trościaniec (1892, SG, XII, 506); Trościaniec (1904 (1877), KuK Kutu); Trościaniec (1933, MT Kutu); Тростянець (1979, СГУ, 572); Тростянець (2006, К КР). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тростянець* (див. вище). Вона вказує на природні особливості терену, де протікає потік. Можливо, що первісно так називалося урочище, з якого витікає потік, а пізніше – і сам гідрооб'єкт.

Тростянець³, -ця; ч.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 30 км, до Івано-Франківська – 86 км: Тростянець (1403, АЮЗР, I, 6); Trsczieniec (1579, ŻDz, XVIII/I, 87); Troscianiec ad Zabłotow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Trościaniec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 31); Trościaniec (1892, SG, XII, 508); Тростянець (1947, АТП,

506); Тростянець (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку (див. вище), на берегах якого розкинулося село.

Тростянець⁴, -нця; ч.; поле; с. Хотимир Тлум. р-ну; вар. *Тростенець*, *Тростінець*: Trościaniec (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 196, арк. 20); Trościaniec (1934, SDW, № 24, s. 294); Тростянець, Тростенець, Тростінець (1973, Кобил., 272). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *тростянець* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Тростяній, -ого; ч.; ліс; с. Голосків Кол. р-ну: Тростяній (2006, КВС, 38). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *тростяній* ‘у якому росте трость, тростина’ (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в лісі.

Тростянка, -и; ж.; село; Кол. р-н; нал. до Пилипівської с/р; віддаль до Коломиї – 8 км, до Івано-Франківська – 79 км: Trościanka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 278); Trościanka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Trościanka (1892, SG, XII, 509); Тростянка (1947, АТП, 508); Тростянка (2009, ІФ АТП⁷, 181). – Назва утворена, очевидно, від апелятива *тростянка* ‘місцевість, заросла тростю, тростиною’ (Бучко, 116). Д. Г. Бучко припускає також можливість виникнення цієї назви в результаті трансонімізації однозвучного незасвідченого гідроніма – найменування річки, на березі якої було засноване поселення.

Трофанівка, -и; ж.; село; Снят. р-н; нал. до Балинівської с/р; віддаль до Снятина – 31 км, до Івано-Франківська – 77 км: Trofanówka (1767, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 9, спр. 380, с. 4); Trofanówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 69); Tryfanówka (1790, KGL, 28); Tryfanówka (1855, АККГЛ, Bl. 49); Trofanówka (1880, SG, I, 88); Trofanówka, al. Trefanówka, Tryfonówka (1892, SG, XII, 477); Трофанівка (1947, АТП, 503); Трофанівка (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(a)* від антропоніма *Трофан*, пор. особове ім’я *Трофан* (СУІ, 365).

Троян, -у; ч.; поле; с. Грушка Тлум. р-ну: gorzelnia Trojan (1892, SG, XII, 479); Троян (2011, УШ). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування гуральні, яка розміщувалася колись на полі, пор. пол. *gorzelnia* ‘спиртзавод’ (ПУС¹, 101). В основі ергоніма лежить антропонім *Троян*, пор. особове ім’я *Троян* (Чучка, Сл., 343; СУІ, 366), п-ще *Троян* (ІФД, 381; СП, 353), ст-п. *Trojan* (SSNO, V, 167–168), ч. *Trojan* (Sv., 306), серб. *Троян* (Грк., 196). Так, очевидно, звали засновника чи володаря гуральні.

Трояни¹, -ів; мн.; кол. колонія, потім хутір, об’єдн. із с. Озеряни Тлум. р-ну; давня назва – *Троян*: Trojan (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 193, арк. 8); Trojan (1900, SGG, 701); Trojan (1905 (1874), KuK TT); Dwor Trojan (1914, GKK); koł. Trojan (1926, MT T); Trojany (1934, SDW, № 24, s. 294); Trojany (1938, SDW, № 5, s. 83); Трояни (1947, АТП, 512); Трояни (1961, ІФ АТП¹, 83). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи особового імені засновника або власника колонії, пор. особове ім’я *Троян*, п-ще *Троян* (див. вище). Сучасне найменування є множинною формою давньої назви, яка з’явилася, очевидно, за аналогією до відродинних найменувань.

Трояни², -ів; мн.; горб; с. Озеряни Тлум. р-ну: Трояни (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування хутора (див. вище), який розкинувся на горбі.

Трояни³, -ів; мн.; поле; с. Озеряни Тлум. р-ну: Трояни (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування горба (див. вище), на якому розкинулося поле.

Трупарня, -і; ж.; урочище; с. Старий Лиसेць Тисм. р-ну: Трупарня (1995, ТМН, 10); Трупарня (2006, МСП, 16). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трупарня* ‘приміщення для померлих; покійницька; морг’ (ВТС, 1272). Її виникнення пов’язане з епідемією тифу, яка охопила село 1922–1923 рр. і забрала життя багатьох людей. Померлих хоронили не на сільському цвинтарі, а в цьому урочищі.

Трусків¹, -ового; ч.; ліс; сс. Лесівка, Гринівка Бог. р-ну: Trusków (1855, АККGL, ВІ. 44); Trusków (1880, KuK S). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Труско*, пор. п-ща *Трус* (ТСЛ, 662), *Труско* (Експ.).

Трусків², -ового; ч.; горб; 483 м; між рр. Луква й Луквиця; сс. Грабівка Кал. р-ну, Лесівка Бог. р-ну: Trusków (1882, SG, III, 726). – Назва виникла, очевидно, у результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), у якому височіє горб.

Трутякове, -ого; с.; урочище; с. Дебеславці Кол. р-ну: Трутякове (2006, КВС, 44). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Трутяк*, пор. п-ще *Трутяк* (ТД КР, 120).

Трушівка, -и; ж.; урочище (поле); с. Колінки Гор. р-ну: Trusiwka (1880, KuK JCz.); Трушівка (2008, УШ); Трушівка (2010, БЛ¹, 343). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Труш*, пор. п-ще *Труш* (СП, 353).

Трясовина¹, -и; ж.; болото; с. Острина Тлум. р-ну: Трясовина (2003, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трясовина* ‘заболочена низовина’ (Мар., 251), ‘дуже грузьке болото, поросле яскраво-зеленою травою і мохом, що утворилося на місці колишньої водойми’ (ВТС, 1273), ‘грузьке болото, де трясеться, колишеться земля’ (СНГТВ, 96).

Трясовиця¹, -і; ж.; болото; с. Рашків Гор. р-ну: Трясовиця (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трясовиця* (діал.) ‘т. с., що *трясовина* (див. вище)’.

Трясовиця², -і; ж.; урочище (поле); с. Поточище Гор. р-ну: Трясовиця (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *трясовиця* (див. вище). Вона вказує на болотистий характер ґрунту в урочищі.

Про походження назви існує цікава легенда. У ній йдеться про те, що колись один потощенський багач і великий скупар орав свою ниву волами саме на Великдень. І в ту

хвилину, коли задзвонили церковні дзвони й залунала великодня пісня, земля *затряслася* й багач-скупар запався з волами в цій підмоклій трясовиці.

Тудунева Кринічка, -ої, -и; ж.; криниця; с. Перерісль Навд. р-ну: Тудунева Криничка (2009, ПН, 12). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *криничка*, дем. від *криниця* ‘глибоко викопана й захищена цямринами від обвалів яма для добування води з водоносних шарів землі; колодязь’ (ВТС, 465), ‘джерело, колодязь’ (ЕССЯ, 21, 156–157), ‘ключ, джерело’ (Торч., 254), а атрибутивним членом – присвійний прикметник *Тудунева*, що вказує на належність гідрооб’єкта колишньому жителю села Іванові Яворському (1878 р. н.), якого в селі називали *Тудунем*.

Тузиків, -ового; ч.; сад; с. Дубки Гор. р-ну: Тузиків (2012, БЛ⁵, 272). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Тузик*, пор. п-ще *Тузик* (ІФД, 381).

Тулиголови, -ів; мн.; урочище; с. Кунисівці Гор. р-ну: Tuligłowy (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 10, спр. 83, арк. 25); Тулиголови (2012, Експ.). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка могла володіти колись землею в урочищі або проживати в ньому, пор. п-сько *Тулиголова* (Експ.); б) утворенням способом поєднання основ *тули-ти* зі значенням ‘притискати до землі’ та *голови*, мн. від *голова* ‘частина тіла людини, в якій міститься мозок – вищий відділ центральної нервової системи’ (ВТС, 188). У такому разі вона вказує на те, що в урочищі колись відбулася битва, у якій полягло багато воїнів.

Тулівська¹, -ої; ж.; скеля; с. Видинів Снят. р-ну: Тулівська (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *тулівська* ‘яке знаходиться з боку с. *Тулова* (див. далі)’.

Тулівське¹, -ого; с.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Тулівське (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *тулівське* ‘належне громаді чи окремим жителям с. *Тулова* (див. далі)’.

Тулова́, -ої; ж.; село; Снят. р-н; нал. до Устянської с/р; віддаль до Снятина – 11 км, до Івано-Франківська – 90 км: Thulowa (1468, ЛЦДІА, ф. 159, опр. 9, спр. 910, с. 30); Thulowa (1565–1566, ЖУР, I, 34); Tulowa (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Tulowa (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Tułowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 39); Tułowa (1855, АККГЛ, Bl. 49); Tuława, al. Tułowa (1892, SG, XII, 619); Тулова (1947, АТП, 516); Тулова (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(a)* від антропоніма *Тул*, пор. давнє особове ім'я *Туль* (Мор., 195), ст.-ч. *Tul* (Sv., 198), що є скороченою формою від слов'янського автохтонного особового імені-композита *Тулмиръ* (Мор., 195).

За народним переказом, колись на території сучасного села були ліси, багаті на дичину. Тому жителі навколишніх сіл займалися тут полюванням (ловами). Вони говорили: “Ту(т) лови, ту(т) добрі лови”. З часом цей вислів трансформувався в *Тулова*, що нібито й стало найменування новозаснованого села.

Тулу́ків¹, -ова, ч.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 19 км, до Івано-Франківська – 81 км: Tulukow (1471, AGZ, XII, 344); Tuhlukow (1579, ŻDz, XVIII/I, 102); Tuhlukow ad Zablotow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Tułuków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 26); Tułuków (1855, АККГЛ, Bl. 49); Tułuków, al. Tuhluków (1892, SG, XII, 620); Тулуків (1947, АТП, 516); Тулуків (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Назва є посесивним утворенням на *-ів (< -овъ)* від антропоніма **Тулукъ*, який може мати двоє походження: а) бути відкомпозитним суфіксальним утворенням на *-ук* від *< Туль < Тулмиръ* (Мор., 195), пор. також рум. п-ще *Tul* (Const., 467); б) бути семантичним утворенням від апелятива *тулук* (гуц.) ‘молоте дику звірятко; неповоротка, незграбна людина’ (ГГ, 190), пор. також рум. *tuluc* ‘бичок’ (Бучко, 117).

Тулу́ків², -ова, ч.; горб; 303; с. Тулуків Снят. р-ну: Tułuków (1855, АККГЛ, Bl. 49); Tułuków (1926, МТ Н). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Тулусѐнка, -и; ж.; поле; с. Молодків Надв. р-ну: Тулусенка (1998, Мих., 210). – Назва утворена за допомогою суфіксальної групи *-єнк(a)* від антропоніма *Тулус*, пор. п-ще *Тулус* (Експ.).

Ту́рава, -ої; ж.; гора; 940,4 м; між сс. Пороги Бог. р-ну та Ясень Рожн. р-ну; вар. *Туро́ва*: Turawa (1855, АККГЛ, Bl. 44); z pod Turawy (1880, SG, I, 832); Turawa (1882, SG, III, 725); Turawa (1914 (1894), KuK P); Turawa (1935, МТ Porohy); Турава (1983, ТК П); Turawa (2000, PBWG, 56); Турова (2008, НКР, 19). – Назва, очевидно, утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *турова* ‘на якій водилися тури – дикі бики’, пор. *тур* ‘вимерлий дикий бик’ (ВТС, 1276). Можливо також, що назва гори пов’язана з язичницьким божеством *Туром* – покровителем, як припускає В. Скуратівський, тваринництва й урожаю, а пізніше – чоловічої сили й плодючості. Про те, що наші далекі предки поклонялися цьому богу, свідчать численні дані українського фольклору, міфології та побуту місцевого населення. Так, наприклад, ще на початку минулого століття в Галичині й на Подністров’ї був звичай “водити Тура” (Русалії, 66–68).

Фонетичний варіант *Турава* появився під впливом наявних у цій місцевості утворень з суфіксом *-ав(a)*, пор. сс. *Манява*, *Ценява*.

Тура́вка, -и; ж.; гора; 827 м; між сс. Пороги Бог. р-ну, Ясень, Гриньків Рожн. р-ну: Turawka (1882, SG, III, 468; 1889, SG, X, 766); Turawka (1914 (1894), KuK P); Туравка (2008, НКР, 19). – Назва утворена за допомогою деминутивного суфікса *-к(a)* від ороніма – найменування гори *Турава* (див. вище), що височіє неподалік.

Туре́цька, -ої; ж.; могила; с. Грушів Кол. р-ну: Турецька (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *турецька* ‘у якій захоронені турки’.

Туре́цька Вода́, -ої, -и; ж.; кол. фільварок, тепер присілок; с. Стецівка Снят. р-ну: Turecki Woda (1855, АККГЛ); Турецька Вода (2001, Проц., 104). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування потоку *Турецький* (див.

далі), який в народі мав назву *Турецька Вода* й на березі якого був заснований фільварок.

Турецький¹, -ого; ч.; потік; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 8 км; сс. Стецівка, Потічок Снят. р-ну, Кулачин, част. м. Снятин, Оршівці Черн. обл.; інша назва – *Кулачин, Колачин* (див. вище); народна назва – *Турецька Вода*: Turecki (1888, SG, IX, 108; 1892, SG, XII, 632); Turecki (1906 (1876), KuK Sn.); Turecki (1933, MT Sn.); Колочин, тепер Турецький (1973, Карп., ТБ, 141); Турецький (1979, СГУ, 575); Турецький, народна назва – Турецька Вода (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *турецький* 'який пов'язаний з турками'. Вона вказує на те, що по цьому потоку тривалий період проходив польсько-молдавський кордон. Через нього турки здійснювали ворожі набіги на галицькі землі, тому тут часто відбувалися бої русичами. Це й послужило мотивацією для виникнення такої назви. Народна назва потоку є лексикалізованим та онімізованим словосполученням, у якому в ролі опорного компонента вживається апелятив *вода* зі значенням 'потік, річка' (Експ.), ускладнений атрибутивним членом – прикметником *турецька* (див. вище).

Турецький², -ого; ч.; ліс; сс. Турка, Ясинки Кол. р-ну: Турецький (2011, КР). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *турецький* 'який належить до с. Турка (див. далі)'.

Турецький Вівіз, -ого, -озу; ч.; яр; с. Тязів Тисм. р-ну: Турецький Вівіз (1995, ТМН, 49). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *вивіз* 'недовге, але круте підвищення на дорозі; підвищення' (Мар., 220), 'невеликий земляний насип' (Лісняк, 359), 'гірська ущелина; вузька доріжка' (Нг., 51), 'дорога, що йде вгору' (Онишк., I, 97), а атрибутивним членом – прикметник *турецький*, що вказує на певне відношення яру до турків.

За народними переказами, колись давно один із турецьких загонів підступив до села. Озброєні тязівчани разом із жителями сусідніх сіл засіли в лісі над глибоким яром.

Пропустивши ворогів до середини яру, вони несподівано посипали на їх голови каміння. Серед ворожого війська почалася паніка. Відступаючи, вороги попали на ще одну засідку, з якої захисники села знищували пєсиголовців пострілами з луків, ратищами та довбнями. Ворожий загін був знищений дощенту, хоч і захисників полягло немало. З тих пір цей яр називають *Турецьким Вивозом*.

Турецький Ліс, -ого, -у; ч.; ліс; с. Загайпіль Кол. р-ну: Турецький Ліс (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *турецький*, що вказує на певний зв'язок топооб'єкта з турками.

Турецькі Могили¹, -их, -ил; мн.; поле; с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Турецькі Могили (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могили*, мн. від *могила* 'насип на місці поховання' (ПЗУ, 393), а атрибутивним членом – прикметник *турецькі*, що вказує на поховання на полі в давнину *турків*, які загинули в боях з місцевими жителями під час грабіжницьких набігів на ці землі.

Турецькі Могили², -их, -ил; мн.; урочище; с. Загайпіль Кол. р-ну: Турецькі Могили (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *могили*, мн. від *могила* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *турецькі*, що вказує на поховання на полі в давнину *турків* (див. вище).

Турів, -ового; ч.; потік; л. Нивочинки л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; сс. Гринівка, Нивочин Бог. р-ну: Turów (1932, MT S). – Назва виникла в результаті трансонімізації ороніма – найменування гори *Турова* (див. далі), з якої стікає потік. Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Турова, -ої; ж.; гора; 426 м; с. Гринівка Бог. р-ну; вар. *Турова Гора*: *Turowa Góra* (1932, МТ S); Турова (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на -ов(а) від антропоніма *Тур*, пор. п-ще *Тур* (Редько, II, 1075); б) суфіксальним утворенням на -ов(а) з топографічним значенням від апелятива апелятив *тур* ‘вимерлий дикий бик’ (ВТС, 1276). У такому разі вона вказує на вид диких тварин, які випасалися колись на горі. Варіант назви ускладнений номенклатурним терміном *гора*.

Турка¹, -и; ж.; річка; л. Пруту л. Дунаю; довжина – 40,7 км, площа басейну – 140 км²; сс. Коршів, Турка, Підгайчики, Загайпіль, Семаківці Кол. р-ну, с. Олешків, смт Заболотів Снят. р-ну: *Turka* (1635, ЛНБ ВР, ф. 9, спр. 701); *Turka* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Turka* (1888, SG, IX, 108; 1892, SG, XII, 640–641); Турка (1979, СГУ, 575); Турка (2006, КВС, 173); Турка (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) семантичним утворенням від давнього апелятива **turka* ‘гирло ріки; затока’, пор. укр. діал. *турок* ‘затока на річці’ (Череп., 224), рос. діал. *турка* ‘гирло річки’ (ПГФ, 302); очевидно, первісно так називалося гирло ріки при її впадінні в Прут, а потім назва перейшла на весь гідрооб’єкт; б) суфіксальним утворенням на -ьк- від *тур* ‘вимерлий дикий бик’ (ВТС, 1276) або від *тур* ‘глухий кут, тупик’ (Яшкін, 191); у такому разі назва річки вказувала на вид тварин, що водилися колись на її берегах або на характер місцевості, де вона протікає.

Турка², -и; ж.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 13 км, до Івано-Франківська – 61 км: *Turca* (1400, ZDM, VI, 169); *Turka* (1579, ŽDz, XVIII/I, 104); *Turka* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Turka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 217); *Turka* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Turka* (1892, SG, XII, 640); Турка (1947, АТП, 508); Турка (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Назва неоднозначна щодо походження. Традиційне її виведення від етноніма *турки* заперечив свого часу ще Б. В. Кобилянський, який припускав, що первісно вона звучала як *Торка* чи *Тюрка*

(Кобил., ДЛМ, 120). З найменуванням степового племені *торки*, розгромленого синами Ярослава Мудрого в 1060 році й розселеного по своїх землях, пов’язує назву села й М. Кордуба (Кордуба, ч. 5, с. 126). Д. Г. Бучко вважає її результатом трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), яка протікає через село. Ця версія є, на нашу думку, найбільш правдоподібною.

В одному з переказів про походження назви села йдеться про те, що колись пан зі слугами й військом об’їжджав свої володіння. Серед лісів на березі річки він зустрів трьох незнайомих, які розмовляли незрозумілою йому мовою. Через це пан назвав їх турками. Незабаром й село, яке тут виникло, почали називати *Туркою*. За іншою народною версією, село назване так тому, що знаходилося порівняно далеко від тодішнього головного центру – міста Коломия, подібно до того, як далеко жили турки.

Турка³, -и; ж.; гора; 368 м; с. Турка Кол. р-ну: *Turka* (1855, АККГЛ, Bl. 49); *Turka* (1906 (1874), КуК К). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє гора.

Турка⁴, -и; ж.; куток; с. Казанів Кол. р-ну: Турка (2006, КВС, 61). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на берегах якої розкинувся куток.

Туршукування, -я; с.; поле; с. Гута Бог. р-ну: Туршукування (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-*ьj(a)* від прикметника *туришукване* ‘вкрите подекути *туришуками* – молодими низькорослими деревами, непридатними для рубання’, пор. гуц. *туришук* ‘молоді або низькорослі дерева; непридатне для рубання дерево’ (ГГ, 190), ‘молодий бук, ліс; покручені низькорослі зарості’ (Нг., 51), ‘чагарник, молодий ліс’ (ЕСУМ, V, 685), *туришук* ‘дрібний хвойний ліс’ (СГБТ, 535). Вона вказує на характер рослинності на полі в давнину.

Турянка, -и; ж.; поле; с. Гринівка Бог. р-ну: Турянка (2011, УШ). – Назва утворена,

очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-янк(а)* від ороніма – найменування гори *Ту-рова* (див. вище), на схилах якої розкинулося поле.

Туча́пи, -ів; мн.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 19 км, до Івано-Франківська – 93 км: Tuczempі (1415, MRPS, III/IV, 284); Tuczampі (1437, AGZ, XII, 26); Tuczempі (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Tuczapy (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Tuczepy (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 49); Tuczapy (1892, SG, XII, 602); Тучапи (1947, АТП, 506); Тучапи (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, яка, очевидно, започаткувала село. В основі антропоніма лежить давнє особове ім'я **Тучапъ*, яке М. Л. Худаш вважає відкомполітичним утворенням, що виникло внаслідок усічення давніх слов'янських складних особових імен з першим складом *Ту-* типу *Тугорадь*, *Тухорадь* та з елементом *-чапъ* < **Почаполкъ* і зрощення цих частин (ПКНП, 186, 203–204).

Тхорі́вське, -ого; с.; урочище; с. Гринівці Тлум. р-ну: Тхорі́вське (2012, БЛ⁸, 272). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) посесивним утворенням на *-івськ(е)* від антропоніма *Тхір*, пор. п-ще *Тхір* (ІФД, 382); б) утворенням способом субстантивзації та онімізації прикметника *тхорі́вське* 'у якому водяться *тхори*'.

Тя́зів, -ева; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 29 км, до Івано-Франківська – 12 км: Cieżow (1515, ŻDz, 18/I, 169); Cieżów (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 245); Cieżów (1880, SG, I, 702); Тя́зів (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від антропоніма **Тязь* // **Тяз* (пол. *Cież* < *cieżki* 'важкий'). На потенційність його існування вказують ст.-п. особова назва *Cieżki* (SSNO, I, 377),

п-ще *Тязун* (Редько, II, 1081), рос. ойконім *Тяжево* (Вербич, ГСД, 168).

Народний переказ пов'язує виникнення цієї назви з галицьким боярином *Тяжем*, який за вірну службу отримав від князя Ярослава Осмомисла тут землі й заснував село, назвавши його своїм іменем.

Тя́зівка, -и; ж.; річка; л. Бистриці п. Дністра; довжина ~ 3,75 км; сс. Тя́зів, Ямниця Тисм. р-ну: Cieżówka (1880, SG, I, 702); Cieżówka (1906 (1874), KuK KH); Cieżówka (1927, MT Hal.); Тя́зівка (1979, СГУ, 576). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від ойконіма – найменування села *Тязів* (пол. *Cieżów*) (див. вище), через яке протікає річка.

Тя́зівське, -ого; с.; поле; с. Тя́зів Тисм. р-ну; вар. *Кизівське*: Кизівське (2002, СНЧ, 40); Тя́зівське (2011, УШ). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *тя́зівське* 'яке належить до с. *Тязів* (див. вище)'. Варіант назви з'явився під впливом місцевих говірок, у яких пом'якшений [т'] вимовляється як [к'].

Тя́зівські Лазі́, -их, -ів; мн.; урочище; між сс. Павлівка та Тя́зів Тисм. р-ну: Тя́зівські Лазі (1997, Павл., 7). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лази*, мн. від *лаз* 'гірський луг; лісова галявина' (Мар., 234), 'лісова поляна' (Лісняк, 361), а атрибутивним членом – прикметник *тя́зівські*, що вказує на належність урочища до с. *Тязів* (див. вище).

Тя́мпа, -и; ж.; куток; с. Вікно Гор. р-ну: Тя́мпа (2008, УШ). – Назва, очевидно, є результатом трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська людини, яка започаткувала куток або проживала в ньому. В основі прізвиська лежить, очевидно, пол. *tepa* 'тупа' (ПРС, 630), пор. також п-сько *Тяпа* (СПЗУ, III, 166).

У

Убіч¹, убочу; ч.; схил гори; с. Черемхів Кол. р-ну: Убіч (2006, КВС, 183). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *убіч* ‘косогір; провалля’ (Мар., 252), ‘бік, косогір’ (ЕСУМ, I, 194), ‘схил гори; круча’ (Онишк., II, 310).

Убіч², убочу; ч.; кол. фільварок, тепер куток; с. Черемхів Кол. р-ну: Ubicz (1900, SGG, 295); Obecz (1933, MT K); Ubicz (1934, SDW, № 20, s. 190); Убіч (2000, НІСЧ, 7); Убіч (2006, КВС, 183); Убіч (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування схилу (див. вище), на якому розкинувся куток.

У вербах¹; урочища; 1) с. Торговиця Гор. р-ну: У вербах (2010, ТСІ, 18); 2) с. Побережжя Тисм. р-ну: У вербах (2011, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивних комплексів, що складаються з прийменника *у*, який виражає просторові відношення, вказуючи на розташування топооб’єкта в середині іншого об’єкта, та апелятива *верби* ‘вербовий ліс; вербові зарості’ (Експ.), ‘зарослі верби’ (СНГТК, 36) у місцевому відмінку.

У вербах²; луг; с. Завалля Снят. р-ну: У вербах (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та апелятива *верби* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування луку.

У Вілах; поле; кол. с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: У Вилах (1975, АСЗ, I, 717). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та мікротопоніма – найменування урочища *Вили* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування поля.

Угорники¹, -ів; мн.; село; нал. до Івано-Франківської м/р; с/р; віддаль до Івано-Франківська – 6 км: Uherniky (1458, AGZ, XII, 257); Uherniczki (1578, ŻDz, XVIII/I,

89); Uherniki ad Jamnica (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Uhorniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 46); Uhorniki (1892, SG, XII, 756); Угорники (1947, АТП, 517); Угорники (2009, ІФ АТП, 182). – Назва неоднозначна щодо походження. Так, Д. Г. Бучко виводить її від однозвучного групового антропоніма – найменування роду чи родини *Угорники* < **Угорник*, який, на його думку, є патронімом на -*ник* від особової назви *Угор*, що має зв’язок з угорськими колоністами (Бучко, 118). На відродове походження назви села вказує й інший дослідник ойконімії Прикарпаття В. О. Яцій, зазначаючи при цьому, що антропонім **Угорник* не трапився йому у використаних лінгвістичних джерелах (Яцій¹, 360). Цю версію справедливо заперечує М. Л. Худаш, вказуючи, що суфікс -*ник* ніколи не творив патронімів від особових назв відетномімного чи відапелятивного походження. Зате він був продуктивним при творенні апелятивів “*nomina agentis*” типу *мельник*, *стадник* і т. п., які використовувалися і в ролі таких особових назв як *Мельник*, *Стадник* і т. п. Враховуючи те, що назва села до XVIII ст. звучала як *Угерники*, але це її звучання, за його припущенням, є не первинним, а вторинним, похідним від вихідного **Угельники*, в якому звук [л] перетворився в [р], то ойконім за походженням є семантичним утворенням від апелятива *угельники* ‘вуглярі’, пор. *угель* ‘вугілля’ (Худ.¹, 356–357). Можливо також, на нашу думку, що **угорниками* називали в давнину людей, які займалися випалюванням лісів на місцевостях, призначених для посівів, пор. псл. *ogor* ‘випалений ліс, призначений для поля’ (ЕСУМ, VI, 17), бойк. *угор* ‘переліг’ (Онишк., II, 312), або ж упертих, зухвалих людей, пор. *угорний* ‘упертий’, *угорити* ‘робити, чинити всупереч, наперекір’ (ЕСУМ, VI, 17). Цей апелятив міг також безпосередньо мотивувати назву села чи бути в сингулярній формі твірною основою для антропоніма – прізвиська людини, родина якої його заснувала. Отже, беззаперечним є лише той факт, що цей ойконім мотивований загальним чи власним найменуванням групи людей, які були пов’язані певним чином з виникненням поселення.

За народним переказом, колись у давнину на одному з пагорбів теперішнього села жив у великій садибі пан Угр. Саме на його честь і назване так поселення, що розрослося навколо його садиби.

Угорники², -ів; мн.; село; Кол. р-н; с/р; віддаль до Коломиї – 32 км, до Івано-Франківська – 32 км: Huherniky (1438, AGZ, XII, 33); Huherniki (1579, ŻDz, XVIII/I, 105); Uherniki ad Otenia (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Uhorniki (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 171); Uhorniki (1855, АККГЛ, Bl. 45); Uhorniki (1892, SG, XII, 757); Угорники (1947, АТП, 512); Угорники (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона виникла або в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма (див. вище), або утворена семантичним способом від апелятива *угорники* (див. вище).

За народним переказом, у селі колись випалювали різні гончарні вироби в печах, які називалися горни. Звідси й пішла назва *Угорники*.

Угорське, -ого; с.; урочище; с. Загвізда Тисм. р-ну: Uhorskíe (1788, ЛЦДІА, ф. 19, опр. 6, спр. 4, арк. 65); Uhorskíe (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 58, арк. 65); Угорське (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *угорське* 'належне *угорцю* чи *угорцям*'.

Угринів¹, -ова; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 15 км, до Івано-Франківська – 5 км: Huhrinow (1440, ZDM, VIII, 92); Uhrinow (1578, ŻDz, XVIII/I, 93); Uhrynów (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Uhrynów Górny, Uhrynów Dolny (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 16, спр. 238); Uhrynów Dolny, Uhrynów Górny (1855, АККГЛ, Bl. 44); Uhrynów Górny, Uhrynów Dolny (1880, KuK S); Uhrynów Dolny, Uhrynów Górny (1892, SG, XII, 759); Uhrynów Dolny, Uhrynów Górny, Uhrynów Szlachetcki (1900, SGG, 628); Uhrynów Dolny, Uhrynów Górny, Uhrynów Szlachetcki (1929, SDW, № 19, s. 233); Uhrynów Dolny, Uhrynów Górny, Uhrynów Szlachetcki (1938, SDW, № 5, s. 81); Угринів (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* (< *-овъ*) від

антропоніма *Угрин*, пор. давня особова назва *Оугринъ* (ССУМ, II, 464), *Угринъ* (Мор., 196), п-ще *Угрин* (СП, 356). У XVIII – I пол. XX ст. село було поділене на три частини: *Горішній Угринів*, *Долішній Угринів* та *Шляхетський Угринів*. Атрибутивні члени в їх назвах указували на місця розташування цих частин щодо річки Бистриці-Солотвинської, а також на проживання в одному з них польської шляхти.

За народним переказом, село заснували угри, які по дорозі в Панонію зупинилися у 896 році н. е. в Галичі.

Угринів², -ова; ч.; горб; 370 м; між сс. Угринів та Рибне Тисм. р-ну: Uhrynów (1932, MT S). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), біля якого височіє горб.

Угринівка, -и; ж.; ліс; с. Рошнів Тисм. р-ну: Угринівка (2011, УШ). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Угрин* (див. вище).

Угринчуків, -ового; ч.; потік; л. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Трофанівка Снят. р-ну: Угринчуків (2003, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Угринчук*, пор. п-ще *Угринчук* (ІФД, 383).

У дворі; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: У дворі (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та апелятива *двір* 'масток; присадибне господарство землевласника – поміщика, монастиря і т. ін.' (СУМ, II, 218) у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування кутка на місцевості, де колись була панська садиба.

У Дровничях; озерце; між сс. Сілець Тисм. р-ну та Вікторів Гал. р-ну: У Дровничях (2009, Пушик). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-онімного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та мікротопонімів – найменувань урочищ *Великий* і *Малий Дровнич* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування озера.

Удярка, -и; ж.; гора; с. Петрилів Тисм. р-ну: Удярка (2012, Експ.). – Назва неясна

щодо походження. Можливо, що вона є суфіксальним утворенням на *-к(а)* від угор. апелятива *ugar* 'пар; поле під паром; цілина' (УУС, 739). У такому разі оронім вказує на характер поверхні гори. Можемо припустити також, що ця назва є формою родового відмінка з присвійним значенням прізвища **Удярко*, яке міг мати колишній власник землі на горі.

Узвори, -ів; мн.; куток; с. Гута Бог. р-ну: Узвори (2011, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *узвір*, *звір*, *ізвір* (< псл. **jъzvorъ*) 'долина потоку чи ріки в горах; міжгір'я, ущелина, вузька долина між горами (перев. з джерелом); гірське джерело, потік; непрохідне місце, провалля' (ГГ, 81; Нг, 53). Вона вказує на рельєф місцевості на кутку.

Узін¹, -а; ч.; село; Тисм. р-н; с/р; віддаль до Тисмениці – 18 км, до Івано-Франківська – 11 км; вар. *Узінь*: Chuzyn (1511, MRPS, IV/II, 83); Uzienu (1578, ŻDz, XVIII/I, 89); Uzien (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Uzin (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 134); Uziń (1855, АККГЛ, Bl. 45); Uziń (1892, SG, XII, 868); Узин (1947, АТП, 517); Узин (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від апелятива *узин* (*узина*) 'вузька смуга землі в черезсмужжі вздовж гір, боліт, лісу' (СНГТ, 573). Вона вказує на характер місцевості, на якій було засноване село. Д. Г. Бучко припускає також мотивацію цього ойконіма однозвучним гідронімом – найменуванням потоку, на берегах якого виникло село. В основі гідроніма може лежати, на його думку, тюркський апелятив *озен* 'невелика річка, потік, протока, русло, долина, ущелина, яр' (Бучко, 118).

Узін², -у; ч.; горб; 329 м; с. Узин Тисм. р-ну: Uziń (1855, АККГЛ, Bl. 45); Uziń (1905 (1874), KuK TT); Uziń (1914, GKK); Uziń (1926, MT T). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Узінець, -нцю; ч.; потік; бас. Бистриці п. Дністра; с. Узин Тисм. р-ну: Узінець (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-ець* від ойконіма – найменуван-

ня села *Узин* (див. вище), у якому протікає потік.

Узінський, -ого; ч.; ліс; між сс. Вільшаниця та Узин Тисм. р-ну: Узинський (2009, БЛ², 178). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *узинський* 'розташований на території с. *Узин* (див. вище); належний до с. *Узин*'.

У клітках; куток; с. Тязів Тисм. р-ну: У клітках (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та апелятива *клітки* 'загороди для худоби', пор. *клітка* 'літнє сезонне приміщення для худоби, найчастіше свиней' (Мих., 67), у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування кутка на місцевості, де колись були загороди для худоби.

У корчми; горб; с. Глибівка Бог. р-ну: U karczmy (1855, АККГЛ, Bl. 44). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та апелятива *корчма* 'у дореволюційній Україні – шинок, заїзд, де продавалися спиртні напої' (ВТС, 457) у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування горба біля такого закладу.

Український Ліс, -ого, -у; ч.; лісове урочище; с. Узин Тисм. р-ну: Український Ліс (2012, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *ліс* 'велика площа землі, заросла деревами й кущами; дерева, які ростуть на такій площі' (ВТС, 491), а атрибутивним членом – прикметник *український*, що вказує на належність лісу в давнину *українцям* села, а не польським панам, які володіли тут значними земельними наділами.

Уладівка, -и; ж.; поле; с. Чортовець Гор. р-ну: Уладівка (1960, Кобил., ДЛМ, 113); Уладівка (2009 (1874), ПЗАП, 14). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Улад*, що є фонетичним варіантом особового імені *Влад* < *Владислав* (Експ.).

Улєрище, -а; с.; горб; 349 м; с. Грушів Кол. р-ну: Uleryszcze (1933, МТ Kutу). – Назва неясна щодо походження. Можливо, вона звучала колись як *Углерище*, що є семантичним утворенням від апелятива **углєрище* < **углярище* (діал.) ‘місце, де випалювали деревне вугілля’, пор. *угель* ‘вугілля’ (Худ.¹, 356–357), *вугляр*, *вуглярка* ‘дружина вугільника; місце, де випалюють вугілля’ (ЕСУМ, I, 436). У такому разі вона вказує на те, що на горбі колись люди займалися цим народним промислом.

Улєрищі, -ищ; мн.; урочище; с. Грушів Кол. р-ну: Улєрищі (2006, ЕКол., IV, 156). – Назва утворена, очевидно, способом плуралізації та онімізації апелятива **углєрище* (див. вище). У такому разі вона вказує на те, що в урочищі колись випалювали деревне вугілля.

У ліпах; урочище; с. Красна Надв. р-ну: У липах (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-апелятивного комплексу, що складається з применника *у* (див. вище) та апелятива *липи* ‘липові насадження; липовий ліс, гай’ (Експ.) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

Уліжне, -ого; с.; урочище; с. Устя Снят. р-ну: Уліжне (2012, НПС, 249). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *уліжне* ‘яке знаходиться в улозі – у впадині, заглибленні або на рівному полі’, пор. *улога* ‘впадина, заглиблення; рівне поле; перелогове поле’ (Мар., 252), ‘западина, заглибина’ (ЕСУМ, III, 213), ‘рівне поле’ (Нг., 51).

Улбога, -и; ж.; урочища (поля); **1** с. Вільхівці Гор. р-ну: Улога (2012, Експ.); **2** с. Матєйці Кол. р-ну: Улога (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 262, арк. 4); Улога (2010, БЛ³, 27); Улога (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *улога* (див. вище). Вони вказують на характер поверхонь полів.

У Лукві; пасовище; с. Хмелівка Бог. р-ну: У Лукві (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-онімного комплексу, що складається з применника *у* (див. вище) та мі-

кродопоніма – найменування присілка та річки *Луква* (див. вище) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування пасовища.

У мостах; куток; с. Задубрівці Снят. р-ну: У мостах (2011, УШ). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації применниково-апелятивного комплексу, що складається з применника *у* (див. вище) та апелятива *мости*, мн. від *міст* ‘споруда для переїзду чи переходу через річку, залізницю, автомагістраль, яр і т. ін.’ (ВТС, 532), у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування кутка біля дороги, через яку прокладено декілька мостів.

Ўніж, унежа; ч.; село; Гор. р-н; нал. до Луківської с/р; віддаль до Городенки – 35 км, до Івано-Франківська – 65 км; давня назва – *Войнеж*: Wonyesch (1441, AGZ, XII, 91), Woynyesch (1448, AGZ, XII, 172); Woynysz (1578, ŻDz, XVIII/I, 94); Woyniz (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Winiż, Uniż (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 90); Uniż (1855, АККГЛ, Bl. 45); Uniż (1892, SG, XII, 810); Уніж (1947, АТП, 511); Уніж (2009, ІФ АТП⁷, 182). – Давня назва є посесивним утворенням на *-*jъ* від антропоніма *Войнѣжъ*, пор. давнє особове ім’я *Войніг* (Чучка, Сл., 110), *Войнѣжъ* (Мор., 45). Десь у XVIII ст. у назві відбулося, очевидно, під впливом розмовного мовлення, перетворення початкового складу *Вой-* в *У-*. З тих пір вона вживається у формі *Уніж*.

Ўнява¹, -и; ж.; річка; л. Стримби л. Ворони п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; довжина – 25 км, площа басейну – 34,1 км²; між сс. Тисменичани та Камінне Надв. р-ну, сс. Братківці, Марківці Тисм. р-ну, м. Тисмениця; вар. *Вунява*: Uniawa (1855, АККГЛ, Bl. 45); Uniawa (1880, KuK S); Uniawa (1890, SG, XI, 442); Унява (1917, Машт., ДБ, 18); Uniawa (1932, МТ S); Унява (1979, СГУ, 580); Унява (1995, ТМН, 6); Вунява (2007, КМ, 11); Унява (2008, Тисм.¹, 35). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфікса *-ав(а)* від дієслівної основи *уня-ти* ‘уїмати, брати, відїмати, відняти’ (Грінч., IV, 326, 341), пор. ст.-укр. **uniaty* ‘взяти в полон, полонити’ (ССУМ, II,

479). Вона вказує на те, що під час повноводдя річка забирає (заливає) нові землі. Можливо також, що гідронім є фонетично видозміненою формою від *Вонява* (< *воняти* 'смердіти' (Онишк., I, 143) + суфікс *-ава*), у структурі якої відбулася під впливом губного [в] заміна ненаголошеного [о] на [у], а також відпадання протетичного [в], пор. укр. діал. *вухналь* 'цвях, яким підковують коней' і *ухналь* 'т. с.' (Вербич, ГД, 84). У такому разі первісна семантика назви – 'річка з неприємним запахом; річка з гнилою, затхлою водою', пор. рос. діал. *вонячка* 'сірчане джерело; джерело з неприємним запахом' (СРНГ, V, 94), 'річка з гнилою, затхлою водою' або 'річка з сірчаними джерелами' (Вербич, ГД, 84). Окрім того, С. О. Вербич припускає, що цей гідронім може бути вторинним до давнього *Унава*, релікта давньоевропейської гідронімної основи **Un-* < і.-є. **au-n-* (і.-є. **au-* 'віддалятися, зникати'), пор. авест. *unā* 'нора, тіщина з землі' (Вербич, ГСД, 169). У такому разі назва вказує на те, що вода в річці часто пропадає, зникає в земних тріщинах або норах.

Про назву річки є цікавий переказ. У ньому йдеться про те, що одного грудневого дня 1676 року в село Марківці вдерся невеликий загін турецької кінноти. Загнавши коней у церкву, песиголовці кинулися грабувати його мешканців та знущатися над дівчатами. Так тривало декілька днів, аж поки не пішов густий сніг. Турки вирішили перебратися до Тисмениці. Але чомусь не дійшли туди, зникнувши безвісти. Снігопад, який тривав декілька днів, замів їхні сліди, і було невідомо, де вони поділися. Лише навесні наступного року, люди відчували, що з лісу щось воняє (смердить). Декілька найсміливіших чоловіків вирішили дізнатися, що то таке. Пішли вздовж річки вглиб лісу й знайшли там усіх тих турків побитими. З того часу й називають річку Вунявою. Хто знищив ворожий загін, невідомо. Але довго серед мешканців села ходили чутки, що це зробили галицькі лицарі, які оберігали рідну землю від чужоземних зайд.

Ўнява², -и; ж.; кол. фільварок, нал. до сс. Марківці чи Братківці Тисм. р-ну: folw. Uniawa (1932, MT S); Uniawa (1934, SDW,

№ 22, s. 243). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного гідроніма – найменування річки (див. вище), на березі якої розкинувся фільварок.

У панських вербах; куток; с. Вербівці Гор. р-ну: У панських вербах (2012, МП). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та словосполучення *панські верби* в місцевому відмінку. Вона вказує на розташування кутка на місцевості, де колись були вербові насадження, які належали панові.

Урвиколесо, -а; с.; урочища; 1) с. Підгайчики Кол. р-ну: Урвиколесо (2006, КВС, 126); 2) с. Шепарівці Кол. р-ну: Урвиколесо (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *урвиколесо* (перен.) 'місцевість, де погана дорога' (Експ.).

Уруб, -у; ч.; урочище; с. Коршів Кол. р-ну: Urub (1933, MT K). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *уруб* (діал.) 'зруб; місце, на якому вирубано ліс', пор. *урубок* 'поліно' (ЕСУМ, V, 130).

Уруть, -і; ж.; гора, круча; с. Тулова Снят. р-ну: Уруть (1982, КС, 237). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *уруть* (бот.) 'водопериця' (ЕСУМ, VI, 45). Вона вказує на характер рослинності на горі.

У садах; урочище; с. Красна Надв. р-ну: У садах (2009, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та апелятива *сади*, мн. від *сад* 'спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі тощо' (ВТС, 1094), у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування урочища.

У селі; куток; с. Устя Снят. р-ну: У селі (2012, НПС, 249). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та апелятива *село* зі значенням 'центральна частина поселення' (Експ.) у місцевому відмінку. Вона вказує на місце розташування кутка.

У ставкѹ; поле; с. Поточище Гор. р-ну: У ставку (2012, Експ.). – Назва утворена

способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та апелятива *ставок*, дем. від *став* 'водоймище (у природному чи штучному заглибленні) з непроточною водою; місце розлиття річки, струмка перед загатою' (ВТС, 1185), у місцевому відмінку. Вона вказує на розташування поля біля ставок.

Устя¹, -я; с.; село; Снят. р-н; с/р; віддаль до Снятина – 9 км, до Івано-Франківська – 92 км; вар. *Устя над Прутом*: Uscie (1443, AGZ, XII, 143); Uscie (1564, ЖУР, I, 31); Uście (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 41); Uście (1855, АККГЛ, Bl. 49); Uście nad Prutem (1892, SG, XII, 833); Устя (1947, АТП, 516); Устя (2009, ІФ АТП, 182). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *устя* (< псл. **ustyje*) 'гирло ріки, потоку' (ПГФ, 308), 'устя' (ЕСУМ, VI, 49), 'місце впадання ріки, річки або потоку в іншу ріку' (Худ.², 255), 'місце, де струмок впадає в річку' (ТНПБ, 152). Вона вказує на те, що село виникло на місцевості, де в річку Прут впадає *Белелуя* (див. вище).

Устя², -я; с.; горб; с. Устя Снят. р-ну: Uście (1855, АККГЛ, Bl. 49); Uście (1906 (1876), KuK Sn.); Устя (1982, КС, 237). –

Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), на території якого височіє горб.

Устя-Старé, -я, -ого; с.; куток; с. Устя Снят. р-ну: Устя-Старе (1982, КС, 239). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є ойконім – найменування села *Устя* (див. вище), до складу якого входить куток, а атрибутивним членом – прикметник *старе* 'яке виникло давно; яке існує довгий час; давнє' (ВТС, 1188), що вказує на час виникнення кутка.

За розповідями місцевих жителів, саме звідси почалося заселення села.

У хрестáх; урочище; с. Балинці Снят. р-ну: У хрестах (2012, НПС, 39). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації прийменниково-апелятивного комплексу, що складається з прийменника *у* (див. вище) та апелятива *хрести*, мн. від *хрест* 'предмет і символ культу християнської релігії, який являє собою стрижень з однією або кількома поперечками у верхній половині (за євангельською легендою, на стовпці з перехресттям було розп'яно Христа)' (ВТС, 1352), у місцевому відмінку. Вона вказує на наявність в урочищі декількох хрестів.

Ф

Фабрика¹, -и; ж.; урочище; с. Старуна Бог. р-ну: Фабрика (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *фабрика* 'промислове підприємство, що обробляє сировину машинним способом і якому властивий розподіл праці за операціями' (ВТС, 1313). Тут йдеться про копальню земного воску – озекериту та невеликого підприємства з його очищення й переробки.

У цьому урочищі під час добування озекериту було виявлено чудово збережені туші доісторичних тварин – мамонтів та шерстистих носорогів, а також рештки тундрової фауни та флори льодовикового періоду. А в 1977 році після землетрусу в Румунії тут почав діяти єдиний у Європі грязевий вулкан.

Фабрика², -и; ж.; горб; сс. Мишин Кол. р-ну, Стопчатів Кос. р-ну: Фабрика (1986,

ІГ, III, 165); Фабрика (2004, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *фабрика* (див. вище). Тут йдеться про місце, де в XIX та в I пол. XX ст. добували вугілля.

Фабрика³, -и; ж.; куток; с. Слобода Кол. р-ну: Фабрика (2006, КГ, 24); Фабрика (2006, КВС, 147). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *фабрика* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де в II пол. XIX ст. добували механічним способом ропу (нафту).

Фабрика⁴, -и; ж.; куток; с. Нижнів Тлум. р-ну: Фабрика (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *фабрика* (див. вище). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де за Польщі було вапняне підприємство, яке належало фірмі "Пезет".

Фабріцька, -ої; ж.; част. села (куток); с. Королівка Тлум. р-ну: Фабрицька (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *фабрицька* ‘яка розкинулася біля фабрики – льонопереробного пункту’ (Експ.).

Фальбицьке, -ого; с.; поле; с. Сороки Гор. р-ну: Фальбицьке (2012, БЛ⁵, 272). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього власника поля, пор. п-ще *Фальбицький* (Експ.). Вона узгоджена в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Фальбицький, -ого; ч.; куток; с. Сороки Гор. р-ну: Фальбицький (2012, БЛ⁵, 272). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища засновника кутка, пор. п-ще *Фальбицький* (див. вище).

Фальчі, -ів; мн.; урочища (поля); 1) с. Белелуя Снят. р-ну: Фальчі (2000, Марусик, 16); 2) с. Підвисоке Снят. р-ну: Falcze (1880, KuK Z); Фальчі (2011, УШ); 3) с. Клубівці Тисм. р-ну: Falczi (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 190, арк. 24); Фальчі (1995, ТМН, 21); Фальчі (2005, Карпів, 9); 4) с. Сілець Тисм. р-ну: Фальчі (2002, СНЧ, 47–48); 5) с. Стриганці Тисм. р-ну: Фальчі (2011, Осташі). – Назви утворені способом плуралізації та онімізації апелятива *фальча* ‘міра землі близько десятини’ (ЕСУМ, VI, 69), ‘міра поверхні землі (приблизно 114 сотих)’ (ГГ, 195), пор. також бук. *фальча* ‘одиниця виміру площі сільськогосподарських угідь, що дорівнює 14322 м²’ (СБГ, 578). Імовірно, що первісно такі назви мали ділянки землі в урочищах, а пізніше вони перейшла на самі топооб’єкти.

Фастелево, -ого; с.; поле; с. Гринівка Бог. р-ну: Фастелево (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на -ев(о) від антропоніма *Фастель*. Таке прізвище мав німецький колоніст, колишній власник поля, пор. нім. п-ще *Feistel* (FNB, 104).

Фатівчик, -у; ч.; потік; п. Ставища п. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; с. Фатовець Кол. р-ну; давня назва – *Фатовецький*: Fatowiecki (1906 (1876), KuK K); Фатівчик (2006, КВС, 177). – Давня назва утворена

способом субстантивзації та онімізації прикметника *фатовецький* ‘який протікає в с. *Фатовець*’ (див. далі). Сучасне найменування потоку є суфіксальним утворенням на -ик від названого вище ойконіма.

Фатовець, -івця; ч.; село; Кол. р-н; нал. до Великокам’янської с/р; віддаль до Коломиї – 18 км, до Івано-Франківська – 58 км; давні назви – *Хватовці*, *Фатівці*: Chwatowczy (1400, ZDM, IV, 169); Fatowcze (1579, ŻDz, XVIII/I, 104); Fatowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Fatowce (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 218); Fatowce (1881, SG, II, 374); Фатовець (1947, АТП, 508); Фатовець (2009, ІФ АТП⁷, 183). – Давня назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем батька, родоначальника чи володаря, які, очевидно, започаткували село, пор. давня особова назва *Хват* (ПКНП, 27), похідна *Хваткович* (ССУМ, II, 506), пол. *Chwast Jasko* (SSNO, I, 357), п-ща *Хватик* (Дов., II, 473), рос. *Хват* (Весел., 337), блр. *Хват* (Бір., 429). Перетворення назви *Хватовці* на *Фатовці* є цілком природним, оскільки вживання в українській мові звукосполучення -хв- замість приголосного -ф- і навпаки – явище загальновідоме. Що стосується твірної для групового антропоніма особової назви *Хват*, то М. Л. Худаш, розглянувши всі можливі її етимології, дійшов висновку, що вона може бути: а) семантичним утворенням від апелятива *хват* з одним із значень: ‘завзята людина; зух’ (СУМ, XI, 35) або ‘вид риби: *Aspius garax*’ (Грінч., IV, 391); б) гіпокористикою давнього слов’янського імені-комполита **Фа[ли]ст[ань]* (Худ.¹, 359–360). Сучасна форма ойконіма в однині з’явилася в радянський період під час так званого “впорядкування” назв населених пунктів. Вона є штучною й не відображає історичної природи назви.

Фатовецьке, -ого; с.; поле; с. Джурків Кол. р-ну: Фатовецьке (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *фатовецьке* ‘яке належало громаді с. *Фатовець*’ (див. вище) або його окремим його жителям’.

Федакові, -их; мн.; ниви (ораниці); с. Дзвиняч Бог. р-ну: Федакові (2011, УШ). –

Назва є посесивним утворенням на *-ов(і)* від групового антропоніма – найменування родини *Федаки*, якій належали колись ниви, пор. п-ще *Федак* (ІФД, 384).

Федішіна, -ої; ж.; криниця; с. Слобідка Гор. р-ну: Федішіна (2010, БЛ¹, 343). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від андроніма *Федиха* – найменування жінки за іменем чоловіка, пор. особове ім'я *Федір* (СУІ, 374).

Федишівка, -и; ж.; куток; с. Середній Майдан Надв. р-ну: Федишівка (1998, Мих., 210); Федишівка (2010, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Федиш*, пор. особове ім'я *Федиш* < *Федір* (СУІ, 375), п-ще *Федиш* (Редько, П, 1092).

Федів Бєрег, -евого, -у; ч.; підвищення; с. Іллінці Снят. р-ну: Федів Берег (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *берег* зі значенням 'невелике підвищення' (Лісняк, 359), 'гористе місце' (ГГ, 23), 'зарослий лісом горб' (ЕСУМ, 170), 'підвищення; гора' (Нг., 32), а атрибутивним членом – прикметник *Федів*, що вказує на належність землі на підвищенні *Федеві*, пор. особове ім'я *Федь*, *Федьо* < *Федір* (СУІ, 376).

Федорінчин, -ого; ч.; горб; ~731 м; смт Ланчин, с. Чорний Потік Надв. р-ну: Fedorynczyn (1855, АККГЛ, ВІ. 48); Fedorynczyn (1882, SG, III, 321); Fedorynczyn (1906 (1880), KuK N); Fedorynczyn (1932, RBW, II, 142); Федоринчин (1985, ІГ, II, 319). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від андроніма *Федоринка* – найменування жінки за прізвищем чоловіка, пор. п-ще *Федорин* (ІФД, 385).

Федорівка, -и; ж.; кол. присілок, тепер куток с. Гаврилівка Надв. р-ну: Fedorówka (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Федорівка (1998, Мих., 210); Федорівка (2011, Бойко). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Федір*, пор. особове ім'я *Федір* (СУІ, 374), п-ще *Федор* (СП, 360).

Федорова Долина, -ої, -и; ж.; поле; сс. Глушків, Чернятин Гор. р-ну: Федоро-

ва Долина (1996, ІЧ, 16); Федорова Долина (2012, БЛ⁵, 272). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ, I, 315), 'низина, заросла травою; широка низина' (Мар., 226); 'низина' (Лісняк, 359), а атрибутивним членом – прикметник *Федорова*, що вказує на належність поля *Федору*, пор. особове ім'я *Федір* (СУІ, 374).

Федьків Замок, -ового, -мку; ч.; місцина, лісове урочище; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Федьків Замок (2009, БЛ², 175); Федьків Замок (2011, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойкодомоніма – найменування *замку*, який колись належав якомусь *Федьку*, пор. особове ім'я *Федько* < *Федір* (СУІ, 376), п-ще *Федько* (ІФД, 386).

Народна пам'ять донесла до нас переказ про те, що в цій місцевості в княжі часи існувало сторожове оборонне поселення *Федьково*, назване так за іменем галицького боярина, який мав тут замок. У замку не раз знаходили порятунок жителі навколишніх сіл, які втікали сюди від набігів чужоземців. Одного разу, коли в замок набилося багато людей, він наполовину провалився під землю. А в XIII ст. поселення разом із замком дощенту зруйнували монголо-татари. Загинули й усі його мешканці. Але пам'ять про нього збереглася в назві урочища.

Федькова, -ої; ж.; криниця; с. Радча Тисм. р-ну: Федькова (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Федько*, пор. особове ім'я *Федько*, п-ще *Федько* (див. вище).

Федькове, -ого; с.; урочище; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Федькове (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(е)* від антропоніма *Федько* (див. вище).

Фексівка, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Вікняни Тлум. р-ну: Фексівка (1947, АТП, 518); Фексівка (1961, ІФ АТП¹, 83); Фексівка (1985, ІФ АТП⁵, 72). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Фекс*, пор. особове ім'я *Фекс* < *Фелікс* (СРЛИ, 215–216).

Фербей, -євого; ч.; луг; с. Тучапи Снят. р-ну: Фербеїв (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Фербей*, пор. поширене на Снятинщині п-ще *Фербей* (ТД С, 69).

Феревега¹, -и; ж.; поле; с. Ганьківці Снят. р-ну: Ferewega (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 9, спр. 51, арк. 148, 161); Феревега (2005, СГГ, 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища людини, якій, очевидно, належало колись поле, пор. п-ще *Феревега* (Експ.) < нім. *Verweg* < *verwegen* 'зухвалий; відважний' (ВНУС, 671).

Феревега², -и; ж.; куток; с. Ганьківці Снят. р-ну: Феревега (2012, НПС, 83). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Феревега³, -и; ж.; потік; пр. Орельця л. Пруту л. Дунаю; с. Ганьківці Снят. р-ну: Феревега (2005, СГГ, 8). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування поля (див. вище), через яке протікає потік.

Ферчуково, -ого; с.; поле; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Ферчуково (2012, БЛ⁵, 272). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Ферчук*, пор. п-ще *Ферчук* (СП, 361).

Фесюківські, -их; мн.; ниви (ораниці); с. Дзвиняч Бог. р-ну: Фесюківські (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-івськ(и)* від групового антропоніма – найменування родини *Фесюки*, якій належали колись ниви, пор. п-ще *Фесюк* (ІФД, 386).

Фетечура¹, -и; ж.; поточина; л. Золотухи п. Большевої л. Ключівки п. Сопівки л. Лючки л. Пістиньки п. Пруту л. Дунаю; смт Печеніжин, с. Рунгури Кол. р-ну: Фетечура (2006, КВС, 123). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування узвишся (див. далі), з якого витікає поточина. Гідронім узгоджений в роді й числі з відповідним номенклатурним терміном.

Фетечури², -ів; мн.; височина, узвишся; сс. Малий Ключів, Рунгури Кол. р-ну:

Feteczury (1933, МТ Kutu); Фетечури (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини румунського походження, яка, очевидно, проживала колись на узвишші або володіла тут землею, пор. рум. родинна назва *Feticiuri* 'родина *Fetică*', рум. п-ще *Fetica* (Const., 346), укр. *Фетика* (СП, 361).

Филіпова, -ої; ж.; криниця; с. Видинів Снят. р-ну: Филипова (1999, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Филип*, пор. п-ще *Филип* (СП, 362), особове ім'я *Филип* < *Пилип* (СУІ, 296).

Филізівка, -и; ж.; поле; с. Кутище Тлум. р-ну: Филізівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Филіз*. Таке прізвище мав колишній власник поля.

Фітьків, -ова; ч.; село; Надв. р-н; с/р; віддаль до Надвірної – 12 км, до Івано-Франківська – 28 км; давня назва – *Ходково*, *Ходків*, з початку XVIII ст. до 22. 12. 2008 р. – *Фітьків*: Chodkowo (1433, Proch., 73); Chutkow (1578, ŻDz, XVIII/I, 95); Chudkow (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Fitków (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 32); Fitków (1855, АККГЛ, ВІ. 44); Fitków (1881, SG, II, 393); Фітьків (1947, АТП, 510); Фітьків (2009, ІФ АТП⁷, 183). – Давні назви є посесивними утвореннями на *-ов(о)* та *-ів* (< *-овь*) від антропоніма *Ходко*, пор. давня особова назва *Ходко*, *Ходько*, *Хотко*, *Хотько* < *Ходорь* < *Федорь* (ССУМ, II, 499, 510). Десь на початку XVIII ст. назва трансформувалася, очевидно, під впливом розмовного мовлення у *Фітьків*, що є похідним утворенням від *Фітько*, одного з варіантів усічено-суфіксальної форми від *Федір*, пор. *Фітько* (СУІ, 375). Рішенням Івано-Франківської обласної ради від 22 грудня 2008 року село, на прохання його жителів, отримало назву *Фітьків*.

Фігура¹, -и; ж.; урочище; с. Підгайчики Кол. р-ну: Фігура (2006, КВС, 128). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *фігура* 'хрест із зображенням розп'яття або статуя святого, що їх ставили на великих дорогах, перев. на роздоріжжі' (ВТС,

1320), пор. *хви́гура* 'хрест на дорозі' (Грінч., IV, 392). Вона вказує на те, що в урочищі, біля сторожової вишки, колись був хрест із розп'яттям Ісуса Христа. Цей хрест відновлено після проголошення незалежності України.

Фігу́ра², -и; ж.; поле; с. Лісна Велесниця Надв. р-ну: Фігура (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *фігу́ра* (див. вище). Вона вказує на те, що поляки, які жили колись в селі, поставили на полі хрест, до якого йшли молитися. У наш час на тому місці стоїть новий хрест.

Фігу́ра³, -и; ж.; кутки; 1) с. Підвисоке Снят. р-ну: Фігура (2011, УШ); 2) с. Чорнолізці Тисм. р-ну: Фігура (2012, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *фігу́ра* (див. вище). Вона вказують на те, що в давнину на кутках були хрести з розп'яттями Ісуса Христа.

За твердженнями жителів с. Чорнолізці, куток так називається тому, що тут колись стояла сигнальна вежа, яку називали фігурою.

Фігу́рки, -ок; мн.; поле; с. Лука Гор. р-ну: Фігурки (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *фігурки*, дем від *фігури* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись були хрести із зображенням розп'яття Ісуса Христа.

Фігу́рний, -ого; ч.; горб; смт Чернелиця Гор. р-ну: Фігурний (2004, Експ.). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *фігурний* 'який має *фігуру* – хрест або статую святого', пор. *фігу́ра* (див. вище). Вона вказує на те, що на горбі колись були ці споруди.

Фі́лева, -ої; ж.; криниця; с. Видинів Снят. р-ну: Філева (1998, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Філь*, пор. п-ще *Філь* (ІФД, 387).

Фі́лів, -євого; ч.; поле (лан); с. Суходіл Тлум. р-ну: Філів (2012, БЛ⁵, 273). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Філь* (див. вище).

Фі́лівка, -и; ж.; куток; с. Королівка Тлум. р-ну: Філівка (2012, БЛ⁵, 273). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Філь* (див. вище).

Філі́півське, -ого; с.; поле; с. Сілець Тисм. р-ну: Філіпівське (2002, СНЧ, 48). – Назва є посесивним утворенням на *-овськ(е)* від антропоніма *Філіп*, пор. особове ім'я *Філіп* < *Пилип* (СУІ, 296), п-ще *Філіп* (ІФД, 387).

За відомостями, які подає письменник С. Пушик, цим полем колись володів галицький боярин Філіп.

Фільва́рки, -ів; мн.; урочище; с. Копачинці Гор. р-ну: Фільварки (2008, УШ). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *фільварок* 'у феодальній Польщі, Литві, Білорусії та на Україні – комплекс земельних угідь, на яких феодал-поміщик вів власне господарство; у Польщі, Західній Україні та Західній Білорусії (до 1939 р.) – панський маєток із господарчими будівлями; (заст.) хутір або виселок' (СУМ, X, 595–596), 'маєток з будівлями; хутір або виселок' (ЕСУМ, VI, 99). Вона вказує на наявність колись в урочищі таких типів поселень і господарств.

Фільва́рковий Кут, -ого, -а; ч.; кутки; 1) м. Городенка; з 1946 по 60-і рр. ХХ ст. – с. *Родниківка* (див. вище): Родниківка (1947, АТП, 504); Фільварковий Кут (2008, УШ); Фільварковий Кут (2009, ГСС, 55); 2) с. Чернятин Гор. р-ну: Фільварковий Кут (1996, ІЧ, 10); Фільварковий Кут (2008, УШ). – Назви утворені способом лексикалізації та онімізації словосполучень, у яких опорними компонентами є апелятив *кут* 'частина поселення' (Експ.), а атрибутивними членами – прикметник *фільварковий* 'який зародився з колишнього фільварку – панського маєтку з господарчими будівлями чи хутора', пор. *фільварок* (див. вище).

Існує також припущення, що назва городенківського кутка могла утворитися від прізвища Іллі Фільваркового, котрий із середини ХІХ ст. був управителем у барона Ромашкана й зумів так налагодити газдівство, "що Городенка вважана за візирець господарювання в тій частині Галичини" (ГСС, 55).

Фільва́рок¹, -рка; ч.; кутки; 1) с. Маркова Бог. р-ну: Фільварок (2011, УШ); 2) с. Воронів Гор. р-ну: Фільварок (2008, УШ); 3) с. Назір-на Кол. р-ну: Фільварок (2006, КВС, 107);

4) с. Середній Майдан Надв. р-ну; інша назва – *Панський Двір*: Фільварок, або Панський Двір (2001, УШ); 5) с. Залуччя Снят. р-ну: Фільварок (2004, Ром., 12); Фільварок (2011, УШ); 6) с. Палагичі Тлум. р-ну: Фільварок (2012, БЛ⁵, 273). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *фільварок* (див. вище). Вони вказують на те, що кутки виникли на місцях поселень такого типу.

Фільварок², -рку; ч.; урочища (поля, пасовища); 1) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Фільварок (2011, УШ); 2) с. Городниця Гор. р-ну: Фільварок (2012, БЛ⁵, 273); Фільварок (2012, Експ.); 3) с. Колінки Гор. р-ну: Фільварок (2012, БЛ⁵, 273); 4) с. Копачинці Гор. р-ну: Фільварок (2012, Експ.); 5) с. Лука Гор. р-ну: Фільварок (2012, Експ.); 6) с. Старий Гвіздець Кол. р-ну: Фільварок (2006, КВС, 163); 7) с. Угорники Ів.-Франк. м/р: Фільварок (2005, УКС, 7); Фільварок (2012, БЛ⁵, 273); 8) с. Узин Тисм. р-ну: Фільварок (2012, Експ.); 9) с. Вікняни Тлум. р-ну: Фільварок (2007, Вікн., 24); Фільварок (2011, УШ); 10) с. Грушка Тлум. р-ну: Фільварок (2011, УШ); 11) с. Палагичі Тлум. р-ну: Фільварок (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *фільварок* (див. вище). Вони вказують на те, що в урочищах колись були панські маєтки.

Фільварок³, -рку; ч.; ліс; с. Лука Гор. р-ну: Фільварок (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *фільварок* (див. вище). Вона вказує на те, що в лісі була панська пасіка та інші господарські будівлі.

Фірас¹, -а; ч.; кутки; 1) с. Княздвір Кол. р-ну: Фірас (1985, ІГ, II, 419); Фірас (1988, КК, 646); 2) с. Кубаївка Надв. р-ну: Фірас (1998, Мих., 210); Фірас (2010, Експ.). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *фірас* 'тартак (лісопильний завод)' (ЕСУМ, VI, 103), 'пилорама; тартак' (Негрич, 175), 'пила, тартак' (Нг., 37), 'пилорама' (Онишк., II, 331), пор. угор. *fűresz* 'пилка' (УУС, 276). Вони вказують на те, що в давнину на кутках були лісопильні.

Фірас², -у; ч.; поле; с. Лісна Слобідка Кол. р-ну: Фірас (2011, УШ). – Назва утво-

рена семантичним способом від апелятива *фірас* (див. вище). Вона вказує на те, що на полі колись була лісопильня.

Фірас³, -у; ч.; пасовище; с. Кубаївка Надв. р-ну: Fűras (1855, AKKGL, Bl. 49); Фірас (1998, Мих., 210); Фірас (2010, Експ.). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування кутка (див. вище), біля якого розкинулося пасовище.

Фірасова, -ої; ж.; куток (вулиця); с. Сопів Кол. р-ну; давня назва – *Дмитренкова*: Дмитренкова, згодом – Фірасова (1994, ІСС, 5); Фірасова (2006, КВС, 151). – Давня назва є посесивним утворення на *-ов(а)* від групового антропоніма – найменування родини *Дмитренки*, яка проживала колись на кутку, пор. поширене в селі п-ще *Дмитренко* (ТД КР, 185). Сучасне найменування кутка утворене способом субстантивзації та онімізації прикметника *фірасова* 'на якій розташований *фірас* – пилорама', пор. *фірас* (див. вище).

Фірманова, -ої; ж.; поле; с. Задубрівці Снят. р-ну: Фірманова (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від апелятива *фірман* (діал.) 'людина, яка править кінним екіпажем; візник; той, хто доглядає коні та їздить ними; їздовий' (СБГ, 591–592) або від антропоніма *Фірман*, пор. п-ще *Фірман* (ІФД, 387).

Фіросованка, -и; ж.; куток; с. Саджава Бог. р-ну; вар. *Фірасованка*: Фірасованка, Фіросованка (2003, Мороз, 6). – Назва утворена, очевидно, за допомогою суфіксальної групи *-анк(а)* від прикметника *фірасова* 'на якій розміщений, знаходиться *фірас* (див. вище)'. Вона вказує на те, що на кутку в давнину була пилорама.

Старожили села розповідають, що колись на кутку жив дуже багатий єврей *Фірас*. Тому ця частина села по сьогоднішній день зберегла назву *Фіросованка* (Мороз, 6).

Фістунівка, -и; ж.; поле; с. Буківна Тлум. р-ну; вар. *Фустунівка*: Фістунівка, Фустунівка (2012, Експ.). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Фістун*, пор. п-ща *Фіст* (Редько, II, 1104),

Фістун (Експ.). Варіант назви з'явився під впливом розмовного мовлення.

Флєгберг, -а; ч.; кол. нім. колонія, засн. 1842 р. (НКГ, 64); м. Коломия: *Flehberg* (1900, SGG, 293); Флегберг (1988, КК, 38). – Назва є німецькою за походженням. Вона утворена способом поєднання в одну лексему нім. апелятивів *der Fleck* 'місце, пляма, клаптик (землі)' (ВНУС, 241) + *der Berg* 'гора' (ВНУС, 116), тобто первісно назва означала 'частина, клаптик гори, підвищення'.

Фльо́чина, -ої; ж.; гора; 921 м; між сс. Пороги Бог. р-ну, Ясень Рожн. р-ну; вар. *Фльо-чиха*: *Floczyna* (1935, МТ Porohy); *Floczyna* (2000, PBWG, 143–144); Фльочиха (2008, НКР, 23). – Назва є, очевидно, посесивним утворенням на -ин(а) (вар. -их(а)) від рум. антропоніма *Floca*, пор. рум. п-ща *Floc, Floca, Floacă* (Const., 349). Можливо також, що вона мотивована рум. апелятивом *floc* 'пасмо' (РУС, 174). У такому разі вона вказує на характер поверхні гори, на якій чергується лісовий покрив зі смугами вирубаного лісу.

Фолюша́рня, -і; ж.; поточина; п. Бистриці-Надвірнянської п. Бистриці п. Дністра; с. Тисменичани Надв. р-ну: Фолюшарня (1996, СМТ, 4). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ергоніма – найменування сукновальні, до якої був прокопаний рівчак, що постачав воду для промивання вовни та сукна. Сукновальня названа так за прізвиськом її власника – німця *Фолюшара*, пор. діал. *фолюшар* 'сукновальня, сукновал' (Редько, II, 1106; ЕСУМ, VI, 116), *фолюш* 'сукновальня' (ЕСУМ, VI, 116), 'будинок з садибою' (Онишк., II, 330).

Форґаче́ве, -ого; с.; лісове урочище; с. Сілець Тисм. р-ну: Форґачеве (2002, СНЧ, 48). – Назва є посесивним утворенням на -ев(е) від антропоніма *Форґач*, пор. п-ще *Форґач* (ІФД, 388).

За переказами місцевих жителів, колишній володар лісового урочища Форґач був вийтом у сусідньому Єзуполі.

Фоба, -и; ж.; поточина; впадає в Острівський став; довжина – 6 км; сс. Роґиня, Острівець Гор. р-ну: Фоса (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *фоса* 'канава, рів' (ЕСУМ, VI, 123),

'рів, яма; рівчак, викопаний для стікання води з озерця' (Мар., 253), 'канава, рів, рівчак' (ВТС, 1330), 'канава, рів, рівчак' (СУМ, X, 629), 'канава, рівчак понад дорогою' (ІГ, 198), 'рів' (Онишк., II, 332). Вона вказує на місце протікання поточини.

Фобі́кова До́лина, -ої, -и; ж.; відгалуження Лісової долини (див. вище); с. Сілець Тисм. р-ну: Фостикова Долина (2002, СНЧ, 48). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *долина* 'рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами' (ВТС, 236), 'долина; низина; низина біля річки' (ССУМ, I, 315), 'низина, заросла травою; широка низина' (Мар., 226), а атрибутивним членом – прикметник *фостикова*, що вказує форму цього топооб'єкта, який нагадує *фіст* (діал.) 'хвіст' (Онишк., II, 331) тварини.

Фості́вка¹, -и; ж.; урочище (долина); с. Корнів Гор. р-ну: *Fostuwka* (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 84, арк. 22); *Fostówka* (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 11, спр. 37, арк. 20); Фостівка (2008, УШ); Фостівка (2009, ГСС, 13). – Назва утворена за допомогою суфікса -івк(а) від апелятива *фіст* (див. вище), що вказує на форму долини, яка нагадує цей орган тварин. Можлива також мотивація цього мікротопоніма антропонімом *Фіст*, пор. п-ще *Фіст* (Редько, II, 1104).

Фості́вка², -и; ж.; поточина; п. Дністра; довжина – 2 км; с. Корнів Гор. р-ну: Фостівка (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування долини (див. вище), у якій протікає поточина.

Фр́анківці, -ів; мн.; кол. село на Снятинщині, пізніше хутір біля с. Белелуя, тепер не ідент.: *Frankowcze* (1545, ЛЦДІА, ф. 6, опр. 1, спр. 22, с. 1052); *Frankowcze* (1570–1571, ЖУР, VII, 147); *Frankowce ad Sniatyn* (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); *Frankowce* (1735, RPDZH, 6); *Frankowce* (1892, SG, XII, 835); Франківці (2001, Проц., 99). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування колективу людей за іменем їх батька, родоначальника чи власни-

ка, які започаткували поселення, пор. давня особова назва *Франко* (Мор., 199), особове ім'я *Франко* (СУІ, 395), п-ще *Франко* (СП, 365; Редько, II, 1108).

Франкова Горá, -ої, -и; ж.; гора; 690 м; с. Рунгури Кол. р-ну; інша назва – *Шпінь* (див. далі): *Шпінь* (2001, Експ.); *Шпінь*, Франкова Гора (2003, ЕКол., XIII, 102); Франкова Гора (2011, УШ). – Існує декілька версій щодо походження цієї назви. За однією з них, вона пішла від того, що під горою нібито відпочивав великий український письменник Іван *Франко*, коли його вели австрійські шандарі з Нижнього Березова до Коломиї. За іншою, – вона названа так за прізвиськом німецького інженера *Франка*, який начебто загинув у цій місцевості під час будівництва залізниці до нафтородовища в урочищі Ропи (ЕКол, XIII, 102).

Фрáнцево, -ого; с.; урочище (пасовище, ліс); смт Печеніжин Кол. р-ну: Францево (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Франц*, пор. нім. особове ім'я *Franz* (KVB, 53).

Фрасі́нина, -ої; ж.; гора; с. Красноставці Снят. р-ну: Фрасинина (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Фрасина*, пор. особове ім'я *Фрасина* < *Єфросинія* (СУІ, 136).

Фрасо́ра, -и; ж.; куток; смт Печеніжин Кол. р-ну: Фрасора (2006, КВС, 122). – Назва утворена, очевидно, семантичним способом від рум. апелятива *frasier* 'ясенюк, ясінчик' чи *frasuri* 'ясени', пор. *frasin* 'ясен' (РУС, 179), молд. *фрасин* 'ясен' (Еремия, 71). Вона вказує на характер рослинності на кутку.

Фре́сво, -ого; с.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Фреєво (2006, КГ, 19). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Фрей*, пор. п-ще *Фрей* (Редько, II, 1108), нім. *Frei* (FNB, 108), особове ім'я *Фрей* < *Онуфрей*, *Онуфрій* (СУІ, 273).

Фрі́дманівка, -и; ж.; урочище; с. Слобода Кол. р-ну: Фрідманівка (2006, КГ, 24). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Фрідман*, пор. нім. п-ще *Friedmann* (FNB, 109).

Фро́йнд, -а; ч.; кол. фільварок, нал. до с. Семаківці Кол. р-ну: Freund (1904 (1877), KuK Kutu). – Назва виникла в результаті

трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища чи прізвиська нім. колоніста, який, очевидно, заснував фільварок або ним володів, пор. нім. п-ще *Freund* (FNB, 108) < *der Freund* 'друг, приятель, любитель' (НРС, 187).

Фросі́нина, -ої; ж.; поле; с. Русів Снят. р-ну: Фросинина (2012, БЛ⁴, 203). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Фросина*, пор. особове ім'я *Фросина* < *Єфросинія* (СУІ, 136).

Фу́зія, -ї; ж.; урочище; с. Підгайчики Кол. р-ну: Фузія (2006, КВС, 126). – Назва не цілком ясна щодо походження. Можливо, вона виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвиська чи прізвища колишнього власника землі в урочищі, що мають або східнороманське походження, пор. рум. п-ще *Fusea* (Const., 352), або є семантичними утворенням від апелятива *фузія* (заст.) 'старовинна гладкоствольна рушниця з кременем' (ВТС, 1334), 'рушниця' (Онишк., II, 334) з якимсь конотативним значенням.

Фу́ків Лан, -ового, -у; ч.; поле; с. Підпечари Тисм. р-ну: Фуків Лан (1995, ТМН, 36); Фуків Лан (2009, БЛ², 178). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *лан* 'безліса рівнина, рівний широкий простір; поле; великий безлісий простір оброблюваної землі' (СУМ, IV, 443), а атрибутивним членом – прикметник *Фуків*, що вказує на належність поля в давнину німцям на прізвище *Фук*, пор. також п-сько *Фук* (СПЗУ, III, 186), п-ще *Фука* (СП, 366).

Фу́трово, -ового; с.; урочище; с. Великий Ключів Кол. р-ну: Футрово (2006, КГ, 19). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(о)* від антропоніма *Футер*, пор. похідні п-ща *Футерко*, *Футрик* (Редько, II, 1111).

Фуштарі́вка, -и; ж.; куток; с. Ганьківці Снят. р-ну: Фуштарівка (2012, БЛ³, 273); Фуштарівка (2012, НПС, 83). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Фуштар*, пор. поширене в селі п-ще *Фуштор* (НПС, 86), а також рум. *Fuște, Fuști* (Const., 352) та однокорінне *Фуштеї* (ІФД, 388).

Х

Хабарівський Край, -ого, -ю; ч.; поле; с. Потічок Снят. р-ну: Хабарівський Край (2012, БЛ⁵, 273). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного макротопоніма – найменування далекосхідного регіону Росії. Вона має конотативне значення і вказує на значну віддаленість поля від села.

Халупницьке, -ого; с.; поле; с. Завалля Снят. р-ну: Халупницьке (1997, ІЗ, 18). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *халупницьке* 'яке належало *халупникам* – бідним селянам', пор. *халупник* 'безземельний селянин, бідняк, який мав тільки халупу' (ВТС, 1338).

Хамберéво, -ого; с.; поле; с. Фитьків Надв. р-ну: Хамберéво (1998, Мих., 210). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(о)* від антропоніма *Хамбер*. Таке прізвище мав колишній власник поля.

Хамуляк, -а; ч.; куток; с. Росільна Бог. р-ну: Хамуляк (1996, Рос., 3). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища колишнього жителя кутка, навколо садиби якого він розкинувся, пор. п-ще *Хамуляк* (ІФД, 389).

Хапатівка, -и; ж.; куток; с. Мала Кам'янка Кол. р-ну: Хапатівка (2006, КВС, 92). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Хапатий*, пор. п-сько *Хапатий* (Експ.).

Хапіцька, -ої; ж.; урочище; с. Підвисоке Снят. р-ну: Хапіцька (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного антропоніма – прізвища жінки, яка, очевидно, володіла колись землею в урочищі, пор. п-ще *Хапицький* (СП, 368).

Харитóнове, -ого; с.; поле; с. Сілець, смт Єзупіль Тисм. р-ну: Харитонове (2002, СНЧ, 48); Харитонове (2009, БЛ², 175). – Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Харитон*, пор. особове ім'я *Харитон* (СУІ, 298), п-ще *Харитон* (ІФД, 389). Так звали польського осадника, який колись володів полем.

Харукóва¹, -ої; ж.; гора; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Харукова (2006, Експ.). –

Назва є посесивним утворенням на *-ов(а)* від антропоніма *Харук*, пор. п-ще *Харук* (ІФД, 389).

Харукóва², -ої; ж.; поточина; пр. Джурківського ставка; с. Велика Кам'янка Кол. р-ну: Харукова (2000, ЕКол., ІІІ, 26); Харукова (2006, КВС, 11); Харукова (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування гори (див. вище), з якої стікає поточина.

Хатú, -ів; мн.; горб; с. Будзин Тлум. р-ну; інша назва – *Істеревичів* (див. вище): Істеревичів, або Хати (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *хата* 'сільський будинок' (СУМ, ХІ, 29). Ідеться тут, очевидно, про будівлі маєтку польського пана Істеревича, який розташовувався колись на горбі.

Хáтище, -а; с.; урочище; с. Посіч Тисм. р-ну: Chatyszczе (1932, МТ S); Хатище (2012, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *хатище* 'місце, де була (-и) *хата* чи *хати*' (Експ.), 'місце, на якому стояла *хата*' (Онишк., ІІ, 338). Вона вказує на те, що в урочищі колись був розміщений сільський будинок.

Хáтищі, -ищ; мн.; ліс; с. Кричка Бог. р-ну: Хатищі (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *хатище* (див. вище). Вона вказує на те, що ліс виріс на місці, де колись були сільські будинки.

Хáтищі, -ищ; мн.; урочище; смт Солотвин Бог. р-ну: Хатищі (2011, УШ). – Назва утворена способом плюралізації та онімізації апелятива *хатище* (див. вище). Вона вказує на те, що в урочищі колись були сільські будинки.

Хаткіú, -ок; мн.; кутки; **1**) с. Поточище Гор. р-ну: Хатки (2008, УШ); **2**) с. Княздівір Кол. р-ну: Хатки (1985, ІГ, ІІ, 419); Хатки (2006, КВС, 64); **3**) м. Снятин: Хатки (2012, Експ.); **4**) с. Трофанівка Снят. р-ну: Хатки (2011, Експ.). – Назви утворені способом плюралізації та онімізації апелятива *хатка* 'невеличка хата; халупа' (Експ.). Вона вказує на характер будівель на кутках у давнину.

Хашц¹, -у; ч.; урочище; с. Голосків Кол. р-ну: Хашц (2012, БЛ⁵, 273). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *хашц* (діал.) ‘хмиз’ (ВТС, 1340). Вона вказує на характер поверхні урочища, вкритої сухим гіллям.

Хашц², -а; ч.; куток; с. Голосків Кол. р-ну: Хашц (2006, КВС, 38); Хашц (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Хашца¹, -і; ж.; ліси; **1**) с. Остапківці Кол. р-ну: Хашца (2012, БЛ⁵, 273); **2**) с. Балинці Снят. р-ну: Хашца (2012, БЛ⁵, 273); **3**) с. Бучачки Снят. р-ну: Хашца (2012, БЛ⁵, 273); **4**) с. Новоселиця Снят. р-ну: Хашца (2011, ННР, 8); Хашца (2011, УШ); **5**) с. Русів Снят. р-ну: Хашца (1982, КС, 245); Хашца (2012, БЛ⁵, 273); **6**) с. Хом’яківка Снят. р-ну: Хашца (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *хашца* ‘т. с., що хашці; густий непрохідний ліс, чагарник; густі зарості яких-небудь дерев, кущів, трав і т. ін.’ (ВТС, 1340), ‘ліс, кущі’ (Грінч., IV, 389), ‘кущі; корчі; лісок недорід’ (Онишк., II, 338). Вони вказують на особливості заростей лісів.

Хашца², -і; ж.; куток; с. Фатівці Кол. р-ну: Хашца (2006, КВС, 177). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *хашца* (див. вище). Вона вказує на характер у давнину місцевості, на якій виник куток.

Хашца³, -і; ж.; урочище (пасовище); с. Рашків Гор. р-ну: Хашца (2008, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *хашца* (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Хашанський, -ого; ч.; потік; л. Чорнявої л. Пруту л. Дунаю; між сс. Балинці й Трофанівка Снят. р-ну: Хашанський (2003, УШ). – Назва утворена способом субстантивації та онімізації прикметника *хашанський* ‘який витікає з ліска *Хашца* (див. вище)’.

Хашчики¹, -ів; мн.; урочище (пасовище); с. Спас Кол. р-ну: Хашчики (2006, КВС, 156). – Назва утворена способом плуралізації та онімізації апелятива *хашчик*, дем. від

хашца (див. вище). Вона вказує на характер рослинності в урочищі.

Хашчики², -ів; мн.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Хашчики (2006, КВС, 156). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), біля якого розкинувся куток.

Хашці¹, -ів; мн.; пасовище; с. Рашків Гор. р-ну: Хашці (2012, БЛ⁵, 273). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *хашці* ‘густий непрохідний ліс, чагарник; густі зарості яких-небудь дерев, кущів, трав і т. ін.’ (ВТС, 1340). Вона вказує на характер рослинності на пасовищі.

Хашці², -ів; мн.; лісові урочища; **1**) с. Спас Кол. р-ну: Хашці (2006, КВС, 156); **2**) між сс. Рудники та Іллінці Снят. р-ну: Chaszcz (1904 (1877), KuK Kutu); Chaszcz (1933, MT Kutu); Хашці (1982, КС, 245). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *хашці* (див. вище). Вони вказують на характер рослинності в урочищах.

Хашці³, -ів; мн.; куток; с. Спас Кол. р-ну: Chaszcz (1933, MT Kutu); Хашці (2006, КВС, 156); Хашці (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), у якому розкинувся куток.

Хашці⁴, -ів; мн.; горб; 332 м; між сс. Рудники та Іллінці Снят. р-ну: Chaszcz (1933, MT Kutu); Хашці (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування урочища (див. вище), що розкинулося на горбі.

Хвалибóга, -и; ж.; село; Гор. р-н; нал. до Виноградської с/р; віддаль до Городенки – 25 км, до Івано-Франківська – 71 км; з 60-их рр. XX ст. по 11.06.1993 р. – *Руднівка*: Chwaliboga (1765, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 286, с. 165); Chwaliboga (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 15); Chwaliboga (1855, АККГЛ, Bl. 49); Chwaliboga (1880, SG, I, 657); Chwaliboga (1910, ZSO, 26); Хвалибога (1947, АТП, 503); Руднівка (1961, ІФ АТП¹, 69); Руднівка (1985, ІФ АТП⁵, 66); Хвалибога (1997, ІФ АТП⁶, 108); Хвалибога (2009, ІФ АТП⁷, 183). – Назва є, очевидно, формою родового відмінка з присвійним значенням

антропоніма *Хвалибог*, пор. давнє особове ім'я *Хвалибог* (Чучка, СЛ., 348), *Хвалибогъ* (Мор., 199; Демч., 40). Назва *Руднівка*, що вживалася в радянський період, є суфіксальним утворенням на *-к(а)* від прізвища *Руднєв*, яке мав син відомого комісара партизанського з'єднання С. А. Ковпака Радик, що помер у селі від ран, отриманих під час бою в смт Делятин.

Хиб¹, -у; ч.; підвищення; сс. Глибівка, Саджава, Старі Богородчани Бог. р-ну; вар. *Хеб*, *Хиба*: Chyba (1880, KuK S); Chyba (1932, MT S); Хеб, Хиб (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *хеб*, *хиб*, *хиба* 'хребет гори' (Rudn., 19; Мар., 253), *хеб* 'хребет гори' (Онишк., II, 338).

Хіуб², -а; ч.; куток; с. Глибівка Бог. р-ну: Хиб (2012, БЛ⁵, 273). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинувся куток.

Хиб³, -у; ч.; урочища (поля); 1) с. Саджава Бог. р-ну: Chyb (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 18, арк. 23); Chyb (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 21, арк. 30); Хиб (2003, Мороз, 6); 2) с. Старі Богородчани Бог. р-ну: Chyb (1820, ЛЦДІА, ф. 20, оп. 6, спр. 10, арк. 53); Хиб (2011, УШ). – Назви виникли в результаті трансонімізації однозвучного ороніма – найменування підвищення (див. вище), на якому розкинулися поля.

Хіуба¹, -и; ж.; ліс; між сс. Росільна та Глибівка Бог. р-ну: Chyba (1880, KuK S); Chyba (1932, MT S). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *хиб*, *хиба* (див. вище). Вона вказує на розміщення лісу на хребті, на підвищенні.

Хіуба², -и; ж.; куток; с. Росільна Бог. р-ну; вар. *Хиби*: Хиба, Хиби (2011, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування лісу (див. вище), біля якого розкинувся куток. Варіант назви з'явився під впливом розмовного мовлення.

Хімія, -ї; ж.; куток; с. П'ядики Кол. р-ну: Хімія (2011, Експ.). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *хімія* (розм.) зі значенням 'хімічне підприємство' (Експ.).

Тут ідеться про агрохімлабораторію обласної сільськогосподарської дослідної станції, навколо якої розкинувся куток.

Хлібичин¹, -а; ч.; присілок; с. Чортовець Гор. р-ну: Chlibyczyn ad Czortowiec (1661, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 1, спр. 352, арк. 888); Chlibyczyn ad Czortowiec (1696, ЛЦДІА, ф. 5, опр. 2, спр. 1, арк. 175); Хлібичин (2001, Проц. 36); Хлібичин (2012, БЛ⁵, 273). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Хлібич*, очевидно, патроніма, утвореного від давнього особового імені *Хлѣбъ* < *Хлѣбославъ* (Мор., 200), пор. д.-укр. *Хліб* (PI, 225), п-ща *Хліб* (СП, 370), *Хлібик* (ТСЛ, 690), *Хлібкевич* (ІФД, 390), ст.-п. Michael Chlebicza (SSNO, I, 316). М. Л. Худаш припускає, що антропонім *Хлѣбъ* може бути фонетичним варіантом імені *Глѣбъ*, який виник внаслідок девокалізації дзвінкого приголосного [з] у глухий приголосний [х] (Худ.¹, 365).

Хлібичин², -а; ч.; село; Снят. р-н; нал. до Борщівської с/р; віддаль до Снятина – 22 км, до Івано-Франківська – 76 км: Chlebyczin (1443, AGZ, XII, 118); Chliebiczin (1579, ŻDz, XVIII/I, 103); Chlebyczyn ad Kolaczkowce (1658, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Chlebyczyn Polny (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 18); Chlebiczyn polny (1855, АККГЛ, Bl. 49); Chlebiczyn Polny (1880, SG, I, 581); Хлібичин (1947, АТП, 506); Хлібичин (2009, ІФ АТП⁷, 183). – Назва є посесивним утворенням на *-ин* від антропоніма *Хлібич* (див. вище). Означення *пільний*, що вживалося колись у назві, вказувало на розташування села серед полів, пор. *Лісний Хлібичин*.

Згідно з народним переказом, засновником села був дуже щедрий і гостинний господар, який завжди частував подорожніх і давав милостині жебракам. За це його прозвали *Хлібичем*, а село, яке він започаткував, – *Хлібичином*.

Хлібичинська Турка, -ої, -и; ж.; кол. хутір, об'єдн. з с. Хлібичин Снят. р-ну; давня назва – *Хлібичин-Турка*: Chlebiczyn-Turka (1933, MT Kutu); х. Хлібичинська Турка (1947, АТП, 506); Хлібичинська Турка (1961, ІФ АТП¹, 83). – Давня назва утворена спо-

собою поєднання ойконіма – найменування села *Хлібичин* (див. вище), до якого належав хутір, та гідроніма – найменування річки *Турка* (див. вище), на березі якої розкинувся цей топооб'єкт. Сучасне його найменування утворене способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є гідронім – найменування річки *Турка*, а атрибутивним членом – прикметник *хлібичинська*, що вказує на належність хутора до с. *Хлібичин* (див. вище).

Хлібівка, -и; ж.; кол. фільварок, потім хутір, нал. до с. Кутище Тлум. р-ну; засн. у XVIII ст; вар. *Глібівка*: Chlebowka (1855, AKKGL, Bl. 45); Chlebowka (1884, SG, V, 6); Chlebowka (1900, SGG, 701); folw. Chlebowka (1905 (1874), KuK TT); Chlebowka (1914, GKK); Chlebowka (1926, MT T); Глібівка (2012, БЛ⁴, 202). – Назва утворена за допомогою суфікса *-к(а)* від усіченого антропоніма *Хлібович* (пол. *Chlebowicz*). Таке призвище мав засновник фільварку (див. SG, V, 6). Сучасна форма мікротопоніма з'явилася за асоціацією з антропонімом *Гліб*, пор. особове ім'я *Гліб* (СУГ, 90).

Хлопський, -ого; ч.; ліс; с. Палагичі Тлум. р-ну: Хлопський (2012, БЛ⁵, 273). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *хлопський* 'який належить *хлопам* – селянам', пор. *хлоп* 'селянин, мужик взагалі або кріпак' (BTC, 1346).

Хмарина, -ої; ж.; криниця; смт Чернелиця Гор. р-ну: Хмарина (1978, Гор., 471); Хмарина (1999, Експ.). – Назва є посесивним утворенням на *-ин(а)* від антропоніма *Хмара*, пор. п-ще *Хмара* (СП, 370).

Хмарна Рудка, -ої, -и; ж.; урочище (балка); с Вільхівці Гор. р-ну: Хмарна Рудка (1999, ТФП, 9). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *рудка*, дем. від *руда* 'заболочена низовина' (Мар., 248), а атрибутивним членом – прикметник *хмарна*, що вказує на важкі грозові хмари, які часто огортають балку, виповзаючи з каньйону Дністра.

Хмелева, -ої; ж.; село; Гор. р-н; нал. до Чернелицької с/р; віддаль до Городенки – 32 км, до Івано-Франківська – 81 км: Cmelewa

(1440, ZDM, VIII, 78); Chmielowa (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 10, спр. 82); Chmielowa (1855, AKKGL, Bl. 45); Chmielowa (1880, SG, I, 591); Хмелева (1947, АТП, 519); Хмелева (2009, ІФ АТП⁷, 183). – Назва є посесивним утворенням на *-ев(а)* від антропоніма *Хмель*, пор. ст.-укр. особова назва *Хмель*, *Хмѣль* (ССУМ, II, 508), ст-п. *Chmiel* (SSNO, I, 318), п-ще *Хмель* (СП, 371), рос. *Хмель* (Весел., 340), блр. *Хмель* (Бір., 432).

За народним переказом, люди оселилися на березі Дністра дуже давно. Мальовнича долина річки, у якій було багато риби, навколишні ліси з усякою дичиною, не обжиті людьми прибережні луки й пагорби вабили в цей край рибалок, мисливців та землеробів. Одним із них був Іоан Хмель. Він збудував на березі Дністра дерев'яну хатину, розчистив невелику лісову ділянку для посівів і почав господарювати. Коли хтось із подорожніх питає, чия це земля, йому відповідали: "Хмелева". Згодом назва закріпилася й за селом, що тут виникло.

Хмелівка¹, -и; ж.; село; Бог. р-н; с/р; віддаль до Богородчан – 15 км, до Івано-Франківська – 32 км: Chmielowka (1669, ЛНБ ВР, ф. 145, спр. 19, фас. 4); Chmielówka (1787, ЛЦДІА, ф. 19, оп. 6, спр. 16); Chmielówka (1880, SG, I, 592); Хмелівка (1947, АТП, 499); Хмелівка (2009, ІФ АТП⁷, 183). – Назва утворена за допомогою суфікса *-івк(а)* від антропоніма *Хмель*, пор. п-ще *Хмель* (див. вище). В. О. Яцій, окрім такого трактування походження цього ойконіма, припускає його мотивацію контактним мікротопонімом *Хмелів* (*-ев(а)*, *-ев(е)*, *-ев(ий)*) + суфікс *-к(а)* чи прикметником *хмелевий*, дооформленим вторинним суфіксом *-к(а)* (Яцій³, 209).

Серед місцевих жителів побутує переказ про походження цієї назви. У ньому йдеться про те, що колись жили собі в цій місцевості дві жінки – бідна й багата. Багата була дуже добра, але не мала дітей. А бідна мала маленького хлопчика. Не маючи чим годувати сина, вона залишила його серед хмелю. Багата йшла польовою стежкою й раптом почула плач. Глянула в хміль – дитина. Радості не було меж, бо вирішила, що сам Бог послав їй цю дитину. Назвала його Хмелем, бо зна-

йшла серед заростей цієї рослини. Згодом хлопець підріс, одружився й започаткував нове поселення, яке назвав *Хмелівкою*.

Хмелівка², -и; ж.; потік; л. Куснику л. Саджавки л. Бистриці-Солотвинської л. Бистриці п. Дністра; с. Хмелівка Бог. р-ну: Chmielówka (1855, AKKGL, Bl. 44); Chmielówka (1880, SG, I, 592–593; 1889, SG, X, 208); Хмелівка (1979, СГУ, 590); Хмелівка (2006, Іст., 9). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного ойконіма – найменування села (див. вище), з якого витікає потік.

Хмільнік, -а; ч.; острів; с. Кутище Тлум. р-ну: Хмільник (2011, УШ). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *хмільник* ‘зарості хмелю; місце, де росте хмель; насадження хмелю’ (ВТС, 1347). Вона вказує на характер рослинності на острові.

Хобзи, -ів; мн.; поле; с. Княже Снят. р-ну: Хобзи (2011, УШ). – Назва неоднозначна щодо походження. Вона може бути: а) результатом трансонімізації однозвучного групового антропоніма – найменування родини, якій могло належати поле в давнину, пор. поширене на Снятинщині п-ще *Хобзей* (ТД С, 70); б) утворенням способом плюралізації та онімізації апелятива *хобз*, *хобза* (бот.) ‘бузина трав’яниста’, ‘бузина чорна’ (Смик, 171; ЕСУМ, VI, 146, 190); у такому разі вона вказує на характер рослинності на полі.

Ховзанка, -и; ж.; куток; с. Манява Бог. р-ну: Chouzanka (1934, SDW, № 22, s. 238). – Назва утворена семантичним способом від апелятива *ховзанка* (діал.) ‘ковзанка’ (ЕСУМ, VI, 191), ‘ковзаниця’ (Онишк., II, 342). Вона вказує на те, що куток виник на місцевості, де колись ковзалися діти.

Холерний Цвинтар, -ого, -ю; ч.; поле; с. Колодіївка Тисм. р-ну: Холерний Цвинтар (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *цвинтар* ‘місце, відведене для поховання померлих; кладовище’ (ВТС, 1359), а атрибутивним членом – прикметник *холерний*, що вказує на захоронення на полі в давнину людей, які померли від *холери*.

Холерський Цвинтар, -ого, -ю; ч.; урочище; кол. с. Пасічна, тепер част. міста Івано-Франківськ: Холерський Цвинтар (2011, Експ.). – Назва утворена способом лексикалізації та онімізації словосполучення, у якому опорним компонентом є апелятив *цвинтар* (див. вище), а атрибутивним членом – прикметник *холерський*, що вказує на захоронення на полі в давнину людей, які померли від *холери*.

Холіндолина, -и; ж.; урочище; с. Рогиня Гор. р-ну: Холіндолина (2008, УШ). – Назва виникла в результаті трансонімізації однозвучного мікротопоніма – найменування долини, у якій розкинулося урочище. В основі мікротопоніма лежить стягнене в одну лексему словосполучення *Холінова Долина* (з синкопою присвійого суфікса *-ов(а)*), у якому опорним компонентом є апелятив *долина* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ (ВТС, 236), ‘долина; низина; низина біля річки’ (ССУМ, I, 315), ‘низина, заросла травою; широка низина’ (Мар., 226); ‘низина’ (Лісняк, 359), ускладнена атрибутивним членом – прикметником *Холінова*, що вказує на належність топооб’єкта *Холіну*, пор. п-ще *Холін* (ТДІ, 693).

Холódна, -ої; ж.; криниця; с. Торговиця Гор. р-ну: Холодна (1999, Експ.). – Назва утворена способом субстантивзації та онімізації прикметника *холодна* ‘з низькою температурою води’ (ВТС, 1349). Вона вказує на температурні якості води.

Холявчуків, -ового; ч.; пагорб; м. Снятин: Холявчуків (2011, УШ). – Назва є посесивним утворенням на *-ів* від антропоніма *Холявчук*, пор. п-ще *Холявчук* (СП, 371).

Хом¹, -у; ч.; горби (підвищення); **1**) с. Копачинці Гор. р-ну: Хом (2008, УШ); **2**) с. Корнів Гор. р-ну; вар. *Холм*: Холм (1982, АПП, 118); Хом (2009, ГСС, 13); **3**) с. Хмелева Гор. р-ну: Хом (2012, Експ.); **4**) с. Нижнів Тлум. р-ну: Хом (2011, УШ); **5**) с. Підвербці Тлум. р-ну: Хом (2011, УШ). – Назви утворені семантичним способом від апелятива *хом* ‘невелика полого гірка’ (Мар., 253), ‘горб’ (Карп., ПДО, 47), який розвинувся із *хоўм* < *холм* (з абсорбацією ў), що походить із псл.